

DICTIONNAIRE
FRANÇAIS-PERSAN

PAR

J. B. NICOLAS

Ex Consul de France en Perse

TOME DEUXIÈME

L-Z

PARIS

MAISONNEUVE & CH LECLERC, ÉDITEURS

25, QUAI VOLTAIRE 25

1887

NOUVELLES ÉDITIONS

3, Rue du Sabot, PARIS VIe

DICTIONNAIRE

FRANÇAIS-PERSAN

L

LA, art. féminin. En persan et en turc s'exprime par le nominatif même; — le monde, دنیا *dounia*; — la mer, دریا *dèria*; — la maison, خانه *khanè*.

LA, pron. relatif, آنرا *ân-ra*, او را *ou-ra*, اش او ش *èch*, pl. آنها را *ân-ha-ra*, ایشان را *ichan-ra*, شان را *chan-ra*; — je la vois, او را میبینم *ou-ra mi-binèm*, او میبینمش *mi-binèm-èch*; — je l'aime. دوستش میدارم *doust-èch mi-darèm*, او را دوست میدارم *ou-ra doust mi-darèm*, (آنرا *ânra* s'emploie plutôt pour les choses); — je les ai vendus, آنها را فروختم *ân-ha-ra fouroukhtèm*.

LA, adv., اینجا *în-dja*; — en parlant d'un lieu considéré comme différent de celui où l'on est, آنجا *ân-dja*; — de là, از آنجا *èz ân-dja*; — allez là, آنجا بروید *ân-dja be-rèvid*; — va t'en de là, از اینجا برو *èz în-dja bo-rou*; — là-bas, آن پایین *ân payîn*, اینجا *ân-dja*; — d'ici là, از اینجا تا اینجا *èz în-dja bè-ân-dja*, از اینجا تا

از آن طرف *èz in-dja ta ân-dja*; — do ce côté là, آن طرف *ân tèrèf*, از آن طرف *èz ân tèrèf*.

LABEUR, s. m., کار *kar*.

LABIAL, E, adj., a. شفوی *chèfèvi*.

LABORATOIRE, s. m., کارگاه *kar-gah*. p. t. دستگاه *dèst-gah*,
pr. t. *dèst-guiah*.

LABORIEUSEMENT, adv., با زحمت *ba zèhmèt*.

LABORIEUX, EUSE, adj. qui travaille beaucoup, کارکن *kar-koun*, کار پرداز *kar pèrdaz*, a. سعی *sa'i*, مجدّد *moudjidd*, pr. t. *mudjidd*; — pénible, با زحمت *ba zèhmèt*.

LABOUR, s. m., شیر *chiar*, شخم *chokhm*.

LABOURABLE, adj. des 2 g., قبل شخم کردن *gabèlé chokhm kèrdèn*.

LABOURAGE, s. m., شیار کردن *fènné chiar kèrdèn*, شخم *chokhm-guèri*.

LABOURER, v. a., شیر کردن *chokhm kèrdèn*, شیار *chiar kèrdèn*.

LABOUREUR, s. m., برزگر *bèrzi-guèr*, شیر کننده *chiar-kou-nèndè*, شخم کننده *chokhm-kounèndè*, a. حارث *harès*,
pr. t. *haris*, pl. حرّاث *hourras*, فلاّح *fèllah*, pl. فلاّحان *fèllahan*.

LABYRINTHE, s. m., a. مغلطه *mèghlètè*, pr. t. *maghlata*.

LAC, s. m., دریاچه *dèriatchè*, a. غدیر *ghèdir*, pr. t. *ghadir*.

LACER, v. a., کمر بستن *kèmèr bèstèn*.

LACÉRER, v. a., پار کردن *parè kèrdèn*, دریدن *dèridèn*; —
lacéré, e, دیده شده *dèridè-choudè*.

LACET, s. m., بند *bènd*, p. t. قیطان *qèitan*, pr. t. *qaïtan*.

LÂCHE, adj. des 2 g. qui n'est pas tendu, شل *chol*, سست *soust*; — poltron, بی غیرت *bi-ghèirèt*, جبون *djèboun*.

LÂCHEMENT, adv., بسستی *bè-sousti*; — sans courage, به بی غیرتی *bè bi-ghèirèti*.

LÂCHER, v. a., شل کردن *chol kèrdèn*. سست کردن *soust kèrdèn*; — laisser aller tout à fait, سر دادن *sèr dadèn*, ول کردن *vèl kèrdèn*; — lâcher un prisonnier, اسیر برآ *èciri-ra àzad kèrdèn*.

LÂCHETÉ, s. f. poltronnerie, بی غیرتی *bi-ghèirèti*; — action basse, indigne, ا. زالت *rèzalèt*.

LACIS, s. m. réseau de fil de soie, شبکه ابریشمی *chèbè-kèyé èbrichoumi*; — terme d'anatomie, ا. شبکه *chèbèkèt-ouch-chèrayîn*.

LACONIQUE, adj. des 2 g., کوتاه *koutah*, a. مختصر *moukh-tècèr*, pr. t. *mukhtaçar*.

LACONIQUEMENT, adv., بايجاز *bè-hèrfé kèm*, بحرف کم *bè-idjaz*, a. مختصراً *moukh-tècèrèn*, pr. t. *mukhtaçarèn*.

LACONISME, s. m., کم حرفی *kèm-hèrfi*, a. اختصار کلام *èkhtèçaré kèlam*, pr. t. *ikhticari kèlam*.

LACRYMAL, e, adj., متعلق باشک چشم *moutè'èllèq bè-èchké tchèchm*.

LACS, s. m. cordon délié, ريسمان باریک *rismané barik*, a. حبل رقیق *hèblé rèqiq*, pr. t. *habli raqiq*; — nœud coulant, کمند *kèmdènd*; — piège, دام *dam*.

LACTÉE, adj. f. voie lactée, کهکشان *kèh-kèchan*.

LACTESCENT, E, adj., شیر مانند *manèndé chir*, شیر مانند *chir-manènd*.

LACTIFÈRE, adj. des 2 g. plante lactifère, گیاه شیردار *guiahé chir-dar*; — vaisseaux lactifères, ا. مجراً اللبن *mèdjra'-oul-lèbèn*.

LACUNE, s. f., a. نقصان *nouqsan*, pr. t. *noqsan*, کسر *kèsr*.

LADRE, adj. des 2 g., avare, خسیس *khècis*, pr. t. *khacis*.

LADBERIE, s. f. lèpre, v. ce mot; — fig. avarice sordide, *khècici*, a. خست *khèssèt*, لآمت *lè'amèt*.

LAGUNE, s. f., آبگیر *âb-guir*, برکه *bourkè*.

LAID, E, adj., بدگل *bèd-guèl*, زشت *zècht*, بدلقا *bèd-lèqa*.

LAIDERON, زن بدگل *zèné bèd-guèl*, دختر بدگل *doukhtèrè bèd-guèl*.

LAIDEUR, s. f., بدگلی *bèd-guèli*, زشتی *zèchti*.

LAIE, s. f., گوراز ماده *gourazé madè*.

LAINE, s. f., پشم *pèchm*, a. صوف *souf*, pr. t. *sof*, pl. اصواف *èsvaf*.

LAINÉUX, EUSE, adj., پشمدار *pèchm-dar*.

LAINIER, s. m., پشم فروش *pèchm-fourouch*.

LAÏQUE, adj. des 2 g., غیر ارکان دین *ghèiré èrkané dîn*, p. t. دنیوی *dounièvi*.

LAISSE, s. f., a. مرس *mèrès*.

LAISSER, v. a., گذاشتن *gouzachtèn*; — donner, دادن *da-dèn*: — abandonner, وا گذاشتن *va gouzachtèn*, ترك کردن *tèrk kèrdèn*.

LAIT, s. m., شیر *chir*, a. لبن *lèbèn*.

LAITAGE, s. m., a. محلب *mouhèllèb*, pr. t. *muhallib*, pl. محلبات *mouhèllèbat*, pr. t. *muhallibat*.

LAITANCE, ou LAITE, s. f., a. لبنات *bènaté tèbèn*, pr. t. *bènatì lèbèn*.

LAITERIE, s. f., a. محلّ مكلّبات *mèhèllé mouhèllèbat*; — lieu où l'on vend le lait, دكان شیر فروشی *doukkané chir-fourouchi*.

LAITEUX, SE, adj., شیردار *chir-dar*.

LAITIER, IÈRE, s., شیر فروش *chir-fourouch*.

LAITON, s. m., برنج *brèndj*.

LAITUE, s. f., کاهو *kahou*; — sauvage, کاهوی دشتی *ka-houï dèchti*,

LAMANAGE, s. m., راه کشتی *bèlèdiyète rahé kèchti*.

LAMANEUR, s. m., راه کشتی در بندرات *bèlèdé rahé kèchti dèr bèndèrat*.

LAMBEAU, تکه *tèkè*, p. t. پارچه *partchè*, pr. t. *partcha*, a. قطعه *qèt'è*, pr. t. *qit'a*.

LAMBIN, E, adj., کند کار *kound-kar*.

LAMBINER, v. n., کند کاری کردن *kound-kari kèrdèn*, سهلا کاری کردن *sèhlèn kari kèrdèn*.

LAMBRIS, s. m., زینت دیوار *zinète divar*.

LAMBRISSEUR, v. a., زینت دیوار را *divar-ra zinèt kèrdèn*, ou آراستن *àrastèn*.

LAME, s. f. table de métal fort plate, تخته *tèkhtè*, pr. t. *takhta*; — le fer d'une épée, d'un couteau etc., تیغه *tighè*, ou تیغ *tigh*; — en termes de marine, vague; v. ce mot.

LAMENTABLE, adj. des 2 g., گریه انگیز *guèriè-ènguiz*, افسوس *èfsous-èfza*.

LAMENTABLEMENT, adv., بگریه bè-guèriè, a. حزیناً hèzinèn, pr. t. hazinèn.

LAMENTATION, s. f., گریه guèriè, نوحه نوحه noouhè-guèri, ناله nalè, زاری zari, a. نوحه noouhè, pr. t. nècha.

LAMENTER, (se), v. pron., شکایت کردن chèkayèt kèrdèn, ناله کردن nalè kèrdèn, نوحه کردن noouhè kèrdèn.

LAMINAGE, s. m., a. تصفیج tèsfih, pr. t. tasfih, صفحہ sèfh-oul-hèdid.

LAMINER, v. a., تصفیج کردن tèsfih kèrdèn, صفحه صفحه sèfhè-sèfhè kèrdèn; — laminer du plomb, سرب را سرب را tèsfih kèrdèn.

LAMINEUR, s. m., کننده تصفیج tèsfih-kounèndè.

LAMINOIR, s. m., a. آلت تصفیج àlèt-out-tèsfih, آلت تصفیج àlète tèsfih, pr. t. àlèti tasfih.

LAMPE, s. f., لپا lèmpa.

LAMPION, s. m., چراغمرشی tchèragh-mouchi.

LANCE, s. f., نیزه nèizè, a. مزرّاق mèzraq, pr. t. mizraq, رمح roumh, pl. رمح rèmah, pr. t. rimah.

LANCER, v. a., انداختن èndakhtèn; — se lancer, خود را خود را khoud-ra èndakhtèn, زدن khoud-ra zèdèn.

LANCETIE, s. f., نیشتر nichtèr, a. مبضع mèbzè', pr. t. mibza'.

LANCIER, s. m., نیزه‌دار nèizè-dar.

LANDE, s. f., a. زمین غیر مزروع zèminé ghèiré mèzrou'.

LANGAGE, s. m., زبان zèban, سخن soukhèn, a. لسان lèṣan, pr. t. liṣan.

LANGE, s. m., قنداقه ou قنداقه *qoundaqè*.

LANGOUREUSEMENT, adv. en langueur, ضعیفانه *zè'ifanè*, pr. t. *za'ifanè*; — d'une manière langoureuse, وبعشوہ *bè-'ouchvè-ou-naz*.

LANGOUREUX, se, qui est en langueur, ناتوان *na-tèvan*, درمانده *dèr-mandè*, a. علیل *'èlil*, pr. t. *'alil*; — des yeux langoureux, حشم خمار آلود *tchèchmé khoumar-âloud*, چشم خمار *tchèchmé khoumar*, چشم مست *tchèchmé mèst*.

LANGOUSTE, s. f., خرچنگ دریائی *khèrtchènguè dèriayi*.

LANGUE, s. f., زبان *zèban*, a. نسان *lèçan*, pr. t. *liçan*, pl. السنه *èlcènè*, pr. t. *èlcinè*.

LANGUEUR, s. f., درماندگی *dèr-mandègui*, ناتوانی *na-tèvani*, a. فوتر *foutour*, pr. t. *futour*, کسالت *kèçalèt*; — peine qui vient de l'amour, درد عشق *dèrdé 'èchq*.

LANGUETTE, s. f., زبانہ *zèbanè*.

LANGUIR, v. n. être consumé peu à peu, درد کشیدن *dèrd kèchidèn*, درد بی درمان کشیدن *dèrdé bi-dèrman kèchidèn*; — en parlant des affaires, مهمل ماندن *mouh-mèl mandèn*, معطل ماندن *mè'èttèl mandèn*.

LANGUISSAMMENT, adv., بسستی *bè-sousti*.

LANGUISSANT, e, adj., دردمند *dèrdmènd*, سست *soust*, درمانده *dèr-mandè*, ناتوان *na-tèvan*, a. ضعیف *zè'if*, pr. t. *za'if*.

LANIÈRE, s. f., تسمه *tèsme*, دوال *dèval*.

LANIFÈRE, adj. des 2 g., پشمدار *pèchm-dar*.

LANTERNE, s. f., a. فانوس *fanous*, pl. فوانیس *fèvanis*, et فانوسها *fanous-ha*.

- LANTERNER**, v. a. amuser par de vaines parole, معطل کردن *mè'èttèl kèrdèn*; — v. n. perdre son temps à des riens جا معطل ماندن *bi dja mè'èttèl mandèn*.
- LANTERNERIE**, s. f., یاوه گوئی *yavè, bi-houdègui*, یاوه گوئی *yavè-gouyi*.
- LANTERNIER**, s. m., یاوه گو *fanous-saz*; — fig., یاوه گو *yavè-gou, bi-houdè-gou*.
- LAPER**, v. a., بشامیدن *bè-tèrzé sèg àcha-midèn*.
- LAPIDAIRE**, s. m., سنگ تراش *sèng-tèrach*, جواهر تراش *djè-vahèr-tèrach*.
- LAPIDATION**, s. f., سنگساری *sèng-sari*.
- LAPIDER**, v. a., سنگسار کردن *sèng-sar kèrdèn*.
- LAPIDIFIER**, v. a., بسنگ منقلب کردن *sèng kèrdèn*, بسنگ منقلب کردن *bè-sèng mounqèlèb kèrdèn*.
- LAPIN**, s. m., ونک *vènèk*, (vulg.) خرگوش سفید *khèr-gouché sèfid*.
- LAPIS**, ou lapis-lazuli, سنگ لاجورد *ladjvèrd*, سنگ لاجورد *sèng-gué ladjvèrd*.
- LAPS**, laps de temps, a. مدت *mouddèt*, pr. t. *muddèt*.
- LAQUAIS**, s. m., خدمتکار *khèdmèt-kar* pr. t. *khizmèt-kia*r, نوکر *nooukèr*.
- LAQUE**, s. f., لاک *lak*, vulg. لوك *leuk*, ou *louk*.
- LAQUELLE**, pron. relat. v. lequel.
- LARCIN**, s. m., دزدی *douzdi*, a. سرقت *sèrqèt*, pr. t. *sirqat*; — la chose dérobée, دزدیده شده *tchizi douzdidè-choudè*, دزدی *tchizi douzdi*, a. مسروق *mèsrouq*, f. et pl. مسروقه *mèsrouqè*, pr. t. *mèsrouqa*.

LARD, s. m., چربی گراز *pihé khouk*, *tchèrbü gouraz*.

LARDER, v. a., پیه خوک گذاشتن *pihé khouk gouzachtèn*.

LARDON, s. m. aiguillette de lard, نازک پیه گراز *tèkèyé nazèké pihé gouraz*; — fig. mot piquant, حرف نیشدار *hèrfé nich-dar*, ا. نوکتہ *nouktè*.

LARGE, adj. des 2 g., فراخ *fèrakh*, پهن *pèhn*, ا. عریض *'èriz*, pr. t. 'ariz; — terme de marine, prendre le large, از از کنار دور شدن *èz kènar dour choudèn*; — en large, از پهنائی *èz pèhnayi*, ا. عرضاً *'èrzèn*, pr. t. 'arzèn.

LARGEMENT, adv., خیلی انبوه *bèciar*, خیلی *khèili*.

LARGESSE, s. f., فراخدستی *fèrakh-dèsti*, جوانمردی *djèvan-mèrdi*, بخشش *bèkhchèch*.

LARGEUR, s. f., پهنائی *pèhnayi*, ا. عرض *'èrz*, pr. t. 'arz.

LARGUER, v. a., ریسندگی بادیان را گذاشتن *risman-haï bad-ban-ra gouchadèn*.

LARME, s. f., اشک *èchk*, اشک چشم *èchké tchèchm*, ا. دمع *dèm'*, pl. دموع *dèmour*.

LARMOYANT, e, اشکریزان *èchk-rizan*, گریه کنان *guèriè-kou-nan*, گریه *guèrian*.

LARMOYER, v. n., اشکریختن *èchk-rikhtèn*, گریستن *guèris-tèn*, گریه کردن *guèriè kèrdèn*.

LARRON, NESSE, s., دزد *douzd*, ا. سارق *sarèq*, pr. t. sariq, pl. سراق *sourraq*.

LARYNX, s. m., نای *naï guèlou*, ا. حنجره *hèndjèrè*, ou houndjourè.

LAS, SE, adj., خسته *khèstè*.

LASCIF, IVE, adj., شهوت پرست *chèhvèt-pèrèst*.

LASCIVEMENT, adv, با شهوت *ba chèhvèt*.

LASCIVETÉ, s. f., a. شهوت *chèhvèt*.

LASSANT, E, adj., خسته کننده *khèstè-kounèndè*, تعب آور *tè'èb-âvèr*, a. متعب *moutè'èb*, pr. t. *mut'ib*.

LASSER, v. a., خسته کردن *khèstè kèrdèn*; — se lasser, خسته شدن *khèstè choudèn*; — lassé, e, خسته شده *khèstè-choudè*, خسته *khèstè*.

LASSITUDE, s. f., خستگی *khèstègui*.

LATENT, E, adj. terme de méd., نهان *nèhan*.

LATÉRAL, E, adj., پهلویی *pèhlouyi*.

LATÉRALEMENT, adv., بسمت پهلو *bè-sèmté pèhlou*.

LATIN, E, adj., لاتین *latîn*; — en latin, لاتیन *bè-zè-bané latîn*.

LATINISER, v. a., لاتینی کردن *latîni kèrdèn*.

LATINISTE, s. m., دانندهٔ زبان لاتین *latîn-dan*, دانندهٔ زبان *danèndèyè zèbané latîn*.

LATINITÉ, s. f., a. لاتینیت *latîniyèt*.

LATITUDE, s. f., a. عرض *'èrz*, pr. t. *'arz*; — septentrionale, عرض شمالی *'èrzé chèmali*, pr. t. *'arzi chimali*; — méridionale, عرض جنوبی *'èrzé djènoubi*, pr. t. *'arzi djè-noubi*; — fig. espace, میدان *mèidan*, a. وسعت *vous'èt*, pr. t. *vus'at*.

LATRINES, s. f., pl. آبدست *âb-dèst*, a. متوضی *mèbrèz*, متوضی *moutèvèzza*, خلا *knèla*.

LATTE, s. f., پرواره *pèrvarè*.

LAUDANUM, s. m., a. خلاصهٔ الافیون *khoulacèt-oul-èfioun*.

LAURIER, s. m., درخت غار *dèhmèst*, درخت غار *dèrèkhté*.

ghar, a. *ضفر zèfèr*, pr. t. *zafèr*; — fig. cueillir des lauriers, *ضفر يافتن zèfèr yaftèn*.

Laurier-rose, s. m., *خزهره khèr-zèhrè*.

Lavabo, s. m., *لگن lèguèn*.

Lavage, s. m. action de laver; v. ce mot.

Lavande, plante, s. f., *اسطوخودوس oustoukhoudous*, *شه شيه chah-èspèrmé roumi*, a. *خيرقي انبر khèirî-oul-îèrr*.

Lavandière, s. f., *رخت شوى rèkht chouï*, vulg. *رخت شور rèkht-chour*.

Lave, s. f., *ماده ريزان maddèyé rizan èz kouhé âtèch-fèchan*.

Lavement, s. m., *امله èmalè*, a. *حقنه hougnè*, pr. t. *hoqna*, *احتقان èhtèqan*.

Laver, v. a., *شستن choustèn*, *شوييدن chouyîdèn*; — se laver, *خود را شستن khoud-ra choustèn*; — lavé, e, *شسته choustè*, a. *مغسل mèghsoul*, pr. t. *maghsoul*.

Laveur, EUSE, s., *شوينده chouyèndè*, vulg. *شور chour*.

Lavoir, s. m., *جای شستن choustèn-gah*, *دجای شستن djai choustèn*, a. *مغسل mèghsèl*, pr. t. *maghsèl*.

Lavure, s. f., *جر دَب tchèrk-ab*.

Laxatif, IVE, adj., *شکرمان chèkè-m-ran*, a. *مسهل moushèl*, pr. t. *mushil*.

Layette, s. f. coffre de bois, *معدوچه mèdjri*, *سندوخته sèndouqtchè*, a. *مخزن mèkhzèn*, pr. t. *makhzèn*; — linge d'un enfant nouveau né. *نوازم پوشش كودك تازه زاد lèvazèmé pouchèché koudèké tazè-zad*.

Lazzi, s. m., *اشرة مفلى ècharèyé mouqèllèdi*.

LE, art. m. V. la, article.

LÉ, s. m., تخته *tèkhtè*, لای *lai*, a. لفق *lèfèq*.

LÈCHEFRITE, s. f., تابه *tavè*, pr. t. tava.

LÉCHER, v. a., لیسیدن *licidèn*.

LEÇON, s. f., a. درس *dèrs*.

LECTEUR, TRICE, s., خواننده *khanèndè*, قرائت کننده *qèra'èt-kounèndè*.

LECTURE, s. f., خواندن *khandèn*, a. قرائت *qèra'èt* pr. t. *qira'èt*, تلاوت *tèlavèt*; ce dernier mot se dit particulièrement en parlant de la lecture du Koran; — faire la lecture, کتاب خواندن *kètab khandèn*.

LÉGAL, e, adj., a. شرعی *chèr'i*, en parlant de la loi du clergé, — قانونی *qanouni*, en parlant de la loi civile.

LÉGALEMENT, adv., a. شرعاً *chèr'èn*; — d'après la loi civile, موافق قانون *bè-hècèbé qanoun*, a. موافق قانون *mouvafèqé qanoun*, pr. t. *muvasiqi qanoun*.

LÉGALISATION, s. f., ثبت دیوانخانه *sèbté divan-khanè*, a. تصدیق شرعی *tèsdiqé chèr'i* pr. t. *tasdiqi chèr'i*.

LÉGALISER, v. a., به ثبت دیوانخانه رسانیدن *bè-sèbté divan-khanè rèçanidèn*; — légalisé, e, ثبت شده *sèbt-choudè*.

LÉGALITÉ, s. f., شرعی بودن *chèr'i boudèn*.

LÉGAT, s. m., تماشنه پاپ *fouroustadèyé pap*, گوماخته پاپ *goumachètèyé pap*.

LÉGATAIRE, s. m., a. وارث *varès*, pr. t. *varis*.

LÉGENDE, s. f. livre de la vie des saints, کتاب سیرت اولیا *kètabé sirètè ooulia*; — d'une médaille, خط پهل قدیم *khètté poulé qèdim*, خط سکه *khètté sèkkè*.

LÉGATION, s. f., a. سفارت *sèfarèt*; — la légation de France, a. سفارت فرانسه *sèfarèté francè*.

LÉGER, ÈRE, adj., سبك *sèbouk*, ou سبک *sèbuk*, a. خفیف *khèfif*, pr. t. *khafif*; — d'esprit, مغز سبك *sèbouk-mèghz*, pr. t. *khafif*; — volage, سست پیمان *soust-peiman*, a. خفیف العقل *khèfif-oul-'èql*, pr. t. *khafif-ul-'aql*.

LÉGÈREMENT, adv., بسبکی *bè-sèbouki*, سبك *sèbouk*, a. خفیفاً *khèfifèn*, pr. t. *khafifèn*.

LÉGÈRETÉ, s. f., سبکساری *sèbouk-sari*, سبکی *sèbouki*, a. خفت *khèffèt*, pr. t. *khiffèt*.

LÉGION, s. f., گروه سپاه *guèrouhé sèpah*.

LÉGIONNAIRE, adj. et s. qui fait partie d'une légion, سپاهی *sèpahi*; — membre de la légion d'honneur, صاحب *sahèbé nèchané francè*.

LÉGISLATEUR, TRICE, s., برقرار کنندۀ قانون *bèr qèrar kou-nèndèyè qanoun*, a. واضع قانون *vaz'è qanoun*, pr. t. *vaz'i qanoun*.

LÉGISLATIF, IVE, adj., قانونی *qanouni*; — pouvoir législatif, اختیار قانون نبادن *èkhtiaré qanoun nèhadèn*, a. وضع قانون *gouvveté vèz'è qanoun*, pr. t. *gouvveti vaz'i qanoun*.

LÉGISLATION, s. f., وضع قانون *vèz'è qanoun*, a. وضع القانون *vèz'-oul-qanoun*, pr. t. *vaz'-ul-qanoun*.

LÉGISLATURE, s. f., اهل شریعت *èhalé chèr'i'èt*, pr. t. *èhali chèr'i'at*, ارباب شریعت *èrbabé chèr'i'èt*, pr. t. *èrbabi chèr'i'at*, وکلا شرع *voukèla'è chèr'*, pr. t. *vukela'i chèr'*.

LÉGISTE, s. m., a. فقيه *fèqih*, pr. t. *faqih*, pl. فقهها *fouqèha*,
pr. t. *fuqaha*, اهل شرع *èhlè chère*, pr. t. *èhli chère*.

LÉGITIMATION, s. f. action de légitimer. V. ce mot.

LÉGITIME, adj. des 2 g., a. حلال *hèlal*, pr. t. *halal*, شرعى *chèr'i*;
— épouse légitime, زن عفى *zène 'èqdi*, زن
حلال *zène hèlal*, a. حليله *hèlilè*, pr. t. *halilè*; — juste,
fondé en raison, درست *droust*, a. حق *hèqq*, pr. t. *haqq*.

LÉGITIMEMENT, adv., موافق قانون *mourafèqé qanoun*,
a. شرعاً *chèr'èn*, باحق *bèl-hèqq*, pr. t. *bil-haqq*.

LÉGITIMITÉ, s. f., a. حقیقت *hèqqiyèt*, مشروعیت *mèchrou'i-*
yèt, شرعى بودن *chèr'i boudèn*: — en parlant des en-
fants, حلالزادگى *hèlal-zadègui*.

LÉGITIMER, v. a., حلال کردن *hèlal-kèrdèn*.

LEGS, s. m., a. میراث *miras*, عبه *hèbè*; — pieux وقف *vèqf*,
pr. t. *vagf*, pl. اوقاف *ouqaf*, pr. t. *èvqaf*.

LÉGUER, v. a., عبه کردن *hèbè kèrdèn*, وصیت عبه
کردن *bè-hècèbè vèciyèt hèbè kèrdèn*; — en parlant
de legs pieux, وقف کردن *vèqf kèrdèn*.

LÉGUME, s. m. légumes verts., سبزهوات *s. bzèvat*, pr. t. *zèr-*
zèvat; — secs., a. حبوبات *houboubat*.

LÉGUMINEUX EUSE, adj., a. حبوباتى *houboubati*.

LENDEMAIN, s. m., فرداى آن روز *fèrdaï àn rouz*.

LÉNIFIER, v. a., ملایم کردن *moulayèm kèrdèn*.

LÉNITIF, IVE, adj., ملایم کننده *moulayèm-kounèndè*, a.
ملین *moulèiyèn*, pr. t. *mulèiyin*.

LENT, E, adj., کند کرد *kound-kar*, کند حرکت *kound-hè-*
rèkèt.

LENTEMENT, adv., آهسته *ahèstè*, بآهستگی *bè-ahès-tègui*.

LENTEUR, s. f., آهستگی *ahèstègui*, a. بطنی *bèt'i*.

LENTICULAIRE, adj. des 2 g., a. عدستی الشكل *'èdèciî*, 'èdèciî-ouch-chèkl.

LENTILLE, s. f., نرسک *nèrsèk* (peu usité) a. عدس *'èdès*.

LENTISQUE, s. m., درخت سافز *dèrèkhtè saqèz*.

LÉOPARD, s. m., ببر *bèbr*.

LÈPRE, s. f., میستی *misti*, پیستی *pisti*, پيس *pis*, خوره *khourè* (peu usités) a. جذام *djouzam*, برص *bèrès*.

LÈPREUX, SE, adj., پيست *pist*, خوره *khourè*, گرفتار علت خوره *guèrèftaré 'èllètè khourè*, a. مجذوم *mèdjzoum*.

LÉPROSERIE, s. f., مریض خانه علت خوره *mèriz-khanèyé 'èllètè khourè*.

LEQUEL, m. laquelle f. pron. relatif, au pl. lesquels, lesquelles, که *kè*, pr. t. ki, a. آندی *èllèzi*; féminin, آنتی *èllèti*; — employé interrog. au nominatif, کدام *kou-dam*; à l'accusatif, کدامرا *koudam-ra*, pl. کدامها *kou-dam-ha-ra*.

LES, art. pl. V. la.

LÉSER, v. a., رسانیدن *zian rèçanidèn*, ضرر رسانیدن *zèrèr rèçanidèn*; — lésé, e, کردن *zian-kèrdè*, ضرر کردن *zèrèr-kèchidè*.

LÉSINE, s. f., تنگدستی *tèng-dèsti*, a. بخل خست *khèssèt*, بخل *boukhl*, pr. t. *bakhl*.

LÉSINER, v. n., خست کردن *khèssèt kèrdèn*.

LÉSINERIE, s. f., خسیسی *khècici*, a. بخل *boukhl*, pr. t. *bakhl*.

LÉSION, s. f., زیان *zian*, a. ضرر *zèrèr* pr. t. *zarar*; — blessure, زخم *zèkhm*.

LESSIVE, s. f., آب خاکستری *âbê khakèstèri*, آب خاکست *âbê khakèstèr*.

LESSIVER, v. a., با آب خاکستر شستن *ba âbê khakèstèr choustèn*.

LEST, s. m., کشتی بارسنج *bar-sèndjè kèchti*.

LESTE, adj. des 2 g., چلاک *djèld*, چست *tchoust*, جلاک *tchalak*.

LESTER, v. a., گذاشتن بر کشتی بارسنج *bar-sèndj bèr kèchti gouzachtèn*.

LÉTHARGIE, s. f., a. سرسام *sèrsam*, بارید سرسام *sèrsamé barèd*, pr. t. *sèrsami barid*; — fig. négligence, خواب غفلت *khabé ghèflèt*, a. سبات *soubat*.

LÉTHARGIQUE, adj. des 2 g., متعلق بذاخوشی سرسام *mou-tè'èllèg bè-na-khochiï sèrsam*.

LETTRE, s. f. de l'alphabet, a. حرف *hèrf*, pr. t. *harf*; pl. حروف *hourouf*; — écriture, a. خط *khèt*, pr. t. *khatt*, pl. خطوط *khoutout*; — épître, missive, ناعذ *kaghèz*, pr. t. *kiaghèd*, نامه *namè*, a. مراسله *mouracèlè*, pl. مراسلات *mouracèlat*, رساله *rèçalè*, pl. سیل *rèçayèl*, pr. t. *rèçail*, رقیمه *rèqimè*, مکتب *mèktoub*, pl. مکتوبات *mèktoubat*, تحریر *tèhrir*, pr. t. *tahrir*, pl. تحریرات *tèhrirat*; — lettre de recommandation, ببرات سفارشنامه *sèfarèch-namè*; — de change, ببرات *bèrat*; — amicale, کاغذ دوستانه *kaghèzé doustanè*, t. p. محبت نامه *mèhèbbèt-nâmè*, pr. t. *mouhabbèt-nâmè*; — impériale, فرمان *fèrman*; — de créance,

اعتماد نامه *d'ètèmad-namè*, pr. t. *i'timad-namè*; — écrire une lettre, کاغد نوشتن *kaghèz nèvèchtèn*, مراسله نوشتن *mouracèlè nèvèchtèn*.

LETTRE, E, adj., با سواد *ba-sèvad*, دانشمند *danèchmènd*.

LEUR, pron. pers. à eux, à elles, بایشان *bè-ân-ha*, بیایشان *bè-ichan*; — je leur ai dit, بایشان گفتم *bè-ân-ha goftèm*; — leur maison, خانۀ ایشان *khanèyé ân-ha*, خانۀ ایشان *khanèyé ichan*.

LEURRE, s. f., گوشت مرغ شکری *gouchté mourghé chè-kari*; — fig., فریب *fèrib*.

LEURRER, v. a. fig. tromper, گول زدن *goul zèdèn*, فریب دادن *fèrib dadèn*.

LEVAIN, s. m., مایۀ خمیر *mayèyé khèmir*, p. t. مایه *mayè*, خمیر *khèmir*, pr. t. *khamour*.

LEVANT, s. m., a. شرق *chèrq*, pr. t. *charq*, مشرق *mèchreq*, pr. t. *mèchriq*; — les contrées du Levant, a. ممالک شرقیۀ *mèmalèké chèrqiye*, pr. t. *mèmaliki charqiye*.

LEVANTIN, E, adj., a. اهل شرق *chèrqi*, pr. t. *charqi*, اهل شرق *èhlé chèrq*, pr. t. *èhli charq*.

LEVÉE, s. f., بر داشتن *bèr-dachtèn*, a. رفع *rèf*; — faire la levée d'un corps, d'un cadavre, جنازۀ بر داشتن *djènazè bèr-dachtèn*; — d'un siège, ترک محاصره کردن *tèrkè mouhacèrè kèrdèn*; — des troupes, تشوین جمع کردن *gouchoun djèm' kèrdèn*; — la levée des troupes, جمع تشوین *djèm'-âvèrîï gouchoun*.

LEVER, v. a., بر داشتن *bèr-dachtèn*, افراختن *èfrakhtèn*, بر خواستن *bèr-khastèn*, بلند کردن *boulènd kèrdèn*; — se lever, بلند شدن *boulènd choudèn*; — lève-toi, باشو

- pa-choou*, بلند شو, *bèr-khiz*, *boulènd choou*
 LEVIER, s. m., اهرم *èhrèm*, a. مربعه *mèrbè'è*, pr. t. *marba'a*.
 LEVIS, (pont), s. m., پلی که برداشته *tèkhètè-poul*,
 شود *pouli ké bèr-dachtè chèvèd*.
 LEVRAUT, s. m., خرگوش *bètchèyé khèr-gouch*.
 LÈVRE, s. f., لب *lèb*.
 LEVRETTE, s. f., تازی ماده *tazii madè*.
 LÉVRIER, s. m., تازی *tazi*.
 LEVURE, s. f., کف آبجو *kèfé âb-djoou*.
 LEXICOGRAPHE, s. m., لغت نویس *loughèt-nèvis*.
 LEXICOGRAPHIE, s. f., علم لغت نویسی *loughèt-nèvici*,
 لغت *'ilmé loughèt*, pr. t. *'ilmi loghat*.
 LEXIQUE, s. m., a. لغت *loughèt*, pr. t. *loghat*.
 LÉZARD, s. m., چلیپاسه *tchèlpacè*, سوسمار *sous-mar*.
 LÉZARDE, s. f., شکاف *chèkaf*, a. شق *chèqq*, pr. t. *chaqq*,
 pl. شقوق *chouqouq*.
 LÉZARDÉ, e, adj., شکافته *chèkafètè*.
 LIAISON, s. f., پیوند *pèivènd*, پیوستگی *pèivèstègui*, a. وصل
vèsl, pr. t. *vasl*; — fig., a. رابنه *rabètè*, pr. t. *rabita*;
 — rapport, a. علاقه *'èlaqè*, pr. t. *'alaga*, تعلق *tè'èllouq*.
 pr. t. *tè'alluq*.
 LIANT, e, adj. souple, نرم *nèrm*, a. نیتین *lèiyîn*; — affable,
 نرم خو *nèrm-khou*, a. ملايم الضبع *moulayèm-out-tèb'*,
 pr. t. *mulaïm-ut-tab'*.
 LIARD, s. m., پول سیاه *poulé siah*.
 LIARDER, v. n., خست کردن *khèssèt kèrdèn*.
 LIASSE, s. f., بسته کاغذ *bèstèyé kaghèz*.
 LIBATION, s. f., شرابپاشی *chèrab-pachi*.

LIBELLE, s. f., رسالۀ مبنی بر طعنۀ کسی *rèçalèyé mèbni bèr tè'ènéyé kèci*.

LIBELLER, v. a., تَکْرِیر کردن *tèhrir kèrdèn*.

LIBELLISTE, s. m., رسالۀ هَاجَوِیّه نویسنده *nèvicèndèyé rèçalèyé hédjviyè*.

LIBÉRAL, e, adj., جوانمرد گشاده دست *gouchadè-dèst, djèvan-mèrd*, a. سَکْهِی *sèkhi*, pr. t. سَکْهِی *sakhi*, کریم *kèrim*.

LIBÉRALEMENT, adv., بسَخاوت *bè-sèkhavèt*.

LIBÉRALITÉ, s. f., جوانمردی *djèvan-mèrdi*, a. سَخاوت *sèkha-vèt*, کَرَم *kèrèm*, جود *djoud*.

LIBÉRATEUR, TRICE, s., خلاص نجات دهنده *nèdjat-dèhèndè, khèlas-kounèndè*.

LIBÉRATION, s. f., رهایی *rèhayi*, a. خلاص *khèlas*, pr. t. *khalas*.

LIBÉRER, v. a., رها کردن *rèha kèrdèn*, رها تیدن *rèhanidèn*;
— se libérer, v. pron., رها شدن *rèha choudèn*, رها تیدن *rèhidèn*, خلاص شدن *khèlas choudèn*; — libéré, e, مخلص *rehidè*, رها شده *khèlas-choudè*, a. مخلص *moukhlès*.

LIBERTÉ, s. f., آزادی *âzadi*, اختیار *èkhtiar*, pr. t. *ikhtiar*;
— hardiesse, a. جسارت *djèçarèt*; — j'ai pris la liberté, جسارت کردم *djèçarèt kèrdèm*.

LIBERTIN, s. m., لوطی *louti*, جنده باز *djèndè-baz*, a. فحش *fahèch*, pr. t. *fahich*; — libertine, پُرده دریده *pèrdè-dèridè*, جنده *djèndè*, a. فاحشه *fahèchè*, pr. t. *fahichè*.

LIBERTINAGE, s. m., لوطیگری *louti-guèri*, جنده بازی *djèndè-bazi*.

LIBRAIRE, s. m., کتابفروش *kètab-fourouch*, a. صحتاف *sèh-haf*, pr. t. *sahhaf*.

LIBRAIRIE, s. f., کتابفروشی *doukkané kètab-fourouchi*.

LIBRE, adj. des 2 g., آزاد *ázad*, a. مختار *moukhtar*, مستقل *moustèqèl*, pr. t. *mustaqil*, مطلق العنان *moutlèq-oul-'ènan*, pr. t. *mutlaq-ul-'inan*.

LIBREMENT, adv. sans contrainte, باختیار *bè-èkhtiar*, ارادت *bè-heusné èradèt*, آزادی *bè-ázadi*; — sans égard, گستاخانه *goustakhanè*, pr. t. *kustakhanè*, بی پروا *bi pèrva*.

LICE, s. f., کشتی گیری *mèidané kouchti guiri*.

LICENCE, s. f. permission, a. ان *èzn*, pr. t. *izn*, رخصت *roukhsèt*, pr. t. *roukhsat*, اجازه *èdjazè*, اجازت *èdjazèt*, دستبر *dèstour*; — liberté excessive, گستاخی *goustakhi*; — dérèglement des mœurs, هرزگی *hèrzègui*, a. فساد *fèçad*.

LICENCIÉ, s. m., درس دادن را گرفته *èzné dèrs dadèn-ra guèrèftè*.

LICENCIEMENT, s. m., a. مرخصی *mourèkhkhèci*, a. رخصت *roukhsèt*, pr. t. *roukhsat*, ان *èzn*, pr. t. *izn* et *izîn*; — licenciement des troupes, مرخصی قشون *mourèkhkhècii gouchoun*.

LICENCIER, v. a., از مرخص کردن *mourèkhkhès kèrdèn*, از خدمت معاف داشتن *èz khèdmèt mo'af dachtèn*.

LICENCIUSEMENT, adv., بی ادبانه *bi èdèbanè*.

LICENCIUEUX, EUSE, adj., خلاف رسوم ادب *bi-èdèb*, خلاف رسوم ادب *khèlafé rouçoumé èdèb*.

LICITATION, s. f., فروش در هتراج *fourouché dèr hèrradj*.

LICITE, adj. des 2 g., a. حلال *hèlal*, pr. t. *halal*, مباح *mou-bah*, جائز *djayèz*, pr. t. *djaïz*.

LICITEMENT, adv., a. بطور حلال *bè-toouré hèlal*.

LICITER, v. a., در هتراج بفروش رسانیدن *dèr hèrradj bè-fou-rouch rèçanidèn*.

LICOU ou LICOL, s. m., افسار *èfsar*.

LICORNE, s. m., کرگدن آبی *kèrguèdèné àbi*.

LIE, s. f., لای *laï*, درد *dourd*, a. ثافل *safèl*, pr. t. *safil*; — de vin, درد شراب *dourdé chèrab*; — d'un bassin, زجن *lèdjèn*, غلیزن *ghèlijèn*; — du peuple, a. ارازل الناس *èrazèl-oun-nas*, pr. t. *èrazil-un-nas*, اسافل الناس *èçafèl-oun-nas*, pr. t. *èçafil-un-nas*.

LIÈGE, s. m., درخت پیبه *dèrèkhté pèmbè*.

LIEN, s. m., بند *bènd*, ریمان *risman*, a. قید *qèid*, pr. t. *qaid*; — chaine, زنجیر *zèndjir*, pr. t. *zïndjir*.

LIER, v. a., بستن *bèstèn*; — lié, e, بسته *bèstè*, بسته شده *bèstè-choudè*.

LIERRE, s. m., ارغک *èrghèk*, پیچک *pitchèk*, a. عشقه *'èchèqè*.

LIEU, s. m., جای *djaï*, a. مکان *mèkan*, pr. t. *mèkian*, pl. آیدست *èmkèné*, موی *mè'èra*; — lieux d'aisance, نخست *àb-dèst*, a. مبرز *mèbrèz*; — en premier lieu, نخست *nèkhoust*, a. اولاً *èvèlèn*; — au lieu de, بجای اینکه *bè-djaï in-ké*.

LIEUE, s. f., میل *mil*, فرانسه *milé francè*.

LIEUTENANCE, s. f., جانیشینی *dja-nèchini*, a. وکالت *vèka-lèt*, pr. t. *vèkialèt*.

LIEUTENANT, s. m., جا نشين *dja-nèchîn*, a. وكيل *vèkil*.

LIÈVRE, s. m., خرگوش *khèr-gouch*, a. ارنب *èrnèb*, pl. ارانب *èranèb*, pr. t. *èranib*.

LIGATURE, s. f., بسته بند *khèstè-bènd*, بند *bènd*.

LIGNE, s. f., a. خط *khètt*, pr. t. *khatt*, pl. خطوط *khout-tout*; — d'écriture, a. سطر *sètr*, pr. t. *satr*, pl. سطور *soutour*; — ligne de conduite, رفتار *rèftar*, راه *rah*, a. तरीق *tèriq*, pr. t. *tariq*, سلوك *soulouk*; — de pêcheur, شست *chèst*; — en parlant de choses alignées, راسته *rastè*.

LIGNÉE, s. f., نژاد *nèjad*, a. اولاد *ooulad*, pr. t. *èrlad*, نریت *zouriyèt*, نسل *nèsl*, سلسله *sèlsilè*, pr. t. *silsilè*.

LIGNEUX, EUSE, adj., چوبی *tchoubi*.

LIGNIFIER, (SE), v. pron., چوب شدن *tchoub choudèn*, به چوب منقلب شدن *bè-tchoub mounqèlèb choudèn*.

LIGUE, s. f., یکمپیمانی *yèk-pèimani*, a. اتحاد *èttèhad*, pr. t. *ittihad*, عهد *'èhd*, pr. t. *'ahd*.

LIGUER, v. a., یکمپیمان کردن *yèk-pèiman kèrdèn*, متحد *mouttèhèd kèrdèn*; — se liguier, یکمپیمان شدن *yèk-pèiman choudèn*, یکجہت شدن *yèk-djèhèt choudèn*, متحد شدن *mouttèhèd choudèn*.

LILAS, s. m., یاس فرنگی *yacé frèngui*.

LIMACE, s. f., V. limaçon.

LIMAÇON, s. m., کجک *kèdjèk*, a. حلزون *hèlzoun*.

LIMAILLE, s. f., براده *bouradè*, سونش *sounèch*.

LIMBES, s. m. pl., a. بیرزخ *bèrzèkh*.

LIME, s. f., سوهان *souhan*, t. p. اک *èyè et èquiè*, a. مبرد *mèbrèd*, pr. t. *mibrèd*.

LIMER, v. a., سوهان زدن *souhan zèdèn*; — limé, e, سوهان زده *souhan-zèdè*.

LIMIER, s. m., سکی شکاری *sègué chèkari*.

LIMITATIF, IVE, adj., گزاندۀ حد *gouzarèndèyé hèdd*, تحدید کننده *tèhddid-kounèndè*.

LIMITATION, s. f., a. تحدید *tèhddid*, pr. t. *tahdid*, تعیین حدود *tè'èyiné houdoud*, pr. t. *ta'yini houdoud*.

LIMITATIVEMENT, adv., a. بطور محدود *bè-toouré mèhdoud*.

LIMITE, s. f., مرز *mèrz*, پایان *payan*, سرحد *sèr-hèdd*, a. حد *hèdd*, pr. t. *hadd*, pl. حدود *houdoud*.

LIMITER, v. a., گذاشتن حد *hèdd gouzachtèn*, محدود کردن *mèhdoud kèrdèn*.

LIMITROPHE, adj. des 2 g., همسرحد *hèm-sèr-hèdd*, p. t. هم حدود *hèm-houdoud*.

LIMON, s. m., لای *lai*, گل *guèl*, لجن *lèdjèn*; — fruit, لیمو *limou*.

LIMONADE, s. f., شربت آبلیمو *chèrbètè ab-limou*.

LIMONADIER, IÈRE, شربتساز *chèrbèt-saz*.

LIMONEUX, EUSE, adj., گلی *guèli*.

LIMPIDE, adj. des 2 g., ناب *nab*, a. صاف *saf*, زلال *zoulal*.

LIMPIDITÉ, s. f., صافی *safi*, a. صفوت *sèfvèt*, pr. t. *sifvèt*.

LIMURE, s. f. action de limer, سوهانزنی *souhan-zèni*; — limaille., V. ce mot.

LIN, s. m., بزرک *bèzrèk*, a. کتان *kètan*, pr. t. *kètèn*.

LINAIRE, s. m., کتان دشتی *kètanè dèchti*, نوشگیا *nouch-guiah*.

LINCEUIL, s. m., a. کفن *kèfèn*, pl. اکفان *èkfan*.

LINÉAMENT, s. m., اثر چهره *ècèrè tchèhrè*.

LINGE, s. m., رخت شستنی *roukhouté choustèni*.

LINGÈRE, s. f., فروشندهٔ قماش سفید *fourouchèndèyé gou-maché sèfid*, a. بزاز *bèzzaz*.

LINGERIE, s. f., a. où l'on vend le linge, بزازى *bèzzazi*,
دكان بزازى *doukkané bèzzazi*; — où l'on garde le linge,
صندوقخانه *sèndouq-khanè*.

LINGOT, s. m., شمش *choumch*, a. سبیکه *sèbikè*.

LINGUISTE, s. m., بسیار زبان‌دان *bèciar zèban-dan*.

LINOTE, s. f., مرغ کتان خوار, *mourghé kètan-khar*, مرغ
کتان *mourghé kètan*.

LION, ONNE, s., شیر *chir*, a. اسد *ècèd*, pl. اساد *àçad*; —
lionne, مادهٔ شیر *madè-chir*.

LIONCEAU, s. m., بچهٔ شیر *bàtchèyé chir*.

LIPPE, s. f., لب گنده *lèbé goundè*, لب کلفت *lèbé kou-louft*.

LIPPÉE, s. f., a. لقمه *louqmè*, pr. t. *loqma*, V. bouchée.

LIPPU, e, adj., لب گنده *goundè-lèb*.

LIQUÉFACTION, s. f., آب شدن *àb choudèn*, گداز *goudaz*,
a. ازابه *èzabèt*.

LIQUÉFIER, v. a., آب کردن *àb kèrdèn*, گداختن *goudakh-tèn*; — se liquéfier, آب شدن *àb choudèn*, گداخته
شدن *goudakhtè choudèn*.

LIQUEUR, s. f., عنبریه *'èmbèriyè*, a. عرق *'èrèq*, pr. t. *'araq*;
— substance liquide, آب *àb*.

LIQUIDATEUR, s. m., قطع کنندهٔ حساب *qèt'-kounèndèyé hèsab*.

LIQUIDATION, s. f., قطع تفريق حساب *tèfriqé hèsab*, a. قطع
حساب *qèt'é hèsab*, pr. t. *qat'i hiçab*.

LIQUIDE, adj. des 2 g., آبکی *abèki*, روان *rèvan*, a. مایع *mayè'*, pr. t. *maf'*, pl. مایعات *ma'at*.

LIQUIDER, v. a., تفریق حساب کردن *tèfrigè hèçab kèrdèn*, قطع حساب کردن *qèl'é hèçab kèrdèn*; — liquidé, e, مفروق شده *mèfrouq-choudè*.

LIQOREUX, EUSE, adj., شیرین *chirîn*.

LIQUORISTE, s. m., عنبریه ساز 'عرف کش *'èrèq-kèch*, 'عنبریه ساز *'èmbè-riyè-saz*.

LIRE, v. a., خواندن *khandèn*, قرائت کردن *qèra'èt kèrdèn*.

LIS, s. m., a. زنبق *zènbèq*, pr. t. *zanbaq*; — oignon de lis, پیاز زنبق *piazé zènbèq*.

LISÉRÉ, s. m., a. حاشیه *hachiè*.

LISÉRER, v. a., گذاشتن حاشیه *hachiè gouzachtèn*.

LISEUR, SE, s., خواننده *khanèndè*.

LISIBLE, adj. des 2 g., خوانا *khana*.

LISIBLEMENT, adv., بخور واضح *bè-toouré tazèh*.

LISIÈRE, s. f., کنار *kènar*, کنار *kènarè*, دامن *damèn*.

LISSE, adj. des 2 g., نیز *liz*.

LISSEUR, v. a., نایس زدن *licè zèdèn*, مهره زدن *meuhrè zèdèn*, نیز کردن *liz kèrdèn*, صیقل کردن *sèiqèl kèrdèn*.

LISSEUR, s. m., مهره زن *meuhrè-zèn*.

LISSOIR, s. m., نایس *licè*, p. t. مهره *meuhrè*, a. مصقل *mès-qèl*, pr. t. *misqèl*.

LISTE, s. f., اواره *èvarè*, سیاه *siahè*, a. دفتر *dèftèr*, pl. دفاتر *dèfatèr*, pr. t. *dèfatir*.

LIT, s. m., بستر *bèstèr*, رخت خواب *rèkhté khab*; — faire

le lit, رخت خواب انداختن *rèkhté khab èndakhtèn*;
— garder le lit, بستری بودن *bèstèri boudèn*.

LITERIE, s. f., اسباب رخت خواب *èsbabé rèkhté khab*.

LITHARGE, s. f., مرداسنگ *mourda-sèng*, pr. t. *murdacènk*,
a. مړتک *mourtèk* ou *mèrtèk*.

LITHOGRAPHE, s. m., بر سنگ نگارنده *nègarèndèyé*
bèr sènguè tchapi.

LITHOGRAPHIE, s. f., چاپ سنگی *tchapé sèngui*.

LITHOLOGIE, s. f., شنسائی سنگی *chènaçayii sèng*, a.
معرفت الاحجار *mè'èrèfèt-oul-èhdjar*.

LITIÈRE, s. f., تخت روان *tèkht-rèvan* ou *tèkhté rèvan*, pr.
t. *takhti rèvan*.

LITIGE, s. m., ستیزه *sètiz*, ستیزه *sètizè*, جنگی *djèng*, a.
منزاعه *mounaz'è'*, pr. t. *munazi'a*, دعوا *dè'va*, pr. t.
da'ra.

LITIGIEUX, EUSE, adj. des 2 g. qui est ou qui peut être
contesté en justice, a. منزع فيه *mounazi'oun-fi-hi*, pr.
t. *munazi'un-fi-hi*; — qui se plaint dans les contestati-
ons, ستیزه انگیز *sètizèndè*, ستیزه *sètizè-ènguiz*.

LITTÉRAIRE, adj. des 2 g., a. علمی *'èlmi*, pr. t. *'ilmi*, f. et
pl. علمیه *'èlmiyè*, pr. t. *'ilmiyè*.

LITTÉRAL, E, adj., کلمه بکلمه *kèlèmè-bè-kèlèmè*, a. تحت
تَهْتِ اُولِ لَفْظِ *tèht-oul-lèfz*, pr. t. *taht-ul-lafz*, حرف بحرف *hèrf-*
bè-hèrf, pr. t. *harf-bè-harf*.

LITTÉRALEMENT, adv., on emploie les mêmes mots que
pour littéral. V. ce mot.

LITTÉRALITÉ, s. f., تحت اِنْفَظِ بودن *tèht-oul-lèfzi*
boudèn.

LITTÉRATEUR, s. m., دانشمند *danèchmènd*, a. عالم *'âlèm*,
pr. t. *'âlim*, pl. علما *'oulèma*, عَلام *'oullam*, فاضل *fazèl*,
pr. t. *fazil*, pl. فضلا *fouzèla*.

LITTÉRATURE, s. f., دانشمندی *danèchmèndi*, a. علم
و معرفت *'èlm-ou-mè'èrèfèt*, pr. t. *'ilm-u-ma'rifèt*; — se
dit aussi de l'ensemble des produits littéraires d'une
nation, کتوب علمی *koutoubé 'èlmi*, pr. t. *kiutubi
'ilmi*.

LITTORAL, E, adj., واقع در کنار دریا *vaq'è dèr kènaré dè-
ria*; — s. m. pays le long des côtes, ممالک کنار دریا
mèmalèké kènaré dèria.

LITURGIE, s. f., آیین نماز *âyiné nèmaz*, p. t. قداس شریف
gouddacé chérif, pr. t. *gouddaci chérif*.

LITURGIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بآیین نماز *moutè'èl-
lèq bè-âyiné nèmaz*.

LIVIDE, adj. des 2 g., کبود *kèboud*.

LIVIDITÉ, s. f., کبودی *kèboudi*.

LIVRAISON, s. f., a. تسلیم *tèslim*, تحویل *tèhvil*; — faire
la livraison, تسلیم کردن *tèslim dadèn*, تحویل دادن
tèslim kèrdèn.

LIVRE, s. m., a. کتاب *kètab*, pr. t. *kitab*, pl. کتوب *koutoub*,
pr. t. *kiutub*; — livre de compte, a. دفتر *dèftèr*, pl.
دفتر *dèfatèr*, pr. t. *dèfatir*.

LIVRE, s. f., poids, کرونکه *kèrœnkè*; — pièce de monnaie,
نیر *lirè*.

LIVRÉE, s. f., رسمی ملازمان *lèbaçé rèsmiï moula-
zèman*.

LIVRER, v. a., تسلیم کردن *tèslim dadèn*, تحویل دادن *tèhvil*

lim kèrdèn; — abandonner, واگذاشتن *va-gouzachtèn*,
 se livrer, تسلیم شدن *tèslim kèrdèn*; — se livrer, خود را تسلیم کردن *khoud-ra tèslim kèrdèn*;
 — se livrer à ..., (s'occuper) مشغول شدن *mèchghoul choudèn*.

LIVRET, s. m., کتابچه *kètabtchè*.

LOBE, s. m., جگر گوشه *djèguèr-gouchè*, pr. t. *djiyèr-gouchè*.

LOCAL, s. m., جای *djaï*, منزلگاه *mènzèl-gah*, a. مأوى *mè'èra*, مسکن *mèskèn*, مکان *mèkan*, pr. t. *mèkian*, pl. اماکن *èmakèn*, pr. t. *amakîn*.

LOCAL, E, adj., منحصر بمحصول بجای *mèkhsoucé bè-djaï*, ممکن *mounhècèr bè-mèkani*.

LOCALEMENT, adv., مخصوص جا *mèkhsoucé dja*, a. مخصوص مکان *mèkhsoucé mèkan*.

LOCALISER, v. a., جای مقرر کردن *djaï mouqèrrèr kèrdèn*.

LOCALITÉ, s. f. (particularité locale), اقتضای مکان *èqtèzaï mèkan*; — les lieux mêmes, جای *djaï*, a. مکان *mèkan*, pr. t. *mèkian*, pl. اماکن *èmakèn*, pr. t. *èmakîn*, محلّ *mèhèll*, pr. t. *mahall*.

LOCATAIRE, s. des 2 g., کرایه نشین *kèrayè-nèchîn*, a. مستاجر *moustè'èdjèr*, pr. t. *mustè'èdjir*.

LOCATIF, IVE, adj., متعلق بکرایه نشین *moutè'èllèq bè-kèrayè-nèchîn*.

LOCATION, s. f., a. کرایه *kèrayè*, a. اجاره *èdjarè*, pr. t. *idjarè* اجار *èdjar*, pr. t. *idjar*.

LOCH, s. m., کشتی ریسمان پیمایش راه *rismané pèima-yèché rahé kèchti*.

LOCHES, s. f., pl. a. دم النفاس *dèm-oun-nèfus*.

LOCOMOBILE, adj. des 2 g., قابل تغییر مکان *qabèlè tègh-yiré mèkan*, pr. t. *qabili taghyiri mèkian*.

LOCOMOBILITÉ, s. f., a. قابلیت تغییر مکان *qabèliyetè tègh-yiré mèkan*, pr. t. *qabiliyetè taghyiri mèkian*.

LOCOMOTIF, ive, a. محرک *mouhèrrèk*, pr. t. *muharrik*.

LOCOMOTION, s. f., a. حرکت *qouvvèyé hèrèkèt*, pr. t. *qouvvèi harèkèt*, قوت حرکت *qouvvèlé hèrèkèt*, pr. t. *qouvvèti harèkèt*.

LOCOMOTIVE, s. f., جرخ بخار محرک کالسکه‌ای راه آهن *tchèrkhé boukhar mouhèrrèk kaliskè-haï rahé àhèn*.

LOCUTION, s. f., a. سخن *soukhèn*, اصطلاح *èstèlah*, pr. t. *istilah*, تعبیر *tè'èbir*, pr. t. *ta'bir*.

LOGARITHME, لگاریتمه *logharitmè*.

LOGE, s. f., کرایه *kèritchè*, کلبه *koulbè*, غرفه *ghourfè*.

LOGEABLE, adj. des 2 g., منزل کردن *mènzèl-kèrdèni*.

LOGEMENT, s. m., منزلگاه *mènzèl-gah*, خانه *khanè*, a. مسکن *mèskèn*, pl. مساکن *mègakèn*, pr. t. *mègakîn*.

LOGGER, v. a., منزل دادن *mènzèl dadèn*, جا دادن *dja dadèn*; — v. n. ou se loger, v. pron., منزل کردن *mènzèl kèrdèn*, نشستنی *mènzèl guèrèftèn*, نه‌نشستن *nèchèstèn*, ساکن شدن *sakèn choudèn*.

LOGEUR, s. m., کرایه نشین *hèrayè-nèchîn*.

LOGICIEEN, s. m., a. منطقی *mentèqi*, pl. منطقیون *mèntèqi-youn*, اهل منطق *èhlé mèntèq*, pr. t. *èhli mantiq*.

LOGIQUE, s. f., a. علم منطق *'èlmé mèntèq*, pr. t. *'ilmi mantiq*, منطق *mèntèq*, pr. t. *mantiq*.

LOGIQUEMENT, adv., از روی علم منطق *èz rouï 'èlmé mèntèq*.

LOGIS, s. m., خانه *khanè*, a. منزل *mènzel*, pr. t. *mènzil*, مسکن *mèskèn*, V. logement.

LOGOGRIPE, s. m., a. معما *mou'emma*.

LOI, s. f., a. قانون *qanoun*, pl. قوانین *qèvanîn*, pr. t. *qavanîn*; — sacrée, divine, a. شرع شریف *chèr'é chérif*, pr. t. *chèr'i chérif*; — règle, a. رسم *rèsm*, قاعده *qa'èdè*, pr. t. *qa'idè*.

LOIN, adv., دور *dour*, a. بعید *bè'id*, pr. t. *ba'id*; — de loin, از دور *èz dour*.

LOINTAIN, s. m., دوری *douri*, a. بعد *bou'oud*, pr. t. *bou'd*.

LOINTAIN, E, adj. V. loin; — les pays lointains, a. ممالک بعید *mèmalèké bè'idè*, pr. t. *mèmaliki ba'idè*.

LOIR, s. m., موش دشتی *mouché dèchti*, a. یربوع *yèrbou'*, زبانه *zèbabè*.

LOISIBLE, adj. des 2 g., روا *rèva*, a. جابز *djayèz*, pr. t. *djaïz*.

LOISIR, s. m., وقت بی کاری *vèqté bi kari*, وقت فراغت *vèqté fîraghèt*.

LOMBES, s. m., pl. کمر *kèmèr*, a. صلب *soulb*.

LONDRES, nom de ville, لندن *lèndèn*.

LONG, LONGUE, adj., دراز *dèraz*, طولانی *toulani*, بلند *boulènd*, a. طویل *tèvil*; — à la longue, بمرور زمان *bè-mourouré zèman*; — en long et en large, a. طولاً و عرضاً *toulèn-ou-'èrzèn*; — les nuits sont longues, شبها بلنداند *chèb-ha boulènd-ènd*; — il signifie aussi lent, کند *kound*.

LONG, s. m., درازی *dèrazi*, بلندی *boulèndi*.

LONGANIMITÉ, s. f., clémence de Dieu, a. امهال حق تعالی

èmhale hèqqé tè'âla, pr. t. *imhali haqqi tè'âla*; — patience, a. صبر *sèbr*, pr. t. *sabr*, حلم *hèlm*, pr. t. *hilm*, تحمّل *tèhèmmoul*, pr. t. *tahammul*.

LONGE, s. f., دوال *douval*, تسمه *tèsmè*, t. p. قایش *qayèch*.

LONGER, v. a., کنار رفتن *toulèn èz kènar rèftèn*.

LONGÉVITÉ, s. f., a. طول عمر *toulé 'eumr*.

LONGITUDE, s. f., a. طول *toul*; — longitude et latitude, a. عرض و طول *toul-ou-'èrz*, pr. t. *toul-u-'arz*.

LONGITUDINAL, e, adj., a. مستطیل *moustètil*.

LONGITUDINALEMENT, adv., طولاً *toulèn*.

LONGTEMPS, adv., وقت خیلی *khèili vèqt*, a. طول زمان *toulé zèman*, pr. t. *touli zèman*.

LONGUEMENT, adv., a. بطول و تفصیل *bè-toul-ou-tèfsil*, a. تطویل *tètvilèn*.

LONGUEUR, s. f., درازی *dèrazi*, بلندی *boulèndi*.

LONGUE-VUE, s. f., دوربین *dour-bîn*.

LOPIN, s. m. morceau de quelque chose, تکه *tikè*, p. t. پارچه *partchè*, pr. t. *partcha*; — morceau de ce qui se mange, a. نغمه *louqmè*, pr. t. *loqma*.

LOQUACITÉ, s. f., a. کثرت انکلام *kèsrèt-oul-kèlam*.

LOQUE, s. f., تکه *tikè*, p. t. پارچه *partchè*, pr. t. *partcha*.

LOQUET, s. m., دستگیره در *dèst-guirèyé dèr*.

LORD, s. m., لورد *lourd*, ou *lord*.

LORGNER, v. a., بگوشه چشم نگاه *bè-gouchèyé tchèchm nègah kèrdèn*; — regarder avec une lorgnette, با دوربین نگاه کردن *ba dour-biné dou-tchèchmi nègah kèrdèn*.

- LORGNETTE, s. f., دو چشمی *dour-biné dou-tchèchmi*.
- LORGNEUR, EUSE, s., نگاه کنندۀ بگوشۀ چشم *nègah-kou-nèndèyé bè-gouchèyé tchèchm*.
- LORGNON, s. m., کوچک یکچشمی *dour-biné kou-tchèké yèk-tchèchmi*.
- LORIOT, s. m., مرغ گردو پرست *mourgué guèrdou-pèrèst*.
- LORS, adv., وقت در *dèr vèqt*, هنگام *hèngam*, a. وقت *vèqt*, pr. t. *vaqt*, حين *hîn*; — lors de son mariage, وقت *vèqté 'èrouci-èch*, ou *vèqté 'èrouci-ch*; — dès lors, وقت از آن *èz ân vèqt*.
- LORSQUE, adv., وقتیکه *vèqti-ké*, هنگامیکه *hèngami-ké*; — lorsqu'il partit, وقتیکه عزیمت کرد *vèqti-ké 'èzimèt kèrd*, وقت رفتنش *vèqté rèftèn-èch*, وقت عزیمت نردنش *vèqté 'èzimèt kèrdèn-èch*.
- LOSANGE, s. f., a. شکل لوزی *chèklé louzi*, معین *mou'in*.
- LOT, s. m., بخش *bèkhch*, a. حقه *hèssè*, pr. t. *hissè* ou *hissa*, سهم *sèhm*; — fig., a. نصیب *nècib*, pr. t. *nacib*, قسمت *qèsmèt*, pr. t. *gismèt*.
- LOTÉRIE, s. f., لوتری *lotèri*, a. قرعه *qour'è*, pr. t. *qour'a*.
- LOTIR, v. a., تقسیم کردن *bèkhch kèrdèn*, بخش کردن *tèqsim kèrdèn*.
- LOTION, s. f., شوی و شست *choust-ou-chouï*, شستن *chous-tèn*, a. وضوء *vouzou'*, pr. t. *vouzu'*.
- LOTUS ou LOTOS, لوتیس *mèis*, لامشگر *lamèch-guèr*, *lotos*, a. زنبق *nèbq*, سدر *sèdr*, pr. t. *sidr*; — sorte de jujube, ا. عناب *'ounnab*.

LOUABLE, adj. des 2 g., شایان تعریف *chayané tè'èrif*, سزاوار تحسین *sèzavaré tèhsîn*, a. ممدوح *mèmdouh*.

LOUABLEMENT, adv., بنور ممدوح *bè-toouré mèmdouh*.

LOUAGE, s. m., a. کرایه *kèrayè*, a. اجاره *édjarè*, pr. t. *idjarè*; — prendre à louage, کرایه کردن *kèrayè kèrdèn*; — donner à louage, باجاره دادن *bè-édjarè dadèn*.

LOUANGE, s. f., ستایش *sètayèch*, a. مدح *mèdh*, نعت *nè'èt*, pr. t. *na't*, ثنا *sèna*; — les mots, حمد *hèmd*, pr. t. *hamd*, ثنا *sèna*; — louange à Dieu, خدا را حمد و ثنا *khouda-ra hèmd-ou-sèna bada*.

LOUANGEUR, EUSE, s., ستاینده *sètayèndè*, سناگوی *sèna-gouï*, a. مداح *mèddah*, un louangeur à gages, ستاینده اجرت *sètayèndèyé eudjrèt-guir*, مداح اجرتی *mèddahé eudjrèti*.

LOUCHE, adj. des 2 g., لوج *loutch*, چشم احوال *tchèchm-èhvèl*; — fig., a. مبهم *moubhèm*, مشکوک *mèchkouk*, pr. t. *mèchkïouk*.

LOUCHER, v. n., چشم احوال داشتن *loutch boudèn*, *tchèchmé èhvèl dachtèn*.

LOUER, v. a. donner à louage, کرایه دادن *kèrayè dadèn*, بکرایه دادن *bè-kèrayè dadèn*, باجاره دادن *bè-édjarè dadèn*; — prendre à louage, کرایه کردن *kèrayè kèrdèn*, اجاره کردن *édjarè kèrdèn*; — loué, e. کرایه شده *kè-rayè-choudè*, باجاره داده شده *bè-édjarè dadè-choudè*.

LOUER, v. a. donner des louanges, ستودن *sètoudèn*, تعریف کردن *tè'èrif kèrdèn*, مدح کردن *mèdh kèrdèn*; — loué, e. ستوده شده *sètoudè-choudè*, a. ممدوح *mèmaouh*.

LOUEUR, s. m. qui donne à louage, کرایه دهنده *kèrayè-dèhèndè*, a. ماجر *moudjèr*, pr. t. *mudjir*; — qui donne des louanges., V. louangeur.

LOUIS, s. m. monnaie d'or, اشرفی فرانسه *èchrèfî francè*.

LOUP, s. m., گرگ *gourg*.

LOUP-GAROU, s. m., غول بیابانی *ghoulé biabani*.

LOUPE, s. f. tumeur, دامغول *damghoul*, a. سلعه *sèl'è*, pr. t. *sil'a*; — verre grossissant les objets à la vue, زره بین *zèrrè-bîn*.

LOURD, E. adj., سنگین *sènguîn*, گران *guèran*, a. ثقیل *sè-qil*, pr. t. *saqil*; — lent, کند حرکت *kound-hèrèkèt*, دند پا *kound-pa*.

LOURDAUD, E. adj., کند کار *kound-kar*, ناتراشیده *na-tèra-chidè*.

LOURDEMENT, adv., سخت *sèkht*, سنگین *sènguîn*; — tomber lourdement, سخت زمین خوردن *sèkht bè-zè-mîn khourden*.

LOURDERIE, s. f., بی عقلی *bi-'èqli*.

LOURDEUR, s. f. pesanteur. V. ce mot.

LOUTRE, s. f., سگ آبی *sègué âbi*, ou *sèy-âbi*.

LOUVE, s. f., گرگ ماده *gourg-madè*, مَدینه گرگ *madinèyè gourg*.

LOUVETEAU, s. m., گرگ بچه *gourg-bètchè*, بچه گرگ *bètchèyè-gourg*, ou گرگ بچه *bètchè-gourg*.

LOUVETER, v. n., کردن گرگ *bètchè kèrdèné gourg*.

LOUVETERIE, s. f., اسباب شکار گرگ *èsbabè chèkaré gourg*.

LOUVETIER, s. m., ریس شکار گرگ *rè'icé chèkaré gourg*.

LOYAL, E. adj. requis par la loi, ا. موافق قانون *mouva-*

fèqé qanoun, موافق قاعده *mouvafeqé qa'èdè*; — plein d'honneur, درست *droust*, راست گو *rast-gou*, ا. صادق *sadèq*, pr. t. *sadiq*, اهل عرض *èhlé 'èrz*, pr. t. *èhli 'irz*.

LOYALEMENT, adv., از روی صدق *èz rouï sèdq*, بدرستی *bè-drousti*.

LOYAUTÉ, s. f., راستی *drousti*, راستی *rasti*, ا. صداقت *sèdaqèt*, pr. t. *sadaqat*, صدق *sèdq*, pr. t. *sidq*.

LOYER, s. m., a. وجه اجاره *vèdjhé èdjarè*, ا. اجاره *èdjarè*; — d'une maison, خانه اجاره *vèdjhé èdjarèyé khane*.

LUBIE, s. f., دیوانگی *divanègui*, خیال دیوانه *khiale divanè*.

LUBRICITÉ, s. f., a. شهوت *chèhvèt*.

LUBRIQUE, adj. des 2 g., شهوت پرست *chèhvèt-pèrèst*.

LUBRIQUEMENT, adv., ب شهوت *ba chèhvèt*.

LUCARNE, s. f., در بچه پشت بام *dèritchèyé pouchté bam*.

LUCIDE, adj. des 2 g. en parlant des personnes, با شعور *ba-chou'our*, با هوش *ba-houch*; — fig. signifie clair, net, lumineux, روشن *roouchèn*, هویدا *houvèida*, آشکار *âchkar*, pr. t. *âchikiar*, ا. واضح *vazèh*, pr. t. *vazih*.

LUCIDITÉ, s. f., روشنی *roouchèni*, ا. وضوح *vouzouh*.

LUCIFER, s. m. Satan, ا. شیطان *chèitan*, pl. شیاطین *chè-yatîn*, ابلیش *èblis*, pr. t. *iblis*.

LUCIOLE, s. f., شبتاب *chèb-tab*.

LUCRATIF, IVE, adj., با فائده *ba-faïdè*, سود آور *soud-âvèr*, با منفعت *ba-mènfe'èt*.

LUCRE, s. m., سود *soud*, ا. منفعت *mènfe'èt*, pr. t. *manfa'at*, نفع *nèf'*.

LUETTE, s. f., ملاژ *mèlajè*, ملاز *mèlazè*, ا. لهات *lèhat*, pl. لهوات *lèhvat*.

LUEUR, s. f., روشنائی *roouchènayi*, ا. لمعه *lèm'è*, pr. t. *lèm'a*.

LUGUBRE, adj. des 2 g., اندوه انگیز *heuzn'-èfza*, حزن افزا *hèzn-èfza*, ا. فاجع *hèzn*, pr. t. *hèzn*, فاجع *fadjè'*, pr. t. *fadjì'*, فجيع *fèdjì'*; — voix lugubre, ا. حزين صدای *sèdai hèzn*.

LUGUBREMENT, adv., بکرن *bè-heuzn*, ا. حزیناً *hèzinèn*, pr. t. *hèzinèn*.

LUI, f elle; pron. de la 3me pers., او *ou*, وی *vèi*; — lui-même ou elle même, خودش *khoud-èch*; — c'est lui, او است *oust*, خودش است *khoud-èch èst*; — c'est à lui, ou à elle, مال او است *malé oust*, از او است *èz oust*, او است *oust*; — dites-lui, بگوئیدش *bè-ou be-gouyid*, بگوئیدش *be-gouyid-èch*.

LUIRE, v. n., روشنائی دادن *dèrèkhchidèn*, روشنائی *roouchènayi* dadèn.

LUISANT, E, adj., درخشان *dèrèkhchènè*, درخشنده *dèrèkhchènè*, ا. لامع *lamè'*, pr. t. *lami'* براق *bèrraq*.

LUISANT, s. m., درخشندگی *dèrèkhchènèdègui*, ا. جلا *djèla*.

LUMIÈRE, s. f., روشنائی *roouchènayi*, تابش *tabèch*, ا. نور *nour*, ضیا *zia*; — la lumière du soleil, روشنائی *roouchènayî àftab*, نور آفتاب *nouré àftab*; — connaissance, دانش *danèch*, ا. معرفت *mè'èrèfèt*, pr. t. *ma'rifèt*; — chandelle, bougie, چراغ *tchèragh*, ا. شمع *chèm'*; — on nous a laissé sans lumière, مارا بی

چراغ گذاشتند *ma-ra bi tchèragh gouzachtènd.*

LUMIGNON, s. m., سر چراغ *sèré tchèragh.*

LUMINAIRE, s. m., a. نَیِّر *nèiyir*; — les deux luminaires, نَیِّر اعظم *nèiyirèin*; — on appelle aussi le soleil نَیِّر اصغر *nèiyiré d'èzèm*, pr. t. *nèiyiri a'zam*, et la lune نَیِّر اصغر *nèiyiré èsg hèr*, pr. t. *nèiyiri asghar*.

LUMINEUX, EUSE, adj., پرتو انداز *dèrèkhchan*, پرتو-*tou-èndaz*; — corps lumineux, a. اجرام نَیِّر *èdjamé nèiyiré*, pr. t. *idjrami nèiyiré*; — esprit lumineux, روشن ضمیر *roouchèn-zèmîr*, pr. t. *rouchèn-zamîr*.

LUNAIRE, adj. des 2 g., a. قمری *qèmèri*, pr. t. *qamari*.

LUNAIISON, s. f., ماه *mah*, گردش ماه *guèrdèché mah*.

LUNATIQUE, adj. des 2 g., وسواس سودائی *sooudayi*, *vèsvas*.

LUNDI, s. m., دو شنبه *dou-chèmbè*.

LUNE, s. f., ماه *mah*, a. قمر *qèmèr*; pr. t. *qamar*; — nouvelle lune, ماه نو *mahé noou*, a. هلال *hèlal*, pr. t. *hîlal*; — pleine lune, ماه چهارده *mahé tchèhar-dè*, a. بدر *bèdr*; — clair de lune, ماهتاب *mah-tab*.

LUNETTIER, IÈRE, s. qui fait des lunettes, عینکساز *'èinèk-saz*, qui en vend, عینک فروش *'èinèk-fourouch*.

LUNETTE, s. f., عینک *'èinèk*; — d'approche, دوربین *dour-bîn*.

LUSTRAGE, s. m., جلاگری *djèla-guèri*, a. جلا *djèla*, pr. t. *djîla*.

LUSTRATION, s. f., a. رسم تطهیر *rèsmé tètîr*, pr. t. *rèsmi tathîr*.

LUSTRE, s. m. éclat que l'on donne à une chose, a. جلا *djèla*,

pr. t. *djila*; — au fig. éclat que donnent la parure et la beauté, a. رونق *roounèq*, pr. t. *rèvnaq*, حسن *heusn*; — chandelier à plusieurs branches, آویزه *âviz*, آویزه *âvizè*.

LUSTER, v. a., پرداخت کردن *pèrdakht kèrdèn*, جلا دادن *djèla dadèn*, a. مچلا *moudjèlla*.

LUSTRINE, s. f., پرند *pèrènd*, پرنیان *pèrnian*, a. حریر *hèrir*, استبرق *èstèbrèq*, pr. t. *istibraq*.

LUTH, s. m., a. عود *'oud*, pl. اعواد *è'èvad*.

LUTHÉRANISME, s. m., مذهب لوتر *mèzhèbé loutèr*, آیین *âyiné loutèr*.

LUTHÉRIEN, NE, adj., لوتر *oummèté loutèr*.

LUTIN, s. m., غیل بیابانی *ghoulé biabani*.

LUTINER, v. a., زحمت دادن *zèhmèt dadèn*, ازار دادن *âzar dadèn*.

LUTTE, s. f., کشتی *kouchti*, و دار *guir-ou-dar*, a. مصارعه *mouçarè'è*, pr. t. *muçara'a*; — combat, رزم *rèzm*, مبارزه *mouharèzè*, p. t. جنگ *djèng*, pr. t. *djènk*, a. محربه *mouharèbè*.

LUTTER, v. n., کشتی گرفتن *kouchti guèrèftèn*, مصارعه *mouçarè'è kèrdèn*; — résister, مقاومت کردن *mouqavèmèt kèrdèn*; — au fig. faire des efforts, دست زدن *dèst-ou-pa zèdèn*, تقلا کردن *tèqèlla kèrdèn*.

LUTTEUR, s. m., کشتی گیر *kouchti-guir*, p. t. پهلوان *pèhlè-van*, pr. t. *pèhluvan*, a. مصارع *mouçarè'*, pr. t. *muçari'*.

LUXATION, s. f., استخوان از بندگاه *dèr âmèdèné èstoukhan èz bènd-gah*.

LUXE, s. m., خراف *khèrdjé guèzaf*, a. اسراف *èsraf*,

pr. t. *israf*; — objets de luxe, a. تجملات *tèdjèm-moulat*.

LUXER, v. a., استخوانیرا از بندگاه در آوردن *èstoukhani-ra èz bènd-gah dèr àvourdèn*.

LUXURE, s. f., a. شهوت *chèhvèt*, نفس *nèfs*.

LUXURIEUX, EUSE, adj. V. lascif.

LUZERNE, s. f., فسفسه *fèsfècè* (peu usité) اسپست *èspèst*, vulg. اسپرس *èsprès*, a. فصفسه *fèsfècè*.

LUZERNIÈRE, s. f., اسپستزار *èspèst-zar*.

LYCÉE, s. m., دبستان *dèbèstan*, a. دار لعلم *dar-oul-'ouloum*, دار الفنون *dar-oul-founoun*, مدرسه *mèdrècè*.

LYMPHATIQUE, adj. des 2 g., دارنده خلط آبکی *darèndèyè khèlté àbèki*; — vaisseaux lymphatiques, مجرای خلط *mèdjrai khèlté àbèki*, a. مجراء خلط المائي *mèdjra'è khèlt-oul-may'i*; — fig., سست *soust*.

LYMPHE, s. f., خلط آبکی *khèlté àbèki*.

LYNX, s. m., a. وشف *vèchèq*.

LYBE, s. f., بربط *bèrbèt*, pr. t. *bèrbout*, a. مزهر *mèzhèr*, pr. t. *mizhèr*, pl. مزاهر *mèzahèr*, pr. t. *mèzahir*.

LYRIQUE, adj. des 2 g., a. غنوی *ghènèvi*, pr. t. *ghanèvi*.

M.

MA, pron. poss. f. V. mon.

MACARON, s. m., شیرینی بادام *chirini-badam*.

MACARONI, s. m., رشته فرنگی *rèchtèyè frèngui*.

MACÉDOINE, nom de pays., مكدونيه *mèkèdouniè*, pr. t. *ma-kèdonia*.

MACÉRATION, s. f. mortification, a. ریاضت *riazèt*; — opé-

ration chimique, *khicidègui*, a. نقوع *nè-gou'*, pr. t. *nouqou'* نقع *nèq'è*, pr. t. *naq'a*.

MACÉRER, v. a. mortifier son corps, ریاضت کشیدن *riazèt kèchidèn*; — faire tremper un corps dans un liquide, *khigandèn*, خیسانیدن *khiganidèn*.

MÂCHEFER, s. m., ریم آهن *rimé àhèn*, توبال *toubal*, ساید *sayèd*.

MÂCHELIÈRE, adj. f. dent, دندان آسیا *dèndané âcia*, a. نadjèz *nadjèz*, pr. t. *nadjiz*, pl. نواجذ *nèvadjèz*, pr. t. *nèradjiz*.

MÂCHER, v. a., جاویدن *djavidèn*, خاییدن *khayidèn*, a. مزغ *mèzgh*, pr. t. *mazgh*; — mâché, e, خاییده *khayidè*, جاویده *djavidè-chouldè*.

MÂCHEUR, s. m., خاینده *khayèndè*.

MACHIAVÉLISME, s. f., هیله کاری *hilè-kari*, a. هیله *hilè*, مکر *mikr*.

MACHINAL, e, adj., اختیار بی حرکت *hèrèkètè bi èkhtiar*, a. حرکت قسری *hèrèkètè qisri*, pr. t. *harèkèti qisri*.

MACHINALEMENT, adv., اختیار بی *bi èkhtiar*, حرکت قسریه *bè hèrèkètè qèsriyè*.

MACHINATION, s. f., دسیسه *dècicè*, a. فساد *fèçad*, افساد *èfsad*, pr. t. *ifsad*.

MACHINE, s. f., a. اسباب *èsbab*, a. منجنیق *mèndjèniq*, آلت *âlèt*, pl. آلات *âlat*, ادوات *èdèrat*.

MACHINER, v. a., اسباب فساد چیدن *èsbabè fèçad tchidèn*.

MACHINISTE, s. m., آلت ساز *âlèt-saz*, t. p. آلتگر *âlèt-guèr*.

MACHOIRE, s. f., زفر *zèfèr*, فك *fèk*, (vulg.) چانه *tchanè* et

آلواره *alvarè*, a. فقم *fèqm*, pr. t. *faqm*, au duel, فقمين *fèqmèin*, pr. t. *faqmèin*.

MAÇON, s. m., a. بئنا *bènna*.

MAÇONNAGE, s. m., a. کار بئنا *karé bènna*.

MAÇONNERIE, s. f., a. بتائی *bènnayi*.

MAÇONNER, v. a., a. بتایی کردن *bènnayi kèrdèn*.

MACREUSE, s. f., a. اردك ابي *eurdèk-âbi*, چنگر *tchènguèr*.

MACULER, v. a., a. تکه دار کردن *tchèrk kèrdèn*, لکه دار کردن *lèkkè-dar kèrdèn*.

MADAME, s. f., a. خانم *khanoum*, بانو *banou*.

MADemoiselle, s. f., a. دختر خانم *doukhtèr-khanoum*.

MADONE, s. f., a. صورت حضرت مریم *sourètè hèzrètè mèrièm*.

MADRÉ, e, adj., a. خال خال *khal-khal*.

MADRIER, s. m., a. کلفت تختة *tèkhtèyé koulouft*.

MADRIGAL, s. m., a. غزل *ghèzèl*, pr. t. *ghazèl*, pl. غزلیات *ghèzèliat* pr. t. *ghazèliat*.

MAGASIN, s. m., a. انبار *èmbar*, a. مخزن *mèkhzèn*, pr. t. *makhzèn*.

MAGASINIER, s. m., a. انباردار *èmbar-dar*.

MAGE, s. m., a. موبد *moubèd*, a. معجوس *mèdjous*, pl. معان *moughan*.

MAGICIEN, NE, s., a. جادوگر *djadou-guèr*, سحر باز *sèhr-baz*, pr. t. *sihir-baz*, a. ساحر *sahèr*, pr. t. *sahir*.

MAGIE, s. f., a. جادوگری *djadou-guèri*, a. سحر *sèhr*, pr. t. *sihir*.

MAGIQUE, adj. des 2 g., جادوئی *djadouyi*, سحری *sèhri*;
— extraordinaire, a. عجیب *'èdjib*, pr. t. *'adjib*,
غریب *ghèrib*, pr. t. *gharib*, غریبه *ghèribè*, pr. t. *gharibè*.

MAGISME, s. m., a. مجوسیت *mèdjouciyèt*.

MAGISTRAL, e, adj., حاکم وار *hakèm-var*.

MAGISTRALEMENT, adv., حاکمانه *hakèmanè*, pr. t. *haki-manè*.

MAGISTRAT, s. m., a. حاکم *hakèm*, pr. t. *hakim*, pl. حکام *houkkam*, pr. t. *hukkiam*; — en parlant des autorités municipales d'une ville, a. اعیان شهر *è'èyané chèhr*, pr. t. *a'yani chèhr*.

MAGISTRATURE, s. f., a. حکومت *houkoumèt*, pr. t. *huk-ioumèt*.

MAGNANIME, adj. des 2 g., صاحب اہیت *sahèbé oubhèt*, بلند ہمت *boulènd-hèmmèt*.

MAGNANIMEMENT, adv., بہ بلندی ہمت *bè boulèndiï hèm-mèt*, با اہیت *ba oubhèt*.

MAGNANIMITÉ, s. f., بلندی ہمت *boulèndiï hèm-mèt*, a. 'اولورvé ہمت *'oulourvé hèm-mèt*, pr. t. *'ulurvi himmèt*.

MAGNATS, s. m., pl. برزگان *bouzourgan*, a. اشراف *èchraf*.

MAGNÉSIE, s. f., مغزی *mèghnèzi*.

MAGNÉTIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بقوة مغناطیس *mou-tè'èllèq bè-gouvèyè mènqatis*.

MAGNÉTISME, s. m., a. قوة مغناطیس *qouvèyè mènqatis*, ou مغناطیس *mèghnatis*.

MAGNIFICENCE, p. t. شکوہ دبدہ *dèbdèbè*, شکوہ تہنہ *tèntènè*, شکوہ *chèkouh*, a. جلال *djèlal*, جلالت *djèlalèt*, احتشام *èhtè-cham*, pr. t. *ihticham*. حشمت *hèchmèt*, pr. t. *hach-mèt*; — en ture on emploie plus souvent le mot, سلطنت *sèltènèt*.

MAGNIFIQUE, adj. des 2 g., با شکوہ *ba-chèkouh*, شکوہ *ba-çhèkouh*.

ba-fèrr-ou-chèkough, a. *علي ali*, *محتشم mouhtèchèm*.

MAGNIFIQUEMENT, adv., *با شکوه ba chèkough*, *با فخر ba fèrr-ou-chèkough*, *با احتشام bè-èhtècham*, *با جلال ba djèlal*, *با حشمت ba hèchmèt*.

MAGOT, s. m. gros singe, *بوزینه قوی هیکل bouzinèyé qèvi-hèikèl*.

MAHOMET, n. pr. a. *محمّد mouhèmmèd*.

MAHOMÉTISME, s. m., *دین اسلام diné èslam*, pr. t. *dini islam*, *دین محمّدی diné mouhèmmèdi*, pr. t. *dini muhèmmèdi*.

MAHOMÉTAN, E, adj., a. *محمّدی mouhèmmèdi*, *مسلمان mouslèman*; — la nation mahométane, *امّت محمّدی oummèté mouhèmmèdi*, pr. t. *ummèti muhèmmèdi*.

MAI, s. m., *ماه پنجم سل فرنگیان mahé pèndjourné salé frènguian*, *ایار èyar*. pr. t. *ayar*.

MAIGRE, adj. des 2 g., *لاغر laghèr*; — jour maigre, *روز پرهیز rouzé pèrhiz*.

MAIGRE, s. m., *گوشت بی چربی gouchté bi-tchèrbi*.

MAIGREUR, s. f., *لاغری laghèri*, a. *نحافت nouhafèt*.

MAIGRELET, TE, adj., *اندکی لاغر èndèki laghèr*.

MAIGREMENT, adv. fig. petitement, *کم kèh*, *بقلّت bè-qèllèt*.

MAIGRIR, v. n., *لاغر شدن laghèr choudèn*.

MAIL, s. m., *چوگان tchoougan*, pr. t. *tchèvguian*, a. *صوگان sarlèdjan*.

MAILLE s. f., *چشمه tchèchmè*, *سوراخ sourakh*.

MAILLET, s. m., t. p. *توقمق toqmaq*.

MAILLOT, s. m., *قنداقه qoundaqè*, a. *قماط qèmat*, pr. t. *qimat*.

MAIN, s. f., دست *dèst*, a. يد *yèd*, pl. ایادی *èyadi*; — une main de papier, يك دسته کاغذ *yèk dèstè-kaghèz*; — main-forte, یاورى *yavèri*; — prêter main-forte, یاورى کردن *yavèri kèrdèn*, کمک کردن *keumèk kèrdèn*, امداد کردن *èmdad kèrdèn*.

MAIN-D'ŒUVRE, کار *kar*, کار دست *karé dèst*, a. عمل يد *'èmèlé yèd*, pr. t. 'amèli *yèd*.

MAIN-LEVÉE, s. f., a. كف يد *kèffé yèd*, pr. t. *kèffi yèd*, قصر يد *qèsré yèd*, pr. t. *qasri yèd*.

MAINT, e, adj., چندین *tchèndîn*, بسیار *bèçiar*, a. متعدد *moutè'èddèd*, pr. t. *mutè'addid*.

MAINTENANT, adv., اکنون *èknoun*, a. حالا *hala*, الآن *èlân*, ou *èlân*.

MAINTENIR, v. a. tenir au même état, نگه داشتن *nègah dachtèn*, حفظ کردن *hèfz kèrdèn*; — soutenir qu'une chose est vraie, تأييد کردن *tè'èkid hèrdèn*, تأييد کردن *tè'èyid kèrdèn*.

MAINTIEN, s. m. conservation, پاس *pas*, نگهداری *nèyah-dari*, o. وقف *vèqayè*, pr. t. *vigayè*, حفظ *hèfz*, pr. t. *hifz*; — manière de se tenir, نهمایش *nèmayèch*, a. وضع *vèz'* pr. t. *vaz'*, هيئة *hèi'èt*.

MAIRE, s. m., داروغه *daroughè*.

MAIRIE, s. f., داروغه گری *daroughè-guèri*; — maison du maire, خانۀ داروغه *khanèyé daroughè*.

MAIS, conj. adversative, ولی *vèli*, وليك *vèlik*, ليك *lik*, وليكن *vèlikèn*, a. اما *èmma*, لكن *lèkèn* ou لكن *lakèn*, pr. t. *lakîn*.

MAÏS, s. m., زرت *zourrèt*.

MAISON, s. f., خانه *khanè*, a. بيت *bèit*, pl. بيوت *bouyout* ;
— maison d'arrêt, زندان *zèndan*, خانه حبس *hèbs-khanè*, a. حبس *hèbs*, pr. t. *habs*, مكبس *mèhbès*, pr. t. *mahbès*.

MAISONNÉE, s. f., اهل خانه *èhlé khanè*.

MAISONNETTE, s. f., خانه كوچك *khanèyé koutchèk*.

MAÎTRE, s. m. chef, آقا *àga*, بزرگ *bouzourg* ; — professeur, a. معلم *mou'èllèm*, pr. t. *mu'allim* ; — qui enseigne un métier, استاد *oustad*, vulg. اوستا *ousta* ; — propriétaire, a. صاحب *sahèb*, pr. t. *sahib* ; — maître de maison, صاحب خانه *sahèb-khanè* ; — maître des cérémonies, تشریفاتیچی *tèchрифattchi*.

MAÎTRESSE, s. f. V. maître ; — signifie aussi fille ou femme aimée de quelqu'un, جانانه *djananè*, a. معشوقه *mè'èchouqè*, pr. t. *ma'chouqa*, محبوبه *mèhboubè*.

MAÎTRISE, s. f., استادی *oustadi*.

MAÎTRISER, v. a. gouverner en maître, فرمانفرمایی کردن *fèrman-fèrmayi kèrdèn* ; — fig., رام کردن *ram kèrdèn*, منيع کردن *mouti' kèrdèn* ; — maîtrisé, e, a. منيع *mouti'*, محكوم *mèhkoum*, فرمان بردار *fèrman-bèr-dar*.

MAJESTÉ, s. f. grandeur suprême, عظمت *'èzèmet*, pr. t. *'azamèt*, میابت *mouhabèt*, شوکت *chooukèt*, pr. t. *chèv-kèt*, جلال *djèlal* ; — titre donné aux souverains, اعلیٰ حضرت *è'èla-hèzrèt*, pr. t. *a'la-hazrèt* ; — Sa Majesté le Roi, پادشاه *è'èla hèzrètè padèchah*, pr. t. *a'la-hazrèti padichah*.

MAJESTUEUSEMENT, با شکوه *ba chèkouh*, با جلال *ba djèlal*.

MAJESTUEUX, EUSE, adj., با مهابت *ba-mouhabèt*, با شکوه *ba-chèkough*.

MAJEUR, E, adj., بهد بلوغ رسیده *bè-hèddé boulough rèsidè*, a. بالغ *balègh*, pr. t. *baligh*, بالغه *balèghè*, pr. t. *baligha* : — la majeure partie, a. اکثر *èksèr* ; — affaire majeure, کار مهم *karé mouhèmm*, a. امر مهم *èmré mouhèmm*, pr. t. *èmrî muhim* ; — par force majeure, اضطراراً *èztèrarèn*, pr. t. *iztirarèn*, لابداً *la-bouddèn*.

MAJEURE, s. f., a. کبرا *koubra* ; — la majeure et la mineure, کبرا و صغرا *koubra-ou-sèghra*, pr. t. *kubra-u-sighra*.

MAJOR, s. m., یاور *yavèr* ; — état-major, لشکر سرکردگان *sèr-kèrdègunè lèchkèr*.

MAJORDOME, s. m., a. نذر *nazèr*, pr. t. *nazir*.

MAJORITÉ, s. f., a. بهد بلوغ *hèddé boulough*, a. بلوغیت *bouloughiyèt* ; — la plus grande partie, a. اکثریت *èksèriyèt*.

MAJUSCULE, adj., a. حرف جلی *khètté djèli*, خف جلی *kèrfé djèli*.

MAL, s. m., بدی *bèdi*, a. شر *chèrr* ; — le Bien et le Mal, a. خیر و شر *khèir-ou-chèrr*, pr. t. *khàir-u-chèrr* ; — douleur, درد *dèrd*, a. وجع *vèdjè*, pr. t. *vèdja* ; — mal de tête, درد سر *dèrdè sèr* ; — perte, dommage, زیان *zian*, a. ضرر *zèrèr*, pr. t. *zarar* ; — faire du mal, بدی کردن *bèdi kèrdèn* ; — se trouver mal, ضعف کردن *zè'èf kèrdèn* ; — quel mal y a-t'il? چه عیب دارد *tchè 'èib darèd*, چه ضرر دارد *tchè zèrèr darèd* ; — il n'y a pas de mal, ضرر ندارد *zèrèr nè-darèd* ; — signifie aussi peine, travail, a. زحمت *zèhmèt*, pr. t. *zahmèt*.

MAL, adv., بد *bèd*.

MALADE, adj. des 2 g., بیمار *bi-mar*, ناخوش *na-khoch*, a. مریض *mèriz*, pr. t. *mariz*.

MALADIE, s. f., بی ماری *bi-mari*, ناخوشی *na-khochi*, a. مریض *mèrèz*, pr. t. *maraz*, pl. امراض *èmraz*, علت *'èllèt*, pr. t. *'illèt*, pl. علل *'èlèl*, pr. t. *'ilèl*.

MALADIF, IVE, adj., دردمند *dèrdmènd*, بیمارغنج *bi-mar-ghèndj*, a. علل *'èlil*, pr. t. *'alil*.

MALADRESSE, s. f., خیره دستی *khirè-dèsti*, خامی *khami*.

MALADROIT, E, adj., خیره دست *khirè-dèst*, ناقابل *na-qabèl*, خام *kham*.

MALADROITEMENT, adv., بخیره دستی *bè-khirè-dèsti*, بطور *bè-toouré kham*, بخامی *bè khami*.

MALAISE, s. m., بی حالی *bi-hali*, a. قساوت *qèçavèt*, pr. t. *qaçarèt*.

MALAISÉ, E, adj., دشوار *douchvar*, a. مشکل *mouchkèl*, pr. t. *muchkil*.

MALAISÉMENT, adv., بدشواری *bè-douchvari*.

MAL-APPRIS, E, adj., بی تربیت *bi-tèrbiyèt*, بی ادب *bi-èdèb*.

MAL A PROPOS, adv., بی موقع *bi-moouqè'*.

MALAVISÉ, E, adj., بی اندیشه *bi-èndichè*, a. غافل *ghafèl*, pr. t. *ghafil*.

MALAXER, v. n., نرم کردن *nèrm kèrdèn*, مالیده نرم کردن *malidè-nèrm kèrdèn*.

MAL-BÂTI, E, بد ترکیب *bèd-tèrkib*.

MAL-CADUC, s. m., a. صرع *sèrè'*, pr. t. *sara'*.

MALCONTENT, E, adj., ناراضى *na-razi*, ناخشنود *na-khouch-noud*.

MÂLE, s. et adj., نر *nèr*, a. ذکر *zèkèr*, pl. ذکور *zoukour*, pr. t. *zukiour*; — le mâle et la femelle, نر و ماده *nèr-ou-madè*; — fig. vigoureux, مردانه *mèrdanè*, a. قوى *qèvi*.

MALÉDICTION, s. f., a. لعن *lè'èn*, pr. t. *la'n*, لعنت *lè'ènèt*, pr. t. *la'nèt*.

MALÉFICE, s. m., جادوئى *djadouyi*, افسونگرى *èfsounguèri*.

MALENCONTRE, s. f., امر بد فرجام *èmrè bèd-fèrdjam*.

MALENCONTREUX, EUSE, adj., بد يمن *bèd-youmn*.

MALENCONTREUSEMENT, adv., بد بختانه *bèd-bèkhtanè*.

MALENTENDU, s. m., a. سهو *sèhr*, اشتباه *èchtèbah*, pr. t. *ichtibah*.

MAL-ÊTRE, s. m., حالى بى *bi-hali*, بد حالى *bèd-hali*.

MALFAÇON, s. f., بد ترکیبى *bèd-tèrkibi*, بد قوارئى *bèd-qèvarèyi*, بد برشى *bèd-bourèchi*, بوري *bouri* *ché bèd*.

MALFAIRE, v. n., بدى کردن *bèdi kèrdèn*.

MALFAISANCE, s. f., بدى *bèdi*, بد کارى *bèd-kari*.

MAL-FAIT, E, adj. en parlant des personnes, بد ترکیب *bèd-tèrkib*, بد قوار *bèd-qèvarè*; — en parlant des choses, بد ساخته *bèd-sakhtè*.

MALFAISANT, E, adj., زیانکار *zian-kar*, pr. t. *zian-kar*, a. مضر *mouzèrr*, pr. t. *muzirr*.

MALFAITEUR, TRICE, s., بد کردار *bèd-kèrdar*, a. اهل فساد *èhle fèçad*, pr. t. *ahli fèçad*, مفسد *moufsèd*, pr. t. *mufsid*.

MAIFAMÉ, E, adj., بد نام *bèd-nam*.

MAIGRACIEUX, EUSE, adj., بد اخوار *bèd-ètvar*, p. t. خوریاد *khouriad*, pr. t. *khoriad*.

MAIGRÉ, prép., بر خلاف رای *bèr khèlafé rè'i*, a. علی رغم *'èla règhm*; — malgré lui, علی رغم او *'èla règhmé ou*; — nonobstant, با وجود *ba voudjoud*, وصف *ba vèsf*; — malgré la pluie. با وجود باران *ba voudjoudé baran*; — malgré cela, با وصف این *ba vèsfé in*.

MAIHABILE, adj. des 2 g., نا قابل *na-qabèl*, بی وقوف *bi-rouqouf*.

MAIHABLEMENT, adv., بی وقوفی *bè bi-rouqoufi*.

MAIHABLETE, s. f., بی وقوفی *bi-rouqoufi*.

MAIHEUR, s. m. mauvaise fortune, بد بخت نا سازگار *bèkhté na-sazègar*, بد بختی *bèkhté vajgoun*, وارزون *bèd-bèkhti*; — désastre, a. آفت *âfèt*, pl. آفات *âfat*. بد *bèla*.

MAIHEUREUSEMENT, adv. d'une manière malheureuse, بد بختانه *bèd-bèkhtanè*, بد در حالت *dèr halètè bèd*; — par malheur, حیف که *hèif ké*, افسوس که *èfsous ké*.

MAIHEUREUX, EUSE, adj., بد بخت *bèd-bèkht*, فلکزده *fèlèk-zèdè*; — pauvre, بی نو *bi-bèrg-ou-nèra*, بی نو *bi-nèra*, a. فقیر *fèqir*, pr. t. *faqir*, pl. فقرا *fouqèra*, pr. t. *fouqara*, مسکین *mèskîn*, pl. مساکین *mèçakîn*; — funeste, آفت انگیز *âfèt-ènguiz*; — qui porte malheur, شوم *choum*, بد قدم *bèd-qèdèm*, بد یمن *bèd-youmn*, بد میمنت *bèd-mèimènèt*, a. منحوس *mènhus*; — vil, insolent, بی حیا *bi-hèya*, نا مرد *na-mèrd*, a. وقیح *vèqèh*, pr. t. *caqih*.

MALHONNÊTE, adj. des 2 g., grossier, بی ادب *bi-èdèb* : — sans probité, نادرست *na-droust*, بی عرض و ناموس *hi-èr-zou-na-mous*.

MALHONNÊTEMENT, adv. contre la bienséance, بی ادبانه *bi-èdèbanè*.

MALHONNÊTETÉ, s. f., بی ادبی *bi-èdèbi*.

MALICE, s. f., بد ذاتی *bèd-zati*, حیانت *chèitènèt*, a. حیانت *khèbacèt*, pr. t. *khabacèt* ; — ruse, سائوسی *salouci*, a. مکر *mèkr*, pr. t. *makr*, حیل *hilè*.

MALICIEUSEMENT, adv., بی سائوسی *bè-salouci*, از روی بد *èz rouï bèd-zati*, از روی خبیثت *èz rouï khèbacèt*.

MALICIEUX, EUSE, adj. méchant, بد ذات *bèd-kich*, بد ذات *bèd-zat*, شیطان *chèitan*, کم *kèm*, a. خدمت *khèbis*, pr. t. *khabis* ; — rusé, زیرک *zirèk*, vulg. *zèrèng*, pr. t. *zirèk*, a. قلاش *qèllach*, pr. t. *qallach*.

MALIGNEMENT, adv., از روی بد سگالی *èz rouï bèd-sègali*.

MALIGNITÉ, s. f., بد سگالی *bèd-sègali*, بد اندیشی *bèd-èndichi*, بد ذاتی *bèd-zati*.

MALIN, IGNE, adj., بد سگال *bèd-sègal*, بد اندیش *bèd-èndich*, a. خبیث *khèbis*, pr. t. *khabis* ; — fin, زیرک *zirèk*, vulg. *zèrèng*, حیل باز *hilè-baz*, دسيس *dècis*, a. مکر *mèkkr*, pr. t. *makkiar*.

MALINGRE, adj. des 2 g., زبون *zèboun*, a. ضعیف *zè'if*, pr. t. *za'if*.

MALINTENTIONNÉ, E, adj., بد خواست *bèd-khah*.

MAL-JUGL, E, adj., a. عدم صاكت حلم شرع *'èdèmé sìhhèté heukmé chér'*.

MALLE, s. f., جامه دان *djamè-dan*, a. صندوق *sèndouq*, pr.

t. *sandiq* ou *sandouq*, pl. صناديق *sènadèq*, pr. t. *sènadiq*.

MALLE-POSTE, s. f., چاپار *tchapar*, پوشته *pouchtè*, پست *post*.

MALLÉABILITÉ, s. f., a. ليانة *lianèt*.

MALLÉABLE, adj. des 2 g., نرم *nèrm*, a. مارن *lèyîn*, مارن *marèn*, pr. t. *marîn*.

MALLETIER, s. m., صندوقساز *sèndouq-saz*.

MALMENER, v. a., بد رفتاری کردن *bèd-rèftari kèrdèn*, رنجاندن *rèndjandèn*.

MAL-MIS, E, adj., بد رخت پوشیده *bèd-rèkht-pouchidè*.

MALPLAISANT, E, adj., بد آيند *bèd-âyènd*, a. غير متبوع *ghèiré mètbou'*, pr. t. *ghaïri mètbou'*.

MALPROPRE, adj. des 2 g., پليد *pèlid*, چيل *tchèpèl*, چركن *tchèrkèn*, vulg. حرك *tchèrk*, a. كثيف *kècif*.

MALPROPREMENT, adv., بكتافت *bè-kèçafèt*.

MALPROPRETÉ, s. f., پليدى *pèludi*, a. كثفت *kèçafèt*.

MALSAIN, E, adj. qui est sujet à être malade, ناخوش مزاج *na-khoch-mèzadj*; — qui est contraire à la santé, بد *bèd*, a. غير سالم *ghèiré salèm*, pr. t. *ghaïri salim*, وخيم *vèkhim*, pr. t. *vakhim*; — air malsain, بد هواي *hèvaï* *bèd*, a. غير سالم هوا *hèvaï ghèiré salèm*, pr. t. *havaï ghaïri salim*, وخيم هواي *hèvaï vèkhim*, pr. t. *havaï vakhim*.

MAISÉANT, E, adj., ناشايسته *na-chayèstè*, نالايق *na-layèq*.

MAL-ONNANT, E, adj., نامقبل *na-mèqboul*.

MALTRAITER, v. a., رنجاندن *rèndjandèn*, بد رفتاری کردن *bèd-rèftari kèrdèn*.

MALVEILLANCE, s. f., بد خواهی *bèd-khahi*.

MALVEILLANT, e, adj., بد خواه *bèd-khah*.

MALVERSATION, s. f., a. عمل خلاف *'èmlèl khèlaf*, pr. t. *'amèli khilaf*.

MALVERSER, v. n., عمل خلاف کردن *'èmlèl khèlafé kèrdèn*.

MAMAN, s. f., مامک *mamèk*, مادرک *madèrèk*.

MAMELLE, s. f., پستان *pèstan*.

MAMELON, s. m., bout du sein, لوله پستان *loulèyé pèstan*, سر پستان *sèré pèstan*; — petite montagne, سر کوه *sèré kouh*, کله کوه *kèllèyé kouh*; — تپه *tèpéh*.

MAMMIFÈRE, adj. des 2 g., پستاندار *pèstan-dar*.

MAMMIFORME, adj. des 2 g., پترکیب پستان *bè-tèrkibè pèstan*.

MANANT, s. m., روستا *rousta*, نا تراشیده *na-tèrachidè*.

MANCHE, s. f., آستین *âstîn*; — s. m., دسته *dèstè*, a. قبضه *qibzè*, pr. t. *qabzè*.

MANCHE, (la), nom géogr., بوزاز انگلستان *boghazè ènglèstan*.

MANCHETTE, s. f., سر آستین *sèré âstîn*.

MANCHON, s. m., دست پوش *dèst-pouch*.

MANCHOT, e, adj., یکدست شکسته *yèk-dèst-chèkèstè*.

MANDANT, s. m., وکیل کننده *èkil-kounèndè*.

MANDAT, s. m., وکالت نامه *vèkalèt-namè*; — ordre de payer, برات *bèrat*, حواله *hèvalè*, a. امر *èmr*, حکم *heukm*, pr. t. *hukm*.

MANDATAIRE, s. m., a. وکیل *èkil*, مأمور *mè'èmour*, pr. t. *ma'mour*.

MANDEMENT, s. m., فرمان *fèrman*, امر نامه *èmr-namè*, a. تنبيه *tènbiéh*.

- MANDER**, v. a. faire savoir, پيغام دادن *pèigham dadèn*,
 اگاه ساختن *âgah sakhtèn* ou
 خبر دادن *khèbèr dadèn*, — faire venir, احضار کردن *êhzar kèrdèn*.
- MANDIBULE**, s. f., چانه زيرين *zèfèré zirîn*, vulg. چانه زيرين
tchanèyé zirîn.
- MANDOLINE**, s. f., ستار *sètar*, تنبور کوچک *tèmbouré
 koutchèk*.
- MANDRAGORE**, s. f. plante, استرنک مردم گيد *mèrdoum-guiah*,
 استرنک *èstèrèng*, سترنگ *sètrèng* a. يبروح انصم *yèbrouh-ous-
 sènèm*, يبروح *birouh*.
- MANÈGE**, s. m. lieu d'exercice de chevaux, ميدان تعليم
 مديدان *tè'èlimé èsp*, جولانگه *djèvèlan-gah*; —
 l'exercice même, تعليم اسب *tè'èlimé èsp*; — ruse,
 چيه *chivè*, a. فن *fènn*.
- MÂNES**, s. m., pl. روح مردگان *rouhé mourdèyan*, ارواح
 ارواح *èrvah-oul-èmvat*.
- MANGANÈSE**, s. f., سنگ مغنی *sènguè mèghni*.
- MANGEABLE**, adj. des 2 g., خوردنی *khourdèni*, a. مأكول
 مکول *mè'èkoul*, pr. t. مکيول *mè'èkioul*, pl. مأكولات *mè'èkoulat*, pr.
 t. مکيولات *mè'èkioulat*.
- MANGEAILLE**, s. f., خوراک *khourak*, خوردنی *khourdèni*, a.
 طعام *to'am*, pr. t. تا'am.
- MANGEANT**, e, adj., خوران *khouran*, خورنده *khourèndè*.
- MANGEOIRE**, s. f., آخور *âkhour*, آتند *âguènd*.
- MANGER**, v. a., خوردن *khourdèn*, a. اكل *èkl*, pr. t. akl.
- MANGER**, s. m., خوراک *khourak*, a. طعام *tè'am*, pr. t. تا'am,
 pl. انعمه *èl'èmè*, pr. t. it'imè.
- MANGE-TOUT**, s. m., a. مبدّر *moubèzzèr*, pr. t. moubèzzir.

MANGEUR, EUSE, s., بخوار bèciar-khar.

MANGLIER, s. m., a. تین ہندی tiné hendi, pr. t. tini hīndi.

MANIABLE, adj. des 2 g., نرم nerm, a. ملایم lèiyīn, moulayèm, pr. t. mulaīm.

MANIAQUE, adj. des 2 g., دیوانہ divanè, a. مائجنون mèdjnoun.

MANIE, s. f., دیوانگی divanègui, a. جنون djènoun.

MANIEMENT, s. m. action de manier, دستمالی pèrvās, dèst-mali, a. ملامسہ moulamècè; — mouvement du bras, de la jambe, جنبش djoumbèch, a. حرکت hèrèkèt, pr. t. harèkèt; — maniement des armes, استعمال èstè'èmalé èslèhè; — fig. en parlant des affaires, تمشیت کار tèmchiyètè kar, a. اداره èdarè, pr. t. idarè.

MANIER, v. a., toucher, دست مائیدن dèst malidèn. دست در کار داشتن pèrvacidèn; — diriger, کار را انداختن dèst dèr kar dachtèn, kar-ra rah èndakhtèn; — avoir à sa disposition, در دست داشتن dèr dèst dachtèn, دست گرفتن dèst guèrèftèn, بدست گرفتن bè-dèst guèrèftèn; — se servir adroitement d'une chose, درست عمل کردن èstè'èmal kèrdèn.

MANIÈRE, s. f., سان san, a. طور toour, pr. t. tavr, pl. اُصوار ètvar, وجه vèdjh, تَرز tèrz, pr. t. tarz, قسم qèsm, pr. t. qism, pl. اقسام èqsam, اسلوب ousloub, pr. t. usloub, منوال mènval, pr. t. mīnval; — de cette manière, این قسم in qèsm, این سان in san, این طور in toour.

MANIÈRE, *e*, *adj.*, با تکلف *ba-tèkèllouf*, با چمخم *ba-tchèmkhèm*, *a*, متصنع *moutècènnè*.

MANIFESTATION, *s. f.*, *a*, اظهار *èbraz*, بروز *bèrouz*, اظهار *èzhar*, *pr. t. izhar*, اعلام *è'èlam*, اعلان *è'èlan*, *pr. t. i'lan*.

MANIFESTEMENT, *adv.*, آشکارا *àchkara*.

MANIFESTE, *adj.* des 2 *g.*, آشکار *àchkar*, هویدا *houvèida*, *a*, ظاهر *zahèr*, *pr. t. zahir*, واضح *vazèh*, *pr. t. vazih*, عین *'èyan*.

MANIFESTE, *s. m.*, اعلامنامه *è'èlam-namè*, اعلان نامه *i'lan-namè*, بیان نامه *bèyan-namè*.

MANIFESTER, *v. a.*, عیان *houvèida kèrdèn*, بیان *è'yan kèrdèn*, آشکارا *àchkara kèrdèn*; — *se manifester*, خود را ظاهر کردن *khoud-ra zahèr kèrdèn*, ظاهر شدن *zahèr choudèn*, آشکار شدن *àchkar choudèn*, ظهور کردن *zouhour kèrdèn*; — *manifesté, e*, هویدا *houvèida-choudè*, ظاهر شده *zahèr-choudè*, *a*, مبتین *moubèiyèn*.

MANIGANCE, *s. f.*, فند *fènd*, رنک *rèng*, *pr. t. rènk*, *a*, تمهید مقدمه *tèmhidé mouqèddèmè*, *pr. t. tamhidi muqaddimè*.

MANIPULATION, *s. f.* action de manipuler, *V. ce mot*.

MANIPULER, *v. a.*, با دست درست کردن *ba dèst droust kèrdèn*.

MANIVELLE, *s. f.*, دسته *dèstè*.

MANNE, *s. f.* espèce de suc qui se recueille sur certains végétaux, شیر خشک *chir-khochk*, شیر خشت *chir-khècht*; — la nourriture que Dieu fit tomber du ciel pour les enfants d'Israël, *a*, من *mènn*; — la manne et

les cailles, مق و سلوی *mènn-ou-sèlva*, pr. t. *mènn-u-salva*; — panier, سبد *sèbèd*.

MANNEQUIN, s. m. espèce de panier, سبد *sèbèd*; — figure, a. صورت مجسم *sourètè moudjèssèm*, pr. t. *sourètè mudjèssèm*.

MANŒUVRE, s. m., مزد بر *mouzd-bèr*, مزدور *mouzdour*, a. عمله *'èmlè*, فعله *fè'èlè*.

MANŒUVRE, s. f., ter. de mar., tous les cordages d'un navire, ريسمانهای کشتی *risman-haï kèhti*, ريسمانهای بادبان *risman-haï bad-ban*; — art de gouverner un vaisseau, فن کشتی دادن *fènnè hèrèkèt dadènè kèhti*, a. صنعت بحریه *sèn'ètè bèhriyè*, pr. t. *sana'uti bahriyè*; — mouvement des troupes, مشق *mèchqé sèr-baz*, حرکت فشون *hèrèkètè qouchoun*.

MANŒVRER, v. n. ter. de mar. بادبانیهای کشتی را حرکت دادن *badban-haï kèhti-ra kèrèkèt dadèn*; — En parlant des troupes, مشق سربازی کردن *mèchqé sèr-bazi kèrdèn*.

MANŒVRIER, s. m., a. ماهر در فن بحریه *dèr fènnè bèh-rü mahèr*.

MANOIR, s. m., خانه *khanè*.

MANOUVRIER, s. m., a. عمله *'èmlè*, a. اجیر *èdjir*.

MANQUE, s. m., بی *bi*, a. عدم *'èdèm*, pr. t. *'adèm*; — manque d'argent, بی پولی *bi-pouli*; — de vivre, a. فکندی *qèhti*; — de force, بی قوتی *bi-qouvètè*; — de soin, a. غفلت *ghèflèt*, pr. t. *ghaflèt*, اعمل *èhmal*, pr. t. *ihmal*, عدم دقت *'èdèmè dèqqèt*, pr. t. *'adèmi diqqat*.

MANQUER, v. a. et n. faire une faute, خبط کردن *khèpt*

kèrdèn, *کردن خطا khèta kèrdèn*, *غلط کردن ghèlèt kèrdèn*; — n'avoir pas, *نداشتن nè-dachtèn*; — manquer d'argent, *پول نداشتن poul nè-dachtèn*; — être sur le point de . . . j'ai manqué de, *کم مانده بود که kèm mandè-boud ké*; — ne pas réussir, *نشدن nè-choudèn*; — manquer de parole, *سر حرف خود نیستادن hèrfé khoud nè-istadèn*, *کردن خلف وعده khoulfé vè'èdè kèrdèn*; — à son devoir, *لازمه خدمت خود را بجا lazèmèyé khèdmèté khoud-ra bè-dja nè-yâvour-dèn*; — le pied lui a manqué, *پایش لغزید pay-èch lèghzid*; — son fusil a manqué, *تفنگش در نفرست fèngsh dèr nè-rèft*; — il a manqué de respect, *بی بی bi-heurmèti kèrd*.

MANSARDE, s. f., *منزل زیر سام خانè mènzèlé ziré bamé khanè*.

MANSUÉTUDE, s. f., *تسودگی جن دل آرامی dèl-ârami*, *âçoudèguï djan*.

MANTE, s. f., *بالپوش سیاہ bala-pouché siah*, a. *احرام èhram*, pr. t. *ihram*.

MANTEAU, s. m., *بالپوش bala-pouch*; — figur, *پنهانè bèhanè*, a. *لباس lèbas*, pr. t. *libas*; — de cheminée, *بالای balaï boukhari*.

MANTELET, s. m., *بالپوش کوچک bala-pouché koutchèk*.

MANTILLE, s. f., *بالپوش زنانه bala-pouché zènanè*.

MANUEL, le, adj., *کار دست karé dèst*, a. *معمول بالید mèmoul bèl-yèd*, pr. t. *ma'mouli bil-yèd*.

MANUEL, s. m., *کتابچه دعا kètabtchèyé do'a*, *کتابچه kè-tabchè*, a. *مجموعه mèdj mou'è*, pr. t. *madjmou'a*.

MANUELLEMENT, adv., با دست *ba dèst*.

MANUFACTURE, s. f., a. متاع *mèta'*, pl. امتعه *èmtè'è*, pr. t. *èmti'a*; — lieu où se fabriquent les objets manufacturés, کارخانه *kar-khanè*, pr. t. *kïar-khanè*.

MANUFACTURER, v. a., در کارخانه ساختن *dèr kar-khanè sakhtèn*; — manufacturé, e, در کارخانه ساخته شده *dèr kar-khanè sakhtè-choudè*.

MANUFACTURIER, s. m., صاحب کارخانه *sahèbè kar-khanè*, p. t. کارخانه‌چی *kar-khanèdji*, pr. t. *kïar-khanèdji*.

MANUMISSION, s. f., آزاد کردن *âzad kèrdèn*.

MANUSCRIT, s. m., دست خط *dèst-khètt*, pr. t. *dèst-khatt*.

MANUSCRIT, e, adj., خطی *khètti*.

MANUTENTION, s. f. conservation, پاسداری *pas-dari*, نگهداری *nègah-dari*, a. محافظت *mouhafèzèt*, ou محافظه *mouhafèsè*, pr. t. *muhafaza*, سینت *sianèt*; — administration, مباشرت *moubachèrèt*, a. اداره *èdari*, pr. t. *idarè*.

MAPPEMONDE, s. f., کرهٔ ارض *nèqchèyé kourèyé èrz*.

MAQUEREAT, s. m., a. کریج *kèrirèdj*; — celui qui fait le métier de procurer des femmes, t. p. میاندجی *miandji*.

MAQUERELLAGE, s. m., جاکشی *djakèchi*.

MAQUIGNON, s. m., اسب فروش *èsp-fourouch*, جانباز *djan-baz*, فروشندهٔ اسب *fourouchèndèyé èsp*.

MAQUIGNONNAGE, s. m., جانبازی *djan-bazi*.

MAQUIGNONNER, adv., کردن جانبازی *djan-bazi kèrdèn*.

MARABOUT, s. m. prêtre musulman, a. مرابط *mourabèt*, pr. t. *morabit*.

MARAI, s. m., چپ‌چله *tchèptchèlè*, بتلاق *bèllaq*.

- MARASME, s. m., a. قحول *qouhoul*, سل *sèl*, pr. t. *sil*, سل *sèll*, pr. t. *sill*, ضعف *zè'èf*, pr. t. *za'f*.
- MARÂTRE, s. f., نا مادری *na-madèri*, اندر مادر *madèr-èndèr*, ماریه *marirè*.
- MARAUD, s. m., چاچول *tchatchoul*, نا پک *na-pak*.
- MARAUDE, s. f., دزدی در انصاف اردو *douzdi dèr ètrafé ourdou*.
- MARAUDER, v. n., دزدی کردن *douzdi kèrdèn*, یغما کردن *yèghma kèrdèn*.
- MARAUDEUR, s. m., سرباز دزد *sèr-bazé douzd*.
- MARBRE, s. m., مرمر *mèrmèr*, سنگ مرمر *sènguè mèrmèr*.
- MARBREER, v. a., مرمر نما کردن *mèrmèr-nèma kèrdèn*; — marbré, e, مرمر نما *mèrmèr-nèma*.
- MARBRIER, s. m., مرمر تراش *mèrmèr-tèrach*.
- MARBRIÈRE, s. f., مرمر معدن *mè'èdèné mèrmèr*.
- MARCASSIN, s. m., بچه خوک جنگلی *bètchèyé khouké djènguèli*.
- MARCHAND, s., سوداگر *sooudaguèr*, p. t. بازارگان *bazar-gan*, pr. t. بازارگان *bazirguian*, a. تاجر *tadjèr*, pr. t. *tadjir*, pl. تجار *toudjidjar*; — place marchande, تجارتگاه *tèdjarèt-gah*, pr. t. *tidjarèt-guiah*.
- MARCHANDER, v. a., چاند زدن *tchanè zèdèn*; — au fig. hésiter, تردید کردن *tèrdid kèrdèn*, تردید داشتن *tèrdid dachtèn*.
- MARCHANDISE, s. f., a. مال تجارت *malé tèdjarèt*, a. مال *mal*, pl. اموال *èmval*, متاع *mèta'*, pl. امتعه *èmtè'è*, pr. t. *èmti'a*.
- MARCHE, s. f., روش *rèvèch*, رهروی *rèh-rèvi*; — d'un ouvrage,

a. سیاق *siaq*; — conduite, رفتار *rèftar*, a. سلوك *sè-louk*, pr. t. *soulouk*; — en parlant des troupes, a. حرکت *hèrèkèt*, pr. t. *harèkèt*; — signifie aussi le chemin que l'on fait d'un lieu à un autre, راه *rah*; — un jour de marche, در راه بودن *dèr rah boudèn*; — marche d'escalier, پله پایه *pèllè*, a. قدمه *qèdèmè*.

MARCHÉ, s. m., بازار *bazar*, a. سوق *souq*, pl. أسواق *èsraq*; — faire le marché, دردن قیمت را بنی *qèimèt-ra tè kèrdèn*; — bon marché, ارزان *èrzan*; — le bon marché, ارزانی *èrzani*.

MARCHEPIED, s. m., تکیه پا *tèkiè-gahé pa*, a. قدمه *qèdèmè*.

MARCHER, v. n., راه رفتن *rah rèftèn*; — faire marcher, راه انداختن *rah èndakhtèn*.

MARCHER, s. m., روش *rèvèch*.

MARCHEUR, EUSE, s., راه پیم *rah-pèima*, راه رو *rah-roou*, راه نورد *rah-nèvèrd*.

MARCOUITE, s. f., شاخ درختی بر زمین خوابنده *chakhé dè-rèkhti bè-zèmin khabandè*.

MARDI, s. m., سه شنبه *sè-chèmbè*, روز سه شنبه *rouzé sè-chèmbè*.

MARE, s. f., آبگیر *âb-guir*, تالاب *tchalè*, تالاب *talab*.

MARÉCAGE, s. m., زمین پر گل و لای *zèminé pour guèl-ou-lai*, چهلچله *tchèptchèlè*, vulg. بتلاق *bèllaq*.

MARÉCAGEUX, EUSE, adj., گلی *guèli*, پر گل و لای *pour guèl-ou-lai*.

MARÉCHAL, s. m. (ferrant), نعل بند *nè'èl-bènd*, pr. t. *na'l-band*, a. بیضر *bèitar*; — d'armée, سردار *sèr-dar*, سردار *sèr-dar*.

کَلّ *sèr-daré koull*; — des logis, مباشر منازل *mou-bachèré mènazèlé lèchkèr*.

MARÉCHALERIE, s. f., نعل بندی *nè'èl-bèndi*.

MARÉE, s. f., a. جزر و مدّ *djèzr-ou-mèdd*, pr. t. *djèzr-u-mèdd*; — toutes sortes de poissons frais, ماهی دریا *mahï dèria*.

MARGE, s. f., کنار *kènar*, a. حاشیه *hachiè*, هامش *hamèch*, pr. t. *hamich*; — écrire en marge, در حاشیه نوشتن *dèr hachiè nèvèchtèn*.

MARGER, v. a., حاشیه درست کردن *hachiè droust kèrdèn*, حاشیه گذاشتن *hachiè gouzachtèn*.

MARGINAL, e, adj., در حاشیه نوشتن *dèr hachiè nèvèchtè*, حاشیه *hachiè*.

MARGUERITE, s. f., fleur, گُلّ مینا *goulé mina*, p. t. غزار دانه *hèzar-danè*.

MARGUILLIER, s. m., مباشرت *moubachèré kliça*.

MARI, s. m., شوی *chouï*, شوهر *choouhèr*, a. زوج *zooudj*, pr. t. *zèrdj*.

MARIABLE, adj. des 2 g., a. ازدواج *qabèlé èzdèradj*.

MARIAGE, s. m., عروسی *'èrouci*, a. نکاح *nèkah*, pr. t. *ni-kiah*, تَهْنِیْل *tè'èhhoul*, pr. t. *tè'èhhull*, تزویج *tèzèrvoudj*, ازدواج *èzdèradj*, pr. t. *izdivadj*.

MARIE, n. prop., مریم *mèrièm*; — la Sainte Vierge, حضرت *hèzrètè mèrièm*, pr. t. *hazrètè mèrièm*.

MARIÉ, e, adj., عروسی کردن *'èrouci-kèrdè*; — en parlant d'une femme, شوهر دار *choouhèr-dar*, شوهر رفته *choouhèr-rèftè*; — en parlant d'un homme, عیالدار *'èyal-dar*; — le marié, داماد *damad*; — la mariée, عروس *'èrous*.

MARIER, v. a., عقد نکاح 'èqdé nèkah bèstèn, عقد کردن èqd kèrdèn; — on dit aussi en parlant d'une fille, عروسی کردن choouhèr dadèn; — se marier, عروسی کردن 'èrouci kèrdèn; — on dit aussi en parlant d'un homme, زن گرفتن zèn guèrèftèn, زن کردن zèn kèrdèn; — en parlant d'une femme: شوهر کردن choouhèr kèrdèn, شوهر رفتن choouhèr rèftèn.

MARIN, s. m., اهل کشتی èhlé kèçhti, اهل دریا èhlé dèria, a. ملاح mèllah.

MARIN, e, adj., دریائی dèriayi, a. بحری bèhri; — carte marine, نقشه دریا nèqchèyé dèria.

MARINADE, s. f., گوشت تزی سرده کرد گوردè, گوردè kèrdè.

MARINE, s. f. qui concerne la navigation, امور دریا oumouré dèria, a. بحریه oumouré bèhriyè, pr. t. amour bahriyè; — puissance navale, چیزات جنگی djèhazatè djèngui; — le ministre de la marine, وزیر امور vèziré oumouré bèhriyè.

MARINER, v. a., خوابیدن سرده خوابیدن, خوابیدن khà'andèn, خوابیدن touti àbè nèmek kèrdèn.

MARINIER, s. m., کشتیبان kèçhti-ban.

MARIONNETTE, s. f., عروسک جنبان, عروسک djoumban.

MARITALEMENT, adv., مثل شوهرانه choouhèranè, مثل شوهر choouhèr.

MARITAL, e, adj., شوهری choouhèri.

MARITIME, adj. des 2 g. qui est relatif à la mer, دریائی dèriayi, a. بحری bèhrii, pr. t. bahrii, بحریه bèhriyè, pr. t. bahriyè; — qui est près de la mer, در کنار دریا dèr کنار dèria.

واقع *dèr kènaré dèria vaqè'*, a. ساحليّه *sahèliyè*, pr. t. *sahiliyè*; — les pays maritimes, a. ممالك ساحليّه *mèmalèké sahèliyè*, pr. t. *mèmaliki sahiliyè*, ممالك بحريّه *mèmalèké bèhriyè*, pr. t. *mèmaliki bahriyè*.

MARJOLAINE, s. f., فودنج *foudèndj*.

MARMAILLE, s. f., كودكان *koudèkan*.

MARMELADE, s. f., a. مربّا *mourèbba*.

MARMITE, s. f., ديك *dik*, پاتيله *patilè*.

MARMITON, s. m., اشپز شُرد *âchpèz-chaguèrd*.

MARMOT, s. m. petit garçon, كودك *koudèk*, طفل كوجكى *tèflè koutchèki*.

MAKMOTTE, s. f., موش موحى *mouché kouhi*.

MAKMOTTER, v. n., دندنه كردن *dèndidèn*, دندنه كرده *dèndènè kèrdèn*, زیر لب حرف زدن *zire lèb hèrf zèdèn*.

MARMOTTEUR, EUSE, s., دندنه كننده *dèndènè-kou-nèndè*.

MAROC, nom de pays, a. مملكت فس *mèmlèkètè fas*.

MAROQUIN, s. m., سختيان *sèkhtian*, pr. t. *sakhtian*.

MAROQUINER, v. a., سختيان گونده ساختن *sèkhtian-gounè sakhtèn*,

MAROQUINERIE, s. f., سختيانسازى *sèkhtian-sazi*,

MAROQUINIER, s. m., سختيانساز *sèkhtian-saz*.

MAROTTE, s. f., ديوانى *divanègui*.

MAROUFLE, s. m., نابكار *na-bèkar*.

MARQUANT, E, adj., a. معلوم *mè'èloum*, pr. t. *ma'loum*, مشهور *mèchhour*, معتبر *mou'outèbèr*, pr. t. *mu'tèbèr*.

MARQUE, s. f., نشان *nèchan*, pr. t. *nichan*, a. علامت

'èlamèt, pr. t. 'alamèt, pl. علامات 'èlamat, pr. t. 'alamat.

MARQUER, v. a., نشان گذاشتن *nèchan gouzachtèn*, نشان کردن *nèchan kèrdèn*.

MARQUETER, v. a., خل خل کردن *khal-khal kèrdèn*; — marqueté, e, خل خل *khal-khal*.

MARQUÉTERIE, s. f., ختم *khatèm*.

MARQUEUR, s. m., نشان کننده *nèchan-kounèndè*, نشان نذارند *nèchan-gouzarèndi*.

MARQUIS, ISE, s., مَرکی *mèrki*, pr. t. *marki*.

MARQUISAT, s. m., مَرکیزی *mèrkizi*.

MARRAINE, s. f., مادر تعمیدی *madèrè tè'èmidì*.

MARRI, IE, adj., پیشیمان *pèchiman*, a. نادم *nadèm*, pr. t. *nadim*.

MARRON, s. f., شاه بلوط *chah-bèlout*, ou شابلوت *chabèlout*.

MARRONNIER, s. m., درخت شاه بلوط *dèrèkhté chah-bèlout*; — sauvage, درخت بلوط *dèrèkhté bèlout*.

MARS, s. m. planète, بهرام *bèhram*, a. مَرّیخ *mèrrikh*; — troisième mois de l'année, p. t. مارت *mart*, فروردین *fèr-vèrdin*, a. اذار *èzar*.

MARSEILLE, nom de ville, مَرسیلی *marsilia*.

MARSOUIN, s. m., مَحْمَد نونس ریزه *mahü younècè rizè*.

MARTEAU, s. m., چکوج *tchakoutch*, ou تَکِکِکِج *tchèkoutch*.

MARTELAGE, s. m., چکوج زنی *tchèkoutch-zèni*.

MARTELÉ, E, adj., ضربه چکوج خورده *tchèkoutch-khourdè*, مدقوق چکوج خورده *zèrbé tchèkoutch khourdè*, a. مدقوق *mèdqouq*.

MARTELER, v. a., چکوج زدن *tchèkoutch zèdèn*.

MARTELET, s. m., چکچک کوچک *tchèkoutché koutchèk*.

MARTIAL, e, adj., جنگی *djèngui*, a. حربی *hèrbi*, pr. t. *harbi*.

MARTINET, s. m., پوستی کوهی *pèrèstouï kouhi*.

MARTINGALE, s. f., تعلیمی *tè'èlimi*.

MARTRE, s. f., سمورک *sèmourèk*; — martre-zibeline, سمور *sèmour*, pr. t. *samour*, a. ستور *sèmmour*.

MARTYR, e, s., a. شهید *chèhid*, pl. شهدا *chouhèda*.

MARTYRE, s. m., شهیدی *chèhidi*, a. شهادت *chèhadèt*.

MARTYRISER, v. a., شهید کردن *chèhid kèrdèn*; — tourmenter cruellement, عذاب کردن *'èzab kèrdèn*, اذیت کردن *èziyèt kèrdèn*, رنجانیدن *rèndjanidèn*; — martyrisé, e, کشیده *èziyèt-kèchidè*.

MARTYROLOGE, s. m., دفتر اسامی شهدا *dèftèré èçamï chouhèda*.

MASCARADE, s. f., اشخاص تبدیل لباس کرده *èchkhacè tèbdilè lèbas kèrdè*, مسخرگی *mèskhèrègui*.

MASCULIN, e, adj., نر *nèr*, a. ذکر *zèkèr*, pl. ذکور *zèkour*, pr. t. *zoukiour*; — terme de grammair, مذکر *mouzèkkèr*; — masculin et féminin, مذکر و مؤنث *mouzèkkèr-ou-mou'ènnès*, pr. t. *muzèkkèr-u-muènnès*.

MASCULINITÉ, s. f., a. ذکوریت *zèkouriyèt*, pr. t. *zèkiouriyèt*.

MASQUE, s. m., صورت مقوایی *sourètè mouqavvayi*; — personne masquée, شخص تبدیل لباس کرده *chèkhsè tèbdilè lèbas kèrdè*.

MASQUER, v. a., کسی را تبدیل لباس کردن *kèci-ra tèbdilè lèbas kèrdèn*; — cacher, پوشیدن *pouchidèn*, نهان

nèhan kèrdèn, کتمان کردن *kètman kèrdèn*; — se masquer, تبدیل لباس شدن *tèbdilè lèbas choudèn*.

MASSACRE, s. m., a. قتل عام *qètlè 'âm*, pr. t. *qatli 'âm*.

MASSACRER, v. a., کشتن *kouchtèn*, قتل کردن *qètl kèrdèn*.

MASSACREUR, s. m., کشنده *kouchèndè*, a. قاتل *qatèl*, pr. t. *qatil*.

MASSAGE, s. m., مشتمال *mouchtè-mal*.

MASSE, s. f. amas de plusieurs parties de même ou de différente nature formant un corps, توده *toudè*, کود *koud*, a. کومه *koumè*, pr. t. *kiumè*; — en masse, en grande quantité, بسیار *bèciar*, انبوه *èmbouh*, فراوان *fèravan*, خرمین خرمین *khèrmèn-khèrmèn*; — en masse, formant un corps, un tout, یک پارچه *yèk-partchè*, توده *toudè*; — masse d'arme, گرز *gourz*.

MASSEPAIN, s. m., لوزینه *louzinè*.

MASSER, v. a. frictionner, مشتمال کردن *mouchtè-mal kèrdèn*; — réduire en masse, یکجا جمع کردن *yèk-dja djèm' kèrdèn*, خرمین خرمین *khèrmèn kèrdèn*.

MASSIER, s. m., گرز دار *gourz-dar*.

MASSIF, IVE, adj., کلفت *koulouft*, قرص *qours*; — d'une seule pièce, یکپارچه *yèk-partchè*, p. t. یکپاره *yèk-parè*, a. مصمت *mousmèt*, pr. t. *musmit*; — fig. grossier, درشت *droucht*, کند *kound*, a. غلیظ *ghèliz*, pr. t. *ghaliz*.

MASSUE, s. f., گرز *gourz*, a. عمود *'èmoud*, pr. t. *'amoud*.

MASTIC, s. m., کندرک *koundourèk*, علكه خاییدنی *'èlèkè*

khayidèni; — composition pour coller, سرش *sèrèch*,
يلم *yèlèm*.

MASIFICATION, s. f., خايش *khayidègui*, خايش
khayèch.

MASTIQUER, v. a., چسپانیدن *tchèspandèn*, چسپانیدن
tchèspanidèn.

MASURE, s. f., خرابه *khèrabèyi*, ویرانه *viranèyi*.

MÂT, s. m., دیرک *dirèk*; — de navire, ستون کشتی *sètouné*
kèchti.

MAT, e, adj., بی جلا *bi-djèla*, a. غیر مجلا *ghèiré mou-*
djèlla.

MAT, s. m. terme du jeu d'échec, مات *mat*.

MATAMORE, s. m., شجاعت فروش *choudja'èt-fèrouch*.

MATELAS, s. m., توشک *touchèk*, شادگونه *chadgounè*, نهال
nèhal.

MATELASSIER, s. m., لحافدوز *lèhaf-douz*.

MATELOT, s. m., کشتیبان *kèchti-ban*, ناخدا *na-khouda*, a.
ملاح *mèllah*.

MÂTER, v. a., un vaisseau, ستون کشتی نصب کردن *sè-*
touné kèchti nèsb kèrdèn.

MATER, v. a., مات کردن *mat kèrdèn*.

MATÉRIALISME, s. m., a. الاعتقاد علی وجود الماده فقط *èl-*
è'tèqad 'èla voudjoud-èl-maddè fèqèt, pr. t. *èl-i'tiqad*
'ala vudjoud-èl-maddè faqat.

MATÉRIALISTE, s. m., a. المعتقد علی وجود الماده فقط *èl-*
mou'outèqèd 'èla voudjoud-èl-maddè fèqèt, pr. t. *èl-*
mou'taqil 'ala vudjoud-èl-maddè faqat.

MATÉRIALITÉ, s. f., a. ماتیت *maddiyèt*.

MATÉRIAUX, s. m. pl., مصالح بنائی *mèçalèhé bènnaïy*, مصالح *mèçalèh*.

MATÉRIEL, LE, adj., a. مادی *maddi*, جسمانی *djèsmani*, pr. t. *djismani*; — au fig. grossier, درشت *droucht*, a. غلیظ *ghèliz*, pr. t. *ghaliz*.

MATÉRIELLEMENT, adv., a. جسماً *djèsmèn*, pr. t. *djismèn*.

MATERNEL, LE, adj., مدری *madèri*, a. اُمّی *oummi*; — amour maternel, محبت مادرى *mèhèbbètè madèri*.

MATERNELLEMENT, مادرانه *madèranè*.

MATERNITÉ, s. f., مدری *madèri*, a. والدیت *valèdiyèt*, pr. t. *validiyèt*, اُمّیت *oummiyèt*.

MATHÉMATICIEN, a. اهل علم ریاضی *èhlé 'èlmé riazî*, ارباب علم ریاضی *èrbaèé 'èlmé riazî*, pr. t. *èrbabî 'ilmi riazî*, a. ریاضی *riazî*, pl. ریاضیین *riaziyoun*.

MATHÉMATIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بعلم ریاضی *mou-tè'èllèq bè-'èlmé riazî*, a. ریاضی *riazî*.

MATHÉMATIQUEMENT, adv., بحسب قاعدة علم ریاضی *bè-hècèbé qa'èdèyé 'èlmé riazî*.

MATHÉMATIQUES, s. f. pl., a. علم ریاضی *'èlmé riazî*, pr. t. *'ilmi riazî*, pl. علوم ریاضیه *'ouloumé riaziyè*, pr. t. *'ulumî riaziyè*.

MATIÈRE, s. f., a. ماده *maddè*, pl. مواد *mèvadd*; — en matière de . . . در باب *dèr bab*, در خصوص *dèr khouçous*, در باره *dèr barèyé*.

MÂTIN, s. m., سَكى گله بان *sègué guèlè*, سَكى گله *sègué guèlè-ban*.

MATIN, s. m., صبح گاه *soubh-gah*, صبح دم *soubh-dèm*, a. صباح *sèbah*, pr. t. *sabah*, سحر *sèhèr*.

- MATINAL**, E, adj., سحر خیز *sèhèr-khiz*.
- MATINÉE**, S. f., سحرگاه *sèhèr-gah*, وقت سحر *vèqté sèhèr*,
a. صبح *soubh*.
- MATINES**, S. f. pl., a. صلاة السحر *sèlat-ous-sèhèr*, pr. t. *sa-lat-us-sahar*.
- MATOIS**, E, adj., حيله باز *hilè-baz*, a. قلاش *qèllach*, pr. t. *gallach*.
- MATOU**, S. m., گربه نرينه *nèrinèyé gourbè*, گربه نر *gour-bèyé nèr*.
- MATRICE**, S. f., بچه دان *bètchè-dan*, زهدان *zèh-dan*, a. رحم *rèhèm*, pr. t. *rahim* et *rahm*; — moule, a. قالب *qalèb*, pr. t. *qalib*, vulg. *qaloub*.
- MATRICULE**, S. f., a. دفتر *dèftèr*, pl. دفاتر *dèfatèr*, pr. t. *dèfatir*.
- MATRIMONIAL**, E, adj., نکاحی *nèkahi*, pr. t. *nikiahi*.
- MATRONE**, S. f. sage-femme, V. SAGE-FEMME.
- MATURATIF**, IVE, a. دواي منصيح *dèvaï mounèzzèdj*, pr. t. *dèvaï munèzzidj*.
- MATURATION**, S. f., پزesh *pèzèch*, a. انتصاج *èntèzadj*, pr. t. *intizadj*.
- MATURE**, S. f., دير کهای کشتی *dirèk-haï kèchti*.
- MATURITÉ**, S. f., پختگی *poukhègui*, رسیدگی *rècidègui*,
a. نصیح *nèsdj*, pr. t. *nasdj*.
- MAUDIRE**, V. a., لعن کردن *lè'èn kèrdèn*, لعنت کردن *lè'è-nèt kèrdèn*.
- MAUDIT**, E, adj., کرده شده *lè'ènèt kèrdè-choudè*, a. ملعون *mèloun*.

MAUGRÉER, v. n., داد و فریاد کردن *dad-ou-fèriad kèrdèn*, گفتن کفر *koufr goftèn*.

MAURE, féminin. MAURESQUE, a. مغربی *mèghrèbi*, pr. t. *maghribi*.

MAUSOLÉE, s. m., دخمه *dèkhmè*, a. مرقد *tourbè*, مرقد *mèr-qèd*, pr. t. *marqad*.

MAUSSADE, adj. des 2 g., تشروی *tourch-rouï*, بد اخم *bèd-èkhm*, بی مزه *bi-mèzè*.

MAUSSADERIE, s. f., بی مزگی *bi-mèzègui*, بد اخمی *bèd-èkhmi*.

MAUVAIS, e, adj., بد *bèd*; — nuisible, a. مضر *mouzèrr*, pr. t. *muzirr*.

MAUVE, s. f., پنیړک *pènirèk*, گل خطمی *goulé khètmi*, a. ختازی *khèbbazi*.

MAUX, pl. de MAL, بلاها *bèla-ha*, مصیبتها *moucibèt-ha*, a. مصایب *mèçayèb*, pr. t. *mèçaïb*.

MAXILLAIRE, adj. des 2 g., زفري *zèfèri*, حاندئی *tchanèyi*.

MAXIME, s. f., a. اوڭول *ouçoul*, قاعده *qa'èdè*, pr. t. *qa'ïdè*, pl. قواعد *qèta'èd*, pr. t. *qava'ïd*.

MAXIMUM, s. m., مراتب منتهای *mountèhaï mèratèb*.

MAZETTE, s. f. mauvais petit cheval, يابو *yabou*; — joueur inhabile, بازی ندان *bazi-na-dan*.

ME, pron. pers., مرا *mèra*, خود مرا *khoudé mèra*, بمن *bè-mèn*, از من *èz mèn*; — il me voit, مرا می بیند *mèra mi-binèd*, il me parle, بمن حرف میزند *bè-mèn hèrf mi-zènèd*, il me l'a pris, از من گرفت *èz mèn guèrèft*.

MÉCANICIEN, s. m., a. ارباب علم جرّ اتقل *èrbabé 'èlmé djèrré èsqa*, pr. t. *èrbabi 'ilmi djarri èsqa*.

MÉCANIQUE (LA), s. f., a. علم جڑ ائقال 'èlmé djèrré èsqał, pr. t. 'ilmi djarri èsqał.

MÉCANIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بعلم جڑ ائقال moutè'èl-lèq bè-'èlmé djèrré èsqał.

MÉCANIQUEMENT, adv., a. باسباب bè-èsbab.

MÉCANISME, s. m., ترکیب اجزا tèrkibé èdjza, pr. t. tèrkibi èdjza, a. ترکیب الاجزا tèrkib-oul-èdjza.

MÉCHAMMENT, adv., بد بد منشى bè bèd-mènèchi, بد بد ذاتى bè bèd-zati.

MÉCHANCETÉ, s. f., بد منشى bèd-mènèchi, ا. شقاوت chèquvèt.

MÉCHANT, e, adj. mauvais, بد èd, ادبار èdbar ; — méchant pays, بد مملکت mèmlèkèté bèd ; — qui est enclin au mal, بد منش bèd-mènèch, بد نهاد bèd-nèhad, بد ذات bèdzat, a. شقى chèqi, شير chérir ; — qui manque de probité, نامرد na-mèrd, نا پاک na-pak, نا درست na-droust, a. فاسد facèd, pr. t. facid, مفسد moufsèd, pr. t. mufsid ; — méchante intention, ا. نیت فاسده niyèté facèdè, pr. t. niyèti facidè.

MÈCHE, s. f., a. فتيلè fètìlè, pr. t. fètìlè, فتيل fètìl, pr. t. fètìl,

MÉCOMPTE, s. m., سهو در حساب sèhv dèr hèşab, a. سهو الحساب sèhv-oul-hèşab, pr. t. sèhv-ul-hişab.

MÉCOMPTER, (se) v. pron., سهو در حساب کردن sèhv kèrdèn.

MÉCONNAISSABLE, adj. des 2 g., ناشناختنى na-chènakhtèni.

MÉCONNAISSANCE, s. f., a. کفر نعمت koufré nè'èmet.

MÉCONNAÎTRE, v. a., نشناختن *nè-chènakhtèn*; — méconnaître le bien qu'on vous a fait, کفر نعمت کردن *koufré nè'èmet kèrdèn*.

MÉCONTENT, E, adj., نا راضی *na-razi*, نا خوشنود *na-khoch-noud*; — fâché, دلگیر *dèl-guir*, رنجیده *rèndjidè*.

MÉCONTENTEMENT, s. m., ناخشنودی *dèl-guiri*, ناخوchnoudi *na-khochnoudi*.

MÉCONTENTER, v. a., نا راضی کردن *na-razi kèrdèn*, دل شکستن *dèl chèkèstèn*.

MECQUE, (LA) nom de ville, a. مکه *mèkkè*.

MÉCRÉANT, s. m., a. کافر *kafèr*, pr. t. *kiafir*, pl. کفار *kouffar*.

MÉDAILLE, s. f., نشان سکه‌یی *nèchané sèkkèyi*, مدال *mèdal*; — ancienne monnaie, پول قدیم *poulé qèdim*, سکه قدیم *sèkkèyé qèdim*.

MÉDAILLON, s. m., سکه بزرگ *sèkkèyé bouzourg*.

MÉDECIN, s. m., a. ضبيب *tèbib*, pr. t. *tabib*, pl. اطبا *ètèbba*, حکیم *hèkim*, pr. t. *hakim*, pl. حکما *houkèma*.

MÉDECINE, s. f. art., ضبيبی *tèbibî*, a. طبابت *tèbabèt*.

MÉDECINE, s. f., potion, دوا *dèva*, a. علاج *'èladj*, pr. t. *'iladj*; — purge, a. مسهل *moushèl*, pr. t. *mushil*.

MÉDIAIRE, adj. des 2 g., میانی *miani*.

MÉDIAL, E, adj., a. وسط کلمه *vècèlé kèlèmè*, pr. t. *vècèti kèlèmè*.

MÉDIAT, E, adj., a. بواسطه *bè-vacètè*.

MÉDIATEMENT, adv., a. بواسطه *bè-vacètè*, a. بالواسطه *bèl-vacètè*, pr. t. *bil-vacitè*.

MÉDIATEUR, TRICE, s., میانجی *miandji*, a. واسطه *vacètè*,

pr. t. *vacita*, مصلح *mouslèh*, pr. t. *muslih*, pl. مصلحين
mouslèhîn, pr. t. *muslèhîn*.

MÉDIATION, s. f., a. توسط *tèvèssout*, وساطت *vèçatèt*.

MÉDICAL, e, adj., متعلق بعلم طب *moutè'èllèq bè-'èlmé tàbb*,
a. طبى *tèbbi*, طبیه *tèbbiyè*.

MÉDICAMENT, s. m., دوا *dèva*, درمان *dèrman*, a. علاج *'èladj*,
pr. t. *'iladj*.

MÉDINE, ville, a. مدینه *mèdinè*, منوره *mèdinèyè*
mounèvèrè, pr. t. *mèdinèi munèvèrè*.

MÉDIOCRE, adj. des 2 g., a. وسط *vècèt*, متوسط *moutèvès-*
sèt, pr. t. *mutèvèssit*.

MÉDIOCREMENT, adv., کم *kèm*, میانه *mianè*, a. متوسطاً
moutèvèssètèn.

MÉDIOCRITÉ, s. f., a. وسط *vècèt*, حالت وسط *halètè vècèt*,
اوسط *ooucèt*, pr. t. *èvsat*.

MÉDIRE, v. n., بد گوئی کردن *bèd-gouyi kèrdèn*, غیبت
ghèibèt kèrdèn.

MÉDISANCE, s. f., بد گوئی *bèd-gouyi*, a. غیبت *ghèibèt*, pr.
t. *ghaïbèt*, فصل *fèsl*, pr. t. *fasl*.

MÉDISANT, e, adj., بد گو *bèd-gouï*, بد گو *bèd-gou*, زشت
zècht-yad-koun.

MÉDITATIF, IVE, adj., اندیشه ناک *èndichè-nak*, اندیشه کنند
èndichè-kounèndè, a. متفکر *moutèfèkkèr*, pr. t. *mutè-*
fèkkir.

MÉDITATION, s. f., اندیشه *èndichè*, a. تفکر *tèfèkkour*, تأمل
tè'èmmoul, pr. t. *tè'èmmul*.

MÉDITER, v. n., تفکر کردن *èndichè kèrdèn*, تفکر
tèfèkkour kèrdèn.

- MÉDITERRANÉE**, s. f., دریای سفید *dèriaï sèfid*.
- MÉDIUM**, s. m., a. وسیله *vècilè*.
- MÉDULLAIRE**, adj. des 2 g., مغزی *mèghzi*.
- MÉFAIRE**, v. n., مرتکب عمل بد شدن *mourtèkèbé 'èmèlé bèd choudèn*.
- MÉFAIT**, s. m., عمل بد *'èmèlé bèd*, عمل قبیح *'èmèlé qèbih*, a. سؤالعمل *sou'-oul-'èmèl*.
- MÉFIANCE**, s. f., بد گمانی *bèd-goumani*, a. عدم اعتماد *'èdèmé 'ètèmad*, a. سؤالضیق *sou'-ouz-zènn*.
- MÉFIANT**, e, adj., بد گمان *bèd-gouman*, a. سؤالضیق *sou'è zènn*.
- MÉFIER (SE)**, v. pron., بد گمانی کردن *bèd-goumani kèr-dèn*, امنیت نداشتن بد گمان بودن *bèd-gouman bouden*, *èmniyèt nè-dachtèn*.
- MÉGARDE**, s. f., a. عدم دقت *'èdèmé dèqqèt*, a. غفلت *ghèf-lèt*, pr. t. *ghaflèt*.
- MÉGÈRE**, s. f., بد منش زن *zèné bèd-mènèch*.
- MÉGISSERIE**, s. f., دبغی پیراعش پوست *pirahèché-poust*, دبغی *dèbbaghi*, a. دبغت ou دبغة *dèbbaghèt*.
- MÉGISSIER**, s. m., پیرا پوست *poust-pira*, a. دبغ *dèbbagh*, pr. t. *dabbagh*.
- MEILLEUR**, e, adj., بهتر *bèhtèr*, a. اولی *ooula*, pr. t. *èvla* ; — le meilleur, بهترین از همه بهتر *èz hèmè bèhtèr*, *bèhtèrîn*.
- MÉLANCOLIE**, s. f., مالیخولیا *malikh*, مالیخولیا *malikhoulia*, سودا *soouda*, سیاه صفرای *sèfraï-siah* ; — tristesse, اندوه *èndouh*, a. قساوت *qèçavèt*, pr. t. *qaçavèt*.
- MÉLANCOLIQUE**, adj. des 2 g., مالیخولیائی *malikhouliaïy*,

سودا زده *soouda-zèdè*, a. سوداوی *sooudavi*, pr. t. *sèv-davi*; — triste, اندوهکین *èndouhkhîn*, غمناک *ghèmnak*, a. مغمم *mèghmoum*, pr. t. *maghmoum*.

MÉLANCOLIQUEMENT, adv. tristement, بانده و غم *bè-èndouh-ou-ghèm*.

MÉLANGE, s. m., آمیزش *àmizèch*, a. اختلاط *èkhtèlat*, pr. t. *ikhtilat*.

MÉLANGER, v. a., قاتی کردن *qati kèrdèn*, آمیختن *àmikh-tèn*, بهم آمیختن *bè-hèm àmikktèn*, بهم زدن *bè-hèm zè-dèn*, مخلوط کردن *mèkhlout kèrdèn*, a. مخلوط *mèkh-lout*, pr. t. *makhlout*.

MÉLASSE, s. f., درد شکر *dourdé chèkèr*.

MÉLÉE, s. f., کشاکش *kècha-kèch*, ستیزه *sètizè*, a. قتل *qè-tal*, pr. t. *qital*; — fig. contestation vive, a. مباحثه *moubahècè*, pr. t. *mubahacè*, مجادله *moudjadèlè*, pr. t. *mudjadilè*.

MÊLER, v. a., بهم زدن *bè-hèm zèdèn*, مخلوط کردن *mèkh-lout kèrdèn*, قاتی کردن *qati kèrdèn*; — se mêler, دخیل شدن *mèkhlout choudèn*; — fig., دخیل شدن *dèkhlil choudèn*, مداخله کردن *moudakhèlè kèrdèn*; — mêlé, e, توئی اندر توئی *touï-èndèr-touï*, مخلوط شده *mèkhlout-choudè*.

MÊLÈZE, s. m. arbrisseau, شربین *chèrbîn*.

MELLIFÈRE, adj. des 2 g., عسلدار *'ècèl-dar*.

MELLIFICATION, s. f., ترکیب یافتن عسل *tèrkib yaftènè 'ècèl*, عسل شدن *'ècèl choudèn*.

MÉLISSE, s. f., بادرنگبویه *badrèngbouyè*, a. بقله اترجیه *bèqlèyè ètrèdjìè*

MÉLODIE, s. f., آهنگی *dhèng*, خوش آهنگی *khoch-dhèngui*,
 a. لحن *lèhn*, الحان *èlhan*, هزج *hèzdj*.

MÉLODIEUX, EUSE, adj., خوش آهنگی *khoch-dhèng*, خوش آواز *khoch-àvaz*.

MÉLODIEUSEMENT, adv., بخوش آوازی *bè-khoch-àvazi*.

MELON, s. m., خربزه *khèrbouze*, a. بطیخ *bèttikh*; — melon d'eau, هندوانه *hèndèvanè*.

MELONNIÈRE, s. f., بوستان ou بستان *boustan*.

MELOPÉE, s. f., a. قاعده لحن *qa'èdèyé lèhn*, pr. t. *qa'ïdèr lahn*.

MEMBRANE, s. f., پرده *pèrdè*, a. غشا *ghècha*, pr. t. *ghicha*, pl. اغشیه *èghchiè*.

MEMBRANEUX, EUSE, adj., a. غشائی *ghèchayi*.

MEMBRE, s. m., a. عضو *'ouzv*, pr. t. *'izv* ou *'uzv*, pl. اعضا *è'èza*, pr. t. *a'za*.

MEMBRU, E, adj., کند اعضا *koundè-è'èza*.

MÊME, adj. des 2 g., همان *hèman*, همین *hèmin*, یکی *yèki*;
 — c'est le même, همان است *hèman èst*, همین است *hèmin èst*;
 — c'est la même chose, یکی است *yèkist*;
 — lui-même, elle-même, خودش *khoud-èch*;
 — moi-même, خدم *khoud-èm*;
 — toi-même, خدت *khoud-èt*;
 — nous-mêmes, خودمن *khoud-man*;
 — vous-mêmes, خودتان *khoud-tan*, خود شما *khoudè-chouma*;
 — eux-mêmes, خودشان *khoud-chan*.

MÊME, adv., هم *hèm*, a. حتی *hètta*;
 — quand même il me l'aurait dit, اگر هم بمن گفته باشد *èguèr hèm bè-mèn goftè-bachèd*;
 — être à même, قادر بودن *qadèr boudèn*, مستعد بودن *moustè'èdd boudèn*;
 — de même,

tout de même, هم چنین *hèm-tchènin*; — de même que, چنانکه *tchènan-ké*.

MEMENTO, s. m., یاد داشت *yad-dacht*.

MÉMOIRE, s. f., a. حافظه *hafèzè*, pr. t. *hafiza*, قوه حافظه *gouvèyé hafèzè*, قوه حافظه *gouvèté hafèzè*, pr. t. *gouvèti hafiza*.

MÉMOIRE, s. m. liste d'objets, état sommaire, یاد داشت *yad-dacht*, a. تذکره *tèzkèrè*; — écrit exposant une affaire, نوشته *nèvèchtèyi*, a. تقرير *chèrh*, شرح *tèqrir*; — facture, حساب *siahèyé hèçab*, a. حساب *hèçab*, pr. t. *hiçab*.

MÉMORABLE, adj. des 2 g., ذکر کردنی *zèkr-kèrdèni*, a. واجب ان ذکر *vadjèb-ouz-zèkr*, pr. t. *vadjib-uz-zikr*.

MÉMORIAL, s. m. V. **MÉMOIRE**, s. m.

MENACANT, e, adj., تهدید آمیز *tèhdid-âميز*, ترساننده *tèr-sanèndè*, a. مهتد *mouhèddèd*, pr. t. *muhèddid*.

MENACE, s. f., a. تهدید *tèhdid*, pl. تهدیدات *tèhdidat*.

MENACER, v. a., تهدید کردن *tèhdid kèrdèn*.

MÉNAGE, s. m. gouvernement domestique, اداره امر خانہ *èdarèyé èmré khanè*, خانہ داری *khanè-dari*; — famille, اهل خانہ *èhlé khanè*, a. عیال *'èyal*; — faire bon ménage, خوب گذران کردن *khoub-gouzèran kèrdèn*.

MÉNAGEMENT, s. m. égards, ملاحظه حال *moulahèzèyé hal*, نگاه داری *nègah-dariî khatèr*, a. مراعات *moura'at*, — précaution, احتیاط *èhtiat*, pr. t. *ihtiat*, احتراز *èhtèraz*, pr. t. *ihtiraz*.

MÉNAGER, v. a. user d'économie, خانہ داری کردن *khanè-dari kèrdèn*, باندازه خرج کردن *bè-èndazè khèrdj kèr-*

dèn ; — avoir des égards, *moura'atè khatèr kèrdèn*, رعایت کردن *rè'ayèt kèrdèn* ; — se ménager, *mouraqèbé halé khoud boudèn*, مراقب حال خود بودن.

MÉNAGER, ÈRE, adj., خانۀ دار *khanè-dar*.

MÉNAGERIE, s. f., بیت السباع *baghé vèhch*, a. *bèit-ous-sèba'*.

MENDIANT, E, s., گدا *guèdu*, a. *sayèl*, pr. t. *saïl*.

MENDICITÉ, s. f., گدائی *guèdayi*, دريوزۀ *dèriyouzè*.

MENDIER, v. n., گدائی کردن *guèdayi kèrdèn*, دريوزۀ کردن *dèriyouzè kèrdèn*.

MENÉE, s. f., دسيسۀ کاری *dècicè-kari*, a. *dècicè*, pl. *dèçayès*, pr. t. *dèçaïs*, تلبيسات *tèlbiçat*, pl. *tèlbiçat*.

MENER, v. a., راهنمائی کردن *rah-noumaï kèrdèn* ; — au fig. bien conduire ses affaires, راه بردن *rah bourdèn*, از پیش بردن *èz pich bourdèn*.

MÉNÉTRIER, s. m., سازندۀ دختانی *sazèndè*, سازندۀ *sazèndè dèyé dèhati*.

MENEUR, s. m. qui mène, برندۀ *bèrèndè* ; — fig. chef de parti, رئیس سفید *riché-sèfid*, بزرگ *bouzourg*, a. *rè'is*.

MENINGE, s. f., a. *oumm-oud-dèmagh*, اُمّ اندماغ.

MENOTTE, s. f. petite main, دست کوچک *dèstè koutchèk* ; — pl. fers, زنجیر دست *zèndjirè dèst*.

MENSONGE, s. m., دروغ *dourough*, a. *kèzb*, pr. t. *kizb*.

MENSONGER, ÈRE, adj., دروغ *dourough*, a. *kazèb*, pr. t. *kiazib*.

- MENSTRUUEL**, LE, adj., زنان متعلق باحيض *moutè'èllèq bè-hèizé zènan*, a. حيضى *hèizi* pr. t. *haïzi*.
- MENSTRUES**, S. f. pl, a. حيض *hèiz*, pr. t. *haïz*, طمث *tèms*, pr. t. *tams* ou *tims*.
- MENSUEL**, LE, adj., بهر ماه *bè-hèr mah*, p. t. ماهيانه *ma-hianè*, ماهى *mahi*, a. شهرى *chèhri*.
- MENTAL**, E, adj., a. ذهنى *zèhni*, خيالى *khiali*, pr. t. *kha-yali*, فكرى *fèkri*, pr. t. *fikri*; — en termes de religion, a. وجدانى *vedjdani*, وجدانيه *vedjdaniyè*; — restriction mentale a. تقيه *tèqiyè*.
- MENTALEMENT**, adv., از روى خيال *èz rouï khial*; — en termes de religion, a. وجدانى مراقب *vedjdanèn*, مراقبه *mouraqèbèn*.
- MENTERIE**, S. f., حرفه دروغ *hèrf-haï dourough*.
- MENTEUR**, EUSE, S., دروغگو *dourough-gou*, a. كاذب *kazèb*, pr. t. *kiazib*; — très menteur, خيلى دروغگو *khèili dourough-gou*, a. كذاب *kèzzab*.
- MENTHE**, S. f., پودنه *poudnè*, a. نعنع *nè'na'* ou نعنه *nè'ènè*, pr. t. *na'nè*.
- MENTION**, S. f., a. ذكر *zèkr*, pr. t. *zìkr*.
- MENTIONNER**, V. a., مذکور داشتن *zèkr kèrdèn*, ذكر کردن *mèzkour dachtèn*; — mentionné e, ذكر كرده شده *zèkr kèrdè-choudè*, ذكر شده *mèzkour-choudè*, a. مذکور *mèzkour*, مذکور *mèzkourè*.
- MENTIR**, V. n., دروغ گفتن *dourough goftèn*.
- MENTON**, S. m., چانه *tchanè*, غبغب *ghèbghèb*, زنج *zènekèh*, زنجدان *zènekèh-dan*, a. نقن *zèqèn*, pr. t. *zaqan*.
- MENTOR**, S. m., راهنما *rah-nouma*, a. مرشد *mourchèd*, pr. t. *murchid*.

MENU, e, adj., ریزه *rizè*, باریک *barik*, a. رقیق *rèqiq*, pr. t. *raqiq*.

MENUISERIE, s. f., تجارتی *nèddjari*, درود گری *dèroud-guèri*, a. نجارت *nèdjarèt*.

MENUISER, v. a., کردن تجارتی *nèddjari kèrdèn*.

MENCISIER, s. m., درد گز *dèroud-guèr*, a. نجار *nèddjar*.

MÉPHITIQUE, adj. des 2 g., a. وخیم *vèkhim*, pr. t. *vakhim*, متعفن *moutè'èffèn*, pr. t. *muta'affin*.

MÉPHITISME, s. m., a. وخامت *vèkhamèt*, تعفن *tè'èffoun*.

MÉPRENDRE, (se) v. prod., اشتباه *sèhv kèrdèn*, سپو کردن *sèhv kèrdèn*, *èchtèbah kèrdèn*, خبط کردن *khèbt kèrdèn*.

MÉPRIS, s. m., خواری *khari*, a. اهانت *èhanèt*, pr. t. *iha-nèt*, حقارت *hèqarèt*, pr. t. *hiqarèt*; — au mépris de, بی ملاحظه *bi moulahèzè*, اعتد نکرد *è'tèna nè-kèrdè*.

MÉPRISABLE, adj. des 2 g., خوار *khar*, a. مهین *zèlil*, *mèhîn*.

MÉPRISANT, e, adj., استحقار کننده *èstèhqar-kounèndè*.

MÉPRISE, s. f., خبط *khèbt* et *khèpt*, a. سپو *sèhv*, اشتباه *èchtèbah*, pr. t. *ichtibah*, خف *khèta*, pr. t. *khata*, غلط *ghèlèt*, pr. t. *ghalat*.

MÉPRISER, v. a., خواری شمردن *èhanèt kèrdèn*, *khari choumourdèn*, به حقارت نگاه کردن *bè-hi'qarèt nè-gah kèrdèn*, داخل آدم ندانستن *dakhèlé àdèm nè-danès-tèn*; — méprisé, o, خوار *khar*, a. مهین *zèlil*, *mèhîn*.

MER, s. f., دریا *dèria*, a. بحر *bèhr*, pr. t. *bahr*, pl. بحار *bèhar*; — le bord de la mer, لب دریا *lèbé dèria*, کنار *kènaré dèria*; — les côtes de la mer, کنار دریا *kènaré dèria*, ساحل *sahèl*, pl. سواحل *sèvahèl*.

MERCANTILE, adj. des 2 g., مستند داد و ستد *mèkhsoucé dad-ou-sètèd*, تجارتی *tèdjarèti*.

MERCENAIRE, s. m., مزدور *mouzdour*, ا. اجیر *èdjir*, pr. t. *adjir*.

MERCENAIREMENT, adv., با اجرت *ba eudjrèt*, بمزد *bè-mouzd*.

MERCERIE, s. f., سمساری *sèmsari*.

MERCI, s. f. miséricorde, ce mot ne s'emploie que dans ces phrases : crier merci, demander merci, زندهار خواستن *zènhar khastèn*, امان خواستن *èman kastèn*.

MERCI, s. m., شکر گذاری *choukr-gouzari*, a. تشکر *tèchèk-kour*, pr. t. *tèchèkkur*; — merci, je vous remercie, انتفات شما زید *èl-tèfaté chouma ziad*; — Dieu merci, شکر خدا را *choukr khouda-ra*, a. الحمد لله *èl-hèmdou-lillah*.

MERCIER, iÈRE, s., سمسار *sèmsar*.

MERCREDI, s. m., چهارشنبه *tchèhar-chèmbè*, ou tchar-chèmbè, pr. t. *tchar-chènèbè*.

MERCURE, s. m. la planète la plus proche du soleil, تیر *tir*, a. عنارد *'outarèd*, pr. t. *'outarid*; — vif argent, سیماب *sim-ab*, a. جیوه *djivè*, pr. t. *djiva*, زیبق *zibèq*, pr. t. *zibaq*.

MERCURIALE, s. f., سرزنش *sèr-zènèch*, نکوهش *nèkouhèch*, a. تعزیر *tè'èzir*, pr. t. *ta'zir*.

MERCURIEL, LE, adj., جیوه دار *djivè-dar*.

MERDE, s. f., گُده *goh*, a. فضله *fèzlè*, pr. t. *fazlè*, نجاست *nèdjacèt*.

MÈRE, s. f., مادر *madèr*, a. والدہ *valèdè*, pr. t. *validè*.

MÉRIDIEN, s. m., a. دایره نصف النهار *daïrèyé nèsf-oun-nèhar*.

MÉRIDIENNE, s. f., a. خط الطول *khètt-out-toul*, pr. t. *khatt-ut-toul*; — repos, خواب روز *khabe rouz*.

MÉRIDIONAL, e, adj., a. جنوبی *djènoubi*.

MÉRINOS, s. m. étoffe, مرینوس *mèrinos*.

MÉRISIER, s. m., درخت آلبالو *dèrèkhté álou-balou*.

MÉRITANT, e, adj., سزاوار *sèzavar*, a. لایق *layèq*, pr. t. *la-ïq*, مستحق *moustèhèqq*, pr. t. *mustahaqq*, *mustahiqq*.

MÉRITE, s. m., هنر *hounèr*, a. قابلیت *qabèliyèt*, pr. t. *qabilyèt*, لیاقت *liaqèt*, pr. t. *liaqat*.

MÉRITER, v. a., شایستگی سزاوار بودن *sèzavar boudèn*, شایستگی داشتن *chayèstègui dachtèn*, مستحق بودن *moustèhèqq boudèn*; — on dit: cette nouvelle mérite confirmation, این خبر اعتبار ندارد *sèhhèté ïn khèbèr mouhtadj bè-tèsdiq èst ou ïn khèbèr è'tèbar nè-darèd*; — mérite, e, شایان *chayan* سزاوار *sèzavar*, a. مستحق *moustèhèqq*, pr. t. *mustahaqq*.

MÉRITOIRE, adj. des 2 g., با ثواب *ba-sèrab*, a. ثواب *sèrab*.

MÉRITOIREMENT, adv., بطور لایق *èz rouï sèrab*, بضرورت *bè-toouré layèq*.

MERLE, s. m., تونا *touka*, سار سیاه *saré siah*.

MERVEILLE, s. f., a. معرکه *mè'èrèkè*, a. عجیبه *'èdjibè*, pr. t. *'adjibè*, pl. عجایب *'èdjayèb*, pr. t. *'adjaïb*; — à merveille, بسیار خوب *bèciar khoub*, a. اعلا *è'èla*, pr. t. *a'la*.

MERVEILLEUSEMENT, adv., بطور عجیب *bè-toouré 'èdjib*.

MERVEILLEUX, EUSE, adj., a. عجیب *'èdjib*, pr. t. *'adjib*;

— f., عجبیه 'edjibè, pr. t. 'adjibè, — m., غریب ghèrib, pr. t. gharib; — f., غریبه ghèribè, pr. t. gharibè.

MES, pron. poss. pl., من mèn, بنده bèndè; — mes amis, قلمهای دوستهای من dousthaï mèn; — mes plumes, قلمهای من qèlèmhāï mèn ou بندهای قلمهای qèlèmhāï bèndè.

MÉSALLIANCE, s. f., بی مناسبت نکاح nèkahé bi mounacèbèt.

MÉSALLIER, v. a., عقد نا مناسب کردن 'eqdè na-mounacèb kèrdèn; — se mésallier, با کسی غیر مناسب ازدواج کردن ba kèci ghèiré mounacèb èzdèvadj kèrdèn.

MÉSAVENTURE, s. f., حادثهٔ بد hadècèyé bèd, a. حادثهٔ hadècèyé mènhoucè, pr. t. hadicèï mènhoucè.

MÉSESTIMER, v. a. n'avoir pas d'estime pour quelqu'un, معتبر نداشته داشتن bè-hèçab nè yavourdèn, mou'outèbèr nè-dachtèn; — apprécier une chose au dessous de sa valeur, از اصل قیمت کمتر قیمت کردن èz èslè qèimèt kèmtèr-qèimèt kèrdèn.

MÉSINTELLIGENCE, s. f., بی اتفاقی 'èdèmé sazèch, a. بی-èttèfaq, عدم اتفاق 'èdèm-oul-èttèfaq, pr. t. 'adèm-ul-ittifaq, نفاق nèfaq, pr. t. nifaq.

MÉSOFFRIR, v. n., از قیمتش کمتر دادن èz qèimèt-èçh kèmtèr dadèn.

MESQUIN, e, adj., سیاه دست sièh-dèst, سیاه کاسه sièh-kacè, a. خسیس khècis, pr. t. khacis.

MESQUINEMENT, adv., بخستت bè-siah-dèsti, بسیار خستنی bè-khèssèt.

MESQUINERIE, s. f., a. خستت khèssèt.

MESSAGE, s. m., پیغام pèigham, پیام pèyam, a. خبر khèbèr, pr. t. khabèr.

MESSAGER, ÈRE, s. m., پیغام رسان *pèigham-bèr*, پیغام گماشته *pèigham-rèçan*, پیک *pèik*, گوماشتۀ *goumachte*, pl. گوماشتگان *goumachtègan*; — celui qui porte les lettres d'une ville à l'autre, à pied, پیاده *piadè*, ا. ساعی *sa'y*, قاصد *qacèd*, pr. t. *qacid*; — à cheval, چاپار *tchapar*.

MESSAGERIE, s. f., امر گماشته *èmre goumachte*; — lieu d'où partent des voitures à jour fixe, محل کالسکۀ کرایه‌ئی *mèhèllé kalèskèyé kèrayèyi*.

MESSALINE, s. f., au fig. زن بی حیا *zèné bi hèya*, زن پرده *zèné pèrdè-dèridè*.

MESSE, s. f., ا. قداس *qouddas*.

MESSÉANT, E, adj., نا شایسته *na-chayèstè*, نا زیبنده *na-zi-bèndè*.

MESSEOIR, v. n., شایسته نبودن *chayèstè nè-boudèn*, نا زیبنده بودن *na-zibèndè boudèn*.

MESSIE, s. m., ا. مسیح *mèciha*, المسیح *èl-mècih*.

MESURABLE, adj. des 2 g., قابل پیمایش *qabèlé pèimayèch*, ا. ممکن القیاس *moumkèn-oul-qias*, pr. t. *mumkîn-ul-qias*.

MESURE, s. f., پیمانه *pèimanè*, اندازه *èndazè*; — en termes de musique, ا. اصول *ouçoul*; — en termes de poésie, ا. وزن *vèzn*.

MESURAGE, s. m., گرفتن اندازه *guèrèftèné èndazè*, پیمایش *pèimayèch*.

MESURER, v. a., پیمودن *pèimànè kèrdèn*, پیمودن *pèimoudèn*, اندازه گرفتن *èndazè guèrèftèn*; — ses paroles, سنجیدن *sèndjidèn*.

- MESUREUR**, s. m., پیمایند *pèimayèndè*, a. وزان *vèzzan*.
- MÉSUSER**, v. n., بی جا استعمال کردن *bi-dja èstè'èmal kèr-dèn*, عبث استعمال کردن *'èbès èstè'èmal kèrdèn*.
- MÉTACARPE**, s. m., a. مشت انید *moucht-oul-yèd*, pr. t. *mucht-ul-yèd*.
- MÉTAIRIE**, s. f., a. ملک *mèlk*.
- MÉTAL**, s. m., a. معدن *mè'èdèn*, pr. t. *ma'dèn*, pl. معادن *mè'ádèn*, pr. t. *ma'ádìn* فلز *fèlèzz*, pr. t. *filizz*, pl. فلزات *fèlèzzat*, pr. t. *filizzat*.
- MÉTALLIQUE**, adj. des 2 g., a. معدنی *mè'èdèn*, pr. t. *ma'dèni*, f. et pl. معدنیّه *mè'èdèniyè*.
- MÉTALLISATION**, s. f., a. تکوین معادن *tèkviné mè'ádèn*, pr. t. *tèkvini ma'ádìn*.
- MÉTALLISER**, v. a., بـمعـدن معدنی کردن *mè'èdèni kèrdèn*, بـمعـدن *bè-mè'èdèn mounqèlèb kèrdèn*.
- MÉTALLURGIE**, s. f., a. علم المعادن *'èlm-oul-mè'ádèn*, pr. t. *'ilm-oul-ma'ádìn*.
- MÉTALLURGIQUE**, adj. des 2 g., a. متعلق بعلم معادن *mou-tè'èllèq bè-'èlmè mè'ádèn*.
- MÉTALLURGISTE**, s. m., معدنچی *mè'èdèndji*, pr. t. *ma'dèndji*.
- MÉTAMORPHOSE**, s. f., a. استحاله *èstèhalè*, pr. t. *istihalè*, تبدیل الشكل *tèbdil-ouch-chèkl*.
- MÉTAMORPHOSER**, v. a., بشکل دیگر در آوردن *bè-chèklé diguèr dèr àvourdèn*, تبدیل شکل کردن *tèbdilè chèkl kèrdèn*, مسخ کردن *mèskh kèrdèn*, a. تمسیخ *tèmsikh*;
— se métamorphoser, مسخ شدن *mèskh choudèn*, بصورت دیگر برگشتن *bè-sourètè diguèr bèr-guèchtèn*;

— métamorphosé, e, برگشته از صورت اصلی *ez sourètè èsli bèr-guèchtè*, به شکل دیگر ور آمده *bè-chèklé diguèr vèr-àmèdè*, مسخ شده *mèskh-choudè*.

MÉTAPHORE, s. f., a. مجاز *mèdjaz*, استعاره *èstè'ârè*, pr. t. *isti'ârè*.

MÉTAPHORIQUE, adj. des 2 g., a. استعارى *mèdjazi*, استعارى *èstè'âri*, pr. t. *isti'âri*.

MÉTAPHORIQUEMENT, adv., از روی مجاز *ez rouï mèdjaz*, a. استعاراً *èstè'ârèn*, pr. t. *isti'ârèn*, مجازاً *mèdjazèn*.

MÉTAPHRASE, s. f., ترجمه تحت اللفظى *tèrdjournèyé tèht-oul-lèfzi*.

MÉTAPHYSICIEN, s. m., a. اهل علم معقولات *èhlé 'èlmé mè'è-qoulat*, pr. t. *èhli 'ilmi ma'qoulat*.

MÉTAPHYSIQUE, s. f., a. علم معقولات *'èlmé mè'èqoulat*, pr. t. *'ilmi ma'qoulat*.

MÉTAPHYSIQUEMENT, adv., از روی علم معقولات *ez rouï 'èlmé mè'èqoulat*, بحسب علم معقولات *bè-hècèbé 'èlmé mè'è-qoulat*.

MÉTAPLASME, s. m., a. تخریف *tèhrif*, pr. t. *tahrif*.

MÉTASTASE, s. f., a. عكس الماده *'èks-oul-maddè*, pr. t. *'aks-ul-maddè*.

MÉTAYER, ÈRE, s., اجاره دار ملک *èdjarè-dar mèlk*.

MÉTÉMPSYCOSE, s. f., a. انتناسخ *èl-tènaçoukh*, تناسخ *tènaçoukh*.

MÉTÉORE, s. m., a. علامت سماویة *'èlamèté sèmaviyè*, pr. t. *'alamèti sèmaviyè*, pl. علایم سماویة *'èlayèmé sèmaviyè*, pr. t. *'alayimi sèmaviyè*; — météores ignés, a. شهاب *chouhab*, pl. شهبان *chouhban*, ou شهبان *chouhban*.

MÉTÉOROLOGIE, s. f., a. علم علایم سماویة 'elmé 'èlayémé sè-maviyè, pr. t. 'ilmi 'alayimi sèmaviyè.

MÉTÉOROLOGIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بعلم علایم سماویة moutè'èllèq bè-'èlmé 'èlayémé sèmaviyè.

MÉTHODE, s. f., a. قاعدة qa'èdè, pr. t. qa'idè, اصول ouçoul, نظم nèzam, pr. t. nizam.

MÉTHODIQUE, adj. des 2 g., دار قاعدة qa'èdè-dar, با اصل ba ouçoul, از روی قاعدة èz rouï qa'èdè.

MÉTHODIQUEMENT, adv., بقاعدة bè-qa'èdè, از روی اصل èz rouï ouçoul.

MÉTICULEUX, EUSE, adj., ترسا tèrsa, vulg. ترسو tèrsou, a. خایف khayèf, pr. t. khaïf.

MÉTIER, s. m., پیشه pichè, a. صنعت sèn'èt, pr. t. sana'at, vulg. zana'at, pl. صنایع sènayè', pr. t. sanaï'; — machine, دستگاه dèst-gah, pr. t. vulg. tèzguiah, کارگاه kar-gah, pr. t. kiar-guiah.

MÉTIS, SE, adj., دو رنگ dou-règ, دو رنگی dou-règui.

MÈTRE, s. m., مترو mètro; — en poésie, وزن شعر vèznè ch'è'r, pr. t. vèzni ch'ï'r.

MÉTRIQUE, adj. des 2 g., en poésie, a. موزون moouzoun, pr. t. mèvzoun.

MÉTROMANE, s. m., دیوانه شعر divanèyé ch'è'r.

MÉTROMANIE, s. f., a. جنون الشعر djènoun-ouch-ch'è'r, pr. t. djunoun-uch-ch'ï'r.

MÉTROPOLE, s. f., a. شهر عمده chèhré 'eumde; — ville où il y a un siège archiépiscopal, شهر خلیفه نشین chèhré khèlifè-nèchîn.

MÉTROPOLITAIN, E, adj., متعلق بخلیفه moutè'èl-

lèq bè-khèlifè ; — S. archevêque, *خليفة khèlifè*.

METS, s. m., *خوردنی khourdèni*, *خورش khourèch*, *خوراك khourak*, a. *طعام tè'am*, pr. t. *ta'am*, pl. *اطعمه èt'ème*, pr. t. *èt'imè*.

METTABLE, adj. des 2 g., *پوشیدنی pouchidèni*.

METTRE, v. a., *گذاشتن gouzachtèn*, *گذااردن gouzardèn*, *نهادن nèhadèn*, *وضع کردن rèz' kèrdèn* ; — mettre en prison, *حبس کردن hèbs kèrdèn* ; — mettre le couvert, *سفره را انداختن soufrè-ra èndakhtèn* ; — mettre le pied à l'étrier, *پا برکاب گذاشتن pa bè-rèkab gouzachtèn* ; — mettre l'adresse, *عنوان نوشتن 'ounvan nèvèchtèn* ; — mettre sens dessus dessous, *زیر و زبر کردن zir-ou-zè-bèr kèrdèn* ; — mettre à part, *کنار گذاشتن kènar gouzachtèn*, *علیهذا گذاشتن 'èlè-hèddè gouzachtèn* ; — se mettre v. pron. se placer, *جا گرفتن dja quèrèf-tèn*, *نشینستن nèchèstèn* ; — mettre ses vêtements, *رخت پوشیدن rèkht pouchidèn* ; — se mettre en quatre, *تغلا کردن tèqèlla kèrdèn*, *احتمام کردن èhtèmam kèrdèn*.

MEUBLE, s. m., *اسباب خانه èsbabé khanè*.

MEUBLER, v. a., *تدارك اسباب خانه دیدن tèdarèké ès-babé khanè didèn*, *خانه را فرش کردن khanè-ra fèrch kèrdèn*.

MEULE, s. f., *سنگ آسیا sènguè ácia*, vulg. *sènguè áciab*.

MEULIER, s. m., *سنگ آسیا ساز sènguè ácia-saz*.

MEUNIER, ière, s., *آسیا بان ácia-ban*, a. *طحان tèhhan*.

MEURTRE, s. m., a. *خون khoun*, *قتل نفس qètlé nèfs*.

MEUTRIER, ÈRE, s. et adj., کشنده *kouchèndè*, خونی *khouni*,
a. قاتل *qatèl*, pr. t. *qatil*.

MEURTRIÈRE, s. f., کلوخ انداز *kèloukh-èndaz*.

MEURTRIR, v. a., رسانیدن آسیب *âcib rêçanidèn*, صدمه
زدن *sèdmè zèdèn*; — se meurtrir, خوردن صدمه *sèdmè*
khourdèn; — meurtri, e, خورده صدمه *sèdmè-khourdè*.

MEURTRISSURE, s. f., آسیب *âcib*, a. صدمه *sèdmè*, pr. t.
sadmè.

MEUTE, s. f., گله سگ *guèlèyé sèg*.

MEZZO-TERMINE, s. m., a. حد وسط *hèddé vècèt*, pr. t.
haddi vaçat.

MI, particule qui signifie demi, نیم *nim*, a. نصف *nèsf*,
pr. t. *nisf*.

MIASMES, s. m. pl., ابخرة متعفنة *èbkhèrèyé moutè'èffènè*,
pr. t. *èbkharèi mutè'affinè*.

MIAULANT, e, adj., موارکنان *mèva-kounan*.

MIAULEMENT, s. m., موار *mèva*.

MIAULER, v. n., موار کردن *mèva kèrdèn*.

MICROCOSME, s. m., کوجک دنیای *douniaï koutchèk*.

MICROSCOPE, s. m., ذره بین *zèrrè-bîn*.

MIDI, s. m., a. ظهر *zohr*, pr. t. *zouhr*; — le midi, a. جنوب
djènoub, pr. t. *djunoub*; — vent du midi, باد جنوب
badé djènoub.

MIE, s. f., نرمه نان *nèrmèyé nan*, مغز نان *mèghzé nan*.

MIEL, s. m., انگبین *ènguèbîn*, a. عسل *'ècèl*, pr. t. *'acèl*.

MIELLEUX, EUSE, adj., انگبین مانند *ènguèbîn-manènd*, مثل
عسل *mèslé 'ècèl*.

MIEN, NE, adj. poss. le mien, la mienne, مال من *malé mèn*,

مالم خودم *malé khoudèm*; — les miens, les miennes,
مالم خودم *malé khoudèm*.

MIETTE, s. f. les miettes de pain, ریزه های نان *rizèhaï nan*.

MIEUX, adv., به *bèh*, بهتر *bèhtèr*, ا. احسن *èhsèn*, pr. t. *ahsan*.

MIGNARD, E, adj., با عشوه و ناز *ba-'ouchvè-ou-naz*, با شیوه *ba-chivè*, ا. ظریف *zèrif*, pr. t. *zarif*.

MIGNARDEMENT, adv., با عشوه و ناز *bè 'ouchvè-ou-naz*, بناز *bè-naz-fourouchi*.

MIGNARDER, v. a., ناز کردن *naz kèrdèn*.

MIGNARDISE, s. f., ناز *naz*, شیوه *chivè*, عشوه *'ouchvè*.

MIGNON, NE, adj., نازنین *nazènin*, ا. ظریف *zèrif*, pr. t. *zurif*, p. t. نازک *nazèk*, pr. t. *nazik*.

MIGNONNEMENT, adv., نازکانه *nazèkanè*, ظریفانه *zèrifanè*, pr. t. *zarifanè*.

MIGNOTER, v. a., نوازش کردن *nèvazèch kèrdèn*.

MIGNOTISE, s. f., نوازش *nèvazèch*.

MIGRAINE s. f., درد سر *dèrdé sèr*.

MIGRATION, s. f., کوچ *koutch*, ترک دیار *tèrké diar*, pr. t. *tarki diar*, ترک وطن *tèrké vètèn*, pr. t. *tarki vatan*, ا. هجرت *hèdjrèt*, pr. t. *hidjrèt*.

MIJAURÉE, s. f., زن با عشوه و ناز *zèné ba 'ouchvè-ou-naz*.

MIJOTER, v. a., آغسته پختن *àhèstè poukhtèn*.

MIL, adj. num. qui ne s'emploie qu'en parlant de l'année, هزار *hèzar*.

MIL, s. m. millet V. ce mot.

MILAN, oiseau, جول *djoul*, غلبواج *ghèlivadj*.

MILICE, s. f. art de la guerre chez les anciens, فن جنگ *fen jangk*.

fènné djèng ; — troupe de gens de guerre, سپاه *sèpah*
 جنگیان *djènguian*, لشکر *lèchkèr*, قشون *qouchoun*, a.
 عسکر *'èskèr*, pl. عساكر *'èçakèr*, pr. t. *'açakir*.

MILICIEN, s. m., جنگی *djèngui*, مبارز *moubarèz*, قشون
 اهل *èhlé qouchoun*.

MILIEU, s. m., میان *mian*, a. وسط *vècèt*, pr. t. *vaçat*,
 بین *bèin*.

MILITAIRE, s. m., سپاهی *sèpahi*, اهل نظام *èhlé nèzam*, اهل
 سيف *èhlé sèif*, pr. t. *ahli sèif*.

MILITAIRE, adj. des 2 g., a. متعلق بمر نظام *moutè'èllèq*
bè-èmre nèzam, متعلق بنظام *moutè'èllèq bè-nèzam*.

MILITAIREMENT, adv., موافق رسم نظام *mouvafèqé rou-*
çoumé nèzam.

MILLE, adj. num., هزار *hèzar*.

MILLE-FEUILLE s. f., قیسون *qèiçoun*.

MILLE-GRAINES, s. f. piment. V. ce mot.

MILLÉNAIRE, adj. des 2 g., عدد هزار *'èdèdé hèzar* ; — S.
 signifie mille ans, هزار سال *hèzar sal*.

MILLE-PERTUIS. s. m., هوفاریقون *houfariqoun*, a. رمان النهار
rèmmàn-oun-nèhar.

MILLE-PIEDS, s. m., چهل پا *tchèhèl-pa*, ou هزار پا *hèzar-pa*.

MILLÉSIME, s. m., a. تاریخ سته *tarikhé sèkkè*, pr. t. *ta-*
rikhi sikkè.

MILLET, s. m., ارزن *èrzèn*.

MILLIARD, s. m., دو هزار کور *dou hèzar kourour*.

MILLIÈME, adj. des 2 g., a. هزارم *hèzaroum* ; — S. هزار یک
hèzar-yèk.

MILLIER, s. m., هزار *hèzar*.

MILLION, s. m., دو کورر *dou kourour*, میلیون *milion*.

MILLIONNAIRE, s. et adj. des 2 g., صاحب میلیون *sahèbé milion*.

MIME, s. m., تقلید کننده *tèqlid-kounèndè*, a. مقلد *mou-qèllèd*, pr. t. *muqallid*.

MIMOLOGIE, s. f., a. تقلید *tèqlid*, pr. t. *taglid*.

MINARET, s. m., a. منار *mènardè*, pr. t. *minarè*.

MINAUDER, v. n., ناز جم خم کردن *tchèm-khèm kèrdèn*, ناز کردن *naz kèrdèn*, عشوه و ناز کردن *'ouchvè-ou-naz kèrdèn*.

MINAUDERIE, s. f., عشوه و ناز *tchèm-khèm*, ناز *'ouchvè ou-naz*, pr. t. *'ichvè-u-naz*, شیهه *chivè*, و شیهه *chivè-ou-naz*, pr. t. *chivè-u-naz*.

MINAUDIER, ère, adj., ناز کننده *nazèndè*, ناز *naz-kou-nèndè*.

MINCE, adj. des 2 g., باریک *barik*, نازک *nazèk*, a. رقیق *rèqiq*, pr. t. *raqiq*; — au fig. peu considérable, کم *kèm*, اندک *èndèk*, a. جزئی *djouz'i*.

MINE, s. f. air du visage, سیما *sima*, p. t. چهره *tchèhrè*, a. صورت *sourèt*, وجه *vèdjh*; — faire la mine, قهر کردن *qèhr kèrdèn*.

MINE, s. f. lieu d'où l'on tire les métaux, کان *kan*, a. معدن *mè'èdèn*, pr. t. *ma'dèn*, pl. معادن *mè'ádèn*, pr. t. *ma'ádìn*; — cavité, آغون *dhoun*, a. نقب *nèqb*, pr. t. *naqb*.

MINER, v. a., کاویدن *nèqb zèdèn*; — creuser, کاویدن *kavidèn*, کنندن *kèndèn*, حفر کردن *hèfr kèrdèn*.

MINÉRAL, e, adj., a. معدنی *mè'èdèni*, pr. t. *ma'dèni*.

MINÉRAL, pl. minéraux, s. m., a. فلز *fèlèzz*, pr. t. *foulouzz*, معدن *mè'èdèn*, pr. t. *ma'dèn*.

MINÉRALISATION, s. f., فلز شدن *fèlèzz choudèn*.

MINÉRALISER, v. a., استحاله بفلز کردن *estèhalè bè-fèlèzz kèrdèn*.

MINÉRALOGIE, s. f., a. علم فلزات *'èlmé fèlèzzat*, pr. t. *'ilmi foulouzzat*, علم معادن *'èlmé mè'ádèn*, pr. t. *'ilmi ma'ádìn*.

MINÉRALOGIQUE, adj. des 2 g., متعلق بعلم فلزات *moutè'èl-lèq bè-'èlmé fèlèzzat*.

MINÉRALOGLSTE, s. m., داننده علم معادن *danèndèyé 'èlmé mè'ádèn*.

MINERAL, s. m. V. minéral, s. m.

MINEUR, s. m., معدنچی *mè'èdèntchi*; — art militaire نقيب زن *nèqb-zèn*.

MINEUR, E, adj., نابغ *na-balègh*, pr. t. *na-baligh*, a. صغير *sèghir*, pr. t. *saghir*, pl. صغار *soughar*.

MINEURE, s. f. terme de logique, a. صغرى *soughra*, majeure كبرى *koubra*.

MINIÈRE, s. f., جای معدن *djaï mè'èdèn*.

MINIATURE, s. f., میناکاری *mina-kari*, مینائی *minayi*.

MINIME, adj. des 2 g., اندك *èndèk*, کم *kèm*.

MINIMUM, s. m., کمتر نباشد از این *èz in kèmtèr nè-bachèd*, a. اقل *èqèll*, pr. t. *aqall*.

MINISTÈRE, s. m. emploi qu'on exerce, a. مأموریت *mè'è-mouriyèt*, pr. t. *ma'mouriyèt*; — entremise, a. واسطه *vacètè*, pr. t. *vacitè*, وساطت *vèçatèt*; — ministère des affaires étrangères, وزارت دوحارجہ *vèzarètè douvèlè-*

kharèdjè, ou *امور خارجه* *oumouré kharèdjè*; — de l'intérieur, *وزارت امور داخله* *vèzarète oumouré dakhèlè*; — les ministères en général, *وکلاى دولت* *voukèlaï dooulèt*, pr. t. *rukèlaï dèvlèt*, *دولت امنای* *oumènaï dooulèt*, pr. t. *umènaï dèvlèt*; — ministère de la guerre, *وزارت امور جنگى* *vèzarète oumouré djèng*; — de l'instruction publique, *وزارت علوم* *vèzarète 'ouloum*,

MINISTÉRIEL, LE, adj., *دولتى* *dooulèti*; — lettre ministérielle, *کاغذ وزارت* *kaghèzé dooulèti*, *کاغذ دولتى* *kaghèzé vèzarèt*.

MINISTRE, S. M., *دستور* *dèstour*, a. *وزير* *vèzir*, *ناظر* *nazèr*, pr. t. *nazir*, *وكيل* *vèkil*, pl. *وكلا* *voukèla*; — les ministres, a. *وکلاى دولت* *voukèlaï dooulèt*, pr. t. *vukèlaï dèvlèt*, *ارکان دولت* *èrkané dooulèt*, pr. t. *arkiani dèvlèt*, *دولت امنای* *oumènaï dooulèt*, pr. t. *umènaï dèvlèt*, *رجل دولت* *rèdjale dooulèt*, pr. t. *ridjali dèvlèt*; — premier ministre, a. *صدر اعظم* *sèdr-è'èzèm*, pr. t. *sadri a'zam*; — ministre des affaires étrangères, *وزير امور خارجه* *vèziré oumouré kharèdjè*, *وزير مہم خارجه* *vèziré mouhamé kharèdjè*; — de la guerre, *وزير امور جنگى* *vèziré oumouré djèng*; — des finances, *وزير مائيه* *vèziré maliyé*; — de l'instruction publique, a. *وزير علوم* *vèziré 'ouloum*; — de la religion, a. *مشايخ دين* *mèchayèché dîn*, *ارکان دين* *èrkané dîn*; — plénipotentiaire, *وزير مختار* *vèzir-moukhtar*, a. *سفير* *sèfir*, pl. *سفرا* *soufèra*.

MINIUM, S. M., *سرنج* *sourèndj*, a. *زنجر* *zèndjèsr*, ou *زنجره* *zèndjèfrè*.

MINOIS, s. m., *جِهَرَة زيبا tchèhrèyé ziba*, صورت قشنک *sou-rètè qèchèng*.

MINORITÉ, s. f., *كهترى kèhtèri*; — le plus petit nombre, *ا. قلت العدد qèllèt-oul-'èdèd*, pr. t. *qillèt-ul-'adèd*.

MINUIT, s. m., *نصف شب nèsfè chèb*, *ا. نصف الليل nèsf-oul-lèil*, pr. t. *nisf-ul-lèil*.

MINUSCULE, s. et adj. lettre minuscule, *حرف كوچك hèrfè koutchèk*.

MINUTE, s. f., *ا. دقيقه dèqiqè*, pr. t. *daqiqà*.

MINUTIE s. f., *جزئی چیزی tchizi djouz'i*, pl. *ا. جزئات djouz'iat*.

MINUTIEUX, EUSE, adj., *ا. مدقق moudèqqèq*, pr. t. *mu-daqqiq*.

MINUTIEUSEMENT, adv., *مدققانه moudèqqèqanè*, بدقت *bè-dèqqèt*.

MI-PARTI, E, adj., *نیم nim*; — mi-partie blanche et noire, *نیم سفید و نیم سیاه nim-sèfid-ou-nim-siah*.

MIRABELLE, s. f., *ألوی سفید àlouï sèfid*.

MIRACLE, s. m., *ا. معجزه mou'oudjèzè*, pr. t. *mu'djizè*, pl. *معجزات mou'oudjèzat*, pr. t. *mu'djizat*.

MIRACULEUSEMENT, adv., *ا. بمعجزه bè-mou'oudjèzè*.

MIRACULEUX, EUSE, adj., *معجزه مانند mou'oudjèzè-ma-nènd*.

MIRE, s. f. petit bouton placé au bout d'une arme à feu, *دید تفنگ didè toufèng*; — point de mire, *ا. مراد mou-rad*, *مقصد mèram*, مقصود *mèqsèd*, pr. t. *maqsad*, مقصود *mèqsoud*, pr. t. *maqsoud*.

MIRER, v. a. viser, *نشانه گرفتن nèchanè guèrèftèn*, بقراول

بآینه نگاه کردن *bè-qèravoul rèftèn*; — se mirer, *bè-dîné nègah kèrdèn*.

MIRMIDON ou MIRMYDON, s. m., مردکۀ *mèrdèki*, *mèrdèkèyi*.

MIROIR, s. m., آیند *dîné*, pr. t. *dîna*.

MIROITERIE, s. f., آیند فروشی *aîné-fourouchi*.

MIROITIER, s. m. qui vent des miroirs, آیند فروش *dîné-fourouch*; — qui fait des miroirs, آینه ساز *dîné-saz*.

MISAINÉ, s. f. mat de misaine, ستون سر کشتی *soutouné sèrè kèchti*, ستون بزرگ کشتی *soutouné bouzourgué kèchti*.

MISANTHROPE, adj. et s. des 2 g., گریزان از آمیزش مردم *gou-rizan èz âmizèché mèrdoum*.

MISANTHROPIE, s. f., از مردم رَمیدگی *rèmidègui èz mèrdoum*, کنره جوئی از آمیزش مردم *kènarè-djouyi èz âmizèché mèrdoum*.

MISCELLANÉES, s. f., a. مجموعهٔ علوم متفرقه *mèdj mou'èyé 'ouloumé moutèfèrrèqè*, pr. t. *mèdj mou'î 'ouloumi moutèfèrriqè*.

MISCIBILITÉ, s. f., a. قابلیت امتزاج *qabèliyèt-oul-èmtèzadj*, pr. t. *qabiliyèt-ul-imtizadj*.

MISCIBLE, adj. des 2 g., a. قابل امتزاج *qabèl-oul-èmtèzadj*, pr. t. *qabil-ul-imtizadj*.

MISE, s. f., پیل فمار *sèr-mayèyé goumar*, پیل فمار *poulé goumar*; — portion d'argent mise dans une affaire, وضع شئی جهت *sèr-mayè*; — mise en vente, رخت پوشیدن *vèz'è chèi djèhèlé fourouch*; — manière de se vêtir, وضع رخت پوشیدن *vèz'è rèkht pouchidèn*, پوشش *pouchèch*.

MISÉRABLE, adj. des 2 g. indigent, *بینوا bi-nèva*, *گدا guèda*,
مستمند moustèmènd, *تنگی عیش têng-'èich*, a. *مسکین mèskîn*, pl. *مساکین mèçakîn*, *فقیر fîqir*. pr. t. *faqir*,
 pl. *فوقرا fouqèra*, pr. t. *fouqara*; — mauvais, *نا درست na-droust*,
نا بکار na-bè-kar.

MISÉRABLEMENT, adv., *بہ بیچیزی bè bi-tchizi*, *گداوار guèda-var*, p. t. *مستمندانه moustèmèndanè*.

MISÈRE, s. f., indigence, *تنگدستی têng-dîsti*, *بی چیزی bi-tchizi*,
بی نوائی bi-nèvayi, *تبی دستی touhi-dèsti* a. *فقر fèqr*, pr. t. *faqr*; — peine, a. *زحمت zîhmèt*, pr. t. *zah-mèt*,
عذاب 'èzab, pr. t. *'azab*, *مہنت mèhnèt*; — bagatelle; c'est une misère, *تchizi nist*, *قابل qabèl nist*,
نیست qabèl nist.

MISÉRÉRÉ, s. m., coliques de miséréré, t. p. *ابلاوس èlalous*.

MISÉRICORDE, s. f., a. *شفقت chèfèqèt*, pr. t. *chèfqat*,
مرحمت mèrhèmèt, pr. t. *mèrhamèt*; — pardon, *پوزش pouzèch*, a. *عفو 'èfv*, pr. t. *'af*; — miséricorde! interj.,
 a. *امان 'aman*, pr. t. *aman*.

MISÉRICORDIEUSEMENT, adv., *از روی مرحمت èz rouï mèr-hèmèt*.

MISÉRICORDIEUX, EUSE, adj., *با مرحمت ba-mèrhèmèt*, a. *رحیم rèhim*, pr. t. *rahim*, *حنان hennan*, pr. t. *hannan*.

MISSEL, s. m., a. *کتاب انقداس kètab-oul-gouddas*, pr. t. *kitab-ul-gouddas*.

MISSION, s. f., a. *مأموریت mè'mouriyèt*; — envoyer en mission, *گمشتن goumachèn*, *مأمور کردن mè'mour kèrdèn*.

MISSIONNAIRE, s. m., کیش مأمور بتلقین ایمان *kèchiché mè'émouré bè-tèlqiné iman*.

MISSIVE, s. f., کاغذ *kaghèz*, pr. t. *kiaghat*, نامه *namè*, a. مکتوب *mèktoub*, pr. t. *mèktioub*, pl. مکتوبات *mèktoubat*, مراسله *mouracèlè*, pl. مراسلات *mouracèlat*, رساله *rèçalè*, pl. رسائل *rèsayèl*, pr. t. *rèçaïl*.

MITAINE, s. f., دستکش مشبك *dèst-kèché mouchèbbèk*, نیم دستکش *nim-dèst-kèch*.

MITE, s. f., بيد *bid*.

MITIGATION, s. f., a. تخفیف *tèkhfif*, pr. t. *takhfif*, تعديل *tè'èdil*, pr. t. *ta'dil*.

MITIGER, v. a., تخفیف دادن *tè'èdil kèrdèn*, تعديل کردن *tèkhfif dadèn*.

MITONNER, v. n., préparer une affaire doucement اعسته *àhèstè poukhtèn*.

MITOYEN, NE, adj., a. مشترك *mouchtèrèk*; — mur mitoyen دیوار مشترک *divaré mouchtèrèk*.

MITRAILLE, s. f., حریاره *tcharparè*.

MITRAILLER, v. a., حاریاره انداختن *tcharparè indakhtèn*, با حاریاره زدن *ba tcharparè zèdèn*.

MITRE, s. f., تاج متریه پینیت *tadjé khèlifè*, تاج خلیفه *tadjé mètrapolit*.

MITRÉ, E, adj., تاجدار *tadj-dar*.

MITRON, s. m., شکر دنا *chaguèrdé nanva*.

MIXTE, adj. des 2 g., آمیخته *àmikhtè*, a. مخلوط *mèkh-lout*, ممزوج *mènzoudj*, مرتب *mourèkkèb*.

MIXTION, s. f., آمیختگی *àmikhtègui*, a. اختلاط *èkhtilat*, pr. t. *ikhtilat*.

MIXTIONNER, v. a., آميختن *âmikhtèn*.

MOBILE, adj. des 2 g., جنبان *djoumban*, a. متحرك *moutèhèrrèk*; — fig. caractère mobile, نا پايدار *na-paï-dar*, a. متلون المزاج *moutèlèvvèn-oul-mèzadj*, pr. t. *mutèlèv-rin-ul-mizadj*.

MOBILE, s. m. corps qui est mû, a. متحرك *moutèhèrrèk*, pr. t. *mutèharrik*; — qui donne le premier mouvement, a. محرك *mouhèrrèk*, pr. t. *muharrik*; — l'eau est le mobile de cette machine, اين جرځ آب است *mouhèrrèké in tchèrkh âb est*; — en parlant des affaires on emploie les mots: a. باعث *ba'ès*, pr. t. *ba'is*, سبب *sèbèb*.

MOBILIER, s. m., اسباب خانه *èsbabé khanè*.

MOBILITÉ, s. f., a. سهولت حرکت *sèhoulètè hèrèkèt*; — fig. mobilité de caractère, نا پانداري *na-paï-dari*, تلون *tèlèvrouné mèzadj*.

MODE, s. m. terme de gram., a. امثله *èmsèlè*, pr. t. *èm-silè*.

MODE, s. f. usage passager qui dépend du goût ou du caprice, سان *san*, a. تَرز *tèrz*, pr. t. *tarz*, دأب *dè'èh*, رسم *rèsm*; — nouvelle mode, رسم تازه *rèsmé tazè*, باب *bab*.

MODÈLE, s. m., نمونه *nèmourè*; — exemple à suivre, سر مشق *sèrè mèchq*, a. عبرت *'èbrèt*, pr. t. *'ibrèt*.

MODELER, v. a., نموده گرفتن *nèmourè guèrèftèn*, نسخ *tèrh bèr-dachtèn*; — se modeler sur quelqu'un, عبرت گرفتن *'èbrèt guèrèftèn*.

MODÉRATEUR, TRICE, s., a. مديتر *moudèbbèr*, pr. t. *mudèbbir*.

MODÉRATION, s. f., a. حد اعتدال *hèddé è'tèdal*, a. اعتدال

è'tèdal, pr. t. *i'tidal*, تَعْدَال *tè'ènni*, حد الاعتدال *hèddoul-è'tèdal*, pr. t. *hadd-ul-i'tidal*.

MODÉRER, v. a., کم کردن *kèm kèrdèn*, pr. t. *kièm kièrdèn*, تعديل *bè-hèddé è'tèdal àvourdèn*, خود داری کردن *tè'èdil kèrdèn*; — se modérer, خود را ضبط کردن *khoud-dari kèrdèn*, — modéré, e, سید *bè-hèddé è'tèdal rəcide*, آرام گرفته *àram-guèrèftè*, a. معتدل *mou'outèdèl*, pr. t. *mu'tèdil*.

MODÉRÉ, e, adj. V. **MODÉRÉ** part. du verb. modérer.

MODÉRÈMENT, adv., بدنی *bè-tè'ènni*, باعتدال *bè-è'tèdal*.

MODERNE, adj. des 2 g., تازه *tazè*, a. جدید *djèdid*, f. et pl. جدیده *djèdidè*.

MODESTE, adj. des 2 g., حسن پوش *heusn-pouch*, شکسته *chèkèstè-nèfs*, pr. t. *chikièstè-nèfs*, a. خاضع النفس *khazè'-oun-nèfs*, pr. t. *khazî'-un-nèfs*, مایه جوب *mèh-djoub*, pr. t. *mahdjoub*.

MODESTEMENT, adv., بشکسته نفسی *bè-chèkèstè-nèfsi*, بمعقولیت *mèhdjoubanè*, باآزم *bè-àzèrm*, *bè-mè'èqouliyèt*.

MODESTIE, s. f., آزم *àzèrm*, شکسته نفسی *chèkèstè-nèfsi*, pr. t. *chikièstè-nèfsi*, حسن پوشی *heusn pouchi*, a. حجاب *hîdjab*, pr. t. *hidjab*, خضوع النفس *khouzou'-oun-nèfs*.

MODICITÉ, s. f., کمی *kèmi*, pr. t. *kièmi*, a. قلت *qèllèt*, pr. t. *qillèt*.

MODIFICATIF, ive, adj., تعديل کننده *tè'èdil-kounèndè*, a. معتدل *mou'èddèl*, pr. t. *mu'èddil*; — qui change la

manière d'être, *تغییر دهنده* *tèghyir-dèhèndè*.

MODIFICATION, s. f. action de modifier, de modérer, a. *تعديل* *tè'èdil*, pr. t. *ta'dil*, *تخفيف* *tèkhfif*, pr. t. *takhfif*; — changement, a. *تغییر* *tèghyir*, pr. t. *taghyir*, *تغییر* *tèghèiyour*, pr. t. *tèghaiyur*.

MODIFIER, v. a. modérer, adoucir, *تخفيف دادن* *tèkhfif dadèn*, *بحد اعتدال در* *tè'èdil kèrdèn*, *بحد اعتدال در* *bè-hèddé è'ètèdal dèr àvourdèn*; — corriger, changer, *تغییر دادن* *tèghyir dadèn*; — modifié, e, *تعديل شده* *tè'èdil-choudè*, *تغییر داده شده* *tèghyir-dadè-choudè*.

MODIQUE, adj. des 2 g., *کم* *kèm*, pr. t. *kièm*, a. *جزئی* *djouz'i*, *نیز* *nèzir*, *قلیل* *qèlil*, pr. t. *qalil*.

MODIQUEMENT, adv., *کم* *kèm*, pr. t. *kièm*, a. *جزئاً* *djouz'ièn*, *قلیلاً* *qèlilèn*, pr. t. *galilèn*.

MODISTE, s. f., *کلاه زفازد* *koulah-zènanè-douz*.

MODULATION, s. f., *ترانه* *tèranè*, a. *نغمه* *nèghmè*, pr. t. *naqhmè*, pl. *نغمات* *nèghèmat*, pr. t. *naghamat*, *ترنم* *tè-rènnoum*, *مقام* *mèqam*, pr. t. *maqam*.

MODULER, v. a., *نغمه پرداختن* *nèghmè pèrdakhtèn*, *بمقام مختلف آواز خواندن* *bè-mèqamé moukhtèlèf àvazè khandèn* ou *ساز زدن* *saz zèdèn*.

MOELLE, s. f., *مغز* *mèghz*, a. *مستح* *moukhkh*; — moelle allongée ou moelle épinière, *مغز پشت ماز* *mèghzhé pouchté-mazè*, *پشت ماز* *pouchté-mazè*, vulg. *پوشت ماز* *pouchté-mazou*, a. *نخاع* *noukha'* pl. *نخوع* *noukhou'*.

MOELLEUSEMENT, adv., *نرم* *nèrm*, *بنرمی* *bè-nèrmi*, a. *بملایمت* *bè-moulayèmèt*.

MOELLEUX, **EUSE**, adj. rempli de moelle, مغردار *mèghz-dar* ;
— fig. tendre, نرم *nèrm*, a. ملايم *moulayèm*, pr. t. mu-
layim, ليتن *lèiyîn*.

MOELLON, s. m., سنڱ ديوار *sènguè divar*.

MOEURS, s. f. pl., خوي *khouï*, a. خلق *khoulq*, pl. اخلاق *èkhlaq*, pr. t. *akhlaq*.

MOGOL, s. et adj., مغول *moghol*, جغتاي *djèghètai*, pr. t. *djaghataï*.

Moi, pron. de la 1ère pers., من *mèn*, بندہ *bèndè* ; — moi-
même, خودم *khoud-èm* ; — à moi, بمن *bè-mèn*, مرا *mèra*,
به بندہ *bè-bèndè* ; — dis moi, بگوئی *bè-*
mèn bou-gouï, dites moi, dites le moi, بگوئيد *bè-*
mèn bou-gouyid, بگو بمن *bè-mèn bou-gou* ; — c'est à
moi, ceci est à moi, این از من است *în èz mèn èst*, ou
این مال من است *în malè mèn èst* ; — quant à moi,
من که *mèn ké*, بمن باشم *mèn bachèm* ; — c'est moi,
منم *mèn-èm* ; — moi aussi, من هم *mèn hèm*, بندہ هم *bèndè hèm*.

MOINDRE, adj. comp., کمتر *kèmtèr* pr. t. *kièmtèr*, كوچكتر *koutchèktèr*
pr. t. *kutchuktèr* ; — le moindre, از همه *èz hèmè* کوتچکتتر *koutchèktèr*,
ا. ادنا *èdna* ; — je n'ai pas le moindre doute, حیح شبهه ندارم *hitch choubhè*
nè-darèm.

MOINE, s. m., کشیش *kèchich*, a. راهب *rahèb*, pr. t. *rahib*,
pl. رهبان *rouhban* ; — moine mahométan, a. زاهد *zahèd*,
pr. t. *zahid*, pl. زهدا *zouhèda*, pr. t. *zuhèda*.

MOINEAU, s. m., گندجشك *goundjèchk*.

MOINERIE, s. f., کشیشها *kèchichha*.

MOINS, adv., کمتر *kèmtèr*, pr. t. *kièmtèr*; — au moins, *هیتچ نباشد hitch nè-bachèd*, a. *اقل èqèll*, pr. t. *aqall*; — à moins, کمتر *kèmtèr*, pr. t. *kièmtèr*, ارزانتر *èrzanter*; — à moins que, مگر *mèguèr*, اینکه *mèguèr in-ké*, a. *آلا èlla*, pr. t. *illa*; — de moins, کم *kèm*, pr. t. *kièm*; — il y a un toman de moins, يك تومان كم است *yèk touman kèm èst*.

MOIRE, s. f., خارا *khara*, خارè *kharè*.

MOIRÉ, e, adj., موجدار *mooudj-dar*.

MOIRER, v. a., موجدار کردن *mooudj-dar kèrdèn*.

MOIS, s. m., ماه *mah*, a. *شهر chèhr*, pl. *شهور chouhour*; — le premier du mois, *اول ماه èvvèlé mah*, *غرة ماه ghour-rèyé mah*.

MOÏSE, n. pr., a. *حضرت موسى hèzrètè mouça*, موسى *mouça*, pr. t. *hazrèti mouça*.

MOISIR, v. a. vulg., پوسانیدن *pouçanidèn*; — v. n., پوسیدن *pouciden*, بوز بستن *bouz bèstèn*; — moisi, e, بوز بسته *bouz-bèstè*, پوسیده *pouçidè*, a. *متکرج moutè-kèrrèdj*, pr. t. *mutèkèrridj*.

MOISSURE, s. f., بوز *bouz*, کره *kèrè*, plus usité: پوسیدگی *poucidegui*, a. *کرج kèrdj*.

MOISSON, s. f., a. *غله ghèllè*, حاصل *hacèl*, pr. t. *hacil*, محصول *mèhsoul*, pr. t. *mahsoul*; — le temps de la moisson, وقت درو *vèqtè dèroou*; — faire la moisson, درو کردن *dèroou kèrdèn*, درویدن *dèrèvidèn*; — au fig., *مداخل کردن mèdakhèl kèrdèn*, جمع کردن *djèm'kèrdèn*.

MOISSONNER, v. a., درو کردن *dèroou kèrdèn*, درویدن *dèrèvidèn*; — au fig. V. MOISSON au fig.

MOISSONNEUR, EUSE, s., درو کنندۀ dèroou-kounèndè, a.
 حـاصـد hacèd, pr. t. hacid, حـصـاد houssad, pr. t.
 hussad.

MOITE, adj. des 2 g., نمناک nèmnaak.

MOITEUR, s. f., نم nèm, a. روتوبت routoubèt.

MOITIÉ, s. f., نیم nim, a. نصف nèsf, pr. t. nisf.

MOKA, nom de pays, قهوه یمن yèmèn; — café moka, قهوه یمنی
 qèhrèyé yèmèni; — nom de ville dans le yèmèn, مـحـا
 mokha.

MOLAIRE, adj. dent molaire, دندان آسیا dèndané âcia.

MOLDAVIE, nom de pays, مملکت بـغـدان boughdan, مملکت
 بـغـدان mèmlekètè boughdan; — la Valachie et la
 Moldavie, افلاق بـغـدان èflaq-boughdan, pr. t. iflaq-
 boghdan.

MÔLE, s. m., سنگ در دریا sèddi èz sèng dèr dè-
 ria, بند نکرده bèndé lènguèr-gah.

MOLÉCULE, s. f., a. جزء دقیق djouz'èl dèqiq, pr. t. djuz'è
 daqiq, pl. اجزاء دقیقه èdjza'èl dèqiqè, pr. t. èdjza'è da-
 qiqè, ذرات zèrrè, pl. ذرات zèrrat.

MOLESTER, v. a., آزاریدن âzourdèn, آزار kèrdèn,
 آزاریدن èziyèt kèrdèn, آزاریدن tè'èddi kèrdèn,
 pr. t. tè'addi kèrdèn.

MOLLASSE, adj. des 2 g., شل chol, سست soust, نرم nèrm,
 a. ملایم moulayèm, pr. t. mulayim, لئین lèiyîn.

MOLLEMENT, adv. d'une manière molle, نرم nèrm, a. ملایم
 moulayèm, pr. t. mulayim; — faiblement, lâchement,
 بسستی bè-sousti.

MOLLESSE, s. f., نرمی nèrmi, a. ملاینت moulayènèt, pr. t.

mulayinèt, ملايمت *moulayèmèt*, pr. t. *mulayimèt*, رڤوت *rèkhvèt*, pr. t. *rakhvèt*, ou *roukhvèt*; — manque de vigueur, سستى *sousti*.

MOLLET, s. m., le gras de la jambe, نرمه ساق *nèrmèyé saq*, ماهيچه پا *mahitchèyé pâ*.

MOLLET, TE, adj., نرم *nèrm*, ا. ليتي *lèiyîn*.

MOLLIFICATION, s. f., نرم کردن *nèrm kèrdèn*.

MOLLIFIER, v. a., نرم کردن *nèrm kèrdèn*; — se mollifier, نرم شدن *nèrm choudèn*.

MOLLIR, v. n., نرم شدن *nèrm choudèn*, ملايم شدن *moulayèm choudèn*, pr. t. *mulayim choudèn*; — fléchir, سست شدن *soust choudèn*.

MOMENT, s. m., دم *dèm*, ا. آن *ân*, لحظه *lèhze*, pr. t. *lahza*, دقيقه *dèqiqè*, pr. t. *daqiqà*; — à tout moment, هر دم *hèr dèm*, هر آن *hèr ân*; — par moment, گاه گاه *gah-gah*, pr. t. *guiah-guiah*.

MOMENTANÉ, e, يك اتمى *yèk-dèmi*, يك آنى *yèk-âni*.

MOMENTANÉMENT, adv., اندك مدت *èndèk moudèt*, يكدم *yèk-dèm*.

MOMIE, s. f., t. p. موميا *moumia*.

MON, pron. poss. f. ma, pl. mes, من *mèn*; — est toujours précédé d'un substantif dans les formes suivantes: م *èm*, pr. t. *im*, *oum*, *am*; — mon livre, كتاب من *kètabè mèn*, ou كتابم *kètab-èm*, pr. t. *kitaboum*.

MONACALEMENT, adv., كشيخانه *kèchichanè*.

MONACAL, e, adj., كشيشى *kèchichi*, ا. رهبانى *rouhbani*, زاهدى *zahèdi*.

MONACHISME, s. m., a. رهبانيه *rouhbaniyé*.

MONARCHIE, s. f., پادشاهی *padèchahi*, pr. t. *padichahi*, a. سلطنت *sèltènèt*, pr. t. *saltanèt*; — monarchie absolue, سلطنت سرخودی *sèltènètè sèr-khoudi*, a. سلطنت مطلقه *sèltènètè moutlèqè*, pr. t. *saltanèti moutlaqa*.

MONARCHIQUE, adj. des 2 g., پادشاهی *padèchahi*, pr. t. *padichahi*, a. سلطانی *soultani*.

MONARCHIQUEMENT, adv., از روی رسوم دولت سلطانی *èz rouï rouçoumè dooulètè soultani*, ملوکانه *mouloukanè*, pr. t. *mulukianè*.

MONARQUE, s. m., پادشاه *padèchah*, pr. t. *padichah*, a. سلطان *soultan*, pl. سلاطین *sèlatîn*.

MONASTÈRE, s. m., خانگه *khanè-gah*, دیر *dèir*; — monastère musulman, a. نکیه *tèkiè*, صومعه *sooumè'è*, pr. t. *sèrmi'è*, pl. صوامع *sèvamè'*, pr. t. *savami'*.

MONASTIQUE, adj. des 2 g., a. رهبانی *rouhbani*, زاهدی *zahèdi*, pr. t. *zahidi*.

MONCEAU, s. m., توده *toudè*, خرمن *khèrmèn*, خروار *khèrvar*, a. کومه *koumè*.

MONDAIN, e, adj. en parlant des personnes, بعلايق دنیا *bè-'èlayèqè dounia dèl-bèstè*, دنیا پرست *dounia-pèrèst*; — en parlant des choses, a. دنیوی *dou-nièvi*.

MONDAINEMENT, adv., بدنیای پرستی *bè-dounia-pèrèsti*.

MONDE, s. m., جهان *djèhan*, a. دنیا *dounia*, pr. t. *dunia*, عالم *âlèm*; — ce monde-ci دنیا این *dounia ân*, — l'autre monde, دنیا آن *dounia ân*, a. آخرت *âkhèrèt*, pr. t. *âkhirèt*; — le nouveau monde, t. p. یکی دنیا *yèni-dounia*, vulg. *yèngui diunia*; — tout le monde, هر کس *hèr*

kès, خيلي همہ کس *hèmè kès*; — beaucoup de monde, *خيلي ام* *khèili àdèm*; — venir au monde, *زاييدن* *za-yidèn*.

MONDER, v. a., *پاک کردن* *pak kèrdèn*, *پاکيزه کردن* *pakizè kèrdèn*; — mondé, e, *پاک کرده* *pak-kèrdè*, *پاک شده* *pak-choudè*.

MONDIFIER, v. a. *پاک کردن* *pak kèrdèn*.

MONÉTAIRE, adj. des 2 g., *متعلق بستہ* *moutè'èllèq bè-sèkkè*.

MONITEUR, s. m., *اَضلاع دهنده* *khèbèr-dèhèndè*, *اِئتلا' دهنده* *èttila'-dèhèndè*, pr. t. *اِئتلا' دهنده* *ittila'-dèhèndè*, a. *مخبر* *moukh-bèr*, pr. t. *مukhbir*.

MONITION, s. f., a. *خبر* *khèbèr*, pr. t. *khàbèr*.

MONNAIE, s. f., *پول* *poul*, petite monnaie, *پول خرد* *poulé khourdè*; — monnaie courante, *پول رائج* *poulé rayèdj*; — hôtel des monnaies, a. *زيرابخانه* *zèrrab-khanè*; — fausse monnaie, *پول قلب* *poulé qèlb*.

MONNAYAGE, s. m., *سکه زنی* *sèkkè-zèni*.

MONNAYER, v. a., *سکه زدن* *sèkkè zèdèn*.

MONNAYEUR, s. m., *سکه زن* *sèkkè-zèn*; — faux monnayeur, *قلب زن* *qèlb-zèn*.

MONOCLE, s. m., V. LORGNON.

MONOCORDE, s. m., *ساز يکنار* *sazé yèk-tar*.

MONOGRAMME, s. m., *نغرا* *toughra*.

MONOLITHE, s. m., *از سنگ يکپارچه مصنوع* *èz sènguè yèk-partchè mèsnou'*.

MONOLOGUE, s. m., *حرف يکنفری* *hèrfé yèk-nèfèri*.

MONOPOLE, s. m., *حصر خريد و فروش در دست شاخص واحد*

hèsré khèrid-ou-fourouch dèr dèsté chèkhsé vahèd, a.
احتكار *èhtèkar*, pr. t. *ihtikar*.

MONOPOLISER, v. a., احتكار کردن *èhtèkar kèrdèn*, pr. t.
ihtikar kièrdèn.

MONOSYLLABE, s. m., كلمة هجائي *kèlèmèyé yèk-hè-
djayi*, ou يك صوتي *yèk-soouti*.

MONOTONE, adj. des 2 g., qui est sur le même ton يك
يèk *soouti*, بي زيرو بم *bi zirou-bèm*; — qui pro-
voque l'ennui, ملالت انگيز *mèlalèt-ènguiz*.

MONOTONIE, s. f., monotonie de sons آواز بي زيرو بم *ava-
zèyé bi zirou-bèm*, يك سياقي *yèk-sèyaqi*, a. وحدة
السياق *vèhdèt-ous-siaq*; — au fig. ennui, ملالت
mèlalèt-ènguizi, a. ملال *mèlalèt*, ملالت *mèlal*.

MONSEIGNEUR, s. m., آغاى من *agaï mèn*, a. سيدي
sèiyidi.

MONSIEUR, s. m., صاحب *sahèb*, آغا *aga*.

MONSTRE, s. m., a. حيوان عجيب الخلقة *hèivané 'èdjib-
oul-khèlqèt*, pr. t. *haïvani 'adjaïb-ul-khilqat*.

MONSTRUEUSEMENT, adv. prodigieusement, خروار خروار
khèrvar-khèrvar, زياد *khèili ziad*, a. فوق الحد
foouq-oul-hèdd, pr. t. *fèvq-ul-hadd*.

MONSTRUEUX, EUSE, adj., a. عجيب الخلقة *'èdjib-oul-khèlqè*,
pr. t. *'adjaïb-ul-khilqa*, عجيوبة الخلقة *'èdjoubèt-oul-
khèlqèt*, pr. t. *'adjoubèt-ul-khilqat*.

MONSTRUOSITÉ, s. f., laideur, غايت بدگلي *ghayèté bèd-
guèli*; — chose surprenante, ا عجيب *'èdjib*, pr. t.
'adjaïb.

MONT, s. m., كوه *kouh*, a. جبل *djèbèl*, pl. جبال *djèbal*,

pr. t. *djibal*; — le mont Sinaï, *touré sina*,
pr. t. *touri sina*.

MONTAGNARD, E. S., *کوهی mèrdé kouhi*,
kouh-nèchîn, a. *جبلی djèbèli*.

MONTAGNE, S. F., *کوه kouh*. a. *جبل djèbèl*, pl. *جبال djèbal*,
pr. t. *djibal*.

MONTAGNEUX, EUSE, adj., *کوهستان kouhèstan*,
kouh-sar, a. *کثیر الجبال kècir-oul-djèbal*, pr. t. *kècir-ul-djibal*.

MONTANT, total d'un compte S. M., a. *جمع djèm'*, pr. t.
djam', a. *مبلغ mèblègh*, pr. t. *mèblagh*.

MONTANT, E, adj., *سرا بالا sèra-bala*; — un chemin mon-
tant, *راه سرا بالا rahé sèra-bala*.

MONT-DE PIETÉ, S. M., a. *بیت الرهن bèit-our-rèhn*, pr. t.
bèit-ur-rèhîn.

MONTÉE, S. F., *سرا بالا sèra-bala*, *پله pèllè*, *فراز fèraz*.

MONTER, V. N., *بالا رفتن bala rèftèn*; — établir, *جا بجا کردن dja-bè-dja kèrdèn*, *کوک کردن kouk kèrdèn*; —
monter une montre, *ساعت کوک کردن sa'èt kouk kèrdèn*, pr. t. *sa'at kiuk kièrdèn*; — monter à cheval,
اسب سوار شدن èsp sèvar choudèn, *سوار شدن sèvar choudèn*; — monter sur le trône, *بر تخت شاهی*,
جلوس کردن bèr tèkhté chahi nèchèstèn, ou *بالا رفتن قیمت djèlous kèrdèn*; — hausser le prix,
بالا رفتن قیمت bala-rèftènè qèimèt, *کردن قیمت tèrèqqi kèrdènè qèimèt*; — porter une chose en haut, *بالا بردن bala bourdèn*; — garnir, *آراستن àrastèn*, *تدارک دیدن tèda-rèk didèn*.

MONTICULE, s. m., پشتنه *pouchtè*; تپه *tépé*.

MONTRE, s. f., échantillon, نمونه *nèmourè*; — au fig. faire étalage, نمایش *nèmayèch*, a. اظهار *èzhar*, pr. t. *izhar*; faire montre d'érudition, اظهار کمال کردن *èzharé kè-mal kèrdèn*, pr. t. *izhari kièmal kièrdèn*.

MONTRE, s. f. petite horloge portative, a. ساعت *sa'èt*, pr. t. *sa'at*.

MONTRER, v. a., نشان دادن *nèchan dadèn*, نمودن *nèmoudèn*; — manifester, اظهار کردن *èzhar kèrdèn*, pr. t. *izhar kièrdèn*, ابراز کردن *èbraz kèrdèn*, pr. t. *ibraz kièrdèn*; — montrer du courage اظهار غیرت کردن *èzharé ghèirèt kèrdèn*, pr. t. *izhari ghaïrèt kièrdèn*, رشادت کردن *èzharé rèchadèt kèrdèn*; — enseigner, یاد دادن *yad dadèn*, آموختن *àmoukhtèn*, تعلیم خود را حاضر ساختن *khoud-ra zahèr sakhtèn*, خود را نمودن *khoud-ra nè-moudèn*.

MONTUEUX, EUSE, adj., بنا عموار *na-hèm-var*, بلا و بایین *bala-ou payīn*, شیب و فراز *chib-ou-fèraz*.

MONTURE, s. f., مل سواری *malé sèvari*, a. مرکب *mèrkèh*, pr. t. *mèrkièh*.

MONUMENT, s. m., édifice, a. بنا *bina*, pr. t. *bina*; — ouvrage célèbre, a. اثر *ècèr*, pl. آثار *âçar*; — souvenir, یادگار *yadi-gar*, pr. t. *yadi-guiar*; — tombeau, a. قبر *qèbr*, pr. t. *qabr*, pl. قبور *qoubour*, تربه *tourbè*, pr. t. *turbè*.

MONUMENTAL, E, adj., از عجایب روزگار *èz 'èdjayèbé rouz-gar*.

MOQUER (SE), v. pron., ریشخند کردن *rich-khènd kèrdèn*,
استهزا کردن *èstèhza kèrdèn*, تمسخر کردن *tèmèskhour
kèrdèn*.

MOQUERIE, s. f., ریشخندی *rich-khèndi*, مسخرگی *mès-
khèrègui*, a. استهزا *èstèhza*, pr. t. *istihza*.

MOQUEUR, EUSE, adj., ریشخند کننده *rich-khènd-kou-
nèndè*, a. مستهزی *moustèhzi*.

MORAL, s. m., a. عقل *'èql*, pr. t. *'aqil*, حالت عقلیه *halètè
'èqliyè*, pr. t. *halèti 'aqliyè*.

MORAL, LE, adj. conforme a la morale, a. موافق رسوم *mouvafèqé rouçoumé heusné èkhlaq*,
حسن اخلاق *mouvafèqé 'èlmé èdèb*; — qui concerne
la morale, a. متعلق بحسن اخلاق *moutè'èllèq bè-
heusné èkhlaq*; — vertus morales, a. فضایل عقلیه *fè-
zayèlé 'èqliyè*, pr. t. *fazaïli 'aqliyè*; — force morale, a.
قوت عقلیه *gouvveyé 'èqliyè*, pr. t. *gouvveti 'aqliyè*,
قوت عقلیه *gouvveté 'èqliyè*, pr. t. *gouvveti 'aqliyè*.

MORALE, s. f., a. علم حسن اخلاق *'èlmé heusné èkhlaq*,
pr. t. *'ilmi husni akhlaq*, علم ادب *'èlmé èdèb*, pr. t. *'ilmi èdèb*; — réprimande, سرزنش *nèkoughèch*,
sèr-zènèch, a. تعزیر *tè'èzir*, pr. t. *ta'zir*; — conseil, پند *pènd*,
a. نصیحت *nècihèt*, pr. t. *nacihat*.

MORALEMENT, adv. conforme à la morale, از روی حسن *èz rouï heusné èkhlaq*,
از روی علم ادب *èz rouï 'èlmé èdèb*, موافق علم حسن اخلاق *mouvafèqé 'èlmé
heusné èkhlaq*; — moralement parlant, vraisemblable-
ment, a. بحسب استدلال *bè-hècèbé èstèdlalé 'èql*.

MORALISER, v. a., نصیحت کردن *pènd dadèn*,

nècihèt kèrdèn, pr. t. *nacihat kièrdèn*; — v. n., در باب اندیشیدن *dèr babé 'èlmé heusné èkhlaq èndichidèn*.

MORALISTE, s. m., a. مؤلف علم حسن اخلاق *mou'èlléfé 'èlmé heusné èkhlaq*.

MORALITÉ, s. f., réflexion morale, اندیشه در علم حسن اخلاق *èndichè dèr 'èlmé heusné èkhlaq*, اندیشه در علم *èndichè dèr 'èlmé èdèb*, a. مضالعة ادبیه *moutalè'èyé èdèbiyè*, pr. t. *moutala'aï èdèbiyè*; — principe, a. حسن اوصول *heusn-oul-èkhlaq*, pr. t. *husn-ul-akhlaq*, اوصول ادبیه *oucoulé èdèbiyè*, pr. t. *ouçouli èdèbiyè*; — c'est un homme plein de moralité, صاحب حسن اخلاق است *sahèbé heusné èkhlaq èst*.

MORBLEU! interjection, وای *vaï*, په *pèh*.

MORCEAU, تکه *tèkè*, pr. t. *tikè*, پارچه *partchè*, pr. t. *par-tcha*, پاره *parè*; — à manger, a. لقمه *louqmé*, pr. t. *loqma*; — en parlant d'un morceau de terre, a. قعه *qèl'è*, pr. t. *qit'a*; — passage d'un livre, a. فقره *fèqirè*, pr. t. *figrè*.

MORCELER, v. a., تکه تکه کردن *tèkè-tèkè kèrdèn*, pr. t. *tikè-tikè kièrdèn*, پارچه پارچه کردن *partchè-partchè kèrdèn*, pr. t. *partcha-partcha kièrdèn*.

MORCELLEMENT, s. m., تکه تکه شدن *tèkè-tèkè choudèn*.

MORDACITÉ, s. f., خورندگی *khourèndègui*; — fig. médisance aigre et piquante, نیش زنی *nich-zèni*.

MORDANT, s. m. en parlant de l'esprit, تیزی عقل *tiziï 'èql*; — qualité corrosive, گزندگی *guèzèndègui*, a. اکل *àkèl*, pr. t. *àkil*.

MORDANT, E, adj., گزندۀ *guèzèndè*.

MORDICANT, E, adj., سوزندۀ *souzèndè*, تند *tound*, ا. حذقی *hèzi*, pr. t. *hazi*.

MORDILLER, V. A., آهسته بدندان گرفتن *âhèstè bè-dèndan guèrèftèn*.

MORDORÉ, E, adj., سرخ سیر *sourkhé sir*, سرخ تند *sourkhé tound*.

MORDRE, V. A., گزیدن *guèzidèn*, گرفتن *dèndan guèrèftèn*, کاز گرفتن *kaz guèrèftèn*.

MORESQUE OU MAURESQUE, adj., a. مغربی *mèghrèbi*, pr. t. *maghrèbi*.

MORFONDRE, V. A., تبرید کردن *sèrd kèrdèn*, تبرید *tèbrid kèrdèn*; — سرما خوردن *sèrma khourdèn*; — fig. perdre du temps à attendre, معطل ماندن *mè'èttèl mandèn*.

MORQUE, S. F., فیس *fis*, مغروری *mèghrouri*, ا. غرور *ghourour*.

MORQUER, V. A. braver, تهدید نگاه کردن *bè-ghourour-ou-tèhdid nègah-kèrdèn*.

MORIBOND, E, adj., در حالت نزع *dèr halètè nèz'*, در حالت مردن *dèr halètè mourdèn*.

MORICAUD, E, adj., سیاه چهره *siah-tchèhrè*.

MORIGÉNER, V. A., تأدیب ادب آموختن *èdèb âmoukhtèn*, تأدیب کردن *tè'èdib kèrdèn*.

MORNE, adj., دلتنگی *dèl-tèng*, ا. محزون *mèloul*, محزون *mèhzoun*.

MOROSE, adj. des 2 g. difficile, d'humeur chagrine, بد *bèd-khouï*; — triste, دلتنگی *dèl-tèng*.

MOROSITÉ, s. f., mauvais caractère, بد خلقی *bèd-khoulqi*,
بد خوئی *bèd-khouyi*; — disposition à la tristesse,
دلتنگی *dèl-tèngui*.

MORPION, s. m., ازار *choupouché zèhar*.

MORS, s. m., دهانه *dèhanè* ou دهنه *dèhènè*.

MORSURE, s. f., گزیدگی *guèzidègui*, آثار دندان *âçaré dèndan*.

MORT, s. f., مرگ *mèrg*, a. موت *moout*, pr. t. ممت *mèvt*,
مemat, اجل *èdjèl*, فوت *foout*, pr. t. فمت *fèvt*, وفات *vèfat*;
— mettre à mort, کشتن *kouchtèn*.

MORT, E, s., مرده *âdémé mourdè*, a. میت *mèiyit*.

MORT, E, adj., مرده *mourdè*, وفات کرده *vèfat-kèrdè*, a.
متوقی *moutèvèffa*.

MORTAISE, s. f., گفتگی *kèftègui*, شکاف *chèkaf*.

MORTALITÉ, s. f., مرگ *mèrg*, فانی شدن *fani choudèn*, a.
فنا *fèna*.

MORTEL, LE, adj. qui cause la mort, کشنده *kouchèndè*, a.
قاتل *qatèl*, pr. t. qatil, مهلك *mouhlèk*, pr. t. muhlik,
هالك *halèk*, pr. t. halik; — sujet à la mort, مردنی
mourdèni, a. فانی *fani*, زایقة الموت *zaiqèt-oul-*
moout, pr. t. *zaiqat-ul-mèvt*; — péché mortel, گناه
gounahé kèbir; — ennemi mortel, دشمن
douchmènè khouni, دشمن جان *douchmènè djan*.

MORTELLEMENT, adv. grièvement, مرگ تا بمرتبه *ta bè-mèr-*
tèbèyé mèrg, a. مهلكاً *mouhlèkèn*, pr. t. *muhlikèn*; —
excessivement, بسیار *bèciar*, بشدت *bè-chèddèt*, pr. t.
bè-chiddèt, بغایت *bè-ghayèt*.

MORTE-SAISON, s. f., کسادى *kèçadi*, وقت کسادى *vèqté kèçadi*.

MORTIER, s. m. vase pour piler, هاون *havèn*, vulg. *havèng*, pr. t. *havan*; — en terme d'artillerie, خنپاره *khoumparè*; — mélange de terre, de chaux, de paille etc., گُل *guèl*, pr. t. *guil*, کاه گُل *kah-guèl*, pr. t. *kiah-guil*

MORTIFIANT, e, adj., جانگداز *djan-goudaz*, جانسوز *djan-souz*, باعث غصه *ba'ècé ghousse*.

MORTIFICATION, s. f. action de mortifier son corps et ses sens, شکستنگی نفس *chèkèstènguï nèfs*, a. کسر نفس *kèsré nèfs*, pr. t. *kèsri nèfs*, ریاضت *riazèt*; — chagrin, دلسوزی *dèl-souzi*, pr. t. *dil-souzi*, a. تکدیر *tèkdir*, غصه *ghousse*, الم *èlèm*; — humiliation, خواری *khari*, a. تحقیر *tèhqir*, pr. t. *tahqir*, ذلت *zèllèt*, pr. t. *zillèt*.

MORTIFIER, v. a. faire que la viande devienne plus tendre, بیات کردن *bèyat kèrdèn*; — causer du chagrin, دل آزریدن *dèl àzourdèn*, pr. t. *dil àzourdèn*, دل سوزانیدن *dèl souzanidèn*, pr. t. *dil souzanidèn*, باعث غصه *ba'ècé ghousseyé kèci choudèn*; — humilier, خوار کردن *khar kèrdèn*, ذلیل کردن *zèlil kèrdèn*, خجالت دادن *khèdjalèt dadèn*; — se mortifier; devenir plus tendre (en parlant de la viande) بیات شدن *bèyat choudèn*; — affliger son corps, ریاضت کشیدن *riazèt kèchidèn*, کسر نفس خود کردن *kèsré nèfsé khoud kèrdèn*, pr. t. *kèsri nèfsi khod kièrdèn*.

MORTUAIRE, adj. des 2 g., a. متعلق بمیت *moutè'èllèq*

- bè-mèiyit; — drap mortuaire, a. كفن *kèfèn*.
 MORUE, s. f., a. ماهى بقله *mahi-bèqlè*.
 MORVE, s. f. humeur des narines, a. خلط بينى *khèlté bini*, خلم *khèlm*; — maladie des chevaux, كتو *kètoou*, a. رعام *rè'am*.
 MORVEUX, EUSE, adj., خلمناك *khèlm-dèh*, خلمناك *khèlmnak*.
 MOSAÏQUE, adj. des 2 g., a. موسى *moucèvi*.
 MOSAÏQUE, s. f., ختم *khatèm*.
 MOSCOVITE, adj. des 2 g., اهل موسكو *èhlé mosqoou*, pr. t. *èhli mosgov*.
 MOSQUÉE, s. f., a. مسجد *mèsdjèd*, pr. t. *mèsdjid*, pl. مساجد *mèçadjèd*, pr. t. *mèçadjid*, جامع *djamè'*, pr. t. *djami'*, pl. جوامع *djèvamè'*, pr. t. *djèvamì'*.
 MOT, s. m., سخن *soukhèn*, a. لغت *loughèt*, pr. t. *loghat*, كلمه *kèlèmè*, pr. t. *kèlimè*, حرف *hèrf*, pr. t. *harf*, لفظ *lèfz*, pr. t. *lafz*, pl. ألفاظ *èlfaz*; — en un mot, كلمه ييك *yèk-kèlèmè*, a. خلاصه كلام *khoulacèyé kèlam*, pr. t. *khoulacèï kèlam*, a. الحاصل *èl-hacèl*, pr. t. *èl-hacil*; — jeu de mots, a. جناس *djènas*, تنجيس *tèdjnis*.
 MOTEUR, TRICE, adj., حركت دهنده *hèrèkèt-dèhèndè*, a. محرك *mouhèrrèk*, pr. t. *muharrik*.
 MOTEUR, s. m., V. MOTEUR adj.
 MOTIF, s. m., a. سبب *sèbèb*, علت *'èllèt*, جهت *djèhèt*, pr. t. *djihèt*, دليل *dèlil*; — puissant motif, a. سبب قوى *sèbèbé qèvi*, pr. t. *sèbèbi qavi*.
 MOTION, s. f. action de mouvoir, a. حركت *hèrèkèt*, V. MOUVIR; — ouverture d'une opinion, a. اظهار رأى *azhar rây*

èzharé rè'i, اظهار عقیده *èzharé 'èqidè*, عرض رأی *'èrzé rè'i*, pr. t. *'arzi ra'ï*.

MOTIVER, v. a., بیان کردن *sèbèb-ra bèyan kèrdèn*.

MOTTE, s. f., کلوخ *kèloukh*.

MOTUS! interj., ساکت باش *soukout koun*, ساکت باش *sakèt bach*.

MOU, **MOI**, **MOLLE**, adj., نرم *nèrm*, a. ملایم *lèiyîn*, ملایم *moulayèm*, pr. t. *mulayim*; — sans vigueur, سست *soust* pr. t. *sust*.

MOUCHARD, s. m., a. جاسوس *djaçous*, pl. جواسیس *djè-vacis*.

MOUCHARDER, v. n. espionner, جاسوسی کردن *djaçouci kèrdèn*.

MOUCHE, s. f., مگس *mèguès*; — à miel, a. زنبور *zèmbour*.

MOUCHER, v. a. moucher les chandelles, گل چراغ گرفتن *goulé tchèragh guèrèftèn*, سر چراغ گرفتن *sèré tchèragh guèrèftèn*; — moucher quelqu'un, se moucher, بینی پاک کردن *dèmagh pak kèrdèn*, بینی پاک کردن *bini pak kèrdèn*.

MOUCHERON, s. m., پیشه *pèchè*; — bout de la mèche d'une chandelle, گل چراغ *goulé tchèragh*.

MOUCHETÉ, e, adj., خال خال *khal-khal*.

MOUCHETER, v. a., خال خال کردن *khal-khal kèrdèn*.

MOUCHETTE, s. f., کلگیر *goul-guir*.

MOUCHOIR, s. m., دستمال *dèst-mal*.

MOUCHURE, s. f., گل چراغ گرفته شده *goulé tchèraghé guè-rèftè-choudè*.

MOUDRE, v. a., آسیا کردن *àcia kèrdèn*, آرد کردن *àrd kèrdèn*.

dèn, نرم کردن *nèrm kèrden*; — moulu, e, آرد کرده *ârd-kèrdè*, آرد شده *ârd-choudè*.

MOUE, s. f., ترش روئی *tourch-rouyi*, خم بر *èkhm*, گره بر *guèrèh bèr èbrou zèdè*.

MOUETTE, s. f., مرغ آبی *mourgh-âbi*.

MOUHARREM, premier mois de l'année musulmane, a. محرم *mouharrèm*.

MOUILLAGE, s. m., لنگرگاه *lènguèr-gah*, a. مرسی *mèrsa*.

MOUILLE-BOUCHE, s. f. poire très-juteuse, گلابی آبدار *gou-labîi âb-dar*.

MOUILLER, v. a., نرم کردن *nèrm kèrden*, تر کردن *tèr kèrden*; — v. n. jeter l'ancre, لنگر انداختن *lènguèr èn-dakhtèn*; — se mouiller, تر شدن *tèr choudèn*, خیس شدن *khicé âb choudèn*; — mouillé, e, تر *tèr*, نمناک *nèmnak*; — qui a jeté l'ancre, لنگر انداخته *lènguèr-èndakhtè*.

MOUILLURE, s. f., نمناک بودن *nèmnak boudèn*, تر بودن *tèr boudèn*.

MOULAGE, s. m. action de mouler, V. MOULER.

MOULE, s. m., a. قالب *qalèb*, pr. t. *qalib*.

MOULE, s. f., مدیه *mèdia*.

MOULER, v. a. mettre dans le moule, توی قالب ریختن *touï qalèb rikhtèn*, با قالب ساختن *ba qalèb sakhtèn*; — prendre le moule, قالب گرفتن *qalèb guèrèftèn*, pr. t. *qalib guiriftèn*; — moulé, e, ساخته *ba qalèb sakhtè*.

MOULEUR, s. m., قالب ریز *qalèb-riz*, قالب ساز *qalèb-saz*, ریختگر *rikhtè-guèr*.

MOULIN, s. m., آسیا *âcia*, vulg. *âciab*, a. طاحون *ta-houn*.

MOULINAGE, s. m., action de mouliner, V. **MOULINER**.

MOULINER, v. a., ابریشم را چرخ کردن *èbrichoum-ra tchèrkh kèrdèn*.

MOULINET, s. m. machine pour fabriquer la monnaie, چرخ سکه زنی *tchèrkhé sèkkè-zèni*.

MOURANT, e, adj., مردنی *mourdèni*, آمدن به لب *djan bè-lèb àmèdè*, a. مشرف الموت *mouchrèf-oul-moout*, pr. t. *muchrif-ul-mèvt*.

MOURIR, v. n., مردن *mourdèn*, فوت شدن *foout choudèn*, وفات کردن *vèfat kèrdèn*, جان دادن *djan dadèn*; — faire mourir, کشتن *kouchtèn*; — mort, e, مرده *mourdè*, وفات کرده *vèfat-kèrdè*; — mourir de mort subite, فوجاء کردن *foudja' kèrdèn*.

MOUSQUETAIRE, s. m., تفنگدار *toufèng-dar*, p. t. تفنگچی *toufèngtchi*, pr. t. *tufènk dji*.

MOUSQUETON, s. m., تفنگ سواری *toufèngué sèvari*, pr. t. *tufèngui sivari*.

MOUSSE, s. m. jeune matelot, شاکرد کشتیبان *chaguèrdé kèchti-ban*.

MOUSSE, s. f. plante, جل وزغ *djoule-vèzègh*, جل بک *djoulé bèg*, ایدمامیر *idèmamir*, a. طحلب *touhlèb*; — écume, کف *kèf*, pr. t. *kièf*.

MOUSSELINE, s. f., سمنغور *sèmènghour*.

MOUSSER, v. n., کف کردن *kèf kèrdèn*, کف زدن *kèf zèdèn*.

MOUSSEUX, EUSE, adj., کفدار *kèf-dar*.

MOUSSON, s. f., فصل باد *fèslé bad*, موسم باد *mooucèmé bad*.

MOUSSU, E, adj., جل بگذار *djoulé bèg-dar*.

MOUSTACHE, s. f., سبیل *sèbil*, ا. سبلة *sèblèt*, pl. سبال *sè-bal*, pr. t. *sibal*.

MOUSTIQUEAIRE, s. f., پشه دان *pèchè-dan*.

MOUSTIQUE, s. m., پشه *pèchè*.

MOÛT, s. m., شیرۀ انگور *chirèyé èngour*, p. t. شیر *chirè*, pr. t. *chira*.

MOUTARDE, s. f., خردل *khèrdèl*, pr. t. *khardal*.

MOUTARDIER, s. m., vase à moutarde, خردل دان *khèrdèl-dan*; — qui fait ou qui vend la moutarde, خردلساز *khèrdèl-saz*.

MOUTON, s. m., گوسفند *gousfènd*, a. غنم *ghènèm*, pr. t. *ghanèm*, pl. اغنام *èghnam*, pr. t. *aghnam*; — viande de mouton, گوشت گوسفند *gouchté gousfènd*; — grosse pièce de bois pour enfoncer les pieux, تلو قماق *toqmaq*.

MOUTONNER, v. n., نمودن *tèmèvvoudj kèrdèn*.

MOUTURE, s. f. action de moudre, V. MOUDRE; — salaire du meunier, اجرت آسیابان *èudjrèté àcia-ban*.

MOUVANT, E, adj., جنبان *djoumban*.

MOUVEMENT, s. m., جنبش *djoumbèch*, a. حرکت *hèrèkèt*, pr. t. *harèkèt*, pl. حرکات *hèrèkat*, pr. t. *harèkiat*; — le mouvement des corps célestes, a. حرکت اجرام سما *hèrèkètè èdjramé sèma*, pr. t. *harèkèti èdjrani sèma*; — mettre en mouvement, با حرکت آوردن *bè-hèrèkèt àvourdèn*.

MOUVOIR, v. a., جنبانیدن *djoumbanidèn*, حرکت دادن

hèrèkèt dadèn; — se mouvoir, جنبیدن *djoumbidèn*, حرکت کردن *hèrèkèt kèrdèn*.

MOYEN, s. m., چاره *tcharè*, a. وسیله *vècilè*, واسطه *vacètè*, pr. t. *vacita*, تدبیر *tèdbir*, pr. t. *tadbir*; — pouvoir, puissance, a. استعداد *èstè'èdad*, pr. t. *isti'dad*. قدرت *goudrèt*, اقتدار *èqtèdar*, pr. t. *iqtidar*.

MOYEN, NE, adj., میانه *mianè*, a. وسط *vècèt*, متوسط *mou-tèvèssèt*, pr. t. *mutèvèssit*.

MOYENNANT, prép., با *ba*, بوسیله *bè-vècilè*; — moyennant deux toman, با دو تومان *ba dou touman*.

MOYEU, s. m. centre de la roue, غلتک ou غلطک *ghèltèk*, غلتنگی *ghèltèng*; — jaune d'oeuf, زردۀ تخم مرغ *zèrdèyè tokhmé mourgh*.

MU, E, adj., جنبان *djoumban*, a. متحرک *moutèhèrrèk*, pr. t. *mutèharrik*.

MUABLE, adj. des 2 g., بی ثبات *bi-soubat*, بی قرار *bi-qè-rar*, a. متحرک *moutèhèvèl*, pr. t. *mutèhèvèil*.

MUCHILAGE, s. m., شیرۀ نباتات *chirèyè nèbatat*, a. لعاب *lou'âb*.

MUCHILAGINEUX, EUSE, adj., لعابدار *lou'âb-dar*.

MUCOSITÉ, s. f., a. لعابیت *lou'âbiyèt*.

MUE, s. f., موی ریزی *mouï-rizi*, تولک *toulèk*.

MUER, v. n., تولک کردن *toulèk kèrdèn*.

MUET, E, adj., بی زبان *bi-zèban*, لال *lal*, a. ابکم *èbkèm*; — terme de gram., حرف ساکت *hèrfé sakèt*, pr. t. *harfi sakit*.

MUFLE, s. m., پوزه *pouzè*.

MUFTI, s. m., مفتی *moufti*.

MUGIR, v. n., غرویدن *ghèrèvidèn*, صدا کردن *sèda kèrdèn*,
نعره زدن *nè'èrè zèdèn*, کشیدن *nè'èrè kèchidèn*; —
(en parlant de la mer) خروش کردن *khourouch kèrdèn*.

MUGISSANT, e, adj., نعره زنان *nè'èrè-zènan*, pr. t. *na'arè-zènan*. غریوان *ghèrivan*; — (en parlant de la mer)
خروششان *khourouchan*.

MUGISSEMENT, s. m., غریو *ghèriv*, a. نعره *nè'èrè*, pr. t. *na'arè*; — de la mer, خروش *khourouch*; — le mugissement de la mer, خروش امواج دریا *khourouché èm-vadjé dèria*.

MUGUET, s. m. plante, برفک *bèrfèk*; — fig. زن دوست *zèn-doust*, زنباز *zèn-baz*.

MULÂTRE, ESSE, adj. et s., دو رنگی *dou-règui*, حبشی *hè-bèchi*, a. ملس *mèlès*.

MULE, s. f., ماحه فاطر *matchè-qatèr*.

MULET, s. m., قاطر *qatèr*, pr. t. *qatir*.

MULETIER, s. m., چاروا دار *tcharva-dar*, ou چارپا دار *tcharpa-dar*, قاطرچی *qatèrtchi*, pr. t. *qatirdji*.

MULOT, s. m., موش دشتی *mouché dèhti*.

MULTIPLE, adj. des 2 g. terme d'arithm., a. عدد مضروب *'èdèdè mèzroub*, pr. t. *'èdèdi mazroub*; — par opposition à simple, a. كثير الشقوق *kècir-ouch-chouqouq*.

MULTIPLIABLE, adj. des 2 g., a. قابل ضرب کردن *qabèlè zèrb kèrdèn*, a. ممکن الضرب *moumkîn ouz-zèrb*, pr. t. *mumkîn-uz-zarb*.

MULTIPLICANDE, s. m., terme d'arithm. nombre à multiplier par un autre, a. مضروب عليه *mèzrouboun 'alèi-hi*, pr. t. *mazroubun 'alèi-hi*.

- MULTIPLICATEUR**, s. m., terme d'arithm. nombre qui en multiplie un autre, a. مضروب *mèzrouboun bi-hi*, pr. t. *mazroubun bi-hi*.
- MULTIPLICATION**, s. f. terme d'arithm. augmentation en nombre, افزایش *èfzayèch*, a. تکثیر *tèksir*; — terme d'arithm., a. ضرب *zèrò*, pr. t. *zarb*, الضرب *èz-zèrb*, pr. t. *az-zarb*.
- MULTIPLICITÉ**, s. f., انبوهی *fèzouni*, فراوانی *fèravani*, embouhi, وفوری *vèfour*, بسیاری *bèciari*, a. کثرت *kèsrèt*, وفرة *vèfrèt*.
- MULTIPLIER**, v. a., زیاد کردن *ziad kèrdèn*, وفور کردن *vèfour kèrdèn*, افزودن *èfzoudèn*; — terme d'arithm., ضرب کردن *zèrb kèrdèn*; — v. n. augmenter, زیاد شدن *ziad choudèn*, افزون شدن *èfzoun choudèn*.
- MULTITUDE**, s. f., وفرت *kèsrèt*, بسیاری *bèciari*, a. کثرت *kèsrèt*, کثرت *vèfrèt*; — foule, ازدحام خلق *èzdèhamé khèlq*, کثرت جماعت *kèsrèté mèrdoum*, a. جمعیت *djèm'iyèt*, جماعت *djèma'èt*, pr. t. *djèma'at*, ازدحام *èzdèham*, pr. t. *iz-diham*.
- MUNICIPAL**, e, adj., a. ولایتی *vèlayèti*, pr. t. *vilayèti*, مخصوص ولایت *mèkhsoucè vèlayèt*, pr. t. *makhSouci vilayèt*.
- MUNICIPALITÉ**, circonscription de territoire; ville, a. ولایت *vèlayèt*, pr. t. *vilayèt*; — corps municipal, a. ضابطان *zabètané vèlayèt*, pr. t. *zabitani vilayèt*, مشاورین *mouchavèriné vèlayèt*.
- MUNIFICENCE**, s. f., سخاوت *djèvan-mèrdi*, a. جوانمردی *sèkhavèt*, pr. t. *sakhavèt*, کرم *kèrèm*.

MUNIR, v. a., تدارك دیدن *tèdarèk didèn*, تهیه کردن *tèhiyè kèrdèn*, تجهیز کردن *tèdjhiz kèrdèn*; — se munir, همراه خود برداشتن *hèm-rahé khoud bèr-dachtèn*.

MUNITION, s. f., مهمات قشون *mouhèmmaté qouchoun*, تدارك لوازم سپاه *tèdarèk lèvazémè sèpah*, pr. t. *lèvazimi sipah*, قشون مهمات حربیه *tèdarèké qouchoun*, a. حربیه *hèrbiyè*, pr. t. *muhimmati harbiyè*; — de bouche, توشه *touchè*, زاد *zad*, a. ذخیره *zèkhirè*, pr. t. *zakhirè*, pl. ذخایر *zèkhayèr*, pr. t. *zakhayir*; — pain de munition, نان سربازی *nané sèr-bazi*.

MUNITIONNAIRE, s. m., ذخیره دار *zèkhirè-dar*, t. p. ذخیره جی *zèkhirèdji*, pr. t. *zakhirèdji*.

MUQUEUX, EUSE, adj., خلم آلود *khèlm-âloud*, لعابدار *lou'âb-dar*, چسپان *tchèspan*.

MUR, s. m., دیوار *divar*, pr. t. *douvar*, a. حصار *hèçar*, pr. t. *hiçar*; — mur mitoyen V. MITOYEN.

MÛR, E, adj., پخته *poukhtè*, رسیده *rècidè*; — homme mûr, مرد پخته *mèrdé poukhtè*, پشکین آدم *pichkîn-âdèm*.

MURAILLE, s. f., V. MUR.

MÛRE, s. f., توت *tout*, mature noire, شاه توت *chah-tout*.

MÛREMENT, adv., از روی تأمل *èz rouî t'èmmoul*, به پختگی *bè-poukhtègui*, a. باصابته انرای *bè-èçabèt-our-rè'i*, pr. t. *bè-èçabèt-ur-rè'i*.

MURÈNE, s. f., مار ماهی *mar-mahi*, a. ابو مرینه *èbou-mè-rinè*.

MURER, v. a., دیوار کشیدن *tighè kèrdèn*, دیوار *di-var kèchidèn*; — muré, e, تیغه کرده *tighè-kèrdè*.

MÛRIER, s. m., a. درخت توت *dèrèkhté tout*.

MÛRIR, v. a., پاختن *poukhtèn*, کردن پاخته *poukhtè kèr-dèn*, سانیدن *rèçanidèn*; — v. n., پاخته شدن *poukhtè choudèn*, رسیدن *rècidèn*; — mûri, e, رسیده *rècidè*, پاخته *poukhtè*.

MURMURE, s. m., دندنه *dèndènè*, a. مهامسه *mouhamècè*; — bruit léger des eaux qui coulent, زمزمه آب *zènzè-mèyé âb*.

MURMURER, v. n., دندیدن *dèndidèn*, کردن مهامسه *mouhamècè kèrdèn*; — (en parlant des eaux qui coulent) زمزمه کردن *zènzèmè kèrdèn*.

MUSARAIGNE, s. f., موش کوچک *mouché koutchèk*.

MUSARD, e, adj., ولگرد *vèl-guèrd*, هرزه گرد *hèrzè-guèrd*, آواره *âvarè*.

MUSARDERIE, s. f., آوارگی *âvarègui*.

MUSARDER, v. n., آواره گشتن *âvarè guèchtèn*.

MUSC, s. m., مشک *mèchk*, pr. t. *michk*, a. مسك *mèsk*, pr. t. *musk*.

MUSCADELLE, s. f., گلابی مشکی *goulabiï mèchki*.

MUSCADE, s. f., جوز هندی *djoouzé hèndi*.

MUSCADIER, s. m., درخت جوز هندی *dèrèkhté djoouzé hèndi*, pr. t. *dirakhti djoouzi hîndi*.

MUSCAT, s. et adj. m., مشکین *mèchki*, مشکین *mèchkîn*, مشکبوی *mèchk-bouï*.

MUSCLE, s. m., رگ *règ*, ماهیچه *mahitchè*, a. عضله *'èzèlè*, pr. t. *'azalè*, pl. عضلات *'èzèlat*, pr. t. *'azalat*.

MUSCLÉ, e, adj., رگهایش پیدا *règhaï-èch-pèida*.

MUSCULEUX, EUSE, adj., رگ رگ *règ-règ*, a. کثیرالعضل *kè-cir-oul-'èzèl*, pr. t. *kècir-ul-'azal*.

MUSCULAIRE, adj. des 2 g., a. متعلق بعضله *moutè'èllèq*
bè-'èzèlè.

MUSE, s. f., a. رب النوع صنایع *rèbb-oun-noou'é sènayè'*, pr.
t. *rabb-un-nèv'i sanayi'*; — fig. génie du poète, قوّة
شعر *gouvvedyé ch'èr-gouyi*.

MUSEAU, s. m., دهان پیرامون *pouramouné dèhan*, پوزه *pouzè*.

MUSÉE, s. m., دبستان علوم *dèbèstané 'ouloum*, موزه *musè*.

MUSELER, v. a., کعام بستن *kè'am bèstèn*.

MUSELIÈRE, s. f., بند دهان *bèndé dèhan*, a. کعام *kè'am*.

MUSER, v. n. V. MUSARDER.

MUSETTE, s. f., نای انبان *naï èmban*.

MUSICAL, E, adj., موسیقی *mouciqi*, pr. t. *muciqi*; —
art musical, علم موسیقی *'èlmé mouciqi*, pr. t. *'ilmi*
muciqi.

MUSICALEMENT, adv., از روی علم موسیقی *èz rouï 'èlmé*
mouciqi.

MUSICIEN, NE, s. qui exerce l'art de la musique, سازنده
sazèndè, رامشگر *ramèch-guèr*, خنیاگر *khènia-guèr* (en
parlant d'une musique militaire) موزیکانچی *mouzikan-*
tchi; — qui sait l'art de la musique, ارباب علم موسیقی
èrbabé 'èlmé mouciqi, pr. t. *èrbabi 'ilmi muciqi*.

MUSIQUE, s. f., art., علم موسیقی *'èlmé mouciqi*, pr. t. *'ilmi*
muciqi; — compagnie de musiciens, رامشگران *ra-*
mèch-guèran, سازندگان *sazèndègan*; — musique mi-
litaire, موزیکانچیها *mouziquantchi-ha*; — sons harmo-
nieux سازندگی *sazèndègui*; — maître de musique,
معلم علم موسیقی *mou'èllémé 'èlmé mouciqi*, pr. t. *mu'al-*
limi 'ilmi muciqi.

- MUSQUER, v. a., *بمشک معطر کردن* *bè-mèchk mou'èttèr kèrdèn*; — musqué, e, *مشکبو* *mèchk-bou*.
- MUSULMAN, E, adj., *مسلمان* *mouçoulman*, a. *مسلم* *mouslèm*, pr. t. *muslim*, pl. *مسلمین* *mouslèmin*, pr. t. *muslimin*; — religion musulmane, *دین اسلام* *diné èslam*, pr. t. *dini islam*.
- MUTABILITÉ, s. f., *نا پایداری* *na-pai-dari*, a. *عدم ثبات* *'èdèmé soubat*, pr. t. *'adèmi sèbat*.
- MUTATION, s. f., a. *تغیّر* *tèghèiyour*, pr. t. *tèghaiyur*, pl. *تغیّرات* *tèghèiyourat*, pr. t. *tèghaiyurat*, *تبدّل* *tèbèd-doul*, pl. *تبدّلات* *tèbèddoulat*.
- MUTILATION, s. f., *عضو بریدن* *'ouzv bouridèn*.
- MUTILER, v. a., *بریدن عضو* *kèltè kèrdèn*, *کلتّه کردن* *kèltè kèrdèn*, *عضو بریدن* *bou-ridènè 'ouzv*, *سقط کردن* *sèqèt kèrdèn*.
- MUTIN, E, adj., *نا فرمان* *na-fèrman*, *تمرد کننده* *tèmèr-roud-kounèndè*, a. *متمرد* *moutèmèrrèd*, pr. t. *mutèmèrrid*.
- MUTINER (SE), v. pron., *نا فرمانی کردن* *na-fèrmani kèrdèn*, *عاصی شدن* *'àci chou-dèn*, *تمرد کردن* *tèmèrroud kèrdèn*; — mutiné, e, *عاصی شده* *'àci-choudè*.
- MUTINERIE, s. f., *نا فرمانی* *na-fèrmani*, a. *تمرد* *tèmèrroud*, pr. t. *tèmèrrud*.
- MUTISME, s. m. silence, a. *سکوت* *sèkout*, pr. t. *sukiout*; — état du muet, *بی زبانی* *bi-zèbani*, a. *بکم* *boukm*.
- MUTUEL, LE, adj., *از طرفین* *èz tèrèfèin*; — amour mutuel, a. *محبت طرفین* *mèhèbbètè tèrèfèin*, pr. t. *muhabbèti tarafèin*.
- MUTUELLEMENT, adv., a. *بالتطرفین* *bèt-tèrèfèin*, pr. t. *bit-*

tarafèin, بالمعاوضة *bèl-mou'avèzè*, pr. t. *bil-mu'avèzè*,
مفاوضة *moufanèzètèn*.

MYOPE, adj. des 2 g., كوته بين *koutèh-bîn*, نزدیکبین *nèz-dik-bîn*, a. قاصر البصر *qacèr-oul-bècèr*, pr. t. *qacir-ul-baçar*.

MYOPIE, s. f., كوته بينى *koutèh-bini*, كوتاه بينى *koutah-bini*.

MYOSOTIS, s. m. plante, مرزنکوش *mèrzèn-gouch*, مرزنجوش *mèrzèndjouch*, a. الغار اذن *èzèn-oul-far*.

MYRIADE, s. f., ده هزار *dèh hèzar*; — nombre indéfini, بی شمار *bi choumar*.

MYRIAMÈTRE, s. m., ده هزار مترو *dèh hèzar mètro*.

MYRRHE, s. f., مرّ مکى *mourré mèki*, a. مرّ صافى *mourré safi*, pr. t. *murri safi*.

MYRTE, s. m. arbrisseau, درخت مورد *dèrèkhté mourd*, pr. t. *dirakhti mourd*.

MYRTILLE, terme de botanique, مرّس *mèrs*.

MYSTÈRE, s. m., راز *raz*, a. سرّ *sèrr*, pr. t. *sirr*, pl. اسرار *ès-rar*, حکمت *hèkmèt*, pr. t. *hikmèt*.

MYSTÉRIEUSEMENT, adv., زیر پرده *zire pèrdè*, نهانى *nèhani*, a. خفياً *khèfiyèn*, pr. t. *khafiyèn*, مستوراً *mèstourèn*, مخفياً *mèkhfiyèn*, pr. t. *makhfiyèn*.

MYSTÉRIEUX, EUSE, adj. qui contient un sens caché, رمز *rènz-âmiz*, a. مرموز *mèrmouz*; — (pris en mauvaise part) سر پوشیده *sèr-pouchidè*, نهان *nèhan*, pr. t. *nihan*, زیر پرده *zire pèrdè*, a. مستتر *moustètèr*, مکتوم *mèktoum*.

MYSTICITÉ, s. f., ا. عرفانیّت *'èrfaniyèt*, pr. t. *'irfaniyèt*,

عرفان 'erfan, pr. t. 'irfan, تَهَرِّي بالاسرار الاهی tèhèrri
bèl-èsraré èlahi, pr. t. tèharri bil-èsrari ilahi.

MYSTICISME, s. m., a. اولو الالباب zoouqé ouloul-èlbab,
pr. t. zèvqi ulul-albab.

MYSTIFICATEUR, s. m., ریشخند کنند rich-khènd-kou-
nèndè, a. مستهزی moustèhzi.

MYSTIFIER, v. a., ریشخند کردن rich-khènd kèrdèn, تمسخر
کردن tèmèskhour kèrdèn.

MYSTIQUE, s. m., a. اولو الالباب ouloul-èlbab, اهل ذوق èhlé
zoouq, pr. t. èhli zèvq, عارف 'aréf, pr. t. 'arif, pl. عرفا
'ourèfa.

MYSTIQUE, adj. des 2 g. qui raffine sur les matières de re-
ligion, جویندۀ نکات ایمان djouyèndèyé noukaté iman,
a. منتشر مoutèchèrrè', pr. t. mutèchèrri'; — théolo-
gien mystique, a. اولو الالباب ouloul-èlbab; — fig.
allégorique, رمز آمیز rəmz-āmiz, a. مرموز mèrmouz.

MYSTIQUEMENT, adv., a. رمزاً rəmzèn.

MYTHE, s. m., افسانه èfsanè; — être imaginaire, a. معلوم
معدوم الاسم mè'èloum-oul-èsm mè'èdoum-oul
djèsm, pr. t. ma'lum-ul-ism ma'dum-ul-djism.

MYTHOLOGIE, s. f., افسانه èfsanè, رت النوع èçatiré
rèbb oun-noou', pr. t. açatiri rèbb un-nèv'.

MYTHOLOGIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق باساطير رت النوع
moutè'èllèq bè-èçatiré rèbb oun-noou'.

N.

NABAB, s. m. prince indien, a. نواب nèvvab, pl. de, نایب
nayèb, pr. t. naiib.

NACELLE, s. f., ناو *naou*, pr. t. *nav*, زورق *zoourèq*.

NACRE, s. f., a. صدف *sèdèf*, pl. اصداف *èsdaf*.

NACRÉ, E, adj., a. صدفي *sèdèfi*.

NADIR, s. m., opposé du zénith, a. النظير *èn-nèzir*, سمت *sèmt* الراس *our-ras*.

NAGE, s. f., شنا *chèna*, pr. t. *china*, شناب *chènab*, شناوری *chènavèri*; — être en nage, خیس عرق بودن *khicé 'èrèq boudèn*.

NAGEOIRE, s. f., جناح ماهی *djènahé mahi*.

NAGER, v. n., شنا کردن *chèna kèrdèn*, vulg. *chénoou kèrdèn*.

NAGEUR, SE, s., شنا کننده *chèna-kounèndè*, شناور *chè-chavèr*.

NAGUÈRE, adv., اندکی پیش از این *èndèki pich èz ìn*.

NAÏADE, s. f., a. رب النوع میا *rèbb-oun-noou'é mia*, pr. t. *rèbb-un-nèv'i mia*.

NAÏF, IVE, adj., ساده دل *sadè-dèl*, pr. t. *sadè-dil*, ساده لوح *sadè-loouh*, pr. t. *sadè-lèvh*, صافی درون *safi-dèroun*.

NAIN, E, s., a. حنتا *hènta*.

NAISSANCE, s. f., زایش *zayèch*, pr. t. *zaïch*, زاد *zad*, a. ولادت *vèladèt*, pr. t. *viladèt*, تولّد *tèvèlloud*; — extraction, noblesse, نژاد *nèjad*, pr. t. *nijad*, a. نسب *nècèb*; — commencement d'une chose, سر *sèr*, a. مبدأ *mèb-da'*, ابتداء *èbtèda*, pr. t. *ibtida*.

NAISSANT, E, adj. en parlant des plantes, نو رسته *noou-rèstè*, pr. t. *nèv-rèstè*, نو دمیده *noou-dèmidè*, pr. t. *nèv-dèmidè*; — en parlant des êtres animés, نو زاده *noou-zadè*, pr. t. *nèv-zadè*, تازه زاییده *tazè-zayidè*.

NAÎTRE, v. n., زاییده شدن *zayidè choudèn*, متولد شدن *moutèvèllèd choudèn*, بدنیا آمدن *bè-dounia àmèdèn* ; — se dit aussi des végétaux qui commencent à pousser. رویدن *rouyidèn*, رستن *rèstèn*, دمیدن *dèmidèn*, پیدا در آمدن *dèr àmèdèn* ; — au fig. être produit, ناشی شدن *pèida choudèn*, ظهور کردن *zouhour kèrdèn*, ناشی شدن *nachi choudèn*.

NAÏVEMENT, adv., از روی ساده لوحی *èz rouï sadè-loouhi*, بی ساختگی *bi-sakhtègui*.

NAÏVETÉ, s. f., ساده لوحی *sadè-loouhi*, بی ساختگی *bi-sakhtègui*, a. صفوت انقلب *sèfvèt-oul-qèlb*, pr. t. *sifvèt-ul-qalb*

NANTISSEMENT, s. m., گرو *guèroou*, a. رهن *rèhn*, pr. t. *rè-hîn*, امانت *èmanèt*.

NANTIR, v. a., رهن گذاشتن *guèroou dadèn*, گرو دادن *rèhn gouzachtèn* ; — se nantir, برسم گرو ضبط کردن *bè-rèsmé guèroou zèpt kèrdèn*.

NAPHTÉ, s. m., نفت *nèft*, a. نפט *nèft*.

NAPPE, s. f., a. سفره *soufrè*, pr. t. *sofra*.

NARCISSE, s. m., نرگس *nèrguès*, pr. t. *nèrguis*.

NARCOTIQUE, adj. des 2 g., خواب آور *khab-àvèr*.

NARCOTISME, s. m., فتور *tèkhdir*, pr. t. *takhdir*, فتور *fètour*, خدر *khèdr*, pr. t. *khadr*.

NARD, s. m., نردین *nèrdîn*, plante aromatique.

NARGUE, s. f., اهانت *èhanèt*, pr. t. *ihanèt*, خواری *khari*, a. استحقار *èstèhqar*, pr. t. *istihqar* ; — interj., په *pèh*.

NARGUER, v. a., اهانت کردن *èhanèt kèrdèn*, pr. t. *ihanèt kièrdèn*, بهحقارت نظر کردن *bè-hèqarèt nèzèr kèrdèn*,

هَقِير شَمُردَن *hèqir choumourdèn*, بَكْسَاب نِیاوردَن *bè-hèçab nè-yavourdèn*.

NARINE, s. f., سَوْرَاخ بِنِی *sourakhé bini*.

NARQUOIS, E, s. et adj., هِلِه باز *hilè-baz*, فَرِیْبَنْد *fèribèndè*.

NARRATEUR, s. m., دَاسْتَانَسَرَا *dastan-sèra*, حَکَايَت کَنْد *hèkayèt-kounèndè*, ا. رَاوِی *ravi*, نَاقِل *naqèl*, pr. t. *naqil*.

NARRATIF, IVB, adj., حَکَايَتِی *hèkayèti*, pr. t. *hikiayèti*, دَاسْتَانِی *dastani*.

NARRATION, s. f., دَاسْتَان *dastan*, ا. رَوَايَت *rèvayèt*, pr. t. *rivayèt*, pl. رَوَايَات *rèvayat*, pr. t. *rivayat*, حَکَايَت *hèkayèt*, pr. t. *hikiayèt*, pl. حَکَايَات *hèkayat*, pr. t. *hikiayat*, نَقْل *nèql*, pr. t. *naql*.

NARRÉ, s. m., ا. حَکَايَت مَخْتَصِر *hèkayèté moukhtècèr*, pr. t. *hikiayèti mukhtaçar*.

NARRER, v. a., نَقْل کَرْدَن *nèql kèrdèn*, رَوَايَت کَرْدَن *rèvayèt kèrdèn*, حَکَايَت کَرْدَن *hèkayèt kèrdèn*.

NASAL, E, adj. qui appartient au nez, بِنِی بِي *moutè'èllèq bè-bini*.

NASALEMENT, adv., اَز بِنِی *èz bini*, خَمَخْمِه گُذَرَن *khèm-khèmè-gounè*.

NASARDE, s. f., تِلَنْگ *tèlèng*.

NASARDER, v. a., بِنِی تِلَنْگ زَدَن *bè-bini tèlèng zèdèn*.

NASEAU, s. m., سَوْرَاخ بِنِی حَيَوَان *sourakhé biniü hèivan*.

NASILLARD, E, adj., اَز بِنِی حَرْف زَن *èz bini hèrf-zèn*, خَمَخْمِه کَنْد *khèmkhèmè-kounèndè*.

NASILLER, v. n., اَز بِنِی حَرْف زَدَن *èz bini hèrf zèdèn*, خَمَخْمِه کَرْدَن *khèmkhèmè kèrdèn*.

NASSE, s. f., سبد ماهیگیری *sèbèdè mahi-guiri*.

NATAL, E, adj., زاد بوم *zad-boum*, a. مولد *mooulèd*, pr. t. *mèvlid*, مسقط الرأس *mèsqèt-our-ras*.

NATATION, s. f., شناو *chènav*, pr. t. *chinav*, شنآوری *chènà-vèri*, pr. t. *chinavèri*.

NATIF, VE, adj., زاییده *zayidè*, متولد شده *moutèvèllèd-choudè*, a. مولود *moouloud*, pr. t. *mèvloud*, اصلی *èsli*, pr. t. *asli*.

NATION, s. f., a. ملت *mèllèt*, pr. t. *millèt*, pl. ملل *mèlèl*, pr. t. *milèl*, طایفه *taïfè*, pl. طوایف *tèvayèf*, pr. t. *tèvaïf*, قوم *qooum*, pr. t. *qavm*, pl. اقوام *èqvam*.

NATIONAL, E, adj., a. ملتى *mèllèti*, pr. t. *millèti*, a. ملتى *mèlli*, ملتیه *mèllètiyè*; — garde nationale, قشون گouchouné *rèdîf*.

NATIONALITÉ, s. f., a. ملتیت *mèllètiyèt*, pr. t. *millètiyèt*.

NATIVITÉ, s. f., زایش *zayèch*, a. ولادت *vèladèt*, pr. t. *vila-dèt*, میلاد *milad*, مولود *moouloud*, pr. t. *mèvloud*.

NATTE, s. f., حصیر *hècir*, pr. t. *hacir*; — en parlant de cheveux, زلف تابیده *zoulfé tabidè*.

NATTER, v. a. couvrir de nattes, حصیر انداختن *hècir èn-dakhtèn*; — tresser en nattes, مانند حصیر بافتن *manèndé hècir baftèn*.

NATTIER, IÈRE, s., حصیر باف *hècir-baf*.

NATURALISATION, s. f., a. تبعیت *tèbè'iyèt*, تمّل *tèmèlloul*.

NATURALISER, v. a., خود قبول کردن *bè-tèbè'iyètè khoud qèboul kèrdèn*, در سلك ملت خود منسلک کردن *dèr sèlké mèllètè khoud mounsèlèk kèrdèn*, pr. t. *dèr silki millèti khod munsèlèk kièrdèn*; — se naturaliser,

شدن *tèbè'è choudèn*; — se dit aussi des choses,
بودمی شدن *boumi choudèn*.

NATURALISTE, s. m., داننده طبیعت *danèndèyè tè-
bi'ètè èchia*, a. عالم طبیعت موجودات *'àlèmé tèbi'ètè
mooudjoudat*, pr. t. 'àlimi tèbi'èti mèvdjoudat, اهل علم
عقل *èhlé 'èlmé tèbayè*, pr. t. ahli 'ilmi tabaï'.

NATURALITÉ, s. f., a. ابنی بلدیّت *bèlèdiyèt*,
bèlèdiyèt, pr. t. ibni bèlèdiyèt.

NATURE, s. f. l'univers, toutes les choses créées, a. عالم
'àlèm, موجودات *mooudjoudat*, pr. t. mèvdjoudat, کائنات
kaïnat, pr. t. kiaïnat; — caractère, complexion, سرشت
sèrècht, pr. t. siricht, p. t. خوی *khouï*, a. نبع *tèb'*, pr.
t. tab', ذات *tèbi'èt*, pr. t. tabi'at, — les
naturels du pays, a. اهالی مملکت *èhalï mèmlèkèt*, pr.
t. ahalï mèmlèkèt.

NATUREL, s. m., خوی *khouï*, a. نبع *tèb'*, pr. t.
tab', طبیعت *tèbi'èt*, pr. t. tabi'at.

NATUREL, LE, adj., سهرشتی *sèrèchti*, a. طبیعی *tèbi'i*, pr. t.
tabi'i, ذاتی *zati*, جبلّی *djèbèlli*, pr. t. djibilli, فطری
fètri; — enfant naturel, حرامزاده *hèram-zadè*, a. ولد
زنا *vèlèdé zèna*, pr. t. vèlèdi zina; — les parties natu-
relles, a. آلات انتناسل *alat-out-tènaçoul*.

NATURELLEMENT, adv. par un principe naturel, a. بالطبع
bèt-tèb', pr. t. bit-tab', نبعاً *tèb'èn*, pr. t. tab'èn; —
par la seule force de la nature, خود بخود *khoud bè-
khoud*, pr. t. khod-bè-khod, بسهولة *bè-sèhoulèt*, a.
البته *èlbètè*.

NAUFRAGE, s. m., غرق کشتی *ghèrqé kèchti*, pr. t. gharqi

kèchti; — faire naufrage, غرق شدن کشتی *ghèrq choudèné kèchti*.

NAUFRAGÉ, E, adj., غرق شده *ghèrq-choudè*, a. غریق *ghèriq*, pr. t. *ghariq*.

NAUFRAGER, v. n. V. NAUFRAGE.

NAUSÉABOND, E, adj., هراش انگیز *hèrach-àvèr*, هراش *hèrach-ènguiz*, قی آور *qèi-àvèr*.

NAUSÉE, s. f., هراش *hèrach*, بهم خوردن دل *bè-hèm khour-dèné dèl*, a. غثبان نفس *ghèciané nèfs*, pr. t. *ghiciani nèfs*.

NAUTIQUE, adj. des 2 g., متعلق بکشتی *dèriayi*, مونت'èللèq *bè-kèchti*, a. بحری *bèhriï*, pr. t. *bahriï*.

NAUTONIER, s. m., کشتیبان *kèchti-ban*, ناخدا *na-khouda*, a. ملّاح *mèllah*.

NAVAL, E, adj., دریائی *dèriayi*, a. بحری *bèhriï*, pr. t. *bahriï*; — combat naval, جنگ بحری *djèngué bèhri*, a. محاربه بحریّه *mouharèbèyé bèhriyé*, pr. t. *muharèbèi bahriyé*.

NAVET, s. m., شلغم *chèlghèm*, pr. t. *chalghum*.

NAVETTE, s. f., مکو *mèkou*, pr. t. *mèkiou*, مکوک *mèkouk*, pr. t. *mèkiouk*.

NAVIGABLE, adj. des 2 g., ممکن رفتن کشتی *moumkèné rèftèné kèchti*, قابل مرور کشتی *qabèlé mourouré kèchti*.

NAVIGATEUR, s. m., مسافر دریا *mouçafèré dèria*, pr. t. *muçafiri dèria*.

NAVIGATION, s. f., سفر دریا *sèfèré dèria*.

NAVIGUER, v. n., از سفر دریا کردن *sèfèré dèria kèrdèn*, راه آب رفتن *èz rahé àb rèftèn*.

NAVIRE, s. m., کشتی *kèçhti*, جهاز *djèhaz*, pr. t. *djihaz*,
a. سفینه *sèfinè*, pl. سفاین *sèfayèn*, pr. t. *sèfaïn*, سفن
soufoun, pr. t. *sufun*.

NAVRANT, E, adj., جانگداز *djan-goudaz*, دلخراش *dèl-khèrach*.

NAVRER, v. a., زخم کردن *zèkhm kèrdèn*; — fig., غمناک
کردن *ghèmnak kèrdèn*, دل سوزانیدن *dèl souzanidèn*,
pr. t. *dil suzanidèn*; — j'ai le cœur navré, دلم سوخت
dèl-èm soukht.

NAZARÉENS, s. et adj. pl., a. نصارا *nèçara*, pr. t. *naçara*.

NAZARETH, nom de ville, ناصرت *nacèrèt*, pr. t. *nacirèt*.

NE, particule négative, se rend par ن *nè*, م *mè*; — ne
prenez pas. نگیريد *nè-guirid*; — il n'aime pas, دوست
ندارد *doust nè-darèd*.

NÉ, E, adj., زایید *zayidè*, زاده *zadè*, a. مولود *moouloud*,
pr. t. *mèvloud*; — nouveau-né, نو زاده *noou-zadè*, pr.
t. *nèv-zadè*.

NÉANMOINS, adv., با این همه *ba vèsfè ìn*, با این
ìn hèmè, با وجود این *ba voudjoudé ìn*, a. مع هذا *ma'-haza*.

NÉANT, s. m., نیستی *nisti*, a. عدم *'èdèm*, pr. t. *'adèm*.

NÉBULEUX, EUSE, adj., ابر *èbr*, میغناک *mighnak*, a. مغیّم
moughèiyèm, pr. t. *mughaiyim*; — temps nébuleux,
ciel nébuleux, هواى ابر *hèvaï èbr*.

NÉCESSAIRE, s. m. le nécessaire, آنچه لازم است *ân-tché
lazèm èst*, a. ما یحتاج *ma-yèhtadj*; — sorte de boîte,
جعبه *djè'èbè*, مجبى *mèdjri*.

NÉCESSAIRE, adj. des 2 g., a. لازم *lazèm*, pr. t. *lazim*, اقتضا

èqtèza, pr. t. iqtiza, مقتضى mouqtèzi, pr. t. muqtazi,
 ضرور zèrou, pr. t. zarur, واجب vadjèb, pr. t. vadjib ;
 — il est nécessaire, لازم است lazèm èst, pr. t. lazim
 èst, اقتضا میکند èqtèza mi-kounèd, pr. t. iqtiza
 mi-kounèd ; — devenir nécessaire, لازم شدن lazèm
 choudèn.

NÉCESSAIREMENT, adv. infailliblement, لا جرم la-djèrèm, a.
 لا بدأ la-bouddèn ; — par une absolue nécessité, به
 ناگزیر na-gouzir, حسب ضرورت bè-hècèbé zèrouret,
 ناچار natchar, a. حسب الاقتضا hèsb-oul-èqtèza, pr.
 t. hasb-ul-igtiza, البته èlbèttè.

NÉCESSITANTE, adj., مجبور کننده mèdjbour-kounèndè.

NÉCESSITÉ, s. f., ناگزیری na-gouziri, a. احتیاج èhtiadj, pr.
 t. ihtiadj, لزوم louzoum, حاجت hadjèt, ضرورت zèrou-
 ret, pr. t. zaruret, اقتضا èqtèza, pr. t. iqtiza ; — quelle
 nécessité? چه حاجت tchè hadjèt, چه لازم tchè lazèm,
 چه ضرور tchè zèrou.

NÉCESSITER, v. a., مضطر ناچار کردن natchar kèrdèn,
 مجبور کردن mouztèr kèrdèn, pr. t. muztèr kèrdèn,
 mèdjbour kèrdèn.

NÉCESSITEUX, EUSE, adj., بی نیاز bi-tchiz, بی نیاز bi-nèva,
 a. محتاج mouhtadj.

NEC PLUS ULTRA, s. m., منتهای مراتب mountèhaï mè-
 ratèb.

NÉCROLOGIE, s. f., دفتر مردگان dèftèrè mourdègan, a. دفتر
 اموات dèftèr-oul-èmouat, pr. t. dèftèr-ul-èmvat.

NÉCROMANCIE, s. f., جادوگری djadou-guèri.

NÉCROMANCIEN, NE, s., جادوگر djadou-guèr, p. t. ساحر باز

sèhr-baz, pr. t. sihir-baz, a. ساحر *sahèr*, pr. t. *sahir*.

NECTAR, s. m., نوشابه *nouch-abè*, آب بهشتی *âbè bèhèchti*,
a. تسنیم *tèsnim*, p. t. آب حیات *âbè hèyat*, pr. t. *âbi*
hayat, آب کوثر *âbè kooucèr*, pr. t. *âbi kèvsèr*.

NEF, s. f., پیشگاه *pich-gahé* کلیسا *kèlîça*.

NÉFASTE, adj. des 2 g., نامیمن *na-mèimoun*, p. t. نامبارک *na-moubarèk*, a. شوم *choum*.

NÉFLE, s. f., اژنیل *èzguil*.

NÉFLIER, s. m., درخت اژنیل *dèrèkhté èzguil*.

NÉGATIF, IVE, adj., نفی کننده *nèfi-kounèndè*, a. نفی *nèfi*,
نافی *nafi*; — particule négative, a. حرف نفی *hèrfè*
nèfi, pr. t. *harfi nèfi*; — preuves négatives, a. دلائل
دلیه *dèlayèlé nafiè*, pr. t. *dèlayili nafiè*.

NÉGATION, s. f., a. نفی *nèfi*, رد *rèdd*, انکار *ènkar*, pr. t. *inkiar*.

NÉGATIVEMENT, adv., بنفی *bè-nèfi*, a. بالنفی *bèn-nèfi*,
انکاراً *ènkarèn*, pr. t. *inkiarèn*.

NÉGLIGEMENT, adv., a. باعمل *bè-èhmal*, به بیقیدی *bè-bi-*
qèidi, بطور اعمل *bè-toouré èhmal*, a. اعمالاً *èhmalèn*,
pr. t. *ihmalèn*, مهملاً *mouhmèlèn*.

NÉGLIGÉ, s. m. en negligé, رخت توی خانه پوشیده *rèkhté*
touï khanè pouchidè.

NÉGLIGÉ, E, adj., فروگذار کرده شده *fourou-gouzar kèrdè-*
choudè, مهمل گذاشته شده *mouhmèl gouzachtè-choudè*.

NÉGLIGENCE, s. f., بی پرویش *pèrvich*, (vieux) بی اهتمامی *bi-èhtèmami*,
فروگذاری *fourou-gouzari*, a. اعمال *èhmal*,
pr. t. *ihmal*, مسامحه *mouçamèhè*, pr. t. *muçamaha*,
تکاسل *tèkaçoul*, pr. t. *tèkiaçul*.

NÉGLIGENT, E, adj., بی اهتمام *bi-èhtèmam*, نا مقید *na-mouqèiyèd*, ا. متکاسل *mouhmèl*, pr. t. *muhmil*, متکاسل *moutèkacèl*, pr. t. *mutèkiacil*, مسامح *mouçamèh*, pr. t. *muçamih*.

NÉGLIGER, v. a., اهمال *fourou-gouzar kèrdèn*, اهمال کردن *èhmal kèrdèn*, بمسامحه گذراندن *bè-mouçamèhè gouzèrandèn*, pr. t. *bè-muçamaha guzèrandèn*, مسامحه کردن *mouçamèhè kèrdèn*; — négliger l'occasion, فرصت را فرصت را غنیمت *foursèt-ra èz dèst dadèn*, فرصت را غنیمت *foursèt-ra ghènimèt nè-choumourdèn*, pr. t. *foursat-ra ghanimèt nè-chumurdèn*; — se négliger, خود را در قید خود نبودن *dèr qèidé khoud nè-boudèn*, خود را پاییدن *khoud-ra na-payidèn*.

NÉGOCE, s. m., داد و ستد *khèrid-ou-fourouch*, داد او-سètèd, سوداگری *souda-guèri*, بازرگانی *bazèrgani*, ا. بیع و شرا *bèi'-ou-chèra*, pr. t. *bidjarèt*, تجارت *tèdjarèt*, pr. t. *bidjarèt*, و اعطاء *èkhz-ou-è'ta*, pr. t. *akhz-u-a'ta*.

NÉGOCIABLE, adj. des 2 g., قابل خرید و فروش *qabèlé khèrid-ou-fourouch*.

NÉGOCIANT, s. m., سوداگر *soouda-guèr*, pr. t. *sèvda-guèr*, بازرگان *bazèrgan*, pr. t. *bazirguian*, ا. تاجر *tadjèr*, pr. t. *tadjir*, pl. تاجار *touddjar*.

NÉGOCIATEUR, TRICE, s. qui traite bien les affaires, کار پرداز *kar-pèrdaz*, pr. t. *kiar-pèrdaz*, ا. اهل مذاکره *èhlé mouzakèrè*, pr. t. *èhli muzakièrè*; — qui est chargé de traiter une affaire spéciale, میانجی *miandji*, ا. واسطه *vacètè*, pr. t. *vacita*.

NÉGOCIATION, s. f., art de négocier les grandes affaires, کارپردازی *kar-pèrdazi*, pr. t. *kiar-pèrdazi*, a. فنّ فنّ *fènné moukalèmè*, pr. t. *fènni mukialèmè*, فنّ فنّ *fènné mouzakèrè* pr. t. *fènni muzakièrè*; — se dit aussi en parlant des affaires particulières, مذاکره *mouzakèrè*, pr. t. *muzakièrè*, مکالمات *moukalèmat*, pr. t. *mukialèmat*; — l'affaire qu'on traite, مأموریت *mè'émouriyèt*, pr. t. *ma'mouriyèt*.

NÉGOCIER, v. n. faire le négoce, داد و ستد کردن *dad-ou-sètèd kèrdèn*, خرید و فروش کردن *khèrid-ou-fou-rouch kèrdèn*, تجارت کردن *tèdjarèt kèrdèn*; — v. a. traiter une affaire, مذاکره داشتن *mouzakèrè dachtèn*, مذاکره کردن *mouzakèrè kèrdèn*, گفتگو کردن *goftè-gou kèrdèn*, گفت و شنود کردن *goft-ou-chènoud kèrdèn*; — négocier la paix, در باب مصالحه مذاکره کردن *dèr babé mouçalèhè mouzakèrè kèrdèn*, pr. t. *dèr babi muçalaha muzakèrè kièrdèn*.

NÈGRE, s. m., سیاه غلام *ghoulamé siah*, زنگی *zèngui*.

NÉGRERIE, s. f., زندان غلامان سیاه *zèndané ghoulamané siah*.

NÉGRIER, s. m., حامل غلامان سیاه *kèchtii hamèlè ghoulamané siah*.

NÉGRESSE, s. f., کنیز سیاه *kènzé siah*.

NÉGRILLON, s. m., بچه غلام سیاه *ghoulam-bètchèyé siah*.

NEIGE, s. f., برف *bèrf*, a. تلج *sèldj*, pl. تلوج *souloudj*.

NEIGER, v. imp., برف بریدن *bèrf àmèdèn*, برف میاید *bèrf mi-ayèd*.

NEIGEX, EUSE, adj. saison neigeuse, موسم یف *mooucèmé*

bèrf; — qui annonce la neige, برفناک *bèrfnak*, a. مثلوج *mèsloudj*.

NENNI, particule négative, نه *nè*, خير نه *nè-khèir*, a. لا *la*, خير *khèir*, pr. t. *khair*.

NÉNUFAR, s. m., نيلوفر *niloufèr*, نينوفر *ninoufèr*, ورتاج *vèrtadj*.

NÉOGRAPHIE, s. f., املأ تازه *èmla'é tazè*, a. املأ جديد *èmla'é djèdid*.

NÉOLOGIE, a. أحداث الفاظ جديده *èhdacé èlfazé djèdidè*, pr. t. *ihdaci èlfazi djèdidè*, أحداث الفاظ *èhdacé èlfaz*, pr. t. *ihdaci èlfaz*.

NÉOLOGIQUE, adj. des 2 g., بالفاظ جديده *bè-èlfazé djèdidè*; — style néologique, انشأ بالفاظ جديده *èncha'é bè-èlfazé djèdidè*.

NÉOLOGUE, s. m., استعمال كننده الفاظ جديده *èstè'èmal-kounèndèyé èlfazé djèdidè*.

NÉOMÉNIE, s. f., nouvelle lune, ماه نو *mahé noou*, pr. t. *mahi nèv*, a. هلال *hèlal*, pr. t. *hilal*.

NÉOPHYTE, s. des 2 g., تازه بدینى هدايت شده *tazè bèdini hèdayèt-choudè*, a. مهتدى *mouhtèdi*.

NÉPHRALGIE, s. f., درد كمر *dèrdé kè mèr*, a. وجع كلا *vèdjè'è kèla*.

NÉPHRÉTIQUE, adj. des 2 g. colique néphrétique, qui a son siège dans les reins, درد كمر *dèrdé kè mèr*; — remède néphrétique, دواى درد كمر *dèvaï dèrdé kè mèr*.

NÉPTUNE, s. m., nom de divinité, ربّ التّوع دريا *rèbboun-noou'é dèria*, pr. t. *rèbb-un-nèv'i dèria*.

NÉRÉIDES, s. f., nymphes de la mer, دختران دريا *doukhté*.

rané dèria, pr. t. *dokhtèrani dèria*, a. بنات البحر *bè-nat-oul-bèhr*, pr. t. *binat-ul-bahr*.

NERF, s. m., پى *pèi*, a. عصبه *'ècèbè*, ou عصبه *'ècèbèt*, pr. t. *'açabèt*, pl. اعصاب *'acèb*, pr. t. *a'cib*, اعصاب *'èçab*, pr. t. *a'çab*.

NERVEUX, EUSE, adj. plein de nerfs, پى دار *pèi-dar*, a. كثير *kècir-oul-'èçab*, pr. t. *kècir-ul-a'çab*; — au fig. fort, پر زور *pour-zour*, a. قوى *qèvi*, pr. t. *qavi*.

NERVURE, s. f., شيرازى كتاب *chirazèyé kètab*, pr. t. *chirazèï kitab*.

NET, TE, adj. propre, پاک *pak*, تمیز *tèميز*; — clair, transparent, a. صاف *saf*, شفاف *chèsaf*.

NETTEMENT, adv., پاکیزه *pakizè*, بيا پاکیزگی *bè-pakizègui*.

NETTETÉ, s. f., پاکیزگی *pakizègui*, پاکى *paki* a. نضافت *nèzafèt*, ظہرت *tèharèt*.

NETTOIEMENT, NETTOYAGE, s. m. action de nettoyer, پاک کردن *pak kèrdèn*, a. تنظیف *tèthir*, pr. t. *tathir*, تنزيف *tènzif*, pr. t. *tanzif*.

NETTOYER, v. a., پاک کردن *pak kèrdèn*.

NEUF, adj. numéral, نه *noh*, pr. t. *nouh*, a. تسعة *tècè'èt*, f. تسع *tècè'*.

NEUF, NEUVE, adj., نو *noou*, تازه *tazè*, a. جديد *djèdid*, f. et pl. جدید *djèdidè*.

NEUTRALEMENT, adv. terme de grammair, لازماً *lazè-mèn*, pr. t. *lazimèn*.

NEUTRALISATION, s. f., a. ازاله *èzalè*, pr. t. *izalè*, ابطال *èb-tal*, pr. t. *ibtal*.

NEUTRALISER, v. a., بی تأثیر *na-boud kèrdèn*, بی تاثير

گردانییدن *bi-tà'écir guèrdanidèn*, ازاله کردن *èzale kèrdèn*.

NEUTRALITÉ, s. f., بی طرفی *bi-tèrèfi*.

NEUTRE, adj. des 2 g., بی طرف *bi-tèrèf*, pr. t. *bi-taraf*;
— être neutre, بی طرف بودن *bi-tèrèf boudèn*, pr. t. *bi-taraf boudèn*; — verbe neutre, ا. فعل لازم *fè'èlè lazèm*, pr. t. *fi'li lazim*, pl. افعال لازم *f'âlè lazèmè*, pr. t. *èf'ali lazimè*.

NEUVIÈME, adj. des 2 g., نهم *nohoum*, pr. t. *nouhoum*,
نهمین *nohoumîn*, pr. t. *nouhoumîn*; — un neuvième, نه یک *noh-yèk*.

NEUVIÈMEMENT, adv., نهم *nohoum*, نهماً *nohoumèn*, ا. تاسعاً *tacè'èn*, pr. t. *taci'èn*.

NEVEU, s. m. fils du frère, برادر زاده *bradèr-zadè*; — fils de la sœur, خواهر زاده *khahèr-zadè*, p. t. همشیره زاده *hèm-chirè-zadè*; — nos neveux, nos descendants, ا. اخلاف *èkhlaf*, pr. t. *akhlaf*.

NÉVRALGIE, s. f., درد پی *dèrdé pèi*, ا. وجع عصبی *vèdjè'é 'ècèbi*, pr. t. *vèdja'é 'açabi*, صداع *souda'*.

NÉVRALGIQUE, adj. des 2 g., متعلق بدرد پی *moutè'èllèq bè-dèrdé pèi*.

NEZ, s. m., بینی *bini*, vulg. دماغ *dèmagh*.

Ni, part. conjonctive et négative, نه *nè*; — ni grand ni petit, نه بزرگ و نه کوچک *nè-bouzourg-ou-nè koutchèk*, pr. t. *nè-buzurg-u nè-kutchuk*; — ni de ce côté ni de l'autre, نه از این طرف و نه از آن طرف *nè èz in tèrèf-ou-nè èz àn tèrèf*, pr. t. *nè èz in taraf-vè-nè èz àn taraf*.

NIABLE, adj. des 2 g., انکار پذير *ènkar-pèzir*, انکار کردن *ènkar-kèrdèni*.

NIAIS, E, adj., مغر *touhi-mèghz*, pr. t. *tuhi-mèghz*, کم عقل *kèm-'èql*, pr. t. *kièm-'èql*, ابله *èblèh*.

NIAISEMENT, adv., بی عقلی *bè bi-'èqli*, با سفاقت *ba sè-fahèt*.

NIAISERIE, s. f., بیهوده کاری *bi-houdè-kari*, pr. t. *bi-houdè-kiari*, لغو *lèghv*, pr. t. *laghv*, pl. لغویات *lèghviat*, pr. t. *laghriat*; — caractère d'un niais, بیهودگی *bi-houdè-gui*, بی مغزی *bi-mèghzi*.

NICHE, s. f. enfoncement dans un mur, طاقچه *taqtchè*; — petit réduit pour mettre un lit, خوابگاه کوچک *khab-gahé koutchèk*, pr. t. *khab-gahi kutchuk*; — tour de malice, فند *fènd*, رنگ *rèng*, a. مخاتله *moukhatèlè*, pr. t. *mukhatèlè*.

NICHÉE, s. f., مرغچه های یک آشیانه *mourgh-bètchè-haï yèk àchianè*.

NICHER, v. n., آشیانه کردن *àchianè kèrdèn*; — v. a. mettre, placer, گذاشتن *gouzachtèn*, نهادن *nèhadèn*; — se nicher, جا بجا شدن *dja-bè-dja choudèn*, قرار نشستن *qèrar guèrèftèn*, pr. t. *qarar guiriftèn*, نشستن *nèchèstèn*, pr. t. *nichèstèn*.

NICHOIR, s. m., جای آشیانه کردن *djaï àchianè kèrdèn*.

NICOTIANE, s. f. plante de tabac, V. TABAC.

NICOTINE, s. f., زهر نوتون *zèhré toutoun*, pr. t. *zèhri tutun*.

NID, s. m., آشیانه *àchianè*, لانه *lanè*, a. وکر *vèkr*, pl. اوکار *ooukar*, pr. t. *èvkiair*, وکور *vèkour*, pr. t. *vukiour*.

NIECE, s. f., fille du frère, دختر برادر *doukhtèré bradèr*; — de la sœur, دختر همشیره *doukhtèré hèm-chirè*.

NIELLE, s. f., plante, سیاه‌دان *siçaroun*, سیاه‌دان *siah-danè*; — se dit aussi d'une plante qui croît dans les blés, دیو گندم *div-guèndoum*, a. شهنیز *chèhniz*; — maladie des grains, زنگ غله *zènguè ghèllè*, a. ارقان *èrquan*, pr. t. *argan*.

NIELLER, v. a. émailler en noir, سیاه قلم زدن *siah-qèlèm zèdèn*, سیاه سواد کردن *siah-sèvad kèrdèn*; — gâter par la nielle, زنگ زدن *zèng zèdèn*.

NIER, v. a., انکار کردن *ènkâr kèrdèn*, pr. t. *înkîar kièrdèn*.

NIGAUD, E, adj., تهي مغز *touhi-mèghz*, گودن *gooudèn*, نادان *na-dan*, a. احمق *èhmèq*, pr. t. *ahmaq*.

NIGAUDERIE, s. f., گودنی *gooudèni*, بی عقلی *bi-'èqli*, a. حماقت *hèmaqèt*, pr. t. *hamagat*.

NIL, s. m., fleuve, رود نیل *roudé nil*, a. نیل *nil*.

NILOMÈTRE, s. m., نیل مقياس آب *mèqiacé âbé nil*, pr. t. *mèqiaci âbi nil*.

NIPPES, s. f. pl., habits, meubles, رخت و پخت *rèkht-ou-pèkht*.

NIPPER, v. a., fournir de nippes, رخت و پخت دادن *rèkht-ou-pèkht dadèn*.

NIQUE, s. f. moquerie, ریشخندی *rich-khèndi*, a. استهزا *èstèhza*, pr. t. *istihza*.

NITRE, s. m., شوره *chourè*.

NITREUX, EUSE, adj., شوره دار *chourè-dar*, آلود شوره *chourè-àloud*.

NITRIÈRE, s. f., شورہ معدن *mè'ddèné chourè*, زار شورہ *chourè-zar*.

NIVEAU, s. m., a. آلت تسویه *âlètè tèsviyè*, pr. t. *âlèti tèsviyè*, a. مقياس الاستوا *mèqias-oul-èstèva*, pr. t. *miqias-ul-istiva*; — état d'un plan horizontal, هموارى *hèm-vàri*, بىرلى *bèra-bèri*, a. تسویه *tèsviyè*.

NIVELER, v. a. rendre uni, هموار کردن *hèm-var kèrdèn*, صاف کردن *saf kèrdèn*; — mesurer avec le niveau, با مقياس استوا اندازه گرفتن *ba mèqiacè èstèva èndazè guèrèftèn*.

NIVELLEMENT, s. m. action de niveler V. NIVELER.

NOBLE, adj. des 2 g. noble de naissance, عالى نژاد *'âli-nèjad*, pr. t. *'âli-nijad*, a. نجيب *nèdjib*, pl. نجبا *noudjèba*, pr. t. *nudjèba*; — distingué, e, ارجمند *èr-djournènd*, pr. t. *èrdjumènd*, a. شريف *chèrif*.

NOBLEMENT, adv., بنجابت *bè-nèdjabèt*, نجيبانه *nèdji-bandè*, بشرافت *bè-chèrafèt*.

NOBLESSE, s. f. qualité, علو نژاد *'oulouvè nèjad*, pr. t. *'ulurvi nijad*, علو النساب *èsl-zadègui*, a. نجابت *nèdjabèt*, pr. t. *nidjabèt*; — élévation, والا تبارى *vala-tèbari*, بزرگوارى *bouzourgvari*, pr. t. *buzurgvari*, a. شرافت *chèrafèt*, علو *'oulouv*, pr. t. *'uluv*; — noblesse de caractère, a. علو اخلاق *'oulouvè èkhlaq*, pr. t. *'uluvvi akhlaq*, شرافت اخلاق *chèrafètè èkhlaq*, pr. t. *chèrafèti akhlaq*.

NOCE, s. f., سور *sour*, عروسی *'èrouci*, a. تزوج *tèzèvvoudj*, pr. t. *tèzavvudj*, نکاح *nèkah*, pr. t. *nikiah*; repas des

noces, مهمانی عروسی *mèhmanii 'èrouci*; — la nuit des nocés, شب زفاف *chèbé zèfaf*.

NOCTAMBULE, s. des 2 g., راه رنده در خواب *rah-rèvèndèyé dèr khab*.

NOCTAMBULISME, s. m., راه رفتن در خواب *dèr khab rah rèftèn*.

NOCTURNE, adj. des 2 g., شبانه *chèbanè*, وقت شب *vèqtè chèb*.

NOËL, s. f., a. مولود حضرت عیسی *moouloudé hèzrètè 'iça*, pr. t. *mèvloudi hazrèti 'iça*.

NŒUD, s. m., گره *guèrèh*, a. عقده *'euqdè*, pr. t. *'ouqdè*, pl. عقود *'ouqoud*; — faire un nœud, گره بستن *guèrèh bèstèn*; — lien, a. رابطہ *rabètè*, pr. t. *rabita*, pl. روابط *rèvabèt*, pr. t. *rèvabit*.

NOIR, e, adj., سیاه *siah*, سیه *sièh*; — qui a les yeux noirs, چشم سیاه *tchèchmé siah*.

NOIR, s. m., رنگ سیاه *rèngué siah*.

NOIRÂTRE, adj. des 2 g., مایل بسیاهی *mayèl bè-siahi*.

NOIRCEUR, s. f., سیاهی *siahi*; — au fig. énormité d'un crime, زشتی *zèchti*, a. قبح *qoubh*.

NOIRCIR, v. a., سیاه کردن *siah kèrdèn*; — se noircir, سیاه شدن *siah choudèn*; — fig. se diffamer, رسوا شدن *rousva choudèn*.

NOIRCISSURE, s. f., لکه سیاه *lèkèyé siah*.

NOISE, s. f., ستیزه *sètizè*, t. p. غوغا *ghoougha*, pr. t. *ghav-gha*, a. مناظره *mounazè'è*, pr. t. *munaza'a*.

NOISETIER, s. m., درخت فندق *dèrèkhté fèndouq*, pr. t. *dirakhti fèndèk*.

NOISETTE, s. f., فندق *fèndouq*, pr. t. *fèndèq*.

NOIX, s. f., گردو *guèrdou*, a. جوز *djoouz*, pr. t. *djèviz*, pl. جوزات *djoouzat*, pr. t. *djèvzat*.

NOLIS, s. m., کشتی کرایه *kèrayèyé kèchti*.

NOLISER, v. a., prendre à louage, کشتی کرایه کردن *kèchti kèrayè kèrdèn*; — donner à louage, کشتی بکرایه دادن *kèchti bè-kèrayè dadèn*.

NOM, s. m., نام *nam*, a. اسم *èsm*, pr. t. *ism*, pl. اسمی *èçami*; — quel est ton nom? اسمت چه چیز است *èsmèt tchè tchiz èst*; — nom substantif, a. اسم موصوف *èsmé mouçouf*, pr. t. *ismi mèvsouf*.

NOMADE, adj. des 2 g., چادر نشین *tchadèr-nèchîn*, pr. t. *tchadir-nichîn*, صحرا نشین *sèhra nèchîn*, pr. t. *sahra-nichîn*, بادیه نشین *badiè-nèchîn*, a. بدوی *bèdèviï*, pl. بدای *bèdavi*.

NOMBRE, s. m., شمار *choumar*, شماره *choumarè*, a. عدد *'èdèd*, pr. t. *'adèd*, pl. اعداد *è'èdad*, pr. t. *a'dad*; — nombre pair, جفت *djouft*; — impair, تک *tèk*; — un grand nombre, adj., بسیار *bèciar*, a. متعدد *moutè'èd-dèd*, pr. t. *mutè'addid*.

NOMBREUSEMENT, adv., بسیار *bèciar*.

NOMBREUX, SE, adj., بسیار *bèciar*, pr. t. *biciar*, انبوه *èm-bouh*, خیلی *khèili*, فراوان *fèravan*, pr. t. *firavan*, a. کثیر *kècir*, وافر *vafèr*, pr. t. *vafir*, متعدد *moutè'èddèd*, pr. t. *mutè'addid*.

NOMBRIL, s. m., ناف *naf*, a. سرة *sourrè*, pr. t. *surrè*, pl. سر *sourèr*, pr. t. *surèr*.

NOMENCLATURE, s. f., a. اسمی اشیا *tè'èyiné èçamiï*

èchia, pr. t. *ta'yini açamî èchia*, تعين اسامي اجناس
tè'èyiné èçamî èdjnas, pr. t. *ta'yini açamî èdjnas*.

NOMINAL, E, adj. dénommé, باسم *bè-èsm*, باسمش *bè-èsm-èch*, a. باسمه *bè-èsmi-hi*, pr. t. *bi-ismi-hi*.

NOMINATAIRE, s. m., a. منصوب *mènsoub*.

NOMINATEUR, s. m., a. نسب کننده *nèsb-kounèndè*.

NOMINATIF, s. m. terme de grammaire, a. مرفوع *mèrfou'*, رفع *rèf'*, مبتدأ *moubtèda*, pr. t. *muhtèda*.

NOMINATIF, IVE, adj., a. اسم باسم *èsm-bè-èsm*, pr. t. *ism bè-ism*.

NOMINATION, s. f., a. نصب مأمورية *mè'èmouriyèt*, نصب *nèsb*, pr. t. *nasb*.

NOMMÉMENT, adv., اسمش ذکر کرده *èsm-èch zèkr-kèrdè*, pr. t. *ism-èch zikr-kièrdè*; — particulièrement, بویژه *bè-vijè* (peu usité) با خصوص *ba khouçous*, a. خصوصاً *khouchoucèn*, على الخصوص *'èlal-khouçous*, pr. t. *'alèl-khouçous*.

NOMMER, v. a., نامیدن *namidèn*, اسم گذاشتن *èsm gou-zachtèn*, تسمیه کردن *tesmiè kèrdèn*; — faire mention مذکور کردن *mèzkour kèrdèn*, pr. t. *mèzkiour kièrdèn*, ذکر کردن *zèkr kèrdèn*, pr. t. *zikr kièrdèn*; — désigner pour quelque emploi مأمور کردن *mè'èmour kèrdèn*, اسم نصب کردن *nèsb kèrdèn*; — se nommer, خود را اسم کردن *èsmé khoud-ra gouftèn*; — avoir un nom, گفتن *èsmi dachtèn*; — comment vous nommez-vous? شما چه چیز است *èsmé chouma tchè tchiz èst*; — nommé, e, نامیده شده *namidè-choudè*, مأمور شده *moouçoum-choudè*; — à un emploi, مأمور

mè'émour-choudè, منصوب شده *mènsoub-choudè*.

NON, particule négative, نه *nè*, خير *khèir*, نه خير *nè-khèir*; — non seulement, نه تنها *nè-tènha*, ا. قطع النظر *qèt'-oun-nèzèr*.

NONAGÉNAIRE, adj. des 2 g., نود سائه *nèvèd-salè*.

NONANTE, adj. numéral, نود *nèvèd*.

NONANTIÈME, adj. ordinal, نودممين *nèvèdoumîn*, ا. تسعون *tès'oun*.

NON-AVENU, E, adj., a. بطل *batèl*, pr. t. batil, كان لم يكن *kan-lèm-yèkoun*.

NONCE, s. m., حضرت پاپ *iltchii hèzrètè pap*.

NONCHALAMMENT, adv., بسستی *bè-sousti*, pr. t. *bè-susti*, بالمسامحه *bè-kèçalèt*, بهمل *bè-èhmal*, a. بکسالت *bèl-mouçamèhè*, pr. t. *bil-muçamaha*.

NONCHALANCE, s. f., سستی *sousti*, pr. t. *susti*, ا. کسالت *kèçalèt*, مسامحه *mouçamèhè*, pr. t. *muçamaha*, اهل *èhmal*, pr. t. *ihmal*.

NONCHALANT, E, adj. V. NÉGLIGENT.

NONCIATURE, s. f., سفارت ایدجی پاپ *sèfarètè iltchii pap*.

NON-CONFORMISTE, s. et adj., a. مختلف المذهب *moukh-tèlèf-oul-mèzhèb*, pr. t. *mukhtèlif-ul-mèzhèb*.

NON-CONFORMITÉ, s. f., a. عدم موافقت *'èdèmé mouvafèqèt*, pr. t. *'adèmi muvafaqat*.

NON-EXISTENCE, s. f., a. عدم *'èdèm*.

NON-ÊTRE, s. m., نیستی *nisti*, a. عدم *'èdèm*.

NON-JOUISSANCE, s. f., a. عدم تمتع *'èdèmé tèmèttou'* pr. t. *'adèmi tamattu'*.

NONOBTANT, prép., با این همه *ba in hèmè*, با وصف این

ba vèsfé in, با وجود این *ba voudjoudé in*, a. مع هذا *ma' haza*.

NON-OUVRÉ, E, ساخته نشده *sakhtè-nè-choudè*.

NON-SENS, s. m., چیزی بی معنی *bi-mè'èni*, بی معنی *tchizi bi mè'èni*, حرف بی معنی *hèrfé bi mè'èni*, a. کلام عديم المعنا *kèlamé 'èdim-oul-mè'èna*, pr. t. *kiè-lamé 'èdim-ul-ma'ana*.

NON-SUCCÈS, s. m., نبودن نتیجه *nè-choudèn*, *nè-boudèné nètiddè*.

NON-USAGE, s. m., عدم استعمال *'èdémé èstè'èmal*, pr. t. *'adèmi isti'mal*.

NON-VALEUR, s. f., بی حاصلی *bi-haçèl*, بی حاصل *bi-hacèli*.

NORD, s. m., a. شمال *chèmal*, pr. t. *chimal*; — nord-est, مشرق و بین شمال *ma-bèiné chèmal-ou-mèchrèq*; — nord-ouest, مغرب و بین شمال *ma-bèiné chèmal-ou-mèghrèb*.

NORMAL, E adj. qui sert de règle, سرمشق *sèré mèchq*; — état ordinaire d'un être, حالت اصلی *halète èsli*.

Nos, pron. poss. pl. ما *ma*; — nos écoles, مکتبهای ما *mèktèbhāi ma*.

NOTABLE, adj. des 2 g., بزرگ *bouzourg*; — en parlant d'une somme, کتلی *koulli*.

NOTABLEMENT, adv., بسیار *bèciar*, خیلی *khèili*.

NOTAIRE, s. m., مکتبر شرع *mouhèrrèrè chér'*, pr. t. *mu-harriri chér'*.

NOTAMMENT, adv., بویژه *bè-vijè* (peu usité) a. بخصوص *bè-khouçous*, a. خصوصاً *khouçoucèn*, pr. t. *khouçouça et khouçoucèn*.

NOTARIÉ, E, adj., دفتر محکمه قید شده *dèr dèftèrè mèhkè mè qèid-choudè*.

NOTARIAT, s. m., a. کتابت احکام شرع *kètabètè èhkamè ckèr'*.

NOTE, s. f. marque, نشان *nèchan*, pr. t. *nichan*, a. علامت *'èlamèt*, pr. t. *'alamèt*; — liste, سیاهه *siahè*; — compte, حساب *hèçab*, pr. t. *hiçab*; — explication en marge d'un livre, حاشیه *hachiè*, pl. حواشی *hèvachi*, شرح *chèrh*.

NOTER, v. a., یاد داشت کردن *yad-dacht kèrdèn*, نشان گذاشتن *nèchan gouzachtèn*; — remarquer, دقت کردن *dèqqèt kèrdèn*.

NOTICE, s. f., a. رساله *rèçalè*, شرح *chèrh*.

NOTIFICATION, s. f., آگاہی *àgahi*, a. خبر *khèbèr*, pr. t. *khabèr*, pl. اخبار *èkhbar*, pr. t. *akhbar*, اعلام *e'èlam*, pr. t. *i'lam*, اعلان *e'èlan*, pr. t. *i'lan*.

NOTIFIER, v. a., آگاہی دادن *àgahi dadèn*, خبر دادن *khèbèr dadèn*, pr. t. *khabèr dadèn*, اخبار کردن *èkhbar kèrdèn*, اطلاع دادن *èttila' dadèn*, pr. t. *ittila' dadèn*, اعلام کردن *e'èlam kèrdèn*.

NOTION, s. f., آگاہی *àgahi*, a. وقوف *vouqouf*, خبر *khèbèr*, pr. t. *khabèr*, علم *'èlm*, pr. t. *'ilm*, معلومات *mè'èloumat*, pr. t. *ma'lumat*.

NOTOIRE, adj. des 2 g., هویدا *houvèida*, p. t. آشکار *àchkar*, pr. t. *àchikiar*, a. واضح *vazèh*, pr. t. *vazih*, ظاهر *zahèr*, pr. t. *zahir*, عیان *'èyan*, pr. t. *'ayan*.

NOTOIREMENT, adv., آشکارا *àchkara*, a. واضحاً *vazèhèn*, pr. t. *vazihèn*.

NOTRE, pronom possessif, ما *ma*; — notre maison, خانه ما *khanèyé ma*; — le nôtre مال ما *malé ma*.

NOUE, s. f., تنبوشه *tèmbouchè*.

NOUER, v. a., گره بستن *guèrèh bèstèn*; — nouer amitié, دوست شدن *doust choudèn*, عقد دوستی *èqdé dousti bèstèn*; — noué, e, بسته *bèstè*, بسته شد *bèstè-choudè*.

NOUEUX, EUSE, adj., گره دار *guèrèh-dar*.

NOUGAT, s. m., حلوائی بادام *hèlvaï badam*.

NOURRICE, s. f., دایه *dayè*.

NOURRICIER, s. m., شوهر دایه *choouhèré dayè*.

NOURRIR, v. a., خوراک دادن *khourak dadèn*, شیر دادن *to'am dadèn*; — allaiter, شیر دادن *chir dadèn*; — se nourrir, یافنی پرورش *pèrvèrèch yaf-tèn*, خوراک خوردن *tè'am khourdèn*, پرورده شدن *pèrvèrdè choudèn*, a. تغذی *tèghèzza*.

NOURRISSAGE, s. m., پرورش *pèrvèrèch*.

NOURRISSANT, E, adj., پرورنده *pèrvèrèndè*, a. مغذی *mou-ghèzzi*.

NOURRISSON, s. f., طفل شیر خوار *chir-kharè*, شیر خواره *tèflé chir-khar*, pr. t. *tifli chir-khar*, a. راضع *razè'*, pr. t. *razi'*.

NOURRITURE, s. f., خوردهنی *khourdèni*, خوراک *khourak*, a. غذا *ghèza*, pr. t. *ghaza*, pl. اغذیه *èghziè*, قوت *gout*, pl. اقوات *èqvat*, طعام *tè'am*, pr. t. *ta'am*.

Nous, pron. pers., ما *ma*, خودمان *khoudèman*; — nous l'avons pris, ما او را گرفتیم *ma ou-ra guèrèftim*; — entre nous, میان خودمان *miané khoudèman*; — nous

irons, ما ميرهيم *ma mi-rèvim*, ou ما خواهيم رفت *ma khahim rèft*.

NOUVEAU, s. m., تازگي *tazègui*.

NOUVEAU, NOUVEL, LE, adj., تازه *tazè*, نو *noou*, pr. t. nèv, a. جديد *djèdid*; — de nouveau, adv., از نو *èz noou*, a. مجدداً *moudjèddèdèn*.

NOUVEAUTÉ, s. f. V. NOUVEAU, s. m.

NOUVELLE, s. f., a. خبر *khèbèr*, pr. t. *khabèr*, pl. اخبار *èkhbar*, pr. t. *akhbar*, حادثه *hadècè*, pr. t. *hadicè*, pl. حوادث *hèvadès*, pr. t. *havadis*; — une bonne nouvelle, مزه *moujdè*, pr. t. *mujdè*, خبر خير *khèbèré khèir*, pr. t. *khabèri khèir*; — quelle nouvelle? چه خبر تازه *tchèh khèbèré tazè darid*, pr. t. *tchi khabèri tazè darid*; — demander des nouvelles de quelqu'un, احوال پرسی کردن *èhval-poursi kèrdèn*; — il demande de vos nouvelles, احوال شما را ميپرسد *èhvalé choumarra mi-poursèd*, پرسیان احوال شما است *poursané èhvalé choumast*; — nouvelle, histoire, داستان *dastan*, pr. t. *dacitan*, a. حکایت *hèkayèt*, pr. t. *hikiayèt*.

NOUVELLEMENT, adv., تازه *tazè*, از اين اندکی *èndèki qèbl-èz-in*, a. جديد *djèdid*, مؤخرأً *djèdidè*, mou'èkhkhèrèn.

NOUVELLISTE, s. m. qui est en quête de nouvelles, جويای اخبار *djouyaï èkhbar*, متجسس اخبار *moutèdjèsséè èkhbar*.

NOVATEUR, TRICE, s., ايجاد کننده *idjad-kounèndè*, ارباب بدعة *èrbabé bèd'èt*, a. مبلغ *moubdè'*, pr. t. *mubdi'*.

NOVATION, s. f., a. تبديل سند *tèbdilé sèndè*, pr. t. *tèbdili*.

sènèd, تجديد سند *tèdjdidé sènèd*, pr. t. *tèdjdidì sènèd*.

NOVEMBRE, s. m., آذر ماه *àzèr-mah*, a. تشرین ثانی *tèchriné sani*, pr. t. *tèchrini sani*.

NOVICE, adj. des 2 g. apprenti, شاگرد *chaguèrd*, pr. t. *chaguird*, a. تلمیذ مبتدی *moubtèdi*, pr. t. *mubtèdi*, تلمیذ *tèlmiz*; — qui a pris nouvellement l'habit religieux, a. مرید *mourid*, pr. t. *murid*; — peu exercé, تازه کار *tazè-kar*, نو آموز *noou-âmous*.

NOVICIAT, s. m., نو آموزی *noou-âmouzi*, شاگردی *chaguèrdi*.

NOYADE, s. f., action de noyer plusieurs personnes à la fois, V. NOYER v. a.

NOYALE, s. f. toile à voiles, کرباس بدلبان *kèrbacé bad-ban*.

NOYAU, s. m., خسته *khèstè*, هسته *hèstè*, حصه *hèssè*; — au figuré, principe, origine, a. اصل *èsl*, pr. t. *asl*.

NOYER, s. m., درخت گردو *dèrèkhté guèrdou*.

NOYER, v. a., غرق کردن *ghèrq kèrdèn*; — se noyer, غرق شدن *ghèrq choudèn*; — noyé, e, غرق شده *ghèrq-choudè*, a. غریق *ghèriq*, pr. t. *ghariq*, مستغرق *moustèghrèq*, pr. t. *mustaghraq*.

NU, e, adj., برهنه *bèrèhnè*, لخت *loukht*, a. عریان *'ourian*; — nu-tête, سر بی کلاه *sèr-èch bi koulah*, سر برهنه *sèr-bèrèhnè*; — nu-pieds, پا برهنه *pa-bèrèhnè*.

NUAGE, s. m., ابر *èbr*, میغ *migh*, a. سحاب *sèhab*, pr. t. *sahab*, pl. سحاب *souhoub*.

NUAGEUX, se, adj., ابرناک *èbrnak*.

NUANCE, s. f. degrés différents des couleurs, اختلاف

رنگها *èkhtèlafé rèng-ha*; — mélange de plusieurs couleurs, رنگ آمیزی *rèng-âmizi*; — différence presque insensible, فرقی جزئی *fèrqé djouz'i*.

NUANCER, v. a., رنگ آمیزی کردن *rèng-âmizi kèrdèn*, رنگارنگ کردن *rènga-rèng kèrdèn*.

NUBILE, adj. des 2 g., بعد بلوغ رسید *bè-hèddé bou-lough rècidé*, بعد تکلیف رسید *bè-hèddé tèklif rècidé*, a. بالغ *balègh* pr. t. *baligh*, بالغه *balèghè*, pr. t. *baligha*.

NUBILITÉ, s. f., a. حد بلوغ *hèddé bou-lough*, حد تکلیف *hèddé tèkhlif*, a. بلوغ *bou-lough*, بلوغیت *bou-loughiyèt*.

NUDITÉ, s. f., برهنگی *bèrèhnègui*, a. عریقت *'ouriyèt*; — parties naturelles, a. عورة *'oourèt*, pr. t. *'avrèt*, pl. عورات *'oourat*, pr. t. *'avrat*.

NUE, s. f. V. NUAGE.

NUÉE, s. f. V. NUAGE; — au fig. multitude, گله *rémé*, گله *guèlè* ou گله *guèllè*, گروه *guèrouh*, a. کثرت *kèsrèt*, فوج *fooudj*, pr. t. *fèvdj*, pl. افواج *èfvdj*.

NUIRE, v. n., ضرر زدن *zèrèr zèdèn*, pr. t. *zarar zèdèn* زبان رسانیدن *zian rècanidèn*, ضرر رسانیدن *zèrèr rècanidèn*, متضرر کردن *moutèzèrrèr kèrdèn*; — se nuire à soi-même, بخود ضرر زدن *bè-khoud zèrèr zèdèn*, pr. t. *bè-khod zarar zèdèn*; — mutuellement, بهمدیگر ضرر زدن *bè-hèm-diguèr zèrèr zèdèn*.

NUISIBLE, adj. des 2 g., زیان آور *zian-avèr*, a. مضر *mouzèrr*, pr. t. *muzirr*.

NUIT, s. f., شب *chèb*, a. لیل *lèil*, pl. لیل *lial*; — nuit

et jour, شب و روز *chèb-ou-rouz*; — de nuit, شبانه *chè-banè*, وقت شب *vèqté chèb*.

NUITAMMENT, adv. de nuit, V. NUIT.

NUL, LE, adj. aucun, pas un homme, هیچ کس *hitch kès*, احدی *èhèdi*; — d'aucune valeur, بی مصرف *bi-mès-rèf*, ا. باطل *batèl*, pr. t. *batil*; — nulle part, هیچ جا *hitch dja*.

NULLEMENT, adv., a. بهیچ وجه *bè-hitch vèdjh*.

NULLITÉ, s. f., a. عدم اعتبار *'èdèmé è'ètèbar*, a. بطلان *boutlan*, پوچ *poutch*.

NUMENT, adv., بی مکرو ریا *àchkara*, pr. t. *àchikiara*, بی ساختگی *bi mèkr-ou-ria*, بی ساختگی *bi sakhtègui*.

NUMÉRAIRE, s. m., پول نقد *poulé nèqd*, پول *poul*; — adj., اعتباری *qèimètè è'ètèbari*, pr. t. *qimèti i'ti-bari*.

NUMÉRAL, E, adj., a. حروف عددی *houroufé 'èdèdi*, عددی *'èdèdi*.

NUMÉRATEUR, s. m., شمارنده *choumarèndè*, a. عائد *'àdèd*, pr. t. *'àdid*.

NUMÉRATION, s. f., شمار *choumar*, a. حساب *hèçab*, pr. t. *hiçab*, عدد *'èdèd*, pl. اعداد *è'èdad*, pr. t. *a'dad*.

NUMÉRIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بعدد *moutè'èllèq bè-'èdèd*.

NUMÉRIQUEMENT, adv., بکسب عدد *bè-hècèbé 'èdèd*, a. عدداً *'èdèdèn*, pr. t. *'adèdèn*.

NUMÉRO, s. m., نمره *noumrè*, a. رقم *rèqèm*, pr. t. *raqam*, عدد *'èdèd*, pr. t. *'adèd*.

NUMÉROTER, v. a., عدد گذاشتن *'èdèd gouzachtèn*.

NUMISMATE ou NUMISMATISTE, s. m., سَكَّة قَدِيم شناس *sèk-kèyé qèdim chénas*.

NUMISMATIQUE, adj. des 2 g., مَتَعَلَف بِسَكَّة قَدِيم *moutè'èl-lèq bè-sèkkèyé qèdim*.

NUNCUPATIF, se dit d'un testament fait de vive voix, a. وَصِيَّة شَفَاهِي *vèciyètè chèfahi*.

NUPTIAL, E, adj., مَتَعَلَق بِعُرُوسِي *moutè'èllèq bè-'èrouci*, a. نَكَاحِي *nèkahi*, pr. t. *nikiahi*.

NUQUE, s. f., پِشْت گِردَن *pouchté guèrdèn*, a. قَفَا *qèfa*, pr. t. *qafa*.

NUTRITIF, IVE, adj., پِروِرَنده *pèrvèrèndè*, a. مَغْدِي *mou-ghèzzi*.

NUTRITION, s. f., پِروِرَش *pèrvèrèch*, خَوْرَاك *khourak*.

NYCTALOPE, s. des 2 g., qui voit mieux la nuit que le jour. اَخْفَش *èkhfèch*, بِنِنْدَه در تَارِيكِي *binèndè dèr tariki*, a.

NYCTALOPIE, s. f., بِنِنْدَه در تَارِيكِي دِيْدَن *dèr tariki didèn*, ou بِيْنَا بُوْدَن *bina boudèn*.

NYMPHE, s. f., پِري *pèri*, a. رَتِ النُّوع *rèbb-oun-noou'*; — belle femme, حُورِي سَرِشْت *zèné houri-var*, حُورِي سَرِشْت *hourì-sèrècht*.

O

O! interj., اَيِ خُدا *èi khouda*, يا *ya*, ô mon Dieu! اَيِ خُدايَا *khouda-ya*.

OASIS, s. f., سَبْزَه زَار *sèbzè-zar*.

OBÉDIENCE, s. f., سَومِيسِيُون *fèrman-bèri*, فرمانبرداري *fèrman-bèr-dari*, a. اِطَاعَت *èta'èt*, pr. t.

ita'at, طاعت *ta'èt*; — congé par écrit, رخصت نامه *roukhsèt-namè*.

OBÉIR, v. n., فرمانبری کردن *fèrman-bèri kèrdèn*, اطاعت *èta'èt kèrdèn*.

OBÉISSANCE, s. f., فرمان برداری *fèrman-bèr-dari*, ا. اطاعت *èta'èt*, pr. t. *ita'at*.

OBÉISSANT, e, adj., فرمانبردار *fèrman-bèr-dar*, ا. مطيع *mouti'*, pr. t. *muti'*.

OBÉLISQUE, s. f., ستون سنگی *sètouné sèngui*, میل سنگی *milé sèngui*.

OBÉRÉ, e, adj., قرضدار *qèrz-dar*, ا. مديون *mèqrouz*, مديون *mèdioun*.

OBÉRER, v. a., قرضدار کردن *qèrz-dar kèrdèn*, بقرض انداختن *bè-qèrz èndakhtèn*.

OBÉSITÉ, s. f., فربهی *fèrbèhi*, pr. t. *fèrbihi*, غایت فربهی *ghayète fèrbèhi*.

OBJECTER, v. a., ایراد گرفتن *irad guèrèftèn*, اعتراض کردن *è'ètèraz kèrdèn*.

OBJECTIF, s. m., verre de lunette tourné du côté de l'objet qu'on veut voir, شیشه ته دوربین *chichèyé tèhé dour-bîn*, مظهر دوربین *chichèyé mèzhèré dour-bîn*; — en philosophie, ce qui a rapport à l'objet, ا. مقصود *èslé mèqsoud*, pr. t. *asli maqsoud*; — qui est réel, حقیقت ماده *hèqiqète maddè*.

OBJECTION, s. f., ا. اعتراض *è'ètèraz*, pr. t. *i'tiraz*, ایراد *irad*.

OBJET, s. m. ce qui s'offre à la vue, چیزی *tchiz*, ا. شی *chèi*, pl. اشیا *èchia*, سنه *nèsnè*; — cause d'une pas-

sion, d'une action, a. مظهر *mèzhèr*, pr. t. *mazhèr*; — être l'objet de la calomnie, مظهر افترا شدن *mèzhèrè èftèra choudèn*; — but, fin qu'on se propose, a. مقصود *mèqsoud*, pr. t. *maqsoud*, مرام *mèram*, غرض *ghèrèz*, pr. t. *gharaz*.

OBJURGATION, s. f., سرزنش شدید *sèr-zènèché chèdid*, a. توبیخ *tooubikh*, pr. t. *tèvbikh*, تعزیر *tè'èzir*, pr. t. *ta'zir*.

OBTATION, s. f., a. عدیّه *hèdiyè*, pr. t. *hadiyè*, pl. عدايا *hèdaya*.

OBLIGATION, s. f. engagement qui impose quelque devoir, a. قرض *qèrz*, pr. t. *garz*, واجب *vadjèbé*, pr. t. *vadjibè*, واجبۀ نمت *vadjèbèyé zèmmèt*, pr. t. *vadjibèï zimmèt*, فرض *fèrz*, pr. t. *farz*, فريضه *fèrizè*, pr. t. *fariza*; — de servir, a. ممتن *mènnèt*, pr. t. *minnèt*, ممنونیت *mèmnouniyèt*; — contrainte, a. مجبوریّت *mèdjbouriyèt*; — billet à terme, a. تمسک *temèssouk*, pr. t. *tè-mèssuk*, pl. تمسکات *tè-mèssoukat*, pr. t. *tè-mèssukiat*, سند *sènèd*, pl. سندات *sènèdat*.

OBLIGATOIRE, adj. des 2 g., a. واجب *vadjèb*, pr. t. *vadjib*.

OBLIGÉ, e, adj. V. OBLIGER.

OBLIGEAMMENT, adv., بنوازش *bè-nèvazèch*, بمهربانی *bè-mèh-rèbani*, دلنوازانہ *dèl-nèvazanè*.

OBLIGEANCE, s. f., دلنوازی *dèl-nèvazi*, pr. t. *dil-nivazi*, مهربانی *mèhrèbani*, pr. t. *mihrubani*, a. مروت *mou-rouvèl*, pr. t. *muruvvèt*.

OBLIGEANT, e, adj., دلنواز *dèl-nèvaz*, خاطر پرور *khatèr-pèr-voèr*, مهربان *mèhrèban*.

OBLIGER, v. a. imposer l'obligation de, *الزام کردن* *èlzam kèrdèn*; — forcer, *ناچار کردن* *natchar kèrdèn*, *مجبور کردن* *mèdjbour kèrdèn*, *مضطر کردن* *mouztèr kèrdèn*; — rendre service, *ممنون کردن* *mèmnoun kèrdèn*; — obligé, ée, *ناچار* *natchar*, a. *مجبور* *mèdjbour*; — redevable d'un service, a. *ممنون* *mèmnoun*, p. t. *ممتدار* *mènnèt-dar*, pr. t. *minnèt-dar*; — je vous suis bien obligé, *از شما خیلی ممنونم* *èz chouma khèili mèmnoun-èm*, *ممت دارم* *mènnèt darèm*, *بر گردنم ممت* *bèr guèrdèn-èm mènnèt darid*.

OBLIQUE, adj. des 2 g., *کج* *kèdj*, *خمیده* *khèmidè*, a. *منکني* *mounhèni*, pr. t. *munhani*.

OBLIQUEMENT, adv., *کج* *kèdj*, *بطور* *bè-touré kèdj*, a. *منکنياً* *mounhènièn*, pr. t. *munhanièn*.

OBLIQUITÉ, s. f., *کجی* *kèdji*, *خمیدگی* *khèmidègui*, a. *ممايلت* *mèmayèlèt*, *انکنا* *ènhèna*, pr. t. *inhina*.

OBLITÉRER, v. a., *مکو کردن* *mèhv kèrdèn*.

OBLONG, GUE, adj., *بلند* *boulènd*, a. *مستطیل* *moustètil*, pr. t. *mustètil*.

OBOLE, s. f., *پشیز* *pèchiz*.

OBREPTICE, adj. des 2 g., *بکتم حقیقت تکصیل شده* *bè-kètmé hèqiqèt tèhsil-choudè*.

OBREPTICEMENT, adv., a. *بکتم حقیقت* *bè-kètmé hèqiqèt*, pr. t. *bè-katmi haqiqat*.

OBSCÈNE, adj. des 2 g., *هرزه* *hèrzè*, *بی پرد* *bi-pèrdè*, *بی حیا* *bi-hèya*, a. *فاحش* *fahèch*, pr. t. *fahich*, *رافت* *rafès*, pr. t. *rafis*.

OBSCÉNITÉ, s. f., *بی شرمی* *bi-chèrmi*, *هرزگی* *hèrzègui*,

بی حیائی *bi-hèyayi*, a. فکش *fouhch*, pr. t. *fahch*.

OBSCUR, E, adj., تاریک *tarik*; — peu connu, a. مجهول *mèdjhoul*; — se dit aussi des couleurs, تیره *tirè*, تیره *tirè-rèng*, تار *tar*; — inintelligible, a. مبهم *moubhèm*, مغلق *moughlèq*, pr. t. *mughlaq*.

OBSCURCIR, v. a., تاریک کردن *tarik kèrdèn*; — s'obscurcir, تاریک شدن *tarik choudèn*.

OBSCURCISSEMENT, s. m., تاریکی *tariki*, تیرگی *tirègui*.

OBSCURÉMENT, adv., در تاریکی *dèr tariki*, تاریک *tarik*, تار *tar*; — au fig. inintelligible, a. مبهم *moubhèm*, مغلق *moughlèq*, pr. t. *mughlaq*.

OBSCURITÉ, s. f., تاریکی *tariki*, a. ظلمت *zoulmèt*.

OBSÉDER, v. a., être assidument auprès de quelqu'un, جزو لا ینفک شدن *djouzré la-younfèk choudèn*; — tourmenter, بستو آوردن *bè-sètouh àvourdèn*.

OBSÈQUES, s. f., pl. تشريفات *tèchrefatè djènazè*.

OBSÉQUIEUX, EUSE, adj., بغایت توقیر کننده *bè-ghayèt tooouqir-kounèndè*, زیاده از حد احترام کننده *ziadè èz hèdd èhtèram-kounèndè*, a. موقر *mouvèqqèr*, pr. t. *muvaqqir*.

OBSÉQUIEUSEMENT, adv., بغایت توقیر *bè-ghayètè tooouqir*, pr. t. *bè-ghayèti tèvqir*.

OBSÉQUIOSITÉ, s. f., a. کثرت توقیر *kèsrètè tooouqir*, pr. t. *kèsrèti tèvqir*.

OBSERVABLE, adj. des 2 g., qui peut être aperçu, دیدنی *didèni*.

OBSERVANCE, s. f., a. رعایت *rè'âyèt*, pr. t. *ri'âyèt*.

OBSERVATEUR, TRICE, s. spectateur attentif, نگاه کننده

بدقت *nègah-kounèndèyé bè-dèqqèt*, pr. t. *nigah-kounèndèi bè-diqqat*, a. ناظر بالدقت *nazèré bèd-dèqqèt*, pr. t. *naziri bid-diqqat*; — qui obéit aux lois, رعایت *rè'âyèt-kounèndè*, pr. t. *ri'âyèt-kunèndè*, نگهدارنده *nègah-darèndè*; — qui observe les phénomènes de la nature, ا. رصد *rèssad*, pr. t. *rassad*. pl. رصدین *rèssadîn*, pr. t. *rassadîn*; — esprit observateur, ا. دقیق النظر *dèqiq-oun-nèzèr*, pr. t. *daqiq-un-nazar*.

OBSERVATION, s. f. action d'observer une règle, une loi, نگهداری *nègah-dari*, پاسداری *pas-dari*, a. حفظ *hèfz*, pr. t. *hifz*, رعایت *rè'âyèt*, pr. t. *ri'âyèt*; — remarque, ا. ملاحظه *moulahèzè*, pr. t. *mulahaza*.

OBSERVATOIRE, s. m., رصدگاه *rècèd-gah*, pr. t. *raçad-guiah*, ا. مرصد *mèrsèd*, pr. t. *marsad*, pl. مرصده *mèracèd*, pr. t. *mèracid*.

OBSERVER, v. a. accomplir, بجا آوردن *guèrèftèn*, به-دجا آوردن *bè-dja àvourdèn*, مجری داشتن *moudjra dachtèn*; — remarquer, دیدن بدقت *didèyé dèqqèt doukh-tèn*, ملاحظه کردن *moulahèzè kèrdèn*.

OBSSESSION, s. f., action d'obséder, V. OBSÉDER.

OBSTACLE, s. m., خرسنگی *khèrsèng*, (vieux), a. مانع *manè'*, pr. t. *mani'*, pl. موانع *mèvanè'*, pr. t. *mèvani'*, عایق *'âyèq*, pr. t. *'âyiq*, pl. عوايق *'èvayèq*, pr. t. *'avayiq*.

OBSTINATION, s. f., حرف نشنوی *khoud-rè'i*, خودرائی *hèrf-nè-chènèvi*, ستیهندگی *sètihèndègui* (vieux) a. اصرار *èsrar*, pr. t. *israr*, عناد *'ènad*, pr. t. *'inad*, لجاجت *lèdjadjèt*.

OBSTINÉ, E, adj., *خودرأى khoud-rè'i*, *هرف-نە-شەنو hèrf-nè-chènoou*, *ستیهندە sètihèndè* (vieux) a. *مصرّ mucèrr*, pr. t. *mucirr*, *لەدجودج lèdjoudj*, *عنود 'ènoud*.

OBSTINÉMENT, adv., *بەلجاجت bè-khoud-rè'i*, *بە-لەدجادجەت bè-lèdjadjèt*, *بە-إصرار bè-èsrar*, a. *بەل-إصرار bèl-èsrar*, pr. t. *bil-israr*, *بەل-إناد bèl-'ènad*, pr. t. *bil-'inad*.

OBSTINER, (s'), v. pron., *لەدجادجەت کردن lèdjadjèt kèrdèn*, *إصرار داشتەن èsrar dachtèn*, *إناد کردن 'ènad kèrdèn*, *ستیهیدەن sètihidèn*, (vieux).

OBSTRUCTIF, IVE, adj., *مەسدود نەندە mèsdoud-kounèndè*, a. *مەسدەد mucèddèd*, pr. t. *muçaddid*.

OBSTRUCTION, s. f., *بەند bènd*, *گۆرەفتەگی guèrèftègui*, *بەستەگی bèstègui*, a. *سەدە sèddè*, *سەد sèdd*, *انسەداد ènsèdad*, pr. t. *insidad*.

OBSTRUER, v. a., *سەد کردن sèdd kèrdèn*; — *s'obstruer*, *بەستە شدن bèstè choudèn*, *مەسدود شدن mèsdoud choudèn*, *گۆرەفتە شدن guèrèftè choudèn*; — *obstrué, e*, *بەستە شدە bèstè-choudè*, a. *مەسدود mèsdoud*.

OBTEMPÉRER, v. n., *إضاعت کردن èta'èt kèrdèn*, pr. t. *ita'at kièrdèn*, *امتثال کردن èmtèçal kèrdèn*, pr. t. *im-tiçal kièrdèn*.

OBTENIR, v. a., *گۆرەفتەن guèrèftèn*, *تەهسەل کردن tèhsil kèrdèn*.

OBTUS, E, adj., a. *مەفرج mounfèrèdj*, pr. t. *munfèridj*; — *angles obtus ou obtusangle*, a. *مەفرجە الزوایا mounfè-rèdjèt-ouz-zèvaya*.

OBUS, s. m., *گولۆ خەپارە gouloulèyé khoumparè*.

OBUSIER, s. m., خمپاره *khoumparè*.

OBVIER, v. n., چاره پیدا کردن *tcharè pèida kèrdèn*, چاره کردن *tcharè kèrdèn*.

OCCASION, s. f., a. فرصت *foursèt*, pr. t. *fursat*, وسیله *vè-cilè*, pl. وسایل *vèçayèl*, pr. t. *vèçaïl*; — d'occasion, بد آور *bad-âvèr*, اتفاقی *èttèfaqî*, pr. t. *ittifaqî*; — perdre l'occasion, فرصت را از دست دادن *foursèt-ra èz dèst dadèn* ou فوت کردن *foout kèrdèn*; — profiter de l'occasion, فرصت را غنیمت شمردن *foursèt-ra ghènimèt choumourdèn*.

OCCASIONNEL, LE, adj., a. باعث *ba'ès*, pr. t. *ba'is*, موجب *mooudjèb*, pr. t. *moudjih*, سبب *sèbèb*.

OCCASIONNELLEMENT, adv., a. اتفاقاً *èttèfaqèn*, pr. t. *ittifaqa*.

OCCASIONNER, v. a., سبب شدن *ba'ès choudèn*, باعث شدن *sèbèb choudèn*.

OCCIDENT, s. m., باختر *bakhtèr*. خاور *khavèr*, ces deux mêmes mots signifient aussi Orient, d'après le Bourhané Qatè' a. مغرب *mèghrèb*, pr. t. *maghrib*, غرب *ghèrb*, pr. t. *gharb*.

OCCIDENTAL, E, adj., خاوری *khavèri*, V. OCCIDENT, — a. غربی *ghèrbi*, pr. t. *gharbi*. مغربی *mèghrèbi*, pr. t. *maghribi*; — les occidentaux, فرنگیها *frèngui-ha*.

OCCIPITAL, ■, adj., a. متعلق بقفا *moutè'èllèq bè-qèfa*.

OCCIPUT, s. m., پشت کردن *pouchté guèrdèn*.

OCCULTATION, s. f., پنهان شدن پشت ماه *pounhan choudèné pouchté mah*.

OCCULTE, adj. des 2 g., پوشیده *pouchidè*, نهانی *nèhani*,

a. مخفی *khèfiï*, pr. t. *khafiï*, مخفی *mèkhfi*, pr. t. *makhfi*.

OCCUPANT, E, adj., a. متصرف *moutècèrrèf*, pr. t. *mutè-
garraf*.

OCCUPATION, s. f., کار *kar*; — dans l'art militaire, action de s'emparer, بدست آوردن *bè-dèst àvourdèn*, a. تصرف *tècèrrouf*, pr. t. *tègarraf*; — en jurisprudence, habitation, a. اقامت *iqamèt*, pr. t. *iqamèt*; — avoir de l'occupation, avoir du travail, مشغول بودن *mèchghoul boudèn*.

OCCUPER, v. a. donner du travail, مشغول داشتن *mèchghoul dachtèn*, مشغول کردن *mèchghoul kèrdèn*; — habiter, اقامت کردن *iqamèt kèrdèn*, ساکن بودن *sakèn boudèn* pr. t. *sakèn boudèn*; — terme de guerre, s'emparer, تصرف کردن *tècèrrouf kèrdèn*, pr. t. *tègarraf kièrdèn*, بدست تصرف در آوردن *bè-dèstè tècèrrouf dèr àvourdèn*, تسخير کردن *tèskhir kèrdèn*; — s'occuper, مشغول شدن *mèchghoul choudèn*, مشغول بودن *mèchghoul boudèn*; — occupé, e, a. مشغول *mèchghoul*; — il est occupé, کار دارد *kar darèd*, مشغول است *mèchghoul èst*.

OCCURRENCE, s. f., a. اتفاق *ètètèfaq*, pr. t. *ittifaq*, وقوع *vouqou'*, ظهورات *zouhourat*.

OCCURENT, E, adj., a. اتفاقی *ètètèfaqïï*, pr. t. *ittifaqïï*.

OCÉAN, s. m., دریای ماحیط *dèriaï mouhit*, a. بحر ماحیط *bèhré mouhit*, pr. t. *bahri mohit*, قاموس *qamous*.

OCÉANIE, E, adj., a. متعلق به بحر ماحیط *moutè'èllèq bè-bèhré mouhit*.

OCCUE, s. f., اوقه *oqqè*, pr. t. *oqqa*.

OCTAÈDRE, adj. des 2 g., هشت روبه *hècht-rouyè*.

OCTAVO (in) s. m., هشت ورقى *hècht-vèrèqè*, هشت *hècht-vèrèqi*.

OCTAVE, s. f., huitaine de jours هشت روزه *hècht-rouzè*.

OCTOBRE, s. m., آبان *âban*, a. تشرین اول *tèchriné èvvèl*, pr. t. *tèchrini èvvèl*.

OCTOGÉNAIRE, s. et adj. des 2 g., هشتاد ساله *hèchtad-salè*.

OCTOGONE, adj. des 2 g., هشت گوشه‌ئى *hècht-gouchèyi*, a. مومعممن الزوايا *moucèmmèn-ouz-zèvaya*.

OCTROI, s. m. concession, بخشایش *bèkhchayèch*, a. مساعد *mouça'èdè*, pr. t. *muça'adè*, انعام *èn'am*, pr. t. *in'am*; — droit perçu, راهداری *rah-dari*, a. عواید *'èvayèd*, pr. t. *'avayid*.

OCTROYER, v. a., التفت ارزانی داشتن *èrzani dachtèn*, بخشیدن *èltèfat kèrdèn*, pr. t. *iltifat kièrdèn*, بخشیدن *bèkhchidèn*, احسان فرمودن *èhsan fèrmoudèn*, pr. t. *ihsan fèrmoudèn*.

OCLAIRE, adj. des 2 g. témoin oculaire, a. شاهد برأى *chahèdé-bè-rè'i-oul-'èin*; — s. m., verre de lunette placé du côté de l'œil, شیشه سر دوربین *chichèyè sèré dour-bîn*.

OCLAIREMENT, adv., a. برأى العین *bè rè'i-oul-'èin*, بالمعاینه *bèl-mou'ayènè*, pr. t. *bil-mu'ayinè*.

OCLISTE, s. m., حکیم چشم *hèkimé tchèchm*, a. کحال *kèhhal*.

ODALISQUE, s. f., سیقه عثمانی *siqè*, خاصگی سلطان عثمانی *kha-cèguïi soultané 'osmani*.

- ODE, s. f., a. قصيده *qècidè*, pr. t. *qacidè*.
- ODEUR, s. f., بوی *bouï*, بو *bou*, a. رایحه *raïhè*, pr. t. *raïha*,
pl. روائح *rèvayèh*, pr. t. *rèvaïh*.
- ODIEUSEMENT, adv., بوجه شنيع *bè-toouré qèbih*,
bè-vèdjhé chènî, a. كريها *kèrikèn*.
- ODIEUX, SE, adj., a. مكروه *mèkrouh*, قبيح *qèbih*, pr. t. *qa-*
bih, شنيع *chènî*, pr. t. *chènî*.
- ODONTALGIE, s. f., درد دندان *dèrdé dèndan*.
- ODONTALGIQUE, adj. des 2 g., نافع درد دندان *nasf'è dèrdé*
dèndan.
- ODORANT, E, adj., خوش بوی *khoch-bouï*, رایحه *khoch-raïhè*, a. معطر *mou'èttèr*, pr. t. *mu'attar*.
- ODORAT, s. m., a. قوه شمه *gouvveté chammè*, pr. t. *gouv-*
vèti chammè, قوه شامه *gouvveyé chammè*, pr. t. *gouv-*
vèi chammè.
- ODORIFÉRANT, E, adj., خوش بوی *khoch-bouï*, رایحه *khoch-raïhè*, a. معطر *mou'èttèr*, pr. t. *mu'attar*.
- (ECUMÉNIQUE, adj., a. عمومی *'oumoumi*.
- (ECUMÉNIQUEMENT, adv., a. عموماً *'oumoumèn*.
- OEIL, s. m., pl. YEUX, چشم *tchèchm*, دیده *didè*, a. عین *'èin*, pr. t. *'aïn*, pl. عيون *'ouyoun*; — coup d'œil, نگاهي *nègahi*, a. نظر *nèzèr*, pr. t. *nazar*; — sous les yeux, زیر چشم *zirà tchèchm*.
- (EDÉMATEUX, EUSE, adj., a. زو ورم الرخو *zou-vèrèm-our*
rèkhv, pr. t. *zou-vèrèm-ur-rakhv*.
- (EDÈME, s. m., a. ورم الرخو *vèrèm-our-rèkhv*.
- OEIL-DE-BŒUF, s. m., a. عين البقر *'èin-oul-hèqèr*, pr. t. *'aïn-*
ul-baqar.

ŒIL-DE-CHEVAL, s. m., a. زنجبیل شامی *zèndjèbilé chami*,
pr. t. *zèndjèbili chami*.

ŒIL-DE-CHAT, s. m., p. t. باباقوری *ôaba-qouri*.

ŒIL-DE-PERDRIX, s. m., a. عین سمکی *'èiné sèmèki*, pr. t.
'aïni sèmèki.

ŒILLADE, s. f., نگاهی *nègahi*, pr. t. *nigahi*, a. نظر *nèzèr*,
pr. t. *nazar*; — œillade amoureuse, غمزہ *ghèmzè*, pr.
t. *ghamzè*.

FILLET, s. m. fleur, میخک *mikhèk*, p. t. قرنفل *qèrènfoul*,
pr. t. *qaranfil*.

ŒSOPHAGE, s. m., a. بلع *boul'oum*.

ŒUF, s. m., تخم مرغ *tokhmé-mourgh*, خایه *khayè*, a.
بیضه *bèizè*; — blanc d'œuf, سفیده تخم مرغ *sèfidèyé*
tokhmé mourgh, pr. t. *sèfidèi tokhmi mourgh*; — jaune
d'œuf, زرده تخم مرغ *zèrdèyé tokhmé mourgh*, pr. t.
zèrdèi tokhmi mourgh; — œufs sur le plat, نیم رو *nim-rou*;
— œuf à la coque, آبپز تخم مرغ *tokhmé*
mourghé âb-pèz.

ŒUVRE, s. f., کار *kar*, pr. t. *kia* a. عمل *'è mèl*, pr. t. *'amèl*,
pl. عمل *è'mal*, pr. t. *a'mal*; — mettre en œuvre,
بکار بردن *bè-kar bourdèn*, pr. t. *bè-kia* bourdèn, راه انداختن
rah èndakh-tèn; — production d'esprit, a. تألیف *tè'èlif*, pl. تألیفات
tè'èlifat; — œuvres poétiques, a. تألیفات منظومه *tè'èlifaté mènzoumè*,
pr. t. *tè'èlifati manzoumè*, تألیفات شعریه *tè'èlifaté chè'riyè*,
pr. t. *tè'èlifati chî'riyè*; — bonne œuvre, a. عمل خیر *'è mèlé khèir*,
pr. t. *'amèli khàir*, کار با ثواب *karé ba sèvab*, pr.

t. *kiari ba sèvab*; — hors — d'œuvre, مزه *mèzè*.

OFFENSANT, E, adj., رنجاننده *rèndjanèndè*, باعث رنجش *ba'ècé rèndjèch*, شتم آمیز *rèndjè-âmiz*, p. t. *chèt-m-âmiz*.

OFFENSE, s. f., رنجش *rèndjèch*, هتك حرمت *hèt-ké heur-mèt*, ا. تقدير *tèk-dir*, شتم *chèt-m*; — en terme de dévotion, péché, گناه *gounah*, بزه *bèzè*, ا. خطا *khèta*, pr. t. *khata*.

OFFENSER, v. a., رنجانیدن *rèndjanidèn*, بی حرمتی کردن *bi-heurmèti kèrdèn*, هتك حرمت کردن *hèt-ké heurmèt kèrdèn*; — offenser Dieu, pécher, گناه کردن *gounah pr. t. gunah kièrdèn*, خطا کردن *khèta kèrdèn*; — s'offenser, رنجیدن *rèndjidèn*, آزرده خاطر شدن *âzourdè-khatèr choudèn*.

OFFENSEUR, s. m., تعرض کننده *rèndjanèndè*, *tè'èrrouz-kounèndè*, pr. t. *tè'arruz-kunèndè*, ا. متعرض *moutè'èrrèz*, pr. t. *mutè'arriz*.

OFFENSIF, VE, adj., a. تعرضی *tè'èrrouzi*, pr. t. *tè'arruzi*, جارحه *djarèhé* pr. t. *djarihé*; — armes offensives, ا. آلات جارحه *âlaté djarèhé*, pr. t. *âlati djarihé*; — armes défensives, آلات تدافعی *âlaté tèdafè'i*, pr. t. *âlati tèdafè'i*.

OFFENSIVE, s. f. attaque, a. تعرض *tè'èrrouz*, pr. t. *tè'arruz*; — prendre l'offensive, تعرض کردن *tè'èrrouz kèrdèn*, بمقام تعرض بر آمدن *bè-mèqamé tè'èrrouz bèr âmèdèn*.

OFFENSIVEMENT, adv., a. از روی تعرض *bè-tè'èrrouz*, بنوع تعرض *bèr vèdjhé tè'èrrouz*, *èz rouï tè'èrrouz*, بر وجه تعرض *bèr vèdjhé tè'èrrouz*,

a. طريق التعرّض 'èla tèriq-out-tè'èrrouz, pr. t. 'ala tariq-ut-tè'arruz.

OFFICE, s. m., charge, emploi, a. مأمورية mè'émouriyèt, شغل choughl, منصب mènseb, pr. t. mansib, vulg. man-soub; — devoir, a. قرص qèrz, pr. t. qarz, وظيفه vèzifè, pr. t. vazifè, لازمه lazèmè, pr. t. lazimè; — prières publiques, a. نماز عام nèmazé'âmm, pr. t. namazi'âmm; — assistance, اياورى yavèri, اءنت è'ânèt, pr. t. i'ânèt; — bons offices, حسن عمت heusné hèmmet, pr. t. husni himmèt; — garde-manger, چاشندان tchacht-dan, طعامدان tè'am-dan; — en terme diplom., مراسله رسمى mouracèlèyé rèsmi.

OFFICIAL, s. m., a. قاضى رهبان qaziï rouhban.

OFFICIALITÉ, s. f., a. قضا qèza, pr. t. qaza.

OFFICIANT, adj., m. كشيش نماز كنن kèchiché nèmaz-kounan.

OFFICIEL, LE, adj., a. رسمى rèsmi; — lettre officielle, كاغذ رسمى kaguèzé rèsmi.

OFFICIELLEMENT, adv., a. رسماً rèsmén.

OFFICIER, s. m., صاحب منصب sahèb-mènseb pr. t. sahib-mansab; — officier de bouche, شربتدار chèrbèt-dar; — les officiers militaires, صاحب منصبان نظام sahèb-mènsebâné nèzam.

OFFICIER, v. n., نماز ادا نماز كردن èda'é nèmaz kèrdèn نماز كردن nèmaz kèrdèn.

OFFICIEUSEMENT, adv., دوستانه doustané, pr. t. dostanè, محبتانه mouhèbbanè, pr. t. muhibbanè.

OFFICIEUX, SE, adj., مهربان mèhrèban, pr. t. mihru-

ban, خاظر پسرور *khatèr-pèrvèr*, pr. t. *khatir-pèrvèr*.

OFFRANDE, s. f. don qu'on fait à Dieu, a. زکات *zèkat*, pr. t. *zikiat*; — présent, don, ارمان *èrmèghan*, پیشکش *pich-kèch*, a. هدیه *hèdiyè*, pl. هدایا *hèdaya*, pr. t. *hi-daya*; — sacrifice, a. قربان *qourban*.

OFFRE, s. f. action d'offrir, a. تکلیف *tèklif*, pr. t. *taklif*, عرض *'èrz*, pr. t. *'arz*.

OFFRIR, v. a., کردن تکلیف *tèklif kèrdèn*; — présenter, تقديم کردن *tèqdim kèrdèn*; — offrir en sacrifice, قربان کردن *qourban kèrdèn*.

OFFUSQUER, v. a., پوشیدن *pouchidèn*, ستر کردن *sètr kèrdèn*, حایل شدن *hayèl choudèn*.

OGRE, s. m., دیو *div*, دد *dèd*.

OH, interj., اه *ah*, وای *vai*, های *haï*.

OIE, s. f., قاز *gaz*.

OIGNON, s. m., پیاز *piaz*.

OINDRE, v. a., روغن مالیدن *rooughèn malidèn*; — oint, e, روغن مالیده شده *rooughèn-malidè*, به-روغن مالیده شده *bè-rooughèn malidè-choudè*.

OISEAU, s. m., پرند *pèrèndè*, مرغ *mourgh*, a. طیر *tèir*, pl. طایر *touyour*.

OISELER, v. a. terme de fauconnerie, dresser un oiseau pour la chasse, قوش را تعلیم شکار دادن *qouch-ra tè'èlimé chèkar dadèn*, pr. t. *qouch-ra ta'limi chikiar dadèn*, a. تعلیم الطیر بالصید *tè'èlim-out-tèir bès-sèid*, pr. t. *ta'lim-ut-taïr-bis-saïd*.

OISELEUR, s. m., قوشباز *qouch-baz*.

OISELET, s. m., مرغکی *mourghèki*.

OISELIER, s. m. qui élève des oiseaux, قوشچی *gouchtchi*,
pr. t. *gouchdji*.

OISELLERIE, s. f. action d'oiseler, V. OISELER.

OISEUX, se, adj, qui ne fait rien, بی‌هوده *bi-houdè-*
kar, pr. t. *bi-houdè-kia*r; — se dit des choses inu-
tiles, بی‌معنی *bi-mè'èni*, بی‌هوده *bi-houdè*, پوچ
poutch.

OISIF, IVE, adj., بی‌کار *bi-kar*, p. t. آواره *âvarè*.

OISILLON, s. m. V. OISELET.

OISIVEMENT, adv., بی‌کاری *bè-bi-kari*, pr. t. *bè-bi-kiari*,
آواره *âvarè*.

OISIVETÉ, s. f., بی‌کاری *bi-kari*, pr. t. *bi-kiari*, آوارگی
âvarègui.

OISON, s. m., قاز بچه *gaz-bètchè*.

OLÉAGINEUX, se, adj., روغن دار *roouguèn-dar*.

OLÉANDRE, s. m. sorte de laurier-rose. خرزهره *khèr-*
zèhrè.

OLFACTIF, IVE, adj., a. متعلق برایحه *moutè'èllèq bè-raïhè*.

OLIGARCHIE, s. f. فرمانروائی بزرگان *fèrman-rèvayï bou-*
zourgan, حکومت متشخصین *houkoumètè moutè-*
chèkhhkhècîn, pr. t. *hukiumèti mutèchakhhkhicîn* a.
حکومت الخواص *houkoumèt-oul-khèvass*, pr. t. *huki-*
umèt-ul-khavass.

OLIGARCHIQUE, adj. des 2 g., متعلق بحکومت بزرگان *moutè'èllèq bè-houkoumètè bouzourgan*, pr. t. *mutè'al-*
liq bè-hukioumèti bouzourgan.

OLIVAISSON, s. f., موسم چیدن زیتون *mooucémè tchidèné*
zèitoun.

OLIVÂTRE, adj. des 2 g., رنگ زیتون *rènguè zèitoun*, p. t. زیتونی *zèitouni*.

OLIVE, s. f., a. زیتون *zèitoun*, pr. t. *zèitîn*; — huile d'olive, روغن زیتون *rooughènè zèitoun*, روغن زیت *rooughènè zèit*.

OLIVIER, s. m., درخت زیتون *dèrèkhté zèitoun*, pr. t. *di-rakhti zèitîn*.

OLYMPE, s. m., terme poétique, le Ciel, عرش برین *'èrché bèrîn*, آسمان *âsman*, pr. t. *âçuman*; — montagne, کوه *kouhé limpous*.

OLYMPIADE, s. f., سال مرور چهار *mourouré tchèhar sal*.

OMBILIC, s. m., ناف *naf*.

OMBILICAL, E, adj., متعلق بناف *moutè'èllèq bè-naf*.

OMBRAGE, s. m., سایه *sayè*, a. ظل *zèll*, pr. t. *zill*.

OMBRAGER, v. a., سایه انداختن *sayè èndakhtèn*, سایه افکندن *sayè èfkèndèn*; — ombragé, e, سایه دار *sayè-dar*.

OMBRAGEUX, SE, adj., رم کنند *rèm-kounèndè*, ترسان *tèrsan*.

OMBRE, s. f., سایه *sayè*, a. ظل *zèll*, pr. t. *zill*.

OMBRELLE, s. f., چتر زانه *tchètré zènanè*.

OMBREUX, SE, adj., سایه دار *sayè-dar*.

OMBRER, v. a., سایه انداختن *sayè èndakhtèn*, اظلال کردن *èzlal kèrdèn*.

OMELETTE, s. f., خاگینه *khaguinè*, omelette aux fines herbes کوکو *koukou*.

OMETTRE, v. a. oublier, فراموش کردن *fèramouch kèrdèn*, گذاشتن *nècian kèrdèn*; — mettre de côté, گذاشتن *gouzachtèn*, وا گذاشتن *va gouzachtèn*.

OMISSION, s. f., manquement, کاست *kast*, a. ذهول *zouhoul*,
قصور *qouçour*, فوت *foout*, pr. t. فەت *fèvt*, سهو *sèhv*.

OMNIBUS, s. m., گردونه عام *guèrdounèyé 'amm*.

OMNIPOTENCE, s. f., a. قوت مطلقه *qouvveté moutlèqè*, pr. t.
qouvveti moutlaqa, قدرت مطلقه *qoudrètè moutlèqè*,
pr. t. *qoudrèti moutlaqa*.

OMNISCIENCE, s. f., a. علم کل *'èlmé koull*, pr. t. *'ilmi*
kiull.

OMNIVORE, adj. des 2 g., همه چیز خوار *hèmè-tchiz-*
khar.

OMOPLATE, s. f., استخوان شانه *èstoukhané chanè*, a. کتف
kètʃ, pl. اکتاف *èktaf*.

ONAGRE, s. m., گور خر *gouré khèr*.

ON, pron. pers. indéfini, اند *ènd*; — on dit, میگویند *mi-*
gouyènd; — on mange, میخورند *mi-khourènd*; — on
a mangé, خورده اند *khourdè ènd*.

ONCE, s. f., واحد و هجده خود *chèch mèsqal-ou-hèdjde*
noukhoud, هشت درهم *hècht dèrhèm*, pr. t. *hècht*
dirhèm.

ONCLE, s. m., frère du père, برادر پدر *bradèré pèdèr*, pr.
t. *beradèri pèdèr*, a. عم *'èmm*, pr. t. *'amm*, عمو *'è mou*,
pr. t. *'amou*; — frère de la mère, برادر مادر *bradèré*
madèr, pr. t. *beradèri madèr*, a. دایی *dayi*.

ONCTION, s. f., روغن مالی *rooughèn-mali*, a. تدهین
tèdhin.

ONCTUOSITÉ, s. f., a. دهنیت *dèhniyèt* ou *douhniyèt*, pr. t.
duhniyèt.

ONCTUEUX, SE, adj., چرب *tchèrb*, روغنی *rooughèni*.

ONDE, s. f., کوهه *kouhè*, pr. t. *kiuhè*, موج آب *moou-djèyè áb*, pr. t. *mèvdjèyè áb*, a. موج *mooudj*, pr. t. *mèvdj*, pl. امواج *èmvadj*.

ONDÉ, E, adj., موجدار *mooudj-dar*.

ONDÉE, s. f., تاند بی دوام *barané toundé bi dèvam*, pr. t. *barani tundi bi dèvam*.

ONDOYANT, E, adj., موج زن *mooudj-zèn*, a. متموج *moutèmèv-vèdj*, pr. t. *mutèmèvvidj*.

ONDOYER, v. n. flotter, موج زدن *mooudj zèdèn*, تموج کردن *tèmèrvoudj kèrdèn*.

ONDULATION, s. f., موجزنی *mooudj-zèni*, a. تموج *tèmèvvoudj*.

ONDULATOIRE, adj. des 2 g., موج وار *mooudj-var*, موج مانند *mooudj-manènd*.

ONDULÉ, E, adj., موجدار *mooudj-dar*.

ONDULER, v. a., موج موجدار کردن *mooudj-dar kèrdèn*, موج موج کردن *mooudj-mooudj kirdèn*, حین و خم دادن زف *tchîn-ou-khèm dadèné zoulf*.

ONDULEUX, SE, adj. V. ONDULÉ.

ONÉRAIRE, adj. des 2 g., a. وکیل *vèkil*, pl. وکلا *voukèla*, متکفل *moutèkèffèl*, pr. t. *mutèkiaffil*.

ONÉREUX, EUSE, adj., گرانبار *guèran-bar*, سنگین *sènguïn*, a. ثقیل *sèqil*, شاق *chaqq*.

ONGLE, s. m., ناخن *nakhoun*; — griffe des animaux, پنجه *pèndjè*.

ONGLÉ, E, adj., ناخندار *nakhoun-dar*.

ONGLÉE, s. f., سرما خوردگی سر انکشتن *sèrma-khourdè-guïi sèré èngouchtan*.

ONGUENT, s. m., a. مرهم *mèrhèm*.

ONIROCRITIE, s. f., explication des songes, تعبیر خواب *tè'è-biré khab*, pr. t. *ta'biri khab*, a. تعبیر رویا *tè'èbiré rouya*, pr. t. *ta'biri rouya*.

ONTOLOGIE, s. f., a. علم تاجرید الوجود *'èlmé tédjrid-oul-voudjoud*, pr. t. *'ilmi tédjrid-ul-vudjoud*.

ONYX, s. m., سليمانی *solèimani*.

ONZE, adj. numéral, یازده *yazdè*.

ONZIÈME, adj. des 2 g., یازدهم *yazdèhoum*; — s. le onzième, یازده یک *yazdè-yèk*.

OPAQUE, adj. des 2 g., a. غیر شفاف *ghèiré chèffaf*, pr. t. *ghaïri chèffaf*, کثیف *kècif*, واجب ماوری *hadjèbè ma-vèra*, pr. t. *hadjibi ma-vèra*.

OPÉRA, s. m., اپرہ *opèra*.

OPÉRATEUR, s. m., a. جراح *djèrrah*.

OPÉRATION, s. f., کار *kar*, a. عمل *'èmèl*; — chirurgicale, عمل جراح *karé djèrrah*, pr. t. *kiari djèrrah*, عمل جراح *'èmèlé djèrrah*, عمل یدی جراح *'èmèlé yèdi-djèrrah*.

OPÉRER, v. a., کردن *kèrdèn*, عمل کردن *'èmèl kèrdèn*; — couper, بریدن *bouridèn*, بر ناخوشی *'èmèlé yèdi kèrdèn bèr na-khochi*; — produire un effet, تاثیر کردن *tè'ècir kèrdèn*.

OPHITE, s. m., marbre, مرمر مصری *mèrmèré mèsri*, مرمر سبز *mèrmèré sèbz*.

OPHTHALMIE, s. f., درد چشم *dèrdé tchèchm*, a. رم *rèmed*.

OPHTHALMIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بچشم *moutè'èllèq bè-tchèchm*.

OPIAT, s. m., a. معجون *mè'èdjoun*, pr. t. *ma'djoun*.

OPILATION, s. f., V. Obstruction.

OPILER, v. a., V. Obstruer.

OPINANT, adj. m., اظهار رأى *èzharé rè'ï khoud kounèndè*.

OPINER, v. n., رأى خود را گفتن *rè'ï zèddèn*, *khoud-ra goftèn*, عقیده خود را گفتن *'èqidèyè khoud-ra goftèn*.

OPINIÂTRE, adj. des 2 g., لجاجت *khoud-rè'ï*, لجاجت *lèdjadjèt-kounèndè*, ا. عنود *'ènoud*, لجوج *lèdjoudj*.

OPINIÂTRER, v. a., بعناد انداختن *bè-'ènad èndakhtèn*, بدجاجت وا داشتن *bè-lèdjadjèt ra dachtèn*; — s'opiniâtrer, v. pron. عناد کردن *'ènad kèrdèn*.

OPINIÂTRETÉ, s. f., لجاجت *lèddj*, ستیهش *sètihèch*, ا. لجاجت *lèddj*, *lèdjadjèt*, عناد *'ènad*, pr. t. *'inad*, اصرار *èsrar*, pr. t. *israr*.

OPINION, s. f. sentiment, avis, ا. رأى *rè'ï*; — jugement que l'on porte, ا. اعتقاد *è'tèqad*, pr. t. *i'tiqad*, ضيق *zènn*, عقیده *'èqidè*, pr. t. *'aqidè*, pl. عقاید *'èqayèd*, pr. t. *'aqäid*.

OPIUM, s. m., a. تریاق *tèriaq*, تریاک *tèriak*, افیون *âfioun*, pr. t. *âfiun*.

OPPORTUN, E, adj., با موقع *ba-moouqè'*, ا. مناسب *mounacèb*, pr. t. *munacib*.

OPPORTUNITÉ, s. f., a. مناسبت *mounacèbèt*, pr. t. *munacibèt*, موقع *moouqè'*, pr. t. *mèvqè'*.

OPPOSANT, E, adj., ا. مانع *manè'*, pr. t. *mani'*, معارض *mou'arèz*, pr. t. *mu'ariz*.

OPPOSÉ, E, adj. contraire, ا. نقیض *nèqiz*, pr. t. *naqiz*, ضد *zèdd*, pr. t. *zidd*, مخالف *moukhalèf*,

pr. t. *mukhalif*; — vis-a-vis, رو برو *rou-bè-rou*.

OPPOSER, v. a., رو برو گذاشتن *rou-bè-rou gouzachtèn*, در مقابل گذاشتن *dèr mouqabèl gouzachtèn*; — objecter, تعرض کردن *dèr mouqabèl àvourdèn*, *tè'èrrouz kèrdèn*, pr. t. *tè'arruz kièrdèn*, اعتراض کردن *è'tèraz kèrdèn*, pr. t. *è'tiraz kièrdèn*; — s'opposer, مانع شدن *manè' choudèn*, pr. t. *mani' choudèn*, مخالفت کردن *moukhalèfèt kèrdèn*.

OPPOSITE, s. m., بر عکس *bèr 'èks*, a. نقیض *nèqiz*, ضد *zèdd*, pr. t. *zidd*, مخالف *moukhalèf*, pr. t. *mukhalif*.

OPPOSITION, s. f., a. ممانعت *moumanè'èt*, pr. t. *muma-na'at*, تعرض *tè'èrrouz*, pr. t. *tè'arruz*.

OPPRESSER, v. a., به تنگ آوردن *bè-tèng àvourdèn*, ثقلت *sèqlèt àvourdèn*; — accabler, اذیت کردن *èziyèt kèrdèn*, آزاردن *àzourdèn*; — oppressé, pour opprimé, a. مظلوم *mèzloum*; — respiration oppressée, ضيق النفس *tèng-nèfès*, a. ضيق النفس *ziq-oun-nèfès*, pr. t. *ziq-un-nèfès*.

OPPRESSEUR, s. m., جفا بيشه *djèfa-bichè*, ستم کار *sètèm-kar*, pr. t. *sitèm-kiar*, a. ظالم *zalèm*, pr. t. *zalim*, جبار *djèbbar*.

OPPRESSIF, IVE, adj., جفا بيشدئی *djèfa-bichèyi*, p. t. *zoulm-kar*, pr. t. *zulm-kiar*.

OPPRESSION, s. f. état de ce lui qui est oppressé, تنگنفسی *tèng-nèfèci*, a. ثقلت *sèqlèt*; — action d'opprimer, جفاکاری *djèfa-kari*, pr. t. *djèfa-kiari*, a. ستم *sètèm*, pr. t. *sitèm*, ظلم *zoulm*, تعدی *tè'èddi*, pr. t. *tè'addi*, جور *djoour*, pr. t. *djèrr*.

OPPRESSIVEMENT, adv., a. بظلم *bè-zoulm*.

OPPRIMER, v. a., ستم کردن *sètèm kèrdèn*, pr. t. *sitèm kièrdèn*, جور و جفا کردن *djoour-ou-djèfa kèrdèn*, pr. t. *djèvr-ou-djèfa kièrdèn*, ظلم کردن *zoulm kèrdèn*, تعدی کردن *tè'èddi kèrdèn*.

OPPROBRE, s. m., رسوائی *rosvayi*, pr. t. *rusvayi*, بدنامی *bèd-nami*, افتضاح *èftèzah*, pr. t. *iftizah*, رزالت *rè-zalèt*.

OPTER, v. n., برگزیدن *bèr gouzidèn*, اختیار کردن *èkhtiar kèrdèn*, pr. t. *ikhtiar kièrdèn*, انتخاب کردن *èntèkhab kèrdèn*, pr. t. *intikhab kièrdèn*.

OPTICIEN, s. m. qui fait des lunettes, ساز دوربین *dour-bîn-saz*; — versé dans l'optique, علم بصر داننده *danèn-dèyé 'èlmé bècèr*.

OPTIMISME, s. m., همه اشیا را نیکو دانستن *hèmè èchia-ra nikou danèstèn*.

OPTIMISTE, s. et adj. des 2 g., همه چیز را نیکو داننده *hèmè tchiz-ra nikou-danèndè*, هر گونه حادثه را بر نیکی حمل *hèr gounè hadècè-ra bèr niki hèmèl-kounèndè*.

OPTION, s. f., اختیار *èkhtiar*, pr. t. *ikhtiar*.

OPTIQUE, adj., متعلق بدیده *moutè'èllèq bè-didè*, a. نظری *nèzèrîi*, pr. t. *nazarîi*, بصری *bècèrîi*, pr. t. *baçarîi*.

OPTIQUE, s. f., علم البصر *'èlm-oul-bècèr*, pr. t. *'ilm-ul-baçar*.

OPULEMMENT, adv., با جلال *ba djèlal*.

OPULENCE, s. f., فراخدستی *tèvanguèri*, توانگری *tèvanguèri*, ا. غنا *ghèna*, pr. t. *ghana*.

OPULENT, e, adj., دولتمند *dooulètmenèd*, توانگر *tèvanguèr*.

pr. t. *dèvlètmènd*, a. غنى *ghèni*, pr. t. *ghani*, pl. اغنيا *èghnia*, pr. t. *aghnia*.

OPUSCULE, s. m., کتابچه *kètabtchè*, a. رساله *rèçalè*.

OR, conj., ولی *vèli*, a. لکن *lèkèn*, pr. t. *lakìn*.

OR, s. m., زر *zèr*, طلا *tèla*, pr. t. *tila*; — d'or, از زر *èz zèr*, طلا *èz tèla*; — mine d'or, معدن طلا *mè'èdèné tèla*, pr. t. *ma'dèni tila*.

ORACLE, s. m., a. وحی *vèhi*, pr. t. *vahi*; — réponse d'une divinité, جواب هاتف غیب *djivabé hatèfé ghèib*, pr. t. *djèvabi hatifi ghaïb*.

ORAGE, s. m. pluie violente, باران شدید *barané chèdid*; — en mer, a. طوفان *toufan*, هلاب *hèllab*; — fig. trouble, a. اختلال *èkhtèlal*, pr. t. *ikhtilal*.

ORAGEUX, EUSE, adj., بارانی *barani*; — saison orageuse, موسم باران *mooucèmé baran*; — en parlant de la mer, a. طوفانی *toufani*; — au fig. sujet aux troubles, اختلال آمیز *èkhtèlal-àmiz*, آشوب آمیز *àchoub-àmiz*.

ORAISON, s. f. terme de grammaire, discours, سخن *soukhèn*, a. کلام *kèlam*, pr. t. *kièlam*, مقاله *mèqalè*, pr. t. *maqalè*; — prière, a. دعا *do'â*, pr. t. *dou'â*, صلاة *sèlat*, pr. t. *salat*.

ORAL, E, adj., زبانی *zèbani*, a. شفاهی *chèfahi*, pr. t. *chi-fahi*.

ORANGE, s. f., پورتقال *portouqal*; — orange amère, نارنج *narèndj*, pr. t. *narèndj*.

ORANGER, s. m., درخت پورتقال *dèrèkhté portouqal*.

ORANGERIE, s. f., نارنجستان *narèndjèstan*.

ORANGEADE, s. f., شربت پورتقال *chèrbètè portouqal*.

ORANG-OUTANG, نسناس *nèsnas*.

ORATEUR, s. m., a. خطیب *khètib*, pr. t. *khatib*, pl. خطبا *khoutèba*, اهل كلام *èhlé kèlam*, pr. t. *èhli kièlam*.

ORATOIRE, s. m., عبادتگاه *djaï nèmaz*, عبادتگاه *'èba-dèt-gah*.

ORATOIRE, adj. des 2 g., a. متعلق بخطیب *moutè'èllèq bè-khètib*, a. خطیبی *khètibi*; — art oratoire, فن خطابت *fènné khètabèt*, pr. t. *fènni khitabèt*.

ORATOIREMENT, adv., خطیبانه *khètibanè*.

ORBE, s. m., a. دور *doour*, pr. t. *dèrr*, دوره *doourè*, pr. t. *dèrrè*.

ORBICULAIRE, adj. des 2 g., گرد *guèrd*, گرده *guèrdè*, a. مدور *moudèrrèr*, pr. t. *mudèrrir*, مستدير *moustèdir*.

ORBICULAIREMENT, adv., a. مستديراً *moustèdirèn*.

ORBITE, s. m., a. مدار *mèdar*; — l'orbite de Jupiter, مدار مشتری *mèdaré mouchtèri*, pr. t. *mèdari mouchtèri*.

ORCHESTRE, s. m. lieu où se tiennent des musiciens, مقام سازندگان *mèqamé sazèndègan*; — reunion des musiciens, سازندگان *sazèndègan*.

ORDINAIRE, adj. des 2 g., رسم شده *rèsm-choudè*, a. عادی *'àdi*, معتاد *mou'tad*, pr. t. *mu'tad*, عادت *'àdèt*, مألف *mè'èlouf*; — à l'ordinaire, d'ordinaire, بحسب عادت *bè-hècèbè 'àdèt*, از روی عادت *èz rouï 'àdèt*, a. عادتاً *'àdètèn*, pr. t. *'àdètà*; — commun, vulgaire, فرومایه *fourou-mayè*, پست رتبه *pèst-routbè*, a. عوام *'èvam*, pr. t. *'avam*.

ORDINAIRE, s. m. repas qu'on sert de coutume, خوراک عر *khòrak èr*.

روزه *khouraké hèr-rouzè*, يومية *tè'amé yooumiyè*,
pr. t. *ta'ami yèvmiyè*.

ORDINAIREMENT, adv., a. اكثر اوقات *èksèré ouqat*,
pr. t. *èksèri èvqat*, a. عادة *'adètèn*, pr. t. vulg.
'adèta, غالب الاوقات *ghalèb-oul-ouqat*, pr. t. *ghalib-
ul-èvqat*.

ORDINAL, E, adj., a. مراتب الاعداد *mèratèb-oul-è'èdad*,
pr. t. *mèratib-ul-a'dad*.

ORDINAND, s. m., celui qui va recevoir les ordres sacrés,
داخل شونده در سلك كشيستان *dakhèl-chèvèndè dèr
sèlké kèchichan*.

ORDINANT, s. m., celui qui donne les ordres sacrés, خليفة
مختار باحسان مناصب *khèlifèyé moukhtar bè-èhsané
mènacèb*.

ORDINATION, s. f., رسم منصوب کردن كشيستان *rèsmé mèn-
soub-kèrdèné kèchichan*, a. توجيه مراتب رهبانیه *tooudjihé mèratèbé rouhbaniyè*, pr. t. *tèvdjihi mèratibi
rouhbaniyè*.

ORDONNANCE, s. f. arrangement, آراستگی *àrastègui*, a.
ترتيب *tèrtib*, نظم *nèzm*, pr. t. *nazm*, انتظام *èntèzam*, pr.
t. *intizam*; — acte émané de l'autorité, فرمان *fèrman*,
pr. t. *firman*, a. امر *èmr*, حکم *heukm*, pr. t. *hukm*, اراده
èradè, pr. t. *iradè*; — par ordonnance impériale, حسب
همایون *bè-hècèbé fèrmané houmayoun*; — loi,
constitution, a. قاعده *qa'èdè*, pr. t. *qa'idè*, pl. قواعد
qèva'èd, pr. t. *qava'id*, قانون *qanoun*, pl. قوانین *qè-
vanin*, pr. t. *qavanin*; — prescription du médecin,
تجویز طبیب *tèdjvizé tèbib*.

- ORDONNATEUR, TRICE**, s., آرینده *arayèndè*, a. مرتب *mou-rèttèb*, pr. t. *murèttib*.
- ORDONNER**, v. a. mettre en ordre, دجا بجا کردن *dja-bè-dja kèrdèn*, آراستن *àrastèn*, ترتیب دادن *tèrtib dadèn*; — commander, فرمودن *fèrmoudèn*, حکم کردن *heukm kèrdèn*, فرمانش کردن *fèrmayèch kèrdèn*; — en termes de finances, حواله کردن *hèvalè kèrdèn*.
- ORDRE**, s. m. arrangement, آراستگی *àrastègui*, a. ترتیب *tèrtib*, انتظام *èntèzam*, pr. t. *intizam*; — mettre en ordre, دجا بجا کردن *dja-bè-dja kèrdèn*, آراستن *àrastèn*, ترتیب دادن *tèrtib dadèn*; — commandement, فرمان *fèrman*, pr. t. *firman*, a. حکم *èmr*, *heukm*, pr. t. *hukm*; — corps qui compose un état, a. زمرة *zoumrè*, pr. t. *zumrè*, ضابطه *taifè*; — règle, loi, a. قاعده *qa'èdè*, pr. t. *qa'èdè*, pl. قواعد *qèva'èd*, pr. t. *qava'id*, قانون *qanoun*, pl. قوانین *qèvanin*, pr. t. *qavanin*; — sans ordre, بی نظم *bi nèzm*.
- ORDURE**, s. f. excrement, گده *goh*, a. فضله *fèzlè*; — immondices, زبیل *zèbil*, خس و خشک *khès-ou-khachak*; — balayures, خاکروبه *khak-roubè*.
- ORDURIER**, e, adj., گوه *hèrzè-gou*, هزه *hèrzè*, a. فحاش *fèhhach*, pr. t. *fahhach*.
- OREILLE**, s. f., گوش *gouch*, a. سمع *sèm'*, pl. مسماع *mè-camè'*, pr. t. *mècamì*; — prêter l'oreille, اصغا کردن *èsgha kèrdèn*, گوش دادن *gouch dadèn*, گوش کردن *gouch kèrdèn*.
- OREILLER**, s. m., روی متک *roui-moutèka*.
- ORFÈVRE**, s. m., زرگر *zèr-guèr*, a. صیغ *sèiyagh*.

ORFÈVRE, s. f., زرگری *zèr-guèri*, a. صياغة ou صياغة *sèyaghèt*, pr. t. *syaghat*.

ORFRAIE, s. f., عقاب دریا *'ouqabè dèria*.

ORGANE, s. m. instrument, a. آلت *âlèt*, pl. آلات *alat*; — l'organe de la vue, آلت بصر *âlètè bècèr*, pr. t. *âlètè baçar*; — de la voix, آلت صوت *âlètè soout*, pr. t. *âlètè sèvt*; — moyen, entremise, a. وسیله *vècile*, واسطه *vacètè*, pr. t. *vacita*; — particulièrement la voix, آواز *âvaz*, a. صوت *soout*, pr. t. *sèvt*.

ORGANIQUE, adj. des 2 g., a. عامل بالآلات *'amèlè bâl-âlat*, pr. t. *'amili bil-âlat*.

ORGANISATION, s. f., a. ترتیب *tèrtib*, ترکیب *tèrkib*, تشکیل *tèchkil*, نظم *nèzm*.

ORGANISER, v. a., مرتب ساختن *tèrtib dadèn*, مرتب ساختن *mourètèb sakhtèn*, برشته نظم در آوردن *bè-rèchtèyè nèzm dèr âvourdèn*; — organisé, e, ترتیب یافته *tèrtib-yaftè*, مرتب شد *mourètèb-choudè*.

ORGANISTE, s. m. qui joue de l'orgue, ارغنون زن *èrghè-noun-zèn*; — facteur, ارغنون ساز *èrghè-noun-saz*.

ORGASME, s. m., mouvement des humeurs, a. هیجان *hèyèdjian*, اخلات *oul-èkhlat*.

ORGE, s. f., جو *djoou*, a. شعیر *chè'ir*, pr. t. *cha'ir*.

ORGEAT, s. m., شربت بادام *chèrbètè badam*.

ORGIE, s. f., a. عیش و عشرت *'èich-ou-'èchrèt*, pr. t. *'aïch-u-'ichrèt*.

ORGUE, s. m. et au pl. s. f., a. ارغنون *èrghè-noun*, pr. t. *ar-ghanoun*.

ORGUEIL, s. m., باد غرور *badé ghourour*, مغروری *mèghrouri*,

pr. t. *maghrouri*, a. نخوت *nèkhvèt*, pr. t. *nakhvèt*, غرور *ghourour*, تكبر *tèkèbbour*, pr. t. *tèkèbbur*; — noble orgueil, a. فخر *fèkhr*, pr. t. *fakhr*, افتخار *èf-tèkhar*, pr. t. *iftikhar*.

ORGUEILLEUSEMENT, adv., مغرورانè *mèghrouranè*, متكبرانه *moutèkèbbèranè*, با غرور *ba ghourour*, با كبر و نخوت *ba kèbr-ou-nèkhvèt*.

ORGUEILLEUX, SE, adj., a. متكبر *moutèkèbbèr*, pr. t. *mutè-kèbbir*, مغرور *mèghrour*, pr. t. *maghrour*.

ORIENT, s. m., باختر *bakhtèr*, خاور *khavèr* (d'après le Bourhané Qatè ces deux mots signifient aussi occident), a. مشرق *mèchrèq*, pr. t. *mèchriq*, شرق *chèrq*, pr. t. *charq*; — les affaires d'Orient, امور شرقیه *oumouré chèrqiye*, pr. t. *oumouri charqiye*.

ORIENTAL, E, adj., a. مشرقی *chèrqï*, pr. t. *charqi*, مشرقی *mèchrèqi*, pr. t. *mèchriqi*; — les pays orientaux, a. شرقیه *mèmalèké chèrqiye*, pr. t. *mèmaliki charqiye*; — les langues orientales, a. اسنہ شرقیه *èlsè-nèyé chèrqiye*.

ORIENTALISTE, s. m., داننده اسنہ شرقیه *danèndèyé èlsè-nèyé chèrqiye*.

ORIFICE, s. m., دهنه *dèhènè*, دهن *dèhan*.

ORIFLAMME, s. f., a. علم اعظم *'èlèmé l'èzèm*, pr. t. *'èlèmi a'zam*.

ORIGAN, s. m. plante, خندر *khèlèndèr*, a. سعنر *sè'ètèr*, pr. t. *sa'tèr*.

ORIGINAIRE, adj. des 2 g., a. اصل *èsl*, pr. t. *asl* ou *acil*, اصلی *èsli*, pr. t. *asli*; — il est originaire de France,

اصلش فرانسه است *èsl-èch fransè-èst*, ou simplement, فرانسه است *fransè èst*.

ORIGINAIREMENT, adv., در اصل *dèr èsl*, از اصل *èz èsl*, a. فی الاصل *fil-èsl*, pr. t. *fil-asl*.

ORIGINAL, E, adj. qui n'a point de modèle, a. اصل *èsl*, pr. t. *asl*, اصلتی *èslüi*, pr. t. *aslüi*; — bizarre, a. عجیب *'èdjib*, pr. t. *'adjib*, عجیب *'èdjayèb*, pr. t. *adjaïb*, غریب *ghèrib*, pr. t. *gharib*, غریبه *ghèribè*, pr. t. *gharibè*.

ORIGINAL, S. m., نسخه اصلیه *nouskhèyé èsliyè*, pr. t. *nouskhèi asliyè*, نسخه اصلتی *nouskhèyé èslüi*, pr. t. *nouskhèi aslûi*.

ORIGINALEMENT, adv., بطوریکه تازگی دارد *bè-toouri-ké tazègui darèd*, بطور غریب *bè-toouré ghèrib*.

ORIGINALITÉ, S. f., تازگی *tazègui*, a. غرابت *ghèrabèt*, pr. t. *gharabèt*.

ORIGINE, S. f., آغاز *ághaz*, a. مبدأ *mèbdè'*, منشأ *mènchè'*; — extraction, نژاد *nèjad*, a. اصل نسل *nèsl*, اصل *èsl*, pr. t. *asl*.

ORIGINEL, LE, adj. qui remonte à l'origine, نخستین *nèkhoustîn*, پیشین *pichîn*, a. اولی *èrvèli*, اصلتی *èslüi*, pr. t. *aslüi*.

ORIGINELLEMENT, adv., از پیش *èz pich*, از اولی *èz èrvèl*, از اصل *èz èsl*, a. فی الاصل *fil-èsl*, pr. t. *fil-asl*.

ORION, S. m. constellation de l'hémisphère méridional, a. النجبار *èl-djèbbbar*, جبار *djèbbbar*, اننسق *èn-nècèq*, pr. t. *èn-naçaq*.

ORISPEAU, S. m., گلابتون بدل *goulabètouné bèdèl*.

ORMAIE OU ORMOIE, نارونستان *narvènestan*.

ORME, s. m., نارون *narvèn*, ناروند *narvènd*, ناروان *narvan*.

ORMEAU, s. m., نارون كوچك *narvèné koutchèk*.

ORMIN, s. m. plante, a. خبة *khèbbèt*.

ORNE, s. m., sorte de frêne, درخت گنجشک *dè-rèkhtè zèban-goundjèchk*.

ORNEMENT, s. m., زيب *zib*, آرايش *àrayèch*, a. زينت *zinèt*.

ORNER, v. a., زينت دادن *zinèt dadèn*, زينت کردن *zinèt kèrdèn*, آراستن *àrastèn*, آرايش کردن *àrayèch kèrdèn*;
— orné, e, زيور آراسته *bè-zivèr-àrastè*, زينت شده *zinèt-choudè*, a. مزين *mouzèiyèn*.

ORNIÈRE, s. f., رد گردونه *redè guèrdounè*, رد کاسکه *redè kalèskè*.

ORNITHOGALE, s. f. plante, a. بلبوس *bèlbous*.

ORNITHOLOGIE, s. f., علم طبيعت پرندگان *'èlmé tèbi'ètè pèrèndèyan*, a. علم طبایع طیور *'èlmé tèbayè'è tèyour*, pr. t. 'ilmi taba'i touyour.

ORNITHOLOGISTE, s. m., داننده علم طبایع طیور *danèndèyè'èlmé tèbayè'è tèyour*, a. ارباب علم طبایع طیور *èrbabè'èlmé tèbayè'è tèyour*, اهل علم طبایع طیور *èhlé'èlmé tèbayè'è tèyour*, pr. t. èhli 'ilmi tabayi'i touyour.

ORNITHOPODE, s. m., plante, a. رجل العصفور *redjl-oul-'ès-four*, pr. t. ridjl-ul-'asfour.

OROGRAPHIE, s. f., وصف کیفیت کوه *vèsfé kèifiyètè kouh*, a. احوال الجبال *vèsfé èhval-oul-djèbal*, pr. t. vasfi ahval-ul-djibal.

- ORPHELIN, *s.*, *بی پدر و مادر* *bi-pèdèr-ou-madèr*, *a.* یتیم *yètīm*, *pl.* یتام *itam*.
- ORTEIL, *s. m.*, *انگشت بزرگ پا* *èngouchté bouzourgué pâ*, *pr. t.* *ènguèchti buzurgui pa*.
- ORTHODOXE, *adj.* des 2 *g.*, *اهل ایمان* *èhlé iman*, *pr. t.* *èhli iman*, *a.* مؤمن *mou'oumèn*, *pr. t.* *mu'umîn*, *pl.* مؤمنین *mou'oumènîn*, *pr. t.* *mu'minîn*.
- ORTHODOXIE, *s. f.*, *a.* دین اصلی *diné èsliî*, *pr. t.* *dini asliî*, *دین حق* *diné hèqq*, *pr. t.* *dini haqq*.
- ORTHOGRAPHE, *s. f.*, *a.* املا *èmla*, *pr. t.* *imla*.
- ORTHOGRAPHIE, *s. f.*, *نقشه بنا* *nèqchèyé bèna*.
- ORTHOGRAPHIQUE, *adj.* des 2 *g.*, *a.* مخصوص املا *mèkh-soucé èmla*.
- ORTHOGRAPHIER, *v. a.*, *باملا نوشتن* *bè-èmla nèvèchtèn*, *pr. t.* *bè-imla nivichtèn*.
- ORTIE, *s. f.*, *گزنه* *guèzènè*, *انجیره* *èndjèrè*.
- ORTOLAN, *s. m.*, *یلوه* *yèlvè*.
- ORVALE, *s. f.*, *plante*, *اشترغان* *ouchtourghan*.
- OS, *s. m.*, *استخوان* *èstoukhan*, *a.* عظم *'èzm*, *pr. t.* *'azm*, *pl.* عظام *'èzam*, *pr. t.* *'izam*.
- OSCILLATION, *s. f.*, *حرکت رقص ساعت* *hèrèkètè rèqqacé sa'èt*, *a.* نوسان *noouçan*, *pr. t.* *nèvsan*.
- OSCILLER, *v. n.*, *حرکت رقص ساعت کردن* *hèrèkètè rèqqacé sa'èt kèrdèn*, *آمد و رفت کردن* *àmèd-ou-rèft kèrdèn*.
- OSEILLE, *s. f.*, *ترشک* *tourchèk*, *a.* حتماز *hoummaz*.
- OSEB, *v. n.*, *جرات کردن* *djèçarèt kèrdèn*, *جرات کردن* *djour'èt kèrdèn*.

OSÉ, E, adj., بی پروا *bi-pèrva*, p. t. گوستاخ *goustakh*, pr. t. *kiustakh*, a. جسر *djèçour*.

OSIER, s. m., قندرق *qèndèrèq*, pr. t. *qîndiriq*, قندره *qèndèrè*, pr. t. *qîndira*.

OSSELET, s. m., استخوان کوچک *èstoukhané koutchèk*; — jeu d'osselets, غاببازی *ghab-bazi*.

OSSEMENTS, s. m., pl. استخوانهای میت *èstoukhan-haî mèiyit*.

OSSEUX, EUSE, adj., استخواندار *èstoukhan-dar*.

OSSIFICATION, s. f., شدن استخوان *èstoukhan choudèn*.

OSSIFIER, v. a., باستخوان منقلب کردن *bè-èstoukhan mounqèlèb kèrdèn*; — s'ossifier, استخوان شدن *èstoukhan choudèn*; — ossifié, e, استخوان شده *èstoukhan-choudè*.

OSSU, E, adj., دارنده استخوان گنده *darèndèdyé èstoukhané goundè*.

OSTENSIBLE, adj. des 2 g., qu'on peut montrer, نشان دانی *nèchan-dadèni*, که توان نشان داد *ké tèvan nèchan dad*; — qui tombe sous les sens, پيدا *pèida*, نمایان *nèmayan*, p. t. آشکار *âchkar*, pr. t. *âchikiar*, a. ظاهر *zahèr*, pr. t. *zahir*.

OSTENSIBLEMENT, adv., آشکارا *âchkara*, pr. t. *âchikiara*, a. ظهراً *zahèrèn*, pr. t. *zahirèn*.

OSTENSOIR, s. m., ظرف قربانی *zèrfé qourbani*.

OSTENTATION, s. f., خودنمایی *khoud-nèmayi*, a. تفتخر *tèfèkhhour*, pr. t. *tèfukhhur*.

OSTÉOLOGIE, s. f., وصف کیفیت استخوان *vèsfé kèifiyèlè èstoukhan*.

OSTRACÉ, E, adj., صدقدار *sèdèf-dar*.

OTAGE, s. m., گرو *guèroou*, a. رهن *rèhn*, pr. t. *rèhîn*, pl. ارهان *èrhan*, pr. t. *irhan*.

OTALGIE, s. f., douleur d'oreille, درد گوش *dèrdé gouch*, a. وجع الاذن *vèdj'-oul-ouzèn*.

OTALGIQUE, adj. des 2 g., نافع درد گوش *nafè'é dèrdé gouch*.

ÔTER, v. a., بر داشتن *bèr dachtèn*; — faire cesser, faire passer, بر ظرف کردن *bèr tèrèf kèrdèn*, دفع کردن *dèf' kèrdèn*; — s'ôter, برخاستن *bèr khastèn*, خود را کنار کشیدن *khoud-ra kènar kèchidèn*; — ôté, e, بر داشته شده *bèr dachtè-choudè*.

OTTOMAN, E, adj., عثمانلو *'osmanlou*, pr. t. *'osmanlu*, عثمانی *'osmani*; — l'Empire Ottoman, ممالك عثمانیّه *mè-malèkè 'osmaniyè*, pr. t. *mèmaliki 'osmaniyè*.

OTTOMAN, E, adj., عثمانلو *'osmanlou*, pr. t. *'osmanlu*, عثمانی *'osmani*.

OTTOMANE, s. f., نیم تخت *nim-tèkht*, a. صفة دیوان *soffèt*, *divan*.

OÙ, conj., با *ya*.

OÙ, adverbe de lieu, en quel lieu? در کجا *koudja*, در کجا *dèr koudja*; — où est-il? کجاست *koudjast*, در کجا میروید? *dèr koudjast*; — où allez vous? کجا میآید *koudja mi-rèvid*; — d'où venez-vous? از کجا میآید *èz koudja mi-àyd*.

OUAILLE, s. f., گوسفند *gousfènd*, a. غنم *ghènèm*, pr. t. *ghanèm*, pl. اغانم *èghnam*.

OUAIS! interj., وای *vai*

- OUATE, s. f., ساوېس *savis* (vieux) پنبه *pèmbè*
- OUATER, v. a., با پنبه گذاشتن *pèmbè gouzachtèn*, با پنبه دوختن *ba pèmbè doukhtèn*; — ouaté, e, با پنبه دوخته *ba pèmbè doukhtè*, استر کرده *èstèr-kèrdè*.
- OUBLI, s. m., فراموشی *fèramouchi*, a. نسیان *nècian*, pr. t. *nician*.
- OUBLIER, v. a., فراموش کردن *fèramouch kèrdèn*; — s'oublier, sortir de la mémoire, فراموش شدن *fèramouch choudèn*; — s'oublier soi-même, خود را فراموش کردن *khoud-ra fèramouch kèrdèn*; — oublié, e, فراموش شده *fèramouch-choudè*.
- OUBLIEUX, SE, adj., فراموشکار *fèramouch-kar*, کم حافظه *kèm-hafèzè*.
- OUEST, s. m., a. غرب *ghèrb*, pr. t. *gharb*, مغرب *mèghrèb*, pr. t. *maghrib*; — vent d'ouest, باد مغرب *badé mèghrèb*, pr. t. *badi maghrib*; — du sud-ouest, باد مابین *badé ma-bèiné djènoub-ou-mèghrèb*; — du nord-ouest, باد مابین شمال و مغرب *badé ma-bèiné chèmal-ou-mèghrèb*.
- OUF ! interj., وای *ouf*, وای *vaï*.
- Oci, particule d'affirmation, آری *âri*, a. بلی *bèli*.
- Ocī-DIRE, s. m., a. خبر افواهی *khèbèrè éfvahi*.
- OUIE, s. f., a. قوّة سامعه *qouvvelé samè'è*, pr. t. *qouvveti samī'a*, قوّة سامعه *qouvvelé samè'è*, pr. t. *qouvveti samī'a*.
- OUIR, v. a., شنیدن *chènidèn*, pr. t. *chinidèn*, استماع کردن *èstèma' kèrdèn*, pr. t. *istima' kièrdèn*; — écouter, گوش *gouch dadèn*, اصغا کردن *èsga kèrdèn*; — ouï, e, شنیده شده *chènide-choudè*, a. مسموع *mèsmou'*.

- OURAGAN, s. m., کولاک *koulak*, a. طوفان *toufan*.
- OURDIR, v. a., بافتن *baftèn*, نسج کردن *nèsdj kèrdèn*; —
au fig., تمهید مقدمه چیدن *tèmhidé mouqèddémè tchidèn*; — ourdi, e, بافته *baftè*, a. منسوج *mènsoudj*.
- OURLER, v. a., لب بر گردان *nèvèrd kèrdèn*, لب بر گردان *lèb bèr guèrdan doukhtèn*.
- OURLLET, s. m., لب بر گردان *nèvèrd*, لب بر گردان *lèb bèr guèrdan*.
- OURS, s. m., خرس *khèrs*.
- OURSE, s. f., ماده خرس *khèrsé madè*, ماده خرس *madè-khèrs*.
- OURSIN, s. m., خارپشت آبی *khar-pouchté âbi*.
- OURSON, s. m., خرس بچه *bètchèyé khèrs*, خرس بچه *khèrs-bètchè*.
- OUTARDE, s. f., شاست *chast*.
- OUTIL, s. m., افزار *èfzar*, a. آلات *âlèt*, pl. آلات *âlat*, اسباب *èsbab*.
- OUTILLER, v. a., افزار دیدن *tèdarèké èfzar didèn*, اسباب دادن *èsbab dadèn*, فراهم آوردن *èsbab fè-ra-hèm àvourdèn*.
- OUTRAGE, s. m., دشنام *douchnam*, pr. t. *duchnam*, بی حرمتی *bi-heurmèti*, a. شتم *chètm*, زالت *rèzalèt*, pr. t. *rizalèt*, فکش *feuhch*, pr. t. *fouhch*.
- OUTRAGEANT, TE, adj., زالت آمیز *chètm-âميز*, زالت آمیز *rèzalèt-âميز*.
- OUTRAGER, v. a. — de paroles, دشنام دادن *douchnam dadèn*, فکش دادن *feuhch dadèn*; — de fait, زبیل کردن *rèzil kèrdèn*; — outragé, e, زالت کشیده *rèzalèt-kèchidè*.

OUTRAGEUSEMENT, adv., بدشنام *bè-douchnam*, برذالت *bè rèzalèt*.

OUTRAGEUX, EUSE, adj., دشنام آمیز *douchnam-àmiz*, ذالت آمیز *rèzalèt-àmiz*.

OUTRANCE (à) adv., بی غایت *bi ghayèt*, بشدت *bè-chèd-dèt*, pr. t. *bi-chiddèt*, ا. فوق الغایه *foouq-oul-ghayè*, pr. t. *fèeq-ul-ghayè*.

OUTRE, s. f., خشک *khik*, مشک *mèchk*.

OUTRE, prép. au delà, آن طرف *ân tèrèf*; — outre-mer, آن طرف دریا *ân tè-rèf dèria*; — en outre, outre cela, علاوه بر این *'èlarè bèr in*; — outre-mesure, از اندازه بیرون *èz èndazè bi-roun*, زیاد از حد *ziadè èz hèdd*.

OUTRÉ, E, adj., از حد گذشته *èz hèdd biroun*, از حد بیرون *èz hèdd gouzèchtè*, ا. فوق الحد *foouq-oul-hèdd*, pr. t. *fèeq-ul-hadd*; — irrité, زیاد غضبناک *ziad ghèzèbnak*.

OUTRECUIDANCE, s. f., گستاخی *goustakhi*, ا. جسارت *djèçarèt*.

OUTRECUIDANT, E, adj., گستاخ *goustakh*, pr. t. *kiustakh*, ا. جسور *djèçour*.

OUTRÉMENT, adv., زیاد از حد *ziad èz hèdd*, ا. فوق الحد *foouq-oul-hèdd*, pr. t. *fèeq-ul-hadd*.

OUTREMER, s. m., رنگ لاجورد *rènguè ladjirèrd*.

OUTREPASSER, v. a., از حد تجاوز کردن *èz hèdd tèdja-vouz kèrdèn*.

OUTRE-MESURE, adv., از اندازه بیرون *èz èndazè biroun*, از حد بیرون *èz hèdd biroun*.

OUTRER, v. a. accabler, از پا انداختن *èz pa èndakhtèn*;

— offenser avec excès, *bè-chèddèt rëndjandèn*, pr. t. *bè-chiddèt rëndjandèn*, بستوح آوردن *bè-sètouh àvourdèn*; — outré, e, exagéré, excessif, *èz pa ouftadè*, pr. t. *èz pa uftadè*; — outré de colère, *bè-chèddèt ghèzèbnak*, pr. t. *bè-chiddèt ghèzèbnak*, بغایت کجخلق *bè-ghayèt kèdj-khoulk*.

OUVERT, E, adj. en parlant d'un pays, *baz*, باز *vaz*; — intelligent, franc, روشن دل *roouchèn-dèl*.

OUVERTEMENT. adv., اشکارا *achkara*, ا. عیاناً *'èyanèn*, pr. t. *'ayanèn*.

OUVERTURE, s. f. fente, شکاف *chèkaf*, pr. t. *chikiaf*, رخنه *rèkhne*, a. فرجه *fourdjè*, pl. فرج *fouroudj*, commencement d'une chose, آغاز *àghaz*, a. فاتحه *fatèhè*, pr. t. *fatiha*, افتتاح *èftètah*, pr. t. *iftitah*; — action d'ouvrir, گشایش *gouchayèch*, a. فتح *fèth*.

OUVRABLE, adj. des 2 g. jour ouvrable, روز کار کردن *rouzé kar kèrdèn*, روز کار *rouzé kar*.

OUVRAGE, s. m. travail, کار *kar*, a. عمل *'èmèl*, pr. t. *'amèl*; — de fortification, استحكامات *èstèhkamat*, pr. t. *istihkiamat*; — ouvrage d'esprit, کتاب *kètab*, pr. t. *kitab*, تألیف *tè'èlif*.

OUVRAGER, v. a., زینت دادن *zinèt dadèn*.

OUVRAGÉ, E, adj., پر کار *pour-kar*.

OUVRANT, E, adj., à porte ouvrante, در هنگام باز شدن *hèngamé baz choudèné dèr*.

OUVREUR, SE, s., باز کننده *baz-kounèndè*, دربان *dèr-ban*, a. فتاح *fèttaç*, فتح *fatèh*.

- OUVRER, v. a., کار کردن *kar kèrdèn*; — ouvré, e, کار *kar-kèrdè*, a. معمل *mè'émoul*, pr. t. *ma'moul*.
- OUVRIER, IÈRE, s., کارگر *kar-guèr*, a. عامل *'àmèl*, pr. t. *'àmil*, pl. عمله *'èmèlè*.
- OUVRIR, v. a., گشادن *gouchadèn*, باز کردن *baz kèrdèn*, وا کردن *va kèrdèn*, a. فتح *fèth*; — commencer, inaugurer, افتتاح کردن *èftè-tah kèrdèn*; — ouvert, e, گشاده *gouchadè*, باز *baz*, a. مفتوح *mèftouh*; — s'ouvrir, شدن گشاده *gouchadè choudèn*, وا شدن *va choudèn*.
- OUVROIR, s. m., کارگاه *kar-gah*, pr. t. *kiar-guiah*, دستگاه *dèst-gah*, pr. t. *dèst-guiah*, vulg. دستگاه *dèzguiah*.
- OVAIRE, s. m., تخمدان *tokhm-dan*, a. خصية النساء *kho-cièt-oun-nèça'*.
- OVALE, adj. des 2 g., به ترکیب تخم مرغ *bè-tèrkibé tokhmé mourgh*, a. بیضوی *bèizavi*.
- OVIPARE, adj. des 2 g., از تخم حاصل میشود *èz tokhm hacèl mi-chèrèd*.
- OXUS, fleuve d'Asie, جيھون *djèihoun*, pr. t. *djihoun*.
- OVATION, s. f., آیین بندی *dyïn-bèndi*.
- OXYCRAT, s. m., sorte de boisson, آب و سرکه *àb-ou-sèrkè*.
- OXYGÈNE, s. m., اوكسجين *oksijèn*.
- OXYGONE, adj. des 2 g., qui a les angles aigus, a. حاد الزوايا *hadd-ouz-zèvaya*.
- OXYMEL, s. m., liqueur faite de miel et de vinaigre, سرکه انگبین *sèrkè-ènguèbîn*, pr. t. *sirkiè-ènguèbîn*, vulg. سکناجبین *sèkèndjèbîn*.

Oxysaccharum, s. m., mélange de sucre et de vinaigre,
سرکه با قند *sèrkè ba qènd*.

P.

PACAGE, s. m. pâturage, چراگاه *tchèra-gah*.

PACAGER, v. n. faire paître, چرانیدن *tchèranidèn*, چراندن *tchèrandèn*.

PACHA, s. m., پاشا *pacha*.

PACIFICATEUR, TRICE, s., آشتی دهنده *ächti-dèhèndè*,
نشاننده فتنه *nèchanèndèyè fètne*, a. مصلح *mouslèh*,
pr. t. *muslih*.

PACIFICATION, s. f., آشتی *ächti*, دفع اختلال *dèf'è èkhtè-lal*, pr. t. *dèf'i ikhtilal*, خوابیدن فتنه *khabidènè fètne*,
pr. t. *khabidèni fitnè*.

PACIFIER, v. a., دفع آشوب کردن *ächti dadèn*,
dèf'è àchoub kèrdèn; — se pacifier, آرام گرفتن *àram guèrèftèn*, آشتی کردن *fètne nèchèstèn*,
ächti kèrdèn; — pacifié, e, فتنه نشسته *fètne-nè-chèstè*.

PACIFIQUE, adj. des 2 g., صلح دوست *soulh-doust*; — tranquille, آرام *àram*, a. راحت *rahèt*,
pr. t. *rahat*.

PACIFIQUEMENT, adv., آشتی و صلح از روی *èz rouï soulh-ou-ächti*, a. صلحاً *soulhèn*.

PACOTILLE, s. f., خرده مرده *kourdè-mourdè*.

PACTE, s. m., پیمان *pèiman*, a. قول *qooul*, pr. t. *qavl*,
میثاق *miçaq*, شرط *chèrt*, pr. t. *chart*, عهد *'èhd*, pr. t. *'ahd*,
مقاوله *mouqavèlè*.

PACTISER, v. n., عهد بستن 'èhd bèstèn.

PAGANISME, s. m., بت پرستی bout-pèrèsti.

PAGE, s. m., غلام بچه ghoulam-bèchè.

PAGE, s. f., a. صفحه sèfhè, pr. t. safha, صکیفه sèhifè, pr. t. sahifè.

PAGINER, v. a., اعداد صکیفه ها نوشتن è'dadé sèhifè-ha nèvèchtèn.

PAGNE, s. m., فونده foutè, pr. t. foutu.

PAGODE, s. f., بتکده bout-kèdè.

PAÏEN, NE, s., بت پرست bout-pèrèst.

PAILLARD, adj. m., شپوت پرست chèhvèt-pèrèst.

PAILLARDISE, s. f., شپوت پرستی chèhvèt-pèrèsti.

PAILLASSE, s. f., بکده کندè douchègué bè-kah àkèndè; — bouffon, مسخره mèskhèrè.

PAILLASSON, s. m., حصیر نقش پت کن kèfch-pak-koun, هعیرن هعیرن کفشکن həciré kèfch-kèn.

PAILLE, s. f., کاه kah.

PAILLETTE, s. f., ریزه rizèyé zèr.

PAILLEUR, s. m., کاه فروش kah-fourouh, a. علاف 'èllaf.

PAILLEUX, EUSE, adj., سوزنده souzèn-dar.

PAIN, s. m., نان nan, a. کباب khoubouz; — pain de sucre, کله قند kèlèyé qènd.

PAIR, adj. m., هم‌رته hèm-chè'n, هم‌سره hèm-sèr, هم‌رته hèm-routbè, هم‌تا hèm-ta, a. مثل mèsl, pr. t. mist, pl. امثال èmsal, قرین qèrîn, pr. t. qarîn, pl. اقراں èqran, pr. t. aqran, نظیر nèzir, pr. t. nazir; — signifie aussi deux par deux, pair ou impair; دجفت یا تک djouft ya tèk; — en terme de commerce, a. مساوی mouçavi.

PAIR, s. m. en parlant des paires de France, a. وکیل ملت *vèkilè mèllèt*, pr. t. *vèkili millèt*, pl. وکلای ملت *vou-kèlaï mèllèt*; — dans le sens d'égal on emploie les mêmes adjectifs que ci-dessus.

PAIRE, s. f., جفت *djouft*, a. زوج *zooudj*, pr. t. *zèvdj*; — une paire de pistolets, یک جفت ضیاعچه *yèk djoufté tèpantchè*.

PAISIBLE, adj. des 2 g., آرام *âram*, بی قیل و قال *bi-qil-ou-qal*, a. راحت *rahèt*, pr. t. *rahat*.

PAISIBLEMENT, adv., آرامی *bè-ârami*, آرام *âram*.

PAÎTRE, v. n., چریدن *tchèridèn*, چرا کردن *tchèra kèrdèn*; — faire paître, چرانیدن *tchèranidèn*. *tchèrandèn*.

PAIX, s. f., آشتی *âchti*, a. صلح *soulh*, مصلحه *mouçalèhè*, pr. t. *muçalaha*; — tranquillité, آسودگی *âçoudègui*, p. t. آسایش *âçayèch*, pr. t. *âçayich*, a. راحت *rahèt*, pr. t. *rahat*; — faire la paix, آشتی کردن *âchti kèrdèn*, صلح کردن *soulh kèrdèn*; — vivre en paix, بآسودگی گذران کردن *bè-âçoudègui gouzèran kèrdèn*.

PAL, s. m., میخانه جدر *mikhé tchudèr*, a. وتد *vètèd*, pl. اوتاد *ooutad*, pr. t. *èvtad*.

PALAIS, s. m., اعمارت *'èmarèt*, pr. t. *'imarèt*, pl. عمارات *'èmarat*, pr. t. *'imarat*; — palais impérial, سرای همایون *sèraï houmayoun*; — le palais de la bouche, گام *gam*, a. حنک *hènèk*, pl. احناک *èhnak*.

PALAN, s. m. terme de marine, a. اسباب جرّ انتقال *èsbabé djèrré èsçal*, pr. t. *èsbabi djèrri èsçal*, آلت جرّ انتقال *âlètè djèrré èsçal*, pr. t. *âlèti djèrri èsçal*.

PALANQUE, s. f., استحكامات از میخ چوبین *èstèhkamaté èz mikhé tchoubîn*.

PALANQUIN, s. m., تخت روان *tèkhté rèvan*, pr. t. *takhti rèvan*.

PALASTRE, s. m., boîte d'une serrure, a. لوحه قفل *loou-hèyé goufl*.

PALATALE, adj. f. (consonne), a. حروف نطعیه *houroufé nèt'iyè*, pr. t. *houroufi nèt'iyè*.

PALE, s. f. — d'une écluse, سد آب *sèddé àb*; — d'aviron, سر اسفل فہ *sèré èsfèlé fèh*.

PÂLE, adj. des 2 g. en parlant des personnes, رنگی و پیریدہ *rèngué rou pèridè*, رنگی و سفید شدہ *rèngué rou sèfid-choudè*; — en parlant des astres, تار *tar*, تیرہ *tirè*, بی فروغ *bi-fourough*; — en parlant des choses, پیموردہ رنگی *pèjmourdè-rèng*, کم رنگ *kèm-rèng*, pr. t. *kièm-rèng*.

PALÉE, s. f., rangée de pieux, سد از میخ چوبین *sèddé èz mikhé tchoubîn*.

PALEFRENIER, s. m., مهتر *mèhtèr*.

PALÉOGRAPHIE, s. f., a. علم خطوط قدیم *èlmé khoutouté qèdim*.

PALET, s. m., سنک نازک و مدور *sèngué nazèk-ou-mou-dèvrèr*.

PALETOT, s. m., پالتو *palto*.

PALETTE, s. f., رنگی نقاشان *tèkhtè-rèngué nèqqachan*, pr. t. *takhta-rèngui nèqqachan*.

PÂLEUR, s. f., رنگی پیریدگی *pèridèguïi rèngué rou*, سفیدی رنگی *sèfidîi rèngué rou*; — en parlant

des choses, کم رنگی *kèm-rèngui*, pr. t. *kièm rèngui*.

PALIER, s. m., سر پله *sèrè pèllè*.

PALINGÉNÉSIE, s. f., بحالت اولی برگرداندن *bè-halètè èv-
vèli bèr guèrdandèn*, ا. رجاء الى اصله *èrdja èla
èslèh*.

PALINODIE, s. f., ا. نکیل *nèkoul*, pr. t. *nukioul*.

PÂLIR, v. n., رنگ رو *pèridènè rèngué rou*, سفید
شدن رنگ رو *sèfid choudènè rèngué rou*; — rendre
pâle, رنگ رو بیراندن *rèngué rou pèrandèn*; — pâli, e,
رو پریده *rèngué rou pèridè*.

PALIS, s. m. V. PIET.

PALISSADE, s. f., چپر *tchèpèr*, سنگر *sènguèr*.

PALISSADER, v. a., سنگر بستن *sènguèr bèstèn*.

PALISSER, v. a., شاخ درختانرا بدیوار چسباندن *chakhé
dèrèkhtan-ra bè-divar tchèspandèn*.

PALLADIUM, s. m. a., حافظ *hafèz*, pr. t. *hafiz*, حارس
harès, pr. t. *haris*.

PALLIATIF, s. m., adj. remède palliatif, a. دواى مسکن *dè-
raï moucèkkèn*, pr. t. *davaï mucèkkîn*.

PALLIATION, s. f., a. تسکین *tèskîn*, تخفیف *tèkhfif*, pr. t.
takhfif.

PALLIER, v. a. déguiser, پوشیدن *pouchidèn*, ستر کردن
sètr kèrdèn; — pallier le mal, دردا تخفیف دادن
dèrd-ra tèkhfif dadèn.

PALMA-CHRISTI, s. m., V. RICIN.

PALME, s. f., درخت خرما *chakhèyé dèrèkhtè
khourma*; — au fig. victoire, a. ظفر *fèth*, فتح *zèfèr*,
pr. t. *zafèr*, نصرت *nousrèt*.

PALME, s. m. paume de la main, کف دست *kèfé dèst*;
— mesure, وجب *vèdjèb*.

PALMIER, s. m., درخت خرما *dèrèkhté khourma*, a. نخل *nèkhl*, pr. t. *nakhl*.

PALMITE, s. m., moelle des palmiers, مغز درخت خرما *mèghzé dèrèkhté khourma*, pr. t. *mèghzi dirakhti khourma*, a. جمار اندخل *djèmar-oun-nèkhl*.

PALPABLE, adj. des 2 g., محسوس بدست *mèhsous bè-dèst*, پرواس پزیر *pèrvas-pèzir*, a. محسوس باللمس *mèhsous bèl-lèms*, pr. t. *mahsous bil-lèms*; — très-évident, آشکارا *houvèida*, روشن *roouchèn*, آشکارا *àch-kara*, a. ظاهر *zahèr*, pr. t. *zahir*, واضح *vazih*, pr. t. *vazih*.

PALPABLEMENT, adv., بدست محسوس *bè-dèst mèhsous*, بنور محسوس *bè-toouré mèhsous*.

PALPER, v. a., پرواسیدن *bè-dèst guèrèstèn*, گرفتن *pèrtacidèn*, لامسه کردن *dèst soudèn*, لا-معه کردن *là-mècè kèrdèn*.

PALPITANT, e, adj., خفق کنان *tèpèch-kounan*, a. خفق *khafèq*, pr. t. *khafiq*.

PALPITATION, s. f., تپش ou تپش *tèpèch*; — palpitation de cœur, قلب تپش *tèpèché qèlb*, a. خلبان القلب *khèldjan-oul-qèlb*, pr. t. *khalèdjan-ul-qalb*.

PALPITER, v. n., تپیدن *tèpidèn*, a. اختلاج *èkhtèladj*, pr. t. *ikhtiladj*.

PALUS, s. m. V. MARAIS.

PÂMER, (se), v. pron., غشیاں *ghèch kèrdèn*, a. غشیاں *ghèchian*, pr. t. *ghachian*; — از خنده غش *èz khèndè ghèch kèrdèn*.

PAMOISON, s. f., بی خودی *bi-khouidi*, pr. t. *bi-khodi*, غش *ghèch*, a. غشیان *ghèchian*, pr. t. *ghachian*.

PAMPE, s. f., برتگ غله *bèrgué ghèllè*.

PAMPHLET, s. m., هجونا مچه *hèdjv-namtchè*.

PAMPRE, s. m., رز سبز *chakhèyé rèzé sèbz*.

PAN, s. m. partie d'un vêtement, دامن *damèn*, a. ذیل *zèil*; — partie de quelque chose, پارچه *partchè*, a. حصه *hèssè*, pr. t. *hissè*.

PANACÉE, s. f., دواى عموم امراض *dèvaï 'oumoumé èmràz*.

PANACHE, s. m., پیر سر کله *pèré sèré koulèh*, جقه *djèqqè*.

PANACHER, v. n. et SE PANACHER, رنگارنگ شدن *rèngarèng choudèn*, انوان شدن *èlvan choudèn*.

PANADE, s. f., آش نان *âché nan*.

PANADER (SE), خرامان راه رفتن *khouraman rah rèflèn*.

PANAIS, s. m., زردك دشتى *zèrdèké dèchti*.

PANARIS, s. m., خوى درد *khouï-dèrd*, a. داحس *dahès*, داحوس *dahous*.

PANCARTE, s. f., بر دیوار حسیانده *è'èlan-namè bèr divar tchèspandè*.

PANCRÉAS, s. m., a. نوز المعده *loouz-oul-mè'èdè*, pr. t. *lèvz-ul-mi'dè*.

PANDORE, s. f. la boîte de Pandore, منبع جميع بلاعا *mèmbè'è djèmi'è bèla-ha*.

PANÉGYRIQUE, s. m., ستایش *sètayèch*, a. مدح *mèdh*, نعت *nè'èt*, pr. t. *na't*.

PANÉGYRISTE, s. m., ستاینده *sètayèndè*, مدح کننده *mèdh-kounèndè*, a. مداح *mèddah*, ناعت *na'èt*, pr. t. *na'it*, pl. نعات *nè'at*, pr. t. *na'at*.

- PANER, v. a., نان کوبیده پاشیدن *nané koubidè pachi-dèn*; — pané, e, نان کوبیده پاشیده *nané koubidè pachidè*; — eau panée, نان آب *abé nan*.
- PANETIÈRE, s. f., نان تبره *toubrèyé nan*.
- PANIER, s. m., زنبیر *zèmbîr*, ou زنبیل *zèmbil*, سبد *sèbèd*, s. سله *sèllè*, pl. سلال *sèlal*.
- PANIFICATION, s. f., نان شدن *nan choudèn*.
- PANIQUE, s. f., ترس عبث *tèrsè 'èbès*, هراس بی جا *hèracé bi dja*.
- PANNE, s. f. terme de marine, mettre en panne, شل کردن *chol kèrdènè bad-bané kèchti*.
- PANNEAU, s. m. pièces de bois dans une bordure, تخته *tèkhtèyé rècèti*; — piège, دام خرگوش *damé khèr-gouch*.
- PANNEAUTER, v. n., دام انداختن *dam èndakhtèn*, ou گذاشتن *gouzachtèn*.
- PANORAMA, s. m., تماشاگاه دورنما *tèmacha-gahé dour-nèma*, p. t. نظرنگاه دورنما *nèzèr-gahé dour-nèma*, pr. t. nazar-guiahi dour-numa.
- PANSAGE, s. m., تیمار اسپ *timaré èsp*.
- PANSE, s. f., شکم *chèkèm*.
- PENSEMENT, s. m., action de penser V. PENSER.
- PANSER, v. a., مرهم بستن *mèrhèm bèstèn*, ضماد بستن *zè-mad bèstèn*; — panser un cheval, اسپ تیمار کردن *èsp timar kèrdèn*.
- PANSU, e, adj., شکم گنده *chèkèm-goundè*.
- PANTALON, s. m., شلوار *chèlvar*; — de femme persane, چاقشر *tchaqchour*, ou چاقچر *tchaqtchour*.

PANTELANT, E, adj. V. PALPITANT.

PANTHÈRE, s. f., بوز *youz*, پارس *pars*.

PANTIÈRE, s. f., دام *dam*.

PANTIN, s. m., صورت مقوّا *sourètè mouqèvva*.

PANTOGRAPHE, s. m., آنت صورتکشی *àlètè sourèt-kèchi*.

PANTOIEMENT, s. m., تنگنغی مرغان *tèng-nèfii mourghan*.

PANTOMÈTRE, s. m., a. انکف انمقدیر *mèqias-oul-kaffèt-oul-mèqadir*, pr. t. *miqias-ul-kiaffèt-ul-mèqadir*.

PANTOMIME, s. m. acteur, مقتد باش *mouqèllèdè bè-ècharè*.

PANTOMIME, s. f., تکلید باشاره *tèqlidè bè-ècharè*, a. مز *rènz*, pr. t. *ramz*.

PANTOUFLE, s. f., پا افرار *pa-èfzar*.

PAON, s. m., طاوس *tavous*.

PAONNEAU, s. m., ضاوس بچه *tavous-bètchè*.

PAPA, s. m., بابا *baba*, پدر *pèdèr*.

PAPAL, E, adj., متعلق پپ *moutè'èllèq bè-pap*.

PAPAUTÉ, s. f., پپاثری *papa-guèri*.

PAPE, s. m., پپ *pap*.

PAPEGAI, s. m., espèce de perroquet, طوطی مقوّا *toutii mouqèvrayi*.

PAPELARD, s. m., سالوس *salous*.

PAPELARDISE, s. f., سالوسی *salouci*.

PAPERASSE, s. f., کاغذهای باطله *kaghèz-haï batèlè*.

PAPETERIE, s. f. fabrique de papier, کاغذ سازی *kar-khanèyé kaghèz-sazi*, pr. t. *kiar-khanèi kiaghaz-sazi*; — le commerce du papier, کاغذ فروشی *kaghèz-fourouchi*.

- PAPETIER, s. m. celui qui fait le papier, کاغذ ساز *kaghèz-saz*; — celui qui vend du papier, کاغذ فروش *kaghèz-fourouch*.
- PAPIER, s. m., کاغذ *kaghèz*, pr. t. *kiaghaz*, a. قرتاس *qèrtas*, pr. t. *qirtas*; — papier-monnaie, پول کاغذ *poulé kaghèz*.
- PAPILLON, s. m., پروانه *pèrvanè*.
- PAPILLONNER, v. n., هر دم بجیزی مایل شدن *hèr-dèm bètchizi mayèl choudèn*, از شاخی بشاخی جستن *èz chakhi bè-chakhi djèstèn*.
- PAPILLOTAGE, s. m., حرکت بی اختیار چشم *hèrèkètè bi èkhtiaré tchèchm*.
- PAPILLOTE, s. f., کغذی زلف بر آن پیچیده *kaghèzi zoulf bèr àn pitchidè*.
- PAPILLOTER, v. n. — des yeux, پریدن چشم *pèridènè tchèchm*, بی اختیار حرکت کردن چشم *bi èkhtiar hèrèkèt kèrdènè tchèchm*; — v. a. papilloter les cheveux, les mettre en papillotes, گیسو بر کاغذ پیچندن *guiçou bèr kaghèz pitchandèn*, زلف را بر کاغذ تاب دادن *zoulf-ra bèr kaghèz tab dadèn*.
- PAPISME, s. m., یب ضررداری *tèrèf-dariï pap*.
- PAPISTE, s. et adj. des 2 g., مرید یب *mouridé pap*, کتولیک *katoulik*.
- PAPYRUS, s. m., a. سعد *sou'oud*, pr. t. *sou'd*, pl. سعادی *sou'adi*.
- PÂQUES, s. f., روز احیاء حضرت عیسی *rouzé èhyaé hèzrètè 'iça*; — œufs de Pâques, تخم مرغ رنگ کرده *tokhmé mourghé rèng-kèrdè*.

PAQUEBOT, s. m., کشتی بخار نامه بر *kèchtü boukharé namè-bèr*.

PAQUET, s. m., بسته *bèstè*, p. t. بوجچه *boughtchè*, pr. t. *boghtcha*; — faire son paquet, کوچ کردن *koutch kèrdèn*.

PAR, prép. de lieu et de temps, از *èz*, a. من *mèn*, pr. t. *mîn*; — par mer, از روی آب *èz rouï âb*; — par terre, از اینجا *èz rouï khochki*; — par ici, از اینجا *èz in-dja*; — dans le sens de avec, ب ou به *bè*; — par force, بزور *bè-zour*; — dans le sens de chaque, هر *hèr* (s'exprime plus souvent par un ی d'unité à la fin du mot): — par an, هر سال *hèr sal*, ou سالی *sali*, a. سنوی *sènèvi*, سنویه *sènèviyè*; — par jour, روزی *rouzi*; — avec le sens de dans, در *dèr*, توی *touï*; — dans le sens de par, از طرف *èz tèrèfé*; — par hasard, اتفااً *èttèfaqèn*, pr. t. *ittifaqèn*; — parce que, زیرا *zira*, زیرا که *zira-ké*, pr. t. *zira-ki*; — par dessus, بالا *bala*, از بالا *èz bala*.

PARA, s. m., پاره *parè*, pr. t. *para*.

PARABOLE, s. f., a. مثل *mècèl*, pl. امثال *èmsal*, تمثيل *tèm-sil*, pl. تمثيلات *tèmsilat*.

PARABOLIQUE, adj. des 2 g., a. تمثیلی *tèmsili*, تمثالی *tèmsali*, pr. t. *timsali*.

PARABOLIQUEMENT, adv., از روی تمثال *èz rouï tèm-sal*.

PARACHÈVEMENT, s. m., a. اتمام *èt-mam*, pr. t. *itmam*, تتميم *tèt-mim*.

PARACHEVER, v. a., تکمیل کردن *tèkmil kèrdèn*; — parachevé, تکمیل شده *tèkmil-choudè*.

PARACHRONISME, s. m., تاریخ را پیش انداختن *tarikh-ra pich èndakhtèn*, تاریخ قدیم را جدید کردن *tarikhé qèdim-ra djèdid kèrdèn*.

PARACLET, s. m., a. روح القدس *rouh-oul-qoudous*.

PARADE, s. f., نمایش *nèmayèch*, pr. t. *nèmayich* a. عرض *'èrz*, pr. t. *'arz*.

PARADIGME, s. m., terme de grammaire, a. مثل *mècèl*, pl. امثال *èmsal*.

PARADIS, s. m., فردوس *fèrdoous*, pr. t. *firdèrs*, بهشت *bè-hèch'*, pr. t. *bihicht*, a. دژنن *djènnèt*, pr. t. *djinnèt*, pl. دژنان *djènan*, pr. t. *djinan*, ou دژنات *djènnat*, pr. t. *djinnat*.

PARADOXAL, e, adj., a. روبة عقل خلاف *khèlafé rèvièyé 'èql*.

PARADOXE, s. m., a. مغایرت عقل عمومی *moughayèrètè 'èqlé 'oumoumi*, pr. t. *moughaïrètè 'aqli 'oumoumi*.

PARAFE, et mieux PARAPHE, s. m., a. صحیح *sèhh*, pr. t. *sahh*.

PARAFER, et mieux PARAPHER, صحیح گذاشتن *sèhh gou-zachtèn*.

PARAGE, s. m., a. ناحیة الباهر *hèvaliï dèria*, a. ناحیة الباهر *nahiyèt-oul-bèhr*, pr. t. *nahiyèt-ul-bahr*; — qualité de la naissance, a. تنبه درجه *nècèb*, *dèrèdjè*, رتبة *routbè*; — lieu, a. ناحیه *nahiè*, pl. نواحي *nèvahi*.

PARAGOGUE, s. f., terme de grammaire, علاوه حرف در *'èlatèyé hèrf dèr àkhèré kèlèmè*.

PARAGOGIQUE, adj. des 2 g., terme de grammaire, در آخر *dèr àkhèré kèlèmè hèrfé* زیادی نوشته شده *ziadi nèvèchtè-choudè*.

PARAGRAPHE, s. m., a. فقره *fèqèrè*, فصل *fèsl*, pr. t. *fast*, pl. فصل *fouçoul*.

PARAÎTRE, v. n., پیدا شدن *pèida choudèn*, پدیدار شدن *pèdidar choudèn*, ظاهر شدن *zahèr choudèn*, pr. t. *zahir choudèn*; — faire paraître, نمودن *nèmourèn*, بعرضه *zahèr kèrdèn*, pr. t. *zahir kièrdèn*, ظهور آوردن *bè-'èrècèyé zoughour àvourdèn*; — avoir l'air, avoir l'apparence; il paraît que, ظاهر اینکه *zahèr-èch in-ké*, نه چنين معلوم است *tchèn'n mè'èloum-èst ké*, — il me paraît ainsi, چنين مينماید *tchèn'n mi-nèmayèd ké*; — il me paraît ainsi, بنظر من چنين مينماید *bè-nèzèré mèn tchèn'n mi-nèmayèd* ou ميند *mi-âyèd*.

PARALLÈLE, s. m. comparaison, a. مقایسه *mouqayècè*, pr. t. *mouqaycè*, تشبيه *tèchbih*, تطبیق *tètbiq*, pr. t. *tatbiq*; — mettre en parallèle, تشبيه کردن *tèchbih kèrdèn*, تطبیق کردن *tètbiq kèrdèn*.

PARALLÈLE, adj. des 2 g., a. متساوی *moutèvazi*, متساوی *moutèçavi*; — cercle parallèle, دایره متوازی خط استوا *daïrèyé moutèvaziï khètté èstèva*.

PARALLÈLEMENT, adv. a. متوازیاً *moutèvazièn*, متساویاً *moutèçavièn*.

PARALLÉLIPIPÈDE, s. m., a. جسد متوازی السطوح *djècèdè moutèvazi-oul-soutouh*, pr. t. *djècèdi mutèvazi-us-sutouh*.

PARALLÉLISME, s. m., a. توازی *tèvazi*, موازات *mouvazat*, تساوی *tèçavi*.

PARALOGISME, s. m., faux raisonnement, a. فیهاس کاذب *giacé kazèb*, pr. t. *giaci kiazib*, رأی باطل *rè'è'i batèl*, pr.

t. *rè'ïi batil*, خیال باطل *khialé batèl*, pr. t. *khiali batil*.

PARALLÉLOGRAMME, s. m., a. شکل متوازی الاضلاع امنتقبله *chèklé moutèrazi-oul-èzla'-oul-moutèqabèlè*, pr. t. *chèkli mutèrazi-ul-azla'-ul-mutèqabilè*.

PARALYSER, v. a. rendre paralytique, مفلوج کردن *mèf-loudj kèrdèn*, افلیج کردن *èflidj kèrdèn*; — au fig. rendre inutile, بی ثمر کردن *èkhlal kèrdèn*, بی اثر کردن *bi-ècèr kèrdèn*, بی-سهم گردانیدن *bi-sèmèr guèrdanidèn*, باتل کردن *batèl kèrdèn*; — paralysé, e, a. مفلوج *mèfloudj*.

PARALYSIE, s. f., a. فلج *fèldj*, استرخ *èstèrkha*, pr. t. *is-tirkha*.

PARALYTIQUE, adj. des 2 g., a. مفلوج *mèfloudj*, افلیج *èf-lidj*, pr. t. *iflidj*.

PARANT, e, adj., qui orne, زینت دهنده *zinèt-dèhèndè*, a. مرتبی *mouzèiyèn*, pr. t. *muzèiyîn*.

PARANYMPHE, s. m. discours solennel, a. معقل *mèqal*, pr. t. *maqal*, خطبه *khouthè*, pr. t. *khotba*; — celui qui chez les anciens conduisait la mariée chez son époux, عروسبر *'èrous-bèr*.

PARAPET, s. m. d'un pont, دیوار نب پل *divarè nèbèlè poul*; — d'un fort, کنج قلعه *kounguèrèyè qèl'è*.

PARAPHIMOSIS, s. m., a. انتفخ العلقه *èntèfakh-oul-qèlfèt*, pr. t. *întifakh-ul-qalfèt*.

PARAPHRASE, s. f., a. تعبیر *tèfsir*, تفسیر *chèrh*, شرح *tè'è-bir*, pr. t. *ta'bir*.

PARAPHRASER, v. a., تفسیر کردن *tèfsir kèrdèn*, شرح کردن *chèrh kèrdèn*, *tèfsir kèrdèn*.

PARAPHRASEUR, EUSE, s., *کننده شرح chèrh-kounèndè, a. شارح charèh, pr. t. charih.*

PARAPHRASTE, s. m., *شرح نویس chèrh-nèvis, a. شارح charèh, pr. t. charih.*

PARAPLUIE, s. m., *چتر tchètr.*

PARASANGE, s. m., *فرسنگ fèrsèng, vulg. فرسخ fèrsèkh, pr. t. fèrsakh.*

PARASÉLÈNE, s. f., *reflet de la lune à travers un nuage, عکس ماه 'èksé mah.*

PARASITE, s. m., *کاسه کجا نیم kacè-lis, کاسه کجایم kacè koudja bèrèm, a. طفیلی toufèili.*

PARASOL, s. m. V. PARAPLUIE.

PARATONNERRE, s. m., *میل آهنی دافع رعد milé àhèniî dafè'è rè'èd, pr. t. mili àhèniî dafi'î rè'd میل مقناطیس milé mèqnatis.*

PARAVENT, s. m., *پرده جارچوبه دار, در ساره, dèr-sarè, tchar-tchoubè-dar.*

PARBLEU! interj. *در این چه حرف dèr in tchè hèrf.*

PARC, s. m. lieu où l'on enferme les moutons, *آغل àghèl, pr. t. àghil; — parc d'artillerie, توپخانه toup-khanè, pr. t. top-khanè; — jardin entouré d'une enceinte, باغ bagh.*

PARCAGE, s. m., *مذت توقف گوسفندان در چراگاه, mouldètè tèvèqqoufé gousfèndan dèr tchèra-gah, pr. t. muddèti tèvèqqoufi gousfèndan dèr tchèra-guiah.*

PARCELLE, s. f., *تکه کوچک tèkèyé koutchèk, a. ذرè zèrrè, pl. ذرات zèrrat.*

PARCE QUE, locution conjonctive, *زیرا zira, زیرا zira-ké,*

pr. t. *zira-ki*, چونکه *tchoun-ké*, pr. t. *tchoun-ki*; — par ce que (en trois mots), از آنچه *èz ân-tchè*, pr. t. *èz ân-tchi*; — par ce que vous avez dit il est évident que از آنچه گفته اید معلوم میشود که *goftè-id mè'èloum mi-chèvèd ké*, pr. t. *èz ân-tchi gouftè-id ma'loum mi-chèvèd ki*, ou گفته شما معلوم از گفته شما معلوم *èz goftèyé chouma mè'èloum mi-chèvèd ké*.

PARCHEMIN. s. m., پوست حیوانی *pousté hèivani*, ارق *rèqq*, pr. t. *raqq*.

PARCHEMINERIE, s. f., کارخانه ارق سازی *kar-khanèyé rèqq-sazi*.

PARCHEMINIER, s. m., ارق ساز *rèqq-saz*.

PARCIMONIE, s. f., خست تنگ چشمی *tèng-tchèchmi*, ا. *khèssèt*, بخل *boukhl*, امساک *èmsak*.

PARCIMONIEUX, se, adj., تنگ چشم *tèng-tchèchm*, ا. *khècis*, pr. t. *khacis*, بخیل *bèkhil*, pr. t. *bakhil*.

PARCOURIR, v. a., سیر کردن *guèrdèch kèrdèn*, سیر کردن *sèir kèrdèn*, گردیدن *guèrdidèn*; — parcourir des yeux, مرور نگاه کردن *nègah kèrdèn*, مرور کردن *mourour kèrdèn*.

PARDON. s. m., بخشایش *amourzèch*, پوزش *pouzèch*, بخشایش *bèkhchayèch*, pr. t. *bakhchayich*, ا. *'èfo*, pr. t. *'afv*, مغفرت *mèghfèrèt*, pr. t. *maghfirèt*; — demander pardon, پوزش خواستن *amourzèch khastèn*, استغفار کردن *pouzèch khastèn*, پوزیدن *pouzidèn*, استغفار کردن *èstèghfar kèrdèn*, pr. t. *istighfar kièrdèn*; — en style familier on dit: pardon, je vous demande pardon,

بخشید *bè-bèkhchid*, معذورم بدارید *mè'èzour-èm bè-darid*, عفو بفرمایید *'èfv bè-fèrmayid*.

PARDONNABLE, adj. des 2 g., بخشیدنی *bèkhchidèni*, عفو پذیر *'èfv-pèzir*.

PARDONNER, v. a., گذشت کردن *bèkhchidèn*, گوزعت کردن *gouzècht kèrdèn*, آمرزیدن *âmourzidèn*; — excuser, معذور داشتن *mè'èzour dachtèn*, pr. t. *ma'zour dachtèn*; — pardonné, e, آمرزیده *âmourzidè*, a. مغفور *mèghfour*, pr. t. *maghfour*; — excusé, معذور شده *mè'èzour-choudè*, ا. معاف شده *mè'af-choudè*, a. معذور *mè'èzour*, pr. t. *ma'zour*.

PARÉGORIQUE, adj. des 2 g. synonyme d'anodin. V. ANODIN.

PREIL, LE, adj., همتا *hèm-ta*, مانند *manènd*, جفت *djouft*, a. نظیر *nèzir*, pr. t. *nazir*, مثل *mèsl*, pr. t. *misl*, pl. امثال *èmsal*; — égal, pareil, s., a. قرین *qèrîn*, pr. t. *garîn*, pl. اقربان *èqran*; — sans pareil, بی همتا *bi-hèm-ta*, p. t. بی نظیر *bi-nèzir*, pr. t. *bi-nazir*, بی مثل *bi-mèsl*, pr. t. *bi-misl*.

PREILLEMENT, adv., همچنین *hèm tchènîn*, a. كذلك *kè-zalèk*, pr. t. *kè-zalik*; — moi pareillement, من همچنین *mèn hèm tchènîn*.

PREMENT, s. m. action de parer, آرایش *ârayèch*, a. زینت *zinèt*, تزئین *tèzèiyoun*; — bande d'étoffe qui borde la manche, سب استین *sèré âstîn*.

PARENCHYME, s. m., a. جوهر المعی *djoouhèr-oul-mè'i*, pr. t. *djèvhèr-ul-ma'ï*.

PARENT, E, s., خویش *khich*, خویشاوند *khichavènd*, a.

قوم *qooum*, pr. t. *qavm*, a. قريب *qèrib*, pr. t. *qarib*, pl. اقربا *èqrèba*, pr. t. *aqraba*.

PARENTÉ, s. f., a. خویشاوندی *khichi*, *khichavèndi*, a. قرابت *qèrabèt*, pr. t. *qarabèt*.

PARENTHÈSE, s. f., a. جمله معترضه *djoumlèyé mou'outèrèzè* pr. t. *djumlèï mu'tarizè*.

PARER, v. a. orner, آرایش دادن *àrastèn*, آرایش *àrayèch dadèn*, زینت کردن *zinèt kèrdèn*; — se parer, خود را آراستن *khoud-ra àrastèn*; — paré, e, آراسته *àrastè*, زینت یافته *zinèt-yafte*.

PARER, v. a. éviter, د کردن *rèd kèrdèn*, دفع کردن *dèf kèrdèn*; — paré, e, دفع شد *dèf'-choudè*, a. مندفع *moundèfè*, pr. t. *mundèfi*.

PARÈRE, s. m., a. قایل تاجر *qooulé tadjèr*, pr. t. *qarli tadjir*, قایل تاجار *qooulé touddjar*, pr. t. *qarli tuddjar*.

PARESSE, s. f., a. کاهلی *kahèli*, تنبلی *tèmbèli*, a. تکاسل *tèkaçoul*, pr. t. *tèkiaçul*.

PARRESSER, v. n. faire le paresseux, کردن تنبلی *tèmbèli kèrdèn*.

PARESSEUX, SE, adj., کاهل *kahèl*, pr. t. *kiahil*, p. t. تنبل *tèmbèl*, a. کسل *kècèl*, pr. t. *kècil*.

PARFAIRE, v. a., اتم کردن *tèmam kèrdèn*.

PARFAIT, E, adj. accompli, achevé, رسا *rèça* ce mot est devenu vieux, a. تمام *tèmam*, تام *tamm*, دمل *kamèl*, pr. t. *kiamil*, تکمیل *tèkmil*; — bien fait, bien, خیلی خوب *khèili khoub*.

PARFAITEMENT, adv. d'une manière parfaite, خیلی خوب *khèili khoub*, بسیار خوب *bèciar khoub*; — d'une ma-

nière complète, بطور کامل *bè-toouré kamèl*, a. بالکمال *bèl-kèmal*, pr. t. *bil-kièmal*.

PARFILER, v. a., séparer la soie de l'or dans une étoffe, نخ نخ کشیدن *nèkh-nèkh kèchidèn*.

PARFOIS, adv., گاهی *gahi*, گاه گاه *gah-gah*, a. بعض کتره *bè'èzé kèrrè*, pr. t. *ba'zi kèrrè*, بعض *bè'èzèn*, pr. t. *ba'zèn*.

PARFUM, s. m., بوی خوش *bouï hhoch*, رایحه خوب *raïhèyé khoub*, a. رایحه نایبه *raïhèyé lèiyèbè*, pr. t. *raïhaï taïyibè*, عطر *'ètr*, pr. t. *'utr*, pl. عطریات *'ètriat*, pr. t. *'atriat*.

PARFUMER, v. a. répandre une bonne odeur, خوش بو کردن *khoch bou kèrdèn*, معطر خوش بودادن *khoch bou dadèn*, mou'èttèr *sakhtèn*; — chasser le mauvais air en brûlant des parfums, بخور کردن *boukhour kèrdèn*; — parfumé, e, qui a une bonne odeur, خوش بو *khoch-bou*, خوش رایحه *khoch-raïhè*, a. معطر *mou'èttèr*, pr. t. *mou'attar*; — qui a été parfumé, بخور شده *boukhour-choudè*.

PARFUMEUR, SE, s. m., a. عطر *'èttar*, pr. t. *'attar*.

PARFUMOIR, s. m., بخوردان *boukhour-dan*, a. مَجْمَر *mèdj-mèr*, pr. t. *midjmèr*.

PARI, s. m., گرو *guèroou*, a. نذر *nèzr*, شرط *chèrt*, pr. t. *chart*, بحث *bèhs*, pr. t. *bahs*.

PABIER, v. a., نذر بستن *nèzr bèstèn*, شرط بستن *chèrt bèstèn*.

PARIÉTAIRE, s. f., p'ante, سرش *sèrèch*.

PARIÉTAL, E, pl. PARIÉTAUX, os pariétal, استخوان کاسه *astkhwan kâse*.

èstoukhané kacdyé sèr, a. *جمجمه djèmdjèmè*.

PARIEUR, **SE**, s., *نذر کند nèzr-kounèndè*.

PARIS, nom de ville, *پاریس paris*.

PARISIEN, **NE**, adj., *پاریسی parici*.

PARITÉ, s. f., *بهره‌بهری bèra-bèri*, a. *مساوات mouçavat*, pr. t. *muçarat*, *تساوی tèsari*; — comparaison, a. *مثل mècèl*, pl. *امثال èmsal*, *تمثال tèmsal*, pr. t. *timsal*.

PARJURE, s. m. faux serment, *دروغ سوئندèndè dou-rough*, *دروغ قسم qècèmè dourough*, pr. t. *qaçami dou-rough*; — serment violé, *سوئندèndè chèkèstè*, pr. t. *sèvquèndi chikièstè*, *نقض سوئند nèqzè soouguènd*; — qui commet un parjure, *سوئند شکن soouguènd chèkèn*, pr. t. *sèvquènd-chikèn*.

PARJURER, (SE) v. pron., *دروغ سوئند دد kèrdèn*, *دروغ قسم سوئندèndè yad kèrdèn*, *دروغ قسم خوردن qècèm khourdèn*; — violer son serment, *سوئند سوئندèndè chèkèstèn*, *نقض عهد کردن nèqzè 'èhd kèrdèn*.

PARLAGE, s. m., V. VERBIAGE.

PARLANT, e, adj., a. *ناتق natèq*, pr. t. *natiq*.

PARLEMENT, s. m., a. *مجلس وکلای ملت mèdjilècé vou-kèlaï mèllèt*.

PARLEMENTAIRE, s. m., *گوماخته gommachtè*, *خبر رسان khè-bèr rèçan*.

PARLEMENTER, v. n., *گفت و شنید کردن goft-ou-chenoud kèrdèn*, *گفتگو کردن goftè-gou kèrdèn*, *مکالمات داشتن moukalèmat dachtèn*.

PARLER, v. n. et a. *گفتن kèftèn*, *حرف زدن hèrf zèdèn*.

soukhèn goftèn. تکلم کردن *tèkèlloum kèrdèn*; — discourir, صحبت کردن *souhbèt kèrdèn*, pr. t. *sohbèt kièrdèn*; — parler français, parler en français, فرانسه *francè hèrf zèdèn*; — parlez-vous français? *francè hèrf mi-zènid*.

PARLER, s. m. langage, گوئی *soukhèn-gouyi*.

PARLERIE, s. f., V. VERBIAGE.

PARLEUR, SE, s., بسیار حرفزن *bèciar hèrf-zèn*, *bèciar-gou*.

PARLOIR, s. m., اوض صحبت *outaqé souhbèt*, pr. t. *otaqi sohòèt*.

PARMI, prép., میان *mian*, در میان *dèr mian*, a. بین *bèin*, *ma-bèin*; — parmi nous, مین حیدمن *miané khoudèman*; — parmi eux, میان خوششان *miané khoudchan*.

PARNASSE, s. m. au figuré la poésie, a. شعر *chè'èr*, pr. t. *chi'r*, réunion des poètes, a. شعرا *chou'èra*, pr. t. *chou'ara*.

PARODIE, s. f., a. هجو *hèdjé*.

PARODIER, v. a., هجو کردن *hèdjé kèrdèn*.

PAROISSE, s. f., a. محله *mèhèllè*, pr. t. *mahallè*, pl. محلات *mèhèllat*, pr. t. *mahallat*.

PAROISSIAL, E, adj., a. متعلق بمحله *moutè'èllèq bè-mèhèllè*.

PAROISSIEN, NE, s., habitant d'une paroisse a. ساکن محله *sakèné mèhèllè*, pr. t. *sakini mahallè*, اهل محله *èhlé mèhèllè*, pr. t. *èhli mahallè*; — s. m. livre de prières, کتاب دعا *kètabé do'â*.

PAROLE, s. f., سخن *soukhèn*, a. حرف *hèrf*, pr. t. *harf*, لفظ *lèfz*, pr. t. *lafz*, pl. الفاظ *èlfaz*, قول *qooul*, pr. t. *qawl*, pl. اقوال *èqval*, pr. t. *aqeal*; — promesse, a. وعد *vè'èdè*, pr. t. *va'dè*, وعد *vè'èd*, pr. t. *va'd*; — donner sa parole, حرف دادن *vè'èdè kèrdèn*, *hèrf dadèn*; — tenir sa parole, بر سر حرف خود استادن *bèr sèré hèrfé khoud èstadèn*, pr. t. *bèr sèri harfi khod istadèn*; — manquer de parole, بر سر حرف خود خستادن *bèr sèré hèrfé khoud nè-yèstadèn*, خلف وعد *khoulfé vè'èdè kèrdèn*; — faculté de parler, a. قوت *qouvèyé natèqè*, pr. t. *qouvèi natiqa*, قوت *qouvèté natèqè*, pr. t. *qouvèti natiqa*, نطق *noutq*.

PARONOMASE, s. f., a. معرفت اللفظ *mouqarèneté èlfaz*, pr. t. *mugarinèti èlfaz*.

PARONOMASIE, s. f., a. مشبّهت اللفظ *mouchabèhètè èlfaz*, pr. t. *muchabèhèti èlfaz*.

PAROXISME, s. m., شدت درد *chèddètè dèrd*, a. شدت مرض *chèddètè mèrèz*, pr. t. *chiddèti maraz*, احتداد مرض *èhtèdadé mèrèz*, pr. t. *ihtidadi maraz*.

PARQUE, s. f. au figuré. la mort, مرگ *mèrg*, a. اجل *èdjèl*, pr. t. *èdjal*; — les ciseaux de la Parque, مفراص احد *mègrazi èdjèl*, pr. t. *magrazi èdjal*.

PARQUER, v. a., بای گذاشتن *toûi bagh gouzachtèn*.

PARQUET, s. m., تخته فرش *tèkhètè-fèrch*; — endroit où se tiennent les avocats, وکلائی شرع *nèchimèn-gahé voukèlaï chér'*; -- les officiers même du ministère public, a. وکلائی شرع *voukèlaï chér'*, pr. t. *vukèlaï chér'*.

PARQUETAGE, s. m. action de parqueter, V. PARQUETER.

PARQUETER, v. a., تخته فرش کردن *tèkhtè-fèrch kèrdèn*,
pr. t. *takhta-fèrch kièrdèn*.

PARRAIN, s. m., پدر تعمید *pèdèré tè'èmid*.

PARRICIDE, s. m. celui qui tue son père, پدرکش *pèdèr-kouch*,
قاتل پدر *qatèlé pèdèr*; — crime que commet
le parricide, پدرکشی *pèdèr-kouchi*, a. قتل اب *qètl-
ul-èb*, pr. t. *qatl-ul-ab*.

PARSEMER, v. a., پوشیدن *pachidèn*, افشاندن *èfchandèn*,
نذر کردن *nèçar kèrdèn*.

PARSI, s. m., V. GUÈBRE.

PART, s. f., بهره *bèhrè*, بخش *bèkhch*, a. حقه *hèssè*, pr. t. *hissè*, pl. حصص *hècès*, pr. t. *hiças*, سهم *sèhm*, pr. t. *sahm*, pl. اسبیم *èsham*, pr. t. *asham*, قسمت *qèsmèt*, pr. t. *qismèt*; — côté, سوی *souï*, a. طرف *tèrèf*, pr. t. *taraf*, جانب *djanèb*, pr. t. *djanib*, pl. جوانب *djèvanèb*, pr. t. *djèvanib*; — de votre part, از طرف شما *èz tèrèfé chouma*, pr. t. *èz tarafi chouma*; — de toutes parts, از هر طرف *èz hèr tèrèf*, pr. t. *èz hèr taraf*; — nulle part, هیچ جا *hitch dja*; — à part, جدا *sèva*, a. علیحدّه *'èlè-hèddè*, pr. t. *'ala-haddè*, خلوت *khèlrèt*, pr. t. *khal-rèt*; — faire part, خبر دادن *ayah kèrdèn*, خبر دادن *khèbèr dadèn*, اطلاع دادن *ètèlè' dadèn*, pr. t. *ittila' dadèn*; — prendre part, دخیل شدن *dèkhill choudèn*, حقّه دار بودن *hèssè-dar boudèn*, pr. t. *hissè-dar boudèn*. شراکت داشتن *chèrakèt dachtèn*; — part, lieu, جای *djaï*, a. محلّ *mèhèll*, pr. t. *mahall*; — quelque part, جی *djaï*, یک جای *yèk djaï*.

PARTAGE, s. m., بخش *bèkhch*, a. تقسیم *tèqsim*, pr. t. *taqsim*; — portion V. **PART**; — sort, a. قسمت *qès-mèt*, pr. t. *qismèt*, نصیب *nècib*, pr. t. *nacib*.

PARTAGER, v. a., بخش کردن *bèkhch kèrdèn*, قسمت کردن *qès-mèt kèrdèn*, تقسیم کردن *tèqsim kèrdèn*; — partager en deux, دو نیم کردن *dou nim kèrdèn*.

PARTANCE, s. f., a. عزیمت *'èzimèt*, pr. t. *'azimèt*, حرکت *hèrèkèt*, pr. t. *harèkèt*.

PARTANT, adv., بهنگام *bèna-bèr in*, لاحقاً *la-djèrèm*.

PARTENAIRE, s. m., داری شریک *dèr bazi chèrik*.

PARTERRE, s. m., parterre de fleurs, گولستان *goulèstan*, pr. t. *gulistan*, گلزار *goul-zar*, pr. t. *gul-zar*; — partie d'une salle de spectacle, سهنہ نمائش *sèhné tè-macha-khanè*.

PARTI, s. m. réunion de plusieurs personnes contre d'autres, گروه *guèrouh*, a. فرقه *firqè*, pr. t. *firqa*; — prendre le parti de تهرهف داری کردن *tèrèf-dari kèrdèn*; — résolution, a. عزم *'èzm*, pr. t. *'azm*, تصمیم *tèsnim*, عزم *djèzm*; — prendre son parti, عزم را حزم کردن *'èzm-ra djèzm kèrdèn*; — expédient, راه *rah*, a. تدبیر *tèdbir*; — profession, genre de vie, راه *rah*, a. تربیت *tèriqèt*, pr. t. *tarîqut*; — tirer parti, جلب فایده کردن *djèlbé faïdè kèrdèn*, صرفه کردن *sèrfe kèrdèn*.

PARTIAL, e, adj., طرفدار *tèrèf-guir*, pr. t. *taraf-guir*, طرفدار *tèrèf-dar*, pr. t. *taraf-dar*, a. معصب *moutè'èssèb*, pr. t. *mutè'assib*.

PARTIALEMENT, adv., بهتقصیب *bè-tèrèf-guir*, بتعصب *bè-tè'èssoub*, از روی تعصب *èz rouï tè'èssoub*.

PARTIALITÉ, s. f., *تەرەف‌گىرى* *tèrèf-guiri*, *جانب‌دارى* *djanèb-dari*, a. *تعصب* *tè'ssoub*, pr. t. *tè'assub*, *تەڭەھۇب* *tèçahoub*, pr. t. *tèçahub*.

PARTICIPANT, e, adj., *ھەم‌بەز* *hèm-baz*, *ئەنبەز* *ènbaz*, *بەھرە‌مەند* *bèhrè-mènd*, p. t. *ھەسسە‌دار* *hèssè-dar*, pr. t. *hissè-dar*, a. *شەرىك* *chèrik*, pr. t. *charik*, *موشەرىك* *moucharèk*, pr. t. *mucharik*.

PARTICIPATION, s. f., *ھەم‌بەزى* *hèm-bazi*, *ئەنبەزى* *ènbazi*, *ھەسسە‌دارى* *hèssè-dari*, a. *شەرىكەت* *chèrakèt*, *ئەشتەراك* *èchtèrak*, pr. t. *ichtirak*.

PARTICIPE, s. m. *participe actif*, a. *ئەسمە فاعىل* *èsmé fa'èl*, pr. t. *ismi fa'il*; — *passif*, *ئەسمە مەفعۇل* *èsmé mèt'oul*, pr. t. *ismi mèt'oul*.

PARTICIPER, v. D., *ئەنبەز شەرىك* *ènbaz choudèn*, *بەھرە‌مەند شەرىك* *bèhrè-mènd choudèn*, *بۇدۇن شەرىك* *chèrik boudèn*.

PARTICULARISER, v. S., *بە تەڭەسەل بەيەن* *bè tèfsil bèyan kèrdèn*, *مۇڧەسسەلەن بەيەن* *moufèssèlèn bèyan kèrdèn*.

PARTICULARITÉ, s. f., *كەڭەڧيەتە دىقۇەر* *kèifiyètè diguèr*, *كەڭەڧيەتە مەڭەسسۇس* *kèifiyètè mèkhsous*, *كەڭەڧيەتە 'ەلا-هەددە* *kèifiyètè 'èla-hèddè*; — en parlant des particularités d'une affaire, a. *دەڭىقە* *dèqiqè*, pr. t. *daqiqu*, pl. *دەڭاڭىق* *dèqayèq*, pr. t. *daqaiq*.

PARTICULE, s. f., *petite partie*, a. *جەز* *djouz*, pr. t. *djuz*, pl. *ئەدجەزا* *èdjza*; — terme de grammaire, a. *هەرف* *hèrf*, pr. t. *harf*.

PARTICULIER, s. m., *ئەسى* *kèci*, *شەڭخەسى* *chèkhci*; — en particulier, *خەلۇت* *khèlvèt*, *دەر خەلۇت* *dèr khèlvèt*; — en secret, *مەھرەمانە* *mèhrèmanè*, *دەر خەڧىيە* *dèr khoufiyè*.

PARTICULIER, e, adj. a. خاص *khass*, مخصوص *mèkhsous*,
pr. t. *makhsous*.

PARTICULIÈREMENT, adv., a. مخصوص *mèkhsoucèn*, pr. t. *makhoucèn*.

PARTIE, s. f., portion, a. پارè, لَکْهْتَه *lèkhtè*, تَکَه *tèkè*,
pr. t. *tikè*, t. p. پارچه *partchè*, pr. t. *partcha*, a. جُزْء *djouz'*,
pr. t. *djuz'*, pl. اِجْزَاء *èdjza*, قُضْعَه *qèl'è*, pr. t. *qil'a*, حَقَّه *hèssè*, pr. t. *hissè*; — une partie, تَکَه *yèk tèkè*, pr. t. *yèk tikè*; — les parties du corps, اِجْزَاءِ بَدَنِ *èdjzaï bèdèn*, ou اَعْضَاءِ بَدَنِ *è'èzui bèdèn*, pr. t. *a'zai bèdèn*; — les parties du discours, اِجْزَاءِ کَلَام *èdjzaï kèlam*; — partie de plaisir, اَعِيش *'èich*; — jeu, بَازِي *bazi*; — côté, سَوِي *souï*, a. نَرف *tèrèf*, pr. t. *taraf*, سَمْت *sèmt*, دِجْهَت *djìhèt*, pr. t. *djihèt*, pl. دِجْهَات *djìhat*, pr. t. *djihat*; — les quatre parties du monde, دِجْهَاتِ جَنَّتِ *tchèhar djìhaté 'àlèm*, a. دِجْهَاتِ اَرْبَعَةِ عَالَم *djìhaté èrbè'èye 'àlèm*, pr. t. *djihati èrbè'èyi 'àlèm*; — plaideur, اَخْصَه *moudi'*, مَوْدِي *knèsm*; — les deux parties, اَرْبَعَتَيْنِ *tèrèf-èïn*, pr. t. *tarafèïn*; — les deux parties belligérantes, دَوْلَتَيْنِ *dooulètèïnè mouharèbèïn*, pr. t. *dèvlètèïni muharèbèïn*; — les deux puissance contractantes, مَعَاهِدَتَيْنِ *dooulètèïnè mou'âhèdètèïn*, pr. t. *dèvlètèïni mu'âhidètèïn*; — la plus grande partie, بِيْشَرِش *bich-tèr-èch*, a. اَكْثَر *'èksèr*; — en partie, اِنْدَلَكِي *èndèki*, قَدْرِي *qèdri*, a. بَعْض *bil'èzi*, pr. t. *ba'zi*.

PARTIEL, LE, adj., a. جُزْئِي *djouz'ï*; — éclipse partielle, خُصُوفِ جُزْئِي *khouçoufè djouz'ï*, pr. t. *khuçoufi djuz'ï*.

PARTIELLEMENT, adv., کم کم *kèm-kèm*, جزء جزء *djouz'-djouz'*, a. جزياً *djouz'ièn*.

PARTIR, v. n., روانه شدن *rèftèn*, روانه شدن *rèvanè choudèn*, عازم شدن *àzèm choudèn*, راه افندان *rah ouftadèn*; — à partir d'aujourd'hui, امروز از تاریخ امروز *èz tarikhé èmrouz*.

PARTISAN, s. m., هوادار *hèva-dar*, هواخواه *hèva-khah*, t. p. طرفدار *tèrèf-dar*, pr. t. *taraf-dar*, طرفگیر *tèrèf-guir*, pr. t. *taraf-guir*.

PARTITION, s. f., تقییم موسیقی *tè'èlifé moucigi*.

PARTOUT, adv., همه جا *hèmè-dja*, هر جا *hèr-dja*; — aller partout, همه جا رفتن *hèmè-dja rèftèn*; — il met son nez partout, همه جا میگذارد *bè-hèr èmri moudakhèlè mi-kounèd*.

PARURE, s. f., آرایش *àrayèch*, پیرایه *pirayè*, زیور *zivèr*, زینت *zib*, a. زینت *zinèt*, تزئین *tèzèiyoun*, pl. تزئینات *tèzèiyounat*.

PARVENIR, v. n., رسیدن *rècidèn*, واصل شدن *racèl choudèn*; — parvenu, e, رسیده *rècidè*, واصل شده *racèl choudè*.

PARVENU, s. m., رسیدن *rècidè*, رتبه پست بمنصب رسیدن *èz routhèyè pèst bè-mènsèb rècidè*.

PARVIS, s. m., کلیسا *djèloou-khané kliça*, a. دهلیز *dèhliz*.

PAS, adv. de négation., نه ou ن *nè*, نه ou م *mè*; — n'allez pas, نیاید *nè-rèvid*; — il n'est pas venu, نیامده *nè-yâmèd*, نیامده است *nè-yâmèdè-èst*; — ne viens pas, نیاید *nèyâ*, میاید *mèyâ*; — pas un, هیچ *hitch yèk*,

دانه ندارد *hitch yèki*; — il n'y en a pas un, *danèyi nè-darèd*, هیچ یکدانه نیست *hitch yèk-danè nist*.

PAS, s. m. mouvement du pied en avant, گام *gam*, a. قدم *qèdèm*, pr. t. *qadèm*, vulg. *adèm*, pl. قدوم *qou-doum*, خضو *khètèrèt*, pr. t. *khatrèt*, pl. خضوات *khètè-vaat*, pr. t. *khatèrat*; — retourner sur ses pas, برگشتن *bèr guèchtèn*, مراجعت کردن *mouradjè'èt kèrdèn*; — faire un faux pas, لغزش پ *lèghzidèné pâ*, لغزش پ *lèghzèché pa*; — au fig. faire une faute, خبط کردن *khèpt kèrdèn*, سهو پ *pâ-lèghz kèrdèn*, لغزش پ *sèhv kèrdèn*, خطا کردن *khèta kèrdèn*; — le pas, préséance, a. تقدم *tèqèddoum*, pr. t. *tèqaddum*; — mauvais pas, passage périlleux, جی با خطر *djaï ba-khètèr*.

PASQUIN, s. m. bouffon, مسخره *mèskhèrè*, a. خراز *hèzzal*.

PASQUINADE, s. f., مسخرگی *mèskhèrègui*.

PASSABLE, adj. des 2 g., بد نیست *bèd nist*, a. وسط *vècèt*, pr. t. *raçat*.

PASSABLEMENT, adv., بد نه *bèd-nè*; — il a passablement fait cela, این را بد نکرد *in-ra bèd nè-kèrd*.

PASSADE, s. f., آمد و رفت *àmèd-ou-rèft*.

PASSAGE, s. m. action de passer, گذر *gouzèr*, pr. t. *guzèr*, a. مرور *mourour*, pr. t. *murour*, عبور *'ouhour*; — lieu par où l'on passe, گذرگاه *gouzèr-gah*, pr. t. *guzèr-guah*, راه *rah*, جی عبور *djaï 'ouhour*, a. معبر *mè'èbèr*, pr. t. *ma'bèr*, pl. معابر *mè'ábèr*, pr. t. *mè'ábir*; — droit qu'on paye, راهداری *rah-dari*; — passage, cita-

tion d'un auteur, a. فقير *fèqèrè*, pr. t. *fiqra*, pl. فقرات *fèqèrat*, pr. t. *fiqrat*.

PASSAGER, ÈRE, adj., گذر *dèr gouzèr*, بی بی *bi-bèqa*, a. فنی *fani*.

PASSAGER, ÈRE, s., a. رنده *rèrèndè*, a. مسافر *mouçafèr*, pr. t. *muçafir*, pl. مسافریں *mouçafèrîn*, pr. t. *muçafirîn*, عبر *'âbèr*, pr. t. *'âbir*, pl. عبریں *'âbèrîn*, pr. t. *'âbirîn*.

PASSAGÈREMENT, adv., a. مسافریه *mouçafèrètèn*, pr. t. *muçafirètèn*.

PASSANT, s. m., رنده و آید *rèrèndè-ou-âyèndè*, pl. رندگان *rèrèndègan-ou-âyèndègan*, a. متردد *moutèrèddèd*, pr. t. *mutèrèddid*, pl. مترددین *moutèrèddèdîn*: -- en passant (part. prés.), حین گذر *hiné gouzèr*, وقت عبور *rèqtè 'oubour*.

PASSATION, s. f., حاجت نوشتن *houddjèt nèrèchtèn*, pr. t. *huddjèt niriçhtèn*.

PASSAVANT, s. m. permis de la douane, a. جواز *djèroz*: -- passage établi entre deux vaisseaux, گذرگاه *gou-zèr-gah*.

PASSE, s. f. canal étroit entre des rochers, تنگنای *tèng-naï*; — supplément qu'on ajoute à une monnaie qui n'a plus sa valeur nominale, کسر پیل *kèsré poul*, pr. t. *kièsri poul*; — position favorable, a. حالت *halèt*, فرصت *foursèt*, pr. t. *fursat*.

PASSÉ, s. m., ايام گذشته *èyamé gouzèchtè*, زمن ماضی *zèmané mazi*, p. t. زمان سابق *zèmané sabèq*, pr. t. *zèmani sabiq*, a. الماضي *èl-mazi*; — dans les temps

PASSÉS, گذشته در زمان *dèr zèmané gouzèchtè*.

PASSE-CARREAU, s. m., اوتوی خیتل *outouï khèiyat*.

PASSE-CHEVAL, s. m., گذر اسپ *navèyé gouzèré èsp*,
pr. t. *navèï guzèri èsp*.

PASSE-DEBOUT, s. m., a. جواز *djèraz*.

PASSE-DROIT, s. m. grâce accordée contre l'usage ordinaire, a. مساعد *mouça'èdè*, pr. t. *muça'èdè*; — injustice qu'on fait à quelqu'un en lui préférant pour un grade quelqu'un qui a moins de titres que lui, ناق *na-hèqq*, pr. t. *na-haqq*, a. ظلم *zoulm*.

PASSÉE, s. f., وقت مرور مرغان *vèqté mourouré mourghan*,
pr. t. *vagti mourouri mourghan*.

PASSEMENT, s. m., نوار *nèvar*, a. شریفت *chèrit*.

PASSEMENTIER, s. m., علفه بند *'èlaqè-bènd*, a. شرط *charèt*,
pr. t. *charit*.

PASSE-PARTOUT, s. m., بلند درجی منعقد *klidé dèrhai mout'èddèd*.

PASSE-PORT, s. m., گذر نامه *gouzèr-namé*, تذکره راه *tèz-kèrèyé rah*.

PASSER, v. n., گذشتن *gouzèchtèn*, pr. t. *guzèchtèn*, گذر کردن *gouzèr kèrdèn*, pr. t. *guzèr kièrdèn*, عبور کردن *'oubour kèrdèn*, رد شدن *rèd choudèn*; — passer pour . . . avoir la réputation de, مشهور بودن *mèch-hour boudèn*, شهرت داشتن *cheuhrèt dachtèn*; — passer de la tête, oublier, فراموش کردن *fèramouch kèrdèn*, از خاطر رفتن *èz khatèr rèftèn*, خاطر رفتن *khatèr rèftèn*, pr. t. *khatir rèftèn*; — v. a. passer l'eau, از آب رد شدن *èz àb rèd choudèn*; — le temps, وقت را گذرانیدن *vèqt-*

ra gouzèrandèn, گذراندن وقت *gouzèrandèné vèqt*, pr. t. *guzèrandèni vaqit*; — passer au fil de l'épée, طعمه کردن *teu'eumèyé chèmchir kèrdèn*; — faire couler à travers un linge ou un tamis, پالودن *paloudèn*, پالاییدن *palayidèn*, vulg. صاف کردن *saf kèrdèn*; — omettre, کنار گذاشتن *kènar gouzachtèn*, گذاشتن *gouzachtèn*; — passer (se dit des choses qui perdent leur beauté) پیرموده شدن *pèjmourde choudèn*; — se passer, s'écouler, گذشتن *gouzèchtèn*, در گذر بودن *dèr gouzèr boudèn*; — arriver, survenir, واقع شدن *vaqè' choudèn*, pr. t. *vaqì' choudèn*, بوفوع پیوستن *bè-veqou' pèivèstèn*; — ce qui s'est passé avant nous, آنچه قبل از ما بوفوع پیوست *ân-tché qèbl èz ma bè-veqou' pèivèst*, pr. t. *ân-tchi qabl èz ma bè-rouqou' pèivèst*; — se passer de quelque chose, s'en priver, محروم کردن *khoud-ra mèhroum kèrdèn*, از خود باز گرفتن *khoud baz guèrèftèn*; — passer une lettre de change, قبیل خواند کردن *hèvalè kèrdèn*; — être admis, reçu, قبیل شدن *qèboul choudèn*; — au fig. surpasser en mérite, تفوق گذشتن *gouzèchtèn*, برتری یافتن *bèrtèri yaftèn*, گذشته پیدا کردن *tèfèvrrouq pèida kèrdèn*; — passé, e, گذشته *gouzèchtè*.

PASSEREAU, s. m. V. MOINEAU.

PASSE-TEMPS, s. m., a. مشغولیت *mèchghouliyèt*.

PASSIBLE, adj. des 2 g., قابل تحمل درد و رنج *qabèlé tè-hèmmoulé dèrd-ou-rèndj*; — qui doit subir une peine, مستحق جزا *moustèhèqqé djèza*, pr. t. *mustahaqqi djèza*.

PASSIF, IVE, adj. qui souffre l'action, a. مفعول *mèf'oul*;

— par extension, qui n'agit pas, عمل بی *bi-'èmèl*, بی کار *bi-kar*; — en terme de grammaire, participe passé, a. اسم مفعول *èsmé mèf'oul*, pr. t. *ismi maf'oul*; — actif, اسم فاعل *èsmé fa'èl*, pr. t. *ismi fa'il*; — dette passive, وام *cam*, a. قرض *qèrz*, pr. t. *qarz*, pl. قروض *qou-rouz*, دين *dèin*, pl. ديون *dìyoun*, pr. t. *duyoun* — dettes actives, a. طلب *tèlèb*, متطلب *mètloub*, pr. t. *mat-loub*, pl. متلوبات *mètloubat*, pr. t. *matloubat*.

PASSION, s. f. souffrance de Jésus-Christ, زنج و محبت *rèndj-ou-mèhnètè hèzrètè 'ığa*, pr. t. *rèndj-a-mihnèti hazrèti 'ığa*; — affection violente, درد *dèrdé 'èchq*; — mouvement de l'âme, احوای *hèraï nèfs*, pr. t. *harai nèfs*, حرور نفسانی *hèrsé nèfsani*, pr. t. *hersi nèfsani*, هیرس *hèrès*; — aimer avec passion, از دل و حسن دوست داشتن *èz dèl-ou-djan doust dachtèn*.

PASSIONNÉMENT, adv., بشدت است *bè-chèddètè 'èchtiaq*, به عشق غیر حد تمام *bè-'èchqè hèr-tchè 'èmam-tèr*.

PASSIONNER, v. a. donner un caractère animé, بدرجہ *bè-dèrèdjèqè 'èchq-ou-hèrès bèr àroudèn*; — exciter la passion de... به بیج آوردن *bè-'hèrès àroudèn*; — se passionner, مبتلا شدن *moubtèla choudèn*, بشدت عشق *chiftè choudèn*, شبنه شدن *bè-chèddèt 'èchq choudèn*, pr. t. *bè-chiddèt 'èchiq choudèn*; — il est passionné pour cette femme, مبتلائی زنست *moubtèlèl 'èchqè in zèn èst*,

شد *chiftèyé djèmalé in zèn choud*,
 است *divanèyé in zèn èst*; — s'emporter,
 مبتلاى *bè-ghèzèb àmèdèn*; — passionné, e,
 شد *moubtèlaï dèrdé 'èchq choudè, a.*
 مفتون *mèftoun*.

PASSIVEMENT, adv. V. PASSIF.

PASSOIRE, s. f. sorte de tamis, پالا *tourchi-pala*,
 پالوان *palranè, palavan*, vulg. چلو صافکن *tchè-
 loou saf-koun*.

PASTEL, s. m. crayon fait de couleurs pulvérisées, مداد *mèdadé rènga-rèng*, رنگ آمیز قورشون علمی *rèng-àmiz gourchoun qèlèmi*.

PASTÈQUE, s. f., هندوان *hèndèranè*.

PASTICHE, s. m., تقلید نصیری *tèqlidé tèsviri*.

PASTEUR, s. m., شبن *chèban*, گله بان *guèllè-ban*, p. t.
 چوبان *tchouban*, pr. t. *tchoban* a. راعی *ra'i*, pl. رعات *rè'ât*, pr. t. *rè'ât*; — fig., a. رعبان *rouhban*.

PASTILLE, s. f., a. حب *hèbh*, pr. t. *habb*, حبه *hèbbè*,
 قورس *qours*, pl. اقراص *èqras*; — pastilles odoriféran-
 tes, حبه حبهى معطر *hèbbè-haï mou'èttèr*; — bonbon, نقل *nouql*.

PASTORAL, e, adj., چوبانی *chèbani*, تچوبانی *tchoubani*.

PASTORALEMENT, adv. au fig., از روی رهبانیت *èz rouï
 rouhbaniyèt*.

PAT, s. m., terme du jeu d'échees, پاجم *âtchmèz*.

PATACHE, s. f., کشتی بارکش *kèchtî bar-kèch*.

PATAQUÈS, s. m., a. مغلطه کلام *mèghlètèyé kèlam*, pr. t.
 maghlatèï kièlam.

- PATARAFFE, s. f., a. خَتَّ مَغْشِش *khètté mèghchouch*, خَتَّ مَهْشِش *khètté mouhèrèch*, pr. t. *khatti muhèrèch*.
- PATATE, s. f., سِبْ زَمِينِي *sibé zèmini*.
- PATAUD, e, adj., دَنده *goundè*, a. غَلِيظٌ نَجْتَه *ghèliz-oul djèssè*.
- PATUGER, v. n., تَوِي دَل و لَای رَا رَفْتَن *toûi guèl-ou-lai rah rèftèn*.
- PÂTE, s. f., a. خَمِير *khèmîr*.
- PÂTÉ, s. m., بَوْرِكْ بِيك *bourîk*; — pâté de perdrix, بَوْرِكْ كَبْك *bourîké kèbk*.
- PATELIN, e, s. et adj., رَوْبَه صِفَت *roubah-sîfit*.
- PATELINAGE, s. m., رَوْبَه بَزِي *roubah-bazî*, رَوْبَه صِفَتِي *roubah-sîfiti*.
- PATELINER, v. n., رَوْبَه بَزِي دَر زَوْرَدَن *roubah-bazî dèr âtourdèn*.
- PATELINEUR, se, s. V. PATELIN.
- PATENT, e, adj., a. شَرْعِي *chér'i*, قَانُونِي *qanouni*.
- PATENTE, s. f., فَرْمَان *fîrman*.
- PATENTER, v. a., فَرْمَان مَرْحَمَت كَرْدَن *fîrman mèrhîmèt kèrdèn*, ou شَرْعَت كَرْدَن *illêfat kèrdèn*; — patenté, e, سَاهِبْ فَرْمَان *sahèbé fèrman*.
- PATER, s. m., a. prière des chrétiens, دَعَا *do'a*, pr. t. *dou'a*, تَسْبِيح *tèsbih*.
- PATÈRE, s. f., دَل مَحْ پَرْدَه *goul-mikhé pèrdè*.
- PATERNEL, le, adj., پَدَرِي *pèdèri*, پَدَرَانِه *pèdèranè*, a. اَبِي *èbèci*.
- PATERNELLEMENT, adv., پَدَرَوَار *pèdèr-rar*, p. t. پَدَرَانِه *pè-dèranè*.

PATERNITÉ, s. f., پدری *pèdèri*, a. اوبوت *oubouvèt*, pr. t. *ubuvvèt*.

PÂTEUX, SE, adj., خميروار *khèmir-var*, مانند خمير *manèndé khèmir*.

PATHÉTIQUE, adj. des 2 g., دلسوز *dèl-souz*, رقت انگيز *rèq-qèt-ènguiz*.

PATHÉTIQUEMENT, adv., دلسوزانه *dèl-souzanè*, برقت انگيزى *bè-rèqqèt-ènguizi*.

PATHOLOGIE, s. f., در کيفيت امراض *bèhsé dèr kèi-fiyèté èmráz*, a. وصف امراض *vèsfé èmráz*, pr. t. *vasfi èmráz*.

PATHOLOGIQUE, adj. des 2 g., مخصوص وصف امراض *mèkh-soucé vèsfé èmráz*.

PATHOS, s. m., V. GALIMATIAS.

PATIBULAIRE, adj. des 2 g., مخصوص ندار *mèkhsouci bè-dar*.

PATIENCE, s. f., شكيبايى *bè-chèkibayi*, بصبر *bè-sèbr*, بتحمل *bè-tèhèmmoul*, a. تكملا *tèhèmmoulèn*, pr. t. *tè-hammulèn*.

PATIENCE, s. f., شكيبايى *chikibayi*, شكيب *chèkib*, a. صبر *sèbr*, pr. t. *sabr*, تكملا *tèhèmmoul*, pr. t. *tèham-mul*; -- prendre patience, شكيب كردن *chèkib kèrdèn*, صبر كردن *sèbr kèrdèn*, بتحمل كردن *tèhèmmoul kèrdèn*, pr. t. *tèhammul kièrdèn*.

PATIENT, E, adj., شكيبا *chèkiba*, شكيبند *chèkibèndè*, a. صابر *sabèr*, pr. t. *sabir*, صبور *sèbour*, pr. t. *sabour*.

PATIENT, s. qui souffre les injures ou les coups sans rien dire, a. مفعول *mèf'oul*, متزروب *mèzroub*, pr. t. *mazroub*;

— pour désigner un condamné, *هكلم شدة بقتل* *heukm-choudèyé bè-qètl*, *ماككوم بقتل* *mèhkoumé bè-qètl*, a. *مأجرم مأككوم عليه* *moudjrémè mèhkoum 'èlèih*, pr. t. *mudjrimi mahkhoum 'alèihi*.

PATIENTER, v. n., *صبر کردن* *chèkibidèn*, *تکمل کردن* *sèbr kèrdèn*, *تکمّل کردن* *tèhèmmoul kèrdèn*.

PATIN, s. m. sorte de soulier fort que portaient les femmes, a. *پا افزار آعین* *nè'èlèin*, pr. t. *na'lèin*; — chaussure dont on se sert pour glisser, *پا افزار آعین نیز خوردن* *pa èfsarè àhènin djèhètè liz khourdèn*, vulg. *کفش یخ بازی* *kèfché yèkh-bazi*.

PATINER, v. a., *دست بستن* *dèst zèdèn*, *دست منیدن* *dèst malidèn*.

PATINER, v. n., *روی یخ نیز خوردن* *roui yèkh liz khour-dèn*, vulg. *یخ بازی کردن* *yèkh-bazi kèrdèn*.

PÂTIR, v. n., *جفا مکنند کشیدن* *mèhnèt kèchidèn*, *جفا کشیدن* *djèfa kèchidèn*, *آذنت نشیدن* *èziyèt kèchidèn*.

PÂTIS, s. m., *حراگاه* *tchèra-gah*.

PÂTISSER, v. n., *نان روغن پختن* *nané rooughèni poukhtèn*.

PÂTISSERIE, s. f., *نان روغن* *nané rooughèni*, t. p. *بورک* *bourèk*.

PÂTISSIER, IÈRE, s., *نان روغن پز* *nané rooughèni-pèz*, *بورک پز* *tourèk-pèz*; — boutique de pâtissier, *دکان بورک* *doukkané bourèk-pèz*.

PÂTISSOIRE, s. f., table de pâtissier, *تخته خمیر* *tèkhtèyé khèmîr*.

PATOS, s. m., *زبان دهانی* *zèbané dèhati*, *زبان دهقانی* *zèbané dèhqani*.

PATRAQUE, s. f., machine usée, از کار افتاده *âlété ez kar ouftadè*.

PÂTRE, s. m. V. **PASTEUR**.

PATRIARCAL, e, adj., مخصوص خلیفه *khêlifèyi*, مکهسوعه خلیفه *mèkhsoucè khêlifè*; — maison patriarcale, خانه خلیفه *khanèyé khêlifè*.

PATRIARCAT, s. m., خلیفه گری *khêlifè-guèri*.

PATRIARCHE, s. m., a. خلیفه *khêlifè*, pl. خلفا *khoulèfa*.

PATRICIEN, NE, adj. et s., بکراده *bèk-zadè*, pr. t. bèi-zadè.

PATRIE, s. f., زادبوم *zadèboum*, a. وطن *vètèn*, pr. t. vatan; — amour de la patrie, a. حب وطن *houbbé vètèn*, pr. t. hubbi vatan, حب انوطن *houbb-oul-vètèn*.

PATRIMOINE, s. m., میراث پدری *miracè pèdèri*, مال مروثی *malé moouroucî pèdèr*.

PATRIMONIAL, e, adj., a. مروثی *moouroucî*, pr. t. mèvrouci.

PATRIOTE, s. et adj. des 2 g., دوستدار وطن *doust-daré vètèn*, محبت وطن *mouhèbbé vètèn*.

PATRIOTIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق به حب وطن *mou-tè'èllèq bè-houbbé vètèn*, محض حب وطن *mèhzé houbbé vètèn*.

PATRIOTIQUEMENT, adv., از روی حب وطن *èz roui houbbé vètèn*.

PATRIOTISME, s. m., a. حب وطن *houbbé vètèn*, pr. t. hubbi vatan.

PATRON, NE, s. saint dont on porte le nom, a. ولی *vèli*, pl. اولیا *ooulia*, pr. t. èlia; — protecteur, پشت پناه *pouchté pènah*; — maître de la maison, صاحبخانه

sahèb-khanè; — modèle, نمونه *nèmourè*, a. صورت *sou-rèt*, قالب *galèb*, pr. t. *galib*.

PATRONAGE, s. m., a. حمایت *houmayèt*, pr. t. *himayèt*.

PATRONNER, v. a., protéger, كرسن *houmayèt kèrdèn*.

PATRONYMIQUE, adj. des 2 g., nom commun à tous les descendants d'une race, نام نایفه *namé taifè*.

PATROUILLE, s. f., كزمه *quèzme*, a. عبس *'ècès*, pr. t. *'acès*.

PATROUILLER, v. n., (peu usité) كزمه رفتن *quèzme rès-tèn*; — v. a. agiter de l'eau bourbeuse, آب جرك بنه *âbé tchèrk bè-hèm zèdèn*.

PATTE, s. f., پای حیوانات *dèst-ou-paï hèicunat*.

PATTU, e, adj., پای پر دار *paï-pèr-dar*.

PÂTURAGE, s. m., چراگاه *tchèra-gah*, چمن *tchèmèn*.

PÂTURE, s. f., خورده *khouridèni*, خوراك *khourak*, ضعمه *tèu'eumè*, pr. t. *teu'mè*.

PÂTURER, v. n., چریدن *tchèridèn*.

PÂTUEUR, s. m., (peu usité), چراننده *tchèranèndè*.

PÂTUX, s. m., مچ پا *moutché pa*, a. راسغ *rousgh*, pl. ارساغ *èrsagh*.

PAUME, s. f. — de la main, كف دست *kèfé dèst*; — balle à jouer, گوی *gouï*, تپه *toupè*.

PAUPIÈRE, s. f., مژه *mèjè*, pl. مژگان *mèjgan*, موی پلك *mouï pèlèké* *tchèchm*.

PAUSE, s. f., لنگ *lèng*, درنگ *dèrèng*, a. مكث *mèks*, pr. t. *maks*.

PAUVRE, adj. des 2 g., بی نوا *bi-nèra*, تنگدست *tèng-dèst*,

a. فقير *fèqir*, pr. t. *faqir*, pl. فقرا *fouqèra*, pr. t. *fouqara*; — s. mendiant, گدا *guèda*.

PAUVREMENT, adv., به بی نوائی *bè-tèng-dèsti*, به بی نوائی *bè-bi-nèvayi*, t. p. فقیرانه *fèqiranè*, pr. t. *faqiranè*.

PAUVRESSE, s. f., زن بی نوا *zèné bi-nèva*, زن گدا *zèné guèda*.

PAUVRET, TE, s., بیچاره *bi-tcharè*.

PAUVRETÉ, s. f., تنگدستی *tèng-dèsti*, بی نوائی *bi-nèvayi*, a. فقر *fèqr*, pr. t. *faqr*, فاقه *faqè*, pr. t. *faqa*.

PAVAGE, s. m., سنگ فرش *sèng-fèrch*.

PAVANER, (SE) v pron., متکبرانہ *moutèkèbbèranè* راه رفتن *rah rèstèn*, pr. t. *mutèkèbbèranè rah rèstèn*, غوسوار *tuous-var rah rèstèn*.

PAVÉ, s. m. chemin pavé, سنگ فرش *sèng-fèrch*, آبیانه *àjjanè*, (vieux); — morceau de pierre, سنگ *sèng*.

PAVEMENT, s. m. action de paver, V. PAYER.

PAVER, v. a., سنگ فرش کردن *sèng-fèrch kèrdèn*.

PAVEUR, s. m., سنگ فرش کننده *sèng-fèrch-kounèndè*, آبیانه گم *àjjanè-guèr*.

PAVILLON, s. m., سناجق *bèidèq*, pr. t. *bèidaq*, سندیق *sèndjèq*, pr. t. *sandjaq*, بیریق *bèirèq*, pr. t. *baïraq*, a. آویزه *'èlèm*, pr. t. *'alèm*, نوا *lèra*, pr. t. *lira*, pl. آویزه *èlviyè*; — espèce de tente, چادر *tchadèr*, pr. t. *tchadir*; — petit bâtiment, کولاه فرنگی *koulah-frèngui*.

PAVOISER, v. a., با بیدقهای رنجانگ آراستن *ba bèidèq-hai rènga-rèng àrastèn*, کشتی آراستن *kèchti àrastèn*.

PAVOT, s. m., کونکار *kouknar*, a. خشخاش *khèchkhach*, pr. t. *khachkhach*.

PAYABLE, adj. des 2 g., کارسازی کردنی *kar-sazi-kèrdèni*, ادا کردنی *èda-kèrdèni*.

PAYANT, E. adj., کارسازی کننده *kar-sazi-kounèndè*, پول دهنده *poul-dèhèndè*.

PAYE, s. f. salaire, a. موابج *mèvadjèb*, pr. t. *mèvadjib*, علفه *'ouloufè*, معاش *mè'âch*, pr. t. *ma'âch*.

PAYEMENT, s. m., کارسازی *kar-sazi*, مہم ساری *mouhèmm-sazi*, ادا *èda* ندیدہ *tè'èdiè*; — faire un payement, کارسازی کردن *kar-sazi kèrdèn*.

PAYER, v. a., پول دادن *poul dadèn*, کارسازی کردن *kar-sazi kèrdèn*, ادا کردن *èda kèrdèn*.

PAYEUR, EUSE, s., پول دهنده *poul-dèhèndè*.

PAYS, s. m., دیار *diar*, کشور *hèchvèr*, pr. t. *kichvèr*, a. ولایت *vèlayèt*, pr. t. *vilayèt*, pl. ولایات *vèlayat*, pr. t. *vilayat*, مملکت *mèmlèkèt*, pl. مملکت *mèmalèk*, pr. t. *mèmalik*.

PAYSAGE, s. m., a. بقعہ *bouq'è*, pr. t. *bouq'a*, pl. بقیعہ *bouqa'*, pr. t. *biqua'*; — tablau, صورت بقعہ *sourètè bouq'è*.

PAYSAGISTE, s. m., a. مصور بقعہ *mouèccèré bouqa'*, pr. t. *muçacciri bouqa'*.

PAYSAN, NE, s., دهقان *dèhqun*, دهاتی *dèhati*.

PAYS-BAS, nom de pays, مملکت فلانک *mèmlèkètè fè-lèmènk*.

PÉAGE, s. m., راهداری *rah-dari*.

PÉAGER, s. m., راهداری *rah-dar*.

PEAU, s. f., پوست *poust*, a. جلد *djèld*, pr. t. *djild*.

PEAUSSERIE, s. f. commerce des peaux, پوست فروشی *poust-fourouchi*.

PEAUSSIER, s. m. celui qui vend les peaux, پوست فروش *poust-fourouch*; — celui qui les prépare, V. CORROYEUR.

PECCABLE, adj. des 2 g., قابل گناه *qabèlé gounah* *kèrdèn*.

PECCADILLE, s. f., گناه جزئی *gounahé djouz'i*, گناه خفیف *gounahé khèfif*.

PÉCHÉ, s. m., گناه *gounah*, pr. t. *gunah*, a. معصیت *mè'è-ciyèt*, pr. t. *ma'ciyèt*, pl. معاصی *mè'âci*, ذنب *zènb*, pl. ذنوب *zounoub*.

PÊCHE, s. f., fruit, هلو *houlou*.

PÊCHE, s. f. action de pêcher, صید ماهی *sèidè mahi*, ماهیگیری *mahi-guiri*.

PÊCHER, v. n., commettre une faute, گناه کردن *gounah kèrdèn*, معصیت کردن *mè'èciyèt kèrdèn*.

PÊCHER, v. a., prendre du poisson, ماهی گرفتن *mahi guè-rèftèn*, pr. t. *mahi guiriftèn*, ماهی صید کردن *mahi sèid kèrdèn*.

PÊCHER, s. m. arbre, درخت هلو *dèrèkhté houlou*.

PÊCHERIE, s. f., lieu où l'on pêche, محل ماهیگیری *mè-hèllé mahi-guiri*.

PÊCHEUR, **PÊCHERESSE**, s., گناهکار *gounah-kar*, pr. t. *gunah-kiar*.

PÊCHEUR, **EUSE**, s., ماهیگیر *mahi-guir*, a. صیاد السمک *sèiyad-ous-sèmek*.

PÉCORE, s. f., a. bête, حیوان *hèivan*, pr. t. *haïvan*; — au fig. personne stupide, مرد بی مغز *mèrdé bi-mèghz*, a. ابله *èblèh*.

PECTORAL, E, adj. bon pour la poitrine, نافع سينه *naft'è sinè*; — qui concerne la poitrine, متعلق بسينه *mou-tè'llèq bè-sinè*.

PÉCULAT, s. m., vol commis par un administrateur, دزدی *dousdi malé divan*.

PÉCULE, s. m., پول پس اندازی *poulé pès èndazi*, پول اندوخته *poulé èndoukhtè*.

PÉCUNIAIRE, adj., پولی *pouli*, نقدی *nèqdi*; — amende pécuniaire, جریمه پولی *djèrimèyé pouli*.

PÉCUNIEUX, EUSE, adj. (peu usité), پولدار *poul-dar*, صاحب پیل *sahèbé poul*.

PÉDAGOGIE, s. f., آموزش کیدکان *âmourzèché koudèkan*, تعلیم افضل *tè'llimé ètfal*.

PÉDAGOGIQUE, adj. des 2 g., متعلق بآموزش کیدکان *mou-tè'llèq bè-âmourzèché koudèkan*.

PÉDAGOGUE, s. m., آموزنده کیدکان *âmourzèndèyé koudèkan*, معلم افضل *mou'llèmé ètfal*.

PÉDANT, E, adj., هنر فروش *hounèr-fourouch*.

PÉDANTER, PÉDANTISER, v. n. (très-peu usité), هنر فروختن *hounèr fouroukhtèn*.

PÉDANTERIE, s. f., هنر فروشی *hounèr fourouchi*, pr. t. *hounèr-fourouchi*.

PÉDANTESQUE, adj. des 2 g., هنر فروشی آمیز *hounèr-fourouchi-âmiz*.

PÉDANTESQUEMENT, adv., بهنر فروشی *bè-hounèr-fourouchi*.

PÉDANTISME, s. m. V. PÉDANTERIE.

PÉDÉRASTE, s. m., بچه باز *bèlchè-baz*.

PÉDÉRASTIE, s. f., بچه بازی *bèlchè-bazi*.

PÉDESTRE, adj. des 2 g. statue pédestre, بوت سر پا *bouté sèré pa*, مجسمه از سر تا پا یعنی تمام *moudjèssèmèyi èz sèr ta pa id'èni tèmam*; — exercice à pied, پیاده *piadè*.

PÉDESTREMENT, adv., پیاده *piadè*.

PÉDICULAIRE, adj. des 2 g. maladie de la peau, داء القمل *da'oul-qèml*, ناج خروس *qouml*; — s. f. plante, زلف عروس *tadjé khourous*, pr. t. *tadji khoros*, زلف عروس *zoulfé 'èrous*.

PÉDICULE, s. m. terme de botanique, بیخ ساقی *bikhé saqé youl*.

PÉDICURE, s. m., حکیم درد پ *hèkimé dèrdé pa*.

PÉDOMÈTRE, s. m., مقیاس مسافت *mèqiacé mèçafèt*, pr. t. *maqiaci mèçafèt*.

PÉDON, s. m. (peu usité) courrier à pied, پیاده *piadè*, a. قاصد *qarèd*, pr. t. *qacid*, ساعی *sa'i*.

PÉGASE, s. m., a. براغ *bouraq*.

PEIGNE, s. m., شانه *chanè*.

PEIGNÉE, s. f., کوتک *keutèk*.

PEIGNER, v. a., شانه کردن *chanè kèrdèn*; — peigné, e, شانه کرده *chanè-kèrdè*.

PEIGNIER, s. m., qui fabrique ou qui vend des peignes, ساز شانه *chanè-saz*, فروش شانه *chanè-fourouch*.

PEIGNOIR, s. m., a. قدیغه *qèdifè*.

PEIGNURE, s. f., سر میان دندانهای شانه مانده *mouï sèr miané dèndan-haï chanè mandè*.

PEINDRE, v. a., کشیدن *kèchidèn*, نقش کردن *nèqch kèrdèn*; — peindre un homme, صورت آدم کشیدن *sou-rètè àdèm kèchidèn*; — décrire, بیان کردن *bèyan*.

kèrdèn; — couvrir simplement avec des couleurs, رنگ کردن *rèng zèdèn*, رنگ کردن *rèng kèrdèn*.

PEINE, s. f. fatigue, a. زحمت *zèhmèt*, pr. t. *zahmèt*, مشقت *mèchèqqèt*, pr. t. *mèchagqat*; — sentiment de quelque malaise dans le corps ou dans l'esprit, درد *dèrd*, رنج *rèndj*, a. کدر *kèdèr*, کدورت *kèdourèt*, غم *ghèm*, pr. t. *gham*, غصه *ghoussè*, ألم *èlèm*, pl. آلام *àlam*; — punition, a. تنبيه *tèmbih*, a. سیاست *siacèt*, تذبیب *tè'dib*, جزا *djèza*; — ne vous-donnez pas la peine, زحمت نکشید *zèhmèt nè-kèchid*; — ce n'est pas la peine, بهر حمتش نمیآرد *bè-zèhmèt-èch nè-mi-èrzèd*; — à peine, اگر همین *hèmīn èguèr*; — se donner de la peine, زحمت کشیدن *zèhmèt kèchidèn*.

PEINER, v. a. ou faire de la peine, غمگین کردن *ghèm-kīn kèrdèn*, متأنم کردن *moutè'èllèm kèrdèn*; — peiné, e, اندوهگین *èn-douh-kīn*, غمگین *ghèm-kīn*, غمند *ghèmnak*, مغموم *mèghmoum*, pr. t. *maghmoum*, محزون *mèhzoun*, pr. t. *mahzoun*; — être peiné, غمگین *ghèm-kīn* *boudèn*; — cela me fait de la peine, از این حیفم میآید *èz īn hèif-èm mi-áyèd*, ou افسوس میخورم *èfsous mi-khourèm*.

PEINTRE, s. m., نگارنده *nègarèndè*, a. نقاش *nèqqach*, pr. t. *naqqach*, محتر *moucèssèr*, pr. t. *mucèssir*, pl. محترین *moucèssèrīn*.

PEINT, e, adj., نقش کرده *nèqch-kèrdè*; — mis en couleur, رنگ زده *rèng zèdè*.

PEINTURAGE, s. m., رنگرزی *rèng-zèni*.

PEINTURE, s. f. l'art de peindre, نقاشی *nèqqachi*; — se

prend pour ouvrage de peinture, نگار *nègar*, pr. t. *ni-guiar*, a. نقش *nèqch*, pr. t. *naqch*; — couleur, رنگ *rèng*, pr. t. *rènk*.

PEINTURER, v. a., رنگ زدن *rèng zèdèn*.

PEINTUREUR, s. m., رنگزن *rèng-zèn*.

PELADE, s. f., a. دا الثعلب *da'-ous-sè'lèb*.

PELAGE, s. m., رنگ مو *rèngué mou*.

PÊLE-MÊLE, adv., مخلوط بهم *mèkhlout bè-hèm*, توی هم *touï hèm*.

PELER, v. a. ôter la peau, پوست کندن *poust kèndèn*; — ôter le poil, موی کندن *mouï kèndèn*; — pelé, e, qui a la peau ôtée, پوست کنده *poust-kèndè*; — qui a le poil ôté, مویش کنده *mouï-èch-kèndè*, مو کنده *mou-kèndè*.

PÉLERIN, e, s., a. حاجی *hadji*, pl. حجاج *houddjadj*, pr. t. *huddjadj*.

PÉLERINAGE, s. m., زیارت *ziarèt*, a. حج *hèddj*, pr. t. *haddj*.

PÉLICAN, s. m., موره *mourè*, a. رخ *rèkhèm*, pr. t. *rakham*, سقا *sèqa*, pr. t. *saga*.

PELISSE, s. f., پوستین *poustîn*.

PELLE, s. f., پارو *parou*.

PELLETERIE, s. f., پوستین دوزی *poustîn-douzi*.

PELLETIER, s. m., پوستین دوز *poustîn-douz*.

PELLICULE, s. f., پوست نازک *pousté nazèk*, پوست باریک *pousté barik*.

PELOTE, s. f., کلاه *kèlabè*, غلوله *ghouloulè*, قنوله *qènoulè*, گروه *guèrouhè*; — pelote de neige, برف گروه *guèrouhèyé bèrf*.

PELOTER, v. n. jouer à la paume, (peu usité) توپبازی کردن *touïbâzi kerdèn*.

toup-bazi kèrdèn, pr. t. *top-bazi kèrdèn*; — maltraiter de coups, *زیدن koutèk zèdèn*, pr. t. *kieutèk zèdèn*; — maltraiter de parole, *فحش دادن feuhch dadèn*.

PELOTEUR, s. m., joueur de paume, *توپبازی کننده toup-bazi-kounèndè*.

PELTON, s. m., balle de paume, *توپه guèrouhè*, *توپه toupè*, *توپ toup*; — petite pelote, *کلابه کوچک kèlabèyè koutchèk*; — petit corps de gens de guerre, *نروه guèrouhé sèr-baz*, a. *فوج fooudj*, pr. t. *fèvdj*, pl. *افواج èfradj*.

PELTONNER, v. a., *بر کلابه پیچیدن bèr kèlabè pitchan-dèn*; — se pelotonner, *گروه گروه جمع شدن guèrouh guèrouh djèm' choudèn*.

PELOUSE, s. f., *سبزه sèbzè*, *زار سبزه sèbzè-zar*.

PELU, e, adj., *مودار mou-dar*, *پیر می pour-mouï*, V. POILU.

PELUCHE, s. f., *شیافدار qoumaché chias-dar*.

PELUCHÉ, e, adj., *شیافدار chias-dar*.

PELUCHER, v. n., *شیافدار شدن chias-dar choudèn*.

PELURE, s. f., *تراشه tèruchè پوست poust*, a. *قشر qèchr*, pr. t. *qichr*, *قشرة qèchrèt*, pr. t. *qichrèt*.

PÉNAL, e, adj., a. *قصاصی qèçaci*, pr. t. *qicaci*.

PÉNALITÉ, s. f., a. *قصص qèças*, pr. t. *qicàs*, *حدود شرعیة houdoudé chér'iyè*, pr. t. *houdoudi chér'iyè*.

PENARD, s. m., vieillard libertin, *پیر شهوت پرست piré chèhèt-pèrèt*.

PÉNATES, s. m. pl. pays, patrie, a. *وطن vèlèn*, pr. t. *vatan*.

PENAUD, E, adj., a. حیران *hèiran*, pr. t. *haïran*.

PENCHANT, s. m. terrain qui va en penchant, شیب *chib*,
نشیب *nèchib*, سرازیر *sèra-zir*; — inclination naturelle
de l'âme, a. میل *mèil*.

PENCHANT, E, adj., خمیده *khèmidè*, خم شده *khèm-choudè*.

PENCHEMENT, s. m., خمیدگی *khèmidègui*, a. حنایت *hè-*
nayèt, pr. t. *hinayèt*.

PENCHER, v. a., خم کردن *khèm kèrdèn*, کج کردن *kèdj*
kèrdèn; — v. n. et se pencher, v. pron.: خم شدن *khèm choudèn*,
کج شدن *kèdj choudèn*; — être porté
à quelque chose, میل کردن *mèil kèrdèn*, مایل شدن *mayèl choudèn*,
pr. t. *maïl choudèn*; — penché, e,
خمیده *khèmidè*, کج *kèdj*.

PENDABLE, adj. des 2 g., بدار کشیدنی *bè-dar kèchidèni*.

PENDAISON, s. f., بدار کشیده شدن *bè dar kèchidè*
choudèn.

PENDANT, s. m. le pareil, جفت *djouft*, تای *hèm-ta*,
تای *taï*, a. نظیر *nèzir*, pr. t. *nazir*.

PENDANT, prép., در *dèr*, وقت *vèqt*, pr. t. *vaqt*, حین *hîn*;
— pendant l'hiver, در زمستان *dèr zè mèstan*; — pen-
dant que, زمانیکه *zèmani-ké*, وقتیکه *vèqti-ké*, در اثنا *dèr*
èna.

PENDANT, E, adj., آویخته *avikhtè*, آویزان *avizan*, a. معلق
mou'èllèq, pr. t. *mou'allaq*.

PENDANTS, d'oreilles, s. m., گوشواره *gouch-varè*.

PENDRE, v. a. suspendre, attacher une chose en haut,
آویختن *avikhtèn*, آویزان کردن *avizan kèrdèn*; — at-
tacher à un gibet, بدار کشیدن *bè-dar kèchidèn*; —

v. n. descendre trop bas, آویخته شدن *āvikhtè choudèn*, فرو هشتن *fourou hèchtèn*, pr. t. *furou hichtèn*; — v. n., آویخته شدن *āvikhtè choudèn*, آویزان بودن *āvizan boudèn*; — pendu, e, آویخته *āvikhtè*, آویزان *āvizan*, a. معلق *mou'èlləq*, pr. t. *mou'allaq*.

PENDULE, s. m., poids suspendu dont les oscillations sont régulières, رَقاص ساعت *rəqqacé sa'èt*.

PENDULE, s. f., ساعت مجلسی *sa'ète mèdjlīci*.

PÊNE, s. m., بانه قفل *mèdèng*, بانه قفل *zèbanèyé qoufl*.

PÉNÉTRABILITÉ, s. f., a. نفوذ قابلیت *qabèliyète noufouz*, pr. t. *qabiliyèti nufouz*, a. نفوذ قابلیت *qabèliyèt-oun-noufouz*, pr. t. *qabiliyèt-un-nufouz*.

PÉNÉTRABLE, adj. des 2 g., نفوذ پذیر *noufouz-pèzir*, a. نفوذ ممکن *moumkèn-oun-noufouz*, pr. t. *mumkîn-un-nufouz*.

PÉNÉTRANT, e, adj., a. نافذ *nafez*, pr. t. *nafiz*.

PÉNÉTRATIF, IVE, adj., a. سریع انتائیر *sèri'-out-tè'ècir*, سریع *sèri-oun-noufouz*.

PÉNÉTRATION, s. f., action de pénétrer, V. PÉNÉTRER; — au fig. sagacité, a. فراست *fèracèt*, pr. t. *firacèt*, بصیرت *bècirèt*.

PÉNÉTRER, v. a., گذر کردن *gouzèr kèrdèn*, pr. t. *guzèr kièrdèn*, گذشته *gouzèchtèn*, نفوذ کردن *noufouz kèrdèn*; — pénétré, e, نفوذ کرده *noufouz-kèrdè*, pr. t. *nufouz-kièrdè*; — pénétrer, v. n., توی رفتن *touï rəf-tèn*, داخل شدن *dakhèl choudèn*.

PÉNIBLE, adj. des 2 g., پر زحمت *pour-zèhmèt*, با زحمت *ba-zèhmèt*.

PÉNIBLEMENT, adv., با زحمت *ba zèhmèt*, به زحمت *bè-zèhmèt*.

PÉNINSULE, s. f., جزیره *nim-djèzirè*.

PÉNITENCE, s. f. repentir, پشیمانی *pèchimani*, ا. ندامت *nèdamèt*, توبه *tooubè*, pr. t. *tèvbè*, vulg. *teubè*; — austérité qu'on s'impose, ا. کفارت *kèfarèt*, ریاضت *ria-zèt*; — punition, ا. جزا *djèza*, قصاص *qèças*, pr. t. *qiças*.

PÉNITENT, E, adj., توبه کننده *tooubè-kounèndè*, توبه کار *tooubè-kar*, pr. t. *tèvbè-kiar*.

PENNAGE, s. m. plumage, پر بال *pèré bal*.

PENNE, s. f., شاعیر *chah-pèr*.

PENSANT, E, adj., صاحب اندیشه *sahèbé èndichè*, ا. ذوی *zouï-oul-èfkar*, نی فکر *zèvi-ul-èfkiar*, نی فکر *zi-fèkr*, pr. t. *zi-fikr*.

PENSÉE, s. f., اندیشه *èndichè*, ا. فکر *fèkr*, pr. t. *fikr*, pl. افکار *èfkar*, pr. t. *èfkiar*; — opinion, ا. عقیده *'èqidè*, pr. t. *'aqidè*, pl. عقاید *'èqayèd*, pr. t. *'aqaid*, اعتقاد *è'tèqad*, pr. t. *i'tiqad*; — fleur, بنفشه فرنگی *bènèf-chèyé frèngui*.

PENSER, v. n., فکر کردن *èndichè kèrdèn*, فکر کردن *fèkr kèrdèn*, pr. t. *fikr kièrdèn*; — croire, اعتقاد داشتن *è'tèqad dachtèn*, pr. t. *i'tiqad dachtèn*, خیال داشتن *khial dachtèn*, ظن کردن *zènn kèrdèn*.

PENSEUR, s. m., صاحب اندیشه کننده *èndichè-kounèndè*, ا. صاحب اندیشه *sahèbé èndichè*, فکیر *fèkkir*, pr. t. *fikkir*, کثیر الفکر *kècir-oul-fèkr*, pr. t. *kècir-oul-fikr*.

PENSIF, IVE, adj., اندیشناک *èndichnak*, ا. متفکر *moutèfèk-kèr*, pr. t. *mutèfèkkir*.

- PENSION**, s. f. revenu annuel, a. مستمری *moustèmèrri*, a. معاش *mè'âch*, pr. t. *ma'âch*, علفه *'ouloufè*, pr. t. *'eulufè*, a. تتعین *tèl'in*, pr. t. *ta't'in*; — maison d'éducation, دبستان *dèbèstan*, pr. t. *dabistan*, a. مكتب *mèk-tèb*; — ce qu'on donne pour être logé et nourri, اجرت *eudjrètè khanè-ou-khourak*, پول کرایه *poulè kèrayè-ou-khourak*.
- PENSIONNAIRE**, s. des 2 g. élève, شاکرد *chaguèrd*, pr. t. *chaguird*; — qui reçoit une pension, صاحب مستمری *sahèbé moustèmèrri*; — qui paye pension, مستأجر *moustè'èdjèré mèskèn-ou-tè'âm*.
- PENSIONNAT**, s. m., مکتبخانه *mèktèb-khanè*, a. مكتب *mèk-tèb*, مدرسه *mèdrècè*.
- PENSIONNER**, v. a., برقرار کردن *moustèmèrri bèr qèrar kèrdèn*.
- PENTADACTYLE**, adj. des 2 g., پنج انگشتی *pèndj-èn-gouchti*.
- PENTAGLOTTE**, adj. des 2 g., در پنج زبان *dèr pèndj zèban*.
- PENTACORDE**, s. m., lyre à cinq cordes, بربط پنج سیمی *bèrbètè pèndj-simi*.
- PENTAGONE**, adj. des 2 g., پنج گوشه‌ئی *pèndj-gouchèyi*.
- PENTAPHYLLE**, à cinq feuilles, adj. des 2 g., پنج برگه *pèndj-bèrguè*.
- PENTATEUQUE**, s. m., a. تورات *toourat*, pr. t. *tèvrat*.
- PENTE**, s. f., شیب *chib*, شیب *nèchib*, سرازیر *chiv*, سرازیر *sèra-zir*.
- PENTECÔTE**, s. f., روز نزول روح القدس *rouzé nouzoulé rouh-oul-qoudous*.

PÉNULTÏME, avant-dernier adj. des 2 g., a. قبل الآخر *qèhl-oul-âkhèr*, pr. t. *qabl-ul-âkhir*.

PÉNURIE, s. f., نیستی *nisti*, a. قحط *qèht*, pr. t. *qaht*.

PÉPIE, s. f., بند زبان مرغان *bènd-zèbané mourghan*.

PÉPIER, v. n., جاویدن *tchavidèn*.

PÉPIN, s. m., دانه *danè*, تخم *tokhm*, pr. t. *tokhoum*.

PÉPINIÈRE, s. f., تخمدان *tokhm-dan*.

PÉPINIÉRISTE, s. m., پرستدار تخمدان *pèrèst-daré tokhm-dan*.

PERCALE, s. f., چلواری *tchèlvàri*.

PERÇANT, E, adj. qui perce, سنبین *soumban*, خنده *khè-lèndè*, سوراخکن *sourakh-koun*, a. ثاقب *saqèb*, pr. t. *sa-qib*; — qui se fait vivement sentir, ساختن *sèkht*, a. شدید *chèdid*, مؤثر *mou'èssèr*, pr. t. *mu'èssir*; — un esprit perçant, a. فکر ثاقب *fèkré saqèb*, pr. t. *fikri saqib*.

PERCE, (EN), adv., سوراخش وا شده *sourakh-èch va-choudè*; — mettre en perce, پیرا سوراخ کردن *pip-ra sourakh kèrdèn*.

PERCÉ, E, adj., سوراخ شده *sourakh-choudè*, a. مثقوب *mèsqoub*.

PERCE-BOIS, s. m., کرم جوب *kèrmé tchoub*.

PERCÉE, s. f., a. منفذ *mènfez*.

PERCEMENT, s. m., سوراخ کردن *sourakh kèrdèn*, a. ثقب *sèqb*, pr. t. *saqb*, pl. ثقوب *souqoub*.

PERCE-MEULE, s. m., a. برطیل *bèrtil*.

PERCE-OREILLE, s. m., گوشخارک *gouch-kharèk*.

PERCEPTEUR, s. m., تحصیلدار *tèhsil-dar*, pr. t. *tahsil-dar*, a. محصل *mouhèssèl*, pr. t. *muhassil*.

- PERCEPTIBILITÉ**, s. f., a. امکان تحصیل *èmkane tèhsil*, pr. t. *imkiani tahsil*; — qualité de ce qui peut être aperçu, امکان دیدن *èmkane didèn*, a. قابلیت رويت *qabeliyète rouyèt*, pr. t. *qabiliyèti rouyèt*.
- PERCEPTIBLE**, adj. des 2 g., تحصیل کردنی *tèhsil-kèrdèni*, a. ممکن التاحصيل *moumkèn-out-tèhsil* pr. t. *mumkîn-ut-tahsil*; — qui peut être aperçu, دیدنش ممکن *di-dèn-èch moumkèn*, a. انرویت ممکن *moumkèn-our-rouyèt*, pr. t. *mumkîn-ur-rouyèt*.
- PERCEPTION**, s. f., a. تحصیل *tèhsil*, pr. t. *tahsil*; — sentiment que produit l'impression d'un objet, احساس *èhsas*, pr. t. *ihsas*.
- PERCEB**, v. a., سفتن *souftèn*, pr. t. *suftèn*, آجده کردن *âdjèdè kèrdèn*, سنبیدن *soumbidèn*, pr. t. *sumbidèn*, vulg. سوراخ کردن *sourakh kèrdèn*; — passer à travers, گزشتن *gouzèchtèn*, نفوذ کردن *noufouz kèrdèn*, pr. t. *nufouz kièrdèn*; — percé, e, سفته *souftè*, pr. t. *suftè*, سوراخ شده *sourakh-choudè*, a. مثقوب *mèsqoub*, pr. t. *masqoub*.
- PERCEVOIR**, v. a., گرفتن *guèrèftèn*, وصول کردن *vouçoul kèrdèn*.
- PERCHE**, s. f., چوب *tchoub*, تیر *tir*.
- PERCHER** v. n., بر بدواز نشستن *bèr bèd-vaz nèchèstèn*, بر شاخه درخت نشستن *bèr chahhèyé dèrèkht nèchèstèn*, pr. t. *bèr chakhèi dirakht nichèstèn*.
- PERCHOIR**, s. m., بدواز *bèd-vaz*, آده *âdè*.
- PERCLUS**, e, adj., ترغده *tèrghèdè*, a. مخبول *mèkhboul*, مختل *moukhèbbèl*, pr. t. *mukhabbèl*.

PERÇOIR, s. m. sorte d'instrument qui sert à percer les tonneaux *مته mètèh*, a. بزأل *bèzal*, مثقب *mèsqèb*, pr. t. *masqab*.

PERCUSSION, s. f., خوردن بهمدیگر *khourdèné bè-hèm-di-guèr*, بهمزدگی *bè-hèm-zèdègui*, a. مصادمه *mouçadèmè*.

PERDABLE, adj. des 2 g. au jeu, باختنی *bakhtèni*, باختنش *bakhtèn-èch moumkèn* pr. t. *bakhtèn-èch mum-kîn*; — qui peut s'égarer, گم شدنی *goum'-choudèni*, pr. t. *gum-choudèni*.

PERDANT, e, adj., بازنده *bazèndè*.

PERDITION, s. f. dissipation, dégat, تباهی *tèbahi*, a. اسراف *èsraf*, pr. t. *israf*, تلف *tèlèf*, اتلاف *ètlaç*, pr. t. *itlaç*; — état d'un homme hors du salut, a. ذلالت *zèlalèt*, ضللت *zèllèt*.

PERDRE, v. a., گم کردن *gom kèrdèn*, مفقود کردن *mèfqoud kèrdèn*; — la vie, مردن *mourdèn*; — l'occasion, فرصت را فرصت را فوت *foursèt-ra èz dèst dadèn*, فرصت را فوت کردن *foursèt-ra foout kèrdèn*, pr. t. *fursat-ra fèvt kièrdèn*; — la tête, گیج شدن *guidj choudèn*, دیوانه شدن *divanè choudèn*; — la santé, ناخوش شدن *na-khoch choudèn*; — le chemin, راه را گم کردن *rah-ra gom kèrdèn*; — ruiner, خراب کردن *khèrab kèrdèn*, pr. t. *khirab kièrdèn*. تمام کردن *tèmam kèrdèn*; — au jeu, باختن *bakhtèn*; — se perdre, گم شدن *gom choudèn*; — perdu, e, گم شده *gom-choudè*, مفقود شده *mèfqoud-choudè*.

PERDREAU, s. m., فره *fèrè*.

PERDRIX, s. f., کبک *kèbk*.

PÈRE, s. m., پدر *pèdèr*, a. والد *valèd*, pr. t. *valid*, اب *èb*;
— grand père, نیا *nia*; — père et mère, پدر و مادر *pèdèr-ou-madèr*; — père de famille, مرد عیالدار *mèrdé 'èyal-dar*.

PÉRÉGRINATION, s. f., a. غربت *ghourbèt*.

PÉRÉGRINITÉ, s. f., بیگانگی *biganègui*, a. غربت *ghourbèt*,
pr. t. *ghourbat*.

PÉREMTION, s. f., ابطال حق مراغه بعد از مرور زمانی *èbtalé hèqqé mourafè'è bè'èd èz mourouré zèmani*.

PÉREMPTOIRE, adj. des 2 g., قطع کنند *qèt'-kounèndè*, a.
قاع *qatè'*, pr. t. *qati'*, مسکت *mouskèt*, pr. t. *muskit*.

PÉREMTOIREMENT, adv., قطعاً *qèt'è*, a. بجزور قضعی *bè-toouré qèt'i*,
qèt'èn.

PERFECTIBILITÉ, s. f., رسیدن بحد کمال *qabèli-yèté rècidèné bè-hèddé kèmal*, a. قابلیت انکمال *qabèli-yèt-oul-kèmal*.

PERFECTION, s. f., a. حد کمال *hèddé kèmal*, pr. t. *haddi kièmal*, کمال *kèmal*.

PERFECTIONNEMENT, s. m., a. تکمیل *tèkmil*, pr. t. *takmil*,
اکمال *èkmal*, pr. t. *ikmal*.

PERFECTIONNER, v. a., اوردن بحد کمال *bè-hèddé kèmal àvourdèn*,
اکمال کردن *èkmal kèrdèn*, تکمیل کردن *tèkmil kèrdèn*; — se perfectionner,
بحد کمال رسیدن *bè hèddé kèmal rècidèn*, ترقی کردن *tèrèqqi kèrdèn*, pr.
t. *tèraqqi kièrdèn*.

PERFIDE, adj. des 2 g., خیانتکار *khianèt-kar*, a. خاین *khayîn*.

PERFIDEMENT, adv., خیانت از روی خیانت, *èz rouï khianèt*, خیانت کرده *khianèt-kèrdè*.

PERFIDIE, s. f., a. خیانت *khianèt*.

PERFORATION, s. f., a. ثقب *sèqb*, pr. t. *saqb*.

PERFORER, v. a., ثقب کردن *sourakh kèrdèn*, ثقب کرده *sèqb kèrdèn*.

PERI, s. f., پری *pèri*.

PÉRICARDE, s. m. enveloppe du cœur, پرده دل *pèrdèyé dèl*, a. غشاوة انقلب *ghèchavèt-oul-qèlb*, pr. t. *ghachavet-ul-qalb*.

PÉRICLITER, v. n., در خطر بودن *dèr khètèr boudèn*.

PÉRICRÂNE, s. m., membrane qui couvre le crâne, پرده کاسه سر *pèrdèyé kacèyé sèr*, a. سحاق *sèmhaq*, pr. t. *simhaq*.

PÉRIGÉE, s. m., point de l'orbite d'une planète où elle est le plus rapprochée de la terre, a. حضيض *hèziz*, pr. t. *haziz*.

PÉRIHÉLIE, s. m., a. point de l'orbite d'une planète où elle est le plus rapprochée du soleil, سمت الشمس *sèmt-ouch-chèms*.

PÉRIL, s. m., بیم *bim*, a. خطر *khètèr*, pr. t. *khatar*, مخاطره *moukhatèrè*, pr. t. *mukhatarè*.

PÉRILLEUSEMENT, adv., با خطر *ba khètèr*, بمخاطره *bè-moukhatèrè*.

PÉRILLEUX, EUSE, adj., با خطرناک *khètèr-nak*, با خطر *ba-khètèr*.

PÉRIMER, v. a., باطل شدن بمرور زمان *batèl choudènè bé-mourouré zèman*.

PÉRIMÈTRE, s. m., دورادور *dooura-doour*, pr. t. *dèvra-dèvr*,
a. أطراف *ètraf*.

PÉRIODE, s. f., cours d'un astre, گردش *guèrdèch*, a. pr.
t. *guirdèch*, دور *doour*, pr. t. *dèvr*, دوران *doouran*, pr.
t. *dèvran*; — espace de temps, a. وقت *vèqt*, pr. t. *va-*
qit, مدت *mouddèt*, pr. t. *muddèt*, زمان *zèman*; — d'une
fièvre, a. نوبه *nooubè*, pr. t. *nèvbè*, ou نوبت *nooubèt*,
pr. t. *nèvbèt*.

PÉRIODIQUE, adj. des 2 g., نوبتی *nooubèti*, a. متناوب *mou-*
tènavèb, pr. t. *mutènavib*.

PÉRIODIQUEMENT, adv., نوبه بنوبه *nooubè bè-nooubè*, بنوبت *bè-*
nooubèt, a. بامناوبه *bèl-mounavèbè*, pr. t. *bil-munavèbè*.

PÉRIOSTE, s. m., membrane qui couvre les os پیرده استخوان *pèrdèyé èstoukhan*, a. قشرة العظام *qèchrèt-oul-'èzam*, pr.
t. *qichrèt ul-'izam*.

PÉRIPATÉTICIEN, NE, s. et adj., a. مشائی *mècha'i*, pl.
مشائیین *mècha'iyoun*.

PÉRIPATÉTISME, s. m., a. مذهب مشائیین *mèzhèbé mè-*
cha'iyoun, pr. t. *mazhabi mècha'iyoun*.

PÉRIPÉTIE, s. f., a. تغییر حال *tèghèiyouré hal*, pr. t. *tèghaï-*
yuri hal, pl. تغییر حالات *tèghèiyouré halat*, pr. t. *tèghaï-*
yuri halat.

PÉRIPHRASE, s. f., a. افاده کلام *èfadèyé kèlam*, pr. t. *ifadèi*
kièlam.

PÉRIPHRASE, v. n., کلام کردن *èfadèyé kèlam kèrdèn*,
pr. t. *ifadèi kièlam kièrdèn*.

PÉRIPLE, s. m., گردش در سواحل *guèrdèché kèchti*
der sèvahèl.

PÉRI-PNEUMONIE, s. f., a. ذات الريح *zat-our-riè*.

PÉRIE, v. n. prendre fin, فانی شدن *tèmam choudèn*, فانی شدن *fani choudèn*, تلف نابود شدن *na-boud choudèn*, تلف شدن *tèlèf choudèn*, هلاک شدن *hèlak choudèn*; — faire périr, tuer, کشتن *kouchtèn*, هلاک کردن *hèlak kèrdèn*, اعدام کردن *è'dam kèrdèn*; — péri, e, نابود شده *na-boud-choudè*, فانی شده *fani-choudè*.

PÉRISSABLE, adj. des 2 g., فناپذیر *fèna-pèzir*, p. t. ناپایدار *na-paï-dar*, a. فانی *fani*.

PÉRISTALTIQUE, adj. des 2 g., a. حرکت دیبیبیه الامعاء *hè-rèkètè débibiyèt-oul-èm'a*, pr. t. *harèkèti débibiyèt-ul-èm'a*.

PÉRISTYLE, s. m., ستونه ستونها *rèstèyé soutoun-ha*, قطار ستونها *qètaré soutoun-ha*.

PÉRITOINE, s. m., شنبه *ghècha'e chèkèmbè*, a. صفاق *sèfaq*, pr. t. *sifaq*, ثرب الصفاق *sèrb-ous-sèfaq*, pr. t. *sarb-us-sifaq*.

PERLE, s. f., مروارید *mourvarid*, a. در *dourr*, لؤلؤ *lou'lou*, pr. t. *lu'lu*.

PERLÉ, e, adj., بروارید آراسته *bè-mourvarid-àrastè*.

PERMANENCE, s. m., پایداری *paï-dari*, a. قرار *qèrar*, pr. t. *qarar*, استمرار *èstèmrar*, pr. t. *istimrar*, دوام *dèvam*, بقا *bèqa*, pr. t. *baqa*.

PERMANENT, e, adj., پایداری *paï-dar*, بر قرار *bèr qèrar*, pr. t. *bèr qarar*, a. باقی *baqi*, pr. t. *baqi*, مستمر *moustè-mèrr*, pr. t. *mustèmirr*, مستديم *mustèdim*.

PERMÉABILITÉ, s. f., a. قابلیت النفوذ *qabèliyèt-oun-nou-fouz*, pr. t. *qabiliyet-un-nufouz*.

PERMÉABLE, adj. des 2 g., نشف پذير *nèchf-pèzir*, نفوذ پذير *noufouz-pèzir*.

PERMETTRE, v. a., انن دادن *dèstour dadèn*, انن *èzn dadèn*, pr. t. *izîn dadèn*, مرخص کردن *mourèkhhkès kèrdèn*, رخصت دادن *roukhsèt dadèn*, pr. t. *roukhsat dadèn*; — se permettre, جسارت کردن *djèçarèt kèrdèn*; — permis, e, جايز *djayèz*, pr. t. *djaïz*.

PERMIS, s. m., رخصت نامه *roukhsèt-namè*, ا جواز *djèvaz*.

PERMISSION, s. f., دستور *dèstour*, ا. انن *èzn*, pr. t. *izîn*, رخصت *roukhsèt*, pr. t. *roukhsat*, اجازت *èdjazèt*, pr. t. *idjazèt*.

PERMUTATION, s. f., t. p. د کش *dèyich*, ا. مبادله *moubadèlè*, معاوضه *mou'avèzè*.

PERMUTER, v. a., د کش کردن *dèyich kèrdèn*, t. p. د کش کردن *dèyich kèrdèn*, معاوضه کردن *mou'avèzè kèrdèn*.

PERNICIEUSEMENT, adv., با ضرر *bè-guèzèndègui*, بگزندگی *ba zèrèr*.

PERNICIEUX, EUSE, adj., گزند رسن *guèzènd-rèçan*, ا. مضر *mouzèrr*, pr. t. *muzirr*.

PÉROBITUM, adv., ا. من جهة الوفات *mèn djèhèt-oul-vèfat*, pr. t. *mîn djihèt-ul-vèfat*.

PÉRONÉ, s. m., os de la jambe, ا. ضنبوب *zènboub*, pl. ضنابيب *zènahib*.

PÉRORAISON, s. f., ا. ختمه كلام *khatèmèyè kèlam*, pr. t. *khatèmèi kièlam*.

PÉRORER, v. n , ب ضمضراق حرفزدن *ba tèmtèraq hèrf-zèdèn*.

PERPENDICULAIRE, adj. des 2 g., راسټ سربالا *sèr bè-bala*, راست *rast*, a. عمودی *'emoudi*, pr. t. *'amoudi*.

PERPENDICULARITÉ, a. عمودیت *'emoudiyèt*, pr. t. *'amoudiyèt*.

PERPENDICULAIREMENT, adv., a. عموداً *'emoudèn*, pr. t. *'amoudèn*; V. PERPENDICULAIRE.

PERPÉTRATION, s. f., a. ارتکاب *èrtèkab*, pr. t. *irtikiab*.

PERPÉTRER, v. a., مرتکب شدن *mourtèkèb choudèn*, pr. t. *murtèkib choudèn*.

PERPÉTUATION, s. f., a. بقا ادامه *bèqa, èdamèt*, pr. t. *idamèt*.

PERPÉTUEL, LE, adj., جاودان *djavèdan*, pr. t. *djavidan*, جاودانی *djavèdani*, pr. t. *djavidani*, جاوید *djavid*, vulgairement همیشه‌ئی *hèmichèyi*, a. ابدی *èbèdî*, دائماً *da'imî*, سرمدی *sèrmèdî*, مخلد *moukhèllèd*, pr. t. *mukhèllid*.

PERPÉTUELLEMENT, adv., همیشه *hèmichè*, a. دائماً *da'imèn*, pr. t. *da'îma*, على ابدوام *'èlèd-dèvam*, باستمرار *bèl-ès-tèmrar*, pr. t. *bil-istimrar*.

PERPÉTUER, v. a., جاودان کردن *djavèdan kèrdèn*, دائمی *da'imî*, ابدی کردن *èbèdî kèrdèn*; — se perpétuer, جاودانی شدن *djavèdani choudèn*, ابدی شدن *èbèdî choudèn*.

PERPÉTUITÉ, s. t., جاودانی *djavèdani*, pr. t. *djavidani*; — à perpétuité, جاوید برای همیشه *bèrai hèmichè*, جاوید *djavid*, a. دائماً *da'imèn*, pr. t. *da'îma*, على الابد *'èlal-èbèd*, pr. t. *'alal-èbèd*.

PERPLEXE, adj. des 2 g., سرگردان *sèr-guèrdan*, معطل

و سرگردان *mè'èttèl-ou-sèr-guèrdan*, a. متردد *moutèrèd-dèd*, pr. t. *mutèrèddid*.

PERPLEXITÉ, s. f., سرگردانی *sèr-guèrdani*, a. تردید *tèrdid*, تردد *tèrèddoud*.

PERQUISITION, s. f., جستجو *djoustè-djou*, a. تفتیش *tèf-tich*, تفتیس *tèdjèssous*, تفکس *tèfèhhous*, pr. t. *tè-fahhus*.

PERRON, s. m., پله خارجی *pèllèyé kharèdji*.

PERROQUET, s. m., طوطی *touti*

PERRUCHE, s. f., مده طوطی *touti madè*.

PERRUQUE, s. f., موی سر مصنوعی *mouï 'àriyèti*, موی عاریتی *mouï sèr mèsnou'i*.

PERRUQUIER, s. m., سازنده موی عاریتی *sazèndèyé mouï 'àriyèti*; — barbier, دلاک *dèllak*.

PERSAN, e, s. et adj., اهل فارس *èhlé pars*, اهل فارس *èhlé fars*, ایرانی *irani*; — la langue persane, زبان فارسی *zèbané farsî*.

PERSE, nom de pays, ایران *farsèstan*, ایران *iran*; — toile peinte, قلمکار *qèlèm-kar*, pr. t. *qalèm-kîar*; — on appelle aussi perse l'indienne, چیت *tchit*.

PERSÉCUTANT, e, adj., اذیت کننده *èziyèt-kounèndè*.

PERSÉCUTER, v. a., آزار کردن *èziyèt kèrdèn*, آزار کردن *azar kèrdèn*, تعذبی کردن *zoulm kèrdèn*, تہددی کردن *tè'èddi kèrdèn*; — persécuté, e, اذیت کشیده *èziyèt-kèchidè*, a. مظلوم *mèzloum*.

PERSÉCUTEUR, TRICE, s., اذیت کننده *bi-dad-guèr*, اذیت کننده *èziyèt-kounèndè*, ستم کننده *sètèm-kounèndè*, pr. t.

sitèm-kounèndè, ظلم کنندè zoulm-kounèndè, a. ظالم zalèm, pr. t. zalim.

PERSÉCUTION, s. f., بیدادگری bi-dadguèri, آزار ázar, a. اذیت èziyèt, pr. t. aziyèt, جور djoour, pr. t. djèvr, ظلم zoulm, pr. t. zulm, جفا djèfa, تعدی tè'èddi, pr. t. tè'addi.

PERSÉE, s. m. constellation boréale, a. الفارس èl-farès, pr. t. èl-faris.

PERSÉVÉRAMMENT, adv., بیپایداری bè-paï-dari, بااستادگی bè-èstadègui, pr. t. bè-istadègui, مداومت bè-moudavè-mèt, pr. t. bè-mudavèmèt, a. بالمدامة bèl-moudavèmèt, pr. t. bil-mudavèmèt.

PERSÉVÉRANCE, s. f., بیپایداری paï-dari, استادگی èstadègui, pr. t. istadègui, a. مداومت moudavèmèt, pr. t. muda-vèmèt, مواظبت mouvazèbèt.

PERSÉVÉRANT, E, adj., استادگی کنندè èstadègui-kounèndè, پایدار paï-dar, ثابت قدم sabèt-qèdèm, pr. t. sabit-qadèm, a. مداوم moudavèm, pr. t. mudavim, مواظب mouvazèb, pr. t. muvazib.

PERSÉVÉRER, v. n., پایداری کردن paï-dari kèrdèn, استادگی کردن èstadègui kèrdèn, pr. t. istadègui kèrdèn, ثابت بودن sabèt-qèdèm boudèn, pr. t. sabit-qadèm boudèn, مداومت کردن moudavèmèt kèrdèn.

PERSICOT, s. m., boisson spiritueuse, عرق هسته هلو èrèqé hèstèyé houlou.

PERSIENNE, s. f., غلبکن ghèlhè-kèn, پنجره مشبک pèndjèrè mouchèbbèk.

PERSIFLAGE, s. m., خند خند khèndè-khèrichi, pr. t.

khèndè-khirichi, ریشی خند *khèndè-richi*, a. استهزا *èstèhza*, pr. t. *iztihza*.

PERSIFLEUR, EUSE, s., خریش خند *khèndè-khèrich*, pr. t. *khèndè-khirich*, ریشخند کنند *rich-khènd-kounèndè*, استهزا کنند *èstèhza-kounèndè*, pr. t. *istihza-kunèndè*, a. مستهزی *moustèhzi*, pr. t. *mustèhzi*.

PERSIFLER, v. a., ریشخند کردن *rich-khènd kèrdèn*; — *persiflé*, e, ریشخند شد *rich-khènd-choudè*.

PERSIL, s. m., جعفری *djè'èfèri*.

PERSISTANCE, s. f., a. اصرار *èsrar*, pr. t. *israr*.

PERSISTER, v. n., اصرار کردن *èsrar kèrdèn*, pr. t. *israr kièrdèn*, اصرار داشتن *èsrar dachtèn*, pr. t. *istadègui kièrdèn*.

PERSONNAGE, s. m. homme remarquable, شخص بزرگوار *chèkhsé bouzourg-var*; — une personne, کس *kès*, مرد *mèrd*, a. شخص *chèkhs*, pr. t. *chakhs*, pl. اشخاص *èchkhas*.

PERSONNALISER, v. a. dire des personnalités, اسم شخص *èsmé chèkhs bourdèn*, pr. t. *ismi chakhs bourdèn*.

PERSONNALITÉ, s. f., a. ce qui appartient essentiellement à la personne, شخصیت *chèkhsiyèt*, pr. t. *chakhsiyèt*; — égoïsme, a. انانیت *ènaniyèt*.

PERSONNE, s. f., کس *kès*, مرد *mèrd*, a. شخص *chèkhs*, pr. t. *chakhs*, pl. اشخاص *èchkhas*; — en personne, خودش *khoud-èch*, pr. t. *khod-èch* a. شخصاً *chèkhsèn*, pr. t. *chakhsèn*, بنفسه *bèn-nèfs*, pr. t. *bîn-nèfs*, بی نفسه *bè-nèfsèh*, pr. t. *bi-nèfsi-hi*; — pron. indéf. m. aucun, nul., کسی *hitch kès*, هیچ *kèci*; — personne n'est

venu, کسی نیامد *kèci nè-yâmèd*; — il n'y a personne, کسی نیست *kèci nist*. هیچ کس نیست *hitch kès nist*; — terme de grammaire, 1ère personne, ا. متکلم *moutèkèllèm*, pr. t. *mutèkèllim*, 2me personne, مخاطب *moukhatèb*, pr. t. *moukhatab*, 3e personne, غایب *ghayèb*, pr. t. *ghaïb*.

PERSONNEL, s. m., a. اتباع *ètba'*, pr. t. *itba'*, le personnel de la légation, سفارت اتباع *ètba'è sèfarèt*, pr. t. *itba'i sèfarèt*.

PERSONNEL, LE, adj., خود *khoud*, pr. t. *khod*, a. شخصی *chèkhsi*, pr. t. *chakhsi*; — très-occupé de lui-même, خودبین *khoud-bîn*, pr. t. *khod-bîn*, خودپسند *khoud-pècènd*, pr. t. *khod-pècènd*.

PERSONNELLEMENT, adv., خود *khoud*, خودش *khoud-èch*, a. شخصاً *chèkhsèn*, pr. t. *chakhsèn*, شخصياً *chèkhsièn*, pr. t. *chakhsièn*.

PERSONNIFICATION, s. f. action de personnifier, V. PERSONNIFIER.

PERSONNIFIER, v. a., مجسم کردن *moudjèssèm kèrdèn*, بصورت شخص در آوردن *bè-sourètè chèkhs dèr àvourdèn*.

PERSPECTIF, IVE, adj., نمایش دور *dour-nèma*, نمایش *nè-mayèch*.

PERSPECTIVE, s. f., art de la perspective, a. علم مرآیه *'èlmé mouraïyè*, pr. t. *'ilmi muraïya*.

PERSPICACE, adj. des 2 g., دیدور *didè-vèr*, بینا *bina*, a. ذکی *zèki*, pr. t. *zaki*, بصیر *bècir*, pr. t. *bacir*.

PERSPICACITÉ, s. f., دیدوری *didè-vèri*, بینائی *binayi*, a.

زکا zèka, pr. t. zikia, زکاوَت zèkavèt, pr. t. zikiavèt,
 فراست fèracèt, pr. t. firacèt.

PERSPICUITÉ, s. f., clarté, netteté d'un discours, (peu usité),
 اشکار بوندن èchkar boudèn, pr. t. achikiar boudèn,
 اوضوح vouzouh, pr. t. vuzouh.

PERSPIRATION, s. f., a. عرق غير ماكسوس 'èrèqé ghèiré
 mèhsous, pr. t. 'araqi ghàïri mahsous.

PERSUADANT, e, adj. V. PERSUASIF.

PERSUADER, v. a. porter à croire, معتقد کردن meû'eutè-
 qèd kèrdèn, pr. t. mou'tèqid kièrdèn, الزام کردن èl-
 zam kèrdèn; — décider quelqu'un à faire quelque
 chose, راضی کردن razi kèrdèn; — se persuader,
 پندداشتن pèndachtèn, pr. t. pîndachtèn, اعتقاد داشتن
 è'tèqad dachtèn, pr. t. i'tiqad dachtèn; — persuadé,
 e, a. معتقد meû'eutèqèd, pr. t. mou'taqid, ملزم moulzèm.

PERSUASIBLE, adj. des 2 g., الزامش ممکن èlzam-èch
 moumkèn.

PERSUASIF, IVE, adj., الزام کننده èlzam-kounèndè, معتقد
 meû'eutèqèd-kounèndè, a. ملزم moulzèm, pr. t.
 mulzim.

PERSUASION, s. f. action de persuader V. PERSUADER, —
 ferme croyance, a. اعتقاد è'tèqad, pr. t. i'tiqad.

PERTE, s. f., زیان zian, a. ضرر zèrèr, pr. t. zarar, خسارت
 khèçarèt, pr. t. khaçarèt, مضرت mèzèrrèt, pr. t. ma-
 zarrat; — au jeu, باخت bakht; — à perte, ضرر کرده
 zèrèr-kèrdè, pr. t. zarar-kièrdè; — la perte de la vie,
 فوت عمر tèlef choudèné 'eumr, a. فوت عمر
 foouté 'eumr, pr. t. fèvti 'umr; — la perte des biens,

از دست رفتن املاک *èz dèst rèftèné èmlak*; — la perte du temps, a. فوت فرصت *foouté foursèt*, pr. t. *fèvti fursat*; — en pure perte, سرا سر ضرر *sèra-sèr zèrèr*, pr. t. *sèra-sèr zarar*, بی فائده *bi-faïdè*; — à perte de vue, ناپدید *na-pèdid*.

PERTINEMENT, adv., چنانکه شاید و باید *tchènan-ké chayèd-ou-bayèd*, pr. t. *tchunan-ki chayèd-u-bayèd*, a. کما ینبغی *kèma yènbèghi*.

PERTINENT, E, adj., شایسته *chayèstè*, سرا *sèza*, a. مناسب *mounacèb*, pr. t. *munacib*.

PERTUIS, s. m. passage étroit entre deux îles, تنگنای *tèng-naï dèria*, رهگذر تنگی *rèh-gouzèré tèngui*; — trou d'un bassin, زیرآب حوض *zir-âbe hoouz*.

PERTUISANE, s. f. V. HALLEBARDE.

PERTURBATEUR, TRICE, s., آشوب انگیز *âchoub-ènguiz*, a. مفسد *moufsèd*, pr. t. *mufsid*.

PERTURBATION, s. f., آشفتگی *âchouftègui*, آشوب *âchoub*, هردج و مرج *hèrdj-ou-mèrdj*, a. اغتشاش *èghtèchach*, pr. t. *ightichach*, اختلال *èkhtèlal*, pr. t. *ikhtilal*, فساد *fèçad*, ولوله *vèlvèlè*.

PERVERS, E, adj. méchant, تباہکار *tèbah-kar*, بد کردار *bèd-kèrdar*, a. فاسد *facèd*, pr. t. *facid*, مفسد *moufsèd*, pr. t. *mufsid*.

PERVERSION, s. f., بد کاری *bèd-kari*, pr. t. *bèd-kiari*, تباہکاری *tèbah-kari*, pr. t. *tèbah-kiari*, a. فساد *fèçad*, افساد *èfsad*, pr. t. *ifsad*.

PERVERSITÉ, s. f., بد کرداری *bèd-kèrdari*, a. فساد *fèçad*, فسق *fèsq*, pr. t. *fisq*.

PERVERTIR, v. a., گمراه کردن *gom-rah kèrdèn*, فاسد کردن *facèd guèrdanidèn*, *èfsad kèrdèn*.

PESAMMENT, adv., به سنگینی *bè-sènguini*, به گرانى *bè-guè-rani*.

PESANT, e, adj., سنگین *sènguîn*, a. ثقیل *sèqil*, pr. t. *saqil*.

PESANTEUR, s. f., سنگینی *sènguini*, گرانى *guèrani*, pr. t. *guirani*, a. ثقلت *sèqlèt*, pr. t. *saqlèt*, ثقالت *sèqalèt*, pr. t. *saqalèt*.

PESÉE, s. f., کشش *kèchèch*, سنج *sèndj*, a. وزن *vèzn*.

PÈSE-LIQUEUR, s. m., میزانه مایعات *mizané maï'ât*, pr. t. *mizani maï'ât*.

PESER, v. a., کشیدن *kèchidèn*, سنجیدن *sèndjidèn*; — examiner, رسیدن *rècidèn*, گور رسی کردن *ghoour-rèci kèrdèn*, سنجیدن *sèndjidèn*; — v. n. avoir du poids, سنگین بودن *sènguîn boudèn*; — cela pèse beaucoup, این خیلی سنگین است *în khèili sènguîn-èst*; — pesé, e, کشیده شده *kèchidè-choudè*, سنجیده *sèndjidè*.

PESEUR, s. m., ترازو دار *tèrazou-dar*, قیانه دار *qèpan-dar*, pr. t. *qapan-dar*.

PESON, s. m., قیانه *qèpan*.

PESSIMISME, s. m., همه چیز را بد دانستن *hèmè tchiz-ra bèd danèstèn*.

PESSIMISTE, s., همه چیز را بد داننده *hèmè tchiz-ra bèd-danèndè*, همه چیز را به بدی حمل کننده *hèmè tchiz-ra bè-bèdi hèm-l-kounèndè*.

PESTE, s. f., a. طاعون *ta'oun*.

PESTER, v. n., فکش دادن *douchnam dadèn*, فکش دادن *feuhch dadèn*.

PESTIFÈRE, adj. des 2 g., qui communique la peste, طاعون *ta'oun-àvèr*.

PESTIFÉRÉ, e, adj., مبتلا بناخوشی طاعون *moubtèla bè-nakhochiï ta'oun*.

PESTILENCE, s. f., a. عفونت هوا *'oufounètè hèva*, pr. t. *'ufounètèi hava*.

PESTILENT, e, adj., طاعونى *ta'ouni*, طاعون *ta'oun-àloud*.

PESTILENTIEL, LE, adj. V. PESTILENT.

PET, s. m., گوز *gouz*, تيز *tiz*, a. ضرب *zèrt*, pr. t. *zart*, ضربه *zèrtè*, pr. t. *zarta*.

PÉTALE, s. f., برگ گل *bèrgué goul*.

PÉTARADE, s. f., گوز پیدریبی *gouzidèné èsp*, گوز پیدریبی *gouzé pèi-dèr-pèi*.

PÉTARD, s. m., طرقة *tèrèqqè*.

PÉTARDIER, s. m., ساز طرقة *tèrèqqè-saz*.

PÉTAUDIÈRE, s. f., جای هرج و مرج *djaï hèrdj-ou-mèrdj*.

PÉTÉCHIES, s. f., taches pourprées causées par la fièvre, لکه‌های سرخ بر جلد بدن *lèkè-haï sourkh bèr djèldé bèdèn*, a. حصبات *hèsbat*.

PÉTER, v. n., گوزیدن *gouzidèn*, تيز دادن *tiz dadèn*.

PÉTEUR, EUSE, s., گوزنده *gouzèndè*, تيز دهند *tiz-dè-hèndè*.

PÉTILLANT, e, adj., جرقه کننده *djèrèqqè-kounèndè*; — qui brille, درخشان *dèrèkhchan*, pr. t. *dirakhchan*, a. براق *bèrraq*.

PÉTILLEMENT, s. m., جرقة *djèrèqqè*.

PÉTILLER, v. n. en parlant du feu, جرقة کردن *djèrèqqè kèrdèn*; — en parlant des liquides, جوش زدن *djouch zèdèn*; — briller, درخشیدن *dèrèkhchidèn*, برق زدن *bèrq zèdèn*.

PETIT, s. m. se dit des animaux nouvellement nés, بچه *bètchè*, برّ *bèrrè*; — faire des petits, بچه کردن *bètchè kèrdèn*.

PETIT, e, adj., کوچک *koutchèk*, pr. t. *kutchuk*, a. صغير *sèghir*, pr. t. *saghir*; — court, کوتاه *koutah-qèdd*, کوتاه *koutah*, قصه *qèssè*; — petit à petit, جسته جسته *djèstè-djèstè*, رفته رفته *rèftè-rèftè*, کم کم *kèm-kèm*, pr. t. *kièm-kièm*.

PETITESSE, s. f., کوچکی *koutchèki*; — bassesse, فرومایگی *fourou-mayègui*.

PETITEMENT, adv. en petite quantité, کم *kèm*, pr. t. *kièm*; — étroitement, به تنگی *bè-tèngui*.

PETIT-FILS, s. m., پسر زاده *pècèr-zadè*, فرزند زاده *fèrzènd-zadè*, نوه *nèvè*.

PETIT-GRIS, s. m., سنجاب *sèndjab*.

PETIT-LAIT, s. m., آب دوغ *àb-dough*, a. شروتقه *chèroutqè*,
V. LAIT.

PETITE-VÉROLE, s. f., آبله *àbèlè*, a. جدري *djèdri*.

PÉTITION, s. f., عرضداشت *'èrzè-dacht*, pr. t. *'arzou-dacht*, عرضحال *'èrzè-hal*, pr. t. *'arzou-hal*, عریضه *'èrizè*, pr. t. *'ariza*.

PÉTITIONNAIRE, s. m., صاحب عریضه *sahèbé 'èrizè*, a. عارض *'àrèz*, pr. t. *'àriz*.

PÉTRÉE, Arabie pétrée, nom de pays., a. حجاز *hédjaz*,
pr. t. *hidjaz*.

PÉTRIFIANT, e, adj., a. مکتجر *mouhèddjèr*, pr. t. *mu-*
haddjir.

PÉTRIFICATION, s. f., سنگ شدن *sèng choudèn*, a. نکتجر
tèhèddjour, pr. t. *tèhaddjur*.

PÉTRIFIER, v. a., بصورت سنگ بر آوردن *bè-sourètè sèng dèr*
àvourdèn, متحجر گردانیدن *moutèhèddjèr guèrdani-*
dèn, pr. t. *mutèhaddjir guèrdanidèn*; — se pétrifier,
سنگی شدن *sèng-choudèn*; — pétrifié, a. سنگی شده
sèng-choudè, a. متحجر *moutèhèddjèr*, pr. t. *mutè-*
haddjir.

PÉTRIN, s. m., coffre où on pétrit le pain, تغار *lavèk*,
نانوائی *tègharé nanvayi*.

PÉTRIR, v. a., خمیر کردن *khèmir kèrdèn*; — pétri, e,
خمیر شده *khèmir-choudè*.

PÉTRISSAGE, s. m. action de pétrir, V. PÉTRIR.

PÉTROLE, s. m., a. نفت *nèft*, pr. t. *naft*.

PETTO (IN) adv., en secret, در دل *dèr dèl*, a. فی الضمیر *fiz-*
zèmir.

PÉTULAMMENT, adv., a. بخت المزاج *bè-hèddèt-oul-mèzadj*,
pr. t. *bè-hiddèt-ul-mizadj*.

PÉTULANCE, s. f., تیزی *tizi*, تندى *toundi*, pr. t. *tundi*,
مزاج تندى *toundiï mèzadj*, pr. t. *tundiï mizadj*, a.
خت *hèddèt*, pr. t. *hiddèt*, حت الطبع *hèddèt-out-*
tèb', pr. t. *hiddèt-ut-tab'*.

PÉTULANT, e, adj., تند خو *tound-khou*, آتش مزاج *âtèch-*
mèzadj.

PEU, adverbe de quantité, اندک *èndèk*, کم *kèm*, pr. t. *kièm*, a. قليل *qèlil*, pr. t. *qalil*; — c'est peu, کم است *kèm-èst*, pr. t. *kièm-èst*, کم است این *in kèm-èst*, pr. t. *in kièm-èst*; — tant soit peu, un peu, اندکی *èndèki*, کم *kèm*, pr. t. *kièm*, قدری *qèdri*, pr. t. *qadri*; — en peu de mots, a. مختصراً *moukhtècèr*, a. مختصر کلام *moukhtècèrèn*, pr. t. *mukhtaçarèn*; — peu après, اندک بعد از *èndèk bè'èd èz in*, pr. t. *èndèk ba'd èz in*; — attendez un peu, قدری صبر کنید *qèdri sèbr kounid*, pr. t. *qadri sabr kounid*; — à peu près, a. تقريباً *tèq-ribèn*, pr. t. *taqriban*, تخمیناً *tèkhminèn*, pr. t. *takh-minan*; — peu s'en est fallu que, کم مانده که *kèm mandè ké*, pr. t. *kièm mandè ki*; — peu à peu, جسته جسته *djèstè-djèstè*, کم کم *kèm-kèm*, pr. t. *kièm-kièm*.

PEUPLADE, s. f., a. قبيله *qèbilè*, pr. t. *qabilè*, pl. قبایل *qè-bayèl*, pr. t. *qabaïl*, طایفه *taïfè*, pl. طوایف *tèvayèf*, pr. t. *tavaïf*.

PEUPLE, s. m., a. ملت *mèllèt*, pr. t. *millèt*, pl. ملل *mèlèl*, pr. t. *mèlal*, قوم *qooum*, pr. t. *qèvm*, اهل *èhl*, pl. اهالی *èhali*, خلق *khèlq*, pr. t. *khalq*.

PEUPLER, v. a., آباد کردن *abad kèrdèn*, آبادان کردن *abadan kèrdèn*, معمور کردن *mè'mour kèrdèn*, pr. t. *ma'mour kièrdèn*; — se peupler, آباد شدن *abad choudèn*; — peuplé, e, آباد *abad*, آبادان *abadan*, a. معمور *mè'mour*, pr. t. *ma'mour*.

PEUPLIER, s. m., صنوبر *sènooubèr*, تبریزی *tèbrizi*, a. خور *khèvvèr*.

PEUR, s. f., ترس *tèrs*, بیم *bim*, هراس *hèras*, a. خوف

khoouf, pr. t. *khauf*, رعب *rou'b*; — avoir peur, ترس *tèrs dachtèn*, داشتن *tèrsidèn*; — faire peur, از ترس اینکه *tèrsanidèn*; — de peur que, ترسۀ اینکہ *tèrsé in-ké*, مبادا کہ *mèbada ké*.

PEUREUX, EUSE, adj. craintif, timide, V. TIMIDE.

PEUT-ÊTRE, adv., شاید *chayèd*, احتمال دارد کہ *èhtèmal darèd ké*, pr. t. *ihimal darèd ki*, p. t. بلکه *bèlké*, pr. t. *bèlki*.

PHAGÉDÉNIQUE, adj. des 2 g., a. ulcère rongeur, اگل *èk-kal*, pr. t. *èkkial*.

PHALANGE, s. f. corps de troupe, فوج سلاح پوش *fooudjé sèlah-pouch*, pr. t. *fèvdji silah-pouch*; — os des doigts, انگشتها *èstoukhané èngoucht-ha*; — sorte d'araignée, پ. ت. رتیل *routèil*.

PHALÈNE, s. f., پروانه شب *pèrvanèyé chèb*.

PHARAON, n. pr. roi d'Egypte, فرعون *fèr'oun*, pr. t. *fir'oun* et *fira'oun*.

PHARE, s. m., فانوس بندر *fanoucé bèndèr*; — tour de phare, برج فانوس بندر *bourdjé fanoucé bèndèr*.

PHARISIEN, s. m., a. فریسی *fèrici*, pl. فریسیون *fèriciyoun*; — au fig. hypocrite, V. HYPOCRITE.

PHARMACEUTIQUE, adj. des 2 g., دوا سازی *mèkh-soucé dèva-sazi*.

PHARMACIE, s. f. art de préparer les remèdes, دوا سازی *dèva-sazi*; — lieu où les remèdes se préparent, دوا خانه *dèva-khanè*.

PHARMACIEN, s. m., دواساز *dèva-saz*.

PHARMACOPÉE, s. f., کتاب دواسازی *kètabé dèva-sazi*.

PHARYNX, s. m., حنجره *sèré guèlou*, a. سِر گِلو.

hèndjèrè, pl. حناجر *hènadjèr*, pr. t. *hanadjir*.

PHASE, s. f., a. صفحة *sèfhè*, pr. t. *safhè*, صفح *sèfh*, pr. t. *safh*, pl. صفحات *sèfèhat*, pr. t. *safhat*.

PHÉBUS, s. m., nom d'Apollon, au fig. le soleil, آفتاب *âf-tab*, آفتاب عالم‌تاب *âftabé 'âlèm-tab*, a. نبیر اعظم *nèiyiré 'èzèm*, pr. t. *nèiyiri a'zam*.

PHÉNIX, s. m. oiseau fabuleux, t. p. قوقنوس قوقنس *qouq-nous-qouqnous*, a. عنقا *'onqa*, pr. t. *'anqa*; — au fig. rare, unique, يگانه *yèganè*, pr. t. *yèkanè*, بی مانند *bi-manènd*, بی نظیر *bi-nèzir*.

PHÉNOMÈNE, s. m. dans la nature, علامت سماویة *'èlamèté sèmaviyè*, pr. t. *'alamèti sèmaviyè*; — au fig. chose extraordinaire, a. عجیب *'èdjib*, pr. t. *'adjaïb*, عجيبه *'èdjibè*, pr. t. *'adjibè*, pl. عجایب *'èdjayèb*, pr. t. *'adjaïb*, غریبه *ghèribè*, pr. t. *gharibè*, pl. غرایب *ghèrayèb*, pr. t. *gharaïb*.

PHILANTROPE, s. m., مردم دوست *mèrdoum-doust*, a. محب الناس *mouhèbb-oun-nas*, pr. t. *mouhibb-un-nas*.

PHILANTROPIE, s. f., دوستداری مردم *doust-dariï mèrdoum*, a. محبتت الناس *mouhèbbèt-oun-nas*, pr. t. *muhabbèt-un-nas*.

PHILANTROPIQUE, adj. des 2 g., متعلق بمحبت مردم *moutè'èllèq bè-mouhèbbèté mèrdoum*.

PHILOLOGIE, s. f., علم لغت و انشا *'èlmé loughèt-ou-èncha*, pr. t. *'ilmi loghat-u-încha*, a. مجودات *moudjèvvèdat*.

PHILOLOGIQUE, adj., متعلق بعلم لغت و انشا *moutè'èllèq bè-'èlmé loughèt-ou-èncha*, pr. t. *mutè'alliq bè-'ilmi loghat-u-încha*, a. مجودی *moudjèvvèdi*.

PHILOLOGUE, s. m., صاحب علم لغت و انشا *sahèbé 'èlmé loughèt-ou-èncha*, pr. t. *sahibi 'ilmi loghat-u-încha*,
 اهل علم لغت و انشا *èhlé-'èlmé loughèt-ou-èncha*, pr. t. *èhli 'ilmi loghat-u-încha*.

PHILOMÈLE, s. f. en poésie rossignol, V. ROSSIGNOL.

PHILOSOPHALE, (pierre), a. كيميا *kimia*.

PHILOSOPHE, s. m., دانشمند *danèchmènd*, pr. t. *danich-mènd*, a. حكيم *hèkim*, فيلسوف *filèçouf*, pr. t. *fèilèçouf*,
 اهل حكمة *èhlé hèkmèt*, pr. t. *èhli hikmèt*.

PHILOSOPHER, v. n., بکست حکمتی کردن *bèhsé hèkmèti kèrdèn*.

PHILOSOPHIE, s. f., a. حکمت *hèkmèt*, pr. t. *hikmèt*.

PHILOSOPHIQUE, adj. des 2 g., متعلق بحکمت *moutè'èl-lèq bè-hèkmèt*, a. حکمتی *hèkmèti*, pr. t. *hikmèti*,
 فيلسوفی *filèçoufi*, pr. t. *fèilèçoufi*.

PHILOSOPHIQUEMENT, adv., از روی حکمت *èz rouï hèkmèt*,
 pr. t. *èz rouï hikmèt*, p. t. حکیمانه *hèkimanè*, فيلسوفانه *filèçoufanè*.

PHILOSOPHISME, s. m., a. حکمت کاذبه *hèkmèté kazèbè*,
 pr. t. *hikmèti kiazibè*.

PHILOTECHNIE, s. f., a. صنایع و فنون *houbbé founoun-ou-sènayè'*, pr. t. *hubhi funoun-u-sènaï'*.

PHILTRE, s. m. breuvage propre à exciter la passion,
 دوائی شهوت انگیز *dèvaï 'èchq ènguiz*, عشق انگیز *dèvaï chèhvèt-ènguiz*, a. معجون *mè'èdjoun*, pr. t. *ma'djoun*.

PHIMOSIS, s. m., a. ضيق الغلفة *ziq-oul-ghèlfèt*, pr. t. *ziq-ul-ghalfèt*.

PHLÉBOTOMIE, s. f., saignée, a. فصد *fèsd*, pr. t. *fasd*.

PHLÉBOTOMISER, v. a., خون گرفتن *khoun guèrèftèn*, فصد کردن *fèsd kèrdèn*.

PHLOGISTIQUE, adj. des 2 g., a. ممکن الانتهاب *moumkèn-ul-èltèhab*, pr. t. *mumkîn-ul-iltihab*.

PHLOGOSE, s. f. terme de médecine, سوزش *souzèch*, a. التهاب *èltèhab*, pr. t. *iltihab*.

PHOSPHORE, s. m., فسفور *fosfor*, خودسوز *khoud-souz*, بی روشن میشود *bi âtèch roouchèn mi-chèvèd*.

PHRASE, s. f., a. عبارت *'èbarèt*, pr. t. *'ibarèt*, pl. عبارات *'èbarat*, pr. t. *'ibarat*, جمله *djoumlè*.

PHTHISIE, s. f., a. سل *sèll*, pr. t. *sill*, سل *sèl*, pr. t. *sil*, دأ السل *da'-ous-sèll*.

PHTHISIQUE, adj., a. مسلول *mèsloul*.

PHYLACTÈRE, s. m., a. amulette, حرز *hèrz*, pr. t. *hirz*, تعویذ *tè'èviz*, pr. t. *ta'viz*, pl. تعویذ *tè'âviz*.

PHYLANTE, s. f. plante, آمله *âmèlè*, a. امج *èmlèdj*, امج *èmedj*.

PHYLITIS, s. f. plante, a. الايل لسان *lèçan-oul-il*, pr. t. *liçan-ul-il*.

PHYLLON, s. m. plante, a. حشيشة الين *hèchihèt-oul-lin*, pr. t. *hachichèt-ul-lin*.

PHYSICIEN, s. m., a. اهل علم طبيعيات *èhlé 'èlmé tèbi'iyat*, pr. t. *èhli 'ilmi tabi'iyat*, pl. طبيعيين *tèbi'iyoun*.

PHYSICO-MATHÉMATIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بعلم رياضيه *moutè'èllèq bè-'èlmé tèbi'iyè-ou-riaziye*.

PHYSIOGNOMONIE, s. f., a. علم قیافت *'èlmé qiyafèt*, pr. t. *'ilmi qiyafèt*.

PHYSIOLOGIE, s. f., علم ترکیب اجزای حیوانی *'èlmé tèrkibé èdjzaï hèivani*, pr. t. *'ilmi tarkibi adjaï haïvani*, علم بنیت حیوانی *'èlmé bouniyèté hèivani*, pr. t. *'ilmi bouniyèti haïvani*, علم بنوت *'èlmé bounouvvèt*, pr. t. *'ilmi bunuovvèt*.

PHYSIOLOGIQUE, adj. des 2 g., متعلق بعلم ترکیب اجزای *moutè'èllèq bè-'èlmé tèrkibé èdjzaï hèivani*.

PHYSIOLOGISTE, s. m., اهل علم بنیت حیوانی *èhlé 'èlmé bouniyèté hèivani*, pr. t. *èhli 'ilmi buniyèti haïvani*.

PHYSIONOMIE, s. f., رو *rou*, t. p. سیما *sima*, چهره *tchèhrè*, a. لقا *lèqa*, pr. t. *liqa*, وجه *vèdjh*; — art de juger par l'inspection des traits, synonyme de physiognomonie
V. **PHYSIOGNOMONIE**.

PHYSIONOMISTE, s. m., سیما شناس *sima-chènas*, pr. t. *si-ma-chinas*, اهل علم قیافت *èhlé 'èlmé qiyafèt*, pr. t. *èhli 'ilmi qiyafèt*.

PHYSIQUE, s. f., علم طبیعی *'èlmé tèbi'i*, pr. t. *'ilmi tabi'i*, علم طبیعیات *'èlmé tèbi'iyat*, pr. t. *'ilmi tabi'iyat*.

PHYSIQUE, s. m. extérieur d'une personne, a. هیئت *hèi'èt*, pr. t. *hi'èt*; — constitution naturelle, a. بنیت *bouniyèt*.

PHYSIQUE, adj. des 2 g., a. طبیعی *tèbi'yi*, pr. t. *tabi'yi*, طبیعی *tèbi'iyè*, pr. t. *tabi'iyè*; — cause physique, a. علت طبیعی *'èllèté tèbi'iyè*, pr. t. *'illèti tabi'iyè*.

PHYSIQUEMENT, adv., بحسب علم طبیعی *bè-hècèbé 'èlmé tèbi'yi*, a. حسب الطبیعت *hèsb-oul-tèbi'èt*, pr. t. *hasb-ul-tabi'at*, طبعاً *tèb'èn*, pr. t. *tab'èn*.

PIACULAIRE, adj. des 2 g., qui a rapport à l'expiation (peu usité) a. متعلق بکفارت *moutè'èllèq bè-kèfarèt*, pr. t. *mutè'alliq bè-kèfarèt*,

PIAFFER, v. n., کردن اسب در یک دایره *bazi kèrdènè* *èsp dèr yèk daïrè*, اسب چالاکی کردن *tchalaki kèrdènè èsp*.

PIAFFEUR, s. m. (se dit d'un cheval), اسب بازیکن *èspé bazi-koun*.

PIAILLER, v. n., چاو چاو کردن *tchav-tchav kèrdèn*.

PIAILLERIE, s. f., چاو چاو *tchav-tchav*, فغان *fèghan*. pr. t. *fighan*.

PIAILLEUR, SE, s., فغان کننده *fèghan-kounèndè*, pr. t. *fighan-kunèndè*.

PIANISTE, s. m., پیانو زن *piano-zèn*.

PIANO s. m., پیانو *piano*.

PIASTRE, s. f., غروش *ghrouch*.

PIC, s. m. instrument de fer, کولنگ ou کوننگ *koulèng*, pr. t. *kulung*; — mesure turque, a. ذراع *zèra'*, pr. p. *zèr'*, pr. t. *zira'*; — montagne très-haute, کوه بلند *kouhé boulènd*, pr. t. *kuhi bulènd*, a. تود *tooud*, pr. t. *tavd*, pl. اطواد *ètavad*; — partie d'une montagne qui s'élève en pointe, سر کوه *sèré kouh*, تیغ کوه *tighé kouh*, کوه کله *koullèyé kouh*, قله *qoullè*; — espèce d'oiseau qui se cramponne au tronc des arbres, درخت سنبه *dè-rèkht-soumbè*, pr. t. *dirakht-sumbè*, دایره *dar-bour*; — à pic, locution adverbiale, سرابالا *sèra-bala*, a. عموداً *'èmoudèn* pr. t. *'amoudèn*.

PICA, s. m., a. وحم *vèham*, pr. t. *vaham*.

PICHOLINE, s. f., espèce d'olive confite, زيتون ريزه *zeitouné rizeh*, t. p. خردة زيتون *khèrdè-zèitoun* ou *khourdè-zèitoun*.

PICORÉE, s. f., t. p. يغما *yèghma*.

PICOT, s. m., ريزه چوب بکنده چسپیده *rizeh-tchoubé bè-koundè tchèspidè*, چوبپار *tchoub-parè*.

PICOTEMENT, s. m., گزگز *guèzguèzè*.

PICOTER, v. a., گزگز کردن *guèzguèzè kèrdèn*; — en parlant des oiseaux, نوک زدن *noouk zèdèn*, pr. t. *nèvk zèdèn*, منقار زدن *mènqar zèdèn*, pr. t. *mīnqar zèdèn*; — picoté, e, نوک زده شده *noouk-zèdè-choudè*, pr. t. *nèvk zèdè-choudè*, ضرب منقار مرغان خورده *zèrbé mènqaré mourghan khourdè*, pr. t. *zarbi mīnqari mourghan khourdè*; — picoté de petite vérole, آبله دار *âbèlè-dar*.

PICOTERIE, s. f. taquinerie, حرفهای دلخراش *hèrfhaï dèl-khèrach*.

PICOTIN, s. m., پیمانۀ جو *pèimanèyé djoou*.

PIE, s. f., ککۀ کشک *kèchkèrèk*, عکۀ *'èkkè*.

PIE, (œuvre), adj. fém., کار با ثواب *karé ba sèvab*, pr. t. *kiari ba sèvab*, a. ثواب *sèvab*.

PIÈCE, s. f., morceau, portion, تکه *tèkè*, pr. t. *tikè*, t. p. پارۀ *parè*, پارچه *partchè*, pr. t. *partcha*, a. قطعۀ *qèt'è*, pr. t. *qit'a*; — chambre d'un appartement, اوطاق *outaq*, pr. t. *otaq*; — une pièce de canon, توپ *toup*, ou توپ *toup*, pr. t. *top*; — pièce de monnaie, پول *poul*; — tonneau, پیپ *pip*; — acte, pièce de théâtre, a. سند *sènèd*, pl. سندات *sènèdat*; — une pièce de drap, توب ماهوت *yèk toupé mahout*; — pièce d'eau,

a. حوض *hoouz*, pr. t. *havouz*; — en parlant de têtes de bétail, a. رأس *rè's*, pr. t. *ras*; — une pièce d'or, پول طلا *poulé tèla*, pr. t. *pouli tila*.

PIED, s. m., پا *pa*; — mesure, a. قدم *qèdèm*, pr. t. *qadèm*; — pied d'une montagne, دامنه کوه *daménèyé kouh*; — pieds d'animaux qu'on fait cuire, پاچه *patchè*; donner des coups de pied, لگد زدن *lèguèd zèdèn*, pr. t. *lèkèd zèdèn*; — un coup de pied, لگد *lèguèd*, pr. t. *lèkèd*, پاسار *paçar*, پاسپار *paspar*; — aller à pied, پیاده رفتن *piadè rèftèn*, pr. t. *pèyadè rèftèn*; — lâcher pied, گریختن *gourikhtèn*, فرار کردن *fèrar kèrdèn*, pr. t. *firar kièrdèn*; — mettre une armée sur pied, گouchون بر پا کردن *gouchoun bèr pa kèrdèn*; — de pied ferme, پیاداری *bè-paï-dari*, ثابت قدم *sabèt-qèdèm*, pr. t. *sabit-qadèm*; — gens de pied, پیادگان *piadè-gan*, pr. t. *pèyadègan*; — fou'er aux pieds, پایمال کردن *paï-mal kèrdèn*, ou پا مل کردن *pa-mal kèrdèn*.

PIED-D'ALOUETTE, ou delphinium, زبان در قفا *zèban dèr qèfa*.

PIED-DE-CHAT, s. m. plante, پنجه گربه *pèndjèyé gourbè*.

PIED-DE-LIÈVRE, s. m., a. رجل الارنب *rèdjil-oul-èrnèb*, pr. t. *ridjl-ul-èrnèb*

PIED-DE-LION, s. m. plante, a. رجل الاسد *rèdjil-oul-ècèd*, pr. t. *ridjl-ul-ècèd*

PIÉDESTAL, pl. piédestaux, s. m., پایه *payè*.

PIÉDOUCHE, s. m. petit piédestal V. PIÉDESTAL.

PIÈGE, s. m., تله *tèlè*, دام *dam*; — au fig., p. t. کمین *kè-mîn*, کمین گاه *kèmin-gah*, pr. t. *kèmin-guiah*.

PIERRAILLE, s. f., سنگهای ریزه *sèngghaï rizè*.

PIERRE, s. f., سنگ *sèng*; — pierre à fusil, t. p. سنگ *sèng*
 چاقمق *sèngué tchaqmaq*; — pierre de touche, سنگ *sèng*
 محک *sèngué mèhèk*; — pierre-ponce, سنگ *sèng*
 جلا *sèngué djèla*, خاز *sèngué khaz*, vulg. سنگ *sèng*
 پا *sèngué pa*; — pierres précieuses, گوهر *goouhèr*, pr. t. *gouhèr*,
 ا. *djèvahèr*, pr. t. *djèvahir*, مجوهرات *moudjoou-*
hèrat, pr. t. *mudjèvhèrat*.

PIERRÉE, s. f., کاریز *kariz*, راه آب *rahé âb*, a. قنات *qènat*,
 pr. t. *qanat*, pl. قنات *qènèvat*, pr. t. *qanavat*.

PIERRERIES, s. f. pl. V. PIERRES PRÉCIEUSES.

PIERRETTE, s. f., سنگ کوچک *sèngué koutchèk*, pr. t. *sèn-*
gui kutchuk.

PIERREUX, EUSE, adj., سنگلاخ *sèng-lakh*.

PIERRIER, s. m., توپ کوچک *toupé koutchèk*.

PIERROT, s. m. moineau, گنجشک *goundjèchk*; — bate-
 leur, a. مقله *mouqèllid*, pr. t. *muqallid*.

PIÉTÉ, s. f., پارسائی *parsayi*, دینداری *dîn-dari*, a. تعبّد *tè'èbboud*,
 pr. t. *tè'abbud*, دیانت *dianèt*, تقوی *tèqva*,
 pr. t. *taqva*.

PIÉTINER, v. n. remuer les pieds, پای جنباندن *pai djoum-*
bandèn; — fouler aux pieds, پا مال کردن *paï-mal*
kèrdèn.

PIÉTON, s. m., پیاده *piadè*, pr. t. *pèyadè*, رو پیاده *piadè-*
roou, pr. t. *pèyadè-rèv*, رونده پیاده *piadè-rèvèndè*, a.
 قاصد *qacèd*, pr. t. *qacid*, ساعی *sa'i*.

PIÈTRE, adj. des 2 g. mesquin, بد *bèd*, بی مصرف *bi-*
mèsrèf.

PIEU, s. m., میخ چادر *mikhé tchadèr*.

PIEUSEMENT, adv., به تدین *bè-tèddèiyoun*, بدیانت *bè-dianèt*, متعبدانه *moutè'èbbèdanè*.

PIEUX, EUSE, adj., دیندار *din-dar*, عبادتکار *'èbadèt-kar*, pr. t. *'ibadèt-kiar*, پارسا *parsa*, a. متدین *moutèddèiyèn*, pr. t. *mutèddèiyîn*; — fondation pieuse, a. وقف *vèqf*, pr. t. *vaqf*, pl. اوقاف *ouqaf*, pr. t. *èvqaf*.

PIGEON, s. m., کبوتر *kèboutèr*, a. حمامه *hèmamè*, pr. t. *hamamè*, pl. حمامات *hèmamat*, pr. t. *hamamat*.

PIGEONNEAU, s. m., کبوتر بچه *bètchèyé kèboutèr*, کبوتر بچه *kèboutèr-bètchè*.

PIGEONNIER, s. m., خانه کبوتر *kèboutèr-khanè*, خانۀ کبوتر *khanèyé kèboutèr*.

PIGNOCHER, v. n., (familier), بی اشتها خوردن *bi èchtèha khourdən*.

PIGNON, s. m., چلغوزه هسته کاج *hèstèyé kadj*, چلغوزه *tchèl-ghouzè*.

PILASTRE, s. m., ستون چهار گوشه *soutouné tchèhar-gouchè*.

PILAU, s. m., پلاو *pèlav*, pr. t. *pilav*.

PILE, s. f. amas, توده *toudè*, خرمن *khèrmèn*, a. کومه *koumè*; — mettre en pile, روی هم گذاشتن *rouï hèm gou-zachtèn*.

PILER, v. a., کوفتن *kouftèn*, کوبیدن *koubidèn*; — pilé, e, کوبیده شده *koubiaè-choudè*, کوبیده *koubidè*.

PILIER, s. m., پاییز *pazir*, پشتیبان *pouchti-ban*, a. ضامن *zamèn*, pr. t. *zamîn*.

PILLAGE, s. m., تاخت *takht*, تاراج *taradj*, t. p. یغما *yèghma*, a. غارت *gharèt*.

PILLARD, *e*, adj., غارتگر *gharèt-guèr*, کننده *taradj-kounèndè*, *a*. نهاب *nèhhab*.

PILLER, *v. a.*, تاخت و تاراج کردن *takht-ou-taradj kèrdèn*, یغما کردن *takht-ou-taz kèrdèn*, یغما کردن *yèghma kèrdèn*, *pr. t. yaghma kièrdèn*; — pillé, *e*, یغما شده *yèghma-choudè*, غارت شده *gharèt-choudè*, *a*. منهوب *mènhoub*.

PILLERIE, *s. f.* V. PILLAGE.

PILLEUR, *s. m.* V. PILLARD.

PILON, *s. m.*, دسته هاون *dèstèyé havèn*.

PILORI, *s. m.*, قیق *qapouq*.

PILORIER, *v. a.* mettre au pilori, پای قایق گذاشتن *paï qapouq gouzachtèn*; — au fig. diffamer, رسوا کردن *rèsva kèrdèn*.

PILOTAGE, *s. m.* ouvrage de pilotis, V. PILOTIS; — art de conduire un navire, راه نمائی کشتی *rah-nemaïyi kèchti*.

PILOTE, *s. m.*, راه نمای کشتی *rah-nemaï kèchti*, بلد *bèlèd*.

PILOTER, *v. a.* enfoncer des pilotis, میخ چوبین بر زمین کوفتن *mikhé tchoubîn bè-zèmîn kouftèn*; — terme de marine, راه نمائی کردن *rah-nemayi kèrdèn*.

PILOTIS, *s. m.*, میخ چوبین بر زمین کوفته *mikhé tchoubîn bèr zèmîn kouftè*, *a*. نصب الاوتاد *nèsb-oul-ooutad*, *pr. t. nèsb-ul-èvtad*.

PILULE, *s. f.*, *a*. حب *hèbb*, *pr. t. habb*, *pl.* حبوب *houboub*.

PIMBÈCHE, *s. f.*, (familier), ناز فروش *naz-fourouch*.

PIMENT, *s. m.*, پیپر *bibèr*, فلفل فرنگی *fèlfèlé frèngui*.

PIN, *s. m.*, درخت کاج *dèrèkhté kadj*; — graine de pin, V. PIGNON.

PINACLE, s. m., sommet d'un édifice, بالاي عمارت *balai 'emaret*; — au fig. mettre au pinacle, بعثوق رسانیدن *bè-'ouyyouq rèçanidèn*, زياد از حد مدح کردن *ziad èz hedd mèdh kèrdèn*.

PINCE, s. f. bout du pied de certains animaux, سر ناخن *sèré nakhouné hèivanat*; — les dents de devant du cheval, شيره *chirè*; — tenaille, انبر *èmbour*.

PINCÉ, e, adj. maniéré, a. متصنع *moutècènnè'*, pr. t. *mutaçanni'*.

PINCÉE, s. f., سر انگشت *bè-qèdré sèré èngoucht*.

PINCEAU, s. m., قلم نقاشی *qèlèmé nèqqachi*.

PINCER, v. a., نشکنج گرفتن *nèchkoundj guèrèftèn*; — arrêter, گرفتن *guèrèftèn*.

PINCETTE, s. f., ماشه *machè*, انبر *èmbour*.

PINÇON, s. m., marque qui reste quand on a été pincé, اثر نشکنج *ècèré nèchkoundj*.

PINDARISER, v. n., faire montre d'éloquence (peu usité), اظهار بلاغت فروشى *bèlaghèt-fèrouchi kèrdèn*, اظهار بلاغت کردن *èzharé bèlaghèt kèrdèn*, a. تفصیح *tèfès-souh*, pr. t. *tèfassuh*.

PINDARISEUR, s. m., qui fait montre d'éloquence, (peu usité), متفصیح فروش *bèlaghèt-fèrouch*, a. *moutèfèssèh*, pr. t. *mutèfassih*.

PINEAU, s. m., انگور سیاه *èngouré siah*.

PINQUE, s. f., کشتی بارکش *kèchtii bar-kèch*.

PINSON, s. m., oiseau, کببوی *gui*, کببوی *kibou*, کببوی *guibou*.

PINGEE, s. m., avare, مرد خسیس *mèrdé khècis*.

PINTADE, s. f., مرغ مصری *mourghé mèsri*.

PINTE, s. f., پیمانه می *pèimanèyé mèi*.

PIOCHE, s. f., کلنگ *koulèng*.

PIOCHER, v. a., زمین کندن *zèmin kèndèn*, کاویدن *ka-vidèn*.

PIOCHEUR, EUSE, s. qui travaille beaucoup, کارکن *kar-koun*, pr. t. *kar-kun*.

PIONNIER, s. m., زمین کن *zèmin-kèn*, حفر کنند *hèfr-kounèndè*.

PION, s. m. pièce du jeu d'échecs, پیاده *piadè*.

PIPE, s. f., چبوق *tchèbouq*, pr. t. *tchoubouq*; — fumer la pipe, چبوق کشیدن *tchèbouq kèchidèn*.

PIPEAU, s. m. flûte champêtre, نی شبان *nèyé chèban*.

PIPEAUX, s. m. pl., شاخه‌های دبق آلود *chakhèhaï dèbèq-àloud*.

PIPÉE, s. f., شکار با دبق کردن *chèkar ba dèbèq kèrdèn*, pr. t. *chikiar ba dèbèq kièrdèn*, با دبق پرند *ba dèbèq pèrèndè guèrèftèn*, گرفتن *ba dèbèq pèrèndè sèid kèrdèn*, صید کردن *ba dèbèq pèrèndè sèid kèrdèn*.

PIPER, v. a., با دبق مرغ صید کردن *ba dèbèq mourgh sèid kèrdèn*; — au fig. tromper, گول زدن *goul zèdèn*.

PIPERIE, s. f., دغلی *dèghèli*.

PIPEUR, s. m., دغل *dèghèl*, t. p. حيله کار *hilè-kar*, pr. t. *hilè-kiar*.

PIQUANT, E, adj., خنده *khèlèndè*; — piquant au goût, تند *tound*, pr. t. *tund*; — offensant, mot piquant, حرف نیشدار *hèrfé nich-dar*.

PIQUANT, s. m., خار *khar*.

PIQUE, s. f., نیزه *nèizè*, a. مزراق *mèzraq*, سنان *sènan*, pr. t.

sinan, pl. اسنان *èsnan*; — brouillerie, دلگیری *dèl-guiri*.

PIQUER, v. a., خلانیدن *khèlanidèn*, خلیدن *khèlidèn*, آژیدن *àjidèn*, vulg. سوراخ کردن *sourakh kèrdèn*; — mordre, en parlant de certains animaux, گزیدن *guè-zidèn*, vulg. دندان گرفتن *dèndan guèrèstèn*; — au fig. offenser, رنجاندن *rèndjandèn*, رنجانیدن *rèndjanidèn*; — se piquer, se sentir offensé, رنجیدن *rèndjidèn*; — se piquer de, se glorifier de quelque chose, ادعا کردن *èddè'a kèrdèn*; — piqué, e, خلیده *hhèlidè*, آژیده *àjidè*; — offensé, رنجیده *rèndjidè*, دل آزرده *dèl-àzourdè*.

PIQUET, s. m., میخ چادر *mikhé tchadèr*; — en parlant des troupes, گروه *guèrouh*, جوقه *djouqè*.

PIQUETTE, s. f., شراب بد *chèrahé bèd*.

PIQUEUR, s. m. qui dirige une meute de chiens, تازیبان *tazi-ban*; — homme qui surveille, qui dirige, (peu usité) a. مباشر *moubachèr*, pr. t. *mubachir*, ناظر *nazèr*, pr. t. *nazir*.

PIQUIER, s. m., نيزه دار *nèize-dar*.

PIÛRE, s. f. خلیدگی *khèlidègui*.

PIRATE, s. m., راهزن دریا *rah-zènè dèria*, دزد دریا *douzdé dèria*.

PIRATER, v. n., در دریا دزدی کردن *dèr dèria douzdi kèrdèn*.

PIRATERIE, s. f., در دریا دزدی *douzdi dèr dèria*.

PIRE, adj. comp. des 2 g, بدتر *bèd-tèr*.

PIRIFORME, adj. des 2 g., به ترکیب گلابی *bè-tèrkibé goulabi*.

PIROGUE, s. f., ناوله *navè*.

PIROUETTE, s. f. jouet, فرفرهه *fèrfèrèk*, فرفرهه *fèrfèrè*; — tour entier du corps qu'on fait en se tenant sur la pointe d'un seul pied, چرخ خوردن بر سر یکپا استاده *tchèrk khourdenè bèr sèrè yèk pa èstadè*.

PIROUETTER, v. n., چرخ خوردن بر سر یکپا استاده *bèr sèrè yèk pa èstadè tchèrk khourden*.

PIS, s. m., پستان حیوانات *pèstane hèivanat*.

PIS, adv. comp., بدتر *bèd-tèr*; — de pis en pis, de mal en pis, بدتر اندر بدتر *bèdtèr èndèr bèdtèr*; — au pis aller, هیچ نباشد *hitch nè-bachèd*; — il n'y a rien de pis que cela, چیزی از این بدتر نیست *hitch tchiz èz in bèdtèr nist*.

PISCINE, s. f. bassin, a. حوض *hoouz*, pr. t. havouz; — vier, ماهی *hoouzé mahi*.

PISSAT, s. m., پیشاب *pichab*, شاش *chach*, a. بول *booul*, pr. t. bèvl.

PISSEMENT, s. m., اختیار شاش *chaché bi èkhtiar*.

PISSEUR, v. n., درار کردن *chach kèrdèn*, درار کردن *èdrar kèrdèn*; — en parlant des chevaux, انداختن *èb èndakhtèn*.

PISSEUR, EUSE, بسیار شاش کننده *bèciar chach kou-nèndè*.

PISSOIR, s. m., جای شاش کردن *djaï chach kèrdèn*, a. مبال *mèbal*.

PISSOTER, v. n., چسته شاشیدن *djèstè-djèstè chachidèn*.

PISTACHE, s. f., پسته *pèstè*, a. فستق *fèstèq*.

PISTACHIER, s. m., درخت پسته *dèrèkhté pèstè*, pr. t. *di-rakhti pèstè*.

PISTE, s. f., رد پا *rèdé pa*, اثر پا *ècèré pa*.

PISTIL, s. m., ناف شکوفه *nafé goul*, ناف شکوفه *nafé chou-koufè*.

PISTOLET, s. m., تپانچه *tèpantchè*, t. p. پشتو *pèchtoou*, pr. t. *pichtèv*.

PISTON, s. m., میل دسته *mil*, دسته *dèstè*; — le piston d'une pompe, میل طولمبه *milé touloumbè*.

PITANCE, s. f., خوراک *khourak*, a. طعام *tè'am*, pr. t. *ta'am*.

PITEUSEMENT, adv., بضروریکه دل آدم میسوزد *bè-toouri-ké dèlé àdèm mi-souzèd*, ترحم انگیزانه *tèrèhhoum-èn-guizanè*.

PITEUX, PITEUSE, adj., سزای ترحم *sèzaï tèrèhhoum*, شایسته *chayèstèyé rèhm*.

PITIÉ, s. f., a. رحم *rèhm*, pr. t. *rahm*, ترحم *tèrèhhoum*, pr. t. *tèrahhum*, شفقت *chèfèqèt*, pr. t. *chèfqat*, رقت *rèqqèt*, pr. t. *riqqat*; — avoir pitié, لردن *rèhm kèrdèn*; — sans pitié, بی رحم *bi rèhm*.

PITON, s. m., میخ حلقه دار *mikhé hèlqè-dar*.

PITOYABLE, adj. des 2 g., رقت انگیز *rèqqèt*, qui fait pitié, رقت انگیز *mèrhèmèt ènguiz*, pr. t. *riqqat-ènguiz*, مرحمت انگیز *mèrhèmèt ènguiz*; — mauvais, méprisable, بسیار بد *bèciar bèd*, نا مربوط *na-mèrbout*, a. ردی *rèdi*; — il se dit aussi pour enclin à la pitié, مهربان *mèhrèban*, pr. t. *mihru-ban*, صاحب رحم *sahèbé rèhm*.

PITOYABLEMENT, adv., رقت انگیزانه *rèqqèt-ènguizanè*; —

d'une manière qui excite le mépris, بسیار بد *bè-ciar bèd*.

PITTOBESQUE, adj. des 2 g., شایان نقش کردن *chayané nèqch kèrdèn*, نگار نقش و شایان *chayané nèqch-ou-nègar*.

PITTOBESQUEMENT, adv., بطوریکه شایان نقش و نگار است *bè-toouri-ké chayané nèqch-ou-nègar èst*, pr. t. *bè-tèvri-ki chayani naqch u-niguiar est*.

PITUITE, s. f., humeur lymphatique, a. بلغم *bèlghèm*, pr. t. *balgham*, نخاعة *noukha'èt*, pr. t. *noukha'at*, نخامة *noukhamèt*.

PITUITAIRE, adj. des 2 g., a. بلغمی *bèlghèmi*, pr. t. *balghami*.

PITUITEUX, EUSE, adj., بلغمدار *bèlghèm-dar*, نخاعة دار *noukha'èt-dar*, *bèlghèm-dar*.

PIVERT, s. m., کاسکینه *kaskinè*, سبزک *sèbzèk*,

PIVETTE OU PIVOINE, s. f. fleur, گل صد تومانی *goulé sèd-toumani*.

PIVOT, s. m., میل *mil*, a. قطب *qoutb*, pl. اقطاب *èqtab*, pr. t. *aqtab*.

PIVOTER, v. n. tourner sur un pivot, دور میل گردیدن *doouré mil guèrdidèn* ou چرخ خوردن *tchèrk khourdèn*.

PLACAGE, s. m., چسپاندن صفحه *tchèspandèné sèfhè*.

PLACARD, écrit qu'on affiche, اعلام نامچه بر دیوار چسپانده *è'èlam-namtchèyé bèr divar tchèspandè*, ورقه بدیوار *vèrèqè bè-divar tchèspandè*.

PLACARDEE, v. a., ورقه بدیوار چسپاندن *vèrèqè bè-divar tchèspandèn*.

PLACE, s. f., جا *dja* ou جای *djai*, a. محلّ *mèhèll*, pr. t. *mahall*, مکان *mèkan*, pr. t. *mèkian*, pl. اماکن *èmakèn*, pr. t. *amakin*, مقام *mèqam*, pr. t. *maqam*; — mettre chaque chose à sa place, هر چیز را بجایش گذاشتن *hèr tchizi-ra bè-djai-èch gouzachtèn*; — faire place, جا دادن *dja dadèn*; — service, emploi, جاء *djah*, a. مأموریت *mè'èmouriyèt*, خدمت *khèdmèt*, pr. t. *khid-mèt* ou *khizmèt*, منصب *mènsèb*, pr. t. *mansab*; — forteresse, a. قلعه *qèl'è*, pr. t. *gal'è*; — marché. بازار *ba-zar*; — place publique, میدان *mèidan*.

PLACEMENT, s. m., پل بمنفعت دادن *dadènè poul bè-mèn-fè'èt*; — occasion de vendre, مجال فروش *mèdjalè fourouch*.

PLACER, v. a., جابجا *bè-djai gouzachtèn*, گذاشتن *dja bè-dja kèrdèn*, نهادن *nèhadèn*, pr. t. *nihadèn*; — placer de l'argent, پل بمنفعت دادن *poul bè-mèn-fè'èt dadèn*; — placer une personne, lui trouver un emploi, کسی مأموریت پیدا کردن *bèraï kèci mè'èmouriyèt pèida kèrdèn*; — se placer, جا گرفتن *dja guèrèftèn*, نشستن *nèchèstèn*, pr. t. *nichèstèn*.

PLACET, s. m., a. عریضه *'èrizè*, عرضحال *'èrzè-hal*, pr. t. *'arzou-hal*.

PLAFOND, s. m., a. سقف *sèqf*.

PLAFONNER, v. a., سقف ساختن *sèqf sakhtèn*.

PLAGE, s. f., لب دریا *lèbé dèria*, کنار دریا *kènaré dèria*, a. ساحل *sahèl*, pr. t. *sahil*, pl. سواحل *sèvahèl*, pr. t. *sèvahil*.

PLAGIAIRE, s. m., درن تألیفات مردم *douzdé tè'èlifaté*

mèrdoum, a. منتحل mountèhèl, pr. t. muntèhil.

PLAGIAT, s. m., دزدی تألیفات مردم douzdii tè'èlifaté mèrdoum, a. انتحال èntèhal, pr. t. ìntihal.

PLAIDANT, E, adj., qui plaide un procès, مرافعه کننده mourafè'è-kounèndè, pr. t. murafa'a-kunèndè, a. محاصم moukhacèm, pr. t. moukhacim, pl. مخاصمین moukha-cèmîn, pr. t. moukacimîn.

PLAIDER, v. n., مرافعه کردن mourafè'è kèrdèn, مرافعه داشتن mourafè'è dachtèn.

PLAIDEUR, EUSE, s., مرافعه کننده mourafè'è-kounèndè, pr. t. murafa'a-kunèndè; — qui aime à plaider, مرافعه دوست mourafè'è-doust.

PLAIDOIRIE, s. f. action de plaider, a. مرافعه mourafè'è, pr. t. murafa'a; — art de plaider, مرافعه فن fènné mourafè'è, pr. t. fènni murafa'a.

PLAIDOYER, s. m., a. تقرير مرافعه tèqriré mourafè'è, pr. t. taqriri murafa'a.

PLAIE, s. f., ریش rich, زخم zèkhm, pr. t. zakhm; — au fig., a. مصیبت mouchibèt, pl. مصایب mèçayèb, pr. t. mèçayib, بلا bèla.

PLAIGNANT, E, adj., گله‌مند guèlèmènd, pr. t. guilèmènd, شکایت گله guèlè-kounèndè, pr. t. guilè-kunèndè, عارض 'àrez, عارضی chækayèt-kounèndè, a. شاکی chaki, مدعی moudde'i, pr. t. 'àriz, مدعی moudde'i.

PLAIN, E, adj. uni, هموار hèmvar; — de plain-pied de même degré ou de même étage, هم‌دیکر متساوی moutèçaviï hèm-diguèr, a. متساوی moutèçavi, pr. t. mutèçavi, مستوی moustèvi.

PLAINDEE, v. a., دل سوختن *dèl soukhtèn*, pr. t. *dil soukhtèn*, غم خوردن *ghèm khourdèn*, pr. t. *gham khourdèn*; — je le plains, غم اورا میخورم *ghèmé ou-ra mi-khourèm*, بر احوالش بدم میسوزد *bèr əhval-əch dèl-əm mi-souzèd*, pr. t. *bèr əhval-əch dīl-əm mi-souzèd*; — se plaindre, شکایت کردن *guèlèməndi kèrdèn*, شکوه کردن *chèkayèt kèrdèn*, pr. t. *chikiayèt kièrdèn*, تأسف خوردن *chèkvè kèrdèn*; — regretter, تأسف خوردن *té'èssouf khourdèn*; — se lamenter, ناله کردن *nalè kèrdèn*, نوحه کردن *noouhè kèrdèn*, pr. t. *nèvhè kièrdèn*, نالیدن *nalidèn*.

PLAINE, s. f., بیابان *biaban*, دشت *dècht*, a. صحرا *sèhra*, pr. t. *sahra*.

PLAINTE, s. f. gémissément, زاری *zari*, ناله *nalè*; — exposé d'un grief, گله *guèlè*, شکایت *guèlèməndi*, a. شکایت *chèkayèt*, pr. t. *chikiayèt*, شکوه *chèkvè*.

PLAINTIF, IVE, adj. qui se lamente, نالان *nalàn*; — qui a l'accent de la plainte, a. حزین *hèzīn*, pr. t. *hazīn*.

PLAINTIVEMENT, adv., زاری و ناله *bè nalè-ou-zari*.

PLAIRE, v. n., پسندیدن *pècèndidèn*, خوش آمدن *khoch àmèdèn*, پسند طبع شدن *pècèndé tèb' choudèn*; — cela m'a plu, این را پسندیدم *īn-ra pècèndidèm*, از این *èz īn khoch-əm àmèd*; — se plaire à حظ کردن *hèzz kèrdèn*; — s'il vous plait, التّعات بفرمایید *èltèfat bè-fèrmayid*, pr. t. *iltifat bè-fèrmayid*; — s'il plait à dieu, اقر خدا *əguèr khouda khahèd*, a. انشاء الله *èn-cha' allah*, pr. t. *īn-cha' allah*; — plutôt à Dieu, کاشکه *kach-ké*, pr.

t. *kiachki*; — plaise à Dieu, *khouda bə-khahèd*, pr. t. *khoda bə-khahèd*; — à Dieu ne plaise, *khouda nè-kounèd*, a. معاذ الله *ma'az allah*.

PLAISAMMENT, adv. d'une manière agréable, *bə-khochi*, بطور خوش *bə-toouré khoch*; — ridiculement, *bə-toouré hédjv*, بطور مسخرگی *bə-toouré mèskhèrègui*.

PLAISANCE, s. f., lieu de plaisance, *tèfèrroudj-gah*, pr. t. *tèfarrudj-guah*.

PLAISANT, e, adj., خوش *khoch*, خوش آیند *khoch-âyènd*, a. مقبول *mèqboul*, pr. t. *maq Boul*; — risible, خنده آور *khèndè-âvèr*, a. مضحک *mouzhèk*, pr. t. *muzhik*; — ridicule, مسخره *mèskhèrè*, pr. t. *maskhara*.

PLAISANTER, v. n., خوشطبعی *choukhi kèrdèn*, خوش طبعی کردن *khoch-tèb'i kèrdèn*; — railler, *rich-khènd kèrdèn*, تهمسخر کردن *tèmèskhour kèrdèn*, pr. t. *tèmèskhur kièrdèn*.

PLAISANTERIE, s. f., شوخی *choukhi*, لاغ *lagh*, a. هزل *hèzl*, مزاحه *moumazèhè*, pr. t. *mumazaha*; — raillerie, استهزا *tèmèskhour*, *rich-khèndi*, ا. بخندی *èstèhza*, pr. t. *istihza*.

PLAISIR, s. m., لذت *lèzzèt*, pr. t. *lèzzèt*, محظوظیت *mèhzouziyèt*, pr. t. *mahzouziyèt*, حظ *hèzz*, pr. t. *hazz*; — divertissement, خوشگذرانی *khoch-gouzèrani*, a. التفتات *tèfèrroudj*, pr. t. *tèfarrudj*; — grâce, ا. التفتات *èltèfat*, pr. t. *iltifat*, کرم *kèrèm*, لطف *loutf*; — faites-moi le plaisir de . . . التفتات بفرمایید *èltèfat bə-fèr-mayid*, لطف بکنید *loutf bə-kounid*; — avec plaisir,

بچشم *bè-tchèchm*, اطاعت *bèndègui-ou-èta'èt*; — prendre plaisir, لذت بردن *lèzzèt bourdèn*, pr. t. *lizzèt bourdèn*, حظ کردن *hèzz kèrdèn*; — faire plaisir, ممنون کردن *khochnoud kèrdèn*, مینون کردن *mèmnoun kèrdèn*; — par plaisir, برای ذوق *bè-raï zoouq*, pr. t. *bèraï zèvq*, کیف خود *bèraï kèifé khoud*, pr. t. *bèraï kèifi khod*, برای حظ نفس خود *bèraï hèzzé nèfsé khoud*.

PLAN, s. m. dessin d'un bâtiment, نقشه *nèqchè*, a. رسم *rèsm*, طرح *tèrh*; -- surface, a. سطح *sèth*, pr. t. *sath*, pl. صفاکات *soutouh*, صفاکه *sèfhè*, pr. t. *safha*, صفاکات *sèfèhat*, pr. t. *safhat*; — plan horizontal, صفاکه افقی *sèfhèyé oufouqi*, pr. t. *safhaï oufouqi*; — plan vertical, صفاکه عمودی *sèfhèyé 'èmoudi*, pr. t. *safhaï 'amoudi*.

PLAN, e, adj., هموار *hèm-var*, a. مصفح *moucèffèh*, pr. t. *muçaffah*, مسطح *moucèttèh*, pr. t. *muçattah*.

PLANCHE, s. f., تخته *tèkhtè*, pr. t. *takhta*.

PLANCHÉIER, v. a., garnir de planches, تخته فرش کردن *tèkhtè-fèrch kèrdèn*; — planchéié, e, تخته فرش برده *tèkhtè-fèrch-kèrdè*.

PLANCHER, s. m. partie basse d'une chambre, تخته فرش *tèkhtè-fèrché outaq*, pr. t. *takhta-fèrchi otaq*; — la partie haute, a. سقف *sèqf*, pr. t. *saqf*, pl. سقفوف *souqouf*.

PLANCHETTE, s. f., کوچک تخته *tèkhtèyé koutchèk*, pr. t. *takhtayi kutchuk*.

PLANÇON, ou **PLANTARD**, s. m., branche à replanter, قلمه *qèlèmé*.

PLANE, ou PLATANE, s. m., چنار *tohènar*.

PLANE, s. f. instrument tranchant, لیس لیس *licè*, لیزه *lizè*.

PLANER, v. n., پرواز کردن *pèrvaz kèrdèn*; — considérer de haut, بنظر بلند مشاهده کردن *bè-nèzèré boulènd mou-chahèdè kèrdèn*.

PLANER, v. a. polir, (peu usité), بیسه زدن *bicè zèdèn*, پرداخت کردن *pèrdakht kèrdèn*, vulg. صاف کردن *saf kèrdèn*, هموار کردن *hèm-var kèrdèn*.

PLANÉTAIRE, adj. des 2 g., a. متعلق بسیارة *moutè'èllèq bè-sèiyarè*.

PLANÈTE, s. f., دزدمه *dèzdèmè*, هرباست *hèrbast*, (peu usités), a. سیارة *sèiyarè*.

PLANISPHERE, s. m., کره ارض *nèqchèyé mou-cèffèhé kourèyé 'èrz*, pr. t. *naqchèi muçaffahi kurèi 'arz*, کره مصفح *kourèyé moucèffèh*, pr. t. *kurèi muçaffah*.

PLANIMÉTRIE, s. f. art de mesurer les surfaces planes, a. علم مساحت سطوح *'èlmè mèçahètè soutouh*, pr. t. *'ilmi mèçahati soutouh*.

PLANT, s. m., قلمه *qèlèmè*, a. غرس *ghèrs*, pr. t. *ghars*, pl. اغراس *èghras*.

PLANTAGE, s. m. action de planter, نشانندن *nèchandèn*, pr. t. *nichandèn*, کاشتن *kachtèn*, نشا *nècha*, pr. t. *nicha*, a. غرس *ghèrs*, pr. t. *ghars*.

PLANTAIN, s. m. nom de plante, نبات خوشه دار *nèbatè khouchè-dar*.

PLANTARD, s. m. V. PLANÇON.

PLANTATION, s. f. V. PLANTAGE; — se prend aussi pour plant. V. PLANT.

PLANTE, s. f., گیاه *guiah*, بوتہ *boutè*, a. نبات *nèbat*, pl. نباتات *nèbatat*; — plante du pied, کف پا *kèfé pa*, pr. t. *kèfi pa*.

PLANTER, v. a., نشانیدن *nèchandèn*, pr. t. *nichandèn*, کاشتن *kachtèn*, pr. t. *kiachtèn*; — planté, e, نشاندہ *nèchandè*, pr. t. *nichandè*, کاشته *kachtè*, pr. t. *kiachtè*, a. مغروس *mèghrous*, pr. t. *maghrous*.

PLANTEUR, s. m., درخت نشانده *nèchandèyé dèrèkht*, a. غارس *gharès*, pr. t. *gharis*.

PLANTOIR, s. m., آلت کاشتن *àlètè kachtèn*, pr. t. *àlèti kiachtèn*, آلت نشانیدن درخت *àlètè nèchandèn dèrèkht*, pr. t. *àlèti nichandèn dirakht*.

PLANTON, s. m., a. ملازم *moulazèm*, pr. t. *mulazim*.

PLANURE, s. f., تراشۀ چوب *tèrachèyé tchoub*, pr. t. *tèrachèr tchoub*.

PLAQUE (de fer) s. f., تختۀ آهنی *tèkhtèyé àhèni*, a. لوح *loouh*, pr. t. *lèvh*, pl. ألواح *èlvah*.

PLAQUER, v. a., چسپانیدن *tchèspandèn*, ورقه چسپانیدن *vèrèqè tchèspandèn*; — plaquer un soufflet, سیلی زدن *sili zèdèn*; — plaqué, e, چسپانده *vèrèq-tchèspandè*; — plaqué d'argent, ورقۀ نقره چسپانده *vèrèqè nouqrè tchèspandè*.

PLASME, s. m., گرد زمرّد *guèrdé zoumrout*.

PLASTIQUE adj. des 2 g., a. مصوّر *moucèvvèr*, pr. t. *muçavvir*.

PLASTRON, s. m., جوشن *djoouchèn*, pr. t. *djèvchèn*, a. صدريه *sèdriyè*.

PLASTRONNER, (se), mettre un plastron, جوشن پوشیدن *djoouchèn pouchidèn*.

PLAT, s. m., دوری *doouri*, pr. t. *dèvri*, a. طباق *tèbaq*, pr. t. *tabaq*, pl. اطباق *èbaq*, صحن *sèhn*, pr. t. *sahn*, pl. صحنون *souhoun*; — plat profond, کاسه *kacè*, pr. t. *kiacè*.

PLAT, e, adj., تخت *tèkht*, پخش *pèkhch*, پخت *pèkht*, a. مصفح *moucèffèh*, pr. t. *muçaffah*; — pays plat, مملکت دیار بی کوه *mèmlèkètè hèm-var*, diaré *bi-kouh*; — dénué de saveur, بی مزه *bi-mèzè*, نمک *bi-nèmèk*.

PLATANE, s. m., چنار *tchènar*.

PLAT-BORD, s. m., دیوار کشتی *divaré kèchti*.

PLATEAU, s. m., قهوه سینی *qèhvè-sini*, pr. t. *qahvè-sini*, مجموعه *mèdjimou'è*, vulg. *mèdjimè'*; — terrain élevé, تپه *tèpè*; — fond de balance, ترازو *kèffèinë* *tèrazou*, pr. t. *kèffèïni tèrazou*.

PLATE-BANDE, s. f., کنار خیابان *kènaré khiaban*, کنار *kènaré baghtchè*.

PLATE-FORME, s. f. toit de maison en Orient; terrasse, بام *bamé khanè*, پشت بام *pouchté bam*, a. سطح *sèth*, pl. سطوح *soutouh*; — art militaire, تروپ *sèkouï toup*.

PLATE-LONGE, s. f., تسمه *tèsimè*, t. p. قایش *qaïch*.

PLATEMENT, adv., به بی مزگی *bè bi mèzègui*.

PLATINE, s. f., platine d'un fusil, چقماق *tchèqmaq*, pr. t. *tchaqmaq*.

PLATINE, s. m. sorte de métal, طلائی سفید *tèlaï sèfid*, pr. t. *tilaï sèfid*.

PLATITUDE, s. f., بی مزگی *bi-mèzègui*.

PLATON, nom propre, a. افلاطون *èflatoun*.

PLATONICIEN, NE, adj. qui se rapporte à Platon, a. افلاطونى *èflatouni*.

PLATONIQUE, adj. des 2 g., a. افلاطونى *èflatouni*.

PLATONISME, s. m., a. مذهب افلاطون *mèzhèbè èflatoun*,
pr. t. *mèzhèbi iflatoun*.

PLÂTRAGE, s. m., گچکاری *guèdj-kari*.

PLÂTRAS, s. m., نخاله دیوار *noukhalèyé divar*.

PLÂTRE, s. m., گچ *guèdj*.

PLÂTRER, v. a., گچ مالیدن *guèdj malidèn*, بگچ اندودن
bè-guèdj èndoudèn; — au figuré, cacher quelque chose
sous des apparences peu solides, گچل مالی کردن
guèl-mali kèrdèn.

PLÂTRERIE, s. f. V. PLÂTRIÈRE.

PLÂTREUX, EUSE, adj., گچ آلود *guèdj-àloud*.

PLÂTRIER, s. m., گچ پز *guèdj-pèz*.

PLÂTRIÈRE, s. f., گچ معدن *mè'èdèné guèdj*.

PLAUSIBILITÉ, s. f., a. معقولیت *mè'èqouliyèt*, pr. t. *ma'qou-*
liyèt, مناسب *mounacèbèt*.

PLAUSIBLE, adj. des 2 g., مقرون بصواب *mèqroun bè-sèvab*,
موافق عقل *mouvafèqé 'èql*, a. معقول *mè'èqoul*, pr. t.
ma'qoul.

PLAUSIBLEMENT, adv., a. موافق عقل *mouvafèqé 'èql*, a.
معقولا *mè'èqoulèn*, pr. t. *ma'qoulèn*.

PLÉBÉIEN, NE, adj., a. عوام الناس *'èvamm-oun-nas*, pr. t.
'avamm-un-nas.

PLÉIADES, s. f. pl. constellation, پروین *pèrvîn*, a. سورتیا
sou-rèiya.

- PLEIN**, *a.* adj., *پُر* *pour*, *انباشتہ* *embachtè*, *a.* *مملو* *mèmlou*, *مشاحون* *mèchhoun*; — *plein jusqu'au bord*, *لبالب* *lèba-lèb*, *مالامال* *mala-mal*; — *entier*, *a.* *تَمَّ* *tamm*, *تَمَم* *tèmam*, *pr. t. tamam*, *کامل* *kamèl*, *pr. t. kiamil*; — *la pleine lune*, *ماه چهارده* *mahé tchèhar-dè*, *a.* *بدر* *bèdr*; — *à pleines mains*, *خرمن خرمن* *khèrmèn-khèrmèn*; — *en plein hiver*, *در عین زمستان* *dèr 'èiné zè-mèstan*, *pr. t. dèr 'aïni zè-mèstan*, *در وسط زمستان* *dèr vècètè zè-mèstan*, *pr. t. dèr vaçati zè-mèstan*; — *en plein été*, *در وسط تابستان* *dèr vècètè tabèstan*.
- PLEINEMENT**, *adv.*, *کامل بجنور* *bè-toouré kamèl*, *pr. t. bè-tèvri kiamil*, *a.* *تَمَاماً* *tèmamèn*, *بالتام* *bèl-tèmam*, *pr. t. bit-tèmam*.
- PLÉNIÈRE**, *adj.*, *a.* *assemblée plénière*, *عمومی* *'oumoumi*, *عام* *'amm*.
- PLÉNIPOTENTIAIRE**, *s. m.*, *a.* *مختار* *moukhtar*, *a.* *مرخص* *mourèkhkhès*, *pr. t. murakhkhas*; — *ministre plénipotentiaire*, *وزیر مختار* *vèzir-moukhtar*.
- PLÉNITUDE**, *a.* *فزونى* *fezouni*, *a.* *افراط* *èfrat*, *pr. t. ifrat*, *طغیان* *toughian*, *غلبه* *ghèlèbè*; — *plénitude d'humeurs*, *a.* *طغیان اخلاط* *toughiané èkhlat*, *pr. t. toughiani ikhlat*; — *en parlant de la puissance des grands*, *a.* *کمال* *kèmal*.
- PLÉONASME**, *s. m.*, *حرف زیادی* *hèrfé ziadi*, *a.* *لفظ زاید* *lèfzé zayèd*, *pr. t. lafzi zaid*.
- PLEURANT**, *a.* adj., *گریان* *guèrian*, *pr. t. guirian*, *a.* *باکی* *baki*.
- PLEURS**, *s. m. pl.* *larmes*, *آشک چشم* *àchké tchèchm*; —

plainte, gémissement, گریه *guèriè*, pr. t. *guiriè*, گریه و زاری *guèriè-ou-zari*, pr. t. *guiriè-u-zari*, نوحه *noouhè*, pr. t. *nòuhè*, مویه *mouyè*.

PLEURER, v. n., گریستن *guèriè kèrdèn*, گریستن *guèristèn*, pr. t. *guiristèn*.

PLEURÉSIE, s. f. inflammation du poumon, برسام *bèrsam*, ذات سینہ پهلوی *sinè-pèhlou*, درد پهلوی *dèrdé pèhlou*, ا. ذات الجنب *zat-oul-djèmb*.

PLEURÉTIQUE, adj. des 2 g., برسامی *bèrsami*.

PLEUREUR, EUSE, s., همیشه گریه کننده *guèriè-kounèndè*, هیمیشه گریان *hèmichè-quèrian*.

PLEUREUSE, s. f., گریه کننده باجرت *guèriè-kounèndèyè* *bè-eudjrèt*.

PLEUREUX, EUSE, s. m., (vulgaire) گریان *guèrian*.

PLEURNICHER, v. n., دروغی گریه کردن *douroughi guèriè kèrdèn*.

PLEURO-PNEUMONIE, s. f., ا. ذات الجنب مع ورم جنب ریه *zat-oul-djèmb mè'è vèrèmé djèmbé riè*, pr. t. *zat-ul-djènb ma'a vèrèmi djènb riè*.

PLEUTRE, s. m. homme sans courage, مرد بی زهره *mèrdé bi-zèhrè*, مرد بی غیرت *mèrdé hi-ghèirèt*; — avare, a. خسیس *khècis*.

PLEUVOIR, v. imp., باریدن *baridèn*, باران آمدن *baran àmèdèn*; — il pleut, باران میآید *baran mi-àyèd*.

PLÈVRE, s. f. terme d'anatomie, ا. غشاء الجنب *ghècha'-oul-djèmb*.

PLEXUS, s. m. terme d'anatomie, ا. شبكة الاعصاب *chè-bèkèt-oul-è'gab*.

PLI, s. m.; تا *ta*, لاى *laï*, شكن *chèkèn*, pr. t. *chikèn*, شكنج *chèkèndj*; — se dit d'une lettre, پاكټ *pakèt*, ا. ظرف *zèrf*, pr. t. *zarf*.

PLIABLE, adj. des 2 g., لا كړدنې *la-kèrdèni*, لا كړدنې آسان *la-kèrdèn-èch àsan*.

PLIAGE, s. m. action de plier, V. PLIER.

PLIANT, s. m., ډول لا ميشود *sèndèlîi ké dou la mi-chèvèd*.

PLIANT, e, adj., نرم *nèrm*, خم شدنې *khèm-choudèni*, V. PLIABLE.

PLIER, v. a., لا كړن *ta kèrdèn*, لا كړن *la kèrdèn*; — courber, خم كړن *khèm kèrdèn*; — au figuré, assujettir, accoutumer, عادت دامن *'ādèt dadèn*, عادی كړن *'ādi kèrdèn*; — v. n., خم شدن *khèm choudèn*; — au figuré, reculer, céder; V. RECULER; — plié, e, خم تا شده *ta-choudè*, خم لا شده *la-choudè*; — incliné, خم خمیده *khèm-choudè*, ا. منحنى *moun-hèni*, pr. t. *munhani*.

PLIEUR, se, s., لا كننده *la-kounèndè*.

PLIOIR, s. m., اسباب تا كړن كاغذ *èsbabé ta kèrdèné kaghèz*.

PLISSER, v. a., شكن چين چين كړن *tchîn-tchîn kèrdèn*, شكن چين كړن *chèkèn kèrdèn*, pr. t. *chikièn kièrdèn*; — se plisser, چين چين شدن *tchîn-tchîn choudèn*; — plissé, e, چين چين شده *tchîn-tchîn*, چين چين شده *tchîn-tchîn-choudè*.

PLISSURE, s. f. manière de faire les plis, طرز چين چين *tèrzé tchîn-tchîn kèrdèn*.

PLOMB, s. m., سرب *sourb*; — de chasse, t. p. ساجمه *satchmè*; — à plomb, loc. adv., a. عمودياً *'emoudièn*, pr. t. *'amoudièn*.

PLOMBAGINE, s. f. mine de plomb, معدن سرب *mè'd-dèné sourb*.

PLOMBAGE, s. m. action de plomber, V. **PLOMBER**.

PLOMBER, v. a., بسرب اندودن *bè-sourb èndoudèn*, بسرب *bè-sourb guèrèftèn*, pr. t. *bè-sourb guiriftèn*; — appliquer un sceau de plomb sur des ballots de marchandises, مهر سربی زدن *mohré sourbi zèdèn*, pr. t. *meuhré surbi zèdèn*; — attacher du plomb, سرب *sourb tchèspandèn*; — plombé, e, بسرب *bè-sourb èndoudè*, بسرب گرفته *bè-sourb guèrèftè*, pr. t. *bè-sourb guiriftè*, a. مرسوص *mèrsous*.

PLOMBERIE, s. f. art. de fondre le plomb, سرب گدازی *sourb-goudazi*; — lieu où l'on fond le plomb, کارخانه سربریزی *kar-khanèyé sourb-rizi*.

PLOMBEUR, s. m., مهر سربی زن *meuhré sourbi zèn*.

PLOMBIER, s. m., سربریز *sourb-riz*, سربگداز *sourb-goudaz*, pr. t. *surb-gudaz*.

PLONGEANT, e, adj., a. هابط *habèt*, pr. t. *habit*, منهبط *mounhèbèt*, pr. t. *munhèbit*.

PLONGÉE, s. f. (peu usité), شیب *chib*, t. p. شیو *chiv*, a. هبطه *hèblèt*.

PLONGEON, s. m. oiseau aquatique, مرغ *magh*, a. مائکون *mayèkoun*.

PLONGER, v. a., بآب فرو بردن *ghoutè dadèn*, *bè-ab fourou bourdèn*; — plonger v. n. et se plonger,

v. pron. بَاب فِرو رفتن *ghoutè khourdèn*, بَب فورو رفتن *bè-âb fourou rêftèn*.

PLONGEUR, s. m., خور غوته *ghoutè-khour*, ا. غَوَّاص *ghèvas*, pr. t. *ghavvas*.

PLOYABLE, adj. des 2 g. V. PLIABLE.

PLOYER, v. a. V. PLIER; — se ployer v. pron. céder, V. CÉDER.

PLUIE, s. f., باران *baran*, بارندگی *barèndègui*, ا. مطر *mè-tèr*, pl. امطار *èmtar*.

PLUMAGE, s. m., پَر *pèr*.

PLUMASSEAU, s. m. balai de plume, V. PLUMEAU; — petit bout de plume, پَر تَکَیَ *tèkèyé pèr*; — terme de chirurgie; tampon de charpie, سَر بَندی از تفتیک *sèr-bèndi èz tèftik*.

PLUMASSERIE, s. f., پَر فروشی *pèr-fourouchi*.

PLUMASSIER, ÈRE, s., پَر فروش *pèr-fourouch*.

PLUME, s. f., پَر *pèr*; — les plumes d'un oiseau, پَر پرنده *pèré pèrèndè*, پَر مرغ *pèré mourgh* pr. t. *pèri murgh*; — pour écrire, ا. قلم *qèlèm*, pr. t. *qalèm*; — gens de plume, ا. اهل قلم *èhlé qèlèm*. pr. t. *èhli qalèm*.

PLUMEAU, s. m., جاروب از پَر *djaroub èz pèr*.

PLUMER, v. a., پَر کردن *pèr kèndèn*.

PLUMET, s. m., جَغَه *djèghè*, آخار *âkhar*; — plumes dont on fait les plumets, ت. پ. جَگَرَنَه *djèguèrnè*.

PLUMEUX, EUSE, مودار *mou-dar*.

PLUMITIF, s. m., ا. مَسْوَدَةُ حَکْمِ شَرَعِي *moucèvvèdèyé*, هُکْمِي *hèukmé chér'i*, pr. t. *mucèvvèdèi hukmi chér'i*.

PLUPART, s. f. la plupart, زیادی *ziadi*, ا. اکْثَر *èksèr*; —

la plupart du temps, a. اکثر اوقات *èksèré ouqat*, pr. t. *èksèri èvqat*.

PLURALITÉ, s. f., بسیاری *bèciari*, زیادتی *ziadèti*, a. کثرت *kèsrèt*.

PLURIEL, s. m., a. جمع *djèm'*, pr. t. *djèmi'*.

PLUS, adv. de comparaison, بیش *bich*, بیشتر *bich-tèr*, افزونتر *èfzoun-tèr*; — lorsqu'il précède un adjectif on ajoute simplement à la fin la particule *tèr*; — exemple: il est plus grand que vous, از شما بزرگتر است *èz chouma bouzoug-tèr-èst*, زیاده *ziadè*; — plus, le plus, la plus, les plus, ترین *tèrîn*; — le plus petit, کوچکترین *koutchèk-tèrîn* pr. t. *kutchuk-tèrîn* ou کوچکتر *èz hèmè koutchèk-tèr*, pr. t. *èz hèmè kutchuk-tèr*; — de plus en plus, هر دم بیشتر *hèr dèm bich-tèr*; — plus que par le passé, بیش از پیش *bich èz pich*; — il y a plus, de plus, outre cela, علاوه بر این *'èlavè bèr in*; — tout au plus, همین اکر باشد *hèmîn èguèr bachèd*, mountèhai مرتب *mountèhai mèratèb*, pr. t. *mountèhai mèratib*, mountèha منها *mountèha*; — plus ou moins, کم و بیش *kèm-ou-bich*, pr. t. *kièm-u-bich*, a. تقریباً *tèqribèn*, pr. t. *taqribèn*, تخمیناً *tèkhminèn*, pr. t. *takhminèn*; — ni plus ni moins, زیاد و کم *bi kèm-ou-ziad*, pr. t. *bi-kièm-u-ziad*, نه کم و نه زیاد *nè-kèm-ou-nè-ziad*; — plus tôt, زودتر *zoud-tèr*; — au plus tôt, هر چه زودتر شود *hèr-tchè zoud-tèr moumkèn chèvèd*; — plus tard, بعد از این *dir-tèr*, دیرتر *bè'èd èz in*; — avec la négative, دیگر *diguèr*; — je ne le ferai plus, دیگر نمیکنم *diguèr nè-mi-kounèm*; —

d'autant plus que, به خصوص *bè-khouçous ké.*

PLUSIEURS, adj. pl. des 2 g., چندین *tchèndîn*, a. متعدد *moutè'èddèd*, pr. t. mutè'addid.

PLUS-QUE-PARFAIT, s. m., a. ماضی اتم *maziï ètèmm.*

PLUS TÔT, adv. V. PLUS.

PLUTÔT, adv., marquant la préférence, بهتر *bèh-tèr*, زودتر *zoud-tèr*, فصل بهار *bè-tèrigé ooula*, a. اولی *ooula*, pr. t. èvla, انسب *ènsèb.*

PLUVIALE, adj. f. eau pluviale, آب باران *àbé baran.*

PLUVIEUX, EUSE, adj., باران پر *pour-baran*; — saison pluvieuse, فصل بارندگی *fèslé pour-baran*, فصل بهار *fèslé barèndègui*; — le temps est pluvieux, هوا باران است *hèva baran èst.*

PNEUMATIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بهوا *moutè'èllèq* *bè-hèva.*

PNEUMATOCÈLE, s. f. maladie du poumon, بادگند *badè-gound*, a. دبه *dèbbè.*

PNEUMATOLOGIE, s. f. terme didactique, بحث در مواد روحانیه *bèhsé der mèvadé rouhaniyè.*

PNEUMATOPHALE, s. f., بادگند ناف *badègoundé naf*, a. ادره السرة *èdrèt-ous-sourrè.*

PNEUMATOSE, s. f., باد معده *badé mè'èdè*, pr. t. badi mi'dè, اماس معده *àmacé mè'èdè*, a. انتفاخ معده *èntèfakhé mè'èdè*, pr. t. întifakhi mi'dè.

PNEUMONIE, s. f. maladie du poumon, a. ذات الریه *zat-our-riè.*

PNEUMONIQUE, adj. des 2 g., ذات الریه دوائی *dèvaï zat-our-riyè.*

POCHER, s. f., a. جيب *djib*.

POCHER, v. a. pocher les yeux, چشمرازم کردن *ichèchm-ra zèkhm kèrdèn*.

PODAGRE, s. m., a. نفرس پا *nèqrécé pa*.

POÊLE, s. m. fourneau, پیچ اروسی *pitché ourouci*, بخاری *boukharî dhèni*.

POÊLE, s. f. ustensile de cuisine, poêle à frire, تابه *tabè* (vulg.) *tavè*.

POÊLÉE, s. f. plein une poêle, بقدریک تابه *bè-qèdré yèk tabè*, pr. t. *bè-qadri yèk tabè*.

POÊLIER, s. m. fabricant de poêles, ساز بخاری آهنی *boukharî dhèni saz*.

POËLON, s. m., a. تابه کوچک *tabèyé koutchèk*.

POÈME, s. m., a. منظومه *mènzoumè*, pl. منظومات *mènzoumat*.

POÉSIE, s. f., art de faire des vers, فن شعر گوئی *fènnè ch'èr-gouyi*; — vers, a. شعر *ch'èr*, pr. t. *chi'r*, pl. اشعار *èch'ar*, pr. t. *ach'ar*.

POÈTE, s. m., a. شاعر *cha'èr*, pr. t. *cha'ir*, pl. شعرا *chou'èra*, pr. t. *chu'ara*.

POÉTIQUE, adj. des 2 g., a. شعری *ch'è'èri*, pr. t. *chi'ri*.

POÉTIQUEMENT, adv., a. شاعرانه *cha'èranè*, pr. t. *cha'iranè*.

POÉTISER, v. a., شعری کردن *ch'è'èri kèrdèn*; — v. n., شعر گفتن *ch'è'èr goftèn*.

POIDS, s. m. pesanteur, سنگینی *sènguini*, گرانی *guèrani*, pr. t. *guirani*, a. ثقلات *sèqalèt*, pr. t. *sagalèt*; — ce que pèse une chose, سنج *sèndj*, کیل *kil*, a. وزن *vèzn*; — morceau de métal qui sert à peser, سنگ ترازو *sènguè tèrazou*.

POIGNANT, *E*, adj., دلشکاف *dèl-chèkaf*, سخت *sèkht*, *a.* حد *hadd*.

POIGNARD, *S. m.*, دشنه *dèchnè*, *a.* خنجر *khèndjèr*, *pr. t.* *khandjar*, *pl.* خنجر *khènadjèr*, *pr. t.* *khènadjir*.

POIGNARDER, *V. a.*, با خنجر زدن *ba khèndjèr zèdèn*.

POIGNÉE, *S. f.*, مشت *moucht*; — d'un sabre, etc., دسته *dèstè*, *a.* قبضه *qèbzè*, *pr. t.* *gabza*.

POIGNET, *S. m.*, پیوندگاه دست *pèivènd-gahé dèst*.

POIL, *S. m.*, موی *mouï*, مو *mou*.

POILU, *E*, adj., مودار *mou-dar*.

POINÇON, *S. m.*, سنبه *soumbè*, *pr. t.* *sunbè*, قلم حکاکی *qèlèmé hèkkaki*, *pr. t.* *qalèmi hakkaki*, *a.* مثقب *mèsqèb*.

POINÇONNER, *V. a.* marquer, مهر زدن *mohr zèdèn*, نشان گذاشتن *nèchan gouzachtèn*.

POINDRE, *V. a.* piquer, آیدن *àgidèn*, خلیدن *khèlidèn*; — *v. n.* commencer à paraître, دم زدن *dèm zèdèn*, طلوع کردن *toulou' kèrdèn*; — en parlant du jour, طلوع کردن *toulou' kèrdèné soubh*.

POING, *S. m.*, مشت *moucht*, کوبه *moucht guèrè-kèrdè*; — donner un coup de poing, مشت زدن *moucht zèdèn*.

POINT, *S. m.* piqure qui se fait dans l'étoffe avec une aiguille, سوزنزی *souzèn-zèni*; — ouvrage de tapisserie, سوزندوزی *souzèn-douzi*; — petite marque qui se fait sur le papier avec une plume, *a.* نقطه *nouqtè*, *pr. t.* *noqta*; — endroit fixe, *a.* مرکز *mèrkèz*, *pr. t.* *mèrkèz*; — le principal d'une question, *a.* نکته *nouktè*, *pr. t.* *nokta*, دقیقه *dèqiqè*, *pr. t.* *daqiqà*, *pl.* دقائق *dè*

gayèq, pr. t. *daqaiq* ; — état, situation, a. حال *hal*, حالت *halèt* ; — il n'est pas en bon point, حالش *hal-èch khoub nist* ; — arriver à point, خوب نیست *hal-èch khoub nist* ; — arriver à point, رسیدن *bè-vèqt rəcìdèn*, pr. t. *bè-vaqit rəcìdèn* ; — degré, période, a. مرتبه *mèrtèbè*, pl. مراتب *mèratèb*, pr. t. *mèratib* ; — au dernier point, در غایت مراتب *dèr ghayètè mèratèb* ; — de point en point, مری مری *mouï bè-mouï* ; — de tout point, a. کاملاً *kamèlèn*, pr. t. *kiamilèn*, کلیتاً *koulliètèn* ; — point du jour, سفید *sèfidè-dèm*, بامداد *sèpidè-dèm*, بامداد *bamdad*, دم صبح *dèmè soubh*, a. فجر *fèdjir*.

POINT, adv., هیچ *hitch*, a. اصلاً *èsla*, pr. t. *asla* ; — il n'y a point d'argent, هیچ پول نیست *hitch poul nist* ; — point du tout, a. اصلاً و قطعاً *èsla-ou-qèt'a*, pr. t. *asla-vè-qat'a*.

POINTAGE, s. m. action de compter les points, V. COMP-TER, action de pointer un canon, V. POINTER.

POINTE, s. f., سر *sèr*, نوک *noouk* ; — pointe du jour, سفید *sèfidè-dèm*, بامداد *sèpidè-dèm*, a. فجر *fèdjir*, شفق *chèfèq*, pr. t. *chèfaq*.

POINTER, v. a. diriger vers un point, نشانہ گرفتن *nèchanè guèrèftèn*, pr. t. *nichanè guiriftèn*, قراول رفتن *qèravoul rèftèn*, pr. t. *qaravoul rèftèn*.

POINTEUR, s. m., توپچی نشانہ گیر *touptchii nèchanè-guir*, pr. t. *toptchii nichanè-guir*.

POINTILLAGE, ou mieux POINTILLÉ, s. m., نقضہ کاری *nouqtè-kari*, a. تنقط *tènèqqout*.

POINTILLER, v. a. faire des points avec le crayon ou le

burin, etc., نوخته کاری کردن *nouqtè-kari kèrdèn* pr. t. *noqta-kiari kièrdèn*; — v. n. piquer quelqu'un par des mots désobligeants, نیش زدن *nich zèdèn*, مضمون گفتن *mèzmoun goftèn*.

POINTILLERIE, s. f., مجادلۀ بی جا *moudjadèlèyé bi dja*, s. مجادلۀ باطله *moudjadèlèyé batèlè*, pr. t. *mudjadèlè batilè*.

POINTILLEUX, EUSE, adj. نیش زن *nich-zèn*, مضمونگو *mèzmoun-gou*; — susceptible, زود *zoud*, زود *zoud-rèndj*; — exigeant dans la société, مشکل پسند *mouchkèl-pècènd*.

POINTU, E, adj., تیز *tiz*, سرش تیز *sèr-èch tiz*, تیز نوک *tiz-noouk*.

POIRE, s. f. t. p, امروود *èmrouod*, ou ارمود *èrmoud*, pr. t. *ar-moud*, گلابی *goulabi*.

POIRÉ, s. m., آب گلابی *âbé goulabi*.

POIREAU, s. m., گندنا *guèndèna*, گندانه *guendanè*.

POIRÉE, bette, s. f. nom de plante, (beta vulgaris) V. BETTERAVE.

POIRIER, s. m., درخت گلابی *dèrèkhté goulabi*, pr. t. *dirakhti gulabi*.

POIS, s. m. petits pois, خلر *khoullèr*, بسله *bèslè*; — pois chiches, نخود قزوینی *noukhoudé qèzvini*, pr. t. *noukhoudi qazvini*.

POISON, s. m., زهر *zèhr*, pr. t. *zèhir*, s. سم *sèmm*, pl. سموم *sèmour*.

POISSARDE, s. f., زن ماهی فروش *zèné mahi-fourouch*, au figuré, grossière, V. GROSSIER.

POISSER, v. a. enduire de poix, بقییر اندودن *bè-gir èndou-dèn*; — salir, چرک کردن *tchèrk kèrdèn*.

POISSON, s. m., ماهی *mahi*, a. سمک *sèmek*, pl. اسمک *èmak*.

POISONNERIE, s. f., ماکل ماهی فروشی *mèhèllé mahi-fourouchi*.

POISSONNEUX, EUSE, adj., پیر ماهی *pour-mahi*.

POISSONNIER, IÈRE, s., ماهی فروش *mahi-fourouch*.

POITRAIL, s. m., سینه اسب *sinèyé èsp*.

POITRINAIRE, adj. des 2 g., گرفتار درد سینه *guèrèftaré dèrdé sinè*.

POITRINE, s. f., سینه *sinè*, a. صدر *sèdr*, pr. t. *sadr*.

POIVRE, s. m., فلفل *fèlfèl*.

POIVRE, v. a., فلفل پاشیدن *fèlfèl rikhtèn*, فلفل ریختن *fèlfèl pachidèn*; — poivré, e, فلفل پاشیده *fèlfèl-pachidè*, فلفل ریخته *fèlfèl-rikhtè*.

POIVRETTE, s. f., بیبر نبت *bibèr-nèbat*.

POIVRIER, s. m. arbrisseau, درخت فلفل *dèrèkhté fèlfèl*, pr. t. *dirakhti fèlfèl*.

POIVRIÈRE, s. f., فلفلدان *fèlfèl-dan*.

POIX, s. f., قیر *gir*, a. زفت *zèft*, pr. t. *zift*.

PÔLAIRE, adj. des 2 g., قطبی *qoutbi*.

PÔLE, s. m., a. قطب *qoutb*; — le pôle du Monde, a. قطب عالم *qoutbé 'àlèm*, pr. t. *qoutbi 'àlèm*; — pôle nord, قطب شمالی *qoutbé chèmali*, pr. t. *qoutbi chimali*; — pôle sud, قطب جنوبی *qoutbé djènoubi*, pr. t. *qoutbi djènoubi*.

POLÉMARQUE, s. m., سردار سپاه *sèr-daré sèpah*, t. p. سرهسکر *sèr'èskèr*, pr. t. *sèraskier*.

POLÉMIQUE, s. f., art qui appartient à la dispute, فتن بحث *fènné bèhsé 'èlmiyè*, pr. t. *fènni bahsi 'ilmiyè*;
— dispute par écrit, بحث مکتوبی *bèhsé mèk-*
toubi.

POLÉMIQUE, adj. des 2 g., متعاق بمباحثه مکتوبی *mou-*
tè'èllèq bè-moubahècèyè mèktoubi.

POLI, E, adj. luisant, پرداخت شده *pèrdakht-choudè*, جلا *djèla-choudè*, صیقل زد *sèiqèl-zèdè*; — civil,
با ادب *ba èdèb*, a. مؤتب *mou'èddèb*.

POLICE, s. f. ordre, règlement de police, a. نظم *nèzm*, pr. t. *nazm*, نظم *nèzam*, pr. t. *nizam*, ضابطه *zabètè*, pr. t. *zabita*; — administration qui exerce la police, کلانتری *kèlanteri*, احتساب *èhtèssab*.

POLICER, v. a. mettre l'ordre, نظم دادن *nèzm dadèn*; —
civiliser, تربیت کردن *tèrbiyèt kèrdèn*.

POLICHINELLE, s. m., a. مسخره *mèskhèrè*, pr. t. *maskhara*,
مضحک *mouzhèk*, pr. t. *muzhik*.

POLIMENT, s. m., a. جلا *djèla*, pr. t. *djila*.

POLIMENT, adv., با ادب *ba èdèb*, p. t. ادبانه *èdèbanè*.

POLIR, v. a., پرداخت کردن *pèrdakht kèrdèn*, جلا دادن *djèla dadèn*, صیقل زدن *sèiqèl zèdèn*.

POLISSEUR, EUSE, s., پرداخت کننده *pèrdakht-kounèndè*,
جلاگر *djèla-guèr*, pr. t. *djila-guèr*, a. صقل *sèqqal*, pr. t. *saqqal*.

POLISSOIR, s. m., a. صیقل *sèiqèl*, pr. t. *saiqal*, مصقله *mès-*
qèlè, pr. t. *masqala*.

POLISSON, m., s. et adj. petit garçon malpropre qui joue
dans les rues, گرزگرد *hèrzè-guèrd*; — qui est trop

libre dans son langage, هرزه درای *hèrzè-dèraï*, هرزه گوی *hèrzè-gouï*.

POLISSONNER, v. n. en parlant des enfants, ول گردیدن *vel guèrdidèn*; — en parlant des personnes trop libres dans leur langage, هرزه گوئی کردن *hèrzè-gouyi kèrdèn*.

POLISSONNERIE, s. f., tour de polisson, parole de polisson, هرزه درائی *hèrzè-dèrayi*, هرزه گوئی *hèrzè-gouyi*.

POLISSURE, s. f., V. POLIMENT. s. m.

POLITESSE, s. f., اَدَب *édèb*.

POLITIQUE, s. f. art de gouverner un état, رسم مملکتداری *rèsmè mèmlekèt-dari*, a. اِدَارَةُ مَلِك *èdarèyé moulk*, pr. t. *idarèï mulk*; — système, اَمْر مَلِك *tèdbirè* *oumouré moulk*, pr. t. *tèdbiri umouri mulk*, اصول *ouçoulé mou'amèlaté douvèl*, pr. t. *ouçouli mu'amèlati duvèl*, پُولِیْتِیْقَه *politiqua*; — conduite, رَا *rah-ou-sèbké oumour*, a. تَدْبِير *tèdbir*, سَبْك *soulouk*.

POLITIQUE, adj. des 2 g., دولتی *dooulèti*, pr. t. *dèvlèti*, متعلّق به پُولِیْتِیْک *moutè'èllèq bè-poulitik*; — discours politique, حَرْفِ دولتی *hèrfè dooulèti*, pr. t. *harfi dèvlèti*.

POLITIQUEMENT, adv. d'après les règles de la politique, از روی اصول معاملات دول *èz rouï ouçoulé mou'amèlaté douvèl*, pr. t. *èz rouï uçouli mu'amèlati duvèl*; — d'une manière fine et adroite, با تدبیر *ba tèdbir*, باوِستادی *bè-oustadi*, pr. t. *bè-ustadi*.

POLITIQUEUR, v. n., حرف دولتی زدن *hèrfè dooulèti zèdèn*, pr. t. *harfi dèvlèti zèdèn*.

POLLICITATION, s. f., a. تعهد *tè'èhhou*d, pr. t. *tè'ahhud*.

POLLUER, v. a., نجس کردن *nèdjès kèrdèn*; — se polluer, محتلم شدن *mouhtèlèm choudèn*.

POLLUTION, s. f. profanation, نجس کردن *nèdjès kèrdèn*; — pollution nocturne, a. احتلام *èhtèlam*, pr. t. *ih-ti-lam*; — avoir des pollutions ou des pollutions nocturnes, محتلم شدن *mouhtèlèm choudèn*.

POLOGNE, pays., لهستان *mèmlèkète lèh*, لهستان *lè-hèstan*.

POLONAIS, E, s. et adj., اهل *èhlé lèh*.

POLTRON, NE, s., بی ذل *bi-dèl*, بی زهره *bi-zèhrè*, vulg. ترسو *tèrsou*, a. جبان *djèban*.

POLTRONNERIE, s. f., بی غیرتی *bi-ghèirèti*, بی دل *bi-dèli*.

POLYACANTHE, adj. des 2 g. arbuste épineux, بسیار خاردار *bèciar khar-dar*.

POLYANTHÉ, E, adj., پر شکوفه *pour-chekoufè*, پر گل *pour-goul*.

POLYCARPE, adj. des 2 g., پر میوه *pour-mivè*.

POLYÈDRE, s. m., a. كثير الصفحات *kècir-ous-sèjhat*, pr. t. *kècir-us-safhat*.

POLYGAME, s. et adj., زنهای متعدده دارنده *darèndèyé zèn-haï moutè'èddèdè*, a. كثير النكاح *kècir-oun-nèkah*, pr. t. *kècir-un-nikiah*; — en parlant d'une femme polyandre, شوهرهای متعدده دارنده *darèndèyé choouhèr-haï moutè'èddèdè*.

POLYGAMIE, s. f., a. کثرت نکاح *kèsrètè nèkah*, pr. t. *kès-rètè nikiah*, تعدد نکاح *tè'èddoudé nèkah*, pr. t. *tè'ad-dudi nikiah*.

POLYGARCHIE, s. f., حکومت کثرت مردم *houkoumètè kès-rètè mèrdoum*.

POLYGLOTTE, s. des 2 g., زبانهای متعدده *danèn-dèyè zèban-haï moutè'èddèdè*, صاحب زبانهای مختلفه *sahèbè zèban-haï moukhtèlèfè*; — adj., بزبانهای مختلفه *bè-zèban-haï moukhtèlèfè*; — dictionnaire polyglotte, لغت زبانهای مختلفه *loughètè zèban-haï moukhtèlèfè*, pr. t. *loghati zèban-haï mukhtalişè*.

POLYGONE, adj. des 2 g., كثير الزوايا *kècir-ouz-zèvaya*.

POLYGRAPHE, a. مؤلف كثيرا لتأليف *mou'èllèfè kècir-out-tè'èlif*.

POLYGRAPHIE, a., كثر تصنیفات *kèsrètè tèsnifat*, pr. t. *kèsrèti tèsnifat*.

POLYMATHE, s. m., a. صاحب معارف مختلفه *sahèbè mou'-arèfè moukhtèlèfè*.

POLYMATHIE, s. f., a. علم معارف مختلفه *'èlmè mou'arèfè moukhtèlèfè*.

POLYNÉSIE, s. f., a. كثرة الجزایر *kèsrèt-oul-djèzayèr*, pr. t. *kèsrèt-ul-djèzair*.

POLYONYME, adj. des 2 g., a. ذو اسماء كثيرة *zou èsmaè kècirè*, pr. t. *zoui èsmaï kècirè*.

POLYPE, s. m., هزار پلی *hèzar-paï àbi*.

POLYPODE, s. m. plante capillaire, بسفایج *bèsfayèdj*, pr. t. *bèsfaïdj*, a. اضراس الکلب *èzras-oul-kèlb*, pr. t. *az-ras-ul-kièlb*.

POLYSPERME, adj. des 2 g., پر تخم *pour-tokhm*.

POLYSYLLABE, adj. des 2 g., a. كلمة كثيرة الاجزا *kèlèmèyè kècirèt-oul-èdjza*, pr. t. *kèlèmèi kècirèt-ul-èdjza*.

POLYTECHNIQUE, adj. des 2 g., a. كثير العلم *kècir-oul-ouloum*.

POLYTHÉISME, s. m., a. شرك *chèrk*, pr. t. *chirk*.

POLYTHÉISTE, s. des 2 g., a. مشرك *mouchrèk*, pr. t. *much-rik*, pl. مشركيون *mouchrèkiyoun*, pr. t. *muchrikiyoun*.

POMMADER, v. a., روغن مالیدن *guïçou-ra rooughèn malidèn*.

POMMADE, s. f., روغن گیس *roougnène guis*.

POMME, s. f., سیب *sib*, a. تفاح *tèffah*; — pomme de terre, مینی *sibè zèmini*; — pomme d'amour, V. TOMATE; — au fig. pomme de discorde, مایهٔ نفاق *mayè nèfaq*, pr. t. *mayèi nifaq*, a. سبب فساد *sèbèbè fècad*, pr. t. *sèbèbi fècad*.

POMMÉ, s. m., شیر سیب *chirèyé sib*.

POMMEAU, s. m. d'une épée, دو کمه دسته شمشیر *doukmèyé dèstèyé chèmchir*; — d'une selle, کوههٔ زین *kouhèyé zîn*, قریس *qèrbous*.

POMMELÉ, e, adj., سرخن خاندان *sourkhouné khal-dar*, pr. t. *surkhouni khal-dar*.

POMMER, v. n., پیچیدن *pitchidèn*; — pommé, e, پیچیدهٔ *pitchidè*.

POMMERAIE, s. f. lieu planté de pommiers, سیستان *si-bèstan*.

POMMETTE, s. f. os de la joue, رخسارهٔ استخوان *èstoukhané roukh-sarè*.

POMMIER, s. m., درخت سیب *dèrèkhté sib*.

POMPE, s. f. instrument, ناسوس *naçous*, p. t. طلوعیه *touloumbè*, pr. t. *touloumba*.

POMPE, s. f. somptuosité, دېدېه *dèbdèbè*, کټ و فر *kèrr-ou-fèr*, دارات *darat*, ا. جلال *djèlal*, حشمت *hèchmèt*, pr. t. *hichmèt*, موكب *mooukèb*, pr. t. *mèvkièb*, طنطنه *tèntènè*, pr. t. *tantana*, ا. سلطنت *sèltènèt*, pr. t. *saltanèt*; — pompe funèbre, ا. تشریفات جنازه *tèchrisfatè djènazè*, pr. t. *tachrifati djènazè*.

POMPER, v. a., با طلومبه آب کشیدن *ba toulounbè àb kèchidèn*.

POMPEUSEMENT, adv., با دېدېه *ba dèbdèbè*, کټ و فر *kèrr-ou-fèr*, با جلال *ba djèlal*, با حشمت *ba hèchmèt*, pr. t. *ba hichmèt*.

POMPEUX, EUSE, adj., با جلال *ba djèlal*, با دېدېه *ba dèb-dèbè*.

POMPIER, s. m. qui fait les pompes, تولومبه ساز *toubounbè-saz*; — qui fait agir les pompes, تولومبه کش *toulounbè-kèch*.

POMPON, s. m., زیب و زور زنان *zib-ou-zivèré zènan*.

POMPONNER, v. a., زبور بستن *zivèr bèstèn*; — se pomponner, زبور بستن *zivèr bèstèn*.

PONANT, s. m., a. مغرب *ghèrb*, le Ponant et le Levant *mèghrèb-ou-mèchrèg* و مشرق.

PONÇAGE, s. m., مالش با سنگی *malèché ba sènguè pa*.

PONCE, adj. V. **PIERRE-PONCE**.

PONCEAU, adj. des 2 g., قرمزی تند *qèrmèziï tound*, pr. t. *qarmiziï tund*.

PONCER, v. a., با سنگی پا جلا کردن *ba sènguè pa djèla kèrdèn*.

PONCTION, s. f., شکستن *chèkaftèné chèkèèm*, pr. t. *chikiaftèni chikièm*.

PONCTUALITÉ, s. f., a. عدم تخلف *'èdèmé tèkhèllouf*, a. دقت *dèqqèt*, pr. t. *dıqqat*.

PONCTUATION, s. f., a. وضع نقاط *vèz'é nouqat*, a. تنقيط *tèngit*, pr. t. *tanqit*.

PONCTUEL, LE, adj., وفا کننده *bè-vè'èdè vèfa-kou-nèndè*, با دقت *ba dèqqèt*, a. صادق القول *sadèq-oul-gooul*, pr. t. *sadiq-ul-qavl*.

PONCTUELLEMENT, adv., بی تخلف *bi-tèkhèllouf*, pr. t. *bi-tèkhalluf*, a. بلا تخلف *bè-la tèkhèllouf*, pr. t. *bi-la tèkhalluf*, p. t. مدققانه *moudèqqèqanè*, pr. t. *mu-daqqiqanè*.

PONCTUER, v. a., گذاشتن نقطه *nouqtè gouzachtèn*.

PONDÉRABLE, adj. des 2 g., ممکن موازنه *moumkènè mèva-zènè*, سنجیدنی *sèndjidèni*.

PONDÉRATION, s. f., a. موازنة الاشكال *mèvazènèt-oul-èchkal*, pr. t. *mèvazènèt-ul-èchkial*.

PONDEUSE, adj. f., زیاد تخم کننده *pour-tokhm*, زياد تخم *ziad tokhm kounèndè*.

PONDRE, v. n., تخم کردن *tokhm kèrdèn*.

PONT, s. m., پل *poul*, pr. t. *pul*, a. جسر *djèsr*, pr. t. *djiser*, pl. جسور *djèçour*; — pont de bateaux, پل تخته *tèkhtè-poul*, pr. t. *takhta-pul*; — pont-volant, کله *kèlèk*; — pont-levis, پل دستی *tèkhtè-poulé dèsti*, pr. t. *takhta-puli dèsti*; — pont de navire, روی کشتی *rouï kèçhti*; — vaisseau à trois ponts, کشتی جنگی *kèçhtiï djènguï sè-tèbèqèyi*.

PONTÉ, *m*, adj., پوشدار *pouch-dar*.

PONTE, *s. f.*, تخم کردن *tokhm kèrdèn*.

PONT-EUXIN, nom de géogr. p. t. بحر سیاه *bèhré siah*.

PONTIFE, *s. m.*, کشیش بزرگ *bouzourgué kèchichan*,
خلیفه *khèlifè*; — le Souverain Pontife, پاپ *pap*.

PONTIFICAL, *e*, adj., مخصوص کشیش بزرگ *mèkhsoucè kèchiché bouzourg*.

PONTIFICALEMENT, *adv.*, برسم خلیفه *bè-rèsmé khèlifè*, *pr. t.*
bè-rèsmi khalifè.

PONTIFICAT, *s. m.*, رتبه پاپ *routbèyé pap*, *a.* خلافت *khèl-
lafèt*.

PONTON, *s. m.*, کلهک *kèlèk*.

PONTONNAGE, *s. m.*, راهداری رودخانه *rah-dariï roud-khanè*.

PONTONNIER, *s. m.* qui reçoit le droit de pontonnage, راهدار,
رودخانه *rah-daré roud-khanè*; — soldat chargé du
service des pontons, کلهک ساز *kèlèk-saz*.

POPE, *s. m.*, کشیش روسیه *kèchiché rousiè*.

POPULACE, *s. f.*, خلق ادنای *èdnaï khèlq*, *a.* اسافل اناس
èçafèl-oun-nas, *pr. t.* *èçafil-un-nas*.

POPULAIRE, *adj.* des 2 g. qui a rapport au peuple, *a.*
متعلق بخلق *moutè'èllèq bè-khèlq*, *pr. t.* *mutè'al-
liq bè-khalq*; — qui se fait aimer du peuple, خلق
پسند *khèlq-pècènd*, *a.* جانب انقلب عوام الناس
djasèb-oul-qouloubé 'èvamm-oun-nas.

POPULAIREMENT, *adv.*, *a.* مثل عوام اناس *mèslé 'èvamm-
oun-nas*.

POPULARISER, *v. a.*, میان خلق نشر کردن *miané khèlq
nèchr kèrdèn*; — se populariser, خودرا پسند خلق

کردن *khoud-ra pècèndé khèlq kèrdèn*, pr. t. *khod-ra pècèndi khalq kièrdèn*, جذب قلوب خلق کردن *djèzbé gouloubé khèlq kèrdèn*.

POPULARITÉ, s. f. crédit parmi le peuple, عوام پسندی *'èvam-m-pècèndi*, a. عامه قبول *qèboulé 'ammè*, pr. t. *qabouli 'ammè*, اعتبار بین الناس *'è'tèbaré hèn-oun-nas*, pr. t. *i'tibari bèn-un-nas*; — conduite propre à gagner la faveur du peuple, a. جلب قلوب خلق *djèlbé gouloubé khèlq*, جلب حسن ظن عامه *djèlbé heusné zènné 'ammè*.

POPULATION, s. f., مردم *mèrdoum*, pr. t. *mèrdum*, a. نفس *nèfs*, pr. t. *nafs*, pl. نفوس *nèfous*, pr. t. *noufous*, اهل *èhl*, pl. اهالی *èhali*; — quelle est la population de cette localité? اين محل چه قدر ميشود *nèfoucé in mèhèll tchè qèdr mi-chèvèd*.

POPULEUX, EUSE, adj., آباد *pour-djèm'iyèt*, آباد *abad*, a. معمور *mè'èmour*, pr. t. *ma'mour*.

PORACÉ, E, adj., گندنا رنگ *guèndèna-rèng*.

PORC, s. m., گراز *gouraz*, pr. t. *guraz*, خوک *khoulk*, a. خنزیر *khènzir*, pr. t. *khīnzir*, pl. خنازیر *khènazir*, pr. t. *khi-nazir*.

PORC-ÉPIC, s. m., اسگر *ousgour*, pr. t. *usgur*, سیخول *sèi-khoul*, سغرنه *soughèrnè*, شكنه *chèknè*.

PORC-MARIN, s. m., آبى گراز *gourazé abi*.

PORCELAINE, s. f., چینی *tchini*, t. p. فغفور *fèghfour*, pr. t. *faghfour*.

PORCHE, s. m., a. دهلیز *dèhliz*, pl. دهالیز *dèhaliz*.

PORCHER, s. m., خوکبان *khoulk-ban*.

PORRÉ, s. m., سوراکهای جلد بدن *sourakh haï djèldé bè-dèn*, a. مسام *mèçamm*, مسامات *mèçammat*.

POREUX, EUSE, adj., a. ذو منافز *zou-mènafèz*, مسامات *zou-mèçammat*.

POROSITÉ, s. f., a. مسامیة *mèçammiyèt*.

PORPHYRE, s. m., سنگ ساق *sèngué soumaq*.

PORREAU, s. m. V. POIREAU.

PORT, s. m., سنار *sè-nar*, بندر *bèndèr*, لنگرگاه *lènguèr-gah*, مرسا *mèrsa*, pl. مراسی *mèraci*.

PORTABLE, adj. des 2 g., توان برداشت *tèvan-bèr-dacht*, برداشتنی *bèr-dachtèni*, حمل پذیر *hèml-pèzir*.

PORTAGE, s. m., a. نقل *nèql*, pr. t. *naql*, حمل *hèml*, pr. t. *haml*.

PORTAIL, s. m., در بزرگ *dèré bouzourg*.

PORTANT, E, adj. bien portant, ou bien portante, تندرست *tèn-droust*, a. صالح و سالم *sèhih-ou-salèm*, pr. t. *sa-hih-u-salim*; — mal portant, بی حال *bi-hal*, مزاج *bi-mèzadj*.

PORTATIF, IVE, adj. V. PORTABLE.

PORTE, s. f. در *dèr*, a. باب *bab*, pl. ابواب *èbvab*; — la Sublime Porte, ou Porte Ottomane, باب عالی *babé 'âli*, pr. t. *babi âli*, باب همایون *babé houmayoun*, pr. t. *babi humayoun*.

PORTÉ, E, adj. enclin. à, a. مایل *mayèl*, pr. t. *maïl*.

PORTE-AIGUILLE, s. m. terme de chirurgie, ست سوزن *dèstèyé souzèn*; — petit portefeuille contenant des aiguilles, سوزندان *souzèn-dan*.

PORTE-ARQUEBUSE, s. m., تفنگدار *toufèng-dar*.

PORTE-CRAYON, s. m., مداد دان *mèdad-dan*.

PORTE-DRAPEAU, s. m., علمدار *bèidèq-dar*, بیدقدار
'èlèm-dar.

PORTÉE, s. f. totalité des petits que la femelle met bas,
يك شكم *yèk chèkèm*, pr. t. *yèk chikèm*; — distance à
laquelle peuvent porter les armes à feu, a. میدان
- *mèidan*, منزل *mènzèl*, pr. t. *mènzil*; — la portée du
canon, گله توب *mèidané goulleyé toup*, pr. t.
mèidani gullèi top; — en parlant de l'étendue de
l'esprit, پایه اندازه *payè èndazè*; — ce que peut faire
une personne, a. اقتدار *èqtèdar*, pr. t. *igtidar*; — ce
n'est pas à ma portée, در اقتدار من نیست *dèr èqtè-*
daré mèn nist, pr. t. *dèr igtidari mèn nist*.

PORTE-ÉPÉE, s. m., کمر بند شمشیر *kèmèr-bèndé chèmchir*,
pr. t. *kèmèr-bèndi chimchir*.

PORTE-ENSEIGNE, ou porte-étendard, علمدار *'èlèm-dar*,
بیدقدار *bèidèq-dar*.

PORTE-FAIX, s. m., a. حمل *hèmmal*, pr. t. *hammal*.

PORTE-FEUILLE, s. m., جزو کش *djouzv-kèch*, t. p. جزودان
djouzv-dan pr. t. *djiz-dan*.

PORTE-MALHEUR, s. m., بد قلم *bèd-qèdèm*.

PORTE-MANTEAU, s. m., جامه دان *djamè-dan*.

PORTE-MONNAIE, s. m., کیسه پول *kicèyé poul*.

PORTE-MOUCHETTE, s. m., زیر گلگیر *zirà goulguir*.

PORTE-PLUME, s. m., دسته قلم *dèstèyé qèlèm*.

PORTER, v. a., بردن *bourdèn*, برداشتن *bèr-dachtèn*, حمل
روانه شدن *hèml kèrdèn*; — se porter, رانده شدن *rèvanè*
choudèn, رفتن *rèftèn*, عزیمت کردن *'èzimèt kèrdèn*; —

se porter bien, سالم بودن *salèm boudèn*, pr. t. *salim boudèn*; — se porter mal, احوال نداشتن *èhval nè-dachtèn*, pr. t. *ahval nè-dachtèn*, بد حال بودن *bèd-hal boudèn*; — avoir de l'inclination, مایل بودن *mayèl boudèn*, pr. t. *maïl boudèn*; — (en parlant des arbres) produire, بار دادن *bar dadèn*, میوه دادن *miwè dadèn*.

PORTEUR, EUSE, s., بر دارنده *bèrèndè* بر دارندة *bèr-darèndè*, a. حمل *hamèl*, pr. t. *hamil*; — porteur d'eau, سقا *sèqqa*, pr. t. *sagga*.

PORTE-VOIX, s. m., انبوبة مکالمه *emboubèyé moukalèmè*, pr. t. *embubèi mukialèmè*.

PORTIER, E, s., دربان *dèr-han*.

PORTIÈRE, s. f. d'une voiture, کالسکه *dèritchèyé kalèskè*; — rideau, پرده *pèrdè*.

PORTION, s. f., بخش *bèkhch*, رسد *ricèd*, a. حصه *hèssè*, pr. t. *hissa*, سهم *sèhm*, pl. اسهام *èsham*; — certaine quantité de nourriture, خوراک معین *khouraké mou'-èiyèn*, خوراک یک نفر *khouraké yèk nèfèr*, a. تعیین *ta'yîn*, pl. تعیینت *ta'yinat*.

PORTIQUE, s. m., چارطاق *tchar-taq*, a. رواق *rèvaq*, pl. ارواق *èrvaq*.

PORTRAITURE, s. f., فنّ صورتکشی *fènné sourèt-kèchi*.

PORTRAIT, s. m., a. صورت *sourèt*, تصویر *tèsvir*, pr. t. *tas-vir*, تمثال *tèmsal*, pr. t. *timsal*, pl. نمائیل *tèmacil*; — portrait du Roi, تمثال همایون *tèmsalé houmayoun*, pr. t. *timsali humayoun*, تصویر همایون *tèsviré houmayoun*, pr. t. *tasviri humayoun*.

POSAGE, s. m. V. **POSE**.

POSE, s. f. terme d'archit., گذاشتن سنگ *gouzachtèné* *sèng*; — attitude, طرز استادن *tèrzé éstadèn*, طرز حالت *tèrzé nèchèstèn*; a. وضع *vèz'*, pr. t. *vaz'*, هالت *halèt*.

POSÉ, e, adj., آرام *âram*, سنگین *sènguîn*, با وقار *ba vèqar*, پخته *poukhtè*.

POSÉMENT, adv., آهسته *âhèstè*.

POSER, v. a., گذاشتن *gouzachtèn*, pr. t. *guzachtèn*, نهادن *nèhadèn*, pr. t. *nihadèn*, وضع کردن *vèz' kèrdèn*; — poser ou déposer les armes, سپر انداختن *sèpèr èndakh-tèn*, سلاح انداختن *sèlah èndakhtèn*, pr. t. *silah èndakhtèn*; — v. n. demeurer un certain temps, استادن *éstadèn*, pr. t. *istadèn*, نشستن *nèchèstèn*, pr. t. *nichèstèn*; — se poser (en parlant des oiseaux) نشستن *nèchèstèn*; — posé, e, گذاشته شده *gouzachtè-choudè*; — (en parlant des oiseaux) نشسته *nèchèstè*, pr. t. *nichèstè*.

POSEUR, s. m., گذارنده *gouzarèndè*.

POSITIF, IVE, adj., راست *rast*, a. یقین *yèqîn*, pr. t. *yaqîn*, محقق *mouhèqqèq*, pr. t. *muhaqqaq*, صریح *sèrih*, pr. t. *sarih*.

POSITION, s. f. terrain choisi, جا *dja*, a. مکان *mèkan*, pr. t. *mèkian*, محل *mèhèll*, pr. t. *mahall*, موقع *moouqè'*, pr. t. *mèvqè'*; — au fig. situation, a. حال *hal*, حالت *halèt*.

POSITIVEMENT, adv., بطور صریح *bè-toouré sèrih*, a. محققاً *mouhèqqèqèn*, pr. t. *muhaqqaqèn*, صریحاً *sèrihèn*, pr. t. *sarihèn*.

t. *sarihèn*, التحقيق 'èlat-tèhqiḡ, pr. t. 'alat-tahqiḡ.

POSSÉDÉ, *e*, s. et adj., جنى *djènni*.

POSSÉDER, *v. a.*, در تصرف داشتن *dèr tècèrrouf dachtèn*, pr. t. *dèr tècarruf dachtèn*, متصرف بودن *moutècèrrèf boudèn*, مالك بودن *malèk boudèn*, pr. t. *malik boudèn*, صاحب بودن *sahèb boudèn*; — se posséder, خود را ضبط کردن *khoud-ra zèbt kèrdèn*.

POSSESSEUR, *s. m.*, دارا *dara*, دارندۀ *darèndè*, *a.* صاحب *sahèb*, pr. t. *sahib*, ملك *malèk*, pr. t. *malik*, متصرف *moutècèrrèf*, pr. t. *mutècarrif*, pl. متصرفون *moutècèrrèfoun*, pr. t. *mutècarrifoun*.

POSSESSIF, *adj. pronom possessif. a.* ضمير منسوب *zèmiré mènsub*, pr. t. *zamiri mènsub*.

POSSESSION, *s. f., a.* تصرف تملک *tècèrrouf*, pr. t. *tècarruf*, تملک *tèmlèllouk*, ملكيت *moulkiyèt*; — entrer, se mettre en possession, ضبط کردن *tècèrrouf kèrdèn*, ضبط کردن *zèbt kèrdèn*.

POSSIBILITÉ, *s. f., a.* امکان *èmkàn*, pr. t. *imkian*.

POSSIBLE, *adj. des 2 g., a.* ممکن *moumkèn*, pr. t. *mumkèn*, قبل *qabèl*, pr. t. *qabil*; — c'est possible, ممکن است *moumkèn-èst*, pr. t. *mumkîn-èst*; — ceci n'est pas possible, این ممکن نیست *în moumkèn nist*, pr. t. *în mumkîn nist*; — je ferai mon possible, آنچه از دستم بر آید خواهم کرد *ân-tché èz dèst-èm bèr àyèd khahèm kèrd*; — autant que possible, ا. تا مقدور *hètt-èl-mèqdour*, pr. t. *hatta-al-maqtour*, على قدر *'èla-qèdr-èl-mèqdour*, pr. t. *'ala qadr-ul-maqtour*.

POSTE, s. m. fonction, a. منصب *mènsèb*; — poste militaire, corps de garde, قراولخانه *qèravoul-khanè*.

POSTE, s. f. bureau, چاپارخانه *tchapar-khanè*, پست *post*; — courrier, چاپار *tchapar*.

POSTER, v. a., جا دادن *dja dadèn*, گذاشتن *gouzachtèn*, pr. t. *guzachtèn*; — se poster, جا گرفتن *dja guèrèftèn*, pr. t. *dja guiriftèn*, نشستن *nèchèstèn*, pr. t. *nichèstèn*; — posté, e, جا گرفته *dja-guèrèftè*, pr. t. *dja-guiriftè*, نشسته *nèchèstè*, pr. t. *nichèstè*.

POSTÉRIEUR, e, adj., پسین *pècîn* a. لاحق *lahèq*, pr. t. *lahiq*, مؤخر *mou'èkhkhèr*.

POSTÉRIEUREMENT, adv., بعد از این *pès èz ìn*, بعد *bè'èd* *èz ìn*, a. بعد *bè'èd*, pr. t. *ba'd*, مؤخرأ *mou'èkhkhèrèn*.

POSTÉRIORITÉ, s. f., a. تأخر *tè'èkhhour*.

POSTÉRITÉ, s. f., فرزندان *fèrzèndan*, a. اولاد *ooulad*, pr. t. *èolad*, ذریعت *zouriyèl*, خلف *khèlèf*, pr. t. *khalèf*, pl. اخلاف *èkhlaf*.

POSTHUME, adj. des 2 g., بعد از فوت پدر بدنیا آمده *bè'èd èz foouté pèdèr bè-dounia àmèdè*.

POSTICHE, adj. des 2 g., ساخته *sakhtè*, a. عملی *'èmèli*, مصنوعی *mèsnou'i*, عارینی *'àriyèti*.

POSTILLON, s. m., چاپار شاگرد *tchapar-chaguèrd*, pr. t. *tchapar-chaguird*.

POST-SCRIPTUM, s. m., مضمون کاغذ *zèmimèyé mèz-mouné kaghèz*, t. p. حاشیه *hachiè*.

POSTULANT, e, adj., خواهان *khahan*, a. طالب *talèb*, pr. t. *talib*.

POSTULER, v. a., خواهشمند شدن *khahèchmènd choudèn*,
خواهشمند بودن *khahèchmènd boudèn*, آرزو داشتن *dr-
zou dachtèn*.

POSTURE, s. f., a. وضع *vèz'*, pr. t. *vaz'*, هیئت *hè'tèt*.

POT, s. m., آوند *avènd*, a. ظرف *zèrf*, pl. ظروف *zourouf*; —
pot à fleur, کوزه گل *kouzèyé goul*, کوزه *kouzè* pr. t.
kuzè; — pot de chambre, شاشدان *chach-dan*, t. p.
بولدان *booul-dan*, pr. t. *bèvil-dan*; — pot de terre,
tasse pour boire, کاسه *kacè*, pr. t. *kiacè*.

POTAGE, s. m., شوربا *chourba*.

POTABLE, adj. des 2 g., خوردنی *khourdèni*.

POTAGER, s. m., باغ سبزی کاری *baghé sèbzi-kari*.

POTASSE, s. f., شخار *chèkhar*, قلیا *qèlia*, vulg. قلیاب *qèliab*.

POTEAU, s. m., ستون *sètoun*, p. t. دیرک *dirèk*.

POTÉE, s. f., بقدیر یک آوند *bè-qèdré yèk avènd*.

POTELÉ, e, adj., فربه *fèrbèh*, گندله *goundèlè*, پر گوشت *pour-goucht*.

POTENCE, s. f., دار *dar*.

POTENTAT, s. m., پادشاه عالی تبار *padèchahé 'àli-tèbar*.

POTENTIEL, LE, adj., a. عامل بالقوه *'amèlè bèl-gouvèd*, pr.
t. *'amili bil-gouvèd*.

POTERIE, s. f. vaisselle, کوزه موزه *kouzè-mouzè*; — art,
کوزه گری *kouzè guèri*.

POTERNE, s. f., a. در نهانی *dèrè nèhani*.

POTIER, s. m., کوزه گر *kouzè-guèr*.

POTIN, s. m. cuivre jaune, مس *mès*, p. t. برنج *brèndj*, pr.
t. پیریندج *pirindj*, a. نحاس *nèhas*.

POTION, s. f., a. شربت *chèrbèt*, مشروب *mèchroub*. pl.
مشروبات *mèchroubat*.

POTIRON, s. m., کدو *kèdou*.

POU, s. m., شپش *choupouch*.

POUACRE, adj. des 2 g., (peu usité) ادبار *èdbar*, a. نجس
nèdjès, pr. t. *nèdjis*.

POUAH! interj. په *pèh*, t. p. پوف *pouf*.

POUCE, s. m., شست *chèst*, a. ابهام *èbham*.

POUDRE, s. f. poussière, گرد خاک *guèrdè-khak*, گرد *guèrd* ;
— poudre à canon, باروت *barout*.

POUDRER, v. a., گرد پاشیدن *guèrd pachidèn*.

POUDREUX, EUSE, adj., گرد آلود *guèrd-âloud*, آغشته غبار
àghouchtè-ghoubar.

POUDRIER, s. m. qui fait la poudre, باروتساز *barout-saz* ;
— sablier, ریگدان *rig-dan*.

POUDRIÈRE, s. f. fabrique, باروتخانه *barout-khanè*, کارخانه
khar-khanèyé barout, pr. t. *kiar-khanèï barout* ;
— boîte, جعبه باروت *djè'èbèyé barout*.

POUFFER, v. n. pouffer de rire, از خنده غش کردن
khèndè ghèch kèrdèn.

POUILLER, v. a., فکش دادن *douchnam dadèn*, فکش دادن
fohch dadèn ; — se pouiller, همدیگر را فکش دادن
hèm-diguèr-ra fohch dadèn.

POUILLES, s. f. pl., دشنام *douchnam*, a. فکش *fohch*, pr. t.
fahch ou *fouhch*.

POUILLEUX, EUSE, adj., شپشدار *choupouch dar*, pr. t.
chupuch-dar.

POULAILLER, s. m., مرغ خانگی *lanèyé mourghé kha-*

nègui; — marchand de volaille, مرغ فروش *mourgh-fourouch*.

POULAIN, s. m., کُره *kourrè*.

POULARDE, s. f., مرغ فربه *mourghé fèrbèh*, مرغ بزرگ *mourghé bouzourg*.

POULE, s. f., مرغ خانگی *mourghé khanègui*.

POULET, s. m., خروس بچه *djoudjè*, خروس *kherous-bèlchè*.

POULETTE, s. f., مرغی *mourghèki*, خروس *djoudjè*.

POULEVRIN, s. m., باروت آتشخانه *barouté àtèch-khanè*.

POULICHE, s. f., کُره مادیان *kourrè-madian*.

POULIE, s. f., غلتک *ghèltèk*, غرغر *ghèrghèrè*.

POULINER, v. n., زائیدن مادیان *zayidèné madian*.

POULINIÈRE, s. f., مادیان ایلخی *madiané ilkhi*.

POULIOT, s. m. plante, پودنه *poudnè*, پودنک *poudnèk*, پودنج *poudèndj*.

POULPETON, s. m., کوفته *kouftè*, pr. t. *kiuftè*.

POULS, s. m., a. نبض *nèbz*, pr. t. *nabz, nabiz*; — tâter le pouls, نبض گرفتن *nèbz guèrèftèn*.

POUMON, s. m., شش *chouch*, a. ریه *riè*.

POUPARD, s. m., در قونداقه *tèflèki dèr goundaqè*.

POUPE, s. f., پس کشتی *pècé*, عقب کشتی *èqèbé kèchti*, کشتی *kèchti*.

POUPÉE, s. f., عروسک *'èroucèk*.

POUPON, NE, s., گردرو *tèflèki guèrdè-rou*.

POUR, prép., برای *bèraï*, a. جهت *djèhèt*, pr. t. *djihèt*; — pour vous, شما برای *bèraï chouma*; — pour que, برای *bèraï in-ké*, جهت اینکه *djèhètè in-ké*, pr. t.

djihèti in-ki; — pour cela, *bè-in djèhèt*,
 pr. t. *bè-in djihèt*; — en échange, *bè-djaï*, a.
 عوص 'èvèz.

POURBOIRE, s. m., a. *en'am*, p. t. *bèkhchèch*,
 pr. t. *bakhchich*.

POURCEAU, s. m., *khoul*, گراز *gouraz*, pr. t. *guraz*,
 t. p. *donouz*.

POURCHASSER, v. a., *èz 'èqèb dèvidèn*.

POURFENDRE, v. a., *dou nim kèrdèn*, شقه
chèqqè kèrdèn.

POURPARLER, s. m., *gouft-ou-chenoud*, pr. t.
gouft-u-chenoud, گفتگو *gofte-gou*, a. مکالمه *moukalèmè*,
 pr. t. *mukialèmè*.

POURPIER, s. m., *khourfè*, کلنگه *koulènguèk*.

POURPOINT, s. m., *koulèdjèyé nim-tènè*.

POURPRE, adj. des 2 g. de couleur rouge foncé, ارغوانی
èrghévani, pr. t. *arghuvani*; — s. m. maladie de la
 peau, a. حصبه *hèsbè*, pr. t. *hasba*; — couleur, رنگ
rènguè èrghèvan.

POURPRÉ, e, adj., ارغوانی *èrghévani*, pr. t. *arghuvani*,
 ارغوانی رنگ *èrghévani-rèng*, pr. t. *arghuvani-renk*.

POURQUOI, adv., *tchèra*, چه جهت *bè-tchè djèhèt*,
 pr. t. *bè tchi djihèt*, چه علت *bè-tchè 'èllèt*; — c'est
 pourquoi, این است که *in-èst ké*.

POURRIR, v. a., پوسانیدن *pouçanidèn*; — v. n., پوسیدن
pouciden; — pourri, e, پوسیده شده *poucide-choudè*.

POURRITURE, s. f., پوسیدگی *poucidegui*, a. فساد *fèçad*, pr.
 t. *fiçad*.

POURSUITE, s. f., دنبالروی *doumbal-rèvi*, پیروی *pèi-rèvi*, a. تعقب *tè'âqoub*, pr. t. *tè'âqub*, تعقیب *tè'qib*, pr. t. *ta'qib*, pl. تعقیبات *tè'âqibat*, pr. t. *ta'qibat*; — en termes de palais, procédure, a. منالیه *moutalèbè*, pr. t. *mutalibè*, pl. منالیات *moutalèbat*, pr. t. *mutalibat*; — cesser les poursuites, ترك مطالبه کردن *tèrké moutalibè kèrdèn*.

POURSUIVANT, s. m., خواهان *khahan*, a. طائب *talèb*, pr. t. *talib*; — celui qui exerce des poursuites, a. محقل *mouhèssèl*, pr. t. *muhassil*.

POURSUIVRE, v. a., دنبال رفتن *doumbal rèftèn*, پی رفتن *pèi rèftèn*, تعاقب کردن *tè'âqoub kèrdèn*.

POURTANT, conj., با وجود این همه *ba in hèmè*, با وجود این *ba roudjoudé in*, با وصف این *ba vèsfé in*, a. لکن *lakèn*, pr. t. *lakîn*, مع هذا *ma' haza*, مع ذلك *ma' zalèk*, pr. t. *ma' zalik*.

POURTOUR, s. m., گرداگرد *guèrda-guèrd*, a. دور *doour*, pr. t. *dèvr*.

POURVOIR, v. n. tenir ordre à quelque chose, برشته نظم *bè-rèchtèyé nèzm âvourdèn*, pr. t. *bè-richtèr nazm âvourdèn*, ترتیب دادن *dja-bè-dja kèrdèn*, موجود ساختن *tèrtib dadèn*; — v. a. munir, garnir, موجود ساز کردن *mooudjoud sakhtèn*, pr. t. *mèvdjoud sakhtèn*, تدارك دیدن *tèdarèk didèn*, تهیه دیدن *tèhiyè didèn*.

POURVOIRIE, s. f., انبار ذخیره *èmbaré zèkhirè*.

POURVOYEUR, s. m., انباردار *èmbar-dar*, t. p. ذخیره جی *zèkhirèdji*, pr. t. *zakhirèdji*.

POURVU QUE, conj., بشرطیکه *bè-chèrti-ké*.

POUSSE, s. f., شاخه نو رسته *djanè*, چانه *chakhèyé noou-rèstè*.

POUSSÉE, s. f., تنه *tènè*.

POUSSER, v. a., پست کشیدن *pèst kèchidèn*, پست کردن *pèst kèrdèn*, تنه زدن *tènè zèdèn*; — faire marcher, تحريك حى *tèh-rik kèrdèn*; — exciter, تحريك کردن *tèh-rik kèrdèn*; — v. n. végéter, روئیدن *rouyidèn*, سبز شدن *sèbz choudèn*, نمو کردن *noumouv kèrdèn*, رشد *rouchd kèrdèn*.

POUSSIÈRE, s. m., گرد ذغال *guèrdé zoghal*.

POUSSIÈRE, s. f., گرد خاک *guèrdé khak*, pr. t. *guirdi khak*, ا. غبار *ghoubar*.

POUSSIN, s. m., جوجه تازه از تخم در آمده *djoudjè tazè èz tokhm dèr àmèdè*.

POUSSIF, ive, adj., تنگ نفس *tèng-nèfès*.

POUTRE, s. f., شاعثير *chah-tir*, تير *tir*.

POUTRELLE, s. f., تير کوچک *tiré koutchèk*.

POUVOIR, v. a. et n., يارا داشتن *tèvanèstèn*, يارا *yara dachtèn*, قادر بودن *qadèr boudèn*, قدرت داشتن *qou-drèt dachtèn*.

POUVOIR, s. m., توانائی *tèvanayi*, يارا *yara*, ا. قدرت *qou-drèt*, قوت *qouvèt*, pr. t. *quvèt*, اقتدار *èqtèdar*, pr. t. *igtidar*, تسلط *tècèllout*, pr. t. *tècèllut*; — avoir en son pouvoir, در اختيار خود داشتن *dèr èkhtiaré khoud dachtèn*, pr. t. *dèr ikhtiyari khod dachtèn*, مالك بودن *malèk boudèn*, در تصرف داشتن *dèr tècèrrouf dachtèn*; — cela n'est pas en mon pouvoir, اين از دايره قوت *in èz daïrèyé qouvèté mèn biroun-èst*, است

از دستم بر نمیآید; *in èz dèst-èm bèr nè-mi-âyèd*;
 — faculté d'agir pour un autre, دستور *dèstour*, a.
 رخصت *roukhsèt*, pr. t. *roukhsat*, اذن *èzn*, pr. t. *izn*,
 et *izîn*.

PRAGMATIQUE, ou Pragmatique Sanction, قانوننامه دینیّه *qanoun-namèyè diniyè*, pr. t. *qanoun-namèi diniyè*.

PRAIRIE, s. f., علفزار *tchèmèn*, 'èlèf-zar.

PRALINE, s. f., نقل بادام *nouqlé badam*.

PRALINER, v. a., با فند سرخ کردن *ba qènd sourkh kèr-*
dèn, ou قاورمه کردن *qaourmè kèrdèn*.

PRATICABLE, adj. des 2 g. qui peut être employé, بکار
 آمدنی *bè-kar àmèdèni*, pr. t. *bè-kiar àmèdèni*, استعمالش
 ممکن *èstè'èmal-èch moumkèn*, pr. t. *isti'mal èch-mum-*
kîn; — chemin praticable, راه ممکن العبور *rahè moum-*
kèn-oul-'oubour; — qui peut être exécuté. اجرایش
 ممکن *èdjraï-èch moumkèn*, a. اجرا ممکن *moumkèn-*
oul-èdjra, pr. t. *mumkîn-ul-idjra*.

PRATICIEN, s. m., از روی تجربہ عمل کننده *èz rouï tèdj-*
roubè 'èmèl-kounèndè.

PRATIQUE, s. f., a. اجرا *èdjra*, pr. t. *idjra*, عمل *'èmèl* pr. t.
'amèl; — mettre en pratique, بعمل آوردن *bè-'èmèl*
âvourdèn, اجرا کردن *èdjra kèrdèn*; — chaland, a.
 مشتری *mouchtèri*; — connaissance, expérience, a.
 تجربه *tèdjroubè*.

PRATIQUE, adj. des 2 g., a. عملی *'èmèli* pr. t. *'amèli*.

PRATIQUÉMENT, adv., از روی تجربہ *èz rouï tèdjroubè*,
 از روی عمل *èz rouï 'èmèl*, a. عملاً *'èmèlèn*, pr. t. *'amèlèn*.

PRATIQUER, v. a., عمل کردن *èl kèrdèn*, کار کردن *kar kèrdèn*, عمل *'èmèl*

kèrdèn; — fréquenter, *مماشات کردن mèmachat kèrdèn*,
دڼ آمیزش کردن amizèch kèrdèn.

PRÉ, s. m., V. PRAIRIE.

PRÉALABLE, adj. des 2 g., *نخست evvèl kar*,
مقدمه mouqèddèm, *اقدام اومور èqdamé oumour*, pr.
 t. *aqdèmi oumour*.

PRÉALABLEMENT, adv., *پیش از همه pich èz hèmè*
تخیز در اول امر dèr evvèlé èmr, p. t. *اول با اول evvèl-bè-*
evvèl.

PRÉAMBULE, s. m., *دیبچه dibatchè*, a. *مقدمه mouqèddèmè*
 pr. t. *muqaddèmè*, pl. *مقدمت mouqèddèmat*, pr. t.
muqaddèmat.

PRÉAU, s. m., *حباط زندان hèyaté zèndan*.

PRÉCAIRE, adj. des 2 g., *بی استقرار bi-èstèqrar*, p. t. *بی*
ثبات bi-soubat, pr. t. *bi-sèbat*.

PRÉCAIREMENT, adv., *بی استقراری bè bi èstèqrari*, pr. t.
bè bi istigrari, *بنور عاریت bè-toouré 'àriyèt*, pr. t. *bè-*
tèveri 'àriyèt, a. *بلا استقرار bè-la èstèqrar*, pr. t. *bi-la*
istigrar.

PRÉCAUTION, s. f., a. *احتیاط èhtiat*, pr. t. *ihtiat*, *حذر hè-*
zèr, pr. t. *hazèr*.

PRÉCAUTIONNER, v. a. (peu usité), *مخفوف داشتن mèhfouz*
dachtèn; — se précautionner, *د احتیاط بودن dèr*
èhtiat boudèn, pr. t. *dèr ihtiat boudèn*, *با احتیاط بودن*
ba èhtiat boudèn, *در حذر بودن dèr hèzèr boudèn*; —
 précautionné, e, a. *مخفوف mèhfouz*, pr. t. *mahfouz*;
 — avisé, prudent, *با احتیاط ba èhtiat*, a. *حازم hazèm*,
 pr. t. *hazim*.

PRÉCÉDEMMENT, adv., *پیش از این* *pich èz in*, a. سابقاً *sa-bèqèn*, pr. t. *sabiqèn*, *مقدماً* *mouqèddèmèn*, pr. t. *muqaddèma*.

PRÉCÉDENT, e, adj., *پیشین* *pichin*, a. قبل *qèbl*, pr. t. *qabl*, سابق *sabèq*, pr. t. *sabiq*.

PRÉCÉDENT, s. m., a. سابقه *sabèqè*, pr. t. *sabiga*, امثال *èmsal*.

PRÉCÉDER, v. a., *پیش رفتن* *pich rèftèn*, *پیش افنادن* *pich ouftadèn*, جلو افتادن *djèloou ouftadèn*.

PRÉCEINTE, s. f., دور نشتی *doouré kèchti*.

PRECEPT, s. m. règle, a. فاعده *qa'èdè*, pr. t. *qa'idè*, pl. قواعد *qèra'èd*, pr. t. *qava'id*; — commandement, a. حکم *heukm*, pr. t. *hukm*, pl. احکام *èhkam*, pr. t. *èhkiam*.

PRÉCEPTEUR, s. m., آموزنده *âmourzèndè*, آموز *âmourz*, آموزگار *âmourzgar*, a. مدرّس *moudèrrès*, pr. t. *mudèrris*, معلّم *mou'èllèm*, pr. t. *mu'allim*, pl. معلّمین *mou'èllèmîn*, pr. t. *mu'allimîn*.

PRÉCEPTORAL, le, adj., مخصوص آموزنده *mèkhsoucè âmourzèndè*, a. معلّمی *mou'èllèmi*, pr. t. *mu'allimi*.

PRÉCEPTORAT, s. m., a. تدریس *tèdris*, معلّمی *mou'èllèmi*, pr. t. *mu'allimi*.

PRÉCESSION, s. f. (des équinoxes), a. رجعة النقط الاستوا *rèdj'èt-oun-nougout-oul-èstèva*, pr. t. *ridj'at-un-nougout-ul-istiva*.

PRÊCHE, s. f., a. وعظ *vè'èz*, pr. t. *va'z*, موعظه *moou'èzè*, pr. t. *mèv'iza*.

PRÊCHER, v. a., وعظ کردن *vè'èz kèrdèn*, موعظه کردن *moou'èzè kèrdèn*.

PRÊCHEUR, s. m., a. واعظ *va'èz*, pr. t. *va'iz*.

PRÉCIEUSEMENT, adv., باعتماد تمام *bè-èhtèmamé tèmam*, pr. t. *bè-ihitimami tamam*.

PRÉCIEUX, EUSE, adj., گرانبها *guèran-bèha*, pr. t. *guiran-bèha*, گرانمایه *guèran-mayè*; — fig. chéri, a. عزیز *'èziz*, pr. t. *'aziz*; — affecté, نكلف آمیز *tèkèllouf-â Miz*, ناز کننده *naz-kounèndè*.

PRÉCIPICE, s. m., مغاک *mèghaq*, a. ورطه *vèrtè*, pr. t. *varta*.

PRÉCIPITAMMENT, adv., بهشتاب *bè-chètab*, باستعجال *bè-èstè'èdjal*, pr. t. *bè-isti'djal*, بعجله *bè 'èdjèlè*, a. عجلته *'èdjèlètèn*.

PRÉCIPITATION, s. f., شتاب *chètab*, pr. t. *chitab*, a. عجله *'èdjèlè*, pr. t. *'adjèlè*, استعجال *èstè'èdjal*, pr. t. *isti'djal*.

PRÉCIPITÉ, s. m., ته نشین *tèh-nèchîn*, pr. t. *tèh-nichîn*, p. t. دور *dourd*, pr. t. *durd*.

PRÉCIPITÉ, e, adj., a. مستعجل *moustè'èdjèl*, pr. t. *musta'djil*.

PRÉCIPITER, v. a., از فراز به نشیب پرت کردن *pèrt kèrdèn*, از فراز انداختن *iz fèraz bè-nèchib èndakhtèn*; — se précipiter, پرت شدن *khoud-ra èndakhtèn*, خود را انداختن *pèrt choudèn*; — se précipiter sur, حمله آوردن *hèmlè âvourdèn*, هجوم آوردن *houdjoum kèrdèn*, خود را انداختن *khoud-ra èndakhtèn*; — au fig. précipiter, presser les choses, دستپاچه کردن *chètab kèrdèn*, دستپاچه شدن *dèst-patchè choudèn*, دستپاچگی کردن *dèst-patchègui kèrdèn*, تعجیل کردن *tè'èdjil kèrdèn*; — précipité, e, پرت شده *pèrt-choudè*.

PRÉCIPUT, s. m. avantage accordé à l'un des cohéritiers,

مساعدہ در حق یکی از ورثہ *mouça'èdè dèr hèqqé yèki*
 és vèrècè; — traitement supplémentaire, علاوه مواجب
 'èlavèyé mèvadjàb.

PRÉCIS, E, adj., a. معین *mou'èiyèn*, pr. t. *mu'aïyin*,
 مشخص *mouchèkhhkès*, pr. t. *muchakhhkas*, مقرر
mouqèrrèr, pr. t. *muqarrar*.

PRÉCIS, S. M., a. مجمل *moudjmèl*, pr. t. *mudjmil*, اجمال
èdjmal, pr. t. *idjmal*, خلاصه *kholacè*, مختصر *moukh-*
tècèr, pr. t. *mukhtaçar*.

PRÉCISEMENT, adv., a. بی کم و زیاد *hi kè'm-ou-ziad*, همین *hè-*
mîn, a. تمام *tèmam*; — c'est précisément cela, همین
hèmîn est bi kè'm-ou-ziad.

PRÉCISION, S. F., a. تدقیق *tèdqiq*, pr. t. *tadqiq*, دقت
dèqqèt, pr. t. *dıqqat*.

PRÉCITÉ, E, adj., a. مذکور *mèzkour*, pr. t. *mèzkiour*, مزبور
mèzbour.

PRÉCOCE, adj. des 2 g., پیش رس *pich-rès*, a. باکور *bakour*;
 — hors de temps, بی وقت *bi-vèqt*, a. غیر موقع *ghèiré*
moouqè', pr. t. *ghaïri mèvqè'*.

PRÉCOCITÉ, S. F., رسیدن از وقت پیش *pich èz vèqt rəcıdèn*.

PRÉCOMPTER, V. A., از حساب موضوع کردن *èz həcab moou-*
zou' kèrdèn, ou کم کردن *kèm kèrdèn*, ou تنزیل کردن
tènzil kèrdèn.

PRÉCONÇU, E, adj. conçu, accepté d'avance, a. تصدیق
 قبل وقوع *tèsdıqé qèbl-èl-veqou'*, pr. t. *tastıqi qabl-ul-*
vouqou'; — accepté sans examen, a. تصدیق بلا تصور
tèsdıqé bè-la tècèvvour, pr. t. *tastıqi bi-la tèçavvur*.

PRÉCONISATION, S. F., a. تصدیق قابلیت *tèsdıqé qabèliyèt*,

pr. t. *tastiqi qabiliyèt*, استعداد *tèsdiqé èstè'-èdad*, pr. t. *tastiqi isti'dad*, تصديق اهليت *tèsdiqé èhliyèt*, pr. t. *tastiqi èhliyèt*.

PRÉCONISER, v. a. déclarer qu'un prélat a les qualités requises, تصديق اهليت کردن *tesdiqé èhliyèt kèrdèn*; — louer excessivement, زیاده از حد ستودن *ziadè èz hèdd sètoudèn*.

PRÉCONISEUR, SE, s., ستابنده از حد زیاده *ziadè èz hèdd sètayèndè*.

PRÉCURSEUR, s. m., مزده آور *moujdè-âvèr*, a. مبشر اقدام *moubèchchèr-oul-qoudoum*

PRÉCÉDÉ, e, adj., قبل و ثبات کرده *qèbl vèfat-kèrdè*.

PRÉCÉDER, v. n., پیش مردن *pich mourdèn*, اول مردن *èvrèl mourdèn*.

PRÉDÉCESSEUR, s. m., پیشین *pichîn*, a. سابق *sabèq*, pr. t. *sabiq*, سلف *sèlèf*, pl. اسلاف *èslaf*.

PRÉDESTINATION, s. f., a. تقدیر *tèqdir*, pr. t. *taqdir*, قدر *qèdèr*, pr. t. *qadèr*.

PRÉDESTINER, v. a., مقدر کردن *mouqèddèr kèrdèn*, a. مقدر *mouqèddèr*, pr. t. *muqaddir*.

PRÉDÉTERMINATION, s. f., a. هدایت ربّی *èlham-ou-hèdayètè rèbbani*, pr. t. *ilham-u-hèdayètè rèbbani*.

PRÉDÉTERMINER, v. a., با حکم ازلی بامری و داشتن *bè heukmé èzèl bè-èmri va dachtèn*, هدایت کردن *èlham-ou-hèdayètè kèrdèn*; — prédéterminé, e, از اول *èz èzèl mouqèddèr-choudè*, pr. t. *èz èzèl muqaddar-choudè*.

PREDICAMENT, s. m., a. رتبه مخلوقات *routbèyé mèkhlouqat*.

PRÉDICATEUR, s. m., a. واعظ *va'èz*, pr. t. *va'iz*.

PRÉDICATION, s. f., a. وعظ *vè'èz*, pr. t. *va'z*, موعظه *moou'-èzè*, pr. t. *mèv'iza*.

PRÉDICTION, s. f., غیب گوئی *ghèib-gouyi*, a. خبر الغیب *khèbèr-oul-ghèib*, pr. t. *khàbèr-ul-ghaïb*, pl. اخبار *èkhbar-oul-ghèib*, pr. t. *akhbar-ul-ghaïb*.

PRÉDILECTION, s. f., زیادتى میل *ziadèti mèil*, a. ترجیح *tèrdjih*, رجحان *rèdjhan*.

PRÉDIRE, v. a., از غیب خبر دادن *èz ghèib khèbèr dadèn*, pr. t. *èz ghaïb khàbèr dadèn*.

PRÉDISPOSITION, s. f., حالت آمادگى *halète âmadègui*.

PRÉDOMINANT, e, adj., زیر دست *zèbèr-dèst*, a. غلب *ghalèb*, pr. t. *ghalib*.

PRÉDOMINATION, s. f., زیردستى *zèbèr-dèsti*, a. غلبه *ghèlèbè*, غالبیت *ghalèbiyèt*.

PRÉDOMINER, v. n., زیردستى داشتن *zèbèr-dèsti dachtèn*, مسلط بودن *moucèllèt boudèn*, pr. t. *muçallit boudèn*, غلبه کردن *ghèlèbè kèrdèn*, غلب بودن *ghalèb boudèn*, pr. t. *ghalib boudèn*.

PRÉÉMINENCE, s. f., برترى *bèrtèri*, a. تفوق *tèfèrrouq*, pr. t. *tèfarruq*, تقدم *tèqèddoum*, pr. t. *tèqaddum*, فضل *fèzl*, pr. t. *fazl*, فضيلت *fèzilèt*, pr. t. *fazilèt*.

PRÉÉMINENT, e, adj., برتر *bèrtèr*, a. فايق *fayèq*, pr. t. *faïq*, افضل *èfzèl*, pr. t. *afzal*.

PRÉÉTABLIR, v. a., از اول معین کردن *èz èvvèl mou'èiyèn kèrdèn*, از اول قرار گذاشتن *èz èvvèl qèrar gouzachtèn*, ou از اول قرار داده شده *dadèn*; — préétabli, e, از اول قرار داده شده *èz èvvèl qèrar dadè-choudè*.

PRÉEXISTANT, *m.*, *adj.*, از اوّل موجود *èz èvvèl mooudjoud*, *pr.* t. *èz èvvèl mèvdjoud*.

PRÉEXISTENCE, *s. f.*, *a.* وجود متقدّم *voudjoudé moutèqèd-dèm*, *pr. t.* *vudjoudi mutèqaddèm*.

PRÉEXISTER, *v. n.*, پیش موجود بودن *pich-mooudjoud boudèn*, *pr. t.* *pich-mèvdjoud boudèn*, مقدم موجود بودن *mouqèddèm mooudjoud boudèn*.

PRÉFACE, *s. f.*, دیباجه *dibatchè*, *pr. t.* *dibadjè*, *a.* مقدمه *mouqèddèmè*; — introduction, *a.* فاتحه *fatèhè*, *pr. t.* *fatiha*.

PRÉFECTURE, *s. f.*, *a.* محلّ حکومت *mèhèllé houkoumèt*; — jurisdiction, *a.* ایالت *èyalèt*.

PRÉFÉRABLE, *adj.* des 2 *g.*, ترجیح بهتر *bèhtèr*, *cha-yané tèrdjih*, *a.* ترجیح اولی *èrdjèh*, *ooula*, *pr. t.* *èvla* et *oula*.

PRÉFÉRABLEMENT, *adv.*, از روی ترجیح *èz rouï tèrdjih*.

PRÉFÉRENCE, *s. f.*, *a.* ترجیح *tèrdjih*, رجحان *rèdjhan*, *pr. t.* *ridjhan*.

PRÉFÉRER, *v. a.*, ترجیح دادن *tèrdjih dadèn*, *a.* ترجیح *mourèdjdjèh*.

PRÉFET, *s. m.*, *a.* حاکم *hakèm*, *pr. t.* *hakim*, والی *vali*.

PRÉFINIR, *v. a.* terme de jurisp. کمر بستن *vèqt-ar mou'èiyèn kèrdèn*.

PRÉFIXE, *adj.* des 2 *g.*, *a.* معین شده *mou'èiyèn-choudè*, *a.* معین *mou'èiyèn*, مقتر *mouqèrrèr*.

PRÉFIXION, *s. f.*, *a.* تعیین وقت *tè'èyiné vèqt*, *pr. t.* *ta'yini vaqt*.

PRÉJUDICE, *s. m.*, گزند *guèzènd*, *p. t.* زیان *zian*, *a.* ضرر

zèrèr, pr. t. *zarar*, خسارت *khèçarèt*, pr. t. *khaçarèt*,
غدر *ghèdr*, pr. t. *ghadr*.

PRÉJUDICIABLE, adj. des 2 g., سبب زیان *sèbèbè zian*,
زیان رسان *zian-rèçan*, a. مضر *mouzèrr*, pr. t. *mu-
zirr*.

PRÉJUDICIER, v. n., زیان رسانیدن *zian rèçanidèn*, ضرر
رسانیدن *zèrèr rèçanidèn*.

PRÉJUGÉ, s. m. croyance sans examen, اعتقاد باطل
è'tèqadé batèl, pr. t. *i'tiqadi batil*, pl. اعتقادات باطله
è'tèqadaté batèlè, pr. t. *i'tiqadati batilè*, خیال واقعی
khialé vahi, pr. t. *khiali vahi*; — ce qui a été jugé
auparavant dans un cas semblable, حکمی که سابقه دارد
heukmi ké sabèqè darèd, pr. t. *hukmi ki sabiqè darèd*;
— signe de ce qui arrivera, نشان *nèchan*, pr. t. *ni-
chan*, a. علامت *'èlamèt*, pr. t. *'alamèt*, عنوان *'ènvàn*,
pr. t. *'inran*.

PRÉJUGER, v. a., از روی قیاس حکم کردن *èz rouï qias
heukm kèrdèn*, غور رسی نکرده حکم کردن *ghoour-rèci
nè-kèrdè heukm kèrdèn*; — prévoir par conjecture,
پیش از حدس کردن *èngachtèn*, قیاس *hèds kèrdèn*,
کردن *qias kèrdèn*.

PRÉLASSER, (se), v. pron., اظهار وقار و تمکین کردن *èzharé
vèqar-ou-tèmkîn kèrdèn*.

PRÉLAT, s. m., کشیش بزرگ *kèchiché bouzourg*, خلیفه
khèlifè.

PRÉLATION, s. f., حق منصب پدیر *hèqqé mènsebè pèdèr*.

PRÉLATURE, s. f., a. تبه خلافت *routbèyé khèlafèt*, pr. t.
rutbèi khilafèt.

PRÊLE, s. f. vulg. queue de cheval, plante, a. ذنب الخيل *zènèb-oul-khèil*.

PRÉLEVER, v. a., روبش بر داشتن *èz rouï-èch bèr dachtèn*, موضوع کردن *moouzou' kèrdèn*.

PRÉLÈVEMENT, s. m., a. افراز *èfraz*, pr. t. *ifraz*.

PRÉLIMINAIRE, s. m., a. مقدمه *mouqèddèmè*, pr. t. *muqadèmè*, pl. مقدمات *mouqèddèmat*, pr. t. *muqaddèmat*; — adj. des 2 g., a. مقتم *mouqèddèm*, pr. t. *muqaddèm*.

PRÉLIMINAIREMENT, adv., a. اولاً *èvèl*, اولاً *èvèlèn*, pr. t. *èvèla*.

PRÉLUDE, s. m. terme de musique, سر آهنگ *sèr-àhèng*, a. مقدمه الدحن *mouqèddèmèl-oul-lèhn*, pr. t. *muqadèmèl-ul-lahn*; — au fig. ce qui sert d'entrée, a. ابتدا *èbtèda*, pr. t. *ibtida*, مقدمه *mouqèddèmè*, pr. t. *muqaddèmè*.

PRÉLUDER, v. n., شروع کردن *chourou' kèrdèn*.

PRÉMATURÉ, e, adj., پیش از موسم *pich-rès*, رسیده *pich èz mooucèm rècidè*, a. باكوره *bakourè*; — se dit aussi des affaires, نا بهنگام *na-bè-hèngam*, pr. t. *na-bè-hènguam*, بی موقع *bi moouqè'*.

PRÉMATURÉMENT, adv., پیش از وقت *pich èz vèqt*, pr. t. *pich èz vaqit*.

PRÉMATURITÉ, s. f., پیش رسی *pich-rèci*, V. PRÉCOCITÉ,

PRÉMÉDITATION, s. f., پیش اندیشی *pich-èndichi*.

PRÉMÉDITER, v. a., پیش اندیشی کردن *pich-èndichi kèrdèn*.

PRÉMIÈRES, s. f. pl., نبر nou-bèr, a. باکورè bakourè.

PREMIER, E, adj., نخستین nèkhoustîn, pr. t. noukhoustîn, a. اول èvèl.

PREMIÈREMENT, adv., نخست nèkhoust, a. اولاً èvèlèn, pr. t. èvèla, ou èvèlèn.

PRÉMISSÉS, s. f. pl., a. مقدمات البرهان mouqadèmat-oul-bourhan.

PRÉMOTION, s. f., a. انشاء الاهی èlqa'è èlahi, pr. t. ilqa'è ilahi.

PRÉMUNIR, v. a., تدارك اسباب تحفظ دبدن tèdarèké ès-babé tèhèffouz didèn, محفوظ داشتن mèhfouz dachtèn; — se prémunir, خودرا محفوظ داشتن khoud-ra mèhfouz dachtèn, نتیجه اسباب حفظ خود دبدن tèhiyèyé èsbabé hèfzé khoud didèn.

PRENABLE, adj. des 2 g., تسخير کردنى guèrèftèni, گرفتن tèskhir-kèrdèni.

PRENANT, E, adj., گیرنده guirèndè, a. قابض qabèz pr. t. qabiz, اخذ àkhèz, pr. t. àkhiz.

PRENDRE, v. a., گرفتن guèrèftèn, pr. t. guiriftèn, اخذ èkhz kèrdèn; — prendre un bâton, يك حوب èk houb guèrèftèn, pr. t. yèk tchoub guiriftèn; — prendre le thé, چای خوردن tcha'è khourdèn; — prendre médecine, دوا خوردن dèva khourdèn; — prendre les armes, سلاح پوشیدن sèlah pouchidèn, pr. t. silah pouchidèn, مسلح شدن moucèllèh choudèn, pr. t. muçallah choudèn; — prendre garde, حذر کردن hèzèr kèrdèn, pr. t. hazèr kièrdèn, بر حذر بودن bèr hèzèr boudèn, pr. t. bèr hazèr boudèn, احتیاط کردن

èhtiat kèrdèn; — prendre feu, آتش گرفتن *âtèch guèrèftèn*; — prendre la fuite, گریختن *gourikhtèn*, فرار *fèrar kèrdèn*, pr. t. *firar kièrdèn*, هزیمت کردن *hèzimèt kèrdèn*; — prendre en considération, معتبر دانستن *meu'eutèbèr danèstèn*, pr. t. *mou'tèbèr danistèn*. منظور داشتن *mènzour dachtèn*; — prendre sur soi, گرفتن گرفتن *bèr 'eukdè guèrèftèn*, گرفتن *guèrdèn guèrèftèn*, pr. t. *guirdèn guiriftèn*; — prendre plaisir, لذت بردن *lèzzèt bourdèn*, حظ کردن *hèzz kèrdèn*; — prendre son chemin, راه خود را پیش گرفتن *rahé khoud-ra pich guèrèftèn*; — prendre le parti de quelqu'un, کسی را طرفدار گرفتن *tèrèfè kèci-ra guèrèftèn*, pr. t. *tarafi kèci-ra guiriftèn*; — prendre sous sa protection, زیر حمایت خود گرفتن *ziré hèmàyètè khoud guèrèftèn*; — s'en prendre à quelqu'un, کسی حمل کردن *bè-guèrdènè kèci hèmèl kèrdèn*; — prendre, dérober, دزدیدن *douzzdidèn*, pr. t. *duzzdidèn*; — prendre possession, تصرف کردن *tècèrrouf kèrdèn*, pr. t. *tèçarruf kièrdèn*; — prendre patience, شکیبایی کردن *chèkibayi kèrdèn*, صبر کردن *sèbr kèrdèn*; — v. n. prendre racine, ریشه گرفتن *richè guèrèftèn*, ou simplement, گرفتن *guèrèftèn*; — (en parlant des liquides), انبسته شدن *èmbèstè choudèn*, یخ بستن *yèkh bèstèn*, ou یخ کردن *yèkh kèrdèn*; — se prendre, s'attacher, چسپیدن *tchèspidèn*; — pris, e, گرفته شده *guèrèftè-choudè*, pr. t. *guiriftè-choudè*.

PRENEUR, EUSE, s., گیرنده *guirèndè*, اخذ کننده *èkhz-kounèndè*, a. آخذ *àkhèz*, pr. t. *àkhiz*.

PRÉNON, s. m., a. لَقَب *lèqèb*, pr. t. *laqab*, pl. اَلْقَاب *èlqab*.

PRÉNOTION, s. f. connaissance superficielle, a. اَطْلَاع جَزْئِي *èttèla'é djouz'i*, pr. t. *ittila'i djuz'i*, اَلْمَعْلَمُ اَجْمَلِي *'èlmé èdjmalì*, pr. t. *'ilmi idjmalì*.

PRÉOCCUPATION, s. f. état d'un esprit très-occupé d'un objet, a. اِسْتِغْرَاقُ ذَهْنٍ *èstèghragé zèhn*, pr. t. *istighraqi zihn*; — prévention de l'esprit, پَرِيْشَانِيْ ذَهْنٍ *pèrichanîi zèhn*.

PRÉOCCUPER, v. a., بَعْرِ اِنْدَاخْتَن *bè-fèkr èndakhtèn*, مَوْتَفَكِّكِرْ كِرْدَن *moutèfèkkèr kèrdèn*, pr. t. *mutèfakkir kièrdèn*; — prévenir l'esprit de quelqu'un, ذَهْنِ پَرِيْشَانِ *zèhn pèrichan kèrdèn*, اَغْلَاقُ اَلذَّهْنِ كِرْدَن *èghlaq-ouz-zèhn kèrdèn*, pr. t. *ighlaq-uz-zèhn kièrdèn*; — se préoccuper, بَعْرِ اَوْسْتَادَن *bè-fèkr oustadèn* ou رَفْتَن *rèf-tèn*, اِنْدِيْشْنَاكْ شَدَن *èndichnak choudèn*, مَوْسْتَغْرِهْ رَغْوَهْ بَعْرِ فِكْرَتِ شَدَن *moustèghrègué bèhré fèkrèt choudèn*, pr. t. *mustèghraki bahri fikrèt choudèn*, مَوْتَفَكِّكِرْ شَدَن *moutèfèkkèr choudèn*.

PRÉOCCUPÉ, e, adj., اِنْدِيْشْنَاكْ *èndichnak*, a. مَوْتَفَكِّكِرْ *moutèfèkkèr*, pr. t. *mutèfakkir*.

PRÉOPINANT, s. m., در اظهَارِ رَأْيِ خُودِ سَبْقَتِ كُنَنْدِه *dèr èzharé rè'i khoud sèbqèt-kounèndè*, pr. t. *dèr izhari rè'i khod sabqat-kunèndè*.

PRÉOPINER, v. n., در اظهَارِ رَأْيِ خُودِ سَبْقَتِ كِرْدَن *dèr èzharé rè'i khoud sèbqèt kèrdèn*.

PRÉPARATIF, s. m., اَتَدَارَكْ *tèdarèk*, pr. t. *tèdarik*, تَهْيِيَه *tèhiyè*; — faire des préparatifs, اَتَدَارَكْ دِيْدَن *tèdarèk*

didèn, pr. t. *tèdarik didèn*, اسباب آماده کردن *èsbab àmadè kèrdèn*.

PRÉPARATION, s. f. action de préparer, de se préparer, حاضر کردن *hazèr kèrdèn*, آماده کردن *àmadè kèrdèn*, آماده شدن *àmadè choudèn*; — en parlant d'aliments, پخت و پز *poukht-ou-pèz*; — de médicaments, ترکیب ادویه *tèrkibé èdviè*.

PRÉPARATOIRE, adj. des 2 g., کننده آماده *àmadè-kou-nèndè*, a. مهیّی *mouhèiyi*; — qui précède, a. مقدم *mou-qèddèm*, pr. t. *muqaddim*.

PRÉPARER, v. a., مهیّا کردن *àmadè kèrdèn*, *mouhèiya kèrdèn*, pr. t. *muhèiya kièrdèn*, حاضر کردن *hazèr kèrdèn*; — préparé, e, آماده *àmadè*, a. حاضر *hazèr*, pr. t. *hazir*; — se préparer, آماده شدن *àmadè choudèn*, خود را حاضر کردن *khoud-ra hazèr kèrdèn*, pr. t. *khod-ra hazir kièrdèn*.

PRÉPONDÉRANCE, s. f., زیروستی *zèbèr-dèsti*, pr. t. *zibèr-dèsti*, a. تفوّق *tèfèrrouq*, pr. t. *tèfavvuq*, استیلا *èstila*, pr. t. *istila*.

PRÉPONDÉRANT, e, adj., زیروست *zèbèr-dèst*, pr. t. *zibèr-dèst*, a. فایق *fayèq*, pr. t. *fayiq*, متفوّق *moutèfèrrèq*, pr. t. *mutèfèrrèq*.

PRÉPOSER, v. a., گماشتن *goumachtèn*, مأمور کردن *mè'è-mour kèrdèn*, نصب کردن *nèsb kèrdèn*; — préposé, e, گماشته *goumachte*, گماشته شده *goumachte-choudè*, a. مأمور *mè'èmour*, pr. t. *mè'mour*.

PRÉPOSITION, s. f., a. حرف جرّ *hèrfé djèrr*, pr. t. *harfi djèrr*.

PRÉPUCE, s. m., خروسك *khèroucèk*, خروسه *khèroucè*, a. غلفة *ghoulfèt*.

PRÉROGATIVE, s. f., a. امتياز *èmtiaz*, pr. t. *imtiàz*, pl. امتيازات *èmtiazat*, pr. t. *imtiàzat*.

PRÈS, prép., نزدیک *nèzdik*, نزد *nèzd*, پهلو *pèhlou*, a. قریب *qèrib*, pr. t. *qarib*; — à peu près, a. تقریباً *tèqribèn*, pr. t. *taqriban*, تخمیناً *tèkhminèn*, pr. t. *takhminan*.

PRÉSAGE, s. m., a. فال *fal*, تفائل *tèfa'oul*, pr. t. *tèfa'ul*, علامت *'èlamèt*, pr. t. *'alamèt*.

PRÉSAGER, v. a., فال گذرختن *fal gu'rèftèn*, pr. t. *fal gu-riftèn*, تفاعل کردن *tèfa'oul kèrdèn*, a. تفاعل *tèfa'oul*, pr. t. *tèfa'ul*.

PRESBYTE, s. m., دوربین *dour-bîn*, از دور بیننده *èz dour binèndè*.

PRESBYTÉRAL, E, adj., متعلق بکشیش *moutè'èllèq bè-kèchich*.

PRESBYTÈRE, s. m., خانه کشیش *khanèyé kèchich*.

PRESCIENCE, s. f., a. علم غیب *'èlmé ghèib*, pr. t. *'ilmi ghaïb*.

PRESCRIPTIBLE, adj. des 2 g., ابطال پذیر بعد از مرور زمان *èbtal-pèzir bè'èd èz mourouré zèmané mou'èiyèn*.

PRESCRIPTION, s. f. manière d'acquérir la propriété d'une chose par une possession non interrompue pendant un temps fixé par la loi, a. استحقاق علی التصرف بمرور *èstèhqaqé 'èlat-tècèrrouf bè-mourour-oul-vèqt-oul-mou'èiyèn*, pr. t. *istihqaqi 'alèt-tèçarruf bè-mourour-ul-vagt-ul-mu'aïyèn*; — extinction d'une dette, ابطال دین بعد از مرور زمانی *èbtalé dèin bè'èd èz*

mourouré zèmani; — ordonnance d'un médecin, a. *تاجویز حکیم* *tèdjvize hèkim*; — ordre, commandement, *فرمان* *fèrman*, pr. t. *firman*, a. *حکم* *heukm*, pr. t. *hukm*, pl. *احکام* *èhkam*, pr. t. *èhkiam*, امر *èmr*, pl. *اوامر* *èvamèr*, pr. t. *èvamir*.

PRESCRIRE, v. a., *فرمودن* *fèrmoudèn*, *حکم کردن* *heukm kèrdèn*.

PRÉSEANCE, s. f., *پیشدستی* *pich-dèsti*, a. *تصدّر* *tècèd-dour*, pr. t. *tèçaddur*, *تقدّم* *tèqèddum*, pr. t. *tèqaddum*.

PRÉSENCE, s. f., a. *حضور* *houzour*; — en votre présence, *در حضور شما* *dèr houzouré chouma*.

PRÉSENT, E, adj. le temps présent, *ابن زمان* *in zèman*, *زمان* *zèmané hal*, a. *حال* *hal*; — adj., a. *حاضر* *hazèr*, pr. t. *hazir*, *موجود* *mooudjoud*, pr. t. *mèvdjoud*; — être présent, *حاضر بودن* *hazèr boudèn*, pr. t. *hazir boudèn*, *حضور داشتن* *houzour dachtèn*; — à présent, *اکنون* *èknoun*, a. *حالا* *hala*, *الآن* *èlân*; — jusqu'à présent, *تا اکنون* *ta èknoun*, *تا حالا* *ta hala*, a. *السی الآن* *èla-èlân*, pr. t. *ila-èlân*.

PRÉSENT, s. m. don., (d'un inférieur à un supérieur), *پیشکش* *pich-kèch* — (d'un supérieur à un inférieur), a. *انعام* *èn'âm*, *خلعت* *khèl'èt* — (d'égal à égal), *ارمغان* *èrmèghan*, a. *تعارف* *tè'arouf*, a. *هدیه* *hèdiyè*, pl. *هدایا* *hèdaya*.

PRÉSENTABLE, adj. des 2 g. en parlant des choses, *قابل نشان دادن* *qabèlé nèchan dadèn*, pr. t. *qabili nichan dadèn*, a. *قابل عرض* *qabèlé 'èrz*, pr. t. *qabili 'arz*; — en parlant des personnes ou des choses, *سزاوار حضور*

سزاوره *sèzavaré* houzour bourdèn, pr. t. *sèzavari huzour*
 bourdèn لايق معرفتي *layèqé mou'èrrèfi*, pr. t. *layiqi*
 mu'arri^{fi}.

PRÉSENTATEUR, TRICE, s., تقديم کننده *tèqdim-kounèndè*,
 عرض کننده *'èrz-kounèndè*.

PRÉSENTATION, s. f., a. عرض *'èrz*, pr. t. *'arz*, تقديم *tèqdim*,
 pr. t. *taqdim*, معرفتي *mou'èrrèfi*, pr. t. *mu'arri^{fi}*, V.
 PRÉSENTER.

PRÉSENTEMENT, adv., همين دم *hèmīn dèm*, اکنون *èknoun*,
 الآن *èlān*, حالا *hala*.

PRÉSENTER, v. a présenter aux grands personnages,
 بحضور *lè-houzour* bourdèn; — à ses égaux,
 معرفتي کردن *mou'èrrèfi kèrdèn*, pr. t. *mu'arri^{fi} kièr-*
dèn, تقديم کردن *tèqdim kèrdèn*, pr. t. *taqdim kièrdèn*;
 — se présenter, بحضور رفتن *bè-houzour rèstèn*, حضور
 رفتن *houzour rèstèn*; — se présenter à l'esprit, بخاطر
 رسیدن *bè-khatèr rəcìdèn*, pr. t. *bè-khatir rəcìdèn*,
 بخاطر آمدن *khatèr àmèdèn*, آمدن *bè-khatèr*
àmèdèn; — montrer, نشان دادن *nèchan dadèn*, نمودن
nèmoudèn, pr. t. *numoudèn*.

PRÉSERVATIF, IVE, adj., حفظ کننده *hèfsz-kounèndè*, a.
 حفظ *hafèz*, pr. t. *hafiz*.

PRÉSERVATION, s. f., پاس داری *pas dari*, نگهداری *nè-*
guh-dari, pr. t. *niguiah-dari*, a. صیانت *sianèt*,
 محافظت *mouhafèzèt* ou محافظه *mouhafèzè*, pr. t.
muhafazat et *muhafaza*.

PRÉSERVER, v. a., پاسداشتن *pas-dachtèn*, نگهداشتن *nè-*
guh-dachtèn, pr. t. *niguiah dachtèn*, مکفطت کردن

mouhafèzèt kèrdèn; — préservé, e, پاسداشته شده *pas-dachtè-choudè*, a. مەڭسەون *mèçoun*, pr. t. *maçoun*, محفوظ *mèhfouz*, pr. t. *mahfouz*.

PRÉSIDENCE, s. f., a. ریاست *sèdarèt*, pr. t. *sadarèt*, ریاست *riacèt*.

PRÉSIDENT, s. m., صدر نشین *sèdr-nèchîn*, a. رئیس *rè'is*, pl. رؤسا *rou'èça*.

PRÉSIDER, v. a. et n., صدر نشینی کردن *sèdr-nèchini kèrdèn*, ریاست کردن *dèr sèdr nèchèstèn*, ریاست *riacèt kèrdèn*.

PRÉSUMPTIF, IVE, adj. héritier présomptif du trône, a. ولی عهد *vèli-'èhd*, pr. t. *vèli-'ahd*.

PRÉSUMPTION, s. f. opinion fondée sur des apparences, ظن *gouman*, pr. t. *guman*, پنداری *poundari*, a. ظن *zènn*, pr. t. *zann*, pl. ظنون *zounoun*, pr. t. *zunoun*; — opinion trop avantageuse de soi-même, خود پسندی *khoud-pècèndi*, خود بینی *khoud-bini*, زیاده *ziadè-sèri*, a. عجب النفس *'èdjèb-oun-nèfs*, pr. t. *'adjaïb-un-nafs*, غرور *ghourour*.

PRESOMPTUEUSEMENT, adv., از روی خود پسندی *èz rouï khoud-pècèndi*, غرور *èz rouï ghourour*.

PRÉSUMPTUEUX, EUSE, adj., بادیبر *ziadè-sèr*, سر *bad-bèr*, خود پسند *khoud-pècènd*, pr. t. *khod-pècènd*, خودبین *khoud-bîn*, pr. t. *khod-bîn*, a. مغرور *mèghrour*, pr. t. *maghrour*, نفاج *nèffadj*.

PRESQUE, adv., نزدیک *nèzdik*, p. t. همان *hèman*, a. قریب *qèrib*, pr. t. *qarib*; — c'est presque fini, نزدیک است

نزدیک باتمام *nèzdik-èst tèmam bè-chèvèd*, تمام بشود
nèzdik bè-ètman-èst است.

PRESQU'ÎLE, s. f., نیم جزیره *nim-djèzirè*.

PRESSAGE, s. m., فشار فشردگی *fèchourdègui*, فشار *fèchar*, a.
 تعصیر *tè'ècir*, pr. t. *ta'cir*.

PRESSANT, e, adj., اصرار کننده *èsrar-kounèndè*; — urgent,
 a. فووتی *foouti*, a. مجبر *moubrem*, pr. t. *mubrim*, مجبر
moudjèr, pr. t. *mudjir*; — urgent, a. فووتی *foouti*,
 pr. t. *fèrti*, ضروری *zèrouri*, pr. t. *zarouri*, p. t. بجّد
bè-djèdd.

PRESSE, s. f. machine à imprimer, چرخ چاپخانه *tchèrkhé*
tchap-khanè, a. ملزمه *mèlzèmè*; — machine avec la-
 quelle ou presse toutes sortes de choses, منگنه *mèn-*
guènè, چرخست *djèndèrè*, چرخست *tchèrkhoust*; —
 foule, cohue, مردم انبوهی *èmbouhii mèrdoum* a. ازدحام
èzdèham, pr. t. *izdiham*.

PRESSÉ, e, adj., دستپاچه *dèst-patchè*, a. مستعجل *mous-*
tè'èdjèl, pr. t. *musta'djil*, V. PRESSER.

PRESSSENTIMENT, s. m., گواهی دل *guèvahii dèl*, a. حس
 کردن *hèds kèrdèn*.

PRESSER, v. a., فشردن *fèchourdèn*, فشار دادن *fèchar da-*
dèn, فشاردن *fèchardèn*; — hâter, کردن
dèst-patchègui kèrdèn, عجله کردن *'èdjèlè kèrdèn*,
 تعجیل کردن *tè'èdjil kèrdèn*, pr. t. *ta'djil kièrdèn*; —
 approcher une chose ou une personne d'une autre,
 نزدیک بهمدیگر کردن *nèzdik bè-hèm-diguèr kèrdèn*,
 پهلوی هم آوردن *pèhlouï hèm àvourdèn*; — se presser,
 نزدیک بهمدیگر شدن *nèzdik bè-hèm-diguèr choudèn*,

پهلوی هم نشستن *pèhlouï hèm nèchèstèn*; — se hâter, شتاب کردن *chètab kèrdèn*, pr. t. *chitab kièrdèn*, تعجیل کردن *dèst-patchè choudèn*, *tè'djil kèrdèn*, pr. t. *ta'djil kièrdèn*, عجله کردن *'èdjèlè kèrdèn*; — pressé e, شتابنده *chètabèndè*, pr. t. *chitabèndè*, مستعجل *dèst-pachè*, a. *moustè'èdjèl*, pr. t. *musta'djil*; — en parlant d'affaires, فونی *foouti*, pr. t. *fèrti*; — en parlant des fruits qui ont été pressés, فشردۀ شده *fèchourdè-choudè*.

PRESSEUR, SE, s., منکنده جی *mènguènèdji*.

PRESSIER, s. m., چاپزن *tchap-zèn*.

PRESSION, s. f., سنگینی *sènguini*, فشار *fèchar*; — la pression de l'air, فشار هوا *sènguiniü hèva* *fècharé hèva*.

PRESSIS, s. m., آب گوشت فشردۀ *ábé gouchté fèchourdè*, عصارۀ گوشت *'èçarèyé goucht*.

PRESSOIR, s. m., چرخست *tchèrkhoust*, t. p. جندره *djèndèrè*, منگنه *mènguènè*, a. معصره *mè'ècèrè*, pr. t. *ma'cèrè*,

V. PRESSE

PRESSURAGE, s. m., فشردگی *fèchourdègui*, a. تعصیر *tè'è-cir*, pr. t. *ta'cir*.

PRESSURER, v. a. exprimer le suc V. PRESSER dans ce sens, — au fig., زیادتی کردن *ziadèti kèrdèn*, جبر کردن *djèbr kèrdèn*.

PRESSUREUR, s. m., فشارنده *fècharèndè*, a. عصار *'èssar*, pr. t. *'assar*, مقصر *mou'èssèr*, pr. t. *mu'assir*.

PRESTANCE, s. f., نمایش *nèmayèch*, نمود *nèmoud*, a. منظر *mènzèr*, هتۀ *hèi'èt*.

PRESTATION, s. f. prestation de serment, سوگند خوردن *soouguend khourdèn*.

PRESTE, adj. des 2 g., جلد *djèld*, چست *tchoust*.

PRESTESSE, s. f., جلد دستی *djèldi*, جلد دستی *djèld-dèsti*, چستی *tchousti*.

PRESTEMENT, adv., جلد *djèld*, چست *tchoust*, pr. t. *tchust*, زود *zoud*.

PRESTIDIGITATEUR, s. m., حقه باز *hoqqè-baz*.

PRESTIDIGATION, حقه بازی *hoqqè-bazi*.

PRESTIGE, s. m., سیمب کاری *simia-kari*; — au fig., چشم بندی *tchèchm-bèndi*, حقه بازی *hoqqè-bazi*.

PRESTIGIEUX, EUSE, adj., سیمب کار *simia-kar*, pr. t. *simia-kiar*, سیمب آس *simia-âga*, چشم بند *tchèchm-bènd*, سحر آمیز *sèhr-âميز*, pr. t. *sihr-âميز*, p. t. *sèhr-kar*, pr. t. *sihr-kiar*.

PRÉSUMABLE, adj. des 2 g., انگار کردنی *èngar-kèrdèni*, a. محتمل *mouhtèmèl*, pr. t. *muhtèmil*.

PRÉSUMER, v. a., انگار کردن *èngar kèrdèn*, انگاشتن *èngachtèn*, ضحّ کردن *zènn kèrdèn*, pr. t. *zann kièrdèn*, گومان داشتن *youman dachtèn*, pr. t. *guman dachtèn*; — *présumé*, e, انگاشت شده *èngachtè-choudè*, a. مظنون *mèznoun*, pr. t. *maznoun*.

PRÉSUPPOSER, v. a., از اول فرض کردن *èz èvvèl fèrz kèrdèn*, قبل از وقوع *mouqèddèm fèrz kèrdèn*, مقدم فرض کردن *qèbl èz vougou' fèrz kèrdèn*, pr. t. *qabl èz ruqou' farz kièrdèn*; — *présupposé*, e, از اول فرض شده *èz èvvèl fèrz-kèrdè-choudè*.

PRÉSUPPOSITION, s. f., فرض پیش از وقوع *fèrzé pich èz*

vouqou', قرض قبل الوقوع *fèrzé qèll-ul-vouqou'*, pr. t. *farzi qabl-ul-vouqou'*.

PRÉSURE, s. f., مایهٔ پنینر *mayèyé pènir*.

PRÉT, s. m., وام *vam*, a. قرض *qèrz*, pr. t. *qarz*, pl. قروض *qourouz*, عاریه *'àriyèt*, عاریه *'àriyè*.

PRÊT, e, adj., آماده *âmadè*, a. حاضر *hazèr*, pr. t. *hazir*, مهیا *mouhèiya*.

PRÉTENDANT, e, s., خواهان *khahan*, a. طالب *talèb*, pr. t. *talib*, pl. طالب *tèllab*.

PRÉTENDRE, v. a. soutenir qu'on a droit à une chose, ادعا کردن *èddè'à kèrdèn*; — v. n. aspirer à une chose, خواهان بودن *khahan boudèn*, طالب بودن *talèb boudèn*, pr. t. *talib boudèn*.

PRÉTENDU, e, adj. douteux, faux, دروغی *douroughi*, a. جعلی *djè'èli*, pr. t. *dja'li*; — soi-disant, گویند *gou-yènd*.

PRÉTENDU, e, s. futur époux, نامزد *nam-zèd*, داماد *damad*; — la prétendue, عروس *'èrous*.

PRÉTENTIEUX, EUSE, adj., پیر ادعا *pour-èddè'à*.

PRÉIENTION, s. f., a. ادعا *èddè'à*, pr. t. *iddi'à*, مدعا *moud-dè'à*, pr. t. *muddè'à*.

PRÊTER, v. a., وام دادن *vam dadèn*, (peu usité) قرض دادن *qèrz dadèn*, برسم عاریه دادن *bè-rèsmè 'àriyé dadèn*; — prêter à intérêt, پول بمنفعت دادن *poul hè-mènfe'èt dadèn*, pr. t. *poul bè-mènfa'at dadèn*; — prêter secours, امداد کردن *èmdad kèrdèn*, یاری کردن *yavèri kèrdèn*; — prêter l'oreille, کمک کردن *keumèk kèrdèn*; — prêter گوش, گوش دادن *gouch kèrdèn*, گوش کردن *gouch dadèn*;

— prêter serment, *یاد کردن yèmin yad kèrdèn*,
 سوگوهند خوردن *soouguènd khourdèn*, pr. t. *sòguènd*
khordèn, قسم خوردن *qècèm khourdèn*, pr. t. *qacèm*
khordèn; — se prêter à, گراییدن *guèrayidèn*, راضی
 شدن *razi choudèn*; — v. n. s'étendre en tirant, وا
 شدن *ra choudèn*, دراز شدن *dèraz choudèn*, pr. t.
diraz choudèn.

PRÉTÉRIT, s. m., a. فعل ماضی *fè'èlé mazi*, pr. t. *f'i'li*
mazi.

PRÉTÉRITION, s. f. omission, a. زهول *zehoul*, pr. t. *zuhoul*,
 V. OMISSION.

PRÊTEUR, SE, s., وام دهند *vam-dèhèndè*, قرض دهند
qèrz-dèhèndè.

PRÉTEXTE, s. m., بهانه *bèhanè*, a. عذر *'euzr*, pr. t. *'uzr*.

PRÉTEXTER, v. a., بهانه آوردن *bèhanè àvourdèn*, عذر
 آوردن *'euzr àvourdèn*; — chercher un prétexte, پی
 بهانه گشتن *pèiyé bèhanè guèchtèn*.

PRÊTRE, s. m., کشیش *kèchich*.

PRÊTRISE, s. f., کشیشی *kèchichi*.

PREUVE, s. f. ce qui établit la vérité d'un fait, a. برهان
bourhan, pr. t. *burhan*, pl. براهین *bèrahīn*, دلیل *dèlil*,
 pl. دلائل *dèlayèl*, pr. t. *dèlayil*; — démonstration,
 اثبات *èsbat*, pr. t. *isbat*, سند *sènèd*; — preuve évi-
 dente, a. دلیل واضح *dèlilè vazèh*, pr. t. *dèlili vazih*;
 — preuve convaincante, دلیل مثبت *dèlilè mousbèt*,
 pr. t. *dèlili musbèt*; — preuves judiciaires, a. ادله
 شرعیة *èdèllèyé chér'iyè*, pr. t. *adillèr chér'iyè*.

PRÉVALOIR, v. n., برتری داشتن *bèrtèri dachtèn*, فایز

آمدن *fayèq àmèdèn*, pr. t. *fayiq àmèdèn*; — se prévaloir, tirer avantage, بهرمند شدن *bèhrèmènd chou-dèn*, گرفتن *èstèfadè kèrdèn*, pr. t. *istifadè kièrdèn*, فائده کردن *fa'idé kèrdèn*.

PRÉVARICATEUR, TRICE, s., خیانت کنند *khianèt-kou-nèndè*, خیانتکار *khianèt-kar*, ا. خایس *khayèn*, pr. t. *khayîn*.

PRÉVARICATION, s. f., a. خیانت *khianèt*.

PRÉVARIQUER, v. n., خیانت کردن *khianèt kèrdèn*.

PRÉVENANCE, s. f., دلنوازی *dèl-nèvazi*, pr. t. *dil-nèvazi*, دلجوئی *dèl-djouyi*, pr. t. *dil-djouyi*, خاطر خاثر *khatèr pèrvèri*, p. t. *hèmmèté bi-niaz*, pr. t. *himmèti bi niaz*, ا. التفت *èltèfat*, pr. t. *iltifat*, اکرام *èkram*, pr. t. *ikram*.

PRÉVENANT, e, adj., دلنواز *dèl-nèvaz*, pr. t. *dil-nevaz*, دلجو *dèl-djou*, pr. t. *dil-djou*, مهربان *mèhrèban*, pr. t. *mihruban*, خاطر پرور *khatèr pèrvèr*, pr. t. *khatir-pèrvèr*; — agréable, دلربا *dèl-rouba*, pr. t. *dil-ruba*, محبوب انقلب *pècèndidè*, p. t. *khoch*, ا. محبوب *mèhboub-oul-gouloub*, pr. t. *mahboub-ul-gouloub*.

PRÉVENIR, v. a. devancer, پیش رسیدن *pich rècidèn*; — être le premier à faire ce qu'un autre voulait faire, اذنه کردن *sèbqèt kèrdèn*; — avertir, آگاه دادن *àgah kèrdèn*, pr. t. *àguiah kièrdèn*, اطلاع دادن *èttèla' dadèn*, pr. t. *ittila' dadèn*, خبر دادن *khèbèr dadèn*, pr. t. *khabèr dadèn*, مخبر کردن *moukh-bèr kèrdèn*; — prévenu, e, آگاه *àgah*, p. t. *khèbèr-dar*, خبردار *khèbèr-dar*, pr. t. *khabèr-dar*; — en termes de procédure, متهم شده *mout-*

tèhèm-choudè, pr. t. muttèhim-choudè, a. متهم mouttèhèm, pr. t. muttèhim.

PRÉVENTION, s. f., ظن بى گومان بى پا goumané bi pâ, ظن بى سبب zènné bi sèbèb.

PRÉVISION, s. f. conjecture, a. احتمال èhlèmal, pr. t. ihtimal; — prévoyance, پیش بینی pich-bini.

PRÉVOIR, v. a., وقوع استدلال کردن qèbl èz vouqou' èstèdlal kèrdèn, pr. t. qabl èz ruqou' istidlal kièrdèn, عاقبت اندیشی پیش بینی کردن pich-bini kèrdèn, 'Aqèbèt-èndichi kèrdèn, pr. t. 'Aqibèt èndichi kièrdèn, a. قبل الظهور استدلال qèbl-èz-zouhour, pr. t. istidlal qabl-uz-zouhour.

PRÉVÔT, s. m., باشى bachi, a. نقيب nèqib, pr. t. naqib; — prévôt des marchands, تاجر باشى tadjèr-bachi, pr. t. tadjir-bachi, ou ملك التجار mèlèk-out-touddjar, pr. t. mèlik-ut-tuddjar.

PRÉVÔTAL, e, adj. qui a rapport au prévôt, a. متعلق به moutè'èllèq bè-nèqib; — sans appel, ا. قنعى qèl'i, pr. t. qat'i.

PRÉVÔTALEMENT, adv., a. بحكم قنعى bè-heukmé qèl'i, pr. t. bè-hukmi qat'i.

PRÉVÔTÉ, s. f., a. نقابت nèqabèt, pr. t. niqabèt.

PRÉVOYANCE, s. f., عاقبت اندیشی 'Aqèbèt-èndichi, pr. t. 'Aqibèt-èndichi, مال اندیشی mè'al-èndichi, a. بصیرت bècirèt.

PRÉVOYANT, e, adj., عاقبت اندیش پیش 'Aqèbèt èndich, pr. t. 'Aqibèt-èndich, اهل بصیرت mè'al-hîn, a. èhlè bècirèt, pr. t. èhli bècirèt.

PRIAPISME, s. m., نعوذ دايمي *nou'ouzé daïmi*, pr. t. *nu'ouzi daïmi*, a. علة النعوذ *'ellèt-oun-nou'ouz*, pr. t. *'illèt-un-nu'ouz*.

PRIE-DIEU, s. m., جانماز *dja-nèmaz*, جای نماز *djaï nèmaz*, p. t. نمازگاه *nèmaz-gah*, pr. t. *namaz-guiah*.

PRIER, v. a. demander des grâces à Dieu, دعا کردن *do'a kèrdèn*; — faire la prière, نماز کردن *nèmaz kèrdèn*, pr. t. *numaz kièrdèn*; — prier quelqu'un au sujet de quelque chose, التماس کردن *èltèmas kèrdèn*, pr. t. *iltimas kièrdèn*, توقع کردن *tè-vèqqou' kèrdèn*, pr. t. *tèvèqqu' kièrdèn*, خواعشمند شدن *khahèchmènd choudèn*, pr. t. *khahichmènd choudèn*, خواعش داشتن *khahèch dachtèn* ou کردن *kèrdèn*, pr. t. *khahich dachtèn* ou *kièrdèn*; — je vous prie, je vous en prie, از شما التماس دارم *èz chouma èltèmas darèm* ou شما را التماس میکنم *chouma-ra èltèmas mi-kounèm*, pr. t. *chuma-ra iltimas mi-kunem*, از شما *èz chouma khahèch darèm*, pr. t. *èz chouma khahich darèm*, از شما خواعشمندم *èz chouma khahèchmènd-èm*; — prié, e, کرده شده *èltèmas kèrdè-choudè*, pr. t. *iltimas kièrdè-choudè*; — invité, دعوت *dè'èrèt-choudè*, pr. t. *da'rèt-choudè*.

PRIÈRE, s. f. demande à titre de grâce, نیاز *niaz*, خواعش *khahèch*, a. التماس *èltèmas*, pr. t. *iltimas*, تمنا *tè-mènna*, رجا *rèdja*, pr. t. *ridja*; — terme de culte, درود *dèroud*, a. نماز *nèmaz*, pr. t. *namaz*, دعا *do'a*, pr. t. *dou'a*, صلاة *sèlat*, pr. t. *salat*, pl. صلوات *sèlèvat*, pr. t. *salavat*.

PREIUR, s. m., پیر طریقت *piré tèriqèt*.

PRIEURÉ, s. m., جماعت کشیشان *djèma'èlé kèchichan*, pr. t. *djèma'ati kèchichan*.

PRIMAIRE, adj. des 2 g., نخستین *nèkhoustîn*, pr. t. *nu-khoustîn*, ابتدائی *èbtèdayi*, pr. t. *ibtidayi*, a. *اول èvèl*;
— école primaire, مدرسه مبتدیان *mèdrècèyé moub-tèdian*, pr. t. *mèdrècèi mublèdian*.

PRIMAT, s. m., ریش سفید کشیشان *rich-séfidé kèchichan*.

PRIMAUTE, s. f., سروری *sèrvèri*, a. ریاست *riacèt*.

PRIME, s. f., a. عطیہ *'ètiyè*, pr. t. *'atiyè*; — de prime abord, *اول از èz èvèl*.

PRIMER, v. n., تقدّم داشتن *bèrtèri dachtèn*, تفرّق داشتن *tèqèddoum dachtèn*, pr. t. *tèqaddum dachtèn*, تفرّق داشتن *tèfèvvouq dachtèn*.

PRIMEUR, s. f., موسم میوه نوبر *mooucémé mivèyé noou-bèr*, *اول موسم میوه èvèl mooucémé mivè*; — au pl fruits précoces, نوبر *noou-bèr*, a. باکوره *bakourè*, pr. t. *bakiourè*.

PRIMEVÈRE, s. f., گل اول بهار *goulé èvèlé bèhar*.

PRIMITIF, IVE, adj., پیشین *pichîn*, ابتدائی *èbtèdayi*, a. *اولی èvèli*, اصلی *èsli*, pr. t. *asli*.

PRIMITIVEMENT, adv., در اصل *èz èsl*, از اصل *èz èsl*, *اول از èz èsl*, *در اصل èz èsl*, a. *عن اصل 'èn èsl*, pr. t. *'an èsl*, *فی الاصل fil-èsl*, pr. t. *fil-èsl*.

PRIMO, adv., a. *اولاً èvèlèn*.

PRIMOGENITURE, s. f., نخستزادگی *nèkhoust-zadègui*; — droit de primogéniture, حق نخستزادگی *hèqqé nèkhoust-zadègui*, a. *حق کبرالسق hèqqé kèbr-ous-sènn*, pr. t. *haqqi kibr-us-sinn*.

PRIMORDIAL, *e*, adj., *a*. اصلی *èslî*, pr. *t. aslî*.

PRIMORDIALEMENT, *adv.*, *a*. اصلاً *èslèn*, اصلياً *èslîèn*, pr. *t. aslîèn*.

PRINCE, *s. m.* souverain, شهریار *chèhriar*, pr. *t. chèhèriar*,
خدیو *khèdiv*, p. *t. شاه chah*, پادشاه *padèchah*, pr. *t. padichah*,
a. سلطان *soultan*, pr. *t. sultan*, pl. سلاطین *sèlatîn* pr. *t. salatîn*; — celui qui possède une souve-
raineté en titre, دجا نشین *dja-nèchîn*, pr. *t. dja-nichîn*,
a. امیر *émir*, pl. امرا *eumèra*, pr. *t. umèra*; — prince du
sang, شاهزاده *chah-zadè*, پادشاهزاده *padèchah-zadè*, pr.
t. padichah-zadè.

PRINCESSE, *s. f.*, شاهزاده خانم *chah-zadè-khanoum*, pr. *t. chah-zadè-hanoum*.

PRINCIER, *e*, adj. de prince ou de princesse, متعلق *moutè'èllèq* *bè-chah-zadè*; — digne d'un
prince, شایان شاهزاده *chayanè chah-zadè*.

PRINCIPAL, *e*, adj., سر *sèr*, ویژه *vijè*, *a*. عمده *'oumdè*, اصل *èsl*, pr. *t. asl*.

PRINCIPALEMENT, *adv.* surtout, بویژه *bè-vijè*, بخصوص *bè-kheçous*,
a. خصوصاً *kheçoucèn*, pr. *t. khouçouça*,
على الخصوص *'èlèl-kheçous*, pr. *t. 'èlal-khouçous*.

PRINCIPALITÉ, *s. f.*, *a*. ریاست *riacèt*.

PRINCIPAT, *s. m.*, *a*. سلطنت *sèltènèt*, pr. *t. saltanat*.

PRINCIPAUTÉ, *s. f.* dignité, *a*. حکومت *houkoumèt*, pr. *t. hukioumèt*,
رتبه امیری *routbèyé émiri*, pr. *t. rutbèt émiri*; — pays gouverné par un prince, *a*. ایالت *aya-
lèt*, pr. *t. ayalèt*, مملکت *mèmlèkèt*; — les deux prin-
cipautés, مملکتین *mèmlèkètèin*.

PRINCIPE, s. m. première cause, a. *علت اصلی 'ellèlé èsli*,
pr. t. *'illèti asli*, مبداء *mèbda'*; — maxime, a. *اصل*
ouçoul, قاعدة *qa'èdè*, pr. t. *qa'îdè*, pl. قواعد *qèva'èd*,
pr. t. *qava'îd*; — principe de morale, a. *اصل اخلاق*
ouçoulé èkhlaq, pr. t. *uçouli akhlaq*.

PRINTANIER, E, adj., بهاری *bèhari*.

PRINTEMPS, s. m., بهار *bèhar*, pr. t. *bahar*, فصل بهار *fèslé*
bèhar, pr. t. *fasli bahar*, a. ربيع *rèbi'*.

PRIORITÉ, s. f., a. تقدم *tèqèddoum*, pr. t. *tèqaddum*.

PRIS, E, adj., گرفته شده *guerèstè-choudè*, گیر آمده *guir-*
àmèdè.

PRISABLE, adj. des 2 g., estimable, شایان *chayan*, شایسته
chayèstè, p. t. سزاوار *sèzavar*, a. لایف *layèq*, pr. t.
layiq.

PRISE, s. f. action de prendre, گرفتن *guèrèstèn*, a. اخذ
èkhz, pr. t. *akhz*, ضبط *zèbt*, pr. t. *zabt*; — conquête,
a. فتح *fèth*, pl. فتوحات *foutouhat*, pr. t. *futuhât*,
تسخیر *tèskhir*, pr. t. *taskhir*; — la chose qu'on a
prise, a. غنیمت *ghènimèt*, pr. t. *ghanimèt*, pl. غنائم
ghènayèm, pr. t. *ghanayim*; — lâcher prise, از دست
èz dèst dadèn, ول کردن *vèl kèrdèn*; — prise de
possession, a. تصرف *tècèrrouf*, pr. t. *tèçarruf*; — que-
relle, ستیز *sètiz*, a. نزاع *nèza'*, pr. t. *niza'*.

PRISÉE, v. a. action de priser, V. PRISER.

PRISER, v. a., mettre le prix à une chose, قیمت گذاشتن
qèimèt gouzachtèn, pr. t. *qimèt guzachtèn*, نرخ گذاشتن
nèrkh gouzachtèn, قیمت کردن *qèimèt kèrdèn*, pr. t.
qimèt kièrdèn; — estimer, محترم داشتن *meuhlèrèm*

dachtèn, pr. t. *mouhtèrèm dachtèn*, معتبر دانستن *meu'-eutèbèr danèstèn*, pr. t. *mou'tèbèr danistèn*; — v. n. aspirer du tabac par le nez, کشیدن انفیّه *ènfiyè kèchidèn*.

PRISEUR, s. m. qui fait la prisee, قیمت گذار *qèimèt-gouzar*, pr. t. *qimèt-guzar*, معین کنندۀ قیمت *mou'èiyèn-kounèndèyé qèimèt*, pr. t. *mu'aïyèn-kunèndèï qimèt*; — qui prend du tabac, کش انفیّه *ènfiyè-kèch*.

PRISME, s. m., a. مشور *mèchvèr*, pr. t. *michvèr* ou مشور *moouchour*, pr. t. *mèvchour*, pl. مواشیر *mèvachir*.

PRISON, s. f., زندان *zèndan*, pr. t. *zīndan*, حبس خانۀ *hèbs-khanè*, a. حبس *hèbs*, pr. t. *habs*, محبس *mèhhès*; — mettre en prison, زندانی کردن *zèndani kèrdèn*, pr. t. *zīndani kièrdèn*, انداختن بزندان *bè-zèndan èndakhtèn*, حبس کردن *hèbs kèrdèn*.

PRISONNIER, e, s. qui est en prison, زندانی *zèndani*, a. محبوس *mèhbous*, pr. t. *mahbous*; — pris à la guerre, دستگیر *dèst-guir*, a. اسیر *ècir*, vulg. *yècir*, pl. اسرا *oucèra*.

PRIVATIF, IVE, adj., a. حرف النفی *hèrf-oun-nèfi*, pr. t. *harf-un-nèfi*.

PRIVATION, s. f., a. محرومی *mèhroumi*, a. حرمان *hèrman*, pr. t. *hirman*, محرومیت *mèhroumiyèt*, pr. t. *mahroumiyèt*.

PRIVATIVEMENT, adv., a. باستثنا *bè-èstèsna*, pr. t. *bè-istisna*, a. بالاستثنا *bèl-èstèsna*, pr. t. *bil istisna*, مخصوصاً *mèkhsoucèn*, pr. t. *makhsoucèn*.

PRIVAUTÉ, s. f., familiarité, تکلیفی بی منتهای *mountèhài bi tèklifi*.

PRIVÉ, *e*, adj. qui est simple particulier, شخص متعارف *chèkhsé moutè'aréf*; — apprivoisé, آموخته *âmoukhîé*, خانگی *khanègui*; — en lieu privé, خلوت *djari khèlvèt*.

PRIVÉMENT, adv., V. FAMILIÈREMENT.

PRIVER, *v. a.*, محروم داشتن *mèhroum dachtèn*, محروم کردن *mèhroum kèrdèn*, pr. t. *mahroum kièrdèn*; — se priver, محروم خود را *khoud-ra mèhroum dachtèn*, ou کردن *kèrdèn*, محروم شدن *mèhroum choudèn*; — s'abstenir, اجتناب کردن *èdjtenab kèrdèn*, pr. t. *idjtinab kièrdèn*, پرهیز کردن *pèrhiz kèrdèn*; — privé, *e*, a. محروم *mèhroum*, pr. t. *mahroum*.

PRIVILÈGE, *s. m.*, امتیاز *èmtiaz*, pr. t. *imtiz*, pl. امتیازات *èmtiazat*, pr. t. *imtizat*.

PRIVILÉGIÉ, *e*, adj., صاحب امتیاز *sahèbé èmtiaz*, pr. t. *sahibi imtiz*.

PRIVILÉGIER, *v. a.* (peu usité), امتیاز دادن *èmtiaz dadèn*.

PRIX, *s. m.*, ارزش *èrzèch*, p. t. بها *bèha*, a. قیمت *qèimèt*, pr. t. *qimèt*, ثمن *semèn*, pl. اثمان *èsman*; — diminuer le prix, قیمت را کم کردن *qèimèt-ra kèm kèrdèn*; — estimer que l'on fait d'une chose, a. قدر *qèdr*, pr. t. *qadr*; — il n'en connaît pas le prix, قدرش را نمیداند *qèdrèch-ra nè-mi-danèd*; — récompense, a. اجرت *oudjrèt*, pr. t. *udjrèt*; — prix fixe, a. قیمت *qèimèté mou'èiyèn*, pr. t. *qimèti mu'aïyèn*; — quel en est le prix ? قیمتش چه چیز است *qèimèt-èch tchè-tchiz-èst*, pr. t. *qimèt-èch tchi-tchiz-èst*; — cela

n'a pas de prix, این قیمت ندارد *in qèimèt nè-darèd*.

PROBABILITÉ, s. f., a. احتمال *èhtèmal*, pr. t. *ihimal*, pl. احتمالات *èhtèmalat*, pr. t. *ihimalat*.

PROBABLE, adj. des 2 g., احتمال دارد *èhtèmal darèd*, a. محتمل *mouhtèmèl*, pr. t. *muhtèmil*, a. قابل *qabèl*, pr. t. *qabil*; — c'est probable, احتمال دارد *èhtèmal darèd*, احتمال می‌رود *èhtèmal mi-rèvèd*, pr. t. *ihimal mi-rèvèd*, a. یاحتمل *yahtèmèl*, pr. t. *yahtèmil*.

PROBABLEMENT, adv., احتمال می‌رود *èhtèmal mi-rèvèd*, دور نیست *dour nist*.

PROBANTE, adj. f., raison probante, ثابت کننده *sabèt-kou-nèndè*, pr. t. *sabit-kiunèndè*, a. مثبت *mousbèt*, pr. t. *musbit*.

PROBATIF, IVE, adj. V. PROBANTE.

PROBATION, s. f., a. مدت امتحان *mouddètè èmtèhan*, pr. t. *muddèti imtihan*.

PROBATOIRE, adj. des 2 g. acte probatoire, فرمان مبنی بر اثبات استعداد شاگرد *fèrmanè mèbni bèr èsbatè èstè'dadé chaguèrd*.

PROBE, adj. des 2 g., درست *droust*, پاکدامن *pak-damèn*, a. صالح *salèh*, pr. t. *salih*.

PROBITÉ, s. f., پاکدامنی *pak-damèni*, درستی *drousti*, pr. t. *drusti*.

PROBLÉMATIQUE, adj. des 2 g. qui est douteux, a. مشکوک *mèchkouk*, pr. t. *mèchkiouk*; — dont on peut soutenir l'affirmative et la négative, a. ممکن اثبات و انفی *moumkèn-oul-èsbat-oun-nèfi*, pr. t. *munkîn-ul-isbat rèn-nèfi*.

PROBLÉMATIQUEMENT, adv., اثبات و نفی *bè-sourèté*
nèfi-ou-èsbat.

PROCÉDÉ, s. m. manière d'agir, رفتار *rèftar*, a. سلوك *sou-louk*, pr. t. *sulouk*, حرکت *hèrèkèt*, pr. t. *harèkièt*; — méthode, a. دستور العمل *dèstour-oul-'èmèl*, pr. t. *dès-tour-ul 'amèl*. طرز *tèrz*, اصول *ouçoul*, pr. t. *uçoul*.

PROCÉDER, v. n. provenir tirer origine, ناشی شدن *nachi cheudèn*, نشأت کردن *nèch'èt kèrdèn*; — agir, عمل کردن *'èmèl kèrdèn*, pr. t. *'amèl kièrdèn*, اقدام کردن *èqdam kèrdèn*, pr. t. *iqdam kièrdèn*, مبادرت کردن *moubadèrèt kèrdèn*; — manière de se comporter, رفتار کردن *rèftar kèrdèn*, سلوك کردن *soulouk kèrdèn*, pr. t. *sulouk kièrdèn*, حرکت کردن *hèrèkèt kèrdèn*, pr. t. *harèkièt kièrdèn*.

PROCÉDURE, s. f., a. مرافعة *mourafè'è*, pr. t. *murafa'a*, pl. مرافعات *mourafè'ât*, pr. t. *murafa'ât*.

PROCÈS, s. m., a. دعوى ou دعوا *dè'èta*, pr. t. *da'va*, pl. دعاوى *dè'âvi*, pr. t. *da'âvi*; — procès-verbal, تكمير حل *tèhriré sourèté hal*, pr. t. *tahriri sourèti hal*.

PROCESSIF, IVE, adj., (peu usité), مرافعة دوست *mourafè'è-doust*.

PROCESSION, s. f., کوکبه *kooukèbè*.

PROCESSIONNELLEMENT, adv., ب کوکبه *ba kooukèbè*, pr. t. *ba-kèvkèbè*.

PROCHAIN, s. m., nos semblables, هم جنس *hèm-djèns*, pr. t. *hèm-djïns*, a. ابن جنس *èbné djèns*, pr. t. *ibni djïns*, pl. أبناء جنس *èbna'è djèns*, pr. t. *ibnaï djïns*, قرین *qèrîn*, pr. t. *qarîn*, pl. اقربان *èqran*, pr. t. *aqran*.

PROCHAIN, *e*, adj. qui est près, نڤزديك *nèzdik*, *a*. قريب *qèrib*, pr. t. *qarib*; — se dit aussi du temps, آينده *âyèndè*, *a*. اتيه *atiè*; — la semaine prochaine, هفتة *hèftèyé* *âyèndè*.

PROCHAINEMENT, adv., بعد از اندك مدت *bè'èd èz èndèk mouddèt*, *a*. عنقريب *'èngèrib*, pr. t. *'anqarib*, قريباً *qè-ribèn*, pr. t. *qaribèn*.

PROCHE, adj. des 2 g., نڤزديك *nèzdik*, *a*. قريب *qèrib*, pr. t. *qarib*; — proches, s. m. pl., proches parents, خویش *khich*, pl. خویشان *khichan*, خویشاوند *khichavènd*, pl. خویشاوندان *khichavèndan*, *a*. اقربا *èqrèba*, pr. t. *aqraba*, قوم *qooum*, pr. t. *qarm*; — adv., de proche en proche, رفته رفته *rèftè-rèftè*, بتدریج *bè-tèdrıdıj*.

PROCLAMATION, s. f. écrit contenant ce que l'on proclame, اعلام نامه *è'èlam-namè*, pr. t. *i'lam-namè*; — ce que l'on adresse au peuple, à l'armée, اعلام باآواز بلند *è'èlam bè-âvazè boulènd*, pr. t. *i'lam bè-âvazi bulènd*, اعلام بندا *è'èlam bè-nèda*.

PROCLAMER, v. *a*. publier à haute voix, باآواز بلند اعلام *bè-âvazè boulènd è'èlam kèrdèn*, چهار کشیدن *djèhar kèchidèn*, vulg. *djar kèchidèn*; — divulguer, فاش اعلام کردن *è'èlam kèrdèn*, pr. t. *i'lam kièrdèn*, فاش کردن *fach kèrdèn*.

PROCRÉATION, s. f., *a*. تولید *tooulid*, pr. t. *tèvlid*, تکوین *tèkoïn*, ولادت *vèladèt*.

PROCRÉER, v. *a*., اولاد پیدا کردن *ooulad pèida kèrdèn*, pr. t. *èvlad pèida kièrdèn*, تناسل کردن *tènaçoul kèr-*

dèn; — procréé, e, زائیده شده, *zaïdè-choudè*, a. مولود *moonloud*, pr. t. *mèvloud*.

PROCURATION, s. f., a. وكالت *vèkalèt*, pr. t. *vèkialèt*; — acte, وكالتنامه *vèkalèt-namè*, pr. t. *vèkialèt-namè*.

PROCURER, v. a., رسانیدن *rèsanidèn*, فراهم آوردن *fèrahèm àvourdèn*; — se procurer, گير آوردن *guir àvourdèn*, تحصیل کردن *tèhsil kèrdèn*, فراهم آوردن *fèrahèm àvourdèn*.

PROCUREUR, s. m., a. وكيل *vèkil*, pl. وكلا *voukèla*, pr. t. *vukèla*: — fondé de pouvoirs dans une communauté religieuse, وكيل شرعی *vèkilè chèr'i*, pr. t. *vèkili char'i*; — procureur général, a. وكيل مطلق *vèkilè moullèq*, pr. t. *vèkili mullaq*.

PRODIGALEMENT, adv., a. باسراف *bè-èsraf*.

PRODIGALITÉ, s. f., اباد دستی *bad-dèsti*, a. اسراف *èsraf*, pr. t. *israf*.

PRODIGE, s. m., a. معرکه *mè'èrèkè*, معجزه *meu'eudjèzè*, pr. t. *mu' djizè*, عجبده *'èdjoubè*.

PRODIGIEUSEMENT, adv., a. بطور عجب *bè-toouré 'èdjib*; — infiniment, زياد از حد *ziad èz hèdd*, بغایت *bè-ghayèt*, a. فوق الغیة *foouq-oul-ghayè*, pr. t. *fèvq-ul-ghayè*.

PRODIGIEUX, EUSE, adj., ندیده و نشنیده *nè-didè-ou-nè-chènidè*, a. عجیب *'èdjib*, pr. t. *'adjib*, ou mieux, عجایب *'èdjayèb*, pr. t. *'adjaïb*.

PRODIGUE, adj. des 2 g., اسراف کننده *bad-dèst*, اسراف کونند *èsraf-kounèndè*, pr. t. *israf-kiunèndè*, هزینه خرج *hèrzè-khèrdj*, a. مبذّر *moubèzzèr*, pr. t. *mubèzzir*, مسرف *mousrèf*, pr. t. *musrif*.

PRODIGUER, v. a., اسراف کردن *èsraf kèrdèn*, pr. t. *israf kièrdèn*, تبذير کردن *tèbzir kèrdèn*, تلف کردن *tèlèf kèrdèn*; — prodiguer son bien, مال خود را تلف کردن *malé khoud-ra tèlèf kèrdèn*, pr. t. *mali khodra-ra tèlèf kièrdèn*; — au fig. prodiguer ses soins. صرف همت کردن *sèrfé hèmmèt kèrdèn*, pr. t. *sarfi himmèt kièrdèn*.

PRODITOIREMENT, adv. trompeusement, از روی خیانت *èz rouï khianèt*.

PRODROME, s. m., a. مقدمه *mouqèddèmè*, pr. t. *muqaddèmè*.

PRODUCTEUR, TRICE, s., a. مؤبد *mouvèllèd*, pr. t. *muvèllid*, féminin, مؤبدè *mouvèllèdè*, pr. t. *muvèllidè*; — cause productrice, a. علت مؤبد *'èllètè mouvèllèdè*, pr. t. *'illètè muvèllidè*; — en parlant de ceux qui créent les produits agricoles ou industriels, عمل آورنده *'èmèl-àvèrèndè*, pr. t. *'amèl-àvèrèndè*.

PRODUCTIF, IVE, adj., حاصل خیز *hacèl-khiz*, حاصل پر *pour-hacèl*, باردار *bar-dar*, p. t. محصولدار *mèhsoul-dar*, pr. t. *mahsoul-dar*.

PRODUCTION, s. f., a. حاصل *hacèl*, pr. t. *hacil*, pl. حاصلات *hacèlat*, pr. t. *hacilat*, محصول *mèhsoul*, pr. t. *mahsoul*, pl. محصولات *mèhsoulat*, pr. t. *mahsoulat*; — de l'esprit, a. تالیف *tè'èlif*, pr. t. *tèèlif*, pl. تالیفات *tè'èlifat*, pr. t. *tèèlifat*.

PRODUIRE, v. a. engendrer, donner naissance, بوجود آوردن *bè-voudjoud àvourdèn*, زاییدن *zayidèn*, تناسل کردن *tènaçoul kèrdèn*, pr. t. *tènaçul kièrdèn*; — se dit des choses qui naissent de la terre, بار دادن *bar*

dadèn, دادن *hacèl dadèn*, pr. t. *hacil dadèn*,
 باعث *miwè dadèn*; — causer, occasionner,
 سبب شدن *ba'ès choudèn*, سبب شدن *sèbèb choudèn*; —
 exposer à la vue, ابراز کردن *èbraz kèrdèn*, pr. t. *ibraz*
kièrdèn; — rapporter, سود آوردن *soud àvourdèn*, مداخل
 ظاهر شدن *mèdakhèl dachtèn*; — se produire, ظهور
 کردن *zouhour kèrdèn*.

PRODUIT, s. m. V. PRODUCTION.

PROÉMINENCE, s. f., برآمدگی *bèr àmèdègui*,
 برآمدگی *bèr djèstègui*.

PROÉMINENT, e, adj., برآمده *bèr àmèdè*,
 بلند *djèstè*, *boulènd*.

PROFANATEUR, TRICE, s., پلید کننده *pèlid-kounèndè*,
 نجس کننده *nèdjès-kounèndè*, a. مدّس *moudènnès*,
 pr. t. *mudannis*; — profanateur des choses saintes,
 مدّس اشیاء مبارکه *moudènnècè èchia'è moubarèkè*.

PROFANATION, s. f. action de profaner, V. PROFANER.

PROFANE adj. et s. des 2 g., هتک حرمت کننده اشیاء مبارکه
hètk-heurmèt-kounèndèyè èchia'è moubarèkè, a. مہین
 اندین *mohîn-oud-dîn*, pr. t. *muhîn-èd-dîn*; — se dit
 aussi de ce qui n'appartient pas à la religion, غیر
 متعلق بامور دینیّه *ghèirè moutè'èllèq bè-oumouré diniyè*,
 pr. t. *ghaïri mutè'alliq bè-umouri diniyè*, غیر متعلق
 بدین *ghèirè moutè'èllèq bè-dîn*; — ignorant, نادان
na-dan, a. جاهل *djahèl*, pr. t. *djahil*, pl. جهلا *djou-*
hèla, pr. t. *djuhèla*; — se dit de ceux qu'on ne veut
 pas admettre dans une société, بیگانه *biganè*, a. اجنبی
èdjnebi.

PROFANE, v. a., *هتک حرمت اشیا مبارکه* *hètk-heur-mèté èchia'é moubarèkè kèrdèn*, *توهین دین کردن* *toou-hiné dīn kèrdèn*, pr. t. *tèvhini dīn kièrdèn*; — faire un mauvais usage des choses précieuses, *بی جا صرف کردن* *bi dja sèrf kèrdèn*, pr. t. *bi dja sarf kièrdèn*, *حرام کردن* *hèram kèrdèn*, pr. t. *haram kièrdèn*.

PROFECTIF, **IVE**, adj. terme de palais, a. *موروث من الابا* *moourous mèn-èl-èba vèl-èdjdad*, pr. t. *mèvrouous mīn-èl-aba vèl-èdjdad*.

PROFÉRER, v. a., *گوشتن* *goftèn*, *بیان آوردن* *bè-zèban àvourdèn*, *تقریر کردن* *tèqrir kèrdèn*; — proférer une parole, *یک سخن گفتن* *yèk soukhèn goftèn*.

PROFES, **ESSE**, adj. et s., qui a prononcé des vœux religieux, *نذر کننده* *nèzr-kounèndè*.

PROFESSER, v. a. avouer, *گواهی دادن* *guèvahi dadèn*, pr. t. *gouvahi dadèn*, *اقرار کردن* *èqrar kèrdèn*, pr. t. *iqrar kièrdèn*, *مقرر شدن* *mouqèrr choudèn*; — exercer, *مشغول بودن* *mèchghoul boudèn*; — professer la médecine, *طبابت کردن* *tèbabèt kèrdèn*, *مشغول طبابت بودن* *mèchghoulé tèbabèt boudèn*; — enseigner, *درس دادن* *dèrs dadèn*, *معلمی کردن* *mou'èllèmi kèrdèn*, pr. t. *mu'allimi kièrdèn*; — professer une doctrine, *معتقد بمذهبی بودن* *mou'outèqèdè bè-mèzhèbi boudèn*, *پیروی طریقتی کردن* *pèi-rèvī tèriqèti kèrdèn*, pr. t. *pèi-rèvī tariqati kièrdèn*.

PROFESSEUR, s. m., *آموزنده* *àmouzèndè*, *آموزگار* *àmou-zègar*, a. *مدرس* *moudèrrès*, pr. t. *mudèrris*, pl. *مدرسین* *moudèrrècīn*, *معلم* *mou'èllèm*, pr. t.

mu'allim, pl. معلّمين *mou'èllemîn*, pr. t. *mu'allimîn*.

PROFESSION, s. f. déclaration. گواهی *guèvahi*, a. اقرار *èq-rar*, pr. t. *igrar*; — état, پیشه *pichè*, a. صنعت *sèn'èt*, pr. t. *sana'at*, vulg. *zana'at*, pl. صنایع *sènayè'*, pr. t. *sanai'*, حرفت *hèrfèt*, pr. t. *hirfèt*, pl. حرف *hèrèf*, pr. t. *hirèf*, شغل *chougl*.

PROFESSORAT, s. m., a. معلّمی *mou'èllèmi*, pr. t. *mu'allimi*, آموزگاری *âmouzgari*, a. تدریس *tèdris*, مدارسست *mou-darècèt*, pr. t. *mudaricèt*.

PROFIL, s. m., نیم رخ *nim-roukh*.

PROFILER, v. a., نیم رخ کشیدن *nim-roukh kèchidèn*.

PROFIT, s. m., سود *soud*, a. نفع *nèf'*, pr. t. *naf'*, فائده *faïdè*, pl. فواید *fèvayèd*, pr. t. *favaïd*, حاصل *hacèl*, pr. t. *hacil*, منفعت *mèn'fè'èt*, pr. t. *mènfa'at*, pl. منفعت *mènafè'*, pr. t. *mènafi'*; — avoir du profit, منفعت *mèn'fè'èt kèrdèn*, ou داشتن *dachtèn*; — sans profit, بی بهره *bi bèhrè*, بی منفعت *bi mèn'fè'èt*, بی فائده *bi faïdè*.

PROFITABLE, adj. des 2 g., با فائده *ba faïdè*, a. نفع *nafè'*, pr. t. *nafì'*, مفید *moufid*.

PROFITER, v. n., سود کردن *soud kèrdèn*, نفع کردن *nèf' kèrdèn*, منفعت کردن *mèn'fè'èt kèrdèn*; — profiter de l'occasion, فرصت را غنیمت شمردن *foursèt ra ghènimèt choumourdèn*.

PROFOND, e, adj., ژرف *gèrf*, گود *gooud*, a. عمیق *'èmiq*, pr. t. *'amiq*, قعیر *gè'ir*, pr. t. *qa'ir*; — au fig. profond sommeil, خواب گران *khabè guèran*, pr. t. *khaòì guiran*, خواب سنگین *khabè sènguîn*.

PROFONDÉMENT, adv., بطور عمیقاً *bè-toouré gèrf*, a. عمیقاً *'èmiqèn*, pr. t. *'amigèn*.

PROFONDEUR, s. f., گوئی *gooudi*, a. عمق *'oumq*.

PROFUSÉMENT, adv., بافزونى *bè-èfzouni*, فراوان *fèravan*,
pr. t. *firavan*, انبوه *èmbouh*, a. مبدوراً *mèbzourèn*, كثيراً *kècirèn*.

PROFUSION, s. f., فزونى *fezouni*, فراوانى *fèravani*; — en
profusion, بسیار *bèciar*, انبوه *èmbouh*, خیلی *khèili*, a.
کثیر *kècir*.

PROGÉNITURE, s. f., a. نسل *nèsl*, pl. انسال *ènsal*, اولاد
ooulad, pr. t. *èvlad*.

PROGRAMME, s. m., اخبار نامه *èkhbar-namé*, اعلام نامه
è'èlam-namè.

PROGRÈS, s. m., پیش رفتن *pich-rèft*, پیش رفتن *pich rèf-
tèn*, a. ترقی *tèrèqqi*, pr. t. *tèraqqi*; — faire des pro-
grès, پیش رفتن *pich rèftèn*, کردن ترقی *tèrèqqi
kèrdèn*.

PROGRESSIF, IVE, adj., پیش رونده *pich-rèvendè*, a. مقبل
mouqbèl, pr. t. *muqbil*, متقدم *moutèqèddèm*, pr. t.
mutèqaddim.

PROGRESSION, s. f., پیشرفت *pich-rèft*, a. حرکت استقامیه
hèrèkètè èstèqdamiyè, pr. t. *harèkièti istiqdamiyè*,
حرکت اقبالیه *hèrèkètè èqbaliyè*, pr. t. *harèkièti iq-
baliyè*.

PROGRESSIVEMENT, adv., رفتہ رفتہ *rèftè-rèftè*, بتدریج *bè-
tèdridj*, a. بالتدریج *bèl-tèdridj*, pr. t. *bit-tèdridj*, مقبلاً
mouqbèlèn, pr. t. *muqbilèn*.

PROHIBER, v. a , قذغن کردن *qèdèghèn kèrdèn*, pr. t. *qa-*

daghan kièrdèn, نهی کردن *mèn' kèrdèn*, نهی کردن *nèhi kèrdèn*; — prohibé, e, قدغن شده *qèdèghèn-choudè*, pr. t. *qadaghan-choudè*, a. ممنوع *mèmnou'*.

PROHIBITIF, IVÈ, adj., کننده منع *mèn'-kounèndè*, a. مانع *manè'*, pr. t. *mani'*.

PROHIBITION, s. f., قدغن *qèdèghèn*, a. منعیّت *mèn'*, ممنوعیت *mèmnou'iyèt*.

PROIE, s. f., نخچیر *nèkhtchir*, pr. t. *nakhtchir*, شکار *chèkar*, pr. t. *chikiar*, a. صید *sèid*; — butin, پروه *pèrvè*, a. غنیمت *ghènimèt*, pr. t. *ghanimèt*; — au fig. être en proie, گرفتار بودن *guèrèftar boudèn*, pr. t. *guiriftar boudèn*, مبتلا بودن *moubtèla boudèn*, pr. t. *mublèla boudèn*.

PROJECTILE, s. m., a. قذیفه *qèzifèt*, pr. t. *qazifèt*, pl. قذیفات *qèzifat*, pr. t. *qazifat*; — boulet, گوله *goulè*, pr. t. *gulè*.

PROJECTION, s. f. action de jeter, انداختن *èndakhtèn*, a. رمی *rèmi*; — action d'imprimer un mouvement a un projectile, a. تحریک *tèhrik*, pr. t. *tahrik*.

PROJET, s. m. dessein, intention, a. قصد *qèsd*, نیت *niyèt*, pr. t. *qasd*; — arrangement des moyens pour exécuter ce qu'on médite, a. تدبیر *tèdbir*, pl. تدابیر *tèdabir*, تدبیرات *tèdbirat*; — premier dessein de quelque chose mis par écrit, a. مسوده *moucèvvèdè*, لایحه *laïhè*, pl. لوایح *lèvayèh*, pr. t. *lètaïh*; — plan, نقشه *nèqchè*, a. طرح *tèrh*, رسم *rèsm*.

PROJETER, v. a. former un dessein, نیت کردن *niyèt kèrdèn*, قصد کردن *qèsd kèrdèn*, pr. t. *qasd kièrdèn*, عزم

طرح انداختن 'èzm kèrdèn; -- tracer un plan, *tèrh èndakhlèn*, نقشه کشیدن *nèqchè kèchidèn*; — se projeter, پیش افتادن *pich ouftadèn*, مشرف بودن *mouch-rèf boudèn*.

PROLÉGOMÈNES, s. m. pl., a. مقدمات *mouqèddèmat*, pr. t. *mouqaddèmat*, pl. de مقدمه *mouqèddèmè*.

PROLEPSE, s. f. fig. de rhétor. exposition et réfutation par avance d'une objection, a. استجاب لسؤال المقدّر *èstèdjvabé lè-sou'al-oul-mouqèddèr*, pr. t. *istidjvabi li-sou'al-ul-mouqaddèr*.

PROLIFIQUE, adj. des 2 g., بسیار زاینده *bèciar-zayèndè*.

PROLIXE, adj. des 2 g., دراز سخنی *dèraz-soukhèn*, pr. t. *diraz-sukhèn*, بسیار گو *bèciar-gou*, pr. t. *biciar-gou*, a. كثير الكلام *kècir-oul-kèlam*, pr. t. *kècir-ul-kièlam*, مفضل *moufèssèl*, pr. t. *mufèssil*.

PROLIXEMENT, adv., با حرف بسیار *ba hèrfé bèciar*, بضیل *bè-toulé soukhèn*, a. تطویلاً *tètvoilèn*.

PROLIXITÉ, s. f., ضیل سخن *toulé soukhèn*, a. تطویل کلام *tètvoilé kèlam*, pr. t. *tutvili kièlam*.

PROLOGUE, s. m., دیباچه *dibatchè*, a. مقدمه *mouqèddèmè*, pr. t. *muqaddèmè*, pl. مقدمات *mouqèddèmat*, pr. t. *muqaddèmat*.

PROLONGATION, s. f., درازی مدت *dèrazii mouddèt*, ضیل *toul kèchidèn*; — délai, a. مهلت *meuhlèt*, pr. t. *muhlèt*.

PROLONGEMENT, s. m., امتداد *èmtèdad*, pr. t. *imtidad*, استطاله *èstètālè*, pr. t. *istitalè*.

PROLONGER, v. a., دراز کردن *toul dadèn*, مطول کردن *mou-*

tèvvèl kèrdèn; — donner un délai, مهلت دادن *muh-lèt dadèn*; — se prolonger, بطول انجامیدن *bè-toul èndiamidèn*, طول کشیدن *toul kèchidèn*; — prolongé, e, امتداد یافته *èmtèdad-yafètè*.

PROMENADE, s. f., گردش *guèrdèch*, گشت *guècht*, a. سیر *sèir*; — aller à la promenade, گردش رفتن *guèrdèch rèftèn*; — lieu de promenade, جای گردش *djaï guèrdèch*, سیرگاه *sir-gah*.

PROMENER, v. a., گردانیدن *guèrdanidèn*, pr. t. *guirdanidèn*, گرداندن *guèrdandèn*, pr. t. *guirdandèn*; — se promener, گردش کردن *guèrdèch kèrdèn*, pr. t. *guirdèch kièrdèn*, گشتن *guèchtèn*, سیر کردن *sèir kèrdèn*; — en se promenant, گردش کنان *guèrdèch kounan*.

PROMENEUR, EUSE, s. گردش کننده *guèrdèch-kounèndè*, سیر کننده *sèir-kounèndè*.

PROMESSE, s. f., a. وعده *vè'èdè*, pr. t. *va'dè*, وعد *vè'èd*, pr. t. *va'd*, pl. مواعد *mèva'èd*, pr. t. *mèva'id*; — faire des promesses, حرف دادن وعده *vè'èdè kèrdèn*, حرف *hèrf dadèn*.

PROMETTEUR, EUSE, s., وعده کننده *vè'èdè-kounèndè*, a. واعد *va'èd*, pr. t. *va'id*.

PROMETTRE, v. a., وعده دادن *vè'èdè kèrdèn*, وعده *vè'èdè dadèn*; — faire espérer, امیدوار کردن *oumid-var kèrdèn*; — se promettre, امیدگرا وعد کردن *hèmdiguèr-ra vè'èd kèrdèn*; — espérer, امید داشتن *oumid dachtèn*; — promis, e, وعده شده *vè'èdè-choudè*, a. موعود *moou'oud*, pr. t. *mèv'oud*.

PROMIS, E, V. FIANCÉ.

PROMINENCE, s. f., بلندی *boulèndi*, a. ارتفاع *èrtèfa'*, pr. t. *irtifa'*.

PROMINENT, E, adj., بلند *boulènd*, a. مرتفع *mourtèfè'*, pr. t. *murtèfi'*.

PROMINER, v. n. (peu usité), بلند شدن *boulènd choudèn*.

PROMISCUITÉ, s. f., توی هم *touï hèm*, هرج و مرج *hèrdj-ou-mèrdj*, آمیزش *àmizèch*.

PROMISSION, s. f. (terre de), a. أرض الميعاد *èrz-oul-mi'ad*, pr. t. *arz-ul-mi'ad*.

PROMONTOIRE, s. m. V. CAP.

PROMOTEUR, TRICE, s. qui donne la première impulsion, a. باعث *ba'ès*, pr. t. *ba'is*, سبب *sèbèb*; — qui a le soin principal d'une affaire, مباشر *moubachèr*, pr. t. *mubachir*, a. نازر *nazèr*, pr. t. *nazir*, ناظم *nazèm*, pr. t. *nazim*.

PROMOTION, s. f., وصول برتبه *vouçoulé bè-routbè*, رسیدن به منصب *vouçoulé bè-mènsèb*, رسیدن *rècidènè* *bè-mènsèb*, a. نصب *nèsb*, pr. t. *nasb*. توجیه *tooudjih*, pr. t. *tèvdjih*, pl. توجیهات *tooudjihat*, pr. t. *tèvdjihat*.

PROMOUVOIR, v. a., منصوب دادن *mènsèb dadèn*, منصوب کردن *mènsoub kèrdèn*.

PROMPT, E, adj. qui va vite, زود *zoud*, a. سریع *sèri'*; — actif, diligent, کارگذار *kar-gouzar*, pr. t. *kiar-guzar*, چاک *tchoust*, pr. t. *tchust*, چالاک *tchalak*, چاپک *tchapouk*; — esprit prompt, تیز فهم *tiz-fèhm*, a. سریع *sèri'* *sèri'-oul-fèhm*.

PROMPTEMENT, adv., زود *zoud*, با سرعت *ba sour'èt*, جلد *djèld*, a. سريعاً *sèrî'èn*.

PROMPTITUDE, s. f., زودی *zoudi*, جلدی *djèldi*, a. سرعت *sour'èt*, pr. t. *sur'at*.

PROMULGATION, s. f., a. افشا *èfcha*, pr. t. *ifcha*, شیع *chiou'*, انتشار *èntèchar*, pr. t. *intichar*.

PROMULGUER, v. a., اعلام کردن *è'èlam kèrdèn*, pr. t. *l'am kièrdèn*, انتشار کردن *èntèchar kèrdèn*, pr. t. *intichar kièrdèn*; — promulguer une loi, اعلام صدور قانونی را *è'èlam kèrdèn* ou انتشار *soudouré qanouni-ra è'èlam kèrdèn* ou شیع یافتن *èntèchar kèrdèn*; — promulgué, e, شیع یافته *chidou'-yafte*, منتشر شده *mountèchèr-choudè*.

PRÔNE, s. m., a. وعظ *è'èz*, pr. t. *ra'z*, خطبه *khoutbè*.

PRÔNER, v. a., وعظ کردن *è'èz kèrdèn*, pr. t. *ra'z kièrdèn*, موعظه کردن *moon'èzè kèrdèn* pr. t. *mèr'izè kièrdèn*; — louer avec excès, زیاد از حد تعریف کردن *ziad èz hèdd tè'èrif kèrdèn*.

PRÔNEUR, SE, s. qui fait un prône, a. واعظ *ra'èz*, pr. t. *ra'iz*; — qui loue avec exagération, a. مدّاح *mèddah*.

PRONOM, s. m., a. ضمیر *zèmir*, pr. t. *zamir*, pl. ضمایر *zèmayèr*, pr. t. *zamaïr*; — pronom de la 1re personne, a. ضمیر متکلم *zèmiré moutèkèllèm*, pr. t. *zamiri moutèkèllim*, — de la seconde personne, ضمیر مخاطب *zèmiré moukhatèb*, pr. t. *zamiri mukhatab*, — de la 3me personne, ضمیر غایب *zèmiré ghayèb*, pr. t. *zamiri ghaïb*; — pronom relatif, ضمیر عطف *zèmiré 'ètèf*, pr. t. *zamiri 'atf*; — pronom possessif, ضمیر وصف *zèmiré vèsf*, pr. t. *zamiri vās*.

PRONOMINAL, E, adj., a. متعلق بضمایر *moutè'llèq bè-zèmayér.*

PRONONCÉ, S. M., a. صدور حکم *soudouré heukm*, pr. t. *sudouri hukm.*

PRONONCÉ, E, adj. bien marqué, نمایان *nèmayan*, a. مبین *moubèiyèn.*

PRONONCER, V. A., ا. تلفظ کردن *tèlèffouz kèrdèn*; — réciter, dire, بزرگان آوردن *bè-zèban àvourdèn*, تقریر کردن *tèqrir kèrdèn*, گفتن *gostèn.*

PRONONCIATION, S. F., a. تلفظ *tèlèffouz*, pr. t. *tèlaffuz.*

PRONOSTIC, S. M. marque, signe, نشان *nèchan*, pr. t. *nichan*, a. علامت *'èlamèt*, pr. t. *'ilamèt*, دلالت *dèlalèt*; — conjecture, a. استخراج مستقبالات *èstèkhradié moustèqbèlat*, pr. t. *istikhradji mustaqbilat.*

PRONOSTIQUER, V. A., استدلال کردن قبل از ظهور *èstèdlal kèrdèn qèbl èz zehour*, خبر دادن قبل از ظهور *qèbl èz zehour khèbèr dadèn.*

PRONOSTIQUEUR, S. M., خبر دهنده قبل غیب گه *ghèib-gou*, وقوع *khèbèr-dèhèndèyè qèbl èz vouqou'*, pr. t. *khabèr-dèhèndèi qabl èz vuqou'.*

PROPAGANDE, S. F., انوار دین نشر کننده *djéma'ètè nèchr-kounèndèyè ènvaré dīn.*

PROPAGATION, S. F., تکتک نسل فزونی زایش *fezouni zayèch*, و نریه *tèkèssouré nèsl-ou-zourriyè*; — en parlant de la lumière, du son, etc., a. نشر *nèchr*, pr. t. *nachr*, انتشار *èntèchar*, pr. t. *intichar*, اشتها *èchtèhar*, pr. t. *ichtihar*; — propagation de la foi, انوار دین نشر *èntècharé ènvaré dīn*, pr. t. *intichari ènvari dīn.*

PROPAGER, v. a. multiplier par la génération, زاد و کړن *zèh-ou-zad kèrdèn*, زاییدن *zayidèn*; — au fig. étendre, accroître, زیاد کردن *ziad kèrdèn*, منتشر کردن *mountèchèr kèrdèn*, pr. t. *muntèchar kièrdèn*; — propager la foi, انوار دین نشر کردن *èncarè dīn nèchr kèrdèn*, pr. t. *èncari dīn nèchr kièrdèn*; — se propager, نشر شدن *nèchr choudèn*.

PROPENSION, s. f. میل بمرکز *mèil bè-mèrkèz*; — au fig. penchant, a. میل *mèil*.

PROPHÈTE, s. m., پیغمبر *pèighèm-bèr*, pr. t. *pèigham-bèr*, a. نبی *nèbi*, pl. انبیا *ènbia*, رسول *rèçoul*.

PROPHÉTESSE, s. f., a. نبیّه *nèbiyèt*.

PROPHÉTIE, s. f., پیغمبری *pèighèm-bèri*, a. نبوت *nou-bouvtè*.

PROPHÉTIQUE, adj. des 2 g., پیغمبری *pèighèm-bèri*, pr. t. *pèigham-bèri*, a. نبوی *nèbèvi*.

PROPHÉTIQUEMENT, adv., بظنور پیغمبر *bè-toouré pèighèm-bèr*, پیغمبر آسا *pèighèm-bèr àça*.

PROPHÉTISER, v. a., پیغمبری کردن *pèighèm-bèri kèrdèn*, pr. t. *pèigham-bèri kièrdèn*; — annoncer une chose quelconque à l'avance, از غیب گفتن *èz ghèib goftèn*, غیب گفتن *ghèib goftèn*.

PROPHÉTISME, s. m. V. **PROPHÉTIE**.

PROPICE, adj. des 2 g. se dit proprement en parlant de Dieu, a. موفّق *mouvèffèq*, pr. t. *muvèffiq*; — en ture et en persan on emploie plus souvent le substantif, توفیق *tooufiq*, pr. t. *tèvfiq*, — Dieu nous soit propice, خدا مارا توفیق بدعد *khouda ma-ra tooufiq bè-*

dèhèd; — en parlant des choses on emploie en persan le mot میمون mèimoun, en arabe, موافق *mouvafeq*, pr. t. *muvafig*, مساعد *mouça'èd*, pr. t. *muça'id*.

PROPORTION, s. f. convenance, زیبندگی *zibèndègui*, a. متناسب *tènaçoub*, pr. t. *tènaçub*, منسبت *mounacèbèt*, pr. t. *munacèbèt*; — en parlant de statues ou d'œuvres d'art, اندام *èndam*; — symétrie, اندازه *èndazè*, a. قرینه *qèrinè*, pr. t. *qarinè*.

PROPORTIONNALITÉ, s. f., V. PROPORTION.

PROPORTIONNÉ, e, adj. اندامش درست *bè-èndazè*, *èndam-èch droust*.

PROPORTIONNEL, LE, adj., باندازه یکدیگر *hèm-sèndj*, متناسب *bè-èndazèyé yèk-diguèr*, a. متناسب *moutènacèb*, pr. t. *mutènacib*.

PROPORTIONNELLEMENT, adv., نظر اندازه *nèzèr bè-èndazè*, نظر باندازه یکدیگر *nèzèr bè-èndazèyé yèk-diguèr*, pr. t. *nazar bè-èndazèr yèk-diguèr*, a. بالنسبت *bèn-nèsbèt*, pr. t. *bîn-nisbèt*.

PROPORTIONNÉMENT, adv., بفرخور *bè-fèrakhour*, اندازه *bè-èndazè*; — proportionnément à son mérite, بفرخور *bè-fèrakhouré liaqèt-èch*, pr. t. *bè-fèrakhori lèyaqèt-èch*, V. PROPORTIONNELLEMENT.

PROPORTIONNER, v. a., در همسنج کردن *hèm-sèndj kèrdèn*, در مناسب یکدیگر کردن *dèr èndazè mounacébé yèk-diguèr kèrdèn*; — conformer, تطبیق کردن *tètbiq kèrdèn*.

PROPOS, s. m., سخن *soukhèn*, pr. t. *sukhèn*, a. دلام *kè-lam*, pr. t. *kièlam*, قول *qooul*, pr. t. *qavol*, pl. اقوال *èqval*,

pr. t. *aqral*; — il signifie aussi vain discours, حرف هَرْفَه *hèrfé vèl*, pr. t. *harfi vèl*, زَجْ *jaj*, حرف هَرْفَه پُوتْچ *hèrfé poutch*, pr. t. *harfi putch*, جَفَنگ *djèfèng*, ا. *خلط کلام* *khèlté kèlam*, pr. t. *khalti kièlam*, خَلطیات *khèltiat*, pr. t. *khaltiat*, تَرَرَهَات *tèrrèhat*; — à propos, بَاَج *bè-dja* بَمَوْقَع *bè-moouqè*, pr. t. *bè-mèvqi*; — mal à propos, hors de propos, بی بی جا *bi dja*, بی مَوْقَع *bi moouqè*; — à propos de . . . , در خصوص *dèr khouçous*; — à propos, j'ai oublié de vous dire, بَارِی فراموش کرده *bari feramouch kerdè boudèm bè-chouma be-gouyèm ké*; — il est à propos, مناسب است *mounacèb èst ké*, pr. t. *munacib-èst ki*, جا دارد که *dja darèd ké*, بَاَجَاست *bè-djast*; — de propos délibéré, ا. *قصداً* *qèsdèn*, pr. t. *qastèn*, عَمْداً *'èmdèn*.

PROPOSABLE, adj. des 2 g., تَکْلِیف کَرْدَنِ *tèklif-kèrdèni*, pr. t. *taklif-kièrdèni*.

PROPOSER, v. a. mettre en avant, بَمِیَان آورْدَن *bè-mian àcourdèn*; — offrir, تَکْلِیف کَرْدَن *tèklif kèrdèn*; — se proposer, عَزْم دَاشْتَن *'èzm dachtèn*, نِیَّت کَرْدَن *niyèt kèrdèn*.

PROPOSITION, s. f. discours qui affirme ou qui nie quelque chose, ا. *قضیه* *qèziyè*, pr. t. *qaziè*, pl. *قضایا* *qèzaya*, pr. t. *qazaya*, ا. *تکلیف* *tèklif*.

PROPRE, adj. des 2 g. qui appartient à quelqu'un, خُود *khoud*, pr. t. *khod*; — c'est mon propre fils, پسر خُودم *pèsèr khoud-èm èst*, pr. t. *pucèri khod-èm èst*; — voir de ses propres yeux, بَیْچِشَم خُود بَیْدَن *bè-tchèchmé khoud didèn*, pr. t. *bè-tchèchmi khod didèn*;

— amour propre, (pris en bonne part) a. *ghèirèt*, pr. t. *ghairèt*, اعتزاز نفس *è'tèzazé nèfs*, pr. t. *i'tizazi nèfs*; — (en mauvaise part) *khoud-pè-cèndi*, a. عجب النفس *'oudjb-oun-nèfs*; — terme de grammaire, nom propre, a. اسم خاص *èsmé khas*, pr. t. *ismi khas*; — qui convient, *chayan*, سزا *sèza*, a. لایق *layèq*, pr. t. *layiq*; — qui peut servir, ceci est propre à . . . , جیز میخورد *in bè-karé flan tchiz mi-khourèd*, pr. t. *in bè-kiari fulan tchiz mi-khorèd*; — qui est net, پاک *pak*, a. ظاهر *tahèr*, pr. t. *tahir*, نظیف *nèzif*. Le sens propre d'un mot, a. اصل *èsl*, *asl*, کلمه معنی *èsl-mè'ènni kèlèmè*, pr. t. *asl ma'nü kiè-lèmè*; — le sens propre et le sens figuré, a. معنی *mè'ènni hèqiqi vè mè'ènni mèdjazi*.

PROPRE, s. m., a. خاصیت *khaciyèt*, خاصه *khassè*; — le propre de l'oiseau est de voler, خاصیت پرندہ پریدن *khaciyètè pèrèndé pèridèn-est*.

PROPREMENT, adv. précisément, a. اصل *èsl*, pr. t. *asl*, خاصه *khacètèn*; — c'est proprement ce que cela veut dire, اصل معنی همین است *èsl-mè'ènich hèmīn-èst*, اصل معنی آن همین است *èsl-mè'ènni ān hèmīn-èst*; — avec propreté, پاکیزگی *bè-pakizègui*, پاکیزه *pa-kizè*, پاک *pak*.

PROPRET, TE, adj., پاک *pak*, a. تمیز *tèميز*.

PROPRETÉ, s. f., پاک *paki*, پاکیزگی *pakizègui*, a. طهارت *tèharèt*.

PROPRIÉTAIRE, s. des 2 g., a. صاحب *sahèb*, pr. t. *sahib*,

مالك *malèk*, pr. t. *malik*; — d'une maison, صاحب خانه *sahèb-khanè*.

PROPRIÉTÉ, s. f., a. ملك *moulk*, pl. املاك *èmlak*, مال *mal*, pl. اموال *èmval*; — vertu particulière des plantes, etc. a. خاصیت *khaciyèt*, pl. خصایص *khèçayès*, pr. t. *kha-çais*; — la propriété de l'aimant, خاصیت مقناطیس *khacietà mèqnatis*.

PROBATA (AU), adv., a. غرما *ghourèma*.

PROROGATION, s. f., a. مهلت *meuhlèt*, pr. t. *muhlèt*.

PROROGEE, v. a., مهلت دادن *meuhlèt dadèn*, بتعویق *bè-tè'èviq èndakhtèn*.

PROSAÏQUE, adj. des 2 g., a. نثری *nèsri*.

PROBATEUR, s. m., نثر نویس *nèsr-nèvis*.

PROSCRIPTION, s. f. condamnation à mort, a. حکم بقتل *heukmé bè-qitt*; — abolition, a. ابطال *èbtal*, pr. t. *ib-tal*, نسخ *nèskh*.

PROSCRIRE, v. a. condamner à mort, حکم بقتل کردن *heukm bè-qètl kèrdèn*, pr. t. *hukm bè-qatl kièrdèn*; — éloigner, اخراج کردن *èkhradj kèrdèn*, pr. t. *ikhradj kièrdèn*, نفی کردن *nèfi kèrdèn*; — au fig. abolir, منسوخ کردن *mènsoukh kèrdèn*, موقوف کردن *moouqouf kèrdèn*, pr. t. *mèvqouf kièrdèn*.

PROSCRIT, e, adj. condamné à mort, حکم بقتل شده *heukm bè-qètl choudè*; — exilé, نفی شده *nèfi-choudè*.

PROSE, s. f., a. نثر *nèsr*.

PROSÉLYTE, s. des 2 g., تازه ایمان آمده *tazè bè-iman àmèdè*, a. مهتدی *mouhtèdi*, pr. t. *muhtèdi*, pl. مهتدیین.

mouhtèdioun, pr. t. *muhtèdioun*; — partisan, هوادار *hè-va-dar*, pr. t. *hava-dar*, هواخواه *hèva-khah*, pr. t. *hava-khah*, a. تابع *tabè'*, pr. t. *tabi'*, p. t. طرفدار *tèrèf-dar*, pr. t. *taraf-dar*.

PROSÉLYTISME, s. m., غيـرت در هدایت مردم *ghèirètè dèr hèdayètè mèrdoum*.

PROSODIE, s. f., a. عروض 'èrouz, pr. t. 'arouz, علم عروض 'èlmè 'èrouz, pr. t. 'ilmi 'arouz.

PROSODIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بعروض *moutè'èllèq bè-'èrouz*.

PROSPECTUS, s. m., اعلام نامه *è'èlam-namè*.

PROSPÈRE, adj. des 2 g., باور *yarèr*, ميمون *mèimoun*, a. مساعد *mouça'èd*, pr. t. *muça'id*, موافق *mouvafèq*, pr. t. *muvasiq*.

PROSPÉRER, v. n. être heureux, بختيار بودن *bèkhtiar boudèn*, کامرانی کردن *kam-rani kèrdèn*, pr. t. *kiam-rani kièrdèn*, خوش بخت بودن *khoch-bèkht boudèn*; — réussir, پیش رفت داشتن *pich-rèft dachtèn*, ترقی کردن *tèrèqqi kèrdèn*, pr. t. *tèraqqi kièrdèn*, پیش رفتن *pich rèftèn*, رواج داشتن *rèvadj dachtèn*.

PROSPÉRITÉ, s. f., بختیاری *bèkhtiari*, pr. t. *bakhtiari*, خوش بختی *khoch-bèkhti*, a. اقبال *èqbal*, pr. t. *iqbal*, سعادت *se'ádèt*, pr. t. *sa'ádèt*.

PROSTERNATION, s. f., سرفروید *sèr-feroud*, جبین بر زمین نیاز *djèbîn bèr zèminé niaz*; -- adoration, a. سجدہ *sèdjèdè*, pl. سجدات *sèdjat*.

PROSTERNEMENT, s. m., a. رکوع *rekon'*, pr. t. *rekiow'*, سجد *soudjoud*.

PROSTERNER (se), *دژببڼ بېر زېمین نیاز نه‌لادن* *djèbîn bèr zè-miné niaz nèhadèn*; — en parlant de Dieu, *ساجده* *sèdjde kèrdèn*.

PROSTITUÉE, s. f., *دژېنده* *djèndè*, *روسپی* *rouspi*, pr. t. *rospi*, a. *فاحشه* *fahèchè*, pr. t. *fahichè*, *قحبه* *qèhbè*, pr. t. *qahbè*, ou *qahpè*.

PROSTITUER, v. a., *بېرنا دزی واداشتن* *bè-zèna-kari va dach-tèn*, pr. t. *bè-zina kiari va dachtèn*, *جاکشی کردن* *djakèchi kèrdèn*; — se prostituer, *خودرا بېرنا لای* *khoud-ra bè-zèna-kari èndakhtèn*, *جند* *djèndè choudèn*, *دحېتمی کردن* *qèhbègui kèrdèn*, pr. t. *qahbègui ou qahpègui kièrdèn*; — prostitué, o., *دژېنده-چودè* *djèndè-choudè*, *روسا شده* *rous-va-choudè*.

PROSTITUTION, s. f., *فاحشه نری* *fahè-chè-guèri*, *دحېتمی* *qèhbègui*.

PROSTRATION, s. f., *بی قونی* *bi qoucrèti*, a. *ضعف* *zè'èf*, pr. t. *za'f*, *اراده قوت* *èzalèyé qoucrèt*, pr. t. *izalèi qucrèt*.

PROTE, s. m., *نظر چپخانه* *nazèré tchap-khandè*.

PROTECTEUR, TRICE, s., *حمیت کننده* *hèmayèt-kounèndè*, a. *حمی* *hami*.

PROTECTION, s. f., a. *حمیت* *hèmayèt*, pr. t. *himayèt*; — sous sa protection, *زیر حمایت او* *zire hèmayèté ou*, *در تحت حمایت او* *dèr tèhtè hèmayèté ou*, pr. t. *dèr tahti himayèti ou*.

PROTECTORAT, s. m., *حمایتگری* *hèmayèt-guèri*, a. *حمایت* *hèmayèt*, pr. t. *himayèt*.

PROTÉGER, v. a., *حمایت کردن* *hèmayèt kèrdèn*, pr. t. *hi-*

mayèt kièrdèn, اعانت کردن *è'anèt kèrdèn*, pr. t. *i'anèt kièrdèn*, حفظ کردن *hèfz kèrdèn*; — protégé, e, adjectif et substantif, حمايت کرده شده *hèmayèt kèrdè-choudè*, a. محمی *mèhmi*, pr. t. *mahmi*.

PROTESTANT, e, adj. et s., پروتستان *proutèstan*. ou *protèstan*.

PROTESTANTISME, s. m., آیین پروتستان *âyiné protèstan*, مذهب پروتستان *mèzhèbé protèstan*.

PROTESTATION, s. f. déclaration, a. عرض مدعا *'èrzé moud-dè'd*, pr. t. *'arzi muddè'd*, اظهار مدعا *èzharé mouddè'd*, pr. t. *izhari muddè'd*; — promesse, a. تعهد *tè'èhhouđ*, pr. t. *tè'ahhud*, وعد *vè'èd*, pr. t. *va'd*, وعد *vè'èdè*, pr. t. *va'dè*; — déclaration par laquelle on proteste contre quelque chose, a. رد قبل *rèdd. 'èdèmé qèboul*, pr. t. *'adèmi qaboul*, پروتست *protèst*.

PROTESTER, v. n. promettre, کردن تعهد *tè'èhhouđ kèrdèn*, pr. t. *tè'ahhud kièrdèn*, اظهار وعد *vè'èdè kèrdèn*, کردن *èzhar kèrdèn*, pr. t. *izhar kièrdèn*; — déclaration juridique contre quelque chose, رد کردن *rèdd kèrdèn*, قبل نکردن *qèboul nè-kèrdèn*, پروتست *protèst kèrdèn*, a. اعتراض *è'ètèraz*, pr. t. *i'tiraz*.

PROTÈT, s. m., سند شرعی مکتوبی بر عدم قبول برات *sè-nèddè chér'i mouhtèri bèr 'èdèmé qèboulé bèrat*.

PROTOCOLE, s. m., formulaire pour la rédaction des actes publics, a. کتاب امثلة تحکیرات شرعیة *kètabé èmsè-lèyé tèhriraté chér'iyè*, pr. t. *kitabi èmsilèi tèhrirati char'iyè*; — registre des délibérations d'une confé-

rence, صورت تقریرات مجلس *sourète tèqiraté mèdjès*, دفتر مجلس *dèftèrè mèdjès*.

PROTOTYPE, s. m., نسخه نکستین *nouskhèyé nèkhoustîn*, اصلیه نسخه *nouskhèyé èsliyè* pr. t. *nuskhèi asliyè*.

PROTONOTAIRE, s. m., a. مکتّر اقل *mouhèrrèré èvèl*, pr. t. *muharriri èvèl*.

PROTUBÉRANCE, s. f., بر آمدگی *bèr àmèdègui*, برجستگی *bèr djèstègui*.

PROUE, s. f., پیش روی کشتی *pichroui kèchti*, سر نشتی *sèré kèchti*.

PROUESSE, s. f., ابر غیرت *bèhadèri*, pr. t. *bahadouri* بهادری *bèhadèri*, *èrèré ghèirèt*.

PROUVER, v. a., بایبک رسانیدن *sabèt kèrdèn*, ثابت کردن *bè-èshat règanidèn*; — prouvé, e, ثابت شده *subèt-choudè*, a. ثابت *sabèt*, pr. t. *sabit*.

PROVENANCE, s. f., a. محصولات اجنبیه *mèhsoulaté èdjnè-biyè*; — source, محلّ حاصل *djaï houçoul*, محلّ حاصل *mèhèllé houçoul*, a. منشأ *mènchè*, منبع *mèmbè*, pr. t. *mènba*.

PROVENANT, e, adj., حاصل شده *bè-è'mèl àmèdè*, بعمل آمده *hacèl-choudè*, a. حاصل *hacèl*, pr. t. *hacil*, محصول *mèhsoul*, pr. t. *mahsoul*, ناشی *nachi*.

PROVENIR, v. n., بعمل آمدن *bè-è'mèl àmèdèn*, ناشی شدن *hacèl choudèn*, حاصل شدن *nachi choudèn*, نشأت کردن *nèch'èt kèrdèn*; — provenu, e, حاصل شده *hacèl-choudè*, ناشی شده *nachi-choudè*, بعمل آمده *bè-è'mèl-àmèdè*.

PROVENU, s. m., a. ماحصل *mèhsoul*, pr. t. *mahsoul*.

PROVERBE, s. m., a. مثل *mècèl*, pl. امثال *èmsal*, ضرب مثل *zèrbè mècèl*, pr. t. *zarbi mècèl*.

PROVERBIAL, e, adj., a. مثلی *mècèli*, pl. امثالی *èmsali*.

PROVERBIALEMENT, adv., مثل از روی *èz rouï mècèl*.

PROVIDENCE, s. f., قدرت خدا *qoudrètè khouda*, قدرت الهی *qoudrètè èlahi*, pr. t. *qoudrèti ilahi*, قدرت الهیه *qoudrètè èlahiyè*, pr. t. *qoudrèti ilahiyè*.

PROVIDENTIEL, le, adj., از قدرت الهی *èz qoudrètè èlahi*, pr. t. *èz qoudrèti ilahi*.

PROVIGNAGE, s. m. V. PROVIGNEMENT.

PROVIGNEMENT, s. m. action de provigner, V. PROVIGNER.

PROVIGNER, v. a., زرا خوابندن *chakhèyé rèz-ra khabandèn*; — v. n. multiplier, زیاد شدن *ziad choudèn*, افزودن *èfzoudèn*, افزون شدن *èfzoun choudèn*.

PROVIN, s. m., شاخ رز بزمین خوابانده *chakhè rèz bè-zè-mîn khabandè*.

PROVINCE, s. f., a. دیار *diar*, بوم *boum*, a. ولایت *vèlayèt*, pr. t. *vilayèt*, pl. ولایات *vèlayat*, pr. t. *vilayat*, ایالت *èyalèt*, pl. ایلات *èyalat*, مملکت *mèmlèkèt*, pl. ممالک *mèmalék*, pr. t. *mèmalik*.

PROVINCIAL, e, adj., عمل ایالت *èhlè èyalèt*, pr. t. *èhli èyalèt*.

PROVISEUR, s. m., ریش سفید مدرسه *rich-sèfidè mèdrècè*, ناظر منتخب خانہ *nazérè mèktèb-khanè*, pr. t. *naziri mèktèb-khanè*.

PROVISION, s. f., توشه *touchè*, پروازہ *pèrvazè* (plus usité) آذوقه *dzouqè*, a. زاد *zad*, ذخیره *zèkhirè*, pr. t. *zakhirè*, pl. ذخایر *zèkhayér*, pr. t. *zakhaïr*.

PROVISIONNEL, LE, adj. V. PROVISOIRE.

PROVISIONNELLEMENT, adv. V. PROVISOIREMENT.

PROVISOIRE, adj. des 2 g., a. موقتى *mouvèqqèti*, pr. t. *muraqqati*.

PROVISOIREMENT, adv., a. موقتاً *mouvèqqètèn*, pr. t. *muraqqatèn*.

PROVOCATEUR, TRICE, s., انگیزنده *ènguiz*, انگیزنده *èngui-zèndè*, تحریک کننده *tèhrik-kounèndè*, a. محرک *mou-hèrrèk*, pr. t. *muharrik*.

PROVOCATION, s. f., a. اغوا *èghra*, pr. t. *ighra*, تحریک *tèhrik*, pr. t. *tahrik*; — invitation, incitation, a. دعوت *dè'èrèt*, pr. t. *da'vèt*.

PROVOQUER, v. a., انگیزختن *ènguikhtèn*, تحریک کردن *tèhrik kèrdèn*; — inviter au combat, باجنگ دعوت کردن *bè-djèng dè'èvèt kèrdèn*.

PROXÉNÈTE, s. m., جاکش *djakèch*, کس کش *kous-kèch*, a. قواد *qèrrad*, pr. t. *qarrad*.

PROXIMITÉ, s. f., نزدیکی *nèzdiki*, a. قرب *qourb*.

PRUDE, adj. et s. des 2 g., عفت فروش *'èffèt-ferouch*, pr. t. *'iffèt-furouch*.

PRUDEMENT, adv., بهوشیاری *bè-houchiari*, با حزم *ba hèzm*, با احتیاط *bè-èhtiat*, p. t. عقلا نه *'aqèlanè*, pr. t. *'aqi-lanè*.

PRUDENCE, s. f., هوشیاری *houchiari*, a. حزم *hèzm*, احتیاط *èhtiat*, pr. t. *ihhtiat*.

PRUDENT, E, adj., هوشیار *houchiar*, با حزم و احتیاط *ba hèzm-ou-èhtiat*.

PRUDERIE, s. f., عفت فروشی *'èffèt-ferouchi*.

PRUD'HOMME, s. m., a. اهل خبرة *èhlé khèbrè*, pr. t. *ahli khibrè*.

PRUNE, s. f., آلو *âlou*, ألوجة *âloutchè*.

PRUNEAU, s. m., ألوى خشك *âlouï khochk*.

PRUNELLE, s. f., مرمک چشم *mèrdoumèké tchèchm*, pr. t. *merdoumèki tchèchm*, a. حدقة العين *hèdèqèt-oul-'èin*, pr. t. *hadaqat-ul-'aïn*.

PRUNIER, s. m., درخت آلو *dèrèkhté âlou*.

PRURIT, s. m., خارش *kharèch*, a. حكة *hèkkèt*, pr. t. *hikkèt*.

PRYTANÉE, s. m. collège, دبستان *dèbèstan*, a. مدرسه *mèdrècè*.

PSALMISTE, s. m. auteur de psaumes, a. مؤلف مزامير *mou'-èllèfé mèzamir*, pr. t. *mu'èllifi mèzamir*; — le prophète David, a. حضرت داود *hèzrètè daroud*, pr. t. *hazrati davoud*.

PSALMODIE, s. f., a. تزمير *tèzmir*.

PSALMODIER, v. a., ترتیل کردن *tèzmir kèrdèn*, ترتیل *tèrtil kèrdèn*.

PSALTÉRION, s. m., سننجر *sèntour*.

PSAUME, s. m., a. مزمور *mèzmour*, pl. مزامير *mèzamir*, زبور *zèbour*.

PSAUTIER, s. m., کتاب مزامير حضرت داود *kètabé mèzamiré hèzrètè daroud*, a. زبور *zèbour*.

PSEUDONYME, s. m., اسم جعلی *èsmé djè'èli*, اسم غیر *èsmé ghèir*.

PSORE, s. m. terme de méd. V. GALE.

PSORIQUE, adj. des 2 g. terme de méd., a. جربى *djèrèbi*, V. GALEUX.

PSOROPHTALMIE, s. f., a. جرب العين *djèrèb-oul-'èin*.

PSYCHÉ, s. f., a. دولاڤ اينه دار *doulabé dîné dar*.

PSYCHOLOGIE, s. f., a. علم كیفیت نفس 'èlmé kèisfiyètè nèfs, a. علم احوال روح 'èlmé èhoulé rouh, pr. t. 'ilmi ahvali rouh, علم احوال نفس 'èlmé èhvalé nèfs, pr. t. 'ilmi ahvali nèfs.

PSYCHOLOGIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بعلم احوال نفس moutè'èllèq bè-'èlmé èhvalé nèfs, pr. t. mutè'alliq bè-'ilmi ahvali nafs.

PTARMIQUE, s. m. plante, a. دواء معتنس *dèva'è mou'èttès*, pr. t. *dèvaï mu'attis*.

PTOLÉMÉE, nom propre, a. بتليموس *bèttlimous*.

PTYALAGOGUE, adj. des 2 g., a. مسيل الريق *dèva'è moucil-our-riq*, pr. t. *dèvaï mucil-ur-riq*.

PUAMMENT, adv., بضر بد بوى *bè-tonouré bèd-bouï*.

PUANT, e, adj., بد بوى *bèd-bouï*, فرغنده *fèrghèndè*, pr. t. *farghandè*.

PUANTEUR, s. f., بد بوئى *bèd bouyi*, a. نتنت *nètandè*, عفونت *'oufoundè*.

PUBÈRE, adj. des 2 g., ابلوغ رسیده *bè-hèddé bou-lough rècidè*, pr. t. *bè-haddi bulough rècidè*, a. بالغ *balègh*, pr. t. *baligh*.

PUBERTÉ, s. f., a. حد بلوغ *hèddé bou-lough*, pr. t. *haddi bulough*, a. حد ابلوغ *hèdd-oul-bou-lough*, بلوغیت *bouloughiyèt*, pr. t. *buloughiyèt*.

PUBIS, s. m., زحار *zèhar*, a. عانه *'Anè*.

PUBLIC, IQUE, adj., شامل عموم مردم *chamelé 'oumoumé mèrdoum*, pr. t. *chamili 'umoumi mèrdoum*, شامل

چامه‌لە هەمە-کەس *chamèlè hèmè-kès*; — généralement connu, چەهرەت یافەتە *cheuhrèt-yafètè*, pr. t. *chuh-rèt-yafètè*, a. مۆلەватەر *moulèvatèr*, pr. t. *mulèvatir*, مشهور *mèchhour* (en ture vulgaire *mèchhour*), شایع *chayè'*, pr. t. *chaï'*; — édifices publics, عمارات دولتی *'èmaratè dooulètì*, pr. t. *'imarati dèvlètì*; — les charges publiques, تکالیف *tèkalifè divani*, pr. t. *tèkialifi divani*, a. تکالیف *tèkalifè miriyè*, pr. t. *tèkialifi miriyè*; — femme publique, جندە *djèndè*, a. فاحشە *fahèchè*, pr. t. *fahicha*, روسپی *rous-pi*, pr. t. *ros-pi*, V. PROSTITUTEE; — parler en public, در حضور خاص و عام حرف زدن *dèr hou-zourè khas-ou-'amm hèrf-zèdèn*, على ملا اناس تکلم *'èla mèla-oun-nas tèkèlloum kèrdèn*; — rendre public, اشاعە کردن *ècha'è kèrdèn*, pr. t. *icha'a kièrdèn*.

PUBLIC, s. m., مردم *mèrdoum*, a. خلق *khèlq*, pr. t. *khalq*, ناس *nas*, عباد الله *'èbad-oullah*, pr. t. *'ibad-ullah*.

PUBLICATION, s. f., فاش شدن *fach choudèn*, a. اعلام *d'èlam*, pr. t. *i'lam*, اعلان *d'èlan*, pr. t. *i'lan*, اشاعە *ècha'è*, pr. t. *icha'a*, شیوع *chiou'*, pr. t. *chuyou'*.

PUBLICISTE, s. m. qui écrit sur le droit public, قانون *qanoun-nèvis*; — qui est versé dans cette science, دانەندە *danèndèyè rèsme* *houqouq-ou-qèvanîn*, pr. t. *danèndèi rèsme* *houqouq-u-qavanîn* از رسم حقوق و قوانین آگاه *èz rèsme* *houqouq-ou-qèvanîn àgah*.

PUBLICITÉ, s. f., اعلانیت *'èlaniyèt*, شهرت *cheurèt*, a. *'èlaniyèt*, pr. t. *'ilaniyèt*.

PUBLIER, v. a., انتشار کردن *fach kèrdèn*, انتشار *èntè-char kèrdèn*, pr. t. *èntichar kièrdèn*, اعلام کردن *è'èlam kèrdèn*, pr. t. *è'lam kièrdèn*, شایع کردن *chayè' kèrdèn*, pr. t. *chai' kièrdèn*.

PUBLIQUEMENT, adv., در حضور خاص و علم *dèr houzourè khas-ou-'àm*, آشکارا *achkara*, در پیش روی مردم *dèr piché rouï mèrdoum*.

PUCE, s. f., کیک *kik*.

PUCEAU, s. m., زن ندیده *zèn-nè-didè*, ا. بکر *bèkr*, pr. t. *bikr*.

PUCELAGE, s. m., دوشیزگی *douchizègui*, ا. بکارت *bè-karèt*.

PUCELLE, adj. et s. f., دختر *doukhtèr*, pr. t. *dokhtèr*, دشبیزه *douchizè*, ا. باکره *bakèrè*, pr. t. *bakirè*.

PUCERON, s. m., شپش نباتات *choupouché nèbatat*, pr. t. *chupuchi nèbatat*.

PUDEUR, s. f., آرم *azèrm*, شرم *chèrm*, ا. حجاب *hèdjab*, pr. t. *hidjab*, عار *'àr*, حیا *hèya*, pr. t. *haya*.

PUDIBOND, s. adj., شرمناک *chèrmnak*, با حیا *ba hèya*, ا. مستحیی *moustèhyi*.

PUDICITÉ, s. f., پاکدامنی *pak-damèni*, ا. عصمت *'èsmèt*, pr. t. *'ismèt*, عفت *'èffèt*, pr. t. *'iffèt*.

PUDIQUE, adj. des 2 g., پاکدامن *pak-damèn*, پاک *pak*, ا. عقیف *'èfif*, pr. t. *'afif*.

PUDIQUEMENT, adv., از روی پاکدامنی *èz rouï pak-damèni*, با عفت *ba 'èffèt*.

PUR, v. n., بد بوی دادن *bèd bouï dadèn*, تعفن کردن *tè'èffoun kèrdèn*.

PUÉRIL, *e*, adj. qui appartient à l'enfance, بچه‌گانه *bè-tchèganè*; — frivole, پوچ *poutch*, ا. باطل *batèl*, *pr. t. batil*, لغو *lègho*, *pr. t. lagho*.

PUÉRILEMENT, *adv.*, وار بچه *bètchè-var*, مانند طفل *ma-nèndé tèfl*.

PUÉRILITÉ, *s. f.*, بچگی *bètchègui*, کودکی *koudèki*, *pr. t. kiudèki*.

PUERFÉRALE, *adj. f.* fièvre puerpérale, حتما ولادت *houm-maè cèladèt*, *pr. t. hummaï viladèt*.

PUGILAT, *s. m.*, مشت زنی *moucht-zèni*.

PUÎNÉ, *e*, adj., بعد بدنیا آمدن *bè'èd bè-dounia àmèdè*, بعد زائیده شده *bè'èd zaïdè-choudè*.

PUIS, *adv.*, پس از این *pès èz in*, بعد از این *bè'èd èz in*, ا. بعد *bè'èd*, *pr. t. ba'd*, بعد *bè'èdè-hou*, *pr. t. ba'-dè-hou*.

PUISAGE, *s. m.* action de puiser, *V. PUISER*.

PUISARD, *s. m.*, کیز *kariz*, *pr. t. guiariz*.

PUISER, *v. a.* puiser de l'eau, آب کشیدن *àb kèchidèn*, آب گرفتن *àb guèrèftèn*, *pr. t. àb guiriftèn*; — au fig., استخراج کردن *èstèkhradj kèrdèn*, *pr. t. istikhradj kièrdèn*, اخذ کردن *èkhz kèrdèn*.

PUISQUE, *conj.*, چون *tchoun*, حالا که *hala-ké*, *p. t. چونکه tchoun-ké*, *pr. t. tchoun-ki*.

PUISSAMMENT, *adv.*, زورمندانه *zourmèndanè*, بطور قوی *bè-touré qèvi*, *pr. t. bè-tèvri qèvi*, بوقت تمام *bè-gouvètè tè-mam*, ا. قویاً *qèviyèn*, *pr. t. qaviyèn*; — extrêmement, بسیار *bèciar*, *pr. t. biciar*, خیلی *khèili*, *p. t. بغایت bè-ghayèt*.

PUISSANCE, s. f. pouvoir, force, يارا *yara*, توانايى *tèvanayi*, pr. t. *touvanayi*, a. قدرت *qoudrèt*, pr. t. *qudrèt*, قوت *qouvèt*, pr. t. *quvèt*, اقتدار *éqtèdar*, pr. t. *iqtidar*; — état souverain, a. دولت *dooulèt*, pr. t. *dèvlèt*, pl. دول *douvèl*, pr. t. *duvèl*; — les puissances étrangères, a. دول خارجه *douvèlè kharèdjè*, pr. t. *duvèli kharidjè*, دول اجنبیه *douvèlè èdjnèbiyé*, pr. t. *duvèli èdjnèbiyé*; — les puissances alliées, دول متفقہ *douvèlè mouttèfèqè*, pr. t. *duvèli muttèfiqa*; — les puissances amies, دول متحابه *douvèlè moutèhabbè*, pr. t. *duvèli mutèhabbè*; — en termes de philosophie ce qui est opposé à l'acte, قوت *qouvè*, قوت *qouvèt*; — réduire la puissance à l'acte, از قوت به فعل آورتن *èz qouvè bè-fè'èl àvourdèn*, pr. t. *èz quvè bè-fa'l àvourdèn*.

PUISSANT, E, adj., توانا *tèvana*, pr. t. *touvana*, a. قادر *qadèr*, pr. t. *qadir*, قوي *qèvi*, pr. t. *qavi*, ني قدرت *zi-qoudrèt*; — tout-puissant, همه چيز قادر *bè-hèmè-tchis qadèr*, pr. t. *bè-hèmè-tchis qadir*; — le Tout-Puissant, خدا *khouda*, pr. t. *khoda*, a. الله *allah*.

PUITS, a. m., چاه *tchah*, a. بئر *bèir*, pr. t. *bir*, pl. ابار *èbar*, pr. t. *abar*.

PULLULER, v. n., زياد شدن *èfzown choudèn*, زياد شدن *ziad choudèn*.

PULMONAIRE, qui appartient au poumon, متعلق به شش *moutè'èllèq bè-chouch*; — a. f. plante, a. حشيشة الرثه *hèchichèt-our-rîè*.

PULMONIE, a. f., روم شش *na-khochiè ri'è*, روم شش *vd-rèmè chouch*, a. داء رثه *da'-our-rîè*.

PULMONIQUE, adj. des 2 g., گُرفتار ناخوشی رته *guèrèftarè na-khochi riè*.

PULPE, s. f., گوشت میوه *gouchté mivè*, a. لب *loubb*, pr. t. *lubb*.

PULPEUX, SE, adj., گوشتدار *goucht-dar*.

PULSATIF, IVE, adj., douleur pulsative, a. وجع نابض *vè-djè'è nabèz*, pr. t. *vèdja'i nabiz*.

PULSATION, s. f., حرکت نبض *tèpèché nèbz*, حرکت نبض *hèrèkèté nèbz*.

PULVÉRISATION, s. f. action de pulvériser V. PULVÉRISER.

PULVÉRISER, v. a., گرد خاک نرم کردن *khaké nèrm kèrdèn*, گرد *guèrd kèrdèn*, سفوف کردن *soufouf kèrdèn*, pr. t. *sufouf kièrdèn*; — anéantir, نابود کردن *na-boud kèrdèn*, معدوم ساختن *mè'èdoug sakhtèn*, pr. t. *ma'doug sakhtèn*; — pulvérisé, e, گرد شده *guèrd-choudè*.

PUNAIS, E, adj., گنده بینی *guèndè-bini*.

PUNAISE, s. f., ساس *sas*.

PUNAISIE, s. f., گندبینی *guèndè-bini*, a. داء الخشام *da'oul-khècham*.

PUNCH, s. m., پونچ *pountch*.

PUNIQUE, adj. des 2 g. mauvaise foi, بی وفا *bi vèfa*, درست نا *na-droust*, a. غکار *ghèddar*.

PUNIR, v. a., تنبیه کردن *gouch-mal kèrdèn*, تنبیه کردن *tèmbih kèrdèn*, تأذیب کردن *tè'èdib kèrdèn*, اجزا *bè-djèza rèçanidèn*; — puni, e, تنبیه شده *tèmbih-choudè*.

PUNISSABLE, adj. des 2 g., شایسته تنبیه *chayèstèyé tèm-*

bih, مستحق تأييب *moustèhèqqé tè'èdib*, pr. t. *mus-tahagqi tè'èdib*.

PUNISSEUR, s. m., جزا تنبيه کننده *tèmbih-kounèndè*, دهنده *djèza-dèhèndè*.

PUNITION, s. f., بادفرا *bad-fèra* ou بادفره *bad-fèrè*, (vieux) ا. تنبيه *tèmbih*, ا. تأييب *tè'èdib*, pr. t. *tè'èdib*, قصاص *qèsas*, pr. t. *qìsas*, سياست *siacèt*.

PUPILLAIRE, adj. des 2 g., ا. متعلق به یتیم *moutè'èllèq bè-yètim*.

PUPILLE, s. des 2 g., ا. یتیم *yètim*, pl. ایتام *itam*; — s. f. la prunelle de l'œil, مردمک چشم *mèrdoumèké tchèchm*, pr. t. *mèrdumèki tchèchm*.

PUPITRE, s. m., کیرخ *kèirèkh*, p. t. رحل *rèhl*, pr. t. *rahl*, رحله *rèhlè*, pr. t. *rahlè*.

PUR, e, adj. sans mélange, ا. خالص *khalès*, pr. t. *khalis*, صاف *saf*; — sans tache, پاک *pak*, ا. ناهر *tahèr*, pr. t. *tahir*; — exact, correct, بی عیب *bi 'èib*, بی نقص *bi nèqs*.

PCRÉE, s. f., لهد کرد *lèh-kèrdè*; — purée de lentilles, مرجمک نه کرده *mèrdjoumèké lèh-kèrdè*.

PUREMENT, adv. vivre purement, بعفت و عصمت عمر بسر *bè-'èffèt-ou-'èsmèt-'eumr bè-sèr bourdèn*; — écrire purement, پاکیزه نوشتن *pakizè nèrèchtèn*, pr. t. *pakizè nitichtèn*; — exprès, ا. مخصصاً *mèhz*, مخصصاً *mèhzèn*, مجرداً *moudjèrrèd*, pr. t. *mudjèrrèd*, مجرداً *moudjèrrèd-dèn*; — dans le langage des arts, exactement, بی نقص *bi nèqs*, ا. بلا قصور *bè-la qouçour*; — purement et simplement, ساده *sadè*, بی قید و شرط *bi qèid-ou-chèrt*.

PURETÉ, s. f., پاکى *paki*, پاکیزگی *pakizègui*, ا. خلوص *khelous*, pr. t. *khoulous*, صفت *sèfvèt*, pr. t. *zafvèt*; — exemption de fautes, vertu, بی قصوری *bi gouçouri*, a. عديم نقص *'èdèmé nèqs*, pr. t. *'adèmi naqs*; — chasteté, ا. عفت *'èffèt*, pr. t. *'iffèt*.

PURGATIF, s. m., شکران *chèkèm-ran*, کارکن *kar-koun*, دواى کارکن *dèvaï kar-koun*, pr. t. *davaï kiar-kun*, a. مسهل *moushèl*, pr. t. *mushil*, pl. مسهلات *moushèlat*, pr. t. *mushilat*.

PURGATIF, IVE, adj., کارکن *kar-koun*, شکران *chèkèm-ran*, ا. مسهل *moushèl*, pr. t. *mushil*.

PURGATION, s. f. évacuation causée par un purgatif, a. اسهال *èshal*, pr. t. *ishal*, عمل *'èmèl*, pr. t. *'amel*, تنقیه *tènqiyè*; — remède qu'on prend, V. PURGATIF.

PURGATOIRE, s. m., برزخ *bèrzèkh*, ا. اعراف *è'èraf*, pr. t. *a'raf*.

PURGER, v. a., تنقیه کردن *tènqiyè kèrdèn*, pr. t. *tanqiyè kièrdèn*, مسهل دادن *moushèl dadèn*, pr. t. *mushil dadèn*; — en parlant des métaux, پاک کردن *pak kèrdèn*, قل گذاشتن *qel gouzachtèn*; — se purger, مسهل خوردن *moushèl khourdèn*, pr. t. *mushil khordèn*.

PURIFICATION, s. f., پاکسازی *pak-sazi*, ا. تطهیر *tèthir*, pr. t. *tathir*, تصفیّه *tèsfiyè*, pr. t. *tasfiè*; — en parlant des métaux on emploie les mots, قال *gal*, امحاض *èmhas*, pr. t. *imhas*.

PURIFIER, v. a., پاک کردن *pak kèrdèn*, تصفیّه کردن *tèsfiyè kèrdèn*, pr. t. *tasfiyè kièrdèn*, صاف کردن *saf kèrdèn*, پالودن *paloudèn*; — se purifier, پاک شدن *pak chou-*

POTANISME, s. m., جندہ گری *djèndè-guèri*, قحبگی *qèh-bègui*.

PUTASSERIE, s. f., جندہ بازی *djènadè-bazi*, قحبہ بازی *qahbè-bazi*, pr. t. *qahpa-bazi*.

PUTASSIER, s. m., جندہ باز *djèndè-baz*, قحبہ باز *qahbè-baz*, pr. t. *qahpa-baz*.

PUTATIF, IVR, adj., a. مظنون *mèznoun*, pr. t. *maznoun*, موقوم *moouhoum*, pr. t. *mèvhoun*.

PUTRÉFACTION, s. f., پوسیدگی *pouciddègui*, گند *guènd*, a. تعفن *tè'èffun*, pr. t. *tè'affun*.

PUTRÉFIER, v. a., پوسانیدن *guèndanidèn*, پوسانیدن *pouçanidèn*, فاسد کردن *facèd kèrdèn*, pr. t. *facid kièrdèn*; — se putréfier, گندیدن *guèndidèn*, گندیده *guèndidè choudèn*, فاسد شدن *pouciden*, فاسد شدن *facèd choudèn*, pr. t. *facid choudèn*; — putréfié, e, گندیده *guèndidè*, گندیده شد *guèndidè-choudè*, a. متعفن *moutè'èffèn*, pr. t. *mutè'affan*.

PUTRIDE, adj. des 2 g., گندیده *guèndidè*, a. عفنی *'oufounni*, pr. t. *'afinni*; — fièvre putride, a. حمای عفنی *hoummaï 'oufounniyè*, pr. t. *hoummaï 'afinniye*.

PUTRIDITÉ, s. f., گندگی *guèndègui*, a. عفونت *'oufounèt*, pr. t. *'ufunèt*.

PYGNÉE, s. m., V. NAIN.

PYLOBE, s. m., a. فم المعدة *fèmm-oul-mè'èddè*, pr. t. *fèmm-ul-mi'dè*.

PYRAMIDAL, E, adj., اهرام مانند *èhram-manènd*, a. اهرامی *èhramiï-ouch-chèkl*, pr. t. *ahramiï-uch-chèkèl*.

PYRAMIDE, s. f., ستون سنگی *soutouné sèngui*, از ستون

soutouné ez sèng, a. هم *hèrèm*, pl. اهرام *èhram*,
pr. t. *ahram*.

PYRÈTHRE, s. m. plante, a. عود القرح *'oud-oul-qèrh*.

PYROTECHNIE, s. f., a. آتشبازی *âtèch-bazi*.

PYROTECHNIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بآتشبازی *moutè'èl-
lèq bè-âtèch-bazi*.

PYROTIQUE, adj. des 2 g., a. سوزان *souzan*, سوزند *souzèndè*,
a. محرق *mouhèrrèq*, pr. t. *muharriq*.

PYREHONISME, s. m., a. مذهب اهل الشكوك *mèzhèbè èhl-
ouch-choukoug*, pr. t. *mèzhèbi èhl-uch-chukioug*.

PYTHAGORE, n. pr. a. فيتاغورس *fitaghourès*, pr. t. *fitagho-
rous*.

PYTHAGORISME, s. m., a. آیین فیتاغورس *âyiné fitaghourès*,
pr. t. *âyini fitaghorous*.

PYTHONISSE, s. f., a. آرافت *èrrafèt*, pr. t. *arrafèt*.

Q

QUADERNES, carmes ou carnes, jeu de trictrac, دو چهار *dou-tchèhar*,
djouft-tchèhar.

QUADRAGÉNAIRE, adj. des 2 g., a. چهل ساله *tchèhèl-salè*,
tchèhèl-salègui.

QUADRANGULAIRE, adj. des 2 g., a. چهار گوشه‌ئی *tchèhar-
gouchèyi*, چهار گوشه *tchèhar-gouchè*, a. زوایا *zou èrbè' zèvaya*.

QUADRATURE, s. f., a. تربیع *tèrbî'*; — la quadrature du
cercle, a. تربیع دایره *tèrbî'è daïrè*.

QUADRIFOLIUM, s. m., a. چهار برگه *tchèhar-bèrguè*.

QUADRILATÈRE, s. m., a. شکل چهار پهلو *chèklè tchèhar-pèhlou*.

QUADRISYLLABE, adj. des 2 g., چهار هجائی *tchèhar-hè-djayi*.

QUADRIENNAL, E, adj., چهار ساله گى *tchèhar salè*, *tchèhar-salègui*.

QUADRILATÈRE, adj. des 2 g., چهار پهلو *tchèhar-pèhlou*;
— s. m. un quadilatère, چهار پهلو شکل *chèklé tchèhar-pèhlou*.

QUADRUPÈDE, s. et adj., چهار پا *tchèhar-pa*, چار پا *tchar-pa*.

QUADRUPLE, adj. des 2 g., چهار چندان *tchèhar tchèndan*,
چهار قدر *tchèhar qèdd*, pr. t. *tchèhar qadd*, چهار قدر *tchèhar qèdr*, pr. t. *tchèhar qadr*, چهار مقابل *tchèhar mouqabèl* pr. t. *tchèhar muqabil*.

QUADRUPLER, v. a., چهار چندان کردن *tchèhar tchèndan kèrdèn*.

QUAI, s. m., سنگ بست کنار آب *sèng-bèsté kènaré âb*, pr. t. *sèng-bèsti kiènarî âb*.

QUALIFICATIF, IVE, adj., a. وصفی *vèstîi*, pr. t. *vasfiî*.

QUALIFICATION, s. f., نام *nam*, a. صفت *sèfèt*, pr. t. *sifèt*,
pl. صفات *sèfat*, pr. t. *sifat*.

QUALIFIER, v. a., اسم گذاشتن *èsm gouzachtèn*, موصوف کردن *moouçouf kèrdèn*, pr. t. *mèvçouf kièrdèn*; — se qualifier, خود را صفت دادن *khoud-ra sèfèt dadèn*, pr. t. *khod-ra sifèt dadèn*, موصوف شدن *moouçouf choudèn*; — qualifié, e, موصوف شده *moouçouf-choudè*, pr. t. *mèrsouf-choudè*, a. موصوف *moouçouf*, pr. t. *mèvsouf*.

QUALITÉ, s. f., a. جنس *djèns*, pr. t. *djîns*. اصل *èsl*, pr. t. *asl*; — cette indienne est de mauvaise qualité, جنس

این چیت بد است *djènsé în tchit béd-èst*, این اصلش بد است *în tchit èsl-èch béd-èst*; — cette qualité d'eau, این جنس آب *în djènsé db*, pr. t. *în djînsi db*; — mérite, talent, هنر *hounèr*, pr. t. *hunèr*; — en terme de médecine, a. حاحیت *khariyèl*, pl. خصایص *khèçayès*, pr. t. *khèçayis*; — inclination, habitude, a. صفت *sèfèt*, pr. t. *sifèt*, pl. صفات *sèfat*, pr. t. *sifat*, خصلت *khèslèt*, pr. t. *khasslèt*, pl. خصایل *khèçayèl*, pr. t. *khaçaïl*, شمیله *chèmilè*, pl. شمایل *chèmayèl*, pr. t. *chèmaïl*; — qualités naturelles, a. خصایل ذاتیه *khèçayèlè zatiyè*, pr. t. *khaçaïli zatiyé*; — noblesse, بزرگواری *bou-zourgvari*, pr. t. *buzurgvari*, a. شرف *chèrèf*; — titre, a. لقب *lèqèb*, pr. t. *laqab*, pl. القاب *èlqab*, عنوان *ènvàn*, pr. t. *învàn*; — en qualité de . . . باسم *bè-'èsmé*, بعنوان *bè-'ènvànè*; — il m'a pris en qualité de secrétaire, نیابت مرا قبل کرد *bè-'ènvànè niabèt mè-ra qèboul kèrd*, pr. t. *bè-'învànî niabèt mè-ra qaboul kièrd*.

QUAND, adv. lorsque, هنگامی که *hènga-mi-ké*; — quant il est allé, وقتیکه رفت *vèqti-ké rèft*, pr. t. *vaqti-ki rèft*; — quand partira-il? کی خواهد رفت *kèi khahèd rèft*, *tchè vèqt hèrekèt mi-kounèd*, pr. t. *tchi vaqt harèkièt mi-kunèd*; — quand, conj. quoique, گرچه *guèr-tchè*, pr. t. *guèr-tchi*, اگرچه *èguèr-tchè*, pr. t. *èyèr-tchi*; — quand même, اگر هم *èguèr hèm*; — jusqu'à quand? تا کی *ta kèi*.

QUANT, à adv., که *ké*, در باب *dèr bab*, در خصوص *dèr*

khaçous, pr. t. *dèr khouçous*; — quant à moi, *بندہ کہ* *bèndè ké*, pr. t. *bèndè ki*; — quant à cette affaire, *در باب این امر* *dèr babè in èmr*.

QUANTES, adj. toutes et quantes fois, *ہر وقت* *hèr vèqt*, pr. t. *hèr vaqit*.

QUANTIÈME, adj. des 2 g., *چندمین* *tchèndoum*, *تچندومین* *tchèndoumèn*.

QUANTITÉ, s. f., a. *مقدار* *mèqdar*, pr. t. *miqdar*, pl. *مقادیر* *mèqadir*, *کمیت* *kèmiyèt*, *قدر* *qèdr*, pr. t. *qadar*; — beaucoup, grand nombre, *بسیار* *bèciar*, pr. t. *biciar*, *فراوان* *fèravan*, pr. t. *firavan*, *خیلی* *khèili*, a. *کثیر* *kècir*, *وفور* *vèfour*; — multitude, abondance, *فراوانی* *fèravani*, *فزونى* *fèzouni*, *بسیاری* *bèciari*, pr. t. *biciari*, a. *کثرت* *kèsrèt*, *وفرت* *vèfrèt*.

QUARANTAINE, s. f., *چهل عدد* *bè-qèdrè tchèhèl 'èdèd*, *چهل دانہ* *bè-qèdrè tchèhèl danè*, pr. t. *bè-qadri tchèhèl danè*; — lazaret, *قرانتنہ* *qèrantènè*, pr. t. *qarantina*, *قراختین* *qèrakhtîn*, pr. t. *qarakhtîn*.

QUARANTE, adj. num., *چهل* *tchèhèl*, a. *اربعون* *èrbè'oun*, pr. t. *arba'oun*.

QUARANTIÈME, adj. des 2 g., *چہلم* *tchèhèloun*; — quarantième partie, *چهل يك* *tchèhèl yèk*.

QUART, s. m., *چهار يك* *tchèhar-yèk*, p. t. *چار يك* *tcharik*, pr. t. *tchèdirèk*, a. *ربع* *roub'*.

QUARTAUT, s. m., *کوچک پپ* *pipè koutchèk*, pr. t. *pipi kutchuk*.

QUARTIER, s. m. quatrième partie d'une chose V. QUART; — division d'une ville, a. *محله* *mèhèllè*, pr. t. *mahèllè*,

pl. محلات *mèhèllat*, pr. t. *mahallat*; — camp d'une armée, لشکرگاه *lèchkèr-gah*, pr. t. *lèchkièr-guiah*, p. t. اردو *ourdou*, pr. t. *ordou*, a. معسكر *mè'skèr*, pr. t. *ma'askièr*; — traitement favorable qu'on accorde au vaincu, امان *èman*, pr. t. *aman*; — quartier d'hiver, قشلاق *qèchlaq*, pr. t. *qichlaq*.

QUARTINIER, s. m., ضبط محله *zabète mèhèllè*, pr. t. *zabiti mahallè*.

QUARTZ, s. m., سنگ چاقمق *sèngué tchaqmaq*.

QUARTO (IN), s. m., چهار ورقی *tchèhar-vèrèqi*.

QUASI, adv., مانند *manènd*, مثل اینکه *mèslé ìn-ké* pr. t. *misli ìn-ki*.

QUASI-DÉLIT, s. m., گناه مانند *gounah-manènd*.

QUARTENAIRE, adj. des 2 g., چهار عددی *tchèhar-'èdèdi*, اربعی *rouba'i*.

QUATORZE, adj. num., چهارده *tchèhar-dè*, اربعه عشره *'èrèbè'èl 'èchèrè*.

QUATORZIÈME, adj. des 2 g., چهاردهم *tchèhar-dèhoum*; — un quatorzième, چهارده یک *tchèhar-dè yèk*.

QUATRAIN, s. m., رباعی *rouba'i*, pl. رباعیات *rouba'iyat*.

QUATRE, adj. num., چهار *tchèhar*, pr. t. *tchihar*, چار *tchar*; — faire le diable à quatre, معرکه کردن *mè'd-rèkè kèrdèn*, pr. t. *ma'rèkiè kièrdèn*, دنیا را بهم زد *dounia-ra bè-hèm zèdèn*.

QUATRE-VINGTS, adj. num., هشتاد *hèchtad*, a. ثمانون *cè-manounè*; — quatre-vingt-dix, نود *nèvèd*, a. تسعون *tès'ouné*, pr. t. *lis'ouné*.

QUATRE-VINGTIÈME, adj. des 2 g., هشتادم *hèchtadoum*.

QUATRIÈME, adj. des 2 g., چهارم *tchèharoum*, a. رابع *rabè'*,
pr. t. *rabi'*.

QUATRIÈMEMENT, adv., چهارمین *tchèharoumîn*, a. رابعاً *rabè'èn*.

QUATRIENNAL, E, adj., هر چهار سال يك دفعه *hèr tchèhar
sal yèk dèf'è*.

QUATUOR, s. m., چهار فصلی *mouciqiï tchèhar-
fèsi*.

QUE, pron. relat. که *ké*, pr. t. *ki*; — la maison que vous
avez vue, خانه که دیدید *khanèyè ké didid*, pr. t. *kha-
nèi ki didid*, خانه که بنظر شما رسید *khanèyé ké bè-
nèzèré chouma rècid*, pr. t. *khanèi ki bè-nazari chouma
rècid*; — quelle chose? چه *tchè*, pr. t. *tchi*; — que
ferez-vous? چه خواهید کرد *tchè khahid kèrd*, pr. t.
tchi khahid kièrd; — signifie aussi pourquoi, چرا
tchèra, pr. t. *tchira*; — que ne vous hâtez-vous? چرا
tchèra dèst-patchè nè-mi-chèvid, دست‌پاچه نمیشوید
tchèra tè'dèdjil nè-mi-kounid, چرا تعجیل نمیکنید
pr. t. *tchira ta'djil nè-mi-kunid*; — combien! چه قدر
tchè qèdr, pr. t. *tchi qadr*; — qu'elle est belle! چه
tchè qèdr zibast, pr. t. *tchi qadr
zibast*; — signifie aussi, mais en persan on emploie
alors le mot بس *bès* que l'on place à la fin de la
phrase; il ne dit que la vérité, حقیقت را میگوید و بس
hèqiqèt-ra mi-gouyèd-ou-bès, pr. t. *haqiqèt-ra mi-gu-
yèd-u-bès*; — s'emploie aussi pour terme de compa-
raison; il est plus heureux que moi, او از من

خوشبخت تر است *ou èz mèn khoch-bèkht-tèr-èst* ; —
 il est plus jeune que moi, او از من جوان تر است *ou èz mèn djèvan-tèr-èst* pr. t. *ou èz mèn djovan-tèr-èst* ; —
 on dit aussi : que de fois je suis venu ! چندین دفعه *tchènd ou tchèndîn dèf'è àmèdèm*.

QUEL, LE, adj., چه *tchè*, pr. t. *tchi*, کدام *koudam*, ou *koudoum*, pr. t. *kiudam*, چند *tchènd*, چه طور *tchè toour*,
 pr. t. *tchi taor* ; — quel est cet homme ? این آدم *în àdèm tchè-tchiz-èst*, pr. t. *în àdam tchi-tchiz-èst* ou کیست این آدم *în àdèm kist* ; — quel
 est votre nom ? نام شما چه چیز است *namé chouma tchè-tchiz-èst*, pr. t. *nami-chuma tchi-tchiz-èst*, اسم شما
 چیست *èsme chouma tchist*, pr. t. *ismi chuma tchist* ;
 — quel temps fait-il ? هوا چه طور است *hèva tchè toour-èst*, pr. t. *hava tchi taor-èst* ; — quelle heure est-il ?
 چند ساعت است *sa'èt tchènd-èst*, ساعت میگذرد *tchènd sa'èt mi-gouzèrèd*, pr. t. *tchènd sa'at mi-guzèrèd* ; — quel livre voulez vous ?
 کدام کتاب را میخواهید *koudam kètab-ra mi-khahid*, pr. t. *kiudam kitab-ra mi-khahid* ; — quel qu'il soit, quelle qu'elle soit, هر
 کدام باشد *hèr koudam bachèd*, pr. t. *hèr kiudam bachèd*, هر چه باشد *hèr tchè bachèd*, pr. t. *hèr tchi bachèd* ; — se dit par exclamation, quel courage ! چه
 رشادتی *tchè rèchadèti*, چه شجاعتی *tchè cheudja'èti*, pr. t. *tchi chudja'ati* ; — quelle hardiesse ! چه جسارتی *tchè djèçarèti*, pr. t. *tchi djaçarèti*.

QUELCONQUE, adj. des 2 g. employé avec la négation,

هيج hitch, *هيج چيز hitch tchiz*; — il ne lui est resté chose quelconque, *بهرای او هيج چيز نمانده àst*, *bèraï ou hitch tchiz nè-mandè èst*; — (sans négation) un homme quelconque, *آدمی Adèmi*, *شخصی chèkhèsi*, *هر آدمی باشد hère Adèmi bachèd*.

QUELQUE, adj. des 2 g. quelque chose, *چیزی tchizi*; — adressez vous à quelque autre personne, *شما بشخص chouma bè-chèkhèsé diguèr roudjou' be-kounid*; — quelques, چند *tchènd*, ا. بعضی *bè'èzi*, pr. t. *ba'zi*; — quelques personnes, چند نفری *nèfèri tchènd*, بعضی اشخاص *bè'èzi èchkhas*, pr. t. *ba'zi èchkhas*; — quelque part, جای *djaï*; — allons quelque part, برویم جای *djaï be-rèvim*; — quel que, quelle que (en deux mots), en parlant des choses, هر چه *hère tchè*, pr. t. *hère tchi*, هر قدر *hère qèdr*, pr. t. *hère qadr*, en parlant des personnes, هر کس *hère kès*, pr. t. *hère kiès*, هر که *hère ké*, pr. t. *hère ki*, en parlant des personnes, هر کس *hère kès*, pr. t. *hère kiès*; — quel qu'il soit, quelle que soit la personne, هر که باشد *hère ké bachèd*; — quelle que soit la chose, هر چه باشد *hère tchè bachèd*; — quel que soit le soin que vous preniez, هر قدر سعی کنید *hère qèdr sè'i be-kounid*, pr. t. *hère qadr sa'i be-kunid*.

QUELQUEFOIS, adv., گاهی *gahi*, pr. t. *guiahi*, گاهگاه *gah-gah*, pr. t. *guiah-guiah* اوقات بعضی *bè'èzi ouqat*, pr. t. *ba'zi èvqat*, دفعه بعضی *bè'èzi dèfè*.

QUELQU'UN, E, adj., یکی یکی *yèki ès an-ha*; — sans doute il en viendra quelqu'une, البته یکی

خواهد آمد *elbèttè yèki khahèd àmèd*; — signifie aussi une personne, کسی *kèci*; — y a-t-il quelqu'un chez lui ? پيش کسی هست *pich-èch kèci hèst*.

QUÉMANDER, v. n., نهانی گدائی کردن *nèhani guèdayi kèrdèn*.

QUÉMANDEUR, SE, S., نهانی گدائی کننده *nèhani guèdayi-kounèndè*.

QU'EN-DIRA-T-ON, S. m., حرف مردم *hèrfé mèrdoum*, pr. t. *harfi mèrdum*.

QUENOUILLE, S. f., دکران *doukran*, pr. t. *dukran*, کرتلان *kèrtlan*.

QUERELLE, S. f., a. ستیزه *sètizè*, ستیز *sètiz*, a. جدل *djèdèl*, مجادل *moudjadèlè*, pr. t. *mudjadèlè*, pl. مجادلات *moudjadèlat*, pr. t. *mudjadèlat*, نزاع *nèza'*, pr. t. *niza'*, منازعه *mounazè'è*, pr. t. *munaza'a*, pl. منازعات *mounazè'ât*, pr. t. *munaza'ât*.

QUERELLER, v. a., ستیزیدن *sètizidèn*, ستیز کردن *sètiz kèrdèn*, دعوا کردن *dè'èva kèrdèn*, pr. t. *da'ava kièrdèn*; — se quereller, دعوا کردن با *ba hèm dè'èva kèrdèn*, pr. t. *ba hèm da'ava kièrdèn*.

QUERELLEUR, EUSE, S., ستیزه کار *sètizè-kar*, pr. t. *sètizè-kiar*, ستیزنده *sètizèndè*, a. منازع *mounazè'*, pr. t. *munazè'*.

QUÉRIR, v. a., آوردن *àvourdèn*; — allez quérir un tel, فلانکسرا بیاورید *flan-kès-ra bi-àvèrid*, pr. t. *fulan-kès-ra be-yàvèrid*.

QUESTEUR, S. m., a. ناظر اخراجات *nazèré èkhradjat*, pr. t. *naziri akhradjat*.

QUESTION, S. f., پرسش *poursèch*, pr. t. ; *vsich*, a. استفسار

èstèfsar, pr. t. *istifsar*, سؤال *so'al*, pr. t. *su'al*, مسله
mècèlè pr. t. *macèlè*.

QUESTIONNAIRE, s. m., شکنجه کننده *chèkèndjè-kounèndè*.

QUESTIONNER, v. a., جويا شدن *djouya choudèn*, پرسیدن *èstèfsar kèrdèn*, سؤال کردن *so'al kèrdèn*.

QUESTIONNEUR, EUSE, s., بسیار سؤال کننده *bèciar so'al kounèndè*, a. كثير السؤال *kècir-ous-so'al*, pr. t. *kècir-us-su'al*.

QUESTURE, s. f., شغل نظارت اخراجات *choughlé nèzarètè òkhradjat*.

QUÊTE, s. f. action de chercher, جستجو *djoustè-djou*, a. تفتيش *tèftich*, تفحص *tèfèhhous*, pr. t. *tèfahhus*; — pour les pauvres, جمع آوری صدقات *djèm'-àvèrî sè-dèqat*.

QUÊTER, v. a. chercher, جستجو کردن *djoustè-djou kèrdèn*, پی گردیدن *pèi guèrdidèn*, تجسس کردن *tèdjès-sous kèrdèn*; — faire la quête, جمع کردن صدقه *sè-dèqè djèm' kèrdèn*.

QUÊTEUR, EUSE, s., جمع کننده صدقه *djèm'-kounèndèyè sèdèqè*.

QUEUE, s. f., دم *doum*, pr. t. *dum*, a. ذنب *zènèb*, pl. اذنب *èznab*; — la queue d'un cheval, دم اسب *doumé èsp*; — pan, دامن *damèn*, a. ذیل *zèil*; — faire queue, پشت پشت *pouchté hèm-diguèr èstadèn*; — dernier, la fin de quelque chose, سر پشت *pouchté sèr*, a. آخر *àkhèr*, pr. t. *àkhir*; — à la queue, سر پشت *pouchté sèr*, در عقب *dèr 'èqèb*.

QUEUE-DE-CHEVAL, prêle des marais, V. PRÊLE.

QUEUE-DE-POURCEAU, s. f. plante, a. شمرۃ الخنازیر *chèmrèt-oul-khènazir*.

QUEUE-DE-BENARD, s. f., a. ذنب الثعلب *zènèb-ous-sè'èlèb*, pr. t. *zènèb-us-sa'lèb*.

QUI, pron. relat., کد *ké*, pr. t. *ki*; — l'homme qui vient, کبست آمیکه میآید *Adèmi-ké mi-àydèd*; — qui est-ce? کیست *kist* ou *ki-èst*; — qui est venu? که آمد *ké àmèd*; — signifie aussi celui qui, آنکس ده *àn-kès ké*.

QUICONQUE, pron. ind. m. sing., هر کسیکه *hèr ké*, هر آنکه *hèr kèci-ké*, هر آنکه *hèr àn-ké*.

QUIESCENT, e, adj., a. ساکن *sakèn*, pr. t. *sakìn*; — lettre quiescente, حرف ساکن *hèrfé sakèn*, pr. t. *harfi sakìn*.

QUIET, e, adj. (vieux) آسوده *âçoudè*.

QUIÉTUDE, s. f., آسودگی *âçoudègui*, a. استراحت *âstèrahèt*, pr. t. *istirahat*, مویا *mèvèça*.

QUILLE, s. f., تیر بنیاد کشتی *tiré bouniadé kèchti*, pr. t. *tiri buniadi kièchti*; — pour jouer, چوب گوی بازی *tchoubé gouï-bazi*.

QUINCAILLERIE, s. f., خنّازی *khèrrazi*.

QUINCAILLE, s. f. V. QUINCAILLERIE.

QUINCAILLIER, s. m., خنّازی فروش *khèrrazi-ferouch*, pr. t. *kharrazi-furouch*.

QUINDECAGONE, s. m., شکل پانزده گوشه‌ای *chèklé pansèdè gouchèyi*.

QUINQUAGÉNAIRE, adj. des 2 g., پنجاه ساله *pèndjah-salè*.

QUINQUENAL, e, adj., هر پنج سال *hèr pèndj sal*, پنج سال می‌کشد *pèndj sal toul mi-kèchèd*.

QUININE, s. f., کنه کنه *kind-kinè*.

QUINQUINA, s. m., چوب کنه کنه *tchoubé kinè-kinè*, pr. t. *tchubi kina-kina*.

QUINQUET, s. m., ا. قندیل *qèndil*, pr. t. *qandil*, pl. قنادیل *qènadil*.

QUINT, s. m., پنج یک *pèndj-yèk*.

QUINTAL, s. m., قنطار *qèntar*, pr. t. *qantar*, pl. قنطایر *qènatir*, pr. t. *ginatir*.

QUINTEFEUILLE, plante, سرساک *sèrsad*, پنج انگشت *pèndj-èngoucht*.

QUINTESSENCE, s. f., a. جوهر *djoouhèr*, pr. t. *djèvhèr*; — ce qu'il y a de plus parfait dans une chose, a. زده *zoubdè*, خلاصه *kholacè*, pr. t. *khoulacè*.

QUINTEUX, RUSE, adj., کج خلق *kèdj-khoulq*, خشمناک *khèchmnak*.

QUINTUPLE, adj. des 2 g., a. پنج چندان *pèndj tchèndan*, پنج این قدر *pèndj in qèdr*.

QUINTUPLER, v. a., پنج چندان کردن *pèndj tchèndan kèrdèn*.

QUINZAINE, s. f., بقدر پانزده عدد *bè-qèdré panzdè 'èdèd*, pr. t. *bè-qadri panzdè 'èdèd*.

QUINZE, adj. num., پانزده *panzdè*, a. خمسة عشره *khèmsè 'èchèrè*.

QUINZIÈME, adj. des 2 g., پانزدهم *panzdèhoum*; — le quinzième d'une chose, یک پانزده *panzdè-yèk*.

QUINZIÈMEMENT, adv., پانزدهمین *panzdèhoumîn*, a. خمسة عشر *khèmsè 'àchèrèn*.

QUIPROQUO, s. m. méprise V. MÉPRISE.

QUITTANCE, s. f., قبض رسید *qèbzé-récid*, pr. t. *qabzi-récid*,
رسید *récid*.

QUITTANCER, v. a., قبض رسید نوشتن *qèbzé-récid nè-
vèchtèn*.

QUITTE, adj. des 2 g., پاک *pak*, حساب پاک *hèçab-pak*, pr. t.
hiçab-pak.

QUITTEMENT, adv., از الودگی دین مبترا *èz àloudèguï dèin
moubèrra*.

QUITTER, v. a., گذاشتن *gouzachtèn*, pr. t. *guzachtèn* رها,
کردن *rèha kèrdèn*, ترك کردن *tèrk kèrdèn*; — se sépa-
rer, جدا شدن *djèda choudèn*, pr. t. *djida choudèn*,
کردن moufarèqèt *kèrdèn*, pr. t. *mufaraqat
kièrdèn*; — quitter sa femme, la répudier, طلاق دادن
tèlaq dadèn, pr. t. *tilaq dadèn*; — quitté, e, رها شده
rèha-choudè, a. متروک *mètrouk*.

QUI-VA-LA ? terme de guerre, t. p. گلان کیم *guèlèn kim*.

QUI-VIVE ? V. QUI-VA-LA ?

Quoi, pron. rel., چه *tchè*, pr. t. *tchi*, چه چیز *tchè tchiz*,
pr. t. *tchi-tchiz*; — quoi de mieux ? چه بهتر *èz in tchè bèh-tèr*; — de quoi s'agit-il ? حرف در چه
در چه *hèrf dèr tchè tchiz èst*; — sur quoi ? در چه است
باب *dèr tchè bab*, از چه بابت *èz tchè babèt*; — à quoi
cela sert-il ? این بچه کار میخورد *in bè-tchè kar mi-
khourèd*; — quoi ? que signifie cela ? این یعنی چه *in yè'èni tchè*, pr. t. *in ya'ni tchi*; — quoi ? plait-il ?
بلی *bèli*; — a quoi bon, چه مصرف *tchè mèsrèf*; —
quoi que ce soit, هر چه باشد *hèr tchè bachèd*; — je
ne sais quoi, چه نمیدانم *nè-mi-danèm tchè*; — à quoi

pensez vous? در چه فکر هستيد *dèr tchè fèkr hèstid*,
pr. t. *dèr tchi fikr hèstid*; — quoi qu'il en soit, هر آينه
hèr âinè. در هر صورت *dèr hèr sourèt*.

QUOIQUE, conj., اگر چه *èguèr-tchè*, pr. t. *èguèr-tchi*, گر چه
guèr-tchè, pr. t. *guèr-tchi*; — quoi que (en deux mots),
هر چند *hèr tchènd*, هر چه *hèr tchè*.

QUOLIBET, s. m., ياوه گوئى *yavè-gouyi*, جفنگى *djèfèng*,
p. t. *yavè*.

QUOTE-PART, s. f., رسد *rècèd*, بهره *bèhrè*, ا. حصه *hèssè*,
pr. t. *hissè*.

QUOTIDIEN, NE, adj., هر روزى *hèr rouzi*, هر روزه *hèr rouzè*,
a. يومى *yooumi*, pr. t. *yèmi*; — fièvre quotidienne,
روزى تب *tèbè hèr rouzi*.

QUOTITÉ, s. f., رسد مقرر *rècèdé mouqèrrèr*, حصه معينه
hèssèyé mou'èiyènè.

R

RABÂCHAGE, s. m., زاز *jaz*, ياوه گوئى *yavè-gouyi*,
a. تکرار الكلام *tèkrar-oul-kèlam*.

RABÂCHER, v. a., زاز گوئى کردن *jaz-gouyi kèrdèn*, ياوه
تکرار حرف کردن *tèkrarè hèrf kèrdèn*, pr. t. *tèkrari harf kièrdèn*.

RABÂCHERIE, s. f. V. RABÂCHAGE.

RABÂCHEUR, EUSE, s., زاز گوئى *yavè-gouï*, زاز گوئى
jaz-gouï.

RABAIS, s. m., کاست قيمت *kasté qèimèt*, a. تنزل قيمت
tènzèlsoulé qèimèt.

RABAISSEMENT, s. m., کاست *kast*, pr. t. *kiast*, کاهش *ka-*

hèch, pr. t. *kiahèch*, پستی *pèsti*, a. تنزیل *tènsil*, تنزل
tèndzoul, pr. t. *tènaszul*.

RABAISSEUR, v. a., پایین تر کردن *pèst kèrdèn*, پایین کردن
payîn-tèr kèrdèn; — le prix, قیمت را کم کردن *qèimèt-
ra kèm kèrdèn*.

RABAT, s. m., یخه از کتان *yèkhâyé èz kètan*.

RABAT-JOIE, s. m., شادی *chadi-zèda*.

RABATTRE, v. a., پایین آوردن *payîn*
àvourdèn, انداختن پایین *payîn èndakhtèn*; — en par-
lant du prix, کم کردن *kèm kèrdèn*.

RABBIN, s. m., میشته *michtè*, معلم جهودان *mou'èllémé
djèhoudan*.

RABBINIQUE, adj. des 2 g., مخصوص میشته *mèkhsoucé
michtè*.

RABBINISME, s. m., آیین میشته *âyiné michtè*.

RABBINISTE, s. des 2 g., مقتدی آیین میشته *mouqtèdî
âyiné michtè*.

RABÊTIR, v. a., حیوان در آوردن *bè-halètè hèivan
dèr àvourdèn*.

RÂBLE, s. m., پشت ماز *pouchté-mazè*, pr. t. *puchti-masè*,
پشت مزه *pouchté-mèzè*, vulg. گوشت رسته *gouchté
rèstè*, pr. t. *guchti rastè*.

RÂBLU, R, ou RÂBLÉ, R, adj., قوتدار *tènoumènd*,
gouvvet-dar.

RABONNIR, v. a., بهتر کردن (peu usité), *bèh-tèr kèrdèn*; — v. n.,
devenir meilleur (peu usité),
بهتر شدن *bèh-tèr choudèn*.

RABOT, s. m., رنده *rèndè*.

RABOTER, v. a., کردن رند *rèndè kèrdèn*.

RABOTRUX, MUSE, adj. en parlant du bois qui est noueux,
گره دار *guèrèh-guèrèh*, pr. t. *guirih-guirih*, گره دار
guèrèh-dar, pr. t. *guirih-dar*; — inégal, ناموار
hèm-var.

RABOUGRI, E, adj., کج *kèdj-mèdj*.

RABOUGRIE, v. n., کج شدن *kèdj-mèdj choudèn*.

RABOUILLEE, s. f. V. TERRIER.

RABOUTIE, v. a., بهمدیگر وصل کردن *bè-hèm-diguèr vèsl
kèrdèn*.

RABROUER, v. a., رد کردن *rèdd kèrdèn*.

RACAILLE, s. f., a. اراذل اناس *èrazèl-oun-nas*, pr. t. *èrazil-
un-nas*.

RACCOMMODAGE, s. m. réparation, a. مرمت *mèrèmmèt*,
تعمیر *tè'èmir*, pr. t. *ta'mir*; — prix de la réparation,
اجرت تعمیر *èudjrètè tè'èmir*.

RACCOMMODEMENT, s. m., آشتی *àchti*.

RACCOMMODEUR, SE, s., رفوگر *roufou-guèr*, وصل کنند *vèsl-
kounèndè*.

RACCOMMODER, v. a., درست کردن *droust kèrdèn*, pr. t. *drust
kièrdèn* تعمیر کردن *tè'èmir kèrdèn*, pr. t. *ta'-
mir kièrdèn*, مرمت کردن *mèrèmmèt kèrdèn*; — signifie
aussi rapiéceter, وصله کردن *vèslè kèrdèn*, رفو کردن
roufou kèrdèn; — réconcilier, آشتی دادن *àchti da-
dèn*; — se raccommoder, آشتی کردن *àchti kèrdèn*.

RACCORD, s. m. liaison, a. وصل *vèsl*.

RACCORDLEMENT, s. m., وصل کردن *vèsl kèrdèn*.

RACORDER, v. a., بهم وصل کردن *bè-hèm vèsl kèrdèn*.

RACCOUPLER, v. a. V. ACCOUPLER.

RACCOURCISSEMENT, s. m., کوتاه شدن *koutah choudèn*, pr. t. *kiutah choudèn*.

RACCOURCIR, v. a., کوتاه کردن *koutah kèrdèn*, pr. t. *kiutah kièrdèn*, کوتاهتر کردن *koutah-tèr kèrdèn*, مختصر کردن *moukhtècèr kèrdèn*; — se raccourcir, کوتاه شدن *koutah choudèn*, کوتاهتر شدن *koutah-tèr choudèn*; — raccourci, e, کوتاهتر شده *koutah-tèr-choudè*; — en raccourci, کوتاه *koutah*, a. اجمالاً *èdimalèn*, pr. t. *idjmalèn*, مختصراً *moukhtècèrèn*, pr. t. *mukhtaçarèn*.

RACCOUTUMER, (se), v. pron. V. ACCOUTUMER.

RACCROC, s. m., coup de raccroc, بخت در قمار *bèkht dèr goumar*, بخت ناکهان *bèkhté naguèhan*, pr. t. *bakhti naguèhan*.

RACCROCHER, v. a. accrocher de nouveau, از نو آویختن *èz noon àvrikhtèn*; — se raccrocher, s'aider de, چسپیدن *tchèspidèn*; — regagner les avantages perdus, تلافی کردن *tèlafi kèrdèn*.

RACCROCHEUR, s. m., (peu usité). در قمار بختیار *dèr goumar bèkhtiar*.

RACCROCHEUSE, s. f., جندۀ کوجه گرد *djèndèyé koutchè-guèrd*. pr. t. *djèndèi kutchè-guird*. V. PROSTITUÉE.

RACE, s. f. en parlant des personnes, نژاد *nejad*, a. نسل *nèsl*, آل *âl*, سلسله *sèlsèlè*, pr. t. *silsilè*; — en parlant des animaux, a. جنس *djèns*, pr. t. *djîns*, اصل *èsl*, pr. t. *asl* ou *acil*.

RACHALANDER, v. a. V. ACHALANDER.

RACHAT, s. m., خرید دوباره *khèridé dou barè*; — déli-

vrance, رهایی *rèhayi*, a. خلاصی *khèlaci*, خلاص *khèlas*, pr. t. *khilas*, نجات افتدا *èftèda*, pr. t. *iftida*, نجات *nèdjat*.

RACHETABLE, adj. des 2 g., از نو خریدنی *èz noou khèridèni*, pr. t. *èz nèò khiridèni* از نو توان خرید *èz noou tèvan khèrid*.

RACHETER, v. a., دو باره خریدن *dou barè khèridèn*; — délivrer, نجات دادن *khèlaci dadèn*, نجات دادن *nèdjat dadèn*, رهانیدن *rèhani-dèn*; — se racheter, خود را رهانیدن *khoud-ra rèhanidèn*.

RACHIS, s. m. terme d'anat. colonne vertébrale, مهره پشت *meuhrèyé poucht*.

RACHITIQUE, adj. des 2 g., مفرقم شیر زده *chir-zèdè*, a. مفرقم *mouqèrqèm*.

RACHITIS, s. m. synonyme peu usité de rachitisme, V. RACHITISME.

RACHITISME, s. m., شیرزدگی *chir-zèdègui*.

RACINAL, s. m., شاهتیر *chah-tir*, a. زافر *zafèr*, pl. زوافر *zè-vafèr*, pr. t. *zivafir*.

RACINE, s. f., ریشه *richè*, بیج *bikh*, a. عرق *'èrq*, pr. t. *'irq*, pl. عروق *'ourouq*.

RACLER, v. a., تراشیدن *tèrachidèn*, خراشیدن *khèrachidèn*.

RACLOIR, s. m., لیسه *licè*, a. محلاً *mèhla'*.

RACLURE, s. f., تراشه *tèrachè*.

RACOLER, v. a., سرباز گرفتن *sèr-baz guèrèflèn*, سرباز جمع کردن *sèr-baz djèm' kèrdèn*.

RACOLBUR, s. m., سربازگیر *sêr-baz-guir*.

RACONTAGE, s. m. V. BAVARDAGE.

RACONTER, v. a., حکایت کردن *hèkayèt kèrdèn*, pr. t. *hi-kiayèt kièrdèn*, روایت کردن *nèql kèrdèn*, *rèvayèt kèrdèn*, pr. t. *riyayèt kièrdèn*; — raconté, e, a. منقول *mèngoul*, کرده حکایت *hèkayèt-kèrdè*.

RACONTEUR, se, s., حکایت کننده *hèkayèt-konnèndè*, a. نقل *naql*, pr. t. *naql*, راوی *ravi*.

RACORNIR, v. a., سخت کردن *sèft kèrdèn*; — se racornir, سخت شدن *sèft choudèn*; — racorni, e, سخت شد *sèft-choudè*.

RACORNISSEMENT, s. m., سختی *sèfti*, a. صلابت *sèlabèt*, pr. t. *salabèt*.

RACQUITTER, v. a., تضمین کردن *tèlafî kèrdèn*, *tèzmîn kèrdèn*; — se racquitter, تلافی کردن *tèlafî kèrdèn*, تلافی ضرر کردن *tèlafî zèrèr kèrdèn*, pr. t. *tèlafî zarar kièrdèn*.

RACQUÉRIE, v. a., دو باره بدست آوردن *dou barè bè-dèst èvourdèn*, دو باره مالک شدن *dou barè malèk choudèn*, pr. t. *dou barè malik choudèn*.

RADE, s. f., لنگرگاه *lènguèr-gah*, a. مرسی *mèrça*, pl. مراسی *mèraci*.

RADÉAU, s. m., جاله *djalè*, کلک *kèlèk*.

RADER, v. a., کشتی را بلنگرگاه آوردن *kèhti-ra bè-lènguèr-gah èvourdèn*.

RADIATION, s. f. effet des rayons de la lumière sur les corps qui les reçoivent, تابش آفتاب *tabèché aftar*, a. ششعه *chè'èchè'è*, pr. t. *cha'cha'a*.

RADIATION, s. f. action de rayer, a. ماکو mèho, pr. t. maho.

RADICAL, E, adj., a. جبلّی, ذاتی èsli, pr. t. asli, جبلّی, ذاتی djèbèlli.

RADICALEMENT, adv., از اصلش, از بن èz bikh, از اصلش, از بن èz èsl-èch, a. من الاصل mèn-èl-èsl, pr. t. mìn-èl-asl; — signifie aussi totalement, a. بکلی bè koulli.

RADICULE, s. f., ریشه کوجک, richèyé koutchèk, pr. t. richèyi kutchuk.

RADIÉ, E, adj., a. مشعشع mèchè'èchè', pr. t. mècha'-cha'.

RADIEUX, EUSE, adj., پرتوانداز, pèrtòou-èndaz, pr. t. pèrtèv-èndaz, تابنده, درخشان, dèrèkhchan, pr. t. dirakhchan, مشعشع, شعله, و, bèrraq, pr. t. mèchè'èchè', pr. t. mècha'cha'.

RADIOMÈTRE, s. m., میزان ارتفاع, mizané èrtèsa', pr. t. mizani irtisa', a. میزان ال ارتفاع, mizan-oul-èrtèsa', pr. t. mizan-ul-irtisa'.

RADIS, s. m., ترب, tourb; — petits radis, تربچه, tourbtchè, pr. t. turbtchè.

RADOTAGE, s. m., زاز خایی, jaj-khayi, حرف پوچ, hèrfé poutch, حرف بیهوده, hèrfé bi-houdè.

RADOTER, v. n., زاز خایی کردن, jaj-khayi kèrdèn, حرف پوچ, hèrfé poutch zèdèn.

RADOTERIE, s. f. V. RADOTAGE.

RADOTEUR, EUSE, s., زازخای, jaj-khai, هرزه درای, hèrzè-dè-raï, باوه گو, yavè-gou.

RADOUB, s. m., تعمیر کشتی, tè'miré kèchti.

RADOUBER, v. a., کشتی تعمیر کردن *tè'émir kèrdèné kèçhti*.

RADOUBEUR, s. m., تعمیر کننده کشتی *tè'émir-kounèndèyé kèçhti*.

RADOUCIR, v. a., نرم کردن *nèrm kèrdèn*, ملایم کردن *moulayèm kèrdèn*, pr. t. *mulayim kièrdèn*; -- se radoucir, ملایم شدن *moulayèm choudèn*; — radouci, e, ملایم شد *moulayèm-choudè*.

RADOUCISSEMENT, s. m., a. ملایمت *moulayèmèt*, pr. t. *mulayimèt*.

RAFALE, s. f., باد شدید و کم دوام *badé chèdid-ou-kèmdèvam*.

RAFFERMIR, v. a., استوار کردن *oustèvar kèrdèn*, pr. t. *ustuvar kièrdèn*, مستحکم کردن *moustèhkèm kèrdèn*, pr. t. *mustahkiam kièrdèn*, قوت دادن *qouvvet dadèn*, pr. t. *quvvet dadèn*; — se raffermir, استوار شدن *oustèvar choudèn*, استحکام یافتن *èstèhkam yaftèn*, pr. t. *istihkiam yaftèn*, قوت پذیرفتن *qouvvet pèzirouftèn*; — raffermi, e, قوت پذیرفته *qouvvet-pèzirouftè*, استوار شد *oustèvar-choudè*, استحکام یافت *èstèhkam yaftè*, pr. t. *istihkiam-yaftè*.

RAFFERMISSEMENT, s. m., استواری *oustèvari*, pr. t. *ustuvari*, قوت‌پذیری *qouvvet-pèziri*, a. استحکام *èstèhkam*, pr. t. *istihkiam*.

RAFFINAGE, s. m., صاف کردن *saf kèrdèn*, پالودگی *paloudègui*, a. تصفیه *tèsfiè*.

RAFFINEMENT, s. m. excès de recherche, دقت جویی *dèq-qèt-djouyi*, pr. t. *dìqqat-djouyi*, a. استدقاق *èstèddaq*, pr. t. *istiddaq*.

RAFFINER, v. a., از غل و غش پاک کردن *paloudèn*, *èz ghèl-ou-ghèch pak kèrdèn*, صاف کردن *saf kèrdèn*;
— v. n. subtiliser, دقت جوئی کردن *dèqqèt-djouyi kèrdèn*; — se raffiner, پالوده شدن *paloudè choudèn*,
صاف شدن *saf choudèn*; — raffiné, e, صاف شده *saf-choudè*, پالوده *paloudè*.

RAFFINERIE, s. f., کارخانه قندسازی *kar-khanèyé qènd-sazi*.

RAFFINEUR, se, s., تصفیه کننده *saf-kounèndè*, *tèsfiè-kounèndè*.

RAFFOLER, v. n., مفتون خنک شدن *khounng choudèn*, مفتون شدن *mèstoun choudèn*.

RAFFOLIR, v. n. (peu usité), دیوانه شدن *divanè choudèn*.

RAFLE, s. f., چوب خوشه انگور *tchoub-khouchèyé èngour*;
— au fig., پ کروی *pak-roubi*.

RAFLER, v. a., پاک کردن *pak bourdèn*, پاک کردن *pak-rouftèn*,
pr. t. *pak-rèftèn*.

RAFRAÎCHIR, v. a., تبرید خنک کردن *khounouk kèrdèn*, تبرید *tèbrid kèrdèn*;
— se rafraîchir, devenir frais, سرد شدن *khounouk choudèn*, سرد شدن *sèrd choudèn*;
— rafraîchi, c, خنک شده *khounouk-choudè*, pr. t. *khounuk-chudè*.

RAFRAÎCHISSANT, e, adj., a. مبرّد *moubèrrèd*, pr. t. *mubèrrid*.

RAFRAÎCHISSEMENT, s. m., شربت خنک *chèrbètè khounouk*,
pr. t. *chèrbèti khounuk*, شربت مبرّد *chèrbètè moubèrrèd*,
pr. t. *chèrbèti mubèrrid*; — pl. des rafraîchissements,

مشروبات مبرده *mèchroubaté moubèrrèdè*, pr. t. *mèch-rubati mubèrridè*.

RAGAILLARDIE, v. a., سر دماغ آورتن *sèré dèmagh àvourdèn*.

RAGE, s. f. hydrophobie, دیوانگی *divanèguî sèg*, a. داء اكلب *da'-oul-kèlb*, pr. t. *da'-ul-kièlb*; — au figuré, دیوانگی *divanègui*, a. جنون *djènoun*, pr. t. *dju-nonn*.

RAGOÛT, s. m., خورش اشتها انگیز *khourèché èchtèha-ènguiz*, pr. t. *khorichi ichtiha-ènguiz*.

RAGOÛTANT, e, adj., اشتها انگیز *èchtèha-ènguiz*, pr. t. *ich-tiha-ènguiz*.

RAGOÛTER, v. a., اشتها آورتن *èchtèha àvourdèn*, pr. t. *ich-tiha àvourdèn*.

RAGRANDIR, v. a., بزرگتر کردن *bouzourg-tèr kèrdèn*; — se ragrandir, بزرگتر شدن *bouzourg-tèr choudèn*; — ragrandi, e, بزرگتر شده *bouzourg-tèr-choudè*.

RAGRÉER, v. a. donner la dernière main à un ouvrage de maçonnerie, منه کشیدن *malè kèchidèn*, منه کشی *malè-kèchi kèrdèn*; — rajuster, réparer, درست کردن *droust kèrdèn*, pr. t. *druet kièrdèn*, تعمیر کردن *tè'émir kèrdèn*, pr. t. *ta'mir kièrdèn*.

RAGRÈMENT, s. m. action de ragréer, V. RAGRÉER.

RAIE, s. f., a. خط *khètt*, pr. t. *khatt*, pl. خطوط *khétout*, pr. t. *khutout*.

RAIE, s. f. poison, گربه ماهی *gourbè-mahi*.

RAIFORT, s. m., گهرز *guèh-zèk*, خرن *khèrèn* (pris du russe).

RAILER, v. a., ریشخند کردن *rich-khènd kèrdèn*, خنده

استهزا کردن *khèndè-khèrich kèrdèn*, *èstèhza kèrdèn*, pr. t. *istihza kièrdèn*; — v. n., شوخی کردن *choukhi kèrdèn*.

RAILLERIE, s. f. moquerie, ریشخندی *rich-khèndi*, a. استهزا *èstèhza*, pr. t. *istihza*; — plaisanterie, شوخی *choukhi*, pr. t. *chukhi*.

RAILLEUR, EUSE, s., ریشخند کننده *rich-khènd-kounèndè*, a. مستهزی *moustèhzi*.

RAINETTE, s. f., V. REINETTE.

RAINURE, s. f., شلف *chèkaf*, کف *kaf*, a. حزة *houzzè*, حزة *houzzèt*.

RAIPONCE, s. f. plante, a. قمع انقاع *qèm'-oul-qaq*, pr. t. *qama'-ul-qaq*.

RAIS, s. m. pl. traits de lumière, a. شعاع *chou'a'*; — les rais de la lune, قمر شعاع *chou'a'é qèmèr*, pr. t. *chu'a'f qamar*; — rayon d'une roue, چرخ پرتة *pèrrèyé* *tchèrk*.

RAISIN, s. m., انگور *èngour*, ز *rèz*, a. عنب *'ènèb*, pr. t. *'inèb*.

RAISINÉ, s. m., شیره انگور *mourèbbaï chirèyé èngour*.

RAISON, s. f., هوش *houch*, a. عقل *'èql*, pr. t. *'aql*; — droit, حق *hèqq*, pr. t. *haqq*; — il a raison, دارد حق *hèqq darèd*, باجنب او است *hèqq bè-djanèbé oust*, pr. t. *haqq bè-djanibi oust*; — preuve, a. دلیل *dèlil*, pl. دلایل *dèlayèl*, pr. t. *dèlayil*, برهان *bourhan*, pl. براهین *bèrahèn*; — motif, a. سبب *sèbèb*, جهت *djèhèt*, pr. t. *djihèt*, موجب *mooudjèb*, pr. t. *mèvdjib*; — à

plus forte raison, a. بطریق اولی *bè-tèriqè oula*, pr. t. *bè-tèriqè èla*; — sans raison, نا حق *na-hè qq*, pr. t. *na-haqq*; — sans raison, pour sans motif, بی سبب *bi sèbbè*, بی جهت *bi djèhèt*, pr. t. *bi djihèt*; — sans rime ni raison, بی جا *bi dja*.

RAISONNABLE, adj. des 2 g., خوشیار *houchiar*, خردمند *khèrèdmènd*, pr. t. *khirèdmènd*, اقل *'aqèl*, pr. t. *'aqil*; — juste, équitable, ب انصاف *ba ènsaf*, pr. t. *ba ènsaf*, منصف *mounsèf*, pr. t. *munsif*; — convenable, a. مناسب *mounacèb*, pr. t. *munacib*, معقول *mè'èqoul*, pr. t. *ma'qoul*; — animal raisonnable, حیوان ناطق *hèivanè natèq*, pr. t. *haïvani natiq*.

RAISONNABLEMENT, adv., از روی خوشیاری *'èz rouï houchiari*, عاقلانه *'aqèlanè*, از روی خرد *èz rouï khèrèd*, pr. t. *èz rouï khirèd*; — convenablement, بطور مناسب *bè-toourè mounacèb*, pr. t. *bè-tèvri munacib*; — passablement, بقدر کف *bè-qèdrè kèsaf*, pr. t. *bè-qadri kièsaf*.

RAISONNÉ, e, adj., اندیشیده *èndichidè*, سنجیده *sèn-djidè*.

RAISONNEMENT, a. m. faculté de raisonner, اندیشه *èndichè*, a. فکر *fèkr*, pr. t. *fikr*, متفکر *moutèfèkkèrè*, pr. t. *mutèfakkirè*, فیث متفکر *qouèrèyè moutèfèkkèrè*, pr. t. *quèrè moutèfakkirè*, قوه متفکر *qouèllè moutèfèkkèrè*, pr. t. *quèllè moutèfakkirè*; — argument, a. دلیل *dèlil*, pl. دلائل *dèlayèl*, pr. t. *dèlail*, برهان *bourhan*, pl. براهین *bèrahin*.

RAISONNER, v. n., فکر کردن *èndichè kèrdèn*, فکر کردن *fèkr kèrdèn*, pr. t. *fikr kièrdèn*, تأمل کردن *tè'mmoul*

kêrdên, pr. t. *tê'ëmmul kiêrdên*; — alléguer des prétextes, chercher des raisons, *dêlayêl dour-dên*, pr. t. *dêlayêl dour-dên*, *bêhanê djoustên*, *pêyê bêhanê guêchtên*.

RAISONNEUR, *se, s.*, جوی *bêhanê-djouï*, a. *فضول fezoul*.

RAJEUNIR, *v. a.*, دو باره جوان *djêvan kêrdên*, *dou barê djêvan kêrdên*; — *v. n.* redevenir jeune, *djêvan choudên*.

RAJEUNISSEMENT, *s. m.*, نو جوانی *noou-djêvani*, pr. t. *nêv-djuvani*, دو باره جوانی *djêvaniî dou barê*, a. *شباب chébabê djêdid*.

RAJUSTER, *v. a.*, از نو درست کردن *êz noou droust kêrdên*, pr. t. *êz nêv drust kiêrdên*, دو باره وصله کردن *dou barê rêslê kêrdên*; — ou simplement, درست کردن *droust kêrdên*, pr. t. *drust kiêrdên*.

RÂLE OU RÂLEMENT, *s. m.*, خرخر *khêrkhêr*, a. *کیر kêrir*.

RALENTIR, *v. a.*, آهسته تر کردن *ahêstê kêrdên*, *ahêstê-têr kêrdên*; — *ralentir sa marche*, آهسته تر راه *ahêstê-têr rah rêstên*; — au figuré, diminuer, کم کردن *kêm kêrdên*; — se ralentir, کم شدن *kêsr pèida kêrdên*.

RALENTISSEMENT, *adv.*, آهستگی *ahêstêgui*, کندگی *koundi*, a. *بنائت bêta'êt*; — au fig., سستی *sousti*, کم شدن *kêm choudên*.

RÂLER, *v. n.*, خرخر کردن *khêrkhêr kêrdên*, خراک کردن *khêrak kêrdên*.

RALLIEMENT, s. m., دو باره بهم پیوستن *dou barè bè-hèm pèisèstèn*, از نو جمع شدن *èz noou djèm' choudèn*; — le ralliement des troupes, دو باره جمع شدن قشون *dou barè djèm'-choudèné gouchoun*.

RALLIER, v. a., دو باره فراهم آوردن *dou barè fèra-hèm àvour-dèn*, دو باره جمع کردن *dou barè djèm' kèrdèn*; — rallier les troupes, قشون پراکنده را دو باره جمع کردن *gouchouné pèrakèndè-ra dou barè djèm' kèrdèn*; — rallié, e, دو باره جمع شده *dou barè djèm'-choudè*.

RALLONGEMENT, s. m., بلندتر شدن *boulènd-tèr choudèn*, a. تطویل *tèvil*.

RALLONGER, v. a., درازتر بلندتر کردن *boulènd-tèr kèrdèn*, درازتر ببلول کردن *dèraz-tèr kèrdèn*, pr. t. *diraz-tèr kièrdèn*, درازتر ببلول کردن *bè-toul èfzoudèn*; — rallongé, e, درازتر شده *dèraz-tèr-choudè*, pr. t. *diraz-tèr-choudè*.

RALLUMER, v. a., دو باره روشن کردن *dou barè roouchèn kèrdèn*, دو باره افروختن *dou barè èfroukhtèn*; — au fig. rallumer la guerre, مجدداً نایره جنگ و جدال را *moudjèddèdèn naïrèyé djèng-ou-djèdal-ra mouchtè'èl kèrdèn*, مجدداً اشعل نایره حرب و قتال کردن *moudjèddèdèn èch'alé naïrèyé hèrb-ou-qètal kèrdèn*; — se rallumer, دو باره روشن شدن *dou barè roouchèn choudèn*, دو باره افروخته شدن *dou barè èfroukhtè choudèn*; — rallumé, e, دو باره روشن شده *dou barè roouchèn-choudè*.

RAMADAN ou **RAMAZAN**, s. m., a. رمضان *rèmezan*, pr. t. *ramazan*.

RAMADOUER, et mieux **AMADOUER**, V. **AMADOUER**; — se

ramadouër, نرم شدن *dou barè nèrm choudèn*
(pou usité) V. AMADOUER (s').

RAMAGE, s. m., آواز مرغان *avazè mourghan*, pr. t. *avasi murghan*, سپیل *sèpil*.

RAMAGER, v. n., آواز کردن مرغان *sèpil zèdèn*, *avaz kèrdènè mourghan*.

RAMAIGRIE, v. s., مجتداً لاغر کردن *moudjèddèdèn laguèr kèrdèn*; — v. n., مجتداً لاغر شدن *moudjèddèdèn laghèr choudèn*.

RAMAS, s. m., خرمن خرم *khèrmèn*, توده *toudè*.

RAMASSÉ, e, adj., گنده *goundè*.

RAMASSER, v. s. accumuler, assembler ce qui est éparé,
خرمن خرم کردن *khèrmèn-khèrmèn kèrdèn*, جمع کردن *djèm' kèrdèn*,
خرم خرم آوردن *fèra-hèm' avourdèn*; —
prendre ce qui est à terre, بر داشتن *bèr-dachtèn*,
از زمین بر داشتن *èz zèmin bèr dachtèn*; — enlever, بر چیدن
bèr tchidèn.

RAMASSEUR, EUSE, s., جمع کننده *djèm'-kounèndè*, pr. t. *djam'-kunèndè*.

RAMASSIS, s. m. V. RAMAS.

RAMAZAN, V. RAMADAN.

RAME, s. f. rame de papier, کاغذ بند *bèndé kaghèz*, pr. t. *bèndi kiaghaz*; — aviron, V. AVIRON; — petite branche pour soutenir les plantes, پازیر *pazir*, a. ضمن *zamèn*, pr. t. *zamîn*.

RAMBAU, s. m., شاخه درخت *chakhèyé dèrèkht*, pr. t. *chakhèi dirakht*.

RAMÉE, s. f., درخت های پیکیده *chakh-haï dè-*

rèkht bè-hèm pitchidè, pr. t. *chakh-haï dirakht bè-hèm pitchidè*.

RAMENDER, v. a. remettre en bon état, *دو باره اصلاح کردن* *dou barè èslah kèrdèn*, V. **AMENDER**; — v. n. devenir à meilleur marché, *ارزانتر شدن* *èrzan choudèn*, pr. t. *arzanter choudèn*.

RAMENER, v. a., *دو باره آوردن* *baz àroudèn*, *دو باره آوردن* *dou barè àroudèn*.

RAMER, v. n. tirer à la rame, *پارو کشیدن* *parou kèchidèn*, *خله کشیدن* *khèlè kèchidèn*; — v. a. soutenir des plantes avec des rames, *زیر نباتات ضامن گذاشتن* *zirà nèbatat zamèn gouzachtèn*, *پازیر گذاشتن* *pazir gouzachtèn*.

RAMETTE, s. f. petite rame de papier, V. **RAME**.

RAMEUR, s. m., *پارو کش* *parou-kèch*, *فه کش* *fèh-kèch*, *خله کش* *khèlè-kèch*.

RAMEUX, EUSE, adj., *بر شاخه* *pour-chakhè*.

RAMIER, s. m., *لبوتر جنگلی* *kèboutèré djènguèli*, pr. t. *kè-butèri djènguèli*.

RAMIFICATION, s. f., a. *شعبه* *chou'oubè*, pr. t. *cha'bè* et *chu'bè*, pl. *شعبات* *chou'oubat*, pr. t. *cha'bat* et *chu'bat*; — en terme de bot., *شاخه زدن درختان* *chakhè zèdèné dèrèkhtan*.

RAMIFIER, (se), *شاخه زدن* *chakhè zèdèn*; -- au fig., *شعبه* *chou'oubè-chou'oubè choudèn*, pr. t. *chu'bè'-chu'bè choudèn*, *بشعبات عیدیه منقسم شدن* *bè-chou'oubaté 'èdidè mounqècèm choudèn*.

RAMILLES, s. f. pl., *شاخه های ریزه* *chakhè-haï rizè*.

RAMOINDRIR, v. a., کوچکتر کردن *kèm-tèr kèrdèn*, کوچکتر کردن *koutchèk-tèr kèrdèn*; — se ramoinrir, کوچک شدن *koutchèk choudèn*.

RAMOITIR, v. a., نمناک کردن *nèm kèrdèn*, نمناک کردن *nèmnak kèrdèn*.

RAMOLLIR, v. a., نرم کردن *nèrm kèrdèn*, نرم کردن *moulayèm kèrdèn*, pr. t. *mulaïm kièrdèn*; — se ramollir, نرم شدن *nèrm choudèn*, نرم شدن *moulayèm choudèn*, pr. t. *mulaïm-choudèn*; — au fig., سست شدن *soust choudèn*; — ramolli, e, ملایم شده *moulayèm-choudè*; — au fig., سست شده *soust-choudè*.

RAMOLLISSANT, e, adj. terme de méd., ملین دوائی *dèraï moulèiyèn*.

RAMONER, v. a., دودکش بخاری پاک کردن *doud-kèché boukhari-ra pak kèrdèn*, pr. t. *dud-kièchi bokhari-ra pak kièrdèn*, دودکش رفتن *doud-kèch rouftèn*.

RAMONEUR, s. m., دودکشروب *doud-kèch-roub*.

RAMPANT, e, adj., خمینده *khizèndè*, مخند *mèkhèndè*, ا. دباب *dèbbab*.

RAMPMENT, s. m. action de ramper, خمیندگی *khizèndègui*.

RAMPER, v. n., خمیدن *khizidèn*, مخیدن *mèkhidèn*.

RAMPE, s. f. d'un escalier, دار آفرین *dar-âferîn*; — pente, شیب *nèchib*, شیب *chib*.

RAMURE, s. f. bois d'un cerf, شاخ *chakhé mèral*, شاخ *chakhé guèvèzn*.

RANCE, adj. des 2 g. گندیده *guèndidè*.

RANCIR, v. n., گندیدن *guèndidèn*.

RANCISSURE, s. f., گندگی *guèndègui*.

RANÇON, s. f., قیمت اسیر *qèimèté ècir*, a. فدیہ *fèdiyé*, pr. t. *fidiyè*.

RANÇONNEMENT, s. m. action de rançonner V. RANÇONNER.

RANÇONNER, v. a., فدیه گرفتن *fèdiyé guèrèstèn*, pr. t. *fidiyé guiriftèn*.

RANÇONNEUR, se, s., پیل گیرنده بزور *poul-guirèndèyé bè-zour*, a. سلاب *sèllab*.

RANCUNE, s. f., کینه *kinè*, p. t. کین *kîn*, a. حقد *hèqd*, pr. t. *hiqd*, بغض *boughz*.

RANCUNIER, e, adj., کینه دار *kinè-dar*, بغض دار *boughz-dar*, a. حقد *hèqoud*, pr. t. *haqoud*.

RANG, s. m. ordre, رسته *rèstè*, راسد *rastè*, a. صف *sèff*, pr. t. *saff*, pl. صوف *soufouf*; — dignité, e, دجه *djah*, پایه *payè*, a. رتبه *routbè*, pr. t. *rutbè*, pl. رتب *routèb*, pr. t. *rutèb*, مرتبه *mèrtèbè*, pl. مراتب *mèratèb*, pr. t. *mèratib*.

RANGÉE, s. f., قنار *qètar*, رسته *rèstè*, راسد *rastè*.

RANGER, v. a. mettre en ordre, برتیب گذاشتن *bè-tèrtib gouzachtèn*, ردیف گذاشتن *ridif gouzachtèn*; — mettre en rang, قنار گذاشتن *qètar gouzachtèn*; — mettre chaque chose à sa place, جایی کردن *dja-bè-dja kèrdèn*; — se ranger, صف کشیدن *sèff kèchidèn*.

RANIMER, v. a., حیات تازه بخشیدن *hèyatè tazè bèkhchidèn*, pr. t. *hayati tazè bakhchidèn*, احیا کردن *èhya kèrdèn*, زنده کردن *zèndè kèrdèn*; — redonner du courage, قوت قلب بخشیدن *qou-*

rètè qèlb bèkhchidèn, pr. t. *quvveti qalb bakhchidèn*.

RANULAIRE ou **RANINE**, adj. terme de méd., رڭ زير زبان *rè-gué ziré zèban*.

RAPACE, adj. des 2 g., رباينده *roubayèndè*; — au fig., از مند *azmènd*, a. حريس *hèris*, pr. t. *haris*.

RAPACITÉ, s. f., ربايندگى *roubayèndègui*; — au fig., از *az*, a. حرس *hèrs*, pr. t. *hirs*.

RAPATELLE, s. f., از موى پارچه *partchèyé èz moui* *èsp bastè*.

RAPATRIAGE, s. m. réconciliation, V. **RÉCONCILIATION**.

RAPATRIEMENT, s. m. action de rapatrier, فرستادن بوطن *fouroustadèné bè-vètèn*, pr. t. *firistadèni bè-vatan*; — réconciliation V. **RAPATRIAGE**.

RAPATRIER, v. a. envoyer dans la patrie, بوطن فرستادن *bè-vètèn fouroustadèn*, pr. t. *bè-vatan firistadèn*; — réconcilier, V. **RÉCONCILIER**; — se rapatrier v. pron., بوطن بى گشتن *bè-vètèn bèr-guèchtèn*, pr. t. *bè-vatan bèr-guèchtèn*; — rapatrié, o, فرستاده شده *bè-vètèn fouroustadè-choudè*, pr. t. *bè-ratan firistadè-choudè*.

RAPATRIER, v. a. réconcilier V. **RÉCONCILIER**; — se rapatrier, se réconcilier, V. **RÉCONCILIER**, (SE).

RÂPE, s. f., پنبير تراش *pènr-tèrach*, p. t. رنده *rèndè*.

RÂPER, v. a., تراشيدن *tèrachidèn*.

RAPETASSER, v. a., پينه دورى كردن *pinè-douzi kèrdèn*.

RAPETASSEUR, EUSE, s., پينه دوز *pinè-douz*.

RAPETASSER, v. a., كوچتير كردن *koutchèk-tèr kèrdèn*, pr. t. *kutchuk-tèr kièrdèn*; — v. n., كوچتير شدن *koutchèk-tèr choudèn*, pr. t. *kutchuk-tèr choudèn*.

RAPIDE, adj. des 2 g. تند *tound*, a. سریع *sèri'*.

RAPIDEMENT, adv., تند *tound*, pr. t. *tund*, زود *zoud*, a. سریع *sèri'èn*.

RAPIDITÉ, s. f., تندى *tonudi*, a. سرعت *sour'èt*, pr. t. *sur'at*.

RAPIÉCER et **RAPIÉCETER**, v. a., وصله کردن *rèslè kèrdèn*, رقعہ دوختن *rouq'è doukhtèn*.

RAPIÉCETAGE, s. m. action de rapiéceter, پینہ دوزی *pind-douzi*.

RAPIÈRE, s. f., شمشیر بلند *chèmhîrè boulènd*, pr. t. *chim-chiri bulènd*.

RAPINE, s. f., action de ravir par violence, ربيدگی *rou-boudègui*, pr. t. *ruboudègui*, بزور فرستی *bè-zour guè-rèstèn*, pr. t. *bè-zor guiriftèn*; — pillage, volerie, دزدی *douzdi*, pr. t. *duzdi*, a. نهب *nèhb*, غنم *yèghma*, pr. t. *yaghma*, غارت *gharèt*.

RAPINER, v. a., دزدیدن *douzdiden*, نهب و غارت کردن *nèhb-ou-gharèt kèrdèn*.

RAPPAREILLER, v. a., هم‌دینس کردن *hèm-djèns kèrdèn*, pr. t. *hèm-djins kièrdèn*.

RAPPARIER, v. a., جفت کردن *djouft kèrdèn*.

RAPPEL, s. m., خواسن *khaslèn*, a. احضار *ihzar*, pr. t. *ihzar*.

RAPPELER, v. a. appeler de nouveau, دوباره اواز کردن *dou barè âtaç kèrdèn*; -- faire revenir, بر گردانیدن *bèr guirdaniden*, pr. t. *bèr guirdaniden*; — faire revenir quelqu'un d'un lieu où on l'avait envoyé pour y exercer une fonction, احضار کردن *ihzar kèrdèn*, pr. t.

ihzar kièrdèn; — faire grâce à quelqu'un en le rappelant près de soi, بخشیدن *bèkhchidèn*, pr. t. *bakhchidèn*; — faire souvenir, یاد آوری کردن *yad-âverî kèrdèn*, بخاطر انداختن *bè-khatèr èndakhtèn*, pr. t. *bè-khatir èndakhtèn*; — se rappeler, بخاطر آمدن *bè-khatèr âmèdèn*, pr. t. *bè-khatir âmèdèn*, خاطر آمدن *khatèr âmèdèn*, pr. t. *khatir âmèdèn*; — je me le rappelle très bien, خوب خبیرم میآید *khoub khatèr-èm mi-âyèd*, خوب خبیرم است *khoub khatèr-èm èst*, pr. t. *khob khatir-èm èst*.

RAPPORT, s. m. produit, مداخل *mèdakhèl*, pr. t. *mèdakhil*, a. محصل *mèhsoul*, pr. t. *mahsoul*, حاصل *hacèl*, pr. t. *hacil*, pl. حاصلات *hacèlat*, pr. t. *hacilat*; — récit, گزارش ou گزارش *gouzarèch*, بیعت *bèyanè kèi-flyèt*, بیان تفصیل *bèyanè tefsil*, a. انہا *ènha*, pr. t. *inha*, افادہ *èfadè*, pr. t. *ifadè*, تقریر *tèqrir*, pr. t. *tagrir*; — conformité, زبندگی *zibèndègui*, a. مناسبت *mon-nacèbèt*, pr. t. *munacibèt*, مطابقت *moutabèqèt*, pr. t. *mutabaqat*, موافقت *moucafèqèt*, pr. t. *macafaqat*; — relation, a. دخل *dèkhl*, نسبت *nèsbèt*, pr. t. *nisbèt*, تعلق *tè'llouq*, pr. t. *tè'alluq*, علاقه *'èlaqè*, pr. t. *'alaga*; — rapports d'amitié, مرادۂ دوستی *mouravèdèyè dousti*, دوستی *dousti*; — de commerce, a. معامله *mou'amèlè*; — de parenté, نسبت خویشی *nèsbètè khi-chi*; — sous le rapport de ... در خصوص *dèr khouçous*, در باب *dèr hab*.

RAPPORTABLE, adj. des 2 g., a. مخصوص میراث *mèkh-soucé miras*.

RAPPORTER, v. a., باز آوردن *pès àvourdèn*, baz *àvourdèn*; — citer, بیان ماجرا *nèql kèrdèn*, بیان کردن *bèyanè ma-djra kèrdèn* pr. t. *bèyani ma-djèra kièrdèn*; — redire par malice ce qu'on a ouï dire, سخن حینى کردن *soukhèn-tchini kèrdèn*, pr. t. *sakhun-tchini kièrdèn*; — produire, دادن *dadèn*; — cet arbre rapporte de beaux fruits, این درخت خوب *in dèrèkht khoub mièd mi-dèhèd*, pr. t. *in dirakht khob mèirè mi-dihèd*; — faire rapporter à une origine, اسناد دادن *èsnad dadèn*, pr. t. *èsnad dadèn*; — s'en rapporter à quelqu'un, اعتماد کردن *ètimad kèrdèn*, pr. t. *ètimad kièrdèn*, تسليم شدن *tèslim choudèn*; — joindre, افزودن *èfzoudèn*, رو گذاشتن *rou gouzachtèn*, علاوه کردن *'èlavè kèrdèn*, pr. t. *'alavè kièrdèn*, التحق کردن *èlhèq kèrdèn*, pr. t. *ilhag kièrdèn*.

RAPPORTEUR, s. m., تفریر کننده *nèql-kounèndè*, *tèqirir-kounèndè*.

RAPPORTEUR, EUSE, s. qui redit par malice ce qu'il a entendu ou vu, سخن حینى *soukhèn-tchîn*, pr. t. *sakhun-tchîn*, ا. *nèmmann*, pr. t. *namman*, غمّاز *ghèmmaz*, pr. t. *ghammaz*.

RAPPRENDRE, v. a., دوباره آموختن *dou àravè àmoukhtè choudèn*, از نو یاد گرفتن *èz noou yad guèrèstèn*, pr. t. *èz nèc yad guiristèn*.

RAPPROCHEMENT, s. m., نزدیک شدن *nèzdik choudèn* *bè-hèm-diguèr*, ا. *tèqrib*, pr. t. *taqrib*.

RAPPROCHER, v. a. approcher de nouveau, باز نزدیکتر

نزدیکتر *baz nèzdik-tèr àvourdèn*, ou simplement, نزدیکتر *baz nèzdik-tèr àvourdèn*; — se rapprocher, s'approcher de nouveau, باز نزدیک آمدن *baz nèzdik àmèdèn*, ou شدن چوئدن *choudèn*; — s'approcher de plus près, نزدیکتر آمدن *nèzdik-tèr àmèdèn*, ou نزدیکتر شدن *nèzdik-tèr choudèn*.

RAPSODIE, et RHAPSODIE, s. f. vers détachés, ا. شعار *sch'aré moutèfèrrèqè*, pr. t. *sch'ari mutèfèrriga*; — mauvais ramas de vers, ا. اضغات الکلام *èzghas-oul-kèlam*.

RAPT, s. m., a. غصب المفوس *ghèsb-oun-nèfous*, pr. t. *ghasb-un-nufous*.

RÂPURE, s. f., تراند *tèrachè*, براد *bèradè*.

RAQUETTE, s. f., چوگون *tchoougan*, pr. t. *tchèrguian*.

RARE, adj. des 2 g., کم ب *kèm-yab*, pr. t. *kièm-yab*, a. نادر *nadèr*, pr. t. *nadir*; — se dit d'un corps dont les parties sont peu serrées, تنک *tounouk*, pour les liquides, آبکی *àbèki*, a. رفیق *rèqiq*, pr. t. *raqiq*.

RARÉFACTIF, IVE, adj., رفیق کنند *tounouk-saz*, رفیق کونند *rèqiq-kounèndè*.

RARÉFACTION, s. f., رفیق تنک شدن *tounouk choudèn*, رفیق شدن *rèqiq choudèn*.

RARÉFIANT, E, adj. terme de méd. V. RARÉFACTIF.

RARÉFIER, v. a., لطیف کردن *tounouk kèrdèn*, لطیف کونند *rèqiq kèrdèn*.

RAREMENT, adv., کم *kèm*, بندرت *bè-noudrèt*, ا. نادراً *na-dèrèn*, pr. t. *nadirèn*.

RARETÉ, s. f. disette, ا. قحطی *qèht*, pr. t. *qaht*.

qèhti, pr. t. *gahti*, قَلَّت *qèllèt*, pr. t. *qillèt*; — choses rares, کم یاب *tchizi kè-m-yab*, pl. ا. نوادر *nèva-dèr*, pr. t. *nèvadir*, نَدَرَات *nadèrat*, pr. t. *nadirat*; — choses curieuses, ا. غَرِيب *ghèrib*, pr. t. *gharib*, pl. غَرَايِب *ghèrayèb*, pr. t. *gharaïb*, عَجِيب *'èdjib*, pr. t. *'adjib*, pl. عَجَايِب *'èdjayèb*, pr. t. *'adjaïb*; — qualité de ce qui arrive rarement, ا. نَدْرَت *noudrèt*, pr. t. *nèdrèt*.

RARISSIME, adj. des 2 g., کم بسیار *bèciar kè-m-yab*, خیلی ندر *khèili nadèr*.

RAS, *e*, adj. qui a le poil rasé, تراشیده *mouï-tèrachidè*: — sans poil, بی مو *bi mou*; — qui a le poil court, کوتاه *mouï-koutah*, pr. t. *mouï-kiutah*; — rase campagne, ا. صحراي صاف *sèhraï saf*, بیابان هموار *biabanè hèm-var*.

RASADE, *s. f.*, پيئنه لَبَرِيز *pialèyè lèb-riz*.

RASEMENT, *s. m.*, ا. حَدم *hèdm*, pr. t. *hadm*, انهدام *ènhè-dam*, pr. t. *inhidam*.

RASER, *v. a.*, تراشیدن *tèrachidèn*, تراش *tèrach kèr-dèn*; — abattre, کندن *ba khak yèk-san kèrdèn*, تراشیدن *mounhèdèm kèrdèn*, pr. t. *munhèdim kièrdèn*; — se raser, تراشیده شدن *tèrachidè choudèn*; — se raser soi-même, خود را تراشیدن *khoud-ra tèrachidèn*; — rasé, *e*, تراشیده *tèrachidè*, تراشیده شده *tèrachidè-choudè*; — abattu, *e*, با خاک یکسان شده *ba khak yèk-san-choudè*, تراشیده شده *mounhèdèm-choudè*, pr. t. *munhèdim-choudè*.

RASOIR, *s. m.*, تیغ *tigh*, ستره *sèttèrè*.

RASSASIAANT, *a.*, *adj.*, سیر کنند *sir-kounèndè*, *a.* میشیع *mouchbè'*, *pr. t.* *mouchbi'*.

RASSASIEMENT, *s. m.*, سیری *siri*, *a.* شبع *chèbè'*, *pr. t.* *chiba'*.

RASSASIER, *v. a.*, سیر کردن *sir kèrdèn*; — *se rassasier*, سیر شدن *sir choudèn*; — *rassasié*, *e*, سیر *sir*, سیر شده *sir-choudè*.

RASSEMBLEMENT, *s. m.* action de réunir, جمع آوری *djèm'-avèri*, *a.* اجتماع *èdjèlèma'*, *pr. t.* *idjtima'*: — attroupe-
ment, *a.* جمعیت *djèm'iyèt*, ازدحام *èzdèham*, *pr. t.* *izdiham*.

RASSEMBLER, *v. a.*, جمع کردن *guèrd avourdèn*, جمع کردن *djèm' kèrdèn*, فراهم آوردن *fèra-hèm avourdèn*; — *mettre en ordre*, ترتیب دادن *dja-bè-dja kèrdèn*, بترتیب گذاشتن *bè-tèrtib gouzachtèn*; — *se rassembler*, گرد جمع شدن *guèrd àmèdèn*, *pr. t.* *guird àmèdèn*, جمع شدن *djèm' choudèn*; — *rassemblé*, *e*, گرد آمد *guèrd-àmèdè*, جمع شده *djèm'-choudè*, *a.* مجتمع *moudjtèmè'*, *pr. t.* *mudjtèmi'*.

RASSEOIR, *v. a.*, دو باره گذاشتن *dou barè bèr dja gouzachtèn*; — *se rasseoir*, دوباره نشستن *dou barè nèchèstèn*.

RASSÉRÉNER, *v. a.*, روشن صاف کردن *saf kèrdèn*, روشن صاف کردن *roouchèn kèrdèn*; — *se rasséréner*, صاف شدن *saf choudèn*, روشن شدن *roouchèn choudèn*; — *au figuré*, *rasséréner le visage de quelqu'un*, رو کردن *khèndè-rou kèrdèn* ou گردانیدن *guèrdanidèn*.

Rassis, adj. en parlant du pain, t. p. بيات *bèyat*; — participe passé du verbe rasseoir, mûri par la réflexion, پخته *poukhètè*; — assis de nouveau, دوباره نشسته *dou barè nèchèstè*.

RASSORTIR, v. a. assortir de nouveau, V. ASSORTIR.

RASSOTER, v. a. (peu usité) infatuer, شيفته کردن *chiftè kèrdèn*, دیوانه کردن *divanè kèrdèn*, مفتون کردن *mèftoun kèrdèn*, V. INFATUER; — se rassoter (peu usité), شيفته شدن *chiftè choudèn*, مفتون شدن *mèftoun choudèn*, V. INFATUER (s'); — rassoté, e, مفتون شده *mèftoun-choudè*, a. مفتون *mèftoun*.

RASSURANT, e, adj., اطمینان قلب دهندۀ *ètminané qèlb dèhèndè*, pr. t. اطمینان قلب دهندۀ *ètminani qalb dèhèndè*, باعث اطمینان *ba'ècè ètminané qèlb*, باعث خنجرجمعی *ba'ècè khatèr-djèm'i*, pr. t. باعث خنجرجمعی *ba'ècè khatir-djèm'i*.

RASSURER, v. a. en parlant des choses, استوار کردن *oustèvar kèrdèn*, pr. t. استوار کردن *usturav kèrdèn*, محکم کردن *meuh-kèm kèrdèn*; — au sens moral, اطمینان قلب دادن *ètminané qèlb dadèn*, pr. t. اطمینان قلب دادن *ètminani qalb dadèn*, خاطرجمع *khatèr-djèm' kèrdèn*, بخت کردن *gouv-èttè qèlb bèkhchidèn*, pr. t. بخت کردن *gouv-èttè qèlb bèkhchidèn*; — se rassurer, اطمینان قلب حاصل کردن *ètminané qèlb hacèl kèrdèn*, خنجرجمع شدن *khatèr-djèm' choudèn*, مطمئن شدن *moutmèyèn choudèn*; — rassuré, e, en parlant des choses, استوار شده *oustèvar-choudè*, pr. t. استوار شده *usturav-choudè*; — au sens moral, مطمئن شده *mout-mèyèn-choudè*.

RAT, s. m., موش *mouch*, a. فار *far*, pl. فیوان *firan*, فیرون *firon*.

RATATINER, (se), تَرَاجِيدَن *touroundjidèn*, در هم کشیده *dèr hèm kèchidè choudèn*; — ratatiné, e, در هم کشیده *dèr hèm kèchidè*.

RATE, s. f., سِپُز *soupourz*, pr. t. *supurz*, a. طَاحِل *tèhal*, pr. t. *tahal*.

RÂTEAU, s. m., خَاکِ کَش *khak-kèch*, گُزَا *guèrra*, بَنکَن *bèn-kèn*, pr. t. *bun-kièn*, a. مَسَوَات *mèsvat*, pr. t. *mísvat*, مَسْفَلَه *mèsfèlè*, pr. t. *masfala*, مَنسَقَه *mènsèqè*.

RÂTELER, v. a. رامَاسِسر *ramasser*, کَرَدَن *ba guèrra djèm' kèrdèn*; — niveler, هَموار کردن *hèm-var kèrdèn*, با گُزَا هَموار کردن *ba guèrra hèm-var kèrdèn*.

RÂTELEUR, s. m., گُزَا کَش *guèrra-kèch*.

RÂTELIER, s. m., اَخور *àkhour*.

RATER, v. n., اَتَش نَغْرِفَتَن *âtèch nè-guèrèftèn*, pr. t. *âtèch nè-guiriftèn*; — au fig., نَشْدَن *nè-choudèn*, رَاسَت *rast nè-yâmèdèn*; — cette affaire a raté, اَیْنِ نَارِ نَشْد *in kar nè-choud*.

RATIERE, s. f., تَلَه *tèlè*.

RATIFICATIF, IVE, adj., تَصْدِیقِ کُنَنْدَه *tèsdiq-kounèndè*, pr. t. *tasdiq-kiunèndè*.

RATIFICATION, s. f., a. تَصْدِیقِ *tèsdiq*, pr. t. *tasdiq*; — lettre de ratification, تَصْدِیقِنَامَه *tèsdiq-namè*, pr. t. *tasdiq-namè*; — échanger les ratifications, تَصْدِیقِنَامَه عِزَا *tèsdiq-namè-hara moubadèlè kèrdèn*, pr. t. *tasdiq-namè-haira mubadèlè kièrdèn*.

RATIFIER, v. a., تَصْدِیقِ کردن *tèsdiq kèrdèn*, امْضَا کردن *èmza kèrdèn*; — ratifié, e, تَصْدِیقِ شَدَه *tèsdiq-choudè*.

RATION, s. f., بادروزه *bad-rouzè*, (devenu vieux) جيره *djirè*,
a. تعيين *tè'èyîn*, pr. t. *ta'yîn*, pl. تعيينات *tè'èyinat*,
pr. t. *ta'yinat*.

RATIONNEL, le, adj. conforme à la raison, a. موافق عقل *mouafèqé 'èql*; — terme de géogr. horizon rationnel,
a. منطقة الكرة *mèntèqèt-oul-kourèt*, pr. t. *mîntaqat-ul-kurèt*.

RATISER, v. a. V. ATISER.

RATISSER, v. a., تراشیدن *tèrachidèn*; — terme de jardi-
nage, هموار کردن *hèm-var kèrdèn*, پاک کردن *pak kèrdèn*.

RATISSOIRE, s. f. V. RACLOIR.

RATISSURE, s. f., براده *bèradè*, تراشه *tèrachè*.

RATTACHER, v. a. attacher de nouveau, V. ATTACHER.

RATTEINDRE, v. a. V. ATTEINDRE.

RATTRAPER, reprendre, ressaisir, دوباره گرفتن *dou barè*
guèrèftèn, pr. t. *dou barè guiriftèn*, از نو دستگیر کردن
èz noou dèst-guir kèrdèn, دوباره گیر آوردن *dou barè guir*
âvourdèn; — rejoindre, رسیدن *rècidèn*, از عقب رسیدن
èz 'èqèb rècidèn.

RATURE, s. f., خط بطلان کشیده *khètté boutlan kè-*
chidè.

RATURER, v. a., خط بطلان کشیدن *khètté boutlan kè-*
chidèn.

RAUQUE, adj. des 2 g. voix rauque, آواز درشت *âvazé*
droucht, صدای غلیظ *sèdâi ghéliz*.

RAVAGE, s. m., خرابی *khèrabi*, ویرانی *virani*, a. تخریب
tèkhrib, pr. t. *takhrib*.

RAVAGER, v. a., خراب کردن *viran kèrdèn*, ویران کردن

khèrab kèrdèn, pr. t. *kharab kièrdèn*; — ravagé, e, *ویران viran*, *خراب شده khèrab-choudè*, a. *خراب khèrab*, pr. t. *kharab*.

RAVALEMENT, s. m., *ماله کشی malè-kèchi*, *اندأو مالی èndav-mali*.

RAVALER, v. a. avaler de nouveau, *دو باره فرو بردن dou barè fourou bourdèn*, *دو باره بلع کردن dou barè bèl' kèrdèn*; — rabaisser, *خوار کردن khar kèrdèn*, حقیر *هقیر hèqir kèrdèn*; — en termes de maçonnerie, *اندأو مالیدن èndav malidèn*, *با کاهگل اندودن ba kah-guèl èndoudèn*, pr. t. *ba kiah-guil èndoudèn*; — se ravalier, *خوار شدن khar choudèn*, *خودرا خوار کردن khoud-ra khar kèrdèn*, *خودرا حقیر کردن khoud-ra hèqir kèrdèn*, pr. t. *khod-ra haqir kièràèn*.

RAVAUDAGE, s. m., *رفو roufou*.

RAVAUDER, v. a., *عمله کردن roufou kèrdèn*, *وسله کوردن vèslè kèrdèn*.

RAVAUDERIE, s. f., *یاوه حرف بی هوده hèrfé bi houdè*, *یاوه yavè*.

RAVAUDEUR, EUSE, s., *رفوگر roufou-guèr*; — au fig. diseur de balivernes, *یاوه گو yavè-gou*.

RAVE, s. f. V. RADIS.

RAVI, e, adj., *خوشحال khoch-vèqt*, *خوشوقت khoch-hal*, *خشنود khochnoud*, a. *بشدت مسرور bè-chèddèt mès-rour*.

RAVILIR, v. a., *خوار کردن khar kèrdèn*.

RAVIN, s. m., *آبکند àb-kènd*, *کال kal*; — chemin creux, *دره dèrè*.

RAVINE, s. f., سيلاب *sèil-ab*.

RAVIR, v. a., ربودن *rouboudèn*, pr. t. *ruboudèn*, بزور گرفتن *bè-zour guèrèftèn*, pr. t. *bè-zor guiriftèn*, بزور ربودن *bè-zour rouboudèn*; — transporter de joie, بغایت مسرور *bè-ghayèt mèsrour kèrdèn*, خوشنود کردن *khoch-noud kèrdèn*, بغایت خوشوقت کردن *bè-ghayèt khoch-vèqt kèrdèn*, pr. t. *bè-ghayèt khoch-vaqt kièrdèn*, دل ربودن *dèl rouboudèn*, pr. t. *dil ruboudèn*; — à ravir, بسیار خوب *khèili khoub*, pr. t. *khèili khob*, بسیار خوب *bèciar khoub*, pr. t. *biciar khob*.

RAVISER (se), v. pron., خود بر گشتن *èz rè'i khoud bèr guèchtèn*, از این صرافت افتادن *èz in sèrafèt ouftadèn*.

RAVISSANT, e, adj. qui enlève par force, رباینده *roubayèndè*, pr. t. *rubayèndè*, a. خاطف *khatèf*, pr. t. *khatif*; — qui charme, دلربا *dèl-rouba*, pr. t. *dil-ruba*, دلکش *dèl-kèch*, pr. t. *dil-kèch*, a. نازع القلب *nazè'-oul-qèlb*, pr. t. *nazi'-ul-qalb*, جازب القلوب *djazèb-oul-qouloub*, pr. t. *djazib-ul-qouloub*.

RAVISSEMENT, s. m. enlèvement par violence, ربودگى *rouboudègui*, pr. t. *ruboudègui*, a. اختلاس *èkhtèlas*, pr. t. *ikhtilas*, غصب *ghèsb*, pr. t. *ghasb*, نهب *nèhb*, pr. t. *nahb*; — transport d'admiration ou de joie, دلربایی *dèl-roubayi*, pr. t. *dil-rubayi*, غایت خشنودی *ghayèté khochnoudi*, a. انجذاب القلوب *èndjèzab-oul-qouloub*, pr. t. *indjizab-ul-qouloub*; — en extase, مدهوش *mèd-houch*, a. انجذاب العقل *èndjèzab-oul-'èql*, pr. t. *indjizab-ul-'aql*.

RAVISSEUR, s. m., رباينده *roubayèndè*, غصب کننده *ghèsb-kounèndè*, ا. غاصب *ghacèb*, pr. t. *ghacib*, خطاف *khèttaf*, pr. t. *khattaf*.

RAVITAILLEMENT, s. m., تدارك ازوقه *tèdarèké àzouqè*, pr. t. *tèdariki àzuqè*.

RAVITAILLER, v. a., تدارك ازوقه ديدن *tèdarèké àzouqè didèn*.

RAVIVER, v. a. en parlant du feu, **V. ATISER**, دو باره شعله *dou barè cheu'eulè-vèr kèrdèn*, دو باره روشن کردن *dou barè roouchèn kèrdèn*, pr. t. *dou barè rouchèn kièrdèn*; — en parlant des plantes, etc., حیات تازه بخشیدن *hèyaté tazè bèkhchidèn*, pr. t. *hayati tazè bakhchidèn*, احيا کردن *èhya kèrdèn*.

RAVOIR, v. a., دو باره بدست آوردن *dou barè bè-dèst-àvourdèn*, دو باره گير آوردن *dou barè guir àvourdèn*; — se ravoir, از نو-وقت پيدا کردن *èz noou qouvvet pèida kèrdèn*.

RAYA, s. m., رعايا *rè'aya*.

RAYER, v. a. faire des raies, خط کشیدن *khètt-khètt kèchidèn*, pr. t. *khatt-khatt kèchidèn*; — effacer, خط بطلان کشیدن *khèttèè boutlan kèchidèn*, محو کردن *mèhv kèrdèn*, قلم کشیدن *qèlèm kèchidèn*, pr. t. *qalèm kèchidèn*.

RAYON, s. m., تير آفتاب *pèrtoou*, pr. t. *pèrtèv*, ا. شعاع *chou'd'*; — rayon de miel, قرص انگبین *qoursé ènguèbîn*; — en termes de géométrie, demi diamètre d'un cercle, ا. نصف قطر *nèsfé qoutr*, pr. t. *nisfi qoutr*.

RAYONNANT, e, adj., پرتوانداز *pèrtoou-èndaz*, pr. t. *pèrtèv-*

ëndaz, پرتو افشان *përtoou-êfchan*, شیشه پاش *chè'èchè'è-pach*; — en parlant d'un visage qui exprime la joie, خندان *khèndan*.

RAYONNEMENT, s. m., پرتو اندازی *përtoou-ëndazi*, pr. t. *pèrtèv-ëndazi*, پرتو افشانی *përtoou-êfchani*, pr. t. *pèrtèv-êfchani*, a. لمعان *lèm'an*.

RAYONNER, v. n., پرتو انداختن *përtoou èndakhtèn*, ou افشاندن *êfchandèn*, نشر شعاع کردن *nèchr chou'd' kèrdèn*.

RAYURE, s. f. la façon dont une étoffe est rayée, طرز راه راه، تهرزه راه بودن قماش *tèrzé rah-rah boudèné goumach*.

RÉACTIF, IVE, adj., بر عکس عمل کننده *bèr 'èks 'èmèl-kounèndè*, عامل بر عکس *àmèlé bèr 'èks*, عامل بضد *àmèlé bè-zèdd*.

RÉACTION, s. f., عمل بر عکس *'èmèlé bèr 'èks*, pr. t. *'amèli bèr 'aks* عکس عمل *'èksé 'èmèl*, pr. t. *'aksi 'amèl*, a. عکس العمل *'èks-oul-'èmèl*, pr. t. *'aks-ul-'amèl*; — au fig., اخذ انتقام *èkhzé èntèqam*, pr. t. *akhzi ìntiqam*, a. مكافات *moukafat*, pr. t. *mukiafat*.

RÉACTIONNAIRE, adj. des 2 g., بر عکس حرکت کننده *bèr 'èks hèrèkèt-kounèndè*.

RÉAGIR, v. n., بر عکس عمل کردن *bèr 'èks 'èmèl kèrdèn*, pr. t. *bèr 'aks 'amèl kièrdèn*, a. انعكاس العمل *èn'èkas-oul-'èmèl*, pr. t. *in'ikias-ul-'amèl*.

RÉAJOURNEMENT, s. m., a. تأخير جديد *tè'èkhiré djèdid*,
V. AJOURNEMENT.

RÉAJOURNER, v. a., دوباره بتأخير انداختن *dou barè bè-tè'èkhir èndakhtèn*.

RÉAL, pl. RÉAUX, s. m., t. p. رِيَال *rial*.

RÉALGAR OU RÉALGAL, s. m. arsenic rouge, زَرْنِيخ سرخ *zèrnikhé sourkh*.

RÉALISATION, s. f., صورت پذيرى *sourèt-pèzirî*, از قوه بفعل *ez qouvè bè-fè'èl àmèdèn*, اجرای عمل *èdjraî'è mèl*.

RÉALISER, v. a., از قوه بفعل آورتن *ez qouvè bè-fè'èl àvour-dèn*, مجبرا داشتن *moudjra dachtèn*; — se réaliser, از قوه بفعل آمدن *ez qouvè bè-fè'èl àmèdèn*, pr. t. *ez quvè bè-fa'l àmèdèn*, صورت پذیرفتن *sourèt pèzirouftèn*, pr. t. *surèt pèzirèftèn*; — réalisé, e, صورت پذیرفته *bè-è mèl àmèdè*, عمل آمده *bè-è mèl àmèdè*, pr. t. *surèt pèzirèftè*.

RÉALISME, s. m., اعتقاد على حقيقت الاشياء فقط *è'ètèqadé 'èla hèqiqèt-oul-èchia fèqèt*, pr. t. *i'tiqadi 'ala haqiqat-ul-èchia faqat*.

RÉALISTE, s. m., a. المعتقد على حقيقة الاشياء فقط *èl mou'-outèqèd 'èla hèqiqèt-oul-èchia fèqèt*, pr. t. *èl-mou'taqid 'ala haqiqat-ul-èchia faqat*, فيلسوف محقق *filouçoufé mouhèqqèq*, pr. t. *filiçoufi muhaqqiq*.

RÉALITÉ, s. f., a. حقيقت *hèqiqèt*, pr. t. *haqiqat*; — en réalité, در حقيقت *dèr hèqiqèt*, a. حقيقتاً *hèqiqètèn*, pr. t. *haqiqètèn*, تحقیقاً *tèhqiqèn*, pr. t. *tahqiqèn*, صحیحاً *sèhhihèn*, pr. t. *sahihèn*.

RÉAPPARITION, s. f. action de reparaître, a. ظهور مجدد *zouhouré moudjèddèd*, pr. t. *zuhouri mudjèddèd*.

RÉAPPEL, s. m., دوباره احضار کردن *dou barè èhzar kèr-dèn*, pr. t. *dou barè ihzar kièrdèn*, دوباره خواستن *dou barè khastèn*.

RÉAPPELER, v. a. appeler de nouveau, V. APPELER.

RÉAPPOSER, v. a. apposer de nouveau, V. APPOSER.

RÉASSIGNATION, s. f. seconde assignation, V. ASSIGNATION.

RÉASSIGNER, v. a. assigner de nouveau, V. ASSIGNER.

REBAISER, v. a., دو باره بوسیدن *dou barè boucidèn*, V. BAISER.

REBAISSER, v. a. baisser de nouveau, V. BAISSER.

RÉBARBATIF, IVE, adj., ترش روی *tourch-rouï*.

REBÂTIR, v. a., از نو بنا کردن *èz noou bèna kèrdèn*, pr. t. *èz nèv bina kièrdèn*.

REBATTRE, v. a. battre de nouveau, V. BATTRE; — fig. répéter inutilement, تکرار گفتن *tèkrar goftèn*, V. RA-BÂCHER.

REBELLE, s. et adj., نافرمان *na-fèrman*, pr. t. *na-firman*, سرکش *sèr-kèch*, a. عاصی 'âci, pl. عصاة 'ouçat, pr. t. 'uçat, باغی *yaghi*.

REBELLER, (SE), v. pron., عاصی *yaghi choudèn*, شدن *'âci choudèn*.

RÉBELLION, s. f., یاغیگری *yaghi-guèri*, سر کشی *sèr-kèchi*, a. عصیان 'oucian, pr. t. 'ician.

RÉBÉQUER, (SE), v. pr., زیاندراری کردن *zèban-dèrazi kèrdèn*, گستاخانه جواب دادن *goustakhanè djèbab dadèn*.

REBIFFER (SE), v. pron. V. RÉBÉQUER (SE).

REBLANCHIR, v. a. blanchir de nouveau, V. BLANCHIR.

REBOIRE, v. a. boire de nouveau, V. BOIRE.

REBONDI, E, adj., گند *goundè*.

REBONDIR, v. n., جهیدن *djèhidèn*, جستن *djèstèn*.

REBONDISSEMENT, پرتاب *pèrtab*, جستن *djèstèn*.

REBORD, s. m., پېرۆز *pèrvèz*, لب برگردان *lèb bèr guèrdan*,
p. t. کنار *kènar*.

REBORDER, v. a., دوباره سجاف دوختن *dou barè sèdjaf doukhtèn*.

REBOUCHER, v. a., سر گزفتن دوباره *dou barè sèr guèrèftèn*,
pr. t. *dou barè sèr guiriftèn*, گزفتن دوباره *dou barè guèrèftèn*.

REBOUILLIR, v. n. bouillir de nouveau, V. BOUILLIR.

REBOURS, s. m., واژگونى *vajgouni*, ا. عكس *'èks*, pr. t. *'aks*;
— à rebours, واژگونه *vajgounè*, بر عكس *bèr 'èks*,
a. بالعكس *bèl-'èks*, pr. t. *bil-'aks*.

REBOURS, e, adj. peu traitable, V. REVÊCHE.

REBOUTEUR, s. m. synonyme de renoueur, V. RENOUVEUR.

REBOUTONNER, v. a. boutonner de nouveau, V. BOUTONNER.

REBRIDER, v. a. brider de nouveau, V. BRIDER.

REBROUILLER, v. a. brouiller de nouveau, V. BROUILLER.

REBROUSSER, v. a., بر گردانیدن *bèr 'èks bèr guèrdanidèn*,
pr. t. *b'èr 'aks bèr guirdanidèn*; — rebrousser
chemin, بر گشتن *bèr guèchtèn*.

REBROYER, v. a. broyer de nouveau, V. BROYER.

REBRUNIR v. a. brunir de nouveau, دوباره جلا کردن *dou barè djèla kèrdèn*.

REBUFFADE, s. f., درشتى *drouchti*, pr. t. *druchti*, سختگیری *sèkht-guiri*.

RÉBUS, s. m., a. معتمى *mou'èmma*, pr. t. *mou'amma*.

REBUT, s. m., a. رد *rèdd*, دفع *dèf*; — se dit de ce qui
reste, پس مانده *pès-mandè*.

REBUTANT, E, adj., انگیز *nèfrèt-ènguiz*.

REBUTER, v. a., از خود دور کردن *èz khoud dour kèrdèn*,
pr. t. *èz khod dour kièrdèn*, رت کردن *rèdd kèrdèn*; —
décourager, dégoûter, بی رغبت کردن *bi règhbèt kèr-*
dèn, pr. t. *bi raghbèt kièrdèn*.

RECACHER, v. a. cacher de nouveau, V. CACHER.

RECACHETER, v. a. cacheter de nouveau, V. CACHETER.

RÉCALCITRANT, E, adj., سرکش *sèr-kèch*, a. متمرد *moutèmèr-*
rèd, pr. t. *mutèmèrrid*.

RÉCALCITRER, v. n., سرکشی کردن *sèr-kèchi kèrdèn*, تمرد
کردن *tèmèrroud kèrdèn*.

RÉCAPITULATION, s. f., ذکر مکرر باختصار *zèkré moukèrrèr*
bè-èkhtèçar.

RÉCAPITULER, v. a., دو باره ذکر کردن *moukhtècè-*
rèn dou barè zèkr kèrdèn, pr. t. *mukhtaçarèn dou barè*
zìkr kièrdèn.

RECARDER, v. a. carder de nouveau, V. CARDER.

RECASSER, v. a. casser de nouveau, V. CASSER.

RECÉDER, v. a. céder de nouveau, V. CÉDER.

RECEL, s. m. V. RECÈLEMENT.

RECÈLEMENT, s. m., پنهان نگه داشتن *nèhouftègui*, a. پنهان
کردن *pounhan kèrdèn*.

RECÈLER, v. a., پنهان نگه داشتن *nèhouftèn*, pr. t. *nuhouftèn*, پنهان
کردن *pounhan kèrdèn*, pr. t. *pènhan kièrdèn*.

RECÈLEUR, EUSE, s., محافظ *mouhafèzé douzd*, محافظ
اشیای مسروقه *mouhafèzé èchiaï mèsrouqè*, pr. t. *mu-*
hafizi èchiaï mèsruqè.

RÉCEMMENT, adv., تازه *tazè*; — il est arrivé récem-

ment, تازه وارد شده است *tazè varèd choudè èst.*

RECENSEMENT, s. m., شمار سر *sèr-choumar*, شماره *choumarè*, a. تعداد *tè'èdad*, pr. t. *tè'dad*.

RECENSER, v. a., سر شماری کردن *sèr-choumari kèrdèn*, شماردن *choumourdèn*.

RÉCENT, e, adj., تازه *tazè*, a. جدید *djèdid*; — nouvelles récentes, تازه خبرهای *khèbèr haï tazè*, pr. t. *khàbèr-haï tazè*.

RECÉPAGE, s. m., بوش تاج از بیخ *bourèché tak èz bikh*.

RECÉPER, v. a., تاج را از بیخ بریدن *tak-ra èz bikh bou-ridèn*.

RÉCÉPISSÉ, s. m., قبض رسید *qèbzé rècid*, pr. t. *qabzi rècid*, رسید *rècid*.

RÉCEPTACLE, s. m., محل اجتماع *mèhèllé èdjètèma'*, pr. t. *mahalli idjtima'*.

RECEPTION, s. f., a. وصول *vouçoul*; — après la réception de votre lettre, بعد از وصول کاغذ شما *bè'èd èz vouçoulé kaghèzé chouma*, pr. t. *ba'd èz vuçouli kiaghazî chuma*, بعد از رسیدن کاغذ شما *bè'èd èz rècidènè kaghèzé chouma*; — accueil, پذیرائی *pèzirayi*, a. تلقی *tèlèqqi*, pr. t. *tèlaqqi*.

RECETTE, s. f., a. داخل *mèdakhèl*, pr. t. *mèdakhil*, دخل *dèkhl*, pr. t. *dakhl*, واردات *varèdat*, pr. t. *varidat*, ایراد *irad*, pl. ایرادات *iradat*; — recette pour guérir un mal, نسخه طبیب *nouskhèyé tèbib*, pr. t. *nuskhèi tèbib*, نسخه دوا *nouskhèyé dèva*.

RECEVABLE, adj. des 2 g., قبول کردنى *qèboul-kèrdèni*, pr. t. *qaboul-kièrdèni*, پذیرفتنى *pèzirouftèni*, pr. t.

pèzirèftèni, a. القبول ممکن *moumkèn-oul-qèboul*, pr. t. *mumkîn-ul-qaboul*.

RECEVEUR, s. m., تحصیلدار *tèhsil-dar*, pr. t. *tahsil-dar*.

RECEVOIR, v. a., ستادن *sètadèn*, pr. t. *sitadèn*, گرفتن *guè-rèftèn*, pr. t. *guiriftèn*, اخذ کردن *èkhz kèrdèn*, قبول کردن *qèboul kèrdèn*, pr. t. *qaboul kièrdèn*; — se dit de ce qui est envoyé ou adressé à quelqu'un; — il y a longtemps que je n'ai pas reçu de ses nouvelles, مدت است *mouddètist èz ou bèraï mèn khèbèr nè-rècid*; — toucher ce qui est dû, وصول کردن *vouçoul kèrdèn*; — recevoir quelqu'un, پذیرائی کردن *pèzirayi kèrdèn*; — reçu, e, قبول شده *qèboul-choudè*, مقبول افتاده *mèqboul-ouftadè*, a. مقبول *mèqboul*.

RECHANGE, s. m., t. p. يدك *yèdèk*, يدکی *yèdèki*.

RECHANGER, v. a. changer de nouveau, V. CHANGER.

RÉCHAPPER, v. n., رهيدين *rèhidèn*, نجات بافتن *nèdjat yaftèn*.

RECHARGER, v. a. charger de nouveau, V. CHARGER.

RECHASSER, v. a. chasser de nouveau, V. CHASSER.

RÉCHAUD, s. m., آتشدان *âtèch-dan*, منقال *mènqal*, منغال *mènghal*.

RÉCHAUFFER, v. a., گرم کردن *guèrm kèrdèn*; — se réchauffer, گرم شدن *guèrm choudèn*; — réchauffé, e, گرم کرده *guèrm-kèrdè*, pr. t. *guièrm-kièrdè*, گرم شده *guèrm-choudè*.

RÉCHAUFFOIR, s. m. V. RÉCHAUD.

RECHAUSSER, v. a. chausser de nouveau, V. CHAUSSER.

RÊCHE, adj. des 2 g., درشت *droucht*, زبر *zèbr*.

RECHERCHE, s. f., جستجو *djoustè-djou*, پژوه *pèjouh*, پژوهش *pèjouhèch*, a. تفحص *tèfèhhou*, pr. t. *tèfahhus*, تفتيش *tèdjèssous*, pr. t. *tèdjèssus*, تفتيح *tèftich*.

RECHERCHER, v. a. chercher de nouveau, دوباره جستجو *dou barè djoustè-djou kèrdèn*, V. CHERCHER; — chercher avec soin, جستجو کردن *djoustè-djou kèrdèn*, پی گشتن *pèjouhidèn*, رسیدن *rècidèn*, *pèi guèchtèn*; — tâcher de se procurer طالب بودن *talib boudèn*, pr. t. *talib boudèn*, خواهان بودن *khahan boudèn*; — être recherché, مرغوب بودن *mèrghoub boudèn*, pr. t. *marghoub boudèn*, مطلوب بودن *mètloub boudèn*; — recherché, e, a. مرغوب *mèrghoub*, pr. t. *marghoub*, مطلوب *mètloub*, pr. t. *matloub*.

RECHIGNER, v. n., اخم کردن *èkhm kèrdèn*.

RECHOIR, v. n., (devenu vieux), دوباره زمین خوردن *dou barè zèmin khourdèn*, افتادن *dou barè ouftadèn*, V. CHOIR.

RECHUTE, s. f., دوباره زمین خوردن *dou barè zèmin khourdèn*, V. CHUTE; — rechute d'une maladie, عود ناخوشی *'ooudé na-khochi*, pr. t. *'oudi na-khochi*, عود مرض *'ooudé mèrèz*, pr. t. *'oudi maraz*.

RÉCIDIVE, s. f., مکرر مرتکب گناهی شدن *moukèrrèr mour-tèkèbé gounahi choudèn*, a. تکرر الخطا *tèkèrrour-oul-khèta*.

RÉCIDIVER, دوباره مرتکب گناه شدن *dou barè mourtèkèbé gounah choudèn*, همان عمل را دوباره کردن *hèman 'èmèl-ra dou barè kèrdèn*.

RÉCIF, s. m., *خرسنگ دریا khèrsèngué dèria*, *رستۀ کوه*,
رستۀ کوه rèsèyé kouh dèr dèria, a. *رصف rècèf*.

RÉCIPÉ, s. m. ordonnance de médecin, V. RECETTE et ORDONNANCE.

RÉCIPiendaire, s. m., *دو طلب doou-tèlèb*, a. *طالب talèb*,
 pr. t. *talib*, pl. *تَلَّاب tèllab*.

RÉCipient, s. m., *زیر انبیق tèchté ziré èmbiq*, a.
ضرف zèrf.

RÉCIPROcation, s. f., a. *مکافات moukafat*, pr. t. *mukiafat*,
 V. RÉCIPROCITÉ.

RÉCIPROCITÉ, s. f., *معامله بمثل mou'âmèlè bè-mèsl*, pr. t.
mu'âmèlè bè-misl.

RÉCIPROQUE, adj. des 2 g., *از طرفین èz tèrèfèin*.

RÉCIPROQUEMENT, adv., *از طرفین èz tèrèfèin*, a. *بالمعاوضه*
bèl-mou'âvèzè, pr. t. *bil-mu'âviza*, *بالمفاوضه bèl-moufa-*
rèzè, pr. t. *bil-mufaviza*.

RÉCIT, s. m., *گزارش gouzarèch*, *داستان dastan*, a. *نقل*
nèql, pr. t. *naql*, *حکایت həkayèt*, pr. t. *hikayèt*,
روایت rèvayèt.

RÉCITATEUR, s. m., *ازبر گوینده èz bèr gouyèndè*.

RÉCITATIF, s. m., a. *غناي غير موزون ghènaï ghèiré moou-*
zoun, pr. t. *ghinaï ghairi mèozoun*.

RÉCITATION, s. f. action de réciter, V. RÉCITER.

RÉCITER, v. a. dire ce qu'on sait par cœur, *ازبر گفتن èz-*
bèr goftèn; — raconter, *حکایت کردن həkayèt*
kèrdèn.

RÉCLAMATION, s. f. demande, *خواهش khahèch*, a. *مطالبه*
moutalèbè, pr. t. *mutalibè*, *طلب tèlèb*, pr. t. *talèb*; —

action de revendiquer, a. اّعا' èddè'd; — action de s'élever contre, a. اعتراض è'tèraz, pr. t. i'tiraz, مخالفّت moukhalèfèt, pr. t. mukhalifèt.

RÉCLAME, s. f. terme d'imprimerie, پا صفّحه pa-sèfhè, pr. t. pa-safhè, a. تعقّیبة tè'èqibèt, pr. t. ta'qibèt; — article dans les journaux, a. اعلام è'èlam, pr. t. i'lam, اعلان è'èlan, pr. t. i'lan.

RÉCLAMER, v. a., خواستن khastèn, خواهش کردن khahèch kèrdèn, V. DEMANDER; — revendiquer, مطالبه کردن moutalèbè kèrdèn, pr. t. mutalibè kièrdèn; — redemander, پس خواستن pès khastèn, استرداد کردن èstèrdad kèrdèn, pr. t. istirdad kièrdèn; — s'opposer, اعتراض è'tèraz kèrdèn, pr. t. i'tiraz kièrdèn, مخالفّت کردن moukhalèfèt kèrdèn, pr. t. mukhalifèt kièrdèn.

RÉCLINANT, adj., خمیده khèmidè.

RÉCLINER, v. n., خم شدن khèm choudèn, خمیده شدن khèmidè choudèn; — récliné, e, خمیده khèmidè, V.

INCLINER, v. n.

RECLOUER, v. a. clouer de nouveau, V. CLOUER.

RECLURE, v. a., زندانی کردن zèndani kèrdèn, حبس کردن hèbs kèrdèn; — reclus, e, زندانی zèndani, a. محبوس mèhbous, pr. t. mahbous; — qui ne sort pas de chez lui, در اوطاق را بر خود بسته dèré outaq-ra bèr khoud bèstè.

RECLUS, E, s. qui a fait vœux de réclusion, a. منزوی mounzèvi.

RÉCLUSION, s. f. détention, a. حبس hèbs, pr. t. habs; — demeure d'un reclus, گوشه انزوا gouchèyé ènzèva, pr. t. kouchèi ènziva.

RECOGNER, v. a. cogner de nouveau. V. COGNER.

RECOIN, s. m., کُنچ *koundj*, p. t. گوشه *gouchè*, pr. t. *kouchè*, a. زاویه *zaviè*, pl. زوایا *zèvaya*; — au fig. recoins du cœur, a. مکنونات *mèknounaté khatèr*, pr. t. *mèknunati khatir*.

RECOIFFER, v. a. coiffer de nouveau. V. COIFFER.

RECOLEMENT, s. m. vérification, واریسی *va-rèci*, a. تحقیق *tèhqiğ*, pr. t. *tahqiğ*.

RECOLER, v. a. vérifier, واریسیدن *rèd rècidèn*, واریسی *va-rèci kèrdèn*, تحقیق کردن *tèhqiğ kèrdèn*, pr. t. *tahqiğ kièrdèn*.

RECOLLER, v. a. coller de nouveau. V. COLLER.

RÉCOLTE, s. f., درو *dèroou*, a. حصاد *hèçad*, pr. t. *haçad*; — produit, a. حاصل *hacèl*, pr. t. *hacil*, pl. حاصلات *hacèlat*, pr. t. *hacilat*, ماکصول *mèhsoul*, pr. t. *mahsoul*, pl. ماکصولات *mèhsoulat*.

RÉCOLTER, v. a., درو کردن *dèroou kèrdèn*.

RECOMMANDABLE, adj. des 2 g., شایان اعتبار *chayané è'ètè-bar*, a. واجب الاعتبار *vadjèb-oul-è'ètèbar*, pr. t. *vadjib-ul-i'tibar*.

RECOMMANDATION, s. f., سفارش *sèfarèch*, a. توصیه *toouciyè*, pr. t. *tavsiyè*; — lettre de recommandation, سفارشنامه *sèfarèch-namè*, t. p. توصیه نامه *toouciyè-namè*, pr. t. *tèv-siyè-namè*.

RECOMMANDER, v. a. dans le sens d'ordonner, فرمودن *fèrmoudèn* (en parlant de soi il est plus poli d'employer les verbes: گفتن *goftèn*, pr. t. *gouftèn*, سفارش کردن *sèfarèch kèrdèn*, سپردن *soupourdèn*, pr. t. *supourdèn*);

prier d'être favorable, سفارش کردن *sèfarèch kèraèn*,
توصیه کردن *toouciyè kèrdèn*, pr. t. *tèvsiyè kièrdèn*; —
se recommander à Dieu, بخدا توکل کردن *bè-khouda*
tèvèkkoul kèrdèn.

RECOMMENCEMENT, s. m., از سر نو, *èz sèr, èz noou*, a. تجدد *tèdjèddoud*.

RECOMMENCER, v. a., از سر گرفتن *èz sèr guèrèftèn*, pr. t. *èz sèr guiriftèn*, از نو شروع کردن *èz noou chourou' kèrdèn*, pr. t. *èz nèv chourou' kièrdèn*, دوباره آغاز کردن *dou barè âghaz kèrdèn*, تجدید کردن *tèdjdid kèrdèn*; — v. n., تازه بتازه شدن *tazè bè-tazè choudèn*, از نو شروع کردن *èz noou chourou' kèrdèn*, مجدّد شدن *mou-djèddèd choudèn*, V. COMMENCER.

RÉCOMPENSE, s. f., پاداش *dèrèstan*, (vieux), پاداش *padach*, a. مکافات *moukafat*, pr. t. *mukiafat*, عوض 'èvèz, pr. t. 'ivaz, تلافی *tèlafi*; — au fig. peine dûe à une mauvaise action, بادره *bad-fèrè*, (vieux), a. جزا *djèza*; — signifie aussi chose donnée à un inférieur pour sa peine, انعام *èn'am*.

RÉCOMPENSER, v. a., پاداش کردن *padach kèrdèn*, تلافی *tèlafi kèrdèn*, عوض دادن *'èvèz dadèn* (en parlant d'un inférieur auquel on donne quelque chose pour sa peine, انعام دادن *èn'am dadèn*).

RECOMPOSER, v. a. en parlant d'écriture, از نو انشاء کردن *èz noou èncha' kèrdèn*, pr. t. *èz nèv èncha' kièrdèn*; — terme de chimie, دوباره ترکیب کردن *dou barè tèrkib kèrdèn*, دوباره ساختن *dou barè sakhtèn*, V. COMPOSER.

RECOMPOSITION, s. f., ترکیب تازه *tèrkibé tazè*; — a. ترکیب

جديد *tèrkibé djèdid*, pr. t. *tèrkibi djèdid*, V. COMPOSITION.

RECOMPTER, v. a., دو باره شمردن *dou barè choumourdèn*, V. COMPTER.

RÉCONCILIABLE, adj. des 2 g., آشتی پذیر *ächti-pèzir*, a. قابل اصلاح *qabelé èslah*, pr. t. *qabili islah*, قابل مصالحه *qabelé mouçalèhè*, pr. t. *qabili muçalaha*.

RÉCONCILIATEUR, TRICE, s., آشتی دهنده *ächti-dèhèndè*, a. مصلح *mouslèh*, pr. t. *mouslih*, pl. مصلحون *mouslèhoun*, pr. t. *mouslihoun*, et مصلکین *mouslèhîn*, pr. t. *mouslihîn*.

RÉCONCILIATION, s. f., آشتی *ächti*, a. صلح *soulh*, اصلاح *èslah*, pr. t. *islah*, مصالحه *mouçalèhè*, pr. t. *muçalaha*.

RÉCONCILIER, v. a., آشتی دادن *ächti dadèn*, اصلاح دادن *èslah dadèn*; — se réconcilier, آشتی کردن *ächti kèrdèn*, صلح کردن *soulh kèrdèn*.

RECONDUCTION, s. f. tacite reconduction, a. تمديد المهلت *tèmdid-oul-meuhlèt lèl-èstèdjarè bè-la tèdjdid-ous-sènèd*, pr. t. *tèmdil-ul-muhlèt lil-istidjarè bi-la tèdjdid-us-sènèd*.

RECONDUIRE, v. a., مشايعت کردن *mouchaï'èt kèrdèn*, V. CONDUIRE.

RECONDUITE, s. f., a. تشييع *tèchyi'*, مشايعت *mouchaï'èt*, pr. t. *muchaï'at*.

RECONFIRMER, v. a. confirmer de nouveau, V. CONFIRMER.

RÉCONFORT, s. m. consolation, V. CONSOLATION.

RÉCONFORTATION, s. f., قوت باخشی *qouvvet-bèkhchi*, pr. t. *quvvet-bakhchi*.

RÉCONFORTER, v. a., قوت دادن *qouvvet dadèn*.

RECONNAISSABLE, adj. des 2 g., شناختنی *chènakhtèni*, a. ممکن تشخیص *moumkèn-out-tèchkhis*, pr. t. *mumkin-ut-tachkhis*.

RECONNAISSANCE, s. f. action de reconnaître, شناختن *chènakhtèn*, pr. t. *chinakhtèn*, شناسایی *chènaçayi*, pr. t. *chinaçayi*, a. معرفت *mè'èrèfèt*, pr. t. *ma'rifèt*; — gratitude, سپاس *sèpas*, نعمت شناسی *nè'èmèt-chènaci*, pr. t. *ni'mèt-chinaci*, a. شکران نعمت *choukrané nè'èmèt*, pr. t. *chukrani ni'mèt*; — témoigner de la reconnaissance, اظهار سپاس کردن *èzharé sèpas kèrdèn*, pr. t. *izhari sipas kièrdèn*, اظهار امتنان کردن *èzharé èmtènan kèrdèn*, pr. t. *izihari imtinan kièrdèn*; — examen détaillé, واریسی *va-rèci*, a. استطلاع *èstèlla'*, pr. t. *istitla'*, استکشاف *èstèkchaf*, pr. t. *istikchaf*; — aveu, a. اقرار *èqrar*, pr. t. *igrar*, اعتراف *è'ètèraf*, pr. t. *i'tiraf*; — acte par écrit, رسید قبض *qèbzé rècid*, pr. t. *qabzi rècid*.

RECONNAISSANT, e, adj., نعمتشناس *nè'èmèt-chènas*, pr. t. *ni'mèt-chinas*, سپاسدار *sèpas-dar*, pr. t. *sipas-dar*, a. شاکر *chakèr*, pr. t. *chakir*, متشکر *moutèchèkkèr*, pr. t. *mutèchèkkir*.

RECONNAÎTRE, v. a., شناختن *chènakhtèn*, pr. t. *chinakhtèn*, تشخیص دادن *tèchkhis dadèn*; — avouer, اقرار *èqrar kèrdèn*, pr. t. *igrar kièrdèn*, اعتراف کردن *è'ètèraf kèrdèn*, pr. t. *i'tiraf kièrdèn*; — en termes de guerre, استکشاف کردن *èstèkchaf kèrdèn*, pr. t. *istikchaf kièrdèn*; — être reconnaissant, متن داشتن

mènnèt dachtèn, pr. t. *minnèt dachtèn*; — reconnu, e, شناخته شده *chènakhtè-choudè*, pr. t. *chinakhtè-choudè*, a. معروف *mè'èrouf*, pr. t. *ma'rouf*, معلوم *mè'èloum*, pr. t. *ma'loum*; — certifié, a. محقق *mouhèqqèq*, pr. t. *mouhaqqaq*; — avoué, a. مسلم *moucèllèm*, pr. t. *muçallam*.

RECONQUÉRIR, v. a., دوباره تسخير کردن *dou barè tèskhir kèrdèn*, دوباره باکینه تصرف در آوردن *dou barè bè-hitèyè tècèrrouf dèr àvourdèn*, pr. t. *dou barè bè-hitèi tèçarruf dèr àvourdèn*.

RECONSTRUCTION, s. f., بنای تازه *bènaï tazè*, pr. t. *binai tazè*, V. CONSTRUCTION.

RECONSTRUIRE, v. a. construire de nouveau, V. CONSTRUIRE.

RECONVENTION, s. f., احداث الدعواء على المدعى *èh-das-ul-dè'èva 'èlèl-mouddè'i*, pr. t. *ihdas-ul-da'va 'alal-muddè'i*.

RECOPIER, v. a. copier de nouveau, V. COPIER.

RECOUILLEMENT, s. m., پیچیدگی *pitchidègui*.

RECOQUILLER, v. a., پیچ کردن *pitch-pitch kèrdèn*; — se recoquiller, پیچ شدن *pitch-pitch choudèn*; — recoquillé, e, پیچ *pitch-pitch*, پیچید *pitchidè*.

RECORDER, v. a., از بر کردن *èz bèr kèrdèn*.

RECORRIGER, v. a. corriger de nouveau, V. CORRIGER.

RECORS, s. m., a. معاون محصل *mou'avèné mouhèssèl*, pr. t. *mu'avini muhassil*.

RECOUCHER, v. a. coucher de nouveau, V. COUCHER; — se recoucher, دوباره خوابیدن *dou barè khabidèn*.

RECoudre, v. a. coudre de nouveau, V. COUDRE.

RECOULER, v. n., دوباره جاری شدن *dou barè djari choudèn*.

RECUPER, v. a. couper de nouveau, V. COUPER.

RECOURBER, v. a., خم کردن *khèm kèrdèn*, کج کردن *kèdî kèrdèn*; — se recourber, خم شدن *khèm choudèn*, خمیده شدن *khèmidè choudèn*; — recourbé, e, خمیده *khèmidè*.

RECOURIR, v. n. courir de nouveau, V. COURIR; — demander du secours, استمداد کردن *èstèmdad kèrdèn*, pr. t. *istimdad kièrdèn*, امداد خواستن *èmdad khastèn*, pr. t. *imdad khastèn*; — se réfugier, آلتجا آوردن *èltèdja àvourdèn*, pr. t. *iltidja àvourdèn*, پناه آوردن *pènah àvourdèn*, رجوع کردن *roudjou' kèrdèn*, pr. t. *rudjou' kièrdèn*.

RECOURS, s. m. action de rechercher de l'assistance, استعانہ *èstè'ânè*, pr. t. *isti'ânè*, استمداد *èstèmdad*, pr. t. *istimdad*; — refuge, پناه پوشت *pouchté pènah*, پناه *pènah*, a. آلتجا *èltèdja*, pr. t. *iltidja*, ملجأ *mèldja'*; — action de recourir, ا رجعت *roudj'èt*.

RECouvrable, adj. des 2 g., a. ممکن التحصيل *moumkèn-out-tèhsil*, pr. t. *mumkîn-ut-tahsil*.

RECouvrement, s. m., a. تاحصيل *tèhsil*, pr. t. *tahsil*.

RECouvrer, v. a., دوباره بدست آوردن *dou barè bè-dèst àvourdèn*, دوباره گزیر آوردن *dou barè guir àvourdèn*, حاصل کردن *hacèl kèrdèn*.

RECouvrir, v. a. V. COUVRIR.

RECRACHER, v. a. cracher de nouveau, V. CRACHER.

RÉCRÉANCE, s. f., a. تمتع موقتى *tèmèttou'é mouvèqqèti*, pr. t. *tèmèttu'i muvaqqati*, تمتع موقت *tèmèttou'é mouvèqqèt*.

RÉCRÉATIF, IVE, adj., فرح بخش *fèrèh-bèkhch*, a. مفرح *moufèrrèh*, pr. t. *mufèrrih*.

RÉCRÉATION, s. f., تماشا *tèmacha*, a. تفریح *tèfèrroudj*, تفريح *tèfrih*, ارتياح *èrtiah*, pr. t. *irtiah*.

RECRÉER, v. a. créer de nouveau, V. CRÉER.

RÉCRÉER, v. a. divertir, مشغول کردن *mèchghoul kèrdèn*;
— se récréer, تماشا مشغول شدن *mèchghoul choudèn*, تماشا کردن *tèmacha kèrdèn*, تفریح کردن *tèfèrroudj kèrdèn*, pr. t. *tèfarrudj kièrdèn*.

RÉCRÉPIMENT, s. m. action de récrépir, V. RÉCRÉPIR.

RÉCRÉPIR, v. a., دوباره اندایش کردن *dou barè èndayèch kèrdèn*.

RECREUSER, v. a. creuser de nouveau, V. CREUSER.

RÉCRIER (SE), v. pr., فریاد کردن *fèriad kèrdèn*, فغان کردن *fèghan kèrdèn*.

RÉCRIMINATION, s. f., a. معاتبه *mou'âtèbè*, ملامت *mèlamèt*, ضعی *tè'èn*, pr. t. *ta'n*.

RÉCRIMINATOIRE, adj. des 2 g., ملامت آمیز *mèlamèt-â Miz*, ضعی آمیز *tè'èn-â Miz*, pr. t. *ta'n-â Miz*.

RÉCRIMINER, v. n., معاتبه کردن *mou'âtèbè kèrdèn*, ملامت *mèlamèt kèrdèn*, با عتاب بمقام تلافی بر آمدن *ba 'ètab bè-mèqamè tèlafi bèr àmèdèn*, pr. t. *ba 'itab bè mèqami tèlafi bèr àmèdèn*.

RÉCRIRE, v. a. écrire de nouveau, V. ÉCRIRE.

RECROÎTRE, v. n. croître de nouveau, V. CROÎTRE.

RECROQUEVILLER, (se), پيچيده شدن *pitchidè choudèn*,

V. RECOQUILLER (se).

RECROTTER, v. a. crotter de nouveau, V. CROTTER; —
se recrotter, دوباره گل آلود شدن *dou barè guèl-âloud choudèn*.

RECRU, e, adj. harassé de fatigue, بگاييت خسته شده *bè-ghayèt khèstè-choudè*.

RECRUESCENCE, s. f., d'une maladie, عود ناخوشی *'ooudé na-khochi*, حالت بدتر شدن *bèd-tèr choudèn halèt*, بعد از به بودی بدتر شدن *bè'èd èz bèh-boudi bèd-tèr choudèn*.

RECRUE, s. f., تازه سرباز گرفتن *tazè sèr-baz guèrèftèn*, pr. t. *tazè sèr-baz guiriftèn*; — une recrue, سرباز جديد *sèr-bazé djèdid*.

RECRUTEMENT, s. m. action de recruter, V. RECRUTER.

RECRUTER, v. a., سرباز گرفتن *sèr-baz guèrèftèn*, pr. t. *sèr-baz guiriftèn*.

RECRUTEUR, s. m., سرباز گیر *sèr-baz-guir*.

RECTA, adv. mot pris du latin, بي خلاف *droust*, درست *bi khèlaf*, a. تمام *tèmam*, بلا تخلف *bè-la tèkhèllouf*, pr. t. *bi-la tèkhalluf*.

RECTANGLE, adj. des 2 g., a. مثلث قايم الزوايا *moucellècé gayèm-ouz-zèvaya*, pr. t. *mucèllèci qaïm-uz-zèvaya*.

RECTANGLE, s. m., a. شكل قايم *chèklé gayèm*, pr. t. *chèkli qaïm*, a. شكل قايم الزوايا *chèklé gayèm-ouz-zèvaya*, pr. t. *chèkli qaïm-uz-zèvaya*.

RECTANGULAIRE, adj. des 2 g., a. قايم الزوايا *gayèm-ouz-zèvaya*, pr. t. *qaïm-uz-zèvaya*.

RECTEUR, s. m., رتس مدرسه *rè'icé mèdrècé*.

RECTIFICATION, s. f., a. تصحيح *tèshih*.

RECTIFIER, v. a., درست کردن *droust kèrdèn*, pr. t. *drust kièrdèn*, اصلاح کردن *èslah kèrdèn*, pr. t. *islah kièrdèn*, تصحيح کردن *tèshih kèrdèn*.

RECTILIGNE, adj. des 2 g., a. مستقيم الخطوط *moustèqim-oul-khoutout*, pr. t. *mustaqim-ul-khoutout*.

RECTITUDE, s. f., راستی *drousti*, راستی *rasti*, a. سداد *sèdad*, استقامت *èstèqamèt*, pr. t. *istiqamèt*.

RECTO, s. m., روی صحیفه *rouï sèhifè*.

RECTORAL, e, adj., a. مخصوص رؤس مدرسه *mèkhsoucé rè'icé mèdrècè*.

RECTORAT, s. m., a. ریاست مدرسه *riacètè mèdrècè*, pr. t. *riacèti mèdrècè*.

RECTUM, s. m., a. معاء مستقیم *mè'âé moustèqim*, pr. t. *mî'âï mustaqim*, pl. أمعاء مستفیمة *èm'âé moustèqimè*.

REÇU, s. m., رسید *rècid*, قبض رسید *qèbzé rècid*.

RECUEIL, s. m., جنگ *djoung*, a. مجموعه *mèdjimou'è*, pr. t. *mèdjimou'a*.

RECUEILLEMENT, s. m., a. جمعیت خاطر *djèm'iyètè khatèr*, pr. t. *djèm'iyèti khatir*.

RECUEILLIR, v. a., درو کردن *dèroou kèrdèn*, چیدن *tchi-dèn*, جمع کردن محصولات *djèm'-kèrdènè mèhsoulat*, pr. t. *djam'-kièrdèni mahsoulat*; — recevoir chez soi, پذیرائی کردن *pèzirayi kèrdèn*, قبول کردن *qèboul kèrdèn*, pr. t. *gaboul kièrdèn*.

RECUIRE, v. a., cuire de nouveau, V. CUIRE.

RECU, s. m. V. RECUADE.

RECU LADE, s. f., عقب نشینى 'èqèb-nèchini, پس روی pès-rèvi, a. رجعت roudj'èt, pr. t. ridj'at.

RECU LÉ, e, adj., دور dour, a. بعيد bè'id, pr. t. ba'id.

RECULEMENT, s. m. V. RECU LADE.

RECU LER, v. n., عقب رفتن pès rèftèn, عقب رفتن 'èqèb rèftèn; — v. a., عقب نشانیدن pès kèchidèn, عقب نشانیدن 'èqèb nèchandèn; — reculé, e, پس کشیده شده pès kèchidè-choudè.

RECU LONS, (A), adv., aller en marchant à reculons, عقب راه رفتن 'èqèb rah rèftèn.

RÉCU PÉRER, (se), v. pron., تلافی ضرر کردن tèlafii zèrèr kèrdèn.

RÉCU RE, v. a. V. ÉCURER.

RÉCU SABLE, adj. des 2 g., ردّ کردنى rèdd-kèrdèni, pr. t. radd-kièrdèni.

RÉCU SATION, s. f., a. ردّ rèdd.

RÉCU SER, v. a., ردّ کردن rèdd kèrdèn, قبول نکردن qèboul nè-kèrdèn.

RÉDACTEUR, s. m., انشا کننده èncha-kounèndè, نویسندè nèvicèndè, a. کاتب katèb, pr. t. kiatib, منشی moun-chi, مؤلف mou'èllèf, pr. t. mu'èllif.

RÉDACTION, s. f., a. انشا èncha, pr. t. ìncha, تألیف tè'èlif.

REDAN SER, v. n. danser de nouveau, V. DANSER.

RÉDARQUER, v. a. (terme vieilli), عیب گرفتن 'èib guè-rèftèn.

REDDITION, s. f., a. تسلیم tèslim; — reddition d'une place, تسلیم حصار tèslimé hèçar, pr. t. tèslimi hiçar.

REDEMANDER, v. a. réclamer, باز خواستن *baz khastèn*, دو باره مطالبه کردن *dou barè moutalèbè kèrdèn*, pr. t. *dou barè mutalibè kièrdèn*, استرداد کردن *èstèrdad kèrdèn*, pr. t. *istirdad kièrdèn*; — refaire une question, دو باره *dou barè* استفسار کردن *èstèfsar kèrdèn*, pr. t. *dou barè istifsar kièrdèn*, دو باره سؤال کردن *dou barè so'al kèrdèn*.

REDÉMOLIR, v. a. démolir de nouveau, V. DÉMOLIR.

RÉDEMPTEUR, s. m., رها کننده *rèha-kounèndè*, نجات دهندۀ *nèdjat-dèhèndè*, ا. ناجی *nudji*.

RÉDEMPTION, s. f., رهایی *rèhayi*, افتدای نفس *èftèdaï nèfs*, pr. t. *iftidaï nèfs*, ا. نجات *nèdjat*, خلاص *khèlas*, pr. t. *khalas*.

REDEVABLE, adj. des 2 g., قرضدار *qèrz-dar*, بدعکار *bèdèhkar*, دادنی *dadèni*, ا. مقروض *mèqrouz* pr. t. *maqrouz*, مدیون *mèdioun*; — au fig., مت دار *mènnèt-dar*, ا. ممنون *mèmnoun*.

REDEVANCE, s. f., ا. خراج *khèradj*, جزیه *djèziè*, pr. t. *djiziè*.

REDEVANCIER, ÈRE, s., خراج بدۀ *khèradj-bèdè*.

REDEVENIR, v. n. devenir de nouveau, V. DEVENIR.

REDEVOIR, v. a., باقی ماندن قرض *baqi mandènè qèrz*.

RÉDHIBITION, s. f., ا. ابضال بیع *èbtalé bèi'*, pr. t. *ibtali bèi'*.

RÉDHIBITOIRE, adj. des 2 g., ا. مبطل البیع *moubtèl-oul-bèi'*, pr. t. *mubtil-ul-bèi'*.

RÉDIGER, v. a., نأیف کردن *èncha kèrdèn*, تءلیف کردن *tè'èlif kèrdèn*.

RÉDIMER (se), v. pron., بپول خود را خلاص کردن *bè-poul khoud-ra khèlas kèrdèn*.

REDINGOTE, s. f., کولچه *koulèdjè*, قبای فرنگی *qèbaï frèngui*.

REDIRE, v. a., مکرر گفتن *dou barè goftèn*, دوباره گفتن *moukèrrèr goftèn*.

REDISEUR, EUSE, s., غماز *soukhèn-tchîn*, سخن چین *a. ghèmmaz*, تمام *nèmmam*.

REDITE, s. f., مکرر سخن *soukhèné moukèrrèr*.

REDONDANCE, s. f., کثرت سخن *kèsrètè soukhèn*, ا. حشو *hèchv*, pl. حشویات *hèchvîat*.

REDONDANT, e, adj., a. لفظ زاید *zayèd*, pr. t. زاید *zaid*, لفظ زاید *lèfzè zayèd*, pr. t. لفظی زاید *lafzi zaid*.

REDONDER, v. n. (vieux), زاید بودن *soukhèné zayèd* *boudèn*.

REDONNER, v. a. donner de nouveau, V. DONNER.

REDORER, v. a. dorer de nouveau, V. DORER.

REDOUBLEMENT, s. m., زیاد شدن *ziad choudèn*, افزونی *èf-zouni*, a. از زیاد *tèzayoud*, pr. t. از زیاد *tèzayud*, *èzdiad*, pr. t. از زیاد *izdiad*.

REDOUBLER, v. a., دو چندان کردن *èfzoudèn*, دو چندان کردن *dou tchèndan kèrdèn*; — remettre une doublure, از نو استر *èz noou èstèr doukhtèn*.

REDOUTABLE, adj. des 2 g., هولناک *tèrsnak*, هولناک *hooul-nak*, pr. t. هیل-ناک *hèvil-nak*, دهشت انگیز *dèhchèt-ènguiz*, a. هایل *mèkhoouf*, pr. t. مهیب *mouhib*, مخوف *hayèl*, pr. t. هایل *haïl*.

REDOUTE, s. f., a. قلعه خارجی *qèl'èyé kharèdji*, pr. t. قلعه خارجی *gal'aï kharidji*.

REDOUTER, v. a., ترسیدن *tèrsidèn*, هراس داشتن *hèras dachtèn*, خوف داشتن *khoouf dachtèn*.

REDRESSEMENT, s. m. action de redresser V. **REDRESSER**.

REDRESSER, v. a., راست کردن *boulènd kèrdèn*, راست کردن *rast kèrdèn*; — remettre dans le droit chemin, راهنمایی کردن *rah-nèmayi kèrdèn*.

REDRESSEUR, s. m. — de torts, a. حامی مظلومین *hamii mèzloumîn*; — celui qui blâme et reprend ce que les autres font, عیبجو, عیبگیر *'èib-djou*, a. عیب *'èiyab*, pr. t. *'aïyab*.

RÉDUCTIBLE, adj. des 2 g., کم کردنش ممکن *kèm kèrdè-nèch moumkèn*, pr. t. *kièm kièrdèn-èch mumkîn*, a. ممکن التقليل *moumkèn-out-tèqlil*, pr. t. *mumkîn-ut-taqlil*.

RÉDUCTIF, IVE, adj., اختصار کم کنند *kèm-kounèndè*, اختصار کننده *èkhtèçar-kounèndè*.

RÉDUCTION, s. f., کاست *kast*, کم شدن *kèm choudèn*, a. تخفیف *tèkhfif*, pr. t. *takhfif*, تقليل *tèqlil*, pr. t. *taqlil*, تنقیص *tènqis*, pr. t. *tanqis*.

RÉDUIRE, v. a. diminuer, کم کردن *kèm kèrdèn*, pr. t. *kièm kièrdèn*, تخفیف دادن *tèkhfif dadèn*; — soumettre, subjuguier, زیر اطاعت آوردن *zirà èta'èt àvourdèn*, pr. t. *ziri ita'at àvourdèn*; — contraindre, ناچار کردن *na-tchar kèrdèn*, مضطرب کردن *mèdjbour kèrdèn*, مناکصر کردن *mouztèrr kèrdèn*; — restreindre, موناخصر کردن *mounhècèr kèrdèn*, pr. t. *munhaçar kièrdèn*.

RÉDUIT, s. m., کُنج *koundj*, گوشه *gouchè*, p. t. عزلتگاه *'èz-lèt-gah*, pr. t. *'euzlèt-guah*.

RÉDUPLICATIF, IVE, adj., a. تکریری *tèkriri*; — particule réduplicative, a. حرف التضعیف *hèrf-out-tèz'if*, pr. t.

harf-ut-taz'if; — verbe réduplicatif, a. *فعل مضاعف*
fè'èlé mouza'èf, pr. t. *fi'li muza'if*.

RÉDUPLICATION, s. f., a. *تكرير tèkrir*, *مضاعفة mouza'èfèt*,
 pr. t. *muza'afèt*.

RÉÉDIFICATION, s. f., a. *تجدید عمارت tèdjdidé 'èmarèt*,
 pr. t. *tèdjdidì 'imarèt*.

RÉÉDIFIER, v. a., *از نو بنا کردن èz noou bèna kèrdèn*, V.
 ÉDIFIER.

RÉEL, LE, adj., *راست rast*, a. *حقیقی hèqiqi*, pr. t. *ha-
 qiqi*, *صحيح sèhik*, pr. t. *sahih*.

RÉÉLECTION, s. f., *دو باره انتخاب èntèkhabé dou barè*, V.
 ÉLECTION.

RÉÉLIGIBLE, adj. des 2 g., *دو باره انتخاب کردنی dou barè
 èntèkhab-kèrdèni*, pr. t. *dou barè ìntikhab-kièrdèni*, V.
 ÉLIGIBLE.

RÉÉLIRE, v. a., *دو باره انتخاب کردن dou barè èntèkhab
 kèrdèn*.

RÉELLEMENT, adv., *راستی bi hèmè tchiz*, *همه چیز*
rasti, a. *في الحقيقة fil-hèqiqè*, pr. t. *fil-haqiqà*.

RÉENGENDRER, v. a. engendrer de nouveau, V. ENGEN-
 DRER.

RÉEXAMINER, v. a. examiner de nouveau, V. EXAMINER.

RÉEXPORTATION, action d'exporter de nouveau, V. Ex-
 PORTATION.

RÉEXPORTER, v. a. exporter de nouveau, V. EXPORTER.

REFÂCHER, v. a. fâcher de nouveau, V. FÂCHER.

REFAIRE, v. a., *دو باره درست کردن dou barè droust kèrdèn*,
از نو ساختن èz noou sakhtèn.

REFAUCHER, v. a. faucher de nouveau, V. FAUCHER.

RÉFECTION, s. f., a. *مِرْمَتِ تَعْمِيرِ* *mèrèmmèt, tè'èmir*, pr. t. *ta'mir*.

RÉFECTOIRE, s. m., *سَفَرِه خانِه* *sifrè-khanè*.

REFEND, s. m. mur de refend, *دیوارِ درونی* *divaré dèrouni*;
— bois de refend, *چوبیِ ضولاً آردِ کرده* *tchoubi toulèn èrrè-kèrdè*.

REFENDRE, v. a. fendre de nouveau, V. FENDRE.

RÉFÉRÉ, s. m., a. *اِعلام* *i'èlam*, pr. t. *i'lam*.

RÉFÉRER, v. a. rapporter une chose à une autre, *اسناد دادن* *èsnad dadèn*, pr. t. *isnad dadèn*, *حمل کردن* *hèml kèrdèn*, *نسبت دادن* *nèsbèt dadèn*, pr. t. *nisbèt dadèn*;
— v. n. faire un rapport, *بیان عرض کردن* *bèyan èrz kèrdèn*, *کیفیت کردن* *bèyanè kèifiyèt kèrdèn*; — se référer, avoir rapport, *نسبت داشتن* *nèsbèt dachtèn*, pr. t. *nisbèt dachtèn*; — s'en référer à, *استناد کردن* *èstènad kèrdèn*, pr. t. *istinad kièrdèn*, *رجوع کردن* *roudjou' kèrdèn*, pr. t. *rudjou' kièrdèn*.

RÉFÉRENDIAIRE, s. m., *رسانندهٔ عریضهٔ رسان* *'èrizè-rèçan*, *ابلاغ کنندهٔ عریضهٔ رسانندهٔ عریضه* *èblagh-kounèndèyè 'èrayèz*, pr. t. *iblagh-kunèndèi 'araiz*, a. *مبلغ* *moublègh*, pr. t. *mubligh*.

REFERMER, v. a., *دو باره بستن باز بستن* *baz bèstèn*, *دو باره بستن* *dou barè bèstèn*.

REFERRER, v. a., *دو باره نعل کردن* *dou barè nè'èl kèrdèn*,
V. FERRER.

RÉFLÉCHI, e, qui a de la réflexion, *صاحب اندیشه* *sahèbé èndichè*; — ce qui est fait avec réflexion,

اندیشیده *èndichidè*, باندیشه *bè-èndichè*.

RÉFLÉCHIR, v. a. renvoyer, répercuter, رت کردن *rèdd kèrdèn*, انداختن پس *pès èndakhtèn*; — v. n. réverbérer, rejaillir, عکس انداختن *'èks èndakhtèn*; — réfléchi, e, منعکس شده *moun'èkès-choudè*, a. منعکس *moun'èkès* pr. t. *mun'akiès*.

RÉFLÉCHIR, v. n. penser mûrement, اندیشیدن *èndichidèn*, تأمل کردن *tè'èmmoul kèrdèn*, اندیشه کردن *èndichè kèrdèn*, فکر کردن *fèkr kèrdèn*, pr. t. *tè'èmmul kièrdèn*, فکر کردن *fèkr kèrdèn*, pr. t. *fèkr kièrdèn*.

RÉFLÉCHISSANT, e, adj. qui fait rejaillir un corps, عکس انداز *'èks-èndaz*, a. عاکس *'akès*, pr. t. *'akis*; — qui fait des réflexions, اندیشناک *èndichnak*, a. متفکر *moutè-fèkkèr*, pr. t. *mutèfèkkir*.

RÉFLÉCHISSEMENT, s. m., a. انعکاس *èn'èkas*, pr. t. *in'ikias*.

REFLET, s. m., a. عکس *'èks*, pr. t. *'aks*.

REFLÉTER, v. a., عکس ضیاء *'èks èndakhtèn*, انداختن *'èksé zia èndakhtèn*.

REFLEURIR, v. n., دو باره شکوفه کردن *dou barè chèkoufè kèrdèn*, دو باره گل *dou barè chukioufè kièrdèn*, دو باره کردن *dou barè goul kèrdèn*.

REFLEXIBILITÉ, s. f., a. قابلیتة الانعکاس *qabèliyèt-oul-èn'èkas*, pr. t. *qabiliyèt-ul-in'ikias*.

RÉFLEXIBLE, adj. des 2 g., عکس پذیر *èks-pèzir*, a. ممکن *moumkèn-oul-èn'èkas*, pr. t. *mumkîn-ul-in'ikias*.

RÉFLEXION, s. f. méditation, اندیشه *èndichè*, a. فکر *fèkr*, pr. t. *fèkr*, pl. افکار *èfkar*, pr. t. *èfkîar*, تفکر *tèfèkkour*,

pr. t. *tèfèkkiur*, تأمل *tè'èmmoul*, pr. t. *tè'èmmul*; — réverbération, a. عكس *'èks*, pr. t. *'aks*, انعكاس *èn'èkas*, pr. t. *in'ikias*.

REFLUER, v. n., بر عکس جاری شدن *bèr 'èks djari choudèn*.

REFLUX, s. m., a. جزر و مد *djèzr*, le flux et le reflux, جزر و مد *djèzr-ou-mèdd*, pr. t. *djèzr-u-mèdd*.

REFONDRE, v. a. remettre à la fonte, دوباره ریختن *dou barè rikhtèn*; — fondre de nouveau, دوباره آب کردن *dou barè âb kèrdèn*, دوباره گذاختن *dou barè gou-dakhtèn*; — au fig. donner une meilleure forme, بقلب دیگر در آوردن *bè-qalèbè diguèr dèr âvourdèn*, pr. t. *bè-qalibi diguèr dèr âvourdèn*, وضع دیگر ساختن *vèz'e diguèr sakhtèn*, V. FONDRE.

REFONTE, s. f. action de refondre, V. FONTE.

RÉFORMABLE, adj. des 2 g., اصلاح پذیر *èslah-pèzir*, pr. t. *islah-pèzir*, نظم پذیر *nèzm-pèzir*, a. قابل التنظيم *qabèl-out-tènzim*, pr. t. *qabil-ut-tanzim*.

RÉFORMATEUR, TRICE, s., نظم دهنده *nèzm-dèhèndè*, نظم جدید دهنده *nèzmé djèdid dèhèndè*, a. مجدد *moudjèddèd*, pr. t. *mudjèddid*.

RÉFORMATION, s. f., a. تجدید النظام *tèdjdid-oul-èntèzam*, pr. t. *tèdjdid-ul-întizam*.

RÉFORME, s. f., نظم تازه *nèzmé tazè*, pl. a. تنظیمات *tèn-zimat*, اصلاحات *eslahat*.

RÉFORMER, v. a. rétablir dans l'ancienne forme, از نو نظم *èz noou nèzm dadèn*, pr. t. *èz nèv nazm dadèn*, مجدداً برشته نظم آوردن *moudjèddèdèn bè-rèchtèyè*

nèzm àvourdèn, pr. t. *mudjèddèdèn bè-richtèi nazm àvourdèn*, اصلاح کردن *èslah kèrdèn*; — former de nouveau, از نو درست کردن *èz noou droust kèrdèn*; — se réformer, دوباره درست شدن *dou barè droust choudèn*.

REFOULER, v. a. fouler de nouveau, دوباره پامل کردن *dou barè pa-mal kèrdèn*, دوباره مانش دادن *dou barè mal-èch dadèn*; — au fig., پس نشاندن *pès nèchandèn*, pr. t. *pès nichandèn*, عقب نشانیدن *'èqèb nèchandèn*, pr. t. *'aqab nichandèn*.

REFOULOIR, s. in., سنبه توب *soumbèyé toup*, a. مذك *mèddèk*.

RÉFRACTAIRE, adj. des 2 g., سرکشت *sèr-kèch*, نافرمان *na-fèrman*; — peu fusible, دیر گداز *dir-goudaz*, مشکل گداز *mouchkhèl-goudaz*.

RÉFRACTER, v. a., قطع کردن شعاع *qèt' kèrdèné choud'*, a. قطع الشعاع *qèt'-ouch-choud'*, pr. t. *qat'-uch-choud'*; — en parlant des corps solides, منکرف کردن *mounhè-rèf kèrdèn*.

RÉFRACTION, s. f., a. تقاطع الشعاع *tèqatè'-ouch-choud'*, pr. t. *tèqatì'-uch-choud'*, انکسار الشعاع *ènkèçar-ouch-choud'*, pr. t. *inkiçar-uch-choud'*; — en parlant des corps solides, a. تکریف *tèhrif*.

REFRAIN, s. m., a. ترنم *tèrènnoum*, pr. t. *tèrènnum*, pl. ترنمات *tèrènnoumat*; — au fig., ورد زبان *vèrdé zèban*, pr. t. *viridi zèban*.

RÉFRANGIBILITÉ, s. f., قابلیته انکسار الشعاع *qabèliyèt ènkèçar-ouch-choud'*, pr. t. *qabiliyèt inkiçar-uch-choud'*.

RÉFRANGIBLE, adj. des 2 g., a. قابل انكسار الشعاع *qabèl ènkèçar-ouch-chouâ'*, pr. t. *qabil ïnkiçar-uch-chouâ'*,
 قابل تقاطع الشعاع *qabèl tèqatè'-ouch-chouâ'*, pr. t. *qabil tèqati'-uch-chouâ'*.

REFRAPPER, v. a. frapper de nouveau, V. FRAPPER.

RÉFRÉNER, v. a., ضبط کردن *zèbt kèrdèn*; — se réfréner,
 خودرا نگاه داشتن *khoud-ra nègah dachtèn*, pr. t. *khod-
 ra niguiah dachtèn*, خودرا ضبط کردن *khoud-ra zèbt
 kèrdèn*, pr. t. *khod-ra zabt kièrdèn*.

RÉFRIGÉRANT, e, adj., a. مبرّد *moubèrrèd*, pr. t. *mubèrrid*.

RÉFRIGÉRATIF, IVE, adj. V. RÉFRIGÉRANT.

RÉFRIGÉRATION, s. f., a. تبريد *tèbrid*.

RÉFRINGENT, e, adj., a. محترّف الشعاع *mouhèrrèf-ouch-
 chouâ'*, pr. t. *muharriif-uch-chouâ'*.

REFRIRE, v. a. frire de nouveau, V. FRIRE.

REFROGEMENT, s. m. ou RENFROGEMENT, avoir l'air re-
 frogné ou renfrogné, اخم ترش رویی *tourch-rouyi*,
èkhm, a. عبوس *'ouboucèt*, pr. t. *'ubucèt*, V. RENFROG-
 NEMENT.

REFROGNER (se), v. pron., اخم کردن *èkhm kèrdèn*, ترش
 رویی کردن *tourch-rouyi kèrdèn*.

REFROIDIR, v. a., سرد کردن *sèrd kèrdèn*, تبريد *tèb-
 rid kèrdèn*; — se refroidir, سرد شدن *sèrd choudèn*,
 بیروت کسب کردن *bèroudèt kèsb kèrdèn*, pr. t. *burou-
 dèt kièsb kièrdèn*; — v. n. et se refroidir, v. pron.
 prendre froid, چاهیدن *tchahidèn*, vulg. *tchaidèn*,
 سرما خوردن *sèrma khourdèn*, pr. t. *sèrma khordèn*; —
 refroidi, e, سرد شده *sèrd-choudè*, چاهیده *tchahidè*,

vulg. *tchaïdè*; — indisposé par le froid, سرما خورده *sërma-khourdè*, pr. t. *sërma-khordè*.

REFROIDISSEMENT, s. m., سردی *sèrdi*, a. برودت *bèroudèt*, pr. t. *buroudèt*; — indisposition, سرما خوردگی *sërma-khourdègui*, جاعیدگی *tchahidègui*, vulg. *tchaïdègui*, جاعیمان *tchahiman*.

REFROTTER, v. a. froter de nouveau, V. FROTTER.

REFUGE, s. m., پناهگاه *pènah-gah*, pr. t. *pènah-guah*, a. ملجاء *mèldja*'.

RÉFUGIÉ, e, s. et adj., پناه آورده *pènah-âvourdè*, a. ملتجی *moultèdji*.

RÉFUGIER (SE), v. pron., پناه بردن *pènah bourdèn*, بست بست *bèst nèchèstèn*; — réfugié, e, بست نشسته *bèst-nèchèstè*, پناه برده *pènah-bourdè*, a. ملتجی *moultèdji*.

REFUS, s. m., عدم پذیرایی *'èdèmé pèzirayi*, pr. t. *'adèmi pèzirayi*, a. عدم قبول *'èdèmé qèboul*, pr. t. *'adèmi qaboul*, رَدّ *rèdd*, اِبا *èba*, pr. t. *iba*.

REFUSER, v. a., نپذیرفتن *nè-pèzirouftèn*, اِبا کردن *èba kèrdèn*, pr. t. *iba kièrdèn*, قبول نکردن *qèboul nè-kèrdèn*, رَدّ کردن *rèdd kèrdèn*, دریغ کردن *dèrigh kèrdèn*; — refusé, e, رَدّ شده *rèdd-choudè*, قبول نشده *qèboul-nè-choudè*, pr. t. *qaboul-nè-choudè*, مقبول نیفتاده *mèqboul-nè-youftadè*; — se refuser, خود مصایقه کردن *bè-nèfsé khoud mouzaïgè kèrdèn*.

REFUSEUR, EUSE, s., رَدّ کننده *èba-kounèndè*, رَدّ نکردن *rèdd-kounèndè*.

RÉFUSION, s. f. en terme de procédure, remboursement des

frais d'un procès, a. ادای مصارف *èdaï mèçarèf*, pr. t. *idaï mèçarif*.

RÉFUTABLE, adj. des 2 g., رت کردنى *rèdd-kèrdèni*, رتش ممکن *rèdd-èch-moumkèn*.

RÉFUTATION, s. f., a. رت کلام *rèddé kèlam*, pr. t. *rèddi kièlam*, a. رت الکلام *rèdd-oul-kèlam*, جرح *djèrh*.

RÉFUTER, v. a., رت کردن کلام *rèddé kèlam kèrdèn*, رت کردن *rèdd kèrdèn*.

REGAGNER, v. a., دوباره اندوختن *dou barè èndoukhtèn*, باز تحصیل کردن *baz tèhsil kèrdèn*; — en parlant du jeu, دوباره بردن *dou barè bourdèn*.

REGAIN, s. m. second foin, خصبیل ثانى *khècilé sani*.

RÉGAL, s. m., جشن مهمانى *djèchn mèhmani*, a. ضیافت *ziafèt*; — présent, e, هدیه *hèdiyè*.

RÉGALE, adj. f. eau régale, تیزآب *tiz-âb*.

RÉGALEMENT, s. m., هموار کردن *hèm-var kèrdèn*, a. تسویه *tèsviyè*.

RÉGALER, v. a., جشن کردن *djèchn kèrdèn*, مهمانى کردن *mèhmani kèrdèn*, pr. t. *mihmani kièrdèn*, ضیافت کردن *ziafèt kèrdèn*; — par extension amuser, خوشدل کردن *khoch-dèl kèrdèn*, pr. t. *khoch-dil kièrdèn*, مشغول کردن *mèchghoul kèrdèn*; — mettre de niveau, هموار کردن *hèm-var kèrdèn*.

RÉGALIEN, NE, adj., پادشاهى *padèchahi*, شاهانه *chahanè*, a. ملوکى *moulouki*, سلطانتى *soultani*.

REGARD, s. m., نگاه *nègah*, pr. t. *niguiah*, نگرش *nèguèrèch*, a. نظر *nèzèr*, pr. t. *nazar*, pl. انظار *ènzar*.

REGARDANT, s. m. spectateur, نگاه کننده *nègah-kounèndè*,

تماشا کنندہ *témacha-kounèndè*, a. ناظر *nazèr*, pr. t. *nazir*.

REGARDANT, E, adj., گزینده *dèqqèt-guirèndè* pr. t. *díqqat-guirèndè*.

REGARDER, V. a., نگاه کردن *nègah kèrdèn*, pr. t. *niguiah kièrdèn*, نظر نگریستن *nèguèristèn*, pr. t. *niguiristèn*, نظر کردن *nèzèr kèrdèn*, pr. t. *nazar kièrdèn*; — concerner, راجع بودن *radjè' boudèn*; — cela ne me regarde pas, این دخل بمن ندارد *in dèkhl bè-mèn nè-darèd*.

REGARNIR, V. a. garnir de nouveau, V. GARNIR.

RÉGENCE, S. f., ولایت و دالت سلطنت *vèkalète sèltènèt*, a. ولایت السلطنت *vèlayèt-ous-sèltènèt*, pr. t. *vilayèt-us-saltanèt*.

RÉGÉNÉRATEUR, TRICE, S., از نو ایجاد کننده *èz noou idjad-kounèndè*, pr. t. *èz nèv idjad-kunèndè* a. مجدد *mou-djèddèd*, pr. t. *mudjèddid*.

RÉGÉNÉRATION, S. f., دوباره پیداشدن *dou tarè pèida choudèn*, دوباره حاصل شدن *dou barè hacèl choudèn*, دوباره موجود شدن *dou barè moondjoud choudèn*, pr. t. *dou barè mèvdjoud choudèn* a. تجدید *tèdjdid*, تجدید *tèdjèddoud*.

RÉGÉNÉRER, V. a. donner une nouvelle existence, دوباره *dou barè* تجديد *bè-vèdjoud àvourdèn*, دوباره پیداشدن *dou barè bè-vèdjoud àmèdèn*; — se régénérer, دوباره موجود شدن *dou barè bè-vèdjoud àmèdèn*.

RÉGENT, E, S., ولی سلطنت *vèlii sèltènèt*, pr. t. *vèlii saltanèt*.

RÉGENTER, v. n., دادن *dèrs dadèn*.

RÉGICIDE, s. m. assassinat d'un roi, قتل پادشاه *qètlé padèchah*; — celui qui tue un roi, قاتل پادشاه *qatèlé padèchah*.

RÉGIE, s. f., a. مباشرت *moubachèrèt*, اداره *èdarè*, pr. t. *idarè*.

REGIMBER, v. n. ruer, لگد زدن *lèguèd zèdèn*; — au fig. résister, سرکشی کردن *sèr-kèchi kèrdèn*, تمرّد کردن *tè-mèrroud kèrdèn*.

RÉGIME, s. m. règle dans la manière de vivre, پیرهیز *pèr-hiz*; -- en parlant d'un gouvernement, a. وضع حکومت *vèz'é houkoumèt*, pr. t. *vèz'i hukioumèt*, طرز حکومت *tèrzé houkoumèt*, سبک حکومت *sèbké houkoumèt*, pr. t. *sèbki hukioumèt*, رسم حکومت *rèsmé houkoumèt*; — en parlant d'un ancien ou d'un nouveau régime, a. رسم *rèsm*, نظام *nèzam*, pr. t. *nizam*, نظم *nèzm*; — le nouveau régime, رسم تازه *rèsmé tazè*, نظم تازه *nèzmé tazè*, a. نظام جدید *nèzámé djèdid*, pr. t. *nizami djèdid*; — rameau de palmier chargé de ses fruits, خوشه خرما *khouchèyé khourma*.

RÉGIMENT, s. m., a. فوج *fooudj*, pl. افواج *èsvadj*.

RÉGION, s. f., a. کشور *kèchvèr*, a. اقلیم *èqlim*, pr. t. *iqlim*, pl. اقالیم *èqalim*, قطر *qètr*, pr. t. *qatr*, pl. اقطار *èqtar*, pr. t. *aqtar*.

RÉGIR, v. a., حکومت کردن *houkoumèt kèrdèn*.

RÉGISSEUR, s. m., a. مباشر *moubachèr*, pr. t. *mubachir*, ضابط *zabèt*, pr. t. *zabit*, امین *èmin*.

RÉGISTRE, s. m., a. دفتر *dèftèr*, pl. دفاتر *dèfatèr*, pr. t. *dè-fatir*.

RÉGISTRER, mieux ENREGISTRER, v. a., در دفتر قید کردن *dèr dèftèr qèid kèrdèn*, ou ثبت کردن *sèbt kèrdèn*, V. ENREGISTRER.

RÈGLE, s. f. instrument, سطر آرا *sètr-âra*, pr. t. *satir-âra*, a. مسطر *mèstèr*, جدول *djèdvèl*; — principe, a. قاعد *qa'èdè*, pr. t. *qa'idè*, pl. قواعد *qèva'èd*, pr. t. *qava'id*, اصول *qanoun*, pl. قوانین *qèvanîn*, pr. t. *qavanîn*, اوçoul, pr. t. *uçoul*; -- bon ordre, a. نظم *nèzm*, نظام *nèzam*, pr. t. *nizam*, pl. نظامات *nèzamat*, pr. t. *nizam*; — coutume, a. عادت *'adèt*, رسم *rèsm*; — usage religieux, آیین *âyîn*; — au plur. règles, menstrues, a. حیض *hèiz*, pr. t. *haïz*.

RÈGLEMENT, s. m., a. قانون *qanoun*, pl. قوانین *qèvanîn*, pr. t. *qavanîn*.

RÈGLEMENT, adv., به ترتیب *bè tèrtib*, با نظم *ba nèzm*.

RÈGLEMENTAIRE, adj. des 2 g., بر وفق قانون *bèr vèfqé qanoun*, a. قانونی *qanouni*.

RÉGLER, v. a. tirer des lignes, با سطر آرا خط کشیدن *ba sètr-âra khètt kèchidèn*, pr. t. *ba satir-âra khatt kèchidèn*; — au fig. diriger suivant certaines règles, رابطه *rabètè* دادن *dadèn*, در آردن *bè-sèlké èntèzam dèr âvourdèn*, pr. t. *bè-silki întizam dèr âvourdèn*; — réglé, e, خط کشیده *khètt-kèchidè*; — mis en règle, منتظم شده *mountèzèm-choudè*, a. منتظم *moun-tèzèm*.

RÉGLETTE, s. f., آرای چاپین *sètr-âraï tchap-zèn*, pr. t. *satir-âraï tchap-zèn*.

RÉGLISSE, s. f., شیرین بیان *chirîn-bian*, a. سوس *sous*.

- RÉGNANT, *e*, adj., بر تخت شاهی نشسته *èl'an bèr tèkhté chahi nèchèstè*.
- RÈGNE, *s. m.*, پادشاهی *padèchahi*, *a.* سلطنت *sèltènèt*, *pr. t.* *saltanèt*.
- RÉGNER, *v. n.*, پادشاهی کردن *padèchahi kèrdèn*, سلطنت کردن *sèltènèt kèrdèn*.
- RÉGNICOLE, *s. m.*, بومی *boumi*, *a.* اهل مملکت *èhlé mémle-kèt*, *pr. t.* *èhli mémle-kèt*, *pl.* اهلای مملکت *èhalï mémle-kèt*.
- REGONFLEMENT, *s. m.* en parlant des eaux, بلند شدن آب *boulènd choudèné àb*, طغیان آب *toughiané àb*; — action de regonfler, *V. GONFLEMENT*.
- REGONFLER, *v. n.*, طغیان کردن آب *toughian kèrdèné àb*; — gonfler de nouveau, *V. GONFLER*.
- REGORGEMENT, *s. m.*, *a.* طغیان *toughian*; — de la bile, *a.* اخلاط *toughiané èkhlat*, *pr. t.* *toughiani akhlat*.
- REGORGER, *v. n.* s'épancher hors de ses limites, لبریز شدن *lèb-riz choudèn*; — être fort abondant, فراوان بودن *fè-ravan boudèn*, *pr. t.* *firavan boudèn*, بسیار بودن *bèciar boudèn*, *pr. t.* *biciar boudèn*.
- REGRATTER, *v. a.* gratter de nouveau, *V. GRATTER*.
- REGRATTIER, *s. m.* petit marchand, خرده فروش *khourdè-fèrouch*.
- REGRET, *s. m.*, افسوس *èfsous*, دریغ *dèrigh*, ارمان *èrman*, *a.* حسرت *hèsrèt*, تأسف *tè'èssouf*; — repentir, پشیمانی *pèchimani*, *a.* ندامت *nèdamèt*; — à regret, بافسوس *bè-èfsous*.
- REGRETTABLE, *adj.* des 2 g., شایان تأسف *chayané tè'ès-*

souf, a. واجب التأسف *vadjèb-out-tè'èssouf*, pr. t. *va-djib-ut-tè'èssouf*.

REGRETTER, v. a., نأسف *èfsous khourdèn*, خورذن *tè'èssouf khourdèn*.

RÉGULARISER, v. a., برشته انتظام کشیدن *bè-rèchtèyé èn-tèzam kèchidèn*, منظم کردن *nèzm dadèn*, منظم کردن *mounèzzèm kèrdèn*.

RÉGULARITÉ, s. f., حسن ترتیب *heusné tèrtib*, a. انتظام *èntèzam*, pr. t. *intizam*, رابطه *rabètè*, pr. t. *rabita*, نظام *nèzam*, pr. t. *nizam*.

RÉGULATEUR, TRICE, s., ناظم *nèzm-dèhèndè*, نازم *nazèm*, pr. t. *kazim*; — le régulateur d'une montre, ميزان ساعت *mizané sa'èt*.

RÉGULIER, e, adj., با قاعده *ba qa'èdè*, pr. t. *ba qa'idè*, بضابطه *bè-zabètè*, a. منتظم *mountèzèm*, pr. t. *muntèzim*, مرتب *mourètètè*; — verbe régulier, a. فعل قیاسی *fè'èlé qiaci*, pr. t. *fi'li qiaci*, ou فعل سالم *fè'lé salèm*, pr. t. *fi'li salim*.

RÉGULIÈREMENT, adv., از روی قاعده *èz rouï qa'èdè*, pr. t. *èz rouï qa'idè*, رابطه و بنظم *bè-nèzm-ou-rabètè*, a. منتظماً *mountèzèmèn*, pr. t. *muntèzimèn*; — règlement, V. RÉGLEMENT.

RÉHABILITATION, s. f., برگشت بحالت اول *bèr-guèchté bè-halètè èvvèl*.

RÉHABILITER, v. a., باز آوردن *bè-halètè èvvèli* *baz àvourdèn*.

REHAUSSEMENT, s. m. action de rehausser, بلندتر شدن *boulènd-tèr choudèn*.

REHAUSSER, v. a., بلندتر کردن *bala-tèr bourdèn*, بولند-تèر کèrdèn; — au fig. faire paraître davantage, بیشتر و نمود کردن *bichtèr va nèmoud kèrdèn*; — exagérer, مبالغه کردن *moubalèghè kèrdèn*, pr. t. *mubalagha kièrdèn*.

RÉIMPORTATION, s. m. action d'importer de nouveau, V. **IMPORTATION**.

RÉIMPORTER, v. a. importer de nouveau, V. **IMPORTER**.

RÉIMPOSER, v. a. imposer de nouveau, V. **IMPOSER**.

RÉIMPOSITION, s. f., مالیات تازه *guèzité tazè*, مالیات تازه *maliaté tazè*, باج تازه *badjé tazè*.

RÉIMPRESSION, s. f., بسمه چاپ مکتر *tchapé moukèrrèr*, بسمه مکتر *bèsmèyé moukèrrèr*.

RÉIMPRIMER, v. a., دو باره چاپ کردن *dou barè tchap kèrdèn*, دو باره بسمه کردن *dou barè bèsmè kèrdèn*, طبع کردن *tèb' kèrdèn*.

REIN, s. m. glande qui sépare du sang les matières salines, گورد *gourdè*, a. کویه *kouliè*, pr. t. *kuliyè*; — au pl. se dit du bas de l'épine du dos, کمر *kèmèr*, a. صلب *soulb*.

REINE, s. f. femme de roi, زن پادشاه *zèné padèchah*, عیال پادشاه *'èyalé padèchah*; — princesse qui de son chef possède un royaume, a. ملکه *mèlèkè*, pr. t. *mèlikè*; — reine-mère, والدۀ شاه *valèdèyé chuh*; — au jeu d'échecs, reine, a. فرزین *fèrzin*.

REINE-CLAUDE, s. f., آلوی زرد *alouï zèrd*.

REINE-DES-PRÉS, ou **ULMAIRE**, plante, a. لحيه التيس *lèhi-yèt-out-tis*.

REINETTE, s. f., نوعی از سیب *noou'i èz sib*.

RÉINFECTER, v. a. infecter de nouveau, V. INFECTER.

RÉINSTALLATION, s. f. action d'installer de nouveau, V. INSTALLATION.

RÉINSTALLER, v. a. installer de nouveau, V. INSTALLER.

REINTÉ, e, adj., qui a de forts reins, کلفت کمر *koulouft-kèmèr*.

RÉINTÉGRATION, s. f. action de réintégrer, دو باره مالک *dou barè malèk choudèn*, a. تمليک مکرر *tèmliké moukèrrèr*, pr. t. *tèmliki mukièrrèr*.

RÉINTÉGRER, v. a., دو باره بتصرف دادن *dou barè bè-tècèrrouf dadèn*; — dans la prison, دو باره حبس کردن *dou barè hèbs kèrdèn*.

RÉINTERROGATION, s. f., a. سوال مکرر *sou'alé moukèrrèr*, pr. t. *sou'ali mukièrrèr*, V. INTERROGATION.

RÉINTERROGER, v. a. interroger de nouveau, V. INTERROGER.

RÉINVITER, v. a. inviter de nouveau, V. INVITER.

RÉITÉRATIF, IVE, adj., تکرار کننده *tèkrar-kounèndè*.

RÉITÉRATION, s. f., a. تکرار دگربر *tèkrir*, تکرار *tèkrar*, تکرر *tè-kèrrour*.

RÉITÉRER, v. a., تکرار کردن دو باره *dou barè kèrdèn*, تکرار کردن *tèkrar kèrdèn*; — il faut réitérer la saignée, دو باره فصد را تکرار *dou barè bayèd fèsd kèrd*, فصد را تکرار *fèsd-ra tèkrar bayèd kèrd*; — réitéré, e, مکرر *moukèrrèr-choudè*, pr. t. *mukièrrèr-choudè*, a. مکرر *moukèrrèr*.

REJAILLIR, v. n., جستن *djèstèn*, خیز کردن *khiz kèrdèn*, فوران کردن *fèvèran kèrdèn*.

REJAILLISSEMENT, s. m., جستن *djèstèn*, a. فوران *fèvèran*,

V. JAILLISSEMENT.

REJET, s. m., a. عدم قبول *'èdémé qèboul*, pr. t. 'adèmi qaboul, a. رَدّ *rèdd*.

REJETABLE, adj. des 2 g., قبول نکردنی *qèboul-nè-kèrdèni*, رَدّ کردنی *rèdd-kèrdèni*, a. غیر مقبول *ghèiré mèqboul*, pr. t. *ghàiri maqboul*.

REJETER, v. a. jeter une seconde fois, دوباره انداختن *dou barè èndakhtèn*; — jeter dehors, pousser hors de دفع کردن *dèf kèrdèn*, بیرون انداختن *biroun èndakhtèn*; — ne point accepter, قبول نکردن *qèboul nè-kèrdèn*, pr. t. *qaboul nè-kièrdèn*, رَدّ کردن *rèdd kèrdèn*, ادا کردن *èba kèrdèn*, pr. t. *iba kièrdèn*; — rejeter la faute sur quelqu'un, کسی انداختن *tèqsir-ra bè-guèrdèné kèci èndakhtèn*.

REJETON, s. m., شاخه نورسته *chakhèyé noou-rèstè*, ستاک *sètak*.

REJOINDRE, v. a. réunir des parties séparées, بهم پیوستن *bè-hèm pèivèstèn*, وصل کردن *vèsl kèrdèn*, ائتیم دادن *èltiam dadèn*; — atteindre, رسیدن *rècidèn*, ملحق شدن *moulhèq choudèn*; — se rejoindre, بهم پیوستن *bè-hèm pèivèstèn*, ملحق شدن *bè-hèm rècidèn*, رسیدن *moulhèq choudèn*.

RÉJOUIR, v. a., دلشاد کردن *chad kèrdèn*, خوشوقت کردن *dèl-chad kèrdèn*, pr. t. *dil-chad kièrdèn*, ماحظوظ کردن *khoch-vèqt kèrdèn*, مسرور کردن *khochnoud kèrdèn*, خوشوقت شدن *mèsroure kèrdèn*; — se réjouir, شاد شدن *chad choudèn*, خوشوقت

khoch-vèqt choudèn, مسرور شدن *mèsrourou choudèn*, محظوظ شدن *mèhzouz choudèn*, حظ کردن *hèzz kèrdèn*, خشنود شدن *khochnoud choudèn*.

RÉJOUISSANCE, s. f., جشن *djèchn*, شادمانی *chad-mani*, a. ضرب *tèrèb*, سرور *sourour*.

RÉJOUISSANT, e, adj., انگیز ضرب *tèrèb-ènguiz*, مسرت افزا *mècèrrèt-èfza*, طربناک *tèrèbnak*, a. مفرح *moufèrrèh*, pr. t. *mufèrrih*.

RELÂCHE, s. m. repos, آرام *âram*, a. استراحت *èstèrahèt*, pr. t. *istirahat*; — interruption, a. فاصله *facèlè*, pr. t. *facilè*; — sans relâche, بی آرام *bi âram*, بی فاصله *bi facèlè*; — interruption d'un travail, a. تعطیل *tè'ètil*, pr. t. *ta'til*.

RELÂCHE, s. f. terme de marine, lieu propre à relâcher, آرامگاه کشتی *âram-gahé kèchti*; — arrêter le cours de la navigation, لنگ لنگ *lèng*, a. مکث *mèks*, توقف *tè-vèqqouf*.

RELÂCHÉ, e, adj. lâché, ول کرده شده *vèl-kèrdè-choudè*, سر داده *sèr-dadè*; — détendu, سست شده *soust-choudè*, شل شده *choul-choudè*; — relâché dans ses mœurs, a. فاحش الاخلاق *fahèch-oul-èkhlaq*, pr. t. *fahich-ul-akhlaq*; — relâché du corps, مبتلای روش شکم *moub-tèlaé rèvèché chèkèm*.

RELÂCHEMENT, s. m., سستی *sousti*, a. رخاوت *rèkhavèt*, استرخا *èstèrkha*, pr. t. *istirkha*.

RELÂCHER, v. a., سست کردن *soust kèrdèn*, شل کردن *choul kèrdèn*; — remettre en liberté, سر دادن *sèr dadèn*, آزاد کردن *âzad kèrdèn*; — en

termes de marine, مکث *tèvèqqouf kèrdèn*, کردن *mèks kèrdèn*; — se relâcher, se détendre, شل کردن *choul choudèn*; — agir avec moins de vigueur, سست شدن *soust choudèn*.

RELAIS, s. m. un ou plusieurs chevaux de rechange, اسب محلت *èspé yèdèk*; — lieu où l'on met les relais, محل اسب *mèhèllé èspé yèdèk*.

RELANCER, v. a. lancer de nouveau, V. LANCER; — terme de chasse, دوباره پا کردن *dou barè pa-kèrdèn*.

RELAPS, E, adj., رافض شده *dou barè rafèz-choudè*, V. HÉRÉTIQUE.

RELATER, v. a., روایت کردن *nèql kèrdèn*, نقل کردن *rèvayèt kèrdèn*, بیان کردن *bèyan kèrdèn*.

RELATIF, IVE, adj., a. متعلق *moutè'èllèq*, pr. t. *mutè'al-liq*, دایر *mènsoub*, منسوب *daïr*; — pronom relatif, a. ضمیر منسوب *zèmiré mènsoub*, pr. t. *zamiri mansoub*; — adj. relatif, a. اسم منسوب *èsmé mènsoub*, pr. t. *ismi mansoub*, ou معضوف *vi'ètouf*, pr. t. *ma'touf*.

RELATION, s. f. rapport d'une chose à une autre, a. مناسبت *mounacèbèt*, نسبت *nèsbèt*, pr. t. *nispèt*; — liaison, آمد و رفت *àmèd-ou-rèft*, a. مماشات *moumachat*, pr. t. *mumachat*, رفت *oulfèt*, مؤلفات *mou'alèfèt*, pr. t. *mualifèt*; — récit, گزارش *gouzarèch*, a. نقل *nèql*, pr. t. *naql*, حکایت *hèkayèt*, pr. t. *hikiayèt*, روایت *rèrayèt*, pr. t. *ricayèt*.

RELATIVEMENT, adv., به نظر *nèzèr bè*, نسبت به *nèsbèt bè*, pr. t. *nispèt bè*, a. نسبتاً *nèsbètèn*, pr. t. *nispètèn*, نظراً *nèzèrèn*, pr. t. *nazarèn*; — relativement à.... در باب

dèr bab, در خصوص *dèr khouçous*; — relativement à cela, در باب این *dèr babé in*.

RELAYER, v. a. laver de nouveau, V. LAVER.

RELAXATION, s. f. terme de médecine, relaxation des nerfs, *soust choudèné pèiha*, pr. t. *sust choudèni pèiha*, a. ارتخا الاعصاب *értékha-oul-è'èçab*, pr. t. *irtikha-ul-a'çab*; — action de relaxer un prisonnier, V. RELAXER.

RELAXER, v. a., اسیر را آزاد کردن *éciri-ra ázad kèrdèn*, سر دادن *sèr dadèn*, مطلق العنان کردن *moutlèq-oul-'ènan kèrdèn*.

RELAXÉ, E, adj. terme de médecine., سست شده *soust-choudè*, a. مرخا *mourkha*.

RELAYER, v. a., بنوبت بکار و داشتن *bè-nooubèt bè-kar va dachtèn*, pr. t. *bè-nèvbèt bè-kiar va dachtèn*; — v. n. prendre des chevaux de relais, اسب عوض کردن *èsp 'èvèz kèrdèn*, pr. t. *èsp 'avaz kièrdèn*.

RELÉGATION, s. f. exil. V. EXIL.

RELÉGUER, v. a. exiler, V. EXILER.

RELENT, s. m., بد مزگی گوشت در جای نمناک مانده *bèd mèzèguïi gouchté dèr djaï nèmnaak mandè*; — viande qui sent le relent, گوشت بد بو *gouchté bèd-bou*.

RELEVAILLIS, s. f. pl., a. قیام نفسا *qiamé nèfsa*, pr. t. *qiami nèfsa*.

RELEVÉ, s. m. ouvrage d'un maréchal ferrant, نعلبندی *nè'èl-bèndi*; — relevé de compte, a. صورت حساب *sou-rèté hèçab*.

RELEVÉ, E, adj. qu'on a relevé après une chute, سر پا کرده

séré pa kèrdè, بلند کرده *boulènd-kèrdè*; — élevé, بلند *boulènd*, a. مرتفع *mourtèfè*, pr. t. *murtèfi*; — au fig. de condition élevée, a. جلیل الشأن *djèlil*, *djèlil-ouch-chè'n*; — des pensées relevées, a. افکار جلیله *èfkaré djèlilè*, pr. t. *èfkiari djèlilè*.

RELEVÉE, s. f., a. وقت عصر *tèrèfè 'èsr*, a. وقت العصر *vèqt-oul-'èsr*, pr. t. *vaqt-ul-'asr*.

RELÈVEMENT, s. m., بالا بردن *boulènd kèrdèn*, بالا بردن *bala bourdèn*, a. رفع *rèf*.

RELEVER, v. a., سرپا کردن *boulènd kèrdèn*, سرپا کردن *séré pa kèrdèn*; — v. n. de maladie, از ناخوشی خلاص شدن *èz na-khochi khèlas choudèn*, pr. t. *èz na-khochi khalas choudèn* شفا یافتن *chèsa yaftèn*; — se relever, پا شدن *pa choudèn*, بلند شدن *boulènd choudèn*; — relever une sentinelle, قراول را عوض کردن *qèravoul-ra 'èvèz kèrdèn*, pr. t. *qaravoul-ra 'avaz kièrdèn*.

RELIEF, s. m., بر جستگی *bèr djèstègui*; — au fig. a. جاوه *djèlvè*, pr. t. *djilvè*, رونق *roounèq*, pr. t. *rètnaq*.

RELIER, v. a. lier une seconde fois, دوباره بستن *dou barè bèstèn*, V. LIER; — coudre ensemble des cahiers de livres, جلد کردن *djèld kèrdèn*, pr. t. *djild kièrdèn*, مجلد کردن *moudjèllèd kèrdèn*; — relié, e, جلدی کرده *djèld-kèrdè*, جلد شده *djèld-choudè*, a. مجلد *moudjèllèd*, pr. t. *mudjèllèd*.

RELIEUR, s. m., a. مجلد *moudjèllèd*, pr. t. *mudjèllid*.

RELIGIEUSEMENT, adv., پارساوار *parsavar*, بددیانت *bè-dianèt*, a. دیانتاً *dianètèn*.

RELIGIEUX, EUSE, adj. qui appartient à la religion, متعلق

بدین *moutè'llèq bè-dîn*, a. دینی *dini*, دینیّه *diniyè*;
— pieux, پارسا *parsa*, دیندار *dîn-dar*, a. متدین *mou-*
tèdèiyèn, pr. t. *mutèdèyîn*.

RELIGIEUX, EUSE, s., کشیش *kèchich*, a. راهب *rahèb*, pr. t. *rahib*, رهبان *rouhban*.

RELIGION, s. f., کیش *kich*, آیین *âyîn*, a. دین *dîn*, pl. ادیان *èdian*, مذهب *mèzhèb*, pl. مذاهب *mèzahèb*, pr. t. *mè-*
zahib; — la religion chrétienne, عیسی *âyiné hèzrètè 'iça*, pr. t. *âyini hazrèti 'iça*, a. دین *diné 'icèvi*, pr. t. *dini 'icèvi*; — mahométane, عیسی *diné 'icèvi*, pr. t. *dini 'icèvi*; — mahométane, دین محمدی *diné mouhèmmèdi*, pr. t. *dini muham-*
mèdi; — foi, a. ایمان *iman*, تقوی *tèqva*, pr. t. *taqva*, تعبد *tè'èbboud*, pr. t. *tè'abbud*.

RELINER, v. a. limer de nouveau, V. LIMER.

RELIQUAIRE, s. m., تن مبارکه *zèrfé bèqayai tènè moubarèkè*.

RELIQUAT, s. m., باقی حساب *baqiî hèçab*, بقیّه حساب *bèqiyèyé hèçab*, pr. t. *baqiyèi hiçab*; — d'une maladie, بقیّه نساخوشی *bèqiyèyé na-khochi*, مرض *bèqiyèyé mèrèz*, pr. t. *bèqiyèi maraz*; — d'un dîner, باز مانده *baz-mandèyé ziafèt*.

RELIQUATAIRE, s. m., باقیدار *bagi-dar*.

RELIQUE, s. f., تن مبارک *bèqiyèyé tènè moubarèk*, بقیّه *bèqiyèyé bédèné moubarèk*, pr. t. *baqiyèi bè-*
dèni mubarèk.

RELIRE, v. a., دوباره خواندن *dou barè khandèn*.

RELIURE, s. f., a. جلد کتاب *djèldé kètab*, a. جلد *djèld*, pr. t. *djild*.

RELOGER, v. a. loger de nouveau, V. LOGER.

RELOUER, v. a. louer de nouveau, V. LOUER.

RELUIRE, v. n., درخشیدن *dèrèkhichidèn*, pr. t. *dirakhchidèn*, پرتو انداختن *pèrtou èndakhtèn*, pr. t. *pèrtèv èndakhtèn*, برق زدن *bèrq zèdèn*.

RELUISANT, e, adj., درخشان *dèrèkhchan*, pr. t. *dirakhchan*, درخشند *pèrtou-èndaz*, pr. t. *pèrtèv-èndaz*, درخشند *dèrèkhchèndè*, pr. t. *dirakhchèndè*, a. لامع *lamè'*, pr. t. *lami'*, براق *bèrraq*.

RELUQUER, v. a., بگوشه چشم نگاه کردن *bè-gouchèyé tchèchm nègah kèrdèn*.

RELUQUEUR, se, s., بگوشه چشم نگاه کننده *bè-gouchèyé tchèchm nègah kounèndè*.

RELUSTER, v. a. lustrer de nouveau, V. LUSTER.

REMÂCHER, v. a. mâcher de nouveau, V. MÂCHER.

REMAÇONNER, v. a. maçonner de nouveau, V. MAÇONNER.

RÉMAILLER, v. a. émailler de nouveau, V. ÉMAILLER.

REMANDER, v. a. mander de nouveau, V. MANDER.

REMANGER, v. a. manger de nouveau, V. MANGER.

REMANIEMENT, s. m., ساخت مکرر *sakhté moukèrrèr*, pr. t. *sakhti mukiarrar*.

REMANIER, v. a., دوباره دست زدن *dou barè dèst zèdèn*, دوباره لمس کردن *dou barè lèms kèrdèn*; — en parlant de certains ouvrages, از نو ساختن *èz noou sakhtèn*; — les réparer, تعمیر کردن *mèrèmmèt kèrdèn*, *tè'èmir kèrdèn*.

REMARCHANDER, v. a. marchander de nouveau, V. MARCHANDER.

REMARIER, v. a. marier de nouveau, V. MARIER.

REMARQUABLE, adj. des 2 g. digne d'être remarqué, دیدنی *didèni*, دقت شایان *chayané dèqqèté nèzèr*, pr. t. *chayani diqqati nazar*, a. واجب النظر *vadjèb-oun-nèzèr*, pr. t. *vadjib-un-nazar*; — qui se fait remarquer, a. ممتاز *moumtaz*.

REMARQUE, s. f. observation, a. ملاحظه *moulahèzè*, pr. t. *mulahaza*; — signe, نشان *nèchan*, pr. t. *nichan*, a. اشاره *ècharè*, pr. t. *icharè*, اشارت *ècharèt*, pr. t. *icharèt*, علامت *'èlamèt*, pr. t. *'alamèt*. pl. علامات *'èlamat*, pr. t. *'alamat*.

REMARQUER, v. a. marquer de nouveau, دوباره نشان کردن *dou barè nèchan kèrdèn*, گذاشتن *dou barè nèchan gouzachtèn*; — observer, ملاحظه کردن *moulahèzè kèrdèn*, pr. t. *mulahaza kièrdèn*, مشاهده *mouchahèdè kèrdèn*; — distinguer, فرق کردن *fèrq kèrdèn*, تمیز دادن *fèrq gouzachtèn*, گذاشتن *tèmiz dadèn*; — se faire remarquer, کسب امتیاز کردن *kèsbé èmtiaz kèrdèn*, ممتاز بودن *moumtaz boudèn*; — remarquer, faire attention, دقت کردن *dèqqèt kèrdèn*, pr. t. *diqqat kièrdèn*.

REMBALLER, v. a. emballer de nouveau, V. EMBALLER.

REMBARQUEMENT, s. m. action d'embarquer de nouveau, V. EMBARQUEMENT.

REMBARQUER, v. a. embarquer de nouveau, V. EMBARQUER; — se rembarquer, s'embarquer de nouveau, V. S'EMBARQUER.

REMBARRER, v. a. repousser vivement, بطور سخت ردّ

کردن *bè-tonuré sèkht rèdd kèrdèn* ou دفع کردن *dèf' kèrdèn*.

REMLAI, s. m., بخاک انباشته *bè-khak-èmbachtè*.

REMLAYRE, v. a., با خاک پر کردن *ba khak pour kèrdèn*,
انباشتن *bè-khak èmbakhtèn*.

REMOÛTEMENT, s. m., دو باره بجا گذاشتن *dou barè bè-dja gouzachtèn*.

REMOÛTER, v. a., دو باره بجا گذاشتن *dou barè bè-dja gouzachtèn*.

REMBOURREMENT, s. m. action de rembourrer, V. REMBOURRER.

REMBOURRER, v. a., انباشتن *èmbachtèn*, پر کردن *pour kèrdèn*.

REMBOURSABLE, adj. des 2 g., ادا کردنسی *èda-kèrdèni*,
pr. t. *ida-kièrdèni*, ادایش ممکن *èdaï-èch-moumkèn*,
pr. t. *idaï-èch-mumkîn*.

REMBOURSEMENT, s. m., تأدیه ادا *èda*, کارسازی *kar-sazi*,
tè'èdiè.

REMBOURSER, v. a., ادا کارسازی کردن *kar-sazi kèrdèn*,
ادا کردن *èda kèrdèn*.

REMBRUNIR, v. a., سیاهتر *tirè-rèng kèrdèn*, رنگ کردن *tirè-rèng kèrdèn*,
سیاه شدن *se rembrunir*, سیاه شدن *siah choudèn*,
— *rembruni*, e, شده *siah-choudè*.

REMBRUNISSEMENT, s. m., تیره رنگ *siah choudèn*, سیاه شدن *tirè-rèng-choudèn*.

REMEDE, s. m., درمان *dèrman*, دارو *darou*, a. دوا *dèva*, pl.
ادویه *èdviyè*, علاج *'èladj*, pr. t. *'iladj*; — au fig., چاره *tcharè*, a.
علاج *'èladj*, pr. t. *'iladj*; — il n'y a point de

remède, چاره ندارد *tcharè nè-darèd*; — quel remède à cela? چاره چیست *tcharè tchist*.

REMÉDIER, v. n., مداوا کردن *moudava kèrdèn*; — au fig., چاره کردن *tcharè kèrdèn*; — il y faut remédier, چاره اش را باید کرد *tcharè-èch-ra bayèd kèrd*.

REMÊLER, v. a. mêler de nouveau, V. MÊLER.

REMÉMORATIF, IVE, adj., اظهار کننده *èkhtar-kounèndè*, اور بخاطر *bè-khatèr àvèr*, یاد آور *yad-àvèr*.

REMÉMORER, v. a., یاد آوری کردن *yad-àvèri kèrdèn*.

REMENER, v. a., باز پرس کردن *pès bourdèn*, باز پرس *baz bourdèn*.

REMERCIER, v. a., تشکر کردن *tèchèkkour kèrdèn*, pr. t. *tèchèkkour kièrdèn*, اظهار رضامندی کردن *èzharé rèzamèndi kèrdèn*, pr. t. *èzhari rizamèndi kièrdèn*, شکر کردن *choukr kèrdèn*; — on emploie aussi dans le langage usuel en persan, pour dire je vous remercie, les mots : لطف شما زیاد *èltèfaté chouma ziad*, مرحمت شما زیاد کم نشود *loutfé chouma kèd nè-chèvèd*, mèrhèmèté chouma ziad, سلامت باشید *sèlamèt bachid*, ممنونم کردید *mèmnoun-èm kèrdid*.

REMERCIEMENT, s. m., a. اظهار رضامندی *èzharé rèzamèndi*, pr. t. *èzhari rizamèndi*, اظهار ممنونیت *èzharé mèm-nouniyèt*, a. تشکر *tèchèkkour*, pl. تشکرات *tèchèkkourat*, شکران *choukran*, شکر *choukr*.

REMETTRE, v. a. mettre une chose au même endroit où elle était, خود گذاشتن *bè-djaï khoud gouzachtèn*, pr. t. *bè-djaï khod guzachtèn*; — rendre, پس دادن *pès dadèn*; — consigner, تحویل دادن *tèhvil dadèn*,

بعده تأخير *tèslim kèrdèn*; — différer, انداختن *bè 'euhdèyé tè'èkhir èndakhtèn*; — remettre les fautes, les péchés, بخشیدن *bèkhchidèn*, عفو کردن *'èfo kèrdèn*, pr. t. *'afv kièrdèn*; — se remettre, شفا یافتن *chèfa yaftèn*, comme reduplicatif du verbe mettre, V. METTRE; — remettre sous les yeux, دوباره نشان دادن *dou barè nèchan dadèn*; — remettre dans son esprit, se remettre dans l'esprit, se remettre quelqu'un ou quelque chose, s'en souvenir, بخاطر آمدن *bè-khatèr àmèdèn*, pr. t. *bè-khatir àmèdèn*, یاد آمدن *yad àmèdèn*; — remettre quelqu'un, شناختن *chènakhtèn*, pr. t. *chinakhtèn*; — remettre sur le tapis, دوباره ببيان آوردن *dou barè bè-mian àvourdèn*; — se remettre entre les mains de quelqu'un, خود را بدست اخنيار کسی *khoud-ra bè-dèsté èkhtiaré kèci tèslim kèrdèn*, pr. t. *khod-ra bè-dèsti ikhtiarì kièci tèslim kièrdèn*.

REMEUBLER, v. a. meubler de nouveau V. MEUBLER.

REMINISCENCE, s. f., یاد *yad*, خاطرنشان *khatèr-nèchan*, a. *khoutour*.

REMISE, s. f. action de remettre, a. تحویل *tèhvîl*; — terme de commerce, a. حواله *hèvalè*, pr. t. *havalè*; — grâce qu'on fait à un débiteur, گذشت *gouzècht*, pr. t. *guzècht*, a. موعف *mou'áf*; — remise dans le prix, a. حق السعی *hèqq-ous-sè'i*, pr. t. *haqq-us-sa'i*, حق انقدم *hèqq-oul-qèdèm*, pr. t. *haqq-ul-qadèm*; — abri pour les voitures, کالسکه خانه *kalèskè-khanè*; — se dit aussi d'une voiture de louage, کالسکه کرایه *kalèskèyé kèrayè*.

REMISER, v. a, کالسکه خانه گذاشتن *touï kalèskè-khanè gouzachtèn*.

RÉMISSIBLE, adj. des 2 g., عفو بخشیدنی *bèkhchidèni*, کردنی *'èfv-kèrdèni*.

RÉMISSION, s. f., آمرزش *âmourzèch*, ا. عفو *'èfv*, pr. t. 'af', مغفرت *mèghfèrèt*, pr. t. *maghfirèt*.

REMAILOTTER, v. a. remettre dans son maillot, V. EMMAILOTTER.

REMMANCHER, v. a. emmancher de nouveau, V. EMMANCHER.

REMMENER, v. a., بردن *bourdèn*, همراه خود بردن *hèm-rahé khoud bourdèn*, pr. t. *hèm-rahi khod bourdèn*; — emmenez cet homme, این مرد را خود ببرید *in mèrd-ra hèm-rahé khoud bè-bèrid*, ou simplement, این مرد را ببرید *in mèrd-ra bè-bèrid*.

REMÔLE, s. m. (très peu usité) گردآب *guèrd-âb*, pr. t. *guird-âb*.

REMONTAGE, s. m. action de remonter un cours d'eau, رودخانه بطرف منبع *bè-tèrèfé mènbe'è roud-khanè rèftèn*.

REMONTE, s. f. action de remonter une rivière, V. REMONTAGE; — chevaux pour le service de l'armée, اسب جهت سوار نظام *èspé djèhèté souvaré nèzam*, pr. t. *èspi djihèti suvari nizam*.

REMONTER, v. n., دوباره بالا رفتن *dou barè bala rèftèn*; — à cheval, دوباره سوار شدن *dou barè sèvar choudèn*; — v. a. remonter un fleuve, مقابل جریان آب رودخانه *mouqabèlé djèrèyané âbé roud-khanè rèftèn*; —

une montre, ساعت كوك کردن *sa'èt kouk kèrdèn*, pr. t. *sa'at kuk kièrdèn*.

REMONTRANCE, s. f. paroles de blâme, نکوهش *nèkouhèch*, سرزنش *sèr-zènèch*, a. تعزير *tè'èzir*, pr. t. *ta'zir*; — avertissement, سفارش *sèfarèch*, a. تنبيه *tèmbih*, pr. t. *tanbih*; — observation, plainte, a. شکایت *chèkayèt*, pr. t. *chikiayèt*, pl. شکایات *chèkayat*, pr. t. *chikiayat*; — représenter les inconvénients d'une chose, a. محاذير *mèhazir*, نصیحت *nècihèt*, pr. t. *nacihat*.

REMONTRER, v. a. montrer de nouveau, V. MONTRER; — faire des remontrances, حالى کردن *hali kèrdèn*, نصیحت دادن *nècihèt dadèn*.

REMORA OU REMORE, obstacle, s. m. au fig., a. مانع *mand'*, pr. t. *man'*, pl. موانع *mèvanè'*, pr. t. *marani'*, عائق *'âyèq*, pr. t. *'âiq*, pl. عوائق *'èvayèq*, pr. t. *'avaïq*.

REMORDRE, v. a. mordre de nouveau, V. MORDRE.

REMORDS, s. m., پشیمانی *pèchimani*, a. ندامت *nèdamèt*; — de conscience, a. نفس لوامة *nèfsé lèvramè*, pr. t. *nèfsi lèvramè*.

REMORQUER, v. a., کشیدن *kèchti yèdèk kèchidèn*, با کشیدن *ba kèchti yèdèk kèchidèn*.

REMORQUEUR, s. et adj., بدک کش *yèdèk-kèch*.

REMOUCHER, v. a. moucher de nouveau, V. MOUCHER.

REMOUDRE, v. a. moudre de nouveau, V. MOUDRE.

REMOUILLER, v. a. mouiller de nouveau, V. MOUILLER; — se remouiller, V. SE MOUILLER.

RÉMOULADE, s. f., خورش با خردل *khourèché ba khèrdèl*.

RÉMOULAGE, s. m., سبوس ارد بلغور *souboucé êrdé boul-ghour*.

RÉMOULEUR, s. m., تيز کنندۀ کار *tiz-kounèndèyé kard*,
pr. t. *tiz-kunèndèï kiard*.

REMOUS, s. m. terme de marine, tournoiement des eaux,
پیچ خوردن آب *pitch khourdèné âb*.

REMPAILLAGE, s. m. action d'empailler de nouveau, V.
EMPAILLAGE.

REMPAILLER, v. a. empailler de nouveau, V. EMPAILLER.

REMPAQUETER, v. a. emballer de nouveau, V. EMPA-
QUETER.

REMPARER, v. a., درامن محفوظ داشتن *mèhfouz dachtèn*,
خود را گذاشتن *dèr èmn gouzachtèn*; — se remparer, خود را
محفوظ داشتن *khoud-ra mèhfouz dachtèn*, خود را
محافظت کردن *khoud-ra mouhafèzèt kèrdèn*, V. s'EM-
PARER.

REMPART, s. m., بارو *barou*, دیوار قلعه *divaré qèl'è*, سور
sour, pl اسوار *èsvar*, pr. t. *asrar*.

REMPLAÇANT, s. m., جای نشین *dja-nèchîn*, نشستہ
bè-djaï-èch-nèchèstè.

REPLACEMENT, s. m., جای نشینی *dja-nèchini*, عوض
'èvèz, pr. t. *'ivaz*.

REPLACER, v. a. remplacer quelqu'un, جلی کسی را گرفتن
djaï kèci-ra guèrèftèn, pr. t. *djaï kièci-ra guiriftèn*,
بجای کسی نشستن *bè-djaï kèci nèchèstèn*, pr. t. *bè-
djaï kièci nichèstèn*, عوض کسی نشستن
kèci nèchèstèn; — fournir une chose à la place d'une
autre, بجاییش گذاشتن *bè-djaï-èch gouzachtèn*,

دادن 'èvèz-èch dadèn, pr. t. 'avaz-èch dadèn.

REMPAGE, s. m. action de remplir un tonneau qui n'est pas plein, پر کردن *pour kèrdèn*.

REMPLE, s. m., لب جامه نو گشته *lèbé djamè tou-guèrèftè*, لب بر گردان *lèb bèr-guèrdan*, ا. خمین *khèbn*, pr. t. *khabn*, قطابته *qètabèt*, pr. t. *qitabèt*.

REMPPLIER, v. a., لب جامه توپچیدن *lèbé djamè tou pi-tchidèn*, لب جامه را تو گشتن *lèbé djamè-ra tou guèrèftèn*, لب بر گردان دوختن *lèb bèr guèrdan doukhtèn*, pr. t. *lèb bèr guirdan doukhtèn*; — remplié, e, لب جامه *lèbé djamè tou-guèrèftè*.

REMPHIR, v. a. emplir de nouveau, دوباره پر کردن *dou barè pour kèrdèn*; — emplir, rendre plein, پر کردن *pour kèrdèn*, مملو *mèchhoun kèrdèn*, مملو کردن *mèmlou kèrdèn*; — remplissez ce verre, این را پر کنید *èstèkan-ra pour kounid*; — remplir un ordre, exécuter, بجا آوردن *bè-dja àvourdèn*, مجری *moudjra dachtèn*; — remplir son devoir, لازمه *lazèmèyé zèmmèté khoud-ra bè-dja àvourdèn*; — remplir sa promesse, بوعده خود وفا *bè-vè'èdèyé khoud vèfa kèrdèn*, pr. t. *bè va'dèi khod vèfa kièrdèn*.

REMPLISSAGE, s. m. la chose dont on remplit, آکنش *àkè-nèch*, ا. حشو *hèchv*, pr. t. *hachv*, pl. حشویات *hèchvïat*, pr. t. *hachvïat*; — action de remplir, آکندگی *àkèn-dègui*, ا. تشکین *tèchhîn*.

REMPLOYER, v. a. employer de nouveau, V. EMPLOYER.

REMPLUMER, v. a., دوباره پر نصب کردن *dou barè pèr nèsb*

kèrdèn; — se remplumer, دو باره پر بر آوردن ou در آوردن *dou barè pèr bèr àvourdèn* ou *dèr àvourdèn*; — au fig. rétablir ses affaires, کار و بار خود را دو باره درست کردن *kar-ou-baré khoud-ra dou barè droust kèrdèn*; — reprendre de l'embompoint, دو باره بحال آمدن *dou barè bè-hal àmèdèn*; — remplumé, e, دو باره پر در آورده *dou barè pèr dèr àvourdè*; — au fig., دو باره باجبال آمده *dou barè bè-hal àmèdè*.

REMPORTER, v. a., باز بردن *baz bourdèn*, پس بردن *pès bourdèn*, V. EMPORTER; — remporter la victoire, ظفر یافتن *zèfèr yaftèn*, pr. t. *zafèr yaftèn*, فتح کردن *fèth kèrdèn*.

REMUAGE, s. m., حرکت دادن *tèkan dadèn*, حرکت دادن *hèrèkèt dadèn*, a. تحریک *tèhrik*; — des liquides, بهم زدن *bè-hèm zèdèn*.

REMUANT, e, adj., بی آرام *bi âram*, جنبان *djoumban*, بی قرار *bi qèrar*, a. کثیر الحركة *kècir-oul-hèrèkèt*, pr. t. *kècir-ul-harèkièt*.

REMUE-MÉNAGE, s. m., زیر و زبر *zir-ou-zèbèr*, بهمزدگی اسباب *bè-hèm-zèdèguiï èsbab*.

REMUEMENT, s. m., جنبش *djoumbouch*, a. حرکت *hèrèkèt*, pr. t. *harèkièt*.

REMUER, v. a., جنبانیدن *djoumbanidèn*, حرکت دادن *hèrèkèt dadèn*, جنباندن *djoumbandèn*; — v. n. et se remuer, v. pron., جنبیدن *djoumbidèn*, حرکت کردن *hèrèkèt kèrdèn*.

REMUEUR, EUSE, s. qui remue, حرکت کنند *hèrèkèt-kou-nèndè*, a. متحرک *moutèhèrrèk*, pr. t. *mutèharrik*; —

qui remue le blé, باد دهنده گندمرا *bad-dèhèndèyè*
guèndoum-ra.

REMUEUSE, s. f., پرستار طفل *pèrèstaré tèfl*.

RÉMUNÉRATEUR, TRICE, s., پاداش کننده *padach-kounèndè*,
 مكافات دهنده ou کننده *moukafat-dèhèndè* ou *kou-
 nèndè*.

RÉMUNÉRATION, s. f., پاداش *padach*, a. مكافات *moukafat*,
 pr. t. mukiafat, مجازات *moudjazat*, pr. t. mudjazat,
 اجرت *oudjrèt*.

RÉMUNÉRATOIRE, adj. des 2 g., a. عوض اجرت *èvèzé oudj-
 rèt*, بدل مكافات *bèdèlé moukafat*, pr. t. bèdèli mu-
 kiafat.

RÉMUNÉRER, v. a., پاداش کردن *padach kèrdèn*, تلافی کردن
tèlafi kèrdèn.

RENAISSANCE, s. f., حیات تازه *hèyaté tazè*, pr. t. hayati tazè,
 زایش تازه *zayèché tazè*, a. تجدید حیات *tèdjdidé hèyat*,
 pr. t. tèdjdidé hayat, تجدّد حیات *tèdjèddoudé hèyat*,
 pr. t. tèdjèddudi hayat, a. احيا *èhya*, pr. t. ihya; — la
 renaissance des lettres, a. احياء العلوم والمعارف *èhya-
 oul-'ouloum vèl-mè'arèf*, pr. t. ihyail-ul-'ouloum vèl-
 mè'arif.

RENAISSANT, E, adj., دوباره زایده شده *dou barè zaïdè-
 choudè*; — en parlant de verduro, تازه دمیده *tazè-dè-
 midè*, حیات تازه یافت *hèyaté tazè yaftè*, pr. t. hayati
tazè yaftè.

RENAÎTRE, v. n., دوباره زایده شدن *dou barè zaïdè chou-
 dèn*, دوباره بوجود آمدن *dou barè bè-voudjoud*
àmèdèn.

RÉNAL, *e*, adj. voisin des reins, کمری *kè mèri*, *a.* کلایی *kèlayi*.

RENARD, *s. m.*, روباه *roubah*, *a.* نعلب *sè'èlèb*, *pr. t.* sa'lèb, *pl.* ثعالب *sè'âlèb*, *pr. t.* sè'âlîb.

RENARDEAU, *s. m.*, روباه بچه *bètchèyé roubah*, روباه بچه *roubah-bètchè*.

RENARDIER, *s. m.*, روباه صیاد *sèiyadé roubah*.

RENARDIÈRE, *s. f.*, روباه غل *ghalé roubah*.

RENCAISSAGE, *s. m.* action de rencaisser, *V.* ENCAISSAGE.

RENCAISSER, *v. a.* remettre dans une caisse, *V.* ENCAISSER.

RENCHAÎNER, *v. a.* enchaîner de nouveau, *V.* ENCHAÎNER.

RENCHÉRIR, *v. a.* rendre plus cher, گرانتر کردن *guèran-tèr kèrdèn*; — *v. n.* devenir plus cher, گرانتر شدن *guèran-tèr choudèn*; — *renchéri*, *e*, گرانتر شده *guèran-tèr-choudè*.

RENCHÉRISSEMENT, *s. m.*, *a.* ترقی قیمت *tèrèqqiî qèimèt*, *pr. t.* tèraqqîî qimèt.

RENCLOUER, *v. a.* *V.* ENCLOUER.

RENCOGNER, *v. a.*, بکنجی تپاندن *bè-koundji tèpandèn*, *pr. t.* bè-gundji tèpandèn.

RENCONTRE, *s. f.*, دو چار شدن *dou tchar choudèn*, راست *rast àmèdèn*, *a.* تصاف *tèçadouf*, مصادف *mouça-dèfè*; — *aller à la rencontre*, رفتن *èstèqbal rèftèn*, *pr. t.* istiqbal rèftèn, باستقبال رفتن *bè-èstèqbal rèftèn*, *pr. t.* bè-istiqbal rèftèn.

RENCONTRER, *v. a.*, دو چار شدن *dou tchar choudèn*, راست آمدن *rast àmèdèn*, تصاف کردن *tèçadouf kèrdèn*, *pr. t.* tèçaduf kièrdèn.

RENDEZ-VOUS, s. m., a. وقت تعیین *tè'èyiné vèqté*
moulaqat, a. میعاد ملاقات *mi'âdé moulaqat*, pr. t. *mi'âdi*
moulaqat; — endroit, lieu où l'on doit se rendre,
 محل ملاقات *djaï moulaqat*, محل ملاقات *mèhèllé*
moulaqat.

RENDORMIR, v. a., دوباره خواباندن *dou barè khabandèn*;
 — se rendormir, دوباره خواب رفتن *dou barè khab*
rèftèn.

RENDOUBLER, v. a., دوباره کردن *dou la kèrdèn*, V. DOUBLER.

RENDRE, v. a. restituer, پس دادن *pès dadèn*, رت کردن
rèdd kèrdèn; — rendre compte, بیان کردن *bèyan kèr-*
dèn, تفصیل گفتن *tèfsil goftèn*, حلی کردن *hali kèr-*
dèn; — rendre ses comptes, حساب دادن *hèçab dadèn*,
 pr. t. *hiçab dadèn*. ادای حساب کردن *èdaï hèçab kèr-*
dèn, pr. t. *idaï hiçab kièrdèn*, حساب پرداختن *hèçab*
pèrdakhtèn, pr. t. *hiçab pèrdakhtèn*; — rendre le salut,
 جواب سلام گفتن *rèddé sèlam kèrdèn*, رت سلام کردن
djèrabé sèlam goftèn, جواب سلام دادن *djèrabé sèlam*
dadèn; — rendre grâce à Dieu, حمد خدا را کردن *hèmdé*
khouda-ra kèrdèn, شکر خدا را گفتن *khouda-ra choukr*
gouftèn ou شکر خدا را کردن *chukré khouda-ra kèrdèn*;
 — rendre visite, دیدن کردن *didèn kèrdèn*; — dans
 le sens de rendre les visites, بازدید کردن *baz-did kèr-*
dèn, بازدید رفتن *baz-did rèftèn*; — rendre à un en-
 droit, transporter, رسانیدن *rèçanidèn*, نقل کردن *nèql*
kèrdèn; — rendre témoignage, گواهی دادن *guèvahi*
dadèn, pr. t. *gouvahi dadèn*, شهادت دادن *chèhadèt da-*
dèn; — rendre le sens d'un passage, traduire, ادا کردن

èda kèrdèn, pr. t. *ida kièrdèn*, ترجمه کردن *tèrdjoumè kèrdèn*; — rendre, en parlant d'un discours, نقل کردن *nèql kèrdèn*; — rendre la place, قلعه را تسلیم کردن *qèl'è-ra tèslim kèrdèn*; — rendre l'âme, جان دادن *djan dadèn*, جان کندن *djan kèndèn*; — rendre justice, احقاقی *ènsaf dadèn*; — rendre la justice, قبی کردن *èhqaqè hèqq kèrdèn*; — vomir, استغراغ کردن *qèi kèrdèn*, *èstèfragh kèrdèn*, pr. t. *istifragh kièrdèn*, vulg. بالا آوردن *bala àvourdèn*; — produire, حاصل دادن *hacèl dadèn*, pr. t. *hacil dadèn*; — se rendre, aller, رفتن *rèftèn*, رسانیدن *khoud-ra rèçanidèn*; — devenir, شدن *choudèn*; — se rendre malade, ناخوش شدن *na-khoch choudèn*; — se soumettre, اطاعت کردن *èta'èt kèrdèn*, pr. t. *ita'at kièrdèn*.

RENDU, E, adj. très fatigué, بغایت خسته *bè-ghayèt khèstè*, pr. t. *bè-ghayèt khastè*, کوفته *kouftè*; — restitué, پس داده شده *pès dadè-choudè*; — arrivé, رسیده *rècidè*, واصل شده *vacèl-choudè*, pr. t. *vacil-choudè*, a. واصل *vacèl*, pr. t. *vacil*.

RENDUIRE, v. a. enduire de nouveau, V. ENDUIRE.

RENDURCIR, v. a., سخت تر کردن *sèkht-tèr kèrdèn*; — rendurci, e, سخت تر شده *sèkht-tèr-choudè*, V. ENDURCIR.

RÊNE, s. f., جلو *djèloou*, a. عنان *'ènan*, pr. t. *'inan*.

RENÉGAT, s. m., بر گشته *èz dīn bèr-guèchtè*, a. مرتد *mourtèdd*.

RENEIGER, v. n. neiger de nouveau, V. NEIGER.

RENETTE, s. f., سمتراش *soum-tèrach*, a. معضاد البيطار *mè'è-zad-oul-bèitar*, pr. t. *mi'zad-ul-baïtar*.

RENETTER, v. a., سم تراشیدن *soum tèrachidèn*.

RENETTOYER, v. a. nettoyer de nouveau, V. NETTOYER;
— se renettoyer, V. SE NETTOYER.

RENFAÏTER, پاشت بام را تعمیر کردن *pouchté bam-ra tè'èmir kèrdèn*.

RENFERMER, v. a. enfermer de nouveau, دوباره حبس *dou barè hèls kèrdèn*; — enfermer, حبس کردن *hèls kèrdèn*; — contenir, جا گرفتن *dja guèrèftèn*, pr. t. *dja guiriftèn*, گنجیدن *goundjidèn*; — comprendre, مشتمل بودن *mouchtèmèl boudèn*, pr. t. *muchtèmil boudèn*, عبارت بودن *mouhtèvi boudèn*, شامل بودن *'èbarèt boudèn*, pr. t. *'ibarèt boudèn*, حاوی بودن *chamèl boudèn*, havi *boudèn*; — restreindre, منحصّر کردن *mounhècèr kèrdèn*, pr. t. *munhacir kièrdèn*; — se renfermer, در بر خود بستن *dèr bèr khoud bèstèn*; — se cacher, پنهان شدن *pounhan choudèn*, pr. t. *pènhan choudèn*; — renfermé, e, محبوس شده *mèhbous-choudè*, pr. t. *mahbous-choudè*, a. محبوس *mèhbous*, pr. t. *mahbous*; -- contenu, گنجیده *goundjidè*, pr. t. *gundjidè*; — compris, a. مشتمل *mouchtèmèl*, pr. t. *muchtèmil*; — restreint, a. منحصّر *mounhècèr*, pr. t. *munhacir*.

RENFLEMENT, s. m., آماس *âmas*, vulg. باد *bad*, a. نفخ *nèfkh*, pr. t. *nafkh*.

RENFLER, v. n., آماس کردن *âmas kèrdèn*, باد کردن *bad kèrdèn*.

RENFORCEMENT, s. m., ژرفی *jèr fi*, گودی *gooudi*, ا. عمق *'oumq.*

RENFORCER, v. a. enfoncer de nouveau, V. ENFONCER.

RENFORCEMENT, s. m., ا. ازدیاد قوت *èzdiadé qouvvet*, pr. t. *izdiadi quvvèt.*

RENFORCER, v. a., مستحکمتر کردن *qèvi-tèr kèrdèn*, مoustèhkèm-tèr kèrdèn, ب قوت افزودن *bèr qouvvet èfzoudèn*; — envoyer des renforts, امداد فرستادن *èmdad fèrèstadèn*, pr. t. *imdad firistadèn*, چریک فرستادن *tchèrik fèrèstadèn*; — se renforcer, قویتر شدن *qèvi-tèr choudèn*, قوت پیدا توانا تر شدن *tèvana-tèr choudèn*, قوت پیدای *qouvvet pèida kèrdèn*; — renforcé, e, قویتر شده *qèvi-tèr-choudè.*

RENFORMIR, v. a. un mur, دیوار را تعمیر کردن *divari-ra tè'mir kèrdèn*; — renformi, e, mur renformi, دیوار مرمت شده *divaré mèrèmmèt-choudè.*

RENFORMIS, s. m., تعمیر دیوار *tè'miré divar.*

RENFORT, s. m., چریک *tchèrik*, یاورى *yavèri*, ا. امداد *èmdad*, pr. t. *imdad.*

REFROGNER (se), V. SE REFROGNER.

RENGAGER, v. a. mettre de nouveau en gage, V. ENGAGER; — se rengager, s'engager de nouveau, V. s'ENGAGER.

RENGAGEMENT, s. m. action de rengager, V. RENGAGER et ENGAGER.

RENGAÎNER, v. a., دو باره در نیام گذاشتن *dou barè dèr niam gouzachtèn.*

RENGORGER (3e), v. pron., تکبر کردن *tèkèbbour kèrdèn*,

pr. t. *tèkèbbur kièrdèn*, تفکّر کردن *tèfèkhhkhour kèrdèn*, pr. t. *tèfakkkhur kièrdèn*.

RENGRAISSER, v. a., دو باره فربه کردن *dou barè fèrbèh kèrdèn*, pr. t. *dou barè fèrbih kièrdèn*, دو باره جاق کردن *dou barè tchaq kèrdèn*; — v. n. et se reengraisser, دو باره جاق شدن *dou barè fèrbèh choudèn*, دو باره جاق شدن *dou barè tchaq choudèn*.

RENHARDIR, v. a., دو باره دلیر کردن *dou barè dèlir kèrdèn*, دو باره بصر غیرت آوردن *dou barè bè.sèré ghèirèt àvourdèn*; — se renhardir, دو باره دلیر شدن *dou barè dèlir choudèn*.

RENIABLE, adj. des 2 g., انکار کردنی *ènkâr-kèrdèni*, pr. t. *înkîar-kièrdèni*.

RENIEMENT, s. m., ا. انکار *ènkâr*, pr. t. *înkîar*, جحد *djèhd*.

RENIER, v. a., انکار کردن *ènkâr kèrdèn*, pr. t. *înkîar kièrdèn*, جحد کردن *djèhd kèrdèn*; — renié, e, انکار کرده *ènkâr-kèrdè-choudè*, pr. t. *înkîar-kièrdè-choudè*, انکار شده *ènkâr-choudè*.

RENIEUR, se, s., انکار کننده *ènkâr-kounèndè*, a. منکر *moukèr*, pr. t. *munkir*.

RENIFLEMENT, s. m. action de renifler, a. تشخیص *tèchkhîr*, pr. t. *tachkhîr*.

RENIFLER, v. n., چوڭ بینى را فرو کشیدن *tchèrké bini-ra fourou kèchidèn*.

RENIFLEUR, se, s., فرو کش چوڭ بینى, *fourou-kèché tchèrké bini*, a. شکار *chèkhkhar*.

RENIVELER, v. a. niveler de nouveau, V. NIVELER.

RENNE, s. m., گوزن *guèvèzn*.

RENOIRCIR, v. a. noircir de nouveau, V. NOIRCIR.

RENOM, s. m. V. RENOMMÉE.

RENOMMÉ, e, adj., نامدار *nam-dar*, a. مشهور *mèchhour*.

RENOMMÉE, s. f., آوازۀ نام و ننگ *avazèyé nam-ou-nèng*, a.

صیت *sèit*, شهرت *cheuhrèt*; — grande renommée, a.

جليله شهرت *chouhrèté djèlilè*, pr. t. *cheuhrèti djèlilè*;

— bonne renommée, نيك نامی *nik-nami*, a. صیت

جميل *sèité djèmil*, pr. t. *sèiti djèmil*; — mauvaise re-

nommée, بدنامی *bèd-nami*.

RENOMMER, v. a. nommer de nouveau, réélire, دوباره نصب

dou barè nèsb kèrdèn, دوباره منصوب کردن

barè mènsub kèrdèn.

RENONCEMENT, s. m. action de renoncer, V. RENONCER et

RENONCIATION.

RENONCER, v. n., ترك کردن *dèst kèchidèn*, دست کشیدن

tèrk kèrdèn, روگردان شدن *rou-guèrdan choudèn*,

گذاشتن *gouzachtèn*.

RENONCIATION, s. f., دست کشیدن *dèst kèchidèn*, دست

دوتا داشتن *dèst koutah dachtèn*, pr. t. *dèst kutah*

dachtèn, a. ترك *tèrk*, فراغ *fèragh*, pr. t. *firagh*,

فراغت *fèraghèt*, pr. t. *firaghat*.

RENONCULE, s. f. (plante), گل عروس *goulé 'èrous*, pr. t.

guli 'arous.

RENOUÉ, e, adj., از نو بسته *èz noon bèstè*.

RENOUEMENT, s. m. action de renouer V. RENOUER.

RENOUER, v. a., دوباره عقد کردن *èz noou bèstèn*,

dou barè 'èqd kèrdèn, pr. t. *dou barè 'aqd kièrdèn*; —

renouer un nœud, دو باره عقدہ بستن *dou barè 'euqdè bèstèn*; — au fig. renouer la conversation, صحبت را از سر گرفتن *seuhbèt-ra èz sèr guèrèftèn*, pr. t. *sohbèt-ra èz sèr guiriftèn*; — renouer un traité, تجدید معاهده *tèdjdidé mou'âhèdè kèrdèn*, pr. t. *tèdjdidì mu'âhidè kèrdèn*; — renouer l'amitié, تجدید دوستی *tèdjdidé dousti kèrdèn*.

RENOUEUR, EUSE, s., شکسته بند *chèkèstè-bènd*, a. مجبّر *moudjèbbèr*, pr. t. *mudjèbbir*.

RENOUVELER, v. a., تجدید کردن *tazè kèrdèn*, *tèdjdid kèrdèn*; — recommencer, از سر گرفتن *èz sèr guèrèftèn*, باز آغاز کردن *baz âghaz kèrdèn*; — renouvelé, e, تازه شده *tazè-choudè*, a. متجدّد *moutèdjèddèd*, pr. t. *mutèdjèddid*.

RENOUVELLEMENT, s. m., a. تجدّد *tèdjèddoud*, pr. t. *tèdjèddud*; — accroissement, augmentation, a. ازدیاد *èzdiad*, pr. t. *izdiad*, تزیاید *tèzayoud*.

RÉNOVATEUR, TRICE, s., تازه کننده *tazè-kounèndè*, a. مجدّد *moudjèddèd*, pr. t. *mudjèddid*.

RÉNOVATION, s. f., a. تجدید *tèdjdid*.

RENSEIGNEMENT, s. m., آگاهی *âgahi*, pr. t. *âguiahi*, a. خبر *khèbèr*, pr. t. *khabèr*, اطلاع *ètèlèla'*, pr. t. *ittila'*, استعلام *èstè'èlam*, pr. t. *istè'èlam*, استحصار *ètèhzar*, pr. t. *istihzar*.

RENSEIGNER, v. a., دوباره آموختن *dou barè âmoukhtèn*; — donner des renseignements, آگاهی دادن *âgahi dadèn*, اطلاع دادن *ètèlèla' dadèn*, pr. t. *ittila' dadèn*; — se renseigner, خبر گرفتن *djouya choudèn*, جوابا شدن

khèbèr guèrèftèn, pr. t. *khabèr guiriftèn*, استعلام کردن
èstè'èlam kèrdèn, pr. t. *istî'lam kièrdèn*; — renseigné,
 e, باره اموخته *dou barè âmoukhtè*; — qui a pris
 des renseignements, اطلاع یافته *èttèla'-yafte*, pr. t. *it-
 tila'-yafte*, آگاه شده *âgah-choudè*, مستحضر شده
moustèhzèr-choudè, pr. t. *mustahzar-choudè*.

RENTE, s. f., سود *soud*, a. دخل *dèkhl*, مداخل *mèdakhèl*,
 pr. t. *mèdakhil*, عايده *'âyèdè*, pl. عوائد *'èvayèd*, pr. t.
'araïd, ايراد *irad*.

RENTER, v. a., عايده برقرار کردن *'âyèdè bèr qèrar kèrdèn*,
 pr. t. *'âïdè bèr qorâr kièrdèn*.

RENTIER, ÈRE, s., صاحب عايده *sahèbé 'âyèdè*, دارنده واردات
darèndèyè varèdat.

RENTRAIRE v. a., رفو کردن *bè-hèm doukhtèn*,
roufou kèrdèn.

RENTRAITURE, s. f., درزش ناپيدا *doukhtè dèrz-èch-
 na-pèïda*.

• RENTRANT, adj. m., a. داخل *dakhèl*, pr. t. *dakhil*, fém.,
 داخله *dakhèlè*, angle rentrant, زاوية داخله *zarièyè da-
 khèlè*, pr. t. *zarièi dakhilè*.

RENTRAYEUR, EUSE, s., رفوگر *rèst-kounèndè*,
roufou-quèr.

RENTREE, s. f., دو باره اجتماع اهل مجلس *dou barè èdjte-
 ma'è èhlè mèdjilès*, pr. t. *dou barè idjtima'i èhli mèdjilis*;
 — à la rentrée, a. حين ورود *hiné rouroud*, حين دخول
hiné doukhoul.

RENTRE, v. n., دو باره داخل شدن *dou barè dakhèl chou-
 dèn*, pr. t. *dou barè dakhil choudèn*; — rentrer chez

soi, بخانه برگشتن *bè-khanè àmèdèn*, *bè-khanè bèr guèchtèn*; — rentrer en charge, دوباره منصوب شدن *dou barè mènsoùb choudèn*; — rentré, e, داخل شده *dou barè dakhèl-choudè*; — dans le sens de rentré chez soi, بخانه برگشته *àmèdè*, *bè-khanè bèr guèchtè*.

RENVAHIR, v. a. envahir de nouveau, V. ENVAHIR.

RENVELOPPER, v. a. envelopper de nouveau, V. ENVELOPPER.

RENVENIMER, v. a. V. ENVENIMER.

RENVERSE, (à la) loc. adv., پشت بر زمین *poucht bèr zèmin*.

RENVERSEMENT, s. m., واژگونى *vajgouni*, زیر و زبر *zir-ou-zèbèr*.

RENVERSER, v. a., بزمین انداختن *èndakhtèn*, *bè-zèmin èndakhtèn*; — détruire, خراب کردن *khèrab kèrdèn*, pr. t. *kharab kièrdèn*, منهدم کردن *mounhèdèm kèrdèn*, pr. t. *munhèdim kièrdèn*; — mettre sens dessus dessous, زیر و زبر کردن *zir-ou-zèbèr kèrdèn*; — retourner, وارونه کردن *varounè kèrdèn*, واژگون *vajgoun kèrdèn*; — se renverser, پشت افتادن *rou bè-poucht ouftadèn*; — renversé, e, بزمین افتاده *bè-zèmin-ouftadè*, pr. t. *bè-zèmin-ouftadè*; — dans le sens de détruit, a. خراب *khèrab*, pr. t. *kharab*, منهدم *mounhèdèm*, pr. t. *munhèdim*; — dans le sens de retourné, سرنگون *sèr-nègoun*, pr. t. *sèr-nigoun*, واژگون *vajgoun*, a. منکوس *mènkous*, pr. t. *mènkious*.

RENVL, s. m. ce qu'on met par dessus l'enjeu, دو *doou*.

RENVIER, v. a., کردن *doou kèrdèn*.

RENOI, s. m., پس فرستادن *pès fèrèstadèn*, pr. t. *pès firistadèn*; — signe qui renvoie à une citation, اشارة *ècharè*, pr. t. *icharè*, اشارة *ècharèt*, pr. t. *icharèt*, راقه *raddè*; — note marginale, اhashieh *hachiè*, pl. حواشی *hèvachi*, pr. t. *havachi*; — répercussion, انعكاس *èn'èkas*, pr. t. *in'ikias*; — congé, رخصت *roukhsèt*, pr. t. *roukhsat*, اذن *èzn*, pr. t. *izn*, اجازت *èdjazèt*, pr. t. *idjazèt*; — renvoi de la voix, پژواک *pèjvak*, نوف *nouf*, ا. عكس صدا *'èksé sèda*, pr. t. *'aksi sada*.

RENOYER, v. a., دوباره فرستادن *dou barè fèrèstadèn*, pr. t. *dou barè firistadèn*, ارسال داشتن *dou barè èrsal duchtèn*; — faire reporter, پس فرستادن *pès fèrèstadèn*, pr. t. *pès firistadèn*; — renvoyer un domestique, نوکری را بیرون کردن *nooukèri-ra biroun kèrdèn*; — remettre à un autre temps, بوقت دیگر انداختن *bè-vèqté diguèr èndakhtèn*, به تأخیر انداختن *bè-'èuh-dèyè tè'èkhir èndakhtèn*.

REORDONNER, v. a. ordonner de nouveau, **V. ORDONNER**.

REPAIRE, s. m., غار حیوانات درند *gharé hèivanaté dè-rèndè*.

RÉPAISSIR, v. a., دوباره انبسته کردن *dou barè èmbèstè kèrdèn*, از نو غلیظ کردن *èz noou ghèliz kèrdèn*, pr. t. *èz nèv ghaliz kièrdèn*; — se répaissir, دوباره انبسته شدن *dou barè èmbèstè choudèn*; — répaissi, e, دوباره انبسته شده *dou barè èmbèstè-choudè*.

REPAÎTRE, v. n., خوردن *khourdèn*, pr. t. *khordèn*, غذا *ghèza khourdèn*; — se repaître, غذا خوردن

ghèza khourdèn; — repu, e, غذا خورده *ghèza-khourdè*,
pr. t. *ghèza-khordè*.

RÉPANDRE, v. a., ريختن *rikhtèn*, a. سفل *sèfk*; — arroser, پاشیدن *pachidèn*; — répandre de l'argent, پول شيوع يافتن *poul èfchandèn*; — se répandre, شيوه يافتن *chiou' yaftèn*, منتشر شدن *mountèchèr choudèn*; — être versé, ريخته شدن *rikhtè choudèn*; — répandu, e, versé, ريخته شده *rikhtè-choudè*; — connu, شيوه يافتن *chiou' yaftè*; — arrosé, پاشيده شده *pachidè-choudè*.

RÉPARABLE, adj. des 2 g., اصلاح پذير *tè'èmir-pèzir*, اصلاح پذير *èslah pèzir*, pr. t. *islah-pèzir*, تلافی پذير *tèlafi-pèzir*, a. ممکن التلافی *moumkèn-out-tèlafi*, pr. t. *mum-kèn-ut-tèlafi*.

REPARAÎTRE, v. n., دوباره پيدا شدن *dou barè pèida choudèn*, دوباره ظاهر شدن *dou barè zahèr choudèn*, pr. t. *dou barè zahir choudèn*, دوباره ظهور کردن *dou barè zehour kèrdèn*, pr. t. *dou barè zuhour kièrdèn*.

RÉPARATEUR, TRICE, s., اصلاح کننده *èslah-kounèndè*, pr. t. *islah-kunèndè*.

RÉPARATION, s. f., a. تعمیر *tè'èmir*, pr. t. *ta'mir*, pl. تعمیرات *tè'èmirat*, pr. t. *ta'mirat*, مرمت *mèrèmmèt*, pl. مرمتات *mèrèmmat*; — réparation d'honneur, ارضيه *tèrziè*.

RÉPARER, v. a., درست کردن *droust kèrdèn*, pr. t. *drust kièrdèn*, تعمیر کردن *mèrèmmèt kèrdèn*, تلافی کردن *tè'èmir kèrdèn*; — réparer les dommages, تلافی کردن *tèlafi kèrdèn*.

REPARLER, v. n., دو باره حرف زدن *dou barè hèrf zèdèn*, V. PARLER.

REPARTIE, s. f., پاسخ *paçoukh*, a. جواب *djèvab*, مجابوه *moudjavèbè*.

REPARTIR, v. n., دو باره رفتن *dou barè rèstèn*, راه دو باره رفتادن *dou barè rah oustaçèn*, pr. t. *dou barè rah uftadèn*; — il signifie aussi retourner, برگشتن *bèr guèchtèn*, مراجعت کردن *mouradjè'èt kèrdèn*, pr. t. *muradja'at kièrdèn*, V. PARTIR.

REPARTIR, v. a. et n., بی تأمل جواب دادن *bi tè'èmmoul djèvab dadèn*.

RÉPARTIR, v. a., partager, distribuer, بخش بخش کردن *bèkhch-bèkhch kèrdèn*, *bakhch-bakhch kièrdèn*, قسمت *qèsmèt kèrdèn*, pr. t. *qismèt kièrdèn*.

RÉPARTITION, s. f., بخشش *bèkhch*, a. تقسیم *tèqsim*, pr. t. *taqsim*, pl. تقسیمات *tèqsimat*.

REPAS, s. m., خوراک *khourak*, خوردنی *khourdèni*, a. طعام *tè'am*, pr. t. *ta'am*.

REPASSAGE, s. m., اوتوزنی *outou-zèni*; — action d'aiguiser, تیز کردن *tiz kèrdèn*.

REPASSER, v. n., گذشته *dou barè gouzèchtèn*, دو باره گذر کردن *dou barè gouzèr kèrdèn*, pr. t. *dou barè guzèr kièrdèn*, دوباره رد شدن *dou barè rèd choudèn*, V. PASSER; — v. a. aiguiser, تیز کردن *tiz kèrdèn*; — repasser du linge, اوتوزدن *outou zèdèn*, pr. t. *utu zèdèn*, اوتو کردن *outou kèrdèn*, pr. t. *utu kièrdèn*.

REPASSEUR, s. m. qui repasse, اوتوزن *outou-zèn*; — qui aiguisé, تیز کننده *tiz-kounèndè*.

REPASSEUSE, s. f., زن اوتوزن *zèné outou-zèn*.

REPAVER, v. a. paver de nouveau, V. PAYER.

REPAYER, v. a. payer de nouveau, V. PAYER.

REPÊCHER, v. a., از توی آب بیرون آوردن *èz touï âb biroun âvourdèn*.

REPEIGNER, v. a. peigner de nouveau, V. PEIGNER.

REPEINDRE, v. a. peindre de nouveau, V. PEINDRE.

REPENDRE, v. a. pendre de nouveau, V. PENDRE.

REPENTANCE, s. f., ارمان *èrman*, پشیمانی *pèchimani*, ا. ندامت *nèdamèt*.

REPENTANT, e, adj., پشیمان *pèchiman*, ا. نادم *nadèm*, pr. t. *nadim*.

REPENTIR, s. m., V. REPENTANCE.

REPENTIR (se), v. pron., پشیمان شدن *pèchiman choudèn*, پشیمانی خوردن *pèchimani khourdèn*, pr. t. *pèchimani khordèn*.

REPERCER, v. a. percer de nouveau, V. PERCER.

RÉPERCUSSIF, IVE, adj. terme de méd., باندرون زننده *bè-èndèroun-zènèndè*.

RÉPERCUSSION, s. f., برکشت *bèr-guècht*, باندرون زدن *bè-èndèroun zèdèn*, ا. انعکاس اِنی انداخل *èn'èkas èlad-dakhèl*, pr. t. *in'ikias ilad-dakhil*.

RÉPERCUTER, v. a. en parlant des humeurs, اخلاط را بدرون *èkhlat-ra bè-dèrouné bèdèn bèr guèr-danidèn*, باندرون زدن *bè-èndèroun zèdèn*; — répercuté, باندرون برکشته *bè-èndèroun-zèdè*, باندرون زد *bè-èndèroun bèr guèchtè*.

REPERDRE, v. a. perdre de nouveau, V. PERDRE.

REPÈRE, s. m., point de repère, نشان *nèchan*, pr. t. *nichan*,
a. علامت *'èlamèt*, pr. t. *'alamèt*, pl. علامات *'èlamat*,
pr. t. *'alamat*.

RÉPERTOIRE, a. فهرست *fèhroust*, pr. t. *fihrist*.

RÉPÉTER, v. a., باز گفتن *baz goftèn*, دو باره گفتن *dou barè goftèn*, مکرر گفتن *moukèrrèr goftèn*; — répéter dix fois la même chose, يك چيز را ده دفعه گفتن *yèk tchi-zi-ra dèh dèf'è goftèn*; — en parlant d'une montre qui sonne les heures, زنگ زدن *zèng zèdèn*; — redemander, پس خواستن *pès khastèn*, استرداد کردن *èstèrdad kèrdèn*, pr. t. *istirdad kièrdèn*; — répéter sa leçon, l'apprendre par cœur, از بر کردن *èz bèr kèrdèn*; — répété, e, مکرر شده *moukèrrèr-choudè*, pr. t. *mukièrrèr-choudè*, a. مکرر *moukèrrèr*.

RÉPÉITEUR, s. m., a. مدرس تازی *moudèrrècé sani*, pr. t. *mudèrrici sani*.

RÉPÉTITION, s. f., تکرار سخن *tèkraré soukhèn*, pr. t. *tèkrari sukhèn*; — montre à répétition, ساعت زنگزن *sa'ètè zèng-zèn*, pr. t. *sa'ati zèng-zèn*.

REPÉTRIR, v. a. pétrir de nouveau, V. PÉTRIR.

REPEUPLEMENT, s. m., دو باره معمور شدن *dou barè mè'è-mour choudèn*, آبادی تازه *âbadîi tazè*.

REPEUPLER, v. a. peupler de nouveau, V. PEUPLER.

RÉPIT, s. m., a. مهلت *meuhlèt*, pr. t. *mihlèt*; — donner du répit, مهلت دادن *meuhlèt dadèn*.

REPLACER, v. a., دو باره بجای خود گذاشتن *dou barè bè-djaï khoud gouzachtèn*.

REPLANTER, v. a. planter de nouveau, V. PLANTER.

REPLÂTRAGE, s. m., گُل مالی *guèl-mali*.

REPLÂTRER, v. a., دوباره اندایش کردن *dou barè èndayèch kèrdèn*, از نو کاغذ گُل کردن *èz noou kah-guèl kèrdèn*, pr. t. *èz nèr kiah-guil kièrdèn*; — au fig., گُل منی کردن *guèl-mali kèrdèn*.

REPLET, ÈTE, adj., گندله *tènoumènd, tchaq*, ملأ *goundoulè, a. moulèhhèm*, pr. t. *mulahham, sèmin*.

RÉPLÉTION, s. f. abondance d'humeurs, طغیان الاخلاط *toughian-oul-èkhlat*; — excès d'embonpoint, تنومندی *tènoimèndi*.

REPLEURER, v. n. pleurer de nouveau, V. PLEURER.

REPLEUVOIR, v. impersonnel, pleuvoir de nouveau, V. PLEUVOIR.

REPLI, s. m., شکند *chèkèndj, chèkèn*, لای *laï, a. mèva*, pr. t. *matva*.

REPLIER, v. a. plier de nouveau, V. PLIER.

RÉPLIQUE, s. f., پاسخ *paçoukh, a. djèrab*, pl. اجوبه *èdjèrèbè*.

RÉPLIQUER, v. a., جواب دادن *paçoukh dadèn, djèrab dadèn*.

REPLONGER, v. a. plonger de nouveau, V. PLONGER.

RÉPONDANT, s. m., پایندان *payèndan, a. zamèn*, pr. t. *zamèn, kèfil*, pl. کفلا *koufèla*.

RÉPONDRE, v. a. faire réponse, پاسخ دادن *paçoukh dadèn, djèrab dadèn*; — répondre par écrit, جواب نوشتن *djèrab nèvèchtèn*, pr. t. *djèrab nivichtèn*; — avoir la conformité, مطابقت داشتن *moutabèqèt dachtèn*,

موافق بودن *mouvafeq boudèn*, pr. t. *muvasiq boudèn*;
— être caution, ضامن شدن *zamèn choudèn*, pr. t. *za-
mîn choudèn*, کفیل شدن *kèfil choudèn*.

RÉPONSE, s. f., پاسخ *paçoukh*, a. جواب *djèbab*, pl. اجوبه
èdjvèbè; — réponse positive, جواب قطعی *djèvabé*
qèt'i, pr. t. *djèvabi qal'i*, جواب صریح *djèvabé sèrih*,
pr. t. *djèvabi sarikh*.

REPORTER, v. a., پس بردن *pès bourdèn*; — redire ce qu'on
a entendu ou vu, سخن جینی کردن *soukhèn-tchini*
kèrdèn; — rejeter sur, بگردن انداختن *bè-guèrdèn*
èndakhtèn, حمل کردن *hèml kèrdèn*, اسناد دادن *èsnad*
dadèn.

REPOS, s. m. privation de mouvement, a. سکون *sèkoun*,
pr. t. *sukioun*, سکونت *sèkounèt*, pr. t. *sèkiounèt*; —
cessation de travail, a. راحت *rahèt*, pr. t. *rahat*,
استراحت *èstèrahèt*, pr. t. *istirahat*; — être en repos,
آسوده بودن *rahèt boudèn*, pr. t. *rahat boudèn*, آسوده
آرام گرفتن *âçoudè boudèn*; — prendre du repos, آرام
گرفتن *âram guèrèftèn*, استراحت کردن *èstèrahèt kèrdèn*, pr.
t. *istirahat kièrdèn*.

REPOSER, v. a., تکیه دادن *tèkiè dadèn*, تکیه کردن *tèkiè*
kèrdèn; — reposer sa tête sur un coussin, سر خود را
ببالینی تکیه دادن *sèré khoud-ra bè-balini tèkiè da-
dèn*; — calmer, آرام دادن *âram dadèn*, تسکین کردن
tèskîn kèrdèn; — v. n., راحت نشستن *rahèt nèchès-
tèn*, pr. t. *rahat nichèstèn*; — dormir, خواب بودن *khab*
boudèn, خوابیدن *khabidèn*; — en parlant d'une li-
queur qui dépose, ته نشستن *tèh nèchèstèn*, pr. t. *tèh*

nichèstèn, a. رَسوب *rouçoub*; — se reposer, استراحت کردن *èstèrahèt kèrdèn*, pr. t. *istirahat kièrdèn*; — se reposer sur quelqu'un, اعتماد کردن *è'ètèmad kèrdèn*, pr. t. *i'timad kièrdèn*, استناد کردن *èstènad kèrdèn*,
REPOUSSANT, e, adj., انگیز *èkrah-ènguiz*, a. کَرِبِه *kèrih*.

REPOUSSEMENT, s. m., پس زدن *pès zèdèn*, a. دفع *dèf'*.

REPOUSSER, v. a., رَد کردن *pès èndakhtèn*, دشمن را پس *rèdd kèrdèn*; — repousser l'ennemi, دشمن را دفع کردن *douchmèn-ra pès nèchandèn*, *douchmèn-ra dèf' kèrdèn*.

RÉPRÉHENSIBLE, adj. des 2 g., شایان سرزنش *chayané sèr-zènèch*, شایسته مؤاخذه *chayèstèyè mou'akhèzè*, a. واجب انمؤاخذه *vadjèb-oul-mou'akhèzè*, pr. t. *vadjib-ul-mu'akhaza*.

RÉPRÉHENSION, s. f., سرزنش *nèkouhèch*, سرزè-nèch, بازخواست *baz-khast*, a. مؤاخذه *mou'akhèzè*, pr. t. *mu'akhaza*, عتاب *'ètab*, pr. t. *'itab*, ملامت *mè-lamèt*.

REPRENDRE, v. a., پس گرفتن *pès guèrèstèn*, pr. t. *pès guiriftèn*, باز گرفتن *baz guèrèstèn*, pr. t. *baz guiriftèn*, دوباره اخذ کردن *dou barè èkhz kèrdèn*; — continuer une chose qui a été interrompue, دوباره دست گرفتن *dou barè dèst guèrèstèn*, دوباره شروع کردن *dou barè chourou' kèrdèn*; — reprendre ses forces, دوباره دو باره سر قوت آمدن *dou barè sèré quouvèt àmèdèn*, pr. t. *dou barè sèré quouvèt àmèdèn*; — reprendre courage, دوباره سر

dou barè sèré ghèirèt àmèdèn, pr. t. *dou barè sèri ghàirèt àmèdèn*; — reprendre son haleine, *nèfès kèchidèn*; — reprendre, trouver à redire, ایراد گرفتن, *irad guèrèftèn*, عیب گرفتن, *'èib guèrèftèn*, pr. t. *'aïb guiriftèn*, طعن کردن, *tè'èn kèrdèn*, pr. t. *ta'n kièrdèn*; — v. n. en parlant des plantes, دو باره سبز شدن, *dou barè guèrèftèn*, در مقلام, *dou barè sèbz choudèn*; — se reprendre, تصحیح بر آمدن, *dèr mèqamé tèshih bèr àmèdèn*; — repris, e, دوباره گرفته شده, *dou barè guèrèftè-choudè*, pr. t. *dou barè guiriftè-choudè*.

REPRÉSAILLE, s. f., بادشاه, *bad-fèrah*, pr. t. *bad-firah*, بادش, *bad-fèr*, vieux, معامله بمثل, *mou'àmèlè bè-mèsl*, pr. t. *mu'àmilè bè-misl*, a. مقابله بالمثل, *mouqabèlèt bèl-mèsl*, pr. t. *muqabilèt-bil-misl*, نلافی, *tèlafi*; — user de représaille, معامله بمثل کردن, *mou'àmèlè bè mèsl kèrdèn*, pr. t. *mu'àmilè bè-misl kièrdèn*.

REPRÉSENTANT, s. m., a. وکیل, *vèkil*, pl. وکلا, *voukèla*, pr. t. *vukèla*.

REPRÉSENTATIF, IVE, a. وکالتی, *vèkalèti*, pr. t. *vèkialèti*, وکیل, *vèkili*.

REPRÉSENTATION, s. f. exhibition, نماز, *nèmoudèn*, a. ابراز, *èbraz*, pr. t. *ibraz*, عرض, *'èrz*, pr. t. *'arz*; — peinture, image, نگار, *nègar*, pr. t. *niguiar*, a. نقش, *nèqch*, pr. t. *naqch*, صورت, *sourèt*, pr. t. *surèt*, pl. صبر, *souvèr*, pr. t. *sivèr*, شبیه, *chèbih*; — belle apparence, حسن صورت, *heusné sourèt*, pr. t. *husni sourèt*; — imitation, a. تقلید, *tèqlid*, pr. t. *taglid*.

REPRÉSENTER, v. a. présenter de nouveau, دو باره باحضور آوردن *dou barè bè-houzour àvourdèn*; — exposer, نمودن *nèmodèn*, pr. t. *numoudèn*, نشان دادن *nèchan dadèn*, pr. t. *nichan dadèn*; — terme de jurisprudence, exhiber, ابراز کردن *èbraz kèrdèn*, pr. t. *ibraz kièrdèn*; — représenter, être chargé d'une procuration, وکالت کردن *vèkalèt kèrdèn*, pr. t. *vèkialèt kèrdèn*; — mettre dans l'esprit, بخضر آوردن *bè-khatèr àvourdèn*, pr. t. *bè-khatir àvourdèn*; — exprimer par le récit, بیان کردن *bèyan kèrdèn*, نقل کردن *nèql kèrdèn*, pr. t. *naql kièrdèn*; — se représenter, se mettre dans l'esprit, تصور کردن *tècèvvour kèrdèn*, pr. t. *tèçavvur kièrdèn*.

RÉPRESSIF, IVE, adj., مانع کننده *mèn'-kounèndè*, a. مانع *manè'*, pr. t. *mani'*.

RÉPRESSION, s. f., a. ممانعت *mèmanè'èt*, pr. t. *mumana'at*.

RÉPRIMABLE, adj. des 2 g., ممانع کردنى *mèn'-kèrdèni*, pr. t. *mèn'-kièrdèni*, a. واجب المنع *vadjèb-oul-mèn'*, pr. t. *vadjib-ul-mèn'*.

RÉPRIMANDE, s. f., نکوهش *nèkoughèch*, سرزنش *sèr-zènèch*, a. مواخذة *mou'akhèzè*, pr. t. *mu'akhaza*, تعزير *tè'èzir*, pr. t. *ta'zir*, pl. تعزيرات *tè'èzirat*, pr. t. *ta'zirat*.

RÉPRIMANDER, v. a., نکوهش ملامت کردن *mèlamèt kèrdèn*, نکوهش کردن *nèkoughèch kèrdèn*, سرزنش کردن *sèr-zènèch kèrdèn*.

RÉPRIMER, v. a., منع کردن *mèn' kèrdèn*, جلو گرفتن *djèloou guèrèftèn*.

REPRISE, s. f. action de reprendre, V. **REPRENDRE**; — con-

tinuation après l'interruption, *kar-ra* ; سر گرتن *kar-ra*
 ez sèr guèrèftèn, pr. t. *kiar-ra* ez sèr guiriftèn, دوباره
 گرتن *dou barè dèst guèrèftèn* ; — fois, ا. دفعه
dèf'è, pr. t. *dèf'a*, pl. دفعات *dèf'ât*, کتره *kèrrè*, pl. کرات
kèrrat ; — à plusieurs reprises, چندین دفعه *tchèndîn*
dèf'è, a. بالدفعات *bèd-dèf'ât*, pr. t. *bid-dèf'ât*, مکرر
moukèrrèr, pr. t. *mukièrrèr*.

RÉPROBATION, s. f., a. رَدّ *rèdd*, طعن *tè'èn*, pr. t. *ta'n* ; —
 malédiction, لعنت *lè'ènèt*, pr. t. *la'nèt*.

REPROCHABLE, adj. des 2 g., سزای نکوهش *sèzai nèkou-*
hèch, مستحقّ *chayèstèyè mèzèmmèt*, شایسته مذمت
moustèhèqqè mèlamèt.

REPROCHE, s. m., نکوهش *nèkouhèch*, سرزنش *sèr-zènèch*,
 a. طعن *tè'èn*, pr. t. *ta'n*, ملامت *mèlamèt*, لوم *looum*,
 pr. t. *lèòm*, مذمت *mèzèmmèt*.

REPROCHER, v. a., نکوهش کردن *nèkouhèch kèrdèn*,
 نکوهیدن *nèkouhidèn*, سرزنش کردن *sèr-zènèch*
kèrdèn.

REPRODUCTIBILITÉ, s. f., قابلیت دو باره بعمل آمدن *qabèli-*
yètè dou barè bè-'èmèl àmèdèn, pr. t. *qabiliyèti dou*
barè bè-'amèl àmèdèn.

REPRODUCTIBLE, adj. des 2 g., دو باره بعمل آمدنش ممکن
dou barè bè-'èmèl àmèdèn-èch moumkèn, قابل دو باره
 بعمل آمدن *qabèlè dou barè bè-'èmèl àmèdèn*, pr. t. *qa-*
bili dou barè bè-'amèl àmèdèn.

REPRODUCTION, s. f., دو باره بعمل آمدن *dou barè bè-'èmèl*
àmèdèn, دو باره حاصل شدن *dou barè hacèl choudèn*,
 pr. t. *dou barè hacil choudèn* ; — la reproduction des

plantes, نباتات *dou barè bè-'èml àmèdèné nèbatat*, تجدد نباتات *tèdjdidé nèbatat*, pr. t. *tèdjèddi nèbatat*, ا. تجدد نبوت *tèdjèddoudé noubout*, pr. t. *tèdjèddudi nubout*; — action d'engendrer, ا. تولى *tooulid*, pr. t. *tèvlid*; — la reproduction des êtres, ا. توليد كائنات *tooulidé kaïnat*, pr. t. *tèrlidi kiaïnat*.

REPRODUIRE, v. a. دوباره بعمل آوردن *dou barè bè-'èml àvourdèn*, دوباره بوجود آوردن *dou barè bè-voudjoud àvourdèn*; — présenter de nouveau, دوباره ابراز کردن *dou barè èbraz kèrdèn*, pr. t. *dou barè ibraz kièrdèn*; — se reproduire, دوباره حاصل شدن *dou barè hacèl choudèn*, pr. t. *dou barè hacil choudèn*, دوباره بعمل آمدن *dou barè bè-'èml àmèdèn*; — en parlant des plantes, repousser, دوباره سبز شدن *dou barè sèbz choudèn*; — reproduit, e, دوباره بعمل آمده *dou barè bè-'èml àmèdè*.

REPROMETTRE, v. a. promettre de nouveau, V. **PROMETTRE**.

REPROUVER, v. a. prouver de nouveau, V. **PROUVER**.

RÉPROUVER, v. a. نپسندیدن *rèdd kèrdèn*, نپسندیدن قبول نکردن *qèboul nè-kèrdèn*; — réprouvé, e, a. مردود *mèrdoud*.

REPTILE, s. m., خزنده *khizèndè*, خزنده *khèzèndè*, a. حشره *hèchèrèt*, pr. t. *hachèrèt*, pl. حشرات *hèchèrat*, pr. t. *hachèrat*.

REPU, s, adj. سیر شده *sir*, سیر شده *sir-choudè*.

RÉPUBLICAIN, AINE, adj., a. جمهوری *djoumhourî*, pr. t. *djùmhourî*.

RÉPUBLIQUE, s. f., a. جمهور *djounhour*, pr. t. *djumhour*.

RÉPUDIATION, s. f., a. طلاق *tèlaq*, pr. t. *talaq*.

RÉPUDIER, v. a., طلاق دادن *tèlaq dadèn*.

RÉPUGNANCE, s. f., آزیغ *azigh*, a. کراهت *kèrahèt*, نفرت *nèfrèt*, اکراه *èkrah*, pr. t. *ikrah*.

RÉPUGNANT, E. adj. qui répugne, انگیز اکراه *èkrah-ènguiz*, a. مکروه *mèkrouh*; — contraire, opposé, a. ضد *zèdd*, pr. t. *zidd*, مخالف *moukhalèf*, pr. t. *mukhalif*, منافى *mounafi*.

RÉPUGNER, v. n. avoir de la répugnance, اکراه داشتن *èkrah dachtèn*, pr. t. *ikrah dachtèn*, نفرت کردن *nèfrèt kèrdèn*; — être opposé, contraire, منافى بودن *mounafi boudèn*, pr. t. *munafi boudèn*, ضدیت داشتن *zèd-diyèt dachtèn*.

REPULLULER, v. n. pulluler de nouveau, V. PULLULER.

RÉPULSIF, IVE, adj., دفع کننده *dèf'-kounèndè*, a. دافع *dafè'*, pr. t. *dafi'*, رادع *radè'*, pr. t. *radi'*.

RÉPULSION, s. f., a. دفع *dèf'*, pr. t. *daf'* رذع *rèd'*, pr. t. *rad'*.

RÉPUTATION, s. f., نام و ننگ *nam*, نام-ou-nèng. a. شهرت *cheuhrèt*; — bonne réputation, نیک نامی *nik-nami*, a. شهرت جمیله *cheuhrètè djèmilè*, pr. t. *chuh-rèti djèmilè*; — mauvaise, بد نامی *bèd-nami*, a. شهرت قبیحه *cheuhrètè qèbihè*, pr. t. *chuh-rèti qabihè*.

RÉPUTER, v. a., دانستن *danèstèn*, شمردن *choumourdèn*; — être réputé, شمرده شدن *choumourdè choudèn*; — cet homme est réputé savant, این مرد را عالم میدانند *èn mèrd-ra 'alèm mi-danènd*.

REQUÉRABLE, adj. des 2 g., خواستنی *khastèni*, خواهش کردن *khahèch-kèrdèni*.

REQUÉRANT, E, adj., خواهان *khahan*, مطالبه کننده *moutalèbbè-kounèndè*, pr. t. *mutalibè-kunèndè*, a. طالب *talèb*, pr. t. *talib*.

REQUÉRIE, v. a. prier de quelque chose, نیازمند شدن *niasmènd choudèn*, خواهش کردن *khahèch kèrdèn*, التماس کردن *èltèmas kèrdèn*, pr. t. *iltimas kièrdèn*; — réclamer, demander en justice, مطالبه کردن *moutalèbbè kèrdèn*, pr. t. *mutalibè kièrdèn*, عارض شدن *'àrèz choudèn*, pr. t. *'àriz chudèn*; — devenir nécessaire, اقتضا کردن *èqtèza kèrdèn*, pr. t. *igtiza kièrdèn*.

REQUÊTE, s. f. demande par écrit, ابریه *'èrizè*, pr. t. *'arizè*, عرضحال *'èrzè-hal*, pr. t. *'arzou-hal*; — demande verbale, خواهش *khahèch*, نیاز *niaz*, a. التماس *èltèmas*, pr. t. *iltimas*, استدعا *èstèd'a*, pr. t. *istid'a*, رجا *rèdja*, pr. t. *ridja*.

REQUIN, s. m., سگماهی *sèg-mahi*, سگ دریای *sègué dèria*, pr. t. *sègui dèria*.

REQUINQUE, (se), v. pron., خود را زینت کردن *khoud-ra zinèt kèrdèn*, pr. t. *khod-ra zinèt kièrdèn*, بزه کردن *bèzèk kèrdèn*.

RÉQUIPER, v. a. équiper de nouveau, V. ÉQUIPER.

REQUIS, E, adj., مقتضی *mouqlèzi*, pr. t. *muqlazi*, مطلوب *mètloub*.

RÉQUISITION, s. f., خواهش *khahèch*, a. طلب *tèlèb*, pr. t. *talèb*, اقتضا *èqtèza*, pr. t. *igtiza*.

RESALUER, v. a. saluer de nouveau, V. SALUER.

RESCILLER, v. a. sceller de nouveau, V. SCILLER.

RECINDANT, e, adj., خواہش ابطال سند *khahèché èbtalé sèndèd*.

RESCINDER, v. a., باطل منسوخ کردن *mènsoukh kèrdèn*, باطل کردن *batèl kèrdèn*.

RESCISION, s. f., cassation d'acte, a. بطل نسخ *nèskh*, بطل *èbtal*, pr. t. *ibtal*.

RESCRIPTION, s. f., a. حوالہ *hèvalè*, pr. t. *havalè*.

RESCRIT, s. m., نامه پادشاهی *namèyé padèchaki*, نامه *namèyé* همایون *houmayoun*.

RÉSEAU, s. m., petit rets, دام کوچک *damé koutchèk*; — ouvrage de fil de soie etc. تور *tour*; — ensemble de lignes de fer, رستہ *rèstè*.

RÉSÉDA, s. m., رزدا *rèzèda*, a. فغو *fèghv*.

RÉSERVATION, s. f., a. قيد *qèid*, pr. t. *qaïd*, pl. قيود *qouyou*d, شرط *chèrt*, pr. t. *chart*, pl. شروط *chourout*, pr. t. *churout*.

RÉSERVE, s. f. action de réserver, a. قيد *qèid*, pr. t. *qaïd*, شرط *chèrt*, pl. شروط *chourout*; — les choses réservées, چیزی نگاہداشته شد *tchizi nègah-dachtèd-choudè*; — troupes de réserve, پشت بند قشون *poucht-bèndè* *gouchoun*, قشون ید کی *gouchouné yèdèki*; — circonspection, احتیاط *èhtiat*, pr. t. *ihtiat*.

RÉSERVÉ, e, adj., با حذر *ba èhtiat*, با احتیاط *ba hèsèr*, a. مکتز *mouhtèrèz*, pr. t. *muhtèriz*.

RÉSERVER, v. a., حفظ کردن *nègah dachtèn*, نگاه داشتن *hèfz kèrdèn*, pr. t. *hafz kièrdèn*, محفوظ داشتن *mèh-fouz dachtèn*.

RÉSERVOIR, s. m. lieu où l'on amasse les eaux pour les distribuer, آبگیر *âb-guir*, برکه *bourkè*, t. p. استخر *ès-tèkhr*; — réservoir d'eau dans une ville ou dans une maison, آب انبار *âb-èmbâr*; — un bassin, احوص *hoouz*, pr. t. *havouz*, pl. حياض *hèyaz*.

RÉSIDENT, e, نشين *nèchîn*, a. ساکن *sakèn*, pr. t. *sakîn*, مقيم *mouqim*.

RÉSIDENCE, s. f., نشيمن *nèchimèn*, جای اقامت *djaï èqamèt*, pr. t. *djaï iqamèt*, a. مسکن *mèskèn*, pl. مساکن *mèçakèn*, pr. t. *mèçakîn*, محل اقامت *mèhèllé èqamèt*, pr. t. *mahalli iqamèt*.

RÉSIDER, v. n., نشستن *nèchèstèn*, pr. t. *nichèstèn*, اقامت کردن *èqamèt kèrdèn*, pr. t. *iqamèt kièrdèn*, اقامت داشتن *èqamèt dachtèn*, مقيم بودن *mouqim boudèn*, ساکن بودن *sakèn boudèn*.

RÉSIDU, s. m. terme de commerce باقی منده *baqi-mandè*; — en termes de chimie, دود *dourd*, ته نشين *tèh-nè-chîn*, لای *laï*, a. دفل *safèl*, pr. t. *safil*.

RÉSIGNANT, s. m., واگذار کننده *va-gouzar-kounèndè*, a. فارغ *farègh*, pr. t. *farigh*.

RÉSIGNATAIRE, s. m., a. معروف نه *mèfrough nè-hou*.

RÉSIGNATION, s. f. abandon, واگذار *va-gouzar*, a. ترک *tèrk*, فراغت *fèraghèt*, pr. t. *firaghat*, استعفا *èstè'èfa*, pr. t. *istî'fa*; — soumission au sort, ارض *rèza*, pr. t. *riza*, تسلیمیت *tèslimiyèt*; — soumission à la volonté de Dieu, ا. توکل *tèvèkkoul*; — patience, شکیبائی *chèki-bayi*, a. صبر *sèbr*, pr. t. *sabr*, تحمل *tèhèmmoul*, pr. t. *tèhammul*.

RÉSIGNER, v. a., واگذار کردن *va-gouzar kèrdèn*, واگذارشتن *va-gouzachtèn*, دست کشیدن *dèst kèchidèn*; — se résigner, رضا دادن *rèza dadèn*, pr. t. riza dadèn تسلیم کردن *tèslim choudèn*, تن در دادن *tèn dèr dadèn*, توکل کردن *tèvèkkoul kèrdèn*, pr. t. tèvèkkul kièrdèn; — resigné, e, واگذارشته شده *va-gouzachtè-choudè*; — à Dieu, رضا داده *rèza-dadè*, توکل بخدا کرده *tèvèkkoul bè-khouda kèrdè*, ا. متوکل علی الله *moutèvèkkèl 'èlallah*, pr. t. *mutèvèkkil 'alallah*.

RÉSILIATION, s. f., a. فسخ *fèskh*, انفساخ *èn-fèçakh*, pr. t. *infiçakh*, ابطال *èbtal*, pr. t. *ibtal*.

RÉSILIER, v. a., فسخ کردن *fèskh kèrdèn*, a. منسوخ *mèn-soukh*.

RÉSINE, s. f., شلم *chèlèm* ou *chèlm*, a. صمغ *sèmgh*, pr. t. *samgh*, علك *'èlk*, pr. t. *'ilk*, pl. علك *'oulouk*; — se dit particulièrement de celle qui sort des pins et des sapins, راتیانج *ratianèdj*.

RÉSINEUX, EUSE, adj., شلم آلود *chèlèm-âloud*, شلمندك *chèlèmnak*, a. ذو علك *zou-'èlk*, pr. t. *zou-'ilk*.

RÉSIPISCENCE, s. f., توبه کاری *tooubè-kari*, pr. t. *teubèkiari*, a. توبه *tooubè*, pr. t. *teubè*; — venir à résipiscence, توبه کردن *tooubè kèrdèn*.

RÉSISTANCE, s. f. action par laquelle un corps résiste à l'action d'un autre corps, a. قوام *qèram*, pr. t. *qavam*; — défense contre une attaque, a. مقابله *mouqavèlèl*.

RÉSISTER, v. n. ne pas céder au choc d'un autre corps ou aussi à l'injure du temps, قوام داشتن *qèvam dachtèn*;

— résister contre l'attaque, مقاومت کردن *mouqavèmèt kèrdèn*, در مقابل استادن *dèr mouqabèl èstadèn*, pr. t. *dèr muqabil-istadèn*.

RÉSISTIBLE, adj. des 2 g., طاقت کردنی *taqèt-kèrdèni*, طاقتش ممکن *taqèt-èch-moumkèn*, pr. t. *taqut-èch-mumkîn* کردنی مقاومت *mouqavèmèt-kèrdèni*, pr. t. *muqavèmèt-kièrdèni*.

RÉSOLU, E, adj. arrêté, décidé, مقرر شده *mouqèrrèr-choudè*, pr. t. *muqarrar-choudè*, ا. مصمم *moucèmmèm*;
— hardi, ا. جسور *djèçour*

RÉSOLUBLE, adj. des 2 g., انحلال پذیر *ènhèlal pèzir*, pr. t. *ĩnhilal-pèzir*, ا. ممکن انحلال *moumkèn-oul-hèll*, pr. t. *mumkîn-ul-hall*.

RÉSOLUMENT, adv. avec une résolution arrêtée, ا. حكماً *heukmèn*, حتماً *hètmèn*, البته *èlbètè*; — avec courage, جسرانه *djèçouranè*.

RÉSOLUTIF, IVE, adj., گدازنده *goudazèndè*, ا. محلل *mouhèllèl*, pr. t. *muhallil*.

RÉSOLUTION, s. f. cessation totale de consistance, گداختن *goudakhtèn*, آب شدن *áb choudèn*, ا. انحلال *ènhèlal*, pr. t. *ĩnhilal*; — la résolution d'une difficulté, انحلال *ènhèlalé* مouchkèli, pr. t. *ĩnhilali muchkili*;
— en termes de palais, cessation d'un bail, ا. فسخ *fèskh*, انفساخ *ènfèçakh*, pr. t. *ĩnfìçakh*; — détermination, parti pris, ا. عزم *'èzm*, pr. t. *'azm*, جزم *djèzm*, تصمیم *tèsnim*, pr. t. *tasmim*; — changer de résolution, تبدیل *èz ĩn sèrafèt oufladèn*, از این صرافت افتادن *tèbdilè niyèt kèrdèn*; — prendre une réso-

lution, عزم کردن 'èzm kèrdèn, pr. t. 'azm kièrdèn, عزم را جزم کردن mou-cèmmèm choudèn; — résolution, fermeté, courage, a. دجسارت djèçarèt, متانت mètanèt.

RÉSOLUTOIRE, adj., a. ناسخ nacèkh, pr. t. nacikh.

RÉSOLVANT, E, adj., گدازنده goudazèndè, حل کنندè hell-kounèndè, a. محلل mouhèllèl, pr. t. muhallil.

RÉSONNANCE, s. f., چرنگ tchèrèng, پژواک pèjvak, a. صدا sèda, زنین tènin, pr. t. tanin.

RÉSONNANT, E, adj., پژواک انداز pèjvak-èndaz, صوت انداز soout-èndaz.

RÉSONNER, v. n., پژواک کردن pèjvak kèrdèn, عکس صدا نوپیدن 'èksé sèda èndakhtèn ou دادن dadèn, نوپیدن noufidèn.

RÉSoudre, v. a. faire cesser l'union entre les parties d'un tout, منقلب کردن mounqèlèb kèrdèn, pr. t. munqalab kièrdèn; — résoudre un corps en poussière, جرمپرا بخاک منقلب کردن djèrmi-ra khak kèrdèn ou بخاک منقلب کردن bè-khak mounqèlèb kèrdèn, pr. t. bè-khak mun-qalab kièrdèn, استحالè کردن èstèhalè kèrdèn, pr. t. istihalè kièrdèn; — en parlant d'une question, d'une difficulté, گشودن guèchoudèn, حل کردن hell kèrdèn, pr. t. hall kièrdèn; — en termes de médecine, دفع dèf kèrdèn, رفع rèf kèrdèn; — en termes de droit, annuler, منسوخ کردن mènsoukh kèrdèn; — déterminer, قرار گذاشتن qèrar gouzachtèn, pr. t. qarar guzachtèn, تمام کردن tèsmim kèrdèn, تمام کردن tèmam kèrdèn, pr. t. tamam kièrdèn; — se résoudre,

شدن *choudèn*, منقلب شدن *moungèlèb choudèn* ;
 — la glace se résout en eau, یخ آب میشود *yèkh âb mi-chèvèd*, یخ آب منقلب میشود *yèkh bè-âb moungèlèb mi-chèvèd* ; — se déterminer, عزم را جزم کردن *'èzm-ra djèzm kèrdèn*, محتم شدن *moucèmmèm choudèn*, pr. t. *muçammam choudèn* ; — résolu, e, décidé, مقرر شده *mouqèrrèr-choudè*, pr. t. *muqarrar-choudè*, a. مقرر *mouqèrrèr*, pr. t. *muqarrar* ; — cassé, annulé, منسوخ شده *mènsoukh-choudè*, a. منسوخ *mènsoukh*, منفسخ *moumfèrèkh*, pr. t. *munfacikh* ; — en parlant d'un problème résolu, گشوده شده *gouchoudè-choudè*, حل شد *hèll-choudè*, a. منحل *mounhèll*, pr. t. *munhall* ; — en terme de médecine, qui a disparu sans suppurer. دفع شده *dèf'-choudè*, رفع شده *rèf'-choudè*.

RESPECT, s. m., a. حرمت *heurmèt*, pr. t. *hurmet*, احترام *èhtèram*, pr. t. *ihtiram*, pl. احترامات *èhtèramat*, pr. t. *ihtiramat*, تووقیر *toouqir*, pr. t. *tèrqir*, pl. تووقیرات *toouqirat*, pr. t. *tèrqirat*, تعظیم *tè'èzim*, pr. t. *ta'zim*, pl. تعظیبات *tè'èzimat*, pr. t. *ta'zimat*.

RESPECTABLE, adj. des 2 g., شایسته *guèrami*, حرمت *chayané heurmèt*, a. واجب الاحترام *vadjèb-oul-èhtèram*, pr. t. *vadjib-ul-ihitiram*.

RESPECTER, v. a., محترم کردن *heurmèt kèrdèn*, محترم داشتن *mouhtèrèm dachtèn*, تعظیم کردن *tè'èzim kèrdèn*, pr. t. *ta'zim kièrdèn* ; — respecté, e, a. محترم *mouhtèrèm*.

RESPECT'IF, IVE, adj., یتدیک *yèk-diguèr*, a. تفریق *tèrèfèin*, pr. t. *tarafèin* ; — les droits respectifs, a. حقوق

hougouqé tèrèfèin, pr. t. *huqouqi tarafèin*.

RESPECTIVEMENT, adv., از طرفین *èz tèrèfèin*.

RESPECTUEUSEMENT, adv., با حرمت *bè-heurmèt*,
ba heurmèt, با احترام *bè-èhtèram*, pr. t. *bè-ihitiram*,
 بتوقیر *bè-toouqir*.

RESPECTUEUX, EUSE, adj., با ادب *ba heurmèt*,
ba èdèb, a. مؤتب *mou'èddèb*, pr. t. *mu'èddèb*; — un homme
 respectueux, مرد با ادب *mèrdé ba èdèb*; — manières
 respectueuses, اطوار ادبانه *ètvaré èdèbanè*, pr. t. *ètvari
 èdèbanè*.

RESPIRABLE, adj. des 2 g., a. ممکن انتنفس *moumkèn-out-
 tènèffous*, pr. t. *mumkîn-ut-tènaffus*.

RESPIRATION, s. f., دم *dèm*, a. تنفس *nèfès*, تنفس *tè-
 nèffous*.

RESPIRER, v. n., تنفس کردن *nèfès kèchidèn*,
tènèffous kèrdèn.

RESPLENDIR, v. n., درخشیدن *dèrèkhchidèn*, pr. t. *dirakh-
 chidèn*, درخشان بودن *dèrèkhchan boudèn*, pr. t. *di-
 rakhchan boudèn*, پرتو انداز بودن *pèrtèr-èndaz
 boudèn*.

RESPLENDISSANT, E, adj., پرتو انداز *dèrèkhchan*,
pèrtèr-èndaz, a. لامع *lamè'*, pr. t. *lami'*, لمعان
lèm'an.

RESPLENDISSEMENT, s. m., درخشندگی *dèrèkhchèndègui*,
 pr. t. *dirakhchèndègui*, a. ششعد *chè'èchè'è*, pr. t. *cha'cha'a*,
 ضیا *zia*.

RESPONSABILITÉ, s. f., a. مسؤلیت *mès'ouliyèt*, جواب *djè-
 vab*, تضامن *tèzèmmoun*.

RESPONSABLE, adj. des 2 g., a. مسئول *mès'oul*, ضامن *zamèn*,
pr. t. *zamìn*.

RESPONSIF, 1re, adj., متضيق جواب *moutèzèmmènè djèbab*,
pr. t. *mutèzammini djèbab*.

RESSAIGNER, v. a. saigner de nouveau V. SAIGNER.

RESSAISIR, v. a. et se ressaisir, دوباره گرفتن *dou barè*
guèrèftèn, دوباره بتصرف آوردن *dou barè bè-tècèrrouf*
àcourdèn.

RESSASSER, v. a., دوباره غریبال کردن *dou barè ghèrbal*
kèrdèn.

RESSAUT, s. m., V. SAILLIE.

RESSELLER, v. a. remettre la selle à un cheval, V. SELLER.

RESSEMBLANCE, s. f., a. شباهت *chèbahèt*, pr. t. *chèbahat*,
مشابهت *muchabèhèt*, pr. t. *muchabihat*.

RESSEMBLANT, e, adj., مانند *manènd*, a. شبیه *chèbih*, مشابه
mouchabèh, pr. t. *muchabih*.

RESSEMBLER, v. n., مانند بودن *mandèn*, مانند بودند *manènd*
boudèn, شبیه داشتن *chèbih dachtèn*, شباهت داشتن *chè-*
bahèt dachtèn; — cela ne ressemble à rien, این بهیچ
نمیماند *in bè-hitch nè-mi-manèd*.

RESSEMER, v. a., کفش را نو کردن *tèkhtè kèsch-ra*
noou kèrdèn.

RESSEMER, v. a. semer de nouveau, V. SEMER.

RESSSENTIMENT, s. m. renouvellement d'un mal, اثر درد
ècèré dèrd, a. اثر علت *ècèré 'èllèt*, pr. t. *ècèri 'illèt*; —
souvenir d'une injure, désir de vengeance, کین *kìn*,
کینه *kinè*, a. بغض *boughz*; — garder un ressentiment,
کینه داشتن *kinè dachtèn*.

RESSENTIR, v. a., احساس کردن *hèss kèrdèn*. احساس کردن *èhsas kèrdèn*; — se ressentir, garder rancune, کینه در داشتن *kinè dèr dèl dachtèn*.

RESSERRÉ, e, adj., تنگ *tèng*, کم وسعت *kèm-vous'èt*, a. ضيق *zig*, pr. t. *zig*.

RESSERREMENT, s. m., تنگی *tèngui*, a. تصبیب *tèzyig*; — resserrement de cœur, tristesse, دلتنگی *dèl-tèngui*; — — terme de médecine, V. CONSTIPATION.

RESSERRER, v. a., تنگ بستن *tèng bèstèn*; — lier plus fortement استوار کردن *oustèvar kèrdèn*, مستحکم کردن *moustèhkèm kèrdèn*; — rendre le ventre moins lâche, انقباض آوردن *èngèbaz àvourdèn*, pr. t. *ingibaz àvourdèn*; — resserré, e, تنگ بسته *tèng-bèstè*, محکم بسته *meuhkèm-bèstè*.

RESSORT, s. m. élasticité, V. ÉLASTICITÉ — morceau de métal, فنر *fènèr*; — au fig. force, énergie, a. قوت *qouvvet*; — moyen de réussir, a. وسیله *vècilè*, pl. وسایل *vèçayèl*, pr. t. *vèçaïl*, سبب *sèbèb*, pl. اسباب *èsbah*; — on dit: cela n'est pas de mon ressort, این در قوه من نیست *in dèr qouvveyé mèn nist*, این از دستم بر نمیآید *in èz dèst-èm bèr nè-mi-âyèd*, این دخل بمن ندارد *in dèkhl bè-mèn nè-darèd*; — en dernier ressort, a. عاقبت الامر *'àqèbèt-oul-èmr*, pr. t. *'àqibèt-ul-amr*.

RESSORTIR, v. n. être du ressort de quelqu'un, وابسته *va-bèstè boudèn*, دخل داشتن *dèkhl dachtèn*, تعلق داشتن *tè'lllouq dachtèn*, pr. t. *tè'alluq dachtèn*, تابع بودن *tabè' boudèn*, pr. t. *tabi' boudèn*; — sortir de nouveau, V. SORTIR.

RESSORTISSANT, E, adj., وابسته *va-bèstè*, a. تابع *tabè'*, pr. t. *tabi'*.

RESSOUDER, v. a. souder de nouveau, V. SOUDER.

RESSOURCE, s. f., چاره *tcharè*, درمان *dèrman*; — sans ressource, infortuné, بیچاره *bi-tcharè*. بینوا *bi-nèva*; — je n'ai pas de ressource, چاره ندارم *tcharè nè-darèm*.

RESSOUVENANCE, s. f., یاد *yad*, V. SOUVENIR.

RESSOUVENIR, s. m. V. RESSOUVENANCE.

RESSOUVENIR, (se), v. pron., یاد داشتن *yad dachtèn*, یاد آمدن *yad àmèdèn*, بخاطر آمدن *bè-khatèr àmèdèn*.

RESSUAGE, s. m. action de ressuer, V. RESSUER.

RESSUER, v. n., تراویدن *tèravidèn*, تراوش کردن *tèravèch kèrdèn*, ترشح کردن *tèrèchchouh kèrdèn*, دم پس دادن *nèm pès dadèn*.

RESSUSCITER, v. a., زنده کردن *zèndè kèrdèn*, احب کردن *èhya kèrdèn*, pr. t. *ihia kièrdèn*; — au fig. renouveler. تجدید کردن *tèdjidid kèrdèn*, تازه کردن *tazè kèrdèn*, V. RENOUVELER.

RESSUSCITER, v. n., زنده شدن *zèndè choudèn*, حیات تازه *hèyaté tazè pèida kèrdèn*.

RESSUYER, v. a. essuyer de nouveau, V. ESSUYER.

RESTANT, E, adj., باقی مانده *baqi-mandè*, a. باقی *baqi*.

RESTAURANT, E, adj. qui restaure, فوّت دهندۀ *gouvvet-dè-hèndè*, a. مفتی *mouqèvvi*, pr. t. *muqavvi*; — remède restaurant, a. دوائی مفتی *dèvaï mouqèvvi*, pr. t. *dèvaï muqavvi*; — établissement d'un restaurateur, مهمنخانه *mèhman-khanè*.

RESTAURATEUR, TRICE, s., معمر کننده *mè'èmour-kounèndè*, pr. t. *ma'mour kunèndè*; — en parlant des arts, رواج *rèvadj-dèhèndè*, a. مروج *mourèvvèdj*, pr. t. *muravvidj*, موجد *moudjèddèd*, pr. t. *mudjèddid*; — aubergiste, صاحب مهمانخانه *sahèbé mèhman-khanè*, pr. t. *sahibi mihman-khanè*.

RESTAURATION, s. f., a. تعمیر *tè'èmir*, pr. t. *ta'mir*, مرمت *mèrèmmèt*, ترمیم *tèrmim*, اصلاح *èslah*, pr. t. *islah*; — restauration d'un état, تجدید نظم مملکت *tèdj-didé nèzmé mèmlèkèt*.

RESTAURER, v. a. réparer, درست کردن *droust kèrdèn*, pr. t. *drust kièrdèn*, تعمیر کردن *tè'èmir kèrdèn*, pr. t. *ta'mir kièrdèn*, مرمت کردن *mèrèmmèt kèrdèn*; — restaurer sa santé, خود را باکال آوردن *khoud-ra bè-hal àvourdèn*, تجدید صحت کردن *tèdjdidé sèhhèt kèrdèn*, pr. t. *tadjdidi sahhat kièrdèn*; — au fig., احیا کردن *èhya kèrdèn*, pr. t. *ihia kièrdèn*; — restaurer les sciences, احیا کردن علم و معارف *èhya kèrdèné 'èlm-ou-mè'ârèf*; — se restaurer, قوت پیدا کردن *qouvèt pèida kèrdèn*, بسر قوت آمدن *bè-sèré qouvèt àmèdèn*.

RESTE, s. m., باقی مانده *baqi-mandè*, a. باقی *baqi*, بقیه *bèqiyè*, pr. t. *baqiyè*, pl. بغایا *bèqaya*, pr. t. *baqaya*; — le reste de la vie, اعمار بقیه *bèqiyèyé 'eumr*, pr. t. *baqiyèi 'umr*.

RESTER, v. n., ماندن *mandèn*, باقی ماندن *baqi mandèn*; — il n'est rien resté, چیزی نمانده است *hitch tchiz nè-mandè-èst*; — demeurer, ماندن *mandèn*, نشستن *nèchèstèn*.

RESTITUABLE, adj. des 2 g. qui doit être rendu, پس بحالت *pès-dadèni*; — qui peut être rétabli, بحالت اولش آوردن *bè-halètè èvvèl-èch àvourdèn moum-kèn*, pr. t. *bè-halèti èvvèl-èch àvourdèn mumkîn*, اصلاح پذیر *èslah-pèzir*.

RESTITUER, v. a. remettre dans son premier état, rétablir, اصلاح بحالت اولی آوردن *bè-halètè èvvèli àvourdèn*, پس کردن *èslah kèrdèn*; — rendre ce qui a été pris, پس دادن *pès dadèn*. رد کردن *rèdd kèrdèn*.

RESTITUTION, s. f. restitution d'un texte, d'un passage, تصحيح آوردن بحالت اولی *àvourdènè bè-halètè èvvèli*, تصحيح کردن *tèshih kèrdèn*, a. تصحيح *tèshih*, pr. t. *tashih*, پس اصلاح *èslah*, pr. t. *islah*; — action de rendre, پس دادن *pès dadèn*; — faire restitution, V. **RESTITUER**, dans le sens de rendre.

RESTREINDRE, v. a., انقباض آوردن *èngèbaz àvourdèn*, pr. t. *ingibaz àvourdèn*, قېتىز کردن *qèbz kèrdèn*; — au fig. diminuer, limiter, کم کردن *kèm kèrdèn*, pr. t. *kièm kièrdèn*, کاست کردن *kast kèrdèn*, pr. t. *kiaست kièrdèn*, محدود کردن *mèhdoud kèrdèn*; — restreint, e, a. محدود *mèhdoud*, pr. t. *mahdoud*.

RESTRICTIF, IVE, محدود کننده *tèhdid-kounèndè*, a. محدود *mouhèddèd*, pr. t. *muhaddid*, مفيد *mouqèiyèd*, pr. t. *muqaiyid*.

RESTRICTION, s. f., a. قيد *qèid*, pr. t. *qaïd*, pl. قيود *qou-youđ*; — sans restriction, بي قيدى *bi hitch qèidi*, بدون قيد *bè-douné qèid*, a. بلا قيد *bè-la qèid*, pr. t. *bi-la qaïd*.

RESTRINGENT, *e*, adj., a. قابض *qabèz*, pr. t. *qabiz*, V.

ASTRINGENT.

RÉSULTANT, *e*, adj., a. حاصل *hacèl*, pr. t. *hacil*, منتج *mountèdj*.

RÉSULTAT, s. m., a. نتیاجه *nètìdjè*, pl. نتایج *nètayèdj*, pr. t. *nètàìdj*, حاصل *hacèl*, pr. t. *hacil*.

RÉSULTER, v. n., اِنتیاجه بخشدن *nètìdjè bèkhchidèn*, pr. t. *nètìdjè bakhchidèn*, حاصل شدن *hacèl choudèn*, لازم آمدن *lazèm àmèdèn*.

RÉSUMÉ, s. m., a. اِختصار *èkhtèçar*, pr. t. *ikhtìçar*, اجمال *èdjmal*, pr. t. *idjmal*, خلاصه *khoulacè*.

RÉ-SUMER, v. a., مخنصر کردن *moukhtècèr kèrdèn*, pr. t. *mukhtaçar kèrdèn*, مجمل کردن *moudjmèl kèrdèn*, pr. t. *mudjmil kèrdèn*, اختصار کردن *èkhtèçar kèrdèn*, pr. t. *ikhtìçar kèrdèn* — so résumer, حرفاً کوتا کردن *hèrf-ra koutah kèrdèn*, pr. t. *harf-ra kutah kèrdèn*.

RÉSURRECTION, s. f., زنده شدن *zèndè choudèn*, a. اِحياء *èhya*, pr. t. *ihya*, قيامت *qèyamèt*, pr. t. *qiamèt*.

RÉTABLIR, v. a., بحالت اول آوردن *bè-halètè èvvèl àvourdèn*, دوباره بحال *tazè kèrdèn*; — sa santé, دوباره *dou barè bè-hal àmèdèn*; — ses forces, دوباره *dou barè bè-sèré gouvèl àmèdèn*; — remettre en ordre, دوباره *dou barè bè-rèchtèyè nèzm àvourdèn*, pr. t. *dou barè bè-richtèi nazim àvurdèn*; — rétabi, e, آورده شده *bè-halètè èvvèl àvourdè-choudè*.

RÉTABLISSEMENT, s. m. action de rétablir, V. RÉTABLIR et ÉTABLISSEMENT.

RETAILLE, s. f., morceau, تکه tèkè, پارچه *partchè*, pr. t. *partcha*.

RETAILLER, v. a. tailler de nouveau. V. TAILLER.

RETAPER, v. a., درست کردن *t'èmr kèrdèn*, دروست *droust kèrdèn*.

RETARD, s. m., دير *dir*, a. تأخير *t'èkhir*; — sans retard, بي تاخير *bi tè'ekhir*, a. بلا تاخير *bi-la tè'ekhir*, pr. t. *bi-la tèkhir*.

RETARDATAIRE, s. m., دير کند *der-koumèndè*, پس ماند *pès-mandè*, عقب ماند *'eqib-mandè*.

RETARDEMENT, s. m., a. تأخير *t'èkhir*, pr. t. *tèkhir*.

RETARDER, v. a., تاخير انداختن *bè-t'èkhir èndakhtèn*, بعد از تاخير انداختن *bè-'auhdayè tè'ekhir èndakhtèn*, دير کردن *dir kèrdèn*; — v. n., تاخير افتادن *bè-'auhdayè tè'ekhir ouftadèn*, دير کردن *dir kèrdèn*; — en parlant d'une montre, کند کردن *koumd kèrdèn*, کند بودن *koumd boudèn*; retardé, e. دير کرد *der-kèrdè*, تاخير کرد *t'èkhir kèrdè*.

RETEINDRE, v. a., دو باره رینگ کردن *dou barè ring kèrdèn*.

RETENDRE, v. a. tendre de nouveau, V. TENDRE.

RÉTENDRE, v. a. étendre de nouveau, V. ÉTENDRE.

RETENIR, v. a., پيش خود نگاه داشتن *nègah-dachtèn*, نگاه داشتن *piché khoud nègah-dachtèn*, pr. t. *piché khod niguah-dachtèn*; en parlant de l'eau qu'on retient avec des écluses, گرفتن *guèrèftèn*, pr. t. *gui-*

raftèn, راه آب گرفتن *rahé âb guèrèftèn*; — retenu, e, نگاهداشتنه شد *nègah-dachtè-choudè*; — retenir dans sa mémoire, در خاطر نگاه داشتن *dèr khatèr nègah dachtèn*; — par cœur, حفظ کردن *hèfz kèrdèn*, زیر خود را ضبط کردن *èz-bèr kèrdèn*; — se retenir, خود را زبث کردن *khoud-ra zèbt kèrdèn*, pr. t. *khod-ra zabt kièrdèn*.

RÉTENTION, s. f., بند *bènd*; — rétention d'urine, شاش بند *chach-bènd*, a. احتباس انبیل *èhtèbas-oul-booul*, pr. t. *ihtibas ul-bèrl*.

RÉTENTIONNAIRE, s. m. terme de jurisprudence. a. مختلس *moukhtèlès*, pr. t. *mukhtolis*.

RETENTIR, v. n. غریو انداختن *sèda kèrdèn*, صدای *ghèriv èndakhtèn*.

RETENTISSANT, e, adj., ولوله انداز *sèda-kounan*, صدای *vèlvèlè-èndaz*.

RETENTISSEMENT, s. m., ولوله *ghèriv*, ا. صدای *sèda*, غریو *vèlvèlè*.

RETENIUM, s. m. article que les juges n'expriment pas dans un arrêt qu'ils rendent, a. شرط ضمنی *chèrté zèmnü*, pr. t. *charti zimnü*; — ce qu'on retient en soi-même, a. مبرام مخفی *mèramé mèkhfi*, pr. t. *mèrami mukhfi*, مبرام خفی *mèramé khèfi*, pr. t. *mèrami khafi*.

RETENU, e, adj., خود دار *khoud-dar*, a. مکتبز *mouhtèrèz*, pl. t. *mukhtèrèz*.

RETENUE, s. f., خود داری *khoud-dari*, خویشتنداری *khich-tèn-dari*, a. حزم *hèzm*, حزامت *hèzamèt*, pr. t. *hazamèt*, احتراز *èhtèraz*, pr. t. *ihtiraz*.

RÉTICENCE, s. f., ا. کتم *kètm*.

RÉTICULAIRE, adj. des 2 g, شبكه وار *chèbèkè-var*, شبكه *chèbèkè*, a. مشبك *mouchèbbèk*.

RÉTIF, IVE, adj., بدخو *bèd-khou*, سرکش *sèr-kèch*, حرون *hèroun*. pr. t. *haroun*.

RÉTINE, s. f., شبكه نبعه چشم *chèbèkèyè tìbèqèyè tchèchm*, pr. t. *chabakaï tabagaï tchèchm*.

RETIRADE, s. f., استحكام پشت قلعه *èstèhkamé pouchté qèl'è*.

RETIREMENT, s. m., در عمه كشيدن شدن *dèr hèm kèchidè choudèn*, توراوندجيدن *touroundjidèn*.

RETIRÉ, E, adj., جى نېبى *djaï tènhayi*; — homme retiré, دوشه دښين *tènha-nèchîn*, گوشه نېشين *gouchè-nèchîn*.

RETIRER, v. a. tirer de nouveau, V. TIRER; — tirer à soi, کشيدن *kèchidèn*, جذب کردن *djèzh kèrdèn*; — tirer quelque chose d'un lieu où cette chose avait été, در آوردن *dèr àvourdèn*, بيرون آوردن *biroun àvourdèn*; — percevoir, recueillir, حاصل کردن *hacèl kèrdèn*; — au fig. retirer sa parole, از حرف خود برگشتن *èz hèrfé khoud bèr-quèchtèn*, pr. t. *èz harfi khoud bèr-quèchtèn*, از حرف خود نكول کردن *èz hèrfé khoud noukoul kèrdèn*; — se retirer, se tenir en arrière, حودرا پس کشيدن *khoud-ra pès kèchidèn*; — se retirer du service, ترك خدمت کردن *tèrké khèdmèt kèrdèn*, pr. t. *tarki khèdmèt kèrdèn*, از خدمت دست کشيدن *èz khèdmèt dèst kèchidèn*, استعفا کردن *èstè'èfa kèrdèn*, pr. t. *istè'fa kèrdèn*; — se retirer du monde, ترك دنيا *tèrké dounia kèrdèn*; — se retirer, s'en aller,

رتن *rèftèn*; — retiré, e, کشیده شده *kèchidè-choudè*;
— sorti, در آورده شده *dèr àvourdè choudè*; — retiré
du service, ترک خدمت کرده *tèrké khèdmèt kèrdè*,
استعفا کرده *èstè'èfa kèrdè*, pr. t. *isti'fa-kièrdè*; — re-
tiré du monde, ترک دنیا کرده *tèrké dounia kèrdè*, منزوی
شده *mounzèvi-choudè*.

RETOMBER, v. n. tomber de nouveau, V. TOMBER; — re-
tomber malade, نكس کردن *nouks kèrdèn*.

RETONDRE, v. a. tondre de nouveau, V. TONDRE.

RETORDEMENT, s. m., دوباره ناب دادن *dou barè tab dadèn*.

RETORDEUR, EUSE, s., ابریشم ریس *èbrichoum-ris*, pr. t. *ibrichum-ris*.

RETORDRE, v. a. tordre de nouveau, V. TORDRE.

RÉTORQUER, v. a., بدلائل مدعی انبات مدعی خود کردن *bè-dèlayèlè mouddè'i èsbatè mouddè'âi khoud kèrdèn*.

RETORS, E, adj., چندین دفعه تاب خوردن *tchèndîn dèf'è tab-khourdè*.

RÉTORSION, s. f. action de rétorquer, V. RÉTORQUER.

RETOUCHE, s. f., a. تصحیح *tèshih*, pr. t. *tashih*, مرمت *mèrèmmèt*.

RETOUCHER, v. a. toucher de nouveau, V. TOUCHER; —
corriger, درست کردن *droust kèrdèn*.

RETOUR, s. m., بر گشتن *bèr guèchtèn*, a. مراجعت *moura-
djè'tt*, pr. t. *muradja'at*, رجعت *roudj'èt*, pr. t. *ridj'at*,
معاودت *mou'ávèdèt*; — ce qu'on donne en sus, سر *sèr*;
-- réciprocité, a. تفریبن *tèrèfein*, pr. t. *tarafein*,
معامله بمثل *mou'âmèlè bè-mèsl*, مقابله *mouqabèlè*, pr.
t. *muqabilè*.

RETOURNE, گزاشته وارونه *guèndjèfèyè varounè gouzachtè*.

RETOURNER, v. n., برگشتن *bèr guèchtèn*, مراجعت کردن *mouradjè'èt kèrdèn*, pr. t. *muradja'at kièrdèn*, معاودت کردن *mou'âvèdèt kèrdèn*, pr. t. *mu'âvèdèt kièrdèn*, انصراف کردن *ènsèraf kèrdèn*, pr. t. *insiraf kièrdèn* ; — retourner sur ses pas ; en ture et en persan, on emploie les mêmes mots que ci-dessus.

RETOURNER, v. a., برگرداندن *bèr guèrdandèn*, وارونه *varounè kèrdèn*.

RETRACER, v. a. tracer de nouveau, V. TRACER ; — se retracer, یاد کردن *yad kèrdèn*, بخاطر آوردن *bî-khatèr âvourdèn*.

RÉTRACTATION, s. f., از حرف خود برگشتن *èz hèrfè khoud bèr guèchtèn*, pr. t. *èz harfi khod bèr guèchtèn*, ا. نكول *noukoul*, pr. t. *nukioul*.

RÉTRACTER, v. a., از حرف خود برگشتن *èz hèrfè khoud bèr guèchtèn*, pr. t. *èz harfi khod bèr guèchtèn*, نكول کردن *noukoul kèrdèn*.

RÉTRACTATION, s. f. terme de médecine, برگشتن خود *bèr khoud kèchidègui*, pr. t. *bèr khod kèchidègui*, ترونجیدگی *touroundjidègui*.

RETRAIRE, v. a. terme de palais, مال فروختن *malé fouroukhhtë-ra pès guèrîftèn*, pr. t. *mali fu-roukhhtë-ra pès guirîftèn*.

RETRAIT, s. m. action de retraire, V. RETRAIRE.

RETRAITE, s. f., برگشتن *bèr guèchtèn*, ا. عودت *'ooudèt*, pr. t. *'avdèt*, انصراف *ènsèraf*, pr. t. *insiraf*, انعطاف *èn'èlaf*,

pr. t. *in'itaf*, العنان *èt f'oul-'ènan*, pr. t. *'atf-ul-'inan*; — éloigné du monde, گوشه نشینی *gouchè-nè-chini*, ا. *تَرَكَ دُنْيَا* *tèrké dounia*, a. عزلت *'èzlèt*, pr. t. *'euzlèt*, اِنْزَوَا *inzèra*, pr. t. *inziva*; — lieu de retraite, عزلة *'èzlèt gah*, pr. t. *'euzlèt-guiah*; — asile, refuge, نشيمن گاه *djaï-bèst*; — retraite de voleurs, نَحْمِشَن دَرْدَان *nèchimèn-gahé douzdan*; — pension, ا. علوفه *'ouloufè*, pr. t. *'eulufè*, مَسْتَمَرِّي *moustèmèrri*, وضيفه *vèzifi*; — battre la retraite, تَبْلَ اَصْرَافَ زَدَن *tèblé èn-siraf zèdèn*.

RETRAITÉ, E, adj., دارنده مسنمیری *darèndèyé moustèmèrri*.

RETRANCHEMENT, s. m., action de couper, بریده شدن *bouridè chondèn*, a. قطع *qèt'*, pr. t. *qat'*, اِنْقِطَاع *ènqèta'*, pr. t. *inqita'*; — terme de fortification, سَنگَر *sènguèr*, a. مِتَرَس *mètèrès*, pr. t. *mètèris*, pl. مِتَارَس *mètarès*, pr. t. *mètaris*.

RETRANCHER, v. a. diminuer, کم کردن *kèm kèrdèn*, تخفیف دادن *tèkhfif dadèn*, pr. t. *takhfif dadèn*; — ôter, enlever, بریدن *bouridèn*, قطع کردن *qèt' kèrdèn*; — terme de guerre, سَنگَر بَسْتَن *sènguèr bèstèn*; — se retrancher, se restreindre, بِر خُود مَنحَصِر کَرْدَن *bèr khoud mounhècèr kèrdèn*; — en terme de guerre, تَحْقِيقَن کَرْدَن *moutèhèssèn chondèn*, متَحَصِن شدن *tèhèssoun kèrdèn*.

RETRAVAILLER, v. a. travailler de nouveau, V. TRAVAILLER.

RETRAYANT, E, s. et adj., استرداد کنندۀ مال فروخته

را *èstèr dad-kounèndèyé malé fouroukh-tè-choudè-ra.*

RÉTRÉCIR, v. a., *تنگ کردن* *tèng kèrdèn*, *کم عرض کردن* *kèm-èrz kèrdèn*. -- v. n. *تنگ شدن* *tèng choudèn*, *فا هم آمدن* *fa-hèm àmèdèn*; -- rétréci, c, *تنگ شده* *tèng-choudè*, *فا هم آمده* *fa-hèm-àmèdè*; -- au fig. esprit rétréci, a. *عقل ناقص* *'èqlé naqès*, pr. t. *'aqli naqis.*

RÉTRÉCISSEMENT, s. m., *فا هم آمدن* *fa-hèm àmèdèn*, *بیم تنگ شدن* *bè-hèm kèchudè choudèn*, *کم عرض شدن* *kèm-èrz choudèn*, pr. t. *kièm-'arz choudèn.*

RETREMPER, v. a. tremper de nouveau V. TREMPER; -- au fig. donner de la vigueur, *از نو قوت دادن* *z noou qouvèt dadèn.*

RÉTRIBUTION, s. f., a *موجب* *mèradjèb*, pr. t. *mèradjib*, *اجرت* *adjrèt.*

RÉTRIBUER, v. a., *موجب دادن* *mèradjèb dadèn*, *اجرت دادن* *adjrèt dadèn.*

RÉTROACTIF, IVE, adj., *گذشته* *'àmèlè bè-zè-mané gouzèchtè*, a. *عمل علی الماضي* *'àmèl 'èlal-mazi*, pr. t. *'àmil 'alal-mazi.*

RÉTROACTION, s. f., a. *عمل علی الماضي* *'èmèl 'èlal-mazi*, pr. t. *'amèl 'alal-mazi.*

RÉTROAGIR, v. n., *گذشته معمل داشتن* *bè-zè-mané gouzèchtè mè'èmoul dachtèn.*

RÉTROCÉDER, v. a., *دو باره وا گذاشتن* *dou barè va-gou-zachtèn.*

RÉTROCESSION, s. f. action de rétrocéder, V. RÉTROCÉDER.

RÉTROGRADATION, s. f., a. رجعت *roulî'èt*, pr. t. *ridî'at*,

V. RÉTROGRADER.

RÉTROGRADE, adj. des 2 g., عقب پس روند *pèst-rèvèndè*, عقب
'èqèb-rèvèndè.

RÉTROGRADER, v. n., عقب رفتن *pèst rèftèn*, عقب رفتن
'èqèb rèftèn, pr. t. 'aqab rèftèn, پیش نشستن *pèst nè-
chèstèn*, pr. t. *pèst nichèstèn*.

RETROUSSEMENT, s. m., a. تشمیر *tèchmir*, V. RETROUSSER.

RETROUSSER, v. a., بالا کُرفتن *bala guèrîftèn*, pr. t. *bala
guirîftèn*, بلند کردن *boulènd kèrdèn*, pr. t. *bulènd
kièrdèn*, بالا کشیدن *bala kèchidèn*, تشمیر کردن
tèchmur kèrdèn, pr. t. *tachmir kièrdèn*.

RETROUSSIS, s. m., بر کُشته *lèb bèr guèchtè*.

RETROUVER, v. a. trouver de nouveau, V. TROUVER.

RETS, s. m., دام *dam*, a. حبالة *hèbalèt*, pr. t. *hibalèt*, pl.
حبایل *hèbayîl*, pr. t. *habaîl*; — tendre des rets, دام
گذاشتن *dam gouzachtèn*, ou دام نهادن *dam nèhadèn*,
pr. t. *dam nihadèn*.

RÉTUDIER, v. a. étudier de nouveau, V. ÉTUDIER.

RÉUNION, s. f., پیوستگی *pèivèstègui*, a. جمع *dièm'*, pr. t.
djam', انجمن *èltiam*, pr. t. *iltiam*; — rassemblement
de personnes, انجمن *èndjournèn*, pr. t. *èndjumèn*, a.
مجلس *mèdjilès*, pr. t. *mèdjlis*, جمعیت *djèm'iyèt*, pr.
t. *djam'iyèt*, جماعت *djèma'èt*, pr. t. *djèma'at*; — ac-
cord, یکرنگی *yèk-rèngui*, یکجهتی *yèk-djèhèti*, pr. t.
yèk-djìhèti, a. اتفاق *ètlfèfaq*, pr. t. *ittifaq*, اتحاد
èt-tèhad, pr. t. *ittihad*, موافقت *mouvafèqèt*, pr. t. *mura-
faqat*; — la réunion des esprits, موافقت افکار *mouvafè-*

gèté èfkar, pr. t. *muvaſaqati èfkiaſ*; — adjonction, همراهى *hèm-rahi*, a. انضمام *ènzèmam*, pr. t. *inzimam*, التتحاق *èltèhaq*, pr. t. *iltihaq*.

RÉUNIR, v. a. joindre ce qui était désuni, بهم پيوستن *bè-hèm pèivèstèn*, انتيام دادن *èltiam dadèn*, pr. t. *iltiam dadèn*, وصل کردن *vèsl kèrdèn*, pr. t. *vast kièrdèn*; — rassembler ce qui était éparé, يکجا جمع کردن *yèk-dja djèm' kèrdèn*; — réconcilier, آشتى دادن *àçhti da-dèn*; — joindre, ضمّ کردن *zèmm kèrdèn*, الحاق کردن *èlhaq kèrdèn*, pr. t. *ilhaq kièrdèn*; — se réunir, se rapprocher, se joindre, بهم پيوسته شدن *bè hèm pèivèstè choudèn*, انتيام پذيرفتن *èltiam pèzirouftèn*, pr. t. *iltiam pèzirèftèn*; — se rassembler dans un lieu, يکجا جمع شدن *yèk-dja djèm' choudèn*, بيهيدى *bè hèm-diguèr rècidèn*; — se réconcilier, آشتى کردن *àçhti kèrdèn*; — s'accorder, اتفاق کردن *ètlèfaq kèrdèn*, pr. t. *ittifaq kièrdèn*, متفق شدن *moultèfèq choudèn*, pr. t. *muttèfiq choudèn*; — réuni, e, جمع شده *djèm'-choudè*, بهم پيوسته شده *bè hèm pèivèstè-choudè*.

RÉUSSIR, v. n., از عهده بر آمدن *èz 'euhdè bèr àmèdèn*, مراد حاصل کردن *mourad hacèl kèrdèn*, pr. t. *murad hacil kièrdèn*, چودن *choudèn*; — il n'a pas réussi, از عهده اش بر نيامد *èz 'euhdè-èch bèr nè-yàmèd*; — cela n'a pas réussi, نشد *nè-choud*.

RÉUSSITE, s. f., a. حسن نتيجه *heusné nètidjè*, pr. t. *husni nètidjè*; — la réussite d'une affaire, حسن نتيجه امرى *heusné nètidjèyè èmri*, حصول مقصد *houçoulé mèqçoud*.

REVALOIR, v. a., در مقام تلافی بر آمدن *dèr mèqamé tèlafi bër àmèdèn*.

REVANCHE, s. f., a. تلافی *tèlafi*, انتقام *èntèqam*, pr. t. *inti-qam*, مقبله *mouqabèlè*, pr. t. *muqabilè*; — prendre sa revanche, کردن تلافی *tèlafi kèrdèn*, انتقام کشیدن *èntèqam kèchidèn*.

REVANCHER, v. a., (peu usité), یآوری *yavèri kèrdèn*, حمایت کردن *hèmayèt kèrdèn*, pr. t. *himayèt kièrdèn*, پشتداری کردن *poucht-dari kèrdèn*; — se revancher, مدافعه کردن *moudafè'è kèrdèn*; — rendre la pareille, معامله بمثل کردن *mou'âmèlè bè-mèsl kèrdèn*, pr. t. *mu'âmilè bè-misl kièrdèn*.

RÉVASSER, v. n., خواب پربشان دیدن *khabé pèrichan didèn*.

RÊVE, s. m., خواب *khab*, a. روبا *rouya*, حلم *houlm*, pl. *èhlam*, pr. t. *ahlam*; — au fig., a. خیال *khial*, pr. t. *khaïal*, pl. خیالات *khialat*, pr. t. *khaïalat*.

REVÊCHE, adj. des 2 g. âpre au goût, زومخت *zoumoukht*, a. عفس *'èfès*; — au fig., بد خو *bèd-khou*, سرکش *sèr-kèch*.

RÉVEIL, s. m., بیداری *bidari*.

RÉVEILLE-MATIN, s. m., زنگدار ساعت *sa'ète sèng-dar*, pr. t. *sa'ati sèng-dar*, ساعت بیدار کننده *sa'ète bidar-kounèndè*.

RÉVEILLER, v. a., از خواب بیدار کردن *bidar kèrdèn*, — au fig. renouveler, کردن *èz khab bidar kèrdèn*; — au fig. تازه کردن *tazè kèrdèn*, v. ce mot; — se réveiller, s'éveiller, بیدار شدن *bi-dar choudèn*, از خواب بیدار شدن *èz khab bidar chou-*

dèn; — au fig. sortir de l'indolence, از خواب غفلت *z khabé ghèflèt bidar choudèn*; — se renouveler, تازه شدن *tazè choudèn*, متجدد شدن *moutèdjèddèd choudèn*, pr. t. *mutèdjèddid choudèn*; — réveillé, e, بیدار *bidar*.

RÉVÉLATEUR, TRICE, s., خبر دهنده *khèbèr dèhèndè*, pr. t. *khabèr-dèhèndè*.

RÉVÉLATION, s. f. action de révéler, V. RÉVÉLER; — il signifie aussi inspiration divine, ا. الهم *èlham*, pr. t. *ilham*, pl. الهامات *èlhamat*, pr. t. *ilhamat*, وحى *vèhi*, pr. t. *vahi*, وحى ربانى *vèhiyé rèbbani*, pr. t. *vahï rabbani*.

RÉVÉLER, v. a. découvrir une chose qui était secrète, فاش کردن *fach kèrdèn*; — révélé, e, فاش شده *fach choudè èfcha-choudè*.

REVENANT, s. m., a. روح الميت *rouh-oul-mèiyit*.

REVENANT, e, adj. qui plaît, qui est agréable (peu usité dans ce sens, دلپسند *dèl-pècènd*, pr. t. *dil-pècènd*, دلچسب *dèl-tchèsp*, مطبوع *mètbou'*).

REVENANT-BON, s. m., a. profit, avantage fortuit, مداخل *mèdakhèl*.

REVENDEUR, EUSE, s., کهنه فروش *keuhnè-fourouch*, a. دلال *dèllal*.

REVENDICATION, s. f., a. طلب *tèlèh*, pr. t. *talèh*, استرداد *èstèrdad*, pr. t. *istirdad*.

REVENDIQUER, v. a., پس خواستن *pès khastèn*, استرداد *èstèrdad kèrdèn*, pr. t. *istirdad kièrdèn*, مطالبه کردن *moutalèbè kèrdèn*.

REVENDE, v. a., *دو باره فروختن* *dou barè fou-roukhtèn*.

REVENIR, v. n., *دو باره آمدن* *baz àmèden*, *دو باره آمدن* *barè àmèden*; — retourner, *بر گشتن* *bèr guèchtèn*, *مراجعت کردن* *mou-radjè'èt kèrdèn*, pr. t. *muradja'at kièrdèn*; — revenir sur ses pas, *بر گشتن* *bèr guèchtèn*; — revenir sur l'eau (proverbe) *دو باره کار خود را ساختن* *dou barè karé khoud-ra sakhtèn*; — en parlant des troupes, revenir à la charge, *دو باره هاجم آوردن* *dou barè houdjoum àvourdèn*; — au fig. revenir à la charge, *مکرر کردن* *moukèrrèr kèrdèn*, pr. t. *mukièrrèr kièrdèn*, *اصرار کردن* *èsrar kèrdèn*, pr. t. *israr kièrdèn*; — à combien cela revient-il ? *ارزش این چه قدر است* *èrzèché ìn tchè qèdr-èst*, pr. t. *èrzèchi ìn tchi qadr-èst*; — être à l'avantage de quelqu'un, *حاصل شدن* *hacèl choudèn*, pr. t. *hacil choudèn*; -- que vous en revient-il ? *از این برای* *èz ìn bèraï chouma tchè hacèl*, pr. t. *èz ìn bèraï chouma tchi hacil*; — revenir à la santé, *بکل* *bè-hal àmèden*; — revenir à soi, *بهوش آمدن* *bè-houch àmèden*; — en parlant des plantes, repousser, *دو باره سبز شدن* *dou barè rouyidèn*, *دو باره سبز شدن* *dou barè sèbz choudèn*; — revenir à l'esprit, *بخطا بر* *bè-khatèr àmèden*; — revenu, e, *بر گشته* *bèr guèchtè*, *باز آمده* *baz-àmèdè*.

REVENTE, s. f., *فروش مکرر* *fourouché moukèrrèr*, pr. t. *fou-rouchi mukièrrèr*.

REVENU, s. m., *بهره* *bèhrè*, s. *مداخل* *mèdakhèl*, pr. t. *mè-*

dakhil, ایراد *irad*, pl. ایرادات *iradat*, واردات *varèdat*,
pr. t. *varidat*.

REVENUE, s. f., شاهی نورسته *chakh-haï noou-rèstè*,
رشتک *rèchtak*.

RÊVER, v. n., در خواب دیدن *khab didèn*, خواب دیدن *khab didèn*;
— méditer, اندیشه کردن *èndichè kèrdèn*;
— être distrait, ذهن پریشان بودن *zèhn- pèrichan boudèn*;
— être dans le délire, dire des choses extra-
vagantes, هذیان گفتن *hèzian goftèn*.

RÉVERBÉRATION, s. f., a. عکس نور *'èksé nour*, pr. t.
'aksi nour, انعکاس ضیا *èn'èkacé zia*, pr. t. in'ikia-
ci zia.

RÉVERBÈRE, s. m. miroir d'une lampe, آینه عکس انداز *âinè 'èks-èndaz*,
pr. t. *âinèr 'aks-èndaz*; — lanterno,
a. فانوس *fanous*.

RÉVERBÉRER, v. a., عکس انداختن *'èks endakhtèn*.

REVERDIR, v. a., دوباره رنگ سبز زدن *dou barè rènguè*
sèbz zèdèn; — v. n., دوباره سبز شدن *dou barè sèbz*
choudèn.

RÉVÈREMENT, adv., با حرمت *ba heurmèt*.

RÉVÉRENCE, s. f., احترام *heurmèt*, اَظَرَم *âzèrm*,
pr. t. *ihtiram*; — mouvement en se baissant
pour saluer, سر فرود *sèr-feroud*, a. خضوع *khouzou'*,
تواضع *tèrazou'*, pr. t. *tèvazu'*; — titre d'honneur, a.
آلیجناب *âli-djénab*, جناب فضيلة مآب *djénabé fèzilèt-*
mèâb, pr. t. *djénabi fazilèt-mèâb*.

RÉVÉRENCIEUSEMENT, adv., ادبانه *èdèbanè*, با ادب *ba èdèb*,
از روی ادب *èz rouï èdèb*.

RÉVÉRENCIEUX, se, adj., با ادب *ba édèb*, a. مؤتَب *mou'-èddèb*.

RÉVÉREND, e, adj., شایان آزر *chayané àzèrm*, a. محترم *mouhtèrèm*, pr. t. *muhtaram*, واجب الاحترام *vadjèb-oul-èhtèram*.

RÉVÉRENDISSIME, adj. des 2 g., a. جلیل الاحترام *djèlil-oul-èhtèram*, pr. t. *djèlil-ul-ihitram*.

RÉVÉRER, v. a., داشتن محترم *mouhtèrèm dachtèn*, احترام کردن *èhtèram kèrdèn*; — révééré, e, a. محترم *mouhtèrèm*, pr. t. *muhtaram*.

RÉVERIE, s. f., a. استغراق اندعن *èstèghraq-ouz-zèhn*, pr. t. *istighraq-uz-zihn*; — idée extravagante, خیال بی پا *khialé bi pa*, خیال بی مأل *khialé bi mè'al*, a. خیال خیالات باطل *khialé batèl*, pr. t. *khaïali batil*, pl. خیالات باطله *khialaté batèlè*, pr. t. *khaïalati batilè*.

REVERS, s. m. coup d'arrière main, زنش به پشت دست *zènèché bè-pouchté dèst*; — le dessus de la main, پشت دست *pouchté dèst*; — le côté opposé à l'effigie d'une médaille, پشت سده *pouchté sèkkè*, pr. t. *puchti sikkè*; — la seconde page d'un feuillet, پشت ورق *pouchté vèrèq*, a. ظہر *zèhr*; — sens contraire, وارونه *varounè*, a. عکس *'èks*, pr. t. *'aks*; — au fig. disgrâce, وازگونی بخت *bèr-guèchtèné bèkht*, vajqouniï *bèkht*.

RÉVERSIBLE, adj. des 2 g., انتقال پذیر *èntègal pèzir*, pr. t. *ëntiqal-pèzir*, ممکن انتغالش *èntègal-èch-moum-kèn*, pr. t. *ëntiqal-èch-mumkîn*, a. راجع *radjé*, pr. t. *radji'*, عاید *'âyèd*.

RÉVERSION, s. f., a. انتقال *èntèqal*, pr. t. *intiqal*, عاید 'ayèd, pr. t. 'àid.

REVÊTEMENT, s. m., دیوار *divar*; — revêtement du fossé, دیوار خندق *divaré khèndèq*.

REVÊTIR, v. a. habiller, رخت پوشاندن *rèkht pouchandèn*, رخت دادن *rèkht dadèn*, pr. t. *rakht dadèn*; — revêtir ou se revêtir, پوشیدن *pouchidèn*; — revêtir le sabre, شمشیر بکمر بستن *chèmhchir bè-kèmèr bèstèn*, pr. t. *chimchir bè-kièmèr bèstèn*; — revêtir, garnir d'un revêtement, سنگر بندی کردن *senguèr-bèndi kèrdèn*; — revêtu, e, habillé, رخت پوشیده *rèkht-pouchidè*, a. ملبس *moulèbbès*, pr. t. *mulèbbis*; — garni de revêtement, اطرافش سنگر بسته *ètraf-èch senguèr-bèstè*; — au fig. orné, زینت کرده *zinèt-kèrdè*, a. مزین *mouzèiyèn*, متحلی *moutèhèlli*, pr. t. *mutèhalli*.

RÊVEUR, EUSE, adj., اندیشه گرفتار فکر و *guèrèftaré fèkr-ou-èndichè*, pr. t. *guiriftari fikr u-èndichè*, a. متفکر *moutèfèkkèr*, pr. t. *mutèfèkkir*.

REVIREMENT, s. m. action de revirer, برگشت *bèr-guècht*.

REVIRER, v. n. terme de marine, برگردانیدن *bèr-guèrdanidèn*.

RÉVISER, v. a., دوباره واریسی کردن *dou barè va-rèci kèrdèn*.

RÉVISEUR, s. m., واریسی کننده *varèci-kounèndè*, a. ممیز *moumèiyèz*, pr. t. *mumèiyiz*.

RÉVISION, s. f., واریسی مجدد *va-rèci moudjèddèd*.

REVIVIFICATION, s. f., terme de chimie, معدنی را باکالت *mè'èdèni-ra bè-halètè èsli bèr èvourdèn*.

REVIVIFIER, v. a., بخشیدن *hèyaté tazè bèkh-chidèn*.

REVIVRE, v. n., دوباره زند شدن *dou barè zèndè choudèn* ;
— faire revivre, دوباره زنده کردن *dou barè zèndè kèrdèn*, بخشیدن *hèyaté tazè bèkhchidèn* ;
— renouveler, تجدید کردن *tazè kèrdèn*, تجديد کردن *tèdjdid kèrdèn*.

RÉVOCABLE, adj. des 2 g., منسوخ شدنی *mènsoukh-choudèni*, نسخ پذیر *nèskh-pèzir*, ابطال پذیر *èbtal-pèzir*,
pr. t. *ibtal-pèzir* ; — qui peut être destitué, عزل پذیر *'èzl-pèzir*, pr. t. *'azl-pèzir*, a. ممکن العزل *moumkèn oul-'èzl*, pr. t. *mumkîn-ul-'azl*.

RÉVOCATION, s. f. action de révoquer, a. نسخ ابطال *nèskh, èbtal*, pr. t. *ibtal*, عزل *'èzl*, pr. t. *'azl*.

RÉVOCATOIRE, adj. des 2 g., منسوخ کننده *mènsoukh-kounèndè*, a. نسخ ناسخ *nacèkh*, pr. t. *nacikh*, مبطل *moub-tèl*, pr. t. *mubtil*.

REVOIR, v. a. voir de nouveau, V. VOIR.

RÉVOLTANT, e, adj., نفرت انگیز *vèhchèt-ènguiz*, وحشت انگیز *nèfrèt-ènguiz*, a. مکروه *mèkrouh*, عنیف *'ènif*, pr. t. *'anif*.

RÉVOLTE, s. f., شورش *chourèch*, یاغیگری *yaghi-guèri*, a. عصیان *'ècian*, pr. t. *'ician*.

RÉVOLTER, v. a., بشورش انگیزختن *bè-chourèch ènguikh-tèn*, بیاغیگری انگیزختن *bè-yaghi-guèri ènguikhtèn*,
بعضیان تحریک کردن *bè-'ècian tèhrik kèrdèn*, pr. t. *bè-'ician tahrik kièrdèn* ; — indigner, بغضب آوردن *bè-ghèzèb àvourdèn*, دیوانه کردن *divanè kèrdèn* ; — se

révolter, سر از اطاعت *sèr-kèchi kèrdèn*, پیچیدن *sèr èz èta'èt pitchidèn*, یاغی شدن *yaghi choudèn*, عاصی شدن *'âci choudèn*; — s'emporter, بغضب آمدن *bè-ghèzèb âmè-dèn*; — révolté, عاصی شده *yaghi-choudè*, ا. عاصی *'âci*, pr. t. *'âci*, pl. عصات *'ouçat*.

RÉVOLU, E, adj., تمام شده *bè-âkhèr-rècidè*, منقضی شده *tèmam-choudè*, ا. منقضی *mounqèzi-choudè*, pr. t. *munqazi*.

RÉVOLUTION, s. f. retour d'une planète ou d'un astro quelconque, ا. دور *doour*, pr. t. *dèrr*, pl. دوران *doou-ran*, pr. t. *dèrran*; — révolution périodique, ا. دوری *doourèyè*, pr. t. *dèrrèi mounavèbè*; — révolution des planètes, دوری سیارگان *doourèyè sèiyrà-règan*; — révolution du temps, ا. انقلاب زمان *ènqè-labè zèman*, pr. t. *inqilabi zèman*; — trouble, شورش *chourèch*, ا. بزم خوردن اوضاع دولت *bè-hèm khourdènè oouza'è dooulèt*, pr. t. *bè-hèm khordènè èrza'i dèvlèt*, a. اختلال *èkhtèlal*, pr. t. *ikhtilal*, اغتشاش *èghtèchach*, pr. t. *ightichach*; — changement, ا. تغییر *tèghyir*, pr. t. *tèghèiyour*, pl. تغیرات *tèghèiyourat*, تبدیل *tèbèddoul*, pr. t. *tèbèddul*, pl. تبدلات *tèbèddoulat*.

RÉVOLUTIONNAIRE, s. m., شورش کننده *chourèch-kou-nèndè*, ا. انگیز *èkhtèlal-ènguiz*, pr. t. *ikhtilal-ènguiz*, ا. مفسد *moufsèd*, pr. t. *mufsid*, pl. مفسدين *moufsèdîn*, pr. t. *mufsidîn*.

RÉVOLUTIONNER, v. a., شورش برپا کردن *chourèch bèr pa*

kèrdèn, انگیختن شورش *chourèch ènguikhtèn*, افساد کردن *èfsad kèrdèn*.

REVOMIR, v. a. vomir de nouveau, V. VOMIR.

RÉVOQUER, v. a. destituer, عزل کردن *'èzl kèrdèn*, pr. t. *'azl kièrdèn*, معزول کردن *mè'èzoul kèrdèn*; — annuler, باطل کردن *mènsoukh kèrdèn*, باطل کردن *batèl kèrdèn*, pr. t. *batil kièrdèn*; — révoquer en doute, متشکک بودن *chèk dachtèn*, شبهه داشتن *moutèchèkkèk boudèn*, *cheubhè dachtèn*.

REU, E, adj., تصحیح شده *droust-choudè*, درست شده *tèshih-choudè*.

REVUE, s. f., تفتیش *rècidègui*, واری *varèci*, a. تفتیش *tèftich*; — inspection des troupes, سان قشون *sané gouchoun*.

RÉVULSIF, IVE, adj. terme de médecine, بر گرداننده *bèr guèrdanèndè*, pr. t. *bèr guirdanèndè*, a. صارف *sarèf*, pr. t. *sarîf*.

RÉVULSION, s. f., بر گشتن *bèr guècht*, در گشتن *bèr guèchtèn*, a. انحراف *ènsèraf*, pr. t. *însiraf*, تحویل نمود *tèh-vil-oul-mèrad*.

REZ-DE-CHAUSSEE, s. m., روی زمین *rouï zèmin*, a. وجه الارض *rèdjh-oul-èrz*, pr. t. *rèdjh ul-arz*.

RHABILLAGE, s. m. correction insuffisante d'un mauvais ouvrage, گُلِ منی *guèl-mali*, pr. t. *guil-mali*, a. مرمت *mèrèmmèt*.

RHABILLER, v. a. habiller de nouveau, V. HABILLER; — il signifie aussi raccommoder, درست کردن *droust kèr-*

dèn, كرين ملى. گىل ملى guèl-mali kèrdèn, pr. t. guil-moli kièrdèn.

RHAPONTIC, s. m. plante, V. RHUBARBE.

RHÉTEUR, s. m., a. اهل علم كلام èhlé 'èlmé kèlam, pr. t. èhli 'ilmi kièlam, اهل علم بيان èhlé 'èlmé bèyan, pr. t. èhli 'ilmi biyan.

RHÉTORICIEN, s. m., a. معلم علم كلام mou'èllémé 'èlmé kèlam, pr. t. mu'allimi 'ilmi kièlam, معلم علم بيان mou'èllémé 'èlmé bèyan, pr. t. mu'allimi 'ilmi biyan.

RHÉTORIQUE, s. f., a. علم كلام 'èlmé kèlam, pr. t. 'ilmi kièlam, علم بيان 'èlmé bèyan, pr. t. 'ilmi biyan.

RHINOCÉROS, s. m., كرتڭدن kèrguèdèn, a. قاتل الغيل qatèl oul-fil, pr. t. qatil-ul-fil.

RHODODENDRON, s. m., خرزهره khèr-zèhrè, a. نجار الغار chédjèr-oul-ghar.

RHODOMEL, s. m., انگبين گىل سرخ ènguèbiné goulé sourkh

RHOMBE, s. m., a. معين mou'in.

RHOMBOÏDE, s. m. parallélogramme oblique, a. مبيه بالمعين chèbih bèl-mou'in.

RHUBARBE, s. f., رنوند حينى rivèndé tchini; — rhubarbe des moines ou rhapondic, ربواس rivas, a. اخليج èkh lidj, pr. t. akhlidj.

RHUM, s. m., روم roum.

RHUMATISMAL, e, adj., متعلق بدرد مفاصل moutè'èllèq bè dèrdé mèsfacèl.

RHUMATISME, s. m., درد مفاصل dèrdé mèsfacèl, a. وجع المفاصل vèdjè' oul-mèsfacèl, pr. t. vèdja'-ul-mèsfacil, ريح طيار rihé tèiyar, pr. t. rihi taïyar.

RHUME, s. m., a. زكام *zoukam*, pr. t. zukiam, نزلè *nèzlè*,
pr. t. nuzlè.

RHUS, s. m. sumac, V. SUMAC.

RHYTHME, s. m., a. cadence, وزن *vèzn*, pl. اوزان *ouzan*, pr.
t. èvzan.

RHYTHMIQUE, adj. des 2 g., a. وزنى *vèzni*.

RIANT, E, adj., رو خند *khèndè-rou*, خندان *khèndan*, a.
بشاش *bèchchach*, بسيم *bècim*.

RIBAMBELLE, s. f., قطار *qètar*.

RIBAUD, E. adj. en parlant d'un homme, باز جند *djèndè-
baz*; — en parlant d'une femme, جند *djèndè*, a.
فاحشه *fahèchè*, قحبه *qèhbè*, pr. t. *qahpè*, V. PROS-
TITUÉE.

RIBAUDERIE, s. f., بازى جند *djèndè-bazi*.

RIDOTE, s. f., a. عيش و عشرت *'èich-ou-'èchrèt*, pr. t. *'aïch-
u-'ichrèt*.

ILIBOTER, v. n., (familier), عيش و عشرت کردن *'èich-ou-
'èchrèt kèrdèn*.

RIC-A-RIC, adv., (terme familier) avec une exactitude ri-
goureuse, همين و بس *hèmin ou-bès*.

RICANEMENT, s. m., زهر خند *zèhr-khènd*, a. مهانف *mèha-
nèfè*.

RICANER, v. n., زهر خند کردن *zèhr-khènd kèrdèn*.

RICANERIE, s. f. V. RICANEMENT.

RICANEUR, EUSE, s., زهر خند کننده *zèhr-khènd-kounèndè*,
a. مهانف *mèhanèf*, pr. t. *mèhanif*.

RICHARD, s. m., بغایت توانگر *bè-ghayèt tèvanguèr*, خیلی
دولتمند *khèili dooulètmènd*.

RICHE, adj. des 2 g., *tèvanguer*, دولتمند *dooulèt-mènd*, a. غنى *ghèni*; — en parlant d'un pays, آبادان *abadan*, آباد *abad*, a. معمر *mè'mour*, pr. t. *ma'mour*; — une langue riche, وسیع زبان *zèbané vèci'*, زبان فصیح *zèbané fècih*; — d'un grand prix, گران بها *guè-ran-bèha*, pr. t. *guiran-bèha*, a. ذیقیمت *zi-qèimèt*, pr. t. *zi-qimèt*.

RICHEMENT, adv., باحشمت *ba hèchmèt*, pr. t. *ba hichmèt*, با شکوه *ba chekouh*, pr. t. *ba choukouh*, باحتشام *bè-èhtècham*, pr. t. *bè-ichticham*.

RICHELLE, s. f., *tèvangueri*, دولتمندی *dooulèt-mèndi*, a. غنا *ghèna*, pr. t. *ghana*, ثروت *sèrrèt*, مال *mal*; — état prospère, آبادی *âbadi*; — abondance, فراوانی *fèrovani*, pr. t. *firavani*, a. بزرگت *bèrèkèt*, pr. i. *bèrè-kièt*; — la richesse d'une langue, وسعت زبان *vous'èté zèban*, pr. t. *vus'ati zèban*.

RICIN, s. m., ou Palma-christi, بیدنجیر *bidèndjir*, vulg. روغن ترچک *guèrtchèk*; — huile de ricin, روغن بیدنجیر *rooughèné guèrtchèk*, *rooughèné bidèndjir*, pr. t. *roughèni bidèndjir*, vulg. روغن چراغ *roou-ghèné tchéragh*, pr. t. *roughèni tcharagh*.

RICOCHE, s. m., جستن سنگ روی آب *djèstèné sèng roui ab*.

RIDE, s. m., اشکنه *èchkènè*, ازنگ *âjèng*, چین *tchîn*, a. غضن *ghèzn*, pr. t. *ghizn*, pl. غصون *ghouzoun*.

RIDEAU, s. m., پرده *pèrdè*, a. حجاب *hèdjab*, pr. t. *hidjab*, ستر *sètr*.

RIDER, v. a., چين کردن *tchîn-tchîn kèrdèn*; — se

rider, چين چين شدن *tchîn-tchîn choudèn*; — ridé, e, چين چين شده *tchîn-tchîn choudè*, استكنه شده *èchkènè-choudè*.

RIDICULE, adj. des 2 g., تمسخر شايان *chayané tèmèskhour*, سزاوار استهزا *sèzavaré èstèhza*, pr. t. *sèzavari istihza*, واجب خندنى *khèndèni*, pr. t. *khandèni*, ا. واجب هجو *vadjèb-oul èstèhza*, pr. t. *vadjib-ul-istihza*, هجو *hèdjò*; — tourner en ridicule, تمسخر کردن *tèmèskhour kèrdèn*, pr. t. *tèmèskhur kièrdèn*, ريشخند کردن *rich-khènd kèrdèn*; — ridicule, s. m., مسخر گى *mèskhèrègui*, pr. t. *maskharagui*, ا. سخريه *soukhriyè*.

RIDICULEMENT, adv., از روى ريشخندى *èz rouï rich-khèndi*, از روى استهزا *èz rouï tèmèskhour*, تمسخر *rouï èstèhza*.

RIDICULISER, v. a., هجو تمسخر کردن *tèmèskhour kèrdèn*, هجو کردن *hèdjò kèrdèn*, استهزا کردن *èstèhza kèrdèn*, pr. t. *istihza kièrdèn*.

RIES, s. m., عيتم *hitch*, ا. لا شى *la chèi*; — ce n'est rien, چيزى نىست *tchizi nist*; — il n'y a rien, چيزى ندار *hitch nè-darèd*, چيزى ندار *tchizi nè-darèd*, چيزى نىست *tchizi nist*; — je ne dis rien, چيزى نمىگويم *tchizi nè-mi-gouyèm*.

RIEUR, EUSE, s. qui rit, خنده کننده *khèndè-kounèndè*, ا. زههك *zèhhak*, pr. t. *zahhak*; — qui aime à rire, خنده دوست *khèndè-doust*.

RIGIDE, adj. des 2 g., سخت *sèkht*, a. متصلب *moutècèllèb*, pr. t. *mutègallib*.

RIGIDEMENT, adv., بسختى *bè-sèkhti*.

RIGIDITÉ, s. f., سختی *sèkhti*, a. صلابت *sèlabèt*.

RIGOLE, s. f., فرکن *fèrkèn*, جوی *djouï*, راه آب *rahé áb*, pr. t. *rahi áb*.

RIGORISME, s. m., سختی در دین *sèlabèt dèr dīn*, سختی در دین *sèkhti dèr dīn*, a. صلابت دینیّه *sèlabèté diniyè*, pr. t. *salabèti diniyè*.

RIGORISTE, s. m., سخت در اصول دین *sèkht dèr ouçoulé dīn*, a. متصلّب فی الدین *mutècèllèb-fid-dīn*, pr. t. *mutèçallib-fid-dīn*.

RIGOREUSEMENT, adv., بشدت *bè-sèkhti*, بشدت *bè-chèd-dèt*, a. شدیداً *chèdidèn*.

RIGOREUX, EUSE, adj., سخت *sèkht*, pr. t. *sakht*, a. شدید *chèdid*.

RIGUEUR, s. f., سختی *sèkhti*, a. شدّت *chèddèt*, pr. t. *chiddèt*.

RIMAILLER, v. n., کردن قافیه بندی *qafiè-bèndi kèrdèn*.

RIMAILLÉUR, EUSE, s., شاعر بی قافیه بند *qafiè-bènd*, شاعر بی قافیه *cha'rèré bi pa*.

RIME, s. f., سرواد *sèrvadè*, a. قافیه *qafiè*, pl. قوافی *qèvafi*, pr. t. *qavafi*.

RIMER, v. n., مقفی بودن *qafiè dachtèn*, مقفی بودن *qèffa boudèn*, pr. t. *muqaffa boudèn*, سرواد داشتن *sèrvadè dachtèn*; — v. a. faire des vers, mettre en vers, بنظم آوردن *chè'èr goftèn*, pr. t. *chi'r gouftèn*, بندن *bè-nèzm àvourdèn*; — rimé, e, سرواد دار *sèrvadé-dar*, (il est devenu vieux) مقفی دار *qafiè-dar*, a. مقفی *mouqèffa*, pr. t. *muqaffa*.

RIMEUR, s. m. V. RIMAILLÉUR.

RINCER, v. a. en parlant de verres, *توی آب کشیدن tout*
ab kèchidèn, شستن *choustèn*.

RINÇURE, s. f., آب چرك *tchèrk-ab*, شسته *abé zèrfé*
choustè.

RIPOSTE, s. f., پاسخ *paçoukh*, a. جواب *djèvab*.

RIPOSTER, v. n. et a., پاسخ دادن *pacoukh dadèn*, جواب
 دادن *djèvab dadèn*.

RIRE, v. n., خنده کردن *khèndidèn*, *khèndè*
kèrdèn; — se pâmer de rire, غش کردن *èz*
khèndè ghèch kèrdèn; — rire aux éclats, قهقهه کردن
qèh qèhè kèrdèn, pr. t. *qah qaha kièrdèn*; — plaisanter,
 خنداندن *choukhi kèrdèn*; — faire rire, خندانیدن
khèndandèn, خندانیدن *khèndanidèn*; — se rire de
 quelqu'un (se moquer de lui), ریشخند کردن *rich-*
khènd kèrdèn, تمسخر کردن *tèmèskhour kèrdèn*, pr. t.
tèmèskhur kièrdèn.

RIRE, RIS, s. m., خنده *khèndè*, a. ضحك *zèhk*, pr. t. *zihk*,
 ou *zahk*.

RISÉE, s. f., مردم خنده *khèndèyé mèrdoum*; — devenir
 la risée du monde باعث خنده مردم شدن *ba'ècé khèn-*
dèyé mèrdoum choudèn.

RISIBILITÉ, s. f., خنده *qouvèyé khèndè*.

RISIBLE, adj. des 2 g. qui a la faculté de rire, (peu usité
 dans ce sens) خنده کننده *khèndè-kounèndè*, a. ضاحك
zahèk, pr. t. *zahik*; — qui est propre à faire rire, خنده
 آور *khèndè-âvèr*, خنداننده *khèndanèndè*; — digne de
 moquerie, ریشخند کردن *rich-khènd-kèrdèni*, a. واجب
 استهزا *vadjèb-cil-èstèhza*, pr. t. *vadjib-ul-istihza*.

RISQUABLE, adj. des 2 g., بمخاطره انداختنى *bè-moukhatèrè èndakhtèni*.

RISQUE, s. m., a. خطر *khètèr*, pr. t. *khatar*, مخاطره *moukhatèrè*, pr. t. *mukhatara*.

RISQUER, v. a., بمخاطره انداختن *bè-moukhatèrè èndakhtèn*; — se risquer, خود را بمخاطره انداختن *khoud-ra bè-moukhatèrè èndakhtèn*.

RISSOLÉ, s. m., گمشت برشته *gouchté bèrèchté*.

RISSOLER, v. a., برشته کردن *bèrèchté kèrdèn*.

RIT ou **RITE**, s. m., (usité surtout au pluriel RITES) cérémonies religieuses, آیین *âyīn*, a. منسك *mènsèk*, pl. مناسك *mènacèk*, pr. t. *mènacik*.

RITUALISTE, s. m., کتاب آیین نویس *kètabé âyīn-nèvis*, a. مؤلف کتاب مناسك *mou'èllèfé kètabé mènacèk*, pr. t. *mu'èllifi kitabi mènacik*.

RITUEL, s. m., a. کتاب مناسك *kètabé mènacèk*, pr. t. *kitabi mènacik*.

RIVAGE, s. m. bord de la mer, کنار دریا *kènaré dèria*, لب دریا *lèbé dèria*, ساحل دریا *sahèlè dèria*, pr. t. *sahili dèria*, a. ساحل *sahèl*, pr. t. *sahil*, pl. سواحل *sèvahèl*, pr. t. *sèvahil*.

RIVAL, s., عموخواه *hèm-khah*, همدلب *hèm-tèlèb*, a. رقيب *rèqib*, pr. t. *raqib*, pl. رقبا *rouqèba*.

RIVALISER, v. n., دعوى برترى کردن *dè'èvii bèr-tèri kèrdèn*, رقيب شدن *rèqib tèfazoul kèrdèn*, تفاضل کردن *choudèn*.

RIVALITÉ, s. f., ا. رقابت *rèqabèt*.

RIVE, s. f. V. **RIVAGE**.

RIVER, rabattre la pointe d'un clou v. a., پيرچين كردن *pèrtchîn kèrdèn*.

RIVERAIN, s. m., ساحل نشين *sahèl-nèchîn*.

RIVIÈRE, s. f., رود *roud*, رودخانه *roud-khanè*, a. نهر *nèhr*, pl. انهار *ènhar*.

RIXE, s. f., ستيز *sètiz*, ستيزه *sètize*, غوغا *ghoougha*, pr. t. *ghavgha*, a. نزاع *nèza'*, pr. t. *niza'*, منازعه *mounazè'è*, pr. t. *munaza'a*, دعوا *dè'èva*, pr. t. *da'va*; — débat, مناقشه *kècha-kèch*, a. مجادله *moudjadèlè*, مناقشه *mounaqèchè*.

RIZ, s. m., برنج *brèndj*, pr. t. *birîndj*; — riz brut, شلتوك *chèltouk*, a. رز *rouzz*.

RIZIÈRE, s. f., برنجزار *brèndj-zar*, شلتوك *chèltouk*; — dans le Ghilan, برنجار *brèndjar*, بيجار *bèdjar*.

ROB, s. m., a. رت *roubb*, pl. روب *rouboub*.

ROBE, s. f. habit de femme, رخت زنانه *rèkhté zènanè*, pr. t. *rukhti zènanè*, زيرجامه زنانه *zir-djamèyé zènanè*, تونبان *toumban*, a. ثوب *sooub*, pr. t. *sètb*, pl. اثواب *èscab*, تيب *siab*, لباس *lèbas*, pr. t. *libas*, pl. البسه *èl-bècè*, pr. t. *èlbicè*, كسوه *kèsrè*, pr. t. *kisrè*; — les gens de robe, V. MAGISTRAT.

ROBIN, s. m. V. TAUREAU.

ROBINET, s. m., شير *chir*, a. مخرق *mèkhrèq*, pl. مخارق *mèkharèq*, pr. t. *mèkhariq*.

ROBORATIF, IVE, adj., qui fortifie, a. مقوى *mouqèvvi*, pr. t. *muqavvi*, pl. مقويات *mouqèvviat*, pr. t. *mouqavviat*, V. FORTIFIANT.

ROBUSTE, adj. des 2 g., توانا *tèvana*, ننومند *tènoumènd*,
قوی بنیه *qèvi-bouniè*.

Roc, s. m., سنځي خاره *khèrsèng*, سنځه *sèngué kharè*,
a. صخره *sèkhrèt*, pr. t. *sakhrèt*, pl. صخرات *sèkhrat*,
pr. t. *sakhrat*.

ROCAILLE, s. f., ريزه سنځه *sèngué rizè*.

ROCAILLEUR, s. m., سازنده اسباب از سنځه ريزه *sazèndèyè*
èshab èz sèngué rizè.

ROCAILLEUX, EUSE, adj., سنگلاخ *sèng lakh*.

ROCAMBOLE, s. f., espèce d'ail doux, سير كوهي *siré*
kouhi.

ROCHE, s. f. V. Roc.

ROCHER, s. m. V. Roc.

ROCHEUX, EUSE, adj., سنگلاخ *sèng-lakh*.

ROCOCO, adj. et s. m., (familier), رسم قديم *rèsmé qèdim*.

RÔDER, v. n., گشتن *guèchtèn*, گردیدن *guèrdidèn*, ضواف
کردن *tèvaf kèrdèn*.

RÔDEU, EUSE, s., گردش کننده *guèrdèch-kounèndè*, pr. t.
guirdèch-kunèndè, گرد شب *chèb-guèrd*.

RODOMONT, s. m., باد پیران *bad-pèr*, باد بر *bad-bèr*,
bad pèrran, لاف زدن *laf-zèn*, a. فتياش *fèiyach*, pr. t. *fiyach*,
فشار *fèchchar*.

RODOMONTADE, s. f., باد پیری *bad-pèri*, لاف زنی *laf-zèni*,
فشر *fèchr*.

ROGATIONS, s. f. pl. prières publiques, دعای مردم *do'aï*
mèrdoum, دعای خلق *do'aï khèlq*, a. مناجات *mouna-*
djat, pr. t. *munadjat*.

ROGATOIRE, adj. des 2 g. (commission rogatoire), حواله

هَوالَیَهَ هَوکَمَ هاکَمَ بَهاکَمَ دِیَکَر
kémé diguèr.

ROGATON, s. m. reste de viande, گوشت پس مانده *gouchté pès-mandè*; — fig papier inutile objet de rebut, بی بی *bi mèsrèf*.

ROGNE, s. f., gale invétérée, گَر *guèr*, a. جرب مزمن *djèrbé mouzmèn*, pr. t. *djèrbi muzmîn*

ROGNE-PIED, s. m., سَمِترَاش *soum-tèrach*, pr. t. *sum-tè-rach*, سونترَاج *sontradj*.

ROGNER v. a., تَرَاشیدن *tèrachidèn*, کنار تَرَاشیدن *kènar tèrachiden*.

ROGNEUR, LE, s., پُولتَرَاش *poul-tèrach*, پُول بِر *poul-bour*.

ROGNEUX, EUSE, adj. qui a la rogne, جَرِبِدَار *djèrèb-dar*.

ROGNON, s. m., کَلبَد *koulbè*.

ROGNONNER, v. n. grommeler, V. GROMMELER.

ROGNURE, s. f., تَرَاشَه *tèrachè*, بَرادَه *bouradè*.

ROGOMME, s. m. eau de vie, V. EAU DE VIE.

ROGUE, adj. des 2 g., ا. مَتَكَبِّر *moutèkèbbèr*, pr. t. *mutè-kèbbir*, مَغْرور *mèghrour*, pr. t. *maghrour*.

ROI, s. m., شاه *chah*, پادشاه *padèchah*, pr. t. *padichah*, خَهِرِيار *chèhriar*, خَدِيو *khèdiv*, ا. مَلِك *mèlèk*, pr. t. *mèlik*, pl. مَلوك *moulouk*, سلطان *soultan*, pr. t. *sultan*, pl. سَلاتِن *sèlatîn*.

ROIDE OU RAIDE, adj. des 2 g., سَفَت *sèft*, خَشَك *khochk*, کَشیدَه *kèchidè*.

ROIDEUR OU RAIDEUR, s. f., کَشیدِگِی *kèchidègui*, سَفَتِی *sèfti*.

ROIDIR OU RAIDIR, v. a., کَشیدن *kèchidèn*, سَفَت کردن

sèft kèrdèn; — v. n. et se raidir, کشیده شدن *kèchidè choudèn*, سفت شدن *sèft choudèn*.

RÔLE, s. m. liste, آواره *avarè*, a. فهرست *fèhrèst*, pr. t. *fihrîst*, دفتر *dèftèr*, pl. دفاتر *dèfatèr*, pr. t. *dèfatîr*, جریده *djèridè*, pl. جراید *djèrayèd*, pr. t. *djèraïd*; — feuillet d'écriture, a. ورقه *vèrèqè*, pr. t. *varuqa*, ورق *vèrèq*, pr. t. *varaq*, pl. اوراق *oouraq*, pr. t. *èvràq*; — rôle d'acteur, نسخه شبیه آورنده *nouskhèyè chèbih àvèrèndè*; — à tour de rôle, نوبه بنوبه *nooubè bè-nooubè*, pr. t. *nèvhè-bè-nèrbè* بنوبه *bè-nooubè*, a. بالمناوبه *bèl-mounna-vebè*, pr. t. *bil-munavèbè*; — au fig. bien jouer son rôle, از عهد به آمدن *èz 'èuhèlè bèr àmèdèn*, درست *droust djoumbidèn*, جنبیدن *droust djoumbidèn*, pr. t. *drust djunbidèn*, اوستادی کردن *oustadi kèrdèn*.

ROMAIN, E, s. et adj., رومانی *roumayi*; — l'Eglise Romaine, کاتولیک *âyiné katoulîk*.

ROMAINE, s. f. balance, قیسن *qèpan*; — espèce de salade, کاهو *kahou*.

ROMAN, s. m., حکایت عاشق و معشوق *hèkayète 'àchèq-ou-mè'èchouq*, افسانه *èfsanè*.

ROMANCE, s. f., a. غزل *ghèzèl*, pr. t. *ghazîl*.

ROMANCIER, s. m., افسانه نویس *èfsanè-nèrîs*.

ROMANESQUE, adj. des 2 g., افسانه گونه *èfsanè-gounè*, t. p. مثال گونه *mèçal-gounè*, pr. t. *maçal-guiounè*.

ROMANESQUEMENT, adv., بصورت افسانه *bè-sourètè èfsanè*.

ROMARIK, s. m., a. اکلیل الحبل *èklîl-oul-djèbèl*.

ROME, capitale de l'Italie, روم *roum*, روما *rouma*.

ROMPEMENT, s. m. de tête, درد سر *dèrdè sèr*.

ROMPRE, v. a., شکستن *chèkèstèn*, pr. t. *chikièstèn*, خرد *khourd kèrdèn*; — au fig. rompre ses chaînes, رهیدن *rèhidèn*, خود را خلاص کردن *khoud-ra khèlas kèrdèn*, pr. t. *khod-ra khalas kièrdèn*, نجات یافتن *nèdjat yaftèn*; — détruire, annuler, قطع کردن *qèt' kèrdèn*, pr. t. *qat' kièrdèn*, منسوخ کردن *mènsoukh kèrdèn*; — rompre l'amitié, قطع دوستی کردن *qèt'é dousti kèrdèn*, pr. t. *qat'ı dusti kièrdèn*, قطع موقت کردن *qèt'é nèvèddèt kèrdèn*; — rompre un traité, نقض عهد کردن *nèqzè 'èhd kèrdèn*, pr. t. *naqzi 'ahd kièrdèn*; — v. n., ترك علفه کردن *tèrké 'èlaqè kèrdèn*; — se rompre, شکسته شدن *chèkèstè choudèn*, pr. t. *chikièstè choudèn*, شکستن *chèkèstèn*, pr. t. *chikièstèn*; — s'accoutumer, عادی شدن *'àdèt kèrdèn*, عادت کردن *'àdi choudèn*; — rompu, e, شکسته *chèkèstè*, pr. t. *chikièstè*; — détruit, annulé, منسوخ شده *mènsoukh-choudè*, a. منسوخ *mènsoukh*, باطل *batèl*, pr. t. *batil*.

RONCE, s. f., درخت تمش *dèrèkhtè tèmèch*, تمش *tèmèch*, vulg. تمشك *tèmèchk*, a. علیق *'èliq*, pr. t. *'aliq*; — au figuré, en parlant d'un chemin plein de ronces, خارزار *khar-zar*.

ROND, e, adj., گرد *guèrd*, pr. t. *guird*, گرده *guèrdè*, a. مدور *moudèrvèr*, مستدير *mustèdèr*, pr. t. *mustèdir*.

ROND, s. m., جنبر *tchèmbèr*, a. دایره *daïrè*, pl. دوائر *dèvayèr*, pr. t. *dèvaïr*.

RONDE, s. f., گُرمه *guèzme*.

RONDEAU, s. m., a. قصیده *qècidè*.

RONDELET, **ETTE**, adj., گُندله *goundoulè*, تَقْلَه *touqoulè*.

RONDELLE, s. f., سپر کوچک *sèpèrè koutchèk*.

RONDEMENT, adv. uniment, هموار *hèm-var*; — promptement, زود *zoud*, جلد *djèld*; — franchement, sans façon, بی تکلیف *bi tèklif*, بی تکلیفانه *bi tèklifanè*, بیسانت *bè-bècatèt*.

RONDEUR, s. f., گرد بودن *guèrd boudèn*, گردی *guèrdi*, a. استداره *èstèdarè*, pr. t. *istidarè*, کرویّت *kourèviyèt*; — la rondeur de la terre, کرویّت زمین *kourèviyètè zèmin*, گرد بودن کروی زمین *kourèvi boudènè zèmin*, گرد بودن زمین *guèrd boudènè zèmin*.

RONDIN, s. m. bois rond à brûler, چوب ژرد *tchoubé guèrdè*.

ROUND-POINT, s. m., جایی گرده *djaï guèrdè*.

RONFLANT, e, adj. bruyant, با طمطراق *ba toumtouraq*.

RONFLEMENT, s. m., کرش *kèrèch*, بختست *boukhkhoust*, خراک *khèrak*, خراخه *khèrakhèr*, خراخه *khèr-khèr*, a. غصیط *ghètit*, pr. t. *ghatit*, فتح *fèkhkh*.

RONFLER, v. n., بختستن *boukhkhoustèn*, کرش کردن *kèrèch kèrden* (plus usité) خراخه کردن *khèrakhèr kèrdèn*, خراخه کردن *khèrkhèrè kèrdèn*.

RONFLEUR, EUSE, s., کرش کننده *kèrèch-kounèndè*, خراخه کننده *khèrkhèrè-kounèndè*, a. فتح کننده *fèkhkhakh*, غصط *ghèttat*, pr. t. *ghattat*.

RONGER, v. a., خائیدن *khayidèn*, جویدن *djèvidèn*.

RONGEUR, EUSE, adj., خاینده *khayèndè*, a. آدل *èkkal*, pr. t. *èkkial*; — au fig. le ver rongeur, دغدغه درون *dègh-dèghèyé dèroun*, دغدغه قلب *dèghdèghèyé qèlb*, pr. t. *daghdaghài qalb*, حسرت درون *hèsrètè dèroun*, pr. t. *hasrètè dèroun*.

ROQUET, s. m., سَكْ كُوجَك sègué koutchèk.

ROQUETTE, s. f. (plante), تَرَهْ-تِيزَك tèrè-tizèk, كِيكِيَش kikich,
t. p. كِيكِير kiguir, دِجِرْدِجِر djèrdjèr, pr. t. djirdjir. a.
دِجِرْدِجِر djirdjir.

ROSAGE OU ROSAGINE, ou oléandre, V. LAURIER-ROSE.

ROSAIRE, s. m., a. تَسْبِيح tèsbih.

ROSAT, adj. des 2 g. vinaigre rosat, سَرَكَهْ كَل سَرَخ sèrkèyé
goulé sourkh.

ROSÂTRE, adj. des 2 g., رَنْگْ كَل سَرَخ rèngué goulé sourkh,
گُولِي gouli, a. وَرْدِي vèrdi.

ROSBIF, s. m., كَبَابْ كُوشْتِ دَاو kèbabé gouchté gaou, pr. t.
kièbabi guchti gav.

ROSE, s. f., گُولَ سَرَخ goulé sourkh, a. وَرْد vèrd. pl. وَرَاد vè-
rad, اَوْرَاد ourad, pr. t. èrad.

ROSE, adj. des 2 g., گُول-فَام goul-fam, گُولِي gouli, رَنْگْ
goul-rèng, pr. t. gul-rèng, لَهْ-اَلْفَام lè'èlfam, pr. t. la'al-
fam, گُول-گُون goul-goun, pr. t. gul-gun; — s., رَنْگْ كَل
rèngué goulé sourkh, pr. t. rèngui guli sourkh.

ROSÉ, e, adj. V. ROSE, adj.

ROSEAU, s. m., نَی نَی nèi, نَی nài.

ROSÉE, s. f., شَبْنَم chèb-nèm, جَالَه jalè. •

ROSERAIE, s. f., گُول-زَار goul-zar, pr. t. gul-zar, گُولِستان
goulèstan, pr. t. gulistan.

ROSETTE, s. f. petite rose, گُولَ سَرَخ كُوجَك goulé sourkhé
koutchèk; — encre rouge, مَوْرَكَب سَرَخ mourèkkèbé
sourkh; — décoration, رُوزَت rosèt, كِهْ بَافْتَه ke bastè ké 'elamèt-ni-
chan èst.

ROSIER, s. m., درخت گل سرخ *dèrèkhté goulé sourkh*, a.
شجر الورد *chédjèr-oul-vèrd*.

ROSSE, s. f., يابو *yabou*.

ROSSEB, v. a., كوتك زدن *sekh t zèdèn*, سخت زدن *keutèk zèdèn*.

ROSSIGNOL, s. m., هزار داستان *hèzar dastan*, pr. t. *hèzar dacitan*, a. بلبل *boulboul*, pr. t. *bulbul*, pl. بلابل *bèlabèl*, pr. t. *bèlabil*, عندليب *'èndèlib*, pr. t. *'andèlib*, pl. عنادل *'ènadèl*, pr. t. *'anadil*.

ROSSOLIS, s. m. liqueur, a. عنبريه *'embèriyè*, pr. t. *'anbèriyè*.

RÔT, s. m. rôti, V. RÔTI.

ROT, s. m., آروغ *àrough*; — faire un rot, آروغ زدن *àrough zèdèn*.

ROTATION, s. f., گردش *guèrdèch*, pr. t. *guirdèch*, حرکت *hèrèkètè* بر مرکز خود *bèr mèrkèzé khoud*, pr. t. *hèrèkièti bèr mèrkièzi khod*, a. دوران *doouran*, pr. t. *dèrran*; — mouvement de rotation, a. حرکت دوريه *hèrèkètè doouri-yè*, pr. t. *harékèti dèvriyè*.

ROTER, v. n., آروغ زدن *àrough zèdèn*.

RÔTI, s. m., کباب *kèbab*.

ROTIN, s. m. plante, نى هندى *nèi hèndi*.

RÔTIR, v. a., بریان کردن *bèrian kèrdèn*, pr. t. *burian kièrdèn*, کباب کردن *kèbab kèrdèn*; — v. n., کباب شدن *kèbab choudèn*, سوختن *soukhtèn*; — rôti, e, بریان شده *bèrian-choudè*, کباب شده *kèbab-choudè*.

RÔTISSERIE, s. f., کباب پزى *doukkané kèbab-pèzi*, pr. t. *dukkiani kièbab-pèzi*.

RÔTISSEUR, SE, s., کباب پز *kèbab-pèz*.

RÔTISSOIRE, s. f., کبابپزی اوجاق *oudjaqè kèbab-pèzi*, pr. t. *odjaqi kèbab-pèzi*.

ROTONDE, s. f., کلاه فرنگی *koulah-frèngui*, بناى مدور *bènaï moudèvrèr*.

ROTONDITÉ, s. f. V. RONDEUR.

ROTULE, s. f., a. رصف *rèzf*.

ROTURE, s. f., فرومانگی *fourou-mayègui*, a. سفالت النسب *sèfalèt-oun-nècèb*.

ROTURIER, ÈRE, adj., فرومايه *fourou-mayè*, a. دنى النسب *dèniï-oun-nècèb*.

ROTURIÈREMENT, adv., بفرومايگی *bè-fourou-mayègui*, عوامانه *'èramanè*.

ROUAGE, s. m., چرخها *tchèrkha*.

ROUAN, adj. m. cheval rouan, dont le poil est mêlé de gris, de blanc et de bai, چپار اسب *èspé tchèpar*, pr. t. *èspi tchapar*, اسب ايش *èspé èbrèch*.

ROUANE, s. f., t. p. دامغه *damghè*, pr. t. *damgha*.

ROUANER, v. a., دامغه زدن *damghè zèdèn*, pr. t. *damgha zèdèn*, بداغ نشان کردن *bè-dagh nèchan kèrdèn*, pr. t. *bè-dagh nichan kièrdèn*.

ROUCOULEMENT, s. m., بغبغو *bèghbèghou*, a. روح الحمام *rouh-oul-hèmam*.

ROUCOULER, v. n., بغبغو کردن *bèghbèghou kèrdèn*.

ROUE, s. f., غلتک *ghèltèk*, چرخ *tchèrkha*.

ROUÉ, E, adj. qui a subi le supplice de la roue, بچرخه *bè-tchèrkhèyé chèkèndjè èn-dakhtè-choudè*; — roué de coups, کتک خورده *koutèk-*

khourdè, pr. t. *keutèk-khordè*; — roué de fatigue, *khèili khèstè*.

ROUELLE, s. f., گردè *tèkèyé guèrdè*.

ROUER, v. a. infliger le supplice de la roue, *بچرخه* *bè-tchèrkhhèyé chèkèndjè èndakhtèn*; — rouer de coups, *کِتک زدن* *bè-chèddèt koutèk zèdèn*, pr. t. *bè-chiddèt keutèk zèdèn*; -- au fig. être roué de fatigue, *کوفته شدن* *kouftè choudèn*, *زیاد خسته* *ziad khèstè choudèn*.

ROUET, s. m., چرخه *tchèrkhhè*, *کلابه* *kèlabè*, *کلافه* *kèlafè*, a. *دولاب* *doulab*.

ROUGE, s. m., *رنگ سرخ* *rènguè sourkh*, a. *لون احمر* *loounè èhmèr*, pr. t. *lèrni ahmèr*; — fard, *غاز* *ghazè*, *سرخآب* *sourkh-âb*.

ROUGE, adj. des 2 g., *سرخ* *sourkh*, *گولفام* *goul-fam*, pr. t. *gul-fam*.

ROUGEÂTRE, adj. des 2 g., *مایل سرخی* *mayèl bè-sourkhi*, a. *احمرانی* *èhmèrani*.

ROUGAUD, e, adj., *سرخ جیره* *sourkh-tchèhrè*.

ROUGEOLE, s. f., *سرخچه* *sourkhhtchè*, *سرخک* *sourkhèk*, a. *حصبه* *hèsbè*, pr. t. *hasba*.

ROUGET, s. m., *سرخ ماعی* *mahii sourkh*, *سرخ مای* *sourkh-mahi*.

ROUGEUR, s. f., *سرخی* *sourkhi*, a. *حمره* *houmrèt*.

ROUGIR, v. a., *رنگ سرخ زدن* *rènguè sourkh zèdèn*, *قرمز کردن* *qèrmèz kèrdèn*, pr. t. *qirmiz kièrdèn*; — v. n., *سرخ شدن* *sourkh choudèn*, *قرمز شدن* *qèrmèz choudèn*; — avoir honte, *خجالت کشیدن* *khèdjalèt kè-*

chidèn, pr. t. *khadjalèt kèchidèn*, حیا کردن *hèya kèr-dèn*; — faire rougir de honte, خجالت دادن *khèdjalèt dadèn*, خجل کردن *khèdjèl kèrdèn*.

ROUILLE, s. f., زنگ *jèng*, زنگ *zèng*, زنگار *zèngar*, موریانه *mourianè*.

ROUILLÉ, e, adj., زنگ *zèng-zèdè*, زنگ گرفته *zèng-guèrèftè*, pr. t. *zèng-guiriftè*, موریانه خورده *mourianè-khourdè*, pr. t. *murianè-khordè*.

ROUILLER, v. a., زنگ *zèng zèdèn*; — se rouiller, زنگ گرفتن *zèng guèrèftèn*.

ROUILLEUX, EUSE, adj., موریانه زنگ *mourianè-rèng*.

ROUILLURE, s. f., زنگ *zèng*, موریانه *mourianè*, زنگ *jèng*.

ROUIR, v. a., (se dit du chanvre), کنودان خیسانیدن *ko-noudan khiçanidèn*.

ROULAGE, s. m. facilité de rouler, سهولت گردش *souhoulètè guèrdèchè kalèskè*, pr. t. *suhoulèti guirdèchi kialèskè*; — transport des marchandises, حمل و نقل *hèml-ou-nèqlè èmtè'è ba guèrdounè*, pr. t. *haml-u-naqli èmtè'è ba guirdunè*.

ROULANT, e, adj., گردان *guèrdan*, pr. t. *guirdan*, غلطان *ghèltan*, pr. t. *guiltan*.

ROULEAU, s. m., لوله *loulè*, a. طومار *toumar*, pl. طوامیر *tè-vamir*; — cylindre, گردنه *guèrdènè*, وردنه *vèrdènè*, a. محلاج *mèhladj*, pr. t. *mihladj*; — rouleau de lingère, کدین *koudin*, کدینه *koudinè*, کدنگ *koudèng*; — de jardinier, غلتنبان *ghèltè-ban*, بام غلطان *bam-ghèltan*, a. ملاسه *mèllacè*.

ROUEMENT, s. m., گردش *guèrdèch*, غلط *ghèlt*.

ROULER, v. a., غلطانیدن *ghèltanidèn*, pr. t. *guiltanidèn*, گردانیدن *guèrdanidèn*, pr. t. *guirdanidèn*; — plier en rond, لوله کردن *loulè kèrdèn*; — se rouler, خود را غلطانیدن *khoud-ra ghèltanidèn*, pr. t. *khod-ra ghiltanidèn*; — v. n. غلطیدن *ghèltidèn*.

ROULETTE, s. f., چرخ کوچک *tchèrkhek*, کچک *tchèrkhé koutchèk*.

ROULEUR, s. m., شیشه تار *chèpèchèyé tak*.

ROULIER, s. m., کرایه دهنده گردونه *kèrayè-dèhèndèyé guèrdounè*.

ROULIS, s. m., حرکت کشتی از راست به چپ و بر عکس *hèrèkètè kèhti èz rast bè-tchèp ou-bèr 'èks*.

ROUPIE, s. f., goutte d'eau qui pend du nez, چکه بینی *tchèkèyé bini*.

ROUPILLER, v. n., sommeiller (terme familier) چرت زدن *tchort zèdèn*, پینکی کردن *pinèki kèrdèn*.

ROUPILLEUR, **KUZE**, s., چرت زن *tchort-zèn*.

ROUSSÂTRE, adj. des 2 g., بزردي میل *bè-zèrdi mayèl*, pr. t. *bè-zèrdi mail*.

ROUSSEUR, s. f., زردی *zèrdi*.

ROUSSIR, v. a., زرد گونه کردن *zèrd-gounè kèrdèn*; — brûler légèrement, درشته کردن *bèrèhti kèrdèn*.

ROUTE, s. f., راه *rah*, جاده *djaddè*, ا. تریق *tèriq*, pr. t. *tariq*, pl. طرق *touroug*.

ROUTIER, s. m. livre indicateur des chemins, کتاب منازل *kètabè mènazèlé 'èrzé rah*; — celui qui sait bien les routes, بلد *bèlèd*.

ROUTINE, s. f., عادت *âdèt*, عمل *'èmèl*, pr. t. *'amèl*, a.

تدرّب بالممارسه *tèdèrroub bèl-mèmarècè*, pr. t. *tèdèrrub bil-mèmarècè*; — faire une chose par routine et non par la science acquise, کاری را از روی عادت کردن نه از *kari-ra èz rouï 'âdèt kèrdèn nè èz rouï 'èlm*, pr. t. *kiari-ra èz rouï 'âdèt kièrdèn nè èz rouï 'ilm*.

ROUTINER, v. a., از روی عمل یاد دادن *èz rouï 'èmèl yad dadèn*, عادت دادن *'âdèt dadèn*; — se routiner, عادت *'âdèt kèrdèn*, عادی شدن *'âdi choudèn*.

ROUTINIER, ÈRE, s., از روی عادت عمل کننده *èz rouï 'âdèt 'èmèl-kounèndè*, عمل بالممارست *'âdèt-kèrdè*, a. *'âmèlèl bèl-moumarècèt*, pr. t. *'âmili bil-mumarècèt*.

ROUVIEUX OU ROUX-VIEUX, s. m., شیرینه *chirinèk*, شیرین *chirinè*, a. عرّة *'èrrèt*, pr. t. *'arrèt*.

ROUVERIN, adj. m. fer rouverin, آهن پرتک *âhèné pour tèrèk*.

ROUVRIER, v. a., از نو باز کردن *èz noou baz kèrdèn*, pr. t. *èz nèv baz kièrdèn*, از نووا کردن *èz noou va kèrdèn*; — se rouvrir, دوباره از نووا شدن *èz noou va choudèn*, دوباره *dou barè va choudèn*; — ouvert, دوباره *dou barè va-choudè*.

ROUX, OUSSE, adj., زرد، *zèrd*, زرد رنگ *zèrd-rèng*, زردفام *zèrd-fam*, a. اصفر *èsfèr*.

ROYAL, E, adj., پادشاهی *padchahi*, pr. t. *padichahi*, شاهی *chahi*, شهریاری *chèhriari*, pr. t. *chèhèriari*, a. سلطانی *soultani*, pr. t. *sultani*.

ROYALEMENT, adv., بطوریکه شاهان را سزد *bè-toouri-ké chahan-ra sèzèd*, شاهانه *chahanè*, ملوکانه *mouloukanè*, pr. t. *muloukianè*, پادشاهانه *padchahanè*, pr. t. *padi-chahanè*.

ROYALISME, s. m., پادشاهى *djanèb-dariï padchah*,
pr. t. *djanib-dariï padichah*.

ROYALISTE, adj. et s. des 2 g., طرفدار پادشاه *tèrèf-darè padchah*, pr. t. *taraf-dari padichah*, خواهان شاه *kha-hanè chah*, pr. t. *khahani chah*.

ROYAUME, s. m., دولت *dooulèt*, pr. t. *dèrlèt*, pl. دول *dou-vel*, مملکت *mèmlèkèt*, pl. ممالك *mèmalèk*, pr. t. *mè-malik*.

ROYAUTÉ, s. f., پادشاهى *padchahi*, تاجدارى *tadj-dari*,
a. سلطنت *sèltènèt*, pr. t. *saltanèt*.

RU, s. m., راه آب *rahé âb*, جو *djou*.

RUADE, s. f., لگد *lèguèd*.

RUBAN, s. m., نوار *nèvar*, a. شريط *chèrit*, pr. t. *chirit*.

RUBANIER, IÈRE, s., نوارباف *nèvar-baf*.

RUBICOND, E, adj., سرخ روى *sourkh-rouï*.

RUBIS, s. m., ا. ياقوت *yaqout*, pl. بواقيت *yèraqit*, pr. t. *yavaqit*, سرخ ياقوت *yaqouté sourkh*; — rubis-balais, a. لعل *lè'l*, pr. t. *la'l*.

RUBRIQUE, s. f. espèce de terre rouge, گل سرخ *guèlé sourkh*.

RUCHE, s. f., گواره *guèvarè*, a. کوره *kèvarè*, pl. کورات *kè-varat*.

RUDE, adj. des 2 g. âpre au toucher, زبر *zèbr*, درشت *droucht*, pr. t. *drucht*, a. احش *èhrèch*, pr. t. *ahrèch*;
— âpre au goût, تند مزه *tound-mèzè*, pr. t. *tund-mèzè*,
دژن *dèjèn*, a. خشن *khèchèn*, pr. t. *khachîn*; — difficile, دشوار *douchvar*, pr. t. *duchvar*, a. مشکل *mouch-kèl*, pr. t. *muchkil*.

RUDEMENT, adv., سخت *sèkht*, بساختی *bè-sèkhti*, بشدت *bè-chèddèt*.

RUDESSE, s. f., سختی *sèkhti*, درشتی *drouhti*.

RUDIMENT, s. m., (employé surtout au pluriel), a. اصول *ouçoul*, قاعده *qa'èdè*, pr. t. *qa'idè*, pl. قواعد *qèva'èd*, pr. t. *qava'id*.

RUDOYER, v. a., سخت گیری *drouhti kèrdèn*, کردن *sèkht-guiri kèrdèn*.

RUE, s. f., کوچه *koutchè*.

RUE, s. f., plante, سداب *sèd-âb*.

RUELLE, s. f., كوچه كوچه *koutchèyé koutchèk*, pr. t. *kutchèi kutchuk*.

RUER, v. a., انداختن *èndakhtèn*; — se ruér sur quelqu'un, خود را بروی کسی انداختن *khoud-ra bè-roui kèci èndakhtèn*.

RUER, v. n., لگد زدن *lèguèd zèdèn*.

RUFEN, s. m., (terme bas), جاکش *djakèch*, لحافکش *lè-haf-kèch*.

RUGIR, v. n., غریویدن *ghèrividèn*, غریبدن *ghouridèn*, غریبدن *ghourridèn*.

RUGISSANT, e, adj., غریوان *ghèrivan*, غریو کنان *ghèriv-kou-nan*, غریان *ghourran*.

RUGISSEMENT, s. m., غریو *ghèriv*, صدای شیر *sèdaï chir*, a. هدیر *hèdir*.

RUINE, s. f. déperissement, ویرانی *virani*, خرابی *khèrabi*, pr. t. *kharabi*, a. انهدام *ènhèdam*, pr. t. *ènhidam*; — endroit ruiné, ویرانه *viranè*; — tomber en ruines, رو بخرابی داشتن *khèrab choudèn*, خراب شدن *rou*

bè-khèrabi dachtèn, pr. t. rou *bè-kharabi dachtèn*.

RUINER, v. a., *ویران کردن* *viran kèrdèn*, *خراب کردن* *khè-rab kèrdèn*, *منهدم کردن* *mounhèdèm kèrdèn*, pr. t. *munhèdim kièrdèn*; — se ruiner, *خود را خراب کردن* *khoud-ra khèrab kèrdèn*, *خراب شدن* *khèrab choudèn*, *منهدم شدن* *mounhèdèm choudèn*; — ruiné, e, *خراب شده* *khèrab-choudè*, *ویران شده* *viran-choudè*, *منهدم شده* *mounhèdèm-choudè*, *ویران* *viran*, a. *منهدم* *mounhèdèm*, pr. t. *munhèdim*.

RUINEUX, **EUSE**, adj. qui menace ruine, *روی بانهدام* *rouï bè-ènhèdam*, pr. t. *rouï bè-ïnhidam*, *مشرف باخرابی* *mouchrèf bè-khèrabi*; — qui cause la ruine, *باعث* *ba'ècè khèrabi*, pr. t. *ba'ici kharabi*, *موجب* *mooudjèbé khèrabi*, pr. t. *mèvdjibi kharabi*.

RUISSEAU, s. m., *جوى* *djou*, *جوى* *djouï*.

RUISSELANT, e, adj., *روان* *rèvan*, a. *ساييج* *djari*, *جارى* *sa-yèdj*, pr. t. *saïdj*.

RUISSELER, v. n., *روان بودن* *rèvan houdèn*, *روان شدن* *rèvan choudèn*, *جارى شدن* *djari choudèn*.

RUM, s. m., ou mieux **RHUM**, *عرق شکر* *'èrèqè chèkèr*, pr. t. *'araqi chèkèr*.

RUMEUR, s. f., *گفتگو* *goftè-gou*, *شماطه* *chèmatè*, a. *قیل و قال* *qil-ou-qal*, pr. t. *qil-u-qal*.

RUMINANT, e, adj., *نشخوار* *nèchkhèvèr*.

RUMINATION, s. f., action de ruminer, *نشخوار* *nèchkhar*, a. *جړه* *djèrrè*.

RUMINER, v. n., *نشخوار کردن* *nèchkhar kèrdèn*; — au fig., *درست اندیشه کردن* *droust èndichè kèrdèn*; — ruminé,

e, نشخوار *nèchkhar*, گویش *guèvich*, a. جرّ *djèrrè*, pr. t. *djarre*.

RUPTURE, s. f., شکستگی *chèkèstègui*, pr. t. *chikièstègui*, انکسار *chèkèst*, pr. t. *chikièst*, a. کسر *kèsr*, *ènkèçar*, pr. t. *inkiçar*; — la rupture d'un os, شکستگی استخوان *chèkèstèguii èstoukhan*, pr. t. *chikièstèguii os-toukhan*; — en parlant d'une action, بهم خوردن *bè-hèm khourdèn*, گسستن *gouçoustèn*, pr. t. *goucistèn*, a. فسخ *fèskh*, قطع *qèt'*, pr. t. *qat'*, نقص *nèqz*, pr. t. *naqz*; — la rupture de la paix, بهم خوردن صلح *bè-hèm khourdènè soulh*; — rupture de relations, قطع مراد *qèt'è mouravèdè*, pr. t. *qat'i muravèdè*.

RURAL, e, adj., متعلق بدّهات *moutè'èllèq bè-dèhat*, pr. t. *mutè'allig bè-dèhat*.

RUSE, s. f., چاپلوسی *tchaplouci*, کنبوره *kèmbourè*, a. حيله *hilè*, pl. حيل *hièl*, مکر *mèkr*; — user de ruse, حيله کردن *hilè kèrdèn*, چاپلوسی کردن *tchaplouci kèrdèn*.

RUSÉ, e, adj., چالوس *tchaplous*, حيله باز *hilè-baz*, حيله کار *hilè-kar*, pr. t. *hilè-kiar*.

RUSER, v. n. user de ruse V. **RUSE**.

RUSSE, adj. et s. des 2 g., روس *rous*, اوروس *ourous*.

RUSSIE, pays, مملکت روس *mèmlèkètè rous*, ou روسیه *rouciyè*.

RUSTAUD, m., روستا *rousta*, تراشیده *na-tèrachidè*.

RUSTICITÉ, s. f., تراشیدگی *na-tèrachidègui*, درشتی *drouchtì*, روستایی *roustayi*.

RUSTIQUE, adj. des 2 g., دهاتی *dèhati*, a. بدوی *bèlèvi*.

RUSTIQUEMENT, adv., بطور دهاتی *bè-toouré dèhati*,
نا تراشیده *bè-toouré na-tèrachidè*.

RUSTRE, adj. et s. m., درشت خو, *droucht-khou*,
نا تراشیده *na-tèrachidè*.

RUT, s. m., وقت گشنی حیوانات, *vèqté guèchniï hèivanat*,
pr. t. *vaqti guèchniï haivanat*.

S

SA, pron. poss. f. V. SON.

SABBAT, s. m., a. سبت *sèbt*, pr. t. *sabt*; — au fig. bruit,
a. صدا *sèda*.

SABÉISME, s. m., کواکب پرستی *âyiné kèvakèb-pèrèsti*,
a. مجوسیت *mèdjouciyèt* مجوسی *mèdjouci*, صبو *sè-*
bouvè.

SABINE, s. f. (plante), a. ابله *èbhèl*.

SABLE, s. f., ریگ *rig*, a. رمل *rèml*, pl. رمل *roumal*.

SABLER, v. a., ریگ پاشیدن *rig pachidèn*.

SABLEUX, EUSE, adj., ریگناک *rignak*, ریگدار *rig-dar*, ریگ,
rig-àloud, a. مرمول *mèrmoul*.

SABLIER, s. m., ریگدان *rig-dan*, pr. t. *rik-dan*; — espèce
d'horloge, ریگ ساعت *sa'èté rig*.

SABLIÈRE, s. f., ریگ معدن *mèddèné rig*.

SABLON, s. m., ماسه *macè*, نرم ریگ *rigué nèrm*, نرم
nèrm-rig.

SABLONNER, v. a., با ماسه پاک کردن *ba macè pak kèrdèn*,
با ریگ نرم پاک کردن *ba rigué nèrm pak kèrdèn*, V.
SABLER.

SABLONNEUX, EUSE, adj., ریگناک *rignak*, ریگزار *rig-zar*, ریگستان *riguèstan*.

SABOT, s. m., کفش پا افزار چوبین *pa-èfzaré tchoubîn*, کفش چوبین *kèfché tchoubîn*; — sabot de cheval, a. سافر *hafèr*, pl. حوافر *hèvafer*.

SABOTIER, ÈRE, s., پا افزار چوبین سازنده *sazèndèyé pa-èfzaré tchoubîn*; — la personne qui en porte, پوشنده *pouchèndèyé pa-èfzaré tchoubîn*, pr. t. پوشنده *puchèndèi pa-èfzari tchoubîn*.

SABRE, s. m., شمشیر *chèmhchir*, a. سیف *sèif*, pl. میوف *sèyouf*, pr. t. *suyouf*.

SABRER, v. a., با شمشیر *bè-chèmhchir zèdèn*, با شمشیر زدن *ba chèmhchir zèdèn*; — se sabrer, با شمشیر یکدیگر را *ba chèmhchir yèk diguèr ra zèdèn*, pr. t. *ba chim-chir yèk diguèr-ra zèdèn*.

SABREUR, s. m., شمشیرزن *chèmhchir-zèn*.

SAC, s. m., جوال *djouval*, pr. t. *djuval*, جوال *tchouval*; — sac à mettre de l'argent, کیسه پول *kicèyé poul*; — sac de nuit, یکلنگه *khourdjé yèk-lèngue*; — pillage تاغ *takht-ou-taz*, یغما *yèghma*, pr. t. *yaghma* a. غارت *gharèt*; — livrer, mettre une ville à sac, شهر را *chèhri-ra takht-ou-taz kèrdèn*, ou تاراج کردن *taradj kèrdèn*.

SACCADE, s. f., تکان *tèkan*.

SACCADER, v. a., جلوسب را سخت کشیدن *djèlooué èsp-ra sèkht kèchidèn*.

SACCAGEMENT, s. m., تاغ *takht-ou-taz*, تاراج *taradj*, t. p. یغما *yèghma*, pr. t. *yaghma*, V. SAC.

SACCAGER, v. a., تاخت و تاز کردن *takht-ou-taz kèrdèn*; —
saccagé, e, غارت تاخت و تاز شده *takht-ou-taz-choudè*, غارت
شده *gharèt-choudè*.

SACCAGEUR, s. m., تاز کننده *takht-ou-taz-kou-
nèndè*, a. ناهب *nahèb*, pr. t. *nahib*.

SACCHARIFÈRE, adj. des 2 g., plante saccharifère, شکر دار
chèkèr-dar.

SACCHARIN, e, adj., شکرى *chèkèri*.

SACERDOCE, s. m., کیشی *kèchichi*, a. رهنیت *rouhba-
niyèt*.

SACERDOTAL, e, adj., متعلق بزمرة رهبانان *moutè'llèq bè-
zoumrèyé rouhbanan*.

SACHÉE, s. f., بقدر يك جوال *bè-qèdré yèk djoural*.

SACHET, s. m., کیسه کوچک *kicèyé koutchèk*, pr. t. *kicèi
kutchuk*.

SACOCHE, s. f., خرج *khourdj*, pl. خرجين *èkhradj*,
khourdjin.

SACRAMENTAL, e, ou SACRAMENTEL, le, adj., a. تقدیسی
tèqdicì, pr. t. *taqdicì*.

SACRAMENTALEMENT, adv., از روی تقدس *èz roui tè-
qèddous*.

SACRE, s. m., a. تقدیس *tèqdis*, pr. t. *taqdis*.

SACRÉ, e, adj. saint, respectable, a. مفتس *mouqèddès*,
pr. t. *muqaddas*, مبارك *moubarèk*; — qui a reçu l'onc-
tion sainte, مسح شده *tèqdis-choudè*, a. مسح
mèmsouh.

SACREMENT, s. m., ایزدی *ckè'irèyé èizèdi*, pr. t.
cha'irèi izèdi, a. مناسك مقدسه *mènacèké mouqèddècè*,

شعيرة الله *chè'irèt-oullah*, pr. t. *cha'irèt-oullah*, pl.
 شعائر الله *chè'ayèr-oullah*, pr. t. *chè'aïr-oullah*; — le
 Saint Sacrement, l'Eucharistie, a. نبيحة مقدسة
zèbihèyé mouqèddècè, pr. t. *zèbihai mouqaddacè*.

SACRER, v. a., کردن تقدیس *tèqdis kèrdèn*, v. n. V. Jurer
 et BLASPHEMER.

SACRIFICATEUR, s. m., کننده قربانی *qourbani-kounèndè*,
 ذبح کننده *zèbh-kounèndè*, a. ذابح *zabèh*, pr. t. *zabih*.

SACRIFICE, s. m., a. قربان *qourban*, pl. قرباين *qourabîn*;
 — immolation, a. ذبح *zèbh*; — de la messe, a. قداس
qouddas, فدا *qoudas*; -- action de se sacrifier, pri-
 vation qu'on s'impose, a. فدا *fèda*, قربان *qourban*; —
 faire le sacrifice de sa vie, فدای جان کردن *fèdaï
 djan kèrdèn*, جان فدا کردن *djan fèda kèrdèn*; —
 abandon volontaire. a. ترك *tèrk*, فراغت *fèraghèt* pr. t.
·firaghat.

SACRIFIER, v. a., قربان کردن *qourban kèrdèn*; — immo-
 ler, ذبح کردن *zèbh kèrdèn*; — au fig.. فدا کردن *fèda
 kèrdèn*, قربان کردن *qourban kèrdèn*; — se sacrifier,
 خود را فدا کردن *khoud-ra fèda kèrdèn*, قربان شدن *qour-
 ban choudèn*.

SACRILÈGE, s. m. crime qui consiste à profaner les choses
 sacrées, a. کفر *koufr*, pr. t. *kufr*, تحديف *tèhdif*; —
 commettre un sacrilège, کفر کردن *koufr kèrdèn*; —
 celui qui commet un sacrilège, a. کافر *kafèr*, pr. t.
kiafir.

SACRISTAIN, s. m., خازن اسباب کلیسا *khazèné èsbabé
 kliça*.

SACRISTIE, s. f., خزانه اسباب کلیسا *khèzanèyé èsbahé kliça*, pr. t. *khizanèi èsbabi kliça*, جامه گاه کلیسا *djamè-gahé kliça*, pr. t. *djamè-gahi kliça*.

SAFRAN, s. m., زعفران *djèçad*, a. زعفران *zè'èfran*, pr. t. *za'fran*, pl. زعفران *zè'afèr*, pr. t. *zè'afir*.

SAFRANER, v. a., زعفران زدن *zè'èfran zèdèn*; — safrané, e, زعفران زده *zè'èfran-zèdè*.

SAFRE, adj. des 2 g., گولوی بسیار خوار *òèciar-khar*, شکم خواره *chèkèm-kharè*.

SAGACE, adj. des 2 g., باریک اندیش *barik èndich*, با فراست *ba fèracèt*, pr. t. *ba firacèt*, a. بصیر *bècir*, pr. t. *bacir*, ذکی *zèki*.

SAGACITÉ, s. f., باریک اندیشی *barik-èndichi*, a. فراست *fèracèt*, pr. t. *firacèt*, بصیرت *bècirèt*, pr. t. *bacirèt*, زکات *zèkavèt*, pr. t. *zèkiavèt*, فتنانیت *fètanèt*, pr. t. *fitanèt*.

SAGE, adj. des 2 g., عوْشیار *houchiar*, دان *dana*, a. عاقل *'àqèl*, pr. t. *'àqil*, pl. عقلا *'ouqèla*.

SAGE, s. m., دانشمند *danèchmènd*, pr. t. *danichmènd*, خرمنند *khèrèdmènd*, pr. t. *khirèdmènd*, a. حکیم *hèkim*, pr. t. *hakim*, pl. حکما *houkèma*.

SAGE-FEMME, ماماچه *mamatchè*, a. قابله *qabèlè*, pl. قوابل *qèvabèl*.

SAGEMENT, adv., بهوشیاری *bè-houchiari*, عاقلانه *'àqèlandè*, pr. t. *'àqilandè*.

SAGESSE, s. f., هوشیاری *houchiari*, a. عقل *'èql*, pr. t. *'aql*, خود داری *dèrayèt*; — modération, retenue, حزم داری *khoud-dari*, a. حزم *hèzm*, pr. t. *hazm*, حزمات *hèza-*

mèt, pr. t. hazamèt, احتياط èhtiat, pr. t. ihtiat; —
connaissance, دانش danèch, دانشمندی danèchmèndi,
a. معرفت mè'èrèfèt, pr. t. ma'rifèt, علم 'èlm, pr. t. 'ilm;
la sagesse incréée, a. عقل ازلî 'èqlé èzèli, pr. t. 'aqli èzèli.

SAGITTAIRE, s. m., a. القوس برج bourdj-oul-qoous, pr. t. burdj-ul-qavs.

SAGOUIN, s. m., a. بوزینه bouzinè, کوچک میمون mèimouné koutchèk.

SAIGNANT, E, adj., خونین khounin.

SAIGNÉE, s. f., a. فصد fèsd, pr. t. fasd.

SAIGNEMENT, s. m., a. آمدن خون amèdèné khoun, چکیدن خون tchèkidèné khoun.

SAIGNER, v. a., a. خون گرفتن khoun guèrèftèn, pr. t. khoun guiriftèn, فصد کردن fèsd kèrdèn, pr. t. fasd kièrdèn; — se faire saigner, بخون بگیرند dadèn ké khoun be-guirènd; — v. n., a. چکیدن خون tchèkidèné khoun, آمدن خون amèdèné khoun; — saigner du nez, خون از بینی amèdèné khoun èz bini; — saigné, e, گرفته خون khoun-guèrèftè, a. مفصود mèfsoud.

SAIGNEUR, s. m., a. فصد کنند fèsd-kounèndè, a. فصاد fèssad, حجام hèdj-djam.

SAIGNEUX, EUSE, adj., a. بخون اغشته bè-khoun-aghouchtè, بخون آلود bè-khoun-àloudè.

SAILLANT, E, adj., a. بر جسته bèr djèstè.

SAILLIE, s. f. sortie, جستن djèstègui, جستن djèstèn, a. فوران fèvèran; — trait d'esprit, a. نکته nouktè, pr. t. nuktè, لطیفه lètifè.

SAILLER, v. a. saillir une femelle, (se dit d'un cheval ou d'un taureau), گشنی کردن *guèchni kèrdèn*, جفت *djouft choudèn*; — v. n. sortir avec impétuosité, جستن *djèstèn*, جهیدن *djèhidèn*, فوران کردن *fèvèran kèrdèn*.

SAIN, **SAINÉ**, adj., تندرست *tèn-droust*, a. سالم *salèm*, pr. t. *salim*; — exempt de défauts, بی عیب *bi 'èib*, بی نقص *bi nèqs*.

SAINDOUX, s. m., روغن خوک *rooughèné khouk*.

SAINEMENT, adv., بتندرستی *bè-tèn-drousti*, بسلامت *bè-sèla-mèt*, a. سالمنا *salèmèn*, pr. t. *salimèn*; — avec justesse, از روی عقل *èz rouï 'èqlé sèlim*; — juger sainement. از روی عقل سیلم کردن *èz rouï 'èqlé sèlim heukm kèrdèn*.

SAINFOIN, s. m., فسفسه *fèsfècè*, اسپست *èspèst*, vulg. اسپرست *èsprèst*.

SAINT, e, adj. essentiellement pur, پاک *pak*, a. ظاهر *tahèr*, pr. t. *tahir*; — consacré, a. مبارک *moubarèk*, pr. t. *mubarèk*, مقدس *mouqèddès*, pr. t. *muqaddas*; — le Saint-Esprit, a. روح القدس *rouh-oul-qoudous*; — la Sainte Trinité, a. اقلیم ثلاثه مقدسه *èqanimé sèlècèyé mouqèddècè*, pr. t. *èqanimi sèlècèï muqaddacè*; — les Lieux-Saints, a. اماکن مبارکه *èmakènè moubarèkè*, pr. t. *èmakini mubarikè*, امکنه مقدسه *èmkènèyé mouqèddècè*, pr. t. *èmkinèï muqadilacè*; — les livres saints, a. کتب کتوبه شریفه *koutoubé chérifè*, pr. t. *kutubi chérifè*, کتب کتوبه مبارکه *koutoubé moubarèkè*, pr. t. *kutubi mubarèkè*; — un saint, une sainte, a. ولی الله *vèli*, ولی الله *vèli-oullah*,

pl. اوليا *ooulia*, pr. t. *èvlià*; — la Sainte-Vierge, a. حضرت مريم *hèzrètè mèrièm*, pr. t. *hazrèti mèrièm*; — les saints apôtres, a. حضرات هواريون *hèzèraté hèvari-youn*, pr. t. *hazèrati havariyoun*.

SAIEMENT, adv., بتقدس *bè-toouré moubarèk*, بتقدس *bè-tèqèddous*, a. مبارک *moubarèkèn*.

SAINTETÉ, s. f., شرافت *paki*, مبارکی *moubarèki*, a. شرافت *chèrafèt*.

SAÏQUE, s. f., کشتی بارکش *kèchtii bar-kèch*.

SAISIE, s. f., ضبط دیوان *zèpté divan*.

SAISIR, v. a. prendre tout d'un coup, ربودن *rouboudèn*, pr. t. *ruboudèn*, دفعتاً گرفتن *dèf'ètèn guèrèftèn*, pr. t. *daf'atèn guiriftèn*; — saisir quelqu'un au collet, یخه گرفتن *yèkhèyé kèci-ra guèrèftèn*, pr. t. *yèkhèi kèci-ra guiriftèn*; — saisir l'occasion, فرصت را غنیمت *foursèt-ra ghènimèt choumourdèn*; — retenir par autorité, ضبط کردن *zèpt kèrdèn*; — au fig. attaquer, گرفتن *guèrèftèn*; — la fièvre m'a saisi, تب مرا *tèb mèra guèrèft*; — comprendre, فهمیدن *fèh-midèn*, منتقل شدن *mountèqèl choudèn*; — se saisir, گرفتن *guèrèftèn*, ضبط کردن *zèpt kèrdèn*, pr. t. *zapt kièrdèn*; — saisi, e, گرفته شده *guèrèftè-choudè*, ضبط شده *zèpt-choudè*.

SAISSABLE, adj. des 2 g., ممکن ضبط کردن *moumkènè zèpt kèrdèn*, pr. t. *mumkini zapt kièrdèn*, قابل ضبط کردن *qabèlè zèpt kèrdèn*.

SAISSANT, e, adj. qui saisit, en parlant du froid, سخت *sèkht*, pr. t. *sakht*, a. شدید *chèdid*; — froid saisis-

sant, حیرت *sèrmaï sèkht*; — étonnant, حیرت افزا *hèirèt-èfza*.

SAISISSEMENT, s. m., a. دهشت *dèhchèt*, a. حیرت *hèirèt*, pr. t. *haïrèt*; — éprouver un saisissement, دهشت حیران *dèhchèt kèrdèn*, حیران کردن *hèirèt kèrdèn*, حیران ماندن *hèiran mandèn*.

SAISON, s. f., a. فصل *fèsl*, pr. t. *fasl*, pl. فصل *fouçoul*, موسم *mooucèm*, pr. t. *mèvsim*, pl. مواسم *mèvacèm*, pr. t. *mèvacim*; — la saison des roses, گل سرخ موسم *mooucèmé goulé sourkh*, pr. t. *mèvsimi guli sourkh*; — les quatre saisons, a. فصل اربعه *fouçoulé èrbè'è*, pr. t. *fuçouli èrba'a*.

SALADE, s. f., سلطه *sèlètè*, pr. t. *salata*.

SALADIER, s. m., ظرف سلطه *zèrfé sèlètè*.

SALAIRE, s. m., a. اجرت *eudjrèt*, pl. اجور *oudjour*.

SALAISSON, s. f. action de saler, نمکپاشی *nèmèk-pachi*, نمکریزی *nèmèk-rizi*, a. تملیح *tèmlih*; — viandes salées, گوشت توی نمک پرورده *gouchté nèmèkîn*, گوشت نمکین *gouchté touï nèmèk pèrvèrdè*.

SALAMALEC, s. m., révérence, salut en arabe, a. سلام عليك *sèlam 'èlèik*.

SALAMANDRE, s. f., سمندر *sèmèndèr*.

SALANT, adj. m., نمکزار *nèmèk-zar*.

SALARIER, v. a., اجرت دادن *eudjrèt dadèn*; — salarié, e, صاحب مواجب *sahèbè mèvadjèb*.

SALAUD, e, s., چپل *tchèpèl*, چرکن *tchèrkèn*, چرک *tchèrk*, a. نجس *nèdjès*, pr. t. *nodjis*, مردار *mourdar*.

SALE, adj. des deux g., پلید *pèlid*, ناپاک *na-pak*, a. مردار

mourdar; — au fig. obscène, *بی آرم* *bi hêya*, *بی شرم* *bi âzêrm*, *بی عار* *bi chêrm*, *بی عار* *bi 'âr*, a. *فاحش* *fa-hêch*, pr. t. *fahich*.

SALÉ, s. m., *گوشت خوک بنمک پرورده* *gouchté khouk bè-nèmèk pèrvèrdè*.

SALÉ, e, adj., *نمکین* *nèmèkîn*, *شور* *chour*; — au figuré, obscène, V. OBSCÈNE.

SALEMENT, adv., *بعدم پاکیزگی* *bè 'èdémé pakizègui*, *بکتافت* *bè-kèçafèt*.

SALEP, s. m., racine bulbeuse, a. *ثعلب* *sè'èlèb*, pr. t. *sa'lèb*, صائب *salèb*.

SALER, v. a., *نمک پاشیدن* *nèmèk rikhtèn*, *نمک ریختن* *nèmèk pachidèn*.

SALETÉ, s. f., *پلیدی* *pèlidi*, *پلیدی* *pèlidègui*, a. *دناست* *dènacèt*.

SALEUR, s. m., *نمکزن* *nèmèk-zèn*.

SALICINE, s. f., *جوهر بید* *djoouhèré bid*.

SALICOT, (plante), a. *شمار آبکر* *chèmar-oul-bèhr*, pr. t. *chèmar-ul-bahr*.

SALIÈRE, s. f., *نمکدان* *nèmèk-dan*.

SALIGAUD, e, adj. et s. V. SALAUD.

SALIGNON, s. m., *نمک قلبی* *nèmèké galèbi*.

SALIN, e, adj., *نمکین* *nèmèkîn*, *نمکدار* *nèmèk-dar*.

SALINE, s. f. *salaison*, *گوشت بنمک پرورده* *goucht bè-nèmèk pèrvèrdè*; — signifie aussi poisson salé, *ماهی شور* *mahî chour*; — lieu où l'on fabrique le sel, *نمکزار* *nèmèk-zar*, a. *مملعه* *mèmlèhè*.

SALIR, v. a., *پلید کردن* *pèlid kèrdèn*, *چرک کردن* *tchèrk kèrdèn*.

kèrdèn, کتيف کردن *kècif kèrdèn*; — au fig. *sañr* la réputation, بدنام کردن *bèd-nam kèrdèn*; — *sali*, e, چرك شده *tchèrk-choudè*.

SALISSANT, *e*, adj. qui salit, چرك کننده *tchèrk-kounèndè*, a. ملوث *moulèvvès*, pr. t. *mulèvvis*; — qui se salit aisément, چرك بردار *tchèrk bèr-dar*.

SALISSURE, *s. f.* V. SALETÉ.

SALIVAIRE, adj. des 2 g., دوشيل خيودار *douchbèlè khiou-dar*, a. رضابيه *ghèdèdè rèzabiyè*, pr. t. *ghadèdi rizabiyè*.

SALIVATION, *s. f.*, سيلان ريش آب دهان *rizèché abé dèhan*, الريق *silan-our-riq*.

SALIVE, *s. f.*, لعاب دهان *abé dèhan*, lo'abé dèhan, خيو *khiou*, تفو *tèfou*, a. رضاب *rèzah*, pr. t. *rizab*, بساق *bouçaq*.

SALIVER, *v. n.*, جاری شدن آب دهان *djari choudèn abé dèhan*.

SALLE, *s. f.*, تالار *talar*; — salle à manger, سفره خانه *sofrè-khanè*; — salle de réception, تالار پذیرائی *talare pè-zirayi*.

SALMIGONDIS, *s. m.* V. MÉLANGE.

SALMIS, *s. m.*, فسنجان *fècèndjan*, vulg. فسوجن *fèçoudjèn*.

SALOIR, *s. m.*, ظرف نمک *zèrfé nèmek*.

SALOMOK, nom pr. سليمان *solèiman*.

SALON, *s. m.*, تالار مهمنى *outaqè mèhmani*, pr. t. *otaqi mihmani*.

SALONIQUE, nom de ville, سلانيك *sèlanik*.

SALOPE, *s. f.* femme de mauvaise vie, جند *djèndè*, a.

- فاحشه** *fahèchè*, pr. t. *fahichè*; — qui est sale, V. SALE.
- SALOPEMENT**, adv., بطور كثيف *bè-toouré kècif*.
- SALOPERIE**, s. f., پليدى *pèlidi*, a. كثافت *kècafèt*, V. SA-
LETE; — discours ordurier, obscénité, حرف نا مربوط *hèrfé na-mèrbout*.
- SALORGE**, s. m., نمك *toudèyé nèmek*.
- SALPÊTRE**, s. m., شوره *chourè*, a. ملح البارود *mèlh-oul-ba-
roud*, pr. t. *milh-ul-baroud*.
- SALPÉTRIER**, s. m., شوره ساز *chourè-saz*.
- SALPÉTRIÈRE**, s. f., كارخانه شوره *kar-khanèyé chourè*, pr. t. *kiar-khanèï churè*.
- SALSEPAREILLE**, s. f., a. عشبہ *'ouchbè*.
- SALSIFIS**, s. m., سانسيفى *salsifi*.
- SALTIMBANQUE**, s. m., V. CHARLATAN.
- SALUBRE**, adj. des 2 g., a. سالم *salèm*, pr. t. *salim*.
- SALUBRITÉ**, s. f., a. صحت *sèhhèt*, هنائت *hèna'èt*, pr. t. *hinayèt*.
- SALUER**, v. a., سلام کردن *sèlam kèrdèn*, سلام دادن *sèlam
dadèn*; — se saluer, بهمدیگر سلام دادن *bè-hèm-diguèr
sèlam dadèn*.
- SALURE**, s. f., شورى *chouri*, شور بودن *chour boudèn*, a. مدحیت *mèlhiyèt*.
- SALUT**, s. m., a. سلام *sèlam*; — rendre le salut, جواب *djèvabé sèlam dadèn*; — conservation, a. خلاص *sèlamet*; — délivrance, رهایی *rèhayi*, a. کمال *khèlas*, pr. t. *khalas*, نجات *nèdjak*; — la félicité éter-
nelle, a. فلاح *fèlah*, سعادت ابدی *sè'adèté èbèdi*, pr. t. *sa'adèti èbèdi*.

SALUTAIRE, adj. des 2 g., سودمند *soudmènd*, a. نافع *nafè'*,
pr. t. *nafi'*.

SALUTAIREMENT, adv., سودمندانه *soudmèndanè*, a. نافعاً *nafè'èn*,
pr. t. *nafi'èn*.

SALUTATION, s. f., a. سلام *sèlam*.

SALVE, s. f., شنلیک *chènlik*, تویپ اندازی *toup-èndasi*.

SAMARCANDE, ville de Transoxiane, a. سمرقند *sèmèrqènd*,
pr. t. *samarqand*.

SAMARITAIN, E, adj. et s., a. سامری *samèri*, pr. t. *samari*.

SAMEDI, s. m., شنبه *chèmbè*, روز شنبه *rouzé chèmbè*, pr. t. *rouzi chènbè*.

SAMESTRE, s. m., مرجان سرخ *mèrdjané sourkh*, pr. t. *mar-
djani sourkh*.

SANAS, s. m., چلواری هند *tchèlvariï hènd*, pr. t. *tchal-
variï hînd*.

SANCIE, v. n. terme de marine, بته دریا رفتن *bè-tèhé dèria
rèftèn*, غرق شدن *ghèrq choudèn*.

SANCTIFIANT, E, adj., تقدیس کننده *tèqdis-kounèndè*, a.
مقدس *mouqèddès*, pr. t. *muqaddis*.

SANCTIFICATION, s. f., a. تقدس *tèqiddous*, pr. t. *tèqaddus*,
تقدیس *tèqdis*, pr. t. *taqdis*.

SANCTIFIER, v. a., مبارک کردن *moubarèk kèrdèn*, مقدس
کرنن *mouqèddès kèrdèn*, pr. t. *muqaddas kièrdèn*,
تقدیس کردن *tèqdis kèrdèn*; — sanctifié, e, تقدیس
کرده شد *tèqdis-kèrdè-choudè*.

SANCTION, s. f., a. تصدیق *tèsdiq*, pr. t. *tastig*, قبل *qè-
boul*, pr. t. *gaboul*, صاحه *sèhè*, pr. t. *saha*.

SANCTIONNER, v. a., تصدیق کردن *tèsdiq kèrdèn*, قبل

qèboul fèrmoudèn, گذاشتن *sèhè gou-zachtèn*; — sanctionné, e, تصدیق شده *tèsdiq-choudè*, pr. t. *tastiq-choudè*, رسیده *bè-sèhè rəcìdè*, a. مصدوق *mèsdouq*.

SANCTUAIRE, s. m., حرم شریف *hèrémé cherif*, pr. t. *harèmi chèrif*; — les deux sanctuaires de la Mecque et de Médine, حرمین شریفین *hèrèmèiné chèrifèin*, pr. t. *harèmèini chèrifèin*.

SANDAL OU SANTAL, s. m., صندل *sèndèl*, pr. t. *sandal*.

SANDARAQUE, s. f., gomme, سندروس *sèndèrous*, سندر *sèndèr*, a. زرنیخ احمر *zèrnikh èhmèr*.

SANG, s. m., خون *khoun*, a. دم *dèm*, دما *dèma*; — sang bilieux, صفراوی *khouné sèfravi*; — cracher le sang, خون تفو کردن *khoun toufou kèrdèn*; — répandre, verser le sang, خون ریختن *khoun rikhtèn*, خون ریزی کردن *khoun-rizi kèrdèn*; — effusion de sang, خون ریزی *khoun-rizi*, a. سفک الدم *sèfk-oud-dèm*; — race, extraction, نژاد *nèjad*, pr. t. *nijad*, خاندان *kha-nèdan*, a. نسل *nèsl*, pr. t. *nasl*; — un prince du sang, شاهزاده *chah-zadè*.

SANG-FROID, s. m., آرامی قلب *àramiî qèlb*, اطمینان قلب *ètminané qèlb*, pr. t. *ètminani qalb*, سکونت قلب *sou-kounètè qèlb*, pr. t. *sukiounèti qalb*.

SANG-DE-DRAGON, s. m. nom de plante, خون سیاوشان *khouné siavèchan*, a. عرق الحمره *'èrq-oul-houmrèt*, pr. t. *'irq-ul-humrèt*.

SANGIAC, s. m. gouverneur d'une province en Turquie, سنجاق *sèndjèq*, pr. t. *sandjaq*.

SANGLANT, *E*, adj., خون آلود *khoun-âloud*, خونین *khoun-nîn*, آغشته *bè-khoun-âghouchtè*.

SANGLE, *S. f.*, تنگی *tèng*, قولان *qolan*, قاي-ش *qatsh*, *a.* شریحه *chèrihè*.

SANGLER, *V. a.*, تنگی کشیدن *tèng bèstèn*, تنگی کھیدن *tèng kèchidèn*; — au fig. appliquer des coups avec force, بشدت زدن *bè-chèddèt zèdèn*.

SANGLIER, *S. m.*, گراز جنگلی *gourazè djènguèli*.

SANGLOT, *S. m.*, خرویلہ *khèrvilè*, زار *zarè*, زاری *zari*, خوار *khèrarè*, غرنکی *ghèrèng*.

SANGLOTER, *V. n.*, زار گریستن *khèrvilè kèrdèn*, زار گریستن *zar guèristèn*, pr. t. *zar guiristèn*, گریه و زاری کردن *guèriè-o-zari kèrdèn*, pr. t. *guiriè-u-zari kièrdèn*, خوار کردن *khèrarè kèrdèn*.

SANGSUE, *S. f.*, زالو *zalou*, زلو *zèlou*, شلوك *chèlouk*, *a.* علق *'èlèq*; — poser, appliquer des sangsues, زلو انداختن *zèlou èndakhtèn*.

SANGUIN, *E*, adj., مزاج خونین *khounnîn-mèzadj*, pr. t. *khounnîn-mizadj*, *a.* مزاج دمی *dèmmèvi-oul-mèzadj*; — couleur de sang, خون فام *bè-rènguè khoun*, فام *khoun-fam*.

SANGUINAIRE, adj. des 2 g., خونخوار *khoun-khar*, خونریز *khoun-riz*, *a.* سفاک *sèffak*.

SANGUINE, *S. f.* hématite, حجر الدم *hèdjir oud-dèm*; — sorte de pierre dont on fait les crayons rouges, سنگی *sènguè mèdèdè qèrmèz*.

SANGUINOLENT, *E*, adj., مخلوط بخون *mèkhlout bè-khoun*.

SANIE, s. f., زردآب *zèrd-âb*, a. صديد *sèdid*, pr. t. *sadid*, ا. مدد *mèddè*.

SANIEUX, EUSE, adj., زرد آبی *zèrd-âbi*.

SANS, prép. exclusive, بی *bi*, بدون *bè-douné*, a. بلا *bè-la*, pr. t. *bi-la*, بغير *bè-ghèir*, pr. t. *bi-ghaïr*, من غير *mèn-ghèir*, pr. t. *mîn-ghaïr*; — sans pareil, نظير *bi nè-zir*, pr. t. *bi nazir*; — sans doute, شك *bi chèk*, بی شبهه *bi choubhè*; — sans espoir, امید *bi oumid*, ou نا امید *na-oumid*; — sans pudeur, آرم *bi âzèrm*, بی زهره *bi hèya*; — sans cœur, دل *bi dèl*, بی زهره *bi zèhrè*.

SANTÉ, s. f., تندرستی *tèn-drousti*, a. صحت *'afiyèt*, سحت *sèhhèt*, pr. t. *sihhat*; — s'informer de la santé de quelqu'un, demander de ses nouvelles, احوال پرسى *èhval-poursi kèrdèn*; — comment va la santé? احوال شما چه طور است *èhvalé chouma tchè toour èst*, pr. t. *ahvali chuma tchi tèvr èst*; — être en santé, en bonne santé, صحیح بودن *tèndroust boudèn*, صحيح *boudèn*, و سالم بودن *sèhik-ou-salèm boudèn*, pr. t. *sahih-u-salim boudèn*; — à votre santé, سلامتی شما *bè-sèlamètîr chouma*; — je suis venu pour m'informer de votre santé, آمدم احوال پرسى شما را بکنم *àmèdèm èhval poursî chouma-ra be-kounèm*.

SANTOLINE, s. f. plante, خریسانه *khèriganèt*.

SANTON, s. m. moine musulman, a. ولی شیخ *chèikh*, ولی *vèli*.

SAPA, s. m. moût, شیر انگور *chirèyé èngour*.

SAPAJOU, s. m., نوعى از میمون *noou'i èz mèimoun*, pr. t. *nèv'i èz maïmoun*.

SAPÉ, s. f. action de saper, V. **SAPER**.

SAPER, v. a. creuser, کاویدن *kavidèn*, کندن *kèndèn*; —
au fig. détruire, خراب کردن *khèrab kèrdèn*, منهدم کردن *mounhèdèm kèrdèn*.

SAPÉUR, s. m., کلنگزن *koulèng-zèn*, زمین کن *zèmin-kèn*.

SAPHÈNE, f. f. veine du pied, رگ پا *règué pa*, a. صافن *safèn*.

SAPHIR, s. m., یاقوت لبود *yaqouté kèboud*, a. صغیر *sèfir*,
pr. t. *safir*.

SAPIN, s. m., صنوبر *sènooubèr*, pr. t. *sanoubèr*, درخت
صنوبر *dèrèkhté sènooubèr*, pr. t. *dirakhti sanoubèr*.
a. تنوب *tènnoub*, pr. t. *tunnub*.

SAPINIÈRE, s. f., صنوبرستان *sènooubèrèstan*, pr. t. *sanou-
bèristan*.

SAPONAIRE, s. f., اشنان *ouchnan*, a. غاسیل *ghaçoul*,
صابونیت *sabouniyèt*.

SAPORIFIQUE, adj. des 2 g., مزه دهند *mèzè-dèhèndè*.

SARBACANE, s. f., توفک *toufèk*, فتنه *foutèk*, pr. t. *futèk*,
پفک *poufèk*.

SARCASME, s. m., نیش *nich*, نیشدار *soukhèné
nich-dar*.

SARCASTIQUE, adj. des 2 g., نیشزن *nich-zèn*, استهزا کننده *èstèhza-kounèndè*.

SARCELLE, s. f., اردک کوچک *eurdèké koutchèk*.

SARCLER, v. a., علف زیادتی کندن *'èlèfé ziadèti kèndèn*,
خشاوه کردن *khèchavè kèrdèn*, پازش کردن *pazèch kèrdèn*,
خو کندن *khèv kèndèn*.

SARCLEUR, EUSE, s., علفکن *'èlèf-kèn*, عاغ چین *'èlèf-tchîn*,

«*khèchavè-kounèndè*, خشاوه کنند *khèv-kèn*.

SARCLOIR, s. m., کُنند *kènènd*, علفکن *'èlèf-kèn*.

SARCLURE, s. f., زیادهای علفهای کُنده شده *'èlèf-haï ziadèti kènèndè-choudè*.

SARCOÈLE, s. f., غده الخصى *dèjpèyé khayè*, a. غدة الخصية *ghouddèt-oul-khoucièt*.

SARCOCOLLE, s. f. gomme de Perse, کنجد *ènzèrout*, کنجد *koundjoudè*, کنجدک *koundjoudèk*, a. عنزروت *'ènzèrout*, راتین *ratin*.

SARCOCOLIER, s. m., درخت انزروت *dèrèkhtè ènzèrout*, pr. t. *dirakhti ènzèrout*.

SARCO-ÉPIPLOCÈLE, s. m., بادگند *badguènd*, دبه خایه *dèbbèyé khayè*, a. فتق *fètq*, pr. t. *fatq*, ادرة *èdrè*.

SARCO-ÉPIPLOMPHALE, s. f., دبه ناف *dèbbèyé naf*.

SARCO-HYDROCÈLE, s. f., آبدار *dèbbèyé àb-dar*.

SARCOLOGIE, s. f., در کیفیت گوشت بدن *bèhsé dèr kèifyètè gouchtè bèdèn*.

SARCOME, s. m., ا عفلة *'èflèt*.

SARCOMPHALE, s. m., زوخ ناف *zoukhé naf*, سونول ناف *sou'-ouloulé naf*.

SARCOPHAGE, s. m. tombeau, دخمه *dèkhnè*, دخم *dèkhn*, ا. ضريح *zèrih*; — cercueil, a. تابوت *tabout*.

SARCOPHAGE, adj., گوشت سوز *goucht-souz*.

SARDINE, s. f., سماریس *sèmaris*, سردين *sèrdin*.

SARMENT, s. m., شاخ تاک *chakhèyé rèz*, شاخ *chakhè tak*.

SARMENTEUX, EUSE, adj., رز پر شاخه *rèzé pour chakhè*, a. كثير السرعة *kècir-ous-sèr*.

SARRASIN, nom de peuple, arabe, a. شرقى *chèrqi*, pr. t. *charqi*; — sorte de blé, گندم سیاه *guèndoumé siah*, pr. t. *guèndumi siah*.

SARRASINE, s. f. V. HERSE.

SARBAU, s. m., پوشش دهقانی *pouchèché dèhqani*, a. نیاده *lèbbadè*.

SARRIETTE, s. f., plante odorante, اوشه *euchè*, a. ستر *sè'tè-tèr*, pr. t. *sa'tèr*, مرزه *mèrzè*.

SAS, s. m., گرمه بیز *guèrmè-biz*, تنک بیز *tènouk-biz*, ماشو *machou*, پرویزن *pèrvizèn*, a. منخل *mounkhèl*, pl. مناخل *mounakhèl*, pr. t. *munakhil*.

SASSE, s. f., برگشته *parouï lèb-bèr-guèchtè*.

SASSENAGE, s. m., سنگ توتیا *sèngué toutia*.

SASSER, v. a., tamiser la farine, بیختن *bikhtèn*, الک کردن *èlèk kèrdèn*.

SATAN, s. m., اهرمن *èhrèmèn*, اهریمن *èhrimèn*, pr. t. *ahri-man*, a. شیطان *chèitan*, pl. شیاطین *chèyatîn*, ابلیس *èblis*, pr. t. *iblis*, pl. ابالیس *èbalis*.

SATANIQUE, adj. des 2 g., اهریمنی *èhrimèni*, a. شیطنانی *chèitani*.

SATELLITE, s. m. homme armé qui est aux gages et à la suite d'un autre, یاور *yavèr*, همپا *hèm-pa*, a. معاون *mou'avèn*, pr. t. *mu'avîn*, انصب *ènsab*, pr. t. *ansab*; — terme d'astronomie, a. قمر *qèmèr*, pr. t. *qamar*, pl. اقمر *èqmar*, pr. t. *aqmar*.

SATIÉTÉ, s. f. réplétion, سیری *siri*, — jusqu'à satiété, تا سیر شدن *ta sir choudèn*, تا سیر شود *ta adèm sir chèvèd*; — réplétion jusqu'au dégoût, تا بگلو *ta*

bè-guèlou; — manger jusqu'à satiété, تا بگلو خوردن *ta bè-guèlou khourdèn*.

SATIN, s. m., اطلس *ètlès*, pr. t. *atlas*.

SATINADE, s. f., اطلس نما *ètlès-nèma*.

SATINAGE, s. m., مهره زنی *meuhrè-zèni*.

SATINER, v. a., مهره زدن *ètlès-nèma kèrdèn*, مهره زدèn *meuhrè zèdèn*.

SATIRE, s. f., جرشفت *djèrchèft*, ا. هجو *hèdjv*, هجويده *hèdjviyè*, pl. هجویت *hèdjviyat*.

SATIRIQUE, adj. des 2 g., جرشفت آمیز *djèrchèft-àmiz*, a. رساله هجويده *hèdjvi*; — ouvrage satirique, a. رساله هجويده *rèçalèyé hèdjviyè*, pr. t. *riçalèi hèdjviyè*.

SATIRIQUEMENT, adv., بطريق هجو *èz roui hèdjv*, به طريق هجو *bè-tèriqé hèdjv*.

SATIRISER, v. a., هجو جرشفت کردن *djèrchèft kèrdèn*, هجو کردن *hèdjv kèrdèn*.

SATISFACTION, s. f., محظوظیت *khochnouidi*, a. مهزوزیته *mèhzouzियèt*, رضایت *rèzaïyèt*, pr. t. *rizaïyèt*; — à la satisfaction des deux parties, برضایت طرفین *bè-rèzaï-yètè tèrèfèin*, برضای طرفین *bè-rèzaï tèrèfèin*; — réparation, a. ترضیه *tèrziyè*.

SATISFAIRE, v. a., راضی *khochnoud kèrdèn*, راضی کردن *razi kèrdèn*; — satisfait, e, خوشنود *khochnoud*, راضی *razi*.

SATISFAISANT, e, adj., موجب خوشنودی *mooudjèbbè khochnouidi*, شافی *ba'ècè rasi choudèn*, ا. شافی *chafi*.

SATRAPE, s. m., حکمران *heukm-ran*, سرزبان *mèrz-ban*, a.

حاکم *hakèm*, pr. t. *hakim*, pl. حکام *houkkam*, pr. t. *hukkiam*, والى *vali*.

SATRAPIE, s. f., خوره *khourè*, خوره *khourè*, a. ایالت *èyalèt*;
— la satrapie de Sapor, خوره شاپور *khourèyé chapour*,
pr. t. *khurèi chapour*.

SATURATION, s. f. état de ce qui est saturé, V. SATURER.

SATURER, v. a., سیر کردن *sir kèrdèn*, مشجوع کردن *mèch-bou' kèrdèn*; — saturé, e, سیر شده *sir-choudè*,
سیر *sir*.

SATURNE, s. m., planète, کیوان *kèivan*, a. زحل *zouhèl*, pr.
t. *zuhal*; — l'anneau de Saturne, خاتم کیوان *khatèmè*
kèivan.

SATYRE, s. m., دیو مردم *div-mèrdoum*, دیو *div*.

SATYRIASIS, s. m. V. PRIAPISME.

SAUCE, s. f., آب خورش *khourèché ma'iyé*, خورش مائیه *khourèch*.

SAUCER, v. a., تربت کردن *tèrit kèrdèn*.

SAUCIÈRE, s. f., ظرف خورش *zèrfé khourèch*.

SAUCISSE, s. f., چرغنده *tchèrghèndè*, چرغند *tchèrghènd*,
vulg. روده اکنده *roudèyé àkèndè*.

SAUCISSON, s. m., زنج *zounnadj*, لکانه *lèkanè*, لکامه *lèkamè*,
a. عصیب *'ècib*, pr. t. *'acib*; — terme d'artillerie, فشنگی
fèchèng, pr. t. *fichènk*.

SAUF, SAUVE, adj. sain et sauf, f. saine et sauve, تندرست
tèn-droust, pr. t. *tèn-drust*, بی عیب *bi 'èib*, a. سالم
salèm, pr. t. *salim*, صاکیح و سالم *sèhih-ou-salèm*, pr.
t. *sahih-u-salim*.

SAUF, prép. sans blesser, بی ادبی نباشد *bi èdèbi nè-ba-*

chéd; — avec réserve de, بشرى بـ *bè-chèrti-ké*,
مشرط بر اينك *mèchrou t bér in-ké*; — excepté, مگر
mèguèr, ا. *illa*, pr. t. *illa*.

SAUF-CONDUIT, s. m., گزنامه *gouzèr-namè*.

SAUGE, s. f. plante, بهمن سرخ *bèhmèné sourkh*, بهمنين
bèhmènin, ا. بهمن احمر *bèhmèné èhmèr*, pr. t. *bahmani*
ahmèr.

SAUGRENU, e, adj., نا مربوط *na-mèrbout*, بی معنی *bi*
mè'èni.

SAULE, s. m., بيد *bid*, درخت بيد *dèrèkhté bid*, pr. t.
dirakhti bid.

SAUMÂTRE, adj. des 2 g., شور مزه *chour*, شور مزه *chour-mèzè*.

SAUMON, s. m., آزاد ماهی *âzad-mahi*.

SAUMONNÉ, e, adj. truite saumonée, قزلاله *qèzèllalè*.

SAUMURE, s. f., آب نمک *âbé nèmèk*, شور آب *âbé chour*.

SAUNAGE, s. m., نمک فروشی *nèmèk-fourouchi*.

SAUNER, v. n., نمک سازی *nèmèk-sazi*, نمک ساختن *nèmèk*
sakhtèn.

SAUNERIE, s. f., کارخانه نمک *kar-khanèyé nèmèk*, pr. t.
kia-khanèi nèmèk.

SAUNIER, s. m., نمکساز *nèmèk-saz*.

SAUNIÈRE, s. f., ظرف نمک *zèrfé nèmèk*, کندوج نمک *koun-*
doudjé nèmèk.

SAUPOUDRE, v. a., پاشیدن *pachidèn*.

SAUR, adj. m. hareng saur, شاه ماهی بوداده *chah-mahiï*
bou-dadè.

SAURAGE, s. m., تولک اول *toulèké èvèl*.

SAURE, adj. des 2 g., زرد خاکستری *zèrdé khakèstèri*.

SAURER, v. a., میان دود خشک کردن *miané doud khochk kèrdèn*.

SAUSSAIE, s. f. lieu planté de saules, بیدستان *bidèstan*, pr. t. *bidistan*.

SAUT, s. m., جهش *goumbèd*, منجک *mèndjèk*, djèhèch, جستن *djèstèn*.

SAUTELLE s. f., رز ریشه دار *chakhèyé rèzé richè-dar*, رز نهال *nèhalé rèz*.

SAUTER, v. n., بهر جهیدن *djèhidèn*, جهیدن *djèhidèn*, جستن *djèstèn*, گنبد زدن *goumbèd zèdèn*; — sauter aux yeux, چشم آتم زدن *houvèida boudèn*, روشن بودن *tchèchmé àdèm zèdèn*, آشکارا و روشن بودن *àchkara-ou-roouchèn boudèn*.

SAUTERELLE, s. f., ملج *mèlèkh*, a. جراد *djèrad*, جراد *djè-radè*.

SAUTEUR, EUSE, s. et adj. qui saute, جهنده *djèhèndè*, گنبد زن *goumbèd-zèn*, a. وثاب *vèssab*; — ceux dont le métier est de sauter sur la corde, رنبرز *rècèn-baz*; — au fig. bavard ridicule, گویاوه *yavè-gou*, لغوزن *lèghn-zèn*, بیهوده گو *bihoudè-gou*; — p. t. لافزن *laf-zèn*, pr. t. *lafazan*.

SAUTILLANT, E, adj., جهنده *goumbèd-zènan*, گنبد زن *djèhèndè*.

SAUTILLEMENT, s. m., جهش *djèhèch*, منجک *mèndjèk*, a. قفز *qèfz*, pr. t. *qafz*.

SAUTILLER, v. n., جستن *goumbèd zèdèn*, گنبد زن *djèstèn*.

SAUTOIR, s. m., شکل خاج *chèklé khadj*.

SAUVAGE, adj. et s. des 2 g., بیابانی *djènguèli*, *biabani*, a. وحشی *vèhchi*, pr. t. *vahchi*; — qui vient sans culture. خود رو *khoud-rou*, pr. t. *khod-rou*, a. وحدت گزین *bèrri*; — qui se plaît à vivre seul, *vèhdèt-gouzìn*, pr. t. *vahdèt-guzìn*.

SAUVAGEON, s. m., درخت خود رو *dèrèkhté khoud-rou*, pr. t. *dirakhti khod-rou*.

SAUVAGERIE, s. f., تنها وحدت گزینی *vèhdèt-gouzini*, *tènha-nèchini*.

SAUVAGIN, e, adj., goût sauvagin, a. طعمه وحشیه *tè'è-mèyé vèhchiyè*.

SAUVEGARDE, s. f., a. حمایت *hèmayèt*, pr. t. *hi-mayèt*.

SAUVEGARDER, v. a., حمایت کردن *hèmayèt kèrdèn*, pr. t. *himayèt kièrdèn*, محفوظ داشتن *mèhfouz dachtèn*; — sauvégarde, e, کمره شده *hèmayèt-kèrdè-choudè* a. محمی *mèhmi*.

SAUVEMENT, s. m. action de sauver, V. SAUVER.

SAUVER, v. a., نجات دادن *rèstègar kèrdèn*, *nèdjat dadèn*, خلاصی دادن *khèlas kèrdèn*, *khèlaci dadèn*, رف کردن *rèha kèrdèn*; — se sauver, se tirer du péril, خود را رف کردن *khoud-ra rèha kèrdèn*, نجات یافتن *khoud-ra rèhanidèn*, *nèdjat yaftèn*, خلاص شدن *khèlas choudèn*; — fuir, فرار کردن *fèrar kèrdèn*, در رفتن *dèr rèftèn*, گریختن *gourikhtèn*; — sauvé, e, رهیده *rèhidè*, خلاصی یافته *khèlaci yaftè*.

SAUVEUR, s. m., نجات رستگار کننده *rèstègar-kounèndè*.

نهدند *nèdjat-dèhèndè*, a. ناجی *nadji*, مخلص *mou-khèllès*, pr. t. *mukhallis*.

SAVANNEMENT, adv., خردمندانه *khèrèdmèndanè*, pr. t. *khirèdmèndanè*, دانشمندانه *danèchmèndanè*, pr. t. *danichmèndanè*, از روی علم *èz rouï 'èlm*; -- en connaissance de cause, دانسته *danèstè*, pr. t. *danistè*.

SAVANT, E, adj. et s., دانشور *danèch-vèr*, pr. t. *danich-vèr*, دانا *dana*, دانشمند *danèchmènd*, pr. t. *danichmènd*, خردمند *khèrèdmènd*, pr. t. *khirèdmènd*, a. عالم *'àlèm*, pr. t. *'àlim*, pl. علما *'oulèma*, علیم *'èlim*; -- bien informé, آگاه *àgah*, خبر دار *khèbèr-dar*, a. واقف *vaqèf*, pr. t. *vaqif*, مطلع *mouttèlè*, pr. t. *muttali*.

SAVANTASSE, s. des 2 g., (familier) pédant, دانش فروش *danèch-fourouch*, pr. t. *danich-furouch*, a. متفاضل *moutèfazèl*, pr. t. *mutèfazil*.

SAVATE, s. f., پا افزار کهنه *pa-èfzaré keuhnè*, pr. t. *pa-èfzari kohnè*, کفش کهنه *kèfché keuhnè*, پاپوش کهنه *pa-pouché keuhnè*.

SAVATERIE, s. f., کفش فروشی کهنه بازار *bazaré kèuhnè-kèfch-fourouchi*.

SAVETIER, s. m., پینه دوز *pinè-douz*.

SAVEUR, s. f., مزه *mèzè*, a. طعم *tè'èm*, pr. t. *ta'am*.

SAVOIR, v. a., بودن آگاه *àgah boudèn*, دانستن *danèstèn*, pr. t. *danistèn*, خبر داشتن *khèbèr dachtèn*, pr. t. *khabèr dachtèn*, واقف بودن *vaqèf boudèn*, مخبر بودن *moukhbèr boudèn*, مطلع بودن *mouttèlè' boudèn*; -- savoir gré, ممنون داشتن *mènnèt dachtèn*, ممنون بودن *mèmnoun boudèn*; -- savoir par cœur, از بر دانستن

èz bèr danèstèn; — savoir mauvais gré, ممنون نبودن
 mèmoun nèboudèn; — faire savoir, آگاه کردن *āgah*
kèrdèn, خبر دادن *khèbèr dadèn*; — faire savoir, an-
 noncer publiquement, اعلام کردن *è'èlam kèrdèn*; — su,
 e, دانسته شده *danèstè-choudè*.

SAVOIR, s. m., دانشوری *danèch-vèri*, دانشمندی *danèch-*
mèndi, خردمندی *khèrèdmèndi*, دانش *danayi*, دانش
danèch, a. علم *'èlm*, pr. t. 'ilm, معرفت *mè'èrèfèt*, pr. t.
ma'rifèt.

SAVOIR, conj. ou, à savoir, a. یعنی *yè'èni*, pr. t. *ya'ni*.

SAVOIR-FAIRE, s. m., a. استعداد *èstè'èdad*, pr. t. *ist'i'dad*,
 وفوف *vouqouf*, مهارت *mèharèt*, حذاقت *hèzaqèt*, pr. t.
hazaqat.

SAVOIR-VIVRE, s. m., سبک حسن سلوک *sèbké heusné*
soulouk.

SAVON, s. m., صابون *saboun*.

SAVONNAGE, s. m., action de savonner, V. SAVONNER.

SAVONNER, v. a., صابون زدن *saboun zèdèn*.

SAVONNERIE, s. f., کارخانه صابون *kar-khanèyé saboun*, pr.
 t. *kiar-khanèi saboun*.

SAVONNEUX, EUSE, adj., صابونی *sabouni*, آوده *bè-*
saboun-èloudè.

SAVONNIER, s. m., صابونساز *saboun-saz*.

SAVOURER, v. a. goûter, چشیدن *tchèchidèn*, بذایقه سپردن
bè-zaïqè soupourdèn; — jouir d'une chose avec délice,
 لذت بردن *lèzzèt bourdèn*, pr. t. *lizzèt bourdèn*, حظ
 کردن *hèzz kèrdèn*.

SAVOUREUSEMENT, adv., چشان چشان *tchèchan-tchèchan*.

SAVOUREUX, EUSE, خوش مزه *khoch-mèzè*, خوش گوار *khoch-guèvar*, گوارا *guèvara*, خوش نغم *khoch-tè'èm*, لذیذ *lèziz*.

SAXATILE, adj. des 2 g., میان سنگی رسته *miané sèng rèstè*.

SAXIFRAGE, adj. des 2 g., plante, سنگی شکن *sèng-chèkèn*, سنگی مثانه شکن *sèngué mèçané chèkèn*, pr. t. *sèngui miçané chikièn*.

SBIKE, s. m., افس *'ècès*, pr. t. *'aças*.

SCABIEUX, EUSE, adj., گر مانند *guèr-manènd*, جربی *djèrbi*.

SCABIEUSE, s. f. plante, کتله *kètlè*.

SCABREUX, EUSE, adj., سخت *sèkht*, دشوار *sakht*, *douchvar*, صعب *sè'èb*, مشکل *mouchkèl*, pr. t. *muchkil*.

SCALÈNE, adj. des 2 g., مختلف الاضلاع *moucèl-lècé moukhtèlèf-oul-èzla'*, pr. t. *mucèllèci moukhtèlif-ul-azla'*.

SCALPEL, s. m., نیشتر *nich-tèr*, مبضع *mèbzè'*, pr. t. *mibza'*.

SCAMMONÉE, s. f., ا. سقمونیا *mèhmoudè*, *sèq-mounia*.

SCANDALE, s. m. occasion d'erreur et de péché, سبب گناه *sèbèbé gounah*, pr. t. *sèbèbi gunah*; — éclat fâcheux, رسوایی *rèsvayi*, فضیحت *fèzihèt*, pr. t. *fasihat*, افتضاح *èflèzah*, pr. t. *iftizah*.

SCANDALEUSEMENT, adv., بعدم شایستگی *bè-'èdèmé chayès-tègui*, به ضرر قبیح *bè-toouré qèbih*.

SCANDALEUX, EUSE, adj., موجب ضلّت مردم *mooudjèbé zèllètè mèrdoum*, pr. t. *mèvdjibi zillèti mèrdoum*, موجب مردم *mooudjèbé ribèyé mèrdoum*, pr. t. *mèvdjibi ribèi mèrdoum*, a. موجب انريبه *mooudjèb-our-ribè*, pr. t. *mèvdjib-ur-ribè*, موجب الاقتضاح *mooudjèb-oul-èftèzah*, pr. t. *mèvdjib-ul-iftizah*.

SCANDALISER, v. a., بصلّت انداختن *bè-zèllèt èndakhtèn*, بد آموز کردن *bèd-âmouz kèrdèn*; — se scandaliser, رنجيدن *rèndjidèn*; — scandalisé, e, رنجيده *rèndjidè*, آزرده خاطر شده *âzourdè-khatèr choudè*, pr. t. *âzurdè-khatir chudè*, بدش آمده *bèd-èch-âmèdè*.

SCANDER, v. a., تقطيع کردن شعر *tèqti' kèrdènè ch'èr*, pr. t. *taqti' kièrdèni ch'r*.

SCAPULAIRE, s. m., پوشش كشيشار *pouchèché kèchichan*; — se dit aussi de deux morceaux d'étoffe bénite, حمايل *hèmayèl*, pr. t. *hamayil*.

SCARABÉE, s. m., گوزد *gouzèd*, سرگين گردان *sèrguïn-guèrdan*.

SCARAMOUCHE, s. m., V. BOUFFON.

SCARIFICATEUR, s. m., instrument de chirurgie, تيغ *tighè hédjamèt*.

SCARIFICATION, s. f., a. حجامت *hédjamèt*, pr. t. *hidjamèt et hadjamat*.

SCARIFIER, v. a., حجامت کردن *tigh zèdèn*, *hédjamèt kèrdèn*.

SCEAU, s. m., مهر *mohr* ou *meuhr*, pr. t. *muhur*, a. خاتم *khatèm*, pl. خواتم *khèvatèm*, pr. t. *khavatim*; —

garde des sceaux, مهردار *meuhr-dar*, pr. t. *muhur-dar*.

SCARLATINE, s. f., سر *sour*, a. شری *chèra*, مخمک *mèkh-mèlèk*, شوک *choukè*; — attaqué de la scarlatine, گرفتار *guèrèflarè sour*, a. مشوک *mèchouk*.

SCÉLÉRAT, e, adj., بد سگال *bèd-sègal*, a. شقی *chègi*, pr. t. *chaqi*, pl. اشیقیا *èchqia*.

SCÉLÉRATESSE, s. f., بدسگالی *bèd-sègali*, بدنفسی *bèd-nèfsi*, a. شقاوت *chèqavèt*, pr. t. *chaqavèt*, شناعن *chèna'èt*, pr. t. *china'at*.

SCELLÉ, s. m., مهر *meuhr* ou *mohr*, pr. t. *muhur*; — mettre, ou apposer les scellés, میر کردن *meuhr kèrdèn*, مهر زن *meuhr zèdèn*.

SCELLEMENT, s. m. en termes de maçonnerie, V. SCELLER dans cette acception.

SCELLER, v. a., میر کردن *meuhr kèrdèn*, مهر زن *meuhr zèdèn*, مهر کردن *mèmhour kèrdèn*; — en termes de maçonnerie, fixer dans le mur, بد دیوار کردن *bè-divar èstvar kèrdèn*, pr. t. *bè-divar ustovar kièrdèn*, بد دیوار نصب کردن *bè-divar nèsb kèrdèn*; — au fig. affermir, تشیید کردن *tèchyid kèrdèn*, استوار کردن *èstvar kèrdèn*, مستحکم کردن *moustèhkèm kèrdèn*; — scellé, e, مهر شده *meuhr-choudè*, مهر کرده *meuhr-kèrdè*, a. مهرور *mèmhour*, pr. t. *mamhour*, مختوم *mèkhtoum*, pr. t. *makhtoum*.

SCELLEUR, s. m., مهر زن *meuhr-zèn*.

SCÈNE, s. f. endroit où jouent les acteurs, بساط تماشا *bèçatè tèmacha-khanè*; — division d'une pièce de théâtre, فصل *fèsl*, pr. t. *fasl*, pl. فصلیل *fouçoul*; —

au fig. être en scène, *مطمح نظر مردم شدن* *moutmèhé nèzéré mèrdoum choudèn*; — se mettre en scène, *بمیدان آمدن* *bè-mèidan àmèdèn*; — spectacle, *تماشا* *témacha*; — faire une scène, *کج خلقی کردن* *kèdj-khoulqi kèrdèn*, *معرکه کردن* *mè'èrèkè kèrdèn*.

SCÉNIQUE, adj. des 2 g., *متعلق بتماشا خانه* *moutè'èllèq bè-témacha-khanè*.

SCEPTICISME, s. m., a. *مذهب اهل شک* *mèzhèbé èhlé chèkk*, pr. t. *mèzhèbi èhli chèkk*, a. *مذهب اهل الشکوک* *mèzh-hèbé èhl-ouch-choukoug*, pr. t. *mèzhèbi-èhl-uch-chuk-iouk*.

SCEPTIQUE, adj. des 2 g., a. *اهل الشک* *èhl-ouch-chèkk*.

SCEPTRE, s. m., *دبوس* *dèbous*, a. *دبوس عصا* *dèbbous, 'èça*; — le sceptre royal, *دبوس سلطنت* *dèboucé sèlt ènèt*, p. t. *عصای سلطنت* *'èçaï sèltènèt*.

SCHISMATIQUE, adj. des 2 g., a. *اهل الاعتزال* *chi'*, *شيعی* *èhl-oul-è'tèzal*, pr. t. *èhl-ul-i'tizal*.

SCHISME, s. m., a. *اعتزال* *è'tèzal*, pr. t. *i'tizal*.

SCHISTE, s. m., *سنگ نبقه طيفه* *sènguè tèbèqè-tèbèqè*, *سنگ ورق ورق* *sènguè vèrèq-vèrèq*.

SCIAGE, s. m., *اره کشی* *èrrè-kèchi*.

SCIATIQUE, adj. et s. f., *کجکوک* *kèhkou*, *کجکوک* *kèdjouk*, a. *عرق النسا* *'èrq-oun-nèça*, pr. t. *'irq-un-niça*; — douleur sciaticque, *درد کجکوک* *dèrdé kèhkou*, *درد عرق النسا* *'èrq-oun-nèça*, a. *وجع عرق النسا* *vedjè'è 'èrq-oun-nèça*, pr. t. *vèdja'i 'irq-un-niça*.

SCIE, s. f., *اره* *èrrè*, a. *دستاره* *dèstèrè*, a. *منشار* *mènchar*, pr. t. *mìnchar*.

SCIEMENT, adv., دانسته *danèstè*, a. علم عن *'èn 'èlmèn*, pr. t. *'an 'ilmîn*.

SCIENCE, s. f., دانش *danèch*, دانائی *danayi*, دانشوری *danèch-vèri*, a. علم *'èlm*, pr. t. *'ilm*.

SCIENTIFIQUE, adj. des 2 g., a. علمی *'èlmi*, pr. t. *'ilmi*, pl. علمیّه *'èlmiyè*, pr. t. *'ilmiyè*; — matières scientifiques, مواد علمیّه *mèvadé 'èlmiyè*, pr. t. *mèvadi 'ilmiyè*.

SCIENTIFIQUEMENT, adv., از روی علم *èz rouï 'èlm*, بحسب *bè-hècèbé qèva'èdé 'èlm*, a. علمیاً *'èlmièn*, pr. t. *'ilmièn*.

SCIÉR, v. a., ازه کردن *èrrè kèrdèn*; — scié, o, ازه کرده *èrrè-kèrdè*, ازه شده *èrrè-choudè*, a. منشور *mènchour*.

SCIEUR, s. m., ازه کش *èrrè-kèch*, a. نشر *nèchchar*.

SCILLE OU SQUILLE, s. f. plante, سفادیكس *sèfadikous*, پیاز *piazé mouch*, a. بصل انفار *bèsl-oul-far*, عنصل *'ounsoul*, pr. t. *'onsoul*.

SCINDER, v. a., دو نیم کردن *tèqsim kèrdèn*, دو نیم کردن *dou nim kèrdèn*.

SCINQUE, s. m., espèce de lézard, سقنقس *sèqèngous*, سقنقر *sèqèngour*.

SCINTILLATION, s. f., درخشندگی *pèrtèv-èfkèni*, پرتو افکنی *dèrèkhchèndègui*.

SCINTILLER, v. n., پرتو افکندن *pèrtèv èfkèndèn*, پرتو انداختن *pèrtèv èndakhtèn*, درخشیدن *dèrèkhchidèn*, pr. t. *dirakhchidèn*.

SCIOGRAPHIE, s. f., نقشهٔ درونی عمارت *nèqchâyé dèrounî 'èmarèt*.

SCION, s. m., سته نو *chakhèyé noou-rèstè*, pr. t. *chaklèi nèv-rèstè*.

SCISSILE, adj. des 2 g., qui peut être fendu, قابل شکافته *qabèlé chèkafè choudèn*.

SCISSION, s. f., جدایی *djèdayi*, a. تفرقه *tèfrèqè*, pr. t. *tèf-riga*, اختلاف *èkhtèlaf*, pr. t. *ikhtilaf*.

SCISSIONNAIRE, s. m., مخالفان *moukhalèfèt-kou-nèndè*.

SCISSURE, s. f., شکاف *chèkaf*, تراك *tèrak*.

SCIURE, s. f., سبوسه *sèboucè*, نشاره *nècharè*, چوب تراشه *tèrachèyé tchoub*.

SCLÉROPTALMIE, s. f., maladie de l'œil, a. صلابة الاجفان *sèlabèt-oul-èdjfan*.

SCLÉROTIQUE, s. f., membrane qui enveloppe l'œil, پرده *pèrdèyé hèdèqèyé tchèchm*, a. غشاء المقلة *ghècha'-oul-mouqlèt*.

SCOLAIRE, adj. des 2 g., a. مکتبی *mèktèbi*.

SCOLASTIQUE, adj. des 2 g., باحساب قاعدۀ مکتبی *bè-hè-cèbè qa'èdèyé mèktèbi*.

SCOLASTIQUEMENT, adv., از روی قاعدۀ مکتبی *èz rouï qa'èdèyé mèktèbi*.

SCOLIASTE, s. m., حاشیه شرح کننده *chèrh-kounèndè*, hachiè-nèvis, pr. t. *hachiè-nivis*, a. شارح *charèh*, pr. t. *charih*.

SCOLIE, s. f., a. حاشیه *hachiè*, شرح *chèrh*.

SCOLOPENDRE, ou LANGUE DE CERF, s. f., plantè, زنگی دارو *zèngui-darou*, بیکر رومی *bikhé kèbré roumi*, حشيشة النکاح *hèchichèt-out-sèqlinoun*, a. سقلىنون *sèqlinoun*.

touhal; — insecte à plusieurs pieds, هزار پا *hèzar-pa*,
a. ابو اربعين *èbou-èrbè'in*.

SCORBUT, s. m., اسقربت *èsqorbout*, pr. t. *èsqorbut*, a.
فساد دم *fèçadé dèm*.

SCORBUTIQUE, adj. des 2 g., از جنس اسقربت *èz djènsé*
èsqorbout, اسقربتی *èsqorbouti*.

SCORDIUM, s. m., سیرمو *sirmou*, a. ثم انكبه *soum-oul-hiè*,
pr. t. *sèom-ul-hiè*.

SCORIE, s. f., اسقورون *èsqouroun*, ریم معادن *rimé mè'adèn*,
pr. t. *rimi ma'adèn*.

SCORIFICATION, s. f. action de scorifier, V. SCORIFIER.

SCORIFIER, v. a., ریم پاک کردن *èz rim pak kèrdèn*, ریم
از آهن جدا کردن *rim èz àhèn djèda kèrdèn*.

SCORPIOÏDE, s. m. V. CHENILLE.

SCORPIOJELLE, s. f., روغن کتردم *rooughèné guèjdoum*, روغن
عقرب *rooughèné 'èqrèb*.

SCORPION, s. m., کتردم *kèjdoum*, a. عقرب *'èqrèb*, pr. t. *'agrèb*,
pl. عقارب *'ègarèb*, pr. t. *'agarib*.

SCORSONÈRE, s. f. plante, a. بلقک *bèlqèk*.

SCRIBE, s. m., نویسندہ *nèvicèndè*, a. کاتب *katèb*, pr. t.
kiatib.

SCROFULES, s. f. pl. V. ÉCROUELLES.

SCROFULEUX, EUSE, adj. a. خنازیری *khènaziri*, pr. t. *khou-*
naziri; — humeur scrofuleuse, a. خلط خنازیری *khèlté*
khènaziri, pr. t. *khilti khounaziri*.

SCROTUM, s. m., کیسه خایه *kicèyé khayè*, a. صفن *sèfn*,
pl. اصفان *èsfan*.

SCROTOCLE, s. f., دبه خایه *dèbèyé khayè*.

SCRUPULE, s. m., اضطراب *èztèrabé dèl*, pr. t. *istirabi dil*, پروا *pèrva*.

SCRUPULEUSEMENT, adv., بدقت *moudèqqèqanè*, بدقت *bè-dèqqèt*.

SCRUPULEUX, EUSE, adj. qui a des scrupules, با پروا *ba pèrva*, ا. مضطرب القلب *mouztèrèb-oul-qèlb*, pr. t. *muztèrib-ul-qalb*; — minutieux, ا. مدقق *moudèqqèq*, pr. t. *mudaqqiq*.

SCRUTATEUR, TRICE, adj., پژوهنده *pèjouhèndè*, ا. کشف *kèchchaf*, مفتش *moufètchèch*, pr. t. *mufètlich*.

SCRUTER, v. a., واریسی کردن *varèci kèrdèn*, پژوهیدن *pèjouhidèn*, استکشاف *djoustè-djou kèrdèn*, جستجو کردن *èstèkchaf kèrdèn*, pr. t. *istikchaf kièrdèn*, متفحص شدن *moutèfèhhès choudèn*, pr. t. *mutèfahhis choudèn*, استکناه کردن *èstèknah kèrdèn*, pr. t. *istiknah kièrdèn*, تفتیش کردن *tèftich kèrdèn*.

SCRUTIN, s. m., ا. فرعه *qour'è*, pr. t. *qour'a*.

SCULPTEI, v. a., کار کردن *kèndè-kari kèrdèn*, مجسم ساختن *mounèbbèt-kari kèrdèn*, مودجعم ساز *moudjècèm sakhtèn*.

SCULPTEUR, s. m., کارنده کار *kèndè-kar*, مجسم ساز *mounèbbèt-kar*, مودجعم ساز *moudjècèm-saz*.

SCULPTURE, s. f., کارنده کاری *kèndè-kari*, مجسم ساختن کاری *mounèbbèt-kari*, ا. فن النقر *fènn-oun-nèqr*, pr. t. *fènn-un-nagr*; — ouvrage sculpté, کاری مجسم *mounèbbèt-kari*, کار مجسم *karé mounèbbèt*, مودجعم سازی *moudjècèm-sazi*.

SE, pron. de la 3me personne des deux nombres et des

deux genres, خود *khoud*, pr. t. *khod*, خود را *khoud-ra*, pr. t. *khod-ra*, بخود *bè-khoud*; — se tuer, خود را کشتن *khoud-ra kouchtèn*, pr. t. *khod-ra kouchtèn*; — se faire du mal, بدی بخود *bè-khoud bèdi kèrdèn*, pr. t. *bè-khod bèdi kièrdèn*.

SÉANCE, s. f. action de s'asseoir, نشست *nèchèst*, pr. t. *nichèst*, نشستن *nèchèstèn*, pr. t. *nichèstèn*, a. جلوس *djèlous*, قعود *qou'oud*; — assemblée, انجمن *èndjoumèn*, pr. t. *èndjumèn*, a. مجلس *mèdjilès*, pr. t. *mèdj-lis*, pl. مجلس *mèdjalès*, pr. t. *mèdjalis*; — tenir séance, در مجلس نشستن *dèr mèdjilès nèchèstèn*, pr. t. *dèr mèdjilis nichèstèn*; — lever la séance, ترك اجلاس *tèrké èdjlas kèrdèn*, pr. t. *tarki idjlas kièrdèn*, رفع مجلس *èz mèdjilès bèr-khastèn*, از مجلس برخواستن *rèf'è mèdjilès kèrdèn*, pr. t. *raf'i mèdjilis kièrdèn*.

SÉANT, participe présent du verbe inusité seoir, نشسته *nèchèstè*, a. جنس *djalès*, pr. t. *djalis*.

SÉANT, e, adj. qui sied, زبند *zibèndè*, شایسته *chayèstè*, a. لایق *layèq*.

SEAU, s. m., دِل *doul*, دَنو *dèlv*.

SÉBACÉ, e, adj., پیه آلود *pih-àloud*.

SÉBESTE, s. m., سپستان *sèpèstan*, a. ضياء *dèbq*, دبق *dèbq*, اكلبه *ètba-oul-koulbè*.

SÉBESTIER, s. m., درخت سپستان *dèrèkhtè sèpèstan*, pr. t. *dirakhti sèpèstan*.

SÉBILE, s. f., ضشت چوبین *tèchtè tchoubîn*.

SEC, SÈCHE, adj., خشک *khochk*, a. یابس *yabès*, pr. t. *ya-bis*; — passer une rivière à pieds seca, پا تر نکرد *pà trèr kòrd*.

از رودخانه تذر کردن *pa tèr-nè-kèrdè èz roud-khanè*
gouzèr kèrdèn; — manger du pain sec (du pain seul),
 نان خالی خوردن *nané khali khourdèn*, pr. t. *nani*
khali khordèn; — être à sec, در خشکی بودن *dèr*
khochki boudèn; — au fig. être à sec (sans argent)
 بی پول بودن *bi poul boudèn*.

SÉC, s. m. le sec, خشکی *khochki*, a. یبوست *youboucèt*,
 pr. t. *yuboucèt*.

SÉC, adv., بطور برودت *bè-toouré bouroudèt*, pr. t. *bè-tèvri*
burudèt, خشک *khochk*.

SÉCABLE, adj. des 2 g., قابل بریده شدن *qabèlé bouridè*
choudèn.

SÉCANTE, s. f. terme de géométrie, a. خط قاطع *khètté*
qatè, pr. t. *khatti qatì*.

SÈCHE, s. f., poisson, ماهی مرکب *mahiï mourèkkèb*, p. t.
 سیبا *sèpia*, pr. t. *sipia*, سیبا *siba*.

SÈCHEMENT, adv. d'une manière froide, بطور خشک *bè-*
toouré khochk, pr. t. *bè-tèvri khochk*, بطور برودت *bè-*
toouré bouroudèt, pr. t. *bè-tèvri buroudèt*; — en lieu
 sec, در جای خشک *dèr djaï khochk*.

SÉCHER, v. a., خشکاندن *khochk kèrdèn*, خشکاندن *khochkandèn*,
 خشکانیدن *khochkanidèn*; — v. n., خشکیدن *khochkidèn*,
 خشک شدن *khochk choudèn*, خشک شده *khochk-choudè*,
 خشکیدن *khochkidè*.

SÉCHERESSE, s. f., خشکی *khochki*, a. یبوست *yèboucèt*,
 pr. t. *yaboucèt*.

SÉCHOIR, s. m., جای خشک کردن *djaï khochk kèrdèn*.

SECOND, *e*, adj., دوم *douvvoum*, pr. t. *duvvum*, دویم *douyoum*, a. ثانی *sani*.

SECONDAIRE, adj. des 2 g., a. متلاحق *montèlahèq*, pr. t. *mutèlahiq*, لاحق *lahèq*, pr. t. *lahiq*; — en parlant des planètes qui tournent autour d'une autre, a. تبع *tabè'*, pr. t. *tabi'*.

SECONDE, s. f., a. ثانیه *saniè*.

SECONDEMENT, در ثانی *dèr sani*, a. ثانیاً *sanièn*.

SECONDER, v. a., همراهی کردن *yavèri kèrdèn*, همراهی *hèm-rahi kèrdèn*. دستگیری کردن *dèst-guiri kèrdèn*; — secondé, e, «*شد*» یاری *yavèri-kèrdè-choudè*, مظهر *mèzhèrè d'ânèt choudè*.

SECOUEMENT, s. m., تکان *tèkan*, جنبش *djoumbèch*.

SECOUER, v. a., حرکت دادن *tèkan dadèn*, حرکت *hè-rèkèt dadèn*, جنبانیدن *djoumbanidèn*; — se secouer, حرکت کردن *hèrèkèt kèrdèn*.

SECOURABLE, adj. qui aime à secourir, دستگیر *dèst guir*, مدد رسان *mèdèd-rèçan*, a. معین *mou'in*; — qu'on peut secourir, قبل یاری *qabèlé yavèri*.

SECOURIR, v. a., کمک کردن *yavèri kèrdèn*, کمک *keumèk kèrdèn*, امداد کردن *èmdad kèrdèn*, اعانت کردن *d'ânèt kèrdèn*.

SECOURS, s. m., یاری *yavèri*, دستگیری *dèst-guiri*, کمک *keumèk*, a. امداد *èmdad*, pr. t. *imdad*, عین *'ooun*, pr. t. *'aen*, معاونت *mou'âvènèt*; — demander du secours, خواستن *yavèri khastèn*, استمداد کردن *èstèmdad kèrdèn*, pr. t. *istimdad kièrdèn*; — venir au secours, رسیدن *bè-èmdad rəcìdèn*, pr. t. *bè-imdad*.

rècidèn, بامداد آمدن *bè-èmdad àmèdèn*; — se prêter secours mutuellement, همدیگررا اعانت کردن *hèmdiguèr-ru è'anèt kèrdèn* ou معاونت کردن *mou'avènèt kèrdèn*, pr. t. *mu'avinèt kièrdèn*.

SECOURSSE, s. f., تکان *tèkan*, لرزش *lèrzèch*, جنبش *djourn-bèch*, ا. جف *rèdjfè*, pl. رجفات *rèdjfat*.

SECRET, s. m., راز *raz*, ا. سر *sèrr*, pr. t. *sirr*, pl. اسرار *ès-rar*; — en secret, مکرمانه *mèhrèmanè*, pr. t. *mahrèmanè*.

SECRET, ÈTE, adj., نهان *nèhan*, پنهان *pènhàn*, پوشیده *pouchidè*, زیر پرده *zirè pèrdè*, ا. سری *sèrri*, pr. t. *sirri*, مخفی *khèfi*, pr. t. *khafi*, مخفی *mèkhfi*, pr. t. *makhfi*.

SECRÉTAIRE, s. m. qui écrit les lettres d'un supérieur, نویسندہ *nèvicèndè*, میرزا *mirza*, ا. کاتب *katèb*, pr. t. *kiaitib*, pl. کتاب *kouttab*; — secrétaire de légation, d'ambassade, نایب سفارت *nayèbè sèfarèt*; — premier secrétaire d'ambassade, نایب اول سفارت *nayèbè èvvèlè sèfarèt*.

SECRÉTAIRERIE, s. f., دفتر خانہ *dèftèr-khanè*, اوضاع نویسندگن *outaqè nèvicèndègan*.

SECRÉTARIAT, s. m. l'emploi, شغل نایب *choughlé nayèb*, pr. t. *chughli naïb*, نیابت *nèyabèt*; — le lieu, V. SECRÉTAIRERIE.

SECRÉTEMENT, adv., نهانی *nèhani*, مکرمانه *mèhrèmanè*, در خفیہ *dèr khoufiè*, ا. سرّاً *sèrrèn*, pr. t. *sirrèn*, مخفیاً *mèkhfiyèn*, pr. t. *makhfiyèn*, خفیاً *khèfiyèn*, pr. t. *khafiyèn*.

SÉCRÉTION, s. f., تراوش *tèravèch*, a. ترشح *tèrèchchouh*, رشح *rèchh*.

SÉCRÉTOIRE, adj. des 2 g., جدا کنند *djèda-kounèndè*, a. مفرق *moufèrrèq*, pr. t. *mufèrriq*.

SECTAIRE, s. m., a. رافضی *rafèzi*, pr. t. *rafizi*, pl. رافضیون *rafèzioun*, pr. t. *rafizioun*.

SECTATEUR, s. m., a. تابع *tabè'*, pr. t. *tabi'*, pl. توابع *tè-vabè'*, pr. t. *tèvabi'*.

SECTE, s. f., a. فرقه *fèrqè*, pr. t. *firqa*, pl. فرق *fourouq*, pr. t. *furug*, ضایف *taïfè*, pl. ضوایف *tèvayèf*, pr. t. *ta-raïf*, زمره *zoumrè*, pr. t. *zumrè*.

SECTEUR, s. m., a. فاصل جـ *djouz'é facèl*, pr. t. *djuz'i facil*; — le secteur d'un cercle, جزء فاصل دایره *djouz'é facèlé daïrè*.

SECTION, s. f., a. فصل *fèsl*, pr. t. *fasl*, pl. فصل *fèçoul*, pr. t. *fuçoul*; — chapitre premier, seconde section, باب *babè èvèl fèslé douvvoum*; — en termes de géométrie, endroit où des lignes se coupent naturellement, a. قطع *qèl'*, pr. t. *qat'*, pl. قطوع *qoutou'*; — section linéaire, a. قطع الخطوط *qèl'-oul-khoutout*, pr. t. *qat'-ul-khoutout*; — division d'une ville, a. محله *mèhèllè*, pr. t. *mahallè*, pl. محلات *mèhèllat*, pr. t. *mahallat*.

SÉCULAIRE, adj. des 2 g., صد ساله *sèd-salè*, صد سال بصد *sèd-sal bè-sèd-sal*.

SÉCULARISER, v. a., دنیوی کردن *dounièvi kèrdèn*, pr. t. *dunièvi kièrdèn*.

SÉCULIER, ÈRE, adj., a. دنیوی *dounièvi*, pr. t. *du-*

nièvi, اهل دنیاء *èhlé dounia*, pr. t. *èhli dunia*.

SÉCURITÉ, s. f., a. اطمینان *ètminan*, pr. t. *itminan*, امنیت *èmniyèt*; — en sécurité, امان و امن *dèr èmn-ou-èman*.

SÉDATIF, IVE, adj. V. CALMANT.

SÉDENTAIRE, adj. des 2 g., خانه نشین *khanè-nèchîn*, pr. t. *khanè-nichîn*.

SÉDIMENT, s. m., لای *laï*, خزه *khèrè*, درد *dourd*, a. ثقل *soufl*, رسوب *rouçoub*.

SÉDITIEUSEMENT, adv., بطور فتنه انگیزی *bè-toouré fètnè-ènguizi*, بطور افساد *bè-toouré èfsad*, از روی عصیان *èz rouï 'ècian*.

SÉDITIEUX, EUSE, adj., فتنه انگیز *fètnè-ènguiz*, a. مفسد *moufsèd*, pr. t. *mufsid*, pl. مفسدین *moufsèdîn*, pr. t. *mufsidîn*.

SÉDITION, s. f., شورش *chourèch*, یاغیگری *yaghi-guèri*, a. فتنه *fètnè*, pr. t. *fitnè*, عصیان *'ècian*, pr. t. *'ician*, فساد *fèçad*.

SÉDUCTEUR, TRICE, s., فریبنده *fèribèndè*, گمراه کننده *gom-rah-kounèndè*, a. مضر *mouzèll*, pr. t. *mouzill*.

SÉDUCTION, s. f., گمراهی *gom-rahi*, فریب *fèrib*, فریفتگی *fèrifègui*, a. اضلال *èzlal*, pr. t. *izlal*, اغوا *èghva*, pr. t. *ighva*.

SÉDUIRE, v. a., faire tomber en faute, گمراه کردن *gom-rah kèrdèn*, راه بدر بردن *èz rah bè-dèr bourdèn*; — tromper, گیل زدن *fèrifèlèn*, فریب دادن *fèrib dadèn*, گول زدن *goul zèdèn*; — toucher, plaire, دل فریبی کردن *dèl-fèribi kèrdèn*, pr. t. *dil-fèribi kièrdèn*, دل بردن *dèl bour-*

dèn, دل رېسونهن *dèl romboudèn*, pr. t. *dil ruboudèn*,
 دېزبې قلوب کړدن *djèzbé gouloub kèrdèn*; — être sé-
 duit, گول خورډن *goul khourdèn*, pr. t. *goul khordèn*,
 گوم-راه شدن *gom-rah choudèn*; — séduit, e, گول خورده *goul-khourdè*, فریفته
 گوم-راه شده *gom-rah-choudè*, *fèriflè-choudè*.

SÉDUISANT, e, adj., دېل-فرېب *dèl-fèrib*, pr. t. *dil-fèrib*, دل
 دېزبې *dèl-àviz*, دېل-روبا *dèl-rouba*, a. دېزبې القلوب *djazèb-
 oul-gouloub*, pr. t. *djazib-ul-gouloub*.

SÉGRAIRIE, forêt possédée par indivis, s. f., بېشه مشترک
bichèyé mouchtèrèk

SÉGRAIS, s. m., دېنګل عليحدته *djènguèlé 'èlè-kèddè*.

SEGREGATION, s. f., دېدا کړدن *djèda kèrdèn*, a. تفريق
tèfrîq.

SEIGLE, s. m., کنگران *kènguèran*, t. پ. چودار *tchavdar*, a.
 سنف *sènf*.

SEIGNEUR, s. m., خداوند *khoudavènd* pr. t. *khodavènd*,
 pl. خداوندان *khoudavèndan*, آغا *aga*, a. سيد *sèiyid*,
 pl. سادات *sedat*, صاحب *sahèb*, pr. t. *sahib*, pl. اصحاب
èshab, pr. t. *ashab*; — en parlant de Dieu, ايزد *izèd*,
 pr. t. *isèd*, خداوند عالم *khoudavèndé 'alèm*, خدا
khouda, a. الله *allah*, رب *rèbb*; — le Seigneur des
 Seigneurs, a. رب الارباب *rèbb-oul-èrbab*; — le Grand-
 Seigneur, l'empereur des ottomans, سلطان روم *soul-
 tant roum*; — le Seigneur des mondes, a. رب العالمين
rèbb-oul-'alèmmèn.

SEIGNEURIAL, e, adj., آغايي *agayé*, متعلق بآغا *moutè'èllèq*
 بآغا *bè-aga*, مخصوص بآغا *màkhgoué bè-aga*.

SEIGNEURIALEMENT, adv., مثل آقا *mèslé aga*.

SEIGNEURIE, s. f. droit, autorité, ا. حَقّ ملکیت *hèqqé mèlkiyèt*, pr. t. *haqqi milkiyèt*; — titre d'honneur, a. جناب *djénab*; — votre seigneurie, شما جناب *djénabé chouma*.

SEIN, s. m. partie du corps où sont les mamelles, سينه *sinè*, a. صدر *sèdr*, pr. t. *sadr*; — particulièrement les mamelles des femmes, پستان *pèstan*, pr. t. *pistan*; — donner le sein à un enfant, شیر دادن *tèfli-ra chir dadèn*; — ce qui est entre le vêtement et la poitrine, بغل *bèghèl*, pr. t. *baghl*; — ventre, entrailles, شکم *chèkèm*, pr. t. *chikièm*, a. بطن *bètn*, pr. t. *batn*; — milieu, centre, میان *mian*, a. وسط *vècèt*; — au sein de l'assemblée, در میان مجلس *dèr miané mèdj-lès*, pr. t. *dèr miani mèdjlis*; — le sein de l'Église, a. حوزه دین *hoouzèyé dîn*, pr. t. *havzèi dîn*.

SEINE, s. f., ماهی گیری دام *damé mahi-guiri*.

SEING, s. m., a. امضا *emza*, pr. t. *imza*; — mettre son seing, امضا کردن *emza kèrdèn*; — blanc-seing, سفید مهر *sèfid-meuhr*.

SEIZE, adj. numéral des 2 g., شانزده *chanzdè*.

SEIZIÈME, adj. ord. des 2 g., شانزدهم *chanzdèhoum*; — a. le seizième, يك شانزده *chanzdè-yèk*.

SÉJOUR, s. m., ماندن *mandèn*, نشستن *nèchèstèn*, a. مکث *mèks*, اقامت *èqamèt*, pr. t. *iqamèt*, توقف *tèvèqqouf*, pr. t. *tèvaqquf*.

SÉJOURNER, v. n., نشستن *nèchèstèn*, توقف کردن *tèvèqqouf kèrdèn*, اقامت کردن *èqamèt kèrdèn*, ماندن *mandèn*.

SEL, s. m., نمک *nèmek*, a. ملح *mèlh*, pr. t. *milh*.

SÉLÉNITE, s. f., sorte de pierre. حاجر القمر *mèhoèr*,
hèdjèr-oul-qèmèr, pr. t. *hadjèr-ul-gamar*.

SÉLÉNOGRAPHIE, s. f., باحث در جغونگى *bèhce dèr*
tchè-gounèguï mah.

SELLE, s. f., زين *zîn*, a. سرج *sèrdj*, pl. سروج *souroudj*; —
aller à la selle, کار کردن شکم *kar kèrdèné chèkèm*,
فعل کردن *fè'èl kèrdèn*, عمل کردن *'emèl kèrdèn*; — com-
bien de selles avez-vous eues? چند بار فعل کرده اید
tchènd bar fè'èl kèrdè-id.

SELLER, v. a., زين کردن *zîn kèrdèn*; — seller un cheval,
زين اسب را زين کردن *èspi-ra zîn kèrdèn*; — sellé, e, زين
کرد *zîn-kèrdè*, زين شده *zîn-choudè*.

SELLERIE, s. f., زينخانه *zîn-khanè*; — ouvrage, زينسازى
zîn-sazi, a. سراجى *sèrradjî*.

SELLIER, s. m., زينساز *zîn-saz*, a. سراج *sèrradj*, pr. t.
sarradj.

SELOK, prépos., a. بعطف *bè-è'tèqad*, pr. t. *bè-è'tiqad*,
نظر *nèzèr*, pr. t. *nazar*, حسب *hèsb*, pr. t. *hasb*; —
selon le temps, نظر بوقت *nèzèr bè-vèqt*, pr. t. *nazar*
bè-vagt; — selon ses forces, نظر بقتش *nèzèr bè-*
qouvrèt-èch; — selon moi, بعطفاد من *bè-è'tèqadè*
mèn, ou بعنفاد بنده *bè-è'tèqadè bèndè*; — selon la
volonté, حسب الارادة *bè-hècèbè èradè*, a. حسب الارادة
hèsb-oul-èradè, pr. t. *hasb-ul-iradè*; — selon la possi-
bilité, بقدر امکان *bè-qèdrè èmkan*, pr. t. *bè-qadri im-*
kian, a. حسب الامكان *hèsb-oul-èmkàn*, pr. t. *hasb-ul-*
imkian; — selon le besoin, بكسب افتضا *bè-hècèbè*

èqtèza, a. حسب الاقتضا *hèsb-oul-èqtèza*, pr. t. *hasb-ul-igtiza*.

SEMAILLE, s. f., temps de semer, وقت تخم کاشتن *vèqtè tokhm kachtèn*, موسم زراعت *mooucèmé zèra'èt*, pr. t. *mèvsimi zèra'at*; — faire les semailles, تخم کاشتن *tokhm kachtèn*, پاشیدن *tokhm pachidèn*; — action de semer, تخم افشانی *tokhm-èfchani*, a. زرع *zèr'*; — semailles, graines semées, تخم کاشته *tokhmé kachtè*, pr. t. *tokhmi kiachtè*.

SEMAINE, s. f., هفته *hèftè*; — la semaine prochaine, هفته آینده *hèftèyé àyèndè*; — la semaine passée, هفته گذشته *hèftèyé gouzèchtè*.

SEMBLABLE, adj. des 2 g., مانند *manènd*, بسان *bè-san*, djouft, a. مثل *mèsl*, pr. t. *misl*. pl. امثال *èmsal*, نظیر *nèzir*, pr. t. *nazir*, مشابه *mouchabèh*, pr. t. *muchabih*, شبیه *chèbih*; — cette chose n'est pas semblable à l'autre, این چیز مانند آن نیست *in tchiz manèndé àn nist*, ou djoufté *àn nist*, ou *manèndé àn nist*, ou این است *àn nist*, ou *manèndé àn nist*; — il est semblable à celui là, *manèndé àn nist*, ou *manèndé àn nist*; — qui n'a pas de semblable, بی مانند *bi manènd*, ندارد *manènd nè-darèd*, بی نظیر *bi nèzir*; — semblable à un torrent, مانند سیل *manèndé sèil*, pr. t. *manèndi sil*, مثل سیل *mèslé sèil*, pr. t. *misli sil*; — pris substantivement, a. بنی نوع *bèni noou'*, pr. t. *bèni nèr'*, ابناء *èbna' djèns*, pr. t. *ibna'ï djîns*.

SEMBLABLEMENT, adv., و همچنین *vè hèm-tchènün*, a. هكذا *hèkèza*, pr. t. *hakaza*.

SEMBLANT, s. m., *nèmayèch*, a. صورت ظاهر *sourètè zahèr*, pr. t. *sourètì zahir*, حال ظاهر *zahèré hal*, pr. t. *zahiri hal*; — un semblant d'amitié دوستی ظاهری *doustiî zahèri*; — faire semblant de ne pas savoir, کردن تظاهر *tèdjahoul kèrdèn*, pr. t. *tèdjahul kièrdèn*; — faire semblant de dormir, خوابیدن و نمودن *khou-d-ra khabidè ra nèmour kèrdèn*.

SEMBLER, v. n. paraître, *bè-nèzèr àmèdèn*, pr. t. *bè-nazar àmèdèn*, نمودن *nèmourèn*, چنين دانستن *tchènîn danèstèn*, pr. t. *tchenîn danistèn*; — ce vin me semble bon, این شراب بنظر خوب می-بَد *în chèrab bè-nèzèrèm khoub mi-âyèd*, pr. t. *în charab bè-nazarèm khob mi-âyèd*; — il me semble que cela fut ainsi, چنين بنظر می-آید که این شور بود *tchènîn mi-danèm ke în toour boud*, چنين بنظر می-آید که این شور بود *tchènîn bè-nèzèr-èm mi-âyèd ké în toour boud*; — il me semble que . . . , چنين بنظر می-آید که *bè-nèzèr-èm tchènîn mi-danèm ké*, چنين می-دانم که *tchènîn mi-danèm ké*.

SÉMÉIOLOGIE, ou **SÉMÉIOTIQUE**, s. f., بحث در علامات امراض *bèhcé dèr 'èlamaté èmràz*, a. بحث عن علامات الأمراض *bèhs 'èn èlamat-oul-èmràz*, pr. t. *bahs 'an 'alamat-ul-èmràz*.

SEMELLE, s. f., کفش *tèkhtè kèfch*.

SEMENCE, s. f., دانه *danè*, تخم *tokhm*, pr. t. *tokhoum*, a. بذر *bèzr*, pl. بذور *bèzour*; — sperme, آب منی *Ab-mèni*, a. منی *mèni*.

SEMER, v. a., کاشتن *kachtèn*, تخم کاشتن *tokhm kachtèn*,

pr. t. *tokhoum kiachtèn*, افشاندن *tokhm èfchan-dèn*; — au fig. répandre, distribuer, افشاندن *èfchan-dèn*; — semer de faux bruits, اراجیف نشر کردن *èradjif nèchr kèrdèn*; — اراجیف بافواہ *èradjif bè-èfvahe mèrdoum èndakhtèn*; — semé, e, کاشته شده *kachtè-choudè*, a. مبدور *mèb-zour*, مزروع *mèzrou'*.

SEMESTRE, adj., شش ماهه *chèch-mahè*.

SEMESTRE, s. m., مدت شش ماه *mouddètè chèch mah*, شش ماه *chèch-mah*.

SEMEUR, EUSE, s., افشان *tokhm-èfchan*, a. زارع *zarè'*, pr. t. *zari'*, pl. زراعی *zèrra'în*, pr. t. *zarra'în*; — au fig. semeur de faux bruits, a. ناشر اراجیف *nachèrè èradjif*, pr. t. *nachiri èradjif*.

SEMI, adv., نیم *nim*, a. نصف *nèsf*, pr. t. *nisf*; — se joint toujours à un autre mot; — semi-officiel, نیم رسمی *nim-rèsmi*.

SÉMILLANT, E, adj., چالاک و جست *tchoust-ou-tchalak*, pr. t. *tchust-u-tchalak*.

SÉMINAIRE, s. m., کیشیشان مدرسه *mèdrècèyé kèchichan*.

SÉMINAL, E, adj., متعلق باب منی *moutè'èllèq bè-àbé mèni*.

SÉMINARISTE, s. m., کیشیشان شگرد مدرسه *chaguèrdè mèdrècèyé kèchichan*.

SÉMINATION, s. f., (peu usité) تخم ریزی نباتات *tokhm-rizii nèbatat*.

SEMS, s. m. art de mettre en terre les semences, فن تخم افشانی *fènné tokhm-èfchani*; — plantation de plantes

ou d'arbrisseaux venant de graines, تمخدان *tokhm-dan*, pr. t. *tokhoum-dan*.

SEMOIR, s. m., كيسة تخم *kicèyé tokhm*.

SEMONCE, s. f. invitation faite dans les formes, دعوت *dè'èvèlé rèsmiyè*, pr. t. *da'vèti rèsmiyè*; — au fig. avertissement mêlé de reproches, réprimande, سرزنش *sèr-zènèch*, نکویش *nèkouhèch*, ا. تعزیر *tè'èzir*, pr. t. *ta'zir*.

SEMONCER, v. a. réprimander, سرزنش کردن *sèr-zènèch kèrdèn*, نکویش کردن *nèkouhèch kèrdèn*.

SEMOULE, s. f., برغل ریزه *bèrghoulé rizè*.

SEMPER-VIRENS, s. m., nom de plante vivace, همیشه سبز *hèmichè-sèbz*.

SEMPITERNEL, ELLE, adj., همیشه دایمی *hèmichèyi*, دایمی *daïmi*, ا. دایم *daïm*.

SÉNAT, s. m., دیوانخانه بزرگن دولت *divan-khanèyé bou-zourgané dooulèt*, سنط *sènat*.

SÉNATEUR, s. m., اهل دیوانخانه ارکان دولت *əhlé divan-khanèyé èrkané dooulèt*, اجزای سنط *ədjzaï sènat*.

SÉNATORIAL, e, adj., متعلق بدیوانخانه دولت *moutè'èllèq bè-divan-khanèyé dooulèt*, متعلق بسنط *moutè'èllèq bè-sènat*.

SENÉ, s. m., سنا *sèna*, ا. سنمکی *sèna-mèki*.

SÉNEÇON, s. m. plante, ا. شیخ الربیع *chèikh-our-rèbî*.

SÉNESTRE, adj. des 2 g., (peu usité) gauche, چپ *tchèp*, ا. یسار *yèşar*.

SÉNEVÉ, s. m., تخم خردل *tokhmé khèrdèl*.

SENS, s. m., a. faculté de sensation, حس *hèss*, pr. t. *hiss*,

hassè, pl. *هواس* *hèvas*, pr. t. *havas*; — les cinq sens, *هواس پنجگانه* *hèvacè pèndjganè*, pr. t. *havaci pèndjguianè*, a. *هواس خمسہ* *hèvacè khèmsè*, pr. t. *havaci khamsè*; — faculté de comprendre, *هوش* *houch*, a. *ادراك* *èdrak*, pr. t. *idrak*, *شعور* *chou'our*, pr. t. *chu'our*, *عقل* *'èql*, pr. t. *'aql*; — reprendre ses sens, *بهوش آمدن* *bè-houch àmèdèn*; — sens commun, a. *فہم* *fèhm*; — les sens, les plaisirs que les sens réclament, a. *نفس امارہ* *nèfsè èmmarè*, pr. t. *nèfsi èmmarè*, *هواي نفس* *hèvaï nèfs*, pr. t. *havaï nèfs*; — signification, a. *معنی* *mè'èni*, pr. t. *ma'na*; — le sens propre, *معنی حقیقی* *mè'èni hèqiqi*, pr. t. *ma'nii haqiqi*; — le sens figuré, *معنی مجازی* *mè'èni mè-djazi*; — opinion, a. *رای* *rè'i*, pr. t. *raï*, pl. *ارا* *àra*, *اعتقاد* *è'ètèqad*, pr. t. *i'tiqad*; — à mon sens, *باعتقاد من* *bè-è'ètèquadè mèn*, pr. t. *bè-i'tiqadi mèn*.

SENSATION, s. f., a. *حس* *hès*, pr. t. *hiss*, *احساس* *èhsas*, pr. t. *ihsas*, *اثر* *ècèr*, *تأثیر* *tè'ècir*; — faire sensation, *تأثر کردن* *tè'ècir kèrdèn*.

SENSÉ, E, adj., *هوشیار* *houchiar*, *بہ* *ba chou'our*, a. *عقل* *'èql*, pr. t. *'àqil*; — conforme à la raison, a. *موافق عقل* *mouva'fèqè 'èql*, pr. t. *muva'fiqi 'aql*, *معقول* *mè'èqoul*, pr. t. *ma'qoul*; — réponse sensée, a. *جواب* *djèvabè* *mè'èqoul*, pr. t. *djèvabi ma'qoul*.

SENSEMENT, adv., *عقلانہ* *'èqlanè*, a. *موافق عقل* *mouva'fèqè 'èql*, pr. t. *muva'fiqi 'aql*.

SENSIBILITÉ, s. f., *تیزی حس* *tizii hès*, a. *سرعت حس* *sour'ète hès*, pr. t. *sur'ati hiss*; — sentiment d'hu-

manité, سوزش دل *souzèché dèl*, pr. t. *souzèchi dil*, a. *rèqqèt*, pr. t. *riqqat*; — sentiment de tendresse, ملايمت قلب *moulayèmèlè qèlb*, pr. t. *mulaïmèti qalb*.

SENSIBLE, adj. des 2 g. qui se fait sentir, a. مؤثر *mou'èssir*, pr. t. *mu'èssir*, شديد التأثير *sèri'-out-tè'ècir*, حسدار *chèdid-out-tè'ècir*; — qui a du sentiment, حسدار *hèss-dar*, a. ذو حس *zou-hassè*, حساس *hèssas*, pr. t. *hassas*; — qui est aisément ému, impressionnable, a. متثر *rèqiq-ul-qèlb*, pr. t. *raqiq-ul-qalb*, متثر *moutè'èssèr-oul-bal*, pr. t. *mutè'èssir-ul-bal*; — qui tombe sous le sens, عيدا *houvèida*, pr. t. *huvèida*, روشن *roouchèn*, pr. t. *rouchèn*, آشکارا *àchkara*, pr. t. *àchikiara*, a. ظاهر *zahèr*, pr. t. *zahir*, محسوس *mèhsous*, pr. t. *mahsous*.

SENSIBLEMENT, adv., محسوس *bè-toouré mèhsous*, pr. t. *bè-tacri mahsous*, آشکارا *àchkara*, pr. t. *àchikiara*, a. محسوساً *mèhsoucèn*, pr. t. *mahsoucèn*; — d'une manière qui affecte le cœur, از صميم قلب *èz sèmimé qèlb*, pr. t. *èz samimi qalb*, a. عن صميم القلب *'èn sè-mim-oul-qèlb*, pr. t. *'an samim-ul-qalb*.

SENSITIF, IVE, adj., حس دار *hèss-dar*, a. حساس *hèssas*, pr. t. *hassas*, حس نى *zi-hèss*, pr. t. *zi-hiss*.

SENSUALITÉ, a. f. attachement au plaisir, نفس پرورى *nèfs-pèrvèri*, شهوت پرستى *chèhvèt-pèrèsti*, a. شهوانيت *chèh-vaniyèt*.

SENSUEL, ELLE, adj., شهوت پرست *chèhvèt-pèrèst*, شهوت پرور *chèhvèt-pèrvèr*.

SENSUELLEMENT, adv., از روی شهوت پیرستنی *èz rouï chêh-vèt-pèrèsti*, بغلبه شهوت *bè-ghèlèbèyé chèhrèt*.

SENTENCE, s. f. parole, maxime qui renferme un grand sens, قول معین *soukhèné hêkimanè*, a قول موثر *qooulé mou'oulèbèr*, pr. t. *qavli mu'tèbèr*, قول حکیم *qooulé hêkim*, pr. t. *qavli hakim*, pl. اقوال حکما *èqvalé houkèma*, pr. t. *aqvali hukèma*; — jugement rendu par des juges, ا حکم شرعی *fètva*, فتوی *heukmé chér'i*, pr. t. *hukmi char'i*; — prononcer une sentence, حکم صادر کردن *heukm sadèr kèrdèn*, pr. t. *hukm sadir kièrdèn*.

SENTENCIEUSEMENT, adv., بطور تحکم *bè-toouré tèhèkkoum*, pr. t. *bè-tavri tèhèkkum*.

SENTENTIEUX, RUSE, adj., ا. حکمی *heukmi*, pr. t. *hukmi*.

SENTEUR, s. f., بو *bou*, بوی *bouï*, ا. رایحه *raïhè*, pl. رایح *rèvayèh*, pr. t. *rèvaïh*; — bonne senteur, خوشبو *khoch-bou*; — eau de senteur, آب عطر *âbè 'ètr*.

SENTIER, s. m., راه ننگ *rahé têng*, درغاله *dèrghalè*.

SENTIMENT, s. m., ا. حس *hèss*, pr. t. *hiss*, حسه *hassè*, قوت حس *qouvèyé hèss*, pr. t. *qouvèti hiss*, حسه *qouvèlé hassè*, pr. t. *qouvèti hassè*, حسبه *qouvèyé hèssiyé*, pr. t. *qouvèti hissiyé*; — affection, sentiment de l'âme, ا. عقیده *'èqidè*, pr. t. *'aqidè*, pl. عقاید *'èqayèd*, pr. t. *'aqaid*, خیال *khial*, pr. t. *khayal*, فکر *fèkr*, pr. t. *fikr*, pl. افکار *èfkar*, pr. t. *èfkiar*; — des sentiments nobles, ا. عقاید جلیله *'èqayèdè djèlilè*, pr. t. *'aqaidi djèlilè*, افکار جلیله *èfkaré djèlilè*, pr. t. *èfkiari djèlilè*; — sentiment d'amour, ا. محبت *mè-*

hèbbèt, pr. t. *muhabbèt*, عشق 'èchq, pr. t. 'ichq; — sentiment de haine, کین *kīn*, کینه *kinè*, a. بغض *boughz*; — sentiment naturel, a. میل جبلّی *mèilè djèbbèlli*, pr. t. *mèili djèbilli*, میل طبیعی *mèilè tèbbi'i*, pr. t. *mèili tabi'i*; — avec le sentiment le plus pur, از روی کمال خلوص نیت *z rouï kèmalè khouloucè ni-yèt*; — sentiment, opinion qu'on a des choses, a. اعتقاد *è'èlèqad*, pr. t. *î'tiqad*, pl. اعتقادات *è'èlèqadat*, pr. t. *î'tiqadat*; — bon sentiment, a. حسن اعتقاد *heusné è'èlèqad*, pr. t. *husni î'tiqad*; — mauvais sentiment, سوء اعتقاد *sou'è è'èlèqad*, pr. t. *sou'i î'tiqad*; — selon mon sentiment, بے-اعتقاد من *bè-è'èlèqadè mèn*, pr. t. *bè-î'tiqadi mèn*.

SENTIMENTAL, E, adj., رقیف نازک نابع *nazouk-tèb'*, a. رقیف القلب *rèqiq-oul-qèlb*, pr. t. *raqiq-ul-qalb*.

SENTINE, S. f., کاریز کشتی *karizè kèchti*.

SENTINELLE, S. f., نگهبان دیده بان *didè-ban*, *nègah-ban*, pr. t. *niguiah-ban*, پ. t. قراول *qèravoul*, pr. t. *qaraoul*, کشکچی *kèchouktchi*, pr. t. *kièchiktchi*; — faire sentinelle, قراول کشیدن *qèravoul kèchidèn*; — au fig. attendre, نگران بودن *nèguèran boudèn*, pr. t. *niguèran boudèn*, انتظار کشیدن *èntèzar kèchidèn*, pr. t. *întizar kèchidèn*.

SENTIR, V. A. recevoir une impression par le sens du toucher, حس کردن *hèss kèrdèn*, احساس کردن *èhsas kèrdèn*; — par le goût, flairer, بو کردن *bou kèrdèn*, بوییدن *houyidèn*, استشمام کردن *èstèchmam kèrdèn*, pr. t. *istichmam kièrdèn*; — V. N. répandre une odeur,

bou dadèn; — sentir bon, خوشبودان *khoch-bou dadèn*; — sentir mauvais, بدبودان *bèd-bou dadèn*; — cela sent bon, این خوشبو میدهد *in khoch-bou mi-dèhèd*, این خوشبو است *in khoch-boust*; — se sentir, خود را حس کردن *khoud-ra hèss kèrdèn*, pr. t. *khod-ra hiss kièrdèn*; — senti, e, احساس شده *èhsas-choudè*, a. محسوس *mèhsous*, pr. t. *mahsous*.

SÉOIR, v. u. peu usité dans le sens de être assis, tenir séance; ce mot ne s'emploie guère que dans le sens d'être convenable et ne se dit qu'à la 3me personne et au participe, زبیدن *zibidèn*, زبند بودن *zibèndè boudèn*; — cela ne vous sied pas, این بشما نمی‌سید *in bè-chouma nè-mi-zibèd*.

SÉPARABLE, adj. des 2 g., قابل جدا شدن *qabèlè djèda choudèn*, a. التفريق ممكن *moumkèn-out-tèfriq*, pr. t. *mumkîn-ut-tèfriq*.

SÉPARATIF, IVE, adj., جدا کننده *djèda-kounèndè*, a. مفرق *moufèrrèq*, pr. t. *mufèrriq*.

SÉPARATION, s. f., جدائی *djèdayi*, جدا شدن *djèda choudèn*, a. فراق *fèraq*, pr. t. *firaq*, مفارقت *moufarèqèt*, pr. t. *mufaraqat*; — mur de séparation, دیوار حایل *divaré hayèl*; — rupture, cessation d'amitié, بهم خوردن دوستی *hè-hèm-khourdèguï dousti*, a. قطع علاقه *qèl'é'èlaqèyè mèhèbbèt*, pr. t. *qat'i'alaqat muhabbèt*.

SÉPARÉMENT, adv., جدا از هم دیگر *djèdagane*, جدا از هم منفاراً *djèda èz hèm-diguèr*, a. منفاراً *mounfarèqèn*, pr. t. *munfariqèn*, منفرداً *mounfèrèdèn*.

SÉPARER, v. a., از همدیگر جدا *djèda kèrdèn*, جدا کردن *èz hèm-diguèr djèda kèrdèn*, متفرق کردن *moutè-fèrrèq kèrdèn*, تفريق کردن *tèfrìq kèrdèn*; — se séparer, از همدیگر جدا شدن *djèda choudèn*, مفصل شدن *mounfècèl choudèn*; — s'éloigner l'un de l'autre, مفارقت کردن *moufarèqèt kèrdèn*; — séparé, e, جدا شده *djèda-choudè*, a. منفصل *mounfècèl*, pr. t. *munfaçal*, منفرق *mounfèrèq*, pr. t. *munfaraq*, منفرد *mounfèrèd*, pr. t. *munfèrid*.

SEPT, adj. num., هفت *hèft*, a. سبع *sèb'*, pr. t. *sab'*.

SEPTANTE, adj. num., هفتاد *hèftad*, a. سبعون *sèb'ounè*, سبعين *sèb'inè*.

SEPTEMBRE, s. m., مهر *mèhr*, a. ايلول *èiloul*.

SEPTENAIRE, adj. qui contient, qui vaut sept, عدد هفت *'èddèdè hèft*.

SEPTENNAL, e, adj., هر هفت سال *hèr hèft sal*.

SEPTENTRION, s. m., a. شمال *chèmal*.

SEPTENTRIONAL, e, adj., a. شمالی *chèmali*.

SEPTIÈME, adj. ord. des 2 g., هفتم *hèftoum*, a. سابع *sabè'*, pr. t. *sabi'*; — a. la septième partie d'un tout, هفت يك *hèft-yèk*.

SEPTIÈMEMENT, adv., هفتمین *hèftoumîn*, a. سابعاً *sabè'èn*, pr. t. *sabi'èn*.

SEPTIQUE, adj. des 2 g., (terme de médecine) qui fait pourrir les chairs, گند کننده گوشت بدن *guènd-kounènd-dèyè gouchté bèdèn*.

SEPTUPLE, adj. des 2 g., هفت چندان *hèft-tchèndan*.

SEPTUPLER, v. a., هفت چندان کردن *hèft-tchèndan kèrdèn*.

SÉPULCRAL, e, adj., مخصوص دخمه *mèkhsoucè dèkhmè*, pr. t. *makhsouci dakhmè*.

SÉPULCRE, s. m., گور *gour*, دخمه *dèkhmè*, pr. t. *dakhmè*, a. قبر *qèbr*, pr. t. *qabr*, pl. قبور *qoubour*, مرقد *mèrqèd*, pr. t. *marqad*.

SÉPULTURE, s. f., جی گور *djaï gour*, a. مدفن *mèdfèn*, pl. مدافن *mèdafèn*, pr. t. *mèdafîn*, مقبره *mèqbèrè*; — inhumation, a. دفن *dèfn*.

SÉQUESTRATION, s. f. action de séquestrer, V. SÉQUESTRER.

SÉQUESTRE, s. m., a. ضبط *zèpt*.

SÉQUESTRER, v. a., کستن ضبط *zèpt kèrdèn*; — séquestré, e, شده ضبط *zèpt-choudè*, a. مضبوط *mèzbout*, pr. t. *mazbout*; — v. pronominal, se séquestrer, وحشت *vèhdèt gouzidèn*, خود را حبس کردن *khoud-ra hèbs kèrdèn*.

SEQUIN, s. m., اشرفی *èchrèfi*, باجقلى *bèdjèqli*.

SÉRAIL, s. m., سرای *sèraï*, pr. t. *saraï*; — palais du Sultan, سرای پادشاهی *sèraï padchahi*, pr. t. *saraï padichahi*, سرای همیون *sèraï houmayoun*, pr. t. *saraï humayoun*.

SÉRAPHIN, s. m., فرشته بهنام *fèrèchtèyé bèhnam*, a. سرافیل *sèrafil*, اسرافیل *èsrafil*, pr. t. *israfil*.

SÉRAPHIQUE, adj. des 2 g., a. اسرافیلی *èsrafilî*, pr. t. *israfilî*.

SERKIN, e, adj., روشن *roouchèn*, a. صاف *saf*.

SEREIN, s. m., rosée, زاله *jaldè*, شبنم *chèb-nèm*.

SÉRÉNADE, s. f., نوازندگی زیر پناکره کسی *nèvazèndègui zirè pèndjèrèyè kèci*.

SÉRÉ ISSIME, adj. des 2 g., والاتبر و جلیل *valaté-bar, a. جلیل djèlil-ouch-chè'n*.

SÉRÉNITÉ, s. f., روشنی *roouchèni*, صافی *safi*, صفوت *sètvet*, pr. t. *safvèt*; — la sérénité de l'air, روشنی هوا *roouchèni héra*.

SÉREUX, RUSE, adj., آبدار *ab-dar*, آبکی *abèki*.

SERF, s. m. esclave, V. ESCLAVE.

SERGE, s. f. étoffe de grosse laine, V. LAINE.

SERGEANT, s. m., ده باشی *dèh-bachi*.

SERGEENTERIE, s. f., (peu usité) ده باشیگری *dèh-bachiguèri*.

SERGER ou SERGIER, s. m., پشمینه باف *pèchminè-baf*.

SERICOLE, adj. des 2 g., نوغانی *nooughani*, مخصوص نوغان *mèkhsoucè nooughan*.

SÉRICULTEUR, s. m., مشغول نوغان *mèchghoulé nooughan*, نوغان کنند *nooughan-kounèndè*.

SÉRICULTURE, s. f., نوغان *nooughan*, عمل آوردن ابریشم *'èmèl àtourdèné èbrichoum*.

SÉRIE, s. f., رده *rèdè*, رسته *rèstè*, راسته *rastè*, a. صف *sèff*, pr. t. *saff*, pl. صفوف *soufouf*.

SÉRIEUSEMENT, adv. d'une manière grave, بسنگینی *bè-sènguini*, بوقار *bè-vèqar*, pr. t. *bè-vaqar*, a. بالوقار *bèl-vèqar*, pr. t. *bil-vaqar*; — sans plaisanterie, بی همه *bi hèmè tchiz*, بی شوخی *bi choukhi*, a. جداً *djèd-dèn*, pr. t. *djiddèn*.

SÉRIEUX, RUSE, adj., سنگین *sènguïn*, با وقار *ba vèqar*, a. زو وقار *zou-vèqar*, رزین *rèzïn*.

SÉRIEUX, s. m., سنگینى *sènguini*, a. وقار *vèqar*. رزانت *rèzanèt*.

SERIN, INE, s., تىز *tèz*, a. صعو *sè'èv*; pr. t. sa'v, صعو *sè'èvè*, pr. t. sa've.

SERINETTE, s. f., ارغنون کوچک *èrghènouné koutchèk*, pr. t. *èrghènouni kutchuk*.

SERINGAT, ou SYRINGAS, یاس دشتى *yacé dèchti*.

SERINGUE, s. f. petite pompe portative, اب‌دوزک *âb-douzèk*, اب‌دوزدک *âb-douzèdk*; — instrument pour donner des lavements, a. حقنه *hoqnè*, pr. t. *hoqna*, عمانه *'èmalè*, pr. t. *'imalè*.

SERINGUER, v. a., با اب‌دوزک آب پاشیدن *ba âb-douzèk âb pachidèn*.

SERMENT, s. m., سوگند *soouguènd*, pr. t. *sèvguiènd*, a. قسم *qècèm*, pr. t. *qacèm*, یمین *yèmīn*, pl. ایمان *iman*; — prêter serment, سوگند خوردن *soouguènd khourdèn*, pr. t. *sèvguiènd khordèn*, سوگند یاد کردن *soouguènd yad kèrdèn*, قسم خوردن *qècèm khourdèn*, pr. t. *qacèm khordèn*.

SERMENTAIRE, ou Livèche, s. f., plante, اوشترغن *ouchtourghan*, انگدان رومی *ènguèdané roumi*, a. کاشم *kachèm*, pr. t. *kiachim*.

SERMENTÉ, E, adj., سوگند خورده *soouguènd-khourdè*, V. ASSERMENTÉ.

SERMON, s. m., a. وعظ *vè'èz*, pr. t. *va'z*, موعظه *moou'èzè*, pr. t. *mèv'izè*.

SERMONNAIRE, adj. des 2 g., شایان موعظه *chayané moou'èzè*.

SERMONNER, v. a., بی جا پند دادن *bi dja pènd dadèn*,
عظ کردن *'èbès vè'èz kèrdèn*.

SÉROSITÉ, s. f., آبکی بودن *àbèki boudèn*, a. مائیة *maïyèt*.

SERPE, s. f., دهره *dèhrè*, a. مشذب *mèchzèb*.

SERPENT, s. m., مار *mar*, ازدر *èjdèr*, pl. ازدرها *èjdèrha* et
ازدها *èdjèha*, a. حیة *hiyèt*.

SERPENTAIRES OU SERPENTINE, s. f. plante. سوف *louf*,
خبر القود *èzan-oul-fil*, خبز القود *fil-gouch*, a. انفیل *khoubz-oul-gouroud*; — s. m. constellation, a. حیة *hiyèt*.

SERPENTER, v. n., چمن مار *pitch khourdèn*, چمن مار *tchoun mar khizidèn*.

SERPENTINE, s. f. V. SERPENTAIRES; — signifie également
une espèce de marbre nommé aussi porphyre ou
aphite, V. PORPHYRE.

SERPER, v. n., ننگ کشیدن *lènguèr kèchidèn*.

SERPETTE, s. f., دهره كوچك *dèhrèyé bagh-bani*, دهره كوچك *dèhrèyé koutchèk*.

SERPILLIÈRE, s. f., کربس *kèrbas*.

SERPOLET, s. m., اوچه *ouchè*, ستر بری *sè'èlèré bèrri*; —
le serpolet cultivé, مرزه *mèrzè*, سوسمب *soucèmbèr*, a.
شتریه *chètriè*.

SERRE, s. f., نرنجستان *narèndjèstan*, گرم حنه *guèrm-khanè*; —
griffe des oiseaux de proie, چنگ *tchèng*, پنجه *pèndjè*.

SERREMENT, s. m., فشار *fèchar*.

SERRE-PAPIERS, s. m., اوراق تحریرات *outaqè tèhrirat*, pr.
t. otaqi tèhrirat.

SERRER, v. a., فشار دادن *fèchar dadèn*, فشردن *foxchour-dèn*, تنگ گرفتن *tèng guèrèftèn*, pr. t. *tèng guiriftèn*; — lier fortement, بستن *tèng bèstèn*; — au fig. serrer les liens d'amitié, روابط دوستی را محکم کردن *rèvabète dousti-ra meuhkèm kèrdèn*, pr. t. *rèvabiti dusti-ra mouhkièm kièrdèn*; — serrer, joindre, پهلوی *pèhlouï hèm-diguèr gouzachtèn*; — se serrer, se presser les uns contre les autres, پهلوی *pèhlouï hèm-djèm' choudèn*; — se serrer la taille, کمر خود را تنگ بستن *kèmèré khoud-ra tèng bèstèn*; — serrer, mettre à couvert, نگاهداشتن *nègah-dachtèn*, pr. t. *niguiah-dachtèn*, حفظ کردن *hèfz kèrdèn*; — serrer le blé, les fourrages, etc., انبار کردن *èmbâr kèrdèn*; — serré, e, فشرده شده *fouchourdè-choudè*; — préservé, نگاهداشته شده *nègah-dachtè-choudè*, a. مخفوف *mèhfouz*, pr. t. *mahfouz*; — serré, très-tiré, تنگ کشیده *tèng-kèchidè*, بسته *tèng-bèstè*.

SERRE-TÊTE, s. m., دستمال سر *dèst-malé sèr*.

SERRURE, s. f., فلکمه *fèlkhèmè*, (vieux) a. قفل *qouf*, pl. اقفال *èqfal*, pr. t. *aqfal*.

SERRURERIE, s. f., چلنگری *tchèlènguèri*.

SERRURIER, s. m., چلنگر *tchèlènguèr*, pr. t. *tchilènguèr*.

SERTIR, v. a., سوار کردن جواهر *sèvar kèrdènè djèvahèr*, pr. t. *suvar kièrdèni djèvahir*.

SERTISSURE, s. f. action de sertir, V. SERTIR.

SERVAGE, s. m., زرخیدی *zèr-khèridi*, بندگی *bèndègui*, a. رقییت *rèqqiyèt*, pr. t. *riqqiyat*.

SERVANT, adj., m. خدمتکار *khèdmèt-kar*, چاکر *tchakèr*, a. خادم *khadèm*, pr. t. *khadim*.

SERVANTE, s. f., کنیز *kèniz*, a. خادمه *khadèmè*, pl. خادِمات *khadèmat*.

SERVIALE, adj. des 2 g., خاتِر پِروَر *khatèr-pèrvèr*, pr. t. *khatir-pèrvèr*, خاتِر نِواز *khatèr-nèvaz*, pr. t. *khatir-nevaz*, خاتِر خواہ *khàir-khah*, pr. t. *khaïr-khah*.

SERVICE, s. m., a. خدمت *khèdmèt*, pr. t. *khidmèt*, vulg. *khizmèt*; — service militaire, خدمت نظام *khèdmètè nèzam*, pr. t. *khidmèti nizam*; — se consacrer au service de Dieu, مشغول عبادت شدن *mèchghoulé 'èbadèt choudèn*; — rendre service, خدمت کردن *khèdmèt kèrdèn*, در حق کسی همت کردن *dèr hèqqé kèci hèm-mèt kèrdèn*, pr. t. *dèr haqqi kièci himmèt kièrdèn*.

SERVIETTE, s. f., پیشکیر *pich-quir*, pr. t. vulg. *pèchguir*, a. مکرمه *mèhrèmè*.

SERVILE, adj. des 2 g., بَندِ مَانَد *bèndè-manènd*, رَقِیت *rèqqiyèt* آمیز *àmiz*, خوار *khar*, a. عبیدی *'èbidi*, pr. t. *'abidi*, سَفیل *sèfil*, pr. t. *safil*.

SERVILEMENT, adv., بخواری *bè-khari*.

SERVILITÉ, s. f., خواری *khari*, a. سَفائِت *sèfulèt*.

SERVIR, v. a., نوکری کردن *tchakèri kèrdèn*, نوکری خدمت کردن *noukèri kèrdèn*, pr. t. *nouguèri kièrdèn*, خدمتکار کردن *khèdmèt-kari kèrdèn*, pr. t. *khidmèt-kiari kièrdèn*; — servir Dieu, عبادت کردن *'èbadèt kèrdèn*, pr. t. *'ibadèt kièrdèn*; — en parlant d'un mets qu'on sert, تکلیف کردن *tèklif kèrdèn*, تقدیم کردن *tèqdim kèrdèn*; — servir le dîner, le sou-

per, etc., خوراك آوردن *khourak àvourdèn*; — servir de بجای بودن *bè-djaï boudèn*; — servir de père, بکار بودن *bè-djaï pèdèr boudèn*; — v. n., بخورند *bè-kar khourdèn*, pr. t. *bè-kiar khordèn*; — cela ne sert à rien, کار نمیخورد, این بهیچ *in bè-hitch kar nè-mi-khourèd*, این بی مصرف است *in bi mèsrèf èst*; — à quoi cela sert-il? کار میخورد, این بچه کار *in bè-tchè kar mi-khourèd*; — se servir de بکار بردن *bè-kar bourdèn*, استعمال کردن *èstè'emal kèrdèn*, pr. t. *isti'mal kièrdèn*; — employer, mettre au service, استخدام کردن *èstèkhdam kèrdèn*, pr. t. *istikhdam kièrdèn*; — servez-vous, بفرمایید *bè-fèrmayid*.

SERVITEUR, s. m., جاور *tchakèr*, نوکر *noukèr*, pr. t. *nouguèr*, p. t. خدمتکار *khèdmèt-kar*, pr. t. *khidmèt-kiar*, vulg. *khizmèt-kiar*, a. خادم *khadèm*, pr. t. *khadim*, pl. خدمه *khèdèmè*, pr. t. *khadèmè*; — en termes de politesse, votre serviteur, نوکر شما *noukèré chouma*, pr. t. *nouguèri chouma*, بنده شما *bèndèyé chouma*.

SERVITUDE, s. f. état de celui qui est serf, زرخیدی *zèr-khèridi*, بندگی *bèndègui*, a. عبودیت *'ouboudiyèt*, اسیری *riqqiyèt*, pr. t. *riqqiyèt*; — captivité, رقییت *èciri*; — le joug de la servitude, حلقه بندگی *hèl-qèyé bèndègui*, a. ربقه رقییت *rèbqèyé rèqqiyèt*, pr. t. *ribqaï riqqiyèt*.

SÉS, adj. poss. V. SON.

SÉSAME, s. m., کنجد *koundjèd*, a. سسم *soucèm*; — huile de sésame, روغن کنجد *rooughèné koundjèd*, a. سیرج *sirèdj*.

SESBAN ou SESBANÉE, s. m. arbrisseau d'Egypte, a. سيسان *sisban*.

SESSION, s. f., a. مجلس *mèdjilès*, pr. t. *mèdjlis*, pl. مجالس *mèdjalès*, pr. t. *mèdjalis*.

SETIER, s. m., a. كيل *kil*, كيله *kilè*, pl. اكبال *èkial*.

SEUIL, s. m., در *dèmé dèr*, آستان *àstan*, a. عتبة *'ètèbèt*, pr. t. 'atèbèt, عتبة *'ètèbèt*.

SEUL, e, adj., تنها *tèn-ha*, يكتنه *yèk-tènè*, a. منفرد *mounfè-rèd*, pr. t. *mounfèrid*.

SEULEMENT, adv., همين *hèmîn*, p. t. عمان *hèman*, pr. t. *haman*, a. فقط *fèqèt*; — seulement un mot, همين يك *hèmîn yèk kèlèmé*; — non seulement, loc. adv., نه تنها *nè tèn-ha*.

SÈVE, s. f., آب نباتات *àbè nèbatat*, لعب نباتات *lou'àbè nèbatat*.

SÉVÈRE, adj. des 2 g., سخت *sèkht*, تند خو *tound-khou*, a. شديد المزاج *chèdid-oul-mèzadj*.

SÉVÈREMENT, adv., بسختی *bè-sèkhti*, a. شدیداً *chèdidèn*.

SÉVÉRITÉ, s. f., سختی *sèkhti*, a. شدت *chèddèt*, pr. t. *chiddèt*.

SÉVICES, s. m. pl. بد رفتاری *bèd-rèftari*, بد سلوکی *bèd-sèlouki*.

SÉVIR, v. n., سخت گرفتن *sèkhti kèrdèn*, سخت *sèkht guèrèftèn*, pr. t. *sakht guiriftèn*; — en parlant des choses, سخت کردن *chèddèt kèrdèn*, pr. t. *chiddèt kièrdèn*, طغیان کردن *toughian kèrdèn*; — le choléra sévit dans tel pays, وبا شکت میکند *ouba chèkht mikiènd*.

dèr flan mèmlèkèt vèba chèddèt mi-kounèd, pr. t. dèr fulan mèmlèkèt vèba chiddèt mi-kounèd ou شکت دارد chèddèt darèd.

SEVRAGE, s. m. action de sevrer, V. SEVRER.

SEVRER, v. a., شیر بریدن *chir bouridèn*; — un enfant sevré, شیرش بریده شده *tèfli chir-èch bouridè-choudè*; — sevrer, au fig., مکروم کردن *mèhroum kèrdèn*; — sevré, e, از شیر بریده شده *èz chir bouridè-choudè*; — fig. privé, مکروم شده *mèhroum-choudè*, pr. t. *mahroum-choudè*.

SEXAGÉNAIRE, adj. des 2 g., شصت ساله *chèst-salè*, شصت سنگی *chèst-salègui*.

SEXDIGITAIRE, adj. des 2 g., شش انگشتدار *chèch-èngoucht-dar*.

SEXDIGITAL, e, adj., شش انگشتی *chèch-èngouchti*.

SEXE, s. m., a. جنس *djèns*, pr. t. *djïns*; — les deux sexes, a. جنسین *djènsèin*, pr. t. *djïnsèin*; — le sexe féminin, a. جنس مؤنث *djènsé mou'ènnès*, pr. t. *djïnsi mu'ènnès*; — le sexe masculin, a. جنس مذکر *djènsé mouzèkkèr*, pr. t. *djïnsi muzèkkièr*; — le beau sexe, زنان *zènan*, a. نسوان *nèsvan*, pr. t. *nisvan*, نسا *nèça*, pr. t. *niça*.

SEXTANT, s. m., a. سدس اندازة *soudous-oud-daïrè*, pr. t. *sudus-ud-daïrè*.

SEXTIL, e, adj., شصت درجه *bè-facèlèyé chèst dè-rèdjè*.

SEXTUPLE, adj. des 2 g., شش چندان *chèch-tchèndan*, a. مسکس *moucèddès*.

SEXTUPLER, v. a., شش چندان کردن *chèch-tchèndan kèrdèn*.

SEXUEL, LE, adj., a. جنسی *djènsi*, pr. t. *djïnsi*.

SI, conjonction conditionnelle, اگر چنانچه *èguèr tchènan-tchè*, pr. t. *èyèr tchunan-tchi*, اگر *èguèr*, pr. t. *èyèr*, اگر شما *guèr*, pr. t. *guièr*; — si vous voulez, اگر شما *èguèr chouma bè-khahid*; — j'irai si le temps est beau, میروم اگر هوا خیب باشد *mi-rèvèm èguèr hèva khoub bachèd*; — s'il en est ainsi, اگر چنانچه *èguèr tchènan-tchè in toour bachèd*, pr. t. *èyèr tchunan-tchi in tèvr bachèd*; — autant, à tel point, بقدر *bè-qèdr*, pr. t. *bè-qadr*, این قدر *in qèdr*, pr. t. *in qadr*, بدرجہ *bè-dèrèdjè*; — je ne suis pas si savant que vous, من بدرجہ شما عالم نیستم *mèn bè-dèrèdjèyé chouma 'âlèm nistèm*; — il fait si froid que که این قدر سرد است *in qèdr sèrd èst ké*, pr. t. *in qadr sèrd èst ki*; — si, oui, بلی *bèli*, a. نعم *nè'èm*, pr. t. *na'am*.

SIBÉRIE, contrée, سبیر *sèbir*.

SICAIRE, s. m., آدم کش *àdèm-kouch*, a. قاتل *qatèl*, pr. t. *qatil*.

SICCATIF, IVE, adj., خشک کننده *khochk-kounèndè*, a. مجفف *moudjèffèf*, pr. t. *mudjèffif*.

SICCITÉ, s. f., خشکی *khochki*, a. یبوست *yèboucèt*.

SIDÉRAL, E, adj., متعلق باجرام سماوی *moutè'èllèq bè-èdj-ramé sèmavi*, pr. t. *mutè'alliq bè-èdjrami sèmavi*, a. نجومی *noudjoumi*.

SIDÉRITIS, s. f., plante, سیدریتیس *sidèritis*.

SIÈCLE, s. m., صد سال *sèd sal*, a. قرن *qèrn*, pr. t. *qarn*, pl. قرون *qouroun*; — espace de temps indéterminé, a. عصر *'èsr*, pr. t. *'asr*, pl. عصار *'ègar*, pr. t. *'açar*, وقت *vèqt*, pr. t. *vaqit*, زمان *zèman*, ایام *èiyam*; — le siècle d'Alexandre, a. عصر اسکندر *'èsré èskèndèr*, pr. t. *'asri iskèndèr*; — le siècle de la barbarie, a. ایام جهالت *èiyamé djèhalèt*, pr. t. *èiyami djèhalèt*.

SIÈGE, s. m., صندلی *sèndèli*, pr. t. *sandali*, کرسی *koursi*, pr. t. *kursi*; — endroit quelconque où l'on peut s'asseoir, نشیمن *nèchimèn*; — siège du gouvernement, دار السلطنة *dar-ous-sèltènèt*, pr. t. *dor-us-saltanèt*, مفر حکومت *mèqèrré houkoumèt*, pr. t. *maqarri hukioumèt*; — opération d'une armée pour prendre une place, a. محاصره *mouhacèrè*, pr. t. *muhaçara*, pl. محاصرات *mouhacèrat*, pr. t. *muhaçarat*; — mettre le siège, محاصره کردن *mouhacèrè kèrdèn*; — lever le siège, ترک محاصره کردن *tèrké mouhacèrè kèrdèn*, محاصره را موقف کردن *mouhacèrè-ra moouqouf kèrdèn*, pr. t. *muhaçara-ra mèvqouf kièrdèn*; — le Saint-siège, دولت پاپ *dooulète pap*, pr. t. *dèvlèti pap*.

SIÈGER, v. n., بر مسند نشستن *bèr mèsnèd nèchèstèn*, pr. t. *bèr misnèd nichèstèn*; — résider d'habitude, منزل داشتن *nèchèstèn*, pr. t. *nichèstèn*, اقامت کردن *mènzèl dachtèn*, pr. t. *mènzil dachtèn*, iqamèt *kèrdèn*, pr. t. *iqamèt kièrdèn*; — on dit: ce n'est pa là que siège le mal, جای درد این محل علت این نیست *djaï dèrd in nist*, محل علت این نیست

mèhèllé 'èllèt in nist, pr. t. *mahalli 'illèt in nist*.

SIEN, NE, adj. poss., ملا او *malé* ou خودش ملا *malé khoud-èch*; — ce n'est pas mon livre, c'est le sien, کتاب من نیست ملا او است *kètabé mèn nist malé oust*; — souvent en persan, on répète le substantif avec l'iza-fèt, — ce n'est pas mon avantage, c'est le sien, صلاح من نیست صلاح او است *sèlahé mèn nist, sèlahé oust*; — s., les siens, ses parents, خیشانش *khichan-èch*, خاندانش *khanèdan-èch*; — en parlant des domestiques, des partisans, etc., منسوبانش *mènsouban-èch*, متعلقانش *moutè'èllèqan-èch*.

SIESTE, s. f., خواب بعد از نهار *khabé bè'èd èz nèhar*, pr. t. *khabî ba'd èz nahar*.

SIEUR, s. m., آقا *âga*, صاحب *sahèb*.

SIFFLANT, E, adj., سفیلندہ *sèfilèndè*, ا. صافر *safèr*, pr. t. *safir*.

SIFFLEMENT, s. m., شخل *chèkhl*, هشپلک *houchpoulèk*, ا. صغیر *sèfir*, pr. t. *safir*.

SIFFLER, v. n., سفلیدن *sèflidèn*, شخلیدن *chèkhlidèn*, صغیر زدن *sèfir zèdèn*; — v. a. désapprouver, صغیر مذمت کردن *sèfiré tè'èn zèdèn*, مژممت کردن *mèzèmmèt kèrdèn*.

SIFFLET, s. m., نایلوں *naïlous*, موسیقار *mouciqar*, نایچ *nayètch*, ا. صفار *soffarè*.

SIFFLEUR, s. m., شخلزن *chèkhl-zèn*, صغیرزن *sèfir-zèn*, ا. صفار *sèffar*.

SIGILLÉE, E, adj., مهر شده *meuhr-choudè*, مهر کرد *meuhr-kèrdè*, ا. مهر *mèmhour*, pr. t. *mamhour*, مختوم *mèkh-toum*, pr. t. *makhtoum*.

SIGNAL, s. m., نشان *nèchan*, pr. t. *nichan*, a. اشاره *ècharè*, pr. t. *icharè*, اشارت *ècharèt*, pr. t. *icharèt*, pl. اشارات *ècharat*, pr. t. *icharat*; — donner le signal, نشان نمودن *nèchan nèmoudèn*, pr. t. *nichan numoudèn*, اشاره کردن *ècharè kèrdèn*.

SIGNALEMENT, s. m., وصف شکل و سیما *vèsfé chèkl-ou-sima*, pr. t. *vasfi chèkl-u-sima*.

SIGNALER, v. a., وصف شکل و سیمای کسی کردن *vèsfé chèkl-ou-simaï kèci kèrdèn*; — annoncer par des signaux, اشاره کردن *ècharè kèrdèn*, pr. t. *icharè kièrdèn*; — se signaler, نامدار شدن *nam-dar choudèn*, شهرت *cheuhrèt yaftèn*; — signalé, e, نامدار *nam-dar*, a. مشهور *mèchhour*.

SIGNATAIRE, s. m., امضا کننده *èmza-kounèndè*.

SIGNATURE, s. f., a. امضا *èmza*, pr. t. *imza*.

SIGNE, s. m., نشان *nèchan*, pr. t. *nichan*, a. علامت *'èlamèt*, pr. t. *'alamèt*, pl. علامات *'èlamat*, pr. t. *'alamat*, دليل *dèlil*, pl. دلائل *dèlayèl*, pr. t. *dèlaïl*; — un bon signe, نشان خیر *nèchané khèir*, a. علامت خیر *'èlamèté khèir*, pr. t. *'alamèti khäir*; — signe évident, دليل *dèlil*, واضح *dèlilé vazèh*, pr. t. *dèlili vazih*; — faire signe, اشاره کردن *ècharè kèrdèn*, ایما کردن *ima kèrdèn*.

SIGNER, v. a., قیل کشیدن *qooul kèchidèn*, pr. t. *qavl kèchidèn*, امضا کردن *èmza kèrdèn*, pr. t. *imza kièrdèn*; — signé, e, امضا شده *èmza-choudè*, pr. t. *imza-choudè*, a. ممضی *moumza*, pr. t. *mumza*.

SIGNET, s. m. signet d'un livre, علام کتاب *'èlamé kètab*, pr. t. *'alami kitab*.

SIGNIFIANT, E, adj., *معنی دار mè'èni-dar*, *با معنی ba mè'èni*,
 a. *معنوی mè'ènèvi*, pr. t. *ma'navi*, *مفید المعنی mou-*
fid-oul-mè'èni, pr. t. *mufid-ul-ma'ni*.

SIGNIFICATIF, IVE, qui exprime bien la pensée, a. *مبتین moubèiyèn*, pr. t. *mubèiyîn*; — qui a un grand sens,
معنی دار mè'èni-dar.

SIGNIFICATION, s. f., a. *معنی mè'èni*, pr. t. *ma'ni*, *معنا mè'èna*, pr. t. *ma'na*, pl. *معانی mè'âni*.

SIGNIFIER, v. a., *معنی داشتن mè'èni dachtèn*; — ce mot
 signifie cela, *این معنی این لفظ است mè'ènü in lèfz*
in èst; — que signifie cela ? *این یعنی چه in yè'èni*
tchè, *این چه معنی دارد in tchè mè'èni darèd*; — cela
 ne signifie rien, *این هیچ معنی ندارد in hitch mè'èni*
nè-darèd; — signifier, notifier, faire connaître par un
 acte formel, *رسماً اعلام کردن rèsmèn è'èlam kèrdèn*;
 — signifier par autorité de justice, *شروعاً اعلام کردن*
chèr'èn è'èlam kèrdèn; — signifié, e, *علام شده è'èlam-*
choudè.

SILENCE, s. m., *خاموشی khamouchi*, a. *سکوت sèkout*, pr. t. *sukiout*, *صمت sèmt*, pr. t. *samt*; — faire silence, gar-
 der le silence, *خاموش ماندن khamouch mandèn*,
سکوت کردن sèkout kèrdèn; — silence! *خاموش kha-*
mouch, *خاموش شو khamouch bach*, *خاموش choou*.

SILENCIEUX, EUSE, *کم حرف زن kè-m-hèrf-zèn*, *کم سخن kè-m-*
soukhèn, *کم صدا kè-m-sèda*.

SILENCIEUSEMENT, adv., *بی صدا bi sèda*.

SILEX, s. m., *سنگی چقماق sènguè tchagmaq*.

SILIQUE, s. f., gousse, پوست *poust*, a. خروب *khèrroub*, pr. t. *kharroub*.

SILIQUEUX, EUSE, adj., پوستدار *poust-dar*.

SILLAGE, s. m., رد کشتی *rèdè kèchti*, ردۀ کشتی *rèdèyè kèchti*.

SILLER, v. a., ریا شکافته را رفتن *ab dèria chèkaftè rah rèftèn*.

SILLON, s. m., شیار *chiar*.

SILLONNER, v. a., شیار کردن *chiaridèn*, شیار *chiar* کردن *kèrdèn*; — sillonné, e, شیار کرده *chiar-kèrdè*, شیار شده *chiar-choudè*.

SILo, s. m., a. مضموره *mètmourè*, plur. مطامير *mè-tamir*.

SIMAGRÉE, s. f., شيوه *chivè*, ناز *naz*, عشو و ناز *ouchvè-ou-naz*, غمزه *ghènzè*, a. عشو *ouchvè*, غنچ *ghèndj*, pr. t. *ghandj*; — faire des simagrées, ناز کردن و عشو *ouchvè-ou-naz kèrdèn*.

SIMARRE, s. f., لباس دراز *lèbacé dèraz*, رخت بلند *rèkhté boulènd*.

SIMILAIRE, adj. des 2 g., همجنس *hèm-djèns*.

SIMILITUDE, s. f. comparaison, a. تشبيه *tèchbih*, تمثيل *tèmsil*; — ressemblance, a. شباهت *chèbahèt*, مشابهت *mouchabèhèt*.

SIMILOR, s. m., زلنما *tèla-nèma*, زرنما *zèr-nèma*.

SIMONIAQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بكسب حرام *moutè'èl-lèq bè-kèsbé hèram*; — qui commet le crime de simonie, کسب حرام کنند *kèsbé hèram kounèndè*, a. کساب حرام *kèssabè hèram*.

SIMONIE, s. f., *کار حرام karé hèram*, کسب حرام *kèsbé hèram*, pr. t. *kièsbi haram*.

SIMPLE, adj. des 2 g. qui n'est point composé, ساده *sadè*, a. بسیط *bècit*, غیر مرکب *ghèiré mourèkkèb*, pr. t. *ghaïri murèkkièb*; — sans ornement, ساده *sadè*; — sans malice, بی مکر و حيله *bi mèkr-ou-hilè*, ساده دل *sadè-dèl*, a. خالص الفواد *khalès-oul-fouvad*, pr. t. *khalis-ul-fuvad*; — simple, facile, آسان *âsan*; — niais, احمق *âhmèq*, ابله *èblèh*.

SIMPLE, s. m., a. مفردة *moufrèdèt*, pr. t. *mufridèt*, pl. مفردات *moufrèdat*.

SIMPLEMENT, adv., ساده *sadè*, بطور ساده *bè-toouré sadè*; — sans cérémonie, بی تکلیف *bi tèklifanè*, بی تکلیف *bi tèklif*.

SIMPLICITÉ, s. f., ساده گوی *sadègui*; — niaiserie, حماقت *hèmaqèt*, pr. t. *hamaqat*.

SIMPLIFICATION, s. f. action de simplifier V. SIMPLIFIER

SIMPLIFIER, v. a., مختصر کردن *sadè kèrdèn*, *مختصر کردن* *mukhtaçar kèrdèn*, pr. t. *mukhtaçar kièrdèn*; — faciliter, آسان کردن *âsan kèrdèn*, سهل کردن *sèhl kèrdèn*.

SIMULACRE, s. m. image, صورت *souvrè*, pl. صور *souvrè*, تمثال *tèmsal*, pr. t. *timsal*, pl. تمثیل *tèmaci* — idole *bout*, pr. t. *put, pout*.

SIMULATION, s. f., نمایش *nèmayèch*, a. صفت ظاهره *sourètè zahèrè*, pr. t. *sourèti zahirè*.

SIMULER, v. a., آب زیر کاه کردن *âb zirè kah kèrn*, وانمود کردن *va nènn oud kèrdèn*.

SIMULTANÉ, e, در یک وقت بظهور پیوسته *dèr yèpèqt bè-*

zouhour-pèivèstè, در ايام آمدن *dèr yèk àn fè-rahèm-àmèdè*, در آن واحد پيدا شد *dèr àné vahèd pèida-choudè*, pr. t. *dèr àni vahid pèida-chudè*; — action simultanée, در آن واحد بظهور پیوسته *fè'èli dèr àné vahèd bè-zouhour pèivèstè*.

SIMULTANÉITÉ, s. f., موافقت الوقت *yèk-vèqti*, a. *mouvafèqèt-oul-vèqt*, pr. t. *muvafaqat-ul-vaqit*.

SIMULTANÉMENT, adv., در همان وقت *dèr yèk vèqt*, دفعه *dèr hèman vèqt*, pr. t. *dèr hèman vaqit*, a. *dèf'ètèn*, pr. t. *daf'atan*.

SINAI, s. m., mont, a. طور سینا *touré sina*, pr. t. *touri sina*, جبل سینا *djèbèlé sina*, pr. t. *djèbèli sina*.

SINAPISME, s. m., مرجم خردل *mèrhèmé khèrdèl*.

SINCÈRE, adj. des 2 g., درست *droust*, a. صادق *sadèq*, pr. t. *sadiq*.

SINCÈREMENT, adv., صادقانه *èz rouï rasti*, از روی خلوص *sadèqanè*, از روی خلوص *èz rouï khoulous*.

SINCÉRITÉ, s. f., راستی *rasti*, پاکدرونی *pak-dèrouni*, a. صداقت *sèdaqèt*, pr. t. *sadaqat*, صدق *sèdq*, pr. t. *sidq*, خلوص *khoulous*.

SINCIPUT, s. m., فوق سر *foouqé sèr*, pr. t. *foouqi sèr*, a. مفرق *mèfrèq*, pr. t. *mèfrac*.

SINGE, s. m., بوزینه *bouzinè*, میمون *mèimoun*, a. قرد *qèrd*, pr. t. *qird*, pl. قرود *qouroud*.

SINGER, v. a., تقلید کردن *tèqlid khèmanidèn*, کاردن *kèrdèn*.

SINGERIE, s. f., مسخرگی *hèrèkètè mèimoun*, حرکت میمون *mèskhèrègui*.

SINGULARISER, v. a., بطور غریب شهرت دامن *bè-toouré ghè-rib cheuhrèt dadèn*; — se singulariser, بطور غریب مشهور شدن *bè-toouré ghèrib mèchhour choudèn*, خود را باطور غریبه مشهور کردن *khoud-ra bè-èlvareé ghè-ribè mèchhour kèrdèn*.

SINGULARITÉ, s. f., a. غرابت *ghèrabèt*, pr. t. *gharabèt*, عجاب *'oudjab*.

SINGULIER, s. m. terme de grammaire, a. مفرد *moufrèd*; — le singulier et le pluriel, a. مفرد و جمع *moufrèd-ou-djèm*, pr. t. *mufred-u-djèm*.

SINGULIER, ÈRE, adj., a. عجیب *'èdjib*, pr. t. *'adjib*, pl. عجایب *'èdjayèb*, pr. t. *'adjaïb*, غریب *ghèrib*, pr. t. *gharib*, غریبه *ghèribè*, pr. t. *gharibè*; — c'est une chose singulière, چیز است غریب *tchizist ghèrib*, pr. t. *tchizist gharib*, چیز است عجیب *tchizist 'èdjib*.

SINGULIÈREMENT, adv., بطور غریب *bè-toouré ghèrib*, بطرز عجیب *bè-tèrzé 'èdjib*, a. غریباً *ghèribèn*, pr. t. *gharibèn*, عجیباً *'èdjibèn*, pr. t. *'adjibèn*; — parler singulièrement, بطرز عجیب حرف زدن *bè-tèrzé 'èdjib hèrf zèdèn*.

SINISTRE, s. m., catastrophe, آسیب *acib*, a. آفت *afèt*, pl. آفات *afat*.

SINISTRE, adj. des 2 g., بدخرام *bèd-fèrdjam*, a. شوم *choum*.

SINISTREMENT, adv., بطور شوم *bè-toouré choum*.

SINON, conjonction, و اگر نه *èguèr nè*, pr. t. *èyèr nè*, و اگر نه *vè èguèr nè*, a. و الا *vè èlla*, pr. t. *vè illa*, فالا *fè-èlla*, pr. t. *fè-illa*.

SINUEUX, EUSE, adj., کج *kèdj*, پيچ اندر پيچ *pitch èndèr pitch*, a. معوج *mou'èvvèdj*.

SINUOSITÉ, s. f., کجی *kèdji*, پيچيدگی *pitchidègui*, a. انحناف *ènhènaf*, pr. t. *inhinaf*.

SINUS, s. m. terme de chirurgie, a. کيسه *kicè*, کيسه جراحت *kicèyé djèrahèt*, pr. t. *kicèi djirahat*.

SION, s. m. montagne de Jérusalem, کوه قدس شريف *kouhé qoudsé chérif*.

SIPHON, s. m., انبوبة ممصوصه *èmhoubèyé mèmssoucè*; — à Chiraz on dit, کمر *kèmèr*, a. قصبه عقفا *qèsbèt 'èqfa*, pr. t. *qasbat 'aqfa*.

SIRE, s. m. titre qu'on donne aux rois en leur parlant et en leur écrivant; les Persans emploient les phrases suivantes: شوم قربان *qourban-èt chèvèm*, قربان *qourban*; — oui Sire, بلی قربان *bèli qourban*, بلی قربانت *bèli qourban-èt chèvèm*.

SIRÈNE, s. f., دریایی پری *pèrîi dèriayi*, a. بنت البحر *bènt-oul-bèhr*.

SIRIUS, s. m. étoile de la constellation du grand Chien, a. شعری *chè'ra*, pr. t. *chi'ra*.

SIROP, s. m., a. شربت *chèrbèt*, pl. شروب *chouroub*; — sirop de roses, گل سرخ شربت *chèrbèté goulé sourkh*, pr. t. *chèrbèti guli sourkh*.

SIROTER, v. a., اشته آشامیدن *àhèstè-àhèstè àchamidèn*, چشیده آشامیدن *tchèchidè-tchèchidè àchamidèn*.

SIRTES ou SYRTES, s. f. sables mouvants, ريگ روان *rigué rèvan*.

Sis, *s.*, adj., *a.* وقع *vagè'*, pr. t. *vagi'*.

SISON, *s.*, m. plante, *a.* قرة العيين *gourèt-ul-'èin*, pr. t. *gou-rat-ul-'aïn*.

SISTRE, *s.*, m. instrument de musique dont les anciens Egyptiens se servaient dans leurs cérémonies, *باتر* *batrè* (vieux) *دايره* *daïrè*, *a.* دف *dèff*, pl. دوف *doufouf*.

SITE, *s.*, m., *جا* *dja*, *جای* *djaï*, *a.* موقع *moouqè'*, pr. t. *mèrqi'*, pl. مواقع *mèvaqè'*, pr. t. *mèvaqi'*, موضع *moouzè'*, pr. t. *mèvzi'*, pl. مواضع *mèvazè'*, pr. t. *mèvazi'*.

SITUATION, *s.*, f., *جا* *dja*, *a.* موقع *moouqè'*, pr. t. *mèrqi'*; — au fig., *a.* حال *hal*, حالت *halèt*; — la situation des affaires, حالت امور *halètè oumour*.

SITUER, *v.*, *a.* *جا دادن* *dja dadèn*, *a.* وضع کردن *vèz' kèrdèn*; — situé, *e.* *جا داده شده* *vèz'-choudè*, *a.* *دادنه چوده* *dadè-choudè*, *a.* موضوع *moouzou'* pr. t. *mèvrou'*, واقع *vagè'*, pr. t. *vagi'*.

SIX, adj. num., شش *chèch*.

SIXAIN, *s.*, m., *a.* مسکس *chè'èré moucèddès*, pr. t. *chi'ri mucèddès*.

SIXIÈME, adj. ord. des 2 g., ششم *chèchoum*, *a.* ساس *sadès*, pr. t. *sadis*; — la partie d'un tout, شش یک *chèch yèk*, *a.* سدس *souds*.

SIXIÈMEMENT, adv., در ششم *dèr chèchoum*, *a.* سادساً *sadè-cèn*, pr. t. *sadicèn*.

SMILLE, *s.*, f., marteau, تیشه *tichè*.

SMILLER, *v.*, *a.* *با تیشه سوراخ کردن* *ba tichè sourakh kèrdèn*, *a.* *تیشه زدن* *tichè sèdèn*.

SMYRNE, nom de ville, ازمیر *èzmir*, pr. t. *izmir*.

SOBRE, adj. des 2 g., کم خوراک *kèm-khourak*, a. قليل *qèlil*, pr. t. *qalil-ul-èkil*; — sobre en paroles, کم سخن *kèm-soukhèn*, کم حرفن *kèm hèrf-zèn*, a. قليل الكلام *qèlil-ul-kèlam*, pr. t. *qalil-ul-kiè-lam*; — modéré, qui se contente de peu, a. اهل قناعت *èhlé qèna'èt*, pr. t. *ahli qana'at*.

SOBREMMENT, adv., بکم خوراکى *bè-kèm-khouraki*, بقناعت *bè-qèna'èt*.

SOBRIÉTÉ, s. f., امساک در غذا *èmsak dèr ghèza*, a. قناعت *qèna'èt*, pr. t. *qana'at*.

SOBRIQUET, s. m., پازنامه *patchnamè*, پاژنامه *pojnamè*, (vieux) a. نَقَب *lèqèb*, pr. t. *laqab*.

SOC, s. m., گاو آهن *gav-àhèn*.

SOCIABILITÉ, s. f., a. استعداد تمدن *èstè'èdadé tèmèddoun*, pr. t. *isti'dadi tèmèddun*.

SOCIABLE, adj. des 2 g., انسپذیر *ouns-pèzir*, pr. t. *uns-pèzir*, اُلفت پذیر *oulfèt-pèzir*, pr. t. *ulfèt-pèzir*, قابل *qabèlé mèdèn:iyèt*.

SOCIABLEMENT, adv., از روی حسن معاشرت *èz rouï heusné mou'achèrèt*.

SOCIAL, e, adj., متعلق باجماعت مردم *moutè'èllèq bè-djè-ma'èté mèrdoun*, pr. t. *mutè'alliq bè-djama'ati mèrdum*, مخصوص معاشرت مردم *mèkhçoucè mou'achèrèté mèrdoun*, pr. t. *makhsouci mu'âcharati mèrdum*.

SOCIÉTÉ, s. f. assemblage d'hommes unis par la nature et les lois, a. مدنیت *mèdèniyèt*, تمدن *tèmèddoun*, pr. t. *tèmeddun*, اجتماع الناس *èdjlèma'-oun-nas*, pr. t. *idj-tima'-un-nas*; — la société naturelle, a. اجتماع طبیعى

èdjlèma'è tèbî'i, pr. t. *idjlîma'i tubî'i*; — réunion des hommes; leur commerce, leur vie en commun, آمیزش *âmezîsch*
amizèché mèrdoum bè-hèm-diguèr, a. مردم بهمدیگر
mou'âchèrèt, pr. t. *mu'âcharat*, اوفت *oulfèt*,
 pr. t. *ulfèt*; — une société commerciale, انبازی *èn-
 bazi*, شراکت تجارتی *chèrakètè tèdjarètî*, pr. t. *chara-
 kiètî tidjarètî*; — compagnie de personnes qui s'as-
 semblent pour la conversation, le jeu, etc., بزم *bèzm*,
èndjournèn, pr. t. *èndjumèn*, a. مجلس *mèdjilès*,
 pr. t. *mèdjilis*, pl. مجالس *mèdjalès*, pr. t. *mèdjalîs*,
 جمعیت *djèm'iyèt*; — faire, former une société, انبازی
èmbazi kèrdèn, شراکت انباز شدن *èmbaz choudèn*, شراکت
 کردن *chèrakèt kèrdèn*; — association de personnes
 réunies pour vivre selon les règles d'une institution
 ou d'un ordre religieux, گروه *guèrouh*, pr. t. *gurouh*,
 a. زمرة *zomrè*, pr. t. *zumrè*, pl. زمرات *zumat*, pr. t. *zumrat*,
 طایفه *taïfè*, pl. طوایف *tèvayèfr*, تواف *tavaïf*,
 جمعیت *djèm'iyèt*; — société, action مدد *addè* agner,
 همراهی *hèm-rahi*, a. رفقت *rèfaqèt*, pr. t. *rafaqat*; —
 faire société à quelqu'un, lui tenir compagnie, همراهی
 کردن *hèm-rahi-ou-rèfaqèt kèrdèn*, pr. t. *hèm-
 rahi-u-rafaqat kièrdèn*.

SOCLE, s. m., پایه *payè*.

SOCQUE, s. m., کفش پا افزار چوبین *pa-èfzarè tchoubîn*,
 چوبین *kèfchè tchoubîn*.

SOCRATE, nom prop., سقراط *sèqrat*.

SODOME, ville de Palestine, a. شهر لوط *chèhrè lout*, pr. t. *chèhèri lot*.

SODOMIE, s. f., بچه بازی *bètchè-bazi*, a. لواط *lèvatè-lèvat*.

SODOMISTE, s. m., بچه باز *bètchè-baz*, a. لوطی *louti*, سدومی *sodomi*.

SOEUR, s. f., همشیره *hèm-chirè*, خواهر *khahèr*; — ma *chère* sœur, همشیره عزیز من *hèm chirèyé 'èzizé mèn*; — belle-sœur, sœur de l'épouse, خواهرزن *khahèr-zèn*, خازنه *khaznè*; — sœur du mari, خواهر شوهر *khahèré choouhèr*; — sœur, a. اخت *oukht*, pl. اخوات *èkhèvat*, pr. t. *akhvat*.

SOFA OU SOPHA, s. m., نیم تخت *nim-tèkht*, a. صفا *sèffè*, pr. t. *soffa*.

SOI, pronom de la 3me personne, خود *khoud*, pr. t. *khod*, خود نفس *nèfsé khoud*, pr. t. *nèfsi khod*, خویش *khich*, خوشستن *khichtèn*; — chacun travaille pour soi, هر کس برای خود کار میکند *hèr kès bèraï khoud kar mikounèd*, هر کس در بند کار خویش است *hèr kès dèr bèndè-karé khich èst*; — à part soi, پیش خود *piché khoud* pr. t. *pichi khod*; — revenir à soi, بهوش باز *bè-houch baz àmèdèn*; — être chez soi, در خانه بودن *dèr khanèyé khoud boudèn*, در منزل خود *dèr mènzelé khoud nèchèstèn*.

SOIE, s. f., ابریشم *èbrichoum*, pr. t. *ibrichum*, a. حریر *hèrir*, pr. t. *harir*.

SOIERIE, s. f., (marchandise), قماش ابریشمی *qoumaché èbrichoumi*; — (commerce), تجارت ابریشم *tèdjarètè èbrichoum*; — (fabrique), کارخانه شعر بافی *kar-khanèyé chè'èr-bafi*.

SOIF, s. f., تشنگی *tèchnègui*, pr. t. *tichnègui*, a. عطش *'ètèch*, pr. t. *'atch*; — avoir soif, تشنه بودن *tèchnè boudèn*, pr. t. *tichnè boudèn*; — souffrir de la soif, درد تشنگی *dèrdé bi ábi kèchidèn*, pr. t. *dèrdi tichnè-gui kièchidèn*; — étancher la soif, کربن *dèf'è tèchnègui kèrdèn*; — au fig. soif de richesse, a. مال *hèrsé mal*, pr. t. *hirsi mal*; — soif de vengeance, حرص انتقام *hèrsé èntèqam*, pr. t. *hirsi èntiqam*.

SOIGNER, v. a., متوجه پیرستداری کردن *pèrèst-dari kèrdèn*, متوجه شدن *moutèvèdjèh choudèn*, مقید بودن *mouqèiyèd boudèn*.

SOIGNEUSEMENT, adv., a. بااحتتام *bè-èhtèmam*, pr. t. *bè-ihlimam*, بموجبت *bè-dèqqèt*, pr. t. *bè-diqqat*, بموجبت *bè-mouvazèbèt*, pr. t. *bè-murazibèt*.

SOIGNEUX, EUSE, adj., a. بااعتمال *ba èhtèmam*, pr. t. *ba ihtimam*, با دقت *ba dèqqèt*, pr. t. *ba diqqat*, a. کثیر *kècir-oul-èhtèmam*, pr. t. *kècir-ul-ihlimam*, مقید *mouqèiyèd*, pr. t. *muqaiyid*, مدقق *moudèqqèq*, pr. t. *mudaqqiq*.

SOIN, s. m., a. دقت *dèqqèt*, pr. t. *diqqat*, احتتام *èhtèmam*, pr. t. *ihlimam*, مواظبت *mouvazèbèt*, pr. t. *muvarizibèt*, متوجه *tèqèiyoud*, pr. t. *tèqaiyud*; — avoir soin, متوجه شدن *moutèvèdjèh choudèn*, pr. t. *mutèvèdjih choudèn*, احتتام داشتن *èhtèmam dachtèn*; — employer ses soins, بذل *bèzlé sè'i-ou-èhtèmam kèrdèn*, کربن *èqdam kèrdèn*, pr. t. *iqdam kièrdèn*.

SOIR, s. m. après midi, a. عصر 'èsr, pr. t. 'asr, مسا mèça;
— ce soir, امروز عصری èmrouz 'èsri, pr. t. imrouz
'asri; — sur le soir, vers le soir, عصری طرف 'èsri, طرف
تèrèfé 'èsr, pr. t. tarafi 'asr.

SOIRÉE, s. f. réunion, شب نشینی chèb-nèchini, pr. t. chèh-
nichini.

SOIT, conj., خواه khah; — soit qu'il parle, soit qu'il ne
parle pas, خواه حرف بزند خواه حرف نزند khah hèrf
bè-zènèd khah hèrf nè-zènèd; — soit! باشد bachèd.

SOIXANTAINÉ, s. f., بقدر شصت دانه bè-qèdré chèst danè,
بقدر شصت عدد bè-qèdré chèst 'èdèd, pr. t. bè-qadri
chast 'èdèd.

SOIXANTE, adj. num., شصت chèst, a. ستون sèttouné, pr. t.
sittouné.

SOIXANTE-DIX, adj. num., هفتاد hèftad, a. سبعون sèb'ouné.

SOIXANTIÈME, adj. ord., شصتم chèstoum, a. ستون sèttouné,
pr. t. sittouné; — la soixantième partie d'un tout,
شصت يك chèst-yèk.

SOL, s. m. monnaie V. Sou.

SOL, s. m. terrain, خاک khak, بوم boum, زمین zèmin, a.
ارض èrz, pr. t. arz, pl. اراضی èrazi, pr. t. arazi, قراب
tourab.

SOLAIRE, adj. des 2 g., آفتابی àftabi, a. شمسی chèmsi,
fém. شمسیه chèmsiyè; — année solaire, سال شمسیه
salé chèmsiyé, a. سنه شمسیه sènèyé chèmsiyé, pr. t.
sènèi chèmsiyè.

SOLANUM, s. m. plante, vulg. douce-amère, a. عنب الذيب
'ènèh-cuz-zib.

SOLBATSU, *e*, adj., cheval qui a la sole du pied malade, *a*.
ظالع *zalè'*, pr. t. *zali'*.

SOLBATURE, *s. f.*, *a*. ظلاع *zoula'*.

SOLDAT, *s. m.*, سرباز *sèr-baz*.

SOLDATESQUE, adj. des 2 g., سربازی *sèr-bazi*, سرباز طور *sèr-baz-toour*.

SOLDATESQUE, *s. f.* les simples soldats, سربازان *sèr-bazan*,
a. نفرات عسکریت *nèfèraté 'èskèriyè*, pr. t. *nèfèrati 'as-kèriyè*.

SOLDE, *s. f.* appointements, paye, *a*. مواجب *mèvadjèb*, pr.
t. *mèvadjib*, علوفه *'ouloufè*; — payer la solde, مواجب
مèvadjèb *dadèn*; — complément, reste de compte,
a. بقیة حساب *bèqiyèyé hèçab*, pr. t. *baqiyèi hiçab*,
باقی *baqi*, بقیة دین *bèqiyèyé dèin*, pr. t. *baqiyèi dèin*,
قصير *qouçour*.

SOLDER, *v. a.* payer ce qui est dû, مواجب دادن *mèvadjèb dadèn*,
مواجب نارسازی کردن *mèvadjèb kar-sazi kèr-dèn*; — en termes de commerce, بقیة حساب را کار
bèqiyèyé hèçab-ra kar-sazi kèrdèn, pr. t. *baqiyèi hiçab-ra kiar-sazi kièrdèn*, ادا
بقیة دین را *bèqiyèyé dèin-ra èda kèrdèn*, قطع حساب کردن
qèl'é hèçab kèrdèn, pr. t. *qat'i hiçab kièrdèn*; — soldé,
e, قطع حساب شده *qèl'é hèçab choudè*, pr. t. *qat'i hiçab choudè*,
حساب مفروق شده *hèçab mèfrouq choudè*.

SOLÉ, *s. f.*, espace de terrain ensemencé, زمین حایل *sè-miné hayèl*,
a. تحویل الارض *tèhvîl-oul-èrz*, pr. t. *tah-vîl-ul-arz*; — le dessous du pied du cheval, زیر سم *zîr sem*.

اسب *zire soummé èsp*, a. صحن انكافر *sèhn-oul-hafèr*;
— poisson, ماهی پهن *mahiï pèhn*, a. سمك موسى *sè-
mèké mouça*.

SOLÉCISME, s. m., غلط در ترکیب کلام *ghèlèt dèr tèrkibé
kèlam*, غلطی نحوی *ghèlètè nèhvi*.

SOLEIL, s. m., خورشید *khourchid*, pr. t. *khorchid*, آفتاب
âftab, pr. t. *âfitab*, a. شمس *chèms*, pl. شمس *chou-
mous*, pr. t. *chumous*; — la lumière du soleil, نور آفتاب
nouré âftab, pr. t. *nouri âfitab*, روشنایی آفتاب
roou-chènayï âftab, ضیای آفتاب *ziaï âftab*, pr. t. *ziaï âfi-
tab*, a. ضیا الشمس *zia-ouch-chèms*; — exposer au
soleil, گذاشتن در آفتاب *dèr âftab gouzachtèn*; —
éclipse de soleil, گرفتن آفتاب *guèrèftèné âftab*, pr. t.
guiriftèni âfitab, a. کسوف *kouçouf*, pr. t. *kuçouf*; —
soleil, fleur de tournesol, گل آفتابگردان *goulé âftab
guèrdan*, pr. t. *guli âfitab-guirdan*, آفتاب پرست
âftab-pèrèst.

SOLENNEL, LE, adj. avec pompe, با تشریفات *ba tèchrfat*,
با شکوه *ba choukouh*, با جلال *ba djèlal*; — en termes
de jurisprudence, synonyme de authentique, a. شرعی
chèr'i, قانونی *qanouni*, صحیح *sèhik*.

SOLENNELLEMENT, adv. publiquement, آشکارا *âchkara*,
اشکاره *âchkarè*, pr. t. *âchikiarè*; — avec pompe, با
با شکوه *ba choukouh*, با جلال و عظمت *ba djèlal-ou-tèntènè*,
— officiellement, a. رسماً *rèsmèn*.

SOLENNISATION, s. f., a. رسوم و تشریفات *rouçoum-ou-tèchri-
fat*, pr. t. *ruçoum-u-tèchrfat*.

SOLENNISER, v. a., رسوم تشریفات را اجرا کردن *rouçoumé*

tèchrisat-ra èdjra kèrdèn, با تشریفات بجا آوردن *ba tèchrisat bè-dja àvourdèn*; — solenniser une fête, عیدیرا با تشریفات گرفتن *'idi-ra ba tèchrisat guè-rèftèn*.

SOLENNITÉ, s. f., فر شکره *choukouh*, pr. t. *chukiouh*, a. طنطنه *tèntènè*, pr. t. *tantana*; — réjouissance publique, جشن *djèchn*.

SOLFÈGE, s. m., کتابچهٔ رقوم علم موسیقی *kètabtchèyé rou-goumé 'èlmé mouciqi*.

SOLFIER, v. a., رقوم موسیقی سراییدن *èz rouï rou-goumé mouciqi sèrayidèn*.

SOLIDAIRE, adj. des 2 g. qui rend plusieurs co-obligés caution les uns des autres, شریک کنندۀ اشخاصی *chèrik-kounèndèyé èchkhaci tchènd dèr kèfalètè mali*; — qui a une obligation, کفیل بمال *kèfilè bè-mal*, a. کفیل بامل *kèfil-bèl-mal*, pr. t. *kèfil bil-mal*; — obligés mutuellement, کفیل همدیگر *kèfilè hèm-diguer*.

SOLIDAIEMENT, adv., بکفالت یکدیگر *bè-kèfalètè yèk-di guèr*, متکفل همدیگر *moutèkèffèlè hèm-diguer*.

SOLIDARITÉ, s. f., در کفالت مالی *chèrakèt dèr kèfalètè mali*, در حق یکدیگر *kèfalèt dèr hèqqè yèk-diguer*.

SOLIDE, adj. des 2 g. opposé à fluide, انبسته *èmbèstè*, سخت *sèkht*, pr. t. *sakht*, a. غلیظ *ghèliz*, pr. t. *ghaliz*, پایدار *soulb*; — qui résiste à l'action du temps, استوار *paï-dar*, *oustear*, pr. t. *ustutar*, با دوام *ba dèvam*, a. مستحکم *mouhkèm*, pr. t. *muhkièm*, مستحکم *moustèh-*

kèm, pr. t. *mustahkèm*, قوی *qèvi*, pr. t. *qavi*, متین *mètîn*; — au fig. raison solide, a. دلیل قوی *dèlilé qèvi*, pr. t. *dèlili qavi*; — un esprit solide, a. عقل متین *'èqlé mètîn*, pr. t. *'agli mètîn*; — on dit: un homme solide, مرد با استخوانی *mèrdé ba èstoukhani*, pr. t. *mèrdi ba ustoukhani*.

SOLIDEMENT, adv., بطور استوار *bè-toouré oustvar*, pr. t. *bè-tèvri ustuvâr*, بنحور مستحکم *bè-toouré moustèhkèm*, oustvar, pr. t. *ustuvâr*, پایدار *paï-dar*, a. محکم *mouhkèm*, pr. t. *muhkièm*.

SOLIDIFIER, v. a., غلیظ انبسته کردن *èmbèstè kèrdèn*, غلیظ گردانیدن *ghèliz guèrdanidèn*, سخت کردن *sèkht kèrdèn*.

SOLIDITÉ, s. f., پایداری *paï-dari*, استواری *oustvari*, a. استحکام *èstèhkam*, pr. t. *istihkiam*, قوت *qouvvet*, صلابت *sèlabèt*.

SOLILOQUE, s. m., سخنی که شخص خود با خود گوید *soukhèni ké chèkhs khoud ba khoud gouyèd*, pr. t. *soukhèni ki chakhs khod ba khod gouyèd*, a. کلام المتکلم *kèlam-oul-moutèkèllèm* به-نفسه *bè-nèfsè-hè*, pr. t. *kèlam-èl-mutèkèllim bi-nèfsi-hi*.

SOLIPÈDE, adj. des 2 g., داندۀ یکسم *darèndèyèl yèk soumîn*.

SOLITAIRE, adj. des 2 g., تنها نشین *tènha-nèchîn*, pr. t. *tènha-nichîn*, وحدت گزین *vèhdèt-gouzîn*, pr. t. *vahdèt-guzîn*, عزت گزین *'èzlèt-gouzîn*, pr. t. *'azlèt-guzîn*, a. منزوی *mounzèvi*, pr. t. *munzavi*, منفرد *mounfèrèd*, pr. t. *munfèrid*; — lieu solitaire, جای خلوت *djaï khèlvèt*,

pr. t. *djaï khalvèt*, بېغولە *bèighoulè*; — vie solitaire, تنها نشینی *tènha-nèchini*, pr. t. *tènha-nichini*, عزلت نشینی *'èzlèt-nèchini*, pr. t. *'azlèt-nichini*, ا. تاجرد *tèdjèrroud*, pr. t. *tèdjèrrud*; — ver solitaire, ou ténia, کرم یکتا *kèrmé yèk-ta*, a. صفر *sèfèr*, pr. t. *safèr*, V. *TÉNIA*; — s. anachorète, عزلت نشین *'èzlèt-nèchîn*, pr. t. *'azlèt-nichîn*, خلوت نشین *khèlvèt-nèchîn*, pr. t. *khalvèt-nichîn*, a. زاهد *zahèd*, pr. t. *zahid*.

SOLITAIREMENT, adv., در تنهائی *tènha*, *dèr tènhayi*, a. منفرداً *mounfèrèdèn*, pr. t. *munfèridèn*.

SOLITUDE, s. f., خلوت نشینی *tènha*, *khèlvèt-nèchini*, a. انزوا *ènzèva*, pr. t. *inziva*, عزلت *'èzlèt*, pr. t. *'euzlèt*.

SOLIVE, s. f., تیر بام خانه *tiré bamé khanè*, pr. t. *tiri bami khanè*, فرسب *fèrsèb*.

SOLIVEAU, s. m., تیر کوچک *tiré koutchèk*, فرسب کوچک *fèrsèbé koutchèk*.

SOLLICITATION, s. f. action d'exciter, فزولش *foujoulèch*, فزولیدن *foujoulidèn*, a. تحريك *tèhrik*, pr. t. *tahrik*, ترغیب *tèrghib*, pr. t. *targhib*, pl. ترغیبات *tèrghibat*, pr. t. *targhibat*, تشویق *tèchoiq*; — prière, demande pleine d'insistance, نیازمندی *niazmèndi*, خواهش *k hahèch*, a. رجا والتمس *rèdja-ou-èltèmas*, pr. t. *ridja-u-iltimas*, ابرام *èbram*, pr. t. *ibram*, استدعا *èstèd'a*, pr. t. *istid'a*, الحاج *èlhah*, pr. t. *ilhah*, pl. الحاحات *èlhahat*, pr. t. *ilhahat*; — soin qu'on prend pour le succès d'une affaire, تغلا *tèghèlla*, a. سعی *sè'i*, pr. t. *sa'i*, اقدام *èqdam*, pr. t. *iqdam* et *iqtam*, اهتمام *èhlèmam*,

pr. t. *ihitimam*, جد و جهد *djèdd-ou-djèhd*, pr. t. *djidd-u-djèhd*.

SOLLICITER, v. a. exciter, فرولیدن *foujoulidèn*, il est vieux, تحريك کردن *tèhrik kèrdèn*, تشويق کردن *tèchviq kèrdèn*, ترغيب کردن *tèrghib kèrdèn*, pr. t. *targhib kièrdèn*; — demander avec insistance, بایرام خواهشمند *bè-èbram khahèchmènd choudèn*, pr. t. *bè-ibram khahichmènd chudèn*, نیازمند شدن *niazmènd choudèn*, رجا و *èbram kèrdèn*, pr. t. *ibram kièrdèn*, استدعا کردن *rèdja-ou-èltèmas kèrdèn*, استعدا *èstèd'à kèrdèn*, pr. t. *istid'à kièrdèn*; — agir pour le succès d'une affaire, تغلا کردن *tèghèlla kèrdèn*, سعی کردن *dèst-ou-pa zèdèn*, و پا زدن *sè'i kèrdèn*, اقام کردن *èqdam kèrdèn*, pr. t. *iqdam kièrdèn*.

SOLLICITEUR, EUSE, s. خواهش کننده *kha-hèch-kounèndè*, خواهان *khahan*, خواهشمند *khahèch-mènd*, a. مستدعی *moustèd'i*, راجی *radji*.

SOLLICITUDE, s. f., دلسوزی *dèl-souzi*, pr. t. *dil-souzi*, a. همت *hèmmèt*, pr. t. *himmèt*, pl. هم *hèmèm*, pr. t. *himam*; — la sollicitude maternelle, دلسوزی مادر *dèl-souzii madèr*, pr. t. *dil-souzii madèr*, همت مادرانه *hèmmètè madèranè*, pr. t. *himmèti madèranè*.

SOLSTICE, s. m., a. تحویل شمس *tèhvilé chèms*, pr. t. *tah-vili chèms*.

SOLSTICAL, e, adj., متعلق بتحویل شمس *moutè'èllèq bè-tèhvilé chèms*, pr. t. *mutè'alliq bè-tahvili chèms*; — hauteur solsticale, ارتفاع آفتاب هنگام تحویل *èrtèfa'é àftab*

hèngamé tèhvîl, pr. t. irtifa'i âsîtab *hèngami tahvîl*.

SOLUBILITÉ, s. f., گداز *goudaz*, a. انحلال *ènhèlal*, pr. t. *înhîlal*.

SOLUBLE, adj. des 2 g. qui peut être résolu, گشودنی *gouchoudèni*, انحلال پذیر *ènhèlal-pèzir*, pr. t. *înhîlal-pèzir*; — qui peut se fondre, آب شدن *âb-choudèni*, گداز پذیر *goudaz-pèzir*, pr. t. *guduz-pèzir*, گداختنی *goudakhtèni*, a. ممکن الذوب *moumkèn-ouz-zooub*, pr. t. *mumkîn-uz-zèvb*.

SOLUTION, s. f. dénouement d'une difficulté, گشودگی *gouchoudègui*, گشوده شدن *gouchoudè choudèn*, a. حل *hèll*, pr. t. *hall*; — fin., résultat, a. نتيجه *nètîdjè*; — en termes de chimie, گداز *goudaz*, گداخته شدن *goudakhtè choudèn*, a. تذيب *tèzvîb*, زوبان *zoouban*, pr. t. *zèrban*; — solution de continuité, séparation des parties, a. تفريق الاتصال *tèfèrrouq-oul-èttèçal*, pr. t. *tèfèrruq-ul-ittîçal*.

SOLVABILITÉ, s. f., يارای ادای دين *yaraï èdaï dèïn*, pr. t. *yaraï idai dèïn*, قدرت ادای دين *goudrètè èdaï dèïn*, pr. t. *goudrèti idai dèïn*.

SOLVABLE, adj. des 2 g., بدای دين توانا *bî-èdaï dèïn tèvana*, pr. t. *bè-idaï dèïn touvana*, مقتدر بادای دين *mouqtèdèr bè-èdaï dèïn*.

SOMATOLOGIE, s. f., traité des parties solides du corps humain, a. بحوث عن احوال البدن *bèhs 'èn èhval oul-bèdèn* pr. t. *bahs 'an ahval-ul-bèdèn*.

SOMBRE, adj. des 2 g., تاریک *tarik*, a. مظلم *mouzlèm*, pr. t. *mouzlîm*; -- nuit sombre, شب تاریک *chèbé tarik*;

— au fig. triste, اندوهکین *èndouhkîn* et *èndouhguîn*, غمگین *ghèmguîn*, a. مغموم *mèghmoum*, pr. t. *maghmoum*.

SOMBRER, v. n., وارونه و غرق شدن کشتی *varounè-ou-ghèrq choudèné kèchti*.

SOMMAIRE, s. m., a. مجمل *moudjmèl*, اجمال *èdjmal*, pr. t. *idjmal*, خلاصه *kholacè*, pr. t. *khoulaga*.

SOMMAIRE, adj. des 2 g., کوتاه *koutah*, a. مختصر *moukh-tècèr*, pr. t. *moukhtaşar*; — réponse sommaire, جواب *djèvabé koutah*, a. مختصر جواب *djèvabé moukh-tècèr*, pr. t. *djèvabi moukhtaşar*.

SOMMAIREMENT, adv., بطور اختصار *bè-toouré èkhtèçar*, a. مختصراً *moukh-tècèrèn*, pr. t. *moukhtaşarèn*, على طريق *'èla tèriq-oul-èkhtèçar*, pr. t. *'ala tariq-ul-ikhtiçar*.

SOMMATION, s. f., a. acte par écrit, امر شرعى *èmre chér'i*, pr. t. *èmri char'i*; — sommation respectueuse, ا. تكليف *tèklif*; — cette place s'est rendue à la première sommation, این قلعه در اول تکلیف تسلیم شد *in qèl'è dèr èvèlè tèklif tèslim choud*.

SOMME, s. f. charge, fardeau, بار *bar*, a. حمولة *hèmoulè*, pr. t. *hamoulè*, حمل *hèml*, pr. t. *haml*, pl. احمال *èh-mal*, pr. t. *ahmal*; — somme de blé, بار گندم *baré guèndoum*; — bête de somme, cheval, مل بارکش *malé bar-kèch*, مل چارپادار *malé tchar-pa-dar*, ou مل چاروادار *malé tcharva-dar*.

SOMME, s. f. quantité d'argent, a. مبلغ *mèblègh*, pr. t. *mèblagh*, pl. مبلغ *mèbalègh*, pr. t. *mèbaligh*; — une

somme de mille toman, مبلغ هزار تومان *mèblaghé hà-zar touman*; — adv. somme toute, en somme, حاصلش *hacèl-èch*, a. حاصل *èl-hacèl*, pr. t. *èl-hacil*, خلاصه *khoulacè*.

SOMME, s. m. sommeil, خواب *khab*, a. نوم *nooum*, pr. t. *nèvm*; — j'ai fait un bon somme, خوب خوابی کردم *khoub khabi kèrdèm*.

SOMMEIL, s. m., خواب *khub*, a. نوم *nooum*, pr. t. *nèvm*; — j'ai sommeil, خوابم میاید *khab-èm mi-âyèd*.

SOMMEILLER, v. n., ناویدن *navidèn*, پینکی کردن *pinèki kèrdèn*, vulg. چرت زدن *tchort zèdèn*.

SOMMELIER, ÈRE, s., شربتدار *chèrbèt-dar*.

SOMMELLERIE, s. f. lieu où on garde le vin, شربتخانه *chèrbèt-khanè*; — fonction. شربتداری *chèrbèt-dari*.

SOMMER, v. a., فرمایش کردن *qèdèghèn kèrdèn*, قدغن کردن *qèdèghèn kèrdèn*, تکلیف کردن *tèklif kèrdèn*; — il l'a sommé de le payer, کرد پولش را بدهد *qèdèghèn kèrd poulèch-ra bè-dèhèd*; — envoyer un acte écrit de la part de la justice, رسماً اعلام کردن *rèsmèn è'èlam kèrdèn*.

SOMMET, s. m., قله *qoullè*, سر *sèr*, کله *kèllè*, a. راس *rèds*; — le sommet de la montagne, سر کوه *sèré kouh*, قله *qoullèyé kouh*; — le sommet de la tête V. SINCIPUT.

SOMMIER, s. m., cheval de somme, اسب بارکش *èspé bar-kèch*, یابو *yabou*.

SOMMIER, s. m. sorte de matelas, V. MATELAS.

SOMMITÉ, s. f., V. SOMMET.

SOMNAMBULE, s. et adj. des 2 g., راه رونده *rah-rèvèndèyé dèr khab*, a. سيار بالليل نايماً *sèiyar bèl-lèil naïmèn*, pr. t. *sèiyar bil-lèil naïman*; — se dit aussi d'une personne endormie par le moyen du magnétisme, پريدار *pèri-dar*.

SOMNAMBULISME, s. m. état du somnambule, حالت راه رونده *halète rah-rèvèndèyé dèr khab*.

SOMNIFÈRE, adj. des 2 g., خواب آور *khab-âvèr*, a. منوم *mounèvvèm*, pr. t. *munèvvim*, pl. منومات *mounèvvèmat*, pr. t. *munèvvimat*.

SOMPTUAIRE, adj. des 2 g. loi somptuaire, قانون حاوی بر *qanouné havi bèr moumanè'té èsrafé mèrdoum*.

SOMPTUEUSEMENT, adv., با دبدبه *ba dèbdèbè*, با کتر و فتر *ba kèrr-ou-fèrr*, با جلال *ba djèlal*, با احتشام *ba èhtècham*, با دارات *ba darat*, a. بالاحتشام *bèl-èhtècham*, pr. t. *bil-ihitcham*.

SOMPTUEUX, EUSE, adj., نمایان *nèmayan*, با جلال *ba djèlal*, با حشمت *ba hèchmèt*.

SOMPTUOSITÉ, s. f., دبدبه *dèb-dèbè*, کتر و فتر *kèrr-ou-fèrr*, دارات *darat*, a. عنوان *'ounvan*, حشمت *hèchmèt*, pr. t. *hachmèt*, احتشام *èhtècham*, pr. t. *ihitcham*.

SON, SA, SES, pron. poss., او *ou*; — ce pronom s'exprime aussi par اش *èch* si le mot qui précède est terminé par un o et par, ش *èch*, si le mot est terminé par toute autre lettre — pour le pluriel on emploie les mots, شان *chan*, ایشان *ichan*, آنها *ànha*; — exemple: sa maison, خانۀ او *khanèyé ou*, خانۀ اش *khand-èch*; —

son livre, کتاب او *kètubé ou*, pr. t. *kitabi ou*, کتابش *kètub-èch*; — son père, پدرش *pèdèr-èch*; — ses maisons, خانه‌های او ou خانه‌هایش *khanèhaï ou*, pr. t. *khanèhach*.

SON, s. m. bruit, آواز *avaz*, آواز *avazè*, a. صدا *sèda*, pr. t. *sada*, صوت *soout*, pr. t. *savt*, pl. اصوات *èsvat*, pr. t. *asvat*.

SON, s. m. la partie la plus grossière du blé, سبوس *sèbous*, pr. t. *soubous*, نخاله *noukhalè*.

SONDE, s. f., a. بلده *bèlèdè*, بلد *bèlèd*; — jeter la sonde, انداختن *bèlèdè èndakhtèn*; — en termes de chirurgie, سبار *sèbar*, a. میل *mil*, مسبار *mèsbar*, pr. t. *misbar*.

SONDER, v. a., با بلده *bèlèdè èndakhtèn*, اندازه گرفتن *ba bèlèdè èndazè guèrèftèn*, pr. t. *ba bèlèdè èndazè guiriftèn*; — au fig., غور رسی کردن *ghoour-rèci kèrdèn*, تفتیش کردن *tèftich kèrdèn*; — en parlant d'une plaie, سبار انداختن *sèbar èndakhtèn*, میل انداختن *mil èndakhtèn*.

SONDEUR, s. m., اندازه بلده *bèlèdè-èndaz*.

SONGE, s. m., گز *gouzèr*, pr. t. *guzèr*, بوشاسب *bouchasb*, (ces deux mots sont vieux) خواب *khah*, a. روبا *rou'ya*, pl. روی *rouva*; — voir en songe, در خواب دیدن *dèr khah didèn*; — j'ai vu en songe, در خواب دیدم *dèr khah didèm*; — expliquer un songe, تعبیر خواب کردن *tè'èbiré khah kèrdèn*; — au fig. projet sans fondement, خیال بی پا *khialé bi pa*, a. خیال باطل *khialé batèl*, pr. t. *khayali batil*, pl. خیالات باطله *khialaté batèlè*, pr. t. *khayalati batilè*.

SONGE-CREUX, s. m., مستغرق خیالات، بیهوده *moustègh-rèqé khialaté bihoudè*.

SONGE-MALICE, s. m., بدسگال *bèd-sègal*.

SONGER, v. n. faire un songe, خواب دیدن *khab didèn* ; — penser, اندیشیدن *èndichidèn*, فکر کردن *fèkr kèrdèn*, در فکر بودن *dèr fèkr boudèn* ; — avoir quelque vue, خیالی داشتن *khiali dachtèn*, نیت داشتن *niyèt dachtèn*.

SONGEUR, EUSE, s. qui raconte les songes, نقل کنندۀ خواب *nèql-kounèndèyé khab*.

SONNA, s. f. recueil des traditions religieuses des musulmans sunnites, سَنَه *sounnè*, pr. t. *sunnè*.

SONNAILLE, s. f., زنگ *zèng*, a. جرس *djèrès*.

SONNANT, e, adj. en parlant d'une horloge, زنگزن *zèng-zèn*, زنگدار *zèng-dar* ; — espèces sonnantes, پول نقد *poulé nèqd*.

SONNER, v. n. rendre un son, صدا کردن *sèda kèrdèn*, pr. t. *sada kièrdèn* ; — v. a. tirer du son d'une cloche, ناقوس زدن *naqous zèdèn* ; — sonner, dans le sens de appeler, آواز کردن *avaz kèrdèn*, صدا کردن *sèda kèrdèn*, pr. t. *sada kièrdèn* ; — sonner de la trompette, شیپور زدن *chèipour zèdèn* ; — sonner la retraite, طبل انصراف زدن *tèblé ènsèraf zèdèn*, pr. t. *tabli ìnsiraf zèdèn* ; — au fig. faire sonner bien haut une action, s'en vanter, رسانیدن *bè-'èiyouq rèçanidèn*.

SONNERIE, s. f. son de plusieurs cloches qui sonnent ensemble, صدای ناقوسها *sèdaï naqous-ha* ; — d'une montre, زنگ ساعت *zèngué sa'èt*.

SONNET, s. m., a. غزل *ghèzèl*, pr. t. *ghazèl*, pl. غزليات *ghè-zèliat*, pr. t. *ghazèliat*.

SONNETTE, s. f., a. زنگ *zèng*.

SONNEUR, s. m., ناقوسزن *nagous-zèn*.

SONORE, adj. des 2 g. qui rend des sons, صدا کننده *sèda-kounèndè*, a. طنان *tènnan*; — qui a un beau son, خوش صدا *khoch-sèda*, آواز صاف *âvazé saf*; — qui renvoie le son, عکس صدا انداز *'èksé sèda-èndaz*, عکس انداز صدا *'èks-èndazé sèda*.

SOPEUR, s. f., engourdissement voisin du sommeil et qui la précède, خواب آلودگی *khab-âloudègui*, a. سبات *sèbat*, pr. t. *sabat*.

SOPHISME, s. m., گفتار مغلطه آمیز *goftaré mèghlètè-â Miz*, a. مغالطه *mèghalètè*.

SOPHISTE, s. m., گوینده سخن مغلطه آمیز *gouyèndèyé soukhèné mèghlètè-â Miz*.

SOPHISTICATION, s. f., دغلی *dèghèli*, a. زغل *zèghèl*.

SOPHISTIQUE, adj. des 2 g., مغلطه آمیز *mèghlètè-â Miz*.

SOPHISTIQUEUR, v. a., سخن دغلی کردن *dèghèli kèrdèn*, سخن مغلطه آمیز گفتن *soukhèné mèghlètè-â Miz gouftèn*.

SOPHISTIQUEURIE, s. f., (peu usité), مغلطه در سخن *mèghlètè dèr soukhèn*, a. مغالطه فی الکلام *moughalètèt fil-kèlam*, pr. t. *moughalatat fil-kièlam*.

SOPHISTIQUEUR, s. m., دغلی کننده *dèghèli-kounèndè*, گوینده سخن مغلطه آمیز *gouyèndèyé soukhèné mèghlètè-â Miz*.

SOPORATIF, IVE, adj., خواب آورنده *khab-âvèr*, خواب آور

khab-âvèrèndè, a. منوم *mounèvvèm*, pr. t. *munèvvim*,
V. SOPORIFIQUE.

SOPOREUX, EUSE, adj., اور سبات *soubat-âvèr*, a. مسبت
mousbèt, pr. t. *mousbit*.

SOPORIFÈRE, adj. des 2 g. V. SOPORATIF.

SOPORIFIQUE, adj. des 2 g., اور خواب *khab-âvèr*, خواب
khab-âvèrèndè, a. منوم *mounèvvèm*, pr. t. *mu-
nèvvim*.

SORBE, s. f. fruit du sorbier, a. غبيرا *ghèbira*, V. CORNE.

SORBET, s. m., a. شربت *chèrbèt*.

SORBETIÈRE, s. f., moule à sorbet, قالب بستنی *qalèbè
bèstèni*.

SORBIER, s. m. V. CORNIER.

SORCELLERIE, s. f., افسونگری *èfsoun-guèri*, جادوگری *dja-
dou-guèri*.

SORCIER, ÈRE, s., جادوگر *djadou-guèr*, پری افسای *pèri-
èfsaï*, پریخان *pèri khan*, a. ساحر *sahèr*, pr. t. *sahir*,
pl. ساحرين *sahèrîn*, pr. t. *sahirîn*, féminin. ساحره *sahèrè*,
pr. t. *sahirè*.

SORDIDE, adj. des 2 g. vilain, sale, پلید *pèlid*, چرکین
tchèrkîn, ناپاک *na-pak*, مردار *mourdar*, a. کثیف *kècif*;
— au fig. avare, سیاهدست *siah-dèst*, a. بخیل *bèkhil*,
pr. t. *bakhil*, خسیس *khècis*, pr. t. *khacis*.

SORDIDEMENT, adv., سیاهدستی *bè-siah-dèsti*, بخست
bè-khèssèt.

SORDIDITÉ, s. f., سیاهدستی *siah-dèsti*, a. خست *khèssèt*,
pr. t. *khissèt*, خساست *khèçacèt*, pr. t. *khaçacèt*, بخل
boukhl.

SORNETTE, s. f., سخن بی پا *hèrfé bi-houdè*, a. *soukhèné bi pa*, pr. t. *sukhèni bi pa*, a. *ترهات* *tèrrèhat*, pr. t. *turrèhat*.

SORT, s. m. la destinée considérée comme cause des événements de la vie, اختر *èkhtèr*, pr. t. *akhtèr*, بخت *bèkht*, pr. t. *bakht*, a. *طالع* *talè'*, pr. t. *tali'*, فلک *fèlèk*, بقضا *qèza*, pr. t. *qaza*; — se soumettre au sort, بحکم *bè-heukmé qèza tèn dèr dadèn*, pr. t. *bè-hukmi qaza tèn dèr dadèn*; — sort, effet de la destinée, a. *قسمت* *qèsmèl*, pr. t. *qismèl*, نصیب *nècib*, pr. t. *nacib*; — sort, manière de décider une chose par le hasard, a. *قرعه* *qour'è*, pr. t. *qour'a*; — tiré au sort, *قرعه انداختن* *qour'è èndakhtèn*; — jeter un sort sur quelqu'un, *افسونگری کردن* *èfsoun-guèri kèrdèn*, *نظر انداختن* *nèzèr èndakhtèn*, pr. t. *nazar èndakhtèn*, *جادویی کردن* *djadouyi kèrdèn*.

SORTABLE, adj. des 2 g., شایان *chayan*, شایسته *chayèstè*, a. *لائق* *layèq*, pr. t. *laïq*, مناسب *mounacèb*, pr. t. *munacib*.

SORTE, s. f., جور *djoour*, pr. t. *djèer*, گونه *gounè*, a. *نوع* *noou'*, pr. t. *nèv'*, pl. *انواع* *ènva'*, جنس *djèns*, pr. t. *djîns*, pl. *اجناس* *édjnas*, مقوله *mèqoulè*, pr. t. *maqoulè*; — de cette sorte, *از این جور* *èz in djoour*, جنس *djèns*, pr. t. *èz in djîns*; — de toute sorte, *از هر جور* *èz hèr djoour*; — manière, façon, a. *طرز* *tèrz*, pr. t. *tarz*; — une sorte de vêtement, *یک طرز لباس* *yèk tèrzè lèbas*; — en sorte que, de sorte que, *بطوریکه* *bè-toouri-ké*, *بنوعیکه* *bè-noou'i-ké*; — faire en sorte que, *طوری*

toouri kèrdèn, راهش را پیدا کردن, rah-èch-ra pèida kèrdèn.

SORTIE, s. f., بیرون رفتن, biroun àmèdèn, biroun rèftèn, a. خروج, khouroudj; — c'est aujourd'hui ma première sortie, امروز اول بیرون آمدن من است, èmrouz èvèl biroun àmèdèné mèn èst; — l'entrée et la sortie des marchandises, a. دخول و خروج امتعه, doukhoul-ou-khouroudjé èmtè'è, pr. t. doukhoul-u-khouroudji èmti'a, اخراج امتعه, èdkhal-ou-èkhradjé èmtè'è, pr. t. idkhal-u-ikhradjji èmti'a; — issue, اِستِراج, rahé biroun àmèdèn, a. مخرج, mèkhrèdj, pr. t. makhrèdj, pl. مخارج, mèkharèdj, pr. t. mèkharidj.

SORTILÈGE, s. m., افسونگری, èfsounguèri, عزایم خوانی, yèm-khani, سحر, sèhr, pr. t. sihr et sihir.

SORTIR, v. n., بیرون رفتن, biroun àmèdèn, biroun rèftèn; — sortir de la maison, از خانه بیرون رفتن, èz khanè biroun àmèdèn, از خانه بیرون رفتن, èz khanè biroun rèftèn; — faire sortir, بیرون کردن, biroun kèrdèn, اخراج کردن, èkhradj kèrdèn; — sorti, e, biroun-rèftè.

SORTIR, v. a., بیرون آوردن, biroun àvourdèn, biroun kèrdèn, اخراج کردن, èkhradj kèrdèn, pr. t. ikhradj-kièrdèn.

SOT, TE, adj. et s., نادان, na-dan, گول, goul (peu usité) a. ابله, èblèh, احمق, èhmèq, pr. t. ahmaq, سفیه, sèfih, بهیم, bèhim.

SOTTEMENT, adv., بنادانی, bè-na-dani, با حماقت, bè-hèma-qèt, pr. t. bè-hamaqat.

SOTTISE, s. f., نادانی *na-dani*, ابله‌ی *èblèhi*, ا. حماقت *hèmaqèt*, pr. t. *hamaqat*; — paroles qui annoncent un manque d'esprit et de jugement, سخن بی معنی *sou-khèné bi mè'èni*, a. تره *tèrrè*, pr. t. *turrè*, pl. ترهات *tèrrèhat*, pr. t. *turrèhat*; — impertinence, V. INJURE.

SOU, s. m., پوشیز *pèchiz*, پوشیزه *pèchize*, پول سیاه *poulé siah*.

SOUBASSEMENT, s. m., دامن *damèn*, a. سدیله *sèdil*, تبلیطه *tèblitè*

SOUBRESAUT, s. m., جهش *djèhèch*, خیز *djèst-ou-khiz*, تکان *tèkan*, a. فکزه *qèhzèt*, pr. t. *qahzèt*, pl. قکرات *qèhzat*, pr. t. *qahzat*.

SOUBREVESTE, s. f., نیم تنه بی آستین *nim-tènèyé bi àstîn*, pr. t. *nim-tènèi bi àcitîn*.

BOUCHE, s. f., بیخ درخت *bikhé dèrèkh*, بن درخت *bouné dèrèkht*, پای درخت *paï dèrèkht*; — au fig., sot V. SOT.

SOUCHET, s. m. terme de botanique, plante, زرد جوبه *zèrd-tchoubè*, a. سعد *sou'oud*.

SOUCI, s. m. fleur, گل جعفری *goulé djè'èfèri*.

SOUCI, s. m. soin avec inquiétude, اندیشه *èndichè*, a. هم *hèmm*, pl. هموم *houmoum*, pr. t. *humoum*, غایله *ghaïlè*, pl. غوایل *ghèvayèl*, pr. t. *ghavaïl*; — chagrin, اندوه *èndouh*, a. غم *ghèm*, pr. t. *gham*, pl. غموم *ghoumoum*, غصه *ghoussè*, قسارت *qèçavèt*, pr. t. *qaçavèt*; — avoir des soucis, du chagrin, اندوه داشتن *èndouh dachtèn*, اندوه‌کین بودن *èndouhkèïn boudèn*, غصه خوردن *ghoussè khourdèn*, pr. t. *ghoussè khordèn*.

SOUCIER, (se), v. pron., در اندیشه بودن *dèr èndichè bou-*
dèn, در قید خوردن *dèr qèid boudèn*; — je ne m'en soucie pas, غصه اورا *ghoussè khourdèn*, در قیدش *ghoussèyé ou-ra nè-mi-khourèm*, نیستم *dèr qèid-èch nistèm*, در بندش نیستم *dèr bènd-èch nistèm*.

SOUCIER, v. a., (tombé en désuétude), غمناک کردن *ghèm-nak kèrdèn*.

SOUCIEUX, EUSE, adj., اندیشناک *èndichnak*, a. متفکر *mou-tèfèkkèr*, pr. t. *mutèfèkkir*, مهموم *mèhmoum*, pr. t. *mahmoum*.

SOUCOUPE, s. f., زیر فنجان *zirà fèndjan*, نلبکی *nèlbèki*, a. ظرف *zèrf*, pr. t. *zarf*.

SOUDAIN, e, adj., ناگهانی *naguèhani*.

SOUDAIN, adv., ناگهان *naguèhan*, يك دفعه *yèk dèf'è*, همدنم *hèman-dèm*, a. فی الحال *fil-hal*, فی الفور *fil-foour*, pr. t. *fil-fèvr*, فوراً *foourèn*, pr. t. *fèvrèn*.

SOUDAINEMENT, adv., ناگهان *naguèhan*, a. علی الغفله *'èlal-ghèflè*, pr. t. *'alal-ghaflè*, فجأة *foudj'ètèn*, pr. t. *fudj'ètan*.

SOUDAINETÉ, s. f., ناگهانی *naguèhani*, a. فجأة *foudj'è*, pr. t. *fudj'è*.

SOUDAN, nom de pays, contrée de l'Afrique centrale, a. سودان *soudan*.

SOUDARD ou **SOUDART**, مرد جنگی آزموه *mèrdé djèng-àzmoudè*.

SOUDE, s. f. plante, اشنان *ouchnan*, le produit de cette plante, اشخار *èchkhar*, قلی *qèli*, pr. t. *qali*, قلیا *qèlia*,

pr. t. *qalia*, soude brute, قلیای قتمی *qèliaf qoummi*,
pr. t. *qaliaf gummi*.

SOUDER, v. a., لکم کردن *lèhim kèrdèn*, لکم کردن *lèhèm kèrdèn*; — soudé, e, لکم شده *lèhim-choudè*.

SOUDIVISER, v. a. V. SUBDIVISER.

SOUDOYER, v. a. entretenir des gens de guerre, V. ENTRETENIR, dans ce sens — détourner quelqu'un de son devoir, à prix d'argent, V. CORROMPRE.

SOUDURE, s. f. composition qui sert à souder, بوره *bourè*, کبد *kèbd*, کفشیر *kèfchir*, a. لکم *lèhèm* et *lèhim*, pr. t. *lèhim*; — endroit soudé, جای لکم *djaï lèhèm*; — travail de celui qui soude, کاری لکم *lèhèm-kari*, pr. t. *lèhim-kiari*.

SOUFFLAGE, s. m., فوت فوت *fout*, ا. نفخ *nèfkh*, pr. t. *nafkh*.

SOUFFLE, s. m., دم *dèm*, فوت ou فت *fout*, باد دهان *badè dèhan*, a. نفخ *nèfkh*, pr. t. *nafkh*; — respiration, a. نفس *nèfès*; — le souffle du vent, باد وزیدن *rèzidènè bad*; — le souffle du zéphyr, باد نسیم *nècimè badè sèba*, a. نسیم *nècim*.

SOUFFLER, v. n., دمیدن *dèmidèn*, فوت کردن *fout kèrdèn*, نفخ کردن *nèfkh kèrdèn*, pr. t. *nafkh kièrdèn*; — en parlant du vent, باد وزیدن *vèzidèn*; — le vent du Nord souffle, باد شمال میوزد *badè chèmal mi-vèzèd*; — il souffle un vent frais, باد خنکی میوزد *badè khounouki mi-vèzèd*; — souffler, respirer, نفس کشیدن *nèfès kèchidèn*; — souffler aux oreilles, parler bas à l'oreille, آهسته

âhèstè bè-gouch goftèn; — v. a. souffler une chandelle, *khamouch kèrdèn*, کشتن *kouchtèn*, چراغ را کشتن *tchèragh-ra kouchtèn*; — souffler le feu, *âtèch-ra fout kèrdèn*; — au fig. souffler, allumer le feu de la discorde, *naïrèyé nèfaq-ou-fètnè bèr èfroukh-tèn*; — au figuré, enlever, *guèrèftèn*, گرفتن *pr. t. guiriftèn*, روبودن *rouboudèn*, pr. t. *ruboudèn*.

SOUFFLET, s. m. دم *dèmè*, دم *dèm*, a. منفاخ *mèn fakh*; — soufflet de forge, *dèmè âhèn-guèri*, دم آهنگری *pr. t. dèmi âhèn-guiri*; — coup du plat de la main, *tèpantchè*, سیلی *sili*, سله *sèllè*, pr. t. *sillè*, a. لطمه *lèt mèt*, pr. t. *lat mèt*, pl. لطمات *lèt mat*, pr. t. *lat mat*; — donner un soufflet, *sili zèdèn*, سیلی زدن *sèllè zèdèn*; — recevoir un soufflet, *sili khourdèn*, سیلی خوردن *pr. t. sili khordèn*.

SOUFFLETER, v. a. **V. SOUFFLET.**

SOUFFLEUR, EUSE, s. qui souffle à quelqu'un ce qu'il doit dire, *rèçanèndèyé hèrf bè-âvazé khèfi*, حرف باواز خفی *pr. t. rèçanèndèi harf bè-âvazi khafi*; — qui souffle en respirant avec peine, *tèng-nèfès*, تنگنفس *a. bèhir*, بهیر *mèbhour*, مبهور *pr. t. mabhour*; — qui souffle avec la bouche, *dèm-zèn*, دمزن *fout-kounèndè*, فت کننده *a. nèffakh*, نفاخ.

SOUFFRANCE, s. f., ناخوشی *na-khochi*, رنج *rèndj*, درد *dèrd*, a. مکنّت *mèhnèt*, pr. t. *mihnèt*, pl. مکن *mèhèn*, pr. t. *mihèn*, رحمت *zèhmèt*, pr. t. *zahmèt*, pl. زحمات *zèhèmèt*, pr. t. *zahmat*; — en souffrance, se dit d'une

dette en retard, a. تاخیر *tè'èkhir*, تعویق *tè'èviq*,
pr. t. *ta'viq*.

SOUFFRANT, E, adj., درذناک *dèrdnak*, رنجور *rèndjour*,
ناخوش *na-khoch*.

SOUFFRE-DOULEUR, s. m., زحمتکش *zèhmèt-kèch*, pr. t. *zah-
mèt-kièch*.

SOUFFRETEUX, EUSE, qui éprouve du malaise, بدحال *bèd-
hal*; — qui souffre de la misère, بی چیز *bi tchiz*, بی
بیچاره *bi nèva*, بی برگی و نوا *bi bèrg-ou-nèva*,
tcharè.

SOUFFRIR, v. n., رنجور بودن *rèndjour boudèn*, ناخوش
بودن *na-khoch boudèn*, درد کشیدن *dèrd kèchidèn*,
زحمت کشیدن *zèhmèt kèchidèn*, pr. t. *zahmèt kiè-
chidèn*; — il a beaucoup souffert, خیلی درد کشید
khèili dèrd kèchid, زحمت کشید *khèili zèhmèt
kèchid*, pr. t. *khèili zahmèt kièchid*; — souffrir, être
blessé dans sa modestie, dans ses affections etc.,
رنجیدن *rèndjidèn*, دل ازده شدن *dèl-àzourdè chou-
dèn*, pr. t. *dil-àzurdè choudèn*; — faire souffrir, tour-
menter, رنجانیدن *rèndjanidèn*, اذیت کردن *èziyèt
kèrdèn*; — occasionner la douleur, درد کردن *dèrd kèr-
dèn*, بر درد افزودن *bèr dèrd èfzoudèn*; — v. a. suppor-
ter, تاب آوردن *moutèhèmmèl choudèn*, متحمل شدن
tab àvourdèn, طاقت تحمل کردن *tèhèmmoul kèrdèn*,
آوردن *taqèt àvourdèn*, pr. t. *taqat àvourdèn*; — endu-
rer, درد را بصبر کشیدن *bè-sèbr kèchidèn*, pr. t. *bè-sabr kiè-
chidèn*; — souffrir la douleur, درد را بصبر کشیدن
dèrd-ra bè-sèbr kèchidèn, pr. t. *dèrd-ra bè-sabr kièchidèn*;

— souffrir, tolérer, ne pas empêcher, روا داشتن *rêva dachtèn*, جايز داشتن *djaïz dachtèn*; — permettre, دادن *èzn dadèn*; — souffrez que je vous dise, انى بدهيد خدمت شما عرض كنم *èzn bè dèhid khèd-mèté chouma 'èrz kounèm*; — admettre, قبول کردن *qèboul kèrdèn*, pr. t. *qaboul kièrdèn*; — cela ne souffre pas de doute, اين قبل شبهه نميکند *in qèboulé cheubhè nè-mi-kounèd*.

SOUFRE, s. m., کوگرد *kouguèrd*, pr. t. *kukurd*, a. کبريت *kèbrit*, pr. t. *kibrit*.

SOUFRER, v. a., بکوگرد اندودن *bè-kouguèrd èndoudèn*.

SOUHAIT, s. m., آرزو *ârzou*, a. تمنيات *tèmènna*, pl. تمنيات *tèmènniat*; — à souhait, بر وفق مراد *bèr vèfqé mourad*; — faire des souhaits, آرزو کردن *ârzou kèrdèn*, آرزومند شدن *ârzoumènd choudèn*.

SOUHAITABLE, adj. des 2 g., آرزو کردنى *ârzou-kèrdèni*, از خدا خواستنى *èz khouda khastèni*.

SOUHAITER, v. a., از خدا خواستن *ârzou kèrdèn*, *èz khouda khastèn*, pr. t. *èz khoda khastèn*; — souhaiter la fête, مبارکبادى *tèbrik kèrdèn*, تبريك کردن *moubarèk-badi kèrdèn*, رسوم تبريك بجا آوردن *rouçoumé tèbrik bè-dja âvourdèn*; — je vous souhaite une bonne fête, عيد شما مبارك باد *'idé chouma moubarèk bad*, عيد شما مبارك *'idé chouma moubarèk*; — souhaiter du bien à quelqu'un, خير کسی را خواستن *khèiré kèci-ra khastèn*.

SOUILLER, v. a., نجس کردن *âloudè kèrdèn*, آلوده کردن *nèdjès kèrdèn*, ملوث کردن *moulèvvès kèrdèn*; — se

souiller, ملوث شدن *nèdjès choudèn*, *moulèvvès choudèn*, آلوده شدن *âloudè choudèn*; — se souiller de boue, بگل آلوده شدن *bè-guèl âloudè choudèn*, pr. t. *bè-guil-âloudè choudèn*; — se souiller de sang, بخون آغشته شدن *bè-khoun âghouchtè choudèn*; — souillé, e, نجس شده *nèdjès-choudè*, a. ملوث *moulèvvès*, دنس *dènès*, pr. t. *dènis*.

SOUILLOX, s. m., (vulg.) پلید *pèlid*, چرك *tchèrk*, a. نجس *nèdjès*.

SOUILLEURE, s. f. tache, saleté, لکه *lèkè*, چرك *tchèrk*, a. لوث *loous*, pr. t. *lèvs*, دناسنت *dènacèt*; — au fig. ce qui est comparé à une souillure, a. کسر *kèsr*.

SOÛL, e, adj. rassasié, سير *sir*; — ivre, مست *mèst*, a. سکران *sèkran*; — être soûl, مست بودن *mèst boudèn*.

SOULAGEMENT, s. m. diminution, a. تخفیف *tèkhfif*, pr. t. *takhfif*, خفت *khèffèt*, pr. t. *khiffèt*; — un grand soulagement, a. تخفیف کثی *tèkhfifè koulli*; — donner, apporter du soulagement, تخفیف دادن *tèkhfif dadèn*; — éprouver du soulagement, تخفیف پیدا کردن *tèkhfif pèida kèrdèn*.

SOULAGER, v. a., بار را کم کردن *bar-ra kè m kèrdèn*, تخفیف دادن *tèkhfif dadèn*, pr. t. *takhfif dadèn*; — en parlant d'une douleur, تسکین کردن *tèskîn kèrdèn*, pr. t. *taskîn kièrdèn*; — soulager la douleur de quelqu'un, در کسی را تسکین کردن *dèrdé kèci-ra tèskîn kèrdèn*; — consoler, تسلی دادن *tècèlli dadèn*, pr. t. *tèçalli dadèn*; — soulagé, e, سبکتر شده *sèbouktèr-choudè*, تخفیف یافته *tèkhfif-yafètè*, pr. t. *takhfif-yafètè*.

SOTLANT, *s.*, adj., qui rassasie, سیر کندن *sir-kounèndè*, *a.* مouchbè', *pr. t.* *muchbi'*; — qui enivre, مست کندن *mèst-kounèndè*.

SOTLARD, *s.*, شرابخور *chèrab-khar*, (*vulg.*) شرابخور *chèrab-khour*, دایم مست *daïm mèst*.

SOTLER, *v. a.* rassasier, سیر کردن *sir kèrdèn*; — enivrer, سیر کردن *mèst kèrdèn*; — se soûler, se rassasier, سیر شدن *sir choudèn*, خود را سیر کردن *khoud-ra sir kèrdèn*, *pr. t.* *khod-ra sir kièrdèn*; — s'enivrer, مست شدن *mèst choudèn*.

SOULEUR, *s. f.* frayeur subite, هراس ناگهان *hèracé na-guèhan*.

SOULÈVEMENT, *s. m.* soulèvement de cœur, بهم خوردن دل *bè-hèm khourdèné del*, *pr. t.* *bè-hèm khordèni dil*, منش گردا *mènèch-guèrda*, (*vieux*) *a.* غشیان *ghècian*, *pr. t.* *ghician*, جیشان نفس *djèichané nèfs*, *pr. t.* *djèichani nèfs*; — au fig. commencement d'une révolte, شورش *chourèch*, خلق شوریدن *chouridèné khèlq*, *pr. t.* *chouridèni khalq*, *a.* عصیان *'ècian*, *pr. t.* *'ician*; — le soulèvement des flots, امواج دریا بلند شدن *boulènd choudèné èmoadjé dèria*.

SOULEVER, *v. a.* بر داشتن *bèr dachtèn*, از زمین بر داشتن *èz zèmin bèr dachtèn*, بلند کردن *boulènd kèrdèn*, *pr. t.* *bulènd kièrdèn*; — au fig. exciter à la révolte, خلق را بختن *khèlq-ra bè-chourèch ènguikhtèn*, بشورش انگیزختن *bè-fètnd-ou-chourèch tèhrik kèrdèn*, *pr. t.* *bè-fitnd-u-chourèch-tèhrik kièrdèn*; — exciter l'indignation, برآوردن *bè-ghèzèb èvourdèn*, *pr.*

t. *bè-ghazab àvourdèn* اوردن بهیجان *bè-hèyèdjan àvourdèn*; — se soulever, se lever, بلند شدن *boulènd choudèn*; — au fig. se révolter, علم عصیان بر افراشتن *'èlémé 'ècian bèr èfrachtèn*, pr. t. *'alèmi 'ician bèr èfrachtèn*, عاصی شدن *'aci choudèn*, یاغی شدن *yaghi choudèn*; — soulever le cœur, بهم خورن دل *bè-hèm khourdènè dèl*, pr. t. *bè-hèm khordèni dèl*; — le cœur lui soulève, دلش بهم خورد *dèl-èch bè-hèm khourd*; — les flots se sont soulevés, امواج دریا بهیجان آمدند *èmoadjé dèria bè-hèyèdjan àmèdènd*; — soulevé, بر, شده *bèr-dachtè-choudè*, بلند شده *boulènd-choudè*, a. مرفوع *mèrfou'*; — révolté, علم عصیان بر, افراشته *'èlémé 'ècian bèr èfrachtè*, pr. t. *'alèmi 'ician bèr èfrachtè*, عاصی شده *'aci-choudè*.

SOUPLIER, s. m., کفش پا افزار, *kèfch pa-èfszar*, موزه *mouzè*, پاپوش *papouch*.

SOULIGNER, v. a., زیر لفظ خط کشیدن, *ziré lèfz khètt kèchidèn*.

SOUMETTRE, v. a. réduire sous sa puissance, زیر اطاعت *ziré èta'èt àvourdèn*, pr. t. *ziri ita'at àvourdèn*, بربقه اطاعت در آوردن *bè-rèbqèyé èta'èt dèr àvourdèn*, pr. t. *bè-ribqa' ita'at dèr àvourdèn*, مطیع فرمان کردن *mouti'è fèrman kèrdèn*, pr. t. *mouti'i firman kièrdèn*, تابع کردن *tabè' kèrdèn*, pr. t. *tabi' kièrdèn*; — se soumettre, انقیاد کردن *mouti' choudèn*, انقیاد کردن *ènqiad kèrdèn*, pr. t. *inqiad kièrdèn*, تابع شدن *tabè' choudèn*; — consentir, قبول کردن *qèboul kèrdèn*, pr. t. *qaboul kièrdèn*, راضی شدن *razi choudèn*; — se ren-

dre, se conformer, امتثال *tèslim choudèn*, *imtiçal kièrdèn*, pr. t. *imtiçal kièrdèn*; — soumis, e, اطاعت *bè-èta'èt àmèdè*, فرمان بردار *fèrman-bèr-dar*, pr. t. *firman-bèr-dar*, a. مطيع *mouti'*, تابع *tabè'*, pr. t. *tabi'*, منقاد *mounqad*.

SOU MIS, E, adj., a. مطيع *mouti'*.

SOU MISSION, s. f., فرمان برداری *fèrman-bèr-dari*, pr. t. *firman-bèr-dari*, a. اطاعت *èta'èt*, pr. t. *ita'at*, انقياد *ènqiad*, pr. t. *inqiad*.

SOU MISSIONNAIRE, s. m., در عهدہ گیرنده *dèr 'euhdè gui-rèndè*.

SOU MISSIONNÉ, E, adj., offert, a. معروض *mè'èrouz*, pr. t. *ma'rouz*.

SOU MISSIONNER, v. a., بر عهدہ خود گرفتن *bèr 'euhdèyé khoud guèrèftèn*.

SOU PAPE, s. f., زبانه طولمبه *zèbanèyé touloumbè*.

SOU PÇON, s. m., بد گمانی *bèd-goumani*, a. سؤ ظن *sou'é zènn*, pr. t. *sou'i zann*, شبهه *choubhè*, pr. t. *chubhè*; — simple conjecture, گمان *gouman*, a. ظن *zènn*, pr. t. *zann*, خیال *khial*, pr. t. *khayal*, احتمال *èhtèmal*, pr. t. *ihhtimal*; — au fig. très-petite quantité, un soupçon, اندکی *èndèki*, جزئی *djouz'i*.

SOU PÇONNER, v. a., گمان بد بردن *goumané bèd bourdèn*, بد گمان شدن *goumané bèd kèrdèn*, گمان بد کردن *bèd-gouman choudèn*, سؤ ظن کردن *sou'é zènn kèrdèn*, pr. t. *sou'i zann kièrdèn*, داشتن *sou'é zènn dachtèn*, pr. t. *sou'i zann dachtèn*; — former une simple conjecture, چنين دانستن *tchènïn danèstèn*, pr. t.

tchunîn danistên, گومان داشتن *gouman dachtên*,
 گومان کردن *gouman kèrdên*, *zènn kèrdên*, pr. t. *zènn kièrdên*,
 خیال کردن *khial kèrdên*, pr. t. *khayal kièrdên*,
 مظنه داشتن *mèzènnè dachtên*; — soupçonné,
 در حقش سوْظن شده, e, *dèr hêqq-êch sou'ê zènn choudè*,
 pr. t. *dèr haqq-êch sou'i zènn choudè*.

SOUPÇONNEUX, SE, adj., بد گومان *bèd-gouman*, بد ظن *bèd-zènn*.

SOUPE, s. f., شوربا *chourba*, آش *âch*.

SOUPENTE, s. f. espèce d'entresol, de faux plancher, a.
 مطمور *mètmourè*.

SOUPER, v. n., شام خوردن *cham khourdên*, pr. t. *cham khordên*,
 طعام شب خوردن *tè'âmé chèb khourdên*. pr. t. *ta'âmi chèb khordên*.

SOUPER OU SOUPÉ, s. m., شام *cham*, طعام شب *tè'âmé chèb*.

SOUPESER, v. a., وزن کردن *ba dèst tèkh-miné vèzn kèrdên*.

SOUPEUR, EUSE, s., خوردۀ طعام شب *khourèndèyé tè'âmé chèb*.

SOUPIÈRE, s. f., ظرف شوربا *zèrfé chourba*.

SOUPIR, s. m., آه *âh*; — faire des soupirs, pousser des
 soupirs, آه کشیدن *âh kèchidên*; — le dernier soupir,
 آخر نفس *âkhèr-nèfès*; — rendre
 le dernier soupir, آخر نفس را تسلیم کردن *âkhèr-nèfès-ra tèslim kèrdên*,
 دم آخر کشیدن *dèmé âkhèr kèchidên*.

SOUPIRAIL, s. m., بادگیر *bad-guir*, بادخدا *badghèd*, بادغس
bad-ghès.

SOUPIRANT, s. m. amoureux, amant, a. عاشق 'achèq, pr.

t. 'achiq, plur. عشاق 'ochchaq.

SOUPIRER, v. n., کشیدن *ā kh kèchidèn*; — soupirer après quelque chose, désirer ardemment, آرزو داشتن *ārzou dachtèn*, آرزو کردن *ārzou kèrdèn*.

SOUPLE, adj. des 2 g., نرم *nèrm*, a. ملایم *moulayèm*, pr. t.

mulaïm, لطیف *lèiyîn*; — en parlant des personnes,

چست *tchoust*, جلد *djèld*, a. سریع العطف *sèrî'-oul-*

'ètf, pr. t. *sèrî'-ul-'atf*; — au fig. docile, نرم *nèrm-*

khou, مطیع الملایم *moulayèm-out-tèb'*, pr. t. *mulaïm-*

ut-tab'.

SOUPLESSE, s. f., نرمی *nèrmi*, a. ملایمت *moulayèmèt*, pr.

t. *mulaïmèt*; — flexibilité du corps chez les êtres ani-

més, چستی *tchousti*, چیرگی *tchirègui*, جلدی *djèldi*,

تخلکی *tchalaki*, a. خفة البدن *khèffèt-oul-bèdèn*, pr. t.

khiffèt-ul-bèdèn; — docilité, نرم خوئی *nèrm-khouyi*,

ملایمت مزاج *moulayèmèté mèzadj*, pr. t. *mulaïmèti mi-*

zadj, a. ملایمة الطبع *moulayèmèt-out-tèb'*, pr. t. *mulaï-*

mèt-ut-tab'.

SOURCE, s. f., چشمه *tchèchmè*, a. عین *'èin*, pr. t. 'aïn, pl.

عیون *'ouyoun*; — lieu d'où proviennent en abondance

certaines choses, معدن *mè'dèdèn*, pr. t. *ma'dèn*; —

au fig. origine, cause, سبب *sèbèb*, منبع *mènèbè'*,

pr. t. *mènba'*, pl. منابع *mènabè'*, pr. t. *mènabi'*, منشأ

mènchè'.

SOURCIL, s. m., ابرو *èbrou*, pl. ابروان *èbrèvan*, ابروها *èbrou-ha*,

a. حاجب *hadjèb*, pr. t. *hadjib*, pl. حواجب *hèvadjèb*,

pr. t. *havadjib*.

SOURCILLER, v. n., ابرو حرکت دادن *èbrou-ra hèrekèt da-dèn*, pr. t. *èbrou-ra harèkièt dadèn*, ابرو جنبانیدن *èbrou djoumhanidèn*.

SOURCILLEUX, se, adj. au fig. élevé, (se dit d'un mont) مرتفع *boulènd*, a. شافع *chahèq*, pr. t. *chahiq*, مورتفè *mourtèfè*, pr. t. *murtèfi*.

SOURD, e, adj., شوا *chèva*, کلیاوè *kèliavè*, (vieux) کر *kèr*, a. اصم *ècèmm*, pr. t. *açamm*; — il est sourd et muet, هم کروهم لال است *hèm-kèr-ou-hèm-lal èst*; — faire le sourd, ou faire la sourde oreille, کردن *va-nèmoud bè-kèri kèrdèn*, تصامم کردن *tèçamoum kèrdèn*, pr. t. *tèçamum kièrdèn*; — au fig. bruit sourd, صوت خفی *avazé khèfi*, pr. t. *avazi khafi*, a. خفی *soouté khèfi*, pr. t. *savti khafi*.

SOURDAUD, e, s. et adj., fam. سنگین گوش *sènguïn-gouch*, گرانگوش *guèran-gouch*.

SOURDEMENT, adv., باآواز خفی *bè-avazé khèfi*; — au fig. secrètement, بطور مخفی *bè-toouré mèkhfi*, در نهانی *dèr nèhani*, زیر پردè *zire pèrdè*, a. خفیاً *khèfièn*, pr. t. *khafièn*.

SOURDINE, s. f., آلت کم کنندè صدا *alèt kè-m-kounèn-dèyé sèda*.

SOURDRE, v. n., از زیر زمین بیرون آمدن *èz zire zèmmïn biroun amèdèn*; — au fig. sortir, résulter, نتیاجه بخشیدن *nètidiè bèkhchidèn*.

SOURICEAU, s. m., بچهٔ موش *bètchèyé mouch*.

SOURICIÈRE, s. f., تلهٔ موش *tèlèyé mouch*.

SOURIRE ou SOURIS, s. m., نم خنده *nim-khèndè*, a. تبسم *tèbèssoum*.

SOURIRE, v. n., تبسم nim-khèndè kèrdèn, کردن
tèbèssoum kèrdèn.

SOURIS, s. m. V. SOURIRE, s. m.

SOURIS, s. f., موش mouch, a. فاره farè, pl. فیران firan.

SOUSNOIS, e, adj., دو روئی dou-rouyi, درونپوشیده dèroun-
pouchidè, a. مبطن moubtèn, pr. t. mubtîn.

Sous, prép., زیر dèr zir, زیر zir, a. تحت tèht, pr. t.
taht; — sous votre autorité, زیر حکم شما ziré heukmé
chouma, pr. t. ziri hukmi chuma; — sous l'eau, زیر آب
ziré âb; — sous peu de temps, در اندک زمان dèr èndèk
zèman, a. عنقریب 'èngèrib, pr. t. 'anqarib; — sous
main, زیر پرده ziré pèrdè, در نهانی dèr nèhani, pr. t.
dèr nihani, پوشیده pouchidè; — sous ce rapport, در
باب dèr ïn bab, در این خصوص dèr ïn khouçous;
— sous condition de . . . بشرطیکه bè-chèrti-ké, pr. t.
bè-charti-ki, مشروط براینکه mèchrouit bèr ïn-ké; — sous
prétexte, به بهانه bè-bèhanè.

SOUS-AFFERMER, V. SOUS-LOUER.

SOUS-BAIL, s. m., اجاره از اجاره edjarèyé èz edjarè-
dar.

SOUSCRIPTEUR, s. m., امضا کننده èmza-kounèndè, pr. t.
imza-kunèndè.

SOUSCRPTION, s. f., a. امضا èmza, pr. t. imza.

SOUSCRIRE, v. a., قبول کشیدن èmza kèrdèn, قبول
qooul kèchidèn; — souscrire à, قبول کردن qèboul kèr-
dèn, pr. t. qaboul-kièrdèn, قبول داشتن qèboul dachtèn;
— souscrit, e, امضا شده èmza-choudè, pr. t. imsa-
chudè, a. ممضی mumza.

SOUS-CUTANÉ, s. adj., زیر پوست بدن *siré pousté bédèn*,
زیر جلد بدن *siré djéldé bédèn*.

SOUS-DÉLÉGUER, V. SUBDÉLÉGUER.

SOUS-DIACRE, s. m., نایب شتاس *nayébé chémmas*, pr. t. *naïbi chammas*.

SOUS-DIRECTEUR, s. m., وکیل ناظر *vèkilé nazèr*.

SOUS-ENTENDRE, v. a., از قرینه فهمیدن *èz qèriné fèhmi-*
dèn, ضمناً فهم کردن *zèmnèn fèhm kèrdèn*.

SOUS-ENTENDU, s. m., a. معنی ضمنی *mè'èniï zèmni*, pr. t. *ma'naï zimni*; — terme de grammaire, a. لفظ مقدر *lèfzè mouqèddèr*, pr. t. *lafzi mouqaddar*, معنی مستتر *mè'èniï moustèttèr*, pr. t. *ma'naï mustèttèr*.

SOUS-ENTENTE, s. f., مراد مقصود نهانی *mèqsoudé nèhani*, مراد مخفی *mouradé mèkhfi*.

SOUS-FERME, s. f. V. SOUS-BAIL.

SOUS-FERMER, v. a. V. SOUS-AFFERMER.

SOUS-GOUVERNEUR, s. m., نایب حاکم *nayébé hakèm*, pr. t. *naïbi-hakim*.

SOUS-INTENDANT, s. m., نایب ناظر *nayébé nazèr*, pr. t. *naïbi nazir*.

SOUS-LIEUTENANT, s. m., نایب دوم *nayébé douvroum*, pr. t. *naïbi duvroum*.

SOUS-LIEUTENANCE, s. f., شغل نایب دوم *choughlé nayébé douvroum*.

SOUS-LOCATAIRE, s. m., کرایه کننده از اجاره دار *kèrayè-kou-*
nèndè èz èdjardè-dar, a. مستأجر مستأجر *moustè'èdjèrè*
moustè'èdjèr.

SOUS-LOUER, v. a. donner à loyer une partie d'une maison

ou toute la maison déjà louée à un autre locataire,
 بے'ەد ەز ەدجارە کردن بدیگری اجاره دادن
bè'èd èz èdjarè kèrdèn bè-diguèri èdjarè dadèn; — prendre à loyer
 ce qui est déjà loué par un autre, از مستأجر اجاره
 کردن ەز moustè'èdjèr èdjarè kèrdèn, pr. t. ەز mustè'djir
idjarè kièrdèn.

SOUSSIGNÉ, E, adj., امضا کننده *èmza-kounèndè*, pr. t. *imza-*
kunèndè, a. واضع الامضا *vazè'-oul-èmza*, pr. t. *vazi'-*
ul-imza.

SOUSSIGNER, v. a., امضا کردن *èmza kèrdèn*.

SOUSTRACTION, s. f. action de soustraire, دزدی *douzdi*, a.
 سرقت *sèrqèt*, pr. t. *sirqat*; — opération d'arithmé-
 tique, a. افراز *èfraz*, pr. t. *ifraz*.

SOUSTRAIRE, v. a., سرقت کردن *douzdi kèrdèn*, سرقت
sèrqèt kèrdèn, pr. t. *sirqat kièrdèn*; — terme d'arith-
 métique, موضوع کردن *moouzou' kèrdèn*, pr. t. *mèvzou'*
kièrdèn, افراز کردن *èfraz kèrdèn*, pr. t. *ifraz kièrdèn*;
 — se soustraire, échapper, خود را در رفتن *dèr rèftèn*,
 خلاص کردن *khoud-ra khèlas kèrdèn*, رهیدن *rèhidèn*.

SOUTANE, s. f., لباس کشیش *lèbacé kèchich*, قباى کشیش
qèbaï kèchich.

SOUTENABLE, adj. des 2 g. qui se peut soutenir par de
 bonnes raisons, قابل تأييد *tè'èyid-kèrdèni*, کردنى
gabèlè tè'èyid; — qui se peut endurer, تحمل کردنى
tèhèmmoul-kèrdèni, تحملش ممکن *tèhèmmoul-èch*
moumkèn.

SOUTENANT, s. m. qui soutient une thèse, مؤيد مسئله
mou'èiyèdè mès'èlè, pr. t. *mu'èiyidi mès'ilè*.

SOUTÈNEMENT, s. m., پشتیبان *pouchti-ban*, ا. ضامن *zamèn*,
pr. t. *zamîn*.

SOUTENIR, v. a., نگاهداشتن *nègah-dachtèn*, pr. t. *niguiah-dachtèn*; — appuyer, پشت دادن *poucht dadèn*; — protéger, حمایت کردن *hèmayèt kèrdèn*, pr. t. *himayèt kièrdèn*; — secourir, کمک کردن *keumèk kèrdèn*, اعانت *è'anèt kèrdèn*, pr. t. *i'anèt kièrdèn*; — affirmer qu'une chose est vraie, تأیید کردن *tè'èyid kèrdèn*, تأکید کردن *tè'èkid kèrdèn*, pr. t. *ta'kid kièrdèn*; — résister, استنادن *èstadèn*, pr. t. *istadèn*, تحمل کردن *tè-hèmmoul kèrdèn*, مقاومت کردن *mouqavèmèt kèrdèn*, pr. t. *muqavèmèt kièrdèn*; — se soutenir, se tenir sur ses jambes, بر سر پا استادن *bèr sèré pa èstadèn*; — se soutenir, s'empêcher mutuellement de tomber, همدیگر را نگاهداشتن *hèm-diguèr-ra nègah-dachtèn*; — soutenu, استوار *nègah-dachtè-choudè*, ا. *oust-ear*, pr. t. *ustuvar*, م. محکم *mouhkèm*.

SOUTERRAIN, s. m., زیرزمین *zir-zèmîn*, سرداب *sèrdab*.

SOUTERRAIN, e, adj., زیر زمین *zire zèmîn*.

SOUTIEN, s. m., پشتیبان *pouchti-ban*, دستک *dèstèk*, ا. ضامن *zamèn*, pr. t. *zamîn*.

SOUTIRAGE, s. m., ریزش از ظرفی بظرفی *rizèch èz zèr fi bè-zèr fi*.

SOUTIRER, v. a., ریختن بخرابی *chèrab-ra èz khoumi bè-khoumi rikhtèn*.

SOUVENANCE, s. f., یاد *yad*, ا. خاطر *khatèr*, pr. t. *khatir*.

SOUVENIR, s. m. V. SOUVENANCE.

SOUVENIR, (se), v. pron., یاد داشتن *yad dachtèn*, در خاطر

داشتن *dèr khatèr dachtèn*, pr. t. *dèr khatir dachtèn*;
— faire souvenir, بخاطر آوردن *bè-khatèr àvourdèn*
اخطار کردن *èkhtar kèrdèn*, pr. t. *ikhtar kièrdèn*.

SOUVENT, adv., خیلی *khèili*, بسیار *bèciar*, pr. t. *biciar*,
a. مکرر *moukèrrèr*; — le plus souvent, a. اکثر اوقات
èksèré ouqat, pr. t. *èksèri èvqat*.

SOVERAIN, s. m., پادشاه *padchah*, pr. t. *padichah*, شاه
chah, خسرو *khosrov*, خدیو *khèdiv*, pr. t. *khidio*, a.
سلطان *soultan*, pl. سلاطین *sèlatin*, ملك *mèlèk*, pr. t.
mèlik, pl. ملوک *moulouk*.

SOVERAIN, e, adj., از همه بالاتر *èz hèmè bala-tèr*, a. اعلا
d'èla, pr. t. *a'la*; — qui a rapport à l'autorité suprême,
پادشاهی *padchahi*, a. سلطانی *soultoni*

SOVERAINEMENT, adv., به حد کمال *bè-toouré d'èla*,
bè-hèddé kèmal; — juger souverainement, حکم قطعی
دادن *hèukmé qèt'i dadèn*.

SOVERAINETÉ, s. f., a. قوت حکومت *gouvveté houkoumèt*,
pr. t. *gouvveti hukioumèt*, قوة حکومت *gouvveté houkou-*
mèt, pr. t. *gouvveti hukioumèt*, سلطنت *sèltènèt*, pr. t.
saltanèt; — souveraineté absolue, a. حکومت مطلقه
houkoumète moutlèqè, pr. t. *hukioumèti moutlaqa*,
حکومت بالاستقلال *houkoumète bèl-èstèqlal*, pr. t. *hu-*
kioumèti bil-istiglal; — la souveraineté d'un prince,
پادشاهی *padchahi*.

SOYEUX, se, adj., نرم مثل ابریشم *nèrm mèslé èbri-*
choum.

SPACIEUSEMENT, adv., با وسعت *ba vous'èt*, بخشایش
gouchayèch.

SPACIEUX, EUSE, adj., پهڼ *pèhn*, گشاد *gouchad*, ا. وسیع *wsic*,
 وده', واسع *vace'*, pr. t. *saci'*.

SPADASSIN, s. m., شمشیرزن *chèmhchir-zèn*.

SPAHI, s. m., سپاهی *sèpahi*.

SPARSILE, adj. des 2 g., ستاره‌ای *sètareh-haï* *pèra-kèndè*.

SPASME, s. m., تشنج *tèchènnoudj*, pr. t. *tèchènnoudj*,
 کشیدگی اعصاب *kèchidèguï d'ècab*, ا. اختلاج *èkhtè-ladj*, pr. t. *ikhtiladj*.

SPASMODIQUE, adj. des 2 g., ا. اختلاجی *èkhtèladji*, pr. t. *ikhtiladjii*.

SPASMOLOGIE, s. f., کیفیت اختلاجات *bèhcé dèr kèifiyètè èkhtèladjat*.

SPATULE, s. f., مرهمکش *mèrhèmkèch*, ا. مبلق *mèblèq*,
 pr. t. *miblaq*.

SPÉCIAL, E, adj., ا. خاص *khass*, مخصوص *mèkhsous*, pr. t. *makhsous*.

SPÉCIALEMENT, adv., ا. خصوصاً *khousoucèn*, بخصوص *bè-khouçous*,
 على الخصوص *'èlèl-khouçous*, pr. t. *'alal-khouçous*, خاصة *khassètèn*.

SPÉCIALISER, v. a., مشخص کردن *mouchèkhhkès kèrdèn*,
 pr. t. *muchakhhkas kièrdèn*.

SPÉCIALITÉ, s. f., ا. خصوصیت *khousouciyèt*, خصوص *khousous*.

SPÉCIEUSEMENT, adv., مانند حق *manèndé hèqq*, pr. t. *manèndi haqq*.

SPÉCIEUX, EUSE, adj., مانند حق *hèqq-manènd*, pr. t. *haqq-manènd*.

SPECIFICATION, a., تعيين *tèkhsis*, pr. t. *takhsis*, تعيين
tè'èyîn, pr. t. *ta'yîn*.

SPECIFIER, v. a., مشخص کردن *mouchèkhhkès kèrdèn*,
 تعیین کردن *tè'èyîn kèrdèn*.

SPECIFIQUE, adj. des 2 g., a. مخصوص *mèkhsous*, pr. t.
makhsous, مختص *moukhtès*, pr. t. *moukhtas*.

SPECIFIQUEMENT, adv., a. باختصاص *bèl-èkhtèças*, pr. t.
bil-ikhtìças, مخصوصاً *mèkhsoucèn*, pr. t. *makhsucèn*.

SPECIMEN, s. m., نمونه *nèmounè*.

SPECTACLE, s. m., تماشا *tèmacha*, a. منظر *mènzèr*, pr. t.
manzèr, منظره *mènzèrè*, pr. t. *manzarè*; — théâtre,
 تماشاخانه *tèmacha-khanè*.

SPECTATEUR, TRICE, s., تماشا نگاهکننده *nègah-kounèndè*, تماشا
 کننده *tèmacha-kounèndè*, بیننده *binèndè*, a. ناظر *na-*
zèr, pr. t. *nazir*, pl. نظار *nouzzar*.

SPECTRE, s. m., a. طیف *tèif*, ظل *zèll*, pr. t. *zill*, pl. ظلال
zèlal, pr. t. *zilal*.

SPECULATEUR, TRICE, s., تدبیر کننده *tèdbir-kounèndè*, a.
 مدبّر *moudèbbèr*, pr. t. *mudèbbir*.

SPECULATION, s. f., a. مطالعه *moutalè'è*, pr. t. *moutala'a*,
 pl. مطالعات *moutalè'ât*, pr. t. *moutala'ât*, تأمل *tè'm-*
moul; — spéculation des astres, a. ترصد نجوم *tèrès-*
soudé noudjoum, pr. t. *tèrèssudi nudjoum*.

SPECULER, v. n. méditer, اندیشه کردن *èndichè kèrdèn*,
 مطالعه کردن *moutalè'è kèrdèn*, اندیشیدن *èndichidèn*;
 — en parlant de politique, de commerce, etc., تدبیر
 کردن *tèdbir kèrdèn*.

SPERMATIQUE, adj. des 2. g., a. نطفی *noutfi*; — vais-

seaux spermatiques, a. مجاری المنی *médjari-oul-mèni*.

SPERMATOLOGIE, s. f., بحث در کیفیت منی *bèhsé dèr kèifiyètè mèni*, a. بحث عن احوال المنی *bèhs 'èn èhval-oul-mèni*.

SPERME, s. m., a. منی *mèni*, نطفه *noutfè*.

SPHACÈLE, s. f., V. GANGRÈNE.

SPHACÉLÉ, e, adj. V. GANGRENÉ.

SPHÈRE, s. f., a. کره *kourè*, pl. کرات *kourat*; — la sphère, ou globe terrestre, کره زمین *kourèyé zèmin*, a. کره ارض *kourèyé èrz*, pr. t. *kurèi arz*.

SPHÉRICITÉ, s. f., a. کَرِیت *kouriyèt*.

SPHÉRIQUE, adj. des 2 g., گرد *guèrd*, گِرد *guèrdè*, a. کردی *kourèvi*.

SPHÉRIQUEMENT, adv., بصورت کردی *bè-sourètè kourèvi*, pr. t. *bè-surètè kurèvi*.

SPHÉROÏDE, s. m., کره مانند *djèrmé kourè-manènd*.

SPHINCTER, s. m., a. عضله مضيقه *'èzèlèyé mouzèiyèqè*, pr. t. *'azalèi mouzaïyiqà*; — le sphincter de la vessie, a. عضله مضيقه مثانه *'èzèlèyé mouzèiyèqèyé mèçand*, pr. t. *'azalèi mouzaïyiqai mèçand*.

SPHINX, s. m., غول بیابانی *ghoulé biabani*, a. ابوالهول *éboul-hooul*, pr. t. *aboul-hèvl*.

SPINAL, e, adj., a. صلبی *soulbi*; — le nerf spinal, a. عصب صلبی *'ècèbé soulbi*, pr. t. *'açabi soubi*.

SPINA-VENTOSA, s. m., a. سرطان غشاء مخی عظام *sèrètané ghècha'è moukhî 'èzam*.

SPINELLE, adj. et s., a. لعل *lè'lè*, pr. t. *la'l*.

SPIRAL, e, adj., پیچ وار *pitch-var*.

SPIRALE, s. f., a. حلزونی شکل *khètté hèlzouni ouch-chèkl*, pr. t. *khatti halzouni-uch-chèkil*.

SPIRE, s. f., a. دورۀ خط حلزونی *doourèyé khètté hèlzouni*, pr. t. *dèvrèi khatti halzouni*.

SPIRITUALISATION, s. f., a. الروح استحالۀ *èstèhalè èlar-rouh*, pr. t. *istihalè ilar-rouh*.

SPIRITUALISER, v. a., روحانی کردن *rouhani kèrdèn*, a. الروح تحویل *tèhvîl èlar-rouh*.

SPIRITUALITÉ, s. f., a. روحانیت *rouhaniyèt*.

SPIRITUEL, LE, adj. incorporel, a. روحانی *rouhani*, روحی *rouhi*; — qui a de l'esprit, هوشمند *houchmènd*, زیرک *zirèk*, عاقل *'àqèl*, زکی *zèki*, نکتۀ دان *nouktè-dan*, pr. t. *'àqil*.

SPIRITUELLEMENT, adv. en esprit, روحانیت *èz roui rouhaniyèt*, بطور روحانی *bè-toouré rouhani*, a. بالروح *bèr-rouh*, pr. t. *bir-rouh*; — avec esprit, بنکتۀ دانی *bè-nouktè-dani*, از روی هوشمندی *èz roui houchmèndi*, از روی ذکاوت *èz roui zèkavèt*.

SPIRITUEUX, SE, adj., تند *tound*, pr. t. *tund*, پیر جوهر *pour-djoouhèr*.

SPLANCHNIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق ببعأ *moutè'èllèq bè-mè'd*.

SPLANCHNOLOGIE, s. f., بحث در احوال معأ *bèhsé dèr èh-valé mè'd*.

SPLEEN, s. m. dégoût de la vie, مانیخولیا *malikhoulia*, a. سودا *souda*.

SPLENDEUR, s. f. éclat de lumière, درخشندگی *dèrèkh-chèndègui*, پرتو *pèrtov*; — beauté, a. رونق *roounèq*,

pr. t. *rènaq*; — pompe, magnificence, کوبه *kooukèbè*,
 شکه کڑ و فَر *kèrr-ou-fèrr*, دبدبه *dèbdèbè*, دارات *darat*. شکه
choukouh, pr. t. *chukiouh*, ا. عظمت *'èzèmet*, pr. t.
'azamèt, احتشام *èhtècham*, pr. t. *ichticham*, جلال *djè-*
lal, عنوان *'ounvan*.

SPLENDIDE, adj. des 2 g., شکه با *ba choukouh*.

SPLENDIDEMENT, adv., شکه با *ba choukouh*, دبدبه با *ba*
dèbdèbè.

SPLENIQUE, adj. des 2 g., متعلق بسپرز *moutè'èllèq bè-sou-*
pourz, ا. طحالی *tèhali*, pr. t. *tihali*; — artère splé-
 nique, ا. شریان طحال *chèrèyané tèhal*, pr. t. *chèrèyani*
tihal.

SPODE, a. توتیا *toutia*.

SPOLIATEUR, TRICE, s., برهنه کننده *bèrèhnè-kounèndè*,
 لخت کننده *loukht-kounèndè*.

SPOLIATION, s. f., دربی *douzdi*, ا. غصب *ghèsb*, pr. t.
ghasb.

SPOLIER, v. a., غصب کردن *bèrèhnè kèrdèn*, غصب کردن
ghèsb kèrdèn.

SPONGIEUX, SE, adj., اسفنج وار *èsfèndj-vur*, اسفنج گونه *ès-*
fèndj-gounè.

SPONTANÉ, E, adj., ناخواه *dèl-khah*, ا. اختیاری *èkhtiari*,
 حرکت *pr. t. ikhtiari*; — mouvement spontané, ا. حرکت
 اختیاریه *hèrèkètè èkhtiariyè*, pr. t. *harèkièti ikhti-*
ariyè.

SPONTANÉITÉ, s. f., ا. اختیار *èkhtiar*, pr. t. *ikhtiar*.

SPONTANÉMENT, adv., با اختیار *khoud-bè-khoud*, با اختیار
 خود *bè-èkhtiaré khoud*, pr. t. *bè-ikhtiari khod*, بارأه

بلاختیار *bè-èradèyé khoud*, pr. t. *bè-iradèï khod*, a. *bèl-èkhtiar*, pr. t. *bil-ikhtiar*.

SPORADIQUE, adj. des 2 g., a. *ghèiré mousri*, pr. t. *ghaïrï musri*.

SPUTATION, s. f., *toufou*.

SQUALE, s. m., *sèg-mahi*.

SQUELETTE, s. m., *bèdèné bi goucht*, بدن بی گششت *èstoukhané bèdèn*.

SQUINE, ESQUINE ou CHINA, racine médicinale, *tchoubé tchini*, چوب چینى, pr. t. *tcheupi tchini*.

SQUIRRE, s. m., terme de méd. tumeur, *vè-rèmé sèft-choudè*, ورم سفت شده.

SQUIRREUX, SE, adj., *sèft*, سخت, *sèkht*, a. *zou-sèlabèt*, نو صلابت, pr. t. *zou-salabèt*.

STABILITÉ, s. f., *paï-dari*, پایداری, *oustvari*, اوستوارى, a. *èstèhkam*, استحکام, pr. t. *istihkiam*.

STABLE, adj. des 2 g., *paï-dar*, پیدار, *oustvar*, اوستوار, a. *moustèhkè*, مستحکم, pr. t. *mustahkiam*; — durable, *ba dèvam*, دوام.

STAGNANT, E, adj., *yèk-dja-mandè*, یکجا ماند, a. *ra-kèd*, رکد, pr. t. *rakid*.

STAGNATION, s. f., *yèk-dja mandèn*, یکجا ماندن, a. *rèkoud*, رکود, pr. t. *rukioud*.

STALLE, s. f., *sèndèli*, صندلى, *koursi*, کرسى.

STAMBOUL, ville, t. a. *èslam-boul*, اسلامبول, pr. t. *islam-bol*, استانبول, pr. t. *istambol*.

STANCE, s. f., a. *ènachoudèt*, انشودة, pl. *ènachid*, اناشيد, pr. t. *anachid*.

STAPHISAIGRE, s. f. (vulg.) Herbe aux poux, plante, a. مويزج mèvizèdj, مويك mèvizèk.

STAPHYLIN, s. m., شپش حاصل choupouché hacèl, a. قمل goummèl.

STASE, s. f. terme de méd., a. حبس hèbs, pr. t. habs, احتبس èhtèbas, pr. t. ihtibas; — stase du sang, immobilité du sang, a. احتباس اندم èhtèbas-oud-dèm, pr. t. ihtibas-ud-dèm.

STATION, s. f. pause de peu de durée, لنگ lèng, a. مكث mèks; — lieu où l'on s'arrête, منزلگا mènzèl-gah, a. منزل mènzèl, pr. t. mènzil, pl. منازل mènazèl, pr. t. mènazil.

STATIONNAIRE, adj. des 2 g., يکجا استادè yèk-dju-èstadè, a. متوقف moutèvèqqèf, pr. t. mutèvaqqif, ساکن sakèn, pr. t. sakèn.

STATIONNER, v. n., ماندن mandèn, متوقف بودن moutèvèqqèf boudèn, مكث کردن mèks kèrdèn.

STATIQUE, s. f., علم موازنة الاجسام 'èlmé mouvazènèt-oul-èdjsam, pr. t. 'ilmi muvazènèt-ul-èdjsam.

STATISTIQUE, s. f., وصف احوال مملکت vèsfè èhvalé mèmèlèkèt, pr. t. vasfi ahvali mèmèlèkèt, علم احوال مملکت 'èlmé èhvalé mèmèlèkèt, pr. t. 'ilmi ahvali mèmèlèkèt.

STATUAIRE, s. m., صنم تراش sènèm-tèrach.

STATUE, s. f., صورت سنگی sourètè sèngui, a. صورت مجسم sourètè moudjèssèm, pr. t. sourèti mudjèssèm, مجسمه moudjèssèmè, صنم sènèm, pr. t. sanam, pl. اصنام ès-nam, pr. t. asnam.

STATUER, v. a., قرار دادن qèrar dadèn, pr. t. qarar dadèn,

مقرر کردن *mouqèrrèr kèrdèn*, داشتن *mouqèrrèr dachtèn*; — statué, e, قرار داده شده *qèrar-dadè-choudè*, مقرر شده *mouqèrrèr-choudè*.

STATU-QUO, s. m., a. احوال حالیّه *èhvalé haliyè*, pr. t. *ah-vali haliyè*, کماکان *kèma-kan*, pr. t. *kama-kian*.

STATURE, s. f., اندام *èndam*, a. قامت *qamèt*, قد *qèdd*, pr. t. *qadd*.

STATUT, s. m., a. قانون *qanoun*, pl. قوانین *qèvanîn*, pr. t. *qavanîn*.

STÉGANOGRAPHIE, s. f., علم نوشتن با حروف معهوده *'èlmé nèvèchtèn ba houroufé mè'èhoudè*, pr. t. *'ilmi nivichtèn ba hurufi ma'houdè*.

STELLAIRE, adj. des 2 g., متعلق بسترگان *moutè'èllèq bè-sètarègan*, a. نجومی *noudjoumi*.

STELLIONAT, s. m. terme de droit, فروش غصبی *fèrouché ghèsbi*, pr. t. *furouchi ghasbi*, a. بیع غصبی *bè'i'é ghèsbi*, pr. t. *bè'i ghasbi*.

STELLIONATAIRE, s. des 2 g., فروشنده بدزدی *fèrouchèndè bè-douzdi*, a. البایع بالغصب *èlbayè'ou bèl-ghèsb*.

STÉNOGRAPHIE, s. m., خط مختصر نویس *khètté moukhtè-cèr-nèvis*.

STÉNOGRAPHIE, s. f., اختصارنویسی *èkhtèçar-nèvici*, pr. t. *ikhtīçar-nèvici*.

STÉNOGRAPHIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بفقن اختصار *moutè'èllèq bè-fènné èkhtèçar-nèvici*.

STENTOR, voix de stentor, a. صدای شدید *sèdaī chèdid*, a. صوت شدید *soouté chèdid*, pr. t. *sèvti chèdid*.

STEPPE, s. f., دشت *dècht*, a. صحرّا *sèhra*, pr. t. *sahra*.

STÉRÉOGRAPHIE, s. f., a. رسم مجسمات *fènné rèsme moudjèssèmat*, pr. t. *fènni rèsmi mudjèssèmat*.

STÉRÉOMÉTRIE, s. f., a. فن تقطیع مجسمات *fènné tèqtî'e moudjèssèmat*, pr. t. *fènni taqtî'i mudjèssèmat*.

STÉRILE, adj. des 2 g., بی حاصل *bi hacèl*, بی ثمر *bi sè-mèr*, a. غیر مثمر *ghèiré mousmèr*, pr. t. *ghaïri musmir* ; — arbre stérile, بی حاصل *dèrèkhté bi hacèl* ; — terre stérile, بی حاصل *zèminé bi hacèl* ; — sans résultat, بی حاصل *bi hacèl*, بی ثمر *bi cèmèr* ; — en parlant d'une femme, استرون (vieux) زن *èstèroun (vieux) zèn* عاقره *zèné 'àqèrè*, زن عقیمه *zèné 'èqimé* ; — année stérile, خشکسال *khochk sal*, سال قحطی *salé qèhti* ; — esprit stérile, a. طبع عفیة *tèb'è 'èqim*, pr. t. *tab'i 'aqim*.

STÉRILITÉ, s. f., بی حاصلی *bi hacèli*, a. عقر *'ouqr*.

STERNUM, s. m., سینه *loouhèyé sinè*.

STERNATOIRE, adj. des 2 g., اشنوسه اور *'ètsé-àvèr*, اشنوسه *èchnoucè-àvèr*.

STIGMATE, s. m., آثار زخم *âçaré zèkhm*.

STIGMATISER, v. a., داغ کردن *dagh kèrdèn* ; — au fig. blâmer, نکوهش کردن *mèzèmmèt kèrdèn*, نکوهش *nèkoughèch kèrdèn*.

STIMULANT, e, adj., انگیزنده *ènguizèndè*, a. محرک *mouhèr-rèk*, pr. t. *muharrik*.

STIMULER, v. a., انگیزختن *ènguikhtèn*, تحریک کردن *tèhrik kèrdèn*.

STIMULUS, s. m. terme de méd., a. دواى محرک *dèvaï mouhèrrèq*, pr. t. *dèvaï muharrik*.

STIPENDIAIRE, adj. des 2 g., *مواجب خوار* *mèvadjèb-khar*,
a. *موظف* *mouvèzzèf*, pr. t. *muvaZZaf*.

STIPENDIER, v. a., *اجرت دادن* *mèvadjèb dadèn*,
دادن *eudjrèt dadèn*.

STIPULANT, E, adj., *پیمان کننده* *pèiman-kounèndè*, a.
معهده *mou'âhèd*, pr. t. *mou'âhid*, pl. *معهدین* *mou'â-
hèdîn*, pr. t. *mou'âhidîn*.

STIPULATION, s. f., *پیمان* *pèiman*, a. *شرط* *chèrt*, pr. t.
chart, pl. *شروط* *chourout*, *عہد* *'èhd*, pr. t. *'ahd*, pl. *عہود*
'ouhoud.

STIPULER, v. a., *پیمان کردن* *pèiman kèrdèn*, *عہد بستن*
'èhd bèstèn, *شرط بستن* *tè'èhhoud kèrdèn*,
عہد بستن *chèrt bèstèn*.

STOÏCIEN, E, adj., a. *تابع مذہب رواقیین* *tabè'è mèzhèbé
rèvaqiyoun*, pr. t. *tabî'i mèzhèbi rèvaqiyoun*.

STOÏCISME, s. m., a. *مذہب حکمای رواقیین* *mèzhèbé houkè-
maï rèvaqiyoun*, pr. t. *mèzhèbi hukèmaï rèvaqiyoun*;
— au fig. fermeté, austérité, a. *حالت رواقیت* *halètè
rèvaqiyèt*, pr. t. *halèti rèvaqiyèt*, *حل رواقیت* *halé rè-
vaqiyèt*, pr. t. *hali rèvaqiyèt*, *عزم* *'èzm*, pr. t. *'azm*.

STOÏQUE, adj. des 2 g., a. *رواقیونی* *rèvaqiyouni*.

STOÏQUEMENT, adv., a. *بضرر رواقیین* *bè-tèrzé rèvaqiyoun*, a.
کسر رواقیین *kèr-rèvaqiyoun*.

STOMACAL, E, adj., a. *مقری معده* *mouqèvvî mè'èdè*, a. *مقری
المعدة* *mouqèvvi-oul-mè'èdè*, pr. t. *muqavvi-ul-mi'dè*.

STOMACHIQUE, adj. des 2 g. qui fortifie l'estomac, V. STO-
MACAL.

STORAX OU STYRAX, *صمغ استرنک* *sèmghé èstèrènèg*, *صمغ*

سَمْغَه مَرْدُومِ-غِيَا *sèmghe mèrdoum-guiah*, a. مِيْعَت *mi'èt*, pr. t. *mi'at*; — liquide, مِيْعَت رَوَان *mi'ète rèvan*, pr. t. *mi'ati rèvan*, a. مِيْعَت سَايِلَه *mi'ète saïlè*, pr. t. *mi'ati saïlè*; — arbre qui produit cette résine, اِسْتِرَنْك *èstèrèneg*, مَرْدُومِ-غِيَا *mèrdoum-guiah*, مَهْر_غِيَا *mèhr-guiah*, a. لُبْنَى *loubnè*, pr. t. *lubna*.

STORE, s. m., پِرْدَه پَنَجِرَه *pèrdèyé pèndjèrè*.

STRABISME, s. m., اَحْوَالِ الْمَقْلَه *kèdjii mèqlè*, a. اَحْوَالِ الْمَقْلَه *dhèl-out-mèqlè*, pr. t. *ahval-ul-maqla*.

STRAMONIUM, s. m. (vulg.) pomme épineuse, plante, تَاتُورَه *tatourè*, a. شَجَرِ جُوزِ اِمَاتِل *chèdjèrè djoouz-out-macèl*, pr. t. *chèdjèri djècz-ul-macil*.

STRANGULATION, s. f. V. ETRANGLER

STRAS, s. m., اَلْمَاسُ مَصْنُوعِي *èlmacé mèsnou'i*.

STRASSE, s. f. rebut de la soie, پَسِ مَنَدَه اَبْرِشَم *pès-man-dèyé èbrichoum*.

STRATAGÈME, s. m., حِيْلَه دَرِ حَنْتِ *fènné djèng*, حِيْلَه دَرِ حَنْتِ *hile dèr djèng*; — au fig. finesse, زِيْرَكِي *zirèki*, vulg. زِيْرَنْغِي *zèrèngui*, رَنْكِ *rèng*, a. حِيْلَه *hile*.

STRATÉGIE, s. f., a. فَتْحِ مَكْرَبَه *fènné mouharebè*, pr. t. *fènni mouharèbè*.

STRATÉGIQUE, adj. des 2 g., مَتَعْلُقُ بَعْنِ حَنْتِ *moutè'èllèq bè-fènné djèng*.

STRATÉGISTE, s. m., دَانَنْدَه فَتْحِ مَكْرَبَه *danèndèyé fènné mouharèbè*.

STRATIFICATION, s. f., لَای بِرِ لَای *laï bèr laï*.

STRATIFIER, v. a. terme de chimie, لَای بِرِ لَای گِذَاشْتَن *laï bèr laï gouzachtèn*.

STRIBORD, s. m. V. TRIBORD.

STRICT, E, adj., سخت *sèkht*, a. اکید *èkid*.

STRICTEMENT, adv., بطور سخت *bè-toouré sèkht*, a. اکیداً *èkidèn*.

STRIDENT, E, adj. bruit strident, a. صدای شدید *sèdai chèdid*.

STRIÉ, E, adj., a. خط خط *khètt-khètt*, pr. t. *khatt-khatt*.

STRIES, s. f. pl., a. خط خط *khètt*, pr. t. *khatt*, pl. خطوط *khoutout*.

STRIURES, s. f. pl. V. STRIES.

STROPHE, s. f., a. فنعه *qèl'è*, pr. t. *qil'a*, قطعات *qèl'è'ât*, pr. t. *qil'ât*.

STRUCTURE, s. f., ساخت *sakht*, a. عیث *hèi'èt*, pr. t. *hiyèt*, وضع *vèz'*, pr. t. *vaz'*, ترکیب *tèrkib*.

STUC, s. m., مرمر مصنوعی *mèrmèré mèsnou'i*.

STUCATEUR, s. m., مرمر مصنوعی ساز *mèrmèré mèsnou'i-saz*.

STUDIEUSEMENT, adv., با مطنعه *ba moutalè'è*, با دقت *ba dèqqèt*.

STUDIEUX, SE, adj., اهتمام کنند *èhtèmam-kounèndè*, a, ذالب *talèb*, pr. t. *talib*.

STUPÉFACTIF, IVE, adj., a. مخدر *moukhèddèr*, pr. t. *mu-khaddir*.

STUPÉFACTION, s. f. terme de méd. engourdissement des membres, سستی *sousti*, pr. t. *susti*, کرخ *kèrèkh*, کرخ *kèrèkht*, a. خدر *khèdèr*, pr. t. *khadèr*, V. ENGOURDISSEMENT ; — étonnement extraordinaire, شگفت *chèguèft*, pr. t. *chiguift*, a. حیرت *hèirèt*, pr. t. *haïrèt*, تکهیر *tèhèiyour*, pr. t. *tèhaïyur*, بهت *bouht*, pr. t. *buht*.

STUPÉFAIT, E, adj., مات *mat*, در شگفت *dèr chèguèft*, a.
 حیران *hèiran*, pr. t. *haïran*, متحیر *moutèhèiyèr*, pr. t.
mutèhaïyir, مبہوت *mèbhout*.

STUPÉFIANT, E, adj. مخدر *moukhèddèr*, pr. t. *mukhad-*
dir.

STUPÉFIER, v. a. terme de méd. engourdir, کرخت آوردن *kèrèkht àvourdèn*, بی حس کردن *bi hèss kèrdèn*; —
 au fig. causer une grande surprise, مات کردن *mat kèrdèn*, در حیرت انداختن *dèr hèirèt èndakhtèn*, pr.
 t. *dèr haïrèt èndakhtèn*, بشگفت انداختن *bè-chèguèft èndakhtèn*, pr. t. *bè-chiguift èndakhtèn*, متحیر کردن
moutèhèiyèr kèrdèn, pr. t. *mutèhaïyir kièrdèn*, مبہوت
 کردن *mèbhout kèrdèn*; — stupéfié, e, étonné, در شگفت *dèr chèguèft mandè*, a. حیران *hèiran*, pr. t.
haïran.

STUPEUR, s. f. terme de méd. engourdissement, کرخ *kè-*
rèkh, کرخت *kèrèkht*, a. خدر *khèdèr*, pr. t. *khadir*;
 — au fig. grande surprise, شگفت *chèguèft*, pr. t. *chi-*
guift, a. حیرت *hèirèt*, pr. t. *haïrèt*, ذکیر *tèhèiyour*,
 pr. t. *tèhaïyur*, بہت *bouht*, pr. t. *buht*.

STUPIDE, adj. des 2 g., نادان *na-dan*, مغر *touhi-mèghz*,
 کور دل *kour-dèl*, کالیو *kaliv*, a. ابلہ *èblèh*, احمق *èhmèq*,
 pr. t. *ahmaq*, بلید *bèlid*.

STUPIDEMENT, adv., بنادانی *bè-na-dani*, ابلہانہ *èblèhanè*,
 بحماقت *bè-hèmaqèt*.

STUPIDITÉ, s. f., نادانی *na-dani*, بی شعوری *bi chou'ouri*,
 کور دلی *kour-dèli*, ابلہی *èblèhi*, a. حماقت *hèmaqèt*,
 pr. t. *hamaqat*.

STYLE, s. m. sorte de poinçon, قلم أهنى *qèlémé ahèni*;
 — aiguille d'un cadran solaire, عقبة ساعة شمسي
 'èqrèbèyé sa'été chèmsi; — au fig. manière d'écrire, a.
 انشا *èncha*, pr. t. *ìncha*; — on dit aussi en parlant
 du temps: nouveau style, بكسب تقويم جديد *bè-hè-
 cèbé tèqvimé djèdid*; — vieux style, بكسب تقويم
 بè-hècèbé tèqvimé 'ètiq.

STYLER, v. a., آموختن *âmoukhtèn*, عادت دادن *'adèt da-
 dèn*; — stylé, c, آموخته شد *âmoukhtè*, آموخته شد
âmoukhtè-choudè.

STYLET, s. m., سه پهلوی *dèchnèyé sè-pèhlou*.

STYPTIQUE, adj. et s., a. qui a la vertu de resserrer, قابض
qabèz, pr. t. *qabiz*.

SU, s. m. connaissance d'une chose, علم *'èlm*, pr. t. *'ilm*,
 معرفت *mè'èrèfèt*, pr. t. *ma'rifèt*.

SUAIRE, s. m., a. کفن *kèfèn*, pl. اکفن *èkfan*.

SUANT, e, adj., عرق کنان *'èrèq-kounan*, a. متعرق *moutè'èr-
 rèq*, pr. t. *mutè'arriq*.

SUAVE, adj. des 2 g., خوش *khoch*, d'un goût suave, خوش
khoch-tè'èm, pr. t. *khoch-ta'am*, خوش مزه
khoch-mèzè, a. لذیذ *lèziz*.

SUAVITÉ, s. f., خوش مزه گوی *khoch-mèzègui*, a. حلاوت
*hè-
 lavèt*, pr. t. *halavèt*, عذوبت *'ouzoubèt*; — mélodie
 pleine de suavité, آواز خوش *avazé khoch*,
 لحن پسر *lèhné pour-hèlavèt*.

SUBALTERNE, adj. et s. des 2 g., زیر دست *zirà dèst*, فرمان
 بر دار *fèrman-bèr-dar*, pr. t. *firman-bèr-dar*, فرمانبر
*fèr-
 man-bèr*, pr. t. *firman-bèr*, a. محکوم *mèhkoum*, pr. t.

mahkioum, تابع *tabè'*, pr. t. *tabi'*, تحت الحكم *tèht-oul-hèukm*, pr. t. *taht-èl-hukm*.

SUBDÉLÉGATION, s. f., a. توكيل *tooukil*, pr. t. *tèvkil*, وكالت *vèkalèt*, pr. t. *vèkialèt*.

SUBDÉLÉGUER, v. a., وكيل کردن *vèkil kèrdèn*.

SUBDÉLÉGUÉ, e, s., a. وکیل *vèkil*, pl. ولا *voukèla*, نايب *nayèb*, pr. t. *naïb*, pl. نواب *nèvvab*.

SUBDIVISER, v. a., چیزی تقسیم شده را دوباره تقسیم کردن *tchizi tèqsim-choudè-ra dou barè tèqsim kèrdèn*, تقسیم *tèqsimé moukèrrèr*; — subdivisé, e, دوباره تقسیم شده *dou barè tèqsim-choudè*.

SUBDIVISION, s. f., a. تقسیم مکرر *tèqsimé moukèrrèr*, pr. t. *taqsimi mukièrrèr*.

SUBINTRANTE, adj. f. fièvre subintrante, a. حماء متخللة *houmma'è mouttècèlèt-oun-nèvèbat*, pr. t. *hoummaï multacilèt-un-nèvbat*.

SUBIR, v. a., کشیدن *kèchidèn*, مظهر شدن *mèzhèr choudèn*, مoutabi'èt *kèrdèn*; — subir un examen, امتحان شدن *mèzhèré èmtèhan choudèn*; — subir la question, شکنجه کشیدن *chèkèndjè kèchidèn*; — subir la loi du destin, قدر متبعت *bè-heukmé qèza-ou-qèdèr moutabè'èt kèrdèn*.

SUBIT, e, adj., ناگهانی *naguèhani*, فوری *foouri*, a. فجائی *fèdj'i*.

SUBITEMENT, adv., ناگهان *naguèhan*, بيك ناگاه *bè-yèk nagah*, ناگاه *nagah*, pr. t. *naguiah*, a. فوراً *foourèn*, pr. t. *fèvrèn*, على الفور *'èlèl-foour*, pr. t. *'alèl-fèvr*, فاجئاً *fèdj'ètèn*, pr. t. *fèdj'atan*.

SUBJECTIF, IVE, adj. terme de gram., a. ابتدایی *ibtidayi*,
pr. t. *ibtidayi*; — qui a rapport au sujet, a. متعلق
بما *moutè'èllèq bè-èslè maddè*.

SUBJONCTIF, a., بنا الفعل للنصب *nèsb*, pr. t. *nasb*,
bèna-oul-fè'èl lèn-nèsb, pr. t. *bina-ul-fi'l lîn-nasb*.

SUBJUGUER, v. a., زیر فرمان خود کردن *zire fèrmané khoud*
kèrdèn, pr. t. *ziri firmani khod kièrdèn*, مقهور کردن
mèqhour kèrdèn, ضبط کردن *mouti' kèrdèn*,
zèbt kèrdèn; — conquérir, فتح کردن *fèth kèrdèn*; —
subjugué, c, برقه اطاعت در آورده شده *bè-rèbqèyé èta'èt*
dèr àvourde choudè, مطيع شده *mouti'-choudè*, a.
محکم *mèhkoum*, pr. t. *mahkioum*.

SUBLIMATION, s. f., a. تصعيد *tès'id*, pr. t. *tas'id*, تقطير
tèqtir, pr. t. *taqtir*.

SUBLIME, adj. des 2 g., بلند *boulènd*, a. جليل
'ali, عالى *'ali*, رفيع *rèfi'*, سامى *sami*,
djèlil.

SUBLIME, s. m., بلندى *boulèndi*, a. رفعت
'oulouvv, علو *'oulouvv*, pr. t. *rif'at*.

SUBLIMÉ, s. m., داراشکنه *darachkènè*.

SUBLIMENT, adv., بطور عالى *bè-toouré 'ali*.

SUBLIMER, v. a., تصعيد کردن *tès'id kèrdèn*,
تقطير کردن *tèqtir kèrdèn*.

SUBLIMITÉ, s. f., ارتفاع *'ertèfa'*, علو
'oulouvv, pr. t. *'uluvv*, رفعت *rèf'èt*,
pr. t. *irtifa'*.

SUBLINGUAL, e, adj., زیر زبان *zire zèban*, a. تحت
اللسان *tèht-oul-lèçan*, pr. t. *taht-ul-liçan*.

SUBLUNAIRE, adj. des 2 g., a. بين الارض والقمر
bèin-oul-èrz-vèl-qèmèr, pr. t. *bèin-ul-arz-vèl-qamar*.

SUBMERGER, v. a., غوته بآب فرو بردن *bè-âb fourou bourdèn*, غوته دادن *ghoutè dadèn*, غرق کردن *ghèrq kèrdèn*; — submergé, e, غرقه خورده *ghoutè-khourdè*, غرق شده *ghèrq-choudè*.

SUBMERSION, s. f., آب نغیان *toughiané âb*, سیلاب *sèilab*, ا. غرق *ghèrqèt*.

SUBORDINATION, s. f., ا. اصاعت *èta'èt*, pr. t. تبعیت *ita'at*, تبعية *tèbè'iyèt*, pr. t. تابعیت *tabi'iyèt*.

SUBORDONNEMENT, adv., بصور زیر دستى *bè-toouré zir-dèsti*, ا. تابعاً *tabè'èn*, pr. t. تابعی *tabi'èn*.

SUBORDONNER, v. a., زیر دست کردن *ziré dèst kèrdèn*, محکم کردن *mèhkoum kèrdèn*, باصاعت آوردن *bè-ètaèt âvourdèn*; — en parlant des choses, منوط کردن *mènout kèrdèn*, تابع کردن *tabè' kèrdèn*; — subordonné, e, en sous ordre, زیر دست *ziré dèst*, ا. تابع *tabè'*, pr. t. تابعی *tabi'*, محکم *mèhkoum*, pr. t. mahkioum; — qui dépend d'une chose, ا. منوط *mènout*.

SUBORNER, v. a., اغوا گمراه کردن *gom-rah kèrdèn*, اغوا *éghva kèrdèn*; — suborner une fille, دختریرا اغوا کردن *doukhtèri-ra éghva kèrdèn*; — suborné, e, گمراه شده *gom-rah-choudè*.

SUBORNEUR, se, s., اغوا گمراه کننده *gom-rah-kounèndè*, اغوا کننده *éghva-kounèndè*.

SUBRÉCARGUE, s. m., نظریه بار کشتی *nazèré baré kèchti*, pr. t. نظریه بار *naziri bari kèchti*.

SUBREPTICE, adj. des 2 g., از روی اشتباه بدست آورده *èz rouï èchtèbah bè-dèst âvourdè*, باکیله تحصیل کرده *bè-hilè tàhsil-kèrdè*.

SUBREPTICEMENT, adv., باشتباهکاری *bè-èchtèbah-kari*, pr. t. *bè-ichtibah-kiari*.

SUBROGATION, s. f. action de subroger V. SUBROGER.

SUBROGER, v. a., وکیل کردن *vèkil kèrdèn*; — subrogé, e, a. وکیل *vèkil*, موکّل *mouvèkkèl*; — subrogé-tuteur, a. ناظر اوصی *nazèr-oul-vèci*, pr. t. *nazir-ul-vaci*.

SUBSÉQUEMMENT, adv., بعد از این *pès èz in*, بعد *bè'èd-èz-in*, a. بعد *bè'èdè-hou*, pr. t. *ba'dè-hou*.

SUBSÉQUENT, E, adj., پسین *pècîn*, آیند *âyèndè*.

SUBSIDE, s. m., خراج *khèradj*, مالیات *maliat*, گزیت *guèzit*, a. تکلیف *tèklif*, pl. تکلیف *tèkalif*, pr. t. *tèkialif*; — secours d'argent, a. اعانه نقدیه *è'ânèyè nèqdiyè*, pr. t. *è'ânèi naqdiyè*.

SUBSIDIAIRE, adj. des 2 g. terme de prat., a. مؤتد *mou'èk-kèd*, pr. t. *mu'èkkid*, مؤتد *mou'èyèd*, pr. t. *mu'èyid*, مؤقعی *mouqèvi*, pr. t. *mouqarvi*, مساعد *mouça'èd*, pr. t. *muça'id*.

SUBSIDIAIREMENT, adv., در ثانی *dèr sani*.

SUBSISTANCE, s. f., گذران *gouzèran*, زندگانی *mayèyè* *zèndègani*, زاد *zad*, توشه *touchè*, a. رزق *rèzq*, pr. t. *rizq*, pl. ارزاق *èrzaq*.

SUBSISTER, v. n., زیستن *zistèn*, بودن *djan baqi* *boudèn*, موجود بودن *mooudjoud boudèn*, pr. t. *mèvdjoud boudèn*; — en parlant des lois, des coutumes, on emploie le mot, جاری *djari* ou باقی *baqi*; — cette loi subsiste encore, هنوز جاریست *èn qanoun hènouz djarist*; — pendant que les traités subsistent,

مادامیکه عهدنامهها باقی اند *ma-dami-ké'êhd-namê-ha baqi-ênd*.

SUBSTANCE, s. f. terme de philosophie, être qui subsiste par lui même, a. جوهر *djoouhèr*, pr. t. *djèvhèr*; — substance spirituelle, a. جوهر روحانی *djoouhèrê rouhani*, pr. t. *djèvhèri rouhani*; — substance corporelle, جوهر جسمانی *djoouhèrê djèsmani*, pr. t. *djèvhèri djismani*; — se dit de toute sorte de matière, a. ماده *maddè*, pl. مواد *mèvadd*; — substance compacte, a. ماده کثیفه *maddèyé kècifè*, pr. t. *maddèi kècifè*; — substance liquide, ماده مائیه *maddèyé maïyè*, pr. t. *maddèi maïyè*; — ce qu'il y a de meilleur, de plus succulent dans une chose, شیر *chirè*, a. زبد *zoubdè*, pr. t. *zubdè*; — en substance, خلاصه *khoulacèyé kèlam*, pr. t. *khoulacèi kièlam*.

SUBSTANTIEL, l.e, adj. qui est nourrissant, مغذ دار *mèghz-dar*, پرونده *pèrvèrèndè*, پر قوت *pour-qouvvèt*; — essentiel, a. جوهری *djoouhèri*, pr. t. *djèvhèri*.

SUBSTANTIELLEMENT, adv., باکیثیت جوهر *bè-hèiciyèlè djooouhèr*, a. من حیث الجواهر *mèn hès oul-djoouhèr*, pr. t. *mîn haïs-ul-djèvhèr*.

SUBSTANTIF, s. m., a. اسم موصوف *èsmé moouçouf*, pr. t. *ismi mèvsouf*.

SUBSTANTIVEMENT, adv., مانند اسم موصوف *manèndè èsmé moouçouf*.

SUBSTITUER, v. a., بجایش دیگری گذاشتن *bè-djaï-èch diguèri gouzachtèn*.

SUBSTITUT, s. m., a. نایب *nayèb*, pr. t. *naïb*, وکیل *vèkil*.

SUBSTITUTION, s. f., a. عوض 'èvèz, pr. t. 'ivaz, تبدیل tèbbdil.

SUBTERFUGE, s. m., گریز, *gouriz*, راه گریز, *rahé gouriz*, pr. t. *rahi quriz*.

SUBTIL, E, adj., باريك *barik*, نازك *nazèk*, pr. t. *nazik*, a. دقيق *dèqiq*, pr. t. *daqiq*; — qui pénètre promptement, a. سريع انغوز *sèri'-oun-noufouz*; — au fig. très-adroit de la main, جيره دست *djèld-dèst*, تخير دست *tchiré-dèst*, a. خفيه انيد *khèfif-oul-yèd*, pr. t. *khafif-ul-yèd*.

SUBTILEMENT, adv., مدققانه *moudèqqèqanè*, pr. t. *moudaqqiganè*, ا. دقيقاً *dèqqigèn*, pr. t. *daqigan*.

SUBTILISATION, s. f., a. تصعيد *tès'id*, pr. t. *tas'id*.

SUBTILISER, v. a., دقیق کردن *barik kèrdèn*, تدقیق کردن *dèqiq kèrdèn*; — examiner minutieusement, تدقیق گول زدن *tèdqiq kèrdèn*; — attraper, tromper, گول زدن *goul zèdèn*, فریب دادن *fèrib dadèn*.

SUBTILITÉ, s. f., نازکی *nazèki*, باریکی *bariki*; — adresse, dextérité, جلد دستی *djèld-dèsti*, چیرہ دستی *tchirè-dèsti*, چستی *tchousti*; — ruse, ا. حیلہ *hilè*; — raffinement, ا. تدقیق *tèdqiq*, pr. t. *tadqiq*; — finesse, زیرکی *zirèki*, vulg. *zèrèngui*.

SUBVENIR, v. n., کم کردن *yavèri kèrdèn*, کم کردن *keumèk kèrdèn*, امداد کردن *èmdad kèrdèn*, pr. t. *imdad kièrdèn*, اعانت کردن *e'ânèt kèrdèn*, pr. t. *i'ânèt kièrdèn*; — pouvoir à, suffire, رسیدن *rècidèn*, کفایت رسانیدن *kèfayèt kèrdèn*, رسانیدن *rèçanidèn*.

SUBVENTION, s. f., اعانت يولي. *d'anété pouli.*

SUBVERSIF, IVE, adj., مغشوش کندہ *mèghchouch-kou-*

nèndè, خراب کننده *khèrab-kounèndè*, a. هادم *hadèm*,
pr. t. *hadim*.

SUBVERSION, s. f., واژگونی کار *vajgouniï kar*, a. اغتشاش *əghètchach*, pr. t. ichtichach, اختلال *èkhtèlal*, pr. t. *ikhtilal*, انقلاب *èngèlab*, pr. t. *ingilab*, انهدام *ènhèdam*, pr. t. *inhidam*.

SUBVERTIR, v. a., واژگون کردن *vajgoun kèrdèn*, زیر و زبر *zir-ou-zèbèr kèrdèn*, مغشوش کردن *mèghchouch kèrdèn*, سرنگین کردن *sèr-nègoun kèrdèn*, pr. t. *sèr-nigoun kièrdèn*; — subverti, e, واژگون *vajgoun*, a. منکوس *mènkous*, pr. t. *mènkious*.

SUC, s. m., آب *áb*, a. ما *ma*, عصاره *'ouçarè*; — le suc de l'orange, آب نارنج *ábè narèndj*.

SUCCÉDER, v. n., بجای کسی نشستن *bè djaï kèci nèchèstèn*, جای کسی گرفتن *djaï kèci guèrèftèn*; — qui suit une autre chose, تعاقب *èz pèi àmèdèn*, از پی آمدن *tè'əqoub kèrdèn*, تتبع کردن *tètabou' kèrdèn*; — recueillir l'héritage de quelqu'un par droit de parenté, وارث شدن *varès choudèn*.

SUCCÈS, s. m., résultat bon ou mauvais, نتیجه *nètídjè*, pl. نتایج *nètáyèdj*, pr. t. *nètáídj*; — heureuse issue, a. حسن نتیجه *heusné nètídjè*, pr. t. *husni nètídjè*; — grand succès, a. نتیجه جلیل *nètídjèyè djèlilè*, pr. t. *nètídjèï djèlilè*.

SUCCESSEUR, s. m., جانشین *dja-nèchîn*, a. خلف *khèlèf*, pr. t. *khalèf*, pl. اخلاف *èkhlaf*, pr. t. *akhlaf*; — héritier, a. وارث *varès*, pr. t. *varis*.

SUCCESSIF, IVE, adj., متعاقب *pèi-dèr-pèi*, a. پی در پی *pèi-dèr-pèi*, a. متعاقب

moutè'âqèb, pr. t. *moutè'âqib*, متوالى *moutèvali*.

SUCCESSION, s. f., پی در پی بودن *pèi-dèr-pèi boudèn*, a. تعاقب *tè'âqoub*, توالی *tèvali*; — hérédité, a. میراث *miras*, ترکہ *tèrèkè*, متروکات *mètroukat*, pr. t. *matroukiat*, مخلفات *moukhèllèfat*, pr. t. *moukhallifat*.

SUCCESSIVEMENT, adv., از عقب یکدیگر *pèi-dèr-pèi*, *pèi-dèr-pèi*, *èz 'èqèbé yèk-diguèr*, a. متعاقباً *moutè'âqèbèn*, pr. t. *mutè'âqibèn*, متوالیاً *moutèvalièn*, متواتراً *moutèvatèrèn*, pr. t. *mutèvatirèn*.

SUCCIN, s. m. ambre jaune, کهربا *kèh-rouba*.

SUCCINCT, e, adj., کوتاه *koutah*, a. مختصر *moukhtècèr*, pr. t. *moukhtaçar*, مجمل *moudjmèl*.

SUCCINCTEMENT, adv., بطور مختصر *bè-toouré moukhtècèr*, pr. t. *bè-tèvri moukhtaçar*, a. مختصراً *moukhtècèrèn*, pr. t. *moukhtaçarèn*, مجملاً *moudjmèlèn*, *èdimalèn*, pr. t. *idimalèn*, على وجه الاجمال *'èla vèdjh-oul-èdimal*, pr. t. *'ala vèdjh-ul-idimal*.

SUCCION, s. f. action de sucer, مکیدگی *mèkidègui*, a. مقص *mèss*, pr. t. *mass*.

SUCCOMBER, v. n., وا ماندن *va mandèn*, تاب نیارندن *tab nè-yavourdèn*; — mourir, مردن *mourdèn*, وفات کردن *vèfat kèrdèn*.

SUCCULENT, e, adj., آبدار *âb-dar*.

SUCEMENT, s. m. V. SUCCION.

SUCER, v. a., مزیدن *mèzidèn*, مکیدن *mèkidèn*.

SUCEUR, s. m., مکندہ *mèkèndè*, a. مصاص *mèssas*.

SUÇOIR, s. m., آلت مکیدن *âlètè mèkidèn*.

SUÇON, s. m., a. موضع مقص *moouze'è mèss*, pr. t. *mèvzè'i mèss*.

SUÇOTER, v. a., کم و پیدری مییدن *kèm vè pèi-dèr-pèi mèkidèn*.

SUCRE, s. m. sucre non raffiné, شکر *chèkèr*; — sucre raffiné, قند *qènd*, pr. t. *qand*; — 'sucre candi, نبات *nèbat*.

SUCRER, v. a., قند گذاشتن *qènd rikhtèn*, قند گوزاختن *qènd gouzachtèn*; — sucré, c., ریخته قند *qènd-rikhtè*.

SUCRERIE, s. f., کارخانه قند سازی *kar-khanèyè qènd-sazi*; — au pl. sucreries, شیرینی *chirini*.

SUCRIER, s. m., قنددان *qènd-dan*.

SUD, s. m., a. جنوب *djènoub*.

SUD-EST, s. m., a. بین الجنوب والشرق *bèïn-oul-djènoub vèl-chèrq*.

SUDORIFIQUE, adj. des 2 g., عرق اندیز *khèi-àvèr*, عرق اور *khèi-àvèr*, 'èrèq-ènguiz, a. معرق *mou'èrrèq*, pr. t. *mou'arriq*.

SUD-OUEST, s. m., a. بین الجنوب والغرب *bèïn-oul-djènoub vèl-ghèrb*.

SUER, v. n., عرق کردن *khèi rikhtèn*, عرق ریختن *kèrdèn*.

SUEUR, s. f., خوی *khèi*, خو *khèv*, a. عرق *'èrèq*, pr. t. *'arq*.

SUFFIRE, v. n., کافی بودن *kafi boudèn*, کفایت کردن *kèfayèt kèrdèn*; — cela suffit, این کافیست *ïn kafist*, این کفایت میکند *ïn kèfayèt mi-kounèd*; — cela ne suffit pas, این کافی نیست *ïn kafi nist*.

SUFFISAMMENT, adv., بقدر کفایت *bè-qèdrè kèfayèt*, pr. t. *bè-qadri kièfayèt*.

SUFFISANCE, s. f., a. کفایت *kèfayèt*; — capacité, a. قابلیت *qabèliyèt*, pr. t. *qabiliyèt*, کفایت *kèfayèt*; — présomp-

- tion, خود پسندی *khoud pècèndi*, a. غرور *ghourour*.
- SUFFISANT, E, adj., a. کافی *kafi*, pr. t. *kiafi*, وافی *vafi*; — présomptueux, خود پسند *khoud-pècènd*, a. مغرور *mègh-rour*, pr. t. *maghrour*.
- SUFFOCANT, E, adj., خفه کننده *khèfè-kounèndè*, a. خائف *khanèq*, pr. t. *khaniq*.
- SUFFOCATION, s. f., خفگی *khèfègui*, a. اختناق *èkhtènaq*, pr. t. *ikhtinaq*.
- SUFFOQUER, v. a., خفه کردن *khèfè kèrdèn*; — v. n., خفه شدن *khèfè choudèn*; — suffoqué, e, خفه شده *khèfè-choudè*.
- SUFFRAGE, s. m., a. رأی *rè'i*, pl. آرا *àra*; — à l'unanimité des suffrages, a. باتفاق انراي *bè-èttèfaq-our-rè'i*, pr. t. *bè-ittifag-ur-rè'i*; — approbation, a. قبول *qèboul*, pr. t. *qaboul*, تحسین *tèhsîn*, pr. t. *tahsîn*.
- SUGGÉRER, v. a., بذهن انداختن *bè-zèhn èndakhtèn*, القا *èlqa kèrdèn*.
- SUGGESTION, s. f., a. القا *èlqa*, pr. t. *ilqa*, اغوا *èghva*, pr. t. *ighva*, تلقين *tèlqîn*.
- SUICIDE, s. m. action de se tuer, خود را کشتن *khoud-ra kouchtèn*; — celui qui se tue, قاتل نفس خود *qatèlè nèfsè khoud*.
- SUIE, s. f., دوده *doudè*, a. سناج *sènadj*, pr. t. *sinadj*.
- SUIF, s. m., بيه *pih*, a. شاحم *chèhm*, pr. t. *chahm*.
- SUINT, s. m., عرق حيوانات *khèiï hèivanat*, عرق حيوانات *'èrèqé hèivanat*.
- SUINTEMENT, s. m., تراوش *tèravèch*, a. ترشح *tèrèchchouh*.
- SUINTER, v. n., تراويدن *tèravidèn*, تراوش کردن *tèravèch*

kèrdèn, شاریدن *cha-ridèn*, *tèrèchchouh kèrdèn*, ترشح کردن *kèrdèn*.

SUITE, s. f. cortège, همراهان *hèm-raham*, a. اتباع *èlba'*; — ceux qui viennent après, پس آیندگان *pès àyèndègan*, a. معاقبین *mou'âqèbîn*, pr. t. *mou'âqibîn*; — continuation, a. ما باقی *ma-bèqi*, ما باقی *ma-baqi*; — enchaînement, a. سلسله *sèlsèlè*, pr. t. *silsili*, تسلسل *tècèlsoul*; — rangée, راسته *rastè*; — ordre, liaison, a. ربط *rèbt*, pr. t. *rabt*, رابطه *rabètè* pr. t. *ra-bità*; — effet d'un événement, résultat دنباله *doum-balè*, a. عاقبت *'âqèbèt*, pr. t. *'âqibèt*, نتیجه *nètîdjè*; — à la suite, après, پس از این *pès èz in*, بعد از این *bè'èd èz in*, pr. t. *ba'd èz in*; — de suite, l'un après l'autre, سر پشت همدیگر *sèré pouchté hèm-diguèr*; — dans l'ordre où les choses doivent être rangées, به ترتیب *bè-tèrtib*; — de suite, tout de suite, sans retard, همین ساعت *hèmîn-sa'èt*, pr. t. *hèmîn-sa'at*, a. الان *èl-an*; — de suite, sans interruption, بی فاصله *bi facèlè*, a. بلا فاصله *bè-la facèlè*, pr. t. *bi-la facilè*.

SUIVANT, E, adj., پس از این *pès èz in*, a. بعد *bè'èd*, pr. t. *ba'd*, بعد *ma-bè'èd*, pr. t. *ma-ba'd*; — le jour suivant, روز پس از این *rouzé pès èz in*, روز بعد *rouzé bè'èd*.

SUIVANT, prépos., نظربه *nèzèr bè*; — suivant l'opinion d'un tel, نظر به اعتقاد فلانکس *nèzèr bè-è'ètèqadè flàn-kès*.

SUIVER ou **SUIFFER**, v. a. enduire de suif, پیه بکشتنی *pîh bè-kèchti malidèn*.

SUIVER, v. a., از عقب رفتن *dèr pèi rèftèn*, در پی رفتن *dèr pèi rèftèn*.

'èqèb rèftèn, از عقب آمدن *èz 'èqèb àmèdèn*; — aller après quelqu'un pour l'attraper, پشت سر کسی افتادن *pouchté sèré kèci ouftadèn*, تعاقب کردن *tè'âqoub kèrdèn*; — suivre son chemin, راه خود را پیش گرفتن *rahé khoud-ra pich guèrèftèn*, pr. t. *rahi khod-ra pich guiriftèn*; — accompagner, همراه رفتن *hèm-rah rèftèn*; — suivre une affaire, در کاری مداومت کردن *dèr kari moudavèmèt kèrdèn*; — suivre l'exemple, suivre l'idée de quelqu'un, متابعت پیروی کردن *pèi-rèvi kèrdèn*, متابعت کردن *moutabè'tt kèrdèn*, pr. t. *mutabi'at kièrdèn*.

SUJET, TE, s. soumis à une autorité, فرمانبردار *fèrman-bèr-dar*, فرمانبر *fèrman-bèr*, a. رعیت *rè'èyèt*, pr. t. *ra'iyèt*, pl. رعایا *rè'âya*, pr. t. *rá'ya* تبعه *tèbè'è*, pr. t. *taba'è*; — il signifie aussi une personne, مرد *mèrd*, a. آدم *âdèm*, شخص *chèkhs*, pr. t. *chakhs*; — mauvais sujet, مرد بد *mèrdé béd*, شخص بد *chèkhsé béd*; — cause, a. سبب *sèbèb*, وسیله *vècilé*, pl. وسایل *vèçayèl*, pr. t. *vèçail*; — matière, a. ماده *maddè*.

SUJET, TE, adj., مطیع فرمان *mouti'è fèrman*, a. محکم *mèhkoum*, pr. t. *mahkioum*, تابع *tabè'*, pr. t. *tabi'*; — sujet par habitude, par nature, گرفتار *guèrèftar*, a. مبتلا *moubtèla*; — tout le monde est sujet à se tromper, هر کس قابل سهو و نسیان است *hèr kès qabèlè sèhv-ou-nècian-èst*.

SUJETION, s. f., زیر دستى *zir-dèsti*, فرمان بردارى *fèrman-bèr-dari*, a. محکومیت *mèhkoumiyèt*, pr. t. *mahkoumiyèt*.

SULFATE, s. m., a. توتیا *toutia*, زاج *zadj*.

SULFURE, s. m. sulfure d'arsenic, زرنیک zèrnikh; — de mercure, شندجرف chèndjèrf.

SULFUREUX, SE, adj., بکوترد آلودè bè-kouguèrd àloudè, کوگردی kouguèrdi.

SULFURIQUE, adj. des 2 g. acide sulfurique, جوهر کوگرد djoouhèré kouguèrd, pr. t. djèvhèri kuguèrd, روغن زاج rooughèné zadj.

SULTAN, s. m., سلطان soultan, pr. t. sultan, pl. سلاطین sèlatin.

SUMAC, s. m., a. ستاق soummaq.

SUPER, v. n. terme de marine, se boucher, بسته شدن bèstè choudèn.

SUPERBE, adj. des 2 g. orgueilleux, باد سب bad-sèr, با نخوت ba nèkhvèt, a. نفع نفع nèffadj, متکبر moutèkèbbèr, pr. t. mutèkèbbir, مغرور mèghrour, pr. t. maghrour; — magnifique, بسیر خوب bèciar khoub, خیلی با شکوه khèili ba chèkouh, a. اعلا è'èla, pr. t. a'la.

SUPERBE, s. f., orgueil, باد سب bad-sèri, a. نخوت nèkh-rèt, pr. t. nakhvèt, تکبر tèkèbbour, pr. t. tèkièbbur, کبر kèbr, pr. t. kibr.

SUPERBEMENT, adv. avec orgueil, با نخوت ba nèkhvèt, به نخوت bè-nèkhvèt; — magnifiquement, بسیار خوب bèciar khoub, pr. t. biciar khob, در کمال شکوه dèr kè-malé chèkouh, pr. t. dèr kèmalì chukiouh.

SUPERCHERIE, s. f., گول فرب fèrib, رنگ rèng, a. غبن ghèbn, pr. t. ghabn, حيله hilè, pl. حیل hièl.

SUPERFÉTATION, بر نطفه بسته شدن noutfè bèr noutfè bèstè choudèn.

SUPERFICIE, s. f., روى *rouï*, a. سطح *sèth*, pr. t. *sath*, pl. سحنوح *soutouh*.

SUPERFICIEL, LE, adj., a. ظاهرى *sèthi*, pr. t. *sathi*, zahèri, pr. t. *zahiri*.

SUPERFICIELLEMENT, adv., a. سطحياً *sèthiyèn*, pr. t. *sa-thiyèn*, au fig. sans réfléchir, V. LÉGÈREMENT.

SUPERFIN, E, adj., بسيار خوب *bèciar khoub*, pr. t. *biciar khob*, اعلأ فرد *fèrdé è'èla*, a. فوق الاعلا *foouq-oul-è'èla*, pr. t. *fèvq-ul-a'la*.

SUPERFLU, E, adj., زیادتى *ziadèti*, زيادى *ziadi*, a. زايد *zayèd*, pr. t. *zaid*, pl. زوايد *zèvayèd*, pr. t. *zavaïd*; — cela est superflu, زيادىست *in ziad-ist*, اين زايد *in zayèd-èst*; — inutile, بى مصرف *bi-mèsrèf*, است *in zayèd-èst*; — ce qui est de trop, زيادتى *ziadèti*, بيهود *bi-houdè*; a. فضله *fèzlè*, pr. t. *fazlè*.

SUPERFLUITÉ, s. f., زيادتى *ziadèti*; — surabondance, فزونى *fouzouni*, انبوهى *embouhi*, a. كثرت *kèsrèt*.

SUPÉRIEUR, E, adj. qui est au dessus, بالاى *balayi*, زبرين *zèbèrîn*, a. فوقانى *foouqani*, pr. t. *fèvqani*; — la partie supérieure, طرف بالاى *tèrèfé balayi*; — élevé, بلند *boulènd*, a. رفيع *rèfi'*, اعلأ *è'èla*, pr. t. *a'la*, على *'àli*; — grade supérieur, جہ بلند *djahé boulènd*, منصب *mènsèbé 'àli*; — être supérieur en nombre, زياد بودن *hècèbé 'èdèd ziad boudèn*.

SUPÉRIEUR, E, s., supérieur d'un couvent, سر کرده *sèr-kèrdè*, ريش سفيد *rich-sèfid*, بزرگ *bouzourg*, a. رئیس *rè'is*, pl. رؤسا *rouèsa*.

SUPÉRIEUREMENT, adv. d'une manière supérieure, برتر *bèr-tèr*, *bèh-tèr*; — très-bien, بسیار خوب *bèciar khoub*, در منتهای خوبی *dèr mountèhaï khoubi*.

SUPÉRIORITÉ, s. f., برتری *bèr-tèri*, a. تفوّق *tèfèvvouq*, فضّل *tèfèzzoul*, pr. t. *tèfazzul*.

SUPERLATIF, ive, adj. terme de gram., a. اسم تفضیل *èsmé tèfzil*, pr. t. *ismi tafzil*

SUPERLATIVEMENT, adv., بدرجۀ کمال *bè-dèrèdjèyé kèmal*, با بختور *bè-loouré è'èla*.

SUPERPOSER, v. a., رو گذاشتن *rou gouzachtèn*.

SUPERPURATION, s. f., روش شکم بی اندازه *rèvèché chèkèm bi èndazè*.

SUPERSTITIEUSEMENT, adv., از روی تعصب *èz rouï tè'èssoub*, از روی اعتقاد باطل *èz rouï è'èlèqadé batèl*, از روی جهلیت *èz rouï djèhliyèt*.

SUPERSTITIEUX, se, adj., a. متعصب با اعتقادات باطله *mouqè-yèdé bè-è'èlèqadaté batèlè*, a. متعصب *moutè'èssèb*, pr. t. *mutè'assib*.

SUPERSTITION, s. f., a. تعصب *tè'èssoub*, pr. t. *tè'assub*, جهلیت *è'èlèqadé batèl*, pr. t. *t'èlèqadi batil*, *djèhliyèt*.

SUPPLANTER, v. a., کسی را گرفتن *djaï kèci-ra guè-rèftèn*.

SUPPLÉANT, e, adj., جا نشین *dja-nèchîn*, pr. t. *dja-nichîn*, a. وکیل *vèkil*, pl. وکلا *voukèla*, نایب *nayèb*, pr. t. *naïb*, pl. نواب *nèvvab*.

SUPPLÉER, v. a. ajouter ce qui manque, کسرش را دادن *kèsr-èch-ra dadèn*, کسر را تکمیل کردن *kèsr-ra tèkmil*

kèrdèn; — suppléer quelqu'un, بجای کسی نشستن *bè-djaï kèci nèchèstèn*, وکیل شدن *vèkil choudèn*; —
v. n. réparer le manque, le défaut de quelque chose, تلافی شدن *tèlafi choudèn*; — supplée, e, تکمیل شده *tèkmil-choudè*, a. مکمل *moukèmmèl*.

SUPPLÉMENT, s. m., a. تتمه *tètèmmè*, pr. t. *tètimmè*.

SUPPLÉMENTAIRE, adj. des 2 g., a. علاوه *'èlavè*, pr. t. *'ilavè*,
ضمیمه *zèmimè*, pr. t. *zamimè*.

SUPPLIANT, E, adj., نیازمند *niazmènd*, ائتماس کننده *èltè-
mas-kounèndè*, a. متضرع *moutèzèrrè'*, pr. t. *mutèzarri'*;
— se dit de ceux qui présentent des requêtes, a. مستدعی *moustèd'i*, pr. t. *mustèd'i*.

SUPPLICATION, s. f., نیاز *niaz*, a. ائتماس *rèdja-ou-èl-
tèmas*.

SUPPLICE, s. m., a. عوقبت *'ouqoubèt*, pl. عوقبات *'ouqoubat*,
سیاست *siacèt*; — vive douleur, درد *dèrd*, a. اذیت *èzi-
yèt*, عذاب *'èzab*, pr. t. *'azab*, وجع *vèdjè'*, pr. t. *vèdja'*.

SUPPLICIER, v. a., سیاست کردن *siacèt kèrdèn*, شرعاً بقتل رسانیدن *chèr'èn bè-qètl rèçanidèn*.

SUPPLIER, v. a., نیازمند شدن *niazmènd choudèn*,
باستکانت ائتماس کردن *bè-èstèkanèt èltèmas kèrdèn*,
تضرع کردن *tèzèrrou' kèrdèn*.

SUPPLIQUE, s. f., عریضه *'èrizè*, p. t. عرضحال *'èrzè-hal*, pr.
t. *'arzou hal*.

SUPPORT, s. m., پازیر *pazir*, پایندان *payèndan*, پشتیبان *pouchti-ban*, a. مستند *moustènèd*, pr. t. *mustènèd*,
ضامن *zamèn*, pr. t. *zamèn*; — au fig. appui, aide, پشت *pouchté pènah*.

SUPPORTABLE, adj. des 2 g., تاب آوردنی *tab-âvourdèni*, ممکن تحمل *moumkèné tèhèmmoul*, تحمل کردنی *tèhèmmoul-kèrdèni*.

SUPPORTABLEMENT, adv., بطوریکه تحمل توان کرد *bè-toou-ri-ké tèhèmmoul tèvan kèrd*.

SUPPORTER, v. a. soutenir, نگاهداشتن *nègah-dachtèn*, بر داشتن *bèr-dachtèn*; — endurer, تاب آوردن *tab âvourdèn*, طاقت کردن *tagèt kèrdèn*, pr. t. *tagat kièrdèn*, تحمل شدن *moutèhèmmèl choudèn*.

SUPPOSER, v. a., پنداشتن *poundachtèn*, pr. t. *pèndachtèn*, فرض کردن *fèrz kèrdèn*; — supposons que *fèrz kounim ké*; — j'ai supposé que *poundachtèm ké*, pr. t. *pèndachtèm kí*, خیل کردم *khial kèrdèm ké*.

SUPPOSITION, s. f., a. فرض *fèrz*, pr. t. *farz*, قیاس *qias*; — par supposition, a. فرض *fèrzèn*, pr. t. *faraza*, بلفرض *bèl-fèrz*, pr. t. *bil-farz*.

SUPPOSITOIRE, s. m., شف *chaf*.

SUPPRESSION, s. f., بر داشتن *bèr dachtèn*, a. رفع *rèf*, دفع *dèf*, ابطال *èbtal*, pr. t. *ibtal*.

SUPPRIMER, v. a. empêcher de paraître, ردغن کردن *qèdèghèn kèrdèn*; — taire, passer sous silence, ذکر نکردن *zèkr nè-kèrdèn*, pr. t. *zìkr nè-kièrdèn*, نگفتن *nègoftèn*; — retrancher, abolir, بر داشتن *èz mian bèr dachtèn*, منسوخ کردن *mènsoukh kèrdèn*, موقوف کردن *moouqouf kèrdèn*, pr. t. *mèvqouf kièrdèn*.

SUPPURATIF, IVE, adj., پزندۀ ریم *pèzèndèyé rim*, a. مقیح *mouqèiyèh*, pr. t. *muqāyih*.

SUPPURATION, s. f., بهم رسیدن ریم *bè-hèm rècidèné rim*, a. تقیح *tèqèiyouh*, pr. t. *tèqāyuh*, تفرح *tèqèrrouh*, pr. t. *tèqarruh*.

SUPPURER, v. n., جاری شدن ریم *djari choudèné rim*, آمدن چرک *àmèdèné tchèrk*.

SUPPUTATION, s. f., شمار *choumar* a. حساب *hèçab*, pr. t. *hiçab*.

SUPPUTER, v. a., شمردن *choumourdèn*, حسب کردن *hèçab kèrdèn*; — supputé, e, شمرده شده *choumourdè-choudè*, حسب کرده شده *hèçab-kèrdè-choudè*, a. محسوب *mèh-soub*, pr. t. *mahsoub*.

SUPRÉMATIE, s. f., برتری *bèr-tèri*, a. شرافت *chèrafèt*, نفقت *tèfèrrouq*.

SUPRÊME, adj. des 2 g., برترین *bèr-tèrîn*, a. اعلیٰ *è'èla*, pr. t. *a'la*, عالی *'ali*, سامی *sami*, اعظم *è'èzèm*, pr. t. *a'zèm*; — ordre suprême, a. امر عالی *èmré 'ali*, pr. t. *èmri 'a'li*; — au suprême degré, بدترین درجه *bè-bèr-tèrîn dèrèdjè*.

SUR, E, adj. qui a un goût aigrelet, ترش مزه *tourch-mèzè*.

SÛR, E, adj., واخ *vakh*, (vieux) خاطر جمع *khatèr-djèm'*, یقینی *yèqini*, a. محقق *mouhèqqèq*, pr. t. *mouhaqqaq*; — ôtre sûr, بودن خاطر جمع *khatèr-djèm' boudèn*, دانستن یقین *yèqîn danèstèn*, pr. t. *yaqîn danistèn*; — qui a le pied sûr, پایش محکم *paï-èch meuhkèm*; — à qui on peut se fier, خاطر جمع *khatèr-djèm'*, p. t. *chayané èmniyèt*, pr. t. *cha-*

yani èmniyèt, a. امين *èmn̄*; — une personne sûre,
 شاکس امين *chèkhsé èmn̄*, pr. t. *chakhsi èmn̄*; —
 chemin sûr, راه امن *rahé èmn̄*.

SUR, prépos. de lieu, بر *bèr*, روی *rouī*, بالا *bala*, a. على *ʿalī*
 'èla, pr. t. 'ala; — sur terre, بر زمین *bèr zèmn̄*, روی *rouī zèmn̄*; — donner sur, avoir vue sur, مشرف
 بودن *mouchrèf boudèn*; — prendre sur soi, گرفتن
guèrdèn guèrèftèn, بر عهده خود گرفتن *bèr 'euh-
 dèyé khoud guèrèftèn*; — sur ces entrefaites, در اين
 اثنا *dèr in èsna*.

SURABONDAMENT, adv., بسيار انبوه *èmbouh*, افزون *èfzoun*,
 بسیار *bèciar*, خیلی *khèili*, فراوان *fèravan*.

SURABONDANCE, s. f., فراوانی *fèravani*, فروزی *fouzouni*,
 بسیاری *bèciari*, a. کثرت *kèsrèt*.

SURABONDANT, e, adj., بسیار *bèciar*, انبوه *èmbouh*,
 خیلی *khèili*, فراوان *fèravan*, a. کثیر *kècir*, متکثر *moutèkacèr*,
 pr. t. *mutèkiacir*.

SURABONDER, v. n., فراوان بودن *fèravan boudèn*, pr. t. *fira-
 van boudèn*, بسیار بودن *bèciar boudèn*, pr. t. *biciar
 boudèn*, انبوه بودن *èmbouh boudèn*.

SURACHETER, v. a., گران خریدن *guè-
 ran khèridèn*, acheter trop cher.

SURANNATION, s. f., (lettre de) terme de chancellerie, a.
 تجديد حکم *tèdjdidé heukm*, pr. t. *tèdjdidì hukm*.

SURANNE, v. n., از بکسل گشتن *èz yèk-sal gou-
 zèchlèn*.

SURANNÉ, e, adj., ديرين *dirīn*, کهنه *kohnè*, a. عتيق *'ètīq*,
 pr. t. 'atīq.

SUR-ARBITRE, s. m., a. *هَکَمَ سَالَسَ* *hèkémé salès*, pr. t. *hakèmi salis*.

SURATE, s. m., chapitre du Coran, a. *سُورَة* *sourè*.

SURBAISSÉ, e, adj., *از وسط خمیده* *èz vècèt khèmidè*.

SURBAISSEMENT, s. m., *خمیدگی وسط* *khèmidèguï vècèt*.

SURCHARGE, s. f., *سربار* *sèré bar*.

SURCHARGER, v. a., *سربار گذاشتن* *sèré bar gouzachtèn*, *زیاد بار را سنگین کردن* *bar-ra sènguïn kèrdèn*, *بارش زیاد حمل کردن* *ziad hèml kèrdèn*; — *surchargé, e*, *بارش بارش* *bar-èch sènguïn*, *زیاد است* *ziad-èst*.

SURCHAUFFER, v. a., *آهن را زیاد در آتش نهادن* *àhèn-ra ziad dèr àtèch nèyah-dachtèn*, *آهن را سوزاندن* *àhèn-ra souzandèn*.

SURCHAUFFURE, s. f., *سوختگی آهن* *soukhtèguï àhèn*.

SURCROISSANCE, s. f., *گوشت زاید* *gouchté zayèd*, a. *لحم زاید* *lèhmé zayèd*, pr. t. *louhoumi zaïd*.

SURCROÎT, s. m., *زیادتی* *ziadèti*, a. *علاوه* *'èlavè*, pr. t. *'ilavè*, *ضمیمه* *zèmimé*, pr. t. *zamimé*.

SURCROÎTRE, v. a., *خیلی زیاد کردن* *khèili ziad kèrdèn*.

SURDENT, s. f., *دندان زاید* *dèndané zayèd*, a. *سن زاید* *sènné zayèd*, pr. t. *sinni zaïd*.

SURDITÉ, s. f., *کری* *kèri*, pr. t. *kièri*, *گرانگوشی* *guèran-gouchi*, pr. t. *guiran-gouchi*, *سنگینی گوش* *sènguiniï gouch*, a. *صمم* *sèmèm*, pr. t. *samèm*.

SURDORER, v. a., *دو باره مظلا کردن* *dou barè mouttèla kèrdèn*.

BUREAU, s. m., *شبقه* *choubouqè*, *خمان* *khèman*.

SURELLE ou SURETTE, oreille des prés, ترشك صحرایی *tourchèké sèhrayi*.

SÛREMENT, adv., بدون بیم و خطر *bè-dounè bim-ou-khètèr*,
بمئیت *bè-ènniyèt*; — avec certitude, بضمیر یقین *bè-*
toouré yèqîn, a. یقیناً *yèqînèn*, pr. t. *yaqînèn*, فی الواقع
fil-raqè', pr. t. *fil-raqi'*.

SURENCHÈRE, s. f., افزایش قیمت *èfzayèché qèimèt*, pr. t.
èfzayichi qimèt.

SURENCHÉRIR, v. n., بر قیمت افزودن *bèr qèimèt èfzoudèn*.

SURÉROGATION, s. f., زیادی *ziadi*, زیادتی *ziadèti*, بر علاوه
'èlavè bèr roudjoub.

SURÉROGATOIRE, adj. des 2 g., بر وجوب علاوه *'èlavè bèr*
roudjoub, واجبه نعمت *'èlavè bèr vadjèbèyé zèmmèt*, a. الواجب
zayèd-'èn-oul-vadjèb, pr. t. *zaïd-'an-ul-vadjib*.

SURET, TE, adj. aigrelet, diminutif de sur, V. SUR.

SÛRETÉ, s. f., عدم بیم و خطر *'èdèmé bim-ou-khètèr*, a.
جای امن *ènniyèt*, امن *èmn*; — lieu de sûreté, au fig. mettre
djaï èmn; — mettre en lieu de sûreté, au fig. mettre
en prison, بزرندان انداختن *bè-zèndan èndakhtèn*, حبس
hèbs kèrdèn.

SURFACE, s. f., روی *rouï*, رو *rou*, a. سطح *sèth*, pr. t. *sath*,
pl. سطوح *soutouh*.

SURFAIRE, v. a., بر قیمت گران گفتن *guèran goftèn*, علاوه
'èlavè bèr qèimèt khastèn.

SURFAIX, s. m., زیرتنگ *zèbèr-tèng*.

SURGEON, s. m., رشتاک *rèchtak*, ستاک *sètak*.

SURGIR, v. n. arriver, aborder, رسیدن *rècidèn*, واصل شدن

vacèl choudèn; — sortir, s'élever, پیدا شدن *pèida choudèn*, کردن ظهور *zouhour kèrdèn*.

SURHAUSSEMENT, s. m. action de surhausser, V. **SURHAUS-SER**.

SURHAUSSER, v. a. élever plus haut, بالاتر کردن *bala-tèr kèrdèn*, — augmenter le prix, گرانتر کردن *guèran-tèr kèrdèn*, قیمت را زیاد کردن *qèimèt-ra ziad kèrdèn*.

SURHUMAIN, e, adj., از حد بشر بیرون *èz hèddé bèchèr biroun*.

SURINTENDANCE, s. f., ناضر باشیکری *nazèr-bachi-guèri*.

SURINTENDANT, e, s., ناضر باشی *nazèr-bachi*.

SURJET, s. m., نبدوزی *lèb-douzi*, ترمی دوزی *tourki-douzi*

SURJETER, v. a., نبدوزی کردن *lèb-douzi kèrdèn*, ترمی دوزی کردن *tourki-douzi kèrdèn*.

SURLENDEMAIN, s. m., دو روز بعد *dou rouzé bè'èd*, دو روز دیگر *dou rouzé diguèr*.

SURMENER, v. a., پا انداختن *èz pa èndakhtèn*; — surmené, e, از پا انداخته شده *èz pa èndakhtè-choudè*, *va-mandè*, وا مانده *èz kar ouftadè*.

SURMONTER, v. a. monter au dessus, بالا رفتن *bala rèftèn*, بالا آمدن *bala àmèdèn*; — vaincre, dompter, فایق شدن *fayèq choudèn*, غالب آمدن *ghalèb àmèdèn*; — surpasser, پیش افتادن *pich ouftadèn*, سابقهت کردن *mouçabèqèt kèrdèn*; — surmonté, e, surmonté d'une croix, در سر آن یک خاج *dèr sèré àn yèk khatch*.

SURMOÛT, s. m., جوش نکرده *chèrabé djouch-nè-kèrdè*.

SURNAGER, v. n., بر روی آب استادن *bèr rouï ab èstudèn*,
بر روی آب ماندن *bèr rouï ab mandèn*.

SURNATUREL, LE, adj., از حد طبیعت خارج *èz heddé tè-
bi'èt kharèdj*, a. فوق الطبیعت *foouq-out-tèbi'èt*, pr. t.
fèvq-ut-tabi'at.

SURNATURELLEMENT, adv., a. بطریق فوق الطبیعة *bè-tèriqè
foouq-out-tèbi'èt*.

SURNOM, s. m., پاز نامہ *paj-namè*, a. لقب *lèqèb*, pr. t. *laqab*,
pl. القاب *èlqab*, کنیه *kouniyè*.

SURNOMMER, پاز نامہ سر کسی گذاشتن *paj-namè sèré kèci
gouzachtèn*, لقب گذاشتن *lèqèb gouzachtèn*, pr. t. *laqab
guzachtèn*.

SURNUMÉRAIRE, adj. des 2 g., خارج از عدد معین *kharèdj
èz 'èdèdé mou'èiyèn*.

SURPASSER, v. a. être plus haut, بلندتر بودن *boulènd-tèr
boudèn*; — au fig. être au dessus de quelqu'un, برتر
بودن *bèr-tèr boudèn*, گذشتن *gouzèchtèn*, برتری داشتن
bèr-tèri dachtèn, رفیق داشتن *tèfèvvouq dachtèn*, فایق
در شگفت انداختن *fayèq boudèn*; — étonner, حیران کردن
dèr chèguèft èndakhtèn, — surpassé, e, گذشته *gouzèchtè*.

SURPAYER, v. a., گران خریدن *guèran khèridèn*.

SURPLIS, s. m., جامه نماز کشیش *djamèyé nèmazé kèchich*.

SURPLOMB, s. m., خمیدگی *khèmidègui*, کجی *kèdji*.

SURPLOMBER, v. n., خمید بودن *khèmidè boudèn*.

SURPLUS, s. m., زیادتى *ziadèti*, زیادى *ziadi*, a. فضلہ *fèzlè*,
pr. t. *fazlè*; — au surplus, علاوه بر این *'èlavè bèr in*,
گذشته از این *èz in gouzèchtè*.

SURPRENANT, *e*, *adj.*, حيرت انگيز *hèirèt-ènguiz*, *a*. عجيب *'edjib*, *pr. t.* 'adjib, غريب *ghèrib*, *pr. t.* *ghariù*.

SURPRENDRE, *v. a.* prendre sur le fait, حين ارتكاب بامري *hiné èrtèkabé bè-èmri guèrèstèn*, ناگهان گرفتن *naguèhan guèrèstèn*, *pr. t.* *naguihan guiriftèn*, غفلة *ghèflètèn guèrèstèn*; — abuser, tromper, گول *goul zèdèn*, دزدان *fèrib dadèn*; — surprendre le secret de quelqu'un, راز کسی را کشف کردن *razé kèci-ra kèchf kèrdèn*; — étonner, حیران کردن *hèiran kèrdèn*, بحیرت انداختن *bè-hèirèt èndakhtèn*; — se laisser surprendre, گول خوردن *goul khourdèn*, *pr. t.* *goul khordèn*; — surpris, *e*, étonné, در شگفت *dèr chèguèft mandè*, *pr. t.* *dèr chiguift mandè*, *a*. حیران *hèiran*, *pr. t.* *haïran*; — trompé, گول خورده *goul-khourdè*, *pr. t.* *goul-khordè*.

SURPRISE, *s. f.* action de surprendre, *V. SURPRENDRE*; — signifie aussi étonnement, حیرت *chèguèft*, *a*. حیرت *hèirèt*, *pr. t.* *haïrèt*.

SURSAUT, *s. m.*, سراسیمه *sèracimè*; — s'éveiller en sursaut, خواب بیدار شدن *sèracimè èz khab bidar choudèn*.

SURSEANCE, *s. f.*, *a*. مهلت *meuhlèt*, *pr. t.* *mihlèt*, تأخیر *tè'èkhir*, *pr. t.* *ta'khir*.

SURSEMER, *v. a.*, بخرکاشتن *bèr tokhmé kachtè tokhmé diguèr kachtèn*.

SURSEOIR, *v. a.*, بتأخیر انداختن *bè-tè'èkhir èndakhtèn*, بعهدة تأخیر انداختن *bè-'euhdèyé tè'èkhir èndakhtèn*.

SURSIS, *s. m.*, *a*. مهلت *meuhlèt*, *pr. t.* *mihlèt*.

- SURTAUX**, s. m., از دیاد مالیات *èzdiadé maliat*.
- SURTAXE**, s. f., ضمیمه مالیات *zènimèyé maliat*.
- SURTAXER**, v. a., زیاد کردن مالیات را *maliat-ra ziad kèrdèn*.
- SURTOUT**, adv., به خصوص *bè-vijè, ba khouçous*, ا. علی الخصوص *khoucoucèn*, pr. t. *khoucouça*, ا. على الخصوص *'èlèl-khouçous*, pr. t. *'alal-khouçous*.
- SURTOUT**, s. m. habit de dessus, بالا پوش *bala-pouch*.
- SURVEILLANCE**, s. f., نگاه بانی *nègah-bani*.
- SURVEILLANT**, e, نگاهبان *nègah-ban*, ا. ناظر *nazèr*, pr. t. *nasir*.
- SURVEILLER**, v. a., پاییدن نگاهبانی *nègah-bani kèrdèn*.
- SURVENANCE**, s. f., a. ظهور غیر مترقب *zouhouré ghèiré moutèrèqqèb*, pr. t. *zouhourî ghaîrî mutèraqqib*.
- SURVENANT**, e, adj., بعد آنده *ayèndèyé bè'dè*.
- SURVENDRE**, v. a., گران فروختن *guèran fouroukhtèn*, pr. t. *guiran furoukhtèn*.
- SURVENIR**, v. n., ظهور پیدا شدن *pèida choudèn*, ظهور کردن *zouhour kèrdèn*; — survenu, o, پیدا شده *pèidu-choudè*, ظهور کرده *zouhour-kèrdè*.
- SURVIDER**, v. a., از رویش بر داشتن *èz rouï-èch bèr dachtèn*.
- SURVIE**, s. f., زنده بودن بعد از وفات دیگری *zèndè boudènè bè'dè èz vèfaté diguèri*.
- SURVIVANCE**, s. f., a. حق الاستخلاف علی منصب المتوفی *hèqq-oul-èstèkhlaf 'èla mènseb-oul-moutèvèffa*, pr. t. *haqq-ul-istikhlaf 'ala mansib-ul-mutèvèffa*.
- SURVIVancier**, s. m., a. ذو حق الاستخلاف علی منصب المتوفی *zou hèqq-oul-èstèkhlaf 'èla mènseb-oul-moutè-*

vèffa, pr. t. *zou haqq-ul-istikhlaf 'ala mansib-ul-mu-
tèvèffa*.

SURVIVANT, E, adj. et s., *زنده ماند* بعد از وفات دیگری, *zèndè-mandè bè'èd èz vèfatè diguèri*.

SURVIVRE, V. N., *زنده ماندن* بعد از فوت دیگری, *zèndè man-
dèn bè'èd èz fooutè diguèri*.

SUS, prépos. *sur*, رو, *rou*, بر, *bèr*, a. *علی* 'èla, pr. t. 'ala; —
en sus, *علاوه بر این* 'èlavè bèr in.

SUSCEPTIBILITÉ, s. f., *زود رنجی* *zoud-rèndji*.

SUSCEPTIBLE, adj. des 2 g. capable de recevoir certaine
qualité, پذیر *pèzir*, a. قابل *qabèl*, pr. t. *qabil*, مستعد
moustè'èdd; — la matière est susceptible de toutes
sortes de formes, ماده قابل اختلاف صیر است *maddè
qabèlè èkhtèlafè souvèr èst*; — susceptible d'améliora-
tion, اصلاح پذیر *èslah-pèzir*; — qui est facile à of-
fenser, زود رنج *zoud-rèndj*.

SUSCITER, v. a. faire naître, en parlant des hommes ex-
traordinaires que Dieu envoie sur la terre, فرستادن
fouroustadèn, pr. t. *fristadèn*, مبعوث کردن *mèb'ous
kèrdèn*; — faire naître à quelqu'un des embarras,
فراهم آوردن *fèrahèm àvourdèn*.

SUSCRIPTION, s. f., *سرنامه* *sèr-namè*, *ورنامه* *vèr-namè*, a.
عنوان 'ounvan.

SUSDIT, E, adj., a. مزبور *mèzbour*, مذکور *mèzkour*, pr. t.
mèzkiour, مرقوم *mèrqoum*, مشار الیه *mouchar-ilèih*,
مومی الیه *mouma-ilèih*, معزی الیه *mou'èzzi-ilèih*.

SUSPECT, E, adj., a. مشکوک *mèchkouk*, pr. t. *mèchkiouk*,
مظنون *mèznoun*, pr. t. *maznoun*.

SUSPECTER, v. a., بد گومان *bèd-gouman bourdèn*, شبهه داشتن *bèd-gouman dachtèn*, چوبهه داشتن *choubhè dachtèn*; — suspecté, e, مظنون شده *mèznoun-choudè*, a. مظنون *mèznoun*, pr. t. *maznoun*.

SUSPENDRE, v. a. soutenir en l'air, آویختن *avikhtèn*, معلق کردن *mou'èllèq kèrdèn*; — signifie aussi surseoir, différer, V. SURSEOIR et DIFFÉRER; — suspendu, e, آویخته *avikhtè*, آویزان *avizan*, a. معلق *mou'èllèq*, pr. t. *mou'allaq*.

SUSPENS (EN), adv., a. معوق *mou'èvvèq*, pr. t. *mou'avvaq*.

SUSPENSIF, IVE, adj., a. باعث التأخير *ba'ès-out-tè'èkhir*, pr. t. *ba'is-ut-tè'èkhir*, موجب التأخير *mooudjèb-out-tè'èkhir*, pr. t. *moudjib-ut-tè'èkhir*, معوق *mou'èvvèq*, pr. t. *mou'avviq*.

SUSPENSION, s. f. action de suspendre, a. آویختن *avikhtèn*, a. تعليق *tè'èliq*, pr. t. *ta'liq*; — état de ce qui est suspendu, آویختهگی *avikhtègui*; — cessation d'opération, a. تعويق *tè'èviq*, pr. t. *ta'viq*, تأخير *tè'èkhir*; — support suspendu dans lequel on met une lampe, آویز *aviz*; — suspension d'armes, a. متارکه *moutarèkè*; interdiction pour un temps, a. منع موقت *mèn'è mou-èqqèt*, pr. t. *mèn'i mouvaqqat*.

SUSPENSOIR, s. m., صفن بند *sèfèn-bènd*.

SUSPICION, s. f., بد گمانی *bèd-goumani*, a. سوء ظن *sou'è zènn*, pr. t. *sou'i zann*; — être en suspicion, بمعرض افتادن *bè-mè'èrèzé bèd-goumani ouftadèn*, در معرض سوء ظن مردم بودن *dèr mè'èrèzé sou'è zènnè mèrdoum boudèn*.

SUSTENTATION, s. f., پرورش *pèrvèrèch*, خوراک *khourak*, a. قوت *qout*.

SUSTENTER, v. a., پروردن *pèrvèrdèn*, پرورانیدن *pèrvèrani-dèn*, خوراک دادن *khourak dadèn*, غذا دادن *ghèza dadèn*.

SUTURE, s. f., درز کاسه سر *dèrzé kacèyé sèr*.

SUZERAIN, e, adj., بزرگ *bouzourg*, آقا *âqa*, آغا *âga*, a. متبوع *mèlbou'*, pr. t. *matbou'*.

SUZERAINETÉ, s. f., آقائی *âqayi*, pr. t. *âgayi*, a. متبوعیت *mèlbou'iyèt*, pr. t. *matbou'iyèt*.

SVELTE, adj. des 2 g., باریک *barık*, نازک اندام *nazèk-èndam*, p. t. نازک *nazèk*, pr. t. *nazik*, a. خفیف *khèfif*, pr. t. *khafif*; — une taille svelte, نازک اندام *nazèk èndam*, pr. t. *nazik èndam*.

SYCOMORE, s. m., انجیر آدم *èndjiré âdèm*, a. جمیز *djèmmèyèz*, pr. t. *djèmmèz*.

SYCOPHANTE, s. m. fourbe, menteur, نا درست *na-droust*, ناکار *na-bè-kar*, pr. t. *na-bè-kiar*; — délateur, a. نقام *nèmmam*, غتاز *ghèmmaz*, pr. t. *ghammaz*.

SYLLABAIRE, s. m., کتاب الف با *kètab èlèf-ba*.

SYLLABE, s. f., a. کلمه جز *djouz'é kèlèmè*, pr. t. *djuz'i kèlimè*, pl. کلمه اجزا *èdjiza'é kèlèmè*, pr. t. *èdjiza'i kèlimè*.

SYLLABIQUE, adj. des 2 g., متعلق باجزأ کلمات *moutè'èllèq bè-èdjiza'é kèlèmat*.

SYLLOGISME, s. m., a. قیاس *qiyas*; — règles du syllogisme, قواعد قیاس *qèva'èdé qiyas*, pr. t. *qava'idi qiyas*.

SYLLOGISTIQUE, adj. des 2 g., a. قیاسی *qiyaci*.

SYLPHE, s. m., پری *pèri*, a. جن *djènn*, pr. t. *djīnn*.

SYMBOLE, s. m., نشانه *nèchanè*, نشان *nèchan*, pr. t. *nichan*, علامت *'èlamèt*, pr. t. *'alamèt*, pl. علامات *'èlamat*, pr. t. *'alamat*, صورت *sourèt*, pl. صور *souèr*; — les symboles sacrés, آیات المنسك المقدسه *dyat-oul-mounacèk-oul-mouqèddècè*, pr. t. *dyat-èl-munacik-èl-mouqaddècè*; — formulaire qui contient les principaux articles de la foi, كتاب اصل دين *kètabé ouçoulé dîn*, pr. t. *ki-tabi ouçouli dîn*.

SYMBOLIQUE, adj. des 2 g., a. صورت المتانيه *mou-bèiyèn-ous-sourèt-oul-mèçaliè*.

SYMBOLISER, v. n., مناسب داشتن *mounacèbèt dachtèn*, pr. t. *munacibèt dachtèn*.

SYMÉTRIE, s. f., a. قرينه *qèrinè*, pr. t. *qarinè*, a. تناسب *tènaçoub*, هندام *hèndam*.

SYMÉTRIQUE, adj. des 2 g., با قرينه *ba qèrinè*, a. متناسب *moutènacèb*, pr. t. *mutènacib*.

SYMÉTRIQUEMENT, adv., با قرينه *ba qèrinè*, بقرينه *bè-qèrinè*, a. بالتناسب *bèt-tènaçoub*, pr. t. *bit-tènaçub*.

SYMÉTRISER, v. n., قرينه بودن *qèrinè boudèn*, مناسب همدیگر بودن *mounacèbè hèm-diguèr boudèn*.

SYMPATHIE, s. f. rapport qui existe entre certains corps éloignés, a. امتزاج طبیعی *èmtèzadjè tèbî'i*, pr. t. *imti-zadji tabî'i*; — penchant instinctif qui attire deux personnes l'une vers l'autre, ميل طبیعی *mèilè tèbî'i*, pr. t. *mèili tabî'i*, جذب محبت *djèzbé mouhèbbèt*, pr. t. *djazbi mouhabbèt*, ميل و رغبت *mèil-ou-règhbèt*, pr. t. *mèil-u-raghbèt*.

SYMPATHIQUE, adj. des 2 g., محبت انگيز *mouhèbbèt-èn-*

guiz, دلربا *dèl-rouba*, a. جانب *djazèb*, pr. t. *djazib*,
جذب القلوب *djazèb-oul-qouloub*, pr. t. *djazib-ul-qou-*
loub.

SYMPATHISER, v. n., ب' هم امتزاج *èmtèzadj kèrdèn*,
امتزاج کردن *ba hèm èmtèzadj kèrdèn*, pr. t. *ba hèm im-*
tizadj kièrdèn.

SYMPHONIE, s. f., هم آهنگی *fèrou-dèst*, فرودست
àhèngui.

SYMPHONISTE, s. m., سازنده *sazèndè*.

SYMPHYSE, s. f., پیوندگاه استخوان *pèivènd-gahé èstou-*
khan.

SYMPTOMATIQUE, adj. des 2 g., a. عارضی *'àrèzi*, pr. t.
àrizi.

SYMPTÔME, s. m., علامت ناخوشی *'èlamèté na-khochi*; —
au fig. indice, présage, نشانۀ *nèchan*, نشان *nèchan*,
pr. t. *nichan*, a. علامت *'èlamèt*, pr. t. *'alamèt*, pl. علامت
'èlamat, pr. t. *'alamat*, اشاره *ècharè*, pr. t. *icharè*, دلیل
dèlil.

SYNAGOGUE, s. f., معبد یهودان *mè'èbèdé yèhoudan*,
معبد جهودان *mè'èhèdé djèhoudan*.

SYNALÈPHE, s. f. terme de gram., a. ادغام *èdgham*, pr. t.
idgham, اجتماع کلمات *èdjitéma'e kèlèmètèin*, pr. t.
idjítima'i kèlimètèin.

SYNALLAGMATIQUE, adj. des 2 g., a. حاوی بتعهد طرفین
havi bè-tè'èhhoudé tèrèfèin, pr. t. *havi bè-tè'èhhudi ta-*
rafèin.

SYNALLAGMATIQUEMENT, adj., a. بوجه تعهد طرفین *bè-vèdjhé*
tè'èhhoudé tèrèfèin.

SYNARTHROSE, s. f. terme d'anat., بندگناه استخوان *bènd-gahé èstoukhan*.

SYNCHONDROSE, s. f. terme d'anat., a. ملتقى الغضروفين *moultèqi-oul-ghèzroufèin*.

SYNCHROME ou ISOCHROME, adj. des 2 g., هموقت *hèm-vèqt*, در وقت واحد وقوع یافتنه *dèr vèqté vahèd vouqou'-yafte*.

SYNCHRONISME, s. m., a. وقوع فی وقت واحد *vouqou' fi vèqté vahèd*, pr. t. *vuqou' fi vaqti vahid*.

SYNCOPE, s. f. défaillance, غش بی خودی *bi khoudi*, غش *ghèch*; — tomber en syncope, بی خود افتادن *bi khoud ouftadèn*, غش کردن *ghèch kèrdèn*; — terme de gram., حذف *hèzf*, pr. t. *hazf*.

SYNCOPER, v. a., حذف کردن *hèzf kèrdèn*; — syncopé, e, حذف شد *hèzf-choudè*.

SYNCRÉTISME, s. m., a. توافق مذاهب مختلفه *tèrafouqé mèzahèbè moukhtèlèfè*, pr. t. *tèrafuqi mèzahibi moukhtèlifè*.

SYNDIC, s. m., a. وكيل *vèkil*, pl. وكلا *voukèla*.

SYNDICAL, e, adj., a. وکیل *vèkili*.

SYNDICAT, s. m., a. وکالت *vèkalèt*, pr. t. *vèkialèt*.

SYNECDOQUE, s. f., terme de rhétorique. کنایه *pr. t. kè-nayè*, pr. t. *kinayè*.

SYNÉVROSE, s. f. terme d'anat., کرگرانك بندگناه استخوان *kèrguèranèké bènd-gahé èstoukhan*.

SYNODAL, e, adj., a. کیشیان متعلق بکنگاج *moutè'èllèq bè-koungadjé kèchichan*.

SYNODE, s. m., اجلاس مجلس کیشیان *mèdjilacé kèchichan*, رهبانان *èdjlacé rouhbanan*.

SYNONYME, adj. des 2 g., هم معنى *hèm-mè'èni*, pr. t. *hèm-ma'ana*, معنى يك *yèk-mè'èni*, a. مترادف المعنا *moutèradèf-oul-mè'èna*, pr. t. *mutèradif-ul-ma'ana*; — s., a. مترادف لفظ *lèfzé moutèradèf*, pr. t. *lafzi mutèradif*, pl. مترادفه الفاظ *èlfazé moutèradèfè*, pr. t. *èlfazi mutèradifè*.

SYNONYMIE, s. f., معنى بوردن الفاظ *hèm-mè'èni bou-dèné èlfaz*.

SYNOPTIQUE, adj. des 2 g., فهرست محتوی بر اجمال مضامین *fèhrèsté mouhtèvi bèr èdjmalé mèzamîn*, pr. t. *fihristi muhtèvi bèr idjmalî mazamîn*.

SYNOQUE, adj. et s. f. terme de méd., fièvre continue, تب لازم *tèbé lazèm*, a. حتماً لازمه *houmma'é lazèmè*, pr. t. *houmma'i lazimè*.

SYNOVIE, s. f. terme de méd., رطوبة لرجت *routoubèté lèzdjèt*, pr. t. *routoubèti lèzdjèt*.

SYNTAXE, s. f., a. ترتيب كلمات *tèrtibé kèlèmat*, pr. t. *tèrtibi kèlimat*, النحو *èn-nèhv*, نحو *nèhv*.

SYNTHÈSE, s. f. terme didactique, فن انشائى *fènné èncha-guèri*, pr. t. *fènni incha-guiri*, فن ربط كلمات *fènné rèbté kèlèmat*, a. اصول تأليف *ouçoulé tè'èlif*, pr. t. *oçouli tè'èlif*; — terme de pharmacie, composition, a. تركيب *tèrkib*.

SYNTHÉTIQUE, adj. des 2 g., a. تركيبى *tèrkibi*, تأليفى *tè'èlifi*.

SYPHILIS, s. f., كوفت *kouft*, a. آكله *àkèlè*.

SYPHILITIQUE, adj. des 2 g., كوفتى *koufti*.

SYRIAQUE, adj., سريانى *souriani*, pr. t. *sèriani*.

SYRIE, s. f. contrée, شامات *chamat*, بَر شام *bèrré cham*, a. شام *cham*.

SYRIEN, NE, adj., a. اهل شام *èhlé cham*, pr. t. *ahli cham*, شامي *chami*.

SYSTÉMATIQUE, adj. des 2 g., a. قاعدة مقرري *qa'èdèyé mouqèrrèri*.

SYSTÉMATIQUEMENT, adv., اِز روى قاعدة مقرري *èz rouï qa'èdèyé mouqèrrèri*.

SYSTÈME, s. m., a. قاعدة *qa'èdè*, pr. t. *qa'idè*, pl. قواعد *qèva'èd*, pr. t. *qava'id*, اصول *ouçoul*, قرار *qèrar*, pr. t. *qarar*; — opinion, a. قياس *qiyas*.

SYSTOLE, s. f. terme d'anat., a. حركت انقباضية *hèrèkèlè ènqèbaziye*, pr. t. *harèkèli ènqibaziye*.

SYZYGIE, s. f. terme d'astron., a. تقارن و تقابل شمس و قمر *tèqaroun-ou-tèqaboulé chèms-ou-qèmèr*, pr. t. *tèqarun ètèqabuli chèms-u-qamar*, اقتران شمس و قمر *èqtèrané chèms-ou-qèmèr*, pr. t. *igtirani chèms-u-qamar*.

T

TA, pron. poss. V. TON.

TABAC, s. m., p. t. توتون , توتون *toutoun*, pr. t. *tutun*; — tabac de Chiraz, p. t. تنباکو *tèmbakou*; — p. t. tabac à priser, انفيّه *ènfiyè*; — marchand de tabac, توتونجی *toutoundji*, pr. t. *tutundji*.

TABAGIE, s. f., جلی مخصوص کشیدن چپوق و غلیان *djaï mèkhsoucè kèchidèné tchèbouq-ou-ghèlian*.

TABARIN, s. m. farceur, زنجکار *zèndj-kar*, a. مسخره *mèskhèrè*, pr. t. *maskhara*, مضحك *moushèk*,

- pr. t. mouzhik, مقلد *mouqèllèd*, pr. t. mouqallid.
- TABARINAGE, s. m., زنج *zendj*, مسخرگی *mèskhèrègui*, لاغ *lagh*.
- TABATIÈRE, s. f., انقبیه دان *ènfiyè-dan*.
- TABELLION, s. m., نویسندۀ دهاتی *nèvicèndèyè dèhati*.
- TABELLIONNAGE, s. m., شغل نویسندۀ دهاتی *choughlé nèvicèndèyè dèhati*.
- TABERNACLE, s. m., خرگاه *khèrgah*, a. خیمه *khèimè*, pr. t. *khaïmè*, pl. خیمات *khèimat*, pr. t. *khaïmat*, خیام *khiam*.
- TABIDE, adj. des 2 g. terme de méd., بغایت لاغر *bè-ghayèt laghèr*, a. نحیف *nèhif*, pr. t. *nahif*.
- TABIS, s. m., تافتۀ موجدار *taftèyè mooudj-dar*, خاری *kharai mooudj-mooudj*.
- TABISER, v. a., موجدار کردن *mooudj-dar kèrdèn*; — tabisé, e, موجدار *mooudj-dar*.
- TABLATURE, s. f., دختر خط موسیقی *dèftèré khètlé mouciqi*, pr. t. *dèftèri khatti mouciqi*.
- TABLE, s. f., میز *miz*, a. t. سفره *soufrè*, pr. t. *sofra*, (en persan ce dernier mot est employé dans le sens de nappe); — table à manger, میز سفره خانه *mizé soufrè-khanè*; — mettre la table, سفره انداختن *soufrè èndakhtèn*, (litt. jeter la nappe); — se mettre à table, سر سفره *sèrè soufrè nèchèstèn*, pr. t. *sèri sofrà nichèstèn*; — se lever de table, از سر سفره برخاستن *ès sèré soufrè bèr khastèn*; — signifie aussi bonne ou mauvaise chère, خوراک *khourak*, pr. t. *khorak*, خوردنی *khourdèni*, pr. t. *khordèni*, a. طعام *tè'am*, pr. t. *ta'am*,

غذا *ghèza*, pr. t. *ghida*; — bonne table, خوراک خوب *khouraké khoub*, pr. t. *khoraki khob*, طعام خوب *tè'damé khoub*, pr. t. *ta'dami khob*; — lame de métal, de pierre etc., تختہ *tèkhtè*, pr. t. *takhta* a. لوح *loouh*, pr. t. *lèvh*, pl. ألواح *èlèah*; — tables, les deux lames osseuses qui composent le crâne, هر دو پهلوی استخوان *hèr dou pèhlouï èstoukhané kacèyé sèr*, a. کاسه سر *djèdran*; — table d'un livre, a. فهرس *fèhrès*, pr. t. *fihris*, فهرست *fèhrèst*, pr. t. *fihrist*; — table astronomique, a. زیج *zidj*, pl. زایجه *zaïdjè*; — table de trictrac, تختہ نرد *tèkhtè-nèrd*, pr. t. *takhta-nard*.

TABLEAU, s. m., نگار *nègar*, pr. t. *niguiar*, a. تصویر *tèsvir*, pr. t. *tasvir*, pl. تصویرات *tèsvirat*, pr. t. *tasvirat*, ou تصاویر *tègavir*, نقش *nèqch*, pr. t. *naqch*, صورت *sourèt*, pl. صور *soucèr*; — au fig. représentation d'une chose, a. وصال *vèsf*, pr. t. *vasf*, بیان *bèyan*; — faire le tableau, le portrait d'une personne, la copie de quelque chose, وصف کردن *vèsf kèrdèn*, pr. t. *vasf kièrdèn*, بیان کردن *bèyan kèrdèn*.

TABLER, v. n. se dit au trictrac pour caser V. CASER; — au fig. compter sur, اعتماد کردن *è'èlèmad kèrdèn*, امید داشتن *oumid dachtèn*.

TABLETIER, IÈRE, s., a. خراط *khèrrat*, pr. t. *kharrat*.

TABLETTE, s. f., تاخچه *takhtchè*, a. راف *raf*, pl. رفیف *roufouf*.

TABLETTERIE, s. f., تختہ نرد سازی *tèkhtè-nèrd-sazi*, pr. t. *takhta-nard-sazi*.

TABLIER, s. m., پیش دامن *pich-damèn*, a. فوته *foutè*, pr. t. *fouta*.

TABLOIN, s. m., سکوی توپ *sèkouï toup*.

TABOURET, s. m., اسکملى *èskèmlî*.

TAC, s. m. maladie des moutons, آبله ٹوسفندان *àbèlèyè gousfèndan*.

TACHE, s. f., لکه *lèkè*, a. شایبه *chaïbè*, pl. شویب *chèvayèb*, pr. t. *chèvaïb*.

TÂCHE, s. f. ouvrage qu'on donne à faire, کار *kar*, a. عمل *'èmlè*, pr. t. *'amèl*; — donner une tâche à quelqu'un, کسی در دادن *bè-kèci kar dadèn*; — prendre à tâche, بعده گرفتن *bè-'euhdè guèrdèn guèrèftèn*, گرفتن *guèrèftèn*.

TACHER, v. a., faire une tache, salir, چرك كردن *tchèrk kèrdèn*, آلوده كردن *lèkè-dar kèrdèn*, آلوده *àloudè kèrdèn*; — taché, e, لکه شده *lèkè-choudè*; — au fig. blesser l'honneur, de quelqu'un, آلوده كردن *àloudè kèrdèn*, عرض کسی را هتک کردن *'èrzé kèci-ra hètk kèrdèn*; — se tacher, لکه دار شدن *lèkè-dar choudèn*.

TÂCHER, v. n. faire des efforts, کوشش کردن *kouchèch kèrdèn*, کوشیدن *kouchidèn*, دست و پا زدن *dèst-ou-pa zèdèn*, چغیدن *tchèghi-dèn*, تغلی کردن *tèghèlla kèrdèn*, سعی *djèdd-ou-djèhd kèrdèn*, جهد کردن *sè'i kèrdèn*, pr. t. *sa'i kièrdèn*, اهتمام کردن *èhtè-mam kèrdèn*, pr. t. *ihtimam kièrdèn*.

TACHETER, v. a., خالدار, خال خال کردن *khal-khal kèrdèn*, خال دار کردن *khal-dar kèrdèn*, منقط کردن *mounèqqèt kèrdèn*;

— tacheté, e, خال خال *khal-khal*, خالدار *khal-dar*,
a. مَنقَط *mounèqqèt*, pr. t. *munaqqat*.

TACHYGRAPHE, s. m., اختصار نویس *èkhtèçar-nèvis*, pr. t. *ikhtiçar-nèvis*.

TACHYGRAPHIE, s. f., اختصار نویسی *èkhtèçar-nèvici*, زود نویسی *zoud-nèvici*.

TACITE, adj. des 2 g., a. ضمنی *zèmnî*, pr. t. *zimnî*.

TACITEMENT, adv., a. ضمناً *zèmnèn*, pr. t. *zimnèn*.

TACITURNE, adj. des 2 g., کم حرفزن *kèm-hèrf-zèn*, pr. t. *kièm-harf-zèn*, خاموشی گزین *khamouchi-gouzèn*, a. ساکت *sakèt*, pr. t. *sakit*.

TACITURNITÉ, s. f., کم گوئی *khamouchi*, کم گویی *kèm-gouyi*, a. سکوت *soukout*, pr. t. *sukiout*.

TACT, s. m., پرواس *pèrvas*, a. لمس *lèms*, لامسه *lamècè*, pr. t. *lamiça*, قوّة لامسه *qouvèyé lamècè*, pr. t. *qouvèi lamiça*; — au fig. jugement fin, a. سليقة *sèliqè*, pr. t. *saliga*, مذاق *mèzaq*.

TACTICIEN, s. m., شخص ماهر در آراستن صفوف لشکر *chèkhsé mohèr dèr àrastènè soufoufé lèchkèr*.

TACTILE, adj. des 2 g., پرواسیدنسی *pèrvacidèni*, a. ممکن اللمس *moumkèn-oul-lèms*, pr. t. *mumkîn-ul-lèms*.

TACTIQUE, s. f., فنّ صفّ آرائی *fènné soufouf-àrayi*, فنّ تصفیّف لشکر *fènné lèsfifé lèchkèr*.

TAFFETAS, s. m., تافند *taftè*.

TAFIA, s. m., عرق شکر *èrèqé chèkèr*.

TAIE, s. f., روبه بالیش *rouyèyé balèch*, روبه بالین *rouyèyé balîn*; — tache, لکه *lèkè*.

TAILLABLE, adj. des 2 g., خراجگذار *khèradj-gouzar*, مالیات بدہ *maliat-bèdè*.

TAILLADE, s. f., زخم *zèkhm*, a. جرح *djèrh*, pr. t. *djarh*, pl. جروح *djourouh*.

TAILLADER, v. a., بریدن *bouridèn*, قطع کردن *qèt' kèrdèn*, تکه تکه کردن *tèkè kèrdèn*, شق کردن *chèqq kèrdèn*.

TAILLANDERIE, s. f., آهنگری *âhèn-guèri*.

TAILLANDIER, s. m., آهنگر *âhèn-guèr*, a. حداد *hèddad*, pr. t. *haddad*.

TAILLANT, s. m., تیزنا *tizna*.

TAILLE, s. f. tranchant d'une épée, V. TAILLANT; — coupe, برش *bourèch*; — en parlant des pierres on emploie en ture et en persan le mot تراش *tèrach*; — la taille d'un diamant, تراش الماس *tèraché èlmas*; — la taille des arbres, پیرایش درختان *pirayèché dèrèkh-tan*; — terme de chirurgie, opération de la pierre, در آوردن سنگی مثانه *dèr âvourdènè sènguè mèçanè*, a. خرق *khèrqé mèçanè*, pr. t. *kharqi mèçanè*; — structure du corps, اندام *èndam*, a. قد *qèdd*, pr. t. *qadd*, قامت *qamèt*; — terme de finances, مالیات *maliat*, گزیت *guèzit*, a. خراج *khèradj*, pr. t. *kharadj*.

TAILLER, v. a. couper, بریدن *bouridèn*, قطع کردن *qèt' kèrdèn*; — en parlant de pierres ou de plumes, تراشیدن *tèrachidèn*, تراش کردن *tèrach kèrdèn*; — en parlant des arbres, شاخ بریدن درختان *chakhé dèrèkh-tan bouridèn*, پیراستن درختان *pirastènè dèrèkh-tan*; — tailler en morceaux, تکه تکه کردن *tèkè-tèkè kèrdèn*, pr. t. *tikè-tikè kièrdèn*; — taillé, e, بریده

bouridè, تراشیده *tèrachidè*, پیراسته *pirastè*; — bien taillé, bien fait, خوش اندام *khoch-èndam*.

TAILLEUR, s. m., درزی *dèrzi*, a. خياط *khèiyat*, pr. t. *khàiyat*.

TAILLIS, s. m., جنگل مخصوص برش درختان *djènguèlè mèkhsoucè bourèché dèrèkhtan*.

TAILLOIR, s. m., گوشت بری تختۀ *tèkhtèyé goucht-bouri*.

TAILLON, s. m. impôt analogue à la taille, V. TAILLE dans ce sens.

TAIN, s. m., ورق جيوه پشت آينه *djivèyé pouchté dînè*, ورق ارزير *vèrèqé èrziz*.

TAIRE, v. a., نگفتن *nè-goftèn*, كردن كتمان *kètman kèrdèn*; — se taire, خاموشى ماندن *khamouch mandèn*, سكوت كردن *khamouchi èkhtiar kèrdèn*, اسكات كردن *soukout kèrdèn*; — faire taire, اسكات كردن *èskat kèrdèn*.

TAISSON, s. m. blaireau V. BLAIREAU.

TALC, s. m., زردرق *zèrvèrèq*, a. طلق *tèlq*, pr. t. *tilq*, تلك *tèlk*, pr. t. *tilk*.

TALENT, s. m. don de la nature, هنر *hounèr*, pr. t. *hunèr*, a. استعداد *èstè'èdad*, pr. t. *isti'dad*; — capacité, habileté, معرفت *qabèliyèt*, pr. t. *qabiliyèt*, مرفت *mè'èrèfèt*, pr. t. *ma'rifèt*, pl. معارف *mè'arèf*, pr. t. *mè'arif*.

TALION, s. m., a. قصاص *qèças*, pr. t. *qiças*; — appliquer la peine du talion, قصاص كردن *qèças kèrdèn*.

TALISMAN, s. m., a. طلسم *tèlèsm*, pr. t. *tilism*, تلاسّم *tè-*

lacèm, pr. t. *talacim*, طلسمات *tèlèsmat*, pr. t. *tilismat*.

TALISMANIQUE, adj. des 2 g., a. طلسمی *tèlèsmi*, pr. t. *tilismi*.

TALLE, s. f., رشتاك *rèchtak*.

TALLER, v. n., رویدن رشتاك *rouyidèné rèchtak*.

TALMUD, s. m., a. تلمود *sèlmoud*, تلمود *tèlmoud*, pr. t. *tèlmud*.

TALOCHE, s. f., سلّه *sèllè*, pr. t. *sillè*.

TALON, s. m., شتالنگ *chètalèng*, پاشنه *pachnèyé pa*;
— le talon d'une chaussure, پاشنه کفش *pachnèyé kèfch*;
— être sur les talons de quelqu'un, از کسی منفک نشدن *èz kèci mounfèkk nè-choudèn*;
— tourner les talons, گریختن *gourikhtèn*, فرار کردن *fèrar kèrdèn*,
pr. t. *firar kièrdèn*.

TALONNER, v. a., کسی افتادن *èz 'èqèbé kèci ouftadèn*,
پشت سر کسی رفتن *pouchté sèré kèci rèflèn*;
— au fig. importuner, به تنگ آوردن *bè-tèng àvour-dèn*,
بسته آوردن *bè-soutouh àvour-dèn*.

TALUS, s. m., شیب *chib*, شیو *chiv*, سرازیری *sèra-ziri*.

TALUTER, v. a. mettre en talus, شیب گونه ساختن *chib-gounè sakhtèn*.

TAMARIN, s. m., أنبله *èmbèlè*, a. تمر *tèmr*, تمر هندی *tèmrè hèndi*, pr. t. *tèmri hīndi*.

TAMARINIER, s. m., درخت تمر *dèrèkhté tèmr*.

TAMBOUR, s. m., تبیر *tèbirè*, تبیر *tèbir*, کوس *kous*, دهل *douhoul*,
pr. t. *duhul*, a. طبیل *tèbl*, pr. t. *tabl*, pl. طبیل *touhoul*,
ou اطلال *ètbal*, pr. t. *atbal*; — battre le tam-

bour, دهل زن *douhoul zèdèn*, pr. t. *duhul zèdèn*, طبل *tèbl zèdèn*; — signifie aussi celui qui bat le tambour, دهل زن *tèbl zèn*, طبل زن *tèbl-zèn*, دهل زن *tèbl-zèn*; — tambour de basque, دایره *daïrè*, a. *dèff*, pl. دغوف *doufouf*, pr. t. *doufouf*.

TAMBOURIN, s. m., تنبک *toumbèk*, a. کوبه *koubè*.

TAMBOURINER, v. n., دهل زن *tèbl zèdèn*, دهل زن *douhoul zèdèn*.

TAMBOURINEUR, s. m., تنبک زن *toumbèk-zèn*, دهل زن *douhoul zèn*.

TAMIS, s. m., گرمه بیز *guèrmè-biz*, پرویزن *pèrvizèn*; — gros *tamis*, crible, غلبیر *ghèlbir*, a. غریال *ghèrbal*, pr. t. *ghirbal*, pl. غراییل *ghèrabil*, pr. t. *gharabil*.

TAMISER, v. a., بیختن *bikhtèn*, انک کردن *èlèk kèrdèn*.

TAMPON, s. m., روضه *rouboucè*, سر بند *sèr-bènd*.

TAMPONNER, v. a., گذاشتن *sèr-bènd gouzachtèn*, سرش گرفتن *sèrèch guèrèftèn*; — tamponné, e, سرش شده *sèrèch-guèrèftè-choudè*, سرش بسته شده *sèrèch-bèstè-choudè*.

TAM-TAM, s. m., ا. زل *zell*, pr. t. *zill*.

TAN, s. m., فرم کرده *pousté dèrèkhtè*, بلوط درخت *bèlout nèrm-kèrdè*.

TANAISIE, s. f. nom de plante, herbe aux vers, خونجیان *khoulèndjan*.

TANCER, v. a., نکوهش کردن *nèkouhèch kèrdèn*, سرزنش *sèr-zènèch kèrdèn*.

TANDIS QUE, pendant que, prépos., مادامیکه *ma-dami-ké*, هنگامیکه *hèngami-ké*.

TANDOUB, s. m., تنور *ténour*.

TANGAGE, s. m., حرکت کشتی از چپ بر راست و بر عکس
hèrèkètè kèchti èz tchèp bè-rast vè bèr 'èks.

TANGENTE, s. f., a. خط ملاقی *khètté moulaqi*, pr. t. *khatti mularqi*.

TANGUER, v. n., terme de marine, حرکت کردن کشتی از چپ بر راست و بر عکس
hèrèkèt kèrdèné kèchti èz tchèp bè-rast vè bèr 'èks.

TANIÈRE, s. f., غل *ghal*, a. غار *ghar*, مغاره *mègharè*, pr. t. *magharè*, جاهر *djèhr*, pr. t. *djahr*, pl. اجار *èdjhar*, pr. t. *adjhar*.

TANIER, v. a., دبای پیراستن پوست *pirastèné poust*, دبای کردن *dèbbaghi kèrdèn*; — tanné, e, پیراسته *pirastè*, دبای کردن *dèbbaghèt-kèrdè*; — tanner au fig. ennuyer, (terme familier), به تنگی آوردن *bè-tèng àvourdèn*, بیزار کردن *bi-zar kèrdèn*.

TANNERIE, s. f., دبایخانه *dèbbagh-khanè*.

TANNEUR, s. m., پیرا پوست *poust-pira*, a. دبای *dèbbagh*, pl. دبایین *dèbbaghîn*.

TANT, adv., این قدر *în qèdr*, pr. t. *în qadr*, چندین *tchènd-dîn*, چندان *tchèndan*; — il a tant d'amis que . . . , این قدر دوست دارد که *în qèdr doust darèd ké*; — aussi longtemps que . . . tant que je vivrai, تا زنده ام *ma-dami-ké zèndè-èm*; — quelque, هر قدر *hèr qèdr*, pr. t. *hèr qadr*; — pour tant qu'il soit petit, قدر کوچک باشد *hèr qèdr koutchèk bachèd*; — tant s'en faut, خیالی منده *khèili mandè*; — pour tant que ce soit, هر چند که *hèr-tchènd-*

ké; — tant que je pourrai, هر قدر بتوانم *hèr qèdr hè-tèvanèm*; — tant soit peu, اندکی *èndèki*.

TANTE, s. f., sœur du père, خواهر پدر *khahèré pèdèr*, a. عمه 'èmmè, pr. t. 'ammè, pl. عمات 'èmmat, pr. t. 'ammat; — sœur de la mère, خواهر مادر *khahèré madèr*, a. خاله *khalè*.

TANTÔT, adv., يكدقيقه ديگر *yèk dèqigèyé diguèr*, يكدقيقه *yèk dèqigèyé bè'èd èz in*, pr. t. *yèk daqigèi ba'd èz in*, a. الان *èlan*; — depuis peu, اندکی قبل *èndèki qèbl èz in*; — tantôt, conj. گاه *gah*, pr. t. *guiah*, a. بعضاً *bè'èzèn*, pr. t. *ba'zèn*; — il est tantôt d'un avis tantôt d'un autre, رایش گاه این نور است *rè'èi-èch gah in toour-èst gah àn toour*, pr. t. *ra'i-èch guiah in tèer-èst guiah àn tèer*.

TAON, s. m., خرمنگس *khèr-mèguès*.

TAPAGE, s. m., خروش *khourouch*, هنگامه *hèngamè*; — faire du tapage, بر پا کردن هنگامه *hèngamè bèr pa kèrdèn*.

TAPAGEUR, EUSE, s., انگیز هنگامه *hèngamè-ènguiz*.

TAPE, s. f.; زنبی *zènèchi*, سیلی *sili*, سله *sèllè*, pr. t. *sillè*.

TAPER, v. a., زدن *zèdèn*; — enfoncer en frappant, سپاختن *soupoukhtèn*.

TAPINOIS, (SE), پنهان *pounhan*, pr. t. *pènhan*, در خفیه *dèr khoufiyè*.

TAPIR, (SE), پنهان شدن *khoud-ra tèpandèn*, پنهان خود را طپاندن *pounhan choudèn*; — tapi, e, خود را طپاند *khoud-ra tèpandè*, پنهان شد *pounhan-choudè*.

TAPIS, s. m., t. p. قالى *qali*, خالى *khali*, pr. t. *hali*, a. فرش *fèrch*; — petit tapis, قالىچه *galitchè*, pr. t. *galidjè* ou *halidjè*, a. سجاده *sèdjadjadè*; — au fig. mettre sur le tapis, بىميان آوردن *bè-mian àvourdèn*.

TAPISSEUR, v. a. orner de tapisserie, بديوار كاغذ چسپاندن *bè-divar kaghèz tchèspandèn*; — tapissé, e, كاغذ چسپانده *kaghèz-tchèspandè*.

TAPISSEURIE, s. f. travail à l'aiguille, سوزندوزى *souzèn-douzi*.

TAPISSIER, iÈRE, s., سازنده اسباب خانه *sazèndèyè èsbabè khaè*.

TAPOTER, v. a., آغسته آغسته زدن *àhèstè-àhèstè zèdèn*.

TAQUIN, E, adj., a. مناكف *lèdjoudj*, pr. t. *ludjoudj*, مناكف *mounakèf*.

TAQUINER, v. a., سر بسر گذاشتن *sèr bè-sèr gouzachtèn*, لجاجت کردن *lèdjadjèt kèrdèn*.

TAQUINERIE, s. f., a. لجاجت *lèdjadjèt*.

TARABUSTER, v. a., درد سر دادن *dèrdè sèr dadèn*.

TARAUD, s. m., ميل بزرگ جهت ساختن مهره پيخ *milé bouzourg djèhèlé sakhtènè mèuhrèyè pitch*.

TARAUDER, v. a., سوراخ کردن مهره پيخ *sourakh kèrdènè mèuhrèyè pitch*.

TARD, adv. de temps. دير وقت *dir vèqt*; — il est tard, دير است *dir-èst*; — arriver tard, venir tard, دير رسيدن *dir rèsidèn*, دير آمدن *dir àmèdèn*.

TARDEUR, v. n., mettre du retard, دير کردن *dir kèrdèn*; — v. impers. désirer ardemment, il me tarde, دلم ميخواهد *dèl-èm mi-khaèd*.

TARDIF, *IVE*, *adj.*, دیر آینده *dir-ayèndè*, دیر کننده *dir-kounèndè*, پس از وقت *pès èz vèqt*.

TARDIVEMENT, *adv.*, دیر *dir*.

TARDIVETÉ, *s. f.* terme de jardinage, دیر رسیدن محصول *dir rècidènè mèhsoul*.

TARE, *s. f.* déchet, défaut d'une marchandise, کاست *kast*, *pr. t. kiast*, کاهش *kahèch*, *pr. t. kiahèch*, ا. کسر *kèsr*, نقصان *nouqsan*, *pr. t. noqsan*.

TARÉ, *e*, *adj.*, ا. خراب *khèrab*, *pr. t. kharab*, ضایع *zayè'*, *pr. t. zayi'*, معیوب *mè'èyoub*, *pr. t. ma'youb*; — en parlant des personnes, بد نام *bèd-nam*, ا. مذموم *mèz-moum*.

TARENTULE, *s. f.*, ا. رتیل *routèil*, رتیلایا *routèila*.

TARER, *v. a.*, کم آوردن *kèm àcourdèn*, کسر آوردن *kèsr àcourdèn*; — peser, کشیدن *kèchidèn*, سنجیدن *sèndjidèn*.

TARGETTE, *s. f.*, چفت *tchèft*, در چفت *tchèft-dèr*.

TARGUER, (*se*), se prévaloir de, مفاخرت کردن *moufakhè-rèt kèrdèn*.

TARIÈRE, *s. f.*, grosse vrille, متد *mètè*, ا. متقب *mèsqèb*, *pr. t. masqab*.

TARIF, *s. m.*, بار نامه *bar-namè*, بار نامه *bar-namèdj*, ا. تعريف *tè'èrifè*, *pr. t. ta'rifè*; — le tarif de la douane, بارنامه گمرک *bar-namèyé goumrouk*.

TARIFER, *v. a.*, بارنامه نوشتن *bar-namè nèvèchtèn*.

TARIE, *v. a.*, خشک کردن *khochk kèrdèn*, تمام کردن *tèmam kèrdèn*; — *v. n.*, خشک شدن *khochk chou-dèn*, تمام شدن *tèmam choudèn*; — *tari*, e, خشک

شده *khochk-choudè*, تمام شده *tèmam-choudè*.

TARISSABLE, adj. des 2 g., خشك شدن *khochk-choudèni*, ممکن الانفا *tèmam-choudèni*, a. ممکن المفا *moumkèn-oul-ènfad*, pr. t. *mumkîn-ul-înfad*.

TARISSEMENT, s. m., تمام خشك شدن *khochk choudèn*, تمام شدن *tèmam choudèn*, a. انفا *ènfad*, pr. t. *înfad*.

TAROUPE, s. f., poil entre les sourcils, موى ما بين ابروان *mouï ma-bèiné èbrèvan*.

TARSE, s. m. V. COU-DE-PIED.

TARTANE, s. f., کشتى کوچک *kèchtiï koutchèk*.

TARTARE, s. m. enfer. (terme poétique), دوزخ *douzèkh*, a. جهنم *djèhènnèm*.

TARTARE, adj. des 2 g. habitant de la Tartarie, تتار *tètèr*, تاتار *tatar*

TARTAREUX, EUSE, adj., درد آلود *dourd-âloud*, دردى *dourdi*.

TARTARIE, s. f., nom de pays, تاتارستان *tatarèstan*, pr. t. *tataristan*.

TARTE, s. f., نان روغنى *nané rooughèni*.

TARTELETTE, s. f. V. TARTE.

TARTRE, s. m., درد *dourd*.

TARTUFE, s. m., ریاکار *ria-kar*, a. متعابد *moutè'âbèd*, pr. t. *mutè'âbid*.

TAS, s. m., توده *toudè*, a. کومه *koumè*, pl. کوام *èkram*; — mettre en tas, توده کردن *toudè kèrdèn*; — en parlant de fleurs, de blé, etc. on emploie le mot, خرمن *khèrmèn*.

TASSE, s. f. vase qui sert à boire, پیاله *pialè*; — à thé et à café, فنجان *fèndjan*, pr. t. *fîndjan*.

TASSEAU, s. m., پازير pa-zir.

TASSER, v. a., توده کردن toudè kèrdèn, جمع کردن djèm' kèrdèn, خرمي هم گذاشتن rouï hèm gouzachtèn, خرمي کردن khèrmèn kèrdèn; — se tasser, en parlant d'une construction, s'affaïsser, نشستن nèchèstèn, فرود آمدن fouroud àmèdèn; — v. n. terme de jardinage, زياد شدن ziad choudèn.

TÂTER, v. a., toucher, palper, دست زدن dèst zèdèn, دست لمس کردن dèst malidèn, پروا سیدن pèrvacidèn, لمس کردن lèms kèrdèn, لامسه کردن lamècè kèrdèn; — goûter quelque chose, چشیدن tchèchidèn; — au fig. essayer, امتحان کردن èmtèhan kèrdèn.

TÂTEUR, EUSE, s. au fig. irrésolu, سست راي soust rè'i, a. متردد moutèrèddèd, pr. t. mutèrèddid.

TATILLOX, NE, adj., پايي جزئات pa-pèiyé djouz'iat.

TATILLOXAGE, s. m., بيهوده جوئي bihoudè-djouyi, هرزه جوئي hèrzè-djouyi.

TATILLOXER, v. n., پايي چيز عاي بيهوده شدن tchiz-haï bihoudè choudèn.

TÂTONS, (à) marcher à tâtons. V. TÂTONNER; — au fig. avec doute, بترديد bè-tèrdid.

TÂTONNEMENT, s. m., برنج bèrèndj, ا. تعبيس tè'èyis, pr. t. ta'yis.

TÂTONNER, v. n. chercher dans l'obscurité, برنجانه bèrèndjanè djoustè-djou kèrdèn, در جستجو کردن djèr tariki djoustè-djou kèrdèn; — marcher dans l'obscurité, à tâtons, برنجانه راه رفتن bèrèndjanè rah fèrtèn.

bèrèndjanè rah rèftèn, راه رفتن *dèr tariki rah rèftèn*; — être irrésolu, تردید کردن *tèrdid kèrdèn*.

TATOUAGE, s. m., خالکوبی *khal-koubi*, a. توشیم *toouchim*, pr. t. *tèvchim*.

TATOUER, v. a., خال کوبیدن *khal koubidèn*; — tatoué, e, خال کوبیده *khal-koubidè*, a. موشم *mouvèchchèm*.

TAUDIS, s. m., خانه اربار *khanèyé èdbar*.

TAUPE, s. f., موش گور *mouché gour*.

TAUPIÈRE, s. f., تله موش گور *tèlèyé mouché gour*.

TAURE, s. f., jeune vache, ماده گاو نا زاییده *madè-gavé na-zaïdè*, a. عاجله *'èdjilèt*, pr. t. *'idjlèt*.

TAUREAU, s. m., گاو نر *gavé nèr*, a. ثور *soour*, pr. t. *sèvr*, pl. تیران *siran*.

TAUTOCHRONE, adj. des 2 g., در یک وقت هموقت *hèm-rèqt*, در یک وقت وقوع یافت *dèr yèk rèqt vouqou'-yastè*.

TAUTOCHRONISME, s. m., وحدت الوقت *yèk-rèqti*, a. وحدت الوقت *vèhdèt-oul-rèqt*.

TAUTOLOGIE, s. f., a. تکریر معنی *tèkriré mè'èni*, pr. t. *tèk-riri ma'na*.

TAUX, s. m., نرخ *nèrkx*, pr. t. *narkx*, بها *bèha*, a. قیمت *qèimèt*, pr. t. *qimèt*, فئات *fiat*.

TAVELER, v. a., خالخال کردن *khal-khal kèrdèn*; — tavelé, e, خالخال *khal-dar*, خالخال *khal-khal*.

TAVELURE, s. f., خالخال بودن *khal-khal houdèn*.

TAVERNE, s. f., میخانه *mèi-khanè*, میخانه *mèi-kèddè*, خیمخانه *khoum-khanè*, خرابات *khèrabat*, pr. t. *khara-bat*, a. خماره *khoummarè*.

TAVERNIER, s. m., میفروش *mèi-fourouch*, شیرجی *chirèdji*,
میخانجی *mèi-khanèdji*.

TAXATION, s. f. action de taxer. V. TAXER.

TAXE, s. f. prix réglé, نرخ معین *nèrkhé mou'èiyèn*, نرخ
nèrké, pr. t. *narké*, بها *bèha*.

TAXER, v. a., گذاشتن *nèrké gousachtèn*, قیمت را
گرفتن *qèimèt-ra mou'èiyèn kèrdèn*, pr. t. *qimèt-
ra mu'aïyèn kièrdèn*; — imposer, مالیات بر کردن
maliat bèr guèrdèné kèci gousachtèn,
گذاشتن وجه مالیات *vèdjhé maliat mouqèrrèr dach-
tèn*; — accuser, اسناد دادن *èsnad dadèn*, pr. t. *isnad
dadèn*; — se taxer. V. COTISER (se).

TE, pron. pers. V. TU.

TECHNIQUE, adj. des 2 g., a. اصطلاحی *èstèlahi*, pr. t. *is-
tilahi*; — mot technique, لفظ اصطلاحی *lèfzè èstèlahi*,
pr. t. *lafzi istilahi*.

TECHNOLOGIE, s. f., شرح و بیان اصطلاحات *chèrh-ou-bèyané
èstèlahat*, pr. t. *chèrh-u-bèyani istilahat*.

TE DEUM, s. m., نماز تشکر *nèmazé tèchèkkour*.

TÉGUMENT, s. m., پوش *pouch*, a. غشا *ghècha*, pr. t. *ghicha*,
pl. اغشیه *èghchiè*, pr. t. *aghchiè*.

TEIGNE, s. f., کچلی *kètchèli*.

TEIGNEUX, EUSE, adj., کچل *kètchèl*.

TEINDRE, v. a., رنگ کردن *rèng kèrdèn*, رنگ زدن *rèng zè-
dèn*; — teint, e, رنگ کرده *rèng-kèrdè*.

TEINT, s. m. manière de teindre, رنگریزی *rèng-risi*; —
coloris du visage, رنگرو *rènguè-rou*, a. لون الوجه *looun-
oul-vèdjé*, pr. t. *lèon-ul-vèdjé*.

TEINTE, s. f., رنگ *rèng*, pr. t. *rènk*, a. لون *looun*, pr. t. *lèon*, pl. ألوان *àlvan*.

TEINTURE, s. f., رنگ *rèng*, pr. t. *rènk*, a. صبغ *sèbgh*, pr. t. *sibgh*, صباغ *sèbagh*, pr. t. *sibagh*.

TEINTURIER, iÈRE, s., رنگر *rèng-riz*, a. صباغ *sèbbagh*, pr. t. *sabbagh*.

TEL, LE, adj. semblable, این گونه *manèndé in*, *in gounè*, مثل این *in toour*, pr. t. *in tèvr*, *mèslé in*; — de telles choses, این گونه چیزها *in gounè tchiz-ha*; — un tel homme, این طور آدم *in toour àdèm*, pr. t. *in tèvr àdèm*; — tel que, marquant le rapport de ressemblance des choses dont on parle, مانند *manènd*, a. مثل *mèsl*, pr. t. *misl*; — un homme tel que lui, این مرد مانند او *mèrdé manèndé ou*; — tel que, marquant le degré de la grandeur, de la force etc., بحدی *bè hèddi*, که *bè hèddi ké*, این قدر که *in qèdr ké*; — il a une telle mémoire que, بحدی حافظه دارد که *bè-hèddi hafèzè darèd ké*; — tel, telle; un tel, une telle, فلان *felan*, pr. t. *fulan*; — telle chose, چیز *felan tchiz*, pr. t. *fulan tchiz*; — telle personne, un tel, une telle, فلان کس *felan kès*, pr. t. *fulan kiès*; — tel quel, همین طور *hèmîn toour*, pr. t. *hèmîn tèvr*; -- tel quel, بهمین صورت *bè-hèmîn sourèt*.

TÉLÉGRAPHE, s. m., تلگراف *tèlèghraf*, تلگراف *tèlègraf*.

TÉLESCOPE, s. m., دوربین بزرگ *dour-biné bouzourg*.

TÉLESCOPIQUE, adj. des 2 g., با دوربین بزرگ دیدنی *ba dourbiné bouzourg didèni*.

TELLEMENT, adv., بطوری *bè-toouri*, بنوعی *bè-noon'i*,

pr. t. *bè-tèvri*, بهکتی *bè-hèddi*, بوجهی *bè-vèdjhi*; — tellement que, بنوعیکه *bè-noou'i-ké*, بطوریکه *bè-toouri-ké*.

TÉMÉRAIRE, adj. des 2 g., بی پروا *bi pèrva*, a. متهور *mou-tèhèvvèr*, pr. t. *mutèhèvvir*; — audacieux, گستاخ *gous-takh*, pr. t. *kustakh*, a. جسور *djèçour*.

TÉMÉRAIREMENT, adv., بی پروائی *bè bi pèrvayi*, بجسارت *bè-djèçarèt*, بنتهور *bè-tèhèvvour*.

TÉMERITÉ, s. f., بی پروائی *bi pèrvayi*, a. تهور *tèhèvvour*, جسرت *djèçarèt*.

TÉMOIGNAGE, s. m. rapport sur un fait, گواهی *guèrahi*, a. شهادت *chèhadèt*; — faux témoignage, کذب گواهی *guèvahii kazèb*, دروغ شهادت *chèhadètè dourough*, a. کذب شهادت *chèhadètè kazèbè*, pr. t. *chèhadèti kia-zibè*; — de conscience, دل گواهی *guèvahii dèl*; — preuve, marque de quelque chose, نشانه *nèchanè*, نشان *nèchan*, pr. t. *nichan*, a. دلیل *dèlil*, pl. دلایل *dèlayèl*, pr. t. *dèlaïl*; — manifestation, اظهار *èzhar*, pr. t. *izhar*; — témoignage d'amitié, اظهار دوستی *èzharè dousti*.

TÉMOIGNER, v. a. servir de témoin, گواهی دادن *guèrahi dadèn*, شهادت دادن *chèhadèt dadèn*, اظهار کردن *èzhar kèrdèn*; — marquer, faire connaître, اظهار کردن *èzhar kèrdèn*, pr. t. *izhar kièrdèn*; — témoigner de la joie, اظهار شادی کردن *èzharè chadi kèrdèn*; — de l'amitié, اظهار دوستی کردن *èzharè dousti kèrdèn*.

TÉMOIN, s. m., گواه *guèvah*, a. شاهد *chahèd*, pr. t. *chahid*, pl. شهد *chouhoud*; — témoin suspect, a. شاهد مظنون

chahèdè mènzoun, pr. t. *chahidi mènzoun*; — faux témoin, *guèvahé dourough*, a. شاهد كاذب *chahèdè kazèb*, pr. t. *chahidi kiazib*; — prendre à témoin, *chahèd guèrèstèn*; — servir de témoin, *chahèd boudèn*.

TEMPE, s. f., *میانۀ چشم و گوش mianèyè tchèchm-ougouch*, a. صدغ *soudgh*, pl. اصداغ *èsdagh*, pr. t. *astagh*.

TEMPÉRAMENT, s. m., a. مزاج *mèzadj*, pr. t. *mizadj*, pl. امزجه *èmzèdjè*, pr. t. *èmzidjè*; — en matière d'affaires, adoucissement, a. سهولت *souhoulèt*, تعديل *tè'èdil*, pr. t. *ta'dil*.

TEMPÉRANCE, s. f., a. اعتدال *è'ètèdal*, pr. t. *i'tidal*.

TEMPÉRATURE, s. f., پند *pènad*, inusité dans la conversation, a. هوا *hèva*, pr. t. *hava*.

TEMPÉRER, v. a., بحد اعتدال آوردن *bè-hèddè è'ètèdal àrourdèn*, معتدل کردن *meu'eutèdèl kèrdèn*, pr. t. *mu'tèdil kièrdèn*; — tempéré, e, a. معتدل *meu'eutèdèl*, pr. t. *mu'tèdil*.

TEMPÊTE, s. f., تندباد *tound-bad*, كولاك *koulak*, طوفان *toufan*.

TEMPÊTER, v. n., كج خلقی کردن *kèdj-khoulqi kèrdèn*, هتگامه کردن *hèngamè kèrdèn*.

TEMPLE, s. m., عبادتگاه *'èbadèt-gah*, pr. t. *'ibadèt-guah*, a. معبد *mè'èbèd*, pr. t. *ma'bid*, pl. معابد *mè'ábèd*, pr. t. *mè'ábid*.

TEMPORAIRE, adj. des 2 g., a. موقت *mouvèqqèt*, pr. t. *mouvagqat*, موقتی *mouvèqqèti*, pr. t. *mouvagqati*.

TEMPORAIREMENT, adv., a. مؤقتاً *mouèqqètèn*, pr. t. *mon-vaqqatèn*.

TEMPORAL, E, adj., a. متعلق بصدغ *moutè'èllèq bè-soudgh*, a. صدغى *soudghi*.

TEMPOREL, LE, adj., a. دنيوى *dounièvi*, pr. t. *dunièvi*, فنى *fani*; — les biens temporels, مال دنیا *malé dounia*, a. اموال دنيوية *èmvale dounièviyè*, pr. t. *èmvali dunièviyè*.

TEMPORELLEMENT, adv., باحسب امر دنيوى *bè-hècàbé èmré dounièri*.

TEMPOBISATION, s. f., a. تعويق تأخير *tè'èkhir*, pr. t. *ta'viq*.

TEMPORISER, v. n., ثذرانندن وقت *gouzèrandène vèqt*, بعده تعويق بتأخير انداختن *bè-tè'èkhir èndakhtèn*, گذاشتن *bè-'euhdèyé tè'èviq gouzachtèn*.

TEMPORISEUR, s. m., تأخير کننده *tè'èkhir-kounèndè*, a. مهمل *moumèhhèl*, pr. t. *mumèhhil*.

TEMPS, s. m., هنگام *hengam*, a. وقت *vèqt*, pr. t. *vaqt* ou *vaqit*, pl. اوقات *ouquat*, pr. t. *èvqat*, زمان *zèman*, pl. ازمنه *èzmèndè*, ازمان *èzman*, حين *hīn*; — un long temps, زمان دراز *zèmané dèraz*, pr. t. *zèmani diraz*, a. زمانديد *zèmané mèdid*, pr. t. *zèmani mèdid*; — le temps passé, زمان گذشته *zèmané gouzèchtè*; — le temps futur, زمان آینده *zèmané àyèndè*; — en peu de temps, در اندك زمان *dèr èndèk zèman*; — avec le temps, بهرور زمان *bè-mourouré zèman*; — de temps en temps, گاه گاه *gah-gah*, pr. t. *guiah-guiah*, وقت *gah vèqt*, pr. t. *guiah vaqit*; — peu de temps après, اندك مدت

بعد از این *èndèk mouddèt bè'èd èz in*; — perdre son
 temps, le temps, وقت را از دست دادن *vèqt-ra èz dèst
 dadèn*, کردن ضایع کردن *vèqt-ra zayè' kèrdèn*; — je
 n'ai pas le temps, وقت ندارم *vèqt nè-darèm*, فرصت
 ندارم *fèrsèt nè-darèm*, pr. t. *foursat nè-darèm*; — ce
 n'est pas le temps, وقتش نیست *vèqt èch nist*; — ce
 n'est plus le temps, وقتش گذشته است *vèqt-èch gou-
 zèchtè-èst*; — au fig. tuer le temps, se distraire, وقت را
 گذرانیدن *vèqt-ra gouzèranidèn*; — délai, a. مهلت *meuhlèt*;
 — occasion, a. فرصت *fèrsèt*, pr. t. *foursat*;
 — saison, a. موسم *mooucèm*, pr. t. *mèncim*; — le temps,
 l'air, la température, a. هوا *hèva*, pr. t. *kava*; — le
 temps est beau, هوا خوب است *hèva khoub-èst*, pr. t.
kava khob-èst; — mauvais temps, هواى بد *hèvaï bèd*;
 — temps froid, هواى سرد *hèvaï sèrd*; — terme de
 grammaire, le temps présent, a. زمان حال *zèmané hal*,
 pr. t. *zèmani hal*; — le temps passé, زمان مضى *zè-
 mané mazi*, pr. t. *zèmani mazi*; — le temps futur,
 مستقبل *moustèqbbèl*, pr. t. *mustaqbil*; — à temps, a.
 بموقع *bè moouqè'*, بوقت *bè-vèqt*, pr. t. *bè-vaqit*; — en
 même temps, در يك وقت *dèr yèk vèqt*, همان وقت *hè-
 man vèqt*; — de tout temps, همیشه *hèmichè*, همه
 وقت *hèmè vèqt*, هر وقت *hèr vèqt*, pr. t. *hèr vaqit*, a.
 دائماً *daïmèn*, pr. t. *daïma*; — de temps à autre, بعضى
 اوقات *bè'èzi oouqat*, pr. t. *ba'zi èvqat*; — en temps et
 lieu, در وقت و جای مناسب *bè-vèqt-èch*, بوقتش *vèqt vè
 djaï mounacèb*; — en temps de guerre, هنگام جنگ
hèngamé djèng, در اثنای جنگى *dèr ànnaï djèng*;

— en temps de paix, هَنگامِ مصالحه *hèngamé mou-calèhè*.

TENABLE, adj. des 2 g. terme de guerre, شایانِ محافظت *chayané mouhafèzèt*, *mouhafèzèt-kèrdèni*, a. ممکنِ اِمْحَافِظَه *moumkèn-oul-mouhafèzè*, pr. t. *mumkîn-ul-mouhafaza*; — où l'on peut se tenir, qu'on peut supporter, تَهْمَمُؤْلِ كِرْدَنِ *tèhèmmoul-kèrdèni*, pr. t. *tèhèmmul-kèrdèni*. a. ممکنِ اِنْقِرَارِ *moumkèn-oul-qèrar*, pr. t. *mumkîn-ul-qarar*.

TENACE, adj. des 2 g. visqueux, adhérent, چسپنده *tchèspèndè*, a. لازِقِ *lazèq*, pr. t. *laziq*; — au fig. avare, تَنْگَدَسْتِ *tèng-dèst*, سیدِ دَسْتِ *sich-dèst*, a. خسیس *khècis*, pr. t. *khacis*, بَخِیلِ *òèkhl*, pr. t. *bakhil*.

TÉNACITÉ, s. f., دُوسِیدِ دَسْتِ چسپندگی *tchèspèndègui*, *doncidègui*, a. لُزُوقِ *louzouq*; — avarice, سیدِ دَسْتِ *sich-dèsti*, a. بَخْلِ *boukhl*, خَسِستِ *khèçacèt*, pr. t. *khacacèt*, خَسْتِ *khèssèt*, pr. t. *khissèt*.

TENAILLE, s. f., اَنْبُورِ *èmbour*, a. کَلْبَتَانِ *kèlbètan*, کَلْبَتِیْنِ *kèlbètèin*.

TENANCIER, iÈRE, s. m. propriétaire, صاحبِ ملك *sahabé moulk*.

TENANT, s. m., a. مَدَافِعِ *moudafè'*, pr. t. *mudafè'*, pl. مَدَافِعِیْنِ *moudafè'in*; — au fig. qui défend une personne, حَاميِ *hèmayèt-kounèndè*, a. حامی *hami*; — les tenants et aboutissants, a. مَدَحَقَاتِ *moulhèqat*, pr. t. *mulhagat*, تَعْلَقَاتِ *tè'èllouqat*, pr. t. *tè'alluqat*.

TENDANCE, s. f., گُرایشِ *guèrayèch*, a. اِرْتِیْدَجِ *èrtidjah*, pr. t. *irtidjah*, مِیلِ *mèil*.

TENDANT, e, adj., a. *مايل mayèl*, pr. t. *maïl*, راجع *radjè'*, pr. t. *radji'*, مناجر *moundjèrr*, pr. t. *mun-djirr*.

TENDINEUX, EUSE, adj., *پیدا پیدار pèi-dar*, متعلق به پی *mou-tè'èllèq bè-pèi*.

TENDON, s. m., *پی pèi*, a. *عصب 'ècèb*, pr. t. *'açab*, pl. *اعصاب è'èçab*, pr. t. *a'çab*.

TENDRE, adj. des 2 g., *نرم nèrm*, a. *ملايم moulayèm*, pr. t. *mulaïm*, *لئین lèiyîn*; — jeune, frais, تازه *tazè*; — tendre jeunesse, جوانی *'ounfèvané djèvani*, pr. t. *'unfèvani djuvani*, *اول جوانی èrvèlé djèvani*, pr. t. *èrvèli djuvani*, *عنفوان شباب 'ounfèvané chèbab*, pr. t. *'unfèvani chèbab*; — humain, مهربان *mèhrèban*, pr. t. *mih-ruban*, a. *شفیق chèfiq*; — propre à émouvoir, رقت *rèqqèt-ènguiz*, pr. t. *riqqat-ènguiz*.

TENDRE, v. a. bander, tirer, کشیدن *kèchidèn*, زه کردن *zèh kèrdèn*; — tendre l'arc, *کمان را زه کردن kèman-ra zèh kèrdèn*; — tendre, allonger la main, دست را دراز *dèst-ra dèraz kèrdèn*; — tendre la main signifie aussi mendier, *گدایی کردن guèdayi kèrdèn*; — étendre un tapis, فرش گسترانیدن *fèrch kèrdèn*, فرش گoustèraniden; — tendre un piège, un filet, دام *دام dam nèhadèn*; — tendre les bras, در اغوش *dèr àghouch kèchidèn*; — tendu, e, کشیده *kèchidè-choudè*.

TENDRE, v. n. tendre à, *گراییدن guèrayidèn*, میل کردن *mèil kèrdèn*, مناجر شدن *mayèl boudèn*, *moundjèrr choudèn*.

TENDREMENT, adv., بهربنى *bè-mèhrèbani*, pr. t. *bè-mihru-bani*, مشفقانه *mouchfèqanè*, pr. t. *muchfiganè*; — aimer tendrement, مشفقانه دوست داشتن *mouchfèqanè doust dachtèn*, از دل دوست داشتن *èz dèl doust dachtèn*, pr. t. *èz dil doust dachtèn*.

TENDRESSE, s. f., مهربانى *mèhrèbani*, مهر *mèhr*, a. محبت *mouhèbbèt*, pr. t. *muhabbèt*, شفقت *chèfèqèt*, pr. t. *chè-faqat*, رقت *rèqqèt*, pr. t. *riqqat*.

TENDRETÉ, s. f., نرمى *nèrmi*, a. ملايمت *moulayèmèt*, pr. t. *mulaïmèt*, نعيمت *non'oumèt*; — en parlant des fruits, اترات *tèravèt*.

TENDRON, s. m., jeune pousse d'arbre, نو رسنه *cha-khèyè noou-rèstè*, a. نهل *nèhal*, au fig. une jeune fille, (terme familier) V. FILLE

TÉNÈBRES, s. f., pl. تاریكى *tariki*, تیرگی *tirègui*, a. ظلمت *zoulmèt*, pr. t. *zulmèt*, pl. ظلمات *zoulèmat*, pr. t. *zul-mat*; — les ténèbres de la nuit, تاریكى شب *ta-rikū chèb*.

TÉNÉBREUX, EUSE, adj., تاریك *tarik*, تار *tar*, تیره *tirè*, a. مظلم *mouzlèm*, pr. t. *mouzlīm*; — au fig. mélancolique, اندوهکین *èndouhkkīn*; — qui cache des intentions criminelles, بد درون *bèd dèroun*, بد اندیش *bèd-èndich*.

TENESME, s. m., (terme de méd.), پیمج شکم *pitchè chèkèm*, ا. زحیر *zèhir*, pr. t. *zahir*.

TENEUR, s. f., a. مضمون *mèzmoun*, pr. t. *muzmoun*, pl. مضامین *mèzamīn*; — s. m. teneur de livres, نویسندہ *nèvicèndè*.

TÉNIA, s. m., کرم یکتا *kèrmé yèk-ta*, a. صفور *sèfour*, pr. t. *safur*.

TENIR, v. a., نگاه داشتن *dèr dèst dachtèn*, نگاهداشتن *nègah-dachtèn*, pr. t. *niguiàh-dachtèn*, گرفتن *guèrèftèn*, pr. t. *guiriftèn*; — *tenez bien cela, tenez cela ferme*, این را محکم نگاهدارید *in-ra meuhkèm nègah-darid*, این را خوب بگیرید *in-ra khoub be-guirid*; — *avoir en sa possession* در تصرف داشتن *dèr tècèrrouf dachtèn*, pr. t. *dèr tèçarruf dachtèn*, مالک بودن *malèk boudèn*, pr. t. *malik boudèn*; — *tenir de quelqu'un, lui ressembler*, بودن شبیه *chèbih boudèn*; — *contenir*, گرفتن *guèrèftèn*, pr. t. *guiriftèn*, گنجایندن *goundjanidèn*; — *garder*, حفظ کردن *hèfz kèrdèn*, پاس داشتن *pas dachtèn*; — *tenir sa parole*, سر حرف خود استادن *sèré hèrfé khoud èstadèn*, pr. t. *sèri harfi khod istadèn*; — *tenir tête*, مقابله *mouqavèmèt kèrdèn*, مقاومت کردن *mouqabèlè kèrdèn*; — *tenir bon*, پا بر جا بودن *pa bèr dja boudèn*, قوی استادن *qèri èstadèn*, pr. t. *qavi istadèn*; — *se tenir à quelque chose*, چسبیدن *tchèspidèn*; — *se tenir sur ses gardes*, حذر کردن *hèzèr kèrdèn*, خود را پییدن *khoud-ra payidèn*; — *être tenu*, a. مجبور بودن *mèdjbour boudèn*.

TENSIF, ive, adj., کشنده *kèchèndè*.

TENSION, s. f., کشیدگی *kèchidègui*, تنجیدگی *tèndjidègui*, a. تمدد *tèmèddoud*.

TENTANT, e, adj., انگیز شوق *choouq-ènguiz*, pr. t. *chèvq-ènguiz*, آرزو انگیز *arzou-ènguiz*, a. مشوق *mouchèvvèq*, pr. t. *muchèvvig*.

TENTATEUR, TRICE, s., اغوا کنندۀ *èghra-kounèndè*, a. مشوق *mouchèrvèq*, pr. t. *muchèrriq*; — en parlant du démon, a. وسواس *rèsras*, الوسواس *el-rèsras*.

TENTATION, s. f. sollicitation au mal, a. تسويل *tèsvil*, رفس *rèsrècè*, اغراء نفس *èghra'è nèfs*, pr. t. *ighraï nèfs*, اغوا *èghra*, pr. t. *ighra*; — tentation du démon, a. تسويلات شيطان *tèsvilatè chèitan*, pr. t. *tèsvilati chèitan*; — désir passager, آرزو *àrzou*, a. شوق *choouq*, pr. t. *chèrq*, رغبت *règhbèt*, pr. t. *raghbèt*.

TENTATIVE, s. f., آزميش *àzmayèch*, a. تجريبه *tèdjroubè*, امتحان *èmtèhan*, pr. t. *imtihan*, اقدام *èqdam*, pr. t. *iqdam*, سعی *sè'i*; — faire une tentative, چيزسرا *tchizi-ra àzmoudèn*, بكارى اقدام کردن *bè-kari èqdam kèrdèn*.

TENTE, s. f., خرنه *khèrgah*, چادر *tchadèr*, pr. t. *tchadir*, خيمه *khèimè*, pr. t. *khaïmè*, pl. خيم *khièm*; — tendre, dresser une tente, چادر زن *tchadèr zèdèn*.

TENTER, v. a. éprouver, آزمودن *àzmoudèn*, آزميش کردن *àzmayèch kèrdèn*, تجريبه کردن *tèdjroubè kèrdèn*, اقدام *èqdam kèrdèn*; — solliciter au mal, اغوا کردن *èghra kèrdèn*; — donner envie, بميل آوردن *bè-mèil àvourdèn*, تشويق کردن *bè-hèrès àvourdèn*, تشويق کردن *tèchtiq kèrdèn*; — être tenté, اغوا شدن *èghra chou-dèn*; — être tenté, avoir envie, دل خواستن *dèl khas-tèn*, ميل داشتن *mèil dach-tèn*, هوس داشتن *hèvès dach-tèn*, آرزو داشتن *àrzou dach-tèn*.

TENTURE, s. f. étoffe qui couvre les murs, قماش ديوار *qoumachè divar*.

TENUE, s. f. séance, durée d'une assemblée, هنگام انعقاد *hèngamé èn'èqadé mèdjlès*, pr. t. *hèngami èn'i-qadi mèdjlis*, a. مدت قيام مجلس *mouddète qiyamé mèdjlès*, pr. t. *muddèti qiyami mèdjlis*; — tenue d'une personne, maintien, a. وضع *vèz'*, pr. t. *vaz'*, تَرَز *tèrz*, pr. t. *tarz*, هيئت *hèi'èt*; — manière d'être vêtu; — il a une belle tenue, خوب رختی پوشیده است *khoub-rèkhti pouchidè èst*, pr. t. *khob-rakhti pouchidè-èst*; — qui n'a pas de tenue, variable, بی قرار *bi qèrar*.

TÉXU, e, adj. باریک *barik*, نازک *nazèk*, a. رقیق *rèqiq*, pr. t. *raqiq*.

TÉNUITÉ, s. f., نازکی *nazèki*, باریکی *bariki*, a. رقت *rèq-qèt*, pr. t. *riqqat*.

TÉRÉBENTHINE, s. f., صمغ خارخسک *sèmghe kharkhècèk*, صمغ خندجک *sèmghe khèndjèk*, زنج خندجک *zèndjè khèndjèk*, a. صمغ البطم *sèmghe-oul-boutm*, pr. t. *samgh-èl-boutm*.

TÉRÉBINTHE, s. m. arbre à résine, خارخسک *kharkhècèk*, درخت خندجک *dèrèkhté khèndjèk*, a. شجر البطم *chèdjèr-oul-boutm*.

TÉRÉBRATION, شکافتن پوست درخت *chèkaftèné pousté dèrèkht*.

TEROIVERSATION, s. f., سرهمبندی *sèr-hèm-bèndi*, a. تَعْلَل *tè'lloul*, pr. t. *tè'allul*.

TEROIVERSER, v. n., سرهمبندی کردن *sèr-hèm-bèndi kèrdèn*.

TERME, s. m., انجام *èndjam*, a. انتها *èntèha*, pr. t. *èntiha*, نهایت *nèhayèt*, pr. t. *nihayèt*, pl. نهایت *nèhayat*, pr.

t. *nihayat*, غاييت *ghayèt*, آخر *âkhèr*, pr. t. *âkhir*; — le terme de la vie, انجام زندگانی *èndjamé zèndègani*, آخر عمر *âkhèrè 'eumr*; — échéance, سر وعده *sèrè vè'èdè*, pr. t. *sèri va'dè*, a. وعده *vè'èdè*, pr. t. *va'dè*; — en parlant d'une somme due au bout d'un terme, a. قسط *qèst*, pr. t. *qist*, pl. تقاسيط *tèqacit*; — temps, moment, a. وقت *vèqt*, pr. t. *vagt*, ou *vagit*; — avant terme, (se dit d'un enfant né avant le temps) پیش از *pich èz vèqt*; — après terme, بعد از وقتش *bè'èd èz vèqt-èch*; — terme, locution, façon de parler a. لفظ *lèfz*, pr. t. *lafz*, اصطلاح *èstilah*, pr. t. *istilah*, pl. اصطلاحات *èstilahat*, pr. t. *istilahat*.

TERMINAISON, s. f., a. آخر کلام *âkhèrè kèlèmè*, pr. t. *âkhiri kèlèmè*.

TERMINER, v. a. limiter, حد گذاشتن *hèdd gouzachtèn*, محدود کردن *mèhdoud kèrdèn*; — achever, finir, تمام کردن *tèmam kèrdèn*, pr. t. *tamam kièrdèn*, بنجام صورت رسانیدن *bè-èndjam rèsanidèn*, sourtè *èndjam dudèn*, رسانیدن به-تمام رسانیدن *bè-ètmmam rèsanidèn*, ختم کردن *khètm kèrdèn*; — terminer le discours, ختم کلام کردن *khètmè kèlum kèrdèn*; — se terminer, تمام شدن *tèmam choudèn*, بنجام رسانیدن *bè-èndjam rèsidèn*, صورت انجام پذیرفتن *sourtè èndjam pèzirouftèn*; — terminé, e, تمام شده *tèmam-choudè*, صورت انجام پذیرفته *sourtè èndjam pèzirouftè*; — c'est une affaire terminée, کاریست تمام شده *karist tèmam-choudè*, pr. t. *kiarist tamam-choudè*.

TERNAIRE, adj. des 2 g, a. ثلاثی *sèlaci*.

TERNE, adj. des 2 g. qui a peu d'éclat, تیره *tirè*, تار *tar*,
جلا بی *bi djèla*.

TERNIR, v. a. rendre obscur, کردن تیره *tirè kèrdèn*, تار *tar*
tar kèrdèn, سیاه فام کردن *sièh-fam kèrdèn*; — ôter
le lustre d'une chose, جلارا بر داشتن *djèla ra bèr-*
dahtèn; — au fig. ternir la réputation, بدنام کردن
bèd-nam kèrdèn; -- se ternir, تیره شدن *tirè choudèn*,
تار شدن *tar choudèn*; -- terni, e, تیره شده *tirè-*
choudè.

TERNISSURE, s. f., تیرگی *tirègui*.

TERRAGE, s. m., حق زمین *hèqqé zèmin*, ارض *arz*,
hèqq-oul-èrz, pr. t. *haqq-ul-arz*.

TERRAIN, s. m., زمین *zèmin*, خاک *khak*, ارض *èrz*, pr. t.
arz, pl. اراضی *èrazi*; — espace, میدان *mèidan*, ا.
پیش رفت *èrsè*, pr. t. *arsa*; — gagner du terrain, پیش رفت
pich-rèft kèrdèn, ترقی کردن *tèrèqqi kèrdèn*,
pr. t. *tèraqqi kièrdèn*; — reconnaître le terrain,
استمراج کردن *èstèmzadj kèrdèn*.

TERRAL, s. m., a. ریح انبر *rih-oul-bèrr*.

TERRASSE, s. f., d'une maison, بام *bam*, پشت بام *pouchté*
bam, پشتبم *pouchté-bam*; — d'un jardin, a. سطح
sèth, pr. t. *sath*.

TERRASSER, v. a. mettre de la terre contre un mur, بخاک
انباشتن *bè-khak èmbachtèn*, خاک ریختن *khak rikhtèn*.

TERRASSER, v. a. jeter de force par terre, زمین انداختن
bè-zèmin èndakhtèn, زمین زدن *bè-zèmin zèdèn*; — au
fig. consterner, بشگفت انداختن *bè-chèguèft èndakh-*
tèn, مهوت کردن *mèbhout kèrdèn*; — terrassé, e, con-

sterné, *دەر شگفت مانه* *dèr chèguèft mandè*, a. مبهوت *mèbhout*; — renversé, *زده شده* *bè-zèmin zèddè-choudè*.

TERRASSIER, s. m., *خاك كش* *khak-kèch*.

TERRE, s. f., *زمين* *zèmin*, *خاك* *khak*, a. *ارض* *èrz*, pr. t. *arz*, pl. *اراضى* *èrazi*, *قراى* *tourab*; — domaine, a. *ملك* *moulk*; — continent, *خشكى* *khochki*, a. *بر* *bèrr*; — par mer et par terre, *راه خشكى* *èz rahé khochki*, a. *بكرأ وبرأ* *bèhrèn rè bèrrèn*; — les armées de terre, a. *عساكر برته* *'èçakèré bèrriyè*, pr. t. *'açakiri bèrriyè*; — les armées de mer, *عساكر بكرته* *'èçakèré bèhriyè*, pr. t. *'açakiri bahriyè*; — le monde, *دنيا* *dounia*, pr. t. *dunia*, a. *عالم* *'àlèm*; — toute la terre, tous les hommes, *جميع مردم* *djèmi'è mèrdoum*, a. *كل عالم* *koullé 'àlèm*, pr. t. *kulli 'àlèm*.

TERREAU, s. m., *كوت* *kout*, *خاكروبه* *khak-roubè*; — dans le Ghilan, *چرم* *tchèrm*.

TERRE-NOIX, s. f. plante, *بلبوس* *bèlbous*, a. *بصل الزير* *bèsl-ouz-zir*, pr. t. *basl-èz-zir*.

TERRE-PLEIN s. m., *ستى بخاك انباشته* *sèddi bè-khak èmbachtè*.

TERREUR, (se), v. pron., *زير خاك نهان شدن* *ziré khak nèhan choudèn*.

TERRESTRE, adj. des 2 g., *خاكى* *khaki*, a. *برى* *bèrri*, *ارضى* *èrzi*, pr. t. *arzi*; — animaux terrestres, a. *حيوانات ارضيه* *hèivanaté èrziyè*, pr. t. *haïvanati arziyè*; — le Paradis terrestre, *باغ ارم* *baghé èrèm*, a. *عدن*

'èdèn, pr. t. 'adèn; — se dit par opposition à spirituel, a. دنيوی *dounièvi*, pr. t. *dunièvi*.

TERREUR, s. f., ترس شدید *tèrsé chèdid*, هراس *hèras*, a. خوف *khoouf*, pr. t. *khavf*, هول *hooul*, pr. t. *hèvl*, سهم *sèhm*.

TERREUX, EUSE, adj., خاک آلود *khak-âloud*, باخاک آلوده *bè-khak âloudè*; — goût terreux, مزهٔ خاک *mèzèyé khak*.

TERRIBLE, adj. des 2 g., انگیز هراس *hèras-ènguiz*, هولناک *hooulnak*, pr. t. *hèvilnak*, a. هایل *hayèl*, pr. t. *haïl*, مهیب *mouhib*, pr. t. *muhib*.

TERRIBLEMENT, adv., بصورت هایل *mouhibanè*, به صورت هایل *bè-sourètè hayèlè*, a. هایل *hayèlèn*, pr. t. *haïlèn*.

TERRIEN, NE, s., دارندهٔ ملک *darèndèyé moulk*, صاحب ملک *sahèhé moulk*.

TERRIER, s. m., سوراخ در زمین *sourakh dèr zèmin*.

TERRIFIER, v. a. causer de la terreur, ترسانیدن *tèrsani-dèn*, هراسان کردن *hèraçan kèrdèn*; — terrifié, e, هراسان *hèraçan*.

TERRINE, s. f., تشارت گلی *tèchté guèli*, تغار *tègharè*, تغار *tèghar*.

TERRITOIRE, s. m., خاک دیار *khak diar*, a. ناحیه *nahiè*, pl. نواحی *nèvahi*, مملکت *mèmlèkèt*, pl. ممالک *mèmalèk*, pr. t. *mèmalik*, بلد *bèlèd*, pl. بلدان *bouldan*; — le territoire français, خاک فرانسه *khakè fransè*.

TERRITORIAL, E, adj., متعلق مملکتی *mèmlèkèti*, متعلق مملکت *moutè'èllèq bè-mèmlèkèt*.

TERROIR, s. m., زمین *zèmin*, خاک *khak*, a. تراب *tourab*, ارض *èrz*, pr. t. *arz*.

TERRORISME, s. m., بیدادی حکومت *bi-dadiï houkoumèt*,
a. ظلم حکومت *zoulmé houkoumèt*, pr. t. *zulmi hukiou-*
mèt, zulmé حکومتی *zulmé houkoumèti*, pr. t. *zulmi hu-*
kioumèti.

TERTRE, s. m., پشته *pouchtè*, a. تل *tèll*, pl. تلال *tèlal*.

TES, adj. pos. V. **TON**.

TESSON, s. m. V. **TÊT**.

TESTACÉ, E, adj., صدقدار *sèdèf-dar*, صدقی *sèdèfi*.

TESTAMENT, s. m., وصیت نامه *vèciyèt-namè*, a. وصیت *vèciyèt*, pr. t. *raciyèt*, pl. وصایا *rèçaya*, pr. t. *vaçaya*;
faire un testament, وصیت کردن *vèciyèt kèrdèn*.

TESTAMENTAIRE, adj. des 2 g., مندرج در وصیت نامه *moun-*
dèrèdjé dèr vèciyèt-namè.

TESTATEUR, TRICE, s., وصیت کننده *vèciyèt-kounèndè*.

TESTER, v. n., وصیت کردن *vèciyèt kèrdèn*.

TESTICULE, s. m., خیه *khayè*, a. خمیة *khècièt*, pr. t. *khi-*
cièt, pl. خصی *khouça*.

TESTIMONIAL, E, adj., گواهی دهنده *guèvahi-dèhèndè*.

TÊT, s. m., tesson, کوزه شکسته *tèkèyé kouzèyé chèkèstè*.

TÉTANOS, s. m., گزاز *gouzaz*, رنج اعضا *touroundjé d'èza*,
pr. t. *turundji a'za*.

TÊTARD, s. m., بچه غوک *ghouk-bètchè*, بچهٔ وزق *bètchèyé*
vèzèq.

TÊTE, s. f., سر *sèr*, کله *kèllè*, a. رأس *rè's*, pr. t. *ra's*, pl.
رؤس *rou'ous*; — couper la tête, سر بریدن *sèr bouridèn*,
سر از تن جدا کردن *sèr èz tèn djèda kèrdèn*; — au fig.
برد سر آوردن, casser la tête, importuner, برد سر آوردن
dèrdé sèr àvourdèn; — tête, esprit, entendement, هوش

houch, a. عقل 'èql, pr. t. 'aql; — perdre la tête, گنج guidj choudèn; — relever la tête, se révolter, کردن سرکشی sèr-kèchi kèrdèn; — tenir tête à quelqu'un, lui résister, مقاومت کردن mouqarèmèt kèrdèn; — au fig. le premier, a. اول èvèl.

TÊTE À TÊTE, adv. seul à seul, en particulier, a. در خلوت dèr khèlvèt, pr. t. dèr khalvèt.

TÊTE-À-TÊTE, s. m. entretien de deux personnes, a. خلوت khèlvèt, pr. t. khalvèt, اختلا èkhtèla, pr. t. ikhtila.

TÊTER, v. a., شیر خوردن chir khourdèn; — donner à téter, شیر دادن chir dadèn.

TETIERE, s. f., کدبی دهنه kèllèguï dèhènè.

TET'S, s. m., سر پستان لوله پستان sèrè pèstan, سر پستان pèstan.

TÉTINE, s. f. mamelle, pis, V. MAMELLE.

TÉTOS, s. m., پستان pèstan, a. تدی sèdi, pl. ائدی èsdi.

TÉTRAÈDRE, s. m., چهار زاویه chèklé tchèhar zaviyè.

TÉTRAGONE adj. des 2 g., چهار گوشه tchèhar-gouchèyi.

TETTE, s. f., bout de la mamelle des animaux, سر پستان sèrè pèstané hèivanat.

TÊTU, E, adj., لاجوج lèdjoudj, معاند mou'ânèd, pr. t. mou'ânid.

TEXTE, s. m., a. متن mèt'n, pl. متون moutoun, نص nèss, pr. t. nass; — le texto d'un livre, a. متن کتاب mèt'nè kètab, pr. t. mèt'ni kitab, نسخه nouskhè.

TEXTILE, adj. des 2 g., تابش پذیر tabidèni, تابش پذیر tab-èch-pèzir.

TEXTUEL, LE, adj., a. متنی mèt'ni, نصی nèssi, pr. t. nassi.

TEXTUELLEMENT, adv., a. مطابق متن *moutabèqé mètèn*, pr. t. *moutabiqi mètèn*, لفظاً بلفظ *lèfzèn bè-lèfz*, pr. t. *laf-zèn bè-lafz*.

TEXTURE, s. f. action de tisser, بافتگی *bastègui*, a. نسج *nèsidj*, انتساج *èntècadj*, pr. t. *intigadj*; — au fig. liaison des différentes parties d'un poème, d'un ouvrage d'esprit, a. ربط *rèbt*, pr. t. *rabt*, کلمات ربط *rèbté kè-lèmat*, pr. t. *rabti kèlèmat*.

THAUMATURGE, s. m., a. صاحب کرامت *sahèbé kèramèt*.

THÉ, s. m., چای *tchaï*; — prendre du thé, چای خوردن *tchaï khourdèn*.

THÉÂTRAL, e, adj., مخصوص تماشا خانہ *mèkhsoucé tè-macha-khanè*.

THÉÂTRE, s. m., تماشا خانہ *tèmacha-khanè*, تماشا *tèmacha-guh*, تیاترو *tiatro*; — au fig. théâtre de la guerre, میدان جنگ *mèidané djèng*, میدان محاربه *mèidané mouharèbè*, pr. t. *mèidani mouharèbè*.

THÉIÈRE, s. f., قوری *qouri*.

THÉBAÏDE, s. f. province d'Egypte, a. صعيد مصر *sè'idé mèsr*, pr. t. *sa'idi miar*.

THÉISME, s. m., اعتقاد بخدا و بس *è'èlèqadé bè-khoudu ou-bès*.

THÉISTE, s. m., معتقد بخدا و بس *mou'outèqèdé bè-khouda ou-bès*.

THÈME, s. m. ce qu'on se propose de démontrer ou de traiter, sujet, a. مطلب *mèllèb*, pr. t. *matlèb*, مسأله *mè's'èlè*, کلام موضوع *kèlamé moouzou'*, pr. t. *kèlami*.

mèvzou'; — texte qu'on donne aux écoliers pour le traduire dans une autre langue, درس ترجمه *dèrsé tèrdjournè*.

THÉOCRATIE, a. جانب الله *sèltènèté mèn djanèb-oullah*, pr. t. *saltanat mìn djanib-ullah*.

THÉOCRATIQUE, a. متعلق بـجانب الله *moutè'llèq bè-sèltènèté mèn djanèb-oullah*, pr. t. *mutè'al-liq bè-saltanèti mìn djanib-ullah*.

THÉODICÉE, s. f., عدالت خدائي *'èdalèté khoudayi*, a. عدالت الله *'èdalèt-oullah*, pr. t. *'adalèt-ullah*.

THÉOLOGAL, s. m., a. مدرّس العلم الإلهي *moudèrrès-oul-'èlmé èlahi*, pr. t. *mudèrris-èl-'ilmi ilahi*.

THÉOLOGIE, s. f., a. علم الإلهي *'èlmé èlahi*, pr. t. *'ilmi ilahi*.

THÉOLOGIQUE, s. m., a. اهل علم الإلهي *èhlé 'èlmé èlahi*, pr. t. *èhli 'ilmi ilahi*, ارباب علم الإلهي *èrbabé 'èlmé èlahi*, pr. t. *èrbabi 'ilmi ilahi*.

THÉOLOGIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بعلم الإلهي *moutè'llèq bi-'èlmé èlahi*, pr. t. *mutè'lliq bè-'ilmi ilahi*.

THÉOLOGIQUEMENT, adv., از روی قاعدۀ علم الإلهي *èz rouï qa'èdèyé 'èlmé èlahi*.

THÉORÈME, s. m., a. قضيه *qèziè*, pr. t. *qaziè*, pl. قضايا *qè-zaya*, pr. t. *qazaya*.

THÉORICIEN, s. m., a. ارباب علم نظري *èrbabé 'èlmé nèzèri*, pr. t. *èrbabi 'ilmi nazari*.

THÉORIE, s. f., a. علم نظري *'èlmé nèzèri*, pr. t. *'ilmi nazari*; — art militaire, principes de la tactique des manœuvres, علم صغوف اراتي *'èlmé soufouf-àrayi*, تعليم سپاه *'èlmé tè'èlmé sèpah*, pr. t. *'ilmi ta'limi si-*

pah, a. اصل تعلیم عساکر *ouçoulé tâ'êlimé 'êçakèr*, pr. t. *ouçouli ta'limi 'açakir*.

THÉORIQUE, adj. des 2 g., a. نظری *nèzèri*, pr. t. *nazari*.

THÉORIQUEMENT, adv., از روی قاعدۀ علم نظری *èz rouï qa'èdèyé 'êlmé nèzèri*.

THÉRAPEUTIQUE, s. f., a. علم معالجه *'êlmé mou'âlidjè*, pr. t. *'ilmi mou'âlidjè*.

THÉRIACAL, E, adj., ترياك تریاک *triak-âloud*.

THÉRIAQUE, s. f., ترياك تریاک *triak*, a. ترياق تریاق *triaoq*, pr. t. *tèriaoq*.

THERMAL, E, adj. eau thermale, آب گرم معدنی *âbé guèrmé mè'èdèni*.

THERMANTIQUE, adj., گندم گرم *guèrm-kounèndè*, a. مستحسَن *moucèkhhkhèn*, pr. t. *mouçakhkhin*.

THERMES, s. m., pl. گرمابه ها *guèrm-abèha*, a. حمامات *hèmmamat*.

THERMOMÈTRE, s. m., درجۀ هوا *dèrèdjèyé hèva*.

THÉSAURISER, v. n., پیل جمع کردن *poul djèm' kèrdèn*, پیل اندوختن *poul èndoukhtèn*.

THÈSE, s. f., a. مطلب *mètlèb*, pr. t. *matlab*, pl. میناتب *mètalèb*, pr. t. *mètalib*, مسئله *mès'èlè*, pl. مسائل *mè-çayèl*, pr. t. *mèçaïl*.

THÉURGIE, s. f., پری خوانی *pèri-khani*, افسونگری *èfsoun-guèri*, a. سحر *sèhr*, pr. t. *sïhr*.

THORACHIQUE, adj. des 2 g., سودمند سینہ *soudmèndé sinè*.

THORAX, s. m., سینہ *sinè*, a. صدر *sèdr*, pr. t. *sadr*, pl. صدور *soudour*.

THROMBUS, s. m., دم در محفل فسد *vèrèm dèr mèhèllé fèsd*.

THUYA, s. m., a. شجر الحيات *chèdjèr-oul-hèyat*.

THYM, s. m., اوشه *ouchè*, a. سعتّر *sè'ètèr*, pr. t. *sa'tèr*.

TIARE, s. f., افسر *èfsèr*, ديهيم *dèihim*, تاج *tadj*, a. اكلیل *èklil*, pr. t. *iklil*.

TIBIA, s. m., استخوان ساق پا *èstoukhané saqé pa*.

TIBIAL, e, adj., متعلق باستخوان ساق پا *moutè'èllèq bè-èstoukhané saqé pa*.

TIC, s. m. mouvement convulsif d'un membre, حرکت *hèrèkètè bi èkhtiarü 'ouzø*; — habitude mauvaise, عادت بدی *'àdètè bèdi*.

TIÈDE, adj. des 2 g., نیم گرم *nim-guèrm*; — eau tiède, آب نیم گرم *àbè nim-guèrm*; — au fig. qui manque d'ardeur, سست *soust*, شل *choul*, a. فاتر *fatèr*, pr. t. *fatir*.

TIÈDEMENT, adv., بسستی *bè-sousti*.

TIÈDEUR, s. f., نیم گرمی *nim-guèrmi*; — au fig. مستی *sousti*, a. فنور *foutour*.

TIÉDIR, v. n., نیم گرم شدن *nim-guèrm choudèn*; — tiédi, نیم گرم شده *nim-guèrm choudè*.

TIEN, NE, pron. possessif relatif, le tien, la tienne, مال تو *malé tou*.

TIERCE, s. f. terme de mathém., شصت يك ثانيه *chèst-yèk-saniè*.

TIERCELET, s. m., نرينه مرغان شکاری *nèrinèyé mourghané chèkari*.

TIERCEMENT, s. m., افزایش ثلث قیمت بر قیمت معتن *èfzayèché soulsé qèimèt bèr qèimètè mou'èiyèn*.

TIERCER, v. n., اخترودن *soulsé*
qèimèt hèr qèimètè mou'èiyèn ètzoudèn.

TIERS, s. m., سه يك *sè-yèk*, a. ثالث *souls*; — personne qui sert d'intermédiaire entre deux autres, a. ثالث *salès*, pr. t. *salis*; — le tiers et le quart, toutes sortes de personnes et de choses, a. عمر و زيد *'èmr-ou-zèid*, pr. t. *'amr-u-zèid.*

TIERS, **TIERCE**, adj., سيم *sèyoum*, a. ثالث *salès*, pr. t. *salis.*

TIGE, s. f., تنه درخت *tènèyé dèrèkht*, a. بدن اشجر *bè-dèn-ouch-chèdjèr*; — en parlant des plantes on emploie le mot arabe, ساق *sag*; — l'arbre, la plante elle-même, درخت *dèrèkht*, a. شجر *chèdjèr*, pl. اشجار *èchdjar.*

TIGRE, **TIGRESSE**, s., پلنگ *pèlèng*, a. نمر *nèmèr.*

TIGRE, grand fleuve d'Asie, a. دجله *dèdjilè.*

TIGRÉ, e, adj., خالدار *khal-dar*, خالخال *khal khal.*

TILLAC, s. m. terme de marine, بلاخته کشتی *balu-khu-nèyé kèchti.*

TILLE, s. f., رشته زبرفون *rèchtèyé zirfoun.*

TILLER, **TEILLER**, v. a., شاعدانرا از هم وا کردن *chahda-nè-ra èz hèm va kèrdèn.*

TILLEUL, s. m., la fleur, زبرفون *zirfoun*, زبرقون *zirqoun*; — l'arbre, درخت زبرفون *dèrèkhté zirfoun.*

TIMBAL, s. f. tambour à l'usage de la cavalerie, نقاره *nèqarè*, a. کوس *kous*, دبداب *dèbdab*; — gobelet, a. کاسه *kacè*, pr. t. *kiacè.*

TIMBALIER, s. m., زن نقاره *nèqarè-zèn.*

TIMBRE, s. m. sorte de cloche sur la quelle frappe un marteau, زنگ *zèng*; — le timbre d'une horloge, زنگى *zèngü sa'èt*; — le son même du timbre, صدای *sèdaï zèng*; — marque, نشان *nèchan*, مهر *meuhr*, مهر کاغذ پست *meuhré kaghèzé post*, timbr.

TIMBRER, v. a., مهر زدن *meuhr zèdèn*; — timbré, e, مهر *meuhr-zèdè*; — timbré, (terme familier) atteint de folie, دیوانه *diwanè*.

TIMBREUR, s. m., مهر زن *meuhr-zèn*.

TIMIDE, adj. des 2 g. qui manque de hardiesse, شرم‌دار *chèrm-dar*, شرمند *chèrmèndè*, a. محجوب *mèhdjoub*, pr. t. *mahdjoub*; — craintif, واهمه ناک *rahèmènak*, ترسند *tèrsèndè*, غریل *ghèrdèl*, ترسا *tèrsa*, vulg. ترسو *tèrsou*, a. جبن *djèban*, vulg. جبون *djèboun*, خایف *khayèf*, pr. t. *khaïf*.

TIMIDEMENT, adv., محجوبانه *bè-chèrmèndègui*, *mèhdjoubanè*, a. بالاحیا *bèl-hèya*, pr. t. *bil-haya*.

TIMIDITÉ, شرمندگی *chèrmèndègui*, شرم *chèrm*, شرمساری *chèrm-sari*, a. حیا *hèya*, pr. t. *haya*, حجاب *hèdjab*, pr. t. *hidjab*.

TIMON, s. m., مالبند *mal-bènd*; — terme de marine, barre du gouvernail, دستۀ سکان کشتی *dèstèyé soukkané kèchti*.

TIMONIER, s. m., سکان کشتی *moubachèré soukkané kèchti*; — se dit aussi des chevaux d'attelage, اسب *èspé guèrdounè*, اسب کالسکه *èspé kalèskè*.

TIMORÉ, e, adj., اهل ترس *khouda-tèrs*, a. اهل تقوی *èhli taqva*, pr. t. *èhli taqva*.

TINE, s. f., رابيه جيمين *ravièye tchoubîn*.

TINETTE, s. f., تغار جيمين *tèghart tchoubîn*.

TINTAMARRE, s. m., هنگامه غلغله *hèngamè, ghoulghoulè*,
a. ونونه *vèlèlè*.

TINTEMENT, s. m. son des cloches, صدای ناقوس *sèdaï na-*
gous; — tintement d'oreille, شنیدن گوش *tènidènè*
gouch, a. طنین الان *tènîn-oul-ouzn*.

TINTER, v. a., آهسته ناقوس زدن *dhèstè naqous zèdèn*; —
v. n. en parlant de l'oreille, V. TINTEMENT, dans sa
deuxième acception.

TINTOUIN, s. m. bourdonnement dans les oreilles V. TIN-
TEMENT; — au fig. inquiétude, تشییش قلب *tèchviché*
qèlb, a. اضطراب *èzlèrab*, pr. t. *iztirab*.

TIQUE, s. f., parasite des chiens, کنه *kènè*, a. نرد *narèd*,
pr. t. *narid*, قراد *qèrad*, pr. t. *qirad*, pl. قردان *qèrdan*,
pr. t. *qirdan*.

TIQUER, v. n. avoir un tic, V. TIC.

TIQUETÉ, s. adj., خلدار *khal-dar*, a. منقط *mounèqqèt*, pr.
t. *mounaqqat*.

TIR, s. m., تیر اندازی *tir-èndazi*, a. رمی *rèmi*.

TIRADE, s. f., a. قطع *qèt'è*, pr. t. *qit'a*, pl. قطعات *qèt'èt*,
pr. t. *qit'èt*.

TIRAGE, s. m., کشیدن *kèchidèn*, a. جر *djèrr*, pr. t. *djirr*.

TIRAILLEMENT, s. m. action de tirailler, V. TIRAILLER; —
tiraillement d'entraille, پیچ شکم *pitché chèkèm*; —
d'esprit, سرگردانی *sèr-guèrdani*, a. تذبذب عقل *tèzèb-*
zoubé 'èql, pr. t. *tèzèbzubi 'aql*; — se dit de l'absence

d'accord dans les affaires, کشاکش *kècha-kèch*, و کش *kèch-ou-mèkèch*.

TIRAILLER, v. a., این طرف و آن طرف کشیدن *in tèrèf-ou-ân tèrèf kèchidèn*; — v. n. tirer des coups de fusil sans ordre et sans résultat, بی‌هوده تیر انداختن *bi-houdè tir èndakhtèn*.

TIRAILLERIE, s. f., تیر اندازی بی‌هوده *tir-èndazî bi-houdè*.

TIRAILLEUR, s. m. qui tire sans résultat, (peu usité dans ce sens) بی‌هده تهنک انداز *toufèng-èndazé bi-houdè*; — soldat détaché en avant de l'armée pour tirer isolément, تشکر تهنکچی پیش رو *toufèngtchî pich-rové lèchkèr*.

TIRANT, s. m. cordon de bourse, بند کیسه *bèndé kicè*; — de soulier, بند نفش *bèndé kèfch*; — de botte, دستک *dèstèké tchèkmè*.

TIRASSE, s. f., دام *dam*.

TIRASSER, v. a., با دام صید مرغ کردن *ba dam sèidé mourgh kèrdèn*.

TIRE, s. f. voler à tire d'aile, یک سر پریدن *yèk sèr pè-ridèn*.

TIRE-BALLE, s. m. terme de chirurgie, کلبتین جراحی *kèlbètîné djèrrahi*; — instrument pour tirer la balle d'un fusil, گولوله کش *gouloulè-kèch*.

TIRE-BOTTE, s. m., چکمه کش *tchèkmè-kèn*, چکمه کن *mè-kèch*.

TIRE-BOUCHON, s. m., پیچ بطری *pitché boutri*.

TIRE-BOURRE, s. m., پیچ سر سنبه *pitché sèré soumbè*.

TIRE-LIGNE, s. m., آلت خط کشی *alètè khàtt-kèchi*.

TIRER-LIRE, s. m., قلك *goulèk*.

TIRER, v. a., کشیدن *kèchidèn*, جر کردن *djèrr kèrdèn*; — au fig. tirer le diable par la queue, بد تنگی گذران *bè-tèngui gouzèran kèrdèn*, عسرت خرجی کردن *èusèrètè khèrdji kèchidèn*; — tirer au clair, en parlant d'une affaire, واریسی کردن *va-rèci kèrdèn*, تهقیق کردن *tèhqi q kèrdèn*, pr. t. *tahqi q kièrdèn*; — en parlant de vin ou de toute autre boisson, صاف کردن *saf kèrdèn*; — tirer d'embarras, خلاص کردن *khèlas kèrdèn*, pr. t. *khilas kièrdèn*; — tirer vengeance, انتقام کشیدن *èntèqam kèchidèn*, pr. t. *inti qam kèchidèn*; — retirer d'un endroit, بیرون آوردن *biroun àvourdèn*, در آوردن *dèr àvourdèn*; — tirer une traite, une lettre de change, برات کشیدن *bèrat kèchidèn*; — tirer le canon, توپ انداختن *toup èndakhtèn*; — tirer des coups de fusil, تفنگ انداختن *toufèng èndakhtèn*; — se tirer d'affaire, se tirer d'embarras, خلاص شدن *khèlas choudèn*, pr. t. *khilas choudèn*; — tiré, کشیده شده *kèchidè-choudè*, کشیده *kèchidè*.

TIRER, s. m., بند کاغذ *bèndè kaghèz*; — trait d'union, خط وصل *khèttè vèsl*, a. خط الوصل *khètt-oul-vèsl*, pr. t. *khatt-ul-vasl*.

TIREUR, s. m., انداز تفنگ *toufèng-èndaz*; — qui tire une traite, کشنده برات *kèchèndèyè bèrat*; — tireur d'or, پ. t. سیم کش *sim-kèch*, صرمد کش *sèrmè-kèch*.

TIROIR, s. m., خانه کش *khand-kèch*.

TIRANE, s. f., جوشنده *djouchèndè*.

TISON, s. m., سوخته تکه *tèkèyé hizoumé nim-soukhtè*.

TISONNER, v. n., آتش را بهم زدن *Atèch-ra bè-hèm zèdèn*.

TISONNIER, s. m., آتشکش *Atèch-kèch*.

TISSAGE, s. m., بافتگی *baftègui*.

TISSER, v. a., بافتن *baftèn*, کوبیدن *djoulahi kèrdèn*,
بافته *baftè*, نسج کردن *nèsdj kèrdèn*; — tissé, e, بافته *baftè*,
شد *baftè-choudè*.

TISSERAND, s. m., شرباب *chè'èr-baf*, جولا *djoulah*, بافنده *bafèndè*.

TISSERANDERIE, s. f., شربابی *chè'èr-bafi*, جولا *djoulahi*,
a. نساجه *nèssadjèt*.

TISSU, s. m., بافته *baftè*, a. نسج *nècidj*.

TISSURE, s. f., بافتگی *baftègui*, بافت *baft*, a. نسج *nèsdj*;
— en parlant de la tissure, des développements, d'un
discours, a. ربط *rèbt*, رابطه *rabètè*, انتساق *èntèçaq*, pr.
t. *întiçaq*.

TITHYMALE, s. m. plante, شبرم *chèbrèm*, dans le dialecte
de Chiraz: گاو بنتونک *gav-bèntounèk*, a. يتوع *yètou'*,
pr. t. *yatou'*, pl. يتوعات *yètou'ât*.

TITILLANT, e, adj., جهنده *djèhèndè*, a. هتياج *hèiyadj*.

TITILLATION, s. f., a. هيجان *hèyèdjan*.

TITILLER, v. a. chatouiller V. CHATOUIILLER; — v. n.
متهززدن *moutèhèzzèz boudèn*.

TITRE, s. m. titre d'un livre, بر نامه *bèr namè*, سر نوشت *sèr-nèvècht*,
pr. t. *sèr-nicicht*, a. عنوان *'ounvan*, عنوان *'ounvané kètab*,
pr. t. *'unvani kitab*; — qualité,

nom de dignité, a. لقب *lèqèb*, pr. t. *laqab*, pl. القباب *èlqab*; — acte qui établit un droit, a. سند *sènèd*, pl. سندات *sènèdat*, حجت *heudjdjèt*, pl. حجج *houdjdjèj*; — à titre de . . . adv., باسم *bè-èsm*, pr. t. *bè-ism*, بعنوان *bè-'ounvan*; — à juste titre, à bon titre, بسزاواری *bè-sèzavari*, باستحقاق *bè-èstèhqaq*.

TITRE, v. a., لقب دادن *lèqèb dadèn*, ملقب کردن *moulèq-qèb kèrdèn*; — titré, e, a. ملقب *moulèqqèb*, pr. t. *mou-laqqab*, صاحب لقب *sahèbè lèqèb*, pr. t. *sahibi laqab*.

TITUBATION, s. f., چیدگی *tchèmidègui*, a. ارتجاج *èrtè-djadj*, pr. t. *irtidjadj*.

TITULAIRE, adj. des 2 g., دارنده منصب *darèndèyé mèn-sèb*, صاحب منصب *sahèb-mèn-sèb*.

TOCSIN, s. m., ناقوس مصیبت *naqoué moucibèt*.

TOI, pron. person. de la 2me personne, V. TU.

TOILE, s. f. toile de lin, پیرچه کتان *partchèyè kètan*; — toile de coton, حلوارى *tchèlvarî*; — toile grossière, کرباس *kèrbas*; — toile écrue, کتان نشیر *kètanè nachour*; — toile cirée, a. مشمع *mouchèmmè'*, pr. t. *muchèmma'*; — toile, rideau qui cache la scène dans un théâtre, پردہ *pèrdè*; — toile d'araignée, تار عنکبوت *târ ènkèbout*.

TOILERIES, s. f. pl. marchandises de toile, امعۀ بزازى *èmtè'èyé bèzzazî*.

TOILETTE, s. f. tout ce qui sert à une femme pour se parer, اسباب تزئین زنان *èsababè tèzyinè zènan*.

TOILIER, ière, celui qui vend la toile. a. بزاز *bèzzas*; —

celui qui fabrique la toile, بافنده قماش بزاري *bafèn-dèyé goumaché bèzzazi*, a. نساچ البز *nèssadj-oul-bèz*, قماش *goummach*.

TOISE, s. f., گز *guèz*, a. ذراع *zèra'*, vulg. *zèr'*, pr. t. *zira'*, pl. اذرع *èzrè'*, pr. t. *èzra'*.

TOISER, v. a., گز کردن *guèz kèrdèn*, ذراع کردن *zèra' kèrdèn*, vulg. *zèr' kèrdèn*.

TOISEUR, s. m., گز کنند *guèz-kounèndè*.

TOISON, s. f., laine d'un mouton, پشم گوسفند *pèchmé gousfènd*.

TOIT, s. m., پش خانه *pouché khanè*, بام خانه *bamé khanè*, a. سقف *sèqf*, pr. t. *saqf*.

TÔLE, s. f., صکیف آهني *sè-hifèyé àhèni*, تختة آهني *tèkhtèyé àhèni*.

TOLÉRABLE, adj. des 2 g., تاب آوردنی *tab-âvourdèni*, تحمل کردنی *tèhèmmoul-kèrdèni*, pr. t. *tèhammul-kèrdèni*, a. قابل تحمل *qabèlé tèhèmmoul*, pr. t. *qabili tèhammul*, ممکن انتحمل *moumkèn-out-tèhèmmul*, pr. t. *mumkîn-ut-tèhammul*.

TOLÉRABLEMENT, adv., بقدریکه طاقت توان آورد *bè-qèdri-ké taqèt tèvan âvourd*, بقدر امکان تحمل *bè-qèdré èmkané tèhèmmoul*.

TOLÉRANCE, s. f., a. تحمل *tèhèmmoul*, pr. t. *tèhammul*, مساحه *mouçamèhè*, pr. t. *muçamèha*, اغماص *èghmaz*, pr. t. *ighmaz*, مساحله *mouçahèlè*.

TOLÉRANT, E, adj., تحمل کننده *tèhèmmoul-kounèndè*, با تحمل *ba tèhèmmoul*, a. متحمل *moutèhèmmèl*, pr. t. *mutèhammil*, مسامح *mouçamèh*,

pr. t. *mouçamiḥ*, مساحل *mouçahèl*, pr. t. *mouçahil*.

TOLÉRANTISME, s. m., رخصت باجراى اديان مختلفه, *roukhsaté bè-édjraï édiané moukhtèlèfè*, pr. t. *roukhsati bè-idjraï édiani mukhtalifè*.

TOLÉRER, v. a., روا داشتن *rèva dachten*, مسامحه کردن *mouçamèhè kèrdèn*, اغماص کردن *èghmaz kèrdèn*, pr. t. *ighmaz kièrdèn*.

TOMATE, s. f., بادنجان فرنگى *badèndjané frèngui*.

TOMBE, s. f., حجر انقبى *sènguè rouï qèbr*, a. حاجر انقبى *hèdjèr-oul-qèbr*, pr. t. *hadjèr-ul-qabr*.

TOMBEAU, s. m., قبر *gour*, فرجامگاه *fèrdjam-gah*, a. قبر *qèbr*, pr. t. *qabr*, pl. قبور *qoubour*, تربه *tourbè*, pl. ترب *tourèb*, pr. t. *tourab*; — au fig. la mort, مرگى *mèrg*, a. ممات *mèmat*, ميت *moout*, pr. t. *mèct*.

TOMBÉE, s. f., à la tombée de la nuit, a. طرف عصر *tè-rèfé 'èsr*.

TOMBELIER, s. m., خا لروبه کش با عرابه *khak-roubè-kèché* *ba 'èrradè*.

TOMBER, v. n., زمین خردن *ouftadèn*, زمین خورده *zèmin khourdèn*, pr. t. *zèmin khordèn*; — tomber en ruines, خراب شدن *khèrab choudèn*, منهدم شدن *mounhèdèm choudèn*; — tomber malade, ناخوش شدن *na-khoch choudèn*; — au fig. tomber d'accord, متفق الرأى شدن *moultèfèq-our-rè'i choudèn*, يك قول شدن *yèk-gooul choudèn*; — déchoir, از اعتبار افتادن *èz d'ètèbar ouftadèn*, pr. t. *èz d'itibar uftadèn*; — en parlant de la neige ou de la pluie qui tombe, باریدن *baridèn*; — tomber dans la misère, dans la pauvreté, بى نوا شدن

bi nèva choudèn; — tomber aux pieds de quelqu'un, *افتادن بپای کسی bè-paï kèci ouftadèn*; — tomber sur l'ennemi, *هوجوم کردن houdjoum kèrdèn*; — faire tomber, *زمین انداختن zèmin èndakhtèn*, *بزمین افکندن bè-zèmin èfkèndèn*; — tombé, e, *افتاده ouftadè*, a. *مسقوت mèsqout*.

TOMBEREAU, s. m., *خاکروبه کشی 'èrradèyé khakroubè-kèchi*.

TOME, s. m. volume, a. *جلد djèld*, pr. t. *djild*, pl. *جلود djouloud*.

TON, adj. possessif, m. — fém. ta, pl. tes., se rend par un kesré (voyelle) à la fin du mot qui précède cet adjectif, exemple: ton livre, *کتاب تو kètabé tou*, pr. t. *kitabî tou*, ton père, *پدر تو pèdèré tou*, pr. t. *pèdèri tou*; — lorsque le substantif est terminé par un ة (èléf) le kesré est changé en ی (ya); lorsqu'il est terminé par un ه (hè) le kesré est représenté par un ؤ (èléf hèmzè) exemple: ta maison, *خانه تو khanèyé tou*, pr. t. *khanèî tou*, ton palais, *سرای تو sèraï tou*.

TON, s. m., *پرده آواز pèrdèyé dvaz*, *پرده pèrdè*; — la voix elle-même, *آواز dvaz*, a. *صوت soout*, pr. t. *savt*; — manière de parler, a. *طرز کلام tèrzé kèlam*, pr. t. *tèrzi kèlam*, *وضع کلام vèz'é kèlam*, pr. t. *vaz'i kèlam*; — manière, procédé, a. *طور toour*, pr. t. *tavr*, pl. *اُتوار ètvar*, pr. t. *atvar*; — mauvais ton, *اُتوار بد ètvaré bèd*, a. *اُتوار قبیحه ètvaré qèbihè*, pr. t. *atvari qabiha*; — en terme de médecine, degré de force a. *قوت qouvvèt*.

- TONDEUR, EUSE, s., پشم چین *pèchm-tchin*, a. جزاز *djèz-zaz*, pr. t. *djazzaz*.
- TONDRE, v. a., پشم بریدن *pèchm tchidèn*, پشم بوریدن *pèchm bouridèn*; — tondu, e, پشم بر چیده *pèchm bèr tchidè*, a. مکزوز *mèdjzouz*.
- TONIQUE, adj. et s., قوت بخش *gouvèèt-bèkhch*, a. مقوتی *mouqèvvi*, pr. t. *mouqavvi*, pl. مقوتیات *mouqèvviyat*, pr. t. *mouqavviyat*.
- TONNAGE, s. m., گنجایش نشنی *goundjayèché kèchti*.
- TONNANT, E, adj., غرند *ghourèndè*, غریوان *ghèrivan*, a. رعد *ra'èd*, pr. t. *ra'id*.
- TONNE, s. f., پیپ بزرگ *pipé bouzourg*.
- TONNEAU, s. m., چلیک *tchèlik*, پیپ *pip*; — un tonneau de vin, يك پیپ شراب *yèk pipé chérab*.
- TONNELER, v. a., با دام صید کردن *ba dam sèid kèrdèn*.
- TONNELEUR, s. m., دام انداز *dam-èndaz*.
- TONNELIER, s. m., چلیک ساز *tchèlik-saz*, پیپ ساز *pip-saz*.
- TONNELLERIE, s. f., پیپ سازی *pip-sazi*; — lieu où l'on fabrique les tonneaux, کارخانه پیپ سازی *kar-kha-nèyé pip-sazi*.
- TONNER, v. n., صدا کردن *sèda kèrdènè toundèr*, غریدن *ghouridènè rè'èd*.
- TONNERRE, s. m., تندر *toundèr* ou *toundour*, a. رعد *rè'èd*, pr. t. *ra'd*, pl. رعود *rou'oud*; — l'endroit d'une arme à feu où l'on met la poudre, خزینه *khèzinè*, pr. t. *kha-zinè*; — la foudre, a. صاعقه *sa'èqè*, pr. t. *sa'iqà*.
- TONSURE, s. f., تراش موی سر *tèraché mouï sèr*.
- TONSurer, v. a., سر تراشیدن *mouï sèr tèrachidèn*.

TONTE, s. f., action de tondre les moutons, بریدن پشم *bouridéné pèchmé gousfèndan*, a. جَزَة *djèz-zè*; — faire la tonte, بریدن پشم گوسفندان *bouridéné pèchmé gousfèndan*; — la tonte, époque où l'on tond les troupeaux, موسم بریدن پشم گوسفندان *mooucémé bouridéné pèchmé gousfèndan*; — laine qu'on tire de la tonte, پشم *pèchm*, a. جَزَاة *djèzazèt*.

TONTURE, s. f., تراشهء مَعْوَت *tèrachèyé mahout*.

TOPAZE, s. f., a. زَبَرْدَجَد *zèbèrdjèd*.

TOPE, v. n., (familier) consentir, گُوَیْدَن *guèrèvidèn*, قبول کردن *qèboul kèrdèn*.

TOPINAMBOUR, s. m., سِيْب زمينى ايرانى *sib-zèminiï irani*.

TOPIQUE, s. m., a. مَرْحَم *mèrhèm*.

TOPOGRAPHIE, s. f., وصف جَد كُونَكِي مَكَان *vèsfé tchè-gounèguïï mèkan*, a. وصف احوال مَكَان *vèsfé èhvalé mèkan*, pr. t. *vasfi ahvali mèkian*, وصف الامكنه *vèsf-out-èm-kènè*, pr. t. *vasf-ul-èmkine*.

TOPOGRAPHIQUE, adj. des 2 g., متعلق بوصف حد كُونَكِي *moutè'èllèq bè-vèsfé tchè-gounèguïï mèkan*.

TOQUE, s. f., تَقِي *taqi*.

TOQUÉ, adj., سَفِيه *sèfih*.

TORCHE, s. f., a. مشعل *mèch'el*, مشعل *mèch'èlè*, pr. t. *mèch'alè*, pl. مشعل *mècha'èl*, pr. t. *mècha'il*.

TORCHE-NEZ, s. m. terme de manège, corde qui serre le nez du cheval, لَوَاشَه *lèvachè*.

TORCHER, v. a., پاك کردن *pak kèrdèn*.

TORCHÈRE, s. f., شمعدان اديار *chèm'è-dané èdbar*.

TORCHIS, s. m., كَاهِكَل *kah-guèl*, a. سِيَع *sia'*.

TORCHON, s. m., دستمال آشپزی *dèst-malé ach-pèzi*.

TORDAGE, s. m., تابندگی *tabèndègui*.

TORDEUR, EUSE, s., تابنده *tabèndè*.

TORDRE, v. a., تاب دادن *tab dadèn*, شکنج دادن *chèkèndj dadèn*, تابیدن *tabidèn*, پیچ دادن *pitch dadèn*; — tordu, e, تاب خورده *tabidè-chourdè*, *tab-khourdè*, تابیده *tabidè*.

TORMENTILLE, s. f. plante, هفت برگه *hèft-bèrguè*.

TORON, s. m., لای ریمان *laï risman*.

TORPEUR, s. f., بی حسی *bi hèssi*, کرخت *kèrèkht*, کرخ *kèrèkh*, a. خدر *khèdèr*, pr. t. *khadèr*.

TORPILLE, s. f., a. رعاد *ra'ad*, pr. t. *ra'ad*.

TORRÉFACTION, s. f. action de torréfier, V. TORRÉFIER.

TORRÉFIER, v. a., بو دادن *bou dadèn*; — torrifié, e, بو داده *bou-dadè*.

TORRENT, s. m., سیلاب *sèil-âb*, a. سیل *sèil*, pl. سیول *souyoul*.

TORRIDE, adj. des 2 g. zone torride, a. منطقه حاره *mèn-tèqèyé harrè*, pr. t. *mîntaqâi harrè*.

TORS, e, adj., تنجید *tèndjidè*, پیچیده *pitchidè*, تاب *tab*, خورده *tab-khourdè*, a. ملتوی *moultèvi*.

TORSER, v. a., terme d'archit., پیچ دادن *pitch dadèn*.

TORT, s. m. ce qui est contraire à la justice, نا حق *na-hèqq*, pr. t. *na-haqq*; — il a tort, حق است *hèqq nè-darèd*; — faute, گناه *gounah*, بزه *bèzè*, a. تقصیر *tèqsir*, pr. t. *taq-sir*, خطا *khèta*, pr. t. *khata*; — mettre quelqu'un dans son tort, کسی را مقصر کردن *kèci-ra mouqèssèr kèrdèn*,

pr. t. *kièci-ra mouqassar kièrdèn*; — lésion, dommage, زیان *zian*, a. ضرر *zèrèr*, pr. t. *zarar*, مضرت *mèzèrrèt*, pr. t. *mazarrèt*, خسارت *khèçarèt*, pr. t. *khaçarèt*; — faire tort, faire du tort, ضرر زدن *zèrèr zèdèn*, pr. t. *zarar zèdèn*, متضرر کردن *moulèzèrrèt kèrdèn*; — éprouver du tort, ضرر کردن *zian kèrdèn*, ضرر کردن *zèrèr kèrdèn* pr. t. *zarar kièrdèn*; — à tort, ناحق *na-hèqq* pr. t. *na-haqq*.

TORTICOLIS, s. m., درد گردن *dèrdé guèrdèn*; — adj. qui a le cou de travers, کج گردن *kèdj-guèrdèn*.

TORTILLAGE, s. m., پیچیدگی سخن *pitchidèguui soukhèn*.

TORTILLEMENT, s. m., پیچیدگی *pitchidègui*, پیچش *pitchèch*.

TORTILLER, v. a., پیچاندن *pitchidèn*, پیچاندن *pitchan-dèn*, تاب دادن *pitch dadèn*, تابیدن *tabidèn*, تاب دادن *tab dadèn*; — tortiller les cheveux, گیسورا تاب دادن *guiçou-ra tab dadèn*; — au fig. v. n. chercher des subterfuges, راه گریز جستن *rahé gouriz djoustèn*; — se tortiller, بر خود پیچیدن *bèr khoud pitchidèn*.

TORTIONNAIRE, adj. des 2 g., a. جبری *djèbri*; — s. bourreau, میر غضب *mir-ghèzèb*, a. جلاد *djèllad*.

TORTIS, s. m., ناکها بهم تابیده *nèkh-ha bè-hèm tabidè*, a. میره *mèrirè*, pl. مراریر *mèrarir*.

TORTU, s. adj., کج *kèdj*, خمیده *khèmidè*, a. معوج *mou'èv-vèdj*, pr. t. *mou'avvadj*; — chemin tortu, راه کج *rahé kèdj*; — au fig. esprit tortu, کج رأی *kèdj-rè'i*, pr. t. *guèdj-ra'i*.

TORTUE, s. f., سنگ پشت *sèng-poucht*, لاک پشت *lak-poucht*.

poucht, کاسه پشت *kacè-poucht*, چدچله *tchèltchèlè*,
 کشف *kèchèf* a. سلاحفا *soulahfa*, pl. سلاحف *sèlahèf*,
 pr. t. *sèlahif*.

TORTUER, v. a., کردن *kèdj kèrdèn*, معوج کردن *mou'èv-
 vèdj kèrdèn*; — se tortuer, کج شدن *kèdj choudèn*;
 — tortué, e, کج شده *kèdj-choudè*, کج *kèdj*, a. معوج
mou'èvvèdj, pr. t. *mou'avvadj*, منحنی *mounhèni*, pr. t.
munhani.

TORTUEUSEMENT, adv., کج بطور *bè-toouré kèdj*, a. معوجاً
mou'èvvèdjèn.

TORTUEUX, EUSE, adj., کج *kèdj*, پیچیده *pitchidè*, a. معوج
mou'èvvèdj.

TORTUOSITÉ, s. f., پیچیدگی *pitchidègui*, پیش *pi-
 tchèch*, a. حقیقت *hèviyèt*, pr. t. *haviyèt*.

TORTURE, s. f., شکنجه *chèkèndjè*, pr. t. *chikièndjè*,
 شکنجه *èchkèndjè*; appliquer la torture, شکنجه
chèkèndjè kèrdèn; — être mis à la torture,
 شکنجه کشیدن *chèkèndjè choudèn*, شکنجه
chèkèndjè kèchidèn.

TORTURER, v. a. faire éprouver la torture, شکنجه کردن
chèkèndjè kèrdèn; — tourmenter, اذیت کردن *èziyèt
 kèrdèn*, آزار دادن *azar dadèn*.

TOSTE ou **TOAST**, s. m. porter un toast à quelqu'un,
 کسی خوردن *bè-sèlamètiï kèci khourdèn*.

TOSTER ou **TOASTER**, v. a. porter un toast, V. **TOSTE**.

TÔT, adv., زود *zoud*, a. عجله *'èdjèlètèn*, pr. t. *'idjalètèn*,
 سریعاً *sèri'èn*, pr. t. *sari'èn*; — de bonne heure, زود
zoud; — bientôt, زود *zoud*, a. عنقریب *'èngqèrib*, pr. t.

'anqarib; — aussitôt que, sitôt que, همانکه *hèman-ké*, هماندمیکه *hèman-dèmi-ké*, تا *ta*; — aussitôt que j'en reçus la nouvelle, خبرش بمن رسید *hèman-ké khèbèr-èch bè-mèn rəcìd*, تا خبرش بمن رسید *ta khèbèr-èch bè-mèn rəcìd*.

TOTAL, s. m., همه *hèmè*, a. جمله *djoumlè*, pr. t. djumlè, مجموع *mèdj mou'*; — prenez le total, le tout, همه را *hèmè-ra bèr darid*, را بگیریید *hèmè-ra bè-guirid*; — le total d'une somme, a. جمع *djèm'*.

TOTAL, e, adj., درست *droust*, pr. t. drust, بی کم و زیاد *bi kè-m-ou-ziad*, a. تمام *tèmam*, pr. t. tamam, تمام *tamm*, کامل *kamèl*, pr. t. kiamil.

TOTALEMENT, adv., همه *hèmè*, بکلی *bè-koulli*, a. کاملاً *ka-mèlèn*, pr. t. kiamilèn, جملاً *djoumlètèn*, مجموعاً *mèdj-mou'èn*, کلیاً *koullièn*.

TOTALITÉ, s. f., همهگی *hèmègui*, a. مجموع *mèdj mou'*, کلیت *koulli yèt*.

TOTON, s. m. espèce de dé à jouer, مهره *meuhrè*.

TOUAGE, s. m. terme de marine, action de touer, V.

TOUER.

TOUAÏLLE, s. f., رو پاککن *rou-pak-koun*.

TOUCHANT, prép. sur, concernant, در باب *dèr bab*, در خصوص *dèr khouçous*.

TOUCHANT, e, adj., دلسوزند *dèl-souzèndè*, pr. t. dil-souzèndè, تاثیر رقت انگیز *rèqqèt-ènguiz*, دلسوز *dèl-souz*, مؤثر القلب *mou'èssèr-oul-qalb*, pr. t. mu'èssir-ul-qalb.

TOUCHE, s. f., پـردۀ *pèrdè*; — les touches d'un orgue,

پرده های ارغنون *pèrdè-haï èrghènoun*; — pierre de touche, سنگی محک *sènguè mèhèkk*, a. محک *mèhèkk*, pr. t. *mahakk*.

TOUCHER, v. a., دست زدن *dèst zèdèn*, دست سودن *dèst soudèn*, پیرواسیدن *pèrvacidèn*, برماسیدن *bèrmacidèn*, لمس کردن *lèms kèrdèn*, لامسه کردن *lamècè kèrdèn*, mess کردن *mèss kèrdèn*; — toucher de l'argent, پول گرفتن *poul guèrèftèn*, pr. t. *poul guiriftèn*; — en parlant d'un instrument, زدن *zèdèn*; — toucher de l'orgue, ارغنون زدن *èrghènoun zèdèn*; — émouvoir. برقت بقلب تأثیر کردن *bè-rèqqèt àvourdèn*, بقلب تأثیر کردن *bè-qèlb tè'ècir kèrdèn*, pr. t. *bè-qalb ta'cir kièrdèn*; — concerner, دخل داشتن *dèkhl dachtèn*; — cela ne me touche en rien, دخل ندارد *in bè-hitch vèdjh bè-mèn dèkhl nè-darèd*; — être touché, دست شده *dèst-zèdè-choudè*; — touché de compassion, برقت آمده *bè-rèqqèt àmèdè*, متأثر شده *moutè'èssèr-choudè*, a. متأثر *moutè'èssèr*, pr. t. *mutè'èssir*, متأثر البال *moutè'èssèr-oul-bal*, pr. t. *mutè'èssir-ul-bal*.

TOUCHER, s. m., پیرواس *pèrvas*, برماس *bèrmas*, a. لمس *lèms*, قوه لامسه *lamècè*, pr. t. *lamicè*, لامسه *lamècè*, pr. t. *gouvèè lamicè*.

TOUE, s. f., زورق *zoourèq*, ناو *navè*; — action de touer, V. **TOUER**.

TOUER, v. a., terme de marine, کشتی کشیدن *ba risman kèhti kèchidèn*, بقرت بازو کشتی کشیدن *bè-gouvèèté bazou kèhti kèchidèn*.

TOUFFE, s. f., دسته *dèstè*, a. جثیل *djècil*; — une touffe d'herbes, یکدسته گیاه *yèk dèstèyé guiah*.

TOUFFER, v. a., دسته دسته کردن *dèstè-dèstè kèrdèn*; — v. n., دسته دسته شدن *dèstè-dèstè choudèn*.

TOUFFEUR, s. f. vapeur, بخار گرما *boukharé guërma*, بخار گرمی هوا *boukharé guërmaï hèva*.

TOUFFU, e, adj., پر شاخ و برگ *pour chakh-ou-bèrg*; — épais, bien garni, توی عم *touï-hèm*, a. جثیل *djècil*; — un bois touffu, جنگل پر درخت *djènguèlè pour dèrèkht*; — barbe touffue, ریش پر موی *riché pour mouï*, ریش پر مو *riché pour mou*.

TOU ou TOUC, s. m., queue de cheval au bout d'une pique, پرچم *pèrtchèm*.

TOUJOURS, adv. de temps, همیشه *hèmichè*, همواره *hèm-varè*, پیوسته *pèivèstè*, a. دایما *daïmèn*; — en attendant, néanmois, با وصف این *ba in hèmè*, با این همه *ba vèsfé in*, a. مع هذا *mè'-hèza*, pr. t. *ma'-haza*.

TOUPET, s. m. touffe de cheveux au sommet de la tête, کاکل *kakoul*, pr. t. *kiakul*; — au fig. avoir du toupet, جسارت *djèçarèt dachtèn*.

TOUPIE, s. f., بد افراہ *bad-èfrâh*, چرخوک *fèrmouk*, چرخوک *tchèrkhouk*, بادبهر *bad-bour*, خذروف *khèzrouf*, pr. t. *khazrouf*, pl. خذاریف *khèzarif*, pr. t. *khazarif*.

TOUPILLER, v. n., چرخ خوردن *manèndé fèrmouk tchèrk khourèn*.

TOUR, s. f., a. برج *bourdj*, pl. بروج *bouroudj*; — tour de Babel, برج نمروود *bourdjé nèmrout*, pr. t. *bordji nèmrout*.

TOUR, s. m., گردش *guèrdèch*, pr. t. *guirdèch*, a. دور *doour*, pr. t. *dèvr*; — le tour du soleil, آفتاب گردش *guèrdèché áftab*, pr. t. *guirdèchi áftab*; — circonférence, a. دور *doour*, pr. t. *dèvr*, دوره *doourè*, pr. t. *dèvrè*; — le tour de la ville, شهر دور *doouré chèhr*, pr. t. *dèvri chèhèr*; — tour de promenade, گردش *guèrdèch*; — trait de ruse, رنکی *rèng*, بازی *bazi*, گیل *goul*; — jouer un mauvais tour, رنکی دادن *bazi dadèn*, رن-گی *zèdèn*; — à tour de bras, بزور بازو *bè-zouré bazou*; — tour de force, زور بازی *zour-bazi*; — tour d'escamoteur, tour de gobelet, حقه بازی *hoqqè-bazi*, pr. t. *hoqqa-bazi*; — rang successif, a. نوبت *nooubèt*, pr. t. *nèvbèt*, نوبه *nooubè*, pr. t. *nèvbè*; — ce n'est pas mon tour, نوبه من نیست *nooubèyé mèn nist*; — tour à tour, نوبه بنوبه *nooubè bè-nooubè*, بنوبه *bè-nooubè*, pr. t. *bè-nèvbè*, a. بئلمناوبه *bèl-mounavèbè*, pr. t. *bil-muna-èbè*; — un tour, instrument du tourneur, حرخک *tchèrkhèk*.

TOURBE, s. f. terre combustible, خشک و خاشاک پوسیده *khès-ou-khachaké poucidè*.

TOURBE, s. f. multitude de menu peuple, اعیان الناس *'èvam-oun-nas*, pr. t. *'avam-un-nas*.

TOURBILLON, s. m., گردباد *guèrdè-bad*, سنگدونه *sèng-doulè*; — masse d'eau qui tournoie avec violence, گردآب *guèrd-áb*.

TOURDILLE, adj. des 2 g., gris tourdille, تیره رنک *tirè-rèng*, تیره فام *tirè-fam*.

TOURELLE, s. f., برج کوچک *bourdjé koutchèk*.

TOURMENT, s. m. douleur corporelle, درد *dèrd*, a. وجع *vèdjè*, pr. t. *vèdja*; — torture, شکنجه *chèkèndjè*, pr. t. *chikièndjè*, شکنجه *èchkèndjè*, a. عقوبت *'ouqoubèt*; — mauvais traitement, آزار *âzar*, a. اذیت *èziyèt*; — grande peine d'esprit, اندوه *èndouh*, a. ألم *èlèm*, pl. آلام *âlam*, غصه *ghoussè*.

TOURMENTANT, e, adj., اذیت کننده *èziyèt-kounèndè*, زحمت دهند *zèhmèt-dèhèndè*.

TOURMENTER, v. a., آزار دادن *âzar kèrdèn*, آزار دادن *âzar dadèn*, اذیت کردن *èziyèt kèrdèn*; — importuner, زحمت دادن *zèhmèt dadèn*, pr. t. *zahmèt dadèn*; — se tourmenter, اضطراب کردن *èztèrab kèrdèn*, pr. t. *iztirab kièrdèn*; — s'inquiéter, s'affiger, غم خوردن *ghoussè khourdèn*, pr. t. *ghoussè khordèn*.

TOURNAILLER, v. n., (familier) چرخ خوردن *tchèrk khourdèn*.

TOURNANT, e, adj., گردان *guèrdan*, a. دوار *dèvvar*.

TOURNANT, s. m., چم کوجه گوشه *gouchèyé koutchè*, *tchèmé koutchè*; — lieu où l'eau tourne toujours, گرداب *guèrd-âb*.

TOURNE-BROCHE, s. m., سیخ چرخى *sikhé tchèrkhi*.

TOURNÉE, s. f., گردش *guèrdèch*, pr. t. *guirdèch*, a. دور *doour*, pr. t. *dèvr*.

TOURNER, v. a., گردانیدن *guèrdanidèn*, pr. t. *guirdanidèn*, چرخانیدن *guèrdandèn*, pr. t. *guirdandèn*, چرخاندن *tchèrkhandèn*; — tourner le dos à quelqu'un, پشت بکسی کردن *poucht bè-kèci kèrdèn*; — tourner le dos, prendre la fuite, گریختن

gourikhtèn, فرار کردن *fèrar kèrdèn*, pr. t. *firar kièr-dèn*; — tourner bride, مراجعت بر گشتن *bèr guèchtèn*, *mouradjè't kèrdèn*; — changer, تغییر صورت *tèghyiré sourèt kèrdèn*; — tourner quelqu'un en ridicule, ریشخند کردن *rich-khènd kèrdèn*; — v. n., گردش کردن *tchèrk khourdèn*, *guèrdèch kèrdèn*, گردیدن *guèrdidèn*; — se tourner vers quelqu'un, رو بکسی برگردانیدن *vou bè-kèci bèr-guèrdanidèn*, توجه بکسی کردن *tèvèddjouh bè-kèci kèrdèn*; — arranger d'une certaine manière les pensées, les expressions d'un ouvrage d'esprit, آراستن *drastèn*, تلفیق کردن *tèlfiq kèrdèn*; — en parlant du lait qui tourne, qui aigrit, بپیدن *bouridèn*; — tourné, e, برگردانیده *bèr guèrdanidè*, برگشته *bèr guèchtè*; — tourné, décomposé, بپیده *bouridè*, خراب شده *khèrab-choudè*; — bien tourné, e, خیش اندام *khoch-èndam*.

TOURNESOL, s. m., آفتاب گردان *âftab-guèrdan*.

TOURNEUR, s. m., a. خراط *khèrrat*.

TOURNEVIS, s. m., آچار *âtchar*.

TOURNIQUET, s. m., چرخ گردان *tchèrkhé guèrdan*.

TOURNOI, s. m., جشن *djèchn*.

TOURNOIEMENT, s. m., گردش *guèrdèch*, چرخ خوردن *tchèrk khourdèn*; — tournoiement de tête, گیمج شدن سر *gimidj choudèné sèr*.

TOURNOYER, v. n., گردش خوردن *tchèrk khourdèn*, گردیدن *guèrdidèn*; — biaiser, chercher des détours, راه گریز *rahé gouriz djoustèn*, بهانه جستن *bèhanè djoustèn*.

TOURNURE, s. f., اندام *èndam*, قوارè *qèvarè*, a. شكل *chèkl*,
pr. t. *chèkil*.

TOURTE, s. f., t. p. بورك *beurèk*.

TOURTEREAU, s. m., a. بچة قمرى *bètchèyé goumri*.

TOURTERELLE, s. f., a. قمرى *goumri*, قمریه *goumriè*, pl.
قمارى *goumari*.

TOUSSAINT, s. f., عيد اوليا *'idé ooulia*, pr. t. *'idi èolia*.

TOUSSER, v. n., سرفه کردن *sourfè kèrdèn*, vulg. *soulfè kèrdèn*.

TOUSSEUR, EUSE, s., سرفه کننده *sourfè-kounèndè*.

TOUT, E, adj., همه *hèmè*, a. جميع *mèdjimou'*, جميع *djèmi'*, جملة *djoumlè*, pr. t. *djumlè*, كافة *kaffè*, pr. t. *kiaffè*, كل *koull*; — tout l'univers, a. كل عالم *koullé 'âlèm*, pr. t. *kulli 'âlèm*; — tout le monde, همه کس *hèmè kès*; — tout le jour, از صبح تا شام *èz soubh ta cham*; — tout homme, هر آدمى *hèr mèrdi*, هر آدمى *hèr adèmi*; — tout de bon, حقیقت از روی *èz rouï hèqigèt*, a. جداً *djèddèn*, pr. t. *djiddèn*; — toute espèce, هر جنس *hèr djèns*, pr. t. *hèr djïns*, a. انواع *ènva'*; — tout à coup, یکدفعه *yèk-dèf'è*, pr. t. *yèk dèf'a*, ناگهان *naguèhan*, a. دفعة *dèf'ètèn*, pr. t. *dèf'atèn*; — tout à fait, a. بکلى *bè-koulli*, a. بالکلیه *bèl-koulliye*, pr. t. *bil-kulliye*; — tout à l'heure, tout de suite, همین *hèmîn-sa'èt*, a. حالا *hala*, الآن *èl'an*; — tout au plus, اگر باشد *hèmîn èguèr bachèd*, منتهايش *moutèhaï-èch*; — tout au moins, هیچ نباشد *hitch nè bachèd*; — tout, encore que, هر چند *hèr-tchènd*, هر قدر *hèr-qèdr*; — tout riche qu'il est, هر چند

هر قدر *hèr-tchènd dooulètmènd-èst*, دولتمند باشد *hèr-qèdr dooulètmènd bachèd*, pr. t. *hèr-qadr dèvlètmènd bachèd*; — pas du tout, point, هیچ *hitch*; — en tout, a. جمعاً *djèm'èn*; — c'est tout un, یکیست *yèkist*; — après tout, همه *ba in hènè*.

Tout, s. m., a. کل *koull*, pr. t. *kull*; — le tout est plus grand que la partie, a. الكل اعظم من انجزء *èl-koull è'èzèm mèn-èl-djuz'*, pr. t. *èl-kull a'zam mìn-èl-djuz'*.

Tout, adv. entièrement, a. بکلی *bè koulli*, a. بالکلیه *bel-koulliye*, pr. t. *hil-kulliye*, تمام *tèmamèn*, کلیه *koulliyètèn*, pr. t. *kulliètèn*; — il est tout malade, بکلی *bè-koulli na-khoch-èst*; — tout doucement, آهسته آهسته *dhèstè-dhèstè*.

Toutefois, adv., با وصف *ba in hènè*, ونی *vèli*, همه *ba in hènè*, با وجود این *ba vèsfé in*, مع *ba voudjoudé in*, a. هذا *mè'-hèza*, pr. t. *ma'-haza*, مع ذلك *mè'-zèlèk*, pr. t. *ma'-zalik*. لکن *lèkèn*, pr. t. *lakèn*.

Toutenague, s. f. substance métallique, a. خرصینی *kharsini*.

Toute-puissance, s. f., a. قدرت مطلقه *goudrètè moutlèqè*, pr. t. *goudrèti moutlaga*.

Tout-puissant, adj. V. Puissant, s. le Tout-Puissant, خدا *khouda*, a. الله *allah*.

Toux, s. f., سرفه *soursè*, vulg. soulfè, a. سعال *sou'al*.

Toxique, s. m., زهر *zèhr*, pr. t. *zèhir*, a. سم *sèmm*, pl. سموم *soumoum*.

Tracas, s. m., آشوب *achoub*, شلوغ *choulough*, خرخشه *khèrkhèchè*, غرغره *ghèrghèrchè*.

TRACASSER, v. a., زحمت دادن *zèhmèt dadèn*, pr. t. *zah-mèt dadèn*, آزار کردن *azar kèrdèn*; — v. n. et se tracasser, v. pron., بی جا دست و پا زدن *bi dja dèst-ou-pa zèdèn*, عبث خود را برحمت انداختن *'èbès khoud-ra bè-zèhmèt èndakhtèn*.

TRACASSERIE, s. f. chicane, mauvaise difficulté, شلوغی *choulouq-kari*, pr. t. *chulouq-kiari*, آشوبکاری *âchoub-kari*, اغلال *mèghchouch-kari*, a. اغلال *èkhlal*, pr. t. *ikhhlal*.

TRACASSIER, e, adj., استیبنده *âchoub-ènguiz*, ستیزنده *sètizèndè*, a. منافق *mounafèq*, pr. t. *munafiq*.

TRACE, s. f. vestige qu'un homme ou un animal laisse à l'endroit où il a passé, رد پا *rèdè pa*, نقش *nèqché pa*, a. اثر انقدم *ècèr-oul-qèdèm*, pr. t. *ècèr-ul-qadèm*; — marque qui reste de quelque chose, a. اثر *ècèr*, pl. آثار *açar*.

TRACÉ, s. m. trait d'un plan, d'un ouvrage d'art, نیرنگی *nèirèng*, گوزار *gouzar*, a. طرح *tèrh*, pr. t. *tarh*, رسم *rèsm*.

TRACEMENT, s. m. action de tracer, a. ترسیم *tèrsim*.

TRACER, v. a. tirer des lignes, خط کشیدن *khètt kèchidèn*; — tracer un plan, طرح انداختن *tèrh èndakhtèn*, طرح کشیدن *tèrh kèchidèn*; — au fig. tracer le chemin à quelqu'un, راه نمایی کردن *rah-nèmayi kèrdèn*; — tracer, ouvrir un chemin, راه وا کردن *rah va kèrdèn*.

TRACHÉE OU TRACHÉE-ARTÈRE, s. f., a. قصبه البریه *qècèbèt-our-riyè*, pr. t. *qaçabèt-ur-riyè*.

TRACQIR, s. m., كشى الخط *alète khètt-kèchi*, pr. t. *alèti khatt-kièchi*.

TRACTION, s. f., ا. جذب *djèzb*.

TRADITION, s. f. action par laquelle on livre quelque chose à quelqu'un, دادن *dadèn*, a. تسليم *tèslim*; — voie par laquelle les faits se transmettent oralement d'âge en âge, a. نقل *nèql*, pr. t. *naql*, روایت *rèvayèt*, pr. t. *riavayèt*; — chose transmise oralement, بروایت *brèvayèt*, رسید *bè-rèvayèt* *rècidè*, روایتی *rèvayèti*, مسموعی *mèsmou'ï*.

TRADITIONNEL, LE, adj., بروایت مبنی *mèbni bèr rèvayèt*, a. نقلی *nèqli*, pr. t. *naqli*.

TRADITIONNELLEMENT. adv., بحسب روایت *bè-hècèbé rèvayèt*, از روی روایت *èz rouï rèvayèt*.

TRADUCTEUR, TRICE, s., ترجمه کننده *tèrdjourné-kounèndè*, a. مترجم *moutèrdjèm*, pr. t. *mutèrdjim*, pl. مترجمین *moutèrdjèmîn*, pr. t. *mutèrdjimîn*.

TRADUCTION, s. f., a. ترجمه *tèrdjournè*, pr. t. *tèrdjemè*.

TRADUIRE, v. a. faire passer d'une langue dans une autre, از جای به جای *tèrdjournè kèrdèn*; — terme de palais, transférer d'un lieu dans un autre, از جای دیگر بردن *èz djaï bè-djaï diguèr bourdèn*, نقل کردن *nèql kèrdèn*, pr. t. *naql kièrdèn*; — faire comparaître, احضار کردن *hazèr kèrdèn*, pr. t. *hazir kièrdèn*; — traduire en justice, بمحکمه کردن *èhzar kèrdèn*; — traduire en justice, در محکمه حاضر کردن *bè-mèhkèmè kèchidèn*, کشیدن *dèr mèhkèmè hazèr kèrdèn*.

TRADUISIBLE, adj. des 2 g., پذیر ترجمه *tèrdjournè-pèzir*,

قابل *moumkèné tèrdjournè kèrdèn*, ممکن ترجمه کردن
qabèlé tèrdjournè, a. ممکن الترجمة *moumkèn-out-tèrdjournè*,
 pr. t. *mumkîn-ut-tèrdjemè*.

TRAFIC, s. m., داد و ستد *dad-ou-sètèd*, pr. t. *dad-u-sètèd*,
 ا. معامله *mou'âmèlè*, pl. معاملات *mou'âmèlat*, تجارات
tèdjarèt, pr. t. *tidjarèt*, بيع و شراء *bèi-ou-chèra*, pr. t.
bèi-u-chira.

TRAFIQUANT, s. m., سوداگر *soouda-guèr*, بازرگان *bazèrgan*,
 pr. t. *bazèrguian*, ا. تاجر *tadjèr*, pr. t. *tadjir*, pl. تجّار
touddjar.

TRAFIQUER, v. n., داد و ستد کردن *dad-ou-sètèd kèrdèn*,
 pr. t. *dad-u-sètèd kièrdèn*, تجارت کردن *tèdjarèt kèr-*
dèn; — v. a. trafiquer des lettres de change, معاملۀ
mou'âmèlèyè bèrat kèrdèn.

TRAGACANTHE, s. f. plante, کنبره *kètirè*, a. قتاد *qètað*, pr.
 t. *qatad*.

TRAGÉDIE, s. f., داستان رقت انگیز *dastané rèqqèt-ènguiz*,
 تعزیه *tè'èziè*.

TRAGI-COMÉDIE, s. f., داستان مصایب و هزلیات آمیز *dastané*
mèçayèb-ou-hèzliat-àmiz, a. حکایت مخلوطة بالمصایب
hèkayèt mèkhloutèt bèl-mèçayèb vèl-hèzliyat,
 pr. t. *hikiayèt makhhloutat bil-mèçaib vèl-hèzliyat*.

TRAGIQUE, adj. des 2 g., متعلق بداستان فاجعه *moutè'èl-*
lèq bè-dastané fadjè'è; — au fig. funeste, malheureux,
 ماتم انگیز *matèm-ènguiz*, مصیبتی *moucibèti*, a. مؤلم
mou'oulèm, pr. t. *mu'ulim*.

TRAGIQUEMENT, adv., فجع انگیزانه *fèdjè'-ènguizanè*.

TRAHIR, v. a., خیانت کردن *khianèt kèrdèn*; — trahir

ses sentiments, sa promesse, *بی وفائی کردن* *bi vèfayi kèrdèn*, *نقض پیمان کردن* *nèqzè pèiman kèrdèn*; — trahir un secret, le secret, *راز را فاش کردن* *raz ra fach kèrdèn*; — trahir son secret, *راز خود را فاش کردن* *razé khoud-ra fach kèrdèn*.

TRAHISON, s. f., *خیانت* *khianèt*, *khayini* s. f.

TRAILLE, s. f., *کَلک* *kèlèk*, *صال* *sal* s. f.

TRAIN, s. m. allure des chevaux, *راهِ* *rah*, *رفتار* *rèftar*, *روش* *rèvèch*; — le train de ce cheval est agréable, *راه این* *rah èn*, *اسب خوب است* *rahé èn èsp khoub-èst*; — aller bon train, *راه رفتن تند* *tound rah rèstèn*; — suite de valets, *خیل و حشم* *dèst-gahé djèlal*, *جلال* *khèil-ou-hèchèm*, pr. t. *khail-u-hachèm*; — train d'artillerie, *توپخانه* *toup-khanè*, pr. t. *top-khunè*; — mettre en train, *شروع کردن* *aghaz kèrdèn*, *آغاز* *chourou' kèrdèn*; — être en train, *سر دماغ بودن* *sèré demagh boudèn*; — je ne suis pas en train, *دماغ ندارم* *dèmagh nè-darèm*; — être en train de, *در کار بودن* *dèr kar boudèn*; — par extension, bruit, *هنگامه* *hèngamè*, *غوغا* *ghèrghèrchè*; — cours, état des choses, *حالت* *halèt*, *حال* *hal*; — le train des affaires, *حالت امور* *halète oumour*, pr. t. *halèti oumour*.

TRAINANT, a. adj., *بزمین کشان* *bè-zèmin kèchan*; — au fig. discours trainant, *سخن سست و دراز* *soukhènt-soust-ou-dèraz*.

TRAINEAU, s. m., *سورتمه* *sour-tèmè*, *لغز گردونه* *lèghz-guèrdounè*.

TRAINER, v. a. tirer après soi, *کشیدن* *kèchidèn*; — trai-

TRAITE, s. f. étendue de chemin que fait un voyageur

sans s'arrêter, a. منزل *mènzèl*, pr. t. *mènzil*, pl. منازل *mènazèl*, pr. t. *mènazil*; — aller tout d'une traite, از جای بجای يك منزل كرسن *èz djaï bè-djaï yèk mèn-zèl kèrdèn*; — transport des marchandises, a. نقل *nèqlè èmtè'a*, pr. t. *naqli èmti'a*; — lettre de change, برات *bèrat*.

TRAITÉ, s. m. ouvrage où l'on traite de quelque science, a. رساله *rèçalè*, pr. t. *riçalè*; — convention faite entre des souverains ou des états, عهد نامه *'èhd-namè*, pr. t. *'ahd-namè*, a. عهد *'èhd*, pr. t. *'ahd*, معاهدة *mou'âhèdè*, pr. t. *mu'âhidè*, pl. معاهدات *mou'âhèdat*; — traité de commerce, معاهدة تجارتي *mou'âhèdèye tédjarèti*, pr. t. *mu'âhidèi tidjarèti*, عهد نامه تجارت *'èhd-namèye tédjarèt*, pr. t. *'ahd namèi tidjarèt*; — traité de paix, عهد نامه مصلحہ *'èhd-namèye mouçalîhè*; — traité entre particuliers, شریعتنامه *chèrt-namitchè*, a. مقاوله *mouqavèlè*, pl. مقاولات *mouqavèlat*.

TRAITEMENT, s. m. manière d'agir avec quelqu'un, رفتار *rèftar*, a. معامله *mou'âmèlè*, pl. معاملات *mou'âmèlat*, سلوك *soulouk*; — bon traitement, رفتار خوب *rèftare khoub*, pr. t. *rèftari khob*, a. حسن سلوك *heusné soulouk*, pr. t. *husni sulouk*, حسن معامله *heusné mou'âmèlè*, pr. t. *husni mou'âmèlè*; — appointements, a. وظیفه *mèvadjèb*, pr. t. *mèvadjib*, علوفه *'ouloufè*, وظيفه *vèzifè*, pr. t. *vazifè*, pl. وظيف *vèzayèf*, pr. t. *vazâif*; — en parlant des malades, تیمار *timar*, (peu usité), a. مداوا *mou'âlèdjè*, pl. معالجات *mou'âlèdjat*, مداوا *moudava*, pr. t. *mudava*.

TRAITER, v. a. discuter, *بەهس کەردەن* *bèhs kèrdèn*; —
 traiter un sujet, *دەر سەر مائە باکت کەردن* *dèr sèré mad-
 dèi bèhs kèrdèn*; — être en pourparlers, en négocia-
 tions, *گفت و شنود کەردن* *goftè-gou kèrdèn*, *گفت-و-
 goft-ou-chenoud kèrdèn*, مذاکره کردن *mouzakèrè kèr-
 dèn*; — agir avec quelqu'un, *رفتار کەردن* *rèftar kèrdèn*,
 درست رفتار *soulouk kèrdèn*; — bien traiter, *درست رفتار*
droust rèftar kèrdèn; — en parlant des malades,
 مداوا کردن *mou'âldjè kèrdèn*, معالجه کردن
moudava kèrdèn; — donner à manger, *مهمان کردن*
mèhman kèrdèn.

TRAITEUR, s. m., *مهمانخانه دار* *mèhman-khanè-dar*, pr. t.
mihman-khanè-dar.

TRÂTRE, ESSE, s., *خیانتکار* *khianèt-kar*, a. *خین* *khayèn*,
 pr. t. *khain*; — se dit des actions de trahison, *خیانت*
khianèt-â Miz; — un procédé bien traître, *حرکت*
hèrèkètè khianèt-â Miz; — en traître, V.
TRÂTREUSEMENT.

TRÂTREUSEMENT, adv., *از روی خیانت* *èz rouï khianèt*,
خیانتە *khianètèn*, a. *با خیانت* *ba khianèt*.

TRAJET, s. m., a. *مسافت* *mèçafèt*.

TRAMAIL, s. m. sorte de filet pour prendre du poisson,
دام ماهی گیری *damé mahi-guiri*.

TRAME, s. f., *پود* *poud*, *پوده* *poudè*, a. *لحمه* *louhmè*; —
 au fig. complot, a. *فتنه* *fètnè*, pr. t. *fitnè*, *فساد* *fèçad*,
 V. **COMLOT**.

TRAMER, v. a. passer la trame entre les fils tendus sur le
 métier, *پود انداختن* *poud randèn*, *پود راندن* *poud*

èndakhtèn; — au fig., فتنه انگيختن *fètnè ènguikh-tèn*, تار فتنه بفتن *taré fètnè bastèn*, pr. t. *tari fitnè bastèn*.

TRAMONTANE, s. f., باد شمال *badé chèmal*, a. ريح شمال *rihé chèmal*, pr. t. *rihi chimal*; — l'étoile du nord, ستاره شمال *sètarèyé chèmal*; — fig. perdre la tramontane, گيچ شدن *guidj choudèn*.

TRANCHANT, s. m., تيزنا *tizna*; — épée à deux tranchants, شمشير دو دم *chèmhchiré dou-dèm*.

TRANCHANT, a., adj., برنده *bourèndè*, بزا *bourra*, تيز *tiz*, a. قاطع *qatè'*, pr. t. *qatî'*; — au fig. argument tranchant, a. برهان قاطع *bourhané qatè'*, pr. t. *bourhani qatî'*; — des raisons tranchantes, دلايل قاضه *dèla-yèlé qatè'è*, pr. t. *dèlaîli qatî'è*.

TRANCHE, s. f., قاچ *qadj*, a. شرحه *chèrhè*, pl. شرايح *chèra-yèh*, pr. t. *chèraîh*.

TRANCHÉE, s. f., مار پيچ *mar-pitch*, a. خندق *khèndèq*, pr. t. *khandaq*, pl. خنادق *khènadèq*, pr. t. *khanadiq*; — ouvrir, faire une tranchée, کندن *mar pitch kèndèn*; — entrer dans la tranchée, توى مار پيچ رفتن *touî mar-pitch rèftèn*; — douleur dans les entrailles, pitché chèkèm, pr. t. *pitchi chikièm*, a. تقصيع *tèqzi'*, pr. t. *taqzi'*.

TRANCHEFILE, s. f., بند شيرازة كتاب *bèndé chirazèyé kètab*.

TRANCHELARD, s. m., کارد اشپزی *kardé àch-pèzi*.

TRANCHE-MONTAGNE, s. m. fanfaron, V. FANFARON.

TRANCHER, v. a., بریدن *bouridèn*, کړن *qèt' kèrdèn*; — trancher une difficulté, مشکلرا حل کړن *mouch-*

kèli-ra hèll kèrdèn; — décider, قطع کردن *qèl' kèrdèn*,
 سخن را فصل کردن *fèsl kèrdèn*; — trancher court, سخنها
 کوتاه کردن *soukhèn-ra koutah kèrdèn*; — au fig.
 trancher du . . . contrefaire, imiter, تقلید کردن *tèqlid
 kèrdèn*.

TRANCHET, s. m., نشکوده *nèchguèrdè*.

TRANCHOIR, s. m. V. TAILLOIR.

TRANQUILLE, adj. des 2 g., آرام *âram*, آسوده *âçoudè*, a.
 راحت *rahèt*, pr. t. rahat, ساکن *sakèn*, pr. t. sakîn;
 — c'est un enfant tranquille, آرام طفلیست *tèflist
 âram*; — la mer était tranquille, دریا ساکن بود *dèria
 sakèn boud*.

TRANQUILLEMENT, adv., آسوده *âçoudè*, باستراحت *bè èstèra-
 hèt*, pr. t. bè-istirahat, باآسودگی *bè âçoudègui*, a.
 مستریحا *bèl-èstèrahèt*, pr. t. bil-istirahat, مستریحا
moustèrihèn.

TRANQUILLISANT, e, adj., آسوده کننده *âçoudè-kounèndè*,
 آرامبخش *âram-bèkhch*, باعث آسودگی *ba'ècè âçoudègui*,
 مسکن *moucèkkèn*, pr. t. mucèkkîn.

TRANQUILLISER, v. a., آرام کردن *âram dadèn*, آرام
 آسوده کردن *âçayèch dadèn*, آسوده کردن *âçoudè kèrdèn*,
 راحت کردن *rahèt kèrdèn*, تسکین کردن *tèskîn kèrdèn*,
 خاطر جمع کردن *khatèr-djèm' kèrdèn*, آسوده خاطر کردن
âçoudè-khatèr kèrdèn, مطمئن کردن *moutmèyèn kèrdèn*; — se tran-
 quilliser, آرامیدن *ârami-dèn*, آرام گرفتن *âram guèrèftèn*,
 تسکین یافتن *tèskîn yaftèn*, آسوده شدن *âçoudè choudèn*,
 آرام گرفتن *âram-guèrèftè*, — tranquilisé, e, آرام گرفته

تسکین آرامیدہ *Aramidè*, آسوده شده *Açoudè-choudè*, تسکین یافتہ *tèskîn-yafè*; — être tranquilisé, V. se TRANQUILLISER.

TRANQUILLITÉ, s. f., آرامش *âramèch*, آرامی *ârami*, آسایش *Açayèch*, آسودگی *Açoudègui*, راحت *rahèt*, pr. t. *rahat*, سکون *soukoun*, pr. t. *sukioun*, سکونت *soukounèt*, pr. t. *sukiounèt*; — tranquillité de l'âme, de l'esprit, اضمینان *khatèr-djèm'i*, اضمینان *ahmînân*, اضمینان خاطر جمعی *khatèr-djèm'i*, اضمینان خاطر *ahmînân khatèr*, pr. t. *itminani khatir*, اضمینان قلب *ahmînân qelb*, pr. t. *itminani qalb*.

TRANSACTION, s. f. acte par lequel on transige sur un différend, مصالحه نامچه *mouçalîhè-namtchè*; — dans un sens plus étendu, se dit des relations d'intérêt entre les hommes, معاونه *mouçavèlè*, pl. مقولات *mouçavèlat*.

TRANSBORDER, v. a., از کشتی بکشتی دیگر نقل کردن *kèçhti bè-kèçhti diguèr nèql kèrdèn*.

TRANSCENDANCE, s. f., برتری *bèrtèri*, اعلیٰ *tèfèrvouq*, مزیت *mèziyèt*, فضیلت *fèzilèt*, pr. t. *fazilèt*.

TRANSCENDANT, e, adj., برتر *bèrtèr*, برترین *bèrtèrîn*, اعلیٰ *è'èla*, pr. t. *a'la*, فایق *fayèq*, pr. t. *faïq*, افضل *èfzèl*; — esprit transcendant, برترین عقل *bèrtèriné 'èql*, اعلیٰ عقل *èqlé fayèq*, pr. t. *'agli faïq*.

TRANSCRIPTION, s. f. action de transcrire, V. TRANSCRIPTION.

TRANSCRIRE, v. a., نسخه سواد برداشتن *sèvad bèr dachtèn*, صورت برداشتن *sourèt bèr dachtèn*; — transcrit, e, صورتش برداشته شده *sou-*

rèt-èch bèr dachtè-choudè, a. مستنسخ *moustènsèkh*,
pr. t. *mustansakh*.

'TRANSE, s. f., تَرس *tèrs*, هَراس *hèras*, a. سَهْم *sèhm*, حَوِيل *hooul*,
pr. t. *hèol*, اِضْطِرَاب *èztèrab*, pr. t. *iztirab*.

TRANSFÉRER, v. a., بَرَدَن *bourdèn*, نَقْل كَرَدَن *nèql kèrdèn*;
transféré, e, بَرَدَ شَدَ *bourdè-choudè*, نَقْل كَرَدَ شَدَ *nèql-kèrdè-choudè*, a.
mènqoul.

TRANSFERT, s. m., a. حَوَالَه *hèvalè*, pr. t. *havalè*.

TRANSFIGURATION, s. f. ce mot n'est usité que dans cette
expression: la Transfiguration de Jésus-Christ, a.
تَجَلَّى حَصْرَتِ عِيسَى *tèdjèllî hèzrètè 'iça*, pr. t. *tèdjèl-
li hazzrèti 'iça*.

TRANSFORMATION, s. f., a. تَغْيِير تَرْكِب *tèghyirè tèrkib*,
pr. t. *taghyiri tèrkiò*, تَبْدِيل صَوْرَت *tèbdilè sourèt*,
اِسْتِحَالَه *èstèhalè*, pr. t. *istihalè*.

TRANSFORMER v. a., بَصَوْرَت تَغْيِير دَاڤَن *tèghyir dadèn*, بصورت
بِه-سَوْرَتِه دِگَر در آورَدَن *bè-sourètè diguèr dèr àvourdèn*; — se
transformer, بَصَوْرَت دِگَر تَغْيِير يَافْتَن *tèghyir yaftèn*, بصورت
بِه-سَوْرَتِه دِگَر در آمَدَن *bè-sourètè diguèr dèr àmèdèn*; — transformé,
e, تَغْيِير يَافْتَه *tèghyir-dadè-choudè*, تَغْيِير دَاڤَن شَدَ *tèghyir-yaftè*.

TRANSFUGE, s. m. گُریزان *gourizèndè*, گُریزان *gourizan*,
a. فِرَارِی *fèrari*, pr. t. *firari*.

TRANSFUSER, v. a., اَز ظَرْفِی بَظَرَفِ دِگَر رِیخْتَن *èz zèrfi bè-
zèrfè diguèr rikhtèn*; — transfuser le sang, خُون را از
بَدَن دِگَر اِفْرَاق کَرَدَن *khoun-ra èz bèdèni bè-
bèdèné diguèr èfragh kèrdèn*.

TRANSFUSION, s. f. action de transfuser, V. TRANSFUSER.

TRANSGRESSER, v. a., تجاوز کردن *tèdjavouz kèrdèn*,
pr. t. *tèdjavouz kierdèn*, برخلاف حرکت کردن *bèr khè-
laf hèrèkèt kèrdèn*.

TRANSGRESSEUR, s. m., تجاوز کننده *tèdjavouz-kounèndè*,
خلاف کننده *khèlaf-kounèndè*.

TRANSGRESSION, s. f., a. حرکت خلاف *hèrèkètè khèlaf*,
pr. t. *harèkièti khilaf*, برخلاف قانون *hèrèkètè
khèlafé qanoun*, pr. t. *harèkièti khilafi qancun*, حرکت
مخالفه *hèrèkètè moukhalèfè*, pr. t. *harèkièti moukha-
lifè*, تجاوز *tèdjavouz*.

TRANSIGER, v. n., بمصالحت گذراندن *bè-mouçalchè gou-
zèrandèn*.

TRANSIR, v. a. saisir de froid, سرد کردن *sèrd kèrdèn*; —
au fig. transir, saisir de peur, ترساندن *tèrsandèn*; —
v. n. être saisi de froid, سرما خوردن *sèrma khourdèn*,
یخ شدن *yèkh choudèn*, سرد بودن *sèrd boudèn*; —
transi, e, سرما خورده *sèrma-khourdè*, pr. t. *sèrma-
khordè*, یخ کرده *yèkh-kèrdè*; — transi de peur, ترسان
tèrsan, هراسان *hèraçan*.

TRANSIT, s. m., گذر ملل تجارت *gouzèré malé tèdjarèt*, a.
مور اموال *mourouré èmval*, pr. t. *murouri èmval*.

TRANSITIF, IVE, terme de grammaire, a. متعدی *mou-
tè'èddi*, pr. t. *mutè'addi*; — verbe transitif, a. فعل
متعدی *fè'èlé moutè'èddi*, pr. t. *fi'li mutè'addi*.

TRANSITION, s. f., وصل میان کلام *vèslé miané kèlam*, a.
وصل ما بین الکلام *vèsl ma-bèin-oul-kèlam*; — au fig.
تبدیل صورت *tèbdilè sourètè èhval*, pr. t. *tèbdili sourètè ahval*.

TRANSITOIRE, adj. des 2 g., نا پایدار *na-pai-dar*, بی دوام *bi dèvam*, a. سریع المرور *sèrî'oul-mourour*.

TRANSLATEUR, s. m. V. TRADUCTEUR.

TRANSLATION, s. f., بردن *bourdèn*, a. نقل *nèql*, pr. t. *naql*.

TRANSMETTRE, v. a. céder, دادن *dadèn*, واگذار کردن *va-gouzar kèrdèn*, منتقل کردن *mountèqèl kèrdèn*, pr. t. *muntaqil kièrdèn*; — faire passer, envoyer, رسانیدن *rèşanidèn*, فرستادن *fouroustadèn*, pr. t. *firistadèn*; — transmis, e, مفروغ شده *mountèqèl-choudè*, a. مفروغ *mèfrough*, منتقل *mountèqèl*, pr. t. *muntaqil*.

TRANSMIGRATION, s. f., t. p. کوچ *koutch*, pr. t. *gueutch*, a. رحلت *rèhlèt*, pr. t. *rihlèt*; — transmigration des âmes, V. MÉTEMPSYCOSE.

TRANSMISSIBLE, adj. des 2 g., انتقل پذیر *èntèqal-pèzir*, pr. t. *întiqal-pèzir*, قابل انتقال *qabèlè èntèqal* pr. t. *qabili întiqal*, a. ممکن الانتقال *moumkèn-oul-èntèqal*, pr. t. *mumkîn-ul-întiqal*, ممکن الفراغ *moumkèn-oul-fèragh*, pr. t. *mumkîn-ul-firagh*.

TRANSMISSION, s. f., واگذار *va-gouzar*, a. انتقال *èntèqal*, pr. t. *întiqal*, فراغت *fèraghèt*, pr. t. *firaghat*.

TRANSMUABLE, adj. des 2 g., تغییر پذیر *tèghyir-pèzir* a., ممکن الاستحاله *moumkèn-oul-èstèhalè*, pr. t. *mumkîn-ul-istihalè*.

TRANSMUER, v. a., منقلب کردن *tèghyir dadèn*, منقلب کردن *mounqèlèb kèrdèn*, تحویل کردن *tèhvil kèrdèn*; — transmué, e, منقلب شده *tèghyir-kèrdè*, منقلب شده *mounqèlèb-choudè*, a. متحول *moutèhèvvèl*, pr. t. *mutèhèvvil*.

TRANSMUTABILITÉ, s. f., a. قابليت تاكل qabèliyèlé tèhèrvoul, a. قابليت التاكل qabèliyèl-out-tèhèrvoul, pr. t. qabiliyèt-ut-tèhavoul.

TRANSMUTATION, s. f., منقلب شدن mounqèlèb choudèn, a. استحالہ èstèhalè, pr. t. istihalè.

TRANSOXIANE nom de pays, contrée de l'Asie centrale, ما وراء النهر ma-vèra-oun-nèhr.

TRANSPARENCE, s. f., روشنائى roouchènayi, a. شفاف choufèf, شفاف شفاف chouchouf, شفاف chèff.

TRANSPARENT, s. m., a. مسطر mèstèr.

TRANSPARENT, e, adj., روشن roouchèn, a. شفاف chèffaf.

TRANSPERCER, v. a., سوراخ کردن soustèn, سوراخ کردن kèrdèn ou سوراخ سوراخ soumbidèn, سوراخ سوراخ sèqb kèrdèn; — transpercé, e, سوراخ شده sourakh-choudè, سوراخ شده soustè-choudè, a. مثقوب mèsqoub.

TRANSPIRABLE, adj. des 2 g., قابل خوى ريختن qabèlé khèi rikhtèn, قابل عرق کردن qabèlé 'èrèq kèrdèn, a. ممکن انقباض mounkèn-oul-ènfèzadj, pr. t. mumkîn-ul-înfizadj.

TRANSPIRATION, s. f., خوى khèi, a. عرق 'èrèq, pr. t. 'araq, انقباض ènfèzadj, pr. t. înfizadj.

TRANSPIRER, v. n., خوى ريختن 'èrèq kèrdèn, عرق کردن khèi rikhtèn; — au fig., se divulguer, شيعه يافتن chouyou' yaftèn, شنیده شدن chènide choudèn, بروز آمدن bè-rouz àmèdèn.

TRANSPLANTATION, s. f., نشاء nècha, vulg. وا نشاء va-nècha.

TRANSPLANTER, v. a., نشاء کردن nècha kèrdèn, vulg. وانشاء va-nècha kèrdèn, نشاء نشاء nèchandèn, ساختن

nèchakhtèn; — se dit du transport des personnes
 d'un pays dans un autre, کوچانیدن *koutchanidèn*;
 — se transplanter, کوج کردن *koutch kèrdèn*, رحلت
 کردن *rèhlèt kèrdèn*.

TRANSPORT, s. m., بردن *bourdèn*, a. نقل *nèql*, pr. t. *naql*;
 — cession juridique, a. حواله *hèvalè*, pr. t. *havalè*,
 انتقال *èntèqal*, pr. t. *intiql*, فراغ *fèragh*, pr. t. *firagh*;
 — au fig. mouvement passionné, a. هیجان *hèyèdjan*,
 pr. t. *hèidjan*, هزهزه *hèzhèzè*; — transport de joie,
 هیجان شادی و سرور *hèyèdjané chadi-ou-sourour*, a.
 هیجان سرور و نشاط *hèyèdjané sourour-ou-nèchat*, pr. t.
hèidjani surour-u-nichat; — de colère, a. هیجان غضب
hèyèdjané ghèzèb, pr. t. *hèidjani ghazab*; — délire, a.
 هذیان *hèzian*.

TRANSPORTER, v. a., بردن *bourdèn*, حمل و نقل کردن *hèml-ou-nèql kèrdèn*; — en parlant de déménagement des effets que l'on transporte, بردن *bourdèn*, کوج کردن *koutch kèrdèn*; — se transporter, خود را رسانیدن *khoud-ra rècanidèn*, رفتن *rèftèn*; — transporter, céder juridiquement, منتقل کردن *mountèqèl kèrdèn*; — au fig. transporter de colère, بـغـضـب آوردن *bè-ghèzèb àvourdèn*; — être transporté de colère, بشکت *bè-chèddèt kèdj-khoulq choudèn*, بـغـضـب آمدن *bè-ghèzèb àmèdèn*; — transporté, e, حمل *hèml-ou-nèql choudè*, a. منقول *mènqoul*; — transporté juridiquement, منتقل شده *mountèqèl-choudè*.

TRANSPOSER, v. a., پیش گذاشتن *pès-ou-pich gou-*

zachtèn, جایش را عوض کردن *djaï-èch-ra 'èvèz kèrdèn*.

TRANSPOSITION, s. f., عوض شدن جا *'èvèz choudènè dja, a.*

تبدیل محل *tèbdilè mèhèll*, pr. t. *tèbdili mahall*; —
terme de grammaire, نظم کلام *èkhtèlèlèlè*
nèsmè kèlam, pr. t. *ikhtilali nazmi kièlam*.

TRANSSUBSTANTIATION, s. f., a. استحاله جوهر *èstèhalèyè*
djoouhèr, pr. t. *istihalèi djèvhèr*.

TRANSSUBSTANTIER, v. a. (peu usité), منقلب کردن جوهر
موقبله *moungèlèb kèrdènè djooouhèr bè-djoouhèrè*
دیگر *diguèr*, تحویل جوهر کردن *tèhvèilè djooouhèr kèrdèn*.

TRANSSUDATION, s. f., تراوش *tèravèch*, a. ترشح *tèrèchchouh*.

TRANSSUDER, v. n., تراویدن *tèravidèn*, تراوش کردن *tèra-*
vèch kèrdèn, ترشح کردن *tèrèchchouh kèrdèn*.

TRANSVASER, v. a., از ظرفی بظرف دیگر ریختن *èz zèrfi bè-*
zèrfè diguèr rikhtèn ou کردن خالی *khali kèrdèn*; —
transvasé, e, از ظرفی به ظرف دیگر ریخته شده *èz zèrfi*
bè-zèrfè diguèr rikhtè-choudè.

TRANSVERSAL, e, adj., خمیه *khèmidè*, کج *kèdj*, a.
منکرف *mounhèrèf*, pr. t. *munharif*.

TRANSVERSALEMENT, adv., کجوار *kèdj-vari*, a. منکرف
mounhèrèfèn, pr. t. *munharifèn*.

TRAPÈZE, s. m., a. شبیه بالممنکرف *chèbih bâl-mounhèrèf*,
pr. t. *chèbih bil-munharif*.

TRAPPE, s. f. espèce de porte, دریچه *dèrvanè*, درپچه
dèritchè; — piège, تله *tèlè*.

TRAPU, e, adj., کوتاه و گنده *tènoumènd*, کوتاه-
ou-goundè.

TRAQUE, s. f., جرگه *djèrguè*, a. حص *hèsr*, pr. t. *haer*.

TRAQUER, v. a., جرگه کردن *djèrguè kèrdèn*; — traqué, محاصره, e, جرگه افتاده *miané djèrguè ouftadè*, mouhacèrè-choudè, اطرافش گرفته *ètraf-èch-guè-rèftè*, a. محصور *mèhsour*, pr. t. *mahsour*.

TRAQUET, s. m., تله *tèlè*.

TRAQUEUR, s. m., انده شکار, *ranèndèyé chèkar*, pr. t. *ranèndèï chikiar*.

TRAVADE, s. f. terme de marine, تند باد دریا *tound-badé dèria*.

TRAVAIL, s. m. ouvrage, کار *kar*, a. عمل *'è mèl*, pr. t. *'amèl*, شغل *choughl*; — travaux militaires, a. ابنیه حربیه *èbniyèyé hèrbiyè*, pr. t. *èbniyèï harbiyè*.

TRAVAILLER, v. n., کار کردن *kar kèrdèn*, عمل کردن *'è mèl kèrdèn*; — travaillé, e, کار کرده شده *kar-kèrdè-choudè*, a. مصنوع *mèsnou'*, pr. t. *masnou'*.

TRAVAILLEUR, EUSE, s., کارپرداز *kar-pèrdaz*, کار کننده *kar-kounèndè*, کارکن *kar-koun*, a. عامل *'à mèl*, pr. t. *'à mil*, موجد *moudjèdd*, pr. t. *mudjidd*.

TRAVÉE, s. f., فاصله میان دو تیر *facèlèyé miané dou tir*.

TRAVERS, s. m. étendue d'un corps considéré selon sa largeur, پهنا *pèhna*, a. عرض *'è rz*, pr. t. *'ar z*; — biais, irrégularité d'un lieu, کجی *kèdji*, قناس *qènas*; — au fig. irrégularité d'esprit, défaut, کجی عقل *kèdjii* *'èql*, خط دماغ *khèbté dèmagh*; — en travers, a. عرضاً *'è rzèn*, pr. t. *'ar zèn*; — en travers, obliquement, کج *kèdj*, a. منحرفاً *mounhèrèfèn*, pr. t. *munharifèn*; — de travers, de côté, کج *kèdj*; — de travers, à contresens, وارونه *varounè*, a. معکوساً *mè'èkoucèn*, pr. t. *ma'*

kioucèn ; — il a l'esprit de travers, عقلش کج است *'èql-èch kèdj-èst* ; — à travers, از میان *èz mian*.

TRAVERSABLE, adj. des 2 g., a. ممکن العبور *moumkèn-oul-'ouòour*, pr. t. *mumkîn-ul-'oubour*.

TRAVERSE, s. f., توفالہ *toufalè*, فرواز *fèrvaz* ; — chemin de traverse, کور جاتہ *kour-djaddè* ; — au fig. obstacle a. مانع *manè'*, pr. t. *mani'*, pl. موانع *mèvanè'*, pr. t. *mè-vani'*.

TRAVERSÉE, s. f., سفر دریا *sèfèré dèria*.

TRAVERSE, v. a., گذشتن *gouzèchtèn*, رد شدن *rèdd choudèn*, عبور کردن *'oubour kèrdèn* ; — traverser, être en travers de quelque chose, از میان گذشتن *èz mian gouzèchtèn* ; — la route qui traverse la forêt, راهی که *rahi ké èz miané djènguèl mi-gouzèrèd* ; — percer, نفوذ کردن *noufouz kèrdèn* ; — au fig. susciter des obstacles, مانع شدن *manè' choudèn*, pr. t. *mani' choudèn*.

TRAVERSIN, s. m., بالین *balîn*.

TRAVESTIR, v. a., تبدیل لباس کردن *tèbdilè lèbas kèrdèn* ; — travestir une pensée, un sens, معنی را به عکس بیان *mè'èni-ra bèr 'èks bèyan kèrdèn*, معنی را دیگر گونه *mè'èni-ra diguèr gounè tè'èbir kèrdèn* ; — se travestir, تبدیل لباس کردن *tèbdilè lèbas kèrdèn*, رخت دیگر پوشیدن *rèkhté diguèr pouchidèn* ; — *travesti*, e, تبدیل لباس کرده *tèbdilè lèbas kèrdè*, pr. t. *tèbdili libas kièrdè*.

TRAVESTISSEMENT, s. m., a. تبدیل لباس *tèbdilè lèbas*, pr. t. *tèbdili libas*.

TRAYON, s. m., V. TETTE.

TRÉBUCHER, v. n., لغزیدن *lèghzidèné pa*; — tomber, اوفتادن *ouftadèn*, زمین خوردن *zèmin khourdèn*, pr. t. *zèmin khordèn*.

TRÉBUCHET, s. m. piège, تله *tèlè*; — petite balance pour peser les monnaies, متقال ترازو *mèsqal-tèrazou*.

TRÈFLE, s. m. plante, سه برگه *sè-bèrguè*, شبدر *chèbdèr*, a. رطبه *rètèbè*.

TREILLAGE, s. m., چپر *tchèpèr*.

TREILLAGER, v. a., چپر بستن *tchèpèr bèstèn*, چپر زدن *tchèpèr zèdèn*.

TREILLAGEUR, s. m., چپر بند *tchèpèr-bènd*.

TREILLE, s. f., دار بست *dar-bèst*, جفته *djouftè*, a. عریشه *'èrichè*, pr. t. 'arichè; — le jus de la treille, le vin, آب انگور *abé èngour*, باده *badè*, می *mèi*, a. شراب *chèrab*, pr. t. *charab*.

TREILLIS, s. m., غلبیکن *ghèlbèkèn*, غلبیکن *ghèlbikèn*, پندجهره مشبک *pèndjèrèyè mouchèbbèk*, قفس *qèfès*, a. خیش *khèich*, pr. t. *khich*, مشبک *mouchèbbèk*.

TREILLISSER, v. a., گذاشتن *ghèlbèkèn gouzachtèn*, شبکه گذاشتن *chèbèkè gouzachtèn*; — treillissé, e, غلبکندار *ghèlbèkèn-dar*, a. مشبک *mouchèbbèk*.

TREIZE, adj. num., سیزده *siz-dè*, a. ثلاثه عشر *sèlacèt-'èchèr*, pr. t. *salacèt-'achèr*.

TREIZIÈME, adj. ordinal, سیزدهم *siz-dèhoum*, a. ثالث عشر *salès-'èchèr*, pr. t. *salis-'achèr*; — s. la treizième partie, سیزده یک *siz-dè-yèk*.

TREMLANT, e, adj., لرزان *lèrzan*, a. مرتعد *mourtè'dèd*, pr.

t. *murtè'id*, مرتعش *mourtè'èch*, pr. t. *murtè'ich*.

TREMBLE, s. m. arbre, برگی لرزان *tèbriziî bèrg-lèrzan*.

TREMBLEMENT, s. m., لرز *lèrz*, لرزه *lèrzèch*, لرزه *lèrzè*, a. ارتعاش *èrtè'dach*, pr. t. irtî'dach, رعشه *rè'èchè*, pr. t. *ra'chè*; — tremblement de terre, حرکت زمین *hèrè-kèté zèmin*, a. زلزله *zèzèlè*, pl. زلازل *zèlazoul*.

TREMBLER, v. n., لرزیدن *lèrzidèn*, لرزه کردن *lèrzè kèrdèn*, از سرما لرزیدن *nèvidèn*; — trembler de froid, لرزیدن *èz sèrma lèrzidèn*; — faire trembler, لرزانیدن *lèrza-nidèn*; — v. a. trembler la fièvre, لرزش تب داشتن *lèr-zèché tèb dachtèn*.

TREMBLEUR, EUSE, adj. qui tremble, لرزنده *lèrzèndè*; — qui a peur, بی دل *bi dèl*, بی رهرو *bi zèhrè*, غردل *ghèr-dèl*, ترسنده *tèrsèndè*, واهمند *vahèmènak*, a. خویف *khèvvif*, pr. t. *khavvif*, خایف *khaïf*.

TREMBLOTANT, E, adj, لرزان *lèrzan*.

TREMBLOTER, v. n., لرزیدن *lèrzidèn*.

TRÉMIE, s. f., دول *doul*.

TRÉMOUSSEMENT, s. m., جنبش *djoumbèch*.

TRÉMOUSSER, (se), تکان خوردن *djoumbidèn*, تکان *tè-kan khourdèn*; — au fig. se donner beaucoup de mouvement, تلاش و پا زدن *dèst-ou-pa zèdèn*, تلاش کردن *tèlach kèrdèn*, تَقْلًا کردن *tèqèlla kèrdèn*.

TREMPE, s. f., آب دادن آهن *àb dadèn àkèn*, آب دادن *àb dadèn*.

TREMPER, v. a., خیساندن *khicandèn*, خیسانیدن *khica-nidèn*, خیسیدن *khicidèn*; — v. n., فرغاریدن *fèrgharidèn*; — v. n., خیسیدن *khi-*

cidèn; — trempé, e, *خيسيدہ khicidè*; — trempé de
sueur, a. *غرق غرق ghèrq'èrèq*.

TRENTAINE, s. f., بقدر سی دانه *bè-qèdré si danè.*

TRENTE, adj. num., سی si, a. ثلاثون sèlaçoun.

TRENTIÈME, adj. ordinal, سىام *sioum*; — s. la trentième partie, سيك *si-yèk*.

TRÉPAN, s. m., مته جراحی *pèrmahé djèrrahi*, مته جراحی *mètèhé djèrrahi*.

TRÉPANER, v. a., کردن استخوان *sourakh kèrdèn*
èstoukhan.

TRÉPAS, s. m., مرگ *mèrg*, تسليم جان *tèslimé djan*, a.
موت *moout*, pr. t. *mèvt*, اجل *èdjèl*.

TRÉPASSER, v. n., مردن *mourdèn*, فوت شدن *foout choudèn*,
 وفات کردن *vèfat kèrdèn*; — trépassé, e, مرده *mourde*,
 میت *mèiyit*, متوفی *moutèvèffa*, وفات کرده
vèfat-kèrdè, a.

TRÉPIDATION, s. f., لرزش *lèrzèch*, لرزه *lèrzè*, ارتعاد *èr-tè'âd*, pr. t. *irti'âd*.

TRÉPIED, s. m., سه پایه *sè-payè*.

TRÉPIGNEMENT, s. m. action de trépigner, V. **TRÉPIGNER**.

T. ÉPIGNER, v. n., پا به زمين زدن *pa bè-zèmin zèdèn.*

TRÈS, adv., خیلی *khèili*, بسیار *bèciar*, سخت *sèkht*; — très-froid, سرد خیلی *khèili sèrd*, سخت سرد *sèkht sèrd*; — très-difficile, خیلی مشکل *khèili mouchkèl*; — le Très-haut, a. حق تعالی *hèqq-tè'âla*, pr. t. *haqq-ta'âla*.

TRÉSOR, s. m., گنجینه *guèndjine*, a. خزینه *khèzine*, pr. t. *khazine*, خزانه *khèzane*, pl. خزاین *khèzayèn*, pr. t.

khazaïn ; — trésor royal, خزینة همايون *khèzinèyé hou-mayoun*, pr. t. *khazinèi humayoun* ; — trésors, au pl. grandes richesses, دولت بسیار *dooulètè bèciar* ; — un trésor caché sous terre, ا. دفينه *dèfinè*, pl. دفاين *dèfayèn*, pr. t. *dèfaïn*.

TRÉSORERIE, s. f., خزينة دولت *khèzinèyé dooulèt*, pr. t. *khazinèi dèvlèt*.

TRÉSORIER, s. m., ا. معیر المملک *mou'èiyèr-oul-mèmalèk*, p. t. *khèzinè-dar*, pr. t. *khazinè-dar*.

TRESSAILLEMENT, s. m., et تپش دل *tèpèché dèl*, تپ *tèp*, تپاک دل *tèpaké dèl*, ا. اهتزاز القلب *èhtèzaz-oul-qèlb*, pr. t. *ihtizaz-ul-qalb*, اضطراب القلب *èztèrab-oul-qèlb*, pr. t. *iztirab-ul-qalb*.

TRESSAILLIR, v. n., او تپیدن دل *tèpidènè dèl*, اهتزاز کردن *èhtèzaz kèrdèn*.

TRESSE, s. f. de cheveux, گیسوی بهم بافته *guiçouï bè-hèm baftè*, گیسوی تابیده *guiçouï tabidè*, ا. ضفیر *zèfirè*, pl. ابریشم بهم تابیده *zèfayèr* ; — tresse de soie, ابریشم بهم تابیده *èbrichoum bè-hèm tabidè*.

TRESSER, v. a., تابیدن *tabidèn*, تاب دادن *tab dadèn*, تافتن *taftèn*, ا. صفر *zèfr*, pr. t. *zafr* ; — tressé, e, تابیده *tabidè*, تافته *taftè*, ا. مصفور *mèzfoour*, pr. t. *mazfour*.

TRESSEUR, EUSE, s., تابنده *tabèndè*, گیسو تاب *guiçou-tab*.

TRESSOIR, s. m., آلت تابیدن زلف *alètè tabidènè zoulf*.

TRÉTEAU, s. m., چهار پایه *tchèhar-payè*, چار پایه *tchar-payè*.

TREUIL, s. m., a. *ألت جر اتقال* *âlêlé djèrré èsqa*, a. *مربعة* *mèrbè'èt*, pr. t. *mirba'at*.

TRÈVE, s. f., a. *موتاركة* *moutarèkè*, *ترك* *tèrk*.

TRIAGE, s. m., *بر گزیدگی* *bèr gou-zidègui*, a. *انتخاب* *èntèkhab*, pr. t. *întikhab*; — faire le triage, *ورجیدن* *èrtchidèn*, *کردن* *èntèkhab kèrdèn*.

TRIANGLE, s. m., *سه گوشه* *chèklé sè-gouchè*, a. *شکل* *chèklé moucellès-ouz-zèvaya*, pr. t. *chèkli mucèllès-uz-zèvaya*.

TRIANGULAIRE, adj. des 2 g., *سه گوشه‌یی* *sè-gouchèyi*, a. *مثلث الزوايا* *moucèllès-ouz-zèvaya*.

TRIBADE, s. f., *سعترباز* *sè'ètèr-baz*, a. *نبق زن* *tèbbèq-zèn*, *سحاقة* *sèhhaqèt*, pr. t. *sahhaqat*, *سحیقة* *sèhiqèt*, pr. t. *sahiqat*.

TRIBORD, s. m., *طرف راست کشتی* *tèrèfé rasté kèchti*, a. *میمنة السفينة* *mèimènèt-ous-sèfinè*.

TRIBU, s. f., t. *ایل* *il*, pl. *ایلات* *ilat*, *قبيله* *qèbilè*, pr. t. *qabilè*, pl. *قبایل* *qèbayèl*, pr. t. *qabaïl*.

TRIBULATION, s. f., *سختی* *sèkhti*, a. *شدت* *chèddèt*, pr. t. *chiddèt*, *مكننت* *mèhnèt*, pr. t. *mihnèt*, pl. *مكن* *mè-hèn*, pr. t. *mihèn*.

TRIBULE, s. f. plante, *تلاخه* *tèlkhè*.

TRIBUN, s. m., *ریش سفید قبيله* *rich-sèfidè qèbilè*, a. *نقيب* *nèqib-oun-nas*, pr. t. *naqib-un-nas*, *نقيب* *nèqib*, pr. t. *naqib*.

TRIBUNAL, s. m., a. *مكبه* *mèhkèmnè*, pl. *مكاهم* *mèhakèm*, pr. t. *mèhakim*.

TRIBUNAT, s. m., a. نقابت *nèqabèt*, pr. t. *naqabèt*.

TRIBUNAL, s. f., افرار *èfraz*, a. منبر *mèmbèr*, pl. منابر *mèna-bèr*, pr. t. *mènabir*.

TRIBUT, s. m., مالیات *maliat*, گزیت *guèzit*, باز *baj*, باج *badj*, a. خراج *khèradj*, pr. t. *kharadj*, جزیه *djèziè*, تکلیف *tèklif*, pl. تکالیف *tèkalif*, pr. t. *tèkialif*.

TRIBUTAIRE, s. m., مالیات بد *maliat-bèdè*, خراجگذار *khè-radj-gouzar*.

TRICHER, v. n., در قمار دغلی کردن *dèr qoumar dèghèli kèrdèn*; — tromper en général, گول زدن *goul zèdèn*, فریب دادن *fèrib dadèn*, مغبون کردن *mèghboun kèrdèn*.

TRICHERIE, s. f., در بازی *dèghèli dèr bazi*; — au fig. tromperie, فریب *fèrib*.

TRICHEUR, SE, s., دغلی کننده *dèghèli-kounèndè*, a. دغل *dèghèl*, دغول *doughoul*.

TRICOISES, s. f. pl., کلبتین نعلبندی *kèlbètèiné nè'âl-bèndi*.

TRICOLORE, adj. des 2 g., سه رنگی *sè-rèngui*.

TRICOT, s. m. sorte de tissu, بافت *bafst*; — baton gros et court, چوب کوتاه و تنده *tchoubé koutah-ou-goundè*.

TRICOTAGE, s. m., بافکاری *baf-kari*, بافندگی *bafèndègui*.

TRICOTER, v. a., بافتن *bafstèn*, کردن *baf-kari kèrdèn*; — tricoté, e, بافته *bafstè*, بافته شده *bafstè-choudè*.

TRICOTEUR, EUSE, s., بافنده *bafèndè*, جوراب باف *djourab-baf*, بافکار *baf-kar*.

TRICTRAC, s. m., تختة نرد *tèkhtè-nèrd*, pr. t. *takhta-nèrd*, نرد بازی *nèrd-bazi*.

TRIDE, adj. des 2 g., چالاک *tchalak*, چست *tchoust*, t. p.

چابک *tchabouk*, pr. t. *tchapouk*, a. سریع *sèrî*.

TRIDENT, s. m., گاو سر سه شاخه *gav-sèrè sè-chukhè*.

TRIENNAL, e, adj., سه ساله *sè-salèyi*.

TRIENNALITÉ, s. f., مدت سه سال *mouddète sè sal*.

TRIER, v. a., بر گزیدن *bèr gouzidèn*, ورچیدن *vertchidèn*,

ورچیده شد *èntèkhab kèrdèn*; — trié, e, چیده شد

vertchidè-choudè, a. منتخب *mountèkhèb*, pr. t. *mun-takhab*.

TRIEUR, EUSE, s., ورچینند *vertchinèndè*.

TRIFOLIUM, s. m. plante, سه برگه *sè-bèrguè*.

TRIGAUD, e, adj. (familier), a. حيله باز *hile-baz*, دغل *dèghèl*,

حيله کار *hile-kar*, pr. t. *hile-kiar*, a. مکار *mèkkar*,

pr. t. *mèkkiar*, ختال *khèttal*.

TRIGAUDEUR, v. n., حيله کردن *hile kèrdèn*, دغلی کردن *dèghèli kèrdèn*,

hile kèrdèn.

TRIGAUDEURIE, s. f., a. حيله دغلی *dèghèli*, a. حيله *hile*.

TRIGONOMÉTRIE, s. f., علم مساحت مثلثات *'èlmé mèçahète*

moucèllèçat, a. علم مساحت امثلثات *'èlmé mèçahèt-oul-*

moucèllèçat, pr. t. *'ilmi mèçahat-ul-mucèllèçat*.

TRIGONOMÉTRIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بعلم مساحت *'èlmé mèçahète*

moucèllèçat, مثلثات *moutè'èllèç bè-èlmé mèçahète*

از روی قاعده علم مساحت *'èlmé mèçahète*

moucèllèçat, مثلثات *èz rouï qa'èdèyé*

مثلث الاضلاع *sè-pèhlou*, a. سه پهلو *sè-pèhlou*,

moucèllès-oul-èzla', pr. t. *mucèllis-ul-azla'*.

TRIMBALLER, v. a., همراه خود بردن *hèmè dja hèm-*

rahé khoud bourdèn.

TRIMER, v. n., بعجله رفتن *bé-'edjèlè rèftèn*.

TRIMESTRE, s. m., سه ماهه *sè-mahè*.

TRIMESTRIEL, LE, adj., مدت سه ماهی *sè-mahi*, موددت سه ماه *mouddèlé sè mah*.

TRINGLE, s. f., میل پرده *milé pèrdè*.

TRINGLER, v. a., با ريسانكار خط كشیدن *ba risman-kar khètt kèchidèn*.

TRINITÉ, s. f., a. تثليث *tèslis*.

TRINQUER, v. n., با هم آشامیدن *ba hèm âchamidèn*, ب هم شراب خوردن *ba hèm chérab khourdèn*.

TRIO, s. m. d'instruments, سه نفری نوازندگی *nèvazèndè-guï sè-nèfèri*, سه نفری خوانندگی *khanèndèguï sè-nèfèri*.

TRIOLET, s. m., a. شعر مثنی *chè'èré moucèmmèn*, pr. t. *chi'ri mucèmmèn*.

TRIOMPHAL, E, adj., ضفر نمون، فیروزی نشان *firouzi-nèchan*, زفر نمون، نصری *zèfèr-nèmour, a. nèsri*.

TRIOMPHALEMENT, adv., بفیروزمندی *bè-firouzmèndi*, مظهرانه *mouzèffèranè*, a. مظهراً *mouzèffèrèn*, pr. t. *mou-zaffirèn*.

TRIOMPHANT, E, adj., فیروزمند *firouzmènd*, a. مظهر *mou-zèffèr*, pr. t. *mozaffer*, منصور *mènsour*, غالب *ghalèb*, pr. t. *ghalib*; — être triomphant, منصور و مظهر بودن *mènsour-ou-mouzèffèr houdèn*.

TRIOMPHATEUR, s. et adj. m., متح، فیروزمند *firouzmènd*, فتح کننده *fètk-kounèndè*, a. فاتح *fatèh*, pr. t. *fatih*, غازی *ghazi*, pl. غزات *ghouzat*.

TRIOMPHE, s. m. honneur accordé au vainqueur, تشریفات *tèchrifaté zèfèr-nèchan*, كوكبة نصرت نمرن *kooukèbèyé nousrèt-nèmoun*; — victoire, فیروزی *firouzi*, ظفر فتح *fèth*, pl. فتوحات *foutouhat*, نصرت *nousrèt*, ظفر *zèfèr*, pr. t. *zafèr*, غزا *ghèza*, pr. t. *ghaza*, pl. غزوات *ghèzèvat*, pr. t. *ghazuvat*, غلبه *ghèlèbè*, pr. t. *ghalèbè*.

TRIOMPHER, v. n., فیروزمند شدن *firouzmènd choudèn*, نصرت کردن *zèfèr yaftèn*, فتح کردن *fèth kèrdèn*, غلبه کردن *ghalèb àmèdèn*, غلبه کردن *ghèlèbè kèrdèn*.

TRIPAILLE, s. f. V. **TRIPE**.

TRIPE, s. f., اشکنبه *chèkèmbè*, pr. t. *chikèmbè*, اشکنبه *èch-kèmbè*, pr. t. *ichkèmbè*.

TRIPERIE, s. f., بازار اشکنبه فروشی *bazaré chèkèmbè-fourouchi*.

TRIPIER, ÈRE, s., اشکنبه فروش *chèkèmbè-fourouch*.

TRIPLE, adj. des 2 g., سه ضبقه *sè tèbèqè*, سه قد *sè qèdd*; — une maison à triple étage, عمارت سه ضبقه *'èmarèté sè tèbèqè*; — s., سه چندان *sè tchèndan*, سه این قدر *sè in qèdr*.

TRIPLEMENT, adv., سه چندان *sè tchèndan*.

TRIPLER, v. a., سه چندان کردن *sè tchèndan kèrdèn*; — v. n., سه چندان شدن *sè tchèndan choudèn*; — triplé, e, سه چندان شده *sè tchèndan choudè*.

TRIPPLICITÉ, s. f., سه تایی *sè-tayi*, اثلث *èslas*, تثلیث *tèslis*.

TRIPOLI, nom de ville, طرابلس *tèraboulous*.

TRIPOLI, s. m., گرد سنباده *guèrdé soumbadè*, جلا *guèrdé djèla*.

TRIPOT, s. m., قمار خانه *goumar-khandè*.

TRIPOTAGE, s. m., آمیزش نا مربوط *amizèché na-mèrbout*.

TRIPOTER, v. n., مخلوط کردن *bè-hèm zèdèn*, *mèkhkout kèrdèn*.

TRIPOTIER, ÈRE, s., ننده *èkhlat-kounèndè*.

TRIQUE, s. f., چوب گنده *tchoubé goundè*, چندر *djèn-dèrè*.

TRISAÏEUL, s. m., پدر نیای بزرگ *pèdèré niaï bouzourg*, a. جد ثالث *djèddé salès*, pr. t. *djèddi salis*.

TRISAÏEULE, s. f., مادر نیای بزرگ *madèré niaï bouzourg*, a. جدّه ثالثه *djèddèyé salècè*, pr. t. *djiddèi salicè*.

TRISECTION, s. f., انقطاع چیزی بسد گوشه *ènqèta'è tchizi bè-sè gouchè*.

TRISSYLLABE, adj. des 2 g., سه عجاّتی *sè-hèdjayi*.

TRISTE, adj. des 2 g., دلتنگ *dèl-tèng*, اندوهکین *èndouh-kîn*, غمناک *ghèmnak*, a. ملول *mèloul*, مکرون *mèhzoun*, pr. t. *mahzoun*; — qui chagrine, qui fait de la peine, حزن انگیز *heuzn-ènguiz*, a. محزون *mouhzèn*, pr. t. *mouhzîn*.

TRISTEMENT, adv., باحزن و ملال *bè-heuzn-ou-mèlal*, a. محزوناً *mèhzounèn*, pr. t. *mahzounèn*.

TRISTESSE, s. f., اندوه *èndouh*, a. حزن *heuzn*, pr. t. *huzn*, ملال *mèlal*, ملالت *mèlatèt*; — tomber dans la tristesse, ملول شدن *mèloul choudèn*, اندوهکین شدن *èndouhkin choudèn*.

TRITURABLE, adj. des 2 g., نرم شدنی *nèrm-choudèni*.

TRITURATION, s. f., نَرم شدن *nèrm choudèn*, گُرد شدن *guèrd choudèn*, ا. ساحق *sèhq*, pr. t. *sahq*.

TRITUREE, v. a., نَرم کوبیدن *nèrm kèrdèn*, نرم کوبیدن *nèrm koubidèn*.

TRIUMVIR, s. m., از سه حاکم *yèki èz sè hakèm*.

TRIUMVIRAT, s. m., اتحاد سه حاکم *ètèhadé sè hakèm*.

TRIVIAIRE, adj. m. un chemin triviale, محلّ تفريق شدن *mèhèllé tèfriq choudèné sè rah*.

TRIVIAL, e, adj., a. عوامی *'èvami*, ا. عامی *'àmmi*.

TRIVIALEMENT, adv., عوامانه *'èvamané*.

TRIVIALITÉ, s. f., a. عامیّت *'àmmiyèt*, عوامیّت *'èvamiyèt*, pr. t. *'aramiyèt*.

TROC, s. m., t. p. دگش *dèguèch*, pr. t. *dèich*, a. مبادله *moubadèlè*, معاوضه *mou'âvèzè*; — faire un troc, دگش معاوضه کردن *dèguèch kèrdèn*, pr. t. *dèyich kèrdèn*, *mou'âvèzè kèrdèn*.

TROCART, s. m., مبضّة *nichtèré djerrahi*, جراحی *moubèttèt*.

TROCHANTER, s. m. terme d'anat., a. حرکت *hèrkèkèt*, pr. t. *harkèkèt*, pl. حراکیک *hèrakik*, pr. t. *karakik*.

TROCHET, s. m., خوشه *khochè*, a. قطف *qètʃ*, pr. t. *qitʃ*, pl. قنطوف *qoutouf*.

TROCHISQUES, s. m. pl., a. قرص *hèbb*, pr. t. *habb*, قورس *qours*.

TROGLODYTES, s. m. pl. habitants des grottes, غار نشینان *ghar-nèchinan*.

TROGNE, s. f., صورت گنده *sourèté goundè*.

TROGNON, s. m., هسته دان *hèstè-dan*.

TROIS, adj. num. des 2 g., سه *sè*, a. ثلاثه *sèlacè*.

TROISIÈME, adj. ord. des 2 g., سيم *sèyoum*, a. ثالث *salès*,
pr. t. *salis*; — s., سه بك *sè-yèk*.

TROISIÈMEMENT, adv., سيمين *sèyoumîn*, a. ثالثاً *salècèn*,
pr. t. *salicèn*.

TROIS-MÂTS, s. m., سه دیرکی *kèchtiî sè dirèki*.

TROLER, v. a., بی ج هر طرف برتن *bi dja hèr tèrèf bour-
dèn*; — v. n. courir çà et là, این طرف و آن طرف رفتن *în tèrèf-ou-ân tèrèf rèftèn*,
این طرف و آن طرف گشتن *în tèrèf-ou-ân tèrèf guèchtèn*.

TROMBE, s. f., دیباد *div-bad*, گوردباد *guèrd-bad*, گوردباده *guèrd-badè*.

TROMBLON, s. m., زرنای بزرگ *zournai bouzourg*.

TROMBONNE, s. f., زرنای نظم *zournai nèzam*.

TROMPE, s. f. instrument, زنا *zourna*, a. بوق *bouq*, pl.
ابواق *èbraq*; — partie du museau de l'éléphant, a.
خورنم *khèrtoum*, خورنم *khourtoum*, pr. t. *khor-
toum*.

TROMPER, v. a., فریب دادن *fèrib dadèn*,
گول زدن *goul-zèdèn*, مغین کردن *mèghboun kèrdèn*,
کنبوریدن *kèmbouridèn*; — tromper la vigilance de
quelqu'un, غفل کردن *ghafèl kèrdèn*; — se tromper,
سهو کردن *sèho kèrdèn*, اشتباه کردن *èchtèbah kèrdèn*,
pr. t. *ichtibah kièrdèn*, مشتبه شدن *mouchtèbèh chou-
dèn*, pr. t. *mouchtèbih choudèn*, خبط کردن *khèbt kèr-
dèn*, غلط کردن *ghèlèt kèrdèn*, pr. t. *ghalat kièrdèn*; —
être trompé, se laisser tromper, گول خوردن *goul
khourdèn*, pr. t. *goul khordèn*, مغین شدن *mèghboun*

choudèn, فریفته شدن *feriftè choudèn*, فریب خوردن *fè-rib khourdèn*; — *trompé*, e, فریفته *fèrifè*, گول خورده *goul-khourdè*, مغبون فریب خورده *fèrib-khourdè*, مغبون شده *meghboun-choudè*, a. مغبون *mèghboun*, pr. t. *maghboun*.

TROMPERIE, s. f., فریب *fèrib*, فریبندگی *fèribèndègui*, کنبوره *kèmbourè*, دمدمه *dèmdèmè*, a. خدیعه *khèdî'è*, pr. t. *khadi'a*, غبن *ghèbn*, pr. t. *ghabn*.

TROMPETTE, s. f., شیپور *chèipour*.

TROMPETTER, v. a. publier, چهار کشیدن *djèhar kèchidèn*, vulg. صدای شیپور اعلام *djar kèchidèn*, جار کشیدن *bè-sèdaï chèipour d'èlam kèrdèn*.

TROMPETTEUR, s. m., a. عضلة الفنيك *'èzèlèt-oul-fènik*.

TROMPETTE, s. m. celui qui joue de la trompette, شیپورزن *chèipour-zèn*.

TROMPEUR, EUSE, adj. et s., چاپلوس *tchapelous*, pr. t. *tchaplous*, فریب دهند *fèrib-dèhèndè*, فریبند *fèribèndè*, a. خادع *khadè'*, pr. t. *khadi'*, مکار *mèkkar*, pr. t. *mèkkiar*.

TRONC, s. m., تنه *tènè*, a. جذل *djèzl*, pl. جذال *djèzal*, ساق *saq*; — le tronc d'un arbre, تنه درخت *tènèyè dèrèkht*.

TRONÇON, s. m., تکه *tèkè*, pr. t. *tikè*, پارچه *partchè*, pr. t. *partcha*.

TRONÇONNER, v. a., تکه تکه کردن *tèkè-tèkè kèrdèn*, لخت *lèkht-lèkht* *bouridèn*.

TRÔNE, s. m., اورنگ *oourèng*, pr. t. *èvrèng*, تخت *tèkht*, pr. t. *takht*, a. سریر *sèrig*, pl. استرة *ècèrrèt*, اریکه *èrikè*,

pl. *ارايك* àrayèk, pr. t. *araïk*; — le trône royal, تخت *tèkhté padèchahi*, pr. t. *takhti padichahi*, سلطنت تخت *tèkhté sèltènèt*, pr. t. *takhti saltanèt*.

TRONQUER, v. a. couper, بریدن *bouridèn*; — mutiler, en parlant des statues, شکستن *chèkèstèn*; — en parlant des ouvrages d'esprit dont on retranche des passages, ناقص کردن *kèm kèrdèn*, ناقص *naqès kèrdèn*; — tronqué, e, بریده شده *naqès-choudè*, bou-ridè-choudè, a. مقطوع *mèqtou'*, pr. t. *maqrou'* ناقص *naqès*, pr. t. *naqis*.

TROP, adv., پیر *pour*, خیلی *khèlî*, a. زیاد *ziad*; — ce n'est pas trop loin, پیر دور نیست *pour dour nist*, زیاد دور *ziad dour nist*; — c'est trop, این زیاد است *in ziad-èst*, زیاد است *ziad-èst*.

TROPE, s. f., a. مجاز *mèdjaz*, صورت مجاز *sourètè mèdjaz*, pr. t. *sourèti mèdjaz*.

TROPHÉE, s. m. dépouille d'un ennemi vaincu, a. غنیمت *ghènimèt*, pr. t. *ghanimèt*, pl. غنایم *ghènayèm*, pr. t. *ghanaïm*; — assemblage d'armes, a. علامت فتح *'èlamètè fèth*, pr. t. *'alamèti fèth*; — victoire, a. فتح *fèth*, pl. فتوح *foutouh*, فتوحات *foutouhat*; — au fig. faire trophée d'une chose, en tirer vanité, فخر کردن *fèkhr kèrdèn*.

TROPIQUE, s. m., a. دائرة الانقلاب *daïrèt-oul-èngèlab*, pr. t. *daïrèt-ul-îngilah*, مدار انقلاب *mèdar-oul-èngèlab*, pr. t. *mèdar-ul-îngilab*; — le Tropique du Cancer, مدار سرطان *mèdaré sèrètan*, pr. t. *mèdari sèrètan*; — du

Capricorne, مدار جدی *mèdaré djèdi*, pr. t. *mèdari djèdi*.

TROQUER, v. a., دگش کردن *dèguèch kèrdèn*, pr. t. *dèyich kièrdèn*, معاوضه کردن *mou'â- vèzè kèrdèn*, pr. t. *mu'âvizè kièrdèn*.

TROQUEUR, EUSE, s., معاوضه کننده *mou'âvèzè-kounèndè*.

TROT, s. m., چهار نعل *tchèhar-nè'èl*, چار نعل *tchar-nè'èl*, pr. t. *tchar-na'l*.

TROTTE, s. f. (populaire), راه *rah*; — il y a une bonne trotte d'ici, از اینجا معقول راهیست *èz in-dja mè'èqoul rah-ist*.

TROTTER, v. n., چار نعل رفتن *tchar-nè'èl rèftèn*.

TROTTEUR, s. m., چار نعل رو *èspé tchar-nè'èl-roou*, pr. t. *èspi tchar-na'l-rèv*.

TROTTOIR, s. m., پیاده‌گان *rahé piadègan*.

TROU, s. m., سوراخ *sourakh*, a. ثقب *sèqb*, pr. t. *saqb*, pl. ثقوب *souqoub*; — faire un trou, سوراخ کردن *sourakh kèrdèn*; — boucher un trou, سوراخ گزفتن *sourakh guèrèftèn*.

TROUBADOUR, s. m., شعر خوان *chè'èr-khan*.

TROUBLE, adj. des 2 g., آلوده *âloudè*, نا صاف *na-saf*.

TROUBLE, s. m. confusion, désordre, مغشوشی *mèghchouchi*, شلوغ *choulough*, آشوب *âchoub*, a. اختلال *èkhtèlal*, pr. t. *ikhtilal*, اغتشاش *èghtèchach*, pr. t. *ightichach*.

TROUBLE-FÊTE, s. m., مختل *moukhèll*, pr. t. *moukhill*.

TROUBLER, v. a. rendre trouble, آلوده کردن *âloudè kèrdèn*, نا صاف کردن *na-saf kèrdèn*; — apporter du désordre, مغشوش کردن *mègh-*

chouch kèrdèn; — inquiéter, tourmenter, زحمت دادن
zèhmèt dadèn, pr. t. *zahmèt dadèn*, متعصب شدن
tè'èrrèz choudèn; — causer des troubles, فتنه بر پا
 کردن *fèlnè bèr pa kèrdèn*, pr. t. *filnè bèr pa kièrdèn*,
 فتنه بر انگیزختن *fèlnè bèr ènguikhtèn*; — inter-
 rompre, مختل شدن *moukhèll choudèn*; — agiter,
 mouztlèrèb kèrdèn; — se troubler, deve-
 nir trouble, نا صاف شدن *na-saf choudèn*; — s'intimi-
 der, گیج شدن *sèr-guèrdan choudèn*, سر گردان شدن
guidj choudèn; — troublé, e, نا صاف *na-saf*; — en dé-
 sordre, شلوع *choulough*, a. مغشیش *mèghchouch*, pr. t.
maghchouch, مختل *moukhtèll*, pr. t. *moukhtill*; —
 agité, e, مضطرب *mouztlèrèb*, pr. t. *mouztarib*.

TROUÉ E, s. f., گذرگاه میان جنگل *gouzèr-gahé miané djènguèl*.

TROUER, v. a., ثقب کردن *sourakh kèrdèn*, سوراخ کردن
sèqb kèrdèn.

TROUPE, s. f., گروه *guèrouh*, pr. t. *gourouh*, a. فوج *fooudj*,
 pr. t. *fèvdj*, pl. افواج *èfèvdj*; — une troupe de voleurs,
 یک گروه دزد *yèk guèrouhé douzd*; — gens de guerre
 armée, لشکر *qouchoun*, سپاه *sèpah*, pr. t. *sipah*, لشکر
lèchkèr, a. عسکر *'èskèr*, pr. t. *'askièr*, pl. عساکر *'èçak-
 kèr*, pr. t. *'açakir*.

TROUPEAU, s. m., گاه *guèlè*, گله *guèllè*, ره *rèmè*, گویاره
kouparè; — un troupeau de moutons, یک گله گوسفند
yèk guèlèyè gousfènd.

TROUSSE, s. f. faisceau de plusieurs choses liées ensemble,
 دسته *dèstè*, پشت واره *poucht-varè*, a. حزمة *houzmèt*;

— trousse de chirurgien, جزودان جراحی *djouzv-dané djèrrahi*, جزو کش جراحی *djouzv-kèché djèrrahi*; — en trousse, en croupe derrière un cavalier, تَرَك *tèrk*.

TROUSSEAU, s. m. nippes et hardes qu'on donne aux filles en les établissant, اَهِاز *djî haz*, pr. t. *djihaz*, pl. يَكْدَسْتَهٗ كَلِيد *édjhèzè*; — un trousseau de clefs, يَكْدَسْتَهٗ كَلِيد *yèk dèstèyé klid*.

TROUSSE QUEUE, s. m., بَند دَم اسب *bèndé doummé èsp*.

TROUSSE-QUIN, s. m. derrière de la selle, كَوَهٗ پِشْت زِين *kouhèyé pouchlé zîn*.

TROUSSER, v. a., ذِيل رَخْت را بَلَنَد كَرْدَن *zèilé rèkht-ra boulènd kèrdèn*, ذِيل رَخْت را بَر جِيدَن *zèilé rèkht-ra bèr tchidèn*; — on dit dans un sens obscène : trousse un femme, رَنی را كَنَدَن *toumbané zèni-ra kèndèn*.

TROUSSIS, s. m., چِین *tchîn*, شَكَن *chèkèn*, شَكَنَج *chèkèndj*, pr. t. *chikièndj*.

TROUVAILLE, s. f., بَد اَوَر *bad-avèr*, ا. لَقَط *lèqèt*, pr. t. *laqat*, لَقَطَهٗ *lèqètè*, pr. t. *laqata*.

TROUVER, v. a., پِيدَا كَرْدَن *pèida kèrdèn*, جَسْتَن *djoustèn*, *djustèn*, يَافْتَن *yaftèn*, — inventer, اِيْجَاد كَرْدَن *idjad kèrdèn*, اِخْتِرَاع كَرْدَن *èkhtèra' kèrdèn*, pr. t. *ikhtira' kièrdèn*; — trouver bon, approuver, مَنَاسِب دِيدَن *mounacèb didèn*, pr. t. *munacib didèn*; — trouver, estimer, juger, دِيدَن *didèn*, دَانَسْتَن *danèstèn*, pr. t. *danistèn*; — je trouve cela bien, ou, que cela est bien, مَن اِيْن را خُوب مِيْدَانَم *mèn in-ra khoub mi-danèm*, ou مَن اِيْن را خُوب مِيْبِينَم *mèn in-ra khoub mi-binèm*;

— aller trouver quelqu'un, پيش کسی رفتن *piché kèci rèftèn*; — se trouver en quelque endroit, بودن *boudèn*; — se trouver bien de quelqu'un ou de quelque chose, خوشنود بودن *khochnoud boudèn*; — se trouver mal, ضعف کردن *zè'èf kèrdèn*; — il se trouve que . . . , چنان شد که *tchènan choud ké*, پیدا شد که *mè'èloum choud ké*; — trouvé, e, پیدا شده *pèida-choudè*; — enfant trouvé, بچه گاو *bèchèyé gou*, ا. لقیط *lèqit*.

TRUAND, s. m., مرد بی سرو پا *mèrdé bi sèr-ou-pa*.

TRUANDER, v. n. (peu usité), گدایی کردن *guèdayi kèrdèn*, بدربوزه رفتن *bè-dèriouzè rèftèn*.

TRUANDERIE, s. f., گدایی *guèdayi*, بدربوزه *dèriouzè*.

TRUBLE, ou TROUBLE, s. f. sorte de filet, دام ماهیگیری *damé mahi-guiri*.

TRUCHEMAN ou TRUCHEMENT, s. m., a. ترجمان *terdjouman*, مترجم *moutèrdjèm*, pr. t. *mutirdjim*.

TRUCHEE, v. n. V. TRUANDER.

TRUCHEUR, se, s., گدا *guèda*.

TRUELLE, s. f., انداوه *èndavè*, انداوبه *èndaùbè*, مانده *malè*, pr. t. *mala*.

TRUELLÉE, s. f., بقدر يك انداوه *bè-qèdré yèk'èndavè*.

TRUFFE, s. f., دنبلان *doumbèlan*.

TRUFFER, v. a., بدنبلان انداختن *bè-doumbèlan àkèndèn*.

TRUFFIÈRE, s. f., دنبلانزار *doumbèlan-zar*.

TRUIE, s. f., ماده خوک *mèdinèyé khouk*, مادۀ خوک *ma-dè-khouk*.

TRUIE, s. f., t. p. قول آنه *qèzèl àlè*, pr. t. *qizil àla*.

TRUITÉ, *e*, adj., خالخال *khal-khal*.

TRUMEAD, *s. m.* espace entre deux fenêtres, فاصله میان *facèlèyé miané dou pèndjèrè*; — le jarret d'un bœuf, پشت زانوی گاو *pouchté zanouï gav*.

TU, TE, toi, pron. de la seconde personne des 2 g., تو *tou*. tu se rend en persan par un *ی* placé à la fin du verbe. Le pronom تو *tou*, précède toujours le verbe, exemple : آمدی *âmèdi*, tu es venu, میدانی *mi-dani*, tu sais, tu le sais, ou تو آمدی *tou âmèdi*, tu es venu, toi, tu es venu, تو میدانی *tou mi-dani*, tu sais, tu le sais. Comme on le voit, on peut, dans les verbes, conserver ou supprimer le pronom تو *tou*. Quand le verbe est terminé par un *ی* ou ajoute à ce *ی* pronom un *ء* *èlèf-hènzè*, qui le double. exemple : میایی *mi-âyi*, tu viens; — te, à l'accusatif en persan se rend par تو را *tou-ra* précédant le verbe, ou par un *ت* placé, soit à la fin de l'adjectif ou du substantif qui entre dans la composition d'un verbe actif ou neutre, soit à la fin du verbe, exemple : je t'aime, تو را دوست میدارم *tou-ra doust mi-darèm*, ou دارم *darèm*, دوستت میدارم *doust-èt mi-darèm*, ou دارم *darèm*, دوست میدارمت *doust mi-darèm-èt*, ou دارمت *darèm-èt*; — je t'ai dit, je te l'ai dit تو را گفتم *tou-ra goftèm*, گفتتم *goftèm-èt*. Cependant, بنو *bè-tou*, à toi, comme régime indirect, est plus usité, بنو گفتتم *bè-tou goftèm*, je t'ai dit je te l'ai dit; — بتو دادم *bè-tou dadèm*, je t'ai donné, je te l'ai donné.

TUABLE, adj. des 2 g., کشتنی *kouchtèni*, قابل کشتن *ga-bèlé kouchtèn*.

TUANT, e, adj. fatigant, بستمه آورنده *bè-soutouh avèrèndè*, زحمت دهند *zèhmèt-dèhèndè*, زیاد مزاحم *ziad mou-zahèm*.

TUBE, s. m., انبیه *emboubè*, لوله *loulè*.

TUBERCULE, s. m. excroissance qui survient à la racine des plantes, گره *guèrèh*.

TUBÉREUSE, s. f. plante qui vient d'un oignon, گل پیازی *goulé piazì*.

TUBÉROSITÉ, s. f., برآمدگی *bèr amèdègui*, آماس *amas*, a. ورم *verèm*, pl. اورام *oouram*, pr. t. *èvràm*.

TUBULEUX. EUSE, adj., انبیه دار *emboubè-dar*.

TUBULURE, s. f. petit tube, V. TUBE.

TUDESQUE, adj. des 2 g., نمسی *nèmsèvi*.

TUER, v. a., کشتن *kouchtèn*, قتل کردن *qètl kèrdèn*, pr. t. *qatl kièrdèn*; — se tuer, خود را کشتن *khoud-ra kouchtèn*, خود را تلف کردن *khoud-ra tèlèf kèrdèn*; — on dit: tuer le temps, گذرانیدن وقت *vèqt-ra gouzèranidèn*, گذرانیدن وقت *gouzèranidènè vèqt*, pr. t. *guzèranidèni vaqit*; — tuer, fatiguer excessivement, بستمه *bè-soutouh avourdèn*, کشتن *kouchtèn*; — tué, e, کشته شده *kouchtè-choudè*, a. مقتول *mèqtoul*, pr. t. *maqtol*; — crier à tue-tête, فریاد کردن *fèriad kèrdèn*, فغان گهین *fèghan kèrdèn*, pr. t. *fighan kièraèn*.

TUERIE, s. f., خنیزی *khoun-rizi*, a. قتلعام *qètlé 'àm*, pr. t. *qatli 'àm*; — lieu où on tue les animaux, سلخخانه

sèlèkh-khanè, a. مذبحة *mèzbèhè*, pr. t. *mazbaha*, V.

ABATTOIR.

TUMUR, s. m., کشنده *kouchèndè*, a. قاتل *qatèl*, pr. t. *qatil*, قتال *qèttal*.

TUF, s. m., خاک سبید *khaké sèfid*.

TUILE, s. f., سفال *soufal*.

TUILEAU, s. m., ریزۀ سفال *rizèyé soufal*.

TUILERIE, s. f., کوره سفالپزی *kourèyé soufal-pèzi*.

TUILIER, s. m., سفالپز *soufal-pèz*.

TULIPE, s. f. fleur, لاله *lalè*.

TULLE, s. m., تور *tour*.

TUMÉFACTION, s. f., برآمدگی *bèr àmèdègui*, آماس *âmas*, آمه *âmah*, شیش *chich*, ورم *vèrèm*, pl. اورام *ouram*, pr. t. *èvram*, انتفاخ *èntèfakh*, pr. t. *întifakh*.

TUMÉFIER, v. a., آماس در آوردن *âmas dèr àvourdèn*, آماسیدن *âmacidèn*; — se tuméfier, آماس کردن *âmas kèrdèn*, ورم کردن *vèrèm kèrdèn*, باد کردن *bad kèrdèn*; — tuméfié, e, باد کرده *bad-kèrdè*, آماس کرده *âmas-kèrdè*, a. منتفخ *mountèfèkh*, pr. t. *mun-tèfikh*.

TUMEUR, s. f., آماس *âmas*, a. ورم *vèrèm*, pl. اورام *ouram*, pr. t. *èvram*.

TUMULAIRE, adj. des 2 g., قبرستانی *qèbrèstani*.

TUMULTE, s. m., هنگامه *hèngamè*, شورش *noufè*, شورش *chou-rèch*, غلغله *ghoulghoulè*, آشوب *âchoub*, a. دغدغه *dègh-dèghè*, pr. t. *daghdagha*; — en tumulte, آشوب تمام *bè-âchoubé tèmam*.

TUMULTUAIRE, adj. des 2 g., شلوغ *choulough*; — une as-

semblée tumultuaire ou mieux, tumultueuse, مجلس *mèdjleé choulough*.

TUMULTUAIREMENT, adv., ou mieux, TUMULTUEUSEMENT, *شلوغ choulough*, بشور و غوغا *bè-chour-ou-ghoouga*.

TUMULTUEUSEMENT, adv. V. TUMULTUAIREMENT.

TUMULTUEUX, EUSE, adj. V. TUMULTUAIRE.

TUMULUS, s. m., علامت گور *'èlamètè gour*, لووچه قبر *loouché qèbr*.

TUNIQUE, s. f., نیم تنه *nim-tènè*; — par analogie vêtement de femme et d'homme, کمر چین *kèmèr-tchin*, کولبدجه *koulèdjè*, pr. t. *koulidjè*, قبا *qèba*, pr. t. *qaba*; — terme de chirurgie, pellicule, membrane, پردہ *pèrdè*, ا. غشا *ghècha*, pr. t. *ghicha*, pl. اعشيه *èghchiè*, pr. t. *aghchiè*.

TUORBE, s. m., ا. طنبور *tèmbour*, pr. t. *tambour*, pl. تندبیر *tènabir*.

TURBAN, s. m., دسار *dèstar*, ا. عمامه *'èmamè*, pr. t. *'imamè*, pl. عمام *'èmayèm*, pr. t. *'amaïm*.

TURBOT, s. m., سپر ماهی *sèpèr-mahi*.

TURBULEMMENT, adv., بعربده جویی *bè-'èrbèdè-djouyi*, بفتنه جویی *bè-fètne-djouyi*.

TURBULENCE, s. f., فتنه انگیزی *'èrbèdè-djouyi*, عربده جویی *fètne-ènguizi*.

TURBULENT, E, adj., فتنه انگیز *'èrbèdè-djouï*, عربده جوی *fètne ènguiz*, فتنه جوی *fètne-djouï*.

TURC, s. m., ا. تترك *tourk*, pr. t. *turk*, pl. اتراک *ètrak*. Pour désigner les turcs de Constantinople on emploie le mot, عثمانلو *'osmanlou*, pr. t. *'osmanlu*.

TURC, turque, adj., تترکی *tourki*; — la langue turque,

ترکی زبان *zèbané tourki*; — parler turc, ترکی حرف *tourki hêrf zèdèn*.

TURCIE, s. f., بنداَب *bèndé âb*, سَدَّ آب *sèddé âb*, چَل *tchèl*, ا. سَدَّ *sèdd*.

TURCOMAN, a. ترکمن *tourkmèn*, pr. t. *turkmèn*, pl. تراکمه *tèrakèmè*, pr. t. *tèrakimè*.

TURGESCECE, s. f., آماس *âmas*, باد *bad*, a. تنفیخ *tènfigh*, نَفَخَة *nèfkhèt*, pr. t. *nafkhat*.

TURGESCENT, e, adj., باد کنند *nèfkh-kounèndè*, باد کنند *bad-kounèndè*.

TURLUPINADE, s. f. (familier), بی مزگی *hèrzègui*, بی مزگی *bi mèzègui*.

TURLUPINER, v. n., بی مزگی *hèrzègui kèrdèn*, بی مزگی *bi mèzègui kèrdèn*, یَاوَه گفتن *yavè goftèn*; — v. a. tourner en ridicule, ریشخند کردن *rich-khènd kèrdèn*, تمسخر کردن *tèmèskhour kèrdèn*, pr. t. *tèmèskhor kièrdèn*.

TURNEPS, s. m. espèce de gros navet, شلغم گنده *chèl-ghèmé goundè*.

TURPITUDE, s. f., زسوايی *rousveyi*, a. اقتضاح *èstèzah*, pr. t. *iftizah*, قباحه *qèbahèt*, pr. t. *qabahat*.

TURQUESTAN, ou TURKESTAN, contrée de la grande Tartarie, ترکستان *tourkèstan*, pr. t. *turkistan*.

TURQUIE, l'empire turc, خاك عثمانلو *khaké 'osmanlou*, مملکت عثمانلو *memlèkètè 'osmanlou*.

TURQUOISE, s. f., فیروزه *firouzè*, پیروزه *pirouzè*.

TUTÉLAIRE, adj. des 2 g., نگهبان *nèguèh-ban*, نگاهدان *nè-gah-ban*, pr. t. *niguiah-ban*, پاسدار *pas-dar*, نگاهدان *pas-dar*.

nègah-dar, a. حامى *hami*, حافظ *hafèz*, pr. t. *hafiz*,
pl. حافظين *hafèzoun*.

TUTELLE, s. f., a. وكلت *vèkalèt*, pr. t. *vèkialèt*, ولايت *vè-
layèt*, pr. t. *vilayèt*.

TUTEUR, TRICE, s., a. وكيل *vèkil*, ولي *vèli*, وصى *vèci*.

TUTIE, s. f. oxyde de zinc, سنگ توتيه *sènguè toutia*, a.
توتيا *toutia*, حجر التوتيا *hèdjèr-out-toutia*, pr. t.
hadjèr-ut-toutia.

TUTOIEMENT, s. m., خطاب بلفظ تو *khètabé bè-lèfzé
tou*.

TUTOYER, v. a., تو خطاب کردن *bè-lèfzé tou khètab
kèrdèn*, تو گفتن *tou goftèn*.

TUYAU, s. m., أنبوبه *èmboubè*, نونه *loulè*, pr. t. *lulè*.

TYMPAN, s. m., پردۀ گوش *pèrdèyé gouch*, a. صحنه *sèhna*,
pr. t. *sahna*.

TYMPANISER, v. a. décrier quelqu'un hautement, رسواى
کردن *rousvaï 'âlèm kèrdèn*, علانية رسوا کردن *'èla-
niyètèn rousva kèrdèn*; -- tympanisé, e, رسواى عىم
شد *rousvaï 'âlèm choudè*.

TYMPANITE, s. f., a. استسقاء يابس *èstèsqae yabès*, pr. t. *is-
tisqai yabis*, استسقاء رباكى *èstèsqae rihi*, pr. t. *istis-
qai rihi*.

TYMPANON, s. m., صنتور *sèntour*, pr. t. *santour*; — jouer
du tympanon, صنتور زدن *sèntour zèdèn*.

TYPE, s. m. figure originale, اصل صورتش *èslé sourèt-èch*,
صيرت اصلى *sourètè èsli*.

TYPHON, s. m., V. TROMBE.

TYPHUS, s. m., a. مكرهه *mouhrèqè*.

TYPOGRAPHE, s. m., بسمه زن چاپ کنندہ *tchap-kounèndè*, بسمه زن *bèsmè-zèn*.

TYPOGRAPHIE, s. f., فن چاپ کردن *fènné tchap kèrdèn*, a. فن طباعة *fènné tèba'èt*, pr. t. *fènni tèba'at*; — établissement d'imprimerie, بسمه خانه *bèsmè-khanè*, pr. t. *basma-khanè*.

TYPOGRAPHIQUE, adj. des 2 g., بسمه‌ئی *tchapi*, بسمه‌ئی *bèsmèyi*.

TYRAN, s. m. se disait chez les Anciens de celui qui usurpait la puissance souveraine, غصب کنندہ تخت *ghèsb-kounèndèyè tèkhté sèltènèt*; — se dit aujourd'hui de celui qui gouverne avec injustice, بیدادگر *bidad-guèr*, ستمکار *sètèm-kar*, pr. t. *sitèm-kiar*, ظلمکار *zoulm-kar*, pr. t. *zulm-kiar*, a. ظالم *zalèm*, pr. t. *zalim*, pl. ظلمه *zèlèmè*, غدار *ghèddar*, pr. t. *ghaddar*, جابر *djèbbar*, pl. جابر *djabèrè*, جابرة *djahèrèt*.

TYRANNIE, s. f., بیدادگری *bidad-guèri*, ستمکاری *sètèm-kari*, pr. t. *sitèm-kiari*, a. ظلم *zoulm*, جور *djoour*, pr. t. *djèvr*, ستم *sètèm*, pr. t. *sitèm*, جبر *djèbr*, تعدی *tè'èddi*, pr. t. *tè'addi*.

TYRANNIQUEMENT, adv., به بیدادگری *bè-bidad-guèri*, بظلم و *bè-sètèm-kari*, بستمکاری *djèbbaranè*, جبارانه *bè-zoulm-ou-tè'èddi*, تعدی *bè-zoulm-ou-tè'èddi*, بیدادگری *ez roui bidad-guèri*, a. ظلماً *zoulmèn*, جبراً *djèbrèn*, جوراً *djoourèn*, pr. t. *djènrèn*.

TYRANNIQUE, adj. des 2 g., a. ظلمی *djèbri*, جبری *zoulmi*.

TYRANNISER, v. a., بیدادگری کردن *bidad-guèri kèrdèn*,

کردن *zoulm kèrdèn*, *tè'addi kèrdèn*,
 pr. t. *tè'addi kièrdèn*, *djèbr kèrdèn*, ستم
 کردن *sètèm kèrdèn*, pr. t. *sitèm kièrdèn*; — tyrannisé,
 e, a. مظلوم *mèzloum*, pr. t. *mazloum*.

U

UBIQUITÉ, s. f., همه جا موجود بودن *hèmè dja mooudjoud
 boudèn*, a. حیثیت *hèiciyèt*.

UKASE, s. m., حکم امپراتور روسیه *heukmé èmpèratouré
 rouciyè*.

ULCÉRATION, s. f., پیدا شدن زخم *pèida choudèné zèkhm*,
 a. نقیح *tèqèrrouh*, pr. t. *tèqarruh*.

ULCÈRE, s. m., زخم *zèkhm*, ریش *riçh*, a. قرحة *qèrhèt*, pr.
 t. *qarhat*, pl. قروح *qourouh*.

ULCÉRER, v. a., زخم کردن *zèkhm kèrdèn*; — ulcéré, e,
 زخم دار شده *zèkhm-dar-choudè*, زخم دار *zèkhm-dar*, a.
 مقروح *mèqrouh*, pr. t. *maqrouh* — au fig. V. FÂCHÉ,
 IRRITÉ.

ULCÉREUX, EUSE, adj. de la nature de l'ulcère, مانند زخم
manèndé zèkhm, از جنس زخم *èz djènsé zèkhm*; — qui
 est couvert d'ulcères, پر زخم *pour zèkhm*.

ULÉMA, OULÉMA, s. m. pl., a. علما *'ouléma*.

ULTÉRIEUR, E, adj. qui est au delà, par opposition à cité-
 rieur, آن طرف *ân tètèf*, pr. t. *ân taraf*, آن سمت *ân
 sèmt*; — qui vient après, بعد از این *bè'èd èz ïn*, pr. t.
ba'd èz ïn, پس از این *pès èz ïn*, a. مؤخر *mou'èkhkhèr*,
 pr. t. *mou'akhhkhar*.

ULTÉRIEUREMENT, adv. au delà, outre ce qui a été dit ou

fait, علاوه بر این 'èlavè bèr in; — postérieurement, ensuite, پس از این pès èz in, بعد از این bè'èd èz in, a. بعد من mèn bè'èd, pr. t. mīn ba'd, بعد bè'èd, pr. t. ba'd.

ULTIMATUM, s. m., حرف آخر soukhèné àkhèr, آخر الحرف hèrfé àkhèr, a. آخر الكلام àkhèr-oul-kèlam.

ULTRAMONTAIN, E, adj., آن طرف کوه an tèrèfé kouh.

UN, UNE, adj. num., يك yèk, یکی yèki, a. واحد vahèd, pr. t. vahid, fém. واحدة vahèdèt, pr. t. vèhdèt; — Dieu est un, خدا واحد است khouda yèkist, خدا واحد است khouda vahèd-èst; — c'est tout un, یکیست yèkist, یک یك yèk-yèk; — les uns et les autres, همه hèmè, a. مجموع mèdjimou'.

UNANIME, adj. des 2 g., یکزبان yèk-zèban, یکدل yèk-dèl, pr. t. yèk-dil, a. متفق نقول mouttèfèq-oul-qooul, pr. t. muttèfiq-ul-qavl, متفق الرأي mouttèfèq-our-rè'i, pr. t. muttèfiq-ur-rè'i.

UNANIMEMENT, adv., یکزبان yèk-zèban, a. بالاتفاق bəl-èt-tèfaq, pr. t. bil-ittifaq.

UNANIMITÉ, s. f., یکزبانی yèk-zèbani, همزبانی hèm-zèbani.

UNI, E, adj. égal, هموار hèm-var, a. مستوی moustèvi; — sans ornement, ساده sadè; — en parlant des personnes qui sont liées d'amitié, de sentiment, جور djour, پیوسته bè-hèm pèivèstè.

UNIÈME, adj. ord. ne s'emploie qu'avec les nombre vingt, trente, quarante, etc. بیست و یکم bist-ou-yèkoum.

UNIFICATION, s. f., بهم پیوستگی *bè-hèm pèivèstègui*, یکی یکی *yèki choudèn*, a. وصل *vèsl*, pr. t. *vast*.

UNIFIER, v. a., کردن یکی *yèki kèrdèn*.

UNIFORME, adj. des 2 g., یکسان *yèk-san*, یک شکل *yèk-chèkl*, a. مساوی *mouçavi*, متساوی *moutèçavi*.

UNIFORME, s. m., رخت نظام *rèkhtè nèzam*, رخت رسمی *rèkhtè rèsmi*, البسة رسمية *lèbarè rèsmi*, a. رسمی *èbècèyè rèsmiyè*, pr. t. *èlbicèi rèsmiyè*, le mot *rèsmi*, ou *rèsmiyè* n'est employé que pour officiel, ou uniforme civil.

UNIFORMÉMENT, adv., بیک نور *bè-yèk ousloub*, *bè-yèk nèvèrd*, على انسيته *bè-yèk tèrkib*, a. ترکیب *'èlès-sèviyè*, pr. t. *'alas-sèviyè*.

UNIFORMITÉ, s. f., بهم یکسانی *yèk-sani*, مناسبیت بهمدیگر *mou-nacèbètlè bè-hèm-diguèr*, a. مساوات *mouçavat*.

UNIMENT, adv., همار *hèm-var*; — simplement, ساده *sadè*; — sans façon, بی تکلیف *bi tèklifanè*, بی تکلیف *tèklif*.

UNION, s. f. jonction, بهم پیوستگی *bè-hèm pèivèstègui*, پیوستگی *pèivèstègui*, a. اتصال *ètèçal*, pr. t. *itticàl*; — accord, یکجبهتی *yèk-djèhèli*, a. اتحاد *ètèhad*, pr. t. *ittihad*, اتفاق *ètèfaq*, pr. t. *ittifaq*.

UNIQUE, adj. des 2 g., یگانه *yèganè*, pr. t. *yèguianè*, a. واحد *vahèd*, pr. t. *vahid*, وحید *rèhid*; — fils unique, پسر یگانه *pècèrè yèganè*, ولد یگانه *vèlèdè yèganè*, pr. t. *vèlèdi yèguianè*.

UNIQUEMENT, adv., همان تنها *hèman tènha*, همین تنها *hè-mîn tènha*, a. محضاً *mèhzèn*, pr. t. *mahzèn*, محض

mèhz, pr. t. mahz, مخصوص mèkhsous, pr. t. makh-sous; — je suis venu uniquement pour toi, همین تنها hèmîn tènha bèraï tou àmèdèn, محض از mèhz èz bèraï tou àmèdèm.

UNIR, v. a. joindre ensemble, بهم پیوستن bè-hèm pèivès-tèn, ملحق کردن bè-hèm vèsl kèrdèn, moulhèq kèrdèn; — s'unir, s'associer, یکیمان شدن yèk-pèïman choudèn, yèk-djèhèt choudèn, متفق شدن moultèfèq choudèn; — s'unir d'amitié, رابطه دوستی پیدا کردن rabètèyè dousti pèida kèrdèn, دوست شدن doust choudèn; — unir, ôter les inégalités, هموار کردن hèm-var kèrdèn; — uni, e, joint, بهم پیوسته bè-hèm pèivèstè, وصل شده vèsl-choudè, a. moulhèq, pr. t. mulhaq; — aplani, هموار شده hèm-var-choudè, هموار hèm var, a. moustèvi; — qui n'a aucun ornement, ساده sadè.

UNISSON, s. m., يك آهنگی yèk-âhèngui, یکپرده yèk-pèrdè, a. وحدۃ الاصوات vèhdèt-oul-èsvat, pr. t. vahdèt-ul-èsvat; — au sens moral, commun accord, a. اتفاق èt-tèfaq, pr. t. ittifaq; — à l'unisson, a. بالاتفاق bèl-èt-tèfaq, pr. t. bil-ittifaq.

UNITAIRE, s. et adj., a. متحد movèhhèd, pr. t. muvah-hid, pl. موحدین movèhhèdîn, pr. t. muvahhidîn.

UNITÉ, s. f., یگانگی yèganègui, یکی بودن yèki boudèn, a. وحدت vèhdèt, pr. t. vahdèt, وحدانیّت vèhdaniyèt, pr. t. vahdaniyèt, احدیت èhèdiyèt, pr. t. ahadiyèt; — principe du nombre, يك yèk, a. احد èhèd, pr. t. ahad, pl. احاد èhad, pr. t. ahad.

UNITIF, IVE, adj. (peu usité) qui unit, يَكِي كَنَدَه *yèki-konnèdè*; — terme de dévotion, qui unit par le pur amour, état unitif, ا. حَالَتِ اَهْلُ السَّلَوُكِ *halète èhl ous-selouk*, pr. t. *halèti-èhl us-sulouk*, حَالَتِ مَوْحِدِينَ *halète mowèhhdèdîn*, pr. t. *halèti muvahhidîn*.

UNIVALE, adj., يَكُ صَدَفِي *yèk-sèdèfi*, ا. نَوَ صَدَفِ *zou sèdèf-oul-vahèd*, pr. t. *zou sadèf-ul-vahid*.

UNIVERS, s. m., كَيْتِي *guiti*, جِهَانِ *djèhan*, pr. t. *djihan*, دُونِيَا *dounia*, عَالَمِ *'àlèm*, pl. عَوَالِمِ *'èvalèm*, pr. t. *'avalim*, اَقْدَارِ *'àlèmîn*; — les parties de l'univers, ا. اَقْدَارِ *'èqtaré 'àlèm*, pr. t. *agtarî 'àlem*.

UNIVERSALITÉ, s. f., ا. عُمُومِ *'oumoum*, عُمُومِيَّتِ *'oumoumi-yèt*; — l'universalité des êtres, عُمُومِيَّتِ مَوْجُودَاتِ *'oumoumiyèlè mooudjoudat*, pr. t. *'oumoumiyèti mèvdjoudat*, عُمُومِ مَوْجُودَاتِ *'oumoumè mooudjoudat*, pr. t. *'oumoumi mèvdjoudat*.

UNIVERSAUX, s. pl., ا. كَلِّيَّاتِ *koulliat*.

UNIVERSEL, LE, adj., ا. عُمُومِي *'oumoumi*, اَمِ *'àmm*; — famine universelle, ا. قَحْطِ اَمِ *qèhtè 'àmm*, pr. t. *qahli 'àmm*; — avoir l'approbation universelle, مَظْهَرِ *mèzhèrè tèhsîn 'àmmè choudèn*; — un homme universel, qui embrasse tout, ا. كُلِّ *koull*, pr. t. *kull*; — science universelle, ا. عِلْمِ كُلِّ *'èlmè koull*, pr. t. *'ilmi kull*.

UNIVERSELLEMENT, adv., ا. اَلْعُمُومِ *'oumoumèn*, عُمُومًا *'èlèl-'oumoum*.

UNIVERSITAIRE, adj. des 2 g., ا. اَلْغَنُونِ *mou-*

tè'èllèq bè-dar-oul-founoun, pr. t. *mutè'alliq bè-dar-ul-funoun*.

UNIVERSITÉ, s. f., دبستان *dèbèstan*, a. مدرسه *mèdrècè*, دار العلوم *dar oul-'ouloum*, دار الفنون *dar-oul-founoun*.

UNIVOCATION, s. f., a. عمومیت الاسم *'oumoumiyèt-oul-èsm*, pr. t. *'oumoumiyèt-ul-ism*.

UNIVOQUE, adj. des 2 g., a. اسم عام *èsmé 'âmm*, pr. t. *ismi 'âmm*.

URANOGRAPHIE, s. f., وصف کیفیت آسمان *vèsfé kèifiyèté âsman*, a. وصف السماء *vèsf-ous-sèma*, pr. t. *vasf-us-sèma*.

URANOMÈTRE, s. m., a. مقياس انكواب *mèqias-oul-kèvakèb*, pr. t. *maqias-ul-kèvakib*.

URANOMÉTRIE, s. f., علم مساحت سترگان *'èlmé mèçahèté sètarègan*, علم مساحت کواب *'èlmé mèçahèté kèvakèb*.

URBAIN, e, adj., شهری *chèhri*.

URBANITÉ, s. f., a. ادب *èdèb*, معقولیت *mè'èqouliyèt*, pr. t. *ma'qouliyèt*.

URE, s. m. taureau sauvage, گاو کوهی *gavé kouhi*, گوزن *guèvèzn*, a. ثور جبلی *sèvré djebeli*, pr. t. *sèvri djèbèli*.

URETÈRE, s. m., a. مجرای کلیه *mèdjraï kouliè*, حالب *hal-lèb*, pr. t. *halib*.

URÈTRE, s. m., a. مجرای بول *mèdjraï booul*, pr. t. *mèdjraï bèvl*, مخرج بول *màkhrèdjé booul*, pr. t. *màkhrèdji bèvl*.

URGENCE, s. f., a. ضرورت *zèrourèt*, pr. t. *zarourèt*, لزوم *lou-zoum*, لزومیت *louzoumiyèt*.

URGENT, *a.* adj., *a.* ضروری *zèrouri*, *pr. t.* *zarouri*, واجب *vadjèb*, *pr. t.* *vadjib*, لازم *lazèm*, *pr. t.* *lazim*, ضرور *zèrou*, *pr. t.* *zarour*; — affaire urgente, کار ضروری *karé zèrouri*, کار واجب *karé vadjèb*.

URINAIRE, *adj.* des 2 g., *a.* بولی *boouli*, *pr. t.* *bèvli*; — canal urinaire, ou mieux, canal de l'urètre, *a.* مجرای بیل *mèdjraï booul*.

URINAL, *s. m.*, شاشدان *chach-dan*, بولندان *booul-dan*, *a.* قارور *qarourè*.

URINE, *s. f.*, شاش *chach*, کمبز *koumiz*, *pr. t.* *guèmiz*, پیشاب *pich-âb*, *a.* بول *booul*, *pr. t.* *bèvl*, *pl.* ابوال *èbval*.

URINER, *v. n.*, شاش دردن *chach kèrdèn*, شاشیدن *chachi-dèn*, بول کردن *booul kèrdèn*, پیشاب کردن *pich-âb kèrdèn*, زهر آب ریختن *zèhr-âb rikhtèn*.

URINEUX, *EUSE*, *adj.*, پیشابی *pich-âbi*, *a.* بولی *boouli*, *pr. t.* *bèvli*.

URIQUE, *adj.* des 2 g., پیشابی *pich-âbi*, *a.* بولی *boouli*, *pr. t.* *bèvli*; — acide urique, *a.* جوهر بولی *djoouhèrè boouli*, *pr. t.* *djèrhèri bèvli*.

URNE, *s. f.*, *a.* ظرف *zèrf*, *pr. t.* *zarf*, *pl.* ظروف *zourouf*, *a.* قوانس *qècanès*, *pr. t.* *qacanis*.

Us, *s. m.*, *pl.* ایمن *âyin*, *a.* عدت *âdèt*, رسم *rèsm*, *pl.* رسوم *rouçoum*, معناد *meu'eutad*, *pr. t.* *mu'tad*.

USAGE, *s. m.* action et manière d'user d'une chose, بکار بردن *bè-kar bourdèn*, *a.* استعمال *estè'èmal*, *pr. t.* *istè'mal*; — coutume, *V.* *Us*.

USAGER, *s. m.*, حق استعمال دارنده *darèndèyé hèqqé ès-tè'èmal*.

USANCE, s. f. terme pour le payement, مهلت ادای پل *meuhlètè èdaï poul*, مهلت *meuhlèt*, pr. t. *mihlèt*, وعده *vè'èdè*, pr. t. *va'dè*; — ce délai est quelquefois de trente jours.

USER, v. n. faire usage, بمصرف بکار بردن *bè-kar bourdèn*, بمصرف رسانیدن *bè-mèsrèf rèçanidèn*, استعمال کردن *èstè'èmal kèrdèn*, pr. t. *isti'mal kièrdèn*; — user d'un mot, در حق کسی را استعمل کردن *lèfzi-ra èstè'èmal kèrdèn*; — en user (bien ou mal) avec quelqu'un, در حق کسی *dèr hèqqé kèci rèftar kèrdèn*, در حق کسی سلوك کردن *dèr hèqqé kèci soulouk kèrdèn*, ou حرکت کردن *hèrèkèt kèrdèn*; — en user librement, بی تکلیفانه حرکت کردن *bi tèklifanè hèrèkèt kèrdèn*; — consommer, بمصرف رسانیدن *bè-mèsrèf rèçanidèn*, مصرف داشتن *mèsrouf dachtèn*, مصرف کردن *mèsrèf kèrdèn*; — j'ai usé beaucoup de bois, خیلی هیزم *khèili hizoum bè-mèsrèf rèçanidèm*; — détériorer les choses à force de s'en servir, کهنه کردن *keuhnè kèrdèn*, pr. t. *kohnè kièrdèn*, مندرس کردن *moundèrès kèrdèn*; — s'user, کهنه شدن *keuhnè chou-dèn*; — diminuer par le frottement, فرسوده شدن *fèrsoudè choudèn*; — le marbre s'use, مرمر فرسوده میشود *mèrmèr fèrsoudè mi chèvèd*; — usé, e, مستعمل شده *moustè'èmèl choudè*, کهنه *keuhnè-choudè*, کهنه *keuhnè*, pr. t. *kohnè*, a. مستعمل *moustè'èmèl*, *mus-ta'mèl*; — usé par le frottement, فرسوده شده *fèrsoudè-choudè*, فرسوده *fèrsoudè*.

USER, s. m., a. استعمال *èstè'èmal*, pr. t. *isti'mal*, V. **USAGE**.

USINE, s. f., کارخانه *kar-khanè*, pr. t. *kiar-khanè*.

USITÉ, s, adj., a. مستعمل *moustè'è mèl*, pr. t. *musta'mèl*;
— ce mot n'est pas usité, این لفظ مستعمل نیست *in lèfz moustè'è mèl nist*,
این لفظ استعمال نمیشود *in lèfz èstè'è mèl nè-mi-chèrèd*.

USTENSILE, s. m., اسباب خانه *èsbabé khanè*; — de cuisine, اسباب مطبخ *èsbabé àch-pèz-khanè*,
èsbabé mètbèkh.

USTION, s. f. action de brûler, سوزش *souzèch*, a. حرق *hèrq*,
pr. t. *harq*.

USUEL, LE, adj., متداول *moutèdavèl*, pr. t. *mutèdavil*,
متعارف *moutè'arèf*, pr. t. *mutè'arif*, عادی *'adi*; —
langage usuel, زبان متعارف *zèbané moutè'arèf*, زبان
متداول *zèbané moutèdavèl*, a. لسان منداول *lèçané moutèdavèl*,
لسان عادی *lèçané 'adi*.

USUELLEMENT, adv., a. عادناً *'aditèn*; — cela se dit usuellement,
این سخن عادتاً گفته میشود *in soukhèn 'adè-tèn goftè mi-chèrèd*.

USUFRUCTUAIRE, adj. des 2 g., a. استحقاق محسولی *èstèhqaqè mèhsouli*,
pr. t. *istihqaqi mahsouli*.

USUFRUIT, s. m., a. استحقاق اخذ محسول *èstèhqaqè èkhzé mèhsoul*,
pr. t. *istihqaqi akhzi mahsoul*.

USUFRUITIER, ÈRE, a. صاحب حاصل *sahèbé hacèl*, pr. t. *sahibi hacil*,
صاحب محسول *sahèbé mèhsoul*, pr. t. *sahibi mahsoul*.

USURAIRE, adj. des 2 g., اُمیز *rèba-àmiz*, متضمن *mou-tezèmmèné rèba*.

USURE, s. f., a. ربا *rèba*, pr. t. *riba*, ربح *rèbh*, pr. t. *ribh*;

— accroître son bien par l'usure, بوسيله ربا دولت *bè-vècilèyé rèba dooulèt èfzoudèn*, بوسيله ربا *bè-vècilèyé rèba dooulèt ziad kèrdèn*;
— rendre avec usure, rendre ou prendre en bien ou en mal au delà ou le double de ce qu'on a reçu, دو کردن *dou tchèndan kèrdèn*, — usure, dépérissement par suite de l'usage, کهنه شدن *keuhnè choudèn*; — diminution de l'épaisseur par suite du frottement, فرسوده شدن *fèrsoudè choudèn*.

USURIER, ÈRE, s., رباخوار *rèba-khar*, رباخور *rèba-khour*, حرامخوار *hèram-khar*, a. معامل با ربا *mou'âmèlé bèr-rèba*, pr. t. *mou'âmili bir-riba*.

USURPATEUR, TRICE, s., غصب کننده *ghèsb-kounèndè*, a. غاصب *ghacèb*, pr. t. *ghacib*, pl. غاصبون *ghacèboun*, pr. t. *ghaciboun*.

USURPATION, s. f., a. غصب *ghèsb*, pr. t. *ghasb*.

USURPER, v. a., بزدور گرفتن *rouhoudèn*, بزدور *bè zour guè-rèftèn*, غصب کردن *ghèsh kèrdèn*; — usurpé, e, غصب شده *ghèsb-choudè*, a. مغصوب *mèghsoub*, pr. t. *maghsoub*.

UTÉRIN, e, adj., از يك مادر و پدر دیگر *èz yèk madèr-ou-pè-dèrè diguèr*.

UTÉRUS, s. m. matrice, بچه دان *bètchè-dan*, a. رحم *rè-hèm*, pr. t. *rahim*.

UTILE, adj. des 2 g., سودمند *soudmènd*, با فايده *ba faïdè*, مفيد *mèsrèf*, a. نافع *nafè'*, pr. t. *nafi'*, مفيد *moufid*.

UTILEMENT, adv., سودمندانه *soudmèndanè*, با فایده *ba faïdè*.

UTILISER, v. a., بکار بردن *bè kar bourdèn*, رسانیدن *bè-mèsrèf rèçanidèn*; — s'utiliser, با مصرف شدن *ba mèsrèf choudèn*, خود را بمصرف رسانیدن *khoudra bè-mèsrèf rèçanidèn*.

UTILITÉ, سود *soud*, a. فایده *faïdè*, pl. فواید *fèvayèd*, pr. t. *fèvaïd*, نفع *nèf*, منفعت *mènfe'èt*, pr. t. *mènfa'at*, pl. منافع *mènafè'*, pr. t. *mènafi'*.

UTOPIE, s. f., a. خیال بطل *khialé batèl*, pr. t. *khayali batil*, فدر باطل *fèkré batèl*, pr. t. *fikri batil*, pl. افکار *èfkaré batèlè*, pr. t. *èfkiari batilè*.

UVÉE, s. f., a. نَبَقَةُ عَنَبِيَّة *tèbèqèyè 'ènèbiyè*, pr. t. *tabaqat 'anèbiyè*.

V

VA, impératif du verbe aller., s'emploie adverbialement dans le sens de soit volontiers, باشد *bachèd*.

VACANCE, s. f., خالی ماندن *khali mandèn*, محلّل ماندن *mèhloul mandèn*, a. محلولیت *mèhlouliyèt*.

VACANCES, s. f. pl., a. تعطیل *tè'ètil*, pr. t. *ta'til*, وقت تعطیل *rèqtè tè'ilil*, pr. t. *vaqti ta'til*; — un jour de vacances, روز تعطیل *rouzé tè'ètil*.

VACANT, e, adj., تهی *touhi*, pr. t. *tèhi*, a. خالی *khali*; — une chambre vacante, یک اطاق خالی *yèk outaqé khali*; — en parlant des places, des dignités on emploie de préférence le mot, a. محلّل *mèhloul*, pr. t. *mahloul*; — le Saint-Siège était vacant, مسند حضرت

محلل بود *mèsnèdé hèzrètè pap mèhloul boud*, pr. t. *mèsnèdi hazrèti pap mahloul boud*.

VACARME, s. m., هَنَغامَه *hèngamè*, غُلْغُلَه *ghoulghoulè*, داد و فَرِيَد *dad-ou-fèriad*, أَشْرِب *âchoub*, ا. عَرَبْدَه *'èrbèdè*, pr. t. *'arbèdè*.

VACATION, s. f. espace de temps que des personnes publiques emploient à quelque affaire, مَدَت كَر كَرْدَن *mouddètè kar kèrdèn*, مَدَت مَشْغُونَت *mouddètè mèch-ghouliyèt*, ا. اَتَام الشَّغْل *èiyam-ouch-choughl*; — vacations au pl. cessation des séances des gens de justice, ا. تَعْطِيل *tè'ètil*, pr. t. *ta'til*.

VACCIN, s. m., اَبَلَه *abèlèyè gav*, اَبَلَه *Abèlè*, ا. جَدْرِي *djèdèrî*, دَجْدَرِي *djèdèrî*, بَقَرِي *bèqèri*, pr. t. *djèlèrî baqari*.

VACCINE, s. f. maladie particulière aux vaches V. VACCIN; — procédé pour inoculer le vaccin, اَبَلَه كُوبِي *abèlè-koubi*, ا. تَلْقِيَه جَدْرِي *tèlqihe djèdèrî bèqèri*, pr. t. *tèlqihi djèdèrî baqari*.

VACCINATION, s. f., inoculation de la vaccine V. VACCINE.

VACCINER, v. a., اَبَلَه كَمِيْدَن *abèlè koubidèn*.

VACHE, s. f., مَادْ گَاو *madè-gav*, گَاو *gav*, ا. بَقَرَة *bèqèrèt*, ou *bèqèrè*, pr. t. *baqara*, pl. بَقَرَات *bèqèrat*, pr. t. *baqarat*; — traire les vaches, گَاو عَارَا دُوشِيْدَن *gav-ha-ra dou-chidèn*.

VACHER, ÈRE, s., گَاوْبَن *gav-ban*.

VACHERIE, s. f., نَوْبِلَه گَاوَان *tèvilèyè gavan*.

VACILLANT, e, adj., نَزْلَن *lèrzan*, تَزَلْزُل *tèzèlzoul kou-nan*; — au fig. irrésolu, ا. مَتَرَدِد *moutèrèddèd*, pr. t. *mutèrèddid*, مَتَرَدِد الرّأْي *moutèrèddèd-our-rè'i*, pr. t. *mu-*

tèrèddid-ur-rè'i, متذبذب *moutèzèbzèb*, pr. t. *mutè-zèbzib*.

VACILLATION, s. f., لرزش *lèrzèch*, جنبش *djoumbèch*, a. تزلزل *tèzèlzoul*, زعزع *zè'èzè'è*, pr. t. *za'za'a*, نوسان *noou-san*, pr. t. *nèvsan*; — la vacillation d'une barque, جنبش زورق *djooumbèché zoourèq*; — au fig. irrésolution, بی قراری رأی *bi qèrariï rè'i*, a. تردد *tèrèddoud*, تردید *tèrdid*, تذبذب *tèzèbzoub*.

VACILLER, v. n., لرزیدن *lèrzidèn*, جنبیدن *djoumbidèn*, زعزع کردن *zè'èzè'è kèrdèn*, تزلزل کردن *tèzèlzoul kèrdèn*, زعزع کردن *tèzè'zou' kèrdèn*; — au fig. être irrésolu, تردید داشتن *tèrdid dachtèn*, تردید کردن *tèrdid kèrdèn*, متذبذب بودن *moutèzèhzèb boudèn*.

VACUITÉ, s. f., خالی بودن *khali boudèn*, a. خلو *khèlv*, pr. t. *khile*.

VAGABOND, E, s. et adj., ونگرد *vèl-guèrd*, یافه تاز *yavè-taz*, آواره *àvarè*.

VAGABONDAGE, s. m., آوارگی *àvarègui*, بی کاری *bi kari*, سرسری *sèrsèri*, ونگردی *vèl-guèrdi*.

VAGABONDER, v. n., ونگردیدن *vèl guèrdidèn*, آواره گشتن *àvarè guèchtèn*.

VAGIN, s. m. terme d'anat., a. کس *kous*, pl. اکساس *èksas*, مهبل *mèbhèl*, pr. t. *mèbhil*.

VAGISSEMENT, s. m., نو زائیده *fèriadé koudèkané noou-zaïdè*.

VAGUE, s. f., کوه آب *kouhèyé àb*, a. موج *mooudj*, pr. t. *mèvdj*, pl. امواج *èmvadj*.

VAGUE, adj. des 2 g. indéterminé, indéfini, نامحدود *na-*

mèhdoud, a. غير معين *ghèiré mou'èiyèn*, pr. t. *ghaïri mou'aïèn*, غير محدود *ghèiré mèhdoud*, pr. t. *ghaïri mahdoud*; — espace vague, a. مسافت غير محدود *mèçafètè ghèiré mèhdoudè*, pr. t. *mèçafèti ghaïri mahdoudè*; — au fig. qui n'a point d'objet déterminé, a. مجهول *mèdjhoul*, مبهم *moubhèm*.

VAGUE, s. m. grand espace vide, a. خلا *khèla*, pr. t. *khala*; — le vague de l'air, خلای هوا *khèlaï hèva*, pr. t. *khalaï hava*; — incertitude, manque de précision, a. ابهام *èbham*, pr. t. *ibham*; — il y a du vague dans son discours, ابهام دارد *soukhèn-èch èbham darèd*, سخن مبهم است *soukhèn-èch moubhèm-èst*.

VAGUEMENT, adv., مبهم گونه *bè-toouré moubhèm*, مبهم موبهم *moubhèm-gounè*, مبهم *moubhèm*.

VAGUER, v. n., بیهوده گشتن *àvarè guèrdidèn*, آواره گردیدن *bi-houdè guèchtèn*.

VAILLAMMENT, adv., بدلاوری *dèliranè*, دلیرانه *bè-dèl-àvèri*, باجلالت *ba chèdja'èt*, بهادرانه *bèhadèranè*, با شجاعت *ba djèladèt*.

VAILLANCE, s. f., دل آوری *dèliri*, دلیري *bèhadèri*, دل آوری *dèl àvèri*, a. شجاعت *chèdja'èt*, pr. t. *chadja'at*, غيرت *ghèirèt*, pr. t. *ghaïrèt*, جلالت *djèladèt*.

VAILLANT, s. m. fonds, capital, سرمایه *sèr-mayè*, (peu usité); — adv. il n'a pas un sou vaillant, يك پىل سرمایه *yèk poul sèr-mayè nè-darèd*, ندارد.

VAILLANT, e, adj., دلیر *dèlir*, دلآور *dèl-àvèr*, بهادر *bèhadèr*, a. شجاع *choudja'*.

VAIN, e adj. inutile, بی سود *bi soud*, بی فایده *bi faïdè*, بی جا *bi dja*, بیهوده *bi-houdè*, حاصل *bi hacèl*, a. عبث *'èbès*, pr. t. *'abès*; — faire de vains efforts, کوشش بی جا *kouchèché bi faïdè kèrdèn*, بی کوشش *bi dja kouchèch kèrdèn*; — sans fondement, chimérique, بی پا *bi pa*, a. باطل *batèl*, pr. t. *batil*; — pensée vaine. فکر بی خیال *khialé bi pa*, فکر بی فکر *fèkré bi pa*, pr. t. *fikri bi pa*, a. باطل *fèkré batèl*, pr. t. *fikri batil*; — orgueilleux, پندار *poundar*, pr. t. *pèndar*, خود پسند *khoud-pècènd*, pr. t. *khod-pècènd*, a. مغرور *mèghrour*, pr. t. *maghrour*, متکبر *moutèkèb*, pr. t. *mutèkèbbir*, عجب النفس *'oudjb oun-nèfs*; — en vain, adv., بی جا *bi dja*, بیهوده *bi-houdè*, a. عبث *'èbès*, pr. t. *'abès*.

VAINCRE, v. a., غالب آمدن *chèkèst dadèn*, غلبه کردن *ghalèb àmèdèn*, غلبه کردن *ghèlèbè kèrdèn*, فایق شدن *fayèq choudèn*; — vaincu, e, شکست خورده *chèkèst-khourdè*, مغلوب *mèghloub*, مغلوب شده *mèghloub-choudè*, a. مغلوب *mèghloub*, pr. t. *maghloub*.

VAINEMENT, adv. en vain V. **VAIN.**

VAINQUEUR, s. m., فیروزمند *firouzmènd*, a. فاتح *fatèh*, pr. t. *fatih*, غازی *ghalib*, غلب *ghalèb*, pr. t. *ghalib*, غازی *ghazi*.

VAISSEAU, s. m. vase quelconque, a. ظرف *zèrf*, pr. t. *zarf*, pl. ظروف *zourouf*; — vaisseau de bois, چوبین *zèrfé tchoubîn*; — bâtiment pour naviguer, کشتی *kèchti*, a. سفینه *sèfinèl*, سفینه *sèfinè*, pl. سفین *sefîn*, et سفين *soufoun*, pr. t. *sufun*; — vaisseau de guerre, کشتی جنگی *kèchtiî djèngui*; — vaisseau

à trois ponts, سه طبقه جهاز جنگی *djèhazé djènguî sè-tèbèqè*; — se dit aussi des veines et des artères, رگ, *règ*, a. عرق 'èrq, pr. t. 'irq, pl. عروق 'ouroug, وعاء vè'd, pl. اوعبة v'iet.

VAISSELLE, s. f., ظروف سفره *èsbabé soufrè*, ظروف سفره *zouroufé soufrè*, اسباب ميز *èsbabé miz*.

VAL, pl. vaux s. m. vieux mot, on dit plutôt vallée, V. VALLÉE.

VALABLE, adj. des 2 g., a. معتبر *meu'entèbèr*, pr. t. mu'tèbèr, شرعاً مقبول *chèr'èn mèqboul*, pr. t. chèr'èn magboul, مقبول *mèqboul*, pr. t. magboul.

VALABLEMENT, adv., a. بطور معتبر *bè-toouré meu'entèbèr*, موافق شرع *mouvasèqé chèr'*.

VALACHIE, ancienne province de la Turquie, افلاق *èflaq*, pr. t. iflaq.

VALÉRIANE, s. f., فو *fouv*, vulg. سنبل کوهی *soumboulé kouhi*.

VALET, s. m., نوکر *nooukèr*, چاکر *tchakèr*, p. t. خدمتکار *khèdmèt-kar*, pr. t. khizmèt-kiar, a. خادم *khadèm*, pr. t. khadim, pl. خدام *khouldam*, خدمه *khèdèmè*, pr. t. khadimè; — pour appeler les domestique, en persan on dit, بچه *bètchè-ha*.

VALETAGE s. m., نوکری *nooukèri*, چاکری *tchakèri*.

VALETAILE, s. f., بچه *bètchè-ha*, نوکرها *nooukèr-ha*.

VALETER, v. n. être d'une assiduité servile, خوارى بردن *khari kèrdèn*; — faire des courses désagréables pour quelqu'un, دوندگی کردن *dèvendègui kèrdèn*.

VALÉTUDINAIRE, adj. des 2 g., بیمارناک *bi-mar-nak*, ناخوش

ضعيف المزاج *na-khoch-èhval*, احوال *bi mèzadj*, a. *zè'if-oul-mèzadj*, pr. t. *za'if-ul-mizadj*, عليل *'alil*, pr. t. *'alil*.

VALEUR, s. f., ارزش *èrzèch*, بها *bèha*, a. قيمت *qèimèt*, pr. t. *qimèt*, ثمن *sèmèn*; — d'une grande valeur, ثران *guèran-bèha*, pr. t. *guiran-bèha*, a. ذيقيمت *zi-qèimèt*, pr. t. *zi-qimèt*; — attacher de la valeur, معتبر *meu'eutèbèr danèstèn*; — bravoure, courage, V. BRAVOURE et COURAGE.

VALEUREUSEMENT, adv. V. VAILLAMENT.

VALEUREUX, EUSE, adj. V. VAILLANT.

VALIDATION, s. f. action de valider, V. VALIDER.

VALIDE, adj. des 2 g. en parlant des personnes, sain, en bonne santé, تندرست *tèn-droust*, a. سالم *salèm*, pr. t. *salim*, صحيح المزاج *sèhik-oul-mèzadj*, pr. t. *sahih-ul-mizadj*; — valable, a. معتبر *meu'eutèbèr*, pr. t. *mu'tèbèr*, شرعى *chèr'i*, موافق شرع *mouvasèqé chèr'*, pr. t. *muvasiqi chèr'*.

VALIDEMENT, adv., a. شرعاً *chèr'èn*.

VALIDER, v. a., شرعى معتبر کردن *meu'eutèbèr kèrdèn*, شرعى *chèr'i kèrdèn*, صحه گذاشتن *sèhhè gouzachtèn*; — validé, e, شرعى معتبر شده *meu'eutèbèr-choudè*, شرعى شده *chèr'i-choudè*.

VALIDITÉ, s. f., شرعى بودن *chèr'i boudèn*.

VALISE, s. f., جامه دان *djamè-dan*.

VALLÉE, s. f., دره *dèrè*, a. وهه *vèhd*, pl. وهدان *vouhdan*, et اووهه *ououhd*, pr. t. *èvhud*, وهه *vèhdè*, pl. وهه *vèhad*, pr. t. *rihad*, وادى *vadi*, pl. اوديه *ououdiè*, pr. t. *èvdiè*.

VALLON, s. m., كوچك دره *dèrèyé koutchèk*.

VALOIR, v. n., ارزیدن *èrzidèn*, ارزش داشتن *èrzèch dachtèn*; — combien cela vaut-il? این چند میارزد *in tchènd mi-èrzèd*, ارزش دارد *in tchènd èrzèch darèd*, چه چیز است *qèimèté in tchè tchiz-èst*; — cela vaut dix francs, این ده فرنک میارزد *in dè frènk mi-èrzèd*; — cela ne vaut rien, این بهیچ نمیارزد *in bè-hitch nè-mi-èrzèd*; — cela n'en vaut pas la peine, این بزحمتش نمیارزد *in bè-zèhmèt-èch nè-mi-èrzèd*; — il vaut mieux, اولی است *bèhtèr-èst*, اوولاست *ooulast*; — faire valoir une terre, زراعت کردن *zèra'èt kèrdèn*, — se faire valoir, se vanter, خودنمایی کردن *khoud-nèmayi kèrdèn*, — moufakhèrèt kèrdèn; — à valoir sur... ا. مکتوباً *mèhsoubèn*, pr. t. *mahsoubèn*; — valoir, v. a. rapporter, مداخل داشتن *mèdakhèl dachtèn*, حاصل آوردن *hacèl àvourdèn*.

VALSE, s. f., بالمداوره *rèqse bèl-moudavèrè*, pr. t. *raqsi bil-mudavèrè*

VALSER, v. n., بالمداوره رقص کردن *bèl-moudavèrè rèqs kèrdèn*.

VALUE, s. f. plus value, افزایش بر قیمت اصلی *èfzayèché bèr qèimèté èsli*, ا. فصل ثمن معین *fèzlé sèmèné mou-'èiyèn*, pr. t. *fazli sèmèni mou'aïyèn*.

VALVE, s. f., V. ÉCAILLE.

VALVULE, s. f. membrane, پرده *pèrdè*, ا. غشا *ghècha*, pr. t. *ghicha*.

VAMPIRE, s. m. être chimérique, غول بیابان *ghoulé biaban*,

pr. t. *ghouli biyeban*; — au fig. celui qui s'enrichit par des gains illicites, ربا خور, *rèba-khour*, رشوت خور, *rouch-vèt-khour*.

VAN, s. m., سگو *sègou*, هید *hid*, چک *tchèk*; — dans le Khoràçan, چار شاخ *tchar-chakh*, a. مدری *mèdri*, مفقه *mèfqalè*, pr. t. *mèfqalè*.

VANILLE, s. f., ونیل *vènil*, ونلیا *vanilia*.

VANILLIER, s. m., درخت ونیل *dèrèkhté vènil*.

VANITÉ, s. f. inutilité, بی مصرفی *bi mèsrèfi*, بیهودگی *bi-houdègui*, پوچ بودن *poutch boudèn*, a. بطلان *boutlan*, بطل *boutl*, pl. ابطال *èbatil*; — amour-propre fondé sur des objets frivoles, پنداری *poundari*, خود *khoud*, پسندي *khoud-pècèndi*, خود بینی *khoud-bini*; — faire vanité, tirer vanité, مفاخرت کردن *moufakhèrèt kèrdèn*.

VANITEUX, EUSE, adj. et s., خود پسند *khoud-pècènd*, pr. t. *khod-pècènd*, خود بین *khoud-bîn*, a. مغرور *mègh-rour*, pr. t. *maghrour*.

VANNE, s. f., درزاد *dèrzadè*, a. ترعه *tèr'è*, pr. t. *tèr'a*.

VANNEAU, s. m. oiseau, خروس کولی *khourous-kouli*.

VANNER, v. a., ببد دادن *ghèllè-ra bè-bad dadèn*, غلّرا از کاه جدا کردن *ghèllè-ra èz kah djèda kèrdèn*; — vannée, e, کاه جدا شده *èz kah djèda-choudè*, a. مفقول *mèfqoul*.

VANNERIE, s. f., سبد بافی *sèbèd-bafi*, زنبیل بافی *zèmbil-bafi*.

VANNETTE, s. f., سبد جهت باد دادن جو *sèbèdè djèhètè bad dadènè djoou*.

VANNEUR, s. m., سگوزن *ségou-zèn*, a. فغال *fèqqal*, pr. t. *faqgal*.

VANNIER, s. m., سبد باف *sèbèd-baf*.

VANTAIL, s. m., لنگه در *lènguèyé dèr*; — les vantaux d'une porte, هر دو لنگه در *hèr dou lènguèyé dèr*.

VANTARD, e, adj., بادپیر *bad-pèr*, بادپیران *bad-pèrran*, بادبیر *bad-bèr*, لافزن *laf-zèn*.

VANTER, v. a., ستودن *sètoudèn*, تعریف کردن *tè'èrif kèr-dèn*, خودستایی *mèdh kèrdèn*; — se vanter, خودستایی *khoud-sètayi kèrdèn*, خود را مدح کردن *khoud-ra mèdh kèrdèn*; — se vanter de. . . se glorifier, مفاخرت *moufakhèrèt kèrdèn*, تفاخر کردن *tèfakhour kèrdèn*.

VANTERIE, s. f., خودستایی *khoud-sètayi*, لافزنی *laf-zèni*, لاف *laf*, بادبیری *bad-bèri*.

VAPEUR, s. f., a. بخار *boukhar*, pl. ابخره *èbkhèrè*, pr. t. *èbkhirè*; — la force de la vapeur, a. قوت بخار *gouvèti boukhar*, pr. t. *gouvèti boukhar*; — bateau à vapeur, بخار کشتی *kèhtiï boukhar*.

VAPOREUX, EUSE, adj., تار *tar*, ایر *èbr*.

VAPORISATION, s. f., بخار شدن *boukhar choudèn*.

VAPORISER, v. a., به بخار کردن *boukhar kèrdèn*, به بخار منقلب کردن *bè-boukhar mounqèlèb kèrdèn*; — vaporisé, e, بخار شده *boukhar-choudè*.

VaquER, v. n. être vacant, خالی بودن *khali boudèn*, محلول بودن *mèhloul boudèn*; — en parlant des tribunaux, être en vacance, تعطیل کردن *tè'tèlil kèrdèn*; — donner son temps à quelque chose, مشغول بودن *mèchghoul boudèn*.

VARENE, s. f., زمین غیر مزرع *zèminé ghèiré mèsrou'*.

VARIABILITÉ, s. f., اختلاف پذیری *èkhtèlaf-pèzirî*, بی ثباتی *bi soubatî*.

VARIABLE, adj. des 2 g., اختلاف پذیر *èkhtèlaf-pèzir*, تغییر پذیر *tèghyir-pèzir*, بی ثبات *bi soubat*.

VARIANT, e, adj. V. **VARIABLE**.

VARIANTE, diverses leçons d'un même texte, s. f., a. صور مختلفه *souvérd moukhtèlèfè*, pr. t. *sirèri moukhtèlèfè*, عبارات مختلفه *'èbaratè moukhtèlèfè*, pr. t. *'ibaratî moukhtèlèfè*.

VARIATION, s. f., اختلاف پذیری *èkhtèlaf-pèzirî*, a. تبدیل *tèbèddoul*, pr. t. *tèbèddul*, pl. تبدلات *tèbèddoulat*, تحوّل *tèhèvvoul*, pr. t. *tèhavvul*, pl. تحولات *tèhèvvoulat*, pr. t. *tèhavvulat*.

VARICE, s. f., رگی *âmacé règ*, a. غدة رخوة *ghouddètè rèkhvèt*, pr. t. *ghouddètî rakhvèt*.

VARICELLE, s. f., سرخچه *sourkhtchè*, سرخیزه *sèrkhisè*, سرخیزه *sèrkhiyè*.

VARICOÈLE, s. f., a. ورم الصفن *vèrèm-ous-soufoun*.

VARIER, v. a. رنگارنگی *gouna-goun kèrdèn*, رنگارنگ کردن *rènga-rèng kèrdèn*, مختلف کردن *moukhtèlèf kèrdèn*; — v. n., تغییر یافتن *tèghyir yaftèn*, تغییر پذیر *tèghyir kèrdèn*; — varié, e, گوناگون *gouna-goun*, پ. t. گونده گونده *gounè-gounè*, pr. t. *guiounè-guiounè*, a. مختلف *moukhtèlèf*, pr. t. *moukhtèlèf*, متنوع *moulè-nèvvè'*, pr. t. *mutè-nèvvè'*; — des fleurs variées, گلهاى ازار متنوعه *èzharè moulè-nèvvè'*, pr. t. *èzhari mutè-nèvvè'*.

VARIÉTÉ, s. f., رَنْگَارَنْگ بُونَن *rènga-rèng boudèn*, a. قَنْوَع *tènèvvou'*; — variété de figures, a. قَنْوَع صُور *tènèvvou'è* souvèr, pr. t. *tènèvvu'i sivèr*; — variétés littéraires, a. مَجْمُوعَةُ عِلْمِيَّة *mèdjimou'èyé 'èlmiyè*, pr. t. *madjimou'aï 'ilmiyè*.

VARIOLE, s. f. petite vérole, آبله *àbèlè*, a. جَدْرِي *djèdèri*, pr. t. *djèdri*.

VARIOLIQUE, adj. des 2 g., متعلق بآبله *mo'itè'èllèq bè-àbèlè*.

VARIQUEUX, EUSE, adj. گُر هِدَار *guèrèh-dar*, غَدَه دَار *ghoud-dè dar*, a. ذُو غَدَه *zou-ghouddè*.

VARLOPE, s. f. grand rabot, رَنْدَه بَزْرَكِي *rèndèyé bouzourg*.

VASCULAIRE, **VASCULEUX**, EUSE, adj., a. كَثِير الْجَوَافِيف *kècir-oul-djèvayèf*, pr. t. *kècir-ul-djèvaïf*.

VASE, s. m. vaisseau, pot, a. ظَرْف *zèrf* pr. t. *zarf*, pl. ظُرُوف *zourouf*; — un vase d'or, زَرْفِي از نِلا *zèrfi ès tèla*, زَرْفِي زَرْبَن *zèrfé zèrrin*.

VASE, s. f. bourbe, لَدَجَن *lèdjèn*, غَلِيْظَن *ghèlijèn*, a. غَرِيْل *ghèril*, pr. t. *gharil*.

VASEUX, EUSE, adj., لِجَن پَر *pour lèdjèn*.

VASISTAS, s. m. petite partie d'une porte ou d'une fenêtre qui s'ouvre à volonté, دَرِيْچَه *dèritchè*.

VASSAL, E, s. pl. vassaux, فَرْمَانْبِرْدَار *fèrman-bèr-dar*, تَابِع *tabè'*, pr. t. *tabi'*, pl. تَابِعِيْنَ *tabè'in*, pr. t. *tabi'in*, مَحْكُوم *mèhkoum*, pr. t. *mahkioum*.

VASSELAGE, s. m., فَرْمَانْبِرْدَارِي *fèrman-bèr-dari*, فَرْمَانْبِرِي *fèrman-bèri*, a. مَحْكُومِيَّت *mèhkoumiyèt*, pr. t. *mahkioumiyèt*.

VASTE, adj. des 2 g., پهڼ *pèhn*, a. واسع *vèci'*, واسع *vacè'*,
pr. t. *vacè'*.

VATICAN, s. m., درې خانۀ حضرت پې *dèrb-khanèyé hèz-*
rètè pap.

VAU-DE-ROUTE, (à) adv., بهشتاب *bè-chètab*, شتابان *chè-*
taban.

VAUDEVILLE, s. m. pièce de théâtre, V. COMÉDIE.

VAU-L'EAU, (à) adv., سرازېر *sèra-zir*, سراپايين *sèra-payin.*

VAURIEN, NE, s., نابک *na-bè-kar*, نادرست *na-droust*, ناپک
na-pak; — un vaurien, مرد نادرست *mèrdé na-droust*,
مرد نادرستی *mèrdé na-drousti.*

VAUTOUR, s. m., کړکس *kèrkès*, a. نسر *nèsr*, pl. انسور
ènsour.

VAUTRER (SE), v. pron., غلټيدن *ghèltidèn*; — se vautrer
dans la boue, ټولې غلټيدن *toùï guèl ghèltidèn*; —
se vautrer dans le vice, غرق فسق و فجور شدن *ghèr-*
qué fèsq-ou-foudjour choudèn.

VEAU, s. m., گوسانه *gouçalè*, a. عجیل *'èdjil*, pr. t. *'idjl*, pl.
گوشته دوسانه *'oudjoul*; — viande de veau, گوشته
gouchté gouçalè.

VÉDA, s. m. livre sacré de l'Inde, کتاب دینمی هندوان *kè-*
tabé dinī hèndèvan.

VEDETTE, s. f., دنده باران سواره *qèraroulé sèvarè*, دنده باران
didè-bané sèvarè.

VEGÉTABLE, adj. des 2 g., روئيدنی *rouyidèni.*

VÉOÉTAL, E, s. m., گياه *guiah*, روينده *rouyèndè*, a. نابت
nabèt, pr. t. *nabit*, pl. نوابت *nèvabèt*, pr. t. *nèvabit.*

VÉGÉTAL, E, adj., از جنس گياه *èz djènsé guiah*, pr. t. *èz*

djinsi guiah, a. نباتی *nèbati*, pr. t. *nabati*, نباتیه *nè-batiyè*, pr. t. *nabatiyè*; — vertu végétale, a. خاصیت *khaciyètè nèbatiyè*, pr. t. *khaciyèti nabatiyè*; — matières végétales, a. مواد نباتیه *mèvaddé nèbatiyè*, pr. t. *mèvaddi nabatiyè*.

VÉGÉTANT, E, adj., روبنده *rouyèndè*, a. نامی *nami*.

VÉGÉTATIF, IVE, adj., رویتند *rouyanèndè*, a. منبت *mounbèt*, pr. t. *munbit*.

VÉGÉTATION, s. f., روبند دی *rouyèndègui*, a. نبت *nèbt*, نمو *noumouvv*.

VÉGÉTER, v. n., روئیدن *rouyidèn*, ستن *roustèn*, نمو کردن *noumouvv kèrdèn*.

VÉHÉMENŒE, s. f., تندى *toundi*, a. شدت *chèddèt*, pr. t. *chiddèt*, حدت *hèddèt*, pr. t. *hiddèt*.

VÉHÉMENT, E, adj., تند مزاج *tound-mèzadj*, a. شدید *chèdid*.

VÉHÉMENTEMENT, adv., تند *tound*, بشدت *bè-chèddèt*, pr. t. *bè-chiddèt*.

VÉHICULE, s. m. voiture en général, گوردونه *guèrdounè*, (vieux) کالسکه *kalèskè*, t. p. عرابه *'èrabè*, pr. t. *'araba*; — terme didactique, ce qui sert à conduire, a. سايق *sayèq*, pr. t. *saïq*; — fig. ce qui prépare, ce qui aide, a. مدار سهولت *mèdaré souhoulèt*, pr. t. *mèdari souhoulèt*, اسباب سهولت *èsbabé souhoulèt*, pr. t. *èsbabi souhoulèt*.

VEILLE, s. f., بی خوابی *bi khabi*, شب پیمائی *chèb-pèi-mayi*, بیداری *bidari*; — la veille, le jour précédent, روز پیش *rouzé pich*, روز قبل *rouzé qèbl*

VEILLÉE, s. f., شب نشینی *chèb-nèchini*.

VEILLER, v. n., بی خوابی *bidar boudèn*, شب نشینی کردن *bi khabi kèchidèn*, *chèb-nè-chini kèrdèn*.

VEILLEUR, s. m., شب‌نشین *chèb-nèchîn*.

VEILLEUSE, s. f., چراغ شب سوز *tchèraghé chèb-souz*.

VEINE, s. f., رگی *règ*, a. عرق *'èrq*, pr. t. *'irq*, pl. عروق *'ourouq*.

VEINÉ, e, adj., رگی *rèq-rèq*.

VEINEUX, EUSE, adj., رگ‌دار *règ-dar*, a. کثیر العروق *kècir-oul-'ourouq*.

VÉLAR, s. m. plante, a. نودری *toudèri*.

VÉLER, v. n., زایدن کدو *zaidènè gav*.

VÉLIN, s. m., پوست گوسنه *pousté gouçalè*, a. رقی *rèqq*, pr. t. *raqq* رقی *rèqq-oul-'èdjî*, pr. t. *raqq-ul-'idjî*; — papier vélin, کاغذ مبره دار *kaghèzé meuh-rè dar*.

VELLÉITÉ, s. f., اراده بی ملل *khialè bi pa*, خمل بی پا *dèyè bi mè'al*.

VÉLOCE, adj. des 2 g., تند گردش *tound-guèrdèch*, a. سریع *sèrî-ous-sèir*.

VÉLOCITÉ, s. f., تندگی گردش *toundiü guèrdèch*, a. سرعت *sour'èt*, pr. t. *sur'at*.

VELOURS, s. m., مخمل *mèkhmèl*, a. قتیفه *qètifè*, pr. t. *qatifè*, pl. قضايف *qètayèf*, pr. t. *qataïf*, خميلة *khèmi-lèt*, pr. t. *khamilèt*.

VELOUTÉ, e, adj. qui a l'aspect du velours, مخمل مانند *mèkhmèl-manènd*; — qui est doux au toucher comme

le velours, مثل مخمل نرم *mèslé mèkhmèl nèrm*, a. ملايم *moulayèm*, pr. t. *mulaïm*; — qui n'est point de velours mais qui a des fleurs faites en velours, گل دار *goulé mèkhmèli-dar*.

VELOUTÉ, s. m. galon fabriqué comme le velours, گلابتون *goulabètouné mèkhmèli*; — douceur, finesse du duvet qui couvre certains fruits ou certaines membranes, a. لطافت *lètafèt*, نراکت *nèzakèt*; — le velouté de la pêche, نراکت پوست هلو *nèzakètè pousté houlou*.

VELOUTER, v. a., مخمل مانند کردن *mèkhmèl-manènd kèrdèn*, مخمل نما کردن *mèkhmèl-nèma kèrdèn*.

VELTE, s. f., پیمانه شراب *pèimanèyé chérab*

VELTER, v. a., پیمانه کردن *pèimanè kèrdèn*.

VELU, e, adj., مودار *mou-dar*, پر موی *pour mouï*.

VENAISON, s. f., کشت شکار *gouchté chèkar*.

VÉNAL, e, adj. qui est susceptible d'être vendu, فروختنی *fouroukhtèni*; — valeur vénale, prix marchand, بهای *bèhaï rayèdj*, قیمت بزار *gèimètè lazar*; — qui met à prix sa conscience, sa plume, etc., رشوت خور *rèchvét-khour*, a. مرتشی *mourtèchi*.

VÉNALEMENT, adv., a. با رشوت *bè-rèchvét*, رشوت *ba rèchvét*.

VÉNALITÉ, s. f., رشوتگیری *rèchvét-khourî*, رشوتخوری *rèchvét-guiri*, a. ارتشا *èrtècha*, pr. t. *irticha*.

VENANT, e, adj., آینده *âyèndè*; — allant et venant, آمد و رفت *âmèd-choudègan*, آینده و رنده *âyèndè-ou rè-vèndè*.

VENDABLE, adj. des 2 g., فروختنی *fouroukhtèni*, قابل

فروختن *qabèlé fouroukhtèn*, a. ممکن البیع *moumkèn-oul-bèi'*, pr. t. *mumkîn-ul-bèi*.

VENDANGE, s. f., انگور چینی *èngour-tchini*; — vendanges, au pluriel, موسم انگور چینی *mooucèmé èngour-tchini*.

VENDANGER, v. a., انگور چیدن *èngour tchidèn*.

VENDANGEUR, EUSE, s., انگور چین *èngour-tchîn*, a. قنّاف *qèttaf*, pr. t. *qattaf*.

VENDEUR, EUSE, s. terme de pratique, fém., venderesse, فروشنده *fourouchèndè*, فروش *fourouch*, a. باع *bayè'*, pr. t. *baï'*; — le vendeur et l'acheteur, و فروشنده *fourouchèndè-ou-khèridar*; vendeur de fruits, میوه فروش *mitè-fourouch*.

VENDITION, s. f. V. VENTE.

VENDRE, v. a., فروختن *fouroukhtèn*; — vendre cher, گران فروش *guèran fouroukhtèn*; — à bon marché, ارزان فروش *èrzan fouroukhtèn*; — vendu, e, فروخته شده *fouroukhtè-choudi*.

VENDREDI, s. m., روز جمعه *rouzé djoum'è*, a. جمعه *djoum'è*, pr. t. *djum'a*, يوم الجمعة *yoooum-oul-djoum'è*, pr. t. *yècm-ul-djum'a*.

VÉNÉFICE, s. m. empoisonnement avec sortilège, a. تسميم *tèsmim-bès-sèhr*, pr. t. *tèsmim-bis-sihr*.

VÉNÉNEUX, EUSE, adj., زهر آلود *zèhr-àloud*, زهرناک *zèhrnak*.

VÉNÉRABLE, adj. des 2 g., شایسته اَزرَم *chayèstèyé àzèrm*, واجب الاحترام *chayané heurmèt*, a. *va-djèb-oul-èhtèram*, pr. t. *radjib-ul-ihitiram*.

VÉNÉRATION, s. f., اَزرَم *àzèrm*, a. احترام *heurmèt*, احترام

èhtèram, pr. t. *ihitiram*, توفير *toouqir*, pr. t. *tèvqir*, تبجيل *tèbdjil*; — grande vénération, a. کمال حرمت *kèmalé heurmèt*, pr. t. *kièmalî heurmèt*.

VÉNÉRER, v. a., گذاشتن *ázèrm gouzachtèn*, حرمت کردن *heurmèt kèrdèn*, محترم داشتن *meuhtèrèm dachtèn*, احترام کردن *èhtèram kèrdèn*; — vénéré, e, a. محترم *meuhtèrèm*, pr. t. *muhtèrèm*, مبجل *mubèddjèl*, pr. t. *mubèddjil*.

VÉNÉRIE, s. f., فن شکر بـ *fènné chèkar ba toulèyé chèkari*, a. فن الصيد بانقلاب *fènn-ous-sèid-bèl-kèlab*, pr. t. *fènn-us-saïd-bil kilab*.

VÉNÉRIEN, NE, adj. plaisir vénérien, a. لذت جماع *lèzzètè djèma'*, pr. t. *lizzètè djima'*; — ce mot est aussi synonyme de syphilitique., mal vénérien, ناخوشی کوفت *na-khochiï kouft*.

VENETTE, s. f. peur, ترس *tèrs*, غراس *hèras*, واعمه *vahèmè*; — avoir la venette, واعمه داشتن *rahèmè dachtèn*; — donner la venette, ترسانیدن *tèrsanidèn*.

VENEUR, s. m., دزبان *tazi-ban*; — grand veneur, صياد *sèiyad-bachi*.

VENGEANCE, s. f., کینه خواهی *kinè-khahi*, a. انتقام *èntèqam*, pr. t. *intiqam*; — tirer vengeance, انتقام کشیدن *èntèqam kèchidèn*.

VENGER, v. a., انتقام کشیدن *èntèqam kèchidèn*; — se venger, on emploie en Persan et en Turc les mêmes mots qui précèdent; — vengé, e, انتقام کشیده *èntèqam-kèchidè*.

VENGEUR, VENGERESSE, s. f., انتقامکش *èntèqam-kèch*, انتقام

کینه کشند *èntèqam-kèchèndè*, کینه خوا *kindè-khah*, a. منتقم *mountèqèm*, pr. t. *muntaqim*.

VÉNIEL, LE, adj. qui peut être pardonné, پوزش پذیر *pou-zèch-pèzir*, غفو قبل *gabèlé 'èfo*; — se dit d'une faute légère, حطای جزئی *khèltaï djouz'i*.

VENIMEUX, EUSE, adj., زهر آلود *zèhr-àloud*, زهرناک *zèhrnak*, a. سالم *samm*, ساقم *sammèl*.

VENIN, s. m., زهر *zèhr*, pr. t. *zèhir*, a. سم *sèmm*, pl. سموم *soumoum*; — venin mortel, زهر کشند *zèhrè kouchèndè*, زهر قاتل *zèhrè qatèl*, a. سم قاتل *sèmmè qatèl*, pr. t. *sèmmi qatil*; — au fig. haine cachée, کینه درون *kinèyé dèroun*.

VENIR, v. n., آمدن *àmèdèn*: — viens, بیا *bia*, pr. t. *beyà*; — il viendra, میآید *mi-àydèd*, خواهد آمد *khahèd àmèd*; — arriver, v. ce mot; — venir, survenir, en parlant des choses qui arrivent fortuitement, ظهور کردن *zouhour kèrdèn*, pr. t. *zuhour kièrdèn*, وقوع یافتن *vou-qou' yastèn*, بظهور رسیدن *bè-zouhour rècidèn*; — il vint une tempête, طوفانم بظهور رسید *toufani bè-zou-hour rècid*, ou پیوست *pèivèst*; — échoir, revenir, رسیدن *rècidèn*; — dériver, مشتق شدن *mouchtèq choudèn*; — ce mot vient de l'arabe, این لفظ از عربی است *in lèfz èz 'èrèbi mouchtèq-èst*; — croître. être produit, بعمل آمدن *bè-'èmlèl àmèdèn*; — tel arbre ne vient pas dans ce pays, فلان درخت در این مملکت *flan dèrèkht dèr in mèmèlèkèt bè-'èmlèl nè-mi-àydèd*; — venir à l'esprit, بخاطر رسیدن *bè-khatèr rècidèn*; — venir au monde, بدنیا آمدن *bè-dounia*

àmèdèn; — venir à bout de.... *از عهد بر آمدن* *èz 'euhdè bèr àmèdèn*, *بسانجام رسانیدن* *bè-èndjam rèçanidèn*, *بمقصود رسیدن* *bè-mèqsoud rècidèn*; — venir de.... a. *حالا* *hala*, *الان* *èl'an*; — il vient de partir, *راه افتاد* *èl'an rah ouftad*, ou *روانه شد* *èlan rèvanè choud*; — le temps à venir, *زمان آئنده* *zèmanè àyèndè*, — venu, e, *آمده* *àmèdè*; — soyez le bienvenu, *خوش آمدید* *khoch àmèdid*, *صفا آوردید* *sèfa àvourdid*.

VENT, s. m., *باد* *bad*, a. *ريح* *rih*, pl. *رياح* *riah*; — vent du nord, *باد شمال* *badé chèmal*; — froid, *باد سرد* *badé sèrd*; — le vent souffle, *باد میوزد* *bad mi-vèzèd*; — lâcher un vent, *بادی صادر کردن* *badi sadèr kèrdèn*, *گمزیدن* *gouzidèn*, *تیزی زدن* *tizi zèdèn*.

VENTE, s. f., *فروش* *fourouch*, a. *بيع* *bèi'*; — vente volontaire, a. *بيع اختیاری* *bèi'è èkhtiari*, pr. t. *bèi'i ikhtiari*; — forcée, *بيع جبری* *bèi'è djèbri*, pr. t. *bèi'i djèbri*; — frauduleuse, *بيع فاسد* *bèi'è facèd*, pr. t. *bèi'i facid*; — nulle, *بيع باطل* *bèi'è batèl*, pr. t. *bèi'i batil*; — mettre en vente, *برای فروش وضع کردن* *bèraï fourouch vèz' kèrdèn*, a. *عرض للبيع* *'èrz lèl-bèi'*, pr. t. *'arz lil-bèi'*; — lieu où l'on vend, *بازار* *bazar*.

VENTER, v. n., *وزیدن* *vèzidèn*, *وزیدن بد* *vèzidènè bad*, a. *هبوب* *houboub*.

VENTREUX, EUSE, adj. sujet aux vents, *پر باد* *pour bad*, a. *کثیر الريح* *kècir-our-riah*; — qui cause des vents, *باد آورنده* *bad-àvèrèndè* a. *موتد ریح* *mouvèllèdè riah*, pr. t. *muvèllidi riah*.

VENTILATEUR, s. m., بادغس *bad-ghès*, بادهننج *badhèndj*,
p. t. بادگیر *bad-guir*.

VENTOSITÉ, s. f., باد *bad*, a. ريح *rih*, pl. رياح *riah*, mieux
ريحيّت *rihiyèt*.

VENTOUSE, s. f. instrument de chirurgie, كوپه *koupè*, a.
موحجم *mouhdjèm*, pl. موحجمات *mouhdjèmat*; — ap-
pliquer des ventouses, V. VENTOUSER; — ouverture
pratiquée dans un conduit, a. مفعذ *mènfez*.

VENTOUSER, v. a., حجامت کردن *hèdjamèt kèrdèn*; —
ventousé, e, حجامت شده *hèdjamèt-choudè*, a. محجوم
mèhdjourn, pr. t. mahdjourn.

VENTRE, s. m., شکم *chèkèm*, pr. t. چیکم *chikièm*, قرن *qèrn*, pr.
t. گرن *garn*, قارن *qarèn*, a. بطن *bètn*, pr. t. باتن *batn*, pl.
بطنون *boutoun*; — mal de ventre, درد شکم *dèrdé chèkèm*; —
bas-ventre. زیر شکم *zirà chèkèm*, a. أسفل البطن *èsfèl-
oul-bètn*.

VENTRÉE, s. f., یک شکم *bèlchè-haï yèk chèkèm*, a.
نِتادجِه *nètadjé cahèdè*, pr. t. nitadji vahidè.

VENTRICULE, s. m. terme d'anat., a. دجوف *djoouf*, pr. t.
djèf, pl. اجوف *èdjouf*; — les ventricules du cerveau,
a. دجواف دماغ *èdjoufè dèmagh*, pr. t. *èdjoufi dimagh*,
du cœur, اجوف قلب *èdjoufè qèlb*, pr. t. *èdjoufi
qalb*.

VENTRIÈRE, s. f., زیرتنگ *zèbèr-tèng*, a. نسع *nès'*, pr. t.
nas', pl. انساع *ènsa'*, pr. t. *ènsa'*.

VENTROUILLER, (SE) v. pron. V. VAUTRER (SE).

VENTRU, e, adj., شکم گنده *chèkèm-goundè*.

VENUE, s. f., آمدن *àmèdèn*, a. وروند *vouroud*, pr. t. *vouroud*,

بعد از آمدن شما *vouçoul*; — après votre venue, *bè'èd èz àmèdèné chouma*; — allées et venues, آمد و ایاب و ذهاب *àmèd-ou-rèft*, آمد شد *àmèd-choud*, a. *ایاب و ذهاب* *èyab-ou-zèhab*, pr. t. *èyab-u-zèhab*.

VÉNUS, s. f. planète, ناهید *nahid*, a. *زهرة* *zeuhrè*, pr. t. *zohrè*; — déesse de la beauté, رب النوع حسن *rèbb-oun-noou'é heusn*, pr. t. *rèbb-un nèv'i husn*.

VÊPRES, s. f. pl. عصر *nèmazé 'èsr*.

VER, s. m., کرم *kèrm*, a. دود *doud*, pl. ديدان *didan*, ver solitaire V. TÉNIA; — ver qui ronge le bois, رواجو *rèvèndjou*, کرم چوب *kèrmé tchoub*; — qui ronge les étoffes, بيد *bid*; — qui ronge les grains, سيسك *sicèk*, سيسرو *sisrou*, سيسرك *sicèrèk*, سوسه *soucè*; — ver nuisant, شب چراغك *chèb-tchèraghèk*.

VÉRACITÉ, s. f., راستی *rasti*, a. صدق *sèdq*, pr. t. *sidq*, حقیقت *hèqiqèt*, pr. t. *haqiqat*.

VERBAL, E, adj. terme de gram., a. فعلی *fè'èli*, pr. t. *fi'li*; — adjectif verbal, a. صفت فعلیه *sèfètè fè'èliyè*, pr. t. *sifati fi'liyè*; — qui n'est que de vive voix, زبانی *zèbani*, لسانی *lèçani*, pr. t. *liçani*, شفاهی *chè-fahi*, pr. t. *chifahi*.

VERBALEMENT, adv., زبانه *zèbani*, a. شفاهاً *chèfahèn*, pr. t. *chifahèn*, لساناً *lèçanèn*, pr. t. *liçanèn*.

VERBALISER, v. n. dire des raisons ou des faits pour les faire mettre dans un procès-verbal, تقرير كلام کردن *tèqirirè kèlam kèrdèn*, بیان واقعہ کردن *bèyanè vaqè'è kèrdèn*; — dresser un procès-verbal, کیفیت واقعہ را *kèifiyètè vaqè'è-ra tèhrir kèrdèn*.

VERBE, s. m., a. فعل *fè'èl*, pr. t. *f'i*, pl. افعال *af'âl*; — verbe actif ou transitif, فعل متعدي *fè'èlé moutè'dèddi*, pr. t. *f'i* li mutè'daddi, فعل معلّم *fè'èlé mè'èloum*, pr. t. *f'i* li ma'loum, ou فعل معروف *fè'èlé mè'rrouf*, pr. t. *f'i* li ma'rrouf; — verbe neutre, فعل لازم *fè'èlé lazèm*, pr. t. *f'i* li lazim; — verbe passif, فعل مجهول *fè'èlé mèdjhoul*, pr. t. *f'i* li mèdjhoul; — verbe régulier, فعل قياسى *fè'èlé qiaci*, pr. t. *f'i* li qiyaci; — verbe irrégulier, فعل غير قياسى *fè'èlé ghèirè qiaci*, pr. t. *f'i* li ghaïri qiyaci; — ton de voix, اواز *avaz*; — parole, a. كلام *kèlam*; — en termes de théologie, la seconde personne de la Sainte-Trinité, a. كلام اللّه *kèlam-oullah*, كلام ازلى *kèlamé èzèli*, pr. t. *kèlami èzèli*.

VERBÉRATION, s. f., a. مصلامة الهوا *mouçadèmèt-oul-hèva*, pr. t. *muçadèmèt-ul-hava*.

VERBEUX, EUSE, adj., بسيار حرفن *bèciar hèrf-zèn*, a. كثير انكلام *kècir-oul-kèlam*.

VERBIAGE, s. m., حرف جفتى *djèfèng*, حرف هèrfé mouft, جند حرف بيهوده *hèrfé bi-houdè*, جند ياهو گوئى *yavè-gouyi*, خلطيات *tchèrènd-pèrènd*, a. هزيان *hèzian*, خلتيات *khèltiyat*.

VERBIAGER, v. n., (peu usité) جفتى گفتن *djèfèng goftèn*, ياهو گوئى *yavè goftèn*, حرف بيهوده زدن *hèrfé bi-houdè zèdèn*.

VERBIAGEUR, SE, adj., ياهو گو, حرف هèrfé mouft-zèn.

VERBOSITÉ, s. f., كثيرت الكلام *kès-rèt-oul-kèlam*.

VERDÂTRE, adj. des 2 g., مایل برنگ سبز *mayèl bè-rènguè sèbz*.

VERDELET, **TE**, adj. un peu vert., اندک سبز *èndèk sèbz*; — en parlant d'un vin un peu acide, ترش مزه *tourch-mèzè*; — qui a encore de la vigueur, هنوز نیرومند *hènouz niroumènd*.

VERDET ou **VERT-DE-GRIS**, نگار *zèngar*, pr. t. *zènguiar*, a. زنجار *zèndjar*.

VERDEUR, s. f. la sève des plantes, **V. SÈVE**; — acidité, حوضیّه *houmouziyèt*; — la verdure du vin, ترش مزگی شراب *tourch-mèzèguï chè-rab*; — vigueur, jeunesse, نیرومندی *niroumèndi*, جوانی *djèvani*, a. طراوت *tèravèt*.

VERDIER, s. m., مبشر جنگل *moubachèrè djènguèl*.

VERDIR, v. a., رنگ سبز رنګ کردن *sèbz-rèng kèrdèn*, رنگ رنګ *rènguè sèbz zèdèn*; — v. n. devenir vert, سبز شدن *sèbz choudèn*; — verdi, e, سبز شده *sèbz-choudè*, a. مخضر *moukhèzzèr*, pr. t. *mou-khazzar*.

VERDOYANT, e, adj., سبز و خرم *sèbz-ou-khourrèm*, a. خضر *khezèr*, pr. t. *khazir*.

VERDOYER, v. n. **V. VERDIR**, v. n.

VERDURE, s. f. herbes, feuilles quand elle sont vertes, سبزه *sèbzè*; — lieu plein de verdure, سبزه زار *sèbzè-zar*; — se dit des plantes potagères, سبزی *sèbzi*, pl. سبزیات *sèbziat*, pl. سبزوآت *sèbzèvat*.

VÉREUX, **EUSE**, adj., کرم خورده *kèrm-dar*, کرم *kèrm-khourdè*; — au fig. défectueux, عیبدار *'èib-dar*, a.

سقيم *sèqim*, pr. t. *saqim*, معيوب *mè'èyoub*, pr. t. *ma'youb*.

VERGE, s. f., چوب *tchoub*, دست چوب *dèst-tchoub*; — la verge de Moïse, ا. عصا موسى *'èça'è mouça*, pr. t. *'açaï mouça*; — battre, frapper de verges, چوب زدن *tchoub zèdèn*; — la verge, کیر *kir*, a. ذکر *zèkèr*.

VERGÉ, e, adj. se dit des étoffes dont la couleur ou le tissu n'est pas uni, ناهموار *na-hèm-car*, خط خط *khètt-khètt*.

VERGER, s. m., باغ درختان میوه دار *baghé dèrèkhtané mi-cè-dar*.

VERGER, v. a. mesurer avec la verge, چوب کردن *djèrib kèrdèn*.

VERGETER, v. a., با ضرب چوب از گرد پاک کردن *ba zèrbè tchoub èz guèrd pak kèrdèn*.

VERGETTES, s. f. pl., مهوت پاک کن *mahout pak-koun*.

VERGLAS, s. m., باران نیم یخ کرده *barané nèrm yèkh-kèrdè*, یخ نازک *yèkhè nazouk*.

VERONE, ou AUNE, s. m. nom d'arbre, بشاجیر *bouchdjir*, a. نبع *nèb'*, pr. t. *nab'*.

VERGOONE, s. f., شم *chèrm*, شرمندگی *chèrmèndègui*, a. حیا *hèya*, pr. t. *haya*, عار *'dr*.

VERGUE, s. f., درک بادبن *dirèkè bad-ban*.

VÉRICLE, s. f., سنگ مصنوعی *sèngué mèsnou'i*.

VÉRIDICITÉ, s. f., راستی *rasti*, a. صدق *sèdq*, pr. t. *sidq*.

VÉRIDIQUE, adj. des 2 g. qui dit la vérité, راستگو *rast-gou*, a. صدق انقول *sadèq-oul-qooul*, pr. t. *sadig-ul-qael*; — conforme à la vérité, V. VRAI.

VÉRIFICATEUR, s. m., سیدگی کننده, *rècidègui-kou-nèndè*.

VÉRIFICATION, s. f., سیدگی, *rècidègui*, غور رسی *ghoour-rèci*, a. تحقیق *tèhqiğ*, pr. t. *tahqiğ*.

VÉRIFIER, v. a. s'assurer si une chose est vraie, رسیدن, *rècidèn*, رسیدگی کردن *va-rèci kèrdèn*, *rècidègui kèrdèn*, غور رسی کردن *ghoour-rèci kèrdèn*, — démontrer la vérité, *tèhqiğ kèrdèn*; — établir la vérité, اثبات حقیقت کردن *èsbatè hèqiğèt kèrdèn*; — vérifier, e, محقق کرده شده *va-rèci kèrdè-choudè*, a. محقق *mouhèqqèq*, pr. t. *mouhaqqaq*, متحقق *moutèhèqqèq*, pr. t. *moutèhaqqaq*.

VÉRIN, s. m., a. اسباب جزّ اقبال *èsbabé djèrré èsqal*, pr. t. *èsbabi djèrri èsqal*.

VÉRITABLE, adj. des 2 g. conforme à la vérité, راست *rast*, a. حقیقی *hèqiqi*, pr. t. *haqiqi*, صحیح *sèhih*, pr. t. *sahih*; — qui n'est pas falsifié, a. اصل *èsl*, pr. t. *asl*; — véridique dans ses paroles, a. صادق القول *sa-dèq-oul-qooul*, pr. t. *sadiq-ul-qavl*; — un véritable ami, محبّ حقیقی *doustè hèqiqi*, a. محبّ صادق *mouhèbbé sadèq*, pr. t. *mouhibbi sadiq*.

VÉRITABLEMENT, adv., از روی حقیقت *rast*, راست *èz rouï hèqiqèt*, a. بانصحت *bès-sèdq*, pr. t. *bis-sidq*, بانصحت *bès-sèhhè*, pr. t. *bis-sihha*.

VÉRITÉ, s. f., راستی *rasti*, a. حقیقت *hèqiqèt*, pr. t. *haqiqat*, صحت *sèhhèt*, pr. t. *sihhat*; — c'est la vérité toute pure, حقیقت مخصّ است *hèqiqètè mèhz-èst*.

VERJUS, s. m. raisin vert, غوره *ghourè*; — suc de raisins non mûrs, آب غوره *âb ghourè*.

VERJUTÉ, E, adj., توشمه *tourch-mèzè*.

VERMEIL, s. m., نقرة مطّلا *nouqrèyè moutèlla*.

VERMEIL, LE, adj., گولگون *goul-goun*, pr. t. *gul-guioun*, لعل گون *lè'l-goun*, pr. t. *la'l-guioun*.

VERMICELLE, s. m., رشته فرنگی *rèchtèyè frèngui*.

VERMICELLIER, s. m., رشته ساز *rèchtè-saz*.

VERMICULAIRE, adj. des 2 g., کرم مانند *kèrm-manènd*, a. دودی *doudi*.

VERMIFORME, adj. des 2 g., کرم بنرکیب *bè-tèrkibè kèrm*, a. دودی انشکل *doudi-ouch-chèkl*.

VERMIFUGE, adj. des 2 g., دواي کرمکش *dèvaï kèrm-kouch*, a. دافع انصار *dafè'-ous-sèfar*, pr. t. *dafi'-us-safar*.

VERMILLON, s. m. cinabre, زنجرف *zèndjèrf*, شنجرف *chèndjèrf*; — couleur vive qu'on en tire, رنگ شنجرف *rèngué chèndjèrf*; — se dit pour vermeil, V. VERMEIL.

VERMILLONNER ou VERMILLER, v. n., از زیر خاک کرم در آوردن *èz ziré khak kèrm dèr àvourdèn*; — peindre en vermillon, رنگ شنجرف زدن *rèngué chèndjèrf zèdèn*.

VERMINE, s. f., شپش *choupouch*, a. قمل *qèml*, pr. t. *qaml*; — au fig. gens de mauvaise vie, a. حشرات الناس *hèchèrat-oun-nas*, pr. t. *hachèrat-un-nas*.

VERNISSEAU, s. m., کرم ریزه *kèrmè rizè*.

VERMOULER, (se), v., کرم خورده شدن *kèrm-khourdè choudèn*.

VERMOULU, E, adj., کرم خورده *kèrm-khourdè*.

VERMOULURE, s. f., اثر اکل کرم *ècèré kèrm*, اثر کرم *ècèré èklé kèrm*.

VERMOUT, s. m., شراب افسنتين *chèrabé èfsèntîn*.

VERNAL, m, adj., بهاری *bèhari*, a. ربیعی *rèbi'yi*, V. PRIN-TANIER.

VERNIR, v. a., روغن زدن *rooughèn zèdèn*, جلا دادن *djèla dadèn*.

VERNIS, s. m., روغن کمان *rooughèné kèman*, سندر *sèndèr*, سندر *sèndèrè*, سندروس *sèndèrous*, a. سمان *sèmman*; — enduit vitrifiable qu'on applique sur les poteries, کاشی *lou'abé kachi*, a. لعاب *lou'ab*.

VERNISSER, v. a., لعاب زدن *lou'ab zèdèn*; — vernissé, e, «لعاب زده» *lou'ab-zèdè*.

VERNISSSEUR, s. m., جلاگر *djèla-guèr*, لعابزن *lou'ab-zèn*.

VERNISSURE, s. f., لعابزنی *lou'ab-zèni*, جلاگری *djèla-guèri*.

VÉROLE, s. f. nom vulgaire de la syphilis, کوفت *kouft*, ناخوشی کوفت *na-khochiï kouft*; — petite-vérole, V. VARIOLE; — marqué de la petite-vérole, آبله دار *àbèlè-dar*.

VÉROLÉ, e, adj., کوفتی *koufti*.

VÉROLIQUE, adj. des 2 g., متعلق بناخوشی کوفت *mou-tè'èllèq bè-nakhochiï kouft*.

VÉRONIQUE, s. f. plante, درمند *dèrmènè*, a. شیخ *chiîh*.

VERRAT, s. m., خوک نر *khouk-nèr*.

VERRE, s. m. corps transparent, آبگینه *àb-guinè*, شیشه *chichè*, a. زجاج *zèdjadj*, pr. t. *zidjadj*; — vase pour boire, استکان *èstèkan*, (tiré du russe), پیاله *pialè*, a. قدح *qèdèh*, pr. t. *qadèh*.

VERRERIE, s. f., کارخانه شیشه گر *chichè-guèr-khanè*, شیشه گر *kar-khanèyè chichè-guèri*; — art de faire le verre, شیشه گر *chichè-guèri*.

VERRIER, s. m., زجاجی *chichè-guèr*, a. *zèdjadjj*, pr. t. *zidjadjj*, pl. زجاجیتون *zèdjadjjiyoun*, pr. t. *zidjadjjiyoun*.

VERROTERIE, s. f., خر مهر *khèr-meuhrè*.

VERROU, s. m., کلون پیراوند اغنی *pèravèndé àhèni*, کلون *kouloun*.

VERROUILLER, v. a., پیراوند کلون کیردن *kouloun kèrdèn*, پیراوند ب پیراوند کشیدن *pèravènd kèchidèn*; — verouillé, o, پیراوند بسته *ba pèravènd bèstè*.

VERRE, s. f., پنجه *goundoumè*, ازخ *èjoukh*, پالو *palou*, گوک *gouk*, a. سولول *souloul*, pl. سلیل *sèlil*, pr. t. *sèlil*.

VERS, s. m., شعر *chè'r*, pr. t. *chi'r*, pl. اشعار *èch'âr*, نظم *nèzm*, pr. t. *nazm*, بیت *bèit*, pl. ابیات *èbiat*.

VERS, prép. de lieu, سوی *souï*, a. طرف *tèrèf*, pr. t. *taraf*, جانب *djanèh*, pr. t. *djanib*; — vers la ville, سوی شهر *souï chèkr*, طرف شهر *tèrèfé chèhr*; — ver lui, سوی *souï* او *souï ou*, سوی بسوی او *bè-souï ou*; — vers le nord, سوی شمال *souï chèmal*; — prép. de temps, vers le soir, طرف عصری *tèrèfé 'èsri*.

VERSANT, e, adj., زود افنان *zoud-ouftan*.

VERSATILE, adj. des 2 g., بی ثبات *bi soubat*, استقامت *bi èstèqamètè mèzadj*, a. متلون *moutlèvvèn-oul-mèzadj*, pr. t. *mutlèvvèn-ul-mizadj*.

VERSATILITÉ, s. f., بی ثباتی *bi soubati*, بی قراری *bi qèrari*, ا. تلون *tèlèvvoun*.

VERSE, (à) adv. il pleut à verse, به شدت میبارد *bè-chèddèt mi-barèd*.

VERSEAU, s. m. onzième signe du Zodiaque, برج دلو *bourdjé dèlò, دلو dèlv*.

VERSEMENT, s. m., سازشی تندخواه *kar-saziï tènkhah*.

VERSER, v. a., ریختن *rikhtèn*, فراغ کردن *èfragh kèrdèn*;
— verser le sang, خون ریختن *khoun rikhtèn*, خون
ریزی کردن *khoun-rizi kèrdèn*; — verser son sang, sa-
crifier sa vie, فدای جن کردن *fèdaï djan kèrdèn*; —
verser des fonds, سرمایه گذاشتن *sèr-mayè gouzachtèn*;
— verser de l'or, زر افشانی کردن *zèr-èschani kèrdèn*,
زر افشاندن *zèr èschandèn*; — v. n., به پهلو افتادن *bè-
pèhlou ouftadèn*, افتادن *ouftadèn*; — versé, e, ریخته
شد *rikhtè-choudè*; — en parlant d'une voiture, افتاده
ouftadè, به پهلو افتاده *bè-pèhlou ouftadè*; — s'emploie
adjectivement, با وقوف *ba rouqouf*, آزموده *âzmoudè*,
اشنا *âchènà*, pr. t. *âchina*, ا. واقف *vaqèf*, pr. t. *vaqif*.

VERSET, s. m., a. آیه *âyè*, آتة *âyèt*, pl. آیات *âyat*.

VERSIFICATEUR, s. m., نظم پرداز *nèzm-pèrdaz*, شعرگو *chè'èr-
gou*, a. شاعر *cha'èr*, pr. t. *cha'ir*, pl. شعراء *chou'èra'*,
pr. t. *chou'ara'*, ناضم شعر *nazèmé chè'èr*, pr. t. *nazimi
chi'r*.

VERSIFICATION, s. f., علم عروض *chè'èr-gouyi*, شعر گوئی
'èlmé'èrouz; — les règles de la versification, a. قواعد
نظم *qèva'èdé nèzm*, pr. t. *qara'idi nazm*.

VERSIFIER, v. n., شعر گفتن *chè'èr goftèn*; — versifié, نظم
شده *nèzm-choudè*, a. منظوم *mènzoum*, pr. t. *manzoum*.

VERSION, s. f., a. ترجمه *tèrdjoumè*.

VERSO, s. m., پشت ورق *pouchté vèrèq*, پشت صكيفة *pouchté sèhifè*.

VERT, s. m., رنگ سبز *rènguè sèbz*, ا. اخضر *loounè èkhzèr*, pr. t. *lèvni akhzèr*; — herbe qu'on fait manger aux chevaux, خصيل *khècil*, علف تر *'èlèfè tèr*; — vert d'émeraude, زمرد رنگ *rènguè zoumouroud*.

VERT, e, adj., سبز سبز *sèbz*, رنگ سبز *sèbz-rèng*, سبز فام *sèbz-fam*, ا. اخضر *èkhzèr*, pr. t. *akhzèr*; — en parlant du bois, تر *tèr*; — du bois vert, هيزم تر *hizoumè tèr*; — en parlant des fruits qui ne sont pas mûrs, نارس *narès*, خم *kham*; — des fruits verts, میوه‌های نارس *mivè-haï narès*, میوه‌های خم *mivè-haï kham*; — au fig. réponse verte, جواب سخت *djèvabé sèkht*.

VERTÉBRAL, e, adj., متعلق بمهره پشت *moutè'èllèq bè-meuhrèyé poucht*, ا. فقری *fèqèri*, pr. t. *faqari*.

VERTÈBRE, s. f., مهره پشت *meuhrèyé poucht*, استوی *ous-touti*, ا. فقرة *fèqrèl*, pr. t. *figrèl*, فقر *fèqrè*, pr. t. *figrè*, pl. فقرات *fèqrat*, pr. t. *figrat*.

VERTEMENT, adv., ا. سخت *bè-chèddèt*, پشت *sèkht*, ا. شدیداً *chèdidèn*, پشت سخت *bèch-chèddèt*, pr. t. *bich-chiddèt*.

VERTICAL, e, adj., ا. عمودی *'èmoudi*, pr. t. *'amoudi*, منتصب *moutècèb*, pr. t. *muntacib*.

VERTICALEMENT, adv., ا. عموداً *'èmoudèn*, pr. t. *'amoudèn*, منتصباً *moutècèbèn*, pr. t. *muntaçabèn*.

VERTICILLÉ, e, adj., حلقه حلقه دار *hèlqè-dar*, حلقه *hèlqè*.

VERTIGE, s. m., گیجی *guidji*, ا. دوار *dèvar*; — il a des

vertiges, سرش گیج است *guidj-èst* ou سر گشته است *sèr-guèchtè-èst*; — égarément, folie, دیوانگی *divanègui*, a. جنون *djenoun*, pr. t. *djunoun*.

VERTIGINEUX, EUSE, adj. qui occasionne des vertiges, گیج کننده *guidj-kounèndè*; — sujet aux vertiges, peu usité en ce sens سرسامی *sèrsami*, آسبون *âcioun*.

VERTIGO, s. m. fantaisie ridicule, caprice, رومی خوئی *roumi-khouyi*, هوس بیهوده *hèvècé bi-houdè*, a. مراق *mèraq*.

VERTU, s. f. disposition de l'âme qui porte à faire le bien et à fuir le mal, a. فضیلت *fèzilèt*, pr. t. *fazilèt*, pl. فصایل *fèzayèl*, pr. t. *fazaïl*; — la vertu morale, a. فضیلت اخلاق *fèzilètè èkhlaq*, pr. t. *fazilèti akhlaq*; — vertu sublime, a. فضیلت عالیّه *fèzilètè 'âliyè*, pr. t. *fazilèti 'âliyè*, فضیلت جلیلّه *fèzilètè djèlilè*, pr. t. *fazilèti djèlilè*; — c'est un homme de grande vertu, مردیست صاحب فضیلت کامله *mèrdist sahèbè fèzilètè kamèlè*; — chasteté, پاکدامنی *puk-damèni*, a. عفت *'èffèt*, pr. t. *'iffèt*, عصمت *'èsmèt*, pr. t. *'ismèt*; — qualité qui rend propre à produire un effet, a. خاصیت *khaciyèt*, pl. خصایص *khèçayès*, pr. t. *khaçaïs*; — cette plante a une grande vertu, این گیاه *khaciyètè in guiah khèilist*; — en vertu de ... (locution prépositive) en conséquence, a. بحسب *bè-hècèbé*, باقتضای *bè-èqtèzaï*, بموجب *bè-mooudjèbbè*, a. حسب *hèsb*, pr. t. *hasb*, *hisb*; — en vertu de l'ordre de ..., بموجب *bè-hècèbé fèrmayèch*, فرمایش

bè-moondjèbé fèrman, a. حسب الحكم *hèsb-oul-heukm*, pr. t. *hasb-ul-hukm*.

VERTUEUSEMENT, adv. en parlant de la vertu des femmes, a. با عفت *ba 'èffèt*, بعفت *bè-'èffèt*, با عصمت *ba 'èsmèt*; — en parlant de la vertu des hommes, de leur droiture, on emploie les mots arabes, صلاح *sèlah*, pr. t. *salah*, صواب *sèwab*, pr. t. *savab*; — se conduire vertueusement, از روی صلاح و صواب حرکت کردن *èz rouï sèlah-ou-sèrab hèrèkèt kèrdèn*.

VERTUEUX, EUSE, adj., پاكدامن *pak-damèn*, پاك نهاد *pak-nèhad*, a. اهل صلاح *èhlè sèlah*, pr. t. *èhli salah*, اهل صواب *èhlè sèrab*, pr. t. *èhli savab*, صالح *salèh*, pr. t. *salih*, pl. صلاى *soulèha*; — femme vertueuse, با عفت *ba 'èffèt*, با عصمت *ba 'èsmèt*, a. عفيفه *'èfisè*, pr. t. *'afisè*.

VERVE, s. f., a. حميت *hèmiyèt*, pr. t. *hamiyèt*, حميت *hèmiyètè tèb'*, pr. t. *hamiyèti tab'*; — verve poétique, حميت ذبيع شعريه *hèmiyètè tèb'è ch'è'èriyè*, pr. t. *hamiyèti tab'i chi'riyè*, طبع شعر *tèb'è ch'è'èr*, pr. t. *tab'i chi'r*.

VERVEINE, s. f. fleur. شاپسند *chah-pècènd*, شاپسند *chapècènd*, برابران *bèrabran*, سترارئون *sètarioun*, ce dernier mot est pris du grec.

VERVEUX, EUSE, adj. plein de verve, a. با حميت *ba hèmiyèt*.

VERVEUX, s. m., دام ماهيگيري *damè mahi-guiri*.

VESCE, s. f., کسنک *kèsnèk*, کرسنه *kèrsènè*, ارونس *èrounès*, (pris du grec) بارستارئون *barèstarioun*, (pris du grec)

a. رعى *rè'i-oul-hèmam*, pr. t. *ra'i-ul-hamam*.

VESCERON, s. m., کرسنه نشتی *kersènèyè dèchti*.

VÉSICAL, e, a. متعلق بمثانه *moutè'èllèq bè-mèçanè*.

VÉSICATOIRE, s. m., ضد خردل *zèmodé khèrdèl*.

VÉSICULE, s. f., توبره *toubre*, a. نفضه *nèftè*, pr. t. *nèfta*; —
la vésicule du fiel, توبره زهره *toubreyè zèhrè*, کیسه زهره
kicèyè zèhrè, a. نفضه مراره *nèftèyè mèrarè*, pr. t. *nèftaï mèrarè*.

VENSE, s. f., چس *tchos*, تس *tès*, گوز بی صدا *gouzé bi sèda*, a. فسا *fèça*.

VERRE-DE-LOUP, s. m., سماروغ *sèmarough*.

VESSER, v. n., چس تسیدن *tès kèrdèn*, تسیدن *tècidèn*, چس
تس *tchos kèrdèn*.

VESSEUR, EUSE, s., بسیار تس کنند *biciar tès-kounèndè*,
a. فسا *fèssa*.

VESSIE, s. f., شاشدان *chach-dan*, آبدان *àb-dan*, a. مثانه
mèçanè.

VESTALE, s. f., بشیزه عقیقه *bèchizdyè 'èfifè*, a. مخدره
khèddèrè, pr. t. *moukhaddèrè*, pl. مخدرات *moukhèd-
dèrat*.

VESTE, s. f., نیم تنه *nim-tènè*, پشتک *pouchtèk*, a. را
rèda.

VESTIAIRE, s. m., جامه خانه *djamè-khanè*, صندوق خانه
sèndouq-khanè.

VESTIBULE, s. m., کفشکن *kèfch-kèn*, والیز *valiz*, a. دهلیز
dèhliz, pl. دهالیز *dèhaliz*.

VESTIGE, s. m. empreinte du pied, نشان *nèchan*, رد پا
rèdè pa, اثر پا *ècèrè pa*, a. اثر *ècèr*, pl. آثار *açar*; —

reste, trace d'anciens édifices, indice, نشان *nèchan*,
pr. t. *nichan*, a. اثر *ècèr*, pl. آثار *açar*.

VÊTEMENT, s. m., رخت *rèkht*, جامه *djame*, پوشندگی
pouchèndègui, پوشا *poucha*, a. لباس *lèbas*, pr. t. *libas*,
pl. البسة *èlbècè*, ثوب *sooub*, pr. t. *sèvb*, pl. اثواب *èsvab*,
ثياب *siab*, کسوه *kèsvè*, pr. t. *kisvè*, pl. کسی *kouça*.

VÉTÉRAN, s. m., دیرینه *dirinè*, a. قدیم *qèdim*, pr. t. *qa-*
dim, عتیق *'ètiq*, pr. t. *'atig*; — un vétérân de l'ar-
mée, سرباز قدیم *sèr-bazé qèdim*.

VÉTÉRANCE, s. f., خدمات دیرینه سپاهیان *khèdèmaté diri-*
nèyé sèpahian.

VÉTÉRINAIRE, s. m., a. بیطار *bèitar*, vulg. *bèital*; — adj.
qui a pour but la guérison des animaux domestiques,
متعلق به بیطاری *mènsoub bè-bèitari*, بیطاری *bèitari*; — art vété-
rinaire, بیطاری *bèitari*.

VÉTILLARD, s. s., بیهوده کار *hi-houdè-kar*, هرزه کار *hèr-*
zè-kar.

VÉTILLE, s. f., کار بیهود *karé bi-houdè*, چیزی پوچ *tchizi*
poutch, چیزی لغو *tchizi lèghv*, a. لغو *lèghv*, pr. t.
laghv, pl. لغیات *lèghviat*, pr. t. *laghviat*.

VÉTILLER, v. n. s'amuser à des vétilles, مشغول لغیات *mèchghoulé lèghviat*
choudèn; — faire des diffi-
cultés sur des petites choses, کار را مشکل *'èbès-'èbès kar-ra mouchkèl*
kèrdèn.

VÉTILLEUR, EUSE, s. V. VÉTILLARD.

VÉTILLEUX, EUSE, adj. qui demande beaucoup d'attention,
a. دقیق *dèqiq*, pr. t. *daqiq*; — en parlant des per-

sonnes, qui entrent dans les plus petits détails, a. مدقق *moudèqqèq*, pr. t. *moudaqqiq*; — qui s'arrête à des vétilles, V. VÉTILLARD.

VÊTIR, v. a. donner des habits à quelqu'un, رخت دادن *rèkht dadèn*, لباس دادن *lèbas dadèn*; — vêtir les pauvres, رخت بفقرا *bè-fougèra rèkht dadèn*; — se vêtir, رخت پوشیدن *rèkht pouchidèn*; — vêtu, e, رخت پوشیده *rèkht-pouchidè*, a. ملبوس *mèlbous*.

VÊTO, s. m., قبل ندارم *qèboul nè-darèm*.

VÉTUSTÉ, s. f., کهنگی *keuhnègui*, فسادگی *fèrsoudègui*.

VEUF, veuve adj. et s., بیوه *bivè*, a. ارمِل *èrmèl*, pr. t. *èrmil*, féminin, ارمِله *èrmèlè*, pr. t. *èrmilè*, pl. ارامِل *èramèl*, pr. t. *èramil*; — une veuve. زن بیوه *bivè-zèn*; — au fig. privé de ... a. محروم *mèhroum*, pr. t. *mahroum*.

VEULE, adj. des 2 g., شل *choul*, سست *soust*, pr. t. *soust*, a. رخو *rèkhv*, pr. t. *rakhv*.

VEUVAGE, s. m., بیوگی *bivègui*.

VEXATEUR, TRICE, اذیت کننده *sètèm-pichè*, ستیم پیشه *sètèm-pichè*, اذیت کننده *èziyèt-kounèndè*.

VEXATION, s. f., بی حسابی *bi hèçabi*, ستیمکاری *sètèm-kari*, بیادگیری *bi-dad-guèri*, a. جفا *djèfa*, اذیت *èziyèt*, تَعَدّی *tè'èddi*, pr. t. *tè'addi*, pl. تَعَدّیات *tè'èddiat*, pr. t. *tè'addiat*, ظلم *zoulm*, مظلّمه *mèzlemèt*, pl. مظالم *mèzalèm*, pr. t. *mèzalim*, ستیم *sètèm*, pr. t. *sitèm*.

VEXATOIRE, adj. des 2 g., ستیم آمیز *sètèm-àmiz*, اذیت رسان *èziyèt-rèçan*, a. ظلمی *zoulmi*.

VEXER, v. a. faire injustement de la peine, بی حسابی

کردن *bi hêçabi kèrdèn*, بیدادگری کردن *bi-dad-guèri kèrdèn*, ستم کردن *sètèm kèrdèn*, ظلم کردن *zoulm kèrdèn*, — contrarier, — تعدى کردن *tè'ddi kèrdèn*; — contrarier, — رنجیدن *rèndjanidèn*, رنجیده خاطر کردن *rèndjidè-khatèr kèrdèn*; — se vexer, — رنجیدن *rèndjidèn*, رنجیده خاطر شدن *rèndjidè-khatèr choudèn*; — vexé, o, qui a subi des injustices, ستم دیده *sètèm-didè*, مظلوم شده *mèzloum-choudè*, a. مظلوم *mèzloum*, pr. t. *mazloum*; — fâché, رنجیده *rèndjidè*.

VIABLE, adj. des 2 g., زنده ماندنی *zèndè-mandèni*, a. قابل حیات *qabilè hèyat*, pr. t. *qabili hayat*.

VIAGER, ÈRE, adj. a. مدام انکیات *ma-dam-out-hèyat*, pr. t. *ma-dam-ul-hayat*.

VIANDE, s. f., گوشت *goucht*, a. لحم *lèhm*, pr. t. *lahm*, pl. لحوم *louhoum*.

VIATIQUE, s. m. provision de voyage, پرواز، پوشه *touchè*, پرواز، پوشه *pèrvazè*, زاد راه *zadè rah*. — argent qu'on donne pour un voyage, خرج راه *khèrdjè rah*; — (peu usité dans ces deux sens); — sacrement de l'Eucharistie, a. قربان *qourbanè*, موقدس *qourbanè mouqèddès*, pr. t. *qourbani mouqaddas*.

VIBORD, s. m., کشتی دیوار بلای *divarè balai kèçhti*.

VIBRANT, e, adj., لرزان *lèrzan*, لرزنده *lèrzèndè*, a. متمور *moutèmèccèr*, pr. t. *mutèmèccir*, متنفس *moutènèccès*, pr. t. *mutènèccis*.

VIBRATION, s. f., لرزش *lèrzèch*, a. تمور *tèmèccour*, نوسان *noousan*, pr. t. *nècsan*, هزهزه *hèzhèzè*.

VIBRE, v. n., لرزیدن *lèrzidèn*, متمور شدن *moutè-*

mèvvèr choudèn, متننّس شدن moutènèvvès choudèn.

VICAIRE, s. m., جا نشين dja-nèchîn, a. نايب nayèb, pr. t. naïb, pl. نواب nèvvab, وكيل vèkil, pl. وكلا vukèla, pr. t. vukèla; — vicaire général, a. وكيل مطلق vèkilè moutlèq, pr. t. vèkili moutlaq, نايب مضق nayèbè moutlèq, pr. t. naïbi moutlaq.

VICAIRIE, s. f. (moins usité que vicariat), جا نشيني dja-nèchini, a. نيابت niabèt, وكنت vèkalèt, pr. t. vèkialèt.

VICARIAL, e. adj., مخصوص جا نشيني mèkhsoucè dja-nèchini, متعلق به نيابت moutè'èllèq bè-niabèt.

VICARIAT, s. m. V. VICAIRIE.

VICARIER v. n., نيابت كردن niabèt kèrdèn.

VICE, s. m., a. عيب 'èib, pr. t. 'aïb, pl. عيوب 'ouyoub, نقص nèqs, pr. t. naqs, قصير gouçour, نقصان nouqsan; — disposition habituelle au mal, تباهاكاري tèbah-kari, بددكاري bèd-kari; — débauche, عيشي 'èiyachi, a. فاجر fèsq-ou-foudjour, pr. t. fisq-u-fudjour.

VICE-AMIRAL, s. m., نايب دريابگي nayèbè dèria-bègui.

VICE-CHANCELIER, s. m., نايب دفتردار nayèbè dèftèr-dar.

VICE-CONSUL, s. m., نايب قونسول nayèbè gonsoul.

VICE-CONSULAT, s. m., نيابت قونسولگري niabètè gonsoul-guèri.

VICE-PRÉSIDENT, s. m., a. وكيل رئيس vèkilè rè'is.

VICE-ROI, s. m., جا نشين dja-nèchin, نايب شاه nayèbè chah, a. نايب السلطان nayèb-ous-soultan, pr. t. naïb-us-soultan.

VICE-ROYAUTÉ, s. f., جا نشيني dja-nèchini, a. نيابت نيابتè sèltènèt, pr. t. niabètè saltanèt.

VICE-VERSÀ, loc. adv., و بر عکس *ve bèr 'èks*, a. بالمقابل *bèl-mouqabèlè*, pr. t. *bil-mouqabèlè*.

VICIER, v. a., خراب کردن *tèbuh kèrdèn*, فاسد کردن *khè-rab kèrdèn*, ضایع کردن *zayè' kèrdèn*, — rendre nul, منسوخ کردن *mè'èyoub kèrdèn*; — vicié, e, فاسد شد *facèd-choudè*, ضایع شد *zayè'-choudè*, a. فاسد *facèd*, pr. t. *facid*.

VICIEUSEMENT, adv., بطور معیوب *bè-toouré mè'èyoub*, a. معیباً *mè'èyoubèn*, pr. t. *ma'youbèn*.

VICIEUX, EUSE, adj., عیب دار *'èib-dar*, a. معیوب *mè'èyoub*, pr. t. *ma'youb*, سقیم *sèqim*, pr. t. *saqim*.

VICINAL, E, adj. pl. **VICINAUX**, qui est proche, همسایه *hèm-sayè*, همجوار *hèm-djèvar*, مجاور *moudjarèr*, pr. t. *mudjarir*; — chemin vicinal, راه ما بین دهات *rahé ma-bèiné dèhat*.

VICISSITUDE, s. f., a. تغییر حالات *tèghèiyouré halat*, pr. t. *tèghaïyuri halat*, pl. تغییرات حالات *tèghèiyouraté halat*, pr. t. *tèghaïyurati halat*, تبذل *tèbèddoul*, pl. تبذلات *tèbèddoulat*, دوران حالات *doourané halat*, pr. t. *dèorani halat*, انقلاب *èngèlab*, pr. t. *ingilab*, pl. انقلابات *èngèlabat*, pr. t. *ingilabat*; — les vicissitudes du temps, a. تبذلات زمان *tèbèddoulaté zèman*, pr. t. *tèbèddulati zèman*; — du monde, انقلابات دنیا *èngèlabaté karé djèhan*, a. انقلابات دهریه *èngèlabaté dèhriyè*, pr. t. *ingilabati dèhriyè*; — instabilité des choses humaines, عدم ثبات کار

بی وفائی امور جهان, *bi vèfayî oumouré djèhan*, *èdémé sèbaté karé dounia*.

VICTIME, s. f., a. قربان *qourban*, pl. قرباين *qèrabîn*, pr. t. *qarabîn*, ذبيحه *zèbihè*, pr. t. *zabihè*, pl. ذبايح *zèbayèh*, pr. t. *zabaîh*; — le sang des victimes, خون قرباين *khouné qèrabîn*, a. دم قرباين *démé qèrabîn*, pr. t. *dèmi qarabîn*.

VICTIMER, v. a. (peu usité), فدا کردن *fèda kèrdèn*; — so victimer, خويشتن را فدا کردن *khichtèn-ra fèda kèrdèn*, فدای نفس خویش کردن *fèdaî nèfsé khich kèrdèn*.

VICTOIRE, s. f., فيروزي *firouzi*, a. فتوحات *fèth*, pl. فتوحات *foutouhat*, نصرت *nousrèt*, ظفر *zèfèr*, pr. t. *zafer*; — remporter la victoire, فيروزمند شدن *firouzmènd choudèn*, فتح کردن *fèth kèrdèn*, يافتن ظفر *zèfèr yaftèn*, شکست دادن *chèkèst dadèn*, غالب آمدن *ghalèb àmèdèn*, غلبه کردن *ghèlèbè kèrdèn*.

VICTORIEUSEMENT, adv., به فيروزمندانه *firouzmèndanè*, نصرت *hè-nousrèt*, a. مظفراً *mouzèffèrèn*, pr. t. *mouza-firèn*, منصوراً *mènsourèn*.

VICTORIEUX, EUSE, adj., فيروزمند *firouzmènd*, a. مظفر *mou-zèffèr*, pr. t. *mouzaffèr*, منصور *mènsour*, pr. t. *mansour*, غالب *ghalèb*, pr. t. *ghalib*, فاتح *fatèh*, pr. t. *fatih*, غازی *ghazi*, ناعر *nacèr*, pr. t. *nacir*.

VICTUAILE, s. f., خوراک *khourak*, خوردنی *khourdèni*, a. رزق *rèzq*, pr. t. *rizq*, pl. ارزاق *èrzaq*.

VIDANGE, s. f., خالی کردن *khali kèrdèn*, a. تخلیه *tèkhliè*, pr. t. *taikhliè*.

VIDANGEUR, s. m., کُنندۀ خالی *khali-kounèndèyè*
mèbrèz, چندان *tchèndal*, کومش *koumèch*.

VIDE, adj. des 2 g., تهی *touhi*, a. خالی *khali*.

VIDE, s. m., a. خلا *khèla*; — le vide absolu est impossi-
 ble, خلائی محض محال است *khèlaï mèhz mèhal-èst*
 — à vide, تهی *touhi*, a. خالیاً *khalièn*.

VIDER, v. a., تخلیه کردن *khali kèrdèn*, تخلص کردن *tèkh-
 liè kèrdèn*, تهی کردن *touhi kèrdèn*; — vidé, o, خالی
 شده *khali-choudè*, a. خلی *khali*.

VIDIMER, v. a. certifier qu'une copie est conforme à l'ori-
 ginal, با اصلش تطبیق کردن *ba èsl-èch tètbiq
 kèrdèn*; — vidimé, e, با اصلش تطبیق شده *ba èsl-èch
 tètbiq-choudè*.

VIDIMUS, s. m., صحه *sèhhè*, صح *sahh*.

VIDUITÉ, s. f. veuvage, V. VEUVAGE.

VIE, s. f., زندگی *zèndègui*, جان *djan*, a. حیات *hèyat*,
 pr. t. *hayat*; — renoncer à la vie, ترک زندگی کردن
tèrké zèndègui kèrdèn, ترک حیات کردن *tèrké hèyat
 kèrdèn*; — sauver la vie à quelqu'un, جان کسی را
djané kèci-ra khèlas kèrdèn; — perdre la
 vie, مردن *mourdèn*, وفات کردن *vèfat kèrdèn*; — expo-
 ser, hasarder sa vie, جان خود را بمعرض مخاطره
*djané khoud-ra bè-mè'èrèzè moukhatèrè èn-
 dakhtèn*; — demander la vie, امان خواستن *èman khas-
 tèn*; — sans vie, بی جان *bi djan*; — vie, l'espace de
 temps depuis la naissance jusqu'à la mort, زندگیانی
zèndègani, a. عمر *'oumr*, pr. t. *'umr* ou *'eumr*, pl
è'mar, pr. t. *a'mar*; — la durée de la vie, a. مکت

آخر عمر *mouddèté 'eumr*; — la fin de la vie, a. آخر عمر *âkhèré 'eumr*, pr. t. *âkhiri 'eumur*; — donner sa vie, آن جان فدا کردن *djan fêda kèrdèn*; — l'autre vie, آن دنیا *ân dounia*, a. آخرت *âkhèrèt*; — nourriture, subsistance, گذران *gouzèran*, a. قوت *qout*, معاش *mè'âch*, کفاف *kèsafé mè'âch*, pr. t. *kèfafi mè'âch*; — gagner sa vie, کسب کفاف معاش کردن *kèsbé kèsafé mè'âch kèrdèn*; — conduite, رفتار *rèftar*, a. سلوك *soulouk*; — une vie sage, سلوك عالمانه *soulouké 'âqèlanè*, pr. t. *sulouki 'âqilanè*; — la manière de vivre, گذران *gouzèran*, a. تعیش *tè'èiyouch*, pr. t. *tè'aïyuch*; — eau de vie, عرق *'èrèq*, pr. t. *'araq*.

VIEIL, VIEUX, fém. VIEILLE, adj., سال خورده *sal-khourdè*, پیر *pir*, کهنه سال *keuhnè-sal*, a. مسن *moucènn*, pr. t. *moucinn*; — il est fort vieux, خیلی پیر است *khèili pir-èst*; — vieil ami, دوست دیرینه *dousté dirinè*, دوست قدیم *dousté qèdim*; — la vieille mode, ا. تیرز قدیم *tèrzé qèdim*, pr. t. *tarzi qadim*; — de vieux titres, ا. سندات عتیقه *sènédaté 'ètiqè*, pr. t. *sè-nèdati 'atiga*.

VIEILLARD, s. m., مرد کهنه سال *piré fèrtout*, پیر فرتوت *mèrdé keuhnè-sal*, زانخور *zad-khour*, a. شيخ *chèikh*, pl. شيخ *chouyoukh*.

VIEILLERIE, s. f., رخت و پخت کهنه *rèkht-ou-pèkhté keuhnè*.

VIEILLESSE, s. f., ايام پیری *èiyamé piri*, پیری *piri*, a. شيخوخه *cheikhoukhèt*.

VIEILLIR, v. n., پیر شدن *pir choudèn*, مستن شدن *mou-*

cènn choudèn; — v. a., *پیر کردن* *pir kèrdèn*; — vieilli, e, *پیر شده* *pir-choudè*.

VIEILLISSEMENT, s. m., *حالت پیری* *halètè piri*, a. *شیخوخته* *chèikhoukhèt*.

VIELLE, s. f. instrument de musique, *شش‌نا* *chèch-ta*, *تنبور* *tèmbour*, a. *طنبور* *tènbour*.

VIELLE, v. n. (peu usité), *ششتا زدن* *chèch-ta zèdèn*, *تنبور زدن* *tèmbour zèdèn*.

VIELLEUR, EUSE, *تنبورزن* *tèmbour-zèn*.

VIERGE, s. f., *دوشیزه* *douchizè*, *دختر باکره* *doukhtèrè ba-kèrè*, a. *بکر* *bèkr*, pr. t. *bikr*, *bikir*, pl. *ابکار* *èbkar*, pr. t. *èbkïar*, *باکره* *bakèrè*, pr. t. *bakirè*, pl. *بواکر* *bèvakèr*, pr. t. *bèvakir*; — la Sainte-Vierge, a. *حضرت مریم* *hèz-rètè mèrièm*, pr. t. *hazrètì mèrièm*; — ce mot est aussi adjectif: elle est encore vierge, *هنوز بکر است* *hènouz bèkr-èst*, *هنوز بکره است* *hènouz bakèrè-èst*; — pur, sans mélange, *پاک* *pak*, a. *خالص* *khalès*, pr. t. *khalis*.

VIEUX, adj. m. V. **VIEIL**.

VIF, *یژه*, adj. qui est en vie, *زنده* *zèndè*, a. *حی* *hèi*, pr. t. *haï*; — qui a beaucoup de vigueur, *چست* *tchoust*, *چالاک* *tchalak*, *چاپوک* *tchapouk*, *تیز مزاج* *tiz-mèzadj*, pr. t. *tiz-mizadj*; — regard vif, *نگاه تیز* *nègahé tiz*, *نظر* *nèzèrè tiz*; — propos vifs, *حرفهای سخت* *hèrf-haï sèkht*; — vif, qui fait une forte impression, *تند* *tound*, *سخت* *sèkht*, a. *شدید* *chèdid*; — une vive douleur, *درد شدید* *dèrdé chèdid*, a. *شدید* *vèdjè'é chèdid*, pr. t. *vèdja'i chèdid*; — chaud-vive, *آتش ناکشته* *dhèké na-kouchtè*; — vif-argent,

سیمب *sim-âb*, جیوه *djivè*, ا. زیبق *zèbèq*, pr. t. *zibaq*,
ou *zibiq*.

VIGIE, s. f., دیدبان *didè-bané kèchti*, دیدبان *didè-ban* ; — être en vigie, دیده بانی کردن *didè-bani kèrdèn*.

VIGILAMMENT, adv., بهوشیاری *bè-houchiari*, بانتباه *bè-èntèbah*, بصیرت *bè-bècirèt*.

VIGILANCE, s. f., هوشیاری *houchiari*, ا. انتباه *èntèbah*, pr. t. *èntibah*, بصیرت *bècirèt*, pr. t. *bacirèt*, تیقظ *tèyèq-qouz*, pr. t. *tèyaqqouz*.

VIGILANT, e, adj., هوشیار *houchiar*, ا. متیقظ *moutèyèq-qèz*, pr. t. *mutèyaqqiz*, بصیر *bècir*, pr. t. *bacir*, متنبه *moutènèbbèh*, pr. t. *mutènèbbih*.

VIGILE, s. f., روز عرفه *rouzé 'èrèfè*, ا. عرفه *'èrèfè*, pr. t. *'arèfè*, ا. يوم عرفه *yoomé 'èrèfè*, pr. t. *yèvmi 'arèfè*.

VIGNE, s. f., درخت انگور *dèrèkhté èngour*, تاک *tak*, رز *rèz*, ا. کرم *kerm*, pr. t. *kierm*, pl. کرم *keuroum*, pr. t. *kiuroum* ; — feuille de vigne, برگ تاک *bèrguè tak*.

VIGNERON, s. m., زبان *rèz-ban*, باغبان *bagh-ban*.

VIGNETTE, s. f., ا. تصویر کتاب *tèsviré kètab*.

VIGNOBLE, s. m., انگورستان *èngourèstan*, تاکستان *ta-kèstan*.

VIGOREUSEMENT, adv., باقت *ba qouvèt*, ا. قویاً *qèviyèn*, pr. t. *qaviyèn*.

VIGOREUX, EUSE, adj., نیرومند *niroumènd*, پر زور *pour-sour*, زورمند *zourmènd*, ا. صاحب قوت *sahèbè qouv-vèt*, ا. قوی *qèvi*, pr. t. *qavi*.

VIGUEUR, s. f., نیرو *nirou*, توانائی *tèvanayi*, زور *zour*, a. *qourvèl*.

VIL, E, adj., فرومایه *fourou-mayè*, خوار *khar*, پست *pèst*, a. رذیل *rèzil*, دنی *dèni*.

VILAIN, E, adj. qui ne plaît pas à la vue, بد *bèd*, زشت *zècht*; — c'est une vilaine chose, بد چیزبست *bèd tchizist*; — vilain temps, بد هوای *hèraï bèd*, بد هوای *bèd-hèraï*; — vilain chemin, راه بد *rahé bèd*; — vilaine action, کار بد *karé bèd*, a. فعل شنیع *fè'èlé chènì*, pr. t. *f'li chènì*; — avare, تنگدست *tèng-dèst*, a. خسیس *khècis*, pr. t. *khacis*, بخیل *bèkhil*, pr. t. *bakhil*; — s., جمری *djourni*, مردار *mourdar*, pr. t. *murdar*.

VILAINEMENT, adv., بطور زشت *bè-toouré bèd*, بطور بد *bè-toouré zècht*, بطرز بد *bè-tèrzé bèd*; — sordidement, به خست *hè-khèssèt*.

VILBREQUIN, s. m., متد *mèlè*, بهرمه *bèhrèmè*, a. متفب *mès-qèb*, pr. t. *misqab*.

VILEMENT, adv., بفرومایگی *bè-fourou-mayègui*, a. سفیلاً *sèfilèn*.

VILENIE, s. f. ordure, saleté, خاشاک *khès ou-kha-chak*, a. نجاست *nèdjacèt*, کناسه *kounacè*, کناست *kounacèt*; — parole injurieuse, دشنام *douchnam*, حرف نا سزا *hèrfé na-sèza*, a. فکش *jeuhch*, pr. t. *fouhch* et *fahch*, pl. فکوش *fouhouch*; — action basse et vile, عمل *'èmlè qèbih*, pr. t. *'amèli qabih*; — avarice, تنگدستی *tèng-dèsti*, a. خساست *khèçacèt*, pr. t. *khaçacèt*, خست *khèssèt*, pr. t. *khissèt*.

VILETÉ, s. f. bas prix d'une chose, ارزانی *èrzani*, کم *kem*, قیمتی *kèm-qèimèti*; — peu d'importance d'une chose, بی قدری *bi qèdri*, ا. عدم قابلیت *'èdèmé qabèliyèt*, pr. t. 'adèmi qabìliyèt.

VILIPENDER, v. a., تحقیر کردن *khar kèrdèn*, تهنیه کردن *tèhqir kèrdèn*, رذیل کردن *rèzil kèrdèn*; — se vilipender, se dire mutuellement des injures, همدیگر را *hèm-diguèr-ra* douchnam dadèn.

VILLAGE, s. m., ده *dèh*, pl. دهات *dèhat*, a. قریه *qèriè*, pr. t. qariè, pl. قرا *qoura*.

VILLAGEOIS, e, adj., دهقان *dèhqan*, دهقانی *dèhqani*, دهاتی *dèhati*.

VILLANELLE, s. f., شعر دهات *chè'èré dèhat*, شعر دهاتی *chè'èré dèhati*.

VILLE, s. f., شهر *chèhr*, pr. t. *chèhir*, a. مدینه *mèdinè*, pl. مداین *mèdayèn*, pr. t. mèdaïn, بلد *bèlèdè*, pl. بلاد *bèlad* et بلدان *bouldan*; — petite ville, قصبه *qècèbè*, pr. t. qaçaba.

VILLETTE, s. f., شهر کوچک *chèhré koutchèk*, a. قصبه *qècèbè*, pr. t. qaçaba.

VIN, s. m., می *mèi*, باده *badè*, (poét) دختر رز *doukhtèré rèz*, a. شراب *chèrab*, pr. t. charab, خمر *khèmr*, pr. t. *khamr*; — du vin blanc, شراب سفید *chèrabé sèfid*; mettre de l'eau dans son vin, آب ریختن *touï chèrab àb rikhtèn*; — au fig. se modérer, آرام *àram* گرفتن *àram guèrèftèn*, تسکین یافتن *tèskìn yaftèn*.

VINAIGRE, s. m., سرکه *sèrkè*, pr. t. sirkè, a. خل *khèll*, pr. t. khall.

VINAIGRE, v. a., سرکه ریختن *sèrkè rikhtèn*, سرکه قاتی *sèrkè qatì kèrdèn*; — vinaigré, e, سرکه ریخته *sèrkè-rikhtè*, سرکه پودنه *touï sèrkè pèrvèrdè*.

VINAIGRETTE, s. f., خوراک سرکهائی *khourakè sèrkèyi*.

VINAIGRIER, s. m. qui vend ou qui fait du vinaigre, سرکه ساز *sèrkè-saz*, سرکه فروش *sèrkè-fourouch*; — petit vase à mettre le vinaigre, سرکه دان *sèrkè-dan*, pr. t. *sirkiè-dan*.

VINDICATIF, ive, adj. qui aime à se venger, کینه خوا *kinè-khah*, کینه جو *kinè-djou*, انتقام کش *èntèqam-kèch*, a. منتقم *mountèqèm*, pr. t. *muntaqim*; — qui ne pardonne pas, کینه دار *kinè-dar*.

VINDICTE, s. f., a. مکافات *moukafat*, pr. t. *mukiafat*, قصاص *qèças*, pr. t. *qaças*.

VINÉE, s. f., a. حاصل شراب *hacèlè chèrab*.

VINEUX, e, adj. se dit du vin qui a beaucoup de force, pour gouverner, تند *tound*, نش دار *nèchè'-dar*; — qui a le goût ou l'odeur du vin, دارنده مزه شراب *da-rèndèyé mèzèyé chèrab*, بوی شرابدار *bouï chèrab-dar*; — qui a la couleur du vin, برنگی شراب *bè-rènguè chèrab*.

VINGT, adj. num., بیست *bist*, a. عشرون *'èchrounè*, pr. t. *'ichrounè*, عشرين *'èchrinè*, pr. t. *'ichrinè*.

VINGTAINE, s. f., بقدر بیست عدد *bè-qèdrè bist 'èdèd*, بقدر بیست دان *bè-qèdrè bist danè*.

VINGTIÈME, adj. ord. des 2 g., بیستم *bistoum*; — a. la vingtième partie, بیست یک *bist-yèk*.

VIOL, s. m. action de violer V. VIOLER.

VIOLACÉ, *e*, *adj.*, مایل برنگ بنفشه *mayèl bè-rènguè bè-nèschè*.

VIOLAT, *adj. m.* sirop violat, شربت بنفشه *chèrbètè bè-nèschè*.

VIOLATEUR, *TRICE*, *s.*, شکن *chèkèn*, شکنند *chèkènnèndè*, نقص کنند *nèqz-kounèndè*, *a.* ناقض *naqèz*, *pr. t.* *naqiz*; — les violateurs des lois, نقض کنندگان ارکان *nèqz-kounèndègané èrkané qanoun*; — violateur des traités, ناقض عهد شکن *'èhd-chèkèn*, *a.* ناقض عهد و *naqèzé 'èhd-ou-miçaq*, *pr. t.* *naqizi 'ahd-ou-miçaq*.

VIOLATION, *s. f.*, شکستن *chèkèstèn*, *a.* نقص *nèqz*, *pr. t.* *naqz*; — la violation des traités, شکستن : بیمان *chèkèstèné pèiman*, *a.* نقض عهد *nèqzé 'ouhoud*, *pr. t.* *naqzi 'ouhoud*.

VIOLÂTRE, *adj. des 2 g.*, مایل برنگ بنفشه *mayèl bè-rènguè bènèschè*.

VIOLE, *s. f.*, کمانچه برنگی *kèmantchèyé bouzourg*.

VIOLEMENT, *s. m.* **V. VIOLATION.**

VIOLEMMENT, *adv.*, پر زور *pour-zour*, سخت *sèkht*, بزور *bè-zour*, *a.* بد شدت *bè-chèddèt*, بد حکمت *bè-hèddèt*, *a.* شدیداً *chèddidèn*.

VIOLENCE, *s. f.*, زور *zour*, *pr. t.* *zor*, *a.* شدت *chèddèt*, *pr. t.* *chiddèt*; — la violence du vent, زور باد *zouré bad*, شدت باد *chèddèté bad*; — la force dont on use contre quelqu'un, زور *zour*, *pr. t.* *zor*, *a.* جبر *djèbr*; — prendre par violence, بزور گرفتن *bè-zour guèrèstèn*, بزوراً گرفتن *djèbrèn*.

guèrèssèn; — faire violence, user de violence, زور کردن *zour kèrdèn*, جبر کردن *djèbr kèrdèn*.

VIOLENT, *e*, *adj.*, سخت *sèkht*, زور *pour-zour*, تند *tound*,
a. شدید *chèdid*; — vent violent, باد زور *badé pour zour*,
 باد تند *badé tound*, *a.* ريح شديد *rihé chèdid*,
pr. t. *rihi chèdid*; — en parlant des personnes, em-
 porté, colère, تند مزاج *tound-mèzadj*, خوی تند مزاج *tound-
 khou*, کج خلق *kèdj-khoulq*, تیز مزاج *tiz-mèzadj*, *pr.*
t. *tiz-mizadj*.

VIOLENTER, *v. a.*, زور کردن *zour kèrdèn*, جبر کردن *djèbr kèrdèn*;
 — violenté, *e*, مجبور شده *mèdjbour-choudè*,
a. مجبور *mèdjbour*.

VIOLER, *v. a.*, شکستن *chèkèstèn*, نقض کردن *nèqz kèrdèn*,
 عدول کردن *'oudoul kèrdèn*, خلاف کردن *khèlaf kèrdèn*;
 — violer les lois, نقض قانون کردن *nèqzè qanoun kèrdèn*,
 خلاف قانون حرکت کردن *khèlafè qanoun hèrè-
 kèt kèrdèn*; — violer un serment, son serment, سوگند
 از سوگند عدول کردن *soouguènd chèkèstèn*, سوگند
 عدول کردن *soouguènd 'oudoul kèrdèn*; — violer les traités,
 نقض عهد کردن *nèqzè 'èhd kèrdèn*, پیمان شکستن
chèkèstèn; — violer les limites d'un pays, بزور از
 سر حد مملکتی تجاوز کردن *bè-zour èz sèr-hèddé
 mèmlèkèti tédjavouz kèrdèn*; — violer une femme ou
 une fille, زنی یا دختر را بزور تصرف کردن *zèni ya doukh-
 tèri-ra bè-zour təcèrrouf kèrdèn*; — violé, *e*, شکسته
chèkèstè, نقض شده *nèqz-choudè*.

VIOLET, *te*, *adj.*, رنگ بنفشه *bènèschè-rèng* — *s. m.*, رنگ
 بنفشه *rènguè bènèschè*.

VIOLETTE, s. f., بنفشه *bènèfchè*.

VIOLIER, s. m., شب بوی زرد *chèb-bouï zèrd*.

VIOLON, s. m., کمان *kèman*, کمانچه *kèmantchè*; — jouer du violon, کمانچه زدن *kèmantchè zèdèn*; — prison contiguë à un corps de garde, زندان *zèndan*, حبس *hèbs-khanè*, ا. حبس *hèbs*, pr. t. *habs*; — on l'a mis au violon, حبسش کردند *hèbs-èch kèrdènd*.

VIOLONCELLE, s. m., کمانچه گند *kèmantchèyé goundè*.

VIOLONISTE, s. m., کمانچه زن *kèmantchè-zèn*.

VIPÈRE, s. f., تیر *tir*, تیر مار *tir-mar*, ا. افعی *èf'i*, pr. t. *èf'a*, pl. افعی *èfa'i*, pr. t. *èfa'a*; — au fig. langue de vipère, زهر زبان *bèd-zèban*, زهر زبان *zèhr-zèban*.

VIPÉREAU, s. m., تیر بچه *tir-bètchè*.

VIPÉRINE, ou langue de bouc, s. f., ا. لسان التيس *lèçan-out-tèis*, pr. t. *liçan-ut-tèis*.

VIRAGO, s. f., زن مردآس *zènè manèndé mèrd*, زن مردآس *zènè mèrd-àça*.

VIREMENT, s. m. terme de banque, ا. تقاص اندبن *tèqass-oud-dèin*; — terme de marine, virement de bord, بر گرداندن کشتی *bèr guèrdandèné kèçhti*.

VIRER, v. n. aller en tournant, گردیدن *guèrdidèn*, چرخ *tchèrkè khourdèn*; — terme de marine, virer de bord, کشتی را بر گردانیدن *kèçhti-ra bèr guèrdanidèn*; — au fig. v. a. virer et tourner quelqu'un, lui faire dire ce qu'il cache, جویا شدن *djouya choudèn*, استمزاج کردن *èstènzadj kèrdèn*.

VIREVOLTE, s. f., چرخاندن اسب *tchèrkèhandènè èsp*.

VIRGINAL, E, adj., دوشیزه گئی *doukhèteri*, دوشیزه *douchi-*

zègui, a. بکری *bèkri*, pr. t. *bikri*, بکریه *bèkriyè*, pr. t. *bikriyè*; — pudeur virgineale, حیای دخترى *hèyaï doukhtèri*.

VIRGINITÉ, s. f., دوشیزگی *douchizègui*, دخترى *doukhtèri*, ا. بکارت *bèkarèt*, pr. t. *bèkiarèt*.

VIRGULE, s. f., نشان فاصله *nèchané 'acèlè*.

VIRIL, e, adj. qui appartient à l'homme, مردى *mèrdi*, مردانه *mèrdanè*, a. رجولى *rèdjouli*, pr. t. *radjouli*, ذکرى *zèkèri*; — sexe viril, مردان *mèrdan*; a. رجال *èhlé zoukour*, pr. t. *èhli zukiour*, رجال *rèdjal*; — l'âge viril, سن مردانگی *sènné mèrdanègui*, a. سن رجولیت *sènné rèdjouliyèt*, pr. t. *sinni radjouliyèt*; — membre viril, کیر *kir*, آلت *àlètè mèrdi*, a. آلت رجولیت *àlètè rèdjouliyèt*, pr. t. *àlèti radjouliyèt*, ذکر *zèkèr*, pl. ذکور *zoukour*, pr. t. *zukiour*; — au fig. ferme, vaillant, مردانه *mèrdanè*; — action virile, کار مردانه *karé mèrdanè*; — courage viril, جرأت مردانه *djour'èlè mèrdanè*, pr. t. *djour'ati mèrdanè*.

VIRILEMENT, adv., مردانه *mèrdanè*.

VIRILITÉ, s. f., مردى *mèrdi*, a. رجولیت *rèdjouliyèt*, pr. t. *radjouliyèt*.

VIROLE, s. f., برازبان *bèrazban*, برازوان *bèrazvan*.

VIRTUALITÉ, s. f., a. کینونة بالقوة *kèinounètè bèl-qouvè*, pr. t. *kèinounèti bil-qouvè*.

VIRTUEL, LE, adj., a. کاین بالقوة *kayèné bèl-qouvè*, pr. t. *kiayini bil-qouvè*; — chaleur virtuelle, ا. حرارت بالقوة *hèrarètè bèl-qouvè*, pr. t. *hararèti bil-qouvè*; — in-

tention virtuelle, a. ارادة بالقوة *èradèyé bèl-gouvèè*, pr. t. *iradèi bil-gouvèè*.

VIRTUELLEMENT, adv., a., بالقوة *bèl-gouvèè*, pr. t. *bil-gouvèè*.

VIRTUOSE, s. des 2 g., هنرمند *hounèrmènd*, a. صاحب *sahèbè mè'èrèfèt*, pr. t. *sahibi ma'rifèt*.

VIRULENCE, s. f., زهر الودكى *zèhr-àloudègui*, a. سميّة *sèmmiyèt*.

VIRULENT, E. adj., زهر دار *zèhr-dar*, زهر الود *zèhr-àloud*, a. ذو سميّة *zou-sèmmiyèt*.

VIRUS, s. m., زهر *zèhr*, pr. t. *zèhir*, a. سم *sèmm*.

VIS, s. f., پيش *pitch*, a. نولب *looulèb*, pr. t. *lèvlèb*, pl. لوالب *lèvalèb*, pr. t. *lèvalib*.

VISA, s. m., a. صح *sèhh*, pr. t. *sahh*, امضا *èmza*, pr. t. *imza*.

VISAGE, s. m., روى *rouï*, رو *rou*, سيما *sima*, چهره *tchèhrè*, a. وجه *vèdjh*, pl. وجوه *voudjouh*, صورت *sourèt*; — beau visage, روى زيبا *rouï ziòà*, خوش صورت *khoch-sourèt*.

VIS-A-VIS, adv., رو برو *rou-bè-rou*; — vis-à-vis de ..., رو برو *rou-bè-rou*.

VISCÉRAL, E. adj. terme d'anat., متعلق برودها *moutè'èllèq bè-roudè-ha*, a. احشائي *èhchaï*, pr. t. *ahchaï*, مختصّ بجوايف النفس *moukhtèss bè-djèvayèf-oun-nèfs*, pr. t. *moukhtass bè-djèvaïf-un-nèfs*.

VISCÈRE, s. m., روده *roudè*, a. حشى *hècha*, pr. t. *hacha*, pl. احشا *èhcha*, pr. t. *ahcha*, جايغة النفس *djayèfèt-oun-nèfs*, pl. جوايف النفس *djèvayèf-oun-nèfs*, pr. t. *djèvaïf-un-nèfs*.

VISÉE, s. f., دید *did*, قراول *qèravoul-rèvi*; — au fig. changer de visée, اراده خود را تغییر دادن *èradèyé khoud-ra tèghyir dadèn*.

VISER, v. n., دید رفتن *qèravoul rèftèn*, رفتن *did rèftèn*, نشانہ گرفتن *nèchanè guèrèftèn*; — avoir en vue, منظور داشتن *mèqsoud dachtèn*, منظور داشتن *mènzour dachtèn*.

VISER, v. a. mettre son visa, صح گذاشتن *sèhh gouzachtèn*, امضا کردن *ènzà kèrdèn*; — visé, e, امضا شده *ènzà-choudè*, صح گذاشته شده *sèhh-gouzachtè-choudè*.

VISIBILITÉ, s. f., امکان دیدن *ènikané didè choudèn*, قابلیت پدیدار بودن *qabèliyètè pèdidar boudèn*, a. قابلیت عین *qabèliyètè 'èyan*, pr. t. *qabilyèti 'ayan*.

VISIBLE, adj. des 2 g. qui peut être vu, دیده میشود *didè-mi-chèvèd*, پیدا میشود *pèida-mi-chèvèd*; — évident, نمایان *nèmou-dar*, پدیدار *pèdidar*, پدید *pèdid*, آشکار *achkar*, واضح *vazèh*, a. *vazèh*, pr. t. *vazih*, ظاهر *zahèr*, pr. t. *zahir*, عیان *'èyan*, pr. t. *'ayan*; — cela est visible, این پیدا است *in pèidast*, این واضح است *in pèdidar-èst*, این واضح است *in vazèh-èst*.

VISIBLEMENT, adv., آشکار *achkar*, بطور محسوس *bè-toouré mèhsous*, a. عیاناً *'èyanèn*, pr. t. *'ayanèn*; — manifestement, évidemment, آشکارا *achkara*, بنور نمایان *bè-toouré nèmayan*, a. ظاهراً *zahèrèn*, pr. t. *zahirèn*, واضحاً *vazèhèn*, pr. t. *vazihèn*.

VISIÈRE, s. f., آفتابگردان *âftab-guèrdané koulah*, آفتابگیر *âftab-guir*; — (familier) la vue, چشم دید *didè, chêm tchèchm*, a. بصر *bècèr*; — visière trouble, چشم تار *tchèchmé tar*; — au fig. il a la visière courte, il a peu de sagacité, عقلش کم است *'èql-èch kè-m-èst*, عقل ندارد *'èqlé drousti nè-darèd*; — petit bouton au bout d'une arme à feu pour viser, دید تفنگ *didé toufèng*.

VISION, s. f. action de voir, بینائی *binayi*, a. نظر *nèzèr*, pr. t. *nazar*; — terme de théologie, مشاهده خدا *mou-chahèdèyé khouda*, a. طلعة الوجه الله *tèl'èt-oul-vèdjh-oullah*, pr. t. *ta'at-ul-vèdjh-ullah*; — révélation faite aux prophètes, a. وحی *vèhi*, pr. t. *vahi*; — chimère, image vaine, a. خیال *khial*, pr. t. *khayal*, pl. خیالات *khialat*, pr. t. *khayalat*, خیال باطل *khialé batèl*, pr. t. *khayali batil*, pl. خیالات باطله *khialaté batèlè*, pr. t. *khayalati batilè*.

VISIONNAIRE, adj. et s. des 2 g., a. مجذوب *mèdjzoub*, pl. مجذوبین *mèdjzoubîn*; — au fig. qui a des idées folles, باطله خیلات گرفتار *guèrèftaré khialaté batèlè*, دیوانه *divanè*.

VISIR, s. m., a. وزیر *vèzir*, pl. وزرا *vouzèra*, pr. t. *vuzèra*,
V. **VIZIR**.

VISITATION, s. f., روز زیارت حضرت مریم *rouzé ziarètè hèz-rètè mèrièm*.

VISITE, s. f., دیدن *didèn*, a. زیارت *ziarèt*, pl. زیارات *ziarat*; — visite officielle, دیدن رسمی *didèné rèsmi*, a. زیارت رسمیّه *ziarètè rèsmiyè*, pr. t. *ziarèti rèsmiyè*; —

faire une visite, دیدن کردن *didèn kèrdèn*; — rendre une visite qu'on a reçue, باز دید کردن *baz-did kèrdèn*, باز دید رفتن *baz did rèftèn*; — recevoir des visites, مهمان پذیرائی کردن *mèhman-pèzirayi kèrdèn*; — j'ai beaucoup de visites, خیلی مهمان دارم *khèili mèhman darèm*; — perquisition, recherche, جستجو *djoustè-djou*, پژوهش *pèjouhèch*, ا. تفتیش *teftich*, كشف *kèchf*, تفحص *tèfèhho* s.

VISITER, v. a. aller voir quelqu'un, دیدن کردن *didèn kèrdèn*, دیدن رفتن *bè-didèn rèftèn*; — faire un examen, واریسی کردن *va-rèci kèrdèn*, رسیدن *rècidèn*; — visiter un malade, عیادت مریض کردن *'èyudètè mèriz kèrdèn*; — ou simplement, عیادت کردن *'èyadèt kèrdèn*.

VISITEUR, s. m., تفحص کننده *pèjouhèndè*, تفحص کوننده *tèfèhhous-kounèndè*, ا. مفتش *moufètchèch*, pr. t. *mu-fètlich*; — celui qui est en visite, qui passe son temps à en faire, زیاد دیدن کننده *ziad didèn-kounèndè*.

VISON-VISU, locut. adv. fam., رو برو *rou-bè-rou*.

VISQUEUX, EUSE, adj. V. GLUANT.

VISSE, v. a., با پیچ محکم کردن *pitch zèdèn*, با پیچ *ba pitch meuhkèm kèrdèn*.

VISUEL, LE, adj., منسوب *moutè'èllèq bè-didè*, متعلق بدیده *mènsoubé bè-tchèchm*, ا. بصری *bècèri*.

VITAL, E, adj. qui appartient à la vie, متعلق بزندگی *moutè'èllèq bè-zèndègui*, ا. حیوانی *hèivani*, pr. t. *haf-vani*; — qui sert à conserver la vie, ا. مدّ حیات

moumèddé hëyat, pr. t. *mumiddi hayat*; — principe vital, میه زندگی *mayèyé zèndègui*.

VITALITÉ, s. f., زندگی بودن *zèndè boudèn*, زیست *zist*, a. حیات *hëyat*, pr. t. *hayat*.

VITE, adj. des 2 g., پای تیز *tiz-paï*, سبک پای *sèbouk-paï*, پای تیز دو *tiz-doou*, باد پیم *bud-paï*, باد پیم *bad-pèima*, a. سریع السیر *sèri'-ous-sèir*.

VITE, adv., زود *zoud*, تند *tound*, جلد *djèld*, بهشتاب *bè-chè-tab*, a. سریعاً *sèri'èn*; — aller vite, زود رفتن *zoud rèf-tèn* تند رفتن *tound rèftèn*.

VITEMENT, adv. fam., بزودی *bè-zoudi*, با سرعت *ba sour'èt*, شتابان *chëtaban*, a. سریعاً *sèrièn*.

VITESSE, s. f., زودی *zoudi*, تندی *toundi*, چابکی *tchabouki*, شتاب *chëtab*, a. سرعت *sour'èt*, pr. t. *sur'at*; — agir avec vitesse, تند حرکت کردن *tound hèrèkèt kèrdèn*; — avec la plus grande vitesse, a. در کمال سرعت *dèr kèmalé sour'èt*.

VITRAGE, s. m., پنجره‌های شیشه‌ها *chichè-haï pèndjèrè*.

VITRAUX, s. m. pl. پنجره کلیسا *djam-haï bouzourgué pèndjèrèyé kliça*.

VITRE, s. f., پنجره شیشه *chichèyé pèndjèrè*, جام پنجره *djumé pèndjèrè*.

VITRER, v. a., گذاشتن شیشه *chichè èndakhtèn*, گذاشتن *gouzachtèn*; — vitrer une fenêtre, به پنجره شیشه *bè-pèndjèrè chichè èndakhtèn*.

VITRERIE, s. f., fabrication de vitres, شیشه‌گری *chichè-guèri*; — commerce de vitres, شیشه فروشی *chichè-fourouchi*, جام فروشی *djam-fourouchi*.

VITRESCIBLE, adj. des 2 g., V. VITRIFIABLE.

VITREUX, EUSE, adj., شیشه وار *chichè-manènd*, شیشه گونه *chichè-var*, شیشه *chichè-gounè*.

VITRIER, s. m., جامساز *djam-saz*, شیشه گر *chichè-guèr*, a. زجاج *zèddiadj*.

VITRIFIABLE, adj. des 2 g., قابل شیشه شدن *qabèlè chichè choudèn*, قابل منقلب شدن به شیشه *qabèlè mounqèlèb choudènè bè-chichè*.

VITRIFICATION, s. f., منقلب شدن بشیشه *mounqèlèb choudènè bè-chichè*, شیشه شدن *chichè choudèn*, a. تزجج *tèzèddjoudj*.

VITRIFIER, v. a., گردانییدن *bè-chichè guèrdani-dèn*, به شیشه منقلب کردن *bè-chichè mounqèlèb kèr-dèn*, به شیشه استحاله کردن *bè-chichè èstèhalè kèr-dèn*; — se vitrifier, شیشه شدن *chichè choudèn*, بشیشه منقلب شدن *bè-chichè mounqèlèb choudèn*; — vitrifié, e, شیشه شده *chichè-choudè*.

VITRIOL, s. m. couperose, زاک *zag*, زاک سیاه *zaguè siah*, a. زاج *zadj*, pl. زاجات *zadjat*.

VITRIOLÉ, E, adj., زاج آمیخته *bè-zadj àmikhtè*, a. زاجی *zadj*; — eau vitriolée, آب زاج آمیخته *àbè bè-zadj àmikhtè*.

VITRIOLIQUE, adj. des 2 g., a. زاجی *zadj*.

VIVACE, adj. des 2 g., دراز عمر *dèraz'-eumr*, a. ضویل العمر *tèvil-oul'-eumr*; — en parlant des plantes, qui durent longtemps, با دوام *ba dèvam*.

VIVACITÉ, s. f., جلدی *djèldi*, چستی *tchousti*, چابکی *tchabouki*, a. جولان الطبع *djèvèlan-oul-tèb'*, pr. t. *djè-*

vèlan-ut-tab'; — de l'esprit, *tizit'èql*; — ardeur, *guèrmiyèt*, a. *هتت heddèt*, pr. t. *hid-dèt*, *شئت cheddèt*, pr. t. *chiddèt*; — dans la vivacité du discours, *هین گرمیت صاکت hiné guèrmiyètè seuhbèt*.

VIVANDIER, ÈRE, s., چیز فروش در آوردو *tchiz-fourouch dèr ourdou*.

VIVANT, E, adj., *زندè djan-dar*, a. *نوی zèndè*, *زویا zouï-oul-hèyat*, pr. t. *zèvi-ul-hayat*, *هتّ hèt*, pr. t. *haï*; — de son vivant, *بود و تئیکه zèqti-kè zèndè boud*, *در حیاتش dèr hèyat-èch*; — s. les vivants, *زندها zèndè-ha*; — un bon vivant, *مرد خوش mèrdé khoch-tèb'*, a. *اهل ذوق èhlé zoouq*, pr. t. *èhli zèvq*.

VIVAT, s. m. interjection, *زندè bada*, *آبرون abroun*, a. *هیاک الله hèyak-oullah*.

VIVEMENT, adv., *تند tound*, *سخت sèkht*, *بشدت bè-chèddèt*, a. *قویاً qèviyèn*, pr. t. *qaviyèn*, *شدیداً chèdidèn*, *اکیداً èkidèn*.

VIVIER, s. m., *حوض جهت نگاهداشتن ماهی hoouzé djè-hètè nègah-dachtènè mahi*.

VIVIFIANT, E, adj., *جان بخشا djan-bèkhcha*, *جان دهندè djan-dèhèndè*, *زندè کنندè zèndè-kounèndè*.

VIVIFICATION, s. f., *حیاء بخشى hèyat-bèkhchi*, a. *احیا èhya*, pr. t. *ihya*.

VIVIFIER, v. a., *روح بخشیدن zèndè kèrdèn*, *روح ruh bèkhchidèn*, *احیا کردن èhya kèrdèn*.

VIVOTER, v. n., *بمصایقه گذران کردن bè-mouzaïqè gouzè-*

ran kèrdèn, گذران کردن *bè-'ousrèt gouzèran kèrdèn*, به تنگی گذران کردن *kèrdèn*.

VIVRE, v. n., زندگانی کردن *zèndègui kèrdèn*, زیستن *zèndègani kèrdèn*, زیستن *zizt kèrdèn*, *zistèn*, عمر بسر بردن *'eumr kèrdèn*, عمر عمر کردن *'eumr bè-sèr bourdèn*; — vivre, soutenir sa vie par les aliments, گذرانیدن *gouzèran kèrdèn*, گذرانیدن *gouzèranidèn*; — vivre avec économie, باداره گذران کردن *bè-èdarè gouzèran kèrdèn*; — vivre en ville, در شهر در شهر نشستن *dèr chèhr mouqim boudèn*, در شهر نشستن *dèr chèhr nèchèstèn*, عمر بسر بردن *'eumr bè-sèr bourdèn*.

VIVRE, s. m. nourriture, خوردنی *khourdèni*, خوراک *khourak*, a. قوت *qout*, ذخیره *zèkhirè*; — vivres, au pl. provisions de bouche, توشه *touchè*, a. ذخیره *zèkhirè*, pr. t. *zakhirè*, pl. ذخایر *zèkhayèr*, pr. t. *zakhaïr*, رزق *rèzq*, pr. t. *rizq*, pl. رزاق *èrzaq*.

VIZIR s. m., a. وزیر *vèzir*, pl. وزرا *vouzèra*, pr. t. *vuzèra*; — le Grand-Vizir, a. صدر اعظم *sèdré-è'èzèm*, pr. t. *sadri-a'zam*.

VIZIRIAT, s. m., a. وزارت *vèzarèt*, Grand-Viziriât, صدارت *sèdarètè 'ouzma*, pr. t. *sadarèti 'uzma*, وزارت *vèzarètè 'ouzma*, pr. t. *vèzarèti 'uzma*.

VOCABULAIRE, s. m., a. لغت مختصر *loughètè moukh-tècèr*.

VOCABULISTE, s. m., a. لغت مختصر نویس *loughètè moukh-tècèr nèvis*.

VOCAL, *e*, adj., آوازی *āvazi*, a. صوتی *soouti*, pr. t. *savti*;
 — musique vocale, آوازی موسیقی *mouciqi āvazi*, a.
 موسیقی بالصوت *mouciqi bès-soout*, pr. t. *mouciqi bis-savt*.

VOCATIF, *s. m.* terme de gram., a. ندا *nèda*, pr. t. *nida*,
 حرف ندا *hèrfé nèda*, pr. t. *harfi nida*.

VOCATION, *s. f.* mouvement intérieur par lequel Dieu ap-
 pelle une personne à quelque genre de vie, a. ارشاد
 الهی *èrchadé èlahi*, pr. t. *irchadi ilahi*; — inclina-
 tion pour un état, a. میل طبیعی *mèilé tèbi'i*, pr. t.
mèili tabi'i.

VOCIFÉRATION, *s. f.*, داد و فریاد *dad-ou-fèriad*, فغان *fèghan*,
 a. صیحات *sèihat*, pr. t. *saïhat*.

VOCIFÉRER, *v. n.*, داد و فریاد کردن *dad-ou-fèriad kèrdèn*,
 فغان کردن *fèghan kèrdèn*.

VŒU, *s. m.* promesse faite à Dieu, offrande, a. نذر *nèzr*,
 pl. نذور *nouzour*; — rompre son vœu, le violer, نقص
 نذر *nèqzé nèzr kèrdèn*; — souhait, a. دعا *do'â*,
 pr. t. *dou'â*, pl. ادعیه *èd'iyè*; — faire des vœux, دعا
 کردن *do'â kèrdèn*; — vœux désirs, خواهش *kha-
 hèch*, دلخواهی *dèl-khahi*, a. مقصود مرادات *mouradat*,
mèqsoud, pr. t. *maqsoud*; — exaucer, remplir les
 vœux de quelqu'un, خواہش کسی را بجا آوردن *kha-
 hèché kèci-ra bè-dja àvourdèn*, مقصود کسی را بجا آوردن
mèqsoudé kèci-ra bè-dja àvourdèn.

VOGUE, *s. f.* crédit, réputation, a. شهرت *rèvadj*, واج
cheuhrèt, اعتبار *èchtèhar*, pr. t. *ichtihar*, اعتبار
d'ètèbar, pr. t. *i'tibar*; — il, ou elle est en vogue,

رواج دارد *rèvadj darèd*, شهرت دارد *cheuhrèt darèd*.
VOGUEUR, v. n. être poussé sur l'eau à force de rames,
 پيش رفتن زورق بزور پارو *pich rèstèné zoourèq bè-zouré*
parou; — ramer, کشیدن پارو *parou kèchidèn*, فیه
 روی آب روان شدن *fèh kèchidèn*; — naviguer, روی دریا
 گزندش کردن *roui dèria guèrdèch kèrdèn*.

VOGUEUR, s. m. (devenu vieux) V. RAMEUR.

VOICI, prép., اینک *inèk*; — le voici qui vient, اینک
 میآید *inèk mi-âyèd*.

VOIE, s. f., جاده *djadè*, راه *rah*, a. طریق *tèriq*, pr. t. ta-
riq, pl. طرق *tourouq*, جنّاه *djaddè*, pl. جواّاه *djèvadè*;
 — aller par la voie de terre, رفتن از راه خشکی *èz rahé*
khochki rèstèn; — par la voie de mer, رفتن از راه آب
èz rahé dèria rèstèn; — voie-lactée, V. LACTÉ; — mettre sur la voie, راه
 نمائی کردن *rah-nèmayi kèrdèn*; — au fig. moyen
 dont on se sert, a. وسیله *vècilè*, pl. وسایل *vèçayèl*, pr.
 t. vèçaïl, واسطه *vacètè*, pr. t. vacita, pl. وسایط *vèçayèt*,
 pr. t. vèçaït.

VOILÀ, prép., اینست *in-èst*, اینک *inèk*.

VOILE, s. m. pièce d'étoffe pour couvrir quelque chose,
 روپوش *rou-pouch*, پـردـه *pèrdè*, a. خدر *khèdr*, pr. t.
khidr, pl. خدور *khoudour*; — voile dont les femmes
 se couvrent le visage, روبند *rou-bèndè*, a. نقاب *nèqab*,
 pr. t. *nigab*, برقع *bourqè'*, pr. t. *burqa'*; — voile
 de visage que portent les femmes, سرپوشه *sèr-pouchè*,
 سرروز *sèr-vèz*, روسه *rouboucè*, a. مقنعه *mèqnè'*, pr. t.

migna'a, مقنعة *mèqnè'èt*, pr. t. *migna'at*; — prétexte, بهانه *bèhanè*.

VOILE, s. f., بادبان کشتی *bad-bané kèchti*, بادبان *bad ban*,
a. شراع *chèra'*, pr. t. *chira'*, pl. اشرعة *èchèr'èt*, pr. t.
èchir'at; — mettre à la voile, بادبانگشای عزیمت
bad-ban-gouchaï 'èzimèt choudèn.

VOILER, v. a. couvrir d'un voile, رو پوشیدن *rou pouchi-*
dèn, رو پوش انداختن *rou-pouch èndakhtèn*, ستر کردن
sètr kèrdèn, پوشیدن *pouchidèn*; — au fig. cacher,
déguiser, زیر پرده داشتن *nèhan dachtèn*, زیور پرده داشتن
zirà pèrdè dachtèn, ستر کردن *sètr kèrdèn*, کتمان کردن
kətmən kèrdèn; — se voiler, رو گرفتن *rou guèrèftèn*;
— voilé, e, رو گرفته *rou-guèrèftè*, رو پوشیده *rou-pou-*
chidè.

VOILERIE, s. f., محل بادباندوزی *mèhèllé bad-ban-douzi*.

VOILIER, s. m. qui racommode les voiles, بادباندوز *bad-*
ban-douz; — bon voilier, bâtiment qui va vite, کشتی
کشتی تیز سیر *kèchtiï tiz-roou*, نیز رو *kèchtiï tiz-sèir*;
— mauvais voilier, رو کند *kèchtiï kound-roou*.

VOILURE, s. f., بادبانهای کشتی *bad-ban-haï kèchti*; — fa-
brication de voiles, بادبانبافی *bad-ban-baï*; — art de
placer les voiles, فن بادبانکشی *fènné bad-ban-kèchi*.

VOIR, v. a., دیدن *didèn*, مشاهده کردن *mouchahèdè kèr-*
dèn, رؤیت کردن *rou'ouyèt kèrdèn*; — voir de loin, (au
propre) دور دیدن *èz dour didèn*; — au fig. être pré-
voyant, بصیر بودن *bècir boudèn*, ذکی بودن *zèki bou-*
dèn; — avoir vue sur, donner sur, مشرف بودن
mouchrèf boudèn; — cette maison voit sur le jardin,

بنظر انتفات نگاه *in khane bè-bagh mouch-réf-èst*; — voir d'un bon œil, انتفات داشتن *bè-nèzrè èltèfat nègah kèrdèn*, چیز است *èltèfat dachtèn*; — c'est une chose à voir, جویا شدن *tchizist didèni*; — voir, s'informer, جویا شدن *djouya choudèn*, خبر گرفتن *khèbèr guèrèftèn*; — vu, e, دیده شده *didè-choudè*, a. منظور *mènzour*, pr. t. *manzour*; — vu que, زیرا *zira*, زیرا که *zira-ké*, جهت *djèhètè in-ké*; — au vu et au su de tout le monde, در حضور جمیع مردم *dèr houzouré djèmi'é mèrdoum*, a. على ملا الناس *'èla mèla'-oun-nas*, pr. t. *'ala mèla'-un-nas*.

VOIRE, adv., a. حتی *hètta*, pr. t. *hatta*.

VOIERIE, s. f. lieu où l'on porte les immondices, شلتد *chèltè*, a. مزبله *mèzbèlè*, pr. t. *mèzbulè*.

VOISIN, INE, adj., نزدیک *nèzdik*, همسایه *hèm-sayè*; — la maison voisine, خانه همسایه *khaneyé hèm-sayè*.

VOISIN, INE, s., همسایه *hèm-sayè*, pl. همسایگان *hèm-sayègan*, a. جار *djar*, pl. جیران *djèiran*, pr. t. *djiran*.

VOISINAGE, s. m. les voisins, همسایه ها *hèm-sayè-ha*, همسایگان *hèm-sayègan*; — proximité, نزدیکی *nèzdiki*, a. قرب *gourb*, قربیت *gourbiyèt*, مجاورة *moudjavèrèt*, pr. t. *mudjavirèt*, جوار *djèvar*, pr. t. *djivar*.

VOISINER, v. n., با همسایگان آمیزش کردن *ba hèm-sayègan àmizèch kèrdèn*, با همسایگان معاشرت کردن *ba hèm-sayègan mou'achèrèt kèrdèn*.

VOITURE, s. f. qui sert à transporter des marchandises, عرّاده بارکش *'èrradèyé bar-kèch*; —

qui sert à transporter des personnes, کالسکه *kalèskè*,
(tiré du russe), — p. t. عرابه 'èrabè, pr. t. 'araba, a.
عجلة *èdjlet*, pr. t. 'idjlèt, pl. اعجال *è'djal*, pr. t.
a'djal.

VOITURER, v. a., با عرابه حمل و نقل کردن *ba 'èrabè hèm-*
ou-nèql kèrdèn, بجای بردن *ba ka-*
lèskè èz djaï bè-djuï bourdèn.

VOITURIER, s. m., کالسکهچی *kalès-*
kèt'chi, a. عرابهچی *'èrabèdji*, pr. t. 'arabadji.

VOITURIN, s. m. V. VOITURIER.

VOIX, s. f., آواز *avaz*, a. صدا *sèda*, pr. t. *sada*, صوت *soout*,
pr. t. *savt*, pl. اصوات *èsvat*; — une belle voix, آواز
avazé khoub, خوش *avazé khoch*; — de vive
voix, زبانی *zèbani*, a. شفاعاً *chèfahèn*, pr. t. *chifahèn*,
لساناً *lèçanèn*, pr. t. *liçanèn*; — parler à haute voix,
بلند حرف زدن *boulènd hèrf-zèdèn*; — suffrage, opi-
nion, a. رأی *rè'i*, pl. آرا *àra*; — donner sa voix, رأی
rè'i khoud-ra goftèn; — la voix du
peuple est la voix de Dieu, a. لسان الخلق لسان
lèçan-oul-khèlq lèçan-oul-hèqq, pr. t. *liçan-*
ul-khalq liçan-ul-haqq.

VOL, s. m. mouvement de l'oiseau qui se soutient dans
l'air, پرواز *pèrvaz*, a. طیران *tèïran*,
pr. t. *taïran*.

VOL, s. m. action de celui qui dérobe, دزدی *douzdi*, a.
سرقت *sèrqèt*, pr. t. *sirqat*; — vol de grand chemin,
رهزنی *rèh-zèni*.

VOLABLE, adj. des 2 g., دزدیدنش *douzdidèni*, دزدیدنش

ممکن *douzdidèn-èch-moumkèn*, a. السرقت *moumkèn-ous-sèrqèt*, pr. t. *mumkîn-us-sirqat*.

VOLAGE, adj. des 2 g., ده دله *dèh-dèlè*, بی استقامت مزاج *bi èstèqamètè mèzadj*, a. هوائی *hèvayi*, pr. t. *havayi*, عديم التمكن *'èdim-out-tèmkîn*.

VOLAILLE, s. f., مرغان خانگی *mourghané khanègui*, ماڭيان خانگی *maguiané khanègui*.

VOLANT, e, adj., پر آور *pèr-àvèr*, a. ظاير *taïr*, پل *tèyiar*, pr. t. *taïyar*; — pont-volant, تخته پل *tèkhtè-poul*.

VOLATIL, e, adj., در هوا مستحيل شوند *dèr hèva moustèhil chèvèndè*, بهوا متصاعد شوند *bè hèva moulèça'èd chèvèndè*.

VOLATILE, s. m. qui vole, V. **VOLANT**.

VOLATILISATION, s. f., در هوا بخار شدن *boukhar choudèn*, متصاعد *dèr hèva moustèhil choudèn*, شدن بهوا *moulèça'èd choudènè bè-hèva*, a. تصعيد *tès'id*, pr. t. *tas'id*.

VOLATILISER, v. a., در هوا مستحيل کردن *dèr hèva moustèhil kèrdèn*, به بخار کردن *mounqèlèb bè-boukhar kèrdèn*, به بخار استكانه کردن *bè-boukhar èstèhalè kèrdèn*; — se volatiliser, بخار شدن *boukhar choudèn*, در هوا مستحيل شدن *dèr hèva moustèhil choudèn*, بهوا پريدن *bè-hèva pèridèn*; — volatilisé, e, در هوا مستحيل *bè-hèva pèridè*, بهوا پريده *dèr hèva moustèhil-choudè*, a. مستحيل الى *moustèhil èlal-boukhar*, pr. t. *moustahil ilal-boukhar*.

VOLATILITÉ, s. f., قابليت بخار شدن *qabèliyeté boukhar choudèn*.

VOLCAN, s. m., کوه آتشفشان *kouhé àtèch-fèchan*, a. طور النار *tour-oun-nar*, جبل النار *djèbèl-oun-nar*; — au fig. imagination vive, آتش مزاج *àtèch-parè*, آتش مزاج *àtèch-mèzadj*, pr. t. *àtèch-mizadj*.

VOLCANIQUE, adj. des 2 g. qui appartient aux volcans, منسوب بکوه آتشفشان *mènsoub bè-kouhé àtèch-fèchan*; — des produits volcaniques, اجزای کوه آتشفشان *èdjzaï kouhé àtèch-fèchan*, a. اجزاء جبل آتشفشان *èdjza'è djèbalé nariyè*, pr. t. *èdjzaï djèbali nariyè*.

VOLÉE, s. f. vol d'un oiseau, پرواز *pèrvaz*, a. طير *tèir*, در پرواز اول *tèiran*; — dès la première volée, در پرواز اول *dèr pèrvazé èvèl*; — bande d'oiseaux, گروه *guèrouh*, گله *guèlè*, جگاله *djèghalè*, a. سرب *sèrb*, pr. t. *sirb*, pl. اسراب *èsrab*; — une volée de pigeons, يك گروه کبوتر *yèk guèrouhé kèboutèr*, يك جگنه کبوتر *yèk djèghalèyè kèboutèr*; — rang, پایه *payè*, a. رتبه *routbè*, pr. t. *rutbè*; — une personne de haute volée, شخص بلند پایه *chèkhsé boulènd-payè*; — une volée de coups de bâton, کونک مضبوطی *keutèké mèzbouti*; — il fait tout à la volée, هر کاری میکند بی اندیشه میکند *hèr kari mi-kounèd bi èndichè mi-kounèd*.

VOLER, v. n., پرواز کردن *pèrvaz kèrdèn*, پريدن *pèridèn*, طيران کردن *tèiran kèrdèn*.

VOLER, v. a., دزدیدن *douzdidèn*, دزدی کردن *douzdi kèrdèn*, سرقت کردن *sèrqèt kèrdèn*; — voler sur les

grands chemins, رهزنی کردن *rèh-zèni kèrdèn*, قطع
دزدیده *qèl'è tèriq kèrdèn*; — volé, e, دزدیده *douzdide*,
douzdide-choudè, a. مسروق *mès-rouq*; — au féminin et au pluriel, مسروقه *mèsrouqè*.

VOLEREAU, s. m., دزدك *douzdèk*, دزد كوچك *douzdé kou-tchèk*.

VOLERIE, s. f. terme de fauconnerie, t. p. شكار قوش *chèkaré gouch*, شكار با قوش *chèkaré ba gouch*.

VOLERIE, s. f., دزدی *douzdi*, a. سرقت *sèrqèt*, pr. t. *sirqat*.

VOLET, s. m., درواچه *dèrvatchè*, پنجره *lènguèyé*
pèndjèrè; — pigeonnier, کبوتر خانه *kèboutèr-khanè*.

VOLETER, v. n., بسته پیریدن *djèstè-djèstè pèridèn*.

VOLEUR, EUSE, s., دزد *douzd*, a. سارق *sarèq*, pr. t. *sariq*,
pl. سراق *sèrraq*; — voleuse, a. سارقه *sarèqè*; — vo-
leur de grand chemin, رهزن *rèh-zèn*, a. قاطع الطريق *qatè'-out-tèriq*, pr. t. *qatì'-ut-tariq*, pl. قطاع الطريق *qoutta'-out-tèriq*, pr. t. *qoutta'-ut-tariq*.

VOLIÈRE, s. f., قفس مرغان *pèrèndè-khanè*, پرندۀ خانه *qè-fècé mourghan*, کوفجان *koufdjan*.

VOLIGE, s. f., تاختۀ نازک *tèkhtèyé nazèk*.

VOLITION, s. f., a. جزم الارادة *djèzm-out-èradè*, pr. t. *djèzm-ul-iradè*.

VOLONTAIRE, adj. des 2 g., a. اختیاری *èkhtiari*, pr. t. *ikhtiari*, اختیاریه *èkhtiariyè*, pr. t. *ikhtiariyè*; —
mouvement volontaire, a. حرکت اختیاریه *hèrèkètè èkhtiariyè*, pr. t. *harèkèti ikhtiariyè*; — e. un volon-
taire, دوطلب *doou-tèlèb*, سرباز دوطلب *sèr-bazé doou-tèlèb*.

VOLONTAIREMENT, adv., دلخواه *dèl-khah*, باختيار *bè-èkh-tiar*, باختيار خود *bè-heusné èkhtiar*, بهختياره *bè-èkhtiaré khoud*.

VOLONTÉ, s. f. faculté par laquelle on veut, a. قوّة ارادة *qouvveté èradèt*, pr. t. *qouvveti iradèt*, قوّة ارادة *qouv-vèyé èradè*, pr. t. *qouvveti iradè*, مشيت *mèchiyèt*; — la Volonté Éternelle, celle de Dieu, a. مشيت ازليته *mèchiyète èzèliyé*, pr. t. *mèchiyèti èzèliyé*; — acte de volonté, a. ارادت *èradèt*, pr. t. *iradèt*, ارادة *èradè*, pr. t. *iradè*; — ce qu'on veut qui soit fait, خواهش *khahèch*, دلخواهي *dèl-khahi*, دلخواه *dèl-khah*, خاطر *khatèr-khah*, pr. t. *khatir-khah*, a. مراد *mourad*, pr. t. *murad*, مقصود *mèqsoud*, pr. t. *maqsoud*, مطلوب *mètloub*, pr. t. *matloub*, pl. مطلوبات *mètloubat*, pr. t. *matloubat*, مرام *mèram*; — bonne volonté, a. حسن نيت *heusné niyèt*, pr. t. *husni niyèt*; — à volonté, loc. adv. quand on veut, هر وقت بخواهد *hèr vèqt bè-khahèd*, pl. هر وقت بخوانند *hèr vèqt bè-kha-hènd*.

VOLONTIERS, adv., از روی ميل *èz rouï mèil*, بهرغبته *bè-règh-bèt*, از روی صفای دل *èz rouï dèl*, سفاي دل *sèfai dèl*; — il fait ça volontiers, اين کار را از روی ميل *in kar-ra èz rouï mèil mi-kounèd*; — volontiers, dans le sens de: je le ferai avec plaisir, بچشم *bè-tchèchm*, چشم *tchèchm*, a. بالراس والعين *bèr-rè'es-vèl-'èin*, pr. t. *bir-ras-vèl-'aïn*.

VOLTE, s. f., بچولان *tchèrkhandènè èsp*, چرخاندن اسب *bè-djèvèlan èpourdènè èsp*.

VOLTE-FACE, s. f. faire volte-face, بطرف دشمن رو گردان *bè-tèrèfè douchmèn rou-guèrdan choudèn*.

VOLTIGEMENT, s. m., پرواز *pèrvaz*, a. هومان *hoouman*, pr. t. *havman*; — le voltigement d'un papillon, پرواز پروانه *pèrvazé pèrvanè*, این طرف و آن طرف پرواز کردن پروانه *in tèrèf-ou-ân tèrèf pèrvaz kèrdènè pèrvanè*.

VOLTIGER, v. n., بهر سو پرواز کردن *bè-hèr sou pèrvaz kèrdèn*; — en parlant d'un étendard qui voltige au vent, اهتزاز کردن *èhtèzaz kèrdèn*; — courir à cheval ça et là, اسب را بهر سو تاختن *èsp-ra bè-hèr sou takhtèn*; — faire des tours de force sur une corde tendue, رسن بازی کردن *rècèn-bazi kèrdèn*.

VOLTIGEUR, s. m., رسنباز *rècèn-baz*.

VOLUBILIS, s. m., گل نیلوفر *goulé niloufèr*, a. نیلوفر *niloufèr*.

VOLUBILITÉ, s. f. facilité de se mouvoir ou d'être mû dans un mouvement de rotation, سهولت چرخیدن *souhoulètè tchèrkhidèn*, تندی چرخ *toundiï tchèrkkh*, a. سرعت حرکت *sour'èlé hèrèkèt*, pr. t. *sur'ati harè-kièt*; — au fig. articulation nette et rapide, تریزبانی *tèrzèbani*, سلاست زبان *sèlacètè zèban*, a. سلاستة اللسان *sèlacèt-oul-lèçan*, pr. t. *sèlacèt-ul-liçan*.

VOLUME, s. m., بزرگئی *bouzourgui*, a. حجم *hèdjim*, pr. t. *hadjam*, ضخامت *zèkhamèt*, pr. t. *zakhamèt*, جسامت *djècamèt*; — d'un grand volume et d'un petit poids, كثير الحجم و خفيف الوزن *kècir-oul-hèdjim vè khè-fif-oul-vèzn*, pr. t. *kècir-ul-hadjam vè khafif-ul-vèzn*;

— livre, a. جلد *djèld*, pr. t. *djild*, pl. جلد *djèloud*, pr. t. *djuloud*.

VOLUMINEUX, EUSE, adj., كبير *bouzourg*, a. كبير الحاجم *kèbir-oul-hèdjim*, pr. t. *kèbir-ul-hadjam*, ضخم *zèkchim*, pr. t. *zakhim*, جسيم *djècim*.

VOLUPTE, s. f., a. لذت *lèzzèt*, حظ *hèzz*, pr. t. *hazz*, ذوق *zoouq*, pr. t. *zèvq*; — plaisir des sens, a. شهوت *chèh-vèt*, pl. شهوات *chèhvât*.

VOLUPTUEUSEMENT, adv., با لذت *ba lèzzèt*, بذوق *bè-zoouq*; — en parlant des sens, شهوت *èz rouï chèhvèt*.

VOLUPTUEUX, EUSE, adj., شهوت پرست *chèhvèt-pèrèst*.

VOLVULUS, s. m. douleur des intestins, قولنج التوائى *goulèndj èltèvayi*, a. قولنج الامعا *goulèndj-ul-èm'a*.

VOMER, s. m. terme d'anat., استخوان وسط بينى *èstoukhané vècètè bini*, a. قصبه الانف *qèsbèt-oul-ounf*, pr. t. *gasbat-ul-unf*.

VOMIQUE, s. f. amas de pus dans les viscères, آماس شش *âmacé chouch*, ورم شش *vèrèmè chouch*, a. ورم شى الريد *vèrèm fir-riè*.

VOMIQUE, adj. noix vomique, كچوله *koutchoulè*, ازاراقى *èzaraqi*, dans le Mazandaran: كلاج دارو *kèladj-darou*, a. خانق الكلب *khanèq-oul-kèlb*, pr. t. *khanig-ul-kèlb*, قاتل الكلب *qatèl-oul-kèlb*, pr. t. *qatil-ul-kèlb*.

VOMIR, v. a., قى کردن *qèi kèrdèn*, استفرغ کردن *èstèfragh kèrdèn*, هراش کردن *hèrach kèrdèn*.

VOMISSEMENT, s. m., هراش *hèrach*, a. قى *qèi*, pr. t. *qai*, استفرغ *èstèfragh*, pr. t. *istifragh*.

VOMITIF, IVE, adj., قى آورنده *qèi-âvèrèndè*, a. مقبى *mou-*

qèiyi, pr. t. mouqāiyi; — s., دواى قى dēvāi qēi, a.
مقیى mouqāiyi, pr. t. mouqāiyi.

VORACE, adj. des 2 g., بسیار خوار bēciar-khar, a.
bēciar-khour, حریص در خوراک hēris dēr khourak, a.
اکل ēkoul, pr. t. ēkioul.

VORACITÉ, s. f., حرص در خوراک hērs dēr khourak, a.
نیامت nēhamet, شری chēre.

VOTANT, s. m., رای دهنده rē'i-dēhēndē.

VOTATION, s. f. action de voter, V. VOTER.

VOTER, v. n., رأی خود را اظهار داشتن rē'i khoud-ra ēzhar
dachten, رأی خود را گفتن rē'i khoud-ra goftēn.

VOTIF, IVE, adj., متعلق بنذر moutē'ēllēq bē-nēzr, a.
نذری nēzri.

VOTRE, adj. possessif des 2 g., شما خودتان khoudētan, شما
chouma; — votre livre, کتاب شما kētabē chouma,
مل شما ملé khoudētan; — le vôtre, مل شما malé chouma,
ملé khoudētan; — les vôtres, مل شما malé chouma.

VOUER, v. a. consacrer à Dieu, بخدا وقف کردن bē-
khouda vēqf kērdēn; — promettre par vœu, نذر کردن
nēzr kērdēn; — promettre d'une manière particulière,
عهد کردن 'ēhd kērdēn; — vouer ses services à quel-
qu'un, بکسی عهد خدمت کردن bē-kēci 'ēhdē khēd-
mēt kērdēn; — voué, e, voué à Dieu, بخدا وقف شده
bē-khouda vēqf-choudē; — promis par vœu, نذر شده
nēzr-choudē, a. منذور mēnzour; — promis d'une ma-
nière particulière, عهد شده 'ēhd-choudē, a. معهود
mē'ēhoud, pr. t. ma'houd.

VOULOIR, v. a., خواستن *khasstèn*; — je veux partir aujourd'hui, امروز میخوام بیروم *èmrouz mi-khahèm bè-ròvèm*, امروز میخوام عزیمت کنم *èmrouz mi-khahèm 'èzimèt kounèm*, امروز میخوام عزیمت بکنم *èmrouz mi-khahèm 'èzimèt be-kounèm*; — ordonner, commander, exiger avec autorité, فرمانیدن *fèrmoudèn*, حکم کردن *heukm kèrdèn*; — Dieu le veut, خدا میفرماید *khouda mi-fèrmayèd*, خداست حکم *heukmé khoudast*; — désirer, خواهش داشتن *khahèch dachtèn*, آرزو خدا بخواهد *arzou dachtèn*; — Dieu le veuille! *khouda be-khahèd*; — vouloir du bien à quelqu'un, خواستن کسی را خیر *khèiré kèci-ra khasstèn*; — que veut dire cela? این یعنی چه *in yè'èni tchè*, این چه *in tchè mè'èni darèd*.

VOULOIR, s. m., خواهش *khahèch*, ا. اراده *èradè*, pr. t. *iradè*, مرام *mèram*, pr. t. *maram*.

VOUS, pron. person. pl., شما *chouma*.

VOUSOIR ou **VOUSSEAU**, s. m., سنج گنبد *sènguè goumbèd*.

VOUSURE, s. f., خمیدگی گنبد *khèmidèguï goumbèd*, ا. قوسیت *qoouciyèt*, pr. t. *qavsiyèt*.

VOÛTE, s. f., گنبد *goumbèd*, طاق *taq*, ا. قبة *qoubbè*, pl. گنبد ازرق *gouhbèb*; — au fig. la voûte du ciel, گنبد ازرق *goumbèdè èzrèq*, گنبد تیز رو *goumbèdè tiz-roou*, گنبد لاجورد *goumbèdè ladjèrd*, pr. t. *kumbèdi ladjivèrd*, گنبد نیلگون فلک *goubbèyè nil-gouné fèlèk*, pr. t. *goubbèr nil-guiouni fèlèk*.

VOÛTER, v. a., گنبدی ساختن *taq bèstèn*, طاق بستن

goumbèdi sakhten; — se voûter, en parlant des personnes, *پشت شنن khèmidè-poucht choudèn*, *دو لای شنن dou laï choudèn*; — voûté, e, *گنبدی goumbèdi*, a. *مقنب mouqèbbèb*; — en parlant des personnes, *پشت شنن khèmidè-poucht*, *دو لای شده dou laï choudè*.

VOYAGE, s. m., a. *سفر sèfèr*, pl. *سفر اسفار esfar*, *سیاحت siahèt*, pr. t. *siahat*; — voyage par mer, *سفر دریا sèfèrè dèria*; — bon voyage, je vous souhaite un bon voyage, *سفر شما بخیر sèfèrè chouma bè-khèir*; — être en voyage, *در سفر بودن dèr sèfèr boudèn*; — voyage, relation de voyage, *سیاحتنامه siahèt-namè*, pr. t. *siahat-namè*, a. *سأنة سیاحت rēculèyé siahèt*, pr. t. *riçalèï siahat*; — au fig. voyage de l'autre monde, a. *سفر آخرت sèfèrè àkhèrèt*, pr. t. *sèfèri àkhirèt*.

VOYAGER, v. n., *سفر رفتن sèfèr rēftèn*, *سفر رفتن sèfèr rēftèn*, *سیاحت کردن siahèt kèrdèn*; — voyager par mer, *از راه دریا رفتن sèfèrè dèria kèrdèn*, *از راه دریا رفتن èz rahé dèria rēftèn*; — par terre, *در خشکی سفر کردن dèr khochki sèfèr kèrdèn*, *از راه خشکی رفتن èz rahé khochki rēftèn*.

VOYAGEUR, EUSE, s., *سیاحت کننده siahèt-kounèndè*, a. *مسافر mouçafèr*, pr. t. *muçafir*, pl. *مسافریں mouçafè-rîn*, pr. t. *muçafirîn*, *سبیاح sèiyah*, pl. *سبیاحین sèiyahîn*, *سافر safèr*, pr. t. *safir*, pl. *سفار sèffar*, pr. t. *saffar*.

VOYANT, E, adj., *نمیان nèmayan*.

VOYELLE, s. f., a. pl. *اعراب è'èrab*, pr. t. *i'rab*, *حرکه hèrèkè*, pr. t. *harèkiè*, pl. *حرکات hèrèkat*, pr. t. *harèkiat*.

VOYER, s. m., ناظر الطريق *moubachèré rah-ha*, a. *nazèr-out-tourouq*, pr. t. *nazir-ut-tourouq*.

VRAI, E, adj., راست *rast*, a. صحيح *sèhik*, pr. t. *sahik*, صدق *mèqrouné bè-sèdq*, pr. t. *maqrouni bè-sidq*; — est-ce vrai? آیا راست است *àya rast-èst*; — vrai, réel, a. اصل *èsl*, pr. t. *asl*, اخص *khalès*, pr. t. *khalis*; — de l'or vrai, طلاي اصل *tèlat' èsl*, اصل *èsl-tèla*; — les vrais amis, دوستان حقيقي *doustane hèqiqi*; — la vraie cause, اصل سببش *èsl sè-bèb-èch*.

VRAI, s. m., راستی *rasti*, a. حق *hèqq*, pr. t. *haqq*, صحت *sèhhèt*, pr. t. *sihhat*, حقيقت *hèqiqèt*, pr. t. *haqiqat*, صدق *sèdq*, pr. t. *sidq*; — voilà le vrai, راستيش اين *rastich ou راستي-èch in-èst*, حقيقتش اين است *hèqiqèt-èch in-èst*; — à vrai dire . . . , حقش اين است *hèqq-èch in-èst ké*, a. حقيقت *hèqiqèt*, pr. t. *haqiqat*.

VRAIMENT, adv., راستی *rasti*, حقيقت *hèqiqèt*, از روی *èz rouf hèqiqèt*, a. حقيقت *hèqiqètèn*, pr. t. *haqiqatèn*, فی الحقيقة *fil-hèqiqèt*, pr. t. *fil-haqiqat*, حقيقت *hèqiqèt*, pr. t. *haqiqat*; — est-ce vraiment comme cela, آیا راستی *àya راستي in toour-èst*, ایا حقيقت اين *àya hèqiqèt in toour-èst*.

VRAISEMBLABLE, adj. des 2 g., راست مانند *rast-manènd*, a. غالب الاحتمال *ghalèb-oul-èhtèmal*, pr. t. *ghalib-ul-ihimal*, محتمل *mouhtèmèl*, pr. t. *mouhtèmil*.

VRAISEMBLABLEMENT, adv., گویا *gouya*, a. غالباً *ghalèbèn*, pr. t. *galiba*, ظاهراً *zahèrèn*; — vraisemblable-

ment il viendra aujourd'hui, گویا امروز بیاید *gouya èmrour bi-àydèd*, ظاهر امروز میآید *zahèrèn èmrour mi-àydèd*, ظاهر امروز خواهد آمد *zahèrèn èmrour khahèd amèd*.

VRAISEMBLANCE, s. f., راستی مانند *rasti-manènd*, a. احتمال *èhtèmal*, pr. t. ihtimal, جواز عقلی *djèvasè 'èqli*, pr. t. *djivazi 'aqli*, احتیال عقلی *èhtèmalé 'èqli*, pr. t. *ihimali 'aqli*.

VEILLE, s. f., متد *mètdè*, بهرمه *bèhrèmè*, a. منقب *mèsqèb*, pr. t. *misqab*.

VUE, s. f. faculté par laquelle on voit, celui des cinq sens par lequel on aperçoit les objets, بینائی *binayi*, a. بصر *bècèr*, قوة باصرة *gouvètyé bacèrè*, pr. t. *gouvèti bacirè*, قوة باصرة *gouvètlé bacèrè*, pr. t. *gouvèti bacirè*; — l'organe de la vue, چشم دید *didè*, چشم *tchèchm*, a. عین *'èin*, pr. t. *'aïn*, pl. عیون *ouyoun*, نظر *nèzèr*, pr. t. *nazar*; — jeter la vue sur quelque chose, بچیزی چشم افکندن *bè-tchizi tchèchm èfkèndèn*, چیزی را نگاه کردن *tchizi-ra nègah kèrdèn*; — être perdu de vue, از نظر غایب شدن *èz nèzèr ghayèb choudèn*, نا پدید شدن *na-pèdid choudèn*; — but, objet, projet, a. مرام *mèram*, قصد *qèsd*, pr. t. *qasd*, مقصد *mèqsoud*, pr. t. *maqsoud*, غرض *ghèrèz*, pr. t. *gharèz*, نیت *niyèt*; — je n'ai point d'autres vues que celle-là, این غرضی ندارم *bè-ghèir èz in ghèrèzi nè-darèm*; — au fig., a. ملاحظه *moulahèzè*, pr. t. *mulahaza*, pl. ملاحظت *moulahèzat*, pr. t. *mulahazat*, فکر *fèkr*, pr. t. *fikr*, pl. افکار *èfkar*, pr. t. *èfkiar*; — gran-

des vues, a. افكار عاليه *efkaré 'aliè*, pr. t. *efkiari 'aliè*, ملاحظات جليله *moulahèzaté djèlilè*, pr. t. *mulahazati djèlilè*; — vues profondes, ملاحظات عميقه *moulahèzaté 'èmiqè*, pr. t. *mulahazati 'amiqu*; — vues bornées, ملاحظات محدوده *moulahèzaté mèhdoudè*, pr. t. *mulahazati mahdoudè*; — point de vue, نظرگاه *nèzèrgah*, pr. t. *nazar-guiah*; — longue-vue, lunette d'approche, دبر بين *dour-bîn*, pr. t. vulg. *dourbun*.

VULGAIRE, s. m., a. خلق *khèlq*, pr. t. *khalq*, عوام الناس *'èvamm-oun-nas*, pr. t. *'avamm-un-nas*.

VULGAIRE, adj. des 2 g., a. عوامى *'èvami*; — expression vulgaire, عبارت عوامى *'èbarètè 'èvami*.

VULGAIREMENT, adv., عوامانه *èvamanè*, بطور عوام *bè-toouré 'èvam*.

VULGARITÉ, s. f., a. عواميت *'èvamiyèt*, pr. t. *'avamiyèt*.

VULNÉRABLE, adj. des 2 g., زخمپذير *zèkhm-pèzir*, قابل ممکن الجرح *qabèlé zèkhm khourdèn*, a. زخم خوردن *moumkèn-oul-djèrh*, pr. t. *mumkîn-ul-djèrh*.

VULNÉRAIRE, adj. des 2 g., زخم نافع *nafè'è zèkhm*, التيام *èltiam-kounèndèyè zèkhm*.

VULVE, s. f., عورت زن *'oourètè zèn*, a. وماج *vèmadj*, pr. t. *vimadj*, وماج *vèmah*, pr. t. *vimah*, فرج *fèrdj*.

VULVITE, s. f., a. ورم فرج *vèrèmé fèrdj*, pr. t. *vèrèmi fèrdj*.

X

XANTHIUM, s. m. plante, a. شربين *chèrbîn*.

XÉNÉLASIE, s. f., ممانعت از سكنى اجنبى *moumanè'èt ès souknaï èdjnebi*.

XÉNIE, s. f. don, présent, یرمغان *yèrmèghan*, ارمغان *èrmèghan*, a. هدیه *hèdiyè*, pl. هدایا *hèdaya*.

XIPHIAS, s. m., t. p. قلجماهی *qlidj-mahi*.

XIPHOLDE, adj. des 2 g. qui a la forme d'une épée, سیخ *sikh*, مانند *manènd*; — s. m. terme d'anat. partie inférieure du sternum, a. رهابه *rèhabè*, pr. t. rahabè, pl. رهاب *rèhab*, pr. t. rahab, لسان الكلب *lèçan-oul-kèlb*, pr. t. liçan-ul-kèlb.

XILON, s. m. arbre, درخت پنبه *dèrèkhté pèmbè*.

Y

Y, adv., آنجا *àn-dja*, pr. t. ón-dja, در آنجا *dèr àn-dja*; — voulez-vous y aller? میخواهید آنجا بروید *mi-khahid àn-dja bè-rèvid*; — y, à cela, بآن *bè-àn*, pr. t. bè-ón; — j'y répondrai, داد جواب خواهم *bè-àn djèvab khahèm dad*; — si c'est une réponse écrite, بآن جواب *bè-àn djèvab khahèm nèvècht*.

YACHT, s. m., کشتی کوچک *kèchtiï koutchèk*, کشتی بادبانی و پارو کشی *kèchtiï bad-bani vè parou-kèchi*.

YALOTECHNICIEN, s. m., شیشه گر *chihè-guèr*, a. زجاجی *zèdjadjî*, pr. t. zidjadjî, pl. زجاجیون *zèdjadjîyoun*, pr. t. zidjadjîyoun.

YALOTECHNIE, s. f., فن شیشه گری *fènnè chichè-guèri*.

YATAGAN, s. m., خنجر *khèndjèr*.

YÈBLE, s. m. V. HIÈBLE.

YEUSE, s. f., درخت بلوط همیشه سبز *dèrèkhté bèlouté hèmichè sèbz*, سندیان *sèndian*.

YEUX, s. m. pl. d'OEIL, چشم *tchèchm*, دیده *didè*, دیدگان

didègan, a. عيـون 'ouyoun, pl. de عيـن 'èin, pr. t. 'aïn.

YOLE, s. f., سـنـدل sèndèl.

Z

ZAGAIE, s. f. sorte de javelot, جـرید *djèrid*; — lancer la zagaie, جرید انداختن *djèrid èndakhtèn*.

ZACHARIE, nom propre, a. زکریا *zèkèriya*.

ZAÏM, s. m. soldat turc, سرباز عثمانلو *sèr-bazé 'osmènlou*, a. زعيم *zè'im*, pr. t. *za'im*, pl. زعما *zou'èma*.

ZAIN, adj. m. en parlant d'un cheval, یک رنگ *yèk-rèng*, a. بهیم *bèhim*.

ZÈBRE, s. m., قاتر دشتی *qatèré dèchti*, a. زرد *zèrd*.

ZÈBRÉ, e, adj., راه راه *rah-rah*, خط خط *khètt-khètt*.

ZÈBRER, v. a., خط کردن *khètt-khètt kèrdèn*.

ZÈBRURE, s. f., روی پوست خطوط *khoutouté rouï poust*.

ZÉBU, s. m. taureau d'Afrique ou d'Asie, ورازو *vèrzav*, نرينه گلو *nèrinèyé gah*, a. ثور *sèvr*, pl. ثيران *siran*.

ZÉDOAIRE, s. f., ماه پروين *mah-pèroïn*, زردار *zèdvar*, زرنباد *zeuroun-bad*, زرنب *zèrnèb*, a. جدوار *djèdvar*.

ZÉLATEUR, TRICE, s., با حميت *ghèirèt-kèch*, حميت *hèmiyèt*, a. حمى *hèmi*, pr. t. *hami*.

ZÈLE, s. m., غيرتكشى *ghèirèt-kèchi*, a. غيرت *ghèirèt*, pr. t. *ghaïrèt*, حميت *hèmiyèt*, pr. t. *hamiyèt*; — zèle religieux, pour la foi, a. غيرت دينيه *ghèirètè diniyè*, pr. t. *ghaïrètè diniyè*; — pour la patrie, a. غيرت وطن *ghèirètè vètèn*, pr. t. *ghaïrètè vatan*.

ZÉLÉ, e, adj., با غيرت *ba ghèirèt*.

ZEND, *e.* adj., زند; زبانه *zèbané zènd-*

ZEND-AVESTA, *s. m.*, زند; زنداستا *zèndasta*, زندوستا;
zèndousta.

ZENDIK, *s. m.* athée, qui ne croit pas à la vie future, ا.
زندیق *zèndiq*.

ZÉNITH, *s. m.*, a. سمت الرأس *sèmt-our-rè's*; — le zénith
et le nadir, سمت الرأس و سمت القدم *sèmt-our-rè's-*
ou-sèmt-oul-qèdèm, pr. t. *sèmt-ur-rè's-u-sèmt-ul-qa-*
dèm.

ZÉPHYR, *s. m.*, باد صبا *badé sèba*, a. نسیم *nècim*.

ZÉRO, *s. m.*, a. سفر *sèfr*, pr. t. *sifr*.

ZEST, *s. m.* fam. être en re le zist et le zest, incertain, دو
دلہ بدین *dou delè boudèn*, تردید داشتن *tèrdid dachlèn*;
— ni bon ni mauvais, مینہ *mianè*, نہ بد نہ خوب *nè khoub-ou-nè bèd*, a. وسط *vècèt*.

ZESTE, *s. m.* cloison dans l'intérieur des noix qui sépare
la chair en quatre, پردہای درون گردو *pèrdèhaï dè-*
rouné guèrdou; — pellicule très-mince qu'on enlève
de la peau d'un citron, سر پوست لیمو *sèré pousté limou*,
روی پوست لیمو *rouï pousté limou*.

ZIBELINE, *s. f.*, a. ستبر *sèmmour*.

ZIBETH, *s. m.* civette d'Asie, زباد *zèbad*.

ZIG-ZAG, *s. m.*, پیچش *pitchèch*, پیچیدگی *pitchidègui*,
a. شکل معرج *chèklé mou'èrrèdj*, pr. t. *chèkli mou'ar-*
radj.

ZINC, *s. m.*, روی *rouï*.

ZINZOLIN, *s. m.*, رنگ بنفشه مایل بسرخى *rènguè bènèsfchè*
mayèl bè-sourkhî.

ZIST, s. m. V. ZEST.

ZIZAHIE, s. f., ا. نفاى *nəfaq*, pr. t. *nifaq*.

ZODIACAL, s., adj., ا. بروج متعلق بمنطقة *moutè'èllèq bə-mèn-tèqèyé bouroudj*, a. بروج متعلق بمنطقة البروج *moutè'èllèq bə-mèntèqèt-oul-bouroudj*, pr. t. *mutè'alliq bə-mīntaqat-oul-bouroudj*.

ZODIAQUE, s. m., ا. منطقة البروج *mèntèqèt-oul-bouroudj*, pr. t. *mīntaqat-ul-bouroudj*, ا. فلك البروج *fèlèk-oul-bouroudj*.

ZONE, s. f., ا. منطقة *mentèqè*, pr. t. *mīntaqā* ; — la zone torride, ا. منطقة مكترقه *mèntèqèyé mouhtèrèqè*, pr. t. *mīntaqāi mouhtèriqā* ; — la zone glaciale, منطقة منجمده *mèntèqèyé moundjèmèdè*, pr. t. *mīntaqāi mundjèmidè*.

ZOOGRAPHIE, s. f. description des animaux, ا. وصف احوال الحيوانات *vèsfé əhval-oul-həivanat*, pr. t. *vasfi əhval-ul-haivanat*.

ZOOGONIE, s. f., ا. علم تناسل حيوانات *'èlmé tənəçoulé həivanat*, pr. t. *'ilmi tənəçuli haivanat*.

ZOOLOGIE, s. f., ا. علم وصف الحيوانات *'èlmé-vèsf-oul-həivanat*, pr. t. *'ilmi-vasf-ul-haivanat*, علم الطبائع *'èlm-out-təbayè'-oul-həivanat*, pr. t. *'ilm-ut-təba'i'-ul-haivanat*.

ZOOPHYTE, s. m., ا. نبات بين *həivan-guiaħ*, ا. نبات بين والحيوانات *nabèt bəin-oun-nəbat vəl-həivanat*, pr. t. *nabit bəin-un-nəbat vəl-haivanat*.

ZOOTOMIE, s. f., ا. تشريح حيوانات *təçriħə həivanat*, pr. t. *təçriħi haivanat*.

ZOROASTRE, nom propre, زردشت *zèrdoucht*, زرتشت *zèrtoucht*, زرادشت *zèradoucht*.

ZOROASTRIEN, ENNE, adj. et s., زردشتی *zèrdouchti*, زند خوان *zènd-khan*, زند باف *zènd-baf*.

ZYMOLOGIE, s. f., باحث عن الاحتمار *bèhs-'en-oul-èhtèmar*,
pr. t. *bahs-'an-ul-ihthimor*.

ZYTHUM, s. m., آبجو *âbê-djoou*, ا. جمع *djè'd*.

